

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходять в Чернівцях кожної середи, п'ятниці
і неділі о 6 год. вечером.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані візні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності почтової.

В справах редакційних можна устатко-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Від Видавництва.

З сям числом розпочинає „Буковина“ 22. річ-
ник свого існування. На задачу, яку вона сповнила
доси, можемо глянути із певним сунокоем. До вели-
чезного поступу, який зробила Буковинська Русь за
останні десяти роки, причинила ся не в малій мірі
наша часопись, освідомляючи й організуючи наш
загал в одну, квітну громаду.

Редакция по своїм силам все старала ся о те,
щоб одинокі рускі часописи удержати на відповідній
висоті, та вимоги до преси зростають із розвитком
народного життя що раз більше. Ми розуміємо вповні
що найвідповіднішє булоб перемінити „Буковину“
на дневник, однак се при теперішнім матеріальнім
підпираню часописи з боку нашого читаючого загалу,
який у великій мірі ще й доси не розуміє ваги своєї
преси і не почуває ся до елементарного обовязку за
часопись заплатити і то заплатити на час —
просто неможливе! Всеж таки, маючи на меті най-
більше розповсюджене часописи, рішили ми знизити
передплату „Буковини“ після условин пода-
них в заголовку, заміняючи при тім „Руску Раду“
на самостійний тижневник. Побирале Р-ої Ради
робимо для передплатників „Буковини“, які інтересу-
ють ся селянськими справами, незвичайно при-
ступними через обияжку її передплати до половини.

Знижуємо передплату „Буковини“, щоб
зробити її приступною для найнезасібніших
Русинів, хоч ціна друку ставтепер більшою,
хоч у самій часописі пороблено в останній
час значні уліпшення, як знесенє зменшеного
об'єму часописі через заходячі сьвята і при-
дбанє правильної обслузи телеграфічної.

Редакция із свого боку докладає мє старань, о
піднесенє внутрішньої стійкості „Б-и“ через побільше-
не числа кореспонденцій краєвих, а передов-
сім пильним інформованєм про справи всеї України, до
чого головню послужать власні дописі із України.

Окрему увагу будемо звертати на наш фейлетон,
який — се можемо собі хіба признати — з давня має
свою добру славу. У нїм будемо печатати оригінальні
поезії і оповідання наших старших і молодших пись-
менників як: Яр. Весоловський, М. Дашкевич, Ів. Діброва,
Гривнюк, М. Іванів, С. Канюк, І. Карбулицький, О. Кова-
ленко, К. Кракаля, В. Лебедова, В. Левкий, О. Луцкий,
О. Маковей, Ф. Михайлів, І. Сняюк, С. Яричевський,

Гн. Хоткевич, С. Чарнецький і м. н. а також пере-
води із нових творів чужомовних, Андреева,
М. Горького, Раковського, Роді Роді і т. д. Крім
того подбаємо про твори наукові і так вже неза-
баром розпочнемо печатати літ. сільветку пок. О. Ко-
ловського пера А. Крушельницького і розвідку Л.
Брентана про етику і народну господарку в історії
в перекладі М. Левинського.

При тім однак і кожний Русин-читач повинен
себе уважати частиною часописі і причиноюватись до
її піддержання, приєднуючи що раз більше пред-
платників одинокій рускій часописи на Буко-
вині, а передовсім точно присягаючи
передплату. Далше вже небудь обия-
жуване предплати „Буковини“ вже чисто
неможливе. Для приміру згадаємо, що черновецька
„Gazeta polska“, появиючись лиш два рази на тиж-
день, коштує аж 20 корон, а се для Польків зовсім
не за дорого. Надіємо ся отже, що й на нашій Русі
не плачале за часопись із старим роком піде вже до
історії. Адміністрация супроти давних
довжників готова на всякі уступки
що до ратальних сьлат; однаковож на
будуче без гроший часописи не бу-
демо висилати нікому, а супроти упертих
довжників, хоч з прикредитию, звернемо ся о номіч
судову.

Оппраочись при видаваню „Буковини“ тільки
на свої власні сили, мусимо стремити до того,
щоб весь загал почув ся до обовязку супроти своєї
преси, бо тільки у власних силах, у влас-
ній праці вся наша будучиість! Дай-
жеж Боже, щоб з новим роком наступила у сїм на-
прямі рішуча переміна на ліпше, а того ліпшого ба-
жаємо і в кождім ньшїм напрямі нашим співробіт-
никам, передплатникам і читачам з новим роком 1906!

ПОДАТКОВА ШРУБА НА БУКОВИНІ.

Інтернация послів Пігуляка, д-ра Штраухера і товаришів до
Его Ексцеленції пана міністра скарбу в справі безправних над-
ужить довершуваних при вимірюваню податку домово-чиншового
на Буковині.

Надзвичайний податковий утиск на Буковині є
фактом ноторичним і стоїть у звязи із самоволею при-

вимірюваню податку, яку вказано фактами і в соїм
і в парламенті.

На Буковині є спеціальний податок на анім
можна доказати просто на основі документів, на уряді
уряду, обманьства, есентуально також на анім і
рабунок. То податок домово-доходовий. Помешкання
або дома, що підлягають сему податкови, винишмає
а за невний чинш; властитель і винаймаючий по-
тверджують вірність поданих чиншів і можє од-
а есентуально також всяких припадкових сьлат до
тягги до записяженого ствердження поданих чиншів.

Чиншовий податок виносить разом з доходу
около 50 проц. наемного чиншу. Колиж до помешкання
або дому додає ся ще кусень города або поля, то
треба відтягнути вартість сьх ґрунтових касаліє, бо
вони підлягають вже ґрунтовому податкови, тоді чин-
шовий податок сьд вимірати лиш від чиншового сьх
яка припадає на помешканє, а зглядно на до.

Тимчасом вже від давня зїзнає передовсім за-
робке населене Буковини чинш одержували на по-
мешканє, зглядно за дїм, а разом за ґрунт. Од-
наковож буковинська управа скарбова зовсім не зо-
ронать населеня відповідним поученєм перед сьм
самообдиранєм.

Вже в сїм залашеню можна добачити що на-
менше сьпра лата сьї управи і від сьї вини не вини-
вона очистити ся, хотий би навіть покликати на
ріжні обияжники, видавані для власного покрива. На
сїх ріжнородних рішенєх не подавано до сьм
селянам. Се виходить вже з того, що населене
тїть далше рік-річно чиншовий податок від сьх
мимо цатованих ріжних розпорожків. Як би сьм
відповідно поінформоване, то сего певно не робило б.
Звичайно поступаєть ся так: Властитель дому, секрет-
тар громадський або управитель двірського обшару,
ставить у рубрику під надписею „заява чиншового
доходу“ або в „табулярний протокол про заяву вла-
стительів домів в справі доходів і наемного чиншу“
приміром 40 кор. яко річний чинш із помешканя ра-
зом із огородом і полем; віднявши за огород і поле
20 кор., остає 20 кор. на податок чиншовий від дому. Сї
дані стверджують в цитованих документах своїми під-
писами властитель, а есентуально також і винаймаю-
чий. Всї дані і потвердження виписує ся чорним чор-
нилом. Після сего приходить муж, котрого населене
називає податковим інспектором (або приходять его
урядники) і верифікує на тїй самій заяві чиншового
доходу або на табулярнім протоколі вже поданий чинш

Віра Лебедова. ПІСНІ.

Одного разу заспорили пісні між собою,
котра з них могутніша. „Попробуймо ся! гук-
нула боева, потрясаючи грімко щитом. Хай
кожда з нас зложить доказ своєї сили, а та,
що найширші обгорне круги, найбільше підобе
сердець, та одержить пальму побіди.“

„Згода! пристали другі посестри і попис-
начав ся. Перша перед форум виступила боева
пісня. В лискучїм шеломі на сьмілому чолі, в
сталевій твердій збруї на дівочій груді завела
гучним голосом свою мелодию. Мов рокіт грому
котили ся могутні звуки по околичних горах,
клонячи долі верхівя найвисших дерев, заво-
рушуючи тихе плесо спокійних вод. На їх за-
зав фаланги воїнів хопили за оружжє і жажда
бою наповнила їх серце і они кидали затишні
домові огнища і спішили на боевище. Червоні
струї крови закрасили цвітїстї ниви, табуни
коний доптати стали богаті плоди піль і горо-
дів, луна пожеж освїтила згарища і руїни. І
півні ся скрізь по країні плач материй, що
потрапили синів і плач дітий і жінок, що по-
трапили батьків. І струї сльз зілляли ся з по-
токама крови в одно море...“

„Могуча ти, сестро!“ сказали другі пісні, ко-
торі боева скінчила — „але страшна. Глянь, кілько
жя спричинила, кілько могла викочати! По-
сильної сили ми хочемо — хай сьпіває грім па-
м'ятї!“

На перед виїшла молода дівчина в націо-
нальнім строю. І стала славить красу землі,
котрій служила, і подвиги її героїв. І підба-
дьорувала нарід до борби з ворогами, до праці
над собою, до витривалости, до посьвяти жити
і майна за народні ідеали. Під її звуки моло-
дїж покидала пусті забави, жінки відтинали
пишні коси і плели з них тативи боеві, а старі
батьки і діди радо клали сиві голови під меч
катів. — Але коли задумала она перейти межі
рідного краю, їжили ся проти неї баґнети по-
граничних жандармів і проганяли її градом
куль і димом пороку. А коли задумала про-
дерти ся крізь мури палати деспотів, так тих,
що несли її на устах, заковувано у кайдани,
запирано у тюрми, висилано далеко під сні-
жисте небо Сибіру, а то і засуджувано на
смерть...“

„Сильна твоя пісня, сестро!“ сказали слу-
хаючі — „але її міць і влада в однім тільки
народі; не тобі дістати пальму побіди. Хай
виступить пісня реліґійна!“

Тихим ходом наблизила ся скромно чер-
ничка в темній одежі. Руки зложила навхрест,
а ясні очі впили в небо. Повагом понесла
ся її пісня, славлячи велич і сьвятість і до-
броту Найвисшої істоти. В громадах, над ко-
трими линула, клонили ся голови в покорі у
низ, а в серця вступала лубов і погода і сила,
чисти терпеливо хрест титанів. Найбільше
приклонників находила она поміж молодими і
немістами і серед нуждарів усіх народів, котрі

в обиянці загробних радощий шукали відрати
на дочасні терпіння. Але можні сьвіта, хоч і
впускали її до своїх палат, та тільки про люд-
ске око. А вчені філзософи стрічали її скеп-
тичним питанєм: „Чи ти певна, що існує
та Найвисша істота, котрої славу береш ся
осьпівувати?“ А такі сумніви зимним градом
падали на її крильця. А коли хотїла загостити
до других народів і вступила до їх сьвятинь,
то подибувала там їхні пісні реліґійні. Они мі-
рили її грізним зором, кажучи: „Чого се ти
до нас зайшла? Твій Бог — Бог ложі; твоя
віра обман. Ми одні лишє понияли як сьд Най-
висшого і его науку“. І пісні як два ворожі
війска вдарили на себе, а під їх стяг ставали
цїлі народи і братовбійча війна во імя Най-
добротливішого розгорїла поміж людьми.

„Велична твоя пісня, сестро! рішили со-
перниці — але сили переможця в неї нема.
Хай сьпіває пісня любовна!“

Прегарне молоде дівчатко затигло довгу
тужливу думку. І задзвенїла у нїй як сьвіт
стара, а все нова істория людского серця. Ли-
нула скрізь по землі і еднала молоді душі і
під сьвітгами півночи і серед буйної тропікової
фльори і у тихих вишневих садках україн-
ських. І сьпівала про зорі і місячні ночі, про
соловей, про дівочу вроду. І пускали її до
себе горді вельможі і бездомні нуждарі і да-
вала она всїм на часинку хвиля забути і роз-
кони. І благословляла її за те щоденні милости.
— Але у радісній акорді, мов сьрагїт жезлїт

такий Стришка, над'учитель в Негостині, заступник голови нині Іля Лануєста, учитель в Сереті, касир І. Одовічук Олександр, над'учитель в Сереті, секретарем н. Домбровський Володимир, Гіма, професор в Сереті, контролером н. Гавришук Никола над'учитель в Камені; заступниками виділових н. Дем'яненко і Вершнігора Іля, управитель н. н. Чичковича н. С. Збори закінчено о 10 до 5. години вечером відсвяткуванням: „Ще не вмерла Україна“.

Учасник.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в Юрківцях. (Пов. Заставненський).

Помимо привілеїв погоди зібралося в неділю д. 24 грудня велике число народу в домі Василя Стришки на віче в справі виборчої реформи. Окрім місцевих людей було ся також багато з сусідніх сіл, як Бовинчука, Вербівців, Добришівців і Погорилівців. Віче відбулося в присутності прав. ком. н. Кобилянського.

Головою зборів вибрано господаря Вас. Стришана. Надуч. п. А. Зибачинський роз'яснив наше теперішнє політичне положення, вказав на кривди народу після дотеперішнього виборчого права і на важливість теперішньої хвиля, в котрій має рішитися ся, чи руский народ має знов потерпіти кривду, чи отримати належне йому, загальне рівне, тайне і безпосереднє право голосування не пошароване ніяк панськими заходами. Бесідник нагадував ще, щоб народ своїм звичайним поведінням, бо вони єдині мають його ліпший поступ і розвій в кожній ділі. Між вічевиками можна було зауважити дуже зацікавлене справою і часто обзивались обурення і рішучі заяви як „недальність“ „проч з куріями“ і т. ін. Вічниця звернула увагу присутніх на особливу сторону на те, що в нас в Австрії вільно скликати віча, тож треба, щоб з того роблено як найбільшій ужиток на користь виборчої реформи.

В тім змислі говорив і кошовий Юрківської „Січ“ Іван Стрижан. Забрали слово також Георгій Мішонський з Юрківців, кошовий „Січ“ Погорилівської, Гора Фунтея з Горшівців, котрий захоплював всіх присутніх, щоб посилати ліпше своїх дітей до школи, і т. ін. Прикінці віче учитель Тарновецький резолюцію в справі загального, тайного, рівного і безпосереднього голосування, яку ухвалено і відіслано телеграфічно до през. міністрів барона Лавча. Віче закінчено відсвяткуванням народних гімнів „Ще не вмерла“ і „Не пера“.

Учасник.

Віче в Камені. (Повіт черновецький).

Дня 8 січня 1906. року відбулося в Камені під голим небом віче в справі загального виборчого права при участі кілька сот людей.

Віче отворив гарною промовою над'учитель з Камені, Юрій Шербановський. Зборами проводили Василь Шлемко і Дутчак, господарі з Камені, а секретарем узначалено з Кучурова великого Николай Дутча.

Перший забрав слово над'учитель з Кичери, Іля Іванович і говорив про політичні відносини Русинів. По реферував про загальне виборче право учитель з Кучурова великого, Микола Топущак. Бесідник вказав з одного боку на теперішнє велике покращення в нашого народу, а з другого на його страшний вазиск, якого допускають ся пануючої касті верховоди.

По с'їм поставив над'учитель Ілюк слідуочу резолюцію: „Ми громадяни Камені, зібрані на вічу дня 8. січня 1906., домагаємо ся загального права голосування і заявляємо, що коли би при переведенні виборчої реформи заповіджене в який небудь спосіб фальшовано право, то возьмемо ся до найострішшої самооборони. Резолюцію відіслано телеграфічно до міністра президентів, барона Лавча.“

На конець промовив еще до людей учитель Петро Шлемко, закликаючи їх до просвіти і організації і на с'їм збори скінчили ся.

Д.

Телеграми „Буковини“.

Дня 13. січня 1906.

Ісбрук. Дванадцять теологів із тутешнього колегіату вибрало ся вчора на прогулку через Арцдерштадт і Штемпалях. Турністів захопила лавина і одного теолога, Бекера із Монастира задавила на смерть. Пошукування досі безуспішні.

Тифліс. Почтове і залізничне połącення між Тифлісом, Баку, Ерівань і Карі привернено.

Петербург. Стан облоги над Батум триває далше. Желізничний рух спинений.

Брест-Литовський. Революціонери з оружжям в руках завлали державну і приватні печатки. Після сего улаженню велику революційну мавifestацію, на чолі якої шперували ученики узброєні в штилети. Революціонери вдерлись до поліційного уряду, обезоружили оліційантів, а зброю взяли собі. Спокій вже привернено.

Київ. Для успішнішого давлення „крамоль“ установлено часові генерал-губернаторства в Казимирі, Жмеринці і Бобринську.

Петербург. Ген. Сологуб телеграфує: Революційний рух в Естонії подавлено при енергійній допомозі війська. Після донесення ген. Орлова нанує в Інфлянтах цілковитий спокій.

Будапешт. На імперській аудієнції зложив бар. Феєрварі докладне справозданне про звісні йому мирові заходи. Імпер звіт прийняв ласкаво і висловив бажання, щоб привернути і удержати лад під всяким усілем.

Ісєвіч. В пол. англ. графстві Сетон вибрано посланця двох лібералів. Через се здобувають ліберали в палаті громад о одно місце більше.

НОВИНКИ.

Чернівці, 13. січня 1906.

Найсердечнішу подяку складаю прилюдно усім тим хвальним товариствам, Ви паням і панам за ласкаві докази щирої і сердечної прихильності і зацікавленості, які виявили мені в день моїх іманні і прошу прийняти до відома, що в'їх сил доложу, щоб вповні стати ся гідним того поважання, яким мене руска суспільність вже від давня наділяє. Заразом із щирої душі бажаю їм з новим роком всякого добра а як найкращого успіху всему руському народові. — Др. Стефан Смал-Стоцький.

Пробуджене України. В XII. книжці краківського місячника „Świat Sławiański“, що лічить отсе перший рік існування, поміщено донісь із Києва підписану ініціалами Wł. L., у якій зроблено кілька характеристичних помічень про теперішню Україну: „Колиб ви хотіли знати що про народний стан Українців, то я не мігби вам його представити. Діють ся надзвичайні річі. Нарід, до недавня без мови, без культури, по просту нісся думки богато „знатоків“ не варі, тільки фінція, відзивав нараз мову, збирає ся, радить, видає газети, жадає автономії, заразом перетворення Росії в федеративну державу і то жадає публічно, отверто, без заклопотання. Я був недавно (14-го) в Києві. Вийшов власне третій номер „Хайбороба“. Хлопці, подібно як у нас в Кракові з порожніми жолудками і в подертих чоботах бігають по першорядних вулицях міста і викрикують завзито: „Купуйте мужицкую газету!“ Того самого вечера плачено за одно число по 25 коп. За таку ціну я купив сам на вулиці. — Щож буде тоді, коли покаже ся від нового року дивний „Громадске слово“ в 100 000 примірниках по 1 копійці, а редакційний зовсім по європейськи? Що буде, коли кожде місто буде видавати свій український дневник яко вираз культурного розвитку даної території, коли повстануть численні українські товариства, спілки, школи і т. д.? Стоїмо перед великим історичним поментом!“

Бюра посередництва праці на Буковині. На послідніх загальних зборах Ради культури краю порушив новіт. ветеринар Крепфель як заступник серетського повіт. товариства справу упорядкування відносин робітничих на Буковині і поставив вношене, щоб Рада культури краю звернула ся до компетентних чинників о виданні відповідного краєвим відносинам закона робітничого і регуляцію для служби. Інспектор Ради культ. краю Адамец замігив на се, що Рада культ. кр. вже предложила свій реферат про основи публічних бюр посередництва праці кр. ви ділові і кр. правительству, який ще жде тільки остаточного рішення. В виду сего ви. Крепфель свое вношене відтягнув. — Авторем реферату про організацію бюр посередництва праці є віцем. проф. др. Стефан Смал-Стоцький. Центральне бюро краю має бути в Раді культури краю і воно поосновує бюра повітові, які будуть послугувати ся посередництвом урядів громадських, щоб таким робом увільнити робітників від всяких видатків. Бюра посередництва праці жде у нас велика і спасенна праця для загалу. Досягти глянущи на безліч простих п'явок, які живуть по містах чисто по баронськи, а жерело свого доходу мають тільки в безсовісній торгівлі білим невілляком — буков. робітником, якого масами запродують на роботу в Румунію, яка стає для них чистою неволею і крайню злощасною з боку морального й матеріального. З часом упорядкування с'ї бюра запотребоване і подаж робітничих рук таки в краю і візьмуть безперечно в свої руки і посередництво служби міської, де доси діють ся дуже часто також річі почувані не мов би ми були не в Австрії, а що найменше — в Турції.

Добре „ривідували“. Дня 23. грудня ст. ст. більш сотні поліцаїв і околоточних переводило в сандатській асистенції ревізію в студентській інституті тзв. колегії імператора Александра II. Помимо довгих пошукувань не найдено ні бомб ні динаміту, за те по ревізії сконстатував один студент Пйотровський недостачу 30 рублів, які були ним заховані...

Жертви московської революції. Грудневий Москви новели за собою великі жертви в людях. Се-ж і не даво, коли зважить ся, що борба велась на 300 барикадах. Моск. медичне бюро опублікувало спис тих убитих і ранених, які перейшли через 47 лікарень і лікарські точки, за час від 7—16 грудня ст. ст. Після него було убитих 174 а ранених 885.

а між ними є 130 жінок і 86 дітей пола мужеского а 11 жіночого. Із поліції було убитих після урочистого рахунку 26 городових, 14 сторожів, 7 околоточних, 2 помічників пристава, 1 пристав, 12 тайних агентів і жандармів. Скільки жертв із війська оловито таємницею. По Москві циркулює чутка, що в строю вбито кілька сот солдатів, а між ними багато офіцерів штабових 8 фельдфеблів і дуже значне число підофіцерів.

Максим Горький помістив в „Новій Життє“ статтю про теперішню ситуацію в Росії. Між иншим пише він: „Так панове, надійшов день заплата, день, в котрім відкопують ся з сніговірювання духа паразитів через так довгий час. Кличте: чого той народ хоче? Сгратив терпеливість і ніч більше. Мовчав довго, довго улагодж перемозі; віками працював терпеливо на вас в ірмі рабства, а тепер, коли вже довше не може, дивуєте ся, що бунтують ся? Збирайте тепер, що самі засіяли. Чи може ви видали добрі зерна в душу народу? Ні. Ви тільки зрабували його голодом і розбудою. Чи ви бачили, як живуть ваші сьїногороджани? Ви знущали ся над ними завжди і і сьогодні. Тепер прийшов такий час, що як хто знущаєт ся над иншими, то скорше чи пізніше убуєть його самого, того, що сам ніколи не милосердив ся над иншими. Так дієть ся тепер, і не то є страшним, що мордують, але те, що не можуть поступати иншими, а то, що не є здібні до того, щоб єго мати. Не можете жадати милосердя, ви, що сіяли тільки зло, нависить. Не жадайте від людей того, чого ви їм не дали. Мука нашого народу тривала довго і ще триває. А тепер, коли уряд віддав край на поталу англійське темні сили, що віками громадили ся, винувати да сьвітло денне і показали, як фальшива була та могутність, котру ви піддержували віками. На щастє є ще в народі й инші сили, викликані великими мислителями і натхнені незломаною вірою в перемогу справдливості і свободи, які все борять ся. Але ви не видіте того. Бо якжеж може с'їногороджений зрозуміти красу моря?“

Переслідуване правосл. священників. Св. Синод видав приказ суспендовані і передачі судам священників пражильних свободолобним змаганням, як то офіційно говорять ся, виступаючих проти священників казенського за проголошене молитви про свободу і ведене страйкової каси. В фабриці Воронова коло ст. Струніно арештовано знова із 30 робітниками священника Рождественського. Переслідуване низшого духовенства за свободолобніші погляди не новиною і для нас. У нас є також свій победоносець, що по своему описує ся руськими вірними і його зусильством, яке воно стає справді по боці народу. Тож можливо, що і наш Преаісінтіул попри конту „Румунської Зорі“, яку получив отсе очевидно за ромунізоване руських вірних, найде признание і від петербурского св'ятейшого Синода в виді прим. ордеру, великого кнута.

Оповістки, іменованія і т. п.

Із „Рускої“ і „Селянської Каси“ в Чернівцях. Від нового року будуть касові бюра отворені для сторін в будні дні: від год. 9-ої рані до 1-ої в пол. і від 3-ої до 5-ої понод., а в неділі і свята від год. 10-ої до 11-ої перед полуднем. Інтересовані звольте в своїм власнім інтересі придержувати ся цих годин урядових, бо впрочім будуть каси позамканими. — Стришка.

Велике народне віче в буковинських Роготках відбуде ся у неділю по Йордані дня 21. с. я. о 1-ій год. понод. коло читальні „Рускої Бесіди“ за офіційним дневним порядком: 1. Теперішнє положення Руської України. 2. Загальне, безпосереднє, рівне і тайне право голосування. 3. Закон проінаційний. 4. Економічне і суспільне положення Гуцульщини. 5. Про право пользования. 6. Резолюція. — Дорогі Братя-Русини! На вічу будемо радити над усім тим, що кровавить наше нужденне, мужицке серце. Не відсувайте ся від себе бою о наше „бути або не бути, жити або не жити“. Нам не доста лишень завше просити, але треба також і домагати ся усього того, що нам належить ся. Тому подавайте звістку про се віче від хати до хати, від села до села і приходіть численно тисячами з кожної громади! — За комітет: Стефан Зота, Іван Горек, Андрій Матійос, Марко Хамчинський, Николай Гайда, Гаврило Джурек, Николай Джурек, Стефан Шивачинський, Андрій Петрюк, Даміло Харочук, Такасі Гайда.

1. Ч. Рускої Ради за р. 1906 вийде в обмеженій формі і збільшеним обемі в четвер.

Із штуки і літератури.

Із нашої журналістики. В Київі місто нездоленого дневника „Громадске Слово“ і місячника „Нове Життя“ буде виходити „Громадська Думка“ згл. „Нове життя“ (Адр. ул. Михайлівська 10). В Львові почав виходити тижневик „Рідний край“. У Львові став з новим роком виходити на місце „Бомара“ гумористичний двотижневик „Зеркало“ під редакцією О. Дембицького. — „Громадський Голос“ орган радикальної партії, який досі появляв ся дві рази на місяць, виходить від нового року два рази тижнево. (Львів, Зиблікевича 7.)

Технічний заряд друкарні тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях, жєлає своїй Ви. П. Т. Каси ентелі в день Нового Року многих...

ПЕРЕДАТА на „БУКОВИНУ“

аршинів: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 3 кор., на чверть року
1 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
сина державних: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Попередня на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“
за ціною від 18 коп. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
до 10 коп. (згл. 4-50 р., або 17 фр.)
Щомісячне число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відновити раб. Рекламної неопечатані відні від порта. Рукониси звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устиво порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і свят.

РЕПТА!

Куди ширити, що православна церква здавна давала більше прав широким кругам мирян, чим інші вісуповіданнн, що її організації опирає ся на автономію — то кривда, яких завнає наш нарід у сій справі по січ і тім боці кордону, виходять на чистий глум над правдою і справедливістю! На Україні така православна церква-домовина орудиєм політеского обмислявання, а в нас на Буковині стає великим корупційним апаратом ромунізаторів, головною підпорою мажоритарних заходів боярні. Помимо четвертистої тисячі дорослих Русинів за свої права в церкві ще в нас не управляє ся у нас по храмах Господніх чисту наріз над нашими найсвятїйшими правами. А що найбільше те те, що помимо всіх заходів, помимо всіх заступальних інтервенцій, всяких промов і інтєрмедіацій всього того допуская ся вороже народоволюбивого політеского воїнства нївечить з одного боку почуття про правду і справедливості, а з другого ширить ширини і страшний ненависть між самим таки русинським народом православного вісуповіданнн! Про безлічність ромунізацій, фабриковане яничарів шкода й згадувати. Не треба приводити на пам'яті і те, що помимо всіх заступальних безкарність заганяє ся так далеко, що стоїть до роду пропагаторів виборчої корупції, чия вкраїнська доказ дали послїдні доповняльні вибори! Розуміє ся, що через те дотичні чинники самі занадто винуваті всякій моралі і почуттю етичоско-

А чиміриде нічого, прямо нечуване є заховане свідчення про становлення князя нашої церкви. Із колишньої Богородиці, жнивської матері, що заходив до Каліновського Помічник, який дає свідчення про те, що єдиний об'яв ренегатської ревності у святої цінності церковних. Дід пресловутого Морара був завідувачем мельником із Косова до Мітоки (Богородиці), а що пам'ять його батько-святихеньки по-чував із Гуслядом! А теперішній ген. вікарій Каді нехує з самим галицьким гончаря Каліновського, який пам'ять був зазвичайником. І чиж не гіркий сміх мусить нашішувати їм і добільність о заховане історичного літопису характеру православної церкви на Буковині?!

Вотъ Губи, що став тепер самодержавним
окупатором православних Русинів дуже влучно
називає одні „православний Русин“ в „Вukow“.

„На раз перед роком старав ся „Вільнодумний союз“ промстити дорогу мирові і в гр.-пр. церкві, як найкраща школа збудила нову надію на порозуміння між католиками др. Рентгою. Провідники Волохів і Русинів приїхали звідти у Відні до купи. Їхні наради були успішні. Ба оскільки порозуміння навіть що до політики неабияк питань. Сю радісну вість закомуніковано з великим задоволенням краєвому президентові д-ру Гайдаренку, що перебував тоді у Відні. Він взяв на тоді личну порозуміння, супокую підпирати. Найближчим часом митрополитом повідомлено митрополита про досягнуте порозуміння. Та стала ся несподівана подія, яку можна уважати за неможливість. Митрополит др. Кбата відкинув рішучо мирову угоду.

«Що буде національною з ясного неба. Якже ж це можливо, щоб переконаний князь не хотів вступити на так важку ірригану дорогу мира? Йому хотіли дати націоналістичні запанувати над церквою, що обнімала в той час гр.-пр. вірних з гр. Репта не радоб брав ся до цього. Мало погатає мир між Русинами і Волохами, щоб вони твердили в церкві стадо одного всіма властивості пастора, а церковний князь не подав з тимчасовим своїм помітної руки і свого впливу? Се значить, се як гр.-пр. вірним непотятним. Ми думали, що завжди мусь першорозуміне, за яким мусить незабаром прийти антепені на герольд суноюку. Ми очікували з добою надією, ми очікували — але даремно. Гр.-пр. Русини не каде, швидко пізнали, що в гр.-пр. церкві на Русинах має першенство Волохів і на цьому установа спорить з рівноправністю Русинів. Дано з пасторатом національнот се «хороменем націоналістичного оркестру церкви». Ми знова, Русини бачимо в тих ситуаціях, стабілізоване заподіяного нам кривавого. Ми крикали про дітвий одної церкви, а виступає відомість для нам що дня відчувати, що ми анти-націоналістичні і з нами — як показує безліч інтернаціоналістичних процесів — поводить ся як з пасер-ками. Церква на Буковині, нас, просто кажучи

— катують. А при тім нема жадного вигляду на поліпшене через якусь зміну.

Нам же звісно, що перед іменюванням д-ра Ренті на митрополита сам цар, як шляхотний і загальне шанований пропагатор мирової думки в Австрії, відніс ся із поважними словами до митрополита в тім напрямі. Дарма! Також і тодішній міністер просвіти старав ся впливати в душі злагоди, так само як і князь Гогенльогє. Отсей жертвував весь свій вплив, щоби тільки привернути мир. Він признавав, що церковні жадали Русинів за скромні і тим більше старав ся їх зреалізувати, їх підношено тоді в порозуміню з Волохами, яко підставу національного мира в церкві. Однаковож кн. Гогенльогє, який всюди в Буковині зустрічав повне довіре, необмежену щирість, зазнав в гр.-лр. резиденції чогось зовсім иньшого. Там остали ся тверді і глухі.

Се було провокацією всіх гр. пр. вірнит; бо тоді ще вірив весь край у тривкість Вільнодумного союзу і наділювано довірем его мирові стрімліни на кожнім поли. Стало ся ніякше: передовсім в церкві а зараз по тім в крайовій політиці. З початком півтіня мин. р. наспіли іменованія в гр. пр. митроп. консисторії. Нас Русинів дігнули вони болючо. Вониж представляють острє зірванє всяких мирових заходів а для нас Русинів означало се: назад в кул! В церкві належить обом нацим побідив волоський національний шовінізм і як для увінчання всего діста недавно митрополит др. Рента від короля сусідньої держави одну з пайвищих румунських відзнак. В Букарешті відчувають самопоиятно вдоволенє із тако-го становища церковного князя і его консисторії на Вуковині.

О одво розчароване багатіі, вступамо ми гр-пр. Русини в новий рік. Ми перестали надіяти ся на ~~дещий~~ ^{дещий} в пераі. Немає і ~~політичної~~ ^{політичної} єдності між Румунами і Русинами, щоби могла його привести а може навіть і силою здобути. Вільнодумні Румуни повернули з дуже незначичи причин до ворожих народови боярів, а сї клоняте ся впливови, який панує в митрополичій резиденції. Те, що мало бути після свого призначення твердиною супокою, є головною кватирою національної і церковної боротьби. У митрополити Рєшті збігають ся також всі політичні нитки і те що є й буде, носить ґампілью его дорадників Бежапів, і як там вони й не називають ся, а знаємо їх надто докладно по імені і політичнім характері. Русини не шукали борби. Їм накидують єї і вони будуть єї вести з тим пожертвованем і витривалостію, які мусять впоити в них справедлива справа, за яку борють ся. Справедливішим від рівноправности і рівновартности в церкві не може бути дійсно нічо. Церква є божою інституцією і коли перед Богом всі вірні рівні, то мусять бути такими і перед духовним пастирем — перед митрополитом. На жаль досі на Буковині рівними не є, але мусять ними бути, се є наша ціль, бо на неї маємо повне право.^к

До сего додатиб тільки, що народ наш і тут побідити мусить. Рік саме минає як з партартур-ськими мурами захиталося у своїх основах російське самодержавіє, із під звалищ якого підіймають ся люди й народи до свободного життя. Отгитмо можна бути певним, що перед народним напором невтоїть ся і абсолютизм консисторський, який бере сам на себе й одвільчальність за всі средства боротьби й самооборони, до якої бере ся наш нарід, як отсе сталося недавно у Вашківцях н. Ч. Колиж нам жаль чого, то тільки енергій, яку зужие нарід у сій боротьбі, хоч повинен єї вжити для других, не менш некучих справ.

Вістки із російської України.

Незабаром вийде з друку програма Української Народної Партії. Про неї курсує дуже багато хибних вісток. Згадаємо лише, що на її рахунок записувано безосновно замах на пам'ятник Пушкіна в Харкові і т. д. Щоб дати про її змагання вірніші інформації, печатаємо „Зміст програми Української Народної Партії“⁴, який отсе одержали з просьбою о оповіщенні: Нарід український складається ся майже цілком із пролетаріату сільського і міського. З тієї причини Укр. Нар. Партія є партія українського

ознайомлення з рідним краєм". — Ця постанова має — як пише „Х-б“ — величезне значіння. Вона свідчить про те, що усі заходи уряду змосковити народну школу, затримати нарід у темряві, уже не страшені. Працюючи по між народом учителів краще, ніж хто инший, знають про необхідність народної освіти на рідній мові. Будемо сподіватися, що Миргородські учителі не зупиняться на цій постанові, а скористуються наукою польських учителів і проведуть у життя свої постанови. Треба тільки, щоб усі інші учителі на Україні пристали до цього святого діла.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в Яблониці (пов. Вижниця).

Дня 9. січня с. р. в день св. Стефана відбулося в Яблониці народне віче в залогах нашої місцевої читальні при численній участі вісників без ріжниць національної і віроповідної.

Збори отворив короткою привітною промовою господар п. Іван Рибчук, пропонуючи на голову місцевого учителя п. Стремковського, на заступника господаря п. Тавасія Тоневича, а на писаря п. Ник. Цуркана. Вибір одобрив нарід гримками оплесками.

Опісля забрав слово п. уч. Стремковский. Бесіда знаменито пояснив справу дотеперішнього способу виборів, виказав статистично, яка несправедливість діяла ся до тепер мужикови та робітникам, а опісля перейшов до нової виборчої реформи, яку виложив обширно й зрозуміло, представив наше теперішнє політичне становище і вказав на жерело нуджиди покритих. Зібрані вісники вислухували его промову з напруженою увагою, перебиваючи її не раз гримками притакуваннями. По скінченню сеї бесіди ухвалено отєї резолюції:

Народне віче, зібране в Яблониці дня 9. січня 1906 р.:

1. Домагає ся заведення загального, рівного, безпосереднього і тайного права голосовання до ради державної, краевого сойму, рад повітових і громадських і заявляє, що всіми силами старати ся ме о заведення сеї виборчої реформи в житє:

2. протестує против всяких інтриг проти виборчої реформи;

3. висказує руському парламентарному клубови щире подяку, а особливо послови Ник. Василькови за его труд і добилість про руський народ в справі виборчої реформи.

Резолюції ухвалено, і на тім о год. 1/6-ої закінчив голова зборів віче. Одушевлений нарід відспівав „Ще не вмерла Україна“ та коло 6-ої год. став поводити розходитись.

Резолюцію в справі виборчої реформи вислано телеграфічно до бар. Гавча. За односторонньою згодою зібраних вислано також телеграфічно щире подяку пос. Ник. Василькови.

Вісник.

Телеграми „Буковини“.

Дня 16. січня 1906.

Вашнівці н. Ч. Роз'юшена о. Богатирцем товпа напала на станівських учителів, котрі утекли під охороною жандармерії ледви спасли житє. Товпа шалїє селом!

Петербург. „Правительственный Вестник“ дементує донесення часописів, після якого гр. Вітте мав заявити, що маніфест із 30. жовтня не заводять ні-

яких поважних змін в державних відносинах Росії, що свободи заповіджені маніфестом і права дані Думі не могли ще увійти цілковито в житє, та що самодержавству буде істнувати і по скінченню Государственной Думи.

Могилів Подільський. Із маєтку Маньковського забрали селяни 150 підвод хліба.

Чернігів. На губернатора Шувостова кинено в хвили, як він вертав у повозі wraz з жінкою із церкви домі, бомби. Бомби впади до середини повозу. Губернатор ранений тяжко, а его жінка легко. Винуватих арештовано.

Рига. Лотвишкі революціонери розповсюджують між населенням монети із революційними написами і портретом одного із революційних провідників.

Женева. Незвісні рабівники зарізали в потягу, який їхав сюди, властителя курсалю Даврайба, який віз із собою 350 тисяч франків. Обработаного трупа викинено на шини.

Льондон. При виборах до низшої палати, при яких перенав навіть давний прем'єр Бальфур, вибрано досі 99 лібералів, до чогоб дочислити 14 членів партії робітничої, а 29 уніоністів. Міністерияльці добули досі 50 мандатів, а партія робітничка 11.

Запрошене до передплати.

Із 1906. роком розпочинає „Буковина“ 22. річницю свого існування. На задачу, яку вона сповнила досі, можемо глумити із певним супокоем. До величезного поступу, який зробила Буковинська Русь за останні десятки років, причинила ся не в малій мірі наша часопись, освідмюючи й організуючи наш загаль в одну, карну громаду.

Маючи на меті найбільше розповсюджене часопису, рішили ми знизити передплату „Буковини“ після умови поданих в заголовку, заміняючи при тім „Руську Радю“ на самостійний тижневик. Побирає Р-ої Ради робимо для передплатників „Буковини“, які інтересують ся селянськими справами, незвичайно приступними через обличку її передплати до половини.

Знижуємо передплату „Буковини“, щоб зробити її приступною для найнезасібніших Русинів, хоч ціна друку стає тепер більшою, хоч у самій часописі пороблено в останній час значні уліпшення, як знесення зменшеного об'єму часопису через заходячі свята і придбане правильної обслуги телеграфічною.

Редакція із свого боку докладати ме старань, о піднесення внутрішньої стійкості „Б-и“ через побільшення числа кореспондентів краєвих, а передовсім щільним інформованем про справи всієї України, до чого головню послужать власні донесії із України.

Окрему увагу будемо звертати на наш фейлетон, який — се можемо собі хіба признати — з давня має свою добру славу. У ній будемо печатати оригінальні поезії і оповідання наших старших і молодших письменників як: Яр. Весоловський, М. Дашкевич, Ів. Діброва, Гринюк, М. Іванів, С. Кайюк, І. Карбулицький, О. Коваленко, К. Кракадія, В. Лебедева, Б. Ленкий, О. Луцький, О. Маковей, Ф. Михайлів, І. Синюк, С. Яричевський, Гн. Хогкевич, С. Чарнецький і м. в. а також переклади із нових творів чужомовних, Андреева, М. Горького, Раковського, Роді Роді і т. д. Крім того подбаємо про твори наукові і так вже незабаром розпочнемо печатати літ. силветку пок. О. Козловського пера А. Крушельницького і розвідку Л. Брентана про етику і народну господарку в історії в перекладі М. Левицького.

При тім однак і кожний Русин-читач повинен уважати себе частиною часопису і причинюватись до її підтримання, приєднуючи що раз більше передплатників одинокій руській часопису на Буко-

вині, а передовсім точно присла передплату. Далше яке небуде жуване передплати „Буковини“ не може жити. Для приміру згадаємо, що ч. „Gazeta polska“, появляючись двічі на тиждень, коштує аж 20 коп. а се для Польщі не за дорого. Надіємо ся отже, що й на нашій планеті за часопис із старим роком історії. Адміністрація супроти довжиків готова на всілякі уступки до ратайних силат; однак будуче без грошей часопис не зможе висилати нікому, а супроти довжиків, хоч з прикрасою, звернемо в суду.

Опярюючись при видаванню „Буковини“ на свої власні сили, мусимо стрімити, щоб весь загаль почув ся до обов'язку супреси, бо тільки у власних силах ній праці несе наша будучина.

Від Видки

НОВИНКИ

Чернівці, 16. січня

Народний фонд. На козладу зложив Русини в спосіб запропонований записом Русинів поважну суму 219 коп., із яких підписувачам пришло 193 коп. Народному фонду бурсі „Народного Дому“. Далше призначено оплат на привіти в день іменини політичного діяча Буковини, д-ра Стефана Свась-Стеніш Падурі із Боянчука 2 коп., Сид. Годоніш н./С. 1 коп., а Віктор Івасюк із Лашини сумі 5 коп. 70 с.

Похорони пок. Романа Сембратова. Похорони пок. Романа Сембратова відбулися у Відні д. 10 о. 3. год. по пол. на руський цвинтар при уділї нечисленної руської громади, журналістів і письменників. Надгробок встановив письменник Л. Врунер і Січовик. Вістку про смерть незбутного нач. редакції Ревюе наспісало багато кондолоційних листів з різних сторін. М. в. переслав виразити співчуття в такій телеграмі: „Ред. „Огляди“ висказує глибоке співчуття із приводу смерті українського наріда втративши благородного й громадянського діяча“. Слід згадати, що в редакції помістила просторий некроль покійного Стефана, у якому говорив ся між иншим про його громадського діяча? — Нічо гішше не можна сказати про характеристичного, як те що він був руським Ревюе“. Коротші згадки про покійного знаходяться в усіх австр.-нім. часописах а передовсім великі дзєвники.

„Або Відман — або спокій!“ Відман поставив на послідній засіданню ради міста в. др. Б. Штрахер, обговорюючи суцільно законували в сїм тілі законодавчим органом, а в блівні магістратним директором і на чолі міськом ром неависимства проти продинових ісповідань п. О. Відманом, до чого доводно своїм органом „Bukow. Nachr.“, що христ. Німці ніколи в сукуре не вступили, але правду годі повернути гор. З. Сальтер заступаючись вироком, за який ніх прав магістратському урядникови не вчувану аномалію, що п. Відман підписує в магістраті ходять що дня на селі, а в краєвого, за що побірає окремих 50 коп. Розуміє ся, що криза в чернівецькій міській вадє далше і мабуть не перерве ся, а радних не замінять нові вибрані за-

18)

Леонід Андреев.

ЧЕРВОНІЙ СЬМІХ.

Уривки з невідомої рукописи.

З російської мови переклав: Йосип Стадник.

ЧАСТИНА ДРУГА.

Послідний уривок.

...від вас ми ждемо віднови житя!

Кричав речник, з трудом удержуючи ся на стовпчику, вимахуючи руками та колихаючи стягом, на якому крутила ся у фалдинах дрібна напись: „Проч з війною!“

...Ви, молоді, ви, котрих житя іще в переді, збережіть себе та будучі покоління від того страху, від того божевілья. Нема сил стерпіти, кров заливає очі. Небо валить ся на голови, земля розступає ся під ногами. Добрі люди...

Юрба загадково гуділа, і голос того, що говорив, губив ся хвилинами у тому живому та грізному гаморі.

...Нехай я і боженізьний, але я кажу правду. Мій батько і брат гинуть там, як

пахло. Розпалюйте костирі, накопайте ям, та понівечте, поховайте оруже. Зруйнують касарні та постягайте з людей сю блискучу одежу божевілья, підріть її. Нема сили стерпіти... Люди вмирають...

Його вдарив та скинув з стовпчика якийсь високий; стяг підняв ся іще раз тай упав. Я не посів побачити лица того, що вдарив, бо зараз усе переміняло ся до непізнання. Все зрушило ся, захвилювало ся, заревіло; у воздуху почали літати камені, полїна, над головами підняли ся кулаки, які били когось. Юрба, наче жива рвуча філя, підняла мене, понесла кілька кроків та з силою вдарила об паркан, опісля віднесла назад, кудись у бік і, на кінці притиснула до високого покладу дров, що наклонив ся наперед та грозив звалити ся на голову. Щось сухо та почаству затріщало по полїнах; хвиля тишини, тай знов ревище, величезне, широкопаше, страшне у своїй стихійності. І знов суха та почаства тріскотня, і хтось поруч мене упав, і з червоної діри на місці ока поплила кров. І тяжке полїно, літаючи у воздуху, вдарило мене кінцем по лицю, я упав

полїз кудись поміж тупотачі вільний простір. Опісля перелетіли кани, обірвавши собі всі нігті, сягаючи дров; один розсипав ся в повітря, впав у купі з водопадом гримоту, виліз на силу з якогось замка, а з іншого — а позаду мене на звалище тало, ревіло, вило та тріщало. Дзвін, щось гримнуло, наче вдарив вий дім. Сумраки немов спилили, згасили, наче окрасили ся червоном, а потім гнали темряву. Я, зіскокнивши з паркану, опинив ся в якомусь вуличку, схожому на коридор між хими стїнами, тай побіг і біг, а вуличок показав ся без виходу. Я жував паркан, і за ним знов почав та ліси. І знов лавини і пожежі, хитких купах, падав у лавини, тихо, та воляло сирим деревами, вав ся на верх та не сьм, зад: я знав і так, що там воляний смутний смут, що

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слона. Належностей за аноном марками поштовими не приймає ся.

Наймоднійше естаблісема уборів
ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок
гот. під чорним орлом
На осінь і зиму
поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дитий. — Убори зладжені після найновішого крою.
Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (13-24)
Діточа гардероба — се спеціальність.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна газета, почне виходити в Київі з 1 січня (января) року 1906.

Громадська Думка даватиме щоденний огляд життя політичного, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях: звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фейлетони і т. д.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ дові згодились писати: Антонович В. проф., Бондаренко Ів., Бамбуха С., Боржновський В., Василенко М., Верзілов А., Волох С., Вороний М., Гайдай Е., Гнатюк В., Григоренко Тр., Грінченко Б., Грінченко М. (Загірня), проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко Д., Ефремов С., Жебунов Л., Житецький П., Івасницький С., Коваленко Гр., Козловський В., Комаров М., Комарова Г., Конощенко А., Корчань Чепурковський прив. доц. Коцюбинський М., Кошарин В., проф. А. Кримський, Левіцький М., Леонтович В., Ліпа Ів., Липковський С., Лосенко М., Лісовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Маковей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Миронець В., Науменко В., Падалка Л., проф. В. Перетц Русова С., Русов О., Самійленко В., (Сивенький), Славінський М., Сластьон О., Смутко П., Стапаненко В., Тимченко С., Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко С., Шраг Г., Ярошевський Б., та інші.

Ціна газети „Громадська Думка“ на рік 4 карб., на пів року 2 карб. на 3 місяці 1 карб. на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб. на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходитиме щодня окрім понеділків та після свят.

Адреса редакції „Громадської Думки“ — у Київі, Михайловська ул. ч. 10

Редактор-видавець **В. ЛЕОНТОВИЧ.**

Нова Громада,

літературно-науковий місячник, почне виходити з січня року 1906.

Нова Громада міститиме твори красного письменства (поезії оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статії, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. п. Нова Громада має тих самих співробітників, що і Громадська Думка, виходитиме щомісяця книжками по 10 акцизів друку. Ціна з пересилкою на рік 6 карб., за кордон 8 карб. 50 коп.; окрема книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції Нової Громади в Київі, Михайловська ул. ч. 10

Редактор-видавець **В. ЛЕОНТОВИЧ.**

Передплатувати ГРОМАДСКУ ДУМКУ і НОВУ ГРОМАДУ можна також і в книгарні „Київської Старини“ у Київі, Безаківська ул. ч. 14.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
отворена
в неділю і свята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

С. Кирстюк,
пошукує
жінки до послуги,
в кухні Рускої Бурси (Народний Дім) ул. Петровича ч. 2 7 з 5

на 1906 рік

„Рідкий Край“

Політична, економічна, літературна і наукова часопись тижнева, з додатками серед тижня, про всі новини.

виходить в Полтаві.

Часопись служитиме для оборони інтересів усіх трудящих людей, для добра і волі в нашому краю.

Передплата на цілий рік, з 1 січня (января) 3 карбованців з пересилкою, на пів року 1 р. 80 к. з перес., на місяць 35. з перес., один номер висилається за 10 коп. За кордон 5 карб.

Редакція і Контора в Полтаві, ул. Котляревського, книжн. магазин Гр. Маркевича.

Видає Гр. Маркевич,

Редактори:

М. Дмитрієв,

Гр. Коваленко.

З 1-го січня буде виходити у Петербурзі щомісячником

„Вільна Україна“

орган українського пролетаріату

Виходить ме у розмірі 5 аркушів.

Предплата виноситься для закордону в рік 5 рублів, на пів року 2 р. 50 ко

Редакція і адміністрація: С. Петербург Невський Пр. ч. 139 кв. 60

Редактор-видавець **А. Я. ШАВЛЕНКО** —
Редактор **І. Д. ЛИЧІ**

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

— Головний склад у —
Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (12-26)

Марка охоронна: нотвиця

Liniment. Caps. Comp.

PAIN-EXPELLER

з аптики Ріхтера в Празі.

Загально-признаний знаменитий усмиряючий лік на катарис по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх аптеках.

Просьмо жадати сего загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „нотвиця“ з аптики Ріхтера і для остоорожності приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (12-38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

8 (-)

Хто побрав календарі „скої Бесіди“ в розпродаж а дає що не розійдуть ся всі, пишу нам решту сейчас неопла но післати, ми радо заплаві порто, бо на складі у нас в їх нема а попит за ними великий. З поважан Ів. Загарк

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листи і папері, поцельнички, стінні декорації, етажерки, нецварія шкіряні, різні танки, мошени, рамці до фотографій, куфри з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галатерійні. Найновіші дамські пояски, рукавички, манжети, гудики, ковчирки, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, гази, з кістяними ручками і н.

Рукавички з оленової шкіри, Гіасе, футровані, з вовни, бавовни, трикотові, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніція.

Капелюхи з пайфу, з льодену, Velour Syk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевини до снігу правдиві петербурскі найліпші фабрикаці. Величелний вибір.

Самостійна продаж капелюхів
Відня, Йосефа Піхлера і Синів у Гвацу, димі, склад американських черевинців

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Ітз, Антона Чапеса у Відни, Ф. К. Попера в NY, Hothaway Poulі & Hargington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на ному з Choctaux, Воксаль, а Геман, сатина сукна, футрвані або ні, склад локерів чорних і в інших красках, для пань, панів, дівчат, хлопців і дівчат, чоботи і пів-черевинки. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і палі. Правдиве біле Егера і Д-ра Ламана. Панькоз для пань дівчат, каштанники вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі камаші і т. д.

Біле. Для панів, пань і дитий в найновіших красках.

Товари футрянні для пань і дівчат, різні ковчирі і аарусаки, з луня, шовков перскі, тибетанські, шапки, кучма і різні артикули до польованя, повняні різної модифічної сорти.

Видати товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Загарка.

За редакцією відомості: Іван Загарка.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламний неопечатаний відліт від порга. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.
В справах редакційних можна усно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Виборча Реформа.

I.

(X) В справі виборчої реформи в Австрії занував остаточно цілковитий хаос, який силь-но захитує можливість уведення в жите загально-ного, тайного, рівного й безпосередного права голо-совання! Пос. Герольд сказав в неділю у Празі: „Я заявляю отверто, що миб народ обманювали, кажучи йому, що в жите увійде загальне право голосовання із справедливим поділом округів виборчих“. Для спра-ведливої виборчої реформи бракує просто кваліфікованої більшості, отже Герольд ставить дилему, або бороти ся за таку реформу, знаючи заздалегідь, що вона не увійде в жите, і поборювати всяку підроблену рефор-му, або йти на компроміс!

Діло в тім, що теперішню виборчу реформу під-готвляють саме ті партії, у яких досі було найбіль-ше безправних привілеїв. Отже зовсім зрозуміло, що вони на беззвинних конференціях із прем'єром кабін-ету, який через кілька тижнів став нараз прихиль-ником справедливого загального голосовання, стре-млять до того, щоб із виборчої реформи остала ся тільки пуста назва. Зміст же її повинен лишити ся той сам. Виборча геометрія й арифметика має задер-жати стару кривду, давний „стан посідання“!

Спеціально побивають ся за давним станом по-сідання Німці, які буцімто лакають ся такою немо-жливою конституцією як „славянська більшість“, тоді як добре бачуть, що між самими славянськими наро-дами є угнетені й гнобителі, які також як прим. польська шляхта дбають о заховане стану посі-дана в виді неволени всього руського народу в Гали-чині, а заразом і польського люду. Німецько-поступо-вий з'їзд в Празі заявляє ся за виборчою реформою відповідною до національної, економічної й культурної структури Австрії, відносини сид народних не мо-жуть і не повинні бути змінені, а значіне німецького народу не може бути вкорочене з огляду на його історичну, культурну і економічну силу! Значіне, яке здобули собі Німці в поодиноких краях, як прим. на Буквині, коштом других народів, має бути аргу-ментом для дальшого штучного майоризованя других австрійських народів! І ось тепер на всі заставки трублять ся про високе культурне значіне Німців по всіх усядах. Із сего приводу трублять ся про їх ви-соку місію і на Буквині, де вони коштом краєвих народів мають все, а за те вносять як ось Відманівці, до краю ворожнечу, несупокій, щоб, ріжнючи вічно Русинів з Румунами, далі панувати так як досі, про

що свідчать тисячі анальфабетів, спролетаризоване руського й волоського мужика і постепенне убожіне краєвого населення... Буквинські Шваби очевидно не дуже кренко перековані про свою високість культур-ну, коли треба було їхнім провідникам ангажувати мандрівного учителя п. Гоера аж з Моравії, щоб про-повідував висоту першої на землі нації — себто німецької.

Поляки також скромні! Один із міродатних ко-ловців заявив коресп. St. polsk-ого, що вони усіма силами будуть поборювати виборчу реформу, як вона вибір частини посів не оставить галицькому соймови і не усанціонує польської автономії чи там всесиль-ности в Галичині!

Вигляди не аби які! Не даром же у нашім пар-ламенті засідає в роли заступників народа 4 князів, 1 маркіз, 35 графів, 23 баронів, 38 шляхтичів і 20 духовних!

Тож мати можна зовсім основні побоювання, що до виду будучої виборчої реформи, за якою щиро бо-рюють ся крім Русинів хіба одні соціал-демократи. Оттим то й не диво, що посол Ельдерш на робітни-чих зборах в Опаві зазивав пролетаріат ладитись до — генерального страйку, як парламент з прави-тельством не переведуть в діло справедливого, за-гального, тайного, рівного і безпосередного права го-лосовання.

Одним словом, визискувані досі веретви народні й цілі кривджені народи жде ще важка борба за по-літичні права, але вони вже надто зрілі, щоб сумні-ватись в надходжене 12-ої години для всіх привілеїв і осоружного визиску!

Політичний перегляд.

Послідовне одичіне Росії поступає після „Нов. Дня“ що раз дальше. Начало ся воно на полях ма-дзурських. „Неприятель придумав усія средства, щоб убити або покалічити як найбільше наших синів і братів. Копають вовчі ями, де люди вмирали в страш-них муках настромлені животами на острі ноли; зно-шено колючі плоті, що дерли шкіру і тіло, підкладу-вано міни і фугаси, що разом із гранатами і шімо-зами розривали на кусні десятки, сотні й тисячі уто-млених борців. В рідких случаях рукопашних боїв пробивали люди один другого із остервенілою люто-стю багнетами й піками, розрубували голови й плечі шаблями. Трищали кости, голівні стогони, несли ся проклятя... І так продовжали ся тоті взаїмні бої, вза-

їмне нівечене цілими днями, тижнями й місяцями. І чим довше тягла ся борба тим більше смертей, втрат, неудач і руйновань наносила вона вітчизні... І схви-лювала ся Росія. „Так дальше жити — годі“ про-несла ся гадка і відбила ся в міаюнах серцець. Але щож діяти? Як вийти із положення? Які переміни пе-реводити? Того маси народні не знали. Не знала і не хотіла шукати виходу в основній реформі та-кож і вікова напуганість і опікунка Росії-бюрократія. Партії революційні, соціалістичні, що тайли ся в конспіраціях, кликали до цілковитої переміни жита, якого не довершено ще нігде навіть в країнах, що значно випередили нас під зглядом культурним. Зем-ські й городські діячі добачували спасення в консти-туції. Бюрократіяж дрибніла стала на місці і пред-кладала ледви частинні почини законів. Люди гово-рили на різних мовах. Почалося вавилонське стовпо-творення. В той час почивив ся в 20 губерніях голод, а в 26-ти мужицкі розрухи. Де-не-де як на Кавказі, краю Прибалтійським а навіть у Москві — невдоволене пе-ремінло ся в отвергі повстання... Промисел зашмер. Торговля упала. Наука, штука, всяка просвітна ро-бота зупинилась. Страйки і бойкоти добивали остан-ки добробуту. Совість і звичай стали грубі. Розум помішав ся. Ми рішучими кроками пішли до оди-чіння, тратаючи послідні останки поняти про право і правду. Як необроблена нива заростає Росія буря-нами. Кудаж йти дальше?“

Засідане австрійського парламенту відбуде ся дня 30. б. м. о 11-й год. пер. пол. з отсим дневним порядком: 1. перше читане контингенту рекрутів, 2. убезпечене приватних робітників, 3. справоздане в справі піднесеня торговлі хмелем, 4. справоздане ко-місії податкової про правительственне предложене в справі управління податків, що вихуть ся із за-коном про оселі рентові, ухвалені галицьким соймом. — Причину отсего доволі пізнного скликання парла-менту мають бути заходи бар. Гавча, щоб перевести реконструкцію кабінету. „Prager Tagblatt“, якому на-лежить ся першенство в справі публікованя сензаций-них версій, довідує ся, що чеський посол др. Пацак мав би обняти теку дра Ранди, пос. др. Дершата мав би стати німецьким міністром-земляком без теки, а гр. Дідушицкий, голова „Польського кола“ мав би переняти спадщину по др. Пентаку. Із труднощами зустрів ся бар. Іавч лише дотично особи гр. Дідушицкого, бо він, остаючи міністром, мусів би прихилити „Kolo“ до правительственного проекту виборчої реформи. Зноваж „Kolo“ бере ся проти него з усіх сил, щоб не змен-шилась ся могутність галицьких гербових табуляристів.

Президентом французької республіки вибрано вчєра Фал'єра 449 голосами. А його

„Душі кланяють ся“.

Оповідання Михайла Яцкова.

Душі кланяють ся.

Ті сердечні, щирі душі, стоптані, збиті „куль-турою“ мов жовтий колос градом, кланяють ся.

З місця, „де нема поезії“, де всі найсвятійші почування вбито, де чоловік стає безвольною машиною — звіриную — кланяють ся душі оповиті у сірий смуток, тугу і жаль гіркий.

Жах і жаль бере, коли читаєть ся отсю ма-леньку, неопізнану книжечку. Жах, жаль і — подив. Подив тих задля великого співчуття автора до сих волевоних душ, як і задля того, як він зміг се все ви-дирати, бо ніхто не заперечить, що більша частина „Душ“ у збірці — се особисті спогади автора.

Яцкова тамдє що з тих часів, як він жив у Бе-ресті, та тамдє до тих перших сіваків, що між ними розбуджували перші іскри любови до свого краю і невільного народу. Ніж годі відчув-ти, що топер у сій збірці висказав — сей жах і переставлення атмаси жита, сей біль неволе-ного, що кланяються немом іза строї мрани і кла-няються осталим цивілізаціям.

А сї збірці оповідань — се одна трагедія му-жичької душі, сї „історія виписана чертами тажними від „непоетської азбуки“ — одна незгійна рана, на-різані душеві струни, з яких „між живими не — два звучать“.

А тільки тих струн — се теми оповідань: „Душі кланяють ся“ — „Під обухом“ — „Варіят, чи ма-рала“ — „У милосердної богині з кам'яним серцем“ — „Діточа задова“ — „Христос у гарнізоні“.

Зміст кожного оповідання подавати годі. Цікавий дивити книжку певно — і не пожалує; в кождє нема

охоти — тому і зміст не поможе. Врешті, передаючи зміст, робить ся найбільшу кривду авторови — бо псує ся його писання, а я д. Яцкова занадто поважаю й ціню, щоби зважитись на се.

Сї, що мали книжку д. Яцкова в руках здиву-ють ся, що я номинув оповідане „На дуброві“.

Я зробив се нарочно, бо хоч воно взате з того самого жита, що инші — то всеж відмінне від них.

Там Яцків плакав, жив тою тугою, що жере героїв його оповідань, болем, що серце крає, що останні струни душі рве, щоби не завязати їх ні-коли — тут сьміє ся. Читачеві, що знає твори Яцкова, дивно припустити, щоби він сьміяв ся, а сам не зміг би представити собі його сьміючого ся, а одначе так є.

Сьміє ся з людської неволі, непорядности, глу-поти, так як сьміяв ся у друкованих давнійше дріб-ничках (Гості й ин.), лиш сей сьміх — то давлене гірких сльоз, суму, болю, лиш сей сьміх — то біль страшний, незгійний.

Способом писання зближає ся Яцків дуже до Стефаніка.

Стиль ядерний, гарний — порівнянь позавидував би йому не один з наших славних.

Уміє зацікавити як може ніхто другий — нараз уриває, не поспувавши нічого, і кіпчить одним реченем пр.: „Вертери прибігли до него і хрестили ся“ — або: „Сей лист писала вона до Федора, та його вже не було“ — реченем, що говорить все.

14/I, 1906.

Фрнц Михайлів.

19)

Леонід Андреев.

ЧЕРВОНІЙ СЬМІХ.

Уривки з найденної рукописи.

З російської мови переклав: Йосип Стадник.

ЧАСТИНА ДРУГА.

Послідний уривок.

(Конець).

В умивальниці була ще вода, дуже тепла, а умив ся напам'яки, та витер лице прости-ралом. Там, де лице було розбите, дуже рвало та щипало, і мені прийшла охота глянути на себе в зеркало. Я засьвіттив сїрник — та при його нерівнім, слабо розгорілім сьвітлі глянуло на мене із темряви щось таке гидке та страшне, що я кинув поквально сїрник на підлогу. Зда-єть ся, ніс був перебитий.

— Тепер все одно, — подумав я. — Ні-кому се не потрібне.

І мені стало весело. З дивовижними ви-хилисами та викривлюванем лица, начеб то я був в театрі та представляв злодія, підійшов я до креденсу та почав шукати останків їжі. Я відчував ясно невмістність всіх тих вихи-лясів, але мені воно подобало ся. І їв я все таки з тими викривлюваннями, удаючи, що я ласий.

Але тишина та темрява лякала мене. Я відчинив віконечко, що виходило на подвір'я,

контр. кандидат Думер одержав 3741 голосів. Оттак вийшли французські радикальні республіканці знова побідносно над націоналістами й клерикалами. Їхній кандидат помімо зовсім зрозумілої контр-агітації стає головою французької республіки. При пробнім голосуванні, яке відбуло ся дня 16. с. м. в люксембурзькому замку одержав Фаллер 416 голосів, Думер 191, а 43 голоси були розстрілені, так що Фаллера поставлено офіційним кандидатом республіканським на президентуру. Мабуть цікаво буде згадати виследи голосувань із виборів попередніх президентів. В 1871. р. вибрано Тера одноголосно, в 1873. р. Мак-Магона 890 голосами на 391 голосуючих. В 1879. р. одержав Грєві при першій голосуванні 563 голосів на 713, а при другій 457 на 589. Саді Карно одержав при першій голосуванні 303 на 852 гол., а при другій більшість 616 голосів. Після убиства Карнота довершеного 1899. р. анархістом Казєрієм вибрано Казіміра Пере 461 гол. на 851. По його уступленню одержав Фелікс Фор при другій голосуванні 430 гол. на 801, бо при першій розстріляли ся голоси між ним, Брісоном і Вальдеком Русо. Любета вибрано 1898. р. 483 голосами на 824 голосуючих.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в Бергометі н./С. (пов. Вижниця).

Як важною для нашого народу є справа виборчої реформи, і як він нею зацікавився — показало ся на народнім вічу, що відбуло ся дня 9. с. м. в Бергометі н./С. Не знаю, чи аранжери много задали собі труда, щоби зібрати тільки народа, чи ні, досить, що на зазив пп. Данилюка, Бурчинського і Савуляка зійшли ся сотки мушці і жінок з Бергомету, Лукавця, Мігови, Миги та Лопушної. Годять ся і те піднести, що на него явили ся й пані — хотий дуже тяжко приходять ся подібати наших пань на народних зібраннях, по провінціональних закутках (сего здає ся нема у них „в звичаю“).

Збори отворив п. Данилюк, предкладаючи на предсідателя о. Ст. Маланчука, а на писарів пп. Ясінчука і Савуляка, що прийняли зібрані одноголосно.

О. предсідатель уділив слово референтови п. Данилюкові. Він представив дуже приступно і ясно наше дотеперішнє положення на Буковині, в Галичині і Угорщині, яке зводять нас — через несправедливу ординацію виборчу — до наймізерніших народів. Пояснив, що і правительство не з любови до справедливости, уводить теперішню реформу, але під напором обставин, які коять ся у нутрі самої Австрії тай поза її границями. Виложив, якого нам треба голосування, виступив против всяких крутарств в тій справі, підпирючи висказане цільними аргументами, і поставив відтак відповідні резолюції.

Господар Талас Берник заохочував всіх до борби за виборчу реформу, а вкінці вніс признание для її борців, наших послів, з окрема нашому вижницькому послови п. Ник. Василькові і Ст. Стоцькому, що в той день обходив свого патрона.

Господар Іля Бужор зазначив, що — коли всі верстви добивають ся своїх прав — то і найбільше покривджений робучий нарід не повинен мовчати на свої кривди. Робучий нарід платить податки посередні, що перевисшають безпосередні, а до того складає податок крові. „На кожний зазив стоять готові наші сини бороти ся в обороні вітчизни, а навіть в обороні думів-ділчих, тому нам належать ся й рівні права“ — закінчив він.

П. Данчул пояснив дуже дотепно, чому нам треба упоминати ся за свої кривди.

і став слухати. З початку, мабуть через те, що їзда по вулицях устала, здало ся мені, що довкола цілковита тишина. І вистрілів не було. Але швидко я став розпізнавати ясно віддалений гомін голосів, крики, луск чогось падаючого, тай регіт. Сила гомону помітно більшала. Я глянув на небо: воно було червоно-сизе та прудко бігло. І дровіття проти мене і брук на подвір'ю і будка собаки були окрашені тою самою червоною краскою. Я закликав тихенько із вікна на собаку:

— Нептун!

Але в буді нічо не поворушило ся, а побіч я розпізнав в червоно-сизім сьвітлі поблескуючий уривок ланцюга. Далекий крик та луск чогось падаючого все більшали, і я зачинив віконечко.

— Ідуть сюди! — подумав я та почав шукати, де-б то заховати ся. Я відчинив печі, обмацував комінок, відмикав шафи, але все те було непригідне. Я обійшов усі кімнати, опріч кабінету, куди не хотів заглядати. Я знав, що він сидить в своїй кріслі проти стола, заставленого книжками, і тепер було би се мені неприємно.

Опісля почало мені здавати ся, що я хожу не сам: навкруги мене у темряві вору-

Зборя прийняли отсі резолюції:

1. Віче, яке відбуло ся дня 9. січня 1906 в Бергометі н./С. визнає заповіджене през. мін. Гавчом заведене загального, рівного, безпосередного і тайного голосування при виборах до парламенту, протестує против якому небудь шахрованню тої реформи і визнає весь робітничий нарід до найзавзятійшої борби, против таких заходів.

2. Складає подяку руському парламентарному клубови, а послам Василькові і Романчукові з окрема за обстоювання прав руського народу, при виборчій дебаті.

3. Домагає ся загального, рівного, безпосередного і тайного голосування до всіх законодавчих тіл.

4. Заявляє ся проти штучного майоризовання якого небудь одного народа другим, себто зі шкодою другого.

Додатково пояснив п. Данилюк закон провінційний, ухвалений буковинським сеймом в часі послідньої сесії і поставив резолюцію до міністра скарбу, яка домагає ся, щоб предложити сей закон до цісарської санкції.

Піснями „Ще не вмерла“ і „Не пора“ закінчено збори.

3. і 4. резолюцію вислано телеграфічно до през. міністрів.

Посол Николай Василько, що мав бути на тім вічу, не явив ся, бо на телеграфічний зазив мусів відси вийхати.

Надїємо ся, що на вічу, яке відбуло ся в Мігові явить ся ще більше народу, щоби зазначити своє становище в так важній справі.

С—р.

Триумфи Репти

або погром учителів в Станіславських гірських.

Із Станіславських гірських одержуємо подрібний опис кацапських подвигов, про які подано в попереднім ч. телеграфічну звістку: То, що ми передказували в Станіславських гірських, настунило тепер точно. В неділю, 14. с. м., на новий рік зарядили собі члени руських товариств: Читальня, Руска каса і Січ на подвір'ю свого дому, що припірає до толоки, танець. Богатирцеві сторонники розтаборились зі своїм танцем під ворітьми дому товариства також чого доси ще ніколи не було. Через час вскочив підпалений провідник Богатирцевої товни зі своїми людьми на подвір'я і розпочав бійку. Противники старали ся вдерти ся до хати, аби дістати учителів в свої руки особливо чатували на учителя Гадзу і пробували розбити хату. В тій грізній хвилі вистрілів Гадза з револьвера на вітер, щоби відстрашити розбишаків. Розбишаки дійсно дали ся назад, вернули до свого танцю. Настав супокій, танці йшли тут і там спокійно далі. Над вечір розійшов ся танець руських товариств. На то лиш чекала товна Богатирцева, підилі розбишаки прискочили до народного дому і заскочили там учителів. Настунило дуже критичне положення, післано по Богатирця, щоб обгнаним свою бранжу. Богатирець надійшов і разом з надучителем взяли Гадзу наперед себе і старали ся добити ся до школи. Розбишаки обсакували їх як скажені вовки, Богатирець ледви в силі був підняти втихомирити. Добились до школи, товна облягла школу і пробували добити ся до середини одні крізь двері, другі крізь вікна, кричали видати їм Гадзу. На то надійшов жандарм, по котрого післано до Станіславських нижних. Жандарм зачав пересправляти з розбишаками, пробує Гадзу ніби арештованого вивести з грізної товни, але розбишаки домагають ся внової ланцюгами. Жандарм робить їх

шили ся мовчки якісь люди. Вони майже доторкували ся мене, і один раз чийсь віддих обледенів мою потилицю.

— Хто тут? — шепотом спитав я, але ніхто не відповів.

А коли я почав іти знов, вони рушили за мною, німі та страшні. Я знав, що воно здаєть ся мені від того, що я хорий і в мене, видимо, починаєть ся горячка, але годі було збороти страх, від якого ціле тіло починало дріжати, наче в пропасниці. Я помацав голову: вона була горяча, як огонь.

— Піду краще туди, — подумав я. — Все таки він свій.

Він сидів у своєму кріслі перед столом, заставленим книжками, і не зник, як тоді, тільки остав ся. Крізь опущені фіранки пробивало ся у кімнату червоно-сизе сьвітло, але нічо не освічувало, і його ледви мож було завважити. Я сів на осторонь від нього на канапі та почав ждати. В кімнаті було тихо, а відтіл доводив ся рівний гомін, луск чогось падаючого та уривані крики. І вони приближали ся. І червоно-сизе сьвітло ставало все сильнійше, і я бачив вже в його кріслі: чорний, чавунний профіль, обрисований вузкою червоною смужкою.

— Брате! — сказав я.

волю! Тоді відпроваджує товна внованого Гадзу з села та дзвонить в дівоня. На дорозі стрічає їх патруля і провідник жандармський каже віддати Гаджу до арешту, де він дійсно переночував і аж на другий день розвідавшись, о що ходить, випущено его на волю.

Тимчасом школа обложена, надучитель мусить ночувати у Богатирця. На другий день пробує надучитель з учителем Глиньським і учительською Глиньською вести в школі науку, але товна стоїть перед школою і переказує шкільним слугою, що вбють учителів, хоті Гаджі вже нема. Охлено ночувати в селі, надучитель втікає з села, лишаючи школу на учительську пару Глиньських. Глиньські пробують ще й у вісторок продовжати науку, але не йде. Розбишаки кажуть Глиньському і Глиньській, що дадуть їм аж тоді супокій, коли дістануть від панотця Богатирця за певнене, що приступили до Богатирцевої партії. І Глиньські мусять евакуати село, а розбишаки Богатирцевої партії шаліють селом. Школа до понеділка 22. с. м. замкнена. Тепер розпочинають жандарми і суд свою „роботу“! Богатирець осягнув своє! „У ній“ побита!

Тепер настунить відзначене Богатирця. Митрополит декорований волоским королем, а Богатирець дістане московську відзнаку. Але позанк московський цар тепер троха заклопотаний, то прийме вірцевий борець за „православ'я“ в Станіславських гірських, атец Богатирця від митрополита Репти вітцївське благословення — за погром — „уній“!

Репта тріюмує, усім своєю штукою підготує „чорні сотні“ і на Буковині.

НОВИНКИ.

Чернівці, 18. січня 1906.

Наша почта. Помімо безвинних жалоб на нелад, який панує на буковинських почтах, які здебільша обсажені функціонерами, що не уважають за відповідне знати красну руску мову, годі добачити якийсь зворот до ліпшого. Яко новий доказ маємо в руках карту вислану „Рускою Касою“ в Чернівцях із найвиразнішою в світлі адресою п. Василя Радомського, надучителя в Кучурові малім п. п. в місці. Дивним дивом перемандрувала ся картка навіть цілу Галичину і вернула таки назад до Чернівців із допискою „retour Czerniowce nieczytelna poczta“. Із стамбульських і латинських приписок видно, що картка вандрувала до осель Kurów, Bochnia, Slemień, Nowy Sącz і Wisniw коло Bochni! Причини сєї вандрівки годі добачити в чім нижшим хибя, в неграмотности почтових функціонерів, за яку мусить терпіти руский податник. Просимо при тім не забувати, що і кореспонденція в справах фінансових не терпить проволонки, тож рускі партії просго видані на самоволу почти! Не красні відносини панують і на мійській почті в Чернівцях, де більша частина функціонерів почтових також не вміє читати руських букв, через що листи попадають в чужі руки або значно пізнійше. Се найбільш діймово відчуває наша редакция. Часописи адресовані рускими буквами попадають нам часто. Пр. Київських Огників: за минулий тиждень одержали всего 3 числа і то один тільки із доброї волі ред. „Православ. Буковини“, яка ч. 346 тої часописи доручене їй, завершила назад на почту. „С. Пет. Вѣдомостей“ за послідні дві неділі одержали всего два числа! За те від часу до часу як і нині одержуємо часописи „Правосл. Буковини“, „Bukow. Post“ а навіть російського конзуляту і т. д. Всякі наші жалоби заношені до управи почтової остали без наслідку, а дальше терпіти таке посту-

Але він мовчав, неповорухний та чорний, як пам'ятник. В сумежній кімнаті скригнула підлога — і нараз стало так незвичайно тихо, як буває лише там, де багато мертвих. Всі гомони замерли, і саме червоно-сизе сьвітло прибрало невимовний відтінок мертвоти та тишини, стало неповорухне і злегка тьманило. Я подумав, що се від брата іде така тишина та сказав йому про те.

— Ні, се не від мене, — відповів він. — Глянь у вікно.

Я відхилив фіранки — і подав ся в зад.

— Так ось воно що! — сказав я.

— Поклич мою жінку: вона не бачила ще того, — приказав брат.

Вона сиділа в їдальні та шила щось, і, побачивши моє лице, слухнянно підняла ся встарила голку в шитьово та пішла за мною. Я відхилив заслони у всіх вікон, і в широкі отвори вплило свобідно червоно-сизе сьвітло, але в кімнаті якось не стало яснійше від нього: вона остала така сама темна і лише вікна неповорухно горіли червоним, великим чотирокутником.

Ми підійшли до вікна. Від самої стіни дому, від піддашка починало ся рівне огненно-

поване вже годі, отже звертаємося до вас, дорогий, до наших Ви. послів, щоб в дорозі парламентарній впливали на уряди почтові, щоб рускі посли не були у нас виняті з під права, дарма, що се діє в су-переч конститутційним правам а навіть в супереч по-становам міжнародної унії почтової.

Пам'ятний день. Дня 17: с. м. минуло як раз двіста років від часу уродження Беняміна Франкліна, винахідника громозвуду. Б. Франклін родився в Бостоні, де його батько був мильцем. Дванадцятилітнім хлопцем вступив Бенямін до друкарні на науку. Відліт хвилі від заняття уживав молодий хлопець на самообразование і писав сам вірші й балади. Через непорозуміння, які зайшли між ним а його братом, мусів мандрувати до Філадельфії а опісля до Лондону, де займав місце славного складача. Тут познайомився він з славними і впливовими людьми, через що значно розширив свій круг поглядів. Змінюючи безвипинно місце свого побуту то в Англії то в Америці і входячи в що раз висші круги, опинився Франклін на становищі міністра ІЗ сполучених держав північної Америки. Коротко перед смертю дня 17. цвітня 1790. р. підписав він як президент товариства для знесення невірності пам'ятне письмо до палати репрезентантів. Для свого надгробного камені призначив Франклін сам ось таку надпис. „Ту спочиває тіло Беняміна Франкліна, друкаря (так як окладина старої книжки, з якої вибрано зміст і знищено надпис і позолочене), страва для черви; однак саме діло ніколи не згубить ся, лише повинні ся коліс в новім гарячім виданні, перегляненні і поправленні видавцем“.

Черновецькі антики. На візване мійського лікаря д-ра Ремера інспекціонував старший мійський лікар др. Фінкер у понеділок вночі всі тутешні антики і знайшов в чотирьох антиках неекваліфікованих асистентів, що мали лічну службу, хоч се є протизаконне, а в двох були самі власителі антик, а в одній маістер.

Сварка о скарб. В грудні минушого року найшов селянин, що орав в полі на границі межі Висшим-Віком а Стражею, великий залізний горнець з срібними австрійськими таларами з року 1630. Між селянином а власителем того поля прийшло до суперечки, що до кількості грошей в горшку. Селянин каже, що було лише 12 таларів, а власитель поля твердить, що він мусів пайти вілька сот. Справа прийшла перед суд в Радівцях і не забаром розічне ся в сій справі цікавий процес.

Найдені діточі трупи. На 1. с. м. найдено коло Рогізни в рові коло двірця дитину мужеского роду сновиту в подушечку. Комісія повітового суду в Садагурі сконстатувала, що дитина має 8 днів і що єї полишено живу на тім місці, через що вона замерзла. — На 12. с. м. найдено в Радівцях коло другої години по пол. на двірці під дошками здається новонароджену зогнилу дитину завити в паперу. Здається ся, що сей труп підкинули подорожні, бо потяг стояв тут 15 мінут а дитину знайдено в віддаленні 14 кроків від штреки. Слідства заряджено.

Для російських жидів, які потерпіли через погроми, вібрано через банків дім Ротшільда в Лондоні 3,546.000 рублів. Крім сего збираю ще в Австрії, Франції, Німеччині а також і в Росії. Всіх связок буде кругло 6 мільонів рублів.

Маланчин вечер у Вашківцях. Вашківська руска громада обходила сего року в перше „Маланчин вечер“, уряджений під фірмою товариства „Боян“ і Р. Бесіди для гуртка їх членів. Народний звичай тай заповіджена програма вимагали, щоба привіт Новому Рокови був радісний та гучний — та ми відетупили від сего... Події послідних днів минушого року

червоне небо, без хмар, без зьвізд, без сонця, і плало за небосклін. А в низу під ним лежало так само рівне, темночервоне поле, і було воно вкрите трупами. Всі трупи були нагі та погами звернені до нас так, що ми бачили лише стопи ніг та трикутні голови. І було тихо, — мабуть всі померли, і на безконечнім полі не було убитих.

— Їх чимраз більше, — сказав брат. Він також стояв біля вікна, і всі були тут: мати, сестра і всі, хто жив в тому домі. Їх лиця не було видко, і я пізнавав їх тільки по голосі.

— Се здається, — сказала сестра.

— Ну, правда. Ти поглянь.

Справді, трупів стало наче більше. Ми шукали цікаво за причиною тай побачили: рядом з одним мерцем, де перед тим було порожнє місце, нараз появил ся труп: мабуть їх викидала земля. І всі вільні місця швидко заповнювали ся, і швидко ціла земля пояснійшала від блідо-рожевих тіл, що лежали рядками, голими стопами до нас. І в кімнаті пояснійшало блідорожевим мертвим світлом.

— Гляньте, їм не стає місця, — сказав брат.

Мати відповіла:

— Один вже тут.

так прикрі та важкі, що й гадки не може бути веселити ся, коли рідні брати за Збручем ведуть кривавий-смертельний бій за вітчизну і волю, а над Дунаєм закриває сьвіжа могила тіло одного з найліпших синів України... Тож вечер був лиш поважними сходами. Наперед відбулась проба „Боян“ — і хоч перша сего товариства, то випала добре — тай і на будучність заповідають ся дуже добрі успіхи, коли лиш члени схочуть пильно влягати ся. Як довго велась проба, мали несспівучі вільну другу кімнату, де без перешкоди велась балаканка. Опісля слідував відчит д. Гринцишина про історичне значінє р. 1905 — для Європи тай для нас. З самого початку згадав прелегент про тяжку страту, яку понесла Русь за дня смерті Р. Сембратовича, а гості віддали честь дорогій пам'яті його, вставши з місць. В загаль був відчит добре оброблений, а особливо заслугою прелегента є, що зібрав досить відповідного матеріалу. Відчит затягнув банзю до 12. години, — а в хвилі зміни року, в саму північ забрав слово д. Стрийський, голова „Р. Бесіди“, щоба привитати присутніх та зложити „іменем обох товариств“ желання гостям — тай народови, щоб сего року „помогли ся — вже — на воді невольничі дїти“. Забачено знова згашене світло, а „Новий Рік“ витали взаїмними бажаннями — і пучи на здорові, немов з одних грудий залунало „Ще не вмерла...“ і „Не пор...“ Щоба задержати довше миле товариство разом, проєктував д. Стрийський (академі), забаву „перетінчик“, причім місто фанта складали на „Боевий фонд“ вільні жертви. Пізно вночі розійшли ся гості домі. — Годі мені оставити сї дописи без рефлексії, що самохіть збуджувалась під вражієм сего „вечера“. Бо хоч тяжкою скалою звалились сумні і тяжкі хвилі теперішності на серце кожного щирого Русина, то в другій стороні шепоче якийсь голос надії, що коли у нас до кожного гуртка таке відчуване життя українського загалу, то ми справді „народ, що не хоче — і не дасть собі — марно загинути“. І. С.

Мури, що плює дукатами. Між подарунками, які дістає наша від католиків на Різдво і Новий Рік, особливу сензацію викликає подарунок одного американського Криза. Є се вирізаний з дерева мури природної величини, виповнений в середині доларами. Треба тільки потиснути гузик і мури випльовує дуката. Сей чорний антик мав мати не менше як 100.000 доларів в животі. Ідея американця не зовсім густовна і мури не конче надаєть ся на прикрасу ватиканських зборів. Але при такій користовності не буде сьв. отець зважати на естетику. Сго тисяч доларів — за таку суму дозволено би в Римі муринові що жившого робити, не лише плювати...

Оповідки, іменовані і т. п.

До сьпівольної інтелігенції Заставниччини! В неділю, дня 21. (н. ст.) с. м. відбуде ся в Заставні, в льокалі Зільбербуша в 1. годині по пол. нарада над заснованєм товариства „Боян“. Просимо проте, всю сьпівольну інтелігенцію Заставниччини, і взагалі кожного, кому лежить на серці наша пісня і драматична штука, явитись як найчисленніше на сій нараді. — За тимчасовий комітет: *Кость Томарук, Віктор Кошицький, Кость Кракалія.*

Народне віче в Чернівцях. В неділю дня 21. сьчня о 12. год. в пол. відбуде ся в сали ратушевої народне віче в справі виборчої реформи і теперішнього політичного положення Русинів на Буковині. На вічу реферувати ме пос. др. Ст. Смал-Стоцький. Присутуйте всі, кому дорога правда і воля народна. — *Міщанський комітет.*

Красивий президент др. Блайлебен вліхав в середу вечером пошпінним потягом в товаристві правительственного комісара Кешмана до Відня в справах урядових.

Ми оглянули ся: позаду нас на підлозі лежало наге блідо-рожеве тіло з задертою головою. І зараз таки поруч нього появил ся друге і третє. І одно за другим викидала земля, і швидко правильні ряди блідо-рожевих мертвих тіл заповнили усі кімнати.

— Боян і в дитячій кімнаті, — сказала нянька. — Я бачила.

— Треба тікати, — сказала сестра.

— Та коли нема переходу, — відізвав ся брат. — Гляньте.

Справді, вони вже доторкали ся нас голими ногами і лежали щільно, рука при руці. І ось вони новорухали ся та дрігнули, підняли ся все тими самими рядами: се з землі виходили нові мерці тай піднимали їх до гори.

— Вони задавлять нас! — сказав я. — Спасаймо ся вікном.

— Туди не можна! — крикнув брат. Туди не можна! Поглянь, що там!

...За вікном в червоно-сізїм та неповорухнім світлі стояв сам Червоний Сьміх.

Написано автором 8. листопада 1904 — перекладено 14. цвітня 1905.

Із штуки і літератури.

Премія Миколи Костомарова. На сьвятотім засіданні петербурської Академії Наук, яке відбуло ся дня 12. сьчня під президією Вел. кн. Константина Константиновича, відчитав С. Ольденбург м. н. звіт про присудженє премії Миколи Костомарова за найліпший український словар. До речення, який минає 1. сьчня 1901, є три праці рефлектуючі на премію. По докладнім провіренню присланих праць признала комісія гідним другої премії т. є. процентів за час від 1891 до 1900 року в сумі 4000 рублів словар, який складає ся з двох частин: 1. „Словар української мови, зібраний редакцією журналу „Кіевская Старина“ зредатований Б. Грінченком із доданєм власних матеріалів і 2. „Матеріали для словаря письменної і книжної южно-руської мови XV. і XVIII. ст.“ Е. Тимченка. Реферат про ті праці предложив звисний філолог акад. А. Шахматов і на його основі рішила академія видати премію редакції „Кіевської Старини“. — Годить ся згадати ще й те, що С. Ольденбург в своїм звіті про діяльність історично-філологічного відділу Академії за р. 1905 підніс його уділ в справі знесення унії із української мови. (на)

Літературно-Науковий Вістник. Річник IX. Том XXXIII. Зміст книжки 1. за сьчень 1906: Від Редакції. — Наш альбом I (Поєзії М. Вороного, Ів. Франка, Н. Кибальчича, В. Пачовського, І. Гаврилюка, С. Чарнецького, П. Карманського, І. Боровика). — Іван Франко: Як Юра Шикманюк брив Черемош (далі буде). — О. К. Журбенко: Однаний дїт на панцирняку „Князь Потемкін“ (далі буде). — С. Т. Маші в ській: Володимир Антонович. — Фрідріх Ніцше: Із книжки „Так мовив Заратустра“. — Ганна Барвінок: Горе на горе скинуло ся. — Non scholae, sed vitae. І. З нашої середньої школи, Олексій Іванчука П. Відвага й культура. Дра Георга Віденкапа. — Із Льор. Стекетті: Сонет. — Е. Ярошницька: Смерть за життя. Нарис. — Наукові листки: І. Адам во грісіх. І. Ф. — Др. В. Джорджевич: Утворенє могого міністерства. — Іот-Фрід Келлер: Мереточка. — Йоган В. Гетте: Гра в лиса. — П. Карманський: Пам'яті Володимира Лесевича. — М. Грушевський: З біжучої хвилі. — Іван Франко: Русько-польська згода і українсько-польське братанє. — М. Лозинський: З австрійської України. — Бібліографія. — Нові книжки. Літературно-Науковий Вістник місячник для літератури, науки й суспільного життя видає Українсько-Руська Видавничя Спілка у Львові. Редакційний комітет Володимир Гнатюк, Михайло Грушевський, др. Іван Франко. За редакцію відповідає Володимир Гнатюк. Передплата вноситься в Австрії на рік 16 кор., на пів року 10 кор., для Росії 8 згд. 5 рублів. (Передплату можна силачувати також і в ратах 3. сьчня 6 кор., 3. цвітня 6 кор., 3. серпня 4 кор. В Росії 3, 3 і 2 рублі.) Редакція і адміністрація: у Львові ул. Чарнецького ч. 26.

Англійські гонорарі. Уїетна Керчіля (Churchill) дістав за біографію свого батька, бувшого державного секретаря в Індії від наслідника 8000 фунт. стерлінгів (192.000 корон), значить по 5 шілінгів за стрічку або 6 пенсів за слово. Є се один з найбільших гонорарів, які дотепер плачено за книжку в Англії. Цікаво згадати, що й інші наслідники давали авторови сїї біографії гонорарі не дуже менші від того. Новий державний секретар для Індії дістав за свою не давно видану біографію Гладстона 10.000 фунтів стерлінгів, але обем сего твору є майже два рази так за великий як біографія лорда Рандольфа, і не треба забути, що Керчіль ще цілком молодий чоловік. Після контракту має накладчик, як тільки заробить 4000 фунтів стерлінгів, поділити ся з автором осталим зарібком так, що автор може ще раз тільки одержати грошей, як вже дістав. Велика ріжниця заходить між нагородою Керчіля — а славним поетом, що дістав за рукопис „Утраченого раю“ всего 5 фунтів стерлінгів, а Олівером Гольдсмітом за „Пароха з Ваксфілду“ 15 ф. стер. З модерних англійських письменників дістав Регіард Кіплінг за кожне слово одної з своїх „малих історій“ по 1 шілінгов а Конан Дойле дістав від „New-York World“ навіть по 2 шілінги і 6 пенсів від слова за деякі з его серій „Sherlok Holmes“. Лондонський „Strand Magazine“ заплатив ему 7.000 ф. стер. за послідні 8 історій про „Славного детектива“. Англійські гонорарі авторскі, як видно, — „трохи“ низші від наших.

Руский листковий календар на р. 1906. появил ся накладом Сокольського Базару у Львові, руска І. Календар уложено листками, які віддирає ся що тижня в суботу. На картках є дати після календаря григоріанського й юліанського, свята рускі, латинські і словянські, схід і захід сонця, зміни місяця і місця на записки на кожний день. На кінці календаря подані ще привіси почтові, скаля шгемілова обчислене відсотків, світові гроші і календар жидівський. Листки календаря прикріплені на картоні з окрасою совієства і укр. гербом так, що можна його ставляти на бюрло й віпшати. Ціна примірника з пересилкою поштовою 1 кор. 10 сот.

3 сим числом розсилаємо нашим передплатникам на омаз „Руску Раду“. Хто єї передплатувати не думає, зволить се число звернути.

Діна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний ошук.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.

Надежностий за анонси марками поштовими не приймає ся.

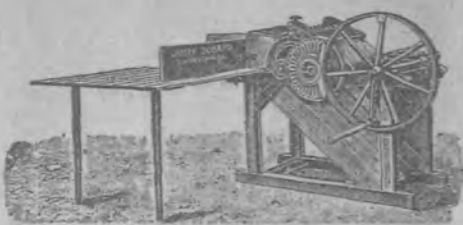
Гумористичний куток.

Німецька математика.
(Автентичне.)

Річ дє ся в протест. нім. школі в
арнівах на годині рахунків.
Учителька: Wie viel macht ein
ertel und ein viertel zusammen?
Ученик: (малий швабик із Роша).
viertel und a viertel macht a Krügel.

Оголошення.

Надзвичайні загальні збори ка-
пожичкової і шадничої для громади
рші в ці стоварищення зареєстрованого
необмеженою порукою, відбудуть ся
ія 28. січня 1906. в шкільнім будинку
2 год. по полудню з слідуючим поряд-
ом: 1) Перечитанє протоколу поперед-
их загальних зборів; 2) Справозданє
яльності старшини за рік 1905; 3) Під-
вешенє платнї для касиєра; 4) Вільні
песеня. **Стефан Ткач**, касиєр.

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ

(Галичина)

поручаю свій багатий **склад машин рілничих, помп, рур до верчень, січкарнів, молотілок, ялиників до чищення збіжя і машин до шитя.** Тому, що я заступлю найліпші славні фабрики машини в Празі і маю їх виробу все на складі, то нахожду ся в положеню доставляти лиш добрий товар. Продаю машини по ось яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної залізничної станції в Галичині і Буковині.

Пр. 0	Січкарня	с з різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
" 1	"	"	"	"	42 К.
" 2	"	"	"	"	44 К.
" 3	"	"	"	"	45 К.
" 4	"	"	"	"	47 К.
" 5	"	"	"	"	47 К.
" 6	"	"	"	"	49 К.
" 7	"	"	"	"	60 К.

Пр. Р. S. 10.	Млинок до чищення збіжя з 10 решетами і	75 К.
"	решетом до конічини	—
"	Ручна молотілка з ромаховим колесом	160 К.
"	Котел о силі 2 коний з ременями	230 К.
"	Машинна до шитя ручна	60 К.
"	"	80 К.
"	"	130 К.
"	"	140 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посліплатою. Даю їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців сплати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сплату звольте ласкаво дати мені посвідченє від громадського уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (12-20)

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
без пере-
сіданя.

Знаним із
своєї ско-
рости почто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем т. зв.
Doppelschrauben
Schnelldampfer.

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полуднє-
вої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що єуть заосмотрені
в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно.
Пасажирам ізраїльського віроісповідання їдучи по всіх наших ко-
раблях межи покладом подасть ся рительні страви.

Видача карт до всіх станцій Сполучених держав і до Канади
Близні устліва уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.
76(5-6) Чернівці, ул. Паньська 16.

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского
під заголовком

СУДЬБА

мож замовляти у автора в Тернополі по ціні
1 К. 60 сот. брош., або 2 К. 10 сот. в гарній
сєд. оправі.

Знаменитий мід

десеровий кураційний 6 К. за 5
кіль оплатно. — В плястрах 1 кіль
2 К.

Від руского замовлення даю 20 сотиків на
будову руского театру.

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до
заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом
за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки
на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Lierusstraat. (BELGIA.) 1 (2-5)

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
— („Взаїмна Вигода“) —

Всі книги до веденя товариства,
коштуютъ враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тягарки на листи і папері, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецварія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куери з замочками або без і різні артикули до подорожі.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарики, бурштинові цигарнички, альбонети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, церлівки, газы, з кістаними ручками і к.

Рукавички з оленєвої шкіри, Glasé, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведські рука-
вички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна мундція.

Капелюхи з пайшу, з льодену, Velour Syk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевики до снігу правдиві петербурскі найліпші фабрикати. Величез-
ний вибір.

Самостійна продаж капелюхів

Відни, Йосифа Піхлера і Синів у Гвапу,
лимі, склад американських черевиків

з п. к. надвірних фабрик Генрика Ітн, у
Антоні Чапєка у Відни, Ф. К. Попєра в Хру-
Hothaway Poul & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Snevgeah, Воксєлі, з сємзи, сатини,
сукана, футрвані або ні, склад лєверів чорних і в иньши красках, для пань, панів, дівчат
хлопців і дїтий, чоботи і пів-черевики. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і палї. Правдивє білє сєгєра і Д-ра Лямана. Паньчєхи
для пань дівчат, кафтаньки вовняні, перєпаски на тіло, огрівачі колін, чєпці, охоронячі їх
камани і т. д.

Білє. Для панів, пань і дїтий в найновіших красках.

Товари футрянні для пань і дівчат, різні ковчєри і заруєавки, з куни, шьотєсі
перєскі, тибєтанськє, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най-
модїйної сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 еот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (яг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., яг. 4-50 р., або 17 фр.
Оодиноке число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Т. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Редакції неопечатані візні від порта.
Рукописи звертає редакція лише на попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Філя демократії.

Могутній подув пробудженого духа народного
повіяв через Європу. Се є так, наче-б злий сон без-
дального супочинку, наполоханий, онустив душу і що
в роках „мирного розвитку“ сціненіло і стало не-
рушним, тепер розвивується, роздроблюється і паде.
Клич борби демократії гомонить у всіх краях, всюди
гордо і побідоносно повіває прапор поневолених, по-
збавлених прав, мас. Суть тижні, в яких прожилося
місяці, а місяці, в яких прожилося роки: що вчера в
непроглядній далині світило і було утопією, се сього-
дня є безпосередньою ціллю борючих ся о свої права
мас. Великанська подія російської революції цілковито
зміннила вид старої Європи. Здаєть ся, що вдруге по-
втаряєть ся той сам історичний феномен, що поневолений,
знехтований ланською самоволею народ повстає проти
своїх тиранів, дряхла будова самодержавія розпадаєть
ся, давні соромитні порядки унадають, заки цілковито
зістала рішена побіда свободи. То, чого ніколи ніхто
не надіяв ся, сталося фактом, народи Європи бачать,
як паде уголовний камінь і забороло всього старого,
перестарілого і зацфаного, вони обачать, що народ
може, наколи несе в жертві за свою свободу,
кров і жите.

Але як французка революція сама прийшла до
поневолених народів і дала їм свободу, так тепер
з границь російської імперії не прибудуть до нас
дружнини освободителів, бо тепер стосунки змінилися,
намість маленьких, німеччин і неоповних організмів
державних, повстали могутні нецоборимі держави. В
Росії ведеть ся тепер борня о річи, що як ідеали
і стала програма від столітній становлять стремління
і змагання безправних мас Європи. Се є магічна сила
великанського висказу волі, що в нас самих родить
силу волі; в виду побідоносних подвигів народних
мас в Росії, стаємо самі свідомими своєї власної
сили; такі геройські подвиги борби за свободу і права
освободжують серце від зневіри і трусливості. Перед-
усім примір вчинку дістаєть до сердець, що глухі
суть на слова. Організації пролетаріату ростуть
з елементарною силою і повстають з непроглядних
глибин народа. Доказом того Австрія, Угорщи-
на, де маси в млі ока одушевилися ідеєю виборчої
реформи, як обняла всіх струя одушевлення, як сього-
дня висказане, завтра стаює само собою зрозумілим,
так що навіть найтяжчий ворі не міг того заперечити
помимо страшної ненависті і лютости. Минулого тижня
бачили ми, як справжні, щирі переговори демократичні
побідили добре обдумані і приготовані інтриги реакції.
Так само в Німеччині правительством не є в спроможі
успокоїти і здавити виборчої бурі, що зірвалася з

страшною силою у всіх частих держави. Бо народи
стали свідомими не тільки своєї власної сили, але
також правди, так що наймогутніша влада не є в спроможі
нічого вдіяти проти свідомої своєї сили і полученої
маси народів.

І ту саму хвилю демократії бачимо в Англії, де вона
піднеслася в виборчій борбі. Це є надзвичайною по-
явою і подією, що мужі тішачі ся безиремірними успі-
хами в заграничній політиці, по короткім часі свого
цаста зістали опушені своїми власними виборчими.
Бальфур, за котрого міністерства Англія прийшла в
посідаве полудневої Африки, котрий був творцем со-
юзу з Японією а тим самим причиною погрому Ро-
еї, котрий скріпив англійське панованє над Індією та
запевнив перевагу Англії на всіх морях, мусів в своїм
виборчій окрузі уступити другому. Сливє всі его то-
варіші зістали ечеркнені з дісти політично живих
а тільки один Чемберлен завдяки личним прикметам
і місцевим стосункам уникнув тої самої судби. Анї
половина їх прихильників не поверне до парламенту.
Сей переверот викликали ліберали, що кілька тижнів
тому назад ледви могли сподівати ся якого небудь
успіху. Давлений кормогою самодержавія росій-
ський мужик отворив очи англійським масам без-
правним і виборчу свободу своєму англійському то-
варішеви недолаї.

Політичний перегляд.

З Угорщини. „W. Allg. Ztg.“ доносить з Буда-
пешту, що правительством грозить розвизанєм палати
посольської без рівночасного розписаня нових виборів.
Правительством пересправдані ме іще з коаліцією,
а коли ті пересправи не дади муть успіху, поста-
вить коаліції ultimatum, аби ухвалила проект вибор-
чої реформи, по чім палата буде розвизана і розпи-
сані будуть нові вибори на основі загального права
голосованя. Наколи коаліція ultimatum се відкине,
тоді буде сойм розвизаний, а король видасть до на-
роду відозву, в якій освідчить, що з важних приво-
дів на разі не розписав нових виборів. — „Песті
Напль“ доносить, що цісар офірував президію міні-
стерства Куен-Гедерваріуму, але той не прийняв місяї
утвореня нового кабінету, не маючи відповідного по-
пертя в соїмі.

О загальне право голосованя в Німеччині. З
Гамбурга доносять, що в минулу середу прийшло тут
до кровавих розривів вуличних з приводу демонстра-
ції соціалістів за загальним правом голосованя до

прусского сойму. Товпа демонстрантів зібралася на
площі, де вже прийшло до острій стрічи з поліцією.
Опісля прийшло до острій стрічи, коли товпа ви-
нерта з ілощі, зібрала ся на сусідніх бічних вулич-
ках. Там прийшло до кровавої борби. Товпа заосмо-
трившись в каміні і буки, кинула ся на поліцію а з
хат кидано на поліцію фляшки, залізо, каміне. В кіль-
кох місцях побудовано барикади. Одну з них підна-
лено а полумінє, бухаючи з неї, сягала вище дахів.
Поміж борячими ся з собою, поліцією і товпою, му-
сіла перенихатись сторожа огнева. Ситуація була
страшна. Богато поліцистів є декше або тяжше ра-
нених. Один поліцист ударений камінем в голову,
згинув на місці. Так само поліція кільканайдять осіб
ранила а кілька убила. Вкінці перед ратуншем поса-
дикови міста горячою промовою вдалось втихомирити
і успокоїти товпу, що розбрилася з окликами: Най-
жє Гамбург! — Рівночасно прийшло також до ве-
ликих забурень в часі віча, яке устроїли соціалісти
за загальним правом голосованя. Богато осіб ранено,
повибивано шиби в домах, а кілька склепів зрабовано.

Голод в Японії. З Токіо доносять, що в Японії
справді настав великий голод наслідком неврожаю в
північній часті краю. 958.875 людей находить ся в
крайній нужді.

Події в Росії. В Варшаві розстріляно на основі
12. арт. стану воєнного 11 осіб, що належали до тай-
ного товариства анархістичного і виробляли бомби.
З поміж розстріляних 10 було Жидів а 1 Поляк. —
З Петербурга доносять, що в губернії воронезкій ру-
хавка селянська зменшила ся. В варстатах залізничі
москвової увязнено 6 осіб, що мали при собі бомби.
При ревізії найдено в них велику силу револьверів
та ріжне инше оружє і амуніцію. — Урядово ого-
лошено, що замикаєть ся шліссельбурску в'я-
ницю. Заощаджена через то сума буде ужита на
окріпленє корпусу жандармерії. — З Риги доносять,
що ген. Шіє отримав від 46 громад заяви, що цілком
піддають ся. Успокоєне Естонії і Інолянтів поступає
скоро, а спровола дієть ся то в Курляндії, але і там
в останнім тижня осягнено добрі успіхи. 20 провід-
ників революції увязнено а 8 убито. — „Новості“ з
Петербурга доносять, що начальний командант при-
стани в Кронштаді, віцеадмірал Ніконов, велів віддати
під суд воєнний 209 рядових морянари за уділ в
аистопоздовій рухавці. Ходить також по Кронштаді
чутка, що 70 офіцирів чорноморської флотії, що ухва-
лили резолюцію ганячу старшину морянари, буде
відданих під суд а їхні становища обіймуть офіцири
флотії балтійської. — Многі учителя шкіл середних в
Петербурзі, яким пораджено за уділ в страйках і ре-
волюції подати ся до димісії, ухвалили не чинити

Іларій Карбулицкий. Никольцьо.

Пан Модест Б., син-одинак багатого ді-
дича, вештав ся довший час по широкім світі,
а протерявши чимало часу, гроша та молодечої
енергії, вирнув до батька хазайнувати. Великих
наук він собі зовсім не придбав, а вивчив ся
лише гри на фортеп'яні.

Прибувши до батькового дому, застав там
якогось чоловічка, що жив на дідичівськм ласка-
вім хлібі, доглядав садів та голубів, в яких
старий дідич дуже любував ся, а часом уда-
вав з біди-лиха й „Ноттаг-а“. Веї вважали
его придуркуватим, піднимали его часто на
кпини, і ніхто в цілім дворі не відносив ся
супроти него ні з чемністю ні з поважанєм.
Сей панок, якого прозивали „панічем Николь-
цьом“, мав лише одного приятеля: пастуха
Гната.

Паніч Никольцьо був якийсь дуже дале-
кий родич пана дідича. Він був колись і на
Віденьскім університеті, але власне там постя-
нуло его нещастє. Никольцьо закохав ся був
у якусь прехорошу панночку, а вона в него —
і вже туй-туй мало прийти до слюбу, бо вже
був на остатнім курсі, аж раптом его молода
захорувала на запалене легких і до двох міся-
ців віддала Богу душу.

Ся подія так дуже вразила момодече серце,
що Никольцьо попав у меланхолію, покинув
свої студії і вернув до своїх батьків. Але й
при них не побув він довго; родичі скоро по-
вмирили, а Никольцьо, не маючи коло чого
остати ся, пішов і собі в світ за очі. Шукав
якоїсь служби і оттак припадково заблукав
до сего дідича. А коли дідич дізнав ся, що
Никольцьо приходить ему якась далека родина,
приняв его до себе, вбрав, харчував і тішив
ся, що яко вдовець буде мати з ним провести
вільну хвилю.

Тай Никольцьо був вдоволений. Він не
цікавив ся світом, а жив собі тихонько в
своїй келійці, доглядав саду й голубів і був
дідичеві дуже вдячний. З часом Никольцьо
зовсім повеселішав, складав різні дотепи і
бавив часто гості, що часом збирали ся в ста-
рого дідича.

З вівчарем-Гнатом заприязнив ся Николь-
цьо тому, що Гнат був знаменитий грач на со-
пілці. Цілими вечерами вигравав він свої туж-
ливі арії, а Никольцьо слухав-слухав, очий
своїх не відвертав від грача, а серце, нагаду-
вало ему колишнє щастє, втерпану молодість.

А потім брав Никольцьо гітару і тихе-
сенько проводжав Гната, а Гнат все красше
і красше витягав на своїм скромнім струменті,

і їх обох обхоплюла безмірна але й роскішна
туга.

Майже щоденно сходили ся оба приятелі
в паньскім саді на музикальні вечери, хіба лише
при лихій погоді та довгими зимовими вечерами
пересиджував Гнат у Никольця. Їм обом ніколи
не прикрила ся музика а навіть, коли Гнат
сказав уже „добраніч“ і йшов повільним кро-
ком до своєї колешні, то сїдав Никольцьо за
стіл і переносив ті тужливі арії на папір, а
другого вечера вже сам нагадував їх Гнатові.

Так жив Никольцьо довший час і був
щасливий, що міг свободно видаватись своїм
думкам, що міг цілими вечерами грати з Гна-
том, а більше нічо его не обходило. Ог тому
то не звертав він ніякої уваги анї на насмішки
служби анї на — часом і троха обидливе по-
ведєне старого дідича супроти него... Веї слїди
его освіти зникли, і він зовсім невідчував по-
треби читати; навіть часописі его не інтересу-
вали... За те чим раз більше вглублював ся в
музику, komponував меланхолічні думки, пере-
хоплені із Гнатової сопілки, був щасливий у
своїм елементі і мав лише одно бажанє: мати
під рукою фортеп'яні, на яким вмів так гараю
грати, бувши ще студентом.

І коли прибув молодий дідич до дому і
привіз зі собою фортеп'яні, то Никольцеві очі

того а очікувати уділення їм димісії з уряду. — 3 Одеси доносять, що на проспекті Александровським ки-зено бомбу, що 5 осіб вбила а 12 ранила.

Конгрес маршалків шляхти. В Москві дня 18. січня 6. р. отворено віче маршалків шляхти з цілої Росії. Кожда губернія вислала двох маршалків. Віче має на цілі, крім приготувань до виборів, випрацюване середників до здавлення селянських розрухів і розширення мужицького посідання землі.

Поголоски о реконструкції кабінету. „Грацер Пост“ донесла була, що вже в найблизших днях маю прийти до іменования Дершати і Пацака і Дідушицького на міністрів без тек, як також, що поміж Чехами а Нимцями в Чехах і на Моравії прийшло до порозуміння в справі виборчої реформи. Сю вістку донесе „Gazeta Narodowa“ і заявляє, що знає з достовірного і добре поінформованого жерела, що kwestія ся дефинитивно не є рішена та що іще відбуде ся цілий рад конференцій з головами груп парламентарних і визначнішими членами парламенту.

Конфлікт з Сербією. Австро-угорський посол в Білгороді Чікави вислав до правительства сербську ноту, в якій освідчає, що правительство австро-угорське вважає останню заяву правительства сербського за не вистарчаючу. Далі повідомив правительство сербське, що Австрія так довго продовжати переговорів дотичного торговельного трактату, поки правительство сербське не зобов'яже ся в случаю закінчення договору торговельного поробити в умові таких змін, які зі сторони Австро-Угорщини будуть знані са потрібні.

Вибір президента республіки французької.

Вибір Фаллера на президента республіки французької тріумфом сторониців республіканських над інтригами юнархістичними, національними горлачами і клерикальними загораїцями, що бажали вибрати президентом (умера та лучили з тим бажанем далеко сягаючі аван-урнічі плани. Показало ся однако, що в репрезентації народній Французів різні відтінки республіканів міють получить ся до рішучої бар'є в хвили небез-еки і запевнити побіду республіканській ідеї а держа-ві повагу і розвій суспільності в душі поступу. По-іда Фаллера дає запоруку, що Франція, в останніх асах непокоєна внутрішніми незгодинами і перехо-яча поважну крізу в політиці внутрішній і в взаєми-ах з другими державами, заведе в себе дома лад а вступить на шлях здорової політики, що числити-еть ся з даними умовами і поступати ме згідно добром народа і задачами суспільних напрямків. Може вернеть ся давня традиція Франції як провід-ниці в борні народів за свободу, о визвілі суспільності з-утів, які на них накладає фанатизм релігійний і на-ціоналістичний як також монархічні честилюбиві за-агани. З того приводу вибір президента республіки французької викликає у всіх культурних краях симпа-тичний відгомін в кругах демократичних. — Ново виба-рий президент республіки французької вродив ся в ма-енькій селі Мерін в департаменті Льо і Жарон. Він пристрасно привязаний до свого рідного гнізда. Походить з родини мужицької і з найбільшим пієтизмом ідносить ся до хижини діда, уквітчаної зеленю. Густо-асто проводить там вільний час від праці в товариств-

ж засіяли з радости. Молодий Модест зараз познакомив ся з Никольцом, але не звертав на него особливої уваги; довгий час обходив ся з ним так, як і всі інші.

Та Никольцеві се зовсім було байдуже. Він лише глядів, коли Модест виїде десь із дому, а тоді вже закрадєсь до его кімнати і ерєсь до фортецяну. В коротрім часі перебо-ров Никольцьо всі трудности, що були не ми-нучі по таким довгим занедбаню і скоро дійшов до своєї грі до досконалости.

Та стало ся таке, що одного разу підслу-шав Модест его гру і, вступивши непомічений до кімнати, побачив, що Никольцьо виграв арію го з фантазії то з якихось кавалочків паперу... Довго, довго стояв Модест у куті і прислуху-вався чудовій грі. А Никольцьо грав з ці-ним чувством. Мов десь із глибини видобували ся звук за звуком і лучили ся в ніжні акорди, те все творило якусь безконечну мелодию калю, пристрасти і любови. І Модеста обхопило ражівне, яке можуть викликати лише слюзи радости і музика. Никольцьо перестав. Опер-я ліктем об фортецяну та схилившись, закрив нове обличчє долонями і стало тихо-тихо.

Тоді приступив Модест до него і злегонька оложив свою руку на его плече. Никольцьо хопив ся мов зі сну, почервонів, зібрав свої іпаргали під паху, і вклонившись Модестови казав:

ві найблизших крєвних і приятелів. Симпатію, якою загально тїшуть ся, завдячує личним прикметам, віч-ливості і приступності для всіх. Має добре серце і добрий гумор. Крім того є знаменитим правником і знатоком економічних стосунків Франції. З заводу є адвокатом. В 1875 р. вибрано його посломі тоді осів на стало в Парижі; від тоді зачала ся його кар'єра. З впливом літ росло і значінє Фаллієра. Було се нас-лідком світлич тріумфів краснорічавости в палаті послів, як також невтомної праці, обнимаючої сливе всюду справу історії послідної републіки. На бесід-ниці в палаті, голосом піднесеним, дзвінким, філюючим, голосом мешканця полудня висказував то, до чого зміряв, ясно, різко, логічно, опираючись на знамени-тий знайомости предмету та здоровім розсудку, який ніколи не позволяв ему потонути в пустій реторикі. Кілька літ опісля став Фаллер міністром, перейшовши добру школу жатя і стосунків урядових як підсекрет-тар стану при боці міністра Костанса. В протязі 15 літ був він вісім разів міністром і то міністром спра-ведливости, справ внутрішних, просвіти. Коли в 1888 р. республіканське стороництво втерало давню силу а сама республіка була загрожена, тоді Фаллер став відбудовувати державу. Як през. міністрів сповнив вповні надії, які на нього покладано. Відтак намагав ся Фаллер відтягнутись від жатя політичного, однак не позволено ему довго вживати супочивку; вибрано его сенатором, опісля презесом сенату а він ція й президентом республіки.

Телеграми „Буковини“.

Дня 20. січня 1906.

Бруклін. На високо положенім залізничім шля-ху вискочив з шин потяг, при чім послідний віз пов-ний пасажерів скотив ся з висоти 35 етін на дорогу і розбив ся на дрібні куєні. Дваїнацять осіб ране-них, одна забита.

Женева. В п'ятницю вискочив потяг з шин на дорожї з Остенде до Гербесталю близько Женеви. По-чтовий віз заналив ся і зістав знищений wraz з ці-лим ладунком. Четирох урядників має бути ранених.

Петербург. В місті Сиснян, симбирської губернії, запроваджено военний стан.

Відень. Перед обідом прийняв цісар Фаєрварого на посаханню.

Берно. Сойм замкнено.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. січня 1906.

До кризи в раді громадській. Оноді видала „Volkspreste“ в особнім виданю заяву судового над-радника Тромпетера, яку він хотів зложити на остан-ньому засіданю ради громадської проти Вальштайна. Заява має заголовок „Ehrenmann Wallstein“ і містить обвинувачування і обиди найтяжшого рода проти рад. Вальштайна. За сю заяву, яку Тромпетер підписав повним своїм назвиськом, правдоподібно Вальштайн потягне Тромпетера до судової відвічальности.

„Прощайте, що я був такий безличний і заліз у ваш покій.“

Але Модест не пустив его. Просив, щоби ще щось загрив, та Никольцьо відмовляв ся:

„Так не годен, от-так на самоті, то щось иньшого.“

„А то що за папери маєте там?“ — спи-тав Модест.

„Ет мазає собі чоловік, так щось з голови!“

Модест попросив у него та кий один зши-ток. Був то цілком простий канцелярийний па-пір, поліньований нотними системами і запов-нений нотними значками, писаними олівцем. І Модест зараз пізнав, що се не було просте мазанє, як казав Никольцьо...

Раптом впала Модестови якась знаменита думка. Подумав, подумав, обняв Никольця за шию і обцілував его. Від того часу стали вони оба добрими приятелями.

* * *

І пішла слава по цілім краю, що Модест Б... композитор. Его твори розхоплювали мов дорожні перли, всюди грали і співали їх, а щасливий Модест збирав лаврові вінці.

А Никольцьо все грав собі з Гнатом, вкла-дав свої думки Модестови під ноти і не знав із яким тріумфом мандрують ті его твори сві-том. Був щасливий, що Модест був до него надзвичайно прихильний, та що справив ему

3 мійської ради шкільної. В четвер дня 18. січ-ня 6. р. відбулось перше засіданє мійської ради шкіль-ної, яка з днем 1. січня 6. р. розпочала шестилітній період своїх функцій. По привитаню присутних через предєдателя, посадики д-ра Райса; поновно вибрано на заступника предєдателя державного радника Г. Клязєра. Зі згляду на обставину, що крєва рада шкільна не потвердила вибору Ф. Федоровича до ради мійської шкільної, ухвалено скликати надзвичайну по-вітову конференцію учительську міста Чернівців ради поновного вибору заступника учительства до мійської ради шкільної. По полагодженю біжучих справ засі-данє замкнено.

3 краєвого виділу. На засіданю виділу краєвого з 17. січня 1906 іменовано краєвого адюнкта Октаві-яна Коку краєвим комісаром будівництва, краєвого буд. практиканта Макса Мавїєра краєв буд. адюнктом, канцел. Юліяна Черного краєв. канцелярийним адюнк-том а практиканта Рудольфа Кляйна канцелярийним офіціалом. — Лікарєм при краєвім закладі божевільних іменовано др. Штаєрмана. — Урядник буков. краєв. банку М. Горовіц отримав VIII рангу. — Побиранє додатку громадського дозволено громадам: Волока над Черемошом 75%, Цурин 65%, Ліхтенберг 128%, Стро-уїці 61½%, Ініт 113%, Чартория 75%. Слободія коло Серету 75%, Гляниця 60%, Писеффальва 75% і Пого-рилівка 65%. — Позволено затягнути позичку грома-дам: Лізаврі 3000 кор., Утоці Драгомірні 32.000 кор., Дорна-Кандрєнам 120.000 кор., Гаврилівцям 650 кор., Серетови 232.000 кор. і Боссанчу 60.000 корон. — Позволено пролаж зглядно закупи громадських грун-тів в громаді Остра коло Кімполонга і Мігтока Дра-гомірна. — Побиранє оплати за огляданє померших в сумі 30 с. за одного мерця признано громаді Кіцмань. — Ради управильєння непорядків в раді громадській в Старій Жучці видано відповідні розпорядженія. — Як членів краєвого виділу в раді краєвої культури на II. функційний період вибрано др. Ф. Лупу і директора рільничої школи в Кіцмані Євгена Жуковського. — Ветеринарами іменовано: Івана Віліньського в Чудині, Ст. Сінгаєвича в Кіцмані, Писєфа Фогла в Садагурі, М. Штайнурцля в Вижицях, М. Бройку в Заставній і К. Преліча в Дорнаватрі.

3 пошти. Міністерство торговлі утворило новий уряд поштовий в Бризї, в кімпольонгсьім повіті. День активования в своїм часі буде оповіщений.

Торговельна і промислова палата. Конституєче засіданє торговельної і промислової палати відбудєсь сегодня о 11-ій год. перед полуднем.

Свято Йордану. В п'ятницю дня 19. січня 6. р. відбуду ся урочистієтє Йордану. Відбуду ся вона після стало заховуваної програми і зі звичайною ве-личавостію так в гр. ор. як і греко-кат. церкві. А од-нак було щось, що сьогорічєне свято Йордану від-ріжнїло від торжєства Йордану в літах попередних. А то прєгарна, справжня погода весняна і тепло, яке в сю пору сливе не буває. Посвяченє води для гр. ор. вірних доконав митр. др. Рєнта в турецькій керниці а гріл. Костецкий для гр.-кат. вірних на ринку. В тих торжєствах Йордану взяли уділ най-вишєй представителі властей цивільних і військових.

Суд присяжних. Предєдательєм звичайної періоди судів присяжних 1906. р. іменовано суд. заступника президента О. Артимовича, а его заступниками судо-вих радників: К. Лукасєвича, др. Ю. Альбєску, К. Ангєрмана і др. С. Мінцєра.

новісєнький фортецяну, на яким він міг собі сво-бідно цілими днями фантазувати.

* * *

В кілька рік потім Никольцьо вмер, і пїхто за ним так не побивав ся як Модест; бо мав і багато причини за ним жалувати.

По смерті Никольця покинув Модест ком-понованє. Та добрі приятелі заєдно напірали на него, щоби щось написав. Отже годі було дати ся завстидати і він став дещо „перепїцо-вувати“ зі старого, але те все було вже лише карикатурою, і критика оцінила те, як слід.

* * *

Одного вечера сидів Модест у кружку своїх найблизших приятелів і почитателів свого музикального гєнія. Бєсїду звернено як раз на те, чому Модест перестав компоновати і звер-нулись всі просто до него о відповідь.

„То така річ, братця,“ — сказав Модест голосом великого але скромного мужа, — „мене критика обидила, а я чоловік, як знаєте враз-ливий і тому зарік ся не писати бїльше нічого.“

„І ви справді вже ніколи нічого не напи-шите? — спитали всі гуртом.“

„Так!...“ — відповів Модест — „для лю-дий, що не розуміють як слід штуки, не варто й писати.“

Мамаївці, 4. січня 1906.

3 ради культури краю. Цесар іменував владителя великої посілости Тодора Фльондора президентом, а посесора А. Лукасевича віцепрезидентом ради культури краю на час від 1906 р. до кінця 1911 р.

Товариство приятелів штуки. На останньому засіданні виділу того товариства рішено на весні б. р. устроїти виставу образів членів віденського товариства малярів „Гагенбунд“ і „Сецесн“. Вступні роботи повірено комітетови зложеному з професора Івасюка як голови комітету, судового радника д-ра Гандля, проф. Маєра, Льва Паляша і проф. Л. Тумліржа.

Звичайні загальні збори Читальні „Рускої Бесіди“ в Бергометі н. С. відбудуться дня 27. січня б. р. з наступним порядком денним: 1. Справоздаче з діяльності виділу. 2. Вибір нового виділу. 3. Як ужити найкористішше готових кімнат „Народного Дому“, щоб як найскорше сплатити тяжучий на них довг. 4. Засповаве товариства консумційного, зглядно склепу на них. 5. Вільні внесення. — За виділ: Корнило Данилюк, голова.

Подяка. Товариство „Січ“ в Чорнім-Потоці складало щирі прилюдні подяки отсим добродіям, що зложили добровільні датки на закупку ширіці Січової: П. надуч. Т. Попович 5 кор., В. Василянчук 2 кор., Т. Безручак 2 кор., Парт. Василянчук 2 кор., Пентілімов Василянчук 2 кор., В. Николайчук 1 кор., Партемій Вілюс 1 кор., разом 15 кор. — За виділ Товариства: В. Івасюк кошовий, Іван Николайчук писар.

Віче. Вчора о 3 годні по полудні відбулося в ратушевій салі жидівське віче заходом товариства „Roale Zion“ з наступним денним порядком: „Виборча реформа і жидівський пролетарят“.

Підвишене платні почтових функціонерів. 3 Відни комунікують: Заповіджене управителем міністерства торгівлі полішене бити почтових функціонерів вже в найближшій часі в кількох найважливіших точках буде переведене. Доторкаєся до передусім почтмайстрів і служби поштової. Полішене бити почтмайстрів буде обов'язувати від 1. січня б. р. і потягне за собою річну надвишку видатків о пів міліона корон. Положене служби поштової всіх категорій дізнає значного полішення. Надвишка коштів на то вніесе 1,400.000 кор. річно. Небавом також наступить значне управлінське стосунків урядників помічників і майнулянтів, а полішене бити інших категорій буде доконане через аванс в рамках організації.

Вечерок з танцями устроюють товариства „Руска Бурса“ і „Руска Школа“ в Сереті дня 3. лют. лютого 1906, на що вже і розіслано запрошення. Виділи обох товариств звертають ся до всіх рускої місцевої як і замісцевої інтелігенції з уклінною просьбою, аби тая з'явилася в як найбільшій числі на наших вечірниках, з котрих чистий дохід призначений на „Руску Бурсу в Сереті“. — Позаяк голова тов. „Academia orthodoxa“ Eugen Janovschі послав на волосок вчорку в Сереті дня 8. січня б. р. виступити з шовіністичною бесідою, напам'ятовуючи Волохів, аби серетський повіт ратували від зайдів, бо то повіт чисто волохський, вимагає конечність, аби Русини серетського повіта світло й величаво заманіфестувалися. Для того треба доконче, щоб як найбільше рускої інтелігенції прибуло на вечерок. Тепер найлучша спеціальність показати противникам, що й ми Русини в серетсьім повіті живемо і жити мемо. — Комітет доложити всіх сил, аби вечерок випав вдоволюючо, а наколи при розісланні запрошень через недоглядність кого пом'янено, най звернеться до комітету а запрошене сейчас виплеться. — *Вечерковий комітет.*

О Градчин. 3 Праги доносять: Чехи розпочали акцію ради відізнання королівського замку „Прага“ на Градчині на власність краю. Вже на останній сесії ради державної пос. др. Страньскі поставив був внесок о стверджене правної власності градчинського замку, який від 13. листопада 1866 в табулі державній фігурує як власність двору. Внескодавець заперечив тій власності двору утримуючи, що се є власність краю. Краєвий виділ супроти численних подань зі сторони тіа автономічних займав ся тою квестією і однодушно постановив просити цілий ряд знаменитих професорів о відповідь на ряд запитів ради ствердженя власності замку.

Лічене при помочи світла. Управа Фінсенівського інститута лічення при помочи світла в Копенгазі наміряє засновати заклад лічення світлом недуг серцевих і нервових. Управа звернула ся до комітету будови пам'ятника Фінсена з проханням, аби значну суму, яку має до диспозиції, віддала на новий той заклад; стараєсь вона також о запускання державну. Заклад сей, подібно як існуючий заклад лічення вовка, буде мав характер приватний. Дотеперішній досвід дозволяє припускати, що способом Фінсенівським є можливо відлічити багато недуг серцевих а може також нервових.

Жиди і виборчий рух. Майже по всіх буковинських і галицьких містечках відбували ся перед кількома днями жидівські віча в справі виборчої реформи, на котрих промовляли головні члени жид. академічних товариств за введенням національного катастру, бо лише таким чином можуть мати Жиди своїх заступників в парламенті. Ухвалено резолюції дотичні введення національного катастру і вислано їх телеграфічно до президента міністрів.

Як правлять Німці. В Штразбургу вийшла брошура під заголовком: „Германізація, корупція і поліційна наванта в Альзасі і Лютаринґі“, що викликає страшний сензацію, бо виявляє страшні подробиці про адміністрацію Альзасі і Лютаринґі, про корупції серед німецької бюрократії, про деморалізацію, ширену офіцерським корупсьом серед місцевої суспільності, про перекупство судів і т. д. Автором є поліційний комісар Стефан, що по виданні сеї брошури зараз утік.

Робітники в Бельгії. Робітники цілого світа будуть святкувати день 22. січня, коли то рік тому ходили петербурскі робітники до свого „батьки“ царя. З сеї нагоди бельгійські робітники заявили, що в день 22. січня йдуть до роботи, а цілоденний заробок дають своїм російським товаришам, що боряться з великою нуждою. Так помагають собі з'організовані мійські робітники; не диво, що перед нами дрозжать їх визискувачі, капіталісти.

Дивак чи обманець? Перед двома роками арештовано в Кракові фальшивого авскултанта Путиру або Подольського, котрий на основі підроблених документів, маючи заледви елементарне образование, зістав іменований судовим авскултантом. При нім найдено тоді много геральдичних книг, записок і підроблених документів визначних родів. На основі осуду лікарів-психіатрів пушено тоді Путиру на волю. Оновді арештовано его другий раз... у Львові, де був диетарем в гал. Касі ощадності і називав ся Янушом Вропецьким. Тепер найдено у него знова геральдичні підручники, ріжні підроблені печатки і т. п. річи, потрібні до фальшовання документів.

Старославянський звичай прогонювання смерті затримав ся до нині в одній чеській місцевості над рікою Лабою. В неділю сполудня збирає ся там вся сільська молодь, приважує на високім дичку живочу ляльку і носить її здовж ріки. Парубок, що носить той дичок, зове ся „татом смерті“. За ним іде гурма дівчат і співває відповідну пісню. Коли похід дійде до границі села, „тато смерті“ викидає ляльку в ріку, випускає дичок а сам гонить за дичкою. Жадна дитина не повинна дати ся зловити, бо в такім разі, після перевірки, хату її родичів навістять недуги і нещастя. Але сам „тато смерті“ мусить удавати хід старого чоловіка, про те не годен зловити жадної дитини. Коли всі потомлять ся, збирають ся назад в купу, привізують на дичку зелену китицю цвітів і викликаючи імя послидньої зарученої дівчини, вертають ся тою самою дорогою назад в село. — Сей звичай є останком старославянського обряду, після якого наші поганські предки на весні виносили з села богиню зими і смерті Морану, а вносили богиню Весну, матір молодечого життя і пробудження.

Страшного убійства доконано в Глядбаху над Реном на спенсіонованім підполковнику Росу, що жив в сепараті зі своєю жінкою. Підполковник Рос мав 46 літ. Перед кількома місяцями загинув за ним слід. Всякі пошукування були безуспішні. Вініца на до підозріне на его портієра, століяра Блямера з Голандії і его жінку, у яких якийсь час пробував брат жінки. Поліція вислідила, що Блямер сиродав срібні ложочки. Вечером всі троє ув'язнено, почім признались вони до убійства. В околиці міста Глядбах найдено почвертоване тіло підполковника, закопане в піску. В неділю спроваджено душегубців до обдувці їх жертви і тут зізнали, що убійства доконали з наміслом. Наперед хотіли они підполковника втроїти а коли їм це не вдало ся, приманяли его ночію до склепу, і напавши зичеви на нього, вбили молотком і топірцем а після того відрізали йому голову. Один зі злочинців відрізав іще напалець, аби прийти в посідане перстень. По доконанню того страшного вчинку всі троє пішли до свого помешкання і пили спокійно каву. Труна найдено в піску коло Глядбаху, де осібно закопано голову і тіло. Річи вбитого як і напалець душегубці спалили.

Страх перед війною в Німеччині. Кореспондент „Темиса“ дописує з Мену, що страх перед війною там що раз більше росте. Касу ощадності облягає велика сила народу і домагає ся звороту своїх грошей. В понеділок 15. б. м. звернула каса 40,000 марок депозитів і оголосила, що щоденно аж до тої висоти виплачувати не зложені гроші. Занепокоєне облягає бідніше населення і домагає ся звороту своїх капіталів не тільки в касі ощадності, але також в численних банках. Всі бажають успокоєня, бо наколи так далі потріває, то такий стан з'упинить торгівлю а природним наслідком того будуть численні банкрутства. Богато не хоче вже прийняти наперевих грошей а громадно тисне ся до державного банку, аби виміняти наперя на золото. Генерал Штецер, командант кріпости Мену, скликав минушого тижня всіх вищих офіцерів і поручив їм, аби заперевили в кругах, в яких обертають ся, що мирови нічого не загрожує.

Початок Нового року припадав у ріжних часах, переважно на день весняних та осінніх зрівнянь, або зимових і літніх пересидень. Атенський рік цивільний розпочинав ся підчас літнього пересидень див з ночію. Нума Помпілій назначив початок року на весняне зрівняння. Перші християни зачинали рік в ріжних порах; в Сирії дня 1. жовтня, в Тирі 19. жовтня, в Геліополіс 23. вересня, в Арабії дня 22. марта; в цілій майже Греції, в Римі і західних про-

вінцях римської держави перші християни застали вже юліанський календар і початок нового року обходили в дня 1. січня. Юлій Цезар, реформуючи календар в цілі вирішання давніх похибок в численні часу, назначив в 46 р. перед Христом 445 днів; слідуєчий рік то є 47 перед Христом розпочав ся вже в дня 1 січня і має 365 днів. Однак не всюди прийнято на початок року сю дату. На основі візантійського або царгородського числення часу, що разом з обрядом грецької церкви перейшло до Росії, початок року припадає постійно на день 1. вересня. Найбільше звісною і у всіх християн уживаною є ера Діонісія, коли в Росії придержувано ся ері византійської та до 1700 р. кладено початок року на день 1. вересня і аж Петро Великий переніс его на день 1. січня. У Франції в 15. віці обходжено новий рік дня 1. марта, а за пановання Каролінґів дня 25 грудня. Числене від 1. січня розпочало ся від 1653 р. Підчас французької революції перенесено печаток року на офіційне порівняння дня з ночію, дня 22. вересня, що тривало від 1792 до 1806 р., почім повернуло до календаря нового стилю (Григоріанського). Початок в 1906 р. після старого стилю припадає о 13 днів пізніше, то є 15. січня; та ріжниця зростає о три дни що 400 літ. В 16 століттю виносила 10 днів.

Борба протицерковна у Франції. В Альбі в полудневій Франції відбув ся збір єпископів і архієпископів французьких в справі становиска, яке мають французькі єпископи заняти супроти справи о розділі церкви від держави.

Страшна родинна трагедія. 3 Темешвару доносять, що в місцевості Перенное замордував інтролітатор Гертнер в жорстокий спосіб свою жінку і двоє дітей, почім сам собі підтяв горло. Яка була причина страшного злочину — не відомо. Не улігає однак сумнівови, що справник єї діла в приступі божевілья.

Із штуки і літератури.

Дальший репертоар „Руского Народного Театру“ в Перемишлі (сала „Народний Дім“). В суботу дня 20. с. м. „Катерина“ опера в 3. діях Аркаса; в неділю дня 21. с. м. (пополудневе представлення) „Бурлака“ драма 4 діях Карпенка Карого; у віторок дня 23. с. м. „Хазяїн“, комедія в 4. діях Карпенка Карого; в четвор дня 25. с. м. „Сто тисяч“, комедія в 4. діях Карпенка Карого. — Микола Садовський, директор.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Сотворенє дневникарів.

Після Альда Хієрічо.

Коли предобрый Господь сотворив людий, прийшло Ему на думку, що оно добре-б було, щоб кождий власним трудом заробляв на житє. Тим то одної гарної днини приказав Він архангелам скликати трубами усіх людий на одно місце, а коли їх почислав, наказав принести собі величезний міх, в якім містилися усі ремесла і усі занятя. І почав те між присутних розпайовувати. І так став оден столярюм, другий інженерюм, третій крапцем, четвертий моряком і т. д. А в своїй безмежній премудрости уладив Господь поділ так, що все відбуло ся по найбільшій справедливості; хто мав довгий язик, дістав адвокатуру; хто був „палкий“, став жовнірюм; хто скорим кроком ступав в житю, каснерюм, хто вказував нахил до дрімоти, міністром і т. д. Так перепайовав Господь усе, аж мішок став порожний, а не забув і тих, що богато гріхів мали до спокуювання, сих поробив народними учителями і помічниками урядників. Як вже поділ скінчив ся, хотів Господь відослати людий домів, коли нараз поза господним престолом почув ся глумливий голос: „А мей, Пане, не даш ніякої професії!“ Милосерний Господь остовпів; справді Він позабув на одного чоловіка, котрий slučajно чи нароком заковав ся в фалдах небесної пурпури, очевидно щобі підслухувати а відтак скритикувати.

„На жаль! приходиш за пізко, сказав Бог, усе розділене; як бачиш, мішок порожний, не маю вже ніякої посади до роздачі“.

Він почав роздумувати; опісля звернув ся до людий і каже:

„Яко добрі божі діти мусите постарати ся зложити отесу якусь професію, в противнім случаю виїде хто зна який скандал!“

Люди почали ронити, але відмовити годі було; тільки кождий — як се звичайно діє ся, коли хто приневолений до жертви — порішив в душі віддати в дарунок найгіршу частину своєї професії. Адвокат прім. пожертвував свої брехні, артист свою зависть, жовнір нахил до поєдиків, — народний учитель зложив на жертвеннику частину своєї нужди. Один поет тільки віддав дещо ліпшого: свої мрії і своє натхніня. Можна собі уявити, яка мішанина вийшла в таюї збірці! Милосерний Господь не дуже то нею утішив ся. „Що почати нам з отсим Сорокатиам Іваном?“ — сказав. Але нове людське дитя засміло ся глумливо і відповіло: „Не журіть ся, Пане, вже я з тим дам собі раду яко журналіст“. Сказав і понів ся у світ...

оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 стор. 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.
Належистий за анонси марками поштовими не приймає ся.

агальні збори Рускої наші по-
вої і щадничої для громади С л о-
У-Р а р а н ч е, стоваришена заре-
аного знеобмеженою порукою, від-
ся дня 28-го січня 1906-го о год.
шкільнім будинку. Порядок нарад:
правоздане старшини про стан
ства і діяльність старшини; 2.
и Ради надзорчої дотично справоз-
заміненя рахунків і білявсу за рік
ий; звільнене старшини, касиєра,
надзорчої і відшкодаване касиєра.
еки старшини дотично висоти по-
кладок щадничих і відсотків від
к щадничих та пожичок, які стар-
має права затягнути в імені
ишени. 4. Вільні внесени. 1. Рубу-
сиєр, В. Турушанко начальник.

**Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL**
"Назва право забезпечена"
антикара др. Ю. Францо
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до
пацираня против всяких ревматичних
болів, простуджєня, ломаня костей, пле-
чий гістця і нервових недуг. Прому ува-
жати на напись „Nervol“ і не прини-
мати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла-
шчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem.
Тисячки листів з подякою. — Вислака
2 рази денно до всіх країв.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА
щоденна політична, економічна і літературна Газета, почне ви-
ходити в Київі з 1 січня (января) року 1906.

Громадська Думка даватиме щоденний огляд життя політичного
громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих
землях; звістки про великі світові події, цікаві нашим людям; поезії та
оповідання, наукові фейлетони і т. д.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ дові згодились писати: Антонів В. проф., Бондаренко
Ів., Балабуха С., Боржковський В., Василенко М., Верзилов А., Волох С., Вороний М., Га-
нейзер Е., Гнатюк В., Григоренко Тр., Грінченко Б., Грінченко М. (Загірня), проф. М. Гру-
шевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко Д.,
Єфремов С., Жебунов Л., Житецький П., Квасницький С., Коваленко Гр., Козловський В., Ко-
маров М., Комарова Г., Конощенко А., Корчак-Чепуровськ ий прив. доц., Коцюбинський М.,
Кошовий В., проф. А. Кримський, Левицький М., Леонтович В., Липа Ів., Липковський С., Ли-
сенко М., Лісовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Мановей О., Маркович Д., Мату-
шевський Ф., Мирний П., Мировець В., Науменко В., Падалка Л., проф. В., Перетц Русов^а
С., Русов О., Самійленко В., (Сивенький), Славінський М., Сластьон О., Смуток П., Стєпа-
ненко В., Тимченко С., Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко С., Шра-
Г., Ярошевський Б. та інші.

Ціна газети „Громадська Думка“ на рік 4 карб., на пів року 2
карб. на 3 місяці 1 карб. на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За
кордон на рік 9 карб. на пів року 4 карб. 50 коп.

**Громадська Думка виходитиме щодня окрім понеділків
та після свят.**

Адреса редакції „Громадської Думки“ — у Київі, Михайловська ул. ч. 10.
Редактор-видавець В. ЛЕОНТОВИЧ.

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

PAIN-EXPELLER

з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмиряючий лік на втиранє
о ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх антиках.

Просимо жалати сей загально улюблений лік все лише в оригі-
альних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики
Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки тим охоронним зна-
ом яко правдиві. 84 (13—38)

АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

Наймоднійше етаблїсема уборів

АЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок
гот., під чорним орлом

На осїнь і зиму

ручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів
і дїтий. — Убори зладжені після найновїйшого крою.

Стаї ціни, марковані на кожній штуці. 90 (14—24)

Діточа гардероба — се спеціальність.

Г. ФАЙЛЕС

сувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Н О В І Н О В Е Л Ь К И
Евгена Мандичевского
під заголовком
СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні
1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній
оправі сец.

С. Жирстюк,
пошукує

жінки до послуги,
в кухні Рускої Бурси (Народний
Дім) ул. Петровича ч. 2 7 4—5

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,
всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна
в Чернівцях. 92 (12—36)

INDRA
TEA

Передплачуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передпл.
враз із „Рускою
Радю“ 18 Кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого
Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хїньського срібла ц. н. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, тигарни
листи і папери, попелнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки,
пенки, рамці до фотографій, куфори з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Товари галлятерійні. Найновїйші дамські поєски, рукавички, маншети, гудзики,
ковнярики, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, газзи, з кістяними ручками і м.

Кавички з оленєвої шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведські рука-
вички для войска і цивільних, різного рода.

Товари до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна мунїция.

Пелюхи з пшїну, з льодєну, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Пльовші і черевики до снігу правдиві петербургскі найліпші фабрикати. Величє-
ний вибір.

Самостійна продаж капелюхів
Відни, Йосєфа Піхлера і Синів у Гєацу,
цим, склад американських черєвків

Товари обуяні. Великий вибір обуви на яму з Chevreauх, Bockseal, з гемзи, сатини,
сукна, футрєвані або нї, склад лєкерів чорних і в пильни красках, для пань, панів, дївчат
хлопців і дїтяй, чоботи і шє-чєрєвики. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і талї. Правдивє білє Єгєра і Д-ра Лямана. Паньчєхи
для пань дївчат, кафтаньки вовняні, перєпєски на тїло, огрівачі колїн, чєнци, охоронячі уз-
камаші і т. д.

Бїлє. Для панів, пань і дїтяй в найновїйших красках.

Товари футрянї для пань і дївчат, різні ковїри і аєрукавки, з куни, шкотскі
перєскі, тибєтанськї, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най-
модїйшої сорти.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сеп.
Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“
цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
на пів року 9 кор. (або 4 50 р., або 17 фр.)
Поодинокі числа 10. сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сеп. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сеп. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані візьмі від порта.
Рукописи звертає редакція лише за поше-
редним застереженням і залученням належ-
ности почтової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і з—3
по пол. крім неділі і свят.

„Безінтересні“ захистники.

(X) Приходить ся знов забирати голос в справі
грошолита Репти. Робимо се справді неохотно, бо
сь иншого, чим те, що сказано в однім із попе-
дних чисел при твердм завязаті сего церковного до-
ривника супроти рускої бідноти вірних православ-
ного віроісповідання — на жаль — сказати годі! За те
льки множать ся факти, які з назви голови право-
вної церкви на Буковині роблять назву системи
асеквентної, нетолеранції й гонення буковинських Ру-
сів, яким едіст і нечелівість о добро загалу каже
звининно дм. татись, щоб у нашій церкві після Хри-
стового запові у шановано права нашої мови, права
шого народу. Замість того стає церква оружем ро-
пизації, москвофільської пропаганди, хулу і не-
визнання. Інституція, що повсталла на основі науки
більшого захистника безправних робить ся захоро-
ю безправства, на яке годі де небудь найти суд і
розвездити, а яке нечувано підкопує народну
ріль.

Розумієть ся, що закиди сї важкі і ми зробили
тільки на основі довголітних терпін, які не зазнали
жодної пильги за цілу хвилину. стоїти! Розумієть ся,
се що, через часок схопились оборонці Репти тай то
„безінтересні“. Перші обізвались „Buk. Nachr.“
Відмава, що відірк ся віднодумства за 5 тисяч
звернень. Він усею справу зводить до крайно недо-
ного протихристиянства п. М. Штегля, видавця
„Buk. Post“, у якій була поміщена цитована нами
ата! Се закид справді такий глухий, що шкода про-
го говорити, бож п. Відман не хоче бачити, що
яку ту циду православний Русин, а не п. Моріц Ште-
ль. Впрочім діло не в тім х то пише, але що пише,
тут фактів для системи Репти безліч. Впрочім коли
є річ дійшла на віроісповідне поле, то якому так
до бує п. Відман, то якеж діло йому до справ пра-
славної церкви? Невже він до неї належить?! Ор-
нови християнських Німців, який безпивно й без-
ромно, sit venia verbo, бреше на Русинів, видає ся
ию несмачною те, що ми випечатали згадану статю
о Репти. Про розумінє смачности з такими панамі
ді дебатувати, а не смачне пиво, яке наварив Репта,
к винен тому ніхто инший, як його унір і воро-
сь супроти Русинів, якого певне не практикує су-
оти своїх вірних віднин рабів, якого Buk. Nachr.
chten втягнули також до дебати!

Та не лише Відман уважав своїм обовязком відро-
ти плату одержану від боярської більшости, яку злі-
в ніхто инший як інтриганти із митрополічої па-
ти! Ось і п. Ф. Лулу, який за президентуру бан-

кову угнув ся перед Бежаном, покаяв ся перед Янком
Фльондором, станув в обороні Репти. На вічу в Гу-
рагуморі ухвалено на його внесенє серед великого „тре-
сноту“ необмежене довіре митрополіті супроти
„нечуваних нападів“ пресових. Дивно, що пан Лулу
уважав за потрібне висловлювати своє довіре, так як
би потребував його документувати після не так ще
давних справдішних нападів волоских вісьнодумців
на митрополита й консисторію... Що гурагуморесі
Волохи вдоволені з Репти на сєж не треба було й
резолуцій: не даром же він заходить ся коло рому-
нізації й гнобленя руских вірних, яких недовіря й
обуреня гурагумореска резолюція звівечити хіба
не може! Якими симпатіями тішить ся митрополит
др. Репта у більшости своїх вірних видно й з того,
що на йорданськм прийнятю не було у него ні одно-
го руского посла соймового або парламентарного! Ба
що більше: На Йордані не було й краєвого маршала.
Не беремо ся судити, чи се зроблено нарочно, як
запевняє своїх читачів, також „безінтересна“, бо
годована грошолуївською ометницею „Bukow. Rund.“ чи
може сталоє случайно — ходить вам лиш о сконстато-
ване факту. „Bukow. Rundschau“, через яку говорять
Очудли і Лулі вже й грозять бар. Юрію Василькови, що
„вони з ним за се порохують ся“, що він забуває свої
обязки русинського маршала, а тямать що
він є краєвим маршалком, якому не слід іти під
терор грошолуївських крикунів, які до того знають
ще удати лиш з поза плота, а на яві тільки заосмо-
трюють ся „краєвими“ а не волоскими грішми. Одним
словом всі ті оборонці гідні свого клієнта і vice-versa
і на сїм конець.

Вістки із російської України.

Українська преса що раз більше добуває
собі ґрунт. Хоч вшехпольскі письмаки зводять єї до
„людових пісемик“, то у Києві виходить правильно
щоденна велика часопись „Громадська Думка“, яка
моглаб що до солідности редагованя послужити взір-
цем і для „великих“ а вшех-бредлих органів поль-
ської тромгадрації. — В Одесі, як ми вже давно то-
му подавали, мав виходити від нового року україн-
ський тижневик „Народна Справа“. Через крутість
бюрократії годі було однак розпочати се видавництво
на час. Щоб не тратити дорогого часу рішили одес-
кі Українці повести діло поки що так, що стали ви-
давати російську часопись „Народное Дѣло“, на яку
дозвіл добуло ся лекше. За те більша половина ча-
сописі друкує ся в мові українській. Редактор вида-

вець „Н. Д.“ І. Луценко. (Адреса видавництва: Оде-
са ул. Херсонская 52.) — Українська часопись стане не-
забаром виходити і в Харкові. Справу видаваня на-
родної часописі здавна обговорювано у харківськм
„Обществі грамотности“. Не було лиш одної гадки
що до мови часописи. На останьому засіданю това-
ства — як доносить „Річний Край“ — виголосив
предсідатель зборів д. Соломен плду промову, нага-
дуючи, що в Слобідській Україні 80 проц. усеї лю-
дности самі Українці; колиж викинути з цього великі мі-
ста як сам таки Харків, то проц. укр. населеня стане ще
більший, а моральним обовязком інтелігенції є дати
змогою розгортатись природним духовним силам наро-
ду. Після багату других промов рішили збори вида-
вати часопись мовою українською. — Нову україн-
ську літературно-сусільну і то ілюстровану заду-
мує видмвати, як зачуваме, артист маляр Роз-
вадовський, організатор мандрівної народної вистави
образів. — Заходом сьогож така артиста отворено у
вересні в Камінці Подільськм артистично-проми-
слову школу, яку посвячено святийно 22 липня
м. р. Школа є під опікою Петербурскої Академії
штук і удержує ся фондами єї й губерніяльної упра-
ви. Учеників і учениць, із яких багату бідних прожи-
ває в безплатнім інтернаті, є 72. Виклади в школі
російські й українські. По українськи вчать передов-
сім Коламанець, Григорій Лебідак (бувший управитель
львівської керамічної фабрики проф. І. Левинського)
що веде відділ керамічний. Гуцульського різбарства
вчуть селянин І. Семенюк із Печеніжина. Рисуєнів
і артистичного малювання вчуть дир. Розвадовський
і Лосевський. Історію, географію й писаня вчать А.
Розвадовська а о. Товія закону Божого. — Поруч із
Херсоном і Камінцем мають товариства „Просвіта“
й Українці Одесі. Про него пише „Народное Дѣло“:
По жовтневій різи в Одесі кружок одеских Україн-
ців, бажаючи чим скорше покористуватись одержан-
ними, так дорого оплаченими людськими правами, по-
становив поперед усього звернути свою діяльність на
просвіту народу, яко на перший і головний ступінь
єго дальшого культурного й економічного розвитку.
Постановлено оснувати товариство „Просвіту“ і ви-
готовлений проект статута розглянено 30-го жовтня
на перевелим зібраню 18 осіб. Ухваливши статут, зі-
брані рішили отворити сейчас діяльність товариства,
узвати се зібране за перший загальний збір товари-
ства і донести о тім градоначальникови. Се зібране
вирало й тимчасовий відділ із чотирох людей, з пра-
вом зібраня собі більше членів. До того відділу увій-
шли: І. Бондаренко, Е. Кляго, І. Луценко і С. Ше-
лухін. Они мають вести справи товариства до най-
ближшого нового збору, котрий вибере сталий відділ
і другі езекутивні органи. Дня 19. листопада подано

Рода Рода. Чарук.

Авторизований переклад з німецького Костя Кракалїї.

Чому його люди звуть Чаруком, те не ві-
мо, так як його правдиве імя. Того ніхто не
ає і здаєсь, що й Чарук також ні.

Він має сяно-сиваві очі і великі черво-
аві вуса о, колиб його обличчє не було від
іспи рябе і його ріст о пів цілі висший, то
й Богу — не булоб в цілім Верескм комі-
атї гарнійшої людини.

Між своїми товаришами, пастухами сви-
ній, він творить славний виїмок — не тому,
о його ще ніколи не зловили, а тому що він
аки чесний. Чесний в розумних границях.

Він має зносини з Евою, жінкою Туни.

Туна догадав ся сего перший раз на
осліднім храмі у Мославині над Дравою.
Гарні, легкодушні Угорки в своїх білих одягах
риходять рік-річно туди — а Туна, бідний
ортыга, зачав, знаючи кілька угорских виразів,
алицятись до одної з дівчат. І тоді то побачив
ін, як перед деревляною будою жартував Ча-
ук з Евою, і то з дебільша руками. Та та-
е лучаєсь і глибше нікого не вражує.

Над вечер, коли цілий світ зібрав ся в
Гернацкій корчмі, випив Туна кілька крапель
орівки понад жажду і забув про все. Також
про Еву, що поводи зникла від нього.

Ах, він би певно просидів в курявій корчмі

аж до ранку, колиб не запитав його сусід:
„Коли їдеш до дому?“ — „Як місяць зійде!“
— До чорта — те вже не стане ся нині!

Місяць стоїть високо на небі!..

— Так — то гайда! — Сказав і поволює
ся на двір, виїз на віз і нагнав „шімлів“.
Вони пігнали каменистою дорогою домів, а Туна
протяг ся, засипляючи, в сїно, яке ослаблювало
удари каменя об колеса.

Коли коні тупотїли по довгім мості, то от
пробудив ся на пів і став кликати за жінкою.

— Ево, — лепотїв він, — Евіцо, завтра
підемо на храм до Мославини. Але те кажу
тобі, я не дам гроший на хустки і такі инші
дурниці. Треба щадити, за кождим крейцаром,
котрий минає ся, болить мене серце. Жито не
вдало ся, у полі стоїть хрестів мало, а на вині
бура ржа. Нарік, як овочі удадуть ся, діста-
неш все, моє злото! — Чому не відповідаєш?

— Ево!

— Слухай!

— Прокляте твоєму апостолови! — Ти
смиш?

Ніякого звуку відповіди! Рівномірно зву-
чить туркіт воза, а Туна хропе далі, щоби збудит-
тись аж тоді, як „шімлів“ станули перед брамою.

На передї на сидженю, сидїла Ева.

Туна випулив на як п'яні очі. Боже не-
бесний, йому все гей здаєть ся, начеб то вона
аж тепер всїла на віз...

Тиждень по тім сварила ся Ева з сусї-
дами — і Туна почув через пліт про гарні
річи.

Пішов з плугом в поле, але жалє не да-
вав йому супокою. Днем і ночею мучив ся над
способом, як би то пімстити ся на Чаруці. Хо-
тів йому щось зробити, але то мало бути так,
щоб рябий не знав, хто йому то зробив. Туна
— бачите — бояв ся свого ворога.

Свинські пастухи можуть все зробити.

Одного дня говорив він із своїм сватом
Пайом і вповів йому свій жалє.

— Слухайте куме, — сказав однокий
Пайо, — на се рада така, як те, що знайдеш
на улиці. — Скажи твоїй жінці, що їдеш в
неділю вечером до міста, і поїдь до млина.
Лиши там свої коні і верни ся тихцем. Нас
три возьмемо фузи і виїземо на твій під, і ти
приїдеш тихцем до нас. Як Чарук зачне, то ми
його застрілимо, а у судї скажемо, що він
ішов красти.

І справді, ся стародавна штучка заздріс-
них мужів удалась і тепер.

Була дванадцята година в ночи, як Чарук
надбрав.

Пліт заскрипів, а пса Туни скочили туди,
— та не на те, щоб гавкати, а того, щоб пестити
ся коло чоловіка, до якого належало Евине
серце.

Три помічники гляділи зі страхом з поза

статут градоначальников для утверждения, а вже 25. падолиста статут дістав затверджене, з виключенням §-у, де говорилось, що товариство може закладати філії по інших містах, бо дозвіл на це перевищував компетенцію одеського градоначальника. — Се як раз товариство скликало досі два українські віча, (звіт одного з них ми подали вже давно тому), і видає „Народное Дѣло“. Видавати укр. книжки через цензуру годі. На користь тов. „Просвіта“ відбувся 31. Денября в театрі „Гармонія“ літературно-артистичний вечір. — У Полтаві відбувся 29. грудня з'їзд виборних від селян і панів, скликаний полтавським повітовим земством, щоб нарадами в справі аграрній занепокоєності грабіжам і селянським розрухам. На нарадах були чималі інтересніші промови такі селян, які подає доволі докладно „Рідний Край“. Між иньшим заявився селянин і за правом виборчим і для жінок, дарма, що предсідатель Е. Ганько гадав може глузливим питанням про „баби“ збити людей з трону. Остаточно прийнято отєї резолюції: 1. Для наділення селян землею треба, щоб землі казенні, кабінетські, удільні і монастирські перейшли у власність народу без плати, а землі багатирів — на таких умовах, які будуть вироблені державною думою. 2. Питання про землю може рішати ся тільки думою, вибраною рівним для всіх, прямим і тайним голосуванням, а тимчасом полегкість селянам у землі може бути заведена зараз змовою і згодою селян з панами, через те зібрані просять управу завести у кожній волості комісії для примирення селян і панів. 3. У такій великій державі, як Росія, треба завести, щоб кожда країна сама для себе могла видавати місцеві закони і вдовольняти місцеві потреби; через те Україна, як особлива частка держави, що відрізняється від других часток з боку етнографічного, побутового та економічного, мусить бути самостійною у своїх місцевих ділах, автономною часткою цілої держави. 4. Треба зараз відмінити „уселенську охрану“ і вивести геть козаків. 5. Треба зараз звільнити усіх тих, що поварані за політичні діла. 6. Треба завести рівний для всіх суд, а земських начальників, щоб не було також і поліції по селах. 7. Треба знизити усі перешкоди для заведення вільностей, написаних у маніфесті 17. октябрі; між иньшим, треба повної вільності для селянських спілок.

Політичний перегляд.

Події в Росії. Вчорашній день, день вічно пам'ятний в історії російської революції та в загальній історії боротьби за волю! Рік тому у пам'ятну петербурзьку кроваву неділю вів петербурзький священник О. Гапон, якого Плеве і Зубатов гадали ужити як гарана для розбиття робітничої лави, безоружних робітників із хрестами та іконами під зимову палату, щоб передати цареві петиції, у якій зрадовано домагане робітників. Місто волі і права посипалось у народ садатські кулі. Петербурзькі вулиці залила невинна кров, якої із карт історії подвигів Романових не змие вже ніяка сила! В петербурзьку неділю пропала остаточно віра людю в царську добру волю, а з тим стала гминучою дальша нетримна боротьба російських народів а визвілі із самодержавного ярма. Вчора срінула Росія сей день як день жалоби. „Союз Союзів“ оголосив азів, щоб сей день святкувати загальною жалобою зупиненням праці. Ніхто не повинен йти до домів

забави ані банків ні судів. Вечером доми мали бути позаслоновані. Подібне рішення запало також на зборах партії російських конституціоналістів. Комітет партії революційної видав відозву, щоб здержати ся від всяких маніфестацій, бо теперішня хвиля до сего зовсім не пригожа. — Російське правительство чванить ся, що заповнило державний кредит та удержало спокійний день 22. січня 6. р. В сути річи рос. правительство намагалось заповнити супокій масовими ув'язненнями, а де тими середниками не могло здавити революції, то там помагало собі засадами смерті. Особливе обурення викликає доля московських революціонерів. До тепер ніхто не відає, що має стати ся з тисячами ув'язнених. Дуже важні вісти в тім напрямі приносять 1. чило першого приватного військового органу „Голос войска“. Ся часопись доносить, що в Москві у генерала Дубасова відбулась в тій справі конференція, яка радила над тим, які суди мають судити ув'язнених революціонерів. Заступник московської прокуратури обстоював при тім, аби ув'язнених віддати судові військовому. Проти того виступив заступник московського військового суду, заявляючи, що і суди цивільні мають право обвинувачених покарати карою смерті. А коли прокуратор московського звичайного суду сказав: „Що, ви хочете, аби народ наважував нас катами?“, відповів заступник військового суду: „А з якого приводу мають займатись тою справою суди військові?.. Се не є їх призначенням, вони мають свої спеціальні завдання. Такий спосіб поступовання спричинив би тільки конфлікт поміж армією а народом“. На разі конференція ухвалила поручити покарання ув'язнених революціонерів судові цивільному. Ся конференція є наглядним доказом що вже навіть прокуратори соромлять ся свого катівського ремесла; тим більше ганьбу приносить отже „конституційній“ Росії видаване і виконуване засудів смерті без переведення процесу. Здасть ся одначе, що із засудом над московськими революціонерами будуть проволзати до скликання Государственной Думы, а там стріне їх помилування. Розуміє ся, що се тільки... припущення. — В Люблінні розстріляно убийника начальника двірця залізничного. — Петербурзька агенція телеграфічна доносить: Військовий поїзд з двома компаніями піхоти і сотнію козаків обсадив без опору всі станції аж до Батум. Коло станції Згіна прийшло до завзятої боротьби з революціонерами, в якій ті останні з великими стратами були відперті. Крім того для цілковитого обсадження тунелю і станцій аж до Батум вислано два відділи з машинними карабінами. — В Агдан на Кавказі вимордували Музулмани 50 Вірмен. — Правіт. Вестник оголошує подробиці про повикривані склади оружи вибухових матеріалів по різних містах Росії, із яких видно великі розміри революційних приготувань. В Петербурзі, Москві, Одесі і Вільні найдено вісім лабораторій і фабрик бомб, 258 бомб готових і багато недокінчених, около 2.000 фунтів пороху, поверх 4 тисячі фунтів пороху і багато набойів. На двірці в Москві і вздовж шляху Москва — Рязонь найдено 100 тисяч набойів, в Катеринославі два вагони зброї і одну армату, в прохаровській фабриці в Москві три англійські карабіни машинні.

Вибори в Англії. До вчорашньої днини знаний був такий вислід виборів: 255 лібералів, 35 з партії робітничої, 113 уніоністів і 79 націоналістів. В виду сего здобули ліберали 139 мандатів, робітничая партія 28, уніоністи 8, а націоналісти 1. Бувший міністер Бродрік, б. підсекретар адміністрації Третіман, б. міністер Хабаїн, міністер різниництва в кабінеті Бальфура, як також сам Бальфур, великою мен-

шостією при виборах перепали. — Члени незалежної партії робітничої ухвалили утворити власну групу і не солідаризувати ся ні з партією ліберальною ні з робітничою. — Для пояснення що раз нових комунікатів про вислід англійських виборів треба згадати, що вони в Англії не відбуваються ся всюди в однім речини як ось у нас, тільки тягнуть ся через дві неділі. — З Петербурга доносять, що на вічу конституційних демократів ухвалено вислати з нагоди виборчої побіди лібералів і робітничої партії ігратуаційний телеграма до англійського президента міністрів і міністра Джон Бурна.

Вірмени кличуть на поміч Рузвельта. Французко-вірменське товариство в Парижі вислало писмо до Рузвельта, в яким визнає его на поміч Вірменам, яких страшно переслідують і гноблять Музулмани та яким загрожує цілковита загибель. Письмо визнає Рузвельта, аби зробив відповідні представлення цареві та при помочи інших держав завідав лад в турецькій державі. Письмо то підписало много визначних особистостей Франції і інших держав, так приміром Л. Буржоа, Детурнель, княгиня Бетфор та бувший голландський міністер Боргезіус.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Шипинцях.

І наше село зі своїм двірником п. Іваном Михальчуком на чолі стало до боротьби за мужицьке право. У вівторок 9. с. м. відбуло ся в нас віче при незвичайнім здвизі народа. Було около півтора тисячки душ. Віче отворив начальник Михальчук. До президії вибрано його й надуч. Б. Аріичука. Резерват виголосив в двогодинній промові уч. Ос. Безпалко, яку зібране селянство слідило напружено і уважно до кінця. В слід за тим ухвалено одностайно оживленими оплесками отєї резолюції: 1. Селяни зібрані на вічу в Шипинцях 9. с. м. домагаються ся заведення загального, безпосереднього, тайного і рівного права виборчого до парламенту і до союму. 2. Ухвалюють ужити як найострійші средства до побороення якого небудь фальшовання виборчого закону в користь пануючих націй, партій або станів. 3. Ухвалюють подяку послови Н. Васильковича за його мужну оборону виборчого права в парламенті і зазивають його ужити всяких способів до недопущення для Русинів кривдного закона виборчого. 4. Ухвалюють подяку бун. рускому союмовому клубови за його дотеперішню діяльність і зазивають його до неустанної праці над переведенням реформи виборчої до союму. Перші дві резолюції ухвалено подати телеграфічно до відомости през. мін. Гавча; третю-ж листовно послови Васильковича; четверту-ж віде-маршалкови Стожкову. Людя розійшли ся в піднесенім настрою під впливом величавого вражіння віча і на нім обговорених важних справ. Пісні „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“ супроводжали гостий поза село.

Свій.

Віче в Бродині.

Дня 14. с. м. відбуло ся в Бродині віче в справі загального голосування. Віче відбуло ся під голім небом, бо учасників було тільки, що заповнили битком велике подвір'я господаря Танасія Усачука. Збо-

ікна поду. Пайо, найхитріший з усіх, штуркував Туна в бік: Привітлюю, він не приходить перший раз! Гляди лише, як добре знають його вої пси.

Туна думав щось иньше. Глянув бистріше о стайні і побачив там ще одну стат. Пасуха в широких штанах. Його обняв страх і він спустив піднятий курок своєї стрільби.

Пайо був розгорячений. Він висунув люфу трільби через вікно. Дрожача рука Туни тримала його. Тимчасом зайшов Чарук до сін. Було чути, як двері отворились, а по тім ічо окрім одностайного цвиркання цвиркуна та вакання жаб...

До чорта, чи та друга чужа стат в стайні обачила стрільців в їх засідці в повітрі?

Серед блискачої ночі розніс ся знак емов крик кавки.

А може то був кіт?..

— Туно, — шепотів Пайо, — Туно і ви ругі, будьте готові. Жарт починає ся. — І зачав ричати й тупати: На двір! На двір! Злодій хаті!

Чарук вирвав ся з обіймів Еви.

Скорше, як вдарає грім, витяг він пістоля пазухи, вистрілив на сліпо в повітрі і скочив през паркан.

На горі у вікні поду блиснула стрільба. Істріл полетів попри Чарукове чоло і зірвав йому капелюх з голови. Чаруків товариш ско- в за ним, ханпнув швидко капелюх і оба взя- ісь втіпати.

Коли перші сусіди прибігли, то побачили, як двоє людей пропало поза потоком в гу- щавині...

Від тої ночі був Туна на пів мертвий. Ходив поволи та не обзивав ся до нікого. В неділю не важив ся до корчми.

— Свате, — сказав він одного дня до Пая, — ти вже знаєш, хто мене убив, як ко- лись найдете мене в житті?

— Свате, — хто знає що мусить умерти, той най радше продасть своє жите, ніж би мав його дати даром. Чому так боїш ся його?

— Він має дубельтове пістоля. Як мене не трафіть першою кулею, то вбе другою. — Вибий моцно мою жінку, колиб я вмер.

— Ет — що пістоля! А знаєш ти молодого дідича з Подруміні, що все їздить на бурій кобилі? Він носить з собою завісїдги жовту торбинку на поясі, а в ній є револьвер.

— Ну? — І що? — питав Туна утішно. — І що?

— Та позич у нього револьвера.

У неділю рано о дев'ятій годині — в го- рячій спецї — стояв Туна на головній площі у Франеваці і глядів, вижидаючи, вздовж до- роги. — Купами стояли хлопці і дівчата, чо- ловіки і жінки — всі в святочних одягах і пестро вишитих футрах, балакаючи під липами.

Людей ставало все більше, то приходили

пішки, то з'їзджали ся, всі в жовтих, пестро вишитих футрах, присипаних порохом.

Ось і дідич з Подруміні на своїй кобилі. Туна зближив ся до нього з жалібною міною:

— Паничу, я маю просьбу до вас. Але того не сміє ніхто чути!

Дідич скочив із сідла.

— Будьте такі добрі, і позичте мені на кілька днів вашого револьвера!..

— Господи, — розсміяв ся їздець, — чи ви всі подуріли, що всі хочете мати мій ре- вольвер? — Я його позичив нині одному пас- тухови!..

— Може Чарукови?

— Так. — Чоловіче — чогож ти так зблід?

— Того не було вам робити — ні — ей Богу, того не було робити!

Туна пішов.

Три дні пізнійше довідались жандарми, що в Подрумінській корчмі хвалив ся паний пастух, що викопав комусь гріб.

Вони слідили за ним і довідались про істо- рию Туни й Чарука. — Тепер сидить він в слідчій в'язниці. За те, що зробив, дістане два або три місяці.

А по тім — по тім — ну, а що по тім стане ся?

ри отворив Сергій Канюк, пропонуючи на президента п. Віктора Унчовського з Фалкова. Про загальне голосування реферував п. Сергій Канюк. Его бесіду перебивали гримкі оплески „славно“ на честь п. президента міністрів та нашого щирого заступника п. Николая Василька.

По скінченню сеї бесіди прийнято наступні резолюції:

Віче, яке відбуло ся дня 14. січня с. р. в Бродинах: 1. вітає заповіджене президентом міністрів Гавчом заведення загального, тайного, рівного і безпосереднього права голосування при виборах до парламенту;

2. протестує проти якому небудь шахрванню тої виборчої реформи;

3. домагає ся загального, рівного, тайного і безпосереднього голосування до всіх законодавчих тіл, значить ся до ради державної, до сойму краєвого і до ради громадскої;

4. Рускому парламентарному клубови, а послови п. Николаєви Василькови з окрема складає подяку за обстоювання прав руского народа при виборчій дебаті.

Всі резолюції прийнято однодушно.

Треба знати, що Бродина гірке село, що тут селянати на яку днину віче, не давши про се хоті дві неділі передом знати, не вдасть ся. Тому внесено до нашого „душностиря“ просьбу, щоб повідомив про се віче людей в церкві. Рано, яку відограв в сій справі ромунізатор сей, най осудить загал. „Піду до церкви, але Богу молитись не буду“, таке й се. „Професор казав, говорив він, аби ти сходили си на якусь раду. Хоче говорити за якіс вибори та розділ від громади. Нам виборів иначих не треба, нам добре так. То най Галція домагає си ліпшого права, а нам добре й так...“

І певно тішив ся десь, що ніхто не піде на віче, але люди все таки пішли і не пожалували. А що вони собі потім думали про сего „приятеля“, що називає кривду добром, се лишім на вийший час.

Відозва до рускої інтелігенції на Буковині.

Кожному з наших інтелігентних людей відомо, як тяжко наш нарід покутує матеріально і морально за свою темноту.

Обовязком рускої інтелігенції є, провадити свій люд до найширшої освіти памятаючи, що вона є підвалиною нашої будучности. Зваживши се, три товариства „Руска Бесіда“, „Руска Школа“ і „Історичне Товариство“ вислали делегатів в ціля з'організувати людського університету. Комітет, який складає ся з цих відпоручників, рішив давати відчити з всіх галузей людського знання по наших містах і містечках. Відчити сї мають принципіально бути популярними, значить застосованими до духового уровня наших міщан і селян.

Предметами відчитів могли бути: I. З нау гуманістичних прим.: Про перших людей, про погляд на світ; про географію політичну; історію культури Греків і Римлян; про історію штуки; про історію руску; про літератури європейські, славянські а особливо руску і т. д. II. З наук природних (з фізики): про електрику і про магнетизм; про лучі сонця і т. д. (З хемії): про квасень, про металі і т. д. III. З наук правничих: про власність і посідане; про контракти; про шкоду; про задавнене; про процес в цивільнім суді; про мировий суд; як боронити ся в криміні суді; про екзекуцію; про векслі і вексєвий процес; про державу і єї устрій; про загальну статистику; про вартість, ціну, гроші і кредит; про зарібок, дохід і проценти; про хліборобські спілки і т. д.

Щоби добути як найбільше сил для сеї справи і таким способом виступити перед нарід з як найбільшим засобом відчитів найрізномірнішого змісту, комітет удає ся до наших патріотичних людей з всіх частий краю з укліною просьбою, не відмовити нам свого співуділу в сім переважнім ділі. Просимо присилати відчити на руки проф. Володимира Мильковича (університет). Крім висше означених тематів, які дадемо не вичерпують дотичних наук, можна собі вибрати відчит про який небудь користний предмет.

Заразом просить комітет, організувати по містах і селах кружки, котрі би збирали людей на відчити а передовсім вишитували їх, на який темат вони би раді почути виклад.

За комітет людського університету „Історичного товариства“:

В. Милькович, голова.

Т. Бриндзан, секретар.

Телеграми „Буковини“.

Дня 23. січня 1906.

Відень. Краєвий президент Буковини др. Октавіян Регнер-Вайлсбен відіхав нині до Буковини.

Білгород. Правительство одержало урядове повідомлене, що переговори в справі мирного договору із Австро-Угорщиною зірвані. В виду сего відкличе ся сербських делегатів із Відня ще нині.

Барбіаці. Народне віче в Станівцях—Вивозі висказало рускому соймовому клубови за оборону народних інтересів сердечну подяку і необмежене довіра на руки віцем. д-ра Ст. Смал-Стоцького.

Петербург. Вчорашній день проминув усеюда супокійно.

Ріо де Женеїро. Бразилійський корабель війсьнич Аквадабав експедирував передучера. Корабель затонув цілковито. Погибли майже всі офіцери. Загальне число погиблих 196, ранених 36.

Константинополь. Турецкі паропляви „Голейда“ й „Ізмір“ виїхали із комісією з Тренезунта до Батум, щоб ратувати грецьких та турецьких втікачів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. січня 1906.

Русини у цісаря. На загальних аудієнціях прийняв цісар вчора митрополита гр. Андрія Шенгавського із єпископами оо. Хомичином і Чеховичем та послом Романчуком і Королем.

Пожар в Вижиці. В п'ятницю вибух о 2 годині в почи в Вижиці огонь, в наслідок котрого згоріло 5 домів з побічними будівлями. Будинки були по більшій часті обезпечені. Причини пожежу незвісні.

Огонь. Дня 15. с. м. вибух у ночі в помешканні Іл. Герша Віхлера в Карапчеві з незвісних причин огонь, що в короткім часі знищив цілком дім і по близьку стайню. Дім і стайня були обезпечені на 1400 кор. Шкода вносить 3000 кор., бо крім дому і стайні згоріли ще різні предмети.

Босаки читачами. Цікавий образ історії культури російського народу рисує Н. А. Скорцов в журналі „Русская Мысль“, де представляє відносини в безплатній народній читальні Пушкіна в Нижнім-Новгороді, котра існує вже п'ятий рік. Число гостей читальні не вносило ніколи нижше 36.000. В протязі чотирох років від 1901 до 1904 зазначено 175.000 гостей. Гостями є по більшій часті мужики, що прийшли до міста шукати собі роботи, мешканці нічних нор. Жінчини і діти дуже мало ходять до читальні. Найпожаднішими книжками є твори Пушкіна, Толстого, Гоголя, Достоевського і „Лорного“. Деякі „босаки“ беруть виключно історичні книжки. На запитане, чому інтересують ся історією, відповідають: „Цікаво знати, як люди передше жили, як вони в иньших краях живуть, і які їх звичаї і обичаї. Ми не прийшли учити ся, а так довідемо ся хотий щось з книжок. Інтересують ся також життєписами поетів. Збирає чоловіка охота пізнати, як упило їх дитинство і як вони вчили ся так займаючи писати“. Очев, котрим постемильована кожда книжка, робить на учасників читальні велике вражінє. В протязі 4 літ пропало при видачі 175.000 книжок тільки дві, і то межі такою публікою, що в неї поняття про власність дуже примитивні. Публіка респектує свою читальню і до тепер не думало ся ще нічого такого, щоби потребувало поліційної помочи. Турнет, що бачив в Нижнім-Новгороді масами таких людей на побережах, по улицах і по найіндаїшних байзлях, а описав в народній читальні Пушкіна, пише: „В кімнаті читальні сидять за довгими столами ті самі босаки в лахмітї, в постоях або босі, нечесані, не голені, що їх що йно бачимо в байзлях і по улицах. Але що за контраст з дорогою! Ту не обмежена тишина, кождий думає, читає. Двері відчиняють ся безперестанно, все нові гості входять часто без шапок і в таких костюмах, що незвичайний гість на них не розуміє ся. Порядок і тишина в читальні ідеальні; богато кімнат читальні призначених для інтелігентних гостей можуть позавидувати тому. Кожий новий гість іде передовсім до „Комтоару“ і висказує шепотом своє бажанє дістати часонись або сю або ту книжку; офіція вибирає собі вільне місце і бере ся до читання. Ніхто не говорить з другим, рідко хто звертає лише голову при вступі нового гостя. Майже педантично перестерігають приписи бібліотеки“.

Многонадійні молодці. З Будапешту доносять, що там насіли із двох ріжних сторін вісти про розбишачтва молодих хлопців. В Сеґедіні оснувало около 40 учеників-гімназистів під проводом недавно реліґованого гімназиста клуб, котрого членами були лише ті ученики, що вже пережили якусь авантуру. Шайка допускала ріжнородних вкрадіж і з'уживала гроші на хлопачі помисли. Слідство доказало, що діти допускались в посліднім часі численних вкрадіж. — В Великім-Каниши утворили два гімназисти і два ремісники шайку розбишачку. Чотирі дванайцятилітні хлопці вийшли дня дорого, узброїли ся в крадіжні револьвери і порозставлялись на чати. Всі діти, що переходили, мусіла платити 10 сотиків. Хто грошей не мав, на того стріляли. Таким чином поранено одного молодого хлопця. Сих чотирох розбишаків арештовано і передано судови.

Спарила ся дня 17. с. м. дволітня дитина Ілі Вонущака в Боїнах в посудині, наповненій киплячою водою, через що потеріла страшний рани і в короткім часі умерла.

Уважайте на діти! Дня 17. с. м. дволітня дитина господарні Гекла в Володі спарилася в посудині, наповненій гарячою водою. Господарня зістала ди-

тину на дворі коло посудини, а сама пішла на хвилю до хати. Коли вернула, найшла дитину в горічій воді не живу.

Подяка козакам. На бенкеті даним в Петербурзі в честь гвардійного полку козаків явив ся сам цар Николай і в тоасті піднесім в честь полку подякував козакам за вірну службу і заслуги висвідчені ними в давленю революції.

Оповідки, іменованя і т. п.

Краєвий президент др. Блайсбен в переїзді з Відня вступив до Берна на короткий побут до своєї родини.

Із тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. Тов. „Січ“ в виду кровавих подій на закордонній Україні не буде сих місяць устроювати ніяких вечерків, і рівночасно завзиває наш загал, щоб гроші, видавані звичайно на ту ціль призначували на народний жертвенник. — За виділ: Емануїл Стратичук, голова; Омелян Цісик, писар.

Із акад. тов. „Союз“ в Чернівцях. Співчуваючи з братами за кордоном і переживаючи душею тяжку хвилю на Україні, рішив виділ акад. тов. „Союз“ на засіданю з дня 20. січня 1906 не давати сего року офіційально жадних вечерниць з танцями. — За виділ: Волод. Бриндзан, заст. голови; Ізидор Цурканович, І. секретар.

Відзначене. Румунський король надіслав ігумена Путни, архимандрита Теофіла Патрано орденом „румунської корони“ з титулом командира того ордену.

Із екзекут. комітету руского учительства. В хвили коли всякі елементи так в краю, як і в державі розпочали завзиту борбу о політичне своєї екзекут. і скинене духових кайдан, коли навіть ті до недавна несьвідомі маси робітничі стали згідно в одну боеву лаву, тож пора і рускому учительству обдумати як слід, якими дорогами належить йти, щоб досягнути се, що ему вже давно належить ся. — Руске учительство передало всю акцію в руки руского комітету екзекутивного. Но він не розвинув еще належної діяльності. Прошу отже явитись на нараду дня 11. лютого с. р. о 11. год. перед пол. в сали „Народного Дому“ в Чернівцях, щоб обговорити всі некучі справи. Стають они ще важнішими в хвили найбільшого розчарованя, коли ми враз з нашими родинами засуджені голодом примирати (бо чей паньскими обіцянками годі нам жити!). Нам треба стати тепер до завзятої борби і розворушити все учительство руске до невсипучої праці над досягненем наших цілей. Даймо добрий почин до сего діла, — явим ся на зборах всі члени екзекутивного комітету як один муж! Значім раз самі думати над нашою долею, бо наша кривда нікому иньшому не допікає, тож ніхто за нас боротись не буде! — Порядок нарад буде слідуючий: 1. Політичне положенє руского учительства на Буковині, 2. становище руского учительства взглядом краєвого комітету виконавчого, 3. регуляція учительської платні, 4. новітні і місцеві ради шкільні, 5. стан руского шкільництва взагалі, 6. вільні внесення. — За комітет: Корнїло Данилюк, голова.

Ц. к. міністерство рільництва уділило дирекції ц. к. мужескої і женської учительської семінарії в Чернівцях субвенцію в квоті 120 кор. для добути наукових засобів для науки хліборобства.

Із будівельного товариства урядників державних. Виділ тов. запрошує отсам своїх членів, щоб для порозуміння в справі розбору парцель, яке відбуде ся дня 28. січня с. р. о год. 3. по пол. в сали ратушевої, явили ся в четвер дня 25. січня о 6. год. в тім самім льокалі для попереднього обговорення спрвн.

Із штуки і літератури.

Концерт Вроніслава Губертана, скрипача світської слави відбуде ся в неділю д. 4. лютого 1906 в сали музичного товариства. В програму концерту входять композиції Двожака, Баха, Моцарта і Сарасати. Акомпаніює Р. Зіггер. Ціни місць: льожа 20 кор. Місця сегоде 1. 5 кор. II. кор.; дальші сидчі 3 кор., вступ 1 кор. 60 сот. Білети студентські 1 кор. Білети можна набувати в торгівни музикальній Ем. Розенцвайга.

Вироби вижицької школи для деревн. промислу виставлено вже від довшого часу для безплатного огляданя в бюрах виділу краєвого. Всі ті справді вкусні топірці, палички, скриньки і т. д. Можна також набувати, тим більше, що ціни їх в останній час знижені.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Нині оперета Дольнґера „Don Cesar“, завтра середа, оперета Штрауса „Frühlingsluft“, в четвер (дохід для убогих м. Чернівців) „Die Goldene Eva“, 3 актова ком. Ф. Шентана і Котля-Ельфельда.

Переписка редакції.

Вп. А. В-ич в Ст. Про літературну спадщину О. К-ого почнемо печатати в слідуючім числі. Н. К-я. Видавати літературний додаток до Буковини?! Ідея добра й не нова, тільки знайдіть жерело матеріяльне на се, при нечуваній алатії нашого інтелігентного загалу — „Чому?“ до друку не надає ся. Ф. М-ів. Відхи у Вас вийшла комбінація вільної любови в „Гришніц“ з радикальною партією?! Краще познакоміть ся із єї програмою. Уступ про „Г-цю“ требаб змінити, шкваше рецензії годі печатати. Бродинський. Др. Ст. С-ий тепер в Чернівцях.

на оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 стор. 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/10 сторони 5 К., сторони 2 К, 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму м'єста не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошенія редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний оупуст.
Дрібні Оголошенія малим друком (petit) числїть ся по 4 с. від слова.
Надежитостий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошенія.

Загальні збори „Взаємної Вигоди“, громади Слободзүү-Раранче, пришенія зареєстрованого з необме-ю порукою, відбудуть ся дня 4-го го 1906-го о 1-ій годвині понолудни вичайним дневним порядком *Іван Кієский*, голова.

Загальні збори каси пож. для ади Мареничі і Петрашї, дуть ся дня 28. Січня с. р. в Ма-чах о 12-ій год. в полудне 1. Спра-не касове. 2. Вибір старшини. 3. а каспера. 4. Вільні внесени. За-шину *Юрій Якубович*. *Адам Коста-*

Загальні збори Рускої каси пож. дничой в Волоскім Банилові дуть ся дня 12-го лютого 1906. в гонодари Михайла Маньковського з м дневним порядком. 1. Справоздан-е 2. Річний обрахунок за рік 1905. *Георгійчук* начальник. *Стефан Гробніцький* каспер.

Загальні збори каси пож. і щад. громади Каранчів н. Ч. відбудуть а 4. лютого з таким порядком. 1. риня зборів. 2. Справоздане касове к 1905. 3. Вибір старшини. 4. Ви-ради надзорчої. 5. Установлене сто-роцентовой для вклад. і пожич. і де-дів. 6. Підвишенія пожичок 7. Віль-есени. *Старшина.*

Знаменитий мід
десеровий кураційний **6 К.** за 5
кільк оплатно. — В плястрах 1 кільк
2 К.

Від руского замовленія даю 20 сотиків на
будову руского театру. 105(13-24)
Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

на 1906 рік
„Рідкий Край“

Політична, економічна, літературна і нау-
кова часопись тижнева, з додатками серед
тижня, про всі повинні,

виходить в Полтаві.

Часопись служитиме для оборони інтере-
сів усіх трудящих людей, для добра і
волі в нашому краю.

Передплата на цілий рік, з 1 січня (января)
3 карбованців з переплаткою, на пів року 1 р.
80 к. з перес., на місяць 35. з перес., один по-
с ер висилаєть ся за 10 коп. За кордон 5 карб.

Редакция і Контора в Полтаві, ул. Котля-
ревського, книжн. магазин Гр. Маркевича.

Видає Гр. Маркевич,
Редактори:
М. Дмитрієв, Гр. Коваленко

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до
заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом
за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки
на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

1 (2-3)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головний склад у ==

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (13-36)

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского

під заголовком

СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні
1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній
оправі сеп.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради“

отворена

внеділю і свята від 1/11 до 12 год. рано.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпакі і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Говари бронзові і шкіряні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, тягарки на листи і папери, попелнички, стінні декоративні, етажерки, пепсари, шкряні, різні ташки, гошенки, рамці до фотографій, куфри з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновітніш дамські пояски, рукавички, маншети, гудзика, ковчарики, бурштянові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перівки, глази, а кістяними ручками і м.

Рукавички з оленової шкіри, Glacé, футровані, а вовни, бавовни, трикотові, шведські рука-
вички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованія. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніция.

Капелюхи а пільну, а льодену, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевники до снігу правдиві петербургські найліпші фабрикації. Величез-
ний вибір.

Самостійна продаж капелюхів
Відня, Йосефа Шіллера і Сивів у Гладу,
лімї, склад американських черевників

а ц. к. надвірних фабрик Генрика Іти, у
Алтона Чапелка у Відни, Ф. К. Поппера в Кру-
Hothaway Pouli & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreaux, Boksealf, а Геман, сатини,
сукна, футровані або нї, склад лякерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат
хлопців і дітей, чоботи і пів-черевники. Найбільший вибір.

Необхідні товари хустки і палі. Правдиве біле Єгера і Д-ра Лямана. Нанічохн
для панів дівчат, кафтанчики вовняні, пересачки на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі уз-
камаші і т. д.

Біле. Для панів, панів і дітей в найновітніших красках.

Товари футриці для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавки, а куни, шкотеки
перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польованія, вовняні різної най-
моднішої сорти.

Ви дає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під заря дом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (агл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., агл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попо-
реднім застереженням і залученням належ-
ности поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Депутация галицьких Русинів у Відні.

Ні в однім австрійському короннім краю не ви-
кликана заповіджена виборча реформа такого руху, як
в Галичині. Сеж і не диво, коли зважити на загальне
упосліджене Галичини що до числа мандатів супро-
ти інших країв, а до того на нечувано кривдий їх
розділ, який найбільш діяв до дотикає нарід руский!
В Галичині було в 1900 р. після офіційної статис-
тики на 7.315.939 населени 3.074.449 Русинів і
3.908.702 Поляків (до них зачислено і 800 000 Жидів),
тимчасом на 78 парламентарних послів із Галичини в
Русинів всего 8, хоч повинні їх бути бодай 30. За-
гальне голосоване се найспівісний спосіб до усунення
сеї нечуваної кривди, на якій оперла своє чисто само-
державне пановане польська шляхта. Проти виборчої
реформи уживає вона всіх заходів у горі, а коли
шляхетским інтригам станула на переній незвичайно
ожовлена агітація Русинів, які досі зладили поверх
500 віч у Галичині, так вшехпольське падлюцтво, ласе
на мужицку кров, стало виклопати в пресі марево
руського гайдамацького бунту передовсім в Надвірнян-
щині. Що за події з того повіту знають розповідати
польські часописи? Після них вже мужики розібрали
зброю, мають перетинати телеграфічне полотно і вже
на Йордан мали „різати Жидів і Панів.“ Тимчасом
се оказує ся крайною потворною брехнею „braci
Slowian“, а за те є правдивим по галицьких повітах
завішене прада зборів для Русинів, давлене свободи
слова і т. д. На кожнім кроці видно наглядно, що в
Галичині сидять по політичних урядах урядники поль-
ські а не австрійські!..

І ось в такий час явила ся дня 22. січня в ві-
деньським буржі під проводом митрополита г-р. Андрея
Шенглицкого депутация, зложена із єпископів пере-
миського Константина Чеховича і станіславівського
Григорія Хомишина, голови руского клубу парламен-
тарного Ю. Романчука і містоголови руского клубу
соймового д-ра Мих. Короля. Депутацию прийняв цісар
на загальних авдієнціях. Іменем депутаций промовив
до цісари митрополит г-р. Андрей Шенглицкий ось так:
Ваша цісарська, королівська і апостольська Милости! Ру-
ський нарід, який завдяки найвишній ласкавости Ва-
шої цісарської і апостольської Милости, дізнав стільки
добродійств і заповіді з неохитною вірністю та
привязанем був преданий освяченій особі Вашої ці-
сарської і королівської Милости, призначений у всіх
важких хвилях свого народного життя звертати ся з
довірем до вітійської прихильності наймилостивішого
цісари і пана. Оттакую дуже важною для нашого на-
рода справою є заповіджена правительством виборча
реформа, яку руский нарід почитає з радістю і мло-
домодійним очікуванем. Отже нині являємо ся іменем
руського народу перед Вашою цісарською, королівською

і апостольською Милостию і у стін его престолоа скла-
даємо найпокірнійшу просьбу, *щоби Галичина а пере-
довсім східна Галичина і руский народ що до безпо-
середньої, рівного голосованя були трактовані однаково
з иншими краями, як також, щоби одержали число
мандатів, відповідне до величини краю і числа его на-
шанців, чим уможливлено би політичне теперішнє, не
зовсім приязного відношення обох народностей, а се
красиві підготувало би світлу будучину.* В особі Ва-
шої цісарської, королівської і апостольської Милости по-
читаємо нашого наймилостивішого батька і в на-
шій непохитній вірності просимо Бога, щоби підни-
рав, хоронив і ослонював Вашу цісарську, королівську
і апостольську Милість та его славу династію!

Цісар відповів на се такою промовою: *Мое пра-
вительство — як се вже заповіджено — в годі сль-
дуючого місяця предложити державній раді до консти-
туційного трактованя проект виборчої реформи. Мож-
те панове бути пересвідчені, що правительство при
сеї трудній задачі буде старати ся як найпильніше
узгалянити права та інтереси всіх. Кожному буде дана
можливість представлення своїх жадань, тому можете, па-
нові, бути певні, що виборча реформа узгалянить від-
повідно потреби також вашого народа.* До здійснення
діла однак потреба в першій раді, щоби безуспішно
витревано на законній дорозі. Сего дожидають від
усіх і тому надію ся також по вас, що уживете свого
впливу против підбурюючих демонстрацій, щоби вза-
ємні, безпідставні недовірливості межі юросжанами
одного краю устали, бо єї неспукою тільки заострать
національні суперечности. Тому у власнім інтересі,
налто зі згляду на публичний порядок, є жаданим
миротлюбне і повне довіря ваше відношене до народу,
який з вами замешкує улюблений мій край, Галичину.
Поведане обох різко близьких престолови народів
облегчить доведенне до успіху виборчої реформи,
яка узгалянить потреби часу.

Можете, панове, бути певні також і на будучи-
ну моєї прихильности.

Відповідь цісари, який виступає так отверто за
виборчу реформу, хіба вадто знаменна, щоб дола-
вати до неї коментарі. Сим разом не помогли польські
інтриганти як пос. Гневош, що на двірським балю за-
певнив цісари, що ось то Поляки вже моголи, бо Ру-
сини хотять ділати їхні маєтки! Не від речі буде
пригадати цісарську відповідь дану частині рускої де-
путаций після кровавих Баденівських виборів за часів
всемогучих польських впливів. Тоді цісар сказав: „За-
певнення вірности й лояльности приймаю з вдоволе-
нем до відома. Здиавало мене, що — як чую —
приїхало сюди стільки людей, колиб вистарчило
менше панів. Се так само коштовна як і невмітна
демонстрация, яка ніяким робом не надає ся на сред-
ство до підмоги задуманої цілі. Чого хоче так бо-
гато святичеників; вони зробили були красше, остав-

шись у Львові, щоб взяти уділ у в'їзді кардинала
Сембратовича... Наведені факти просліджу... Adieu,
мій панове!..“

Тогож самого дня кофєрувала еще руска депу-
тация в справі виб. реформи з президентом міністрів
бар. Іавчом і мін. справ внутрішніх Білант-Райтом
а в склад єї входили: всі три г'єрархи церковні пос.
Романчук, пос. др. Король, др. Кость Левицкий яко
голова „Народного Комітету“, др. Евген Левицкий,
редактор „Діла“, два професори університету др.
Дністрянський і др. Колесса та др. Федак, яко ди-
ректор „Дністра“. Оба міністри зложили заяву в тім
самім зміслі що і цісар а міністер Білант-Райт зазна-
чив з гори, що посередність виборів є рішучо ви-
ключена. Правительство при виготовленю предажени
буде заховувати ся справедливо і обєктивно.

„Ukrainische Rundschau“.

В часі кількох останніх тижнів зродила ся се-
ред нашого загалу поголовка, немов то „Ruthenische
Revue“ мало з кінцем 1905 р. закінчити своє істоно-
ванє. Ся вістка передерла ся також до нашої преси.
В однім з останніх чисел „Руслана“ читаємо замітку,
що „посол Василь Яворський думає звинувити видаване
„Ruthenische Revue“, а то так з огляду на смерть
редактора, Романа Сембратовича, як передовсім на
байдужність нашої суспільности, що не піддержує як
слід нашого органу для заграниччя“.

Ся замітка оперта на хибних інформаціях. Мое
особисте переконанє, що український, інформаційний
орган на німецькій мові для нашої національної справи
дуже важний, а дальше згляд на голоси наших перед-
платників в Австрії, і що більше на бажанє наших
закордонних братів — не дозволяють й думати про
унадок нашої часописи.

Причини, задля яких ми постановили і на далі
видавати німецьку часопис, дуже важні і численні. В
першій мірі, се непевність ситуації в Росії, де раз
у раз грозить реакція, яка мусіла би бути неперемінно
введена перед суд Європи; дальше, се обставина,
що навіть після заведення конституції в Росії, тамош-
нім Українцям прийдеть ся що йно тоді вести бо-
ротьбу на всі боки. Доси вся боротьба Українців звод-
дилась до одного указу з р. 1876, тепер же із дифе-
ренцією політичного життя в Росії, ся боротьба стане
більше скомплікована. — Не потреба додавати, що
велику роль грає тут згляд на австрійську часть Укра-
їни, що саме зриває ся до боротьби за своє право
проти шляхетського безправства.

Заслуга пок. Сембратовича, що умів освітлити
темну безодню російського варварства і шляхетско-

1) Антін Крушельницький.

Мірти й кипариси — поетична спадщина Олександра Козловського.*)

1. Учителі-ученики.

„В Олександрі Козловським ми стратили одного
з найталановитіших, а може навіть просто найта-
лановитішого поета нашої наймолодшої генерації“
— пише др. Іван Франко в своїй передмові (I—XX)
до посмертного видання поезій сего передчасно зга-
даного поета. „Певно, та генерація у нас у Гали-
чині — пише далі Франко — не виблискує ані чи-
ном, ані силою своїх поетичних талантів, але я не
знаю ані одного з них, що простотою і ясністю своїх
думок, пластичною слова, а головню безоглядною щирі-
стю та правдивістю своїх почувань і загальною
духовою дозрілістю, яку дає пережите і глибоко від-
чуте горе, міг рівняти ся із Козловським. Він ще в
давнійших своїх віршах не свободний від конвенціо-
нальности, але все вміє знайти щирий тон, віде не
граєть ся словами, не кокетує, не стає на котурни,
а пізнійше майже борючись ся зо смертю, виборює
собі той дивний дар божий — гумор, що дозволяє
йому бачити свою власну трагедію ясно і природно,
золотить своїм погідним промінем безодню, що ось-ось
має поперти його“.

*) Олександр Козловський: Мірти й Кипариси. По-
смертна збірка поезій. З портретом автора. Видана під Редак-
цією і з передмовою Івана Франка. Львів 1905. Накладом укр.
руської видавничої спілки, як 109—110 ч. Літературно-наукової
бібліотеки. — Ціна 90 сот.

Стільки др. Франко загально про літературну
повість Козловського. А потім іде скільки дат про
його коротке житє... Роджений 1. листопада 1876 р.,
він ходив до гімназії в Новім Санчі, Перемишлі і
Львові. В 1895 р. записав ся на політехнику у Львові,
а в серпні 1898 помер на сухоти у Требевні коло
Рави Руської. Поезії почав писати під впливом пок.
проф. Кости Горбала. Як по багатьох наших людях,
так і по ньому переїхав ся поверховний вплив мо-
сковіфіцтва, що був у нього реакцією проти поль-
ського вихованя в польській гімназії. Але вчуваючи ся
російської мови, він пізнав, о скільки вона важка і
для Галичанина майже недоступна. „Із вчування
тої мови він скористав хіба стілько, що почув живе
обридне до галицької лозикової „паламарини“ і рі-
шучо обернув ся до писаня рідною українською
мовою“.

Всеж таки між його поетичною спадщиною є
дещо писане не цілком гарною мовою, дещо не ціл-
ком викінчене що до форми і змісту, тому то во-
рядчик сеї збірки др. Франко не надрукував у ній,
усіх віршів — тільки подав їх вибір. 86 сторінок
найгарніших віршів — отже найкращий пам'ятник
молодому поетові...

„Одному із тих, що гинуть на шляху...“ мовля-
чи словами д-ра Франка..

При огляді сего вступного слова мушу зазначити,
що воно написане незвичайно тепло, щиро і по зможі
всесторонню. Учителі не пошанували праці, щоби здвиг-
нути віковий пам'ятник своїм ученикам (— та-
ким уважав себе пок. Козловський, признаючи, що
зворот у його поглядах в останніх роках його життя
відбував ся під впливом др. Франка. Тай, зрештою,
на кожді із молодшої нашої генерації не мав впливу

др. Франко!) Не тільки вибір поезій, їх упорядко-
ване, написане жителісеу й загальної характеристики
друкованих писань, але й найточніший розбір і огляд
недрукованих віршів — отсе все найде читач у
вступній статі; постать Олександра Козловського ви-
ринає перед нами не тільки у сих різблених думках
і діях, які складають ся на друковану його поетичну
спадщину, але й тих невідомих, нескристалізова-
них поривах, яким не довело ся розвинути ся у даль-
шому, повному житю...

2. Прольог і епіграм із 1894 р.

„Зшиток із 4. карток 4-о, містить без титулу
без кінця і без дати лиш один вірш, поміщений у
нас як прольог на чолі всієї збірки. Вірш писаний
правдоподібно 1897 р.“ (І. Фр.)

Молодець просидів до півночі з пером у руці
і хоч думка мчить по думочці — перо їх віршувать
не хоче.

„Не хоче думок віршувать,
без зерна заплівувать лущину,
не хоче Муза вколювати
у тихий сон чужу дитину...“

Молодець звертаєть ся проте тоді до тої ді-
тоньки святаї, що деє під Каневом гуляє біля мо-
гили кобзаря і просить її, аби ввела його в поезії
країну, бо —

„там — кажуть — дивне сяєво
озарєє душі очні,
там кристалеє жерело
із животворної водиці.
Хто з того жерела напєть ся,
прозирь і серце вчує в груди

польського єзуїтизму неопівнена. Та якби велика і не була ся заслуга, то се річ певна, що материял на с'м полї невичерпаний. Се було би зрештою понад сили одного чоловіка. Діло пок. Сембратовича мусить бути ведене далі.

Та протест проти гнобителів, се не одинока і не головна наша мета. Головна наша ціль — зробити наш орган зеркалом поступу українського народу на всіх полях національного і культурного життя.

Ідучи в головних начерках за традицією дотеперішньої „Ruthenische Revue“, зважили ся ми на одну реформу. Ми постановили змінити назву „Ruthenische Revue“ на „Ukrainische Rundschau“. Терен під сю реформу приготувала „Ruthenische Revue“, вводячи поступенно і консеквентно термін „ukrainisch“, а назву „ruthenisch“ уживаючи лише на означене австрійської частини українського народу. Переводячи сю перемену в житє, вводимо також бажанню російських Українців.

Друга реформа, що єї ми ввели, се заміна двотижневника на місячник, при значім збільшеню об'єму часопису. До того спонукає нас згляд на технічну і адміністраційну сторону видавництва. „Ukrainische Rundschau“ буде обіймати 40 сторін 8° і коштувати ме на рік для Австро-Угорщини 6 корон, для Росії 3 рублів, для Німеччини 6 марок, для Америки 1-50 доларів.

„Ukrainische Rundschau“ будемо висилати всім дотеперішнім передплатникам „Ruthenische Revue“, а гроші, які виплинули доси на рік 1906, вчислимо на рахунок нової часописи. Перше число за січень 1906 появить ся в першій половині лютого, а то з огляду на те, що на днях появить ся щойно останнє число „Ruthenische Revue“.

Редакцію „Ukrainische Rundschau“ обіймає д. Володимир Кушнір, що майже від початку засновання „Ruthenische Revue“ був єї співробітником, а в останніх місяцях за час недуги пок. Сембратовича, фактичним редактором єї часописи.

Адресу редакції подамо описля, поки-що просимо посилати письма призначені для редакції на адресу адміністрації „Ukrainische Rundschau“, яка містить ся в давнім льокалі адміністрації „Ruthenische Revue“ (Wien VIII, Wickenburggasse, 10).

В кінці звертаємо ся до шан.: учених, письменників і публіцистів з уклінною просьбою допомогти нас статями змісту політичного, соціального і історичного, далі статями, що повинні характеризувати наш поступ на полі народної просвіти, науки, штуки, літератури, шкільництва, і економічного розвитку. Статї можуть бути писані по українськи.

Просимо приєднувати нам передплатників.

Новий Санч дня 22-го січня 1906.

Посол Василь Яворський.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Величаве віче в Жадові.

В неділю 21. січня с. р. відбуло ся народне руске віче в Жадові, на яке прибув і п. посол Николай Василько.

Народу зібрало ся майже ціла громада Жадови як також з поблизьких сіл. Явили ся також учителі Чесноковський і Годованський, о. Маланчук і місцева інтелігенція всіх більш 3000 душ.

Читальники під проводом надуч. і учителів місцевих украсили на то свято руский „Народний Дім“ і прибрали місце для віча гарною брамою численни-

і всіх любити поклонять ся,
о тобі (Музі) одній служити всюди“.

Як сьвяточно входить поет в храм штуки, які великі надії він робить собі із побуту у с'м храмі!...
Тільки що, коли його Муза веде до сего храму із завязаними серпанком очима, він чує —

„... лиш крик і сміх людей
і кременисту, злу дорогу,
і терне, що росло по ній
і втомлену колоду ногу“.

...Характеристика тої молодечої блуканини в погоні за ідеалами, серед глуму і кепкування товпи циніків, того коленя ніг тернем тої мандрівки крізь —

„ліси і гори, край річки —
стрімки нетоптані стежини,
кладає хисткі понад щілини“, —

закричить ся на битий шлях! Заки чоловік утратить свої погляди, стане на кріпких основах житя...
А той „битий шлях“, се —

„... дивний край,
безмежний степ, луги зелені,
ліси сокирою не тиснені;
цвите, осипуєсь розмай
над молочними річеньками,
а Словутица, царь-Дунай
блищить на сонечку хвильками...“

Се рідна почва, се земля України — се народня основа, на якій мушиш станути кріпко поете, заки увійдеш у храм штуки, поезії, заки муза омие твої безсильні очі і напоїть тебе напоєм, який скріпить тебе так, що будеш „бачити серед ночі і в сонце здужаєш дивить ся, і ум твій быстро розяснить ся і серце дужше стане б'ять ся, огнем любови розгорять ся!“

ми вітнями, фанами та являчками ради прибути так милого і дорогого гостя.

Вже на двірці явилось велике чело народа і липованська хороша прибрана бандерія, яка співом а народ грімким кликом „Славно“ привітала пана посла і припровадили на місце віча, а там на брамі пошанував його голова читальні хлібом і солю.

По с'м отворив голова читальні Михайло Яровий віче з днівним порядком: 1. Виборча реформа. 2. Наше політичне положенє, і поставив внесенє, аби на провідника зборів вибрати п. Т. Козака, надучителя, на що збори одноголосно згодили ся.

Предсідатель по короткій промові до народа покликав на писарів п. Кост. Вітана і п. Ореста Фравтика.

По с'м забрав слово пос. Н. Василько і обяснив положенє руских послів в соїмі краєвим, обговорив як вільнодумний союз через захланство ліднів розбив ся, як руских послів поборювано, як більшість соймови змінила ся на некористь руского народу. Далше обговорив положенє руских послів в парламенті і справу виборчої реформи.

Доказав докладно конечність зміни виборчої реформи і єї користь для народу. Співнув про конечність знесення пропінанційного фонду і обговорив справу православної церкви на Буковині й відносини послів до митрополита. При кінці заохотив нарід до єдності й спільної праці.

Віче прийняло одностайно отєї резолюції:

1. Віче домагає ся енергійно загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя при виборах до парламенту, до сойму краєвого і уряду громадського.

2. Віче складає свою подяку панови през. міністрів Гавцови, за єго прихильне заповідженє нової реформи виборчої.

3. Віче складає щирю подяку рускому парламентному клубови а особляво вп. п. послови Н. Василькови за змаганє до єї реформи і взагалі за оборону прав руского народа а також рускої справи в православної церкви.

4. Віче протестує проти якого небудь штучного майоризованя одного народу другим.

5. Віче домагає ся від міністра скарбу як підставу поліпшеня народної долі конечного знесення пропінанційного фонду на Буковині.

Далі забирали слово господарі: Ілія Яровий з Жадови й Михайло Сафроняк з Лукавця, котрі говорили про конечність єдності, про сиду просвіти і дякували присутним за участь на вічу.

По с'м замкнув предсідатель віче.

По замкненю офіційної частини, приймав п. пос. Н. Василько ріжні петиції і просьби, межі котрими була просьба Жадовської громади о дозвіл побирати ропу з мігівської ропниці. П. Василько давав усім відповідні поради.

Віче відбуло ся справді величаво і супокійно, а що найважнійше, що явило ся на н'м і одноголосно прийняло всі резолюції все населенє без ріжниць національності і віроісповіданя.

Віче в Чернівцях.

В неділю відбуло ся в ратушевій сали руске віче в справі виборчої реформи. Сали була б'ятком набита черновецьким міщанством і поблизькими селянами, які іє незвичайним заінтересованєм і живим уділом прислухували ся вічевим промовам.

Віче отворив п. Й. Мицак, який головнио заходив ся коло скликаня віча і предложив на членів президії надсов. посла Ф. Калитовського і міщанина О. Дудича. Голова, повитавши зібраних, представив поліційного комісаря д-ра Висоцького і уділив слова референтови віцемаршалкови пос. др. Ст. Смал-Стоцькому. Др. Ст.

Поет відкрив перед нами, що правда, доволі слабо і непевно, настрої своєї душі після прийнятя сьвяченя із рук музи. Години-віки, які вибиває громадський сильний голос пересувають ся перед поетовою душею. Він стаєть ся вразливий на болі й терпіння віків, страдає від вселюдського горя...

Коли я сказав „слабо й непевно“ — я мав на думці вказати тим, що в поета не стало часу на болітє вселюдським болем. Він відчув його і зазначив тільки — крізь його поезії тягнеть ся червена нитка індивідуального горя, реакції на те горе й резігнації.

Заведена любов і грудна недуга — отсе головні мотиви поезії Козловського... Україна... всесвіт, патріотичні почування й чути загально-людські — отсе — мотиви, які, судячи по коротких уривках, могли винести сего поета на вершини.

У сьвіт іде поет з прикритим любовним досвідом, який вирвав йому із серця доволі з'дний епіграм:

„Любов, то щастє, — кажуть. Чорт хіба таке щастє людям дав!

Він певно пекло провернув до дня,
поки й прокляту вишукав!“

Відки у 18-літнього хлопця такий гризкий песімізм? — дивуєть ся др. Франко. „І се не моментальний вибрик фантазії; сей песімізм, що вноді доводить до фаталізму, се далі, особливо від 1896 р. поетійна нота в його поезії... Взагалі є щось у його поетичній фізіономії, що Німці називають словом frühreif — передчасна дозрілість...“

3. Рік 1895.

Та поки що сей гризкий песімізм не є ще беззглядно пануючим тоном у душі поета. Рік 1895 приносять нам дві поезії, у яких поет признаєть ся, що

Стопкий із питомою собі популярністю представив у півторагодинній горячо оплескуваній промові суть виборчої реформи і єї значінє для нашого народу. По н'м забрав слово міщанин п. І. Ясеницький, який вказував вагу організації та зазивав черновецьке руске міщанство до жвавішого руху просвітнього й політичного. По н'м поставив п. Й. Мицак резолюцію, в якій висловлює ся бар. Гавцови подяку за се, що піднісє так важну для широких і робучих мас народу справу загального, рівного, безпосередного і тайного вибору до ради державної і просить ся, щоби не дав послуху ворогам народних прав, які змагають до обмеженя права виборчого а особляво домагає ся рішучо рівного і безпосередного голосованя так, щоби на 50 тисяч мешканців припадав один посол. Резолюцію прийнято одноголосно і вислано єї в телеграфічній дорозі до президента кабінету. По с'м наради вічеві замкнуто, а зібрані із міснено „Ще не вмерла“ на устах розійшли ся домів.

ПОМОЧИ!

(Допис).

Громада! і про громаду хочемо дещо сказати. Справа ся не зацікавить загаль, але покаже людям, серед яких обставин живуть деякі люди, вірні піддані, що платять не мало податків, а права не мають майже ніякого.

Сідаймо на залізницю й їдьмо до єї громади, про котру хочемо, говорити. Минувши село Стражу знаходимо ся вже на полі громади Селетин. За пів години потяг стає, а кондуктор кричить „Фалків“. Ми дивимо ся у віконце і бачимо: гарний дворець залізничний, парова трачка, уряд почтовий, багато скелів і иньших домів чимало. Се громада Фалків? снається. Ні, се Селетин, се тільки присілок, кут.

Їдемо далі кілька минут і знов „гальт“, се Бродина. А тут виглядає вже як в якому містечку. Та ба, коли і се присілок від Селетина. Тут певно десь є й уряд громадський? Є, правда, но далеко лиш три повні милі з відси далі в гори, бо аж там є властива громада Селетин. Ну, як же се? Таке Старі і Нові Мамаївці, Ревна—Стрілецький Кут і иньші громади так близько одна коло другої, а всеж таки не під одною управою. А тут бачимо такі гарні села, що звуть ся присілками...

І так воно. Громада Селетин обіймає більше 8 квадратних миль. До єї великої громади належать і присілки Бродина, Фалків, Томнатин, Садів, Пляці, Пальтин, Рена, Конунський та Нижча-Бродина. Сі присілки лежать близько себе, а віддалені від властивої громади Селетин повних три милі.

Вже від 30 літ уминають ся люди з єих присілків о відділенє їх від Селетина та утворенє самостійної громади, але надармо. Начальник громадський і весь уряд в Селетині, три милі звідси. Через се в єих присілках не має жадного порядку; що богато говорити: се стадо без пастири.

Треба кому чого від начальника, (от хоч би якого поєднаноного потвердження) так він мусить їти тих три милі, тратити цілий день в дорозі, а як не застане пана начальника дома, то втратить два і три дні.

І чому не утворять з єих присілків самостійної громади? Певно тут не має відповідного числа мешканців, а може й землі належної людям за мало. Та як би се так, то не мали б ми що й говорити, а то з нас Селетин жєє, і тому ми для Селетина дорогі.

1. Ми маємо 5 великих трачок, три парові а Фалкові, а одна водана в Пальтині.

2. Маємо один млин великий з французькими наменями.

ні про що він не знає, ні звідки він прийшов, ні кудя піде по смерті, —

„Лиш знаю (мовить), що таке любов,
і нею тут лише живу.“

Він і посилає до своєї милої маленьку ітанику, що її голосочок „дзвонить“, ллєть ся так роскішно як срібний дзвіночок...“, посилає до милої й надієть ся, що вона ітаника —

— — — — — послухає
Тихенької ночі,
Може й сльозонька дрібная
Скрасить її очі.“

Цинічний настрої, сентиментально-плаксивий, із якого не можна би робити ніяких висновків, який не розмова поета із своїм серцем. Якби не просьба його, щоби те серце перестало побивати ся в нутрі, якби не бажання поетове: „минуле забути, нову жизнь зачати...“

І якби не резігнація —

„що все збореш на с'м сьвітї,
лиш серцю уляжеш;
всьому можеш розказати,
серцю не розкажеш.“

І якби не заздрість у вірші до О. Мокрицької, заздрість по тій причині, що вона щаслива, не знає журби-грижі, якби не бажання —

„Щоб не почорніли
твої скла рожеві,
щоб не помарніли
ті надії красні
і дні досї часні...
Щоб твій обрій синій
синім все лишив ся,

3. Є дві самостійні церкви (одна гр.-вост. і одна гр.-кат.) з своїми парохами.

4. Дві самостійні школи, одна в Садові (2-кл.), одна в Фалкові (1-кл.).

5. Два уряди поштові (один в Бродині, один в Фалкові).

6. Дві стації залізничні (в Бродині і в Фалкові).

7. В Бродині маємо ще ц. к. управу лісів і ліс. рез. фонду (Forst- und Domänenverwaltung); ц. к. управу господарства (Wirtschaftsbezirk); стацію ц. к. сарєних коній; постерунок жандармерії і п.

8. Крім того величезне число, бо більше як 50 скелень та гостиниць, вказує досить наглядно, що тут розвиваєся промисел і торгівля.

І ми не маємо своєї власної управи, своєї „громади“. Ми платимо податки та превеликі громадські доплати, а з того не маємо жадного хіна. Треба нам полатити церкву, мусимо самі на те зложити гроші, бо ті з „Селегина“ не дають ні крейдяра. Але як їм забавити ся купувати новий дім громадський, то на таке для нас важне діло треба буде платити не мало гроша. Однак ми не можемо того порозуміти, чому, ми маємо отримувати громаду Селегин, чому ми маємо видавати дорогий гріш на чужу управу, наклади ми тими грішми можемо удержати окрему управу, наклади ми можемо стати самостійною громадою, аджеж подобиємо самостійні громади, що о много менші від цих прасіків. Ми маємо надію, що наші посли віинуть ся за нас і доведуть до того, що ми мемо мати свою самостійну громаду.

Бродинський.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. січня 1906.

Підвишене друкарської тарифи. Властители друкарень заключили по довгих пересправах за інтервенцією ц. к. міністерства торгівлі із своєю прислужною нову угоду платити, після якої підвищує ся робітникам платню з огляду на дорожнечу средств житєвих о 25 проц. до 30 проц. В виду сего будуть всі друкарні брати від своїх консументів більше грошей за роботу як до тепер, тим більше, що і фабрика паперу підвищила ціну всіх сорт паперу. Си угода платні увійшла в жите від 1. січня 1906 р. Подючи до відома нашої публіки отсю справу після надісланої нам заяви друкарів, звертаємо увагу на те, що через се збільшили ся й кошта видавництва нашої часописи, коли ми як раз єї передплати знизили; просимо про те піддержати часописи приєднуванем нових передплатників а передовсім порівнуванем рахунків із адміністрацією, бо із дня 1. лютого рішучо спвниммо висадку часописи всім довжникам!

Адвокати на Буковині. З кінцем 1905. р. було в Чернівцях 62 адвокати, в Кіцмани 3, в Путилові 2, в Садагурі 3, в Сереті 7, в Станіцях 2, в Сторожинці 6, в Вашківцях н. Ч. 1, у Важицях 6, в Заставні 2, в Сучаві 14, в Дорнаваті 2, в Гурагуморі 2, в Кімполонзі 5, в Радівцях 7, в Селегині 1, в Соляц 1. Оже всіх адвокатів на Буковині є 126, а між ними всего 6 Русинів, а з них 4 мешкають в Чернівцях, 1 в Вашківцях а 1 в Кіцмани. Та треба додати, що половина з них не належить до Русинів, тільки до вимираючих „общерусів“; впрочім і Українці адвокати не дуже то уділяють ся в політичній житю. Згадатиб ще, що між кандидатами адвокатськими є тепер на цілу Буковину всего 2 Русинів, хоч потреба Русинів адвокатів відчуває ся по провінціональних містах таки добре.

щоб покровом чорним
ніколи не вкрив ся.“

Якби не обітниця батька на весілю доньки
музичі:

„Як виграєш щасте-долю,
в шовки уберу тя,
обдарю сріблом, злотом,
медом упою тя.“

Чоловік, що все і всюди акцентує шасте дружиц
у протиставленю до свого, мусів уже дізнати чимало болю. Тільки що порівнюючи своє серце до великого моря, яке не вкриється ледом і в найтяжчі морози, мовить, що його —

„... серце велике від горя погрози
не впаде, не вгнеть ся, хоч жие не медом.“

Велика певність у свої сили бе із сего епіграму, що хоч загального характеру, не може не підходити під настрої душі поета. Більше загальний є другий епіграм із сего часу — хоч і тут не можна би не найти відгомону настрою поетової душі, що боронить ся проти гріха із великою силою. Як через одну діру у стрісі вітер завиває і всю хату дощ замочить, так через злобу у серці, червкв все серце стоїть... І вистане одного гріха, аби прабуло їх багато..

Поет боронить ся проти гріха, тим більше, що із його душі не виривають поки що ще безнадійні тони роспуки... Що правда, коли вони нізнійше появлять ся, переходять майже зараз у з'їдзаву сатиру, ба нарешті у лагідний гумор...

(Дальше буде).

Сензаційна подія на двірських балах. В суботу дня 20. с. р. відбув ся на віденській дворі баль. Після обовязуючого церемоніалу на ц. к. дворі не може ніхто опускати балову салью скорше як ц. к. Та в суботу, коли ц. к. явив ся на баль, перейшов через цілу салью, приблизив ся до архикн. Леопольда Сальватора і заговорив до него в строгім тоні кілька слів. Архикнязь почервонів і зараз опустив салью разом із жінкою, котру сейчас повідомляла о всім старша дама єї двору.

Електричне освітлене народного городу (Volksgarten). На своїм засіданні із дня 24. с. м. ухвалив магістрат пересправити за заведенем електричним про заведенем електричного освітлення в міській народнім городі. Вислід цих переговорів уформулює у внесення, які магістрат предложить радї міській до рішення.

Нужда в Японії. Бюро Райтера доносить, що нужда в Японії прибрала страшний розміри. Що динни гинуть з голоду і студени ситки народу.

Буря на адриатичнім морю лютує від кількох днів. Рух кораблів спинено. На морі сніжна мегелица. Богато шкоди поробила буря в пристани Фюме.

Смертельний удар. Дня 20. с. м. прийшло в коршмі А. Ливорика в Міській-Горечі між Дмитром Горинчуком а Тодором Воронієм до суперечки, в котрій Горинчук кинув своему товаришови гальбою так сильно в голову, що аж розбила ся на дрібні кусні. Крім того зранив Горинчук Воронію шия склом. Охотничє товариство ратункове привезло Воронію до краєвого шпиталю, де він 21. с. м. в наслідок тяжких ран помер. Дирекция поліції передала Горинчука карному судови.

Оповістки, іменованя і т. п.

Ц. к. краєвий президент др. Вайльбен вернув дня 23. с. м. рано в товаристві правительственого секретара А. Кешмана з Відня до Чернівців.

Русини Відня! В історії руского народа настала саме тепер доба, може навіть важнійша колишніх кровавих воєн за волю Богдана Хмельницького, доба величезного перевороту, що доконуєт ся на наших очах, доба подвійної еманципації — від російського кнута і шляхоцкого ярма. По тім боці кордону захищались підвалини царства кнута, по сїм валить ся епорохнявий будинок шляхоцкого режиму! І в сїй переважній хвилі, як закордонні брати лають кров за волю, австрійські Русини, що задалі частих неудач, здавалось, понали в зневіру, взорухнулись, немов ждали „слухного часу“. „Слушний час прийшов!“ Кілька соток вік, що відбули ся в протягу послідного часу, дали доказ, що наш народ вповні зрозумів вагу хвилі і не дасть перейти над собою до денного порядку. Голоси сотоктисячів наших австрійських братів відбивають ся сильним відгомном об віденській палаті і вони повинні навчити керманців австрійської держави, як направити — і то завчасу — лихо, накоєне рускому народови в Австрії. Тож в тій хвилі лежить на нас віденських Русинах подвійний обовязок, заманіфестувати в самім центрі держави домагання нашого народа! Тому постановили ми скликати віче всіх віденських Русинів з „одинокою програмою: „Загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя.“ Віче відбудеть ся дня 2. лютого 1906 о 7-й годині вечером в „Hotel Union“, IX. Nussdorferstrasse No. 25, на котре ззиваємо всіх Русинів города Відня без огляду на партійні ріжницї, бо в справі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя у нас двоє думок бути не-вміє! — Ви-чевий комітет.

До співволюбної інтелігенції Заставнеччини! Дня 21. с. м. постановили зібрані на нараді в справі основаня „Заставнечкого Бояна“, заложити се товариство, і перші кроки до сего, то є подане статутів до правительства, вже зроблені. Сими днями вишле ся всім членам інтелігенції Заставнеччини ноти, які вони звольт перестудіювати, щоб до першої проби, котра відбуде ся дня 1. лютого в сали пасиновій в Заставні о 3-й год. попол., хоть сьак-так приготувитись. Хтоб через помилку пот-не одержав, звольт звернути ся по ній до н. Коста Томоруґа, учителя в Василеві, почта в місци, а він вишле їх зараз. П. Томоруґ буде також вести проби аж до дефінітивного вибору управителя хору на перших загальних зборах товариства. Звертаємо ся отже до всіх співволюбних інтелігентів Заставнеччини, а є їх у нас досить, апелюючи до їх патріотизму, щоб подбати з усіх сил о те, аби наш „Боян“ став сьвятинєю нашої народної пісні, звісної із своєї ніжності, краси та свого чару, що видвигли єї на перше місце між сьвятотами піснями. Окрім пісні буде ся ілекати в „Боян“ і драматичну штуку та музику інструментальну. В нашім народі є багато талану до музики. Не закупуйтеж його самі, коли є нагода ілекати його. — Час вже раз скинути ті прокляті пута байдужности таки пильною ругенською і показати другим народам а тим і ширшому сьвітови, що український народ не лише живить — а справді стремить до красної будучности на всіх полях. Кінчимо наш газив словами батька Тараса: „Наша пісня, наша дума, не вире не загине...“ — Комітет.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в неділю д. 28. січня в Станіцях до-лішніх (в с. одолі Георгія Харина о год. 1. по пол.), в Горішівцях (в читали „Рускої Бесіди“ о 1. год. по пол.), в Чорногузах (нов. Вижицький) в Гатині (нов. Сучавський) — о год. 1. по пол.) і в Шарівцях (нов. Черновецький) о год. 1. по пол. в домі

„Громадського уряду“. Дня 4 лютого відбуде ся велике віче в тій самій справі в Рускій Молда-вици (нов. Кімполонгський) о 1. год. по пол. на подвірю господаря Івана Годичюка.

Звичайні загальні збори „Січи“ в Витилівці відбудуть ся в неділю дня 4 лютого с. р. з отсим дьєним порядком: 1. Справозданє старшини за попередний рік. 2. Звільненє старої старшини. 3. Вибір нової старшини. Просимо сьєдні „Січи“ прибути на наше сьвято. — *Митро Куєк*, кошовий.

Проби у вашківській „Бояні“ відбувають ся кожної суботи від год. 6 ой веч. З признаєм треба піднести, що пані так місцеві, як і замісцеві точно і численно приходять на проби, — натомість замісцеві панове правильно абсентують ся, задля чого мужескі голоси не є відповідно обсажені. Зсертуючи увагу Ви. членів на ту аномалію, прошу всю співучу братію в інтересі розвитку товариства приходити точно і правильно на проби, щоби можна як слід вишколити хор до Шевченківських вечерниць. — *Антін Гринцишин*, голова.

Із кругів судових. Президія вишого суду краєвого у Львові іменуєвал проф. д-ра Мирона Кордубу переводчиком для російської мови при краєвим суді в Чернівцях. — Аскултантам, які саужать вже шість років, мають судейський ієнат і не були карані дисциплінарно признає новий розпорядок міністерства крім адютум і надзвичайної рекунерації ще 500 кор. річного додатку.

„Руска Бурса“ в Кіцмани. За час від 1. падолиста 1905 до 15. січня 1906 зложили жертви на „Руску Бурсу“ в Кіцмани слідуючі Добродії (в валюті короновій): тов. академічне „Союз“ 5, н. Юлія Цурковський 4, н. І. Єлисавета Ганьська із Дої 10, н. І. Шадковська, учителька із Веренчанки зібрала на зборах читальні у Дзвинцях 9-60 від слідуючих Добродіїв: н. Ст. Ціганюк 2, н. І. Бокачук 1, н. Ів. Шадковський 1, н. а. М. Смеречанська 1, н. Тодор Лисюк 1, н. Іана Смеречанський 1, н. О. Лисюк 1, н. Теофіл Пшонігевич 1 і н. Григорій Стасюк 0-60; пан Мінодор Бендєвський, нотар із Кіцмани зібрав в домі н. секретара судового Гарда 30; пані Шадковська із Веренчанки зібрала на учительській конференції в Заставні дня 18. падолиста 1905 від слідуючих пань і панів: н. Савіцький 1, н. Бажанський 1, н. Т. Попович 1, н. Коверчук 1, н. Романюк 1, н. Д. Томоруґ 1, н. Пашекан 1, н. М. Іваницький 1, н. Г. Омельський 1, н. І. Омельська 1, н. І. А. Попович 1, н. Н. Бонновський 1, н. Г. Іваницький 0-30, н. Т. Руснак 1, н. Зугавич 1, н. Дубик 0-40, н. Кейван 0-20, н. Стенґач 1, н. Е. Томоруґ 0-20, н. І. Омельська 0-60, н. К. Граматович 0-50, н. Шербанович 1, н. Секот 1, н. Квасицький 0 60, н. Ст. Ціганюк 1, н. Зибчанський 1, н. Д. Омельський 0-60, з телеграми позістало 0-18, н. Коєтинюк 1, н. Андрієвня 0-20, н. Д. Іваницький 0-40, н. Бокачук 0-40, н. Падюра 1, н. Ів. Ціганюк 1, н. Іана Малік 1, н. Томюк 1, н. Д. Тогоєвська 1 і н. Ів. Шадковський 1, разом 30-58. Пан Осип Бурачинський (заліжка) 2, н. Пилип Андрюк 7-29, н. Роман Мошук зібрав на вічу у Шиницях 4. — Натуралії зложили слідуючі Добродії: доб. Христина Маланчук із Лукавця, мішок колачів; н. Мортко Корн 6 корців бараболі, н. Ткачук, господар із Кіцмани 2 кірці бараболі, н. Варварюк, господар із Оршівців 2 кірці бараболі і 1/4 кірця бураків, н. Чернівчан, господар із Оршівців 1/2 кірця муки кукурудзяної, 1/8 кірця фасоль і 2 кірці бараболі, н. Півторан 1 1/2 кірця бараболі, 1/4 кірця бураків і 5 віників петрушки, н. Ковердович із Кіцмани 1 корець бараболі і 1/4 hl огірків. Господарі із Веренчанки подарували бараболі, а то: н. Василь Антимічук пів кірця, н. Стефан Коєтик пів кірця, н. Тодор Янчук пів кірця, н. Стефан Дребіт 1 корець, н. Георгій Бурчинський чверть кірця, н. Дмитро Ільчук чверть кірця, н. Андрей Антонович чверть кірця, н. Михайло Гриневич пів кірця бараболі, чверть кірця бураків і 2 віники чибугі і петрушки а н. І. Шадковська 25 кг. муки і чверть кірця бараболі. Всім жертводавцям складає виділ в імені бідної молодіжї сердечну подяку. — За виділ „Рускої Бурси“ в Кіцмани: *Ілія Семан*, голова, *Євгеній Жуковський*, господар, *Демис Евстафіїв*, касєр.

Із штуки і літератури.

Із нашої журналістики. Львівський „Дзвін“ уже своє передзвонив, в виду того, що друкар-Полік Галаційський із сего підприємства вицофав ся. На місце „Дзвона“ зачав д. О. Шинтєк видавати невеличку „Пчілку“, якої ієгнованє завиєтї ме від ськількости меду чи там предплати, яку внесе із руского загалу. — В Станіславові (ул. Казимировська ч. 10) став виходити тижневик „Боевий прапор“. Видає А. Яновський. Річна предплата: 6 кор. Се вже друга проба видавати в Станіславові руску часопись, бо „Новий Січ“ дає „патріотичні“ на словах земляки унасти. — Коломийський „Поєстун“ переміняє ся із тижневика на двотижневик, щоб бодай так удержати своє ієгнованє. При тім наступила також зміна редакції. — Із нових українських часописів закордонних нотуємо нову ілюстрованого гумористично-сатиричного тижневика „Шершень“, що як під зглядом змісту так і що до ілюстрацій предетанляє ся справді по європейськи. (Річна предплата для закордону 6 рублів. Київ, ул. Б. Владимирська ч. 30. — Місто „Народного Діла“ виийшла вже в Одесі чисто українська „Народна Справа“ і виходить ме від тепер у форматі трохи більшим чим „Буковина“ що тижня. (Адрес: Одеса, ул. Херсонська ч. 52. Для закордону предплата на рік 3 рублі).

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числиться ся по 4 с. від слова.

Надежностий за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Надзвичайні загальні збори тов. „Власна Поміч“ каси пожичкової і падаючи, стоваришенія зареєстрованого необмеженою порукою в Лужанах відбудуть ся в неділю 2. лютого 1906 о 1-й годині по полудні в домі п. Романа Мошука слідуємим порядком денним: 1. Звіт касовий 2. Вибір нової старшини ради надзорчої. 3. Вільні внесення. За старшину Іван Березжан Яків Максимюк.

Знаменитий мід

цесеровий кураційний **6 К.** за 5 кіл оплатно. — В плястрах 1 кіло **2 К.**

Від руского замовлення даю 20 сотиків на улову руского театру. 105(14-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Пр. 0 Стікарня с з різакми і запасовим різком	—	—	44 К.
" 1 " " " " " " "	"	"	42 К.
" 1 " " " " " " "	"	"	44 К.
" 2 " " " " " " "	"	"	45 К.
" 2 " " " " " " "	"	"	47 К.
" 3 New-Modela 3 " " " "	"	"	47 К.
" 3 " " " " " " "	"	"	49 К.
" P. S. 4. Машин до чищення збіж з 8 решетами і решето до конічини	—	—	60 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посліплатою. Даю їх також на рати після угоди, найдуть на 15 місяців сплати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сплату звольте ласкаво дати мені посвідчене від громадського уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (13—20)

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ (Галичина)

поручаю свій богатий склад машин рілничих, помп, рур до верчення, стікарів, молотілок, ялинків до чищення збіж і машин до шиття. Тому, що я заступлю найліпшій славі фабрики машин в Празі і маю їх виробити все на складі, то нахожу ся в положенню доставляти лиш добрий товар. Продаю машини по ось яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної желізничної станції в Галичині і Буковині.

Пр. P. S. 10. Машин до чищення збіж з 10 решетами і решето до конічини	—	—	—	75 К.
Ручна молотілка з розмаховим колесом	—	—	—	160 К.
Котел о силі 2 коний з ремнями	—	—	—	230 К.
Машин до шиття ручна	—	—	—	60 К.
" " " " "	—	—	—	80 К.
" " " " "	—	—	—	130 К.
" " " " "	—	—	—	140 К.

С. Ксирстюк,
пошуку

Жінки до послуги,
з кухні Рускої Бурси (Народний Дім) ул. Петровича ч. 2 7 3 2

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради“

отворена

в неділю і свята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 1 (2—5)

Наймоднійше естаблісема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок

гот. „під чорним орлом“

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтий. — Убори зладжені після найновішого крою.

Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (15—24)

Діточа гардероба — се спеціальність.

Що року горять хлопські мільйони неасекуровані!

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

... у Львові, Ринок число 10, ...

одиноке руске товариство асекураційне

обезпечує будинки подвижності, збіж і папу на случай пожеж. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; ойлику щід переводить разом з місцевими членами; через 11 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань т сумі 5 мільйонів 340 тисяч Корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 Кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покриті хат черепом дістають члени „Дністер“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Поліси „Дністра“ приймають ся при всьляких позичках в Банку краєвім, касах общаности і касах сиротинських.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 Кор; (за літа 1900 до 1902 по 8% за 1903 р. 5% премії).

Агенції „Дністра“ нахоплять ся у всьх містах і більших селах і треба подавати обезпечене через агентів; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 Корон.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак: свою провізію від сих обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Превосв. Епископські Ординарії.

Стережіть ся огня і асекуруйте ся в „ДНІСТРІ“

Поприятий ово, хат ово естатийноі (именіх) монедар, міах ово естатийноі

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хіньского срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шірянні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, тасарки на листи і папери, цонельнички, стінні декорації, етажерки, пенцварія шірянні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфри з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновішні дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, коширики, бурштинові цигарнички, зьорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, гази, а кістяними ручками і и.

Рукавички а оденової шіри, Glass, футровані, а вовни, бавовни, трікотові, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніция.

Капелюхи з пашу, а льодену, Velour Syk і т. п. для панів і хлопців а різних краєках.

Кальоші і черевинки до снігу правдиві петербурскі найліпші фабрикати. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів Відни, Йосепа Піхлера і Сопи у Гвацу, алим, склад америк. шієких черевинків

а п. к. надвірних фабрик Генрика Іти, у Антона Чапека у Відни, Ф. К. Попера в Хру-Bothaway Poulі & Harrington в Бостоні.

Товари обувні. Великий вибір обуви на зиму а Снегєлах, Воксамі, а гемзи, сагини, сукна, футрвані або нї, склад закерів чорних і в иньих краєках, для пань, панів, дівчат хлопців і дїтий, чоботи і шів-черевинки. Найбільшій вибір.

Необходимі товари хустки і палї. Правдиве біле Егєра і Д-ра Лямана. Пашьохі для пань дівчат, кафтаньки вовняні, перопаєски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камані і т. д.

Біле. Для панів, пань і дїтий в найновіших краєках.

Товари футрянні для пань і дівчат, різні кошири і зарукавки, а куни, шкотекі перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до подованя, вовняні різної най-моднійшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламаційні неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ности почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Виборча Реформа.

II.

(X) Через те, що на переведені і суть виборчої реформи мають рішучий голос дотеперішні найспільніші партії парламентарні, які свою силу опирають на привілеї і виборчий неправді, годі надіятись, щоб вона повела за собою справдішній рівний уділ усіх австрійських горожан у рішенню публичних справ. Туго із сям зв'язаний також розділ мандатів поміж поодинокі провінції, не згадуючи вже ніщо про поодинокі народи. Із дотеперішнього розділу мандатів поміж поодинокі провінції виринає наглядно передо-всім упривілейоване становище в державі „більше вартної“ нації німецької супроти народів не німецьких. Пересічно припадає в Австрії один мандат на 65 тисяч населення, колиж від загального числа усіх парламентарних послів (405) вілїємо послів діличівських (85) і палат торговельних (21), бо на них припадає мінімальне число виборців — загалом всего на всего 5987 (5431 + 556), то на осталих так сказатиб на родних послів 319 припадає пересічно по 82.000 виборців! Але ся „пересічність“ виходить на ділі дуже оригінально. В Сольногороді припадає 1 посол, коли беремо в рахубу тільки осталих послів із III, IV. і V. курії, вже на 38.000 люда, а загалом на 32.000 т. в Сирії один на 64.000 (згл. 50.000), в Каринті один на 46.000 (згл. 36.000), в Австрії горішній один на 50.000 (згл. 40.000), в Тиролю один на 53.300 (згл. 40.600), на Шлеску один на 75.000 (згл. 56.600), в Форальбергу один на 32.000 (згл. 32.300) і т. д. і т. д. За те на нашій Буковині на одного народного посла (7 мандатів) припадає аж 104.000 населення, а загалом на одного посла (11 мандатів) 65.000! А при тім не забуваймо, що з них вибирало всего 161 виборців (11 конс. совіт. + 150 діличів.)! Гірше чим Буковина вивинувала що до мандатів в Австрії тільки богоспасема „Галилея“, де на кожного із 55 народних послів припадає 133.000 люда, а загалом на кожного із 78 послів по 94 тис. люда! Огосей розділ мандатів се класичний образ „рівності“ усіх народів австрійської конституції, що рівнає горожан перед правом. Полякиж же з'уміли так загніздитись біля бурги, що кривду Галичини відбивають собі корупцією і виборчими надкутигами на Русинах так, що в Галичині мають Русини одного посла доперва на 400 тисяч народа супроти пересічного числа для Галичини 94.000. Дотеперішня куріяльна система не менш болючо діяла і руский нарід на Буковині.

Гляньмо лиш на національний склад буковинського населення (р. 1900) і його парламентарну репрезентацію. 297.798 Русинів заступає послів аж двох, а за те 229.018 Волохів має своїх послів 6, 159.475 Жидів з Німцями має послів 3, з того, кругло беручи, 90.000 Жидів 2, а 60.000 Німців 1., 26.857 Поляків посла одного. При тім одначе слід згадати, що проті частина населення краю Мадари, Чехи і т. д. що, становить 2 проц. краєв. населення, є без заступництва, що Поляки мають свого посла тільки із більшої по сілости, а мандат Німців, які розсіпані по цілім краю, творять міста Серет, Радівці, Сучава. Загалом же на Буковині найбільш покривджені під зглядом парламентарної репрезентації Русини, бо один посол у них припадає ледви на 145 тисяч, у Німців 1 на 66 тис., у Жидів 1 на 45 тис., у Волохів пересічно на 38 тисяч, а у Поляків 1 на 26.857. Одним словом австрійським „Тиролям сходу“ уже по „закону“ приходить ся зносити нечувану беззаконність!

В виду такого стану хіба не буде дивним, що наші сердечні друзі, „beati possidentes“ раді були виборчу реформу вперед убити, але саме грабарів бюрського автораменту не переходить стіль буковинського сойму! Прийшло заповідане виборчої реформи, заведася широка дискусія в тій справі, заворушили ся поодинокі народи, а наша більшість соймова не довела й сліду жити хіба старала ся хопити поли кола польського, щоб ратуватись посередними виборами... Тимчасом акція в справі виборчої реформи йшла безпинно наперед: почало ся обговорюване розділу мандатів на поодинокі краї, який „щасливі посідачі“ зробили зав'язим від ріжних преріжних крючок, щоб тільки зробити загальне, рівне голосоване найбільше ілюзоричним, а рівночасно крипити своє становище в західних провінціях, а за те обхотіти число мандатів других вже й так покривджених провінцій а між ними й Буковини, редукуючи число мандатів еї на 9 чи 10. Тільки один руский нарід на Буковині розпочав живим вічевим рухом враз із своїми послами борбу проти сего покривдження. Безперечно се ніколи не було так оживленого вічевого руху на Буковині як тепер, що німецька преса як ось „Sz. Allg. Ztg.“ нічо про него не знає, се тільки свідчить про стійність еї інформацій, а не про те, щоб буковинські Русини не казали свого слова про виборчу реформу, яка для них стала квестією першої ваги! І завдяки сему рухові вдало ся при поперті краєвого правительства бодай уратувати дотеперішнє число мандатів Буковини. Волошка акція в сій справі прийшла просто „як муштарда“ по обіді: два волошкі віча в Турагуморі (реф. пос. Луну) і в Кімпольонгу (реф.

бар. Гормузані) відбули ся тоді, коли вже справа в правительстві була дефінітивно порішена. Найоригінальнїше урядив ся в сій справі берненьський месия великий ех-вільнодумець др. Авр. Ончуд. Тоді, як інші послі йдуть в народ пропагувати справу виборчої реформи — він використав своє посольське становище, щоб бути на двірцїм балю. Може вже й зладив собі яке русиноїдне стерво ала польський посол Гневош... тільки цїсар не мав приємности говорити з ним мабуть не добачив буковинської величї. Що ні Волохам ні Німцям не ходить о інтерес краю а інтерес власний, се найкрасше видно із їх пропозицій що до розділу мандатів. Та про се фарисейство слідуючим разом.

Вістки із російської України.

Указ з 1876. року все ще правильний! Київська „Громадська Дума“ однак доносить, що новий закон про пресу відносить ся тільки до періодичної преси, а не до книг. І так скандальний указ із 1876. р. все-ж таки остаєть ся на перелоні видавання українських книжок. Так само як і перше розглядає місцева цензура рукописи і висилає до Петербурга, де українська книжка зависима від особи-стої ласки одного або другого цензора, що може дозволити печатати наукову, дитячу книжку або якийсь переклад або й ні. Без дозволу петербурської цензури не можна набіть зробити окрему відбитку з якогось часопису. Справді щось більш недорічного із кожного згяду, як теперішнє правне істинуване указу 1876 р. годі собі й подумати. І докиж думають царські послики знущати ся над українським народом? Через се саме не можуть українські товариства просвітні розвивати своєї видавничої діяльності. Одеський „Просвіт“ не дозволила прим. цензура видавати українські книжки. А їх треба конче, ось як доносить „Гр. Дума“, в Полтавщині в сільських народних школах понатують селяни за українськими книжками. Для того удали ся народні учителі до полтавської повітової земської управи з просьбою, щоби вислати до шкільних бібліотек по селах хоч троха українських книжок. — В Москві заснували Українці „Товариство імени Шевченка“, котрого метою є з'єдинення свідомих українських елементів так у Москві, як і в інших містах Росії. Між иншим поставило воно своєю метою стрімити до заснованя на московськїм університеті катедр. 1) історії України, еї мови і літератури 2) історії суспільних рухів по Укра-

2)

Антін Крушельницький.

Мірти й кипариси — поетична спадщина Олександра Козловського.

(Дальше).

Із 1895. р. походить ще вірша: На Україну! Крім неї із сего циклу є ще „Розстання“, з 10. марця 1896. і „Похід Хмельницького“, з 22. грудня 1897. Вони займають таке мале місце в поезії Козловського, що я подам огляд їх усіх на сьому місці, аби не вертати до них більше.

У вірші: „На Україну“ бачимо любов поета до козаків, любов до України, поклін великій душі Тараса — усе незвичайно платонічне. Любов поета до козаків, то любов дівчини до хлопця у гарнім платтю...

„Мені вони любі; мов у своїх
радію, дивлю ся: вони такі дужі,
вусаті, завзяті, а серце в них є
львине, непохитне і про все байдужі,
про гроші, багатство навіть про жите!“

А дивлячи ся на них під сим кутом, то значить подивляючи їх фізичну силу, поет не може не порівняти себе до них. Тільки щож! При порівнянню сїм він покриваєть ся сумом:

„... Деж мені до них!
Нї сили, нї вроди, нї владі юнацтва!
В мене лиш їх думи, тай ті не такі
веселі, буйні! Деж нам до козацтва!“

Згадуючи про Україну поет висказує ось яке гіточе бажання:

„... коб там моя хата

родинна стояла, — ах, як величав ся,
паном над панами тодіб себе звав!“

Поет хотівби терпіти за Україну, за люд її бідний... Проте він і владе великий поклін тому, що терпів за неї — кладе поклін великому Тарасови, кобзареві нашої України...

У вірші: „Похід Хмельницького“ змалював поет гарно рай на Україні, у яким лише житиб чубатим молодцям! Ось і він рай той:

„Дрімать села в холодочках,
сади зацвіли молоком —
весна! Кишить аж у гайочках,
луна пташним голоском.

Не правдаж, гарно, дуже гарно?
Зливило все, зазеленів
безкрай степ та зашумів!
Лише не нам! Ох гарно-марно
зазеленів він! Се панам
вельможним, що слезами люду
змивають кожду чорну грудю!
Не нам, не нам, лиш їм, Ляхам!“

В решті у вірші „Розстання“, у якій змалювано мандрівку козаків після зруйнованя Січі Москалями, мандрівку на вілні наддучайській землі, цікавий для нас не так самий опис історичної події, як те місце, де поет мовить:

„Така наша вдача:
не стерпим ярма неволі
натура козака.
Волинь сокіл на свободі
мутну воду пити
як у клітці мальовачій
в неволі сидіти“.

Ось тут і шукати причини, що хоч Козловський, приїхавши у Львів, записав ся в члені москвофільського товариства „Друг“, він не міг переняти ся провідною ідеєю сего товариства, ідеєю зради українському народові. Хоч яка, мовлю ще раз, платонічна любов нашого поета до України, вона є рішуча. Поет відчуває дуже добре, як то —

„... здурили Хмельницького
Москалі бродячи...
як здурили, як украдом
кайлами кували
на Україну, на козацтво,
тай як дякували...“

Стільки про спомини його з минулої історії України. Що тикаєть ся сучасного, поет відчуває на організмі нашого народа сильнїше тягар польського ярма ніж московського. 1. марця 1897. ніше він після кривавих виборів тогож року вірш: „Ляхам“, у яким перестерігає їх перед мстивою судьбою. Вони „Ляхи“ кують нишком на свого „ворога“ обух та ждуть по-ри лиш... Тільки вони повинні числити ся із тим, що можуть стрінутися із судьбою... А та судьба не хто инший, як український народ, що глоблений ними тепер, може колись, у рішучій хвилі замість помогти їм — підставити їм ногу...

4. Рік 1896.

В сїм році поет оспівує майже виключно один мотив: свою заведену любов. Він радби зайти — „аж на край світа, щоб заколисати плачуче серце, щоб спокій знайти, себе вдурити та не памятати, що був колись щасливий — я і ти“.

ні. — В Києві засновано музичне товариство „Боян“, з якого перші загальні збори відбули ся 4. січня с. р. згідно з статутом, затвердженим київським губернатором. Директорами товариства вибрано: кн. Н. В. Репніва, проф. В. Н. Перетца, Н. В. Лисенка, А. Ф. Мешугу, Г. Л. Любомирського і О. І. Левицького, а членами дорадами: О. Косача, Л. Косача, М. Зотова і К. Квітку. Річна членська вкладка виноситься 3 карб. річно.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в Ревні.

В неділю, дня 14. січня 1906 р. відбуло ся в Ревні народне віче в справі виборчої реформи. Віче відбуло ся із за браку місця на подвір'ю господаря Дмитра Ганчарюка.

Збори отворив учитель пан В. Пігуляк, повишавши короткою привітною промовою всіх учасників і прибувших ви. гостей з Черновців і сусідніх сіл. Рівночасно запропонував п. Пігуляк на председателя надучителя П. Велигорського, на заступника, господаря Симеона Панчука а на секретара, учителя П. Прокопівча.

Опісля председателя ухвалив слово панови Веселовському, що обговорив в півторогодинній бесіді виборчу реформу.

Референт пояснив дотеперішній спосіб виборчий, наводячи різні несправедливості, які сполучені єуть з теперішнім виборчим способом супроти мужицького і робітничого стану а вкінці обговорив і новий спосіб виборчий обширною і дуже зрозумілою бесідою, за котру нарід подякував гримким славлю!

Опісля поставив референт слідуючу резолюцію: Зібрані на вічу в Ревні домагаються ся загального, рівного, тайного і безпосередного голосовання і заявляють, що всіма силами бороти ся муть за їм належне право. По прийнятті резолюції закінчено збори а нарід попрощав ся сердечно з п. Веселовським, що так уміло виложив їм справу виборчої реформи. П.

Віче в Новій Жучці.

Дня 21. с. м. відбуло ся в Новій Жучці віче за загальним правом голосовання, яке під кожним зглядом випало величаво. Прибуло на него багато гостей із поблизких сіл, як учительство із Топорівців, Раранча а так само і селян.

Віче отворив Іван Магас Георгійов, який в садахурській повіті розвивав під тим зглядом живу акцію, і вказавши на теперішню важну хвилю, предложив до президії: пп. Дмитра Грищука головою, Голобицького і Чеховського заступниками а уч. Д. Старчука секретарем, на що збори і одностайно згодили ся.

Дмитро Гришук розповівши про вічевий рух, та вказавши на його цілі, ухвалив слово уч. Івановичеві із Топорівців. Майже в півтора годинній бесіді розповів про причини нашої бід, вказував на ту несправедливість, яка діє ся нам під кожним зглядом політичним, а відтак вивав нарід до боротьби за загальним правом вибору, бо лише воно одно може нас вивести із загальної бід. Опісля промовив п. Мет. Огородник. Його промова зробила на присутних велике вражіння. Влучно скарактеризував він лихий склад парламенту, де пани і великі капіталісти всюди горю

і допичуть права робучого люду. Розповівши про посередні і безпосередні податки і про податок крові, який дають мужики та мійські робітники, поставив вкінці домагати ся також рівного права політичного. Всі покривджені мусимо стати до борби, всі мусимо взяти ся за руки і скинути вже раз із плечей панське ярмо! Потім говорив ще п. Дмитро Гришук, кличучи знову до єдності, а відтак п. Г. Гордий, який взивав до отвертої борби, бо годі вже нам бути стадом овець, та покірливими рабами! Не хочуть нам по доброму дати права, так силою возьмемо! Лиш сильному належить жите! Поставлені бесідником резолюції в справі загального права, а також телеграму до міністра Гавча прийнято одностайно. Ще раз проговорив п. Огородник і п. Іванович і серед загального одушевлення і пісень „Не пора“ і „Який то вітер“, замкнуто віче.

Учасник віча.

Віче в Іспасі.

Дня 21. січня 1906. р. то є в неділю відбуло ся велике народне віче в Іспасі над Чер. Около тисячна товпа народу, між котрими мож було бачити і жінок, залегла обширне подвір'я господаря Курила Михайлового.

На вічу президував місцевий начальник громади п. Шербань, а секретарювали учителі Вол. Морозин і Іван Савицький.

В справі виборчої реформи промовив перший т. В. Морозин. Сей в своїм ширшій, добре обробленій рефераті, представив теперішнє положення-вужду Русинів і вказав на жерело єї. Пояснивши зібраним вагу загального, рівного, безпосередного і тайного голосовання, поставив при кінці резолюції, які одностайно ухвалено після президентови міністрів бар. Гавчови. Зібрані вічевики вислухали його промову з видним заінтересованем, перебиваючи єї окликами: „Най жне загальне голосоване! Проч з куріями! Проч з посередними виборами! Проч з колом польським!“

Резолюції єї звучать:

Народне віче, зібране в Іспасі дня 21. січня 1906. року.

1. Витав радо заповіджене президентом міністрів бар. Гавчом заведене загального, рівного, безпосередного і тайного голосовання при виборах до парламенту.
2. Протестує проти яких небудь обманств і шахрайств при виборчій реформі та завзиває весь робучий народ до енергійної боротьби проти того.

3. Домагає ся безумовно загального, рівного, безпосередного і тайного голосовання при виборах до всіх законодавчих тіл.

4. Витав своїх братів в Росії у борбі за волю і шле їм найщиріший привіт а рівночасно висказує глибоке обурення російському урядови за його варварські подвиги.

Слово забирали ще між иньшими т. Із. Шнитко, Ст. Григорек і Колотило з Мілешева.

Т. Шнитко поставив додатково ще слідуючу резолюцію:

Віче в Іспасі висказує руським послам (членам руського клубу) а особливо послови Н. рид. Ва с и л ь к о в и і Ю. Р о м а н ч у к о в и сердечну подяку за їх працю з надією, що вони і на дальше так завзято муть бороти ся за народні права.

Сю резолюцію прийнято гримким „Славно“.

Ще кількох бесідників забирало слово, а о год. пів до 6 ої закрав председатель наради, і тисячна товпа з піснями на устах опустила місце зборів.

Галайда.

Телеграми „Буковини“.

Дня 27. січня 1906.

Відень. Плани реконструкції кабінету бар. Гавча поки що зовсім розбили ся.

Відень. Цісар прийняв гр. Андрашого на одностайним послуханню. Відтак конферував гр. Андраші із міністром Пітрайхом. Мирне поладжене угорської кризі дуже правдоподібно.

Владивосток. Моряки вдерли ся до складу оружя, забрали карабіни і амуніцію і потягли під кватирку команданта, щоб домагати ся визволення визнів. По дорозі розігнано їх пальбою машинних карабінів. Батерію взяли артилеристи озброєні в карабіни. Командант старав ся упокоїти збунтованих. Коли він опускав батерію то бунтівники ранили його в шию і груди. Шістьом сотням козаків поручено привернути лад. Командантом Владивостока іменовано елігельаджанта Міщенка.

Петербург. На Кавказі революція в повній силі.

Намінець-Подільський. Тут арештовано около 40 чоловіка.

Льондон. Тутешні дивізиї доносять, що правительство російське заплатило Японії 5 міль. фунтів штерлінгів за удержуване рос. полонників.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. січня 1906.

Руських нас райфайзенських на Буковині, що приступили до „Селянської Каси“, є до тепер сто сім-найцять.

Волоский chauvinismus acutus! Прямо годі повірити, до яких меж дійшов волоский шовінізм, а саме волоска ненависть супроти Русинів, яка як на те закорінилась ся найглибше в серцях тих самих волоских демократів, які ще недавно тому просто проследжували ся з любови до Русинів. Се теж не малозначний доказ характерности і щирости наших сусідів. Ненависть до Русинів прямо засліпила їх, так що при кожній нагоді вони зрештіють навіть із очевидної користи свого народу (але не своєї!), щоб тільки часом справа не вийшла також і на користь Русинів. При тім кождо справу радів вони стягнути на національний підклад — а тоді гуза на Русинів. Отгаку хоч невдалу продукцію волоского шовінізму мож було бачити і на останнім засіданню чернов. ради мійської із 22. с. м. Президія краєвого суду кримого, закартавши провізорично в наслідок заходів організацій рубачів, уживати арештантів до рубани дров, звернула ся по опінію в тій справі до магістрату. Розуміє ся, що він і дотична секція овіяна духом Відмана — заявила ся таки за задержанем давнього ладу і з таким внесенем виступив перед раду мійську референт др. Кізлер, який так соромно провадив ся при останніх виборах до сейму. Причиною сего рішення секції мало бути буцім те, що рубачі є населенем напливовим і і ставлять за високі бажання — на діліж стало ся так через те тільки, що рубачі з'організовані в тов. заводовім „Праці“ — є Русинами! І ось стали ломити проти них коніє в першій лінії волоскі „демократи“

Тільки те вже минуло й не вернеть ся! Кожде із них обертаєть ся на свій шлях; помандрує ним. Поет зрештігував уже із свого щастя знаючи, що його млада забуде його, заведе гніздо своє і буде жити весь вік у щасті й не спігне його. А йому остає хіба проклинати свою долю.

Та миттю де їй не діла ся та резігнація! Поет блага' свою зорю ясну, щоби хоч приснилась ся йому! Щоби приснилась ся йому його прекрасна минувшина й колишній щастя його дні... Він і досі горить під любовю і вгне мов на сонці цвіт... а коли не змінить ся його жите, то небаром заплаче за ним похоронний дзвін...

Ся вазка зівадних квіточків і стяжка і лист сей любовний... ось що по ній йому зістало! А щасте де ділось? —

— — — — — надії розприслись, злетіли — і певно ніколи не вернуть, як цвіт ось тії засохлі ніколи вже не розвинууть ся, раз зірвані з грядки й обвиті скиндячкою сею, вже не розцвітуть ся, хоч слізьми-росою полить!...

Поет, вдумуючи ся в чуте-любов, знаходить два його означення: „Коли палає сонцем любов“ і друге: „Коли лютує буря любов.“ Там під проміннями сонця-любови —

„який чудовий світа покров, яка солодка півдня тиша, яка принадна вечірня тьма... а тут, при гомоні бурі-любови —

„о, який чорний світа покров як важко стогне, плаче душа, ажже для неї втіхи нема!...

І справді —

„повірте, і глухо і темно мені (мовить поет.)

ні синього неба нема наді мною, ні занаху цвітів нема на весні...

— — — — — рай, світло і небо забрала з собою.

І від коли поетови видерли любов, він —

„... не має чим дихнуть, лік нічого не порадить щось стискає, душить груди...

І він чує, що як його білі не вбе, „з тьмуть ся світе весь покров, остогидне все для нього!...

А призадумуючи ся над цілим своїм житем, він бачить, що й виріс на те,

„щоб на добро чуже дивить ся, людям завидувать добра, собіж по вік з бідом бити ся! —

бо —

„сиротою із малечку батенько покинув (його)

— — — — — дитиною нелітною ріс він між чужими тиняючись сиріткою між добрими й злими.

Одні втирали сліози, вбрали, накормили, а иньші „не раз витали лайкою, не жалували штуркаців і сліз сироти.

І так він ріс і виріс на те, аби завидувать людям добра, собіж побивать ся із зазмарнованих надій. Деколи, що правда, він потішає себе, що любив не тіло і личко й очі, тільки душу. І тут його щасте. Бо —

„лиш той безщечний, хто душу любив, знайде й по смерті те, що через смерть згубив!

А то знов кенкує собі добродушно із молодости, який досить —

„— — — — — усмішка з під дамського кашемірка!...

Досить, як вітер повіне й сукоп'юкю екромну підвіне, а хлопець біле і панчошку, крайом гаптовану сорочку підглане крадом, зустрине! —

серце у його вже товчить ся і він снить про кохання...

А коли любов заведе, й на чоловіка прийде рос-пука і він, як раб той, нещасний на сьому світі блукаєть ся без долі, то потішаєть ся бодай тим, що по смерті зрівняєть ся він із найбільшими царями!

Бо хоч —

„царю співають, в дзвони бють, вінків несуть тяжку громаду, а бідного у яму вируть, покроняють — маєш всю параду, —

ти —

„прийди за місяць, глянь в гроби! Пиншої, бідної нема й познани!

І дід і цар, оба однакі...

А в царстві душ чи є царі й раби?...

Хоч який важкий був завід поета, хоч як він побиваєть ся залли заведеної любови, всеж таки він цинить її незвичайно високо, коли любовю називає цілий зміст людини:

„Будь кришталем, коли ти з каменя, будь фіалком, коли ти ростина, соловієм, коли ти пташина, а любовю, коли ти людина...

(Конець буде).

радні Т. Ончуд і Сімйонович, однак проти них виступив радний др. Біліг, понертій д-ром Штравхером, визнаючи права робітників на працю. І внесення його противне думці магістрату перейшло, помімо того, що проти него голосували всі волосні радні, крім одного Войтка та німецькі Німці. Для них, бачите, рубачі тому, що вони Русини се населене зміняє, а за те арештант се люди стало осілі в Чернівцях, просто черновецькі „біргери“. Не завадить згадати, що де коня кують, там наставляла свою ногу й „Народна Рада“, заступаючись також за арештантами. Видно який Богатиря стоїть слабше, коли він шукає „приверженців“ аш у каришх домах. Оттак „Народна Рада“ з часом і кнутолюбів, рублехватів і волосних грошолунів стає вкінці органом — „приминальників“. *Schöne Seelen finden sich...*

Вибір президії торговельно-промислової палати відбув ся перед кількома днями і помімо усіх заходів грошолунів покінчив ся побідою давних заступників палати. Президентом став наново Фридрих Лінгенган, а його заступником Б. Тітінгер. Оба вони, як звісно, належать у соїм до клубу мійського, який остає в дружних зносинах із клубом послів руських, що не мало крови цеуе боярини. Із сего приводу Пені Відман, який вмовив в себе право роздавати патент на „німецькість“, накидав ся вже пераз мокрим рядном на пос. Лінгенгана як і на пос. Скедла, що вони просто зрадники німецького народу за те лиш, що не йдуть під коменду авантурничого німецького антисемітського гаятизму любого Пені. Як раз сей Лінгенган, якого німецькість зважали ся квестіонувати християнські германізатори Буковини, в родом із Кольоні над Реном (* 1848), отже хіба із чистоті Німеччини. До палати торговельної Буковини належить він від року 1878, а від р. 1899 заступає єї в соїм. Сей вибір його є тии знаменний, що повторює ся вже двадцятий раз так, що п. Ф. Лінгенган поруч Гомперза, який стоїть на чолі берненьської торговельно-промислової палати, є найстаршим торговельно-промисловим президентом у Австрії.

Майно римо-католицької церкви в Австрії виносить після дат п. к. центральної комісії статистичної 818,823.936 корон. Із сего припадає на ґрунта й реальності 326½ мільонів корон, на публічні облигації 353½ мільонів, а на решту майна 139 мільонів корон. Послїдній річний дохід римо-католицької церкви, яким могла займатися ся статистична комісія, виносив 56,326.334 корон. На се зложило ся 13 мід. доходу ґрунтового і з реальностей, 18½ мід. із доходів з публ. облигацій і прив. капіталів, 8½ мід. як причінок із релігійного фонду а згл. держави, а 17½ мід. із інших жерел. „Блаженні убогі...“

Гуляймо?! Надіслано нам із провінції отєї замітки: Читаю в 4. ч. „Буковини“ в „Новинах“: Вечерниці з танцями устроюють тов. „Руска Бурса“ і „Руска Школа“ в Сереті і аж з дива не сходжу. Чи се можливе, щоб в теперішній час, мав хтось охоту бавитись — а до того еще самі товариства уряджують таку забаву. Коли з усіх сторін відзивають ся голоси, щоби бодай сих мясниців обійтись без публічних забав, щоби загаль покрит ся жалобою, бо тепер в так критичній, важній, переломовій хвилі для нашого народу, вартоб тої всеї енергії і сил, гідної ліпшої справи, ужити, для кориснішого діла. Та ба нашим патріотам заблаглось гуляти-скакати, під ту пору, коли наші брати за кордоном своєю кров проливають за свободу-волю та ліпшу долю нашого поневоленого народу, а і у нас в Австрії, не менша ведесь борба. На мою гадку, місто такої „світлої і величавої маніфестації“ Русинів серетського повіту, супроти бесіди якогось там Janovsch-ого уряджувати забаву і себго „маніфестуватись“ в той спосіб, радше поступити солідарно з руським загалом і не уряджувати зовсім ніякої забави, натомість взятись до кориснішої праці для нашого народу — а тим самим і для нас — бо ж і наша ліпша доля залежати буде від ліпшої долі нашого народу — освідомлюючи як найширші маси народу в теперішній так важкій борбі. Я думаю, що тим, що потрафимо добре бавити ся, не покажемо нашого життя, хіба дамо найліпше свідокство нашої байдужности до загально народних змагань і терпіння. Читаю: „Чистий дохід призначений на „Руску Бурсу“ в Сереті. Дуже гарне діло, але чиж би не більшу користь мала „Руска Бурса“, если би ті Пані і Павове, котрі хочуть бавити ся, місто вступу на вечерниці, вирост післали на „Руску Бурсу“ свою ленту, а тим способом як стара приповідка каже „був би і вовк ситий і коза ціла“ і „Руска Бурса“ мала би більший дохід і они не ломилиб солідарности, котрої у нас так мало. А так щож інтелігенція гуляє „маніфестуєсь“, „показує свою силу“, „свое життя“, а тяжкі вороги нашого бідного народу сміють ся в кулак. Вирочім кождий робить, поступає як знає. Кождий вже кому заблаглось так дуже гуляти, най гуляє, бавить ся! нехай цілий світ бачить і знає, як то руска інтелігенція вміє працювати для свого народу, боротись за него і бути в так важкій хвилі его проводирем! Бавмо ся — веселім ся! А наші брати за кордоном, нехай в той час свою кров проливають, своє життя посвещують для добра народу. — В. М.

Платня учителів в Далмації і Хорватії. Після нового закону учительської платні, який увійшов у Далмації з новим роком в життя, виносить головна

платня народного учителя 1200 К, а по 35. літах служби переходить учитель в стан сучочинку з річною квотою 2400 К. В Хорватії і Славонії виносить головна платня учителя 800 К, а пенсія по 40 літах служби 1500 К.

Обікража канцелярії друкарні „Рускої Ради“. Невисліджені злодії закрали ся вночі із 26. на 27. при помочи підроблених ключів і закрали із підручної каси кількадесять корон і еріблзу пушки управителя з ґравірами, яку жертвував йому персонал печатні з нагоди 25-літнього ювілею друкарського заводу.

Маєстат Відмана перед чернов. дирекцією поліції. На однім із послідних засідань ради мійської вивав на галерії оклик „Wiedmann lügt“. Правда, що сей оклик не милый і не парламентарний, але в нашій раді мійській діють ся річи такі, що називанє їх імени виходить на лайку. Та дарма! Розуміє ся, що густо падує обидливі оклики і на інших радних, але президія магістрату про їх честь не дуже дбає, аж ось після обиди Відманової чести віддає виновника оклику І. І. поліції, однак дня 24. його по переслуханню увільнено.

Грека в англійських школах. Вже від давна домагаються ся знесення грецької мови для тих учеників, що думають посвятити ся у вищих школах студіям математики й натуральної історії, а заступити єї иншою мовою. Та все було багато людей, що противили ся тому, думаючи, що жадна з новіших мов не може дати такого гармонійного виховання молодіжи, як грека. Однак знатний англійський професор Н. Stognicks твердить в своїй книжці з року 1867., що при таких питаннях ходить менше о хосен як о природне вихованє в порівнянню з штучним. Після його думки учить ся дїтий при природнім вихованню річів, що їх в пізнійшій життю безпосередно інтересують, а при штучнім таких, що їм лише помагають учити ся пізнійше щось иншого. Отже одно провадить безпосередною а друге посередною дорогою до тої самої ціли. Вирави граматичні не образують чоловіка і не можуть для того уважати ся за підставу класичного виховання. З сим згоджуєть ся також більшість професорів, бо на запитанє найвищої шкільної управи у єї справі було на 1513 відповідей 1088 за заступанєм грецької мови новітньою, 78 згодили ся на заміну з певним задержанєм грецької мови а 347 було проти всяких змін. Оттак отже наука грецької мови щораз ближше наближує ся до тої стадії, що належати ме до історії. Розуміє ся, що до того часу не один „идишчий фільольот“ доїде кінця ученикови всілякими грецькими аорістами і прочою мудростію, щоб завернути його назад до плуга і гною.

Бальоном через Піреней. Іспанський воздухоплавєць Дуро підняв ся у воздух в поноділок пополу в Тов, щоб перелетіти Піреней, і висів щасливо в середу о 6. год. рано в Guardix в провінції Гранада.

Сніжні завії. В наслідок сніжних завій треба було спинити залізничний рух жел. локальних на шляхах Гатна-Дорна-Ватра і Гадісфальва-Бродина, але нині вже його привернено.

Зелізнача пригода. Дня 22. с. м. убив особовий потяг ч. 311. саме перед стацією Неполоківці будинка Короля, який полишив 5 незаосмотрених дїтий і вдову.

Пожежа церкви. Вночі на 18. с. м. заняв ся огонь в гр. прав церкви в Русманастіорі, якого жертвою вивав цілий будинок церковний з урядженєм. Огонь повстав мабуть через необережне обходженє з кадильницею в навечере Пордана.

Вередлива погода. Оводі запанували в Новім Йорку літні спеки, хоч тогїд були в сей час острі морози. В центральнім парку почали рости пускати пучки, а пані стали носити літні туалети. Аж ось передвчєра вночі надїшла із околиць Чикаго свіжна завія і відразу вкрила Новий Йорк білою габою.

Оповістки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Радник секційний в міністерстві залізниць, др. Колєско, що був прибув 26. с. м. в справах службових до Черновець, вже повернув до Відня.

Найвисше відзначенє. Управителеви президіяльного бюра, правительственному секретарєви А. Кешманови як також начальникови III. департаменту правительственному секретарєви Я. Мікулї надано титул і характер повітового старости.

Загальні збори гімнастичного тов. „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся дня 4. лютого 1906 р. в „Народнім Домі“ в 6. год. по пол. із слїдуючим порядком денним: 1. Справозданє виділу; 2. Вибір нового виділу; Візпї внесенє. — А. Клим, кошовий, Г. Гордїй писар.

Акад. тов. „Союз“ устроєє в четвєр 1. лютого в сали „Народного Дому“ сходини, на які має честь запросити сею дорогою ви. пань і панів. Початок о год. під 9. Вступ від одної особи 1 кор. 50 сот. від 4 осіб 5 кор. — За виділ: Володимир Бриндзан заст. голоки, Ізидор Пурканович секретар.

З ц. к. поліційної дирекції в Чернівцях. II. к. поліційна дирекція видала відозву, в котрій зиває

всіх властителів домів або льокаторів, щоби сгарали ся о то, аби тротоари були щодля замітані і посипані піском, попелом або траченєм. Тротоари мусять бути чисті найдалше до 7. години рано. Хто би не сновняв сего приказу, буде караний на підєставі міністеріяльного розпорядженя з дня 30. вересня 1857. р. д. з. ч. 198. гривнею від 2 до 200 кор. або арештом від 6 годин до 14 день. Полїція дістала наказ дзвонити в домовий дзвінок коло брами, щоби там нагадати сторожа на його обовязок. Точне і вчасне чищенє тротоарів розпочало ся в суботу. Правила ті однак очевидно обовязувати мають в Чернівцях лише Німців, бо дирекція чернов. поліції видала єю оповістку тільки по німєцки. Можеб п. Тарангул зволив поінформувати ся про національні відносини в місті Чернівцях!

Знатнійші жертви на „Руску Бурсу“ в Нічмани зволили ласкаво зложити слїдуючі Дюбродї: п. Мортко Корн, дїдич із Шипинець 300 кор.; на руки п. вїлемаршалка др. Стефана Смал Стоцького зложив Н. 100 кор.; Філіп педагогічного товариства із Заліщик на руки отця Аполлона Сімовича 50 кор. Сим щирим Дюбродїям складає виділ сердечне Спасибї! — За виділ „Рускої Бурси“ в Кічмани: Ілля Семка голова, Денис Евстафїєвич касиєр.

Із штуки і літератури.

Нові композиції Миколи Лисенка наспїли до Чернівців в рукописи самого автора, а то: 1. „Сон“ слова О. Маковєя, хор мішаний в супроводі фєргєпана, присвячений „Буковинському Блянови, 2. „Гимни“ (Вічний дух, революціонер), слова Івана Франка на хор мужєський в супроводі військової орєстри або фортєпїану, 3. „Народний гимн“, слова Олєни Пчілки на хор мішаний а capella.

„Руска Хата“ Ч. 1. Рік II. Зміст: Від Видавництва. Остап Луцький, Дрібначки. — Фр. Мазурачїн — О. Шпитко, Слозєз — П. Карманський Сніг в Римі, Ніч, Ремінісценції — Гнат Шпитко. Аеростат. — Володимир Іванєць. Осїнь — Максим Олійник, Нічні образки — Михайло Рцків, ? — Філіп Бергєс, Як Грам і Мабель розійшлись. Гумористичний кутік. Ілюстрації: Портрет Михайла Осадци, фотоґр. знимка могили Ст. Руданьського і „На утїчі до Єгипту“. Предплата на рік виносить 12 кор. Адрес Львів, академічна 8.

Послїдній репертуар „Руского народного театру“ в Перемишлі (сали „Народний Дім“). В суботу дня 27. січня 1906. „Cavaleria rusticana“ опера в 1. дії Масканього. В недїлю дня 28. січня с. р. Виступ п. М. Заньковецької „Батькова казка“ драма в 5 діях Карпенка Карого. Вї второк дня 30. січня с. р. „Пошлясь у дурні“ оперета в 3 діях Кропавницького. В четвєр 1. лютого с. р. „На дні“ сцени житя в 4. діях М. Горького. В пятницю 2. лютого с. р. „Аноніми“ комедия в 3. діях з французького перевів Й. Стадник. В недїлю дня 4. лютого с. р. „Педагоґи“ комедия в 3. діях з німецького перевів О. Левицький. Вї второк дня 6. лютого с. р. „Діти Ванюшина“ драма в 4. діях Найдьонова перевів Й. Стадник. В середу дня 7. лютого с. р. „Чорноморці“ оперета в 3. діях Старницького, музика М. Лисєнка. В пятницю дня 9. лютого с. р. „Бурлака“ драма в 5. діях Карпенка Карого. В суботу 10. лютого с. р. послїднє представлєнє. Виступ п. М. Заньковецької „Суєта“ комедия в 4. діях Карпенка-Карого. Абонамент І-рядний на 5 вистав 15 кор., ІІ-рядний на 6 вистав 10 кор. — З поважанєм Микола Садовський, директор.

Посмертні вісти.

Дня 23. с. м. упокоїла ся Катєрина з Стратулатів Бриндзан, мати Корнила Бриндзана, сотруднича при церкві св. Николаа і Теофіла Бриндзана, профєсора школи реальної в Чернівцях, в Милєві, в 66. р. житя. Тліні останки перевезєно дня 25. с. м. до Черновець і похоронєно на міській цвинтарі. — Дня 22. с. м. упокоїв ся в Чернівцях Іван Кирєстюк, батько Семєна Кирєстюка, господаря бурси „Народного Дому“ по тяжкій полудї в 82. році житя. Тліні останки перевезєно дня 24. с. м. до Садаґури і похоронєно на місцевім цвинтарі. Вічна їм память!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Іван Дїброва. СПОМИН.

Вже й сонє не свїтить, як перше свїтило,
Вже й місяць не сходить, як перше сходить,
Тєрнявою стежка густєнько покритася,
Куди я у перше до любки ходив...

А хвилі любови, мов сон проминули,
А сон той в темряві на віки погас —
Нї слів наріканя німої розлуки,
Нї трїзних проклятьє не кинув між нас...

А як я вертав ся від тебе, дївчино,
То в серцю зродилася розлука німа —
По стежцї и слєзми крівавї сїяв,
І з них виростала тернива буйна!...

20.І. 1906.

Ціна оголошень за одворазове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Гумористичний куток.

Заклопотаний Росіянин.
Із „Ширшен-а“.

Спершу думав я вступити
Прямо в партію С. Р.,
Та бажаю ще пожити
В світі, поки сам не вмер.

Ну, та я не буду дикий
І вступлю хоч до С. Д.,
Ні, тоді моя навика
Вся земелька пронаде!

Може-б до К. Д. ще встряти?
Це воєнним чимсь брентить..
Та чи будуть демократи
Бюрократів боронить?

Ог ще був би хід практичний
До К. П. або три П.,
Тільки-ж лад бюрократичний
Поки що у їх in spe.

Ог морока! от робота!
Не потраплять сам Зевес.
То пішіть куди охота,
Хоч до партії с... с...

С - - и й.

До КАНАДИ прямо **в АМЕРИКУ**
без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

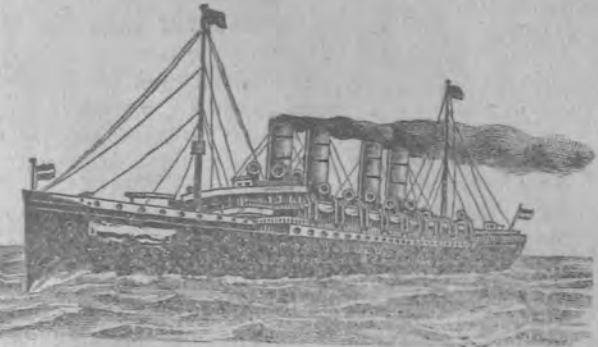
Вагони
сипяльні.

Білет
желізничі.

Високим ц. к. правительством коцесіоване

Бюро Подорожи „Гльобус“
в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шіфкарти, заки не запитайте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Знаменитий мід
десеровий кураційний **6 К.** за 5
кільк оплатно. — В плястрах 1 кільк
2 К.

Від руского замовлення даю 20 сотиків на
будову руского театру. 105(15-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Черківці,
ул. Руска ч. 8.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,
бо то є одинова справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до
заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом
за найліпшу! — Завчасу улавайте ся писемно і посилайте задатки
на шіфкарти до

М. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Lierusstraat. (BELGIA.)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,
всюди до набути.

== Головний склад у ==
Шміда і Фонтіна
в Чернівцях. 92 (14—36)

Друкарня „Рускої Ради“
має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
— („Взаїмна Вигода“) —

Всі книги до веденя товариства,
коштуютъ враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого
Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц. к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки, листи і папери, пенельники, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, шенки, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галлантерійні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарики, бурштинові цигарнички, лорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, газзи, з кістяними ручками і м.

Рукавички з оденової шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трикотові, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польовання. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніция.

Пелюхи з пайшу, з льодену, Velour Syik і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Пелюхи і черевики до снігу правдиві петербурські найліпші фабрикати. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів
Відня, Йосифа Піхлера і Синів у Гвацу, димі, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Ітї, у Антона Чапєка у Відни, Ф. К. Поцєра в Хру-Bothaway Poulі & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Спєтєвєлах, Bokseval, з гемзи, сатини, сукна, футровані або ні, склад лєкерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дітей, чоботи і пів-черевиків. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і палі. Правдиво білє Єгєра і Д-ра Лямана. Паньчохи для панів дівчат, каштанники новіані, перенаски на тіло, оґрівачі колін, чєпці, охоронячі ух камаші і т. д.

Біле. Для панів, панів і дітей в найновіших красках.

Товари футрянні для панів і дівчат, різні ковчєри і зарукавки, з куни, шкєтєкі перські, тибєтанські, шапки, кучми і різні артикули до польовання, вовняні різної най-модїйшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (ага. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зга. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученем належ-
ности почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Виборча Реформа.

III.*)

(X) Ціла дотепність німецьких політиків супроти виборчої реформи подягає на тім, що: 1) вони радіб задержати свій стан посідання через пообтінання декількох мандатів інших країв, а операцію сю про-ектували вони й супроти Буковини, 2) необхідне по-більшене числа послів чеських із Чехії й Моравії та галицьких має перевестись через загальне підвищення числа членів палати посольської. Щоб покривдене інших неміських країн прибрати в одяг законности, старають ся німецькі політики число посольських мандатів кожного народу зга. краю зробити зависимим від висоти плачених податків але тільки безпосе-редних та від культурного стану населення, якого до-казом має бути знане читання й писання! Розуміє ся, що єї вимоги приложені до якої небудь із крайних провінцій, вічно занедбуваних центральним правитель-ством — позірно управнюють Німців до незвичай-ного першешества, яке має ще підкріплювати неудо-виме історичне значіння Німців в Австрії, котрі тільки причиняють ся до єї величчя, як ось Шенереріяниці і їхні послідувачі, яких і на Буковині не мало, що тільки зіхають до того, аби понасти під скипт воло-дарів „країни страху Божого“ себто Гогенцолернів! На основі такої аргументації ріжними обчислюваннями мотивував зменшене числа мандатів Буковини і нім. дїб. посол др. Рус в статіях „N. Fr. Presse“. Ш. по-клонники німецької культури забувають одначе, що гріш, який одержує державний скарб із податків без-посередних, є такий самий як той, що йде з податків посередних. А податків посередних в цілій Австрії 1906 було 305,320.000 К, супроти 994,531.088 К по-середних, себто тричі тільки; Буковинаж супроти 3¼ міль. податків безпосередних (пересічно 3¼ К на душу) платить 12 міль. посередних податків (пересічно 14 К на душу). Отже вже сього згляду претенсії на упосліджене неміських народів зовсім безосновні, не кажучи вже про загальний обовязок служби військової й примус шкільний, який хіба при відповідаючій наро-дним потребам шкільництві, повинен в найкоротшім часі усунути безграмотність. А може німецькі опікуни, славетні культуртреґери думають ужити своєї сили на те, щоб ті народи вічно удержувати в темряві, а через те мати аргумент на їх безправність?!

*) В попередній статі просимо справити в 4. стрічці з гори в другій шпальці, число волосських мандатів із 6 на 5, а в 17. стр. пересічне число вол. населення на одного посла із 38 тисяч на 46 тис.; а в третій шпальці у 8. стр. з гори слово: стерво на: інтервю.

Та нідочого не може довести мотивоване спра-ведливого бажання супроти людей, які його просто не хотять розуміти. Із сиз якраз причин треба вважа-ти успіхом те, що вдалось бодай удержати дотеп-рішнє число мандатів Буковини. Дарма, що се видає ся органоми антируських і антисемітських Німців мізе-ряєю! Та Відманові & С-іє не видало ся число 11 мандатів зовсім мізерне, якби так зо три були при-значені для них, або по крайности був бодай заче-нений досмертний мандат для нашого рицаря орд. Фр. Йосифа, щоб він міг стати прикрасою у всіх ко-чім після него лавровим вінку Австрії. Одинайцять буковинських мандатів має бути так розділених, що 4 припадало б для Русинів, 4 для Румунів, а з 3 мі-ських мандатів (два для Чернівців а 1 для Радівців-Сучава-Серету) мали б 2 припасти Жидам а один Нім-цям. Се скомбіноване мандатів жидівських із німе-цьким було б для одних і других спонукою до мирного житя. Але хто вже майже від року воює на всі боки, як навіжений — сему мир не в смак. Патрони „Bu-kow. Nachr.“ просто проливають ізза такого поділу крокодилеві сльози, „що тепер бучімто політична доля Німців на Буковині вже скінчена і треба їм по-важно задуматись над тим, щоб повязати своєї тор-бини і покидати сей край!“ Як небудь, ніхто би на Буковині за Відманом et consortes не прослезив ся, всеж таки придивім ся ближше тому горю, яке скре-бе так німецьке серце. Ось 60—70 тис. буковинських Німців мають одержати один мандат, тоді як 300 ти-сяч Русинів і 230 тис. Румунів має одержати по 4 мандати? А при тім треба тямити, що й Німці се не якась еліта а здебільша мужики кольоністи роз-сипані по цілій краю, які не державними да-нинами ні культурою не дуже то переросли автох-тонні народи. Та буков. Німці піднесли домаганє, аби побільшити число буковинських мандатів, а радше своїх мандатів. Після їхнього розуміння належить ся їм ні більше ні менше лише 2 і то певні мандати, за які йдуть до бою на жите і смерть. Отсю воєнну сурму грає п. Відман вже не вперве, так, що звук єї перешав уже й робити бажанє вражінє. Колиж тих 70 буковинських Німців уважає 2 мандати квестією свого бути або не бути (в сій справі виїхав п. Від-ман і в депутації до бар. Гавча), то чому ж лишає ся на поталу Полякам поверх двіста тисяч німецьких кольоністів у Галичині. Про се повинні в першій лінії тямити німецькі вчителі, що здебільша поприходили на Буковину із Галичини! Невже впрочім воєнничі Німці жертвують і 200 тисяч своїх братів у Галичині, щоб тільки не стратити в польській Кої-ї союзника в борбі проти виборчої реформи? А щож за них говорять із захитників німецького другого мандата? Ось писана із „Bukow. Rundschau“ без обиняків заявляє, що 150 тис.

Жидам і Німцям належить ся із огляду на висоту плачених ними податків і культурну вагу більше ман-датів чим 300 тисячам Русинам; ще й із питомим собі цинізмом вивення, що се признаєть кожний щирий Русин!

Ще агресивніші задумешні мрії буковинських Волохів, як судити їх після того, як вони відбили ся у власнім зеркалі — себто в найменшій грошолунах „Bukow. Rundschau“. Там виводить ся, що Русинам на Буковині не належать ся навіть 3 мандати, а за те Волохам повинноб припасти двічі тільки! А мандати єї мають бути зовсім заперені, так щоб о них не треба боротись. Наємному писачі тече очевидно слинка за тими тисячами, які есентуально кинуть Во-лохи хрунам як аргумент в горячий передвиборчий бій! Із сего приводу бажать і Волохи побільшеня числа буковинських мандатів — але тільки для себе з рівночасним кривдженєм Русинів. Що за лицемір-ство! Німці, що ласкаво бодай не квестіонують 4 руских мандатів — признають за Волохами також право на ще один мандат, очевидно як реванж за банкову віцепрезидентуру Відмана. Право Волохів на упривілейованє становище має полягати на їхній чисель-ности, податковій силі і неуловимій „sonstiger Be- deutung für das Land“ („B. R.“ Nr. 4985). Що до 1-го, то хіба ясен, що число 230 тис. Волохів не є більше від 300 тис. Русинів. Що до 2-го, себто що до податків, то слід есентуувати, що вже ізза своєї чисельности платять Русини далеко більшу половину податків посередних, яка переважає більшу половину усіх податків Буковини. Але й що до податків без-посередних Русини не уступають Волохам, треба від загальної суми податків Буковини відтягнути податки Жидів і Німців і загально мієсн. Про 3-й аргумент — шкода й говорити. І колиб говорити, що розділ мандатів 4+4+3 був для кого кривдий, то для ре-альнійшої більшости краевого населення себто Русинів. Одначе з огляду на те, що Волохи будуть мати пос-лів тільки з Буковини, що вони мають якісь претенсії на відшкодованє за упадок куряльної системи (хочби сего могли вимагати радше Русини, які зносили так довгі літа болочу кривду) можемо в найгіршім разі згодитись хіба на те, щоб Волохам признамо також число, як і Русинам. Але рішучо мусимо протиявити ся тому, щоб із хвилею нівеченя давних привілеїв тво-рено на ново привілеї чи то для Волохів чи для Нім-ців. Коли має бути побільшене число їхніх мандатів, то повинно рівночасно пропорціонально зрости і число мандатів руских, бо безвинного несправедливого і штучного майоризованя буковинської Русини більше терпіти не можуть і не будуть! Горожан і на-родів II. класи в Австрії, як вона хоче мати будучність, не сьміє бути!

3) Антін Крушельницький.

Мірти й кипариси — поетична спадщина Олександра Козловського.

5. Рік 1897.

(Конець).

Тій своїй нещасній любови присвячує в сїм році ще кілька віршів, але вони вже тільки бліді спо-мини. Він успів навіть до тої міри побороти своє чу-те, що починає резонувати. Він має ще кого лю-бити й без неї, без дівчини:

„..... І щеж лишилась
сестра, брат, мати удова,
що мною з малку так журилась,
що так на мене упова.
Є ще народ наш в сирачній
діла маленьких вітчизна!
Для них я буду жити від нині! —
День новий серце почина“.

Тільки, що той „новий день“, те бажанє заране його праці, є вже на жаль пізним склоном його житя...

„Зівалий, знищений, сухітничий,
без кроплі крови на лиці —
жиючий труп двацятілітний —

ось таким бачить себе поет в хвилі критичної роз-думи. Він бачить, що всі його тоті надії, які він у серці юнім коливав, ті злогі, ясні мрії, те серце чи-сте і талант, яким надала щедра натура, що все те пропало! І йому жаль себе, нелітнього парня, що йде у гріб, у зимну глину, не весівши жадного сліду

покинуть поза домовину, імя своє вписать у вічно-сти безмежній карті...

Почуте, що жите поетови не довге вже, не дає йому настроїти свої пісні на веселі, ясні звуки — що він не заграє — виходять вічно стони.

Йому вже —

„світ зчорнів і небо гарне
зелень чорна, чорне все...
Жду, поки мене загорне
та, що вічний сон несе“.

А коли хоче змінити сумний настрій своєї пісні, попадає у болочо-веселе кепкуване із себе самого. Він пресьєть костюмаху, щоба пожала ще хоч рік, хоч два! Він і так не втече йї. А за той час най бере старих, що їм навкучило вже житя... Він —

„...так би радо ще хоч рік
на сьому світу проволік“.

Особливо невідрадною уявляєть ся поетови його недалека будуччина. Уже —

„Іде, іде костюмаху
на сухотяній кобилі.
Вже маха косою сваха...“

Та він прощаючи ся із друзями, додає собі від-ваги. Просить заграги йому козачка, бо там у небі —

„Музыкальні Херувими
козачка мабуть не зміють,
Стануть грати волоські гимни,
та я й в небі удурю,
дам із раю дранака!
Втни сестричко, козачка!“

В передчутю катастрофи поет прощаєть ся із друзями й ворогами. Тих просить не про сльози не про молитви, не про жаль, тільки про те,

„..... щоб умерти не дали
де на соломі у шпятаді“.

а сим радить, щоб не збільшали його горе! — бож „на моїх костях — мовить — ви від нього вмерте, як під шеницю в друге, в третє мужик чернозем переоре“...

Нарешті його думка перелітає там, де йому не-баром доведеть ся спочити: на той — „веселий тихий цвинтарок увітчаній, немов гайок, в калину, терне й дикі рожі“.

Там —

„ряд курганочків при дорозі
дрімає в тіни край села“.

На сьому цвинтарі —

„лагли діди перед батьками,
і ми поляжем під хрестами,
і знов гуляти будеш ти,
буйненський вітре, по могилах,
наш порох будеш розсипать,
з туманом в піжмучки грать,
пустуючи на легких кригах“.

Перехід від збоїлого настрою серця розбитого житєвими бурями до втихомиреня; від жаля по при-чині неминучого скоу, до жалісного кепкуваня над своєю будуччиною, нарешті до тихого малюнка того цвинтаря, на яким доведеть ся віви прозакать...

Побіч сєй сильною особистію поезії, побіч змало-вуваня чисто індивідуального болю, поет кинє ще скільки загальних думок.

Образ іротігера: „Ludzie czy szakale?“ виписав з душі поета „Воєнний сонет“, у яким після завзятої боротьби й різні скажених людей —

Із хвилиною заведення загального голосовання зайшла ще одна зміна в новій буковинській репрезентації: мандат тратьять вірмено-польські дідачі, які мали його досі на основі пакту із дідачами волоськими. Чи Волохи поратують своїх вірних спільників в боротьбі проти Русинів чи там супроти „з славнізована Буковина“, не наше діло судити... Впрочім про виборчу реформу мож було щось рішучого сказати тільки тоді, як правительством предложити в парламенті свій проект, бо аж тоді спаде занавіс із виборчої геометрії, себто із розмежування виборчих округів, так, щоб вони справді давали якусь запоруку що до справедливої репрезентації під зглядом національним. Яка небудь була політична констиляція в Австрії, в здійсненні виборчої реформи сумніватись годі, бо вона стала неухилимим вимогом нинішньої доби.

Вістки із російської України.

Незадовго мають відбутися збори полтавського губерніяльного земства, де земці певне здавати муть справу із діяльності тої інституції за минулий рік та начеркнуть програму роботи на 1906 р. Потреби українського народу, що становить 92 проц. населення губернії, такі великі, становище його в виду нових подій таке неясне, що робити треба буде дуже багато, щоб ті потреби загодити і вияснити становище та долю народу під теперішню хвилю. Про се певне тямлять земці і, ми думаємо, з цілою душею заберуться як до роботи.

Але і в 1905 р., мiamo великих перенон з боку уряду, земство розвинуло досить велику діяльність. Ще на зборах 1905 р. зробило цілий ряд постанов, які мали на увазі особливі потреби українського народу в полтавській губернії. Багато з тих постанов управа земства виконала, але багато з них лишилося на папері ізза знаних причин. І так дбаючи про вільний розвій українського слова і літератури, управа земств внесла просьбу о скасування указу з 1876 р. Крім того домогалася у петиціях допущення українських книжок поруч московських до бібліотек і шкіл, ухвалила видавати земську часопис, що мала би видавати ся по російськи і українськи, домогати ся науки української мови як предмету по всіх школах полтавської губернії і рішила просити дозволу розпочати по цілій Росії складки на пам'ятник Шевченка у Києві і т. д. Треба сподівати ся, що в 1906 р. при більшій волі земства дбати ме ще більше і краще про певні потреби полтавської губернії і українського народу загалом. (Рідний край). — Як доносять українські часописи з Росії, адміністрація закрила часопис „Хлібороб“. Редактор Хл. п. Шемет подав заяву до губернатора, що задумує видавати український тижневик п. з. Хліборобська справа. Крім сеї часописі виходити мають у Полтавщині: Свобода і Земля у Лохвиці у російській і українській мові. Редактором її має бути Н. Ротмістров. У Прилуках має виходити укрівістична часопис „Прилукина“. І Слобідська Україна має мати свій орган. Незадовго у Харкові стане виходити орган Слобожан: „Слобожанщина“. Та марево воєнного стану, який заведено в Одесі, діткнуло і українську часопис: „Народня Справа“, яку на час воєнного стану завішено. — Про Холмську Укра-

їну заговорили і наші закордонні брати. Новиносні події, які спровоцили толеранційний указ і пановане Поляків, приневольили українських патріотів і навіть правительством призадумати ся над справою вилучення Холмщан зід царства польського а прилучення до одної з „руських“ провінцій. В тій справі київський генерал-губернатор вислав у Холмщану п. Косача і Левицького, щоб вони на місці розглянули побут тамошніх селян. Як доносить „Гром. Думка“ у телеграмах, урядники вже прибули до Холму і взяли ся до роботи. Можна надіятися, що ті роботи доведуть до того, що Холмом управляти муть не з Варшави а з Києва.

Політичний перегляд.

Угорська криза. Про авдієнції гр. Андрашого у цесаря говорить офіційний комунікат таке: Граф Юлій Андраші висказав цесареві свої ідеї про подолання угорської кризи. Його принав цесар 27. і 28. с. м. на авдієнції і припоручив конферувати також з сиїлним міністром війни, фельдцайтмайстром Пітрайхом. Оі наради довели до того вислуду, що становище гр. Андрашого у військових питаннях е таке, що воно унормовану в 12. артикулі закона з року 1867 „сиїлну управу, провід і внутрішню організацію цілої армії“, яка творить також і для Угорщини найсиїлнішу запоруку єї державної екзистенції, все таки так зачіпає, що корона ізза своїх переконань не може згодити ся на поставлені припозиції. При сій нагоді запитав цесар гр. Андрашого, чи він би згодив ся перебрати ведене правит. на основі висказаних поглядів. На те гр. Андраші заявив, що йому годі сповнити бажання С. В. цесаря. Навязуючи до сего рішеня гр. Андрашого, припоручив йому цесар устно повідомити про сю справу провідників залучених партій і здати незабаром на найвищій місці справу про дотичне рішене сих провідників партій. Оттак по довгих інтерлюдиях виринула угорська криза в ісім світлі. Ходить або о уступлене корони, або коаліції в військовим питанням. Корона не уступає чи там ізза свого переконання уступити не може, не хочаючи піддати сили армії потрібної і для Угорщини. Чи угорська коаліція зменшить в виду сего свої бажання — побачимо. Але й тут годі надіятись чогось надто успішного, коли й гр. Андраші не зважив ся обняти керми правління. Та несподіванка можлива й тут. Впрочім незабаром по'явиться гр. Андраші із своєю відповіддю о борбу.

Митова борба Австрії з Сербією. В наслідок нездарства нашої заграничної політики потерпіла Австрія на Балкані новий програш. Сербія із Болгарією ще в липні 1905 заключили торговельну унію, себто знесене оплати на взаїмний ввіз товарів обох держав, про що австр. мін. справ загра. нічо не знало. Хоч матеріальні шкоди виринали із сеї унії для австрійської торгівлі прямо марні, та Австрія забала стероризувати Сербію, щоб вона унії з Болгарією зірвала, а то коли не заключить торговельного договору із Австрією. Австр. мін. справ загра. ходило очевидно о недопущення яких небудь звязків із обома балканськими державами. Сербія одначе сего не злякла ся, а відкликала з Відня своїх повновластників в справі торговельного договору і розпоча-

лась митова борба між Сербією а Австрією. Австро-Угорщина видала наказ на ввіз сербської худоби будцім то із за пошестий, а сербський уряд відвдачує ся подібною монетою. Всі замовленя в Австрії відкликано, а робить ся їх в Німеччині, зрезигновано із позичок у Австрії, а також видано заборону на ввіз австрійського цукру і спириту. Борба отже дійме не лиш Сербію але й Австрію. В Сербії і Болгарії панує загальний підйом духа, чого доказом було колюсальне віче купців із цілої Сербії, що відбуло ся в неділю в Білгороді з заявами признання для сербського правительства.

Події в Росії. В Росії під теперішню пору розвельможилася на цілій лінії реакція. В останнім часі замкнуто або обложено важкими гривнами 71 видавництв. Самодержавні сатрапи прямо купають ся в крові. В Курляндії розстрілюють підозрілих без пійного суду, війська збунтовані села спалюють до тла! За дві неділі до 16. січня в Харкові вбито 15 а равено 100 людей, в Ревлю вбито 12, в Саратові вбито і поранено 600, в Тугумі ранено і вбито 600, в Горлівці вбито поперх 300, в Бахмуті вбито 3 а равено 50, в Лібаві і Сиротинцях вбито поперх 100, в Тьольї вбито 200, а ранено около 300. У Одесі самих жидівських трунів поховано 301. Правительство думає очевидно в крові людській затопити й ті мізерні „свободи“, які дадо досі.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Мігові (повіт Вижниця).

Еще перед 2-ою годиною по полудни зібрало ся дня 20. січня 6. р. так много сільського, як доохрестного народу без ріжниць стану і віроісповіданя, що ледви могли помістити ся в шкільнім будинку. Точно в 2-ій годні отворив збори привітною бесідою пан Михайло Данчул, пропонуючи на председателя чесного господаря Стефана Дутку з Мігови, а на секретарів п. Георгія Загороднюка, учителя в Мігові і п. Теодора Григорчака, учителя з Кошулівки. Про загальне голосоване реферувал п. Михайло Данчул, надучитель в Мігові в дуже приступний і народови зрозумілий спосіб. Его бесіду перебивали гримкі оплески й оклики: „славно“, що були найліпшим доказом, що народ розуміє вагу сеї великої реформи. По скінченю сеї бесіди прийнято слідуєчі резолюції: 1. Віче, яке відбуло ся дня 20. січня с. р. в Мігові домагає ся енергічно загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя при виборах до парламенту, сойму краєвого і до уряду громадського. 2. Віче складає свою подяку президентови міністрів Гавчови, за его заповіджене нової реформи виборчої. 3. Віче складає щирю подяку своєму рускому парламентарному клубови а особливо Вп. П. Николаєви Васильови за змагане до сеї реформи і взагалі за оборону прав руского народу а також рускої справи в православній церкві. 4. Віче протестує проти якого небудь штучного майоризованя одного народу другим. 5. Віче домагає ся від міністра скарбу, яко підстави поліпшеня народної долі, коначного знесеня пропінацийного фонду на Буковині. Далі забирали слово господарі: Іля Бужор і п. Кмітковський

„над тим кровавим полем ангел лине,
надслухує, в лице вдвляєсь сине;
де чує стогін, крила опускає,
рукою тихо очи замикає,
втишає серце... Всі вже сплять безжурні,
лиш ангел тихо плаче: „Дурні! Дурні!“...

Привдвляючи ся до свіжої краси молодой дівчини,
прислухуючи ся до її щирого сміху, питає себе, що в ній е —

— — — — — таке тепленьке, миле?

Чим світять очи й слово легкокриле?

І чом в тих простих рухах стілько грації?..“

„Бо ти не знаєш ще еманципації“ — відповідає собі, замічаючи при тім, що під еманципацією розуміє „малповане жінками мужеських манер і привычок зрештою — мовить далі — мене цілком не ентузіазмує жіноча еманципація взагалі.“

В пісні колісанці мати-покрітка приспівляє свого безбатьченка приспівуючи йому:

„Цить, маленький, спочивай,
поки доля не розбудить,
поки втратиш тихий рай,
поки світ байстре осудить.“

— — — — —

Спи, безбатьченку мій, спи,
так як спиє твоє серденько!
Скуй мов злоту нитку спи
так тихенько, так легенько!..“

5. Рік 1898.

Вкінці приходить рік 1898. Останній рік його життя, рік катастрофи. Поезії на загальну нуту сей рік уже не знає, замовкла також любов поета і її відгомін у пісні — мотивом, на тлі якого віршує поет свої вірші, е сильно розвинена недуга і перечуте смерті.

Вже хочби та радість, що —

„ось і рік проволік,
перед смертю втік!“ —
та тільки зараз мучить його думка, тее горе,

„що від тої сухомори
ще ніхто не втік!“

Або той розлучний настрій, коли поет почувши як зазуля кує в діброві, дичить, скільки вона віщує йому літ? Та потіха, що —

„купа, купа ще літочок
сивенька віщує...“

і та безнадійність, що —

„... у мене легке в груді
чахотка шматує...“

Серце краєть ся поетови, як згадає, що діждав життя розмаю і — пора вмирати, що серед зілля маєвого смертне стелить ся йому ложе, що небаром заспівають, поховать і — забудуть його люди!..

Він кривдує собі ізза такої своєї долі, а кривдуючи докоряє з жалем Богу:

„Чомже, велівши тут жити,
давши пізнати красу
світа і правду любити, —
топиш у гріб без часу?..“

„Можеш!“ — мовить з байдужним спокоєм. — „На те всемогучий!“.. Але се кривда мені! — вириваєть ся із дна душі протест — впрочім цілком не на відповідну адресу...“

Нарешті останній вірш, останні думки:

„Минули за годами годи,
найкрасші годи;
сплинули як в річечі воді,
неспинені воді.“

Я ждав, я чекав тебе, доле,
щасливий доле;
мое теж засієш цей поле —
оглянеш хоч поле.
Та дармо чекав тебе милу,
чекав тебе милу;

й не бачивши йду у могилу,
у зимну могилу...“ (17. червня 1898).

* * *

Друкуючи вперше частину поезій Козловського у Вістнику, які й появили ся скільки днів після його смерті, редакція (чи може автор) назвала їх: „Поезії засудженого на смерть.“ І справді годі найти красний заголовок до сих поезій — я й дивую ся задля чого змінено його на „Мірти й кинариси“ у збірнім виданю. Ціла майже книжка — се дневник людини, що зрозуміла стан свого здоров'я, усвідомила собі степені недуги із кождою хвилиною в міру того, як живе наближаєть ся д' кінцеви, впливає у піснях свої чути.

І ту збірку віршів, які відносять ся до поетової недуги, я вважаю найціннішими не тільки задля їх артистичної форми і задля їх змісту, у яким поет впливає увесь свій біль за змарнованим життям, жалє за світом, тугу до життя, але також ціну їх задля того, що вони е родом документу, е потованем вражін, яких дізнає, відтворюванем почувань, які переживав людина, що усвідомила собі близьку смерть...“

Тут розумієть ся й шукати причини, задля чого мотиви поезії Козловського так мало ріжнородні. Чиж може бути вразливим на житеві прояви чоловік, у якого власне горе переросло над міру всякі інші почування, чоловік, що бачить, як крок за кроком зближаєть ся до своєї могили?.. А всеж таки тони його поезій вельми ріжнородні...“

Гарно скарактеризував поезію Козловського др. Франко словами: „Вчитуючи ся в ті ріжнородні тони порушені Козловським у тих зглядно нечисленних творах полишених ним, мимоволі треба дивувати ся їх багатству й інтензивності...“

В Станіславові в січні 1906.

із Бергомету, котрі говорив о ворожих відносинах румунських священників у Бергометі до своїх парафіян, сьвященників „де старався“ з усіма силами спирати і спирають поступ руского народу. Георгій Шутак, господар з Мігови скаржився і виводив поіменно і прилюдно кривди і негідне поведіння мігівського залогого румунізатора і ворога всего що руске а найбільше ворога читальників і січовиків пароха Давида Мунтяна, в церкві і поза церквою. Далі забрав слово п. Ясничук, учитель з Лукавця і вияснив користи знесення пропінатійного фонду на Буковині, так для народу, як і для шинкарів в краю. Далі говорив про konieczність єдності, про силу просвіти і взивав всіх присутніх до праці і оццадності і дякував присутнім за так численне прибуте на віче.

Георгій Загороднюк, секретар.

Народне віче в Станівцях дол. Вивіз (пов. Вашківці).

Дня 21. січня с. р. відбуло ся народне віче в Станівцях дол. (Вивіз) при участі незвичайного числа учасників, так що кілька сот вічевиків мусіло стояти поза стодою п. М. Харина, яку призначено на наради. На вічу явилось також велике число жіноцтва. Збори отворив уч. Фрунза, після чого вибрано голову віча надуч. П. Данчула із Волоки. Пояснивши зібраним розвиток паянських привілеїв, підняв вагу хвилі, в якій народ став до рішучої борби за своє право. По сій реферувал справу виборчої реформи в основній двогодинній промові уч. Антін Гринцишин, подаючи зібраним розвиток конституційних свобод недостатків теперішнього парламенту й суть загального, тайного, рівного й безпосереднього голосування. Відтак промовляли ще надуч. П. Данчула про заходи руских послів у соїмі й парламенті, Гуцулак, парубок із Вивозу про звислий погром московільської чорної сотні в Станівцях гор. По сій ухвалено на внесення п. А. Гринцишина сю резолюцію: 1. Народне віче в Станівцях дол. (Вивіз) з дня 19. січня 1906 жадає одностайно знесення дотеперішніх привілеїв виборчих а натомість заведення загального, тайного, рівного і безпосереднього права голосування. В противнім разі заподіє борбу найострішніми засобами. Сю резолюцію ввслано телеграфічно президентови міністрів бар. Гавчови. 2. На внесення п. П. Данчула ухвалено сю резолюцію: Віче в Станівцях дол. (Вивіз) з дня 21. січня 1906 висказує рускому соймовому клубови сердечну подяку за оборону народних прав і своє необмежене довіре. Сю резолюцію ввслано телеграфічно на руки віцем. д-ра Стоцкого. По відспіванню „Ще не вмерла“ і „Не пора“ розійшлись вічевики домів.

Віче мало незвичайне значіння для політичного оствідомлення тутешнього селянства.

Гість.

Телеграми „Буковини“.

Дня 30. січня 1906.

Відень. Парламент зібрався на ново. Розпочало ся перше читання предложень про контингент рекрутів.

Тифліс. На шефа генерального штабу Грязнова виконано атентат бомбами. Грязнов погіб. Убийника арештовано.

Копенгага. Король Християн помер вчера о 3. г. 40 мин. по полудні після короткої недиспозиції.

Мадрид. В наслідок антимілітарної статті поміщеної в часописі „Гуманідад“ вдерли ся офіцери до редакції, частину наклади знівечили, а редактора потягли силою до суду.

Петербург. Ген. Лєневич телеграфував до Віттого: Між військами і у Владивостоку панує спокій. Збунтованих моряків розоружено.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30. січня 1906.

Чехи а ми. На останнім засіданні національної ради чеської (Narodní rada česká) складав др. Шайхль справоздане касове за р. 1905. Із него довідуємо ся, що їхня національна рада мала тамтого року доходів із самого національного степля 44.899 кор. 62 сот.; крім того одержала ще 10.746 кор. 50 сот. в виді звичайних запомог від автономних корпорацій та від членів національної ради. Розходів було тогді 26.931 кор. 72 сот. Отгані жертви складають Чехи на цілі своєї політичної організації, а кілька дають вони річно на рідне шкільництво і т. д.? От тут лежить також одна причина їхньої сили й значіння в Австрії. Прирівняємо тепер до Чехів себе, порівняймо нашу жертволюбність до чеської, а тоді хіба добре зрозуміємо значну причину нашого безсилля. Та що тут говорити про жертволюбність, коли у нас здебільша нема навіть почуття обовязку заплатити марну вкладку до свого товариства, у нас нема навіть розуміння конечної потреби своєї преси і обовязку підтримати її... В виду сего хіба не дивний п'яний наш поступ наперед і ворожа перевага, яка

від якогось часу усіма силами наступає на наш нарід навіть і на Буковині! І колиж схамене ся наша суспільність?

Новий „триум“ берненьского Месі! Закон пропінатійний помімо усіх запевнень Ончула і тов. санкціонований не буде. Хто цікавий ближше познакомитись із печуваними недотачами сего законопроекту робленого звичайним тандитним способом нашого законодавця „через ніч“, най прочитає полеміку в сій справі д-ра Ончула із першою австрійською повагою на полі пропінатійного законодавства, др. Л. Гелером. Та се не заспокоїть заведених надій буков. населення, яке привизувало тільки надій до знесення пропінатії на Буковині! Та щож діяти?! Соймова більшість із своїм „законодатом“ місто піти шляхом Галичин, у якій пропінатійний закон уже санкціоновано пішла своїми шляхами, за що мусить тепер терпіти весь край. Справа ціла вернула до краевого відділу, а зміни бажані правительством є так значні, що зможе їх перевести хіба сам сойм! Бажання правительства дотичуть вилучення пива від оплати шинкарських, забезпечення шинкарів від утрат, якіб они мали на нероблених складах а війни складу оціночної комісії для шинкарських оплат, яка повинна скластись переважно із заступників правительства. Краєвий відділ повинен зайняти ся сєю справою сумлінно та підготувати законопроект так основно, щоб він вже одержав раз санкцію, бо буковинське населення хіба не засуджене на вічне терпіння через несолідну роботу Ончула і тов.

Новий адвокат. Радник висшого суду краевого на ем. Юліан Тромбетер отворив адвокатську канцелярію при ул. Виділу краевого.

Уласкавлене. Цісар уласкавив батьковбійника Ст. Вершигору із Комарівців, якого засуджено на шибеницю. Найвисший трибунал визначив йому кару 20 літньої в'язниці.

Скоропостижна смерть. В неділю пер. пол. помер, поючи чай в Європейській каварни, на удар серця радний міста Емануїл Розенцвайг, власитель торговлі музикальн. член черновецьких музичних і добродійних товариств.

Журналісти і міністер. Дня 23. с. м. відбуло ся в будинку російського міністерства просвіти засідане професорського конгресу. Як звичайно явили ся около 11. години вечером різні заступники преси, щоби засягнути для своїх газет інформацій. Засідане конгресу ще не кінчило ся. Якійсь урядник звернувся до кореспондента „Слова“ і сьнатв, чого хоче. Коли почув, що перед ним заступник преси, заявив строго, що засідане потребує ще довго і вказав при тім досить докладно рукою на двері. Ся подія лучила ся в кімнаті міністра, де був також кореспондент „Новостей“ і багато слуг. Коли о сій довідали ся інші журналісти, постановили заскаржити урядника до міністра. Підчас нарад журналістів хотів співробітник „Нар. Хоз.“ засьвітити електричну лампу, щоби собі щось занотувати. В тій хвилі зближив ся до него служкачий і вирвав йому лампу з рук з нечемною замізкою. Мимо занодіяної нової обиди, що становили журналісти витривати і не дарувати урядникови, бо були певні, що міністер возьме їх в оборону. По закінченню засідання дістав співробітник „Нов. Вр.“ повновласть, поговорити в сій справі з міністром. Сей однак захоував ся так, що нікого не вдоволяв, а журналісти рішили одностайно зрезигувати із жертвованої сатисфакції. До сего становища прилучили ся репрезентанти 6 заступлених газет.

Статистика французских дітей. Францію вважають загально за найбільшійший на діти край в Європі. І зовсім справедливо. Але все таки одностинна система не довела до такого лиха, як би мож надіятись. З послідної статистики виходить, що в Франції все таки 251.696 родин має найменше 7, 322.657 родин 6, 973.337 родин 5 і 981.432 родин 4 дітей. З того виходить, що з 12.700.000 родин все ще є 2.500.000, отже пята часть, досить плідних. 15 процент всіх родин вважають 3 дитини за свої власні; правда найбільшій процент має менше як 3 дитини а то 22 проценти 2 а, 24 проценти 1 дитину. Що до інших бездітних родин, не треба забувати на те, що і в інших краях є деякий відсоток бездітних родин.

Російські емігранти. Як доносить петербурске бюро статистицине виїхало за границю від 13. липня 1904 до 1. липня 1905 взагалі 184.682 осіб, між ними 92.380 Жидів, 47.224 Поляків, 27.429 Росиян і 17.649 Литовців.

Оповістки, іменованія і т. п.

3 православної бурси „Руского Народного Дому“ в Чернівцях. При класифікації за І. півріччя 1905/6 мало з 66 питомців 5 І. класу з відзначенем, а то Бойчук Василь, Горгіца Манолій, Тодирюк Симен, Тотоєску Ігнатій і Фотій Трифон, 58 І. класу, а 3 ІІ. класу.

Віче у Валяві. Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся у Валяві дня 4. лютого с. р. в домі господаря Танасія Кічула о 1. год. в под. із звичайним порядком. — За комітет: Дмитро Цавель, Василь Лікєрта, Іван Манаревич, Петро Кічула, Петро Колісник і Василь Яворський.

Боян в Садагурі. В неділю дня 4. лютого відбуде ся в Садагурі в хлопчій школі о 10. год. рано

нарада над заснованем товариства „Боян“ у нашій містечку, на яку просимо явитись усіх панів і панів, яким дорога наша чудова рідна пісня. — За комітет Юрій Буцко, Калиник Константин.

3 Буковинського Бояна. Завтрішня проба (дня 31. січня) відбуде ся точно о год. 6—7, із за того, що того дня припадає моцартівський концерт „Musikverein“-у, в яким бере участь також і наше товариство.

3 музичної школи ім. Миколи Лисенка. З днем 31. січня відпочиє 1. квартал науки. Квартальні свідчення з успіхів в науці за той час роздасть ся ученикам дня 2. лютого о годині 5. пополудні. При тій нагоді звертаємо увагу нашої суспільности на сию одиноку нашу музичну школу і запрошуємо вписувати до неї учеників на новий квартал. Оплати вносять за науку фортеп'яну і співу сольового по 8 кор. місячно, за науку скрипки 6 кор. місячно. Крім сего платять новоступаючі вписові в сумі 4 кор., за що учащують безплатно на науку теорії музики. Школу ведуть сумлінно і методично кваліфіковані сили учительські а поступи її учеників, які можна було оцінити на 1-ім сегоріччям поспіш учеників дня 17. грудня, свідчать найліпше про їхню працю і поважне розуміння науки музики — штуки так улюбленої нашою суспільністю. Отсим то надіємо ся, що сей наш поклик пригадає інтересованим існуюче своє музичної школи і спонукає їх вписати свої діти до неї. — Від директорії.

Виділ тов. Філії „Руска Школа“ черновецького пов. скликає свої головні збори на день 4. лютого 1906 н. ст. на 2. годину після обіду, які відбудуть ся в „Народнім Домі“ в Чернівцях із слідуючим денним порядком: 1. Справоздане із діяльності виділу за минувший рік, 2. Справоздане касове; 3. Справоздане обрах. крейцарової бібліотеки; 4. Вибір нового виділу і 5. Вільні внесення. — За виділ товариства: Дарій Ціцулак, голова.

Філія тов. „Взаїмна Поміч Учительська“ для пов. Заставна. З нагоди першої проби „Заставненського Бояна“ дня 1. лютого с. р. просить ся прихильників тов. „Взаїмна Поміч Учительська“ явитись на довірочних зборах сего товариства, котрі відбудуть ся зараз по пробі. — Ю. Павлюк.

Із магістрату. Начальника урядів помічників Т. Книша і офіціяла Ів. Хажевського сценціоновано.

Із штуки і літератури.

„Ruthenische Geschichten“. Під сєю збірною назвою появлять ся незабаром кілька укр. новел і оповідань Яцкова, Коцюбинського, Дерлиці, Карбулицкого, Діброви, і інших в німецькій перекладі д. Костя Кракалі. Збірка вийде накладом перекладача в обемі чотирьох аркушів.

Богдан Лепкий. Кара та інші оповідання. Львів 1905. Накладом укр. руської Вид. Спільн. З друкарні Наук. тов. ім. Шевченка у Львові. Зміст: Перша зірка 1—9. Над ставом 10—15, Жертва 16—26, Оповідання дика 27—30, Гусій 34—39, Гостина 40—49, Матвій Цуци 50—55, Нездада пята 56—59, Мати 60—67, Наси 68—69, В глухій куті 80—101, Мій товариш 102—122, Кара 123—140, Звичайна історія 141—154 і Іван Медвідь 156—167. — Ціна 2 K 40 с.

Огляд українсько-рускої народної поезії. Написав Філарет Колеса. Коштом і заходом товариства „Просвіта“. Видавництва тов. „П-ти“ ч. 302—303. У Львові, 1905. З друкарні Наук. тов. ім. Шевченка Ст. 185 + 3 нем + 4 ст. Нятенис Ст. Дубровського, із якого фундації нагороджено сию працю. Ціна 1 кор.

Репертуар чернов. театру мійського. В середу „Alt Heidelberg“ (бенедіс Рідля), в четвер „Klein Dorsit“, в п'ятницю по пол. „Fedora“, а вечером „Fuhrmann Henschel“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Іван Бунін. В Альпах.

На висоті, на сніжній верховині
сталевим клинином сонет вписав я в лід.
Минають дні... Мабуть ще і до нині
хоронить сніг мій одинокий слід.

На висоті, де небеса так сині,
де радісно сяє зелений сьвіт,
гляділо тільки сонце, як свій слід —
сонет лишав я верховині.

Я веселий, бо знаю, що поет
мене піме. (Хай ніколи в долині
— го не стріне товпи привіт й штилет!)

На верхівлях, де небеса так сині
я вирівав в вечірній час сонет
лиш для того, що бродить в верховині.

Пер. Ф. Михайлів.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

П. Т.

Хто до сеї пори не розпродав календарів „Рускої Бесіди“, прошу безплатно відослати їх назад, бо у мене за ними великий попит. За розпродані календарі прошу прислати належитість на адресу: Іван Захарко, Чернівці, Петровича 2. Хто гадає що аж в марці відішле календарі назад заявляю з гори, що тоді не прийму їх і буду жадати за них гроший. З поважанем Іван Захарко.

Оголошення.

Загальні збори тов. Взаємна Вигоди в Раранчу відбудуть ся в неділю дня 12. лютого о год. 3. в льокалі тов. На порядку деннім. 1. Справоздане касове. 2. Вибір надзорчої ради. За старшину Іля Дутка, голова.

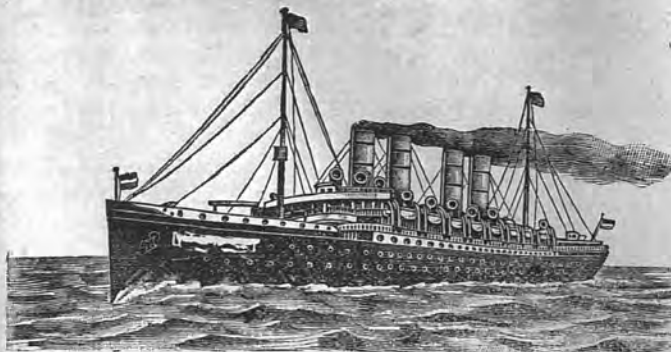
Загальні збори каси пож. і шад. для громади Негостина стов. з. з. н. п. відбудуть ся в понеділок дня 12 го лютого 1906 в шкільнім будинку з слідуємим порядком: 1. Справоздане касове і замовлене рахунків за рік 1905. 2. Платня касиєра. 3. Підвишене стопи процентної. 4. Вільні внесення. — За старшину Е. Стришка, касиєр. Дмитро Танасичук, начальник.

До КАНАДИ прямо в АМЕРИКУ без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

спляльні.

Білет

желізничі.

Високим ц. к. правительством коцесіоване

2-14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитайте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Знаменитий мід

десеровий кураційний 6 К. за 5 киль оплатно. — В плястрах 1 киль 2 К.

Від руского замовлення даю 20 сотиків на будову руского театру. 105(16-24)
Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Черківці,

ул. Руска ч. 8.

8 (-)

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского
під заголовком

СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сец. оправі.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (15-36)

Передплатуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передпл.
враз із „Рускою
Радю“ 18 Кор.

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
— („Взаїмна Вигода“) —

Всі книги до ведення товариства,
коштують враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листи і папері, мопельнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарники, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, шерівки, гази, з кістяними ручками і м.

Рукавички з оленової шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польовання. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніция.

Капелюхи з пльшу, з льодену, Velour Sulk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальоші і черевики до снігу правдиві петербурські найліпші фабрики. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів
Відня, Йосефа Піхлера і Синів у Гоау, димі, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Ітї, у Антона Чапека у Відні, Ф. К. Попера в Хру-
Hothaway Pouli & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на яму з Chevreaux, Воксеаль, з гемзи, сатини, сукна, футрвані або ні, склад лякерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дитий, чоботи і шів-черевики. Найбільший вибір.

Необхідні товари хустки і талі. Правдиве біле Сієра і Д-ра Лямана. Паньчохи для панів дівчат, каштанки вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камаші і т. д.

Біле. Для панів, панів і дитий в найновіших красках.

Товари футрянні для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавки, з куни, шкотеки перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польовання, вовняні різної най-
моднійшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сгт.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сгт. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сгт. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ЕВРОПЕЙСЬКІ НАРОДНОСТІ І ВОЄННІ ДОБИЧІ.

Під наведеним заголовком помістив звістний ро-
сійський публіцист Новіков в останньому числі часопису
Le Courrier Européen естатю, з котрою хочемо позна-
комити наших читачів.

Російська революція — пише д. Новіков — хоча
ще далеко не скінчена, подає нам деякі висліди, не-
звичайно важні для розвитку Європи.

В Москві, на конгресі земств, в наслідок по-
свідного року, довершило ся цілковите порозуміння між
російським і польським народом.

З нагоди сеї події, котрої наслідки можуть бути
важні, насувають ся деякі уваги про теперішнє по-
ложення нашої часті світа.

В Європі є народи, що дійшли до найбільшого
розвою умовної діяльності, прим. Англії, Французи,
Італії, Німці. Сі д о р о с л і суспільства, коли можна
ужити сеї метафори, мають повний варстат засобів
духової праці. В англійській, німецькій і французькій...
мові крім безмежного числа творів уяви (поезій, драм,
романів) находимо множество творів, котрі відносять
ся до всіх галузей людського знання (математики, техно-
логії, астрономії).

О межу з тими народами в повнім розвою на-
ходимо етнічні групи, у котрих засоби духової праці
є доволі обмежені і котрі не мають ще достаточного
простору літературі, ні красній, ні науковій.

Німці роблять основну ріжницю між народами
дорослими і народами малолітніми (знова в ме-
тафоричнім значінні). Перших називають Kultur-
träger-ами, других Kulturmaterial-ом.
Лише Kulturträger-и мають спроможність створити окрему
культуру. Kulturmaterial-и сеї спроможності не мають. Че-
рез се Kulturträger-и мають місію і право винаро-
довлювати Kulturmaterial-и і то навіть для добра тих
останніх і поступу, коротко кажучи, щоби пособити
розвою людства. Kulturmaterial-и не мають нішого
права як покійно піддати ся Kulturträger-ам і оди-
ним їхнім бажанням повинно бути, розтопити ся чим
швидше у вилих чужої але вищої цивілізації.

Се думки, які до недавнього часу володіли світом
і досі володіють у мозках деяких ретроградів, більшої
частини володарів і політиків.

Коли прийняти сю тезу про цивілізаторів
і потребуючих цивілізації, треба признати,
що коли цивілізатори загарбають землі тих останніх,
то роблять діло хосенне, навіть коли би послугували
сеї насильством і проливали цілі моря крові. Вже від
давня однак пересвідчили ся люди, що народи „до-
рослі“ не дають ся знищити одні другими. Хоч як
ограничений був Бісмарк у своїх політичних поглядах,
він бачив дуже добре, що се неможливо для Німців,
винародовити Англичан. Із за того загарбане Англії
Німеччиною не видавало ся Бісмаркові дуже пожада-
ним. Але зовсім другої тактики держав ся він зглядом
„малолітніх“ народів. Він думав, що їх можна легко

винародовити і через се вважав кожну добичу на
їхній території хосенною.

Так просто і по дитячому уявляють собі сі
справи політики, котрих познане доходить до оглу-
шення і таким робом вони рішають важні річі прямо
наївно. Забирає ся край населений „малолітнім“ на-
родом, Kulturträger накидає ему свою мову насильно:
наказує говорити нею в судах, послугувати ся нею
в адміністративних бюрох, учати єї і нею по всіх
школах. По якім то протязі часу сего драконського
управління всі побіджені знають мову побідника; намі-
рений вислід досягнуто, побіджених винародовлено.
Чи ж є що хитрийшого над се? Ріжнородне населене
стає одноцілним, обрїй народности Kulturträger-ів
розширяє ся, єї могутність росте, стає можливим ро-
бити нові добичі а через се треба устроїти як най-
страшніший воєнний апарат, щоби в данім разі на-
кинути ся на нову добичу.

Принада довговітної ворожнечі між Москалями і
Поляками ґрунтує ся також на тій давній ошибці,
немов би асиміліція „малолітніх“ народів дала ся
перевести насильством.

„Між Поляками і Москалями находить ся 26 міль-
йонів Українців — пише далше д. Новіков — ко-
трих інтелектуальна культура остала трохи позаду.
Москалі: Поляки мають претензію, одні і другі аси-
мілювати Українців до своєї народности і то насиль-
ним способом. Москалі, навіть в часи найстрогішої
автократії, не добачували нічого шкідливого в неза-
висимості Польщі. Але вони знали, що Поляки, одер-
жавши свободу, схотять сейчас придбати собі Україну.
А саме в Москві бажали, щоби Українці були влучені
до московської народности а не до польської. Отже щоби
унеможливити змагання Польщі на Україну, вважали
в Москві кінцевою річю держати Польщу під ярмом
російським“.

„Всі змагання того рода є тепер передані і
застарілі і не повинні ні на хвилину займати політиків
справді гідних сего імені, а се із зовсім простої при-
чини. Українці стали під теперішню хвилю цілком сви-
домими своєї національної окремішности. Українці
вступили тепер в епоху „дорослого“ народу: вони не
хочуть бути ані Москалями ані Поляками, не хочуть
розлиняти ся ні в одній ні в другій народности; вони
мають сильну постанову остати самими собою і ви-
творити цілковитий інтелектуальний варстат в своїй
рідній мові. Українці домагають ся тепер цілковитої
адміністративної самоуправи з місцевим соймом в
Києві. Українці домагають ся, щоби російська держава
надала собі федеральну організацію і щоби права
всякого народу цілковито були забезпечені“.

Се що сказано про Українців, відноситься та-
кож до Литовців і Георгійців. Революція в прибал-
тійських областях і в Кавказі доказує се наглядно.
Що до Фінців, то вони на щастє вже здобули собі
цілковиту самоуправу.

Таким робом наслідком розвою освіти нема те-
пер вже в Європі населення позбавленого національ-

ної свідомости, так як нема вже населення з кочевим
способом життя. Завдяки багатству накониченим рід-
ництвом і промислом, завдяки розширенню освіти і
культури нема вже в Європі суспільностей, що за-
слугували би на назву Kulturmaterial. За тими по-
свідними прийдесть ся тепер шукати в Австралії і
Африці; в Європі всі народи дійшли вже до стану
„дорослих“.

Коли справа так стоїть, то всі політичні добичі
змінюють тепер свою вагу. Передше, коли прилучу-
вали провінцію, яка давала ся легко асимілювати, єї
придане могло означати хосен, приріст сили пажа-
даний державі. Але сьогодні, коли прилучити провін-
ції, які з кінечности стануть неподатливими, то при-
дане їх далеко не збільшить а радше ослабить дер-
жаву, місто хісна принесе їй шкоду.

Європа дійшла до тої ступені історичного роз-
вою, де насильна добича вже не приносить хісна.

Рівнобіжно з поступом освіти поступає розвій
політичних свобод. Поволи абсолютні управління усту-
пають місця конститутційним і поволи загальне право
голосовання стає підставою виборчої організації. Коли
воно ще не введене у всіх європейських державах,
то понятий, що се стане ся в найближшій будучности.
Отже наслідком загального голосовання неподатливі на-
родности інкорпоровані в конститутційні держави, ста-
ють правдивою небезпечкою для пануючих народно-
стей. Ми бачили в англійськім парламенті, що 80 ір-
ландських послів успіло в дану хвилю застановити
ціле політичне життя держави. На земськім конгресі в
Москві, в падолисті 1905 Москалі підносили вже пи-
танє, чи присутність Поляків в петербургськім парла-
менті не буде небезпечною для Росії. Цілий світ
знає, до якого безладу дійшла Австрія по тій самій
причині.

Вислід із всего сказаного насуває ся сам собою:
Коли добичі небезпечні для могутних, то вони в своїм
власнім інтересі повинні їх відреци ся. А коли дер-
жави зречуть ся наміру робити добичі, то відпаде
потреба удержувати величезні воєнні варстати. Пи-
танє мілітарне упаде само собою і організація феде-
рації освічених держав стане справою дня.

РАДА ДЕРЖАВНА.

У вівторок дня 30. січня б. р. розпочались наново
наради австрійського парламенту. На початку засі-
даня повідомив ґр. Феттер, що посол Гарашіх,
зложив мандат посольський. Правительство пред-
ложило законо-проект в справі полєкші податко-
вої для будівель в цілях асанацийних і комунікацій-
них в Кракові, а управитель міністерства просвіти
пофнув предложене в справі заснованя італійського фа-
культету в Роверето. Опісля відчитано рад інтерпе-
ляцій і внесків, між иньшими інтерпеляцій: пос. Василь
Яворського в справі закаузу віча народного львів

С. Н. Судьба.

В гостиниці — от як то в гостиницях — бо-
гато столів, а коло кожного стола по кілька осіб. От-
тут зійдуть ся не лиш задля „перекуски“ або шалюнки
пива, а більше тому, що тут можна не з одним по-
дбати ся і спокійно поговорити. Того дня була гостини-
ця повна, і я не міг найти порожнього стола. Узрівши
коло одного століка в кутину салі одно порожнє
крісло, пішов туди. Сидячі коло стола особи, щось
пять мужчин, по „званю“ купці, по виду євреї, не
мали нічого проти того, що я сів між них. Я сидів
спокійно і їв. Потім прийде слуга пива, і я почав си-
сувати на палір „орудки“. Вони балакали. Де-яке
слово їх бесіди добило ся і до мого вуха, і я до-
відав ся, що два з них втекли сюди з Росії. Отєя
вість спонукала мене прислухати ся до них ближше і
попросити, щоби розповіли децю нового з тої держави.
Вони й не давались багато просити, а розповідали
много про розрухи, про безправства і т. такі річі,
які від торік в сему царстві на дивному порядку. —
Один з них був очевидцем походу Ганона і иньшої
події, котру він нам розказав.

... В місті, говорив він, панувало страшне заво-
рушенє. Улиці переповнені козаками і піхотою. Инь-
шої людини й не добачиш, хіба геть далеко-далеко в
бічних улицах. Вже від рана так. Се, бач, має їхати
батюшка-цар.

На розі улиці стояли три особи. Вже довго му-

сіли стояти там, бо старушка не могла вже втримати
ся на ногах, вона мусіла сісти — під мур.

— Мамо, я піду до офіцера й скажу, що нам лиш
десять кровів до хати, що ми ослабли, сьогодні ще ні-
чого не ївши. Нема причини не пустити нас.

— Можеш, відповіла мама, але не думаю, що з
того щось буде. Ліпше зачекаймо ще хвилину-дві. Ще
наганьбять тебе.

І так стало ся. Бідного Васю наганьбили і нагнали
на давнє місце. Геть-геть по обіді військ розійшло ся.
Царя ніхто й не бачив; він поїхав иньшими улицями.

* * *

У вечір сиділи всі при столі сумні-невеселі.
Лиш вуйко Вася та єго жінка балакали про деякі ро-
динні справи.

— В нас лихі порядки, заговорив Вася. Уряд
робить, що хоче. Нарід призирєє ся всім безправствам
і мовчить, бо казати що не сміє. Вільного тут нема
нічого. Все як заковане. Гадайте собі, цілий день були
замкнені улиці, котрими мав їхати цар. Навіть вікон
в домах не вільно було отворити. І дивують ся, чому
є так багато людей, що не люблять царя й уряду. Не
дивота, наколи по всім усядам вибухають розрухи.

Вони, бідні, боять ся якого замаху. При тім од-
нак забувають, що таким строгим поведєнем розбу-
рюють населене. А жите царя все таки не годі охо-
роняти. Вони може й не знають, що сям поведєнем
творять мур, який ділить царя від єго підданих. Они,

бач, думають, що цар для них а не для народу. Наша
родина може про се багато говорити. От хочби вуйко
Тодор. Вийшов на улицю, від свого приятеля, а тут
і заарештували. А чому? Бо в тім домі відбували ся
збори революціонерів і власти думали, що й він там
був. І думаєте, що єму повірили, що повірили єго
приятелєви? ні! На Сибір! звучав засуд. На п'ять літ
на Сибір, — за дурно. Єго жінка зійшла з ума, а він
погіб до двох років.

Оттак говорила матір Васи. Єї голос дрожав, а
з очей котили ся сльози.

Як гості пішли домів, а бабуся лягла спати,
мати притулила єна до грудий, і цілувала. — Васю
серце мов, жите мов! — говорила благочиним голосом.
Васю! Я говорила про вуйка, а про твоего батька, що
также помер в тюрмі на Сибірі неванно, не споми-
нала, бо не годна про се говорити. І н-б була збоже-
воліла, але мені остав ся ти, Васю, ти послухаш
матір! Ти не меш належати до тайних товаришт...

— Ні, мамо, ні! Я втікати му від сих людей,
я, я втечу геть з відеи, бо тут нам добра не діжда-
тись. Коби лиш покінчити школу.

І мама всміхалась. На єї лиці снувала ся надія,
що Вася буде єї по віки, що на єго груди вона в по-
сліднє затулять очі.

* * *

— А знаєте, що було далі? — спитав нас спів-
бесідник. Минув шкільний рік. Вася скінчив гімназію.
Мати лагодилась вже в дорогу. Вони хотіли пека-

ским старостом в одній місцевості львівського повіта, одну посла Міхта з жаганням виясненн, чи то правда, що деякі часониси донесли, що рух на північний залізничний відбувається на рахунок держави а другу в справі заминення сербської границі. — По відкиненню внеску п. Хоца, аби усунуто з порядку давнього першу точку т. е. контингент рекрутів, а щоб натомість приступлено до нарад над обезпеченням приватних урядників, палата приступила до першого читання уставу про контингент рекрутів. Проти уставу говорив перший п. Прашек заявляючи, що він заа тего е проти уставу о контингенті рекрутів, що Чехи і Поляки і прочі Славяни? повинні домагатись таких самих уступок на військовим поли, як і Угри. По Пражеку говорив пос. Штернберґ і заявив, що армія е не тільки коначною державною, але також інституцією едукативною (о діє ітас!) для народу, однак, не вона повинна вражати почувань релігійних і патріотичних. В острих словах критикував він далі урядовців армії, міністрів а особливо мін. Голуховського за его становище ще супроти сербско-болгарської цлової унії а вкінці заявив, що контингент рекрутів мусить бути ухвалений, хотай би зі згляду на конституціоналізм. По вельми простацких виводах гр. Штернберґа забрав слово Молодочех пос. Шрамек, заявляючи, протівником свого передбесідника із многих зглядів. При тім заявляє, що краса будучисть цілої держави і всіх народів е туго звязана із виборчою реформою без курій і політичної арифметики! По нїм виступив др. Авр. Ончук і знов продукував ся як великий поступовець, прихильник національної автономії і рівноправности усіх народів навіть і на Угорщині. Все воно дуже гарно, тільки на жалє се одні тільки „слова й слова“, по за якими криють ся грошодупека етика й робота. Тепер забрав слово президент міністрів барон Гавча і відіправ атаки вимірені протів его особи пос. Штернберґом, котрий хотів тим способом піддати в сумнів независимість президента міністрів яко шефа правительства. Президент кабінету потвердив, що дійсно якась близька ему особа допустила ся свого часу неправильностей в службі державній, але сейчас виступила із служби державної та зрєкла ся всяких набутих прав. Стало ся то в часі, коли президент кабінету взагалі не мав ніякого впливу на управу правительства, ані не позіставав в ніякій звязи з прасою. Що же до другого факту, справи сина президента міністрів, то той тепер яко конципіст в міністерстві справ заграничних е приділений до амбасад в Парижі і в тім характері побирає додаток, який ему належить ся. З тих двох примірів палата оцінить, на які атаки виставлений чоловік займаючий становище політичне. Оцінку поступованя пос. Штернберґа позіставає бесідник палати. (Опелески). Відтак жалувал ся п. Фресель на зле поступованє з войками. Пос. Шайхер згадав про конфлікт з Сербією і висказав погляд, що его викликали лиш Мадари. Пос. гр. Штернберґ запитував президента, чи схоче він заїзвати бар. Гавча, щоби той виделегував комісію слідчу в цілі розслідження ціпнесених ним (Штернберґом) закидів протів бар. Гавча, а він на них поставив докази перед комісією; в протівнім случаю буде старати ся, щоби відновлене вияснене вишло від палати. Предсідатель віцепрезидент др. Жачек відповів ему на то, щоби з тою справою звернув ся просто до президента міністрів. Пос. Штайн домагав ся залагодження закона о резормі права супружного і підніс, що було би добре злучити сю справу з законом о коніруї, а пос. Люкаш жалувал ся, що ще не ухвалено в палаті нанів закона про районоване бураків.

На початку вчорашнього засідання відповідав управитель мін. торговлі гр. Аверсберг на, інтерпеляції в справі митової війни з Сербією. Він заявив, що до

зірвання торговельних переговорів із Сербією дали причини мотиви економічні, а не політичні, а то здержанє у великій тайні т. зв. сербско-болгарської митової унії, яка неможє ся із австрійськими інтересами. Коли сербське правительство помимо домагань австр. уряду справ заграничних не дало потрібних заспокоєнь, треба було переговори зірвати. Із причини подій у вивозі худоби мусіло австр. правительство покористуватись вповні із прав, які йому припадають на основі трактату. Правительство жалєє одначе, що Сербія, не розуміючи правдивих (сге!) інтенцій Австрії, поробила кроки незгідні із трактатом. Се ситуація значно утруднило. По відчитанню інтерпеляції між ними п. Брайтґера про заклази зборів у пов. бобрєцїм відіправ мін. справ. др. Клайн закиди, які поробив йому на попереднім засіданню гр. Штернберґ. Відтак ведено даліше дискусію над контингентом рекрутів, в якій забирали слово пос. Рєзель і гр. Дзєдушицкі, який заявив, що „Кола“ після своєї традиції голосувати буде за сею коначною державною без огляду на політичне становище „Кола“ до правительства. На сїм серед протестів чеських радикалів дебат у закінчено. Генеральним бесідником вибрано Кіаїнґер а contra Малаїка.

Після того контингент рекрутів ухвалено.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Оршівцях (пов. Кіммань).

Дня 21. січня с. р. відбуло ся віче в справі виборчої реформи в Оршівцях. Участь в вічу взяли місцеві селяни в числі понад 600 і учивелі, з виїмком п. учительки О. Данчул і панотця, який взагалі відніс ся до сеї справи дуже апатично, коли не ужити для означення його поведєна трохи вишшого а вповні заслуженого слова!

Про виборчу реформу говорив учит. Іля Шевчин, а про наше теперішнє положєне учит. Іван Гронський. Доказавши, що не різнею, як се голосять Поляки і їхні прислужники, а правим шляхом домагають ся австрійські Русини нової виборчої реформи, виїс бесідник звичайні резолюції, які присутні ухвалили вислати телеґрафічно президентови міністрів Гавчови. Учит. Сїмович додав єще поясненя що до реформи виборів громадських і на тім надучит. Войновский, яко предсідатель, віче замкнув. Одушевлені вічевики, відсїпавши патріотичні пісні, розійшли ся спокійно домів.

Велике народне віче в Розтоках (пов. Вижицї).

Дня 21. січня с. р. (в неділю по Йордані) відбуло ся велике народне віче в Розтоках на Буковині коло читальні „Рускої Бесіди“ під голім небом. На віче зібрало ся понад 4000 людей без ріжничї національности і віроісповіданя. Із інтелігенції прибули, окрім тамошнього учительства п. надуч. Стефана Зоти і п. уч. Данила Харовюка, п. посол Єротеї Пігуляк, п-ї Емілія Зота, п. надуч. Теофіл Гидий, п. уч. Петро Люк, п. уч. Яків Заяць, п. А. Косташук, п. Е. Нікраш і багато иньших.

Найперше привітав пана посла Єротеї Пігуляка п. кошовий Іван Томек, а потім начальник громади п. Андрій Матієс даром хліба і соли.

В справі виборчої реформи промовляв п. посол Єротеї Пігуляк. Він у своїй 3 годяній горячій промові змалював вперед положєне нашого покривдженого руского народу. Найдовше розводив ся бесідник над

ударі, що впав на неї і на єї сина. Що вона не робила, ходила від дверей до дверей, там гроший не жалувала, там просила, там грозила, все на дармо. Тепер вона рішувалась піти попрощати ся з своєю дитиною, побачити его перший раз і посідний від часу арештованя.

Вбравши ся, пошкандибала до вязниці і просила, щоб впустили.

— Але я хочу сама з ним поговорити.

Сторож скривив лице, але почувши в руці не маленький папірчик, заговорив дуже лагідно: Прошу, як собі бажаєте.

Він отворив келійку. Вона увійшла до середини, а сильні двері замкнули ся за нею знова. Мусіла хвилину стояти нерухома, бо в келійці було темно. Аж побачила его на прічі.

— Мамо, крикнув Вася, і впав мамі до ніг. Мамо, прості мені, я не винен, я не був з ними!

— Дитино моя! заговорила матір. — Бідна дитино! Невинно маєш іти туди, куди пішло вже так багато, куди пішов твій вуйко і батько, і з відки вже не вернули, з відки й ти не вернеш. Невинно.

— Мамо! Я здоров, я витримаю, я годен витримати тих 5 літ. А може то ще переіначить ся. Я буду гарно, бездоганно поводити ся, мене помилюють. Я поверну скорше.

— Ні! пригноблєним голосом заговорила матір. Вас всадять до вязниці між розбійників, між злочинців, тебе невинного. Наложать на тебе найдани. Може бути, що нїм ще доїдеш, ти вже помреш. А хоть би й вернув колись, я того не дожю, і не хочу того дожити, щоб бачила тебе знущеного на душі і тілі. Тобі не буде полекші, ти політичний засланець. Вєсь

виборчою реформою і вияснив докладно проект загального, безпосередного, рівного і тайного голосованя. Представив заразом дотеперішню борбу руского народу і руского парламентарного ладу о право виборче. Опісля заявивав зібраних, щоби в так важній хвили ніхто не дармував але най тотя жорстока борба о належні права обхонить кожду щирю руску душу, най голос безпосередного, загального, рівного і тайного права виборчого підоймуть тисячі міліони покривджених невольників мужиків. Вкінці звернув ся бесідник до вічевиків Жадів і напїмнув їх, щоби й они разом із руским народом, межи котрим они сотка літ в згоді живуть, добивали ся заповідженого права. Зібрані вічевики слухали із горячим одушевленєм промови, перебиваючи єї грімкими окликами: Проч із шахрайствами виборчими! Проч із привілеями! Проч із теперішніми куріями! Проч із твердинями безправства! Проч із ворогами народу! Проч із хруїями! Нехай жнє загальне, безпосередне, рівне і тайне право голосованя!

Опісля ухвалено отєї резолюції:

1. Віче домагає заведеня загального, безпосередного, рівного, тайного, несфальшованого права голосованя, так до ради державної як і до сойму правого, рад повітових і громадських та заявляє, що всіма силами буде стреміти до заведеня сеї реформи вже в найближшій часі, етаючи до борби рука в руку із робітничим пролетаріатом.

2. Віче домагає ся утворєня округів виборчих на підставі національної автономії, причім Жиди мають бути узані за окрему народність.

3. Віче ухвалєє вислати до президента міністрів бар. Гавча телеґраму слідуючого змісту: Руске многотисячне народне віче в Розтоках зібрало для 21. січня с. р. вітає з радістю заповідь нової реформи виборчої в напрямі загального, безпосередного, рівного і тайного права голосованя, однакже застерігає ся протів всякого обмеженя і сфальшованя того права.

На сїм віче закінчило ся, телеґраму вислано.

Гуцуляк.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 1. лютого 1906.

Відень. В дальшій дебаті над законом про обезпечєне приватних урядників заявив мін. справ внутр-гр. Віланд Райд, що як небудь правительство не вповні згоджує ся із деякими поправками, які поробила в правительствєннїм предложеню парламентарна комісія, то воно таки пристає на те предложенє ради того, щоб воно стало як найшвидше законом. За те мусить він рішучо заявити ся протів внесеня меншости сої. пос. Ельдерша, бо воно заходить в межі загального обезпечєня на случай старости і слабости. (Опелески).

Будапєшт. Член палати вельмож граф Франц Ердеді номер.

Мітава. Коло Тукум убили революціонєря графа Лямсдорфа а бар. Реке ранили. Убийники втекли.

Фіюме. Робітники в тутешних фабриках торгових лодок ізза строгости управителя розпочали страйк. Спокій не порушено.

Варшава. Вчєра розстрілено на основі присуду воєнного суду 5 Жадів за терористичну діяльність.

Білгород. Рада міністрів рішила не предклатати скупштинї сербско-болгарского договору.

рід наш записаний в чорній книзі. Таких як ти багато є вже там. Коли-б вас так не карали, не було-б і кого карати.

Вона обняла сина руками, притулила до слабій груди, здавалось, хотіла в серце своє втиснути сина свого, щоб могла закрити его своїми матірними грудьми.

— Бачиш, який ти хорий, блідий, змарїний. І я, матір твою, аж сьогодні сьмію бачити тебе. Сьогодні в посідне. І не буде кому тебе поглядати, обійти. Я мала-б остати ся без тебе? Я мала-б позбути ся свого щастя? Ні! Ти мое жите, не має тебе, не має й життя моего. Сину, серце, ти не чуєш, що я говорю?

Єї слова придавив гіркий плач. Вона его ще дужше притулила до себе і цілувала. Потім схизнала голову на его плече, а правою рукою піднесла щось до рота. Подала голову в зад, а в руці побачив Вася на пів ще повну олячиночку, а на єї губах показали ся чорні плями. Він виїняв з руки олячиночку, а в тій хвилі повалила ся вона долів.

Вася підняв трупа й положив на прічу, а по его лиці снував ся дивний усміх. Він поцїлував помершу. Єї бліде лице наче всьміхало ся до него.

— Мамо, я йду за тобою!

В дверях почав обертати ся ключ, в коридорі настав гамір. Та нїм відчинились двері, він був вже пригтовлений. Саме в тій хвилі випорожнив до дня олячанку і впав коло ніг матери...

Бесідник умовк, щоб відпочати, а глянув на годинник. Час до потагу! Попрацавшись з всіма помчав я на дворець.

дати сей край, хотіли їхати до Парижа. На другий день малц їмнєвисти дістали сьвідомства.

Вася спїняв домів, щоб принести мамі радіснє вістку, що він вже „вольний“. Бідна матір, вона хвилі числила, вона дрожала, щоб, криїй Боже, не стало ся єї Васи щось злого. А за зле не тяжко.

— Семенов! а то чому так скоро? закликав Васю его товариш. Знаєш що Вася? В нашій класі відбувають ся тайні збори. Є там і Ася. Що я не наговорив ся, не послушав, пішов.

Вася побайд. Ася, се его найліпший товариш, і він між революціонєрами. І які очайдухи! В класі. Не дослухував ся мови товариша, побіг назад. Брама була ще отворена. Вася увійшов в коридор. Тут почав чогось страхати ся. Приклав вухо до дверей і наслухував — тихо. Хотів отворити двері, але вони були зачинені. Нараз почув якісь кроки. Налакав ся і відскочив від дверей. Прямо до класи пішов якийсь панок, запукав у двері — якось дивно, а двері відчинились і панок увійшов до середини.

Вася остав ся в коридорі як закамєнїлий. Чого ему тут, де чужі люди ведуть провід, і скорим кроком пустив ся і він до виходу. По дорозі здивав кількох чужих, що остророжно гляділи на него. Якось легше відітхнув, коли зврів ся за брамою. Та в тій хвилі почув на собі тяжку руку і двоє понурих очей гляділи строго в его обличчє. Не надумуючись багато, вирвав ся з рук першого ката і почав утікати. Але его зловили.

Минав місяць за місяцем. Слідство трєвало далі. Не помагали ріжні докази, не помагали просьби, плати, і его постигла судба: На Сибір!

Як нарочно призначують на такі засуди зиму. Саме перед Різдом довідала ся матір о страшнім

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. січня 1906.

17. роковини смерті архикн. Рудольфа. Дня 30 м. м. збули ся 17. роковини ще й досі оповитої таємничою заслоною, маєрлінгської трагедії, у якій втратив життя австрійський престолонаслідник, архикнязь Рудольф. В понеділок відправлено по багатого церквях поминальні богослуження і зложено багато вінців на саркофагу архикнязя в цісарських гробах. О 8-й год. прибув до крипт капуциньського костела також і цісар Франц Йосиф і пробув там около 10 минут на молитві при домовних синах і жінках, які зійшли зі свята серед так трагічних обставин.

Польско-російська спілка проти Русинів? Довідуємо ся про річ, в яку спершу й не хотіли вникати. Ось буковинські Поляки удержують фонди на борбу з Русинами! На сей фонд зложили сими днями на руни д-ра Мішково свої жертви й два Москалі з Одеси, що були недавно в Чернівцях. Нема то як славіянська взаємність.

Величаві окривні віча в справі виборчої реформи відбули ся д. 30. і 31. по всіх центрах галицьких Русинів. На вічу в Бережанах явило ся народу д. 30. 20 тисяч, в Станіславові 8—10 тисяч. Вчора відбуло ся 8 тисячне віче в Коломиї. Із заборони старої Павлівкової на віче під голім небом відбували ся рівночасно 3 віча в трох сільцях: 2-ох „Народного Дому“ і мійській парку. Реферували др. Т. Окуневський, др. Л. Кульчицький, др. К. Трильовський і Я. Веселовський та багато бесідників селянських. На похід похід н. староста теж не дозволив. W Polsce jak kto chce! Завтра відбуде ся у Львові віче Русинів із цілого краю.

Руска демонстрація перед судом. Перед звичайним трибуналом у Львові відбула ся передвчора розправа проти чотирьох учасників демонстрації по вічу в честь Хмельницького. Розправу проти обжалованого Ів. Цялика відложив трибунал на пізніше по перевслушанню кількох свідків, поданих обжалованим на вчерашній розправі. З трьох трьох обжалованих, Жука засуджено за піянство (его арештовано в п'янім стані) на шість тижнів арешту, Петра Машгаліра за публічне насильство на шість тижнів тяжкої в'язниці з постом що тижня, а Йосифа Бендера за проступок збіговища на 7 днів строго арешту.

Жіночі петиції. Пос. Кльовач виїс в парламенті петицію покрити 22. тисячами підписів, в якій чеські жінки домагають ся щоб при виборчій реформі розтагнути право голосування і на них і змінити коаліційний закон так, щоб жінкам вільно було основувати і політичні товариства. Подібні петиції мають внести жінки німецькі через посла Ойнера і польські. Наші жінки сеї потреби, очевидно, не відчували...

Популярні відчити устроює комітет зложений з відпорушників „Історичного Товариства“, „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“ від сеї неділі почавши що в неділю 3-й год. попол. в салі „Народного Дому“ в Чернівцях. Вступ від особи 10 сотинів.

Обструкція в чернов. раді мійській із технічної перемінила ся в менш прикру форму, річеву. На послідній засіданню із дня 30. с. м. інтерв'ював рад. Ю. Тромпетер тільки в справі застановлення магістратом платні тайним агентам, яких прийнято до служби мійської в характері дефінітивних. На внесення радного надсов. В. Ясеницького рішено їм виплачувати платню аж до остаточної поагоди сеї справи на повній раді. По залагодженню сеї справи оставав радник Тромпетер до кінця нарад на сади.

Доходи цісарів і королів в Європі. Найбільший дохід із трох європейських цісарів і взагалі зі всіх монархів має здаєть ся російський цар. Він має більше 27 до 35 мільонів марок річно. Відтак слідує цісар австрійський, що має 19½ мільонів марок доходу і то по половині з Австрії і Угорщини. Німецький цісар яко такий не має жадних доходів, за то як прусський король має цивільну дісту в висоті 15,719.296 марок. Цивільна діста турецького султана троха більша, бо виносить 882.500 тур. фунтів або 16,274.000 марок. Італійський король дістає 12,800.000 марок з державної каси. Альфонс XIII. з Іспанії лише 7,400.000 марок. За сими слідує королі: баварський 5,403.106 марок, сакський 3,550.000 марок, бельгійський 3,500.000 марок, португальський 2,400.000 марок, голландський 2,100.000 марок і віртемберський 2,017.189 марок. Всі інші королі мають доходи нижше двох мільонів марок і то: данський 1,203.200 K або 1,348.000 марок, шведський 1,321.000 кор. або 1,480.000 марок (і аж до подій сеї діста яко король норвезький 582.000 K), грецький 1,325.000 драхмів або 1,060.000 марок. Доходи румунського короля обчислюють на 700.000 лей або 560 тисяч марок.

Піанство в „новім краю“. Минулого року, видали мешканці Сподуличних Держав на трунки 1,554,090.000 долларів, рівночасно з тим, як на їду видали 1,260,000.000, на одяг і знаряддя домашні 630,000.000 а на обуви 261,000.000 долларів. На піятику видано отже більше, чим на споживні продукти.

Проти дорожніх. На посліднім засіданню ради мійської поставив радний др. Норст два важні внесення, які можуть до певного степеня зарадити нечуваній дорожній, яка тепер запанувала в Чернівцях. По перше домагав ся, щоб заведено громадську продажу дров,

осагнувши порозуміння із управою дібр гр. прав реалітійного фонду та із жєлєзничними властями що до обниження тарифів перевозової. В другім внесенню зазивав прилучити ся до акцій міста Праги і зладити меморіал, щоби в вяду замкнення єєрської границі отворено границю румунську. Через те подешевіло би мясо і загалом оживив би ся торговельний рух на Буковині. Оба внесення прийнято, а пос. др. Штравхер, який був на засіданню, обіцяв горячо заявити ся сею справою в парламенті.

Смерть Християна IX. Оноді помер король данський Християн IX. Про подорожню его смерті доносять телеграми: Король Християн уділював в понеділок послухання, що тривали дуже довго, як звичайно, позаяк королеви представилось багато осіб. По послуханнях засів король в товаристві царів вдови і князя Івана до сніданя, в часі якого почув ся нездоровий, а отод 3. по полудни позвав ся до ліжка, з якого ему більше не судилось підвестися. Християн IX. ур. 1818 р., став королем дня 15. надоліста 1863, а кілька днів пізніше затвердив нову конституцію, в якій поміж иншими Шлезвіг зівстав прилучений до Данії, наслідком чого прийшло до війни з німецьким цісарством. В мирі віденським зрік ся Шлезвігу, Гольштині і Лівенбургу. Другий его син зівстав королем Греції як Юрій I., старша донька Александра звінчалась з князем Вазі, теперішнім королем Едвардом VII. а княжна Дагмара виїшла за царя Александра III. — Вчора по полудни проклямовано новим королем Фридерика VIII.

Кошта версальського конгресу — не є установлені і зависять від обставин. Коли през. републики в часі свого урядованя подасть ся до дачісї, державна видве на виготовлене цілого апарату виборчого в Версалу 18,000 фр. Наколи однако вибір має бути доконаний в часі нормальнім т. є по вигасненню 7-літнього правління, то кошта вибору є більші. Тоді видатки одиодневного засідання в Версалу доходять до 30,000 франків, бо відновляють палату, відсвіжувать меблі, запроваджують світло електричне і телефон і т. д.

Прикрий завід злодіїв. З Києва доносять російські часописи, що до помешканя славнозвісного українського історика В. Антоновича закралась злодії, перетрусили цілу хату і не нашли нічого цінного крім кількох тяжких скринь. Надіючись найти в них Бог зна які скарби забрали їх з собою з найбільшим напруженем і зусиллям, та занесли в безпечне місце. Коли однак їх розбили, гіркому заводови злодіїв не було ні краю ні міри, бо намість сподіваних скарбів нашли кісточки, глянці черенки, кусні старих мечів, мідні монети і таке инше, що для них не представляло ніякої вартости.

Ухилене недостачі вагонів. В наслідок жалоб інтересованих звернула ся буковинська торговельно-промислова палата дня 29. січня в телеграфічний донос до центрального уряду для розділювання вагонів у Відні із домаганням швидкого вистарчального доставлення вагонів на буковинських шляхах. Огосей уряд подав зараз на другій до відомо палати також телеграфічно, що в тій справі видано вже вистарчалої зарядження.

Надзвичайні загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Ренунжинцях відбули ся дня 20. січня 6. р. На тих зборах ухвалено засновати свою власну крамницю, постаратись до того о карту промислову а винци вибрано новий виїд, в склад якого ввійшли Петро Черняк як голова, Стефан Ковальський як писар, Дмитро Ірунтей як касир, Василь Секета як бібліотекар та Георгій Федик, Мах. Воронюк і І. Процюк як виділові. — Петро Черняк, голова; Стефан Ковальський, писар.

Із поліційної дирекції. Нині прибув сюда комісар віденської поліції Рудольф Гансевич на шестимісячний побут, щоб уділювати інструкцій концептовому персоналові чернов. дирекції поліції. — Нова дирекція поліційна для спинення зросту полових недуг зарядила, щоб жіноча прислуга тзв. кавярень, що віддаєть ся соромному зарібкови, піддавала ся санітарним оглядам двічі в тиждень. — Треба згадати, що дирекція дирекція для перевозування арештованих завела окремий замкнений, що треба назвати справді модерним уладженем.

Готель париский валить ся! З нагоди репараційних робіт в зв'язі старім готелю „Paris“ завалив ся оноді плафон у одній комнаті. На домагане дирекції поліції оглянувши завалене урядник мійського уряду будівельного, який зарядив замкнене тої компати, однак оріє, що завалення муру нема чого побоювати ся. Справді вже крайня пора, щоб на місце сеї старої рудери, що зветь ся париским готелем станула якась нова величава будова, яка з огляду на своє положення в самім ринку оплатити ся мусить.

Експлозія. Вчора експлодував у Марієнбургу недалеко Моравської Острави паровий котел. В наслідок вибуху 3 палачі втратили життя, 4 ранені тяжко, а одну засинало. Причина вибуху незвісна.

Англійський король Едвард VII. тяжко хорий на астму.

В справі виборчої реформи. Оноді вечером відбулось спокійно при численнім уділі учасників, в різних еторонах Відня — сімнайцять соціал-демократичних віч з порядком дневним: „Виборча реформа до парламенту“. По вічу на Ляндштрассе прийшло до незнач-

ного конфлікту з поліцією, яка хотіла еконфіскувати червоні хоругви, чому учасники старались перешкодити. Дві особи узянено.

Пригода. Сьвятоїрданське стріляне з мездів і сего року не обійшло ся без жертви. В Путні маїнували маїастирський паймнт Георгій Тальпеліч, і Костатій Чугев та Ілія Тальпелар так небережно коло мездів що стріляний порох експлодував і опалив їм обличчя й руки. Ображені тіла є після лікарського осуду тяжкі, але не небезпечні для життя.

Оповідки, іменованя і т. п.

Народне віче в справі загального, рівного, тайного і безпосередного голосування відбуде ся в Видавчу дня 4. лютого 1906 о 2. год. по под. в етороді господаря Василя Романюка з отсим порядком: 1. Топерішнє положення політичне. 2. Виборча реформа. 3. Дискусія і резолюція. — Комітет: Василь Чаковський, Юрій Шлемко, Михайло Данилюк, Тимасій Маковий і Олександр Фрунза.

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Воїничуку у неділю, дня 4. лютого. — Комітет.

Народне віче у Виженні в справі виборчої реформи і організації громадської відбуде ся в Виженні дня 4. лютого 6. р. — За комітет: Юрій Гордійчук, Яків Гулей, Петро Клим, Тимофій Кулерка.

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся дня 4. лютого 6. р. в Валяві для громад Валява, Ватпівка, Лашківка. — За комітет: Василь Лімерга.

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся в неділю дня 4. лютого 6. р. в Підзахаричу пов. Вижанці. — За комітет: Данило Харовюк, М. Заяць, Н. Власійчук.

Віче в справі виборчої реформи відбуде ся дня 4. лютого н. ст. с. р. о 1-й год. по обіді на подвір'ю управителя дібр н. Бенсдорфа в Путилові. Се віче уряджують слідуєчі села: Плоска, Сергій, Путилів, Тораки, Кислиці, Дихтинень і Усте-Путилів. Підписаний комітет просить і сусідні села до участі! — За комітет: Михайло Дашкевич і товариші.

Із чернов. університету. Проф. хемії, сов. дво-Пшібрам задумує із кінцем літнього семестра кинути катедру, щоб віддатись уєнішнійше тихій науковій праці.

Із ц. к. П. гімназії. Письменні попраки іспиту зрілости будуть відбувати ся в люговім речинці дня 7. лютого, а уєні 8-го лютого.

Товариство буковинських лікарів покликано на своїх послідніх загальних зборах до управи товариства: примаря д-ра Льва Стефановича (голова), прав. лікаря д-ра Адольфа Райтмана (заст. голова), д-ра Потана Сейка (касир), д-ра Мозеса Вайнрба (секретар), старшого лікаря повітового саніт. лікаря д-ра Морица Рудніка (господар), примаря д-ра Модеста Понескула (бібліотекар). Заступниками віділових вибрано: примаря д-ра Евзебія Понескула, Броніслава Маєрського, д-ра Озіаса Геніха і д-ра Германа Хааса. До контрольного комісії вибрано: примаря д-ра Казимира Пйонткевича і д-ра Костя Кліма.

Вечерок з танцями. Дня 17. лютого 6. р. заходом місцевої акад. молодіжи відбуде ся в Огороджівці в салі готелю „Централь“ вечерок з танцями, якого чистий дохід призначений на товариство, що поклато собі за мету підпомагати і піклувати ся сиротами еторожинцевого судового новіту. Вступ від особи 3 кор. Ложя стоїть 15 кор. Карту отримати можна у Генрика Залека або при касі. Початок о 1/8. год. веч.

Із штуки і літератури.

Про оцадність. З німецького переповів для руских селян Василь Т.-щ. (Ваданя „Рускої Бесіди“ в Чернівцях ч. 182—183). Чернівці 1906. Накладом тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях. З друкарні „Рускої Ради“ під зарядом Ів. Захарка. Ст. 49 + 1. Ціна 30 сот.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. В п'ятницю попол. (по знижених цінах) драма Сарду „Fedor“, у вечір „Fuhrmann Henschel“ Гавитмана на дохід товариства торговельної прислуги і прив. урядників, в суботу оперета „Jung Heidelberg“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Володимир Літинський. Спогад.

Давно се було... У піль океані серед фалістичних просторів колося, що в легіт вітру до ніг клато ся, разом ішли ми — в полудня неані...

Потім на цвітів леваді ми сіли... В душах нам сонце сягло дугою — як наші очі стрінулись з собою червені маки нам в серцях горіли.

Давно се було... Як щастя єї хвиді, що на шлях цвітів нам смали розцвилі, в сьвітлістих мраках спогадів згадаю;

життя будденість проклинаю сіру й судбу, що в душі навули зневіру і шлях пустила в розмеж на розстаю!...

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількорових або при річних замовлен.

Дрібні Оголошення малім друком (petit) числ.

Належитості за анонси марками поштовим

значний опуст.

ть ся по 4 с. від слова.

и не приймає ся.

П. Т.

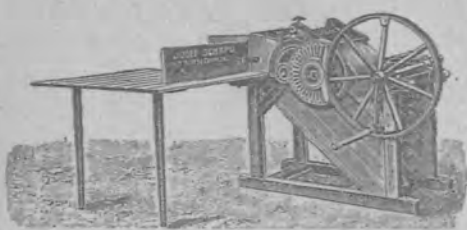
Хто до сеї пори не розпродав календарів „Рускої Бесіди“, прошу безпроводочно відослати їх назад, бо у мене за ними великий попит. За розпродані календарі прошу прислати належитість на адресу: Іван Захарко, Чернівці, Петровича 2. Хто гадає що аж в марцю відішле календарі назад заявляю з гори, що тоді не прийму їх і буду жадати за них гроший. З поважанем Іван Захарко.

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского
під заголовком

СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сеп. оправі.

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ (Галичина)

поручаю свій багатий склад машин різниці, помп, рур до верчення, січкарів, молотілок, млинків до чищення збіжжя і машин до шиття. Тому, що я заступаю найбільш славні фабрики машин в Празі і маю їх виробити все на складі, то нахожу ся в положенні доставляти вам добрий товар. Продаю машини по ось яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної залізничної стації в Галичині і Буковині.

Пр. 0 Січкарня с з різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
1 " " " " " "	—	—	42 К.
2 " " " " " "	—	—	44 К.
3 " " " " " "	—	—	45 К.
4 " " " " " "	—	—	47 К.
5 " " " " " "	—	—	47 К.
6 " " " " " "	—	—	49 К.
Р. S. 4. Млинок до чищення збіжжя з 8 решетами і решето до конічини	—	—	60 К.

Пр. Р. S. 10. Млинок до чищення збіжжя з 10 решетами і решето до конічини	—	—	75 К.
Ручна молотілка з розмаховим колесом	—	—	160
Котел о силі 2 коний з ремнями	—	—	230 К.
Машина до шиття ручна	—	—	60 К.
" " " " "	—	—	80 К.
" " " " "	—	—	130 К.
" " " " "	—	—	140 К.

При замовленях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посиллятою. Даю їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців сизати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сипату звольте ласкаво дати мені посвідчене від громадского уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (14—20)

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
без пере-
сіданя.

Знаєм із
своєї ско-
рости почто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем Т. ЗВ.
Doppelschrauben
Schnelldampfer.

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудне-
вої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що єуть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно. Пасажерам ізраїльського віроісповідання їдучи по всіх наших ко-
раблях межи покладом подаєть ся рятельні страви.

Видача карт до всіх естацій Сполучених держав і до Канади
Влизити услівя уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.
Чернівці, ул. Паньска 16.

76(6—6)

Наймоднійше етаблїсема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок

На осінь і зиму

поручає найбільший вибір уборів для пань, панів і дїтїй. — Убори зладжені після найновішого крою.

Стаї ціни, марковані на кожній штуці. 90 (16—24)

Діточа гардероба—се спеціальність.

Друкарня

„Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Одна Каса дістає отсі книги: Голо-
ловну, касову, щадничу, ліквідаційну, членську,
пайову, скриптів, дві книги юкстів, протокол, 100
арк. записів довжних, 100 арк. заявлень, 100 книжо-
чок членських, 100 щадничих і 4 таблички процентові.

Всі книги вже остемпльовані ц. к. урядом
податковим коштують 100 Кср. з пере-
силкою поштовою 101 Кср.,

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до
заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом
за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки
на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

1 (2—5)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хїньского срібла ц. к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, татгарки на листи і папері, пенелнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошени, рами до фотографій, куфори з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновішні дамські пояски, рукавички, маншети, гудзика, ковпирики, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Важлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, газзи, а кістяними ручками і и.

Рукавички з оленєвої шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трикотєві, шведські рука-
вички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муниція.

Капелюхи з найшу, з льодєну, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальоші і черевики до сїгу правдиві петербурскі найліпші фабрикати. Величез-
ний вибір.

Самостійна продаж капелюхів Відні, Йосефа Піхлера і Синів у Грацу, дїмі, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Гги, у Антона Чапека у Відні, Ф. К. Попера в Хру-
Hothaway Pouli & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreauх, Boksealf, з Гемзи, ситини, суєна, футровані або иї, склад лякерів чорних і в інших красках, для пань, панів, дівчат хлопців і дїтїй, чоботи і пів-черевики. Найбільший вибір.

Необхідні товари хустки і палї. Правдиве біле Еґера і Д-ра Лямана. Паньтохи для пань дівчат, каштаньки вовняні, перепаски на тїло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камані і т. д.

Бїле. Для панів, пань і дїтїй в найновіших красках.

Товари футрянні для пань і дівчат, різні ковїтри і зарукавки, з куни, шкотекі перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най-
модїйшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (ага. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., ага. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані вілні від порта. Рукописи авертає редакція лише на попереднім застереженем і залученем належності поштової. В справах редакційних можна устною порозуміти ся що дня від 9—10 рано і з—3 по пол. крім неділі і свят.

Про загальне голосоване.

Можна мабуть вважати річчю доказаною, що останні правди находити ся на тих крайних точках думки, які чоловік досі не брав ся прослідити: се можна твердити як про науки моральні, так і про позитивні і нема ніяких причин, щоб не прилучити сюди й політики, що являєть ся тільки продовженням моралі.

Людетво протягом століть жило, власне качучи, на півшляху від самого себе. Тисячі пересудів а передовсім найбільші пересуди релігійні ховали перед ним вершини його розуму й глибини його почувань. Тепер коли більша частина штучних вивішень, що закривали справжній горизонт його духа, значно осіла, людетво починає доходити до свідомости самого себе й свого положення між світами й починає розуміти, цілє, яку воно хоче досягнути. Воно починає розуміти, що все, що не йде до краю логічних заключень — безкорисна забавка на тому шляху. Людетво починає розуміти, що завтра прийде ся йому вертати той шлях, якого не пройдено ніч та що тераючи таким робом час між кожним етапом, не можливо виграти щось иншого поза коротким зманим супокоем.

Природа поробила нас ествами, що стремлять до крайностей. В тім наша сила і причина нашого постоу. Ми інстинктивно стремимо до останніх меж нашого буття. Однак ми можемо організувати життя тільки в межах можливого. Дякуючи сему прояснючому інстинктові вирнає все більш однодушне стремління, щоб не зупиняти ся на посередних рішеннях, по крайній мірі, щоб бодай проходити через них як найшвидше.

Ми не твердимо, що таке стремління до крайностей вистарчає само на собі, щоб довести нас до кінцевих правд. Все є дві противні собі крайности, між якими приходиться ся вибирати і дуже часто буває важко определити, що є початковою, а що останньою точкою шляху. В моралі приміром маємо вибирати між абсолютним егоїзмом і абсолютним альтруїзмом, а в політиці з одного боку між правительством найліпшої організації, яку лиш можна собі уявити, що охоронює і справляє найменші подробиці нашого життя, з другого знова між неістнованем всякого правління. Оба ці питання ще нерішені. Однак можна думати що абсолютний альтруїзм більше відповідає нашій цілі і являє ся крайнішою точкою як абсолютний егоїзм, так само як і безвласте — є щось більше крайного і більш відповідаючою цілям удосконалювання нашого роду як правління зорганізоване найбільш старанно та беззамітно — яке можна собі уявити в крайних межах соціалізму. Так можна ду-

мати тому, що абсолютний альтруїзм і анархія се найкрайніші форми, які вимагають усвоєння людини. Ми ж повинні знайти зир спрямувати на таку совершенну людину, бо мож надіятись, що до неї йде людетво!

Досвід не опронує ще досі, того, що ми ризикуюмо меншу помилку, дивлячись далеко наперед, чим назад, глядячи високо в гору, чим долів. Все, що ми досягнули до сї пори, заповіли і, власне кажучи, прикликали ті, кому закидувано надто високі стремління. На случай сумніву далеко мудріше, пристати до тої крайности, яка припускає, що людетво є як найбільш досконале, найбільш благородне і найбільш великодушне. Оттак можна би відповісти всім, хто ставить питання: чи добре було дати людям найповнішу свободу, не дивлячись на їх теперішні недостачі? Справді, обовязком тих, хто своїми гадками випередив несвідому масу — є зруйнувати все, що в'яже свободу людей, неначе вони заслужували на те, щоб бути вільними, хоч се річ відома, що люди стануть достойними свободи тільки в довгий час після свого визволення. Гармонійне користуване свободою набуваєть ся тільки після довгого повертання на лихо єї дїбр.

Тільки стремлячи до найвищого ідеалу, можна рахувати на те, що найдемо відтак ідеал дучшого. Те, що є правдиве в справі свободи, є правдивим і що до інших прав людини.

Щоб приложити сей принцип до загального голосовання — пригадаємо політичну еволюцію сучасних народів. Вона постунає по тій самій незмінній кривій лінії. Народи один за другим визволяють ся з тираниї. На місце автократії приходять більш або менш плютократичне правительство, вибране на основі обмеженого права виборчого. Се правительство по черзі уступає або майже всюди готово уступити правительству вибраному на основі загального голосовання.

До якоїж мети доведе нас таке голосоване? Чи воно приведе до тираниї? чи переіменить ся в право виборче постепення?

Чи воно стане окремим родом мандаринату, правительством вибраним або зорганізованою анархією? Того ми ще не знаємо. Досі ні один народ ще не пережив фази загального голосовання.

Масрикий Метерлінк.

(Конець буде).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Як генеральний бесідник в справі контингенту рекрутів промавляв contra Шенериянець пос. Малік,

який між иншим виступав проти наділювання високими гідностями військовими архикнязів, із яких на 35 ох 15 сповнає високі уряди військові і бере разом 96.898 К платні і поживу для коний. Сам овеє коштує для них 20-695-5 К. Можна проте брати, що удержане тих 15 архикнязів коштує державу чверть міліона корон, а до того кождий з них має ще оберст-гофмайстра, що є також в активній службі. Прочі архикнязі такі молоді, що до служби ще не надають ся. Рчо промовляв їм. людовець Кітінгер, який вказуючи на великі тягарі військові, домагав ся різних полекш для населення головно для хліборобів при сповнюваню військових вправ. Урчував також справу військового процесу карного й закону пенсійного для жовнірів. При фактичних сиротованах відперди др. Опидо і др. Кіндерман атака христосоц. прилата др. Шайхера на лікарів пороблені на попереднім засіданю, а гр. Штернберг приняв до відома заяву мін. справ. др. Кляйна, а за те закид фальшованя переніс на вищий суд краєвий. По сїм предложене про контингент рекрутів передано комісії військової.

По сїм приступила палата до дебати над законом про обезпечення приватних урядників, який реферувал іменем соц.-політичної комісії пос. Мархет. В генеральній дебаті забирає слово молодочех Шрамек, критикуючи недостачі сего законопроекта. На сїм дебаті перервано. По відповідах на запити пос. Штайна замкнено засідане о год. пів до 5-ої.

На початку передвчорашнього засідання відповідав мін. жел. Врба на інтерпеляцію посла Лухта в справі удержавлення північної залізничі, а мін. рільн. бар. Букоа пильних інтерпеляцій. По заяві мін. справ внутр. (гл. тел. в 9. ч. „Буковина“) забирали слово в справі убезпечення прив. урядників і то всі про: гр. Цедвіц, Райхштеттер, Карбус, Помер, гр. Шеніцкый, Шрайтер, Пітакс, гр. Штернберг і Хоц, після чого на висесне пос. Гресля дебаті замкнено серед звичайних галабурд пос. Штайна, який м. н. заявив, що хотів презид. мін. бар. Гавча за його „спілку з соціалістами проти Нїмців“ поставити в стан обжалованя, але не міг і між Нїмцями добути на се доволі підментів. Засідане замкнено о год. 3-ій.

Слідуюче засідане в понеділок о 3-ій год.

З НАД БІЛОГО ЧЕРЕМОША.

(Занепад Гуцульщина — Способи рятунку — Дежірати на полі шкільництва — Робота культурна й економічна — Рух політичний).

Прекрасні ваші високі гори, розлогі та просторі своєю величиною, а однак тісно та тяжко в них жити. І та тіснота чим раз більшає, змагає ся. Чим

— Знай, от ти відаєш, звідки беруть ся нові звізди, а не відаєш, як росте трава, по якій ступаєш кожної днини.

Ісус дав знак ученикови, аби мовчав, повів Гамаліла в лісню гушавину і там показав йому два птичі гнізда на двох сусідніх деревах. Як в одному гнізді, так і в другому були пташенята а матері їх літали трівожно навкруги та жалібно пінікали.

І взяв тоді Ісус з одного гнізда, де було п'ятеро пташенят, двоє із них і переложив їх в друге гніздо, й із другого, в яким було також п'ятеро пташенят, переложив також двоє до першого гнізда. І танним чином в кожному гнізді було по двоє чужих пташенят. І сказав Ісус до Гамаліла: які вони схожі одні на других!

Останній згодив ся з тим.

І спитав тоді його Ісус:

— Чи можеш показати мені, котрі пташенята є чужі?

А Гамаліла відповів, що ніхто не годен того зрозуміти. І відповів йому Ісус на бік, й стали вони глядіти на гнізда. І от прилетіли обі матері пташенят з поживою.

І обі відразу пізнали в своїх гніздах чужі пташенята й кормлячи свої власні хробачками і личинками нічого не давали чужим. Відтак полетіла кожна до чужого гнізда і там накармила своїх діток. А вони пізнавали і витали своїх материй, бо, як і ті, відразу їх пізнали.

І сказав Ісус до Гамаліла: Ти бачиш, що неопірене пташеня може відрізнити то, чого при всім своїм розумі не в силі зробити наймудріший чоловік.

К. Раковський.

Притча про піскове зерно.

(Із польського переклав Остап Сьвітлик).

Ісус скінчив навчання і товпа почала розходити ся. Тоді до учеників приблизив ся один муж іменем Гамаліла, що був книжником та вмів толкувати сьвяте писмо; Господа прославляв на десяти мовах, а книжок написав стільки, скільки другий учений не годен прочитати за свій вік.

І сказав Гамаліла: „Не забороняйте мені приблизити ся до нього“ (на вид бач його чванливого лиця, один із учеників був заступив йому дорогу).

Ісус, читаючи в душі прихогого, приказав пропустити його і Гамаліла опинив ся лицем в лице з Ісусом.

І сказав він:

— Я прийшов висказати причину невдоволення тобою.

І Ісус сказав:

— Говори!

А Гамаліла сказав тоді:

— Я уважно слухав твоїх речей і стояв в товпі разом з Анною, котрого прозвали дурачком а то зза того, що в нього не має природного розуму та що його не можна нічого вивчити. І стоячи разом з тим чоловіком, якого всі не без підстави вважають найдурнішим з поміж смертних, я прислухував ся твоїм словам; і твої речі показали ся мені речами Божого пророка, бо в них слів було мало, а мудрости много. І сказав я собі в гадці: „От на кім то спо-

чила благодать неба!“ І мені гадалось, що я зрозумів гадку твоїх речей. Та я замів, що скільки разів ти глянеш в мою сторону, погляд твій опинював ся на мені не частіше, чим на моїм сусіді Анії, прозванім дурачком, цілком так, наче-б ми оба були синами одної матери, якої імя „глупота“. І зза того я питаю тебе: Чи мудрець, посланий Богом, не вмє читати в душах людей і не відає, що кому належить ся? Або чи то справедливо ставити на рівні мудрого й дурного?

А коли він замовк, Ісус спитав його:

— А ти Гамаліло мудрий?

Тоді сей останній взяв за руку гуляючу на майдані дитину і припровадив єї до учителя. — Отсе дитина, котру я бачу вперше в житю, — й обернувшись до дитини, спитав єї: — скажи мені дитино, чи ти знаєш, хто я?

А дитина відповіла без вагання:

— Ти, Гамаліло — один із найбільше учених мужів Ізраїля, якому инші не гідні відв'язати ремени при сандалах.

І Гамаліла сказав: — Ти сказала дитино! — і пустив єї, а вона пішла гратись з своїми ровесниками.

І сказав Ісус до Гамаліла: я завдам тобі три питання, — а взявши його за руку, повів туди, де росла трава. Зігнувшись зірвав він там манюсеньку травку і сказав:

— Ще вчера не було тут тої травки, а намість неї лежало в землі придопане зеренце. Скажи мені, мудрче, яким робом з того зеренця виросла за ніч травка?

І Гамаліла не знав, що має йому відповісти.

А один з учеників звернув ся до нього,

раз тяжше тут о хліб насущний, чим раз тяжше о якийсь заробок. Дорожня стала страшна.

Все майже, що колись було власністю Гуцулів, знаходиться сьогодні в чужих руках. На тих просторах та буйних полонинах, де нас передше Гуцул пару соток а що найменше пару десятків худоби та овець, випасає сьогодні ляхвар свої численні череди та загарбує маєтки. Ті вічні праліси, в котрих Гуцул був до недавня ще паном, а сьогодні для него чужі, вступ у них ему заборонений і він став у їх властивість за наймита-поштуркача.

Заробивши який такий крейцар, який також йде в руки ляхварів, що за его працю дають йому місто грошей товари і то в подвійно високій ціні, вертає Гуцул домі і з гори та темноти пропиває все, що приніс з собою, а в додатку напиває ще і на той кавалок ґрунту, з котрого за якийсь час буде мусіти уступити ся. І так іде день за днем, а демон гора та розпук чим раз збільшає ся, дужчає. Коли так близьше придивити ся тим обставинам, серед яких наш Гуцул сьогодні знаходиться, то кождий прийде до заключення, що також его судба гірка і неопозавидна. Нарід гуцульський лишив ся без опіки, хоч правду сказавши, ним і досі ніхто достаточо не опікував ся. Пару одиниць, котрі можна почислити на пальцях одної руки, що хотіли працювати для добра брата-Гуцула, по многих трудах, зазнавши безліч розчарувань, а не поперті в додатку своїми, звичайно опускають руки і або утікають з гір або стають на все зовсім рівнодушними. Карпати, сеж наша слава, наша окраса, сеж наші горді Альпи, а їх мешканці бойкі Альпейці. Они гинуть-пропадають, а ми сему приглядаємо ся так рівнодушно! Вчора були они в половині наші, сьогодні до нас належить еще третина їх, завтра четвертина, а позавтра хто знає, чи будем вже мати до них яке небудь право.

Отже час найвищий, щоби тому сумному та невідрадному становищу зарадити. Вибавити їх можуть тільки отсі чинники: 1. просвіта; 2. загальне, рівне і безпосереднє право голосовання; 3. каси райфайзенни та 4. більше заінтересоване ними із боку свідомої рускої інтелігенції. Просвіта, до котрої они так туго беруть ся, скаже їм хто они є та на чім они стоять, загальне право голосовання дасть їм назад в руки владу автономію громадську, каси приспорять їм легких, але коєчних позичок, а руска інтелігенція, як ме частійше займатися справами брата-Гуцула, здобуде собі у него довіре і зможе его з часом випроводити на властиву стежку пуття.

Щоб все те виконати треба нам в горах більше сил до праці. Досі ба і тепер уважає наша суспільність місце в горах за місце кари і покути, а переїдвши короткий час між Гуцулами, старає ся чим скорше втечи з між них і дістатися домі. В деїм має она і рацию, бо тут страшна дорожня і чоловік відтятий, що так скажу, від світла. Кождий інтелігент потребує від часу до часу деїх виїхати будь за справуваннями, будь на забаву, а їм він відти дістане ся до якого міста, то сама дорога коштує его більше чим тамтого, що перебуває долів, який за ті самі гроші поїде і до Чернівців, набуде ся там, забавити ся і еще домі поверне із грішми. Сему повинна наша авторитетна суспільність зарадити... З другої же сторони брак у нас поєвяти і самопожертвованя для

Гамалія нічого йому не відповів, а крихітку подумавши сказав: увільни мене від третього питання!

А Ісус сказав: ти попрохав як слід „увільни“. І не питав його більше, але розказав таку причту: „В однім лісі жив-був муравель, якого всі прочі муравлі величали і прославляли як найсильнішого поміж собою, бо він без чужої помічі міг піднести соєвичне зерно. І пішав ся тим муравель та казав: „не має мені паря“ — і справді в цілому муравлинку не було йому рівного.

Зачувши, що в суєданому горді якийсь цар буде величавий терем, муравель пішов до того царя і сказав йому: „я сильний і роботящий, я — перший робітник в муравельнику. Я поможу тобі побудувати замок. Цар ласкаво велів йому іти за собою. І прибули вони до високої каміної стіни, де саме робітники перервали свою роботу. „Будуй далі, — сказав цар до муравля, а завтра прийди, і я дам тобі плату за побудоване замку“. Тяжко працюючи і напружуючи всі свої сили, підняв муравель невеличке піскове зеренце і заніс його на вершок каміної стіни, — і йому вдалось, що стіна стала о много вищою, ніж передом. Вже сонце сховало ся за горами, коли він спроміг скінчити ся працю і подумав, що до сеї пори ні один муравель не доконав нічого подібного й, мабуть ніхто із них ніколи щось подібного досконалого не зробить.

На другий день пішов муравель до царя і зажадав плати за свою працю.

А цар сказав:

— Покажи мені свою роботу.

І повів його муравель туди, де поклав був зеренце піскове. Але піскового зеренця не було на стіні, бо вітер здув його.

— Направду кажу вам, — сказав Ісус, — що вся земська мудрість подібна до того піскового зеренця: зірветь ся вихор і змете його, й не має в його. Перед лицем Господа не має ані мудрих ані глупих а в порівнянню з предвічною премудрістю однаково зникають малі і людська премудрість і глупота.

народної ідеї. Веникої ваги є такої добірні сили, котрі в горах мали працювати. Школи належали б як найскорше порозширювати, або позакладати філіяли, а учительські сили повинні бути що найменше з іспитом зрілості. Нескорісно ділає се на Гуцула, що учитель так часто змінюють свої місця, бо Гуцул не може мати через те до него довіри, котре у Гуцула так тяжко собі здобути, а що найгірше се те, що розпочата ним праця сейчас упадає, а наколи яєсь розпочате діло засійти ся, то треба десять разів більше праці, щоб его воскресити чим би нове яєсь діло впровадити в жите. Натура Гуцула прудка і надна; він дуже амбітний, Гуцул дасть ся наклонити до якогось діла, але скоро упадає на дує, наколи натрапить на якусь перешкоду, проте щоб щось путнього зробити, треба до его характеру приноровити ся і зрозуміти его, а до того потреба людей, відносно освічених.

Від недавня, бо літ тому несповна два як зачала ся праця між Гуцулами над білим Черемоном. Одиниці, а тих дуже мало, взяли ся до діла, а успіхи їх праці є вже неабиякі. В декотрих селах, як в Довгополі, Конятині ба навіть в Богом забуїї Яблоніці позасновували ся товариства просвітні, організаційні, каси, ба в останніх часах навіть і крамничі. Нарід зачав пробуджувати ся з того так тяжкого сну. Признати треба, що тяжка тут праця. Поборювати треба не тільки тьму ляхварів, котрі темного Гуцула в преріжній спосіб баламутять і підбурюють, але що гірше, виступати ся мусять проти старої верстви Гуцулів, котрі нависли до прастарих звичаїв та обичаїв, боїть ся чогось нового як лийсь святиної води. З тими останніми не легко можна дати собі раду, бо они крім темних дієв та безкраїх полонин нічого не бачили в своїм житю, яєсь нове товариство се у них нечужана річ. Они від него відсувають ся, ба в додатку і ворожо против нему виступають. А вже найгірше боїть їх се, як в селі запроваджує ся новий лад. Они сего дуже не можуть стравити і того, хто на таке діло поважить ся, уважають за найбільшого ворога, хоч би він ще вчора був у них найлучшим приятелем. Але за те молодше покоління, звичайно біднійше, бере ся радо до праці. Є між ними одиниці гідні уваги, які не одному інтелігентови можуть послужити за примір. Початок того руху і поступу дали „Січі“, якої не бракує в ніодній селі гуцульській. В тих селах, в котрих найшли ся одиниці, котрі потравили сей рух використати, запроваджувано і інші товариства, а в котрих таких одиниць не було, запанував наново старий застій і нелад. В протягу так короткого часу, відбули тутешні „Січі“ кілька суєдєних сходів сполучених з забавами, пару відчтів та поєснєн. Тепер заходять ся ті одиниці коло згуртованя всіх крамничі гірських в одну спілку гуцульську, котраб входила в куєнці зносини з більшими фірмами і могла прямо від них одержувати товари лучшого рода і много дешевше. Є надія, що гадка ся здійснить ся в сім році.

З засновуванем товариств розбудила ся також і свідомість національна і політична у Гуцулів. Они стають більше собою і своїм незавидним положенем інтересувати ся, стають думати, а Гуцул як зачинає думати, то се вже багато значить. Справа загального голосованя вельми їх заінтересувала. В кождім майже селі відбули ся то більші то меньші збори та віча, а віче устроєне дня 8. січня с. р. в Довгополі випало справді величаво зійшло ся поверх 3000 Гуцулів. Відколи гори горами, еще такого адвигу народу над Б. Черемоном не було. Були Гуцули крім місцевих, з Конятини, Яблоніці, Стебнів з буковинського боку, а з Довгополі, Ферескуля, Яблоніці, Гриняви, Голови, Красної, Ясенова, Устерік, Білоберезки, ба навіть з Жаба і з Кут з галицького боку. Та інтелігенція явилася до дуже мало, бо крім доохрєстних і місцевих п. учителів, о. Тимієвського і о. Попеля не був ніхто ласкав-прибути. Збори отворив місцевий учитель Антін Мандрик гарячою промовою, вітаючи всіх зібраних, котрі зводили потрудити ся на так важкій нараді. По виборі президія забирали слово пан А. Мандрик, представляючи зібраним наше незавидне положенє яко всіх Русинів Українця, а відтак наше положенє в кордонах Австрії з окрема. Про справу загального голосованя говорив о. Попель, про матеріальне положенє Гуцулів п. Т. Роговський уч. з Стебнів, про іронізацію і п. законі п. Д. Харовський уч. з Ростік Бук. З між Гуцулів промовляла Петро Будз, господар з Кут стар., Іосєф Сіптович з Жаба, Олекс Моканюк з Яблоніці (Галичина), Кость Гринчук з Ясенова і інші. Всі бесідники говорили дуже гарно з повним зрозумінєм річи про потребу заведєня загального права голосованя. Дуже відрадною появою було се, що всі з бесідників Гуцулів захохотувати ся до науки, запам'ятали ся, щоб посылати діти свої до школи, бо тільки школа вирве їх з теперішньої неволи. Як і виховає діти, так а буде наша будучність — говорив Петро Будз. Видно, що наш нарід зачав пізнавати вартість науки і що він зачинає єї цінити. Ся проява, се запорук на красшу будучність. Ухвалено також відповідні резолюції, котрі вислано на руки бар. Гавча.

По відкриттєві сесії „Ще не вмерла“ і „Не пора“ розійшли ся одушевлені Гуцули спокійно з надією на красшу будучність домі. Осє так випало віче.

Се тільки початок праці. Сі молоденькі товариства і стоваришеня треба стерегти і зильнувати як ока в голові а передовсім каси і крамничі, бо Гуцули самі не є ще на стільки зправлені, щоб остоятися на своїх власних ногах без поради і помічі другого.

Ще раз повторюю: нам треба тут сил до праці і то сил як найлучших!

З одержанем ново заповідженого права виборчого, ба і від тепер вже інтересуймо ся більше нашим темним братом Гуцулом, возьмо ся щиро до праці для поправленя его долі, використаємо сей розбуджений рух між ними а єсть ще надія, що ті просторі полонини, та буйні праліси опийнять ся знов в руках автономіи Гуцулів, єсли не в руках батьків та в руках їх дітей та внуків. Словий свій святий обовязок, аби колись наші наслідники не нарікали на нас за нашу байлуїність. Лиш сьміло вперед!

А. М.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Черногузах (нов. Вижниця).

Дня 28 січня (в неділю) с. р. відбуло ся в Черногузах, вижницького повіта на подвір'ю п. Ілі Гібо-вича віче в справі загального права голосованя та ще в деяких громадських справах при участі около 1000 людей. Промовляли пп.: Гнатюк, Ів. Шипітько, Ник. Грабовський, Лучинський і Барилка. Після сего ухвалено одностайно серед одушевлених окликів без спротиву відного голосу отсі резолюції:

1. Віче в Черногузах жадає загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя до всіх законодавчих тіл, себго до парламенту, сейму та громадських рад.

2. Вітаємо радо заповіджений правительством законопроект виборчої ординації.

3. Протестуєм рішучо проти окремих трактатів Буковини та Галичини у заповідженім законі, як взагалі проти введення в них всяких круглих протинародних штучок.

4. Дякуєм Ви. послови Мик. Васильови за свідлу оборону прав руского народа а особливо виборчої реформи.

5. Пятнуєм швидко діланє церковних православнох властей супроти Русинів і жадаєм розділу правосл. буков. консисторії на руску і волоську секцію з окремим єпископом Русином. — (Голосували лиш гр.-орієнт.)

6. Віче жадає, аби громадська рада постаралася о зворот громадської толочи в Черногузах, загарбаної несправно ділчем.

7. Домагаєм ся приспішеня дозволу побирати слатину або в жерелах громади бергомїтської або у власнім селі.

8. Жадаєм, аби вибрані перед роком єнітрони складали щорічно рахунки та були записані.

9. Жадаєм, аби вибори до громадської ради, які мали відбути ся ще перед 2 роками, староство розписало найдалше до 4 тижнів від сьогодні.

10. Визнаєм громадську раду, аби вже раз занялась будовою школи мурованої а не дерев'яної. До переведєня в дієність резолюцій під 7. до 9. вибрано егзекутивний комітет.

Резолюції під 1., 2., 3. і 4. вислано телеграфічно куди слід.

По відкриттєві „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“, „Коли Україна“ і „У Січі, у Січі“ розійшли ся вічевики домі з рішучою постановою не закладати рук, доки не оєягнемо загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя до всіх законодавчих тіл, бо доперва тоді можало скінити а плечий руского народа всякі тяжкі кривди.

—р—

Станівці дол. н.ч. (нов. Вижниця).

В неділю дня 28. січня 1906 відбуло ся в Станівцях дол. н. ч. велике народне віче для громад Станівців, Волоки і Казанівців в справі виборчої реформи. Се віче відбуло ся в стодолі господаря Георгія Харини.

Збори отворив о ніх до 2-ї год. по позудин в. Партемія Данчуд, надучитель з Волоки, повитавши зібраних, а передовсім несподівано прибулого із Чернівців п. посла Пігуляка. Прєдєдателем віча вибрав о. посла Пігуляка, а секретарями п. Гиньку, надучителя із Казанівців і п. Бурга і Станівців. В двогодинній бесіді вказував п. посла Пігуляка на важкі кривди, які нам діють ся через несправедливий закон виборчий і зазивав нарід до викіснованя теперішньої важкої хвилі до борби за загальне, рівне, тайне і безпосереднє право виборче. Окремо звертав ся байлик до Жидів, що прибули на віче, запитуючи їх, чи хотять жити в згоді з народом. Жиди на се привтали. Станівські Жиди мусять очевидно п. посла Пігуляка дуже поважати, коли явили ся на нім вічі, а лиш учули, що він сюди прийїхав. Потім скіндувало ухвалєне резолюції. Крім звичайних резолюцій в справі виборчої реформи, які ставлено на кождім до теперішнім вічу прийато ще й отєю викликану не давними нечуваними подіями у нас: „Цілий ряд руского народови ворожих святиєнств, за поміччю других ворогів руского народу, розпочає спийнувати культурну роботу у товариствах і організаціях руских таким чином, що роздвоює громадян і напалає чинно на наші культурні розсадники, як се наглядно стало ся в Станівцях гор. до чого заохотує мітрополит своєю мовчанкою. Навішнє віче в Станівцях

нівних дол., числяче поперх три тисячі народу, просить о оборону законами заперушеної свободи нашого культурно-національного розвитку, як не має нечичучо наступити самопоміч народу.

Сю резолюцію після телеграфічно до президента краю Блайбена, а телеграму в справі виборчої реформи відослано до президента міністрів бар. Гавча.

Нарід промови пос. Пігуляк дуже одушевив. Як він виходив з місця зборів, то люди понесли его на руках аж до фіри, та дякували ему сердечно за щирі слова. По від'їзді пос. Пігуляк перебрав провід зборів нотар із Вашківців п. Стрийський. Тепер промовляв ще п. Гринцишин, учитель із Вашківців, заважавши нарід до згідної праці. П. Нестор Данчуд, учитель із Волоки заважав вічевників, аби не заходили до коршени та щоб не записувалися, бо із того повстануть великі сварки та невагодини між народом. По ній виголосив Василь Лютин, господар із Станівців гарний стих, що також дуже зацікавило вічевників. На копець промовив ще голова зборів, дякуючи всім прибувшим за участь і закінчив збори о пів до 5 ой год. по полудні.

Народне віче у Вишніці.

Дня 20. січня 1906, відбуло ся у Вишніці на ринку народне віче при зблизі 3000 душ, на котре прибув і п. посол Єротеї Пігуляк. Народ з одушевлених вітав свого депутата.

Збора відкрив короткою промовою Ю. п. Гордийчук, який вітаючи зібраних звернувся в кількох словах і до Жидів, яких значне число явилось на вічу. До президії увійшли: пп. Фаер і Маркевич місцеві судії, перший яко предсідатель, а другий як його заступник, пп. Альбота і Гнатюк яко секретарі. Перший забрав голос п. посла Пігуляк. В півторогодинній промові представив вічевикам докладний образ теперішньої політичної доби, навіть подрібно хибя до теперішньої ординації виборчої і її кривдні для хліборобів наслідки. Описав пояснив суть загального рівного, безпосереднього і тайного голосування.

Часті признавання і грімке славно греміло далеко і високо і звичало тутешній місцевості, що народ свідомий своєї будучої роботи, порозумів вже неабияк, хто ему друг, а хто ворог.

По скінченій промові віче ухвалило слідуєчі резолюції:

1) Віче народне у Вишніці на дни 20. січня 1906, (3 тисячі народу) вітаючи заповіджену реформу виборчу до всіх тіл законодавчих, а рівночасно остерігають правотельство, щоби оно не важилось в ніякий спосіб обкопувати реформу виборчу і заповідать найзавзятішу борбу супроти несправедливості.

2) Тисячі народу присутнього сьогодні на вишнічій вічу складає послови Николаєви Васильковичи за умілу бесіду в справі зміни закону виборчого в раді державній щирю подяку і визкажує ему своє повне довіріє.

Обидві резолюції ухвалило віче вислати телеграмом а то: першу на адресу Гавча у Відні, а другу Ник. Васильку у Чернівцях.

Описля забирає голос господар Шандро з Милієва і заважав присутних до борри за свої права а в кінці дякує послови Пігулякови і прочим руским послам за бодру оборону справ руских мужицких. По сім промовляв п. Шитко з Снаса. У знаменитій своїй бесіді наводять бесідник вічевикам обовязок святий боронити на случай покривдження нас у виборчій реформі своєю грудню хлоскиих прав, а в разі потреби пролатий свою кров, а конче доборотись лучшою дозі як не для себе то хоть для своїх дітій. По сім забирє наш посол еще раз голос. Сим разом поновив вічевикам відносини податків без і посередних які платить народ а які фонд релігійний і дідичі. На ввєсок Лучинського віче висказало п. послови Пігулякови своє найбільше довіріє. Посол подякував за се і віче многоліте на честь народу.

По сім подякував уч. Лучинський іменем комітету президії за ласкавий провід у нарадах, а предсідатель народови за довіріє.

На сім збори закінчені. Комітетовий.

Телеграми „Буковини“.

Дня 3. лютого 1906.

Відень. Бар. Гавч заявив, що проект розділу виборчих округів виснєтатає ся з неділі правдоподібно в четвер і подасть ся до відома кліюбів.

Петербург. Управитель хінської східної желізничї телеграфує до дирекції із Харбіну, що погодоєки про розрухи і руйнованя в Харбіні є зовсім ложні.

Лібава. Останніми днями розстрілено понад 20 Литовців за уділ в революції. Кари смертї виконує ся кожної днини.

Токіо. На передвчерашнім засіданню бюджетової комісії поставив Оку, провідник поступової партії інтерпеляцію до міністра війни, в якій запитує, в якій степені треба би підвишити стан японської армії, щоби відповісти уеліям англійсько-японського договору та наколи англійська армія не буде розвинена подібно, як англійська маринарка то чи не заходить потреба поправи о тім напрямі, щоби часом із договору не вийшло яке одностороннє зобовязанє. Мі-

ністер війни Тараваї відповів притакуючо. Догадують ся, що він має при тім на думці точку англійсько-японського договору.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. січня 1906.

Всенародне віче галицьких Русинів, яке відбуло ся вчєра у Львові випало незвичайно величаво. Площу на Вис. Замку і збіча гори зановило 40—50 тисяч народу із усіх гал. повітів. Віче відкрив голова „Нар. Ком.“ др. К. Левицький, якого й вибрано головою зборів. Відтак промовляв др. Евг. Олесьняк, С. Вітак, П. Лаврук, др. К. Трильовський, о. Ів. Омиш-кевич, Ф. Вовк, о. Гр. Мороз і Л. Пегельський. Збори закінчив голова о 3. год. почім кількадесятитисячний збір, відсидівши з одної груді „Ще не вмерла“ і „Не пора“, розійшов ся супокійно, не даючи поля попису експонітованим драгонам і поліції. Розуміє ся, що не обійшло ся тут без карної кацапів, які зробили собі рівночасно також „собрание“ в „Нар. Домі“, на яке не стягли й пнотї частини тільки учасників, що були на „Високім замку“. Розуміє ся, що кацапські наради були сильно „смеренні“ із невідлучним „Мир вам братя“.

Все на часі. В виду сего, що мужицкі дітє, віддані на науку до гімназій, в застрашаючій числі перепадають, не від річи буде попросити п. т. товаришів учителів, аби снаєбнітїших хлосців у своїм оселі вже задалегідь до гімназій пильнійше і докладнійше підгодовували. Там чином прислужає ся і своєму доброму імені і нашої вітчизні, бо збільшать ряди нашої так нечисельної патріотичної інтелігенції з самогож таки ния рідного людю! Також треба вже й задалегідь впливати, аби наші буковинсько-руські мужики справді нескуним числом заснапи наші гімназії, передісім на кіцманьську, котрій не лише чужі, але навіть і свої людці — на стид собі і горе! — радї би виконати яму. Правительство чи там держава не почуває ся до обовязку поставити для податників своїх гімназій з державного гроша, а деякі кіцманьські людї юдять проти неї, збаламучені всякими писарєкими півками, що мовляв, у кіцманьській гімназії повинні свої хлосці діставати самі визначні ноти на свідомстві! Лихо тай годі! Тому — зарадьмо, товариші учителі, сему лиху як найскорше... — Також учитель.

Розвиток буковинської пошти. В 1906 р. було на Буковині урядів поштових із державними урядниками 12 (12), урядів поштових П. III. клася 191 (188), а складниць поштових 59 (59). Загалом всіх урядів поштових було 192 (189), так що один уряд поштовий припадав на 54 (55) km.² заг. на 3,802 (3,864) населени. Стаций телеграфічних було 316 (268). Стітка дротів телеграфічних виносил 2,710 (2,701) km., а телефонічних 400 (342) km. Стрижок поштових на листи було 507 (428). Числа подані в скобках подають дані за рік 1904.

Паньська забавка. В середу о 10. год. вечером засіли в сенаратій князєнбургської кофейні „New-York“ до карт два угорські маїзати і вірменський купець Гергард Азбей. Грали „коротенького“ себїо фєрбля. „Кинули“ карти раз, другий, та Вірменєв мав безпереривно щастє. До години програв один маїзат усе свою готівку і „шішов круж“. Другий аристократ, бувший посол, гр. Нєвєззї Банєї грав одначе дальше і до четвертої години рано програв 280.000 кор.! На другий день погодила ся граєска родина з щасливим Вірменєм так, що виплатила йому сто тисяч корон готівкою, відступила один маєток вартости 40 тис. кор., а крім того зобовязала ся сідлати йому що місячну ренту в сумі 1000 кор. Чи є одна паньська забавка марнотравникам не наглядив докази на їхнє „право“ на політичї привілеї супроти народних мас, яких кровавий потєм облізали тоті сотки тисячів, які програвєть ся по всяких аристократичних кліюбах і каварних за кілька годін? Нєправда?!

Недуга кардинала Васаріо. Угорський князь-примас кардинал Васарі лежить від довшого часу тяжко хорий. Недуга поступила так, що на видужанє нема ніякої надїї. Катастрофа можна надїятись кожної хвилі.

Кіцманьська русна бурса належить до тих інституцій, на які тямити повинен усекий буковинсько-руський патріот. Інституція се нова, має перед собою широке поле народної роботи, в міру бо того, як — надїєсь — розвивати ся, розростатись буде наша гімназія на вітху й добро нашої суспільности, в міру того збільшати муть ся і вже збільшають ся потреби бурси. Ог — і хата здаєсь як найскорше, бо нема де і годі містити ся в наймах рідній інституції. Краєвий сойм ухвалив виравді на будову певну зєнту, але всеж таки не вистарчить вона, звичєно на будову хати, відповідаючої новочасним вимогам, доб у здоровлю і потрібній вигоді могла зрєстатись „наша надія“ в інтелектуальну й моральну силу. Така справа муєть і буде стогти чимало гроша, а він якось не такто часто впливає в бурсову касу, тому то й пригадує ся, щоби земляки наші намятали на руску бурсу в Кіцмані при всякій нагоді і посиляли датки на звичні адреси (радник суду Іаа Семєка або

учитель Дєніс Евстафїєвич у Кіцмані) в імі грімкого клича: Нарід — собі! — Я.

Оповідки, іменованя і т. п.

До всіх наших товариств в Чернівцях. В осєні с. р. перепровадить ся бурса „Народного Дому“ до власної хати. В наслідок сего опорожнить ся місцє замешкуваний досї агаданою інституцією, зложений з 9 комнат в партері, двох комнат та кухні в сутєрїнах і двох комнат в окремій хаті (в подвірїю); крім сего опорожнить ся 3 комнаты коло великої салї на I. поверєї, в котрих містять ся тепер читальня „Народного Дому“. Підписаний видїл вважає своїм обовязком примістити в опорожненій хаті в першій мірі наші товариства і звертає ся протє до наших товариств, котрі рефлектують на їх поміщенє в „Народнім Домі“, щоби офєрти з близшим означєнєм убивацій і ціни найму внесли писемно на руки голови надєєв. В Яєницького найдальше до 28. лютого с. р. Зазначуємо при тім, що підписаний видїл задля матеріального положєня товариства не в силі узглядити офєрт о безплатнє відступленє місцєа. — Від видїлу тов. „Народний Дім в Чернівцях“ (ул. Петро-вича ч. 2).

Із кругів військових. Цсар іменував Йогана Франція оберєтлїягнанта 22. полку піхотного об. кр. в Чернівцях командантом 20. п. п. об. кр. в Станиславові.

Затвердженє вибору. Управитель міністерства торговлі потвердив вибір Ф. Лянгєтанна президентом а В. Тітінгєра віцепрезидентом черновецької торговельно-промислової палати на р. 1906.

Із краєвого Видїлу. На засіданню краєвого Видїлу, яке відбуло ся дня 31. січня 1906: дозволено нєбирати на р. 1906 громадєкі додатки до податків громадам: Вишніці 65%, Рєвєсєні 80%, Августєадорє 75%, Шипківцї 65%, Омихалїби 70%, Старі Брєєківцї 100%, Красна-Льєскі 140%, а додатки на повітові дороги комітетам дороговим на повіти: Чернівцї 18%, Серєт 20%, Сучава 10%. — Райфайзєнським касам в Горішних Пєртєштєх, Бобівцях і Замостєю признано по 300 кор. яко даток на основини. — Позволено затягнути пожитки громадї Загарєштї в сумі 5000 кор., громадї Калинівцї-Кунарєнка в сумі 8000 кор. і громадї Сатулмарє нїм. в сумі 16.000 кор. — Потверджєно пляни господарованя в громадєких заїєсєнях Борї та Калукїмєолуї. — Потверджєно умову службову заклєчену між громадєю Ступка і громадєким секретарєм Нєколаєм Каплєнєм а також контракти куїна предлєженї громадям Нові Мамаївцї, Серєт, Камена, Руска Молдавіца і Нові Фратівцї. — Потверджєно установленє лісовими доглядачами Івана Малика в Яблєницї і Юрія Голомєтєюка в Лукавцї п./С.

До співволюбних Русинів вишніцького повіта! Видїл вишніцької філії „Рускої Бєсїди“ задумує звєлєчати память незабутнього буковинського соловїя-композитора, пок. Ізидора Воробєвичєа вокально-музичним коңдєртом. Знаючи, що в нашім повіті є много визначних музичних сил, які могли зложити гарний хор, звертаємось до них з проєбєєю, аби звєднали до неєти найдальше до 13. лютого с. р. до нашого видїлу, чи і в які дні були бє готові прибути до Вишніцї на проби. Сьніваки! Даймо доказ, що любимо нашу оолодку пієнію та, що нею дорожимо мов найціннїшим скарбєм. Най русєка пієня задуває у наших горах Карпатах та звїєстїть нам дєнь волї-долї, слави, свободи! — За видїл вишніцької філії „Р. Бєсїди“ : Гр. Нєкорєвич рєзова, Ол. Бєрїлєж гисєр.

Із гімн. тов. „Сїч“ в Чернівцях. Пригадуємо ще раз отєм Вп. члєном, що загальні збори Гімн. тов. „Сїч“ відбудуть ся в недїлю о 6-ій год. вечером в „Народнім Домі“. — Старшина.

На „Національний фонд“ жертвували дальше Вп. п. Ілїрій Стратєчук 5 кор.; — надуч. Вас. Радик із Дорєшівцїв 2 кор.; — Тєод. Іванівцї дїр. кошєк. в Стєрєжєницї складку 12 К; — о. Ю. Калинєк парох в Приличєу складку 12 кор. Разєм отже 31 кор. Вєім жертвувачим сєрдєчєно Спасєніє! — Др. Кєстє Клим, кєсєр „Нар. Дому“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Ізраєль Цангрїл. При вмерлій.

(Із англїйського).

Лєгєнько тїнь на грїб владєєсь,
дрєжить у вітрі шєвіт, трава,
в гору і в нїз галузє гнєсь
тєй в молитві час мина.

Втомлєний півдєнь єтих, приляг
мїж вєчерєм а ранком днє,
а по цєвїтарних дорїжках
блєкають спєгади житї.

Жалю не мав — мєртвєцкїй сєвіт
нам душ нїколи не ділав,
а єї мєгнїлє фєлєн цєвіт
в пієнях мєїх зацєвє.

Перєклєла : К. М.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Перші загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади За ставна відбудуть ся дня 12. лютого 1906. о год. 2. пополудни в школі хлопців в Заставній, з таким порядком: 1) Вибір ради надзираючої; 2) Означене висоти вкладок і пожиток; 3) Речництво до виповідження; 4) Стена процентова. Др. Геліос Кобилянський начальник.

Загальні збори рускої каси пожичкової і щадничої стов. зареєстр. з не обмеженою порукою для громади Ка мени а, відбудуть ся дня 12. лютого 1906. о год. 2. пополудни в домі читальним з отсвом дневним порядком: 1. Справоздане старшини за рік адміністраційний 1905. 2. Провірене бізнесу і рахунків за рік 1905. 3. Виділоване трох членів до ради надзорчої. 4. Вибір каспера і устанавлене ему платні. 5. Вільні внесення. За старшину. Дмитрій Кузук, начальник. Т. Гаврилюк, касиер.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Ш у б р а н е ц ь відбудуть ся дня 12. с. м. в домі Іллі Ластівки Юр. в 1-й год. пополудни із таким порядком дневним: 1. Справоздане касове за рік. 1905; 2. Підвищене стони процентовой від вкладок щадничих і пожиток; 3. Біжучі справи. Василь Петрюк начальник.

Замовлення на всякі церковні й живописні роботи приймає Теодор Іванович Буткевич художник в Росії. Чернівці ул. Желіничого двірця ч. 25. (в подвір'ю по правій руці).

Реальність

12 (1—10)

обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сніни, 2 пивниці, керницю, стайню і т. п.) даєт мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садовина, частину простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Близьких інформацій ухлість Л. Ринчин улица Руска 134.

П. Т.

Хто до сеї пори не розпродав календарів „Рускої Бесіди“, прошу безпроволочно відослати їх назад, бо у мене за ними є великий попит. За розпродані календарі прошу прислати належитість на адресу: Іван Захарко, Чернівці, Петровича 2. Хто гадає що аж в марці відішле календарі назад заявляю з гори, що тоді не прийму їх і буду жадати за них грошей. З поважанем Іван Захарко.

Гумористичний нуток.

Бюрократ і син.

Диви ся, тату скільки он народу! І всі кричать там про якусь свободу, Це просить дітям хліба і книжок. Давай я однесу хоч парижок...

Не треба хліба бидлови носити, А то захочуть потім ще й пити, А далі ще почнуть вони кричать, Подай землі їм, шкіль і нгт!...

„Шершень“

Аснело.

Улекшене.

Судя при розираві до старої панни. „Кілько Вам літ?“ (Мовчанка) — „Ну то скажіть, кілько років було вам перед десяти дітми?“ „Fi. ві!“

З афоризмів сільського філософа:

1. Коли жінка варить, хліб пече або пере, То тоді від злості мало що ей чорт не бере.

2. Жінкам і дітям щоби подобатись, не багато потрібно, як раз стільки, як щоби їх розгнівати...

3. Раз спитали Мільтона, чому в деяких державах король вже в 14. році жити може вступити на престол а жінити ся доперва в 18 ім.

Тому, відповів Мільтон, що трудніше є ридити жінкою як державою.

4. Один повідомляючи свого приятеля про смерть своєї жінки, закінчив лист свій таким цитатом зі св. Августина: „Як мені приємно, що я позбув ся сеї приємності“.

„Под Голос“.

До КАНАДИ

прямо

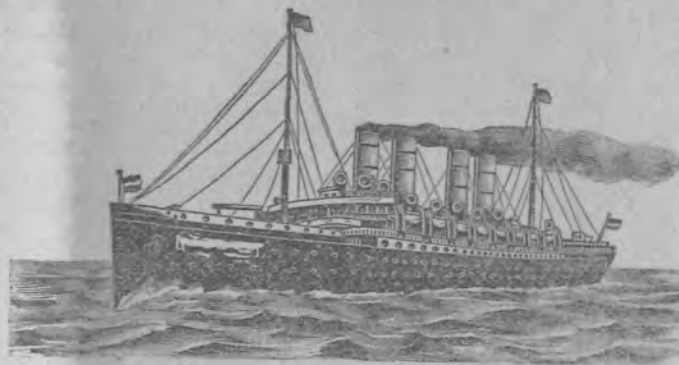
в АМЕРИКУ

без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сіпьяльні.

Високим ц. к. правительством коцесіоване

3—14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шіфкарти, заки не запитайте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тягарки на листи і папери, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецварія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояска, рукавички, маншети, гудзики, ковчирки, бурштинові цигарнички, льорвети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, газы, з кістяними ручками і ш.

Рукавички з оленєвої шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведєкі рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польовання. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніція.

Капелюхи з шлішу, з льодєну, Velour Syk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальоші і черевики до снігу правдиві петербургські найліпші фабрикаці. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів

Відни, Йосефа Піхлера і Синів у Грапу, димі, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Іти, у Антона Чапека у Відни, Ф. К. Поцера в Хру-Bothaway Poul & Harlington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreaux, Boksealf, з Гемля, сатана, сукна, футрдані або ні, склад лякерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат, хлопців і дитий, чоботи і пів-черевики. Найбільший вибір!

Необходимі товари хустин і талі. Правдиве біле Стєра і Д-ра Лямана. Паньчохы для панів дівчат, каштанники вовнині, перепаски на тіло, орівачі козів, чепці, охоронячі уз камаші і т. д.

Біле. Для панів, панів і дитий в найновіших красках.

Товари футрянні для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавка, з куни, шкотські перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польовання, вовнині різної най-модійшої сорти.

Бідає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки, „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані візьмі від порта.
Рукописи звертає редакція лише на попе-
реднім застереженні і залученні належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся по днях від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ЗАМАХ НА РУСКЕ ШКІЛЬНИЦТВО
на Буковині.

Тепер вже мусять розв'язати ся всі сумніви. Му-
сять отворити ся очі і найбільше засліпленим. В ні-
однім сери руским не може більш оставати ся й
дрібки віри в добру волю волоскої голови православної
церкви на Буковині! Рівночасно, як де вище в світі саме
церковні круги старають ся стати на чолі народу,
щоб його потреби зробити своїми, а через те могли
в дану хвилину виступити із твердженням, що ось
церква ратувала той народ від загибелі, то буковинь-
ским Русинам приходить ся хита зводити безпримір-
ну боротьбу із своїми церковними властями, які усіх
сид докладають до загибелі нашого народу, усіма спо-
собами пручи народні маси у табір волоский, або
кацанських юрельників. Коли деінде в Європі цер-
ковні організації, йдучи за духом часу, старають ся
стати на чолі широким мас народних, ступаючи в
своїм добре зрозумілім інтересі за їхніми новими по-
літичними клячами, як отсе бачимо і в заходах около
виборчої реформи, то наші церковні достойники розу-
міють Христову науку про визвіл від несправедли-
вого гнету і визиску так, що для них найвищим
розказом — воля кількадесяти боярів і дідичів, які
з дебільша навіть не належать до православної цер-
кви. Але за те сотки тисячів справді віруючих вір-
них, що становлять православну церкву на Буковині,
що одержують її враз із дебільша ненаситними сль-
щенослужителями, — для консисторії і для голови цер-
кви зовсім не істнують. Вони адані на ласку і не-
ласку самоволі консисторських фаміліантів, на яку
нема ніде ні суду ні права.

Та найбільше і найгірших безправств їх за-
знало і знає таке руске селянство, руский нарід
на Буковині, якому члени консисторського союзна,
як се зовсім недвозначно висловив свого часу сам
митрополит Рента, — хочуть зробити побут у право-
славній церкві виможливим. Але даремні задушевні
бажання консисторського перфідного езуїтизму. Право-
славні Русини не дадуть ся виперти із своєї церкви,
що рідна їм враз із десятками міліонів загордонних
братів, а за те знайдуть ще настільки сили, щоб
спинити самоволі консисторської кліки і зробити не-
шкідливим сльне завзяте русиноїдного старця із
митрополічної палати! До рішучої розвязки сей справи
пре сама консисторія із митрополитом на чолі, ро-
блячи положене православних Русинів в своїй цер-
кві чим раз більш невинним! Митрополит Рента
не лиш що не гадає повернути лад на церковнім
поли, але зважив ся на крок незмірної провокації,
якого хіба не віджадує ні він ні безсовісний його до-
радишник. Він зважив ся виповісти борбу Русинам
навіть на поли шкільнім. Із митрополічного престолу,
що повинен в краю піддержувати мир, тямлячи на
свій обовязок перед царем небес та перед престолом
цісаря, виповідено борбу Русинам на тім поли, яке

нашому народови було дороге з давен давна, пікло-
ване якими тягне ся червоною ниткою через цілу
історію українського народу, тоді як в хаді-приму-
ченні Буковини до Австрії засідало на стіпниходах по-
півство волоске неграмотне із неумом владиною на чолі,
що свою негачиість в справах віри заступали — по
свідомству сучасника — ширенем фанатизму і ненависті-
ництва!

Напад москвофільської „чорної сотні“ на руских
учителів в Станівцях дол. то тільки передчасне роз-
криті карт противника. За ним прийшла подія друга.
На предложене митрополита іменовано д. 29. січня
на нове шістьлітє членами ради шкільної краювої
як заступників гр. прав. віроісповіданя проф. др. Т.
Тарнавського і консе. сов. Георгія Ганицького!

Після кількадесятилітнього кривдження Русинів і
на с'м поли удало ся війниці склопити митрополита
Аркадія, щоб він, іменуєчи двох заступників консе-
сторії, одно місце обсядив Русином відповідно до
складу бук. архидієцезії. Першим руским заступни-
ком в раді шк. кр. був проф. Ізидор Воробкевич,
а по н'м сповняв сей уряд о. сов. Александер Мана-
стирський. Хоч він не бере уділу в громадянським жи-
ттю Русинів, хоч він не належить до руских това-
риств, то мабуть із за свого високого образования та із
за чесного характеру станув не на-руку для Ренти.
І ось із обидливим поминенем його, із поминенем
другого Русина-совітника консисторського делегату він
до ради шк. кр. таку людину як Георгія Ганицького. Се
людина, у якої образование „lux a non lucendo“, чоло-
вік, що завдяки своєму „характерові“ важив ся за намо-
вою консисторників кандидувати проти народного
кандидата пос. Н. Василька. Нечувана блямажа, якою
покінчило ся се кандидуване (9 гол. проти 81!), і погорда
свідомої суспільності — була належною відплатою ру-
ського народу. Серед негачів не може бути місця для
Еміяльтив, а хуриство тем більше каридостойне,
чим більша свідомість того, хто його допускає ся.
Ба, о. Ганицький се один із „драних“ членів буковинь-
ського москвофільського гуртку, що навіть вибирав ся
в хрестовий похід проти „Січії“ від Добриніви, який
однак скінчив ся так само як і вижилика кандидата-
тура. І такого то чоловіка сльмі іменувати Рента як
члена краювої влади над нашими школами. Нема
слів на достаточне означене сего вчинку. Се імено-
ване проєто обмежене нашого стану посіданя, про-
тивне одводущій рускій репрезентації і нечувано
вороже цілому рускому народови і правильному роз-
виткови його шкільництва, у яке розтирає ся поле
для волоско-москвофільських політичних інтриг для ши-
рення деморалізації між учительством і гашення пра-
вдивої просвіти. Православних Москвіт на Буковині
нема, тож і не може бути й „русского“ делегата у
Раді шк. кр., а для есентуальної охорони інтересів
московського старовіствя Липованів не можуть жер-
твувати православні Русини свого місця в Раді шк.
краєвій!

В хвили, коли із цїсарського престолу йдуть за-
яви до мирного пожиття народів, яким прийшло ся
жити спільно, надуживає митрополит Рента довіре
корони в той спосіб, що сам викликає ту ворожнечу,
виступаючи до бою з Русинами підпаранем заступ-
ників тенденцій, що є противні інтересам руского
народа і австр. держави. Руский нарід на Буковині із
його інтелігенцією на чолі вже доведено до краю,
та він не дозволяє на гуляю „чорних сотень“ проти
школи і проти руского учительства, хоч би ті хуа-
гани мали свій покров аж у консисторських мурах.
Нарід руский вічно провокований дасть належну від-
повідь безвинним кривдникам. Уже досить бодрко-
консистерської волоскої неволі й самоволі! Буковинські
Русини мусять мати вже раз свою окрему руску ди-
єцезію відповідно до інших національних церков пра-
вославних! І в борбі с'їй не спочинем, з наших за-
конодатних заступників звизаємо до найострійшої
акції в с'їй справі проти святих ворогів нашого
народу, коли їх голова навіть після пам'ятного вислову
волоского посла А. Очудла в сеймі, повинен піти вже
на поугу своїх гріхів — до монастиря!

Про загальне голосованє.

(Конець).

Підчиняючись обовязуючому сучасному законодав-
ству, який пре нас до крайностей, спляють люди проміжні
етапи, щоб як найшвидше досягнути останній ідеал
політики народів, а тепер є ним либонь загальне го-
лосованє!

Сей ідеал що цілком заслонює перед нашими
очима ідеал чогось длішого, що мабуть крється ся поза
ним і видаєт ся нам тим, чим він повинен бути на
длі то є тільки часовою розвязкою. До тогож часу,
поки не розкрить ся, не використаєт ся і не іспова-
жить ся всіх ілюзий, заключених в н'їм, доти будуть
зупинити ся на н'їм погляді й бажаня усього людства.

Се необхедима сльда, до якої стремлять народи
все одно чи вона гарна чи погана. Істинна істинна
справедливість має вимагати того, щоб еволюція до-
вершувалась. Все, що є спільне, се тільки часова
перепона. Все, що хоче той ідеал поліпшити, поки
він ще не досягнутий — відкидає його тільки до опи-
бок минулого. Як всякий світловий, повний сили ідеал,
як всякий ідеал, що формуєт ся в глибинах безімен-
ного жити — має він передовсім право на зреалі-
зованє.

Коли по його здійсненню замітять, що він не
сповнив покладах на нього надій, то тоді буде рі-
чю зовсім справедливою приступити до його поліп-
шеня або й заміни. Але в теперішню пору вприто
в істинній мас нестерто неначе на броні, що всі
народи мають право пройти через ту фазу політич-
ного розвитку людства...

В. В. Дорошевич.

Правила приличности.

(З моєї індійської подорожж).

Із російського переклав Ізидор Радик.

Входжу в хатину чесного Гіндуса, здоймаю
чемно капелюх, а в тій хвилі вискакує віком молодий
чоловік, що сидів там, а чепуренька дівчина, мабуть
донька господаря, минаючись з плачу, кричать:

— То не правда!

Я сів на лавку і попросив у гасдині о шклянку
молока.

Не встиг я сказати сего, а тут кинув ся госпо-
дар мов громом ражений до землі і, що мога, вдарив
головою три рази об землю.

Гасдиня прискочила до нього і почала успокою-
вати:

— Присягаю ся перед Буддою, що я не винна...

Коли подали мені молока в збанку, я попросив
горяти — і в ту мить вил стрімголов до землі і дід
їх, що лежав на високій дерев'яній постелі, та роз-
бивши череп, погіб на місці.

Діда витягнули з хати за ноги, а господар велів
всім домашнім в тій хвилі розібрати ся до нага.

Я відвернув ся, щоби не виглядати дуже цікавим
і попивав собі далі мое молоко; при тім роздавав
в пальцях москитів, що неперестанно сїдали мені на
чоло і очевидно мали не меншу жажду від моєї.

При убитю кожного москита вихоплював ся з
грудай господаря жалісний крик, а рівночасно вири-
вав він собі пучками волосе.

Се здавало ся мені незвичайно дивним.

Коли я ввійшов си в хустилку, стали всі плакати,
господар кинув ся на свою жінку і почав її бити.

Малому, докучливому хлопчині, що заглядав мені
прямо в уста, дав'єм кавалочок хліба, щоби позбутися
його, та зараз прогнано його з дому і дали йому
на дорогу одного ананаса та два банани й веліли за-
биратися.

Сніданє скінчило ся.

Гасдиня прийшла до мене і подала мені руку.

Я привязно стиснув її, та се приневолито гас-
диню мимо чоколадової барви її тіла сейчас заруми-
нити ся порядно від ніг до голови.

Я бачив, що краска повилась навіть на стегнах.
Домашня донечка підійшла до мене близьше і
склонила низеньку головку.

Не менше чемно відклонив ся і я чоколадобарв-
ний miss-і, що викликало в неї плачеві корчі.

Коли я спитав ся, що маю платити за молоко,
ціла родина вилала мені до ніг і заридала:

— Майте над нами милосерде!

Господар спитав кріз сльози:

— Ви лишаєте нас добродію?

— Так, зараз, спішу ся, — відповів я.

— Останьте хоть хвилю, пане.

Господар вибрав бритву і наостривши її добре,
подав мені:

— Не зарізали-би ви нас, пане, з ласки своєї

при с'їй нагоді? Коли обезчестили нас на наше ціле
житє, то чей-же не буде вам тяжко порізати нашу
цілу родину? Ви без серця добродію.

— Я без серця? Що мелькаєте, чорт би вас
знав!

— Не проклинайте нас, добродію в наше поко-
ліня. Що заподіяли вам наші діти? Ви наробили нам
досить горя. Ледво що вступились в дім, розбилисьте
щастє моєї доньки. Ви бачили того молодого чоловіка,
що скочив вінном і зловив собі погу? То жених моєї
доньки. Він утік, коли побачив, що ви почали роз-
бирати ся.

— Я розбрав ся?

— Ви знали були капелюх, добродію. В присут-
ности молоді дівчини капелюх знімати?! Чиж се не
то само, що розбирати ся? І не є то яким доказом,
що маєте з нею якісь близні зносини? Але того ще
не було вам досить. Ви добродію, забагли ще конечно
понижити мене в очах моєї жінки тим, що звернули
ся з просьбою до неї, а не до мене, пана дому. В тій
хвилі перестав я бути головою мого дому, а діти мої
зневажають мене. На тім ще не конєць, мій пане!
Ви зводили ще сказати, що ми заражені якоюсь там
хоробою.

— Що? Я казав щось подібного? Як рота не
отвирал!

— Ні? Та-ж ви просили горяти і не хотіли
пити із збанки. Ви бачили, як вилупило то на мого
бідного батька. Та зневага довела його до само-
убійства. А коли я приказав всім розібрати ся, щоби
вас переконати про наше здоров'є, то ви не ласкаві

Отсе й причина, із за якої сей ідеал повний життєвих вимогів такий конечний, ревнивий і нетерпимий. Він як кожний новий організм, відтворює все, що може пошкодити чистоті його крові. Можливо, що елементи запозичені у монархії і аристокрації, які дехто хоче ввести в його молодечі жили, є самі по собі прегарні, — але для него вони шкідливі, бо прививають його лихо, від якого йому слід вилічити ся на початку. Перед тим, поки правління всіх стане більш мудрим, більш чистим і більш гармонійним в наслідок примішки чужих режимів треба, щоб воно очистило ся власним мусованем. Тільки очистившись із усіх слідів і спомінів минулого і почавши вже напівувати з переконанем про недорканість своєї сили, зможе воно звернути ся до минулого, щоб вибрати що небудь із него для своєї будучности. Там возьме воно те, що буде відповідати його природним потягам: ті природні поваби самі гаразд знають про те, що є конечне для тайни жити.

Оттими народи поступають розумно, відкидаючи часом те, що може є й ліпше як загальне голосоване. Може бути, що товпа описла признаєть, що найбільше розвигі та найбільш розумні одиниці краще розуміють загальне добро. Але тоді вони передають їм законну перевагу. Але поки що вона не мала нагоди переконатися ся про те: У неї не було ще часу використати всі досвіди, які є конечні, дарма що видають ся недоладними, бо вони відкидають ту область, де без сумніву заховані останні правди. Народи се те саме що й одиниці людські. Дарем будемо казати дитині або хлопчині: „Не бреш, не обманюй, не доводи нікого до терпіння!“ Сі правила мудрости а разом і щастя не швидше проникають глибоко у людську душу, не кормлять його думки і роблять ся спасеними реальностями, аж жите розкриє їх перед чоловіком, як нові, прегарні й нікому не звисні правди. Із сей самої причини булоб так само безкорисно повторювати народови, що шукає своєї судби: „Не вірте, що розум зависить від числа, що брехня повторювана сотнею уст, перестав бути брехнею, що помилка, проголошена товпою сліпих, стає правдою, яку санкціонує природа. Тим паче не гадайте, що можете розвідатися що небудь, поставивши десять тисяч незнаючих проти одного знаючого, або що зможете приволокти хочби найменший закон природи до того, щоб він слідував за вами, а не підчиняв ся тому, хто його відкрив. Ні, закон остане ся все коло мудрця, що відкрив його і се буде тим гірше для вас, як ви віддалите ся, не признавши його. Ви знов знайдете його на своїм шляху, а те, що зробите, думаючи обійти його — оберне ся проти вас“.

Все те звернене до товпи є зовсім вірною правдою, та не менше вірне й те, що все те стає ясним і правдивим тільки після того, як його досвідчило ся й пережило ся. В проблемах, у яких лущать ся всі загадки життя — товпа, що омибає ся, має слушність, а омибаєть ся мудрець, що має слушність.

Вона не згоджує ся на те, щоб вірити йому на слово. Вона неясно відчуває поза найочевиднішими абстрактними правдами безконечні життєві правди, яких не може предвидіти ні один ум, бо до того, щоб вони проявили ся — треба часу, реальности і людської жадоби. Ось із за того то товпа вимагає передовсім свого власного досвіду, не дивлячись на вікі упереджування і заповіти. Чи можемо сказати, що там де вона його зазнала, не поступила вона відповідно? Треба би окремо прослідити, чим причинило ся право загального голосовання до загального духового розвитку, до горожанської свідомости, до горожанського достоїнства і горожанської солідарности тих народів, які сям правом користувались. Але колиб воно не втворило навіть нічого вишнього крім дійсного по-

були навіть поглянути на нас. Ви відвернули ся. Найвам Будда простить!

— Далше!

— Що мавби я ще додати, добродію? Як мій син приближив ся до вас, та чи ви потягнули його бодай з легонька, щоб його навчити? Ні! Ви вважали його крайнім непотрібом, таким, що негідний навіть того, аби його покарати — і дали йому милостиню. Ми прогнали дитину на завжди з дому... Може авісні вам ще які страшні злочини мого сина? То річ вашої совісти! А що вам винні наші предки, котрих ви майже сотку натовкли?

— Я вбив ваших предків, як я ще й на світі не був?

— А москити, котрих ви вбили? Не живуть у них душі наших предків?

— Так я не знав вашого родоvodu: чорт-би вас знав! Хто міг-би, побачивши вас, подумати, що ви походять від комара?

— Менше з тим, добродію. Най вам Будда простить. Ми тепер колибу нашу на цвях, а самі розходимо ся на всі сторони світа. Ви воліли висікати ся в якусь там шматину, а не на підлогу нашої хати, щоб не лишив ся і слід вашого побуту у нас. Отже вам не сподобало ся в нас. Тримає моя жінка нашу хатчину так слабо в порядку, що немож в ній і висікати ся навіть? Коли я вас запитав, чи хочете нас покидати, то що відповіли ви мені? „Так зараз“, — замість сказати, що хочете остати в нас на завжди. Не хочу, правда, казати, щоб моя жінка була красавцею, але все таки здає ся мені, що вам слід було ушати її бодай з простої чемности. А далше: Аж лачно вимовити! Ви плали мені заплату за

чутя рівности як ось у Америці й Франції, тої більш людської й чистої атмосфери, яка так сильно вражає і являє ся майже чудом для тих, хто дихає нею вперше — то й тоді було би се таким добром, за яке можнаб простити найсерйозніші помилки. Про всяк слуцый се найліпше підготовлене до того, що має прийти!

Маврикій Метерлінк.

Одного қата менше!...

Дня 31. січня о 10. год. рано вбито у Полтаві на Александрівській вул. штатського совітника Філонова. Убийці — як пише „Рідний Край“ (ч. 3) ще не схоплено. — Убито одного штатського совітника під теперішню пору в Росії подія зовсім не така сенсаційна, бо уряд своїми дикими насиллями знов довів суспільність до терористичних вчинків... Та смерть ш. с. Філонова важна для нас тим, що се один із справних козаків гульні в Полтаві та проливу крови у полтавських селах, яким бюрократичні послики задумовували перші дні російської „свободи“. Щоб дати вірний образок діяльности вбитого (а такі як він кровожалні сатрани бенкетують криваво тепер скрізь по Україні й Росії), подаємо тут частину із отвертого листу, який отголосив недавно до Філонова відомий рос. письменник, видавець завішеної „Полтавини“ — Вол. Короленко. У листі тому, який подала перекладом і „Громадська Думка“ (ч. 14*) говорить до ш. сов. Філонова громадянський обвинувач, готов за кожду стрічку дати відповідь перед судом, між иншим так:

„...У Сорочинцях та в сумежних селі Уставиних збирали ся люди без начальницького дозволу. На сходинах говорено промови і роблено постанови. Між иншим постановлено позачиняти горілчані монополії. Понаписувано приговори і, не дожидуючись начальницького дозволу, монополії позачиняли, на дверях почепили замки...

18 грудня (декабря), на підставі „уселенной охраны“, то б то без судового наказу, арештовано одного сорочинця — Безвіконного. Односельці вимагали, щоб його поставлено перед суд, а до суду віддано їм на поруки. Такі вимагання, щоб справу розглядав суд, а не адміністрація, тепер виявляють ся скрізь, таке було вже по всяких селах та містечках нашої губернії і де-ін-де і поцастило цього досягти. Сорочинцям же сказано, що сього не буде. Тоді вони арештували урядника й станового.

19. грудня помічник справника Барабаш прийшов до Сорочинця, ведучи за собою сотню козаків. Він бачив ся з арештованими, кажуць, що вони напдегали і він обіцяв просити, щоб випущено Безвіконного. Потім він одійшов з козаками. Але згодом, на лихо, синів ся на краю містечка, розділив своїх козаків, обійшов і знову підїхав до стовнища. Стала ся кривава подія, яка докладно вилить ся на суді. Послідок сього такий: поранено смертельно помічника справника, поранено смертельно і вбито мало не 20 чоловіка сорочинських людей...

Чи відомо Вам, пане с. сов. Філонов, як загинуло сіх двадцятєро чоловіка? Чи вони всі вбивали справника? Нападали? Змагали ся силою? Оборонили убийць?

Ні. Козаки не задовольнили ся з того, що розігнали стовнище і визволили станового. Вони кинулись навздогінці за втікачами, наздогоняли і вбивали їх. Та й се ще не все: вони кинули ся в містечко та й почали ганяти ся за тими людьми, які їм випадком стрідали ся на дорозі.

* У Виписки з листу передруковуємо вірно із „Гр. Д.“ щоб наші читачі мали змогу пізнати мову і правдивість сей часописі.

то молоку, як я відобрав у теляти, а дав вам. Та-ж в тім теляти живе душа одного з моїх потомків. Чи справді думаєте, що я взявби гроші на те, щоб один з моїх внуків голодував? О добродію! А що ви наробили донці моїй?!

— А щож я зробив їй?!

— Добродію, ви більше вчені від нас і добре знаєте, що, зустрівши молоду дівчину, треба її потягнути по голові. Як молодий чоловік зійде ся з дівчиною, що йому до впадобі, то потягне її що мога по голові і присвоєє її собі. Таким чином залише ся до дівчини. Я аби був — річ ясна — не відважив ся і подумати, щоб ви були мою доньку аж до безтїм. Але слабеньку головницю таки могає їй дати. Се подобаєсь молодій дівчині. Вона склонилась перед вами головою, а ви чим відповіли їй? Ви так само склонили голову! Защо тримаєте мою доньку, коли думаєте, що вона би рішила ся вперед вдарити молодого чоловіка по голові? Досить, добродію, ми би були ніколи не сподівали ся, що через шматанку молока пібете наших предків, назвете мою жінку паскудою, мою доньку остатною, що доведете мого батька до самоубійства, що назвете мого сина непотрібом, а мене захланним, негідним чоловіком...

— Я чув вже, що маю аж через верх добрих правил приличности. Вчинивши гадзину не аби як, але так, що аж почала верещати, витріпавши порядно діти, потягнувши по голові не лиш доньку але також і господаря — надмірна чемність не може ніколи пошкодити — плюнув я на землю і вийшов благословлений внуками москитів і предками телят.

Таким робом коло дому добродія Малинки вбито сторожа Огрешка, що саме тоді обмітав сніг білі казійського рундука. Так Остап Гарковенко смикав скотини сіно з стогоу. в своєму дворі, за версту від волости. Козак націлав, в вулиці, і поранений Гарковенко вивав ранні, щоб сніг побачити лиходія. Так старий аптекар Фабіан, зрезозський пертав ся з сном з почти. Біля будинку Орлова їх наздогнав убийця козак і застрілив сина перед очима батька. Так Сергія Ів. Ковтуна вбито за шість сажен до його воріт. Так жєнщину, жінку селянина Маковецького вбито на самих воротах. Так у дівчини Колесової прострілено кулею обидві щокки. Я міг би вам розказати, яким робом і де саме повбивано всіх тих, що згинули в Сорочинцях. Але досить буде, коли скажу що 8 душ убито біля волости й поблизу її, а дванадцять згинуло на вулицях, біля своїх хат і серед своїх дворів...

„21. декабря в Сорочинцах одвезено тіло нещасного Барабаша, що вмер у лікарні. Ще не встигли сумні дзвони по душі, а вже ви, пане с. сов. Філонов, вийшли в Сорочинці, ведучи за собою сотню козаків.

Чи тоді видко було з чого, що хтось бунтуєть ся? З вами силою змагались? Збудувано на вашій дорозі барикади? Хіба збрали ся люди з зброєю? Хіба перешкождали робити вам слідство?

Ні, в містечку Сорочинцях не видко ажє було нічогосінько такого, через яке можна було подумати, що люди будуть з вами змагатися, битися. Людей пригїтило страшне нещастя 19 го грудня, що впало на їх так несподівано, мов грім з ясного неба, і так страшно. Вони розуміли, що тепер неминучо буде суд і коли-б у село прийхав судовий слідствуватель, узброєний тільки законом, то проти його не було-б ніякоїсінького опору. А коли-б з їм і були козаки, то вони знали-б, що їх діло — тільки берегти чиновника та його законну справу, а не карати ще не обвинувачених людей, не робити бешкету, не мордувати, не чинити насильства, бо за їх карає закон.

Еге, се певне так і було-б, а надто, що від судо-вої власті люди сподівались би правосудности й собі за кров своїх рідних...

Але до Сорочинця послано не судового слідствувателя, а вас, пане с. сов. Філонов („старший совітник губернського правління“) і ви винні в тому, що озброєне військо, віддає під вашу команду, замість щоб берегти закон, поламало його й зробило насильства.

Ви відразу почали так робити в Сорочинцях, мов би се був завоєований край. Ви звеліли „зогнати громаду“ і сказали, що коли громада не зійдесть, то ви розгромите все село, „не зоставивши від його й порошини“. Чи то-ж даво, що після такого наказу козаки заходились вигонити людей по своєму? Чи то-ж даво, що тепер у селі, називаючи на ймення, розказують про всякі здирства і навіть про знасилування, які робило військо, що було під вашим наказом?

На що-ж вам треба було збирати людей у громаду і які законні слідчі діла робили ви, як громада збиралась?

Поперед усього ви поставили всіх навколїшкі, звеліли козакам обступити їх з готими шаблями й виставивши дві гармати (пушки). Вєі покорились, всі стали навколїшки, без шапок і на сїну... Тільки години через дві ви схаменилися, що серед цих людей, що стоять навколїшках, є два георгієвських кавалери. Ви їх пустили. Потім пустили новобранців та малолїтків. Вєіх, що zostалися, ви, погрожуючи їм смертю, держали таким робом чотири з половиною години, навіть не подумавши про те, що в сїй юрбі, яку ви беззаконно мордували, можуть бути люди, що ще не поховали невинно вбитих 19-го грудня братів, батьків, дочок, що не вони, а перед їми повинні були-б инші стояти навколїшках, бажаючи прощення — за душогубство...

Цього всього треба було вам, щоб показати вашу совітницьку всевисьність та величність та... погорду до законів, які обороняють особу і права російських громадян од безрозумного самовольства. Далше „слідство“ було таке, що ви викликали окремих людей, вичитуючи їх з заздалегідь списаного реверту.

Нащо? щоб допытувати? щоб довідатися чим вони винні і за що мають одвічати?

Ні, тільки викликаний роззвляв рота, щоб одказати на питання, вияснити, може довести, що він нічим не причетний до того, що стало ся, то ви зараз своєю совітницькою рукою, розмахнувшись, били його по лицю і передавали козакам, а ті, з вашого наказу, далі робили те злочинське мордування, що ви почали, і валяли на сніг, били нагаями по голові й по лицю, аж поки нещасний затихав без голосу, непритомний, не похожий і на чоловіка...

Отак-о зробили ви, наприклад, з Семеном Гращенком, бо вам сказано, що в його почував один з „ораторів“. Покажіть мені, пане с. с. Філонов, такий закон, щоб чоловік, пустивши до себе на ніч подорожного, одвічав би за всі його слова й діла — та що й за такі слова й діла, що ще й не доведено, чи справді вони злочинні? І одначе тільки Грищенко хотів говорити, ви почали бити його по лицю, а потім оддали на биття козакам. Побитого раз, посаджено його в холодну, та вам сього здалося мало. Ви знов його викликали, знову не дали говорити, знову били сами і передали козакам, щоб вони ще раз мордували. Так саме зробили ви ще з Гарасимом Мухом, що в його був ключ од зачиненої громадянським присудом „монополії“, тільки сього ви ще вдарили ногою в живіт. Так саме двічі били ви Василя Покрова, потім мор-

дували Оврама Готліба, Семена Сорокина, Семена Коверка. Я не буду називати тут усіх тих 20 чоловік, що ви були власними руками, брикали ногами і вели бити нагайками. Згадаю ще тільки студента Романовського...

Студент Романовський — людина „привілеєрована“ і через те ви не зосміялись бити його своїми руками. Ви навіть не зразу звели і козакам його бити; ви тільки одіслали його в холодну. Тоді якийсь козак сказав: „А чом же не нагайми?“

Ви рішили, що він каже правду. Перед законом усі рівні. Ви тут робили страшенні беззаконства, — чому ж не зрівняти всіх перед беззаконством? Студента викликали з холодної. Ледві він вийшов на рундук — його штовхнули на сніг, і побили... На щастя, якийсь жалісливий чоловік порадив йому перед тим загорнути голову й лице в башлык...

Та й сього вам здалося мало і через те, поглянувши на стовпище, що стояло в снігу навколішках перед вашою совітницькою величистістю, ви намислили нову вимудровану жорстокість. Ви звели євреям одрізнитися від православних і поставили їх навколішки окремо і звели козакам бити їх усіх уряд. Ви виленили це тим, що „євреї — розумні“, а що „вони — вороги Росії“. Козаки ходили серед юрби, що стояла навколішках, і били направо й наліво мужчин, підлітків, сивих дідів. „Як вітчарь вітці“ — картинно говорили про це самовидці. А ви, пане с. с. Філонов, дивились на це биття і захоплювали бити дужче...

Пане с. с. Філонов! Повірте мені, я втомився, я тяжко втомився, списуючи тільки на папері всі беззаконні мордування і звірювання, якими ви, наче-б то се було законне слідство, мучили його понади в Сорочинцях, не дбаючи про те, щоб довідатися — чи вони чим винні, чи ні...

А однак-ж ви це все виробляли над живими людьми, і мені це треба розказати, як ви поїхали другого дня на нові подвиги в Устивичі... А за вами, як за триумфатором, побиті, помордовані, змучені, плетались ваші сорочинські бранці, хоч їм би треба було бути тільки в лікарні...

Так їхали ви в Устивичі вертати законів його силу.

Далі говоритиму коротко.

Що діялося в Устивичі до вашого приїзду? Там ані бунтувалися, ані станового арештували, ані справника вбивали, ані билися; там тільки люде списали постанову, щоб монополію зачинити та й зачинили перш, ніж дозвіл од начальства прийшов. Тільки отой замок на дверях у монополії і свідчив, що люде в селі постановили самоправно припинити в себе піяцтво...

Роблячи се, не додержали вони законної форми. Се правда. Ну, а ви, пане с. с. Філонов, ви — чиновник і слуга закону! Сами ви додержували „законної форми“, як робили ваше лихе діло?

А про те я ще й помилюся; ще вчора, з вашого наказу, Устивичане зняли замок, і таким робом, як ви приїхали, то не було вже й цього сліду полама-ного закону... Казенна монополія відчинена була, горілку продавано п'яницям вільно і без перешкод. Однак-ж се вас не вдержало від нових насильств та мордувань, — не буду їх описувати в подробиці, хай уже все доладу розкаже суд, як що він колись буде.

Тут я скажу тільки, що мстючися сього разу тільки за право продавати казенну горілку, ви поперед усього побили старосту, зірвали з його знак і кинули в сніг. Потім ви побили писаря, били його не самими руками, а ще й поламали на йому щоти, — після цього писарь уже не міг скласти протокола та писати приговори. Тут же ви побили Дениса Ів. Бакала, що прийшов у волость за ділом, — ви били його по голові „виходящею книгою“... І Устивичан ви поставили в сніг навколішки, так саме й козаки били їх нагайками і так саме й судові, як що він буде, доведеться рішити, чи правда єсть страшенні оповідання людей про те, як ваші козаки насилували устивичських жінок... Ви зрозумієте, звісно, що імення нещасних тут не так то легко оповіщати...

Людей ви держали й тут навколішки дві години, вимагаючи в їх, як і в Сорочинцях „привідників“ та добиваючися приговора такого, щоб повисилати з села недобрих адміністрацій людей. Ви забули при цьому, с. с. Філонов, що катування скасував ще Олександр І-й, що за мордування також карає закон, що кару на тілі, навіть з судового присуду, скасовано для всіх маніфестом з дня 11-го августа (серпня) р. 1904, а громадські постанови, добуті такими видимо злочинними заходами, не мають ніякої законної ваги...⁴

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Милієві (повіт вижницький)

в справі виборчої реформи відбуло ся в неділю, дня 28, січня під проводом двірника п. Петра Кузєка.

Референт, місцевий учитель п. Володимир Луки-анович, в 2-годинній палній промові розповів зібраним історію до тепер обов'язуючої ординації виборчої, вияснив велику кривду всього робучого народу, особлив-вож Русинів в дотеперішній праві виборчим та ука-зав на незвичайно важне значіння наміреної реформи виборчої для цілого руского народу й на велику вагу теперішньої хваля.

Відтак промовляли соляни Фока Колотило, Петро Шандро, Лєсьо Загул і учитель з Іспаса п. Володи-мир Моровик. Нарід з великим занятиєм слухав промов всіх бесідників, а від часу до часу перебивав їм грим-ними окликами.

При кінці віча явили ся й місцеві Жиди з по-сесором Давидом Капом на чолі. Тоді пп. Лукианович і Моровик в зверненнях до них промовах виказали, що теперішня ординація виборча кривдять так Жи-дів як і Русинів та накликували зібраних до спільної борби о справедливу реформу.

Резолюції ухвалено наступючі:

1. Віче в Милієві на Буковині жадає заведення загального, рівного, безпосереднього й тайного голосо-вання при виборах до всіх заководатних тіл, а проте-стє проти якого небудь покривдження руского народу.

2. Віче складає подяку своєму послови п. Ник. Васильковичу й голові руского парламентарного кабю-послови п. Ю. Романчуковичу за підняту ними борбу в цілі оборони прав руского народу.

Резолюції переслано телеграфічно, першу до бар. Гавча, другу п. послам.

Вкінці замкнув збори надучитель п. Василь За-вадюк. При звуках пісні „Ще не вмерла Україна“ роз-ходив ся нарід домів, скріплений і загітний до борби о свої права.

Ю. І.

Телеграми „Буковини“.

Дня 6. лютого 1906.

Відень. В раді державній веде ся дальше де-бату над законопроектом про убезпеченє приватних урядників. Прасова комісія покінчила наради над пра-совим законом.

Білгород. Австро угорський посол передав серб-скому правительству ноту, у якій паходить ся про-тест проти репресалій примінюваних до ввозу із Ав-стриї а також домагане, щоб їх сейчас зупинити.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. січня 1906.

Редакция „Буковини“ пошукує сталого сотру-дника з днем 1. лютого. Зголошеня (з маркою на від-повідь) просимо посилати як найшвидше прямо на адр-ресу редакції.

В кіцманській гімназії класифіковано з кінцем 1-го півроку 167 учеників. Із них одержало 19 уч. I. степ. з відзначенем, 111 I-ий степень, 33 степень II-ий, а 4 степень III-ий. Загалом одержало добрий поступ 77-85 проц., а лихий 28-15 проц.

Здемаскованє буковинських хуліганів. Справа нападє на сфантазованой товни на станівських учителів починає поволі прояснювати ся. Дня 5. лютого с. р. явила ся у вашківського старости п. Штронєра депутація селян зі Станівців горішних, котра між иньшим довєсла, що п'яток прихильників о. д-ра Бо-гатирича і тамошного двірника п. Ковальського о-завило перед ними, що о. др. Богатирєць і пан Ко-вальський дали їм по 10 корон, щоби зробили звісу авантуру. — Сподіємо ся, що власти в тій справі за-рядять строгє слідство, примірно покарають хуліганів і таким чином привернуть спокій і порядок в селі.

В справі народного віча в Оршівцях одержуємо отсе письмо: Хвальна Редакція! В справозданю із народного віча в Оршівцях поміщенім в 9. ч. Вашої цінної часописі накинєв ся безіменний справоздавець мокрим радном також і на нашого Вєч. пароха о. Дмитра Козарищука за його бунітмо апатичне захо-ване супроти згаданого віча. В виду сего вважаю своїм обов'язком, як провідник зборів сконстатувати, що о. Д. Козарищук, який все живе в найкращих зносинах з громадою, людей прямо захоплював до участі на вічу, а на самім вічу явитись не міг, пере-шкоджений церковними функціями, а то похороном, якого передоженє на иньший час зовсім не зависіло від його волі. Оршівці дня 4. лютого 1906. З пова-жанєм Дмитро Войновський, управ. нар. школи в Оршівцях. — Се письмо поміщуємо радо, бо нашою цілю не було ніколи робити кому небудь неоправдані закиди, хоч без огляду все виступаємо проти всіх, хто справді як небудь спиняє поступ нашого народу. При сій нагоді звертаємо ся ще раз до наших Вп. донсєувателів, щоб не надуживали нашого довіря і з усею сумлінністю провірювали справи, про котрі пишуть, коли у них нема на думці просто шкодити народній справі.

Нові професори чернов. університету. На ту-тешнім університеті наступить незабаром нова об-сада кількох катєдр передовсім на виділ філософсь-ким. Катєдру математичної фізики має обняти після проф. Тумліжа віденський фізик, Газенєрль, як що він не воїти ме подібну катєдру на віденській тех-ніці, катєдра ботаніки опорожнену в наслідок смерті проф. Таніля має бути обсаджена проф. нім. політех-ніки в Празі, Чапеком. До того прийдуть до обсади ще катєдри експериментальної фізики і хемії. Дуже ба-жаним є, щоб на опорожнені катєдри прийшли справ-

дінші мужі науки, якіб піднясли повагу нашої „alma mater“, яка пока що є тільки варєтатом, у якому рік річно виробляє ся янєсь чєсло кандидатів на уряд-ничі посади. Крім сего слїд бажати, щоб вчителі сеї найвищої інституції в краю зблизились до насе-лення краю, місто жити осторонь від него а то й во-рогувати з ним із пихою представників вищої „куль-тури“, що на жалє проявляло ся вже не раз.

Інвестиції м. Чернівців. На суботнійнім дові-рочнім засіданю ради мійської прийнято в принципі план інвестиційних робіт на слїдуючє десятилітє та уповновласнено маїстрат до переведєня переговорів із кредит. тов. в справі інвестиційної позички в сумі 7 мільонів корон. Із сеї суми приналоб два міль. корон на вимощєнє мійських улиць, півтора міль. на будову мійської різнїці, 50 тисяч на будову мійської купальні на Пруті, 152 тисяч на будову ліцею; даль-ше задумє ся будову нових народних шкіл в серед-містї, при ул. Рускій, в Стінці Ром і Горєчій. Хоч до добути тої позички єще далеко, то слїд вже те-пер звернути увагу „батьків міста“, щоб з тих ве-ликих робіт не виринула нова „Цєцина“.

Побите поліціянта. В слїдчїм арешті тутешнього суду кари сидить студ. філ. Наполеон Бігарі, якого арештовано в Іцканах, куди він виїхав, побивши в сєреду вєчером тяжко чернов. поліціянта Праєса, що він на інспекцію арештованого урядника жел. дьок. С. Шляга, який разом із Бігарі увійшов в суперечку із господарєм ресторау Молоєвича, де вони оба за-пивали. Бігарі ударив поліціянта на улиці Слєнього боксером у голову, думаючи увільнити свого товариша із рук поліціянта. Поліціянт приходить повола до здоровля.

Студентський страйк. В суботу застрайкували всі осьмаки тут. п. к. І. гімназії в виду крайно обидли-вого поведєня проф. мат. др. Шварца. Дру Шварцу, який є хорий, дано відпустку, а тим самим покінчив ся й страйк. Розуміє ся, що дисциплінарні дозодженя проти учеників вже ведуть ся.

Оповідки, іменованя і т. п.

Народні віча в справі виборчої реформи відбу-дуть ся в неділю д. 11. лютого о год. по пол. в Ку-чурові малім і в Кадобівцях, а д. 15. лю-того в Шубранцї.

3 гімнастичного товариства „Січ“ в Чернівцях. На загальних зборах товариства, що відбули ся дня 4. лютого с. р. вибрано ось такий виділ: кошовий, др. Теодот Галін, осавул, Ар. Артимович, писар, Свя-тослав Лакуста, скарбник, Гавр. Гордий, учитель, Іван Радомський, хорунжий, Евзєвій Ярошинський, сурмач, Іван Стрийський, I. четар, Йосиф Мицак, II. четар, К. Петрашук, III. четар, Іван Созанський, IV. четар, Ом. Могильницький. Заступниками виділови вибрано Володимира Кміцкевича, д-ра Михайла Литвиновича і Василя Сімовича. До комісії ревизійної увійшли проф. Антін Клим, секр. Коралєвич і Осип Захарієвич. — За виділ: др. Теодот Галін, кошовий, Святослав Лакуста, писар.

Із учит. семинаря в Чернівцях. Управитель мі-ністерства просвіти і віроісповідань іменував прові-зоричного головного учителя в тут. семинарі учит. др. Осипа Маковєя дефінітивним голов. учителем, а суплєнта тогож заведєня Василя Сімовича пров. голов. учителем.

Із вижницької філії тов. „Руска Школа“. Сам запрашаємо членів філії тов. „Руска Школа“ у Ви-жницї на надзвичайній загальній збори, що відбудуть ся дня 11. лютого 1906, о 2-й год. по пол. в будинку школи хлопчачої вижницької з слїдуючим дневним по-рядком: 1. Лєкція практична науки дробів в народній школі, перевєде п. Никорович. 2. Вільний відчит „Дєщо про сьпів“, виголосить п. Ю. Гордийчук. 3. Вільні внесенєя. — За виділ філії тов. „Руска Школа“ у Ви-жницї: Г. Никорович, голова; В. Моровик, писар.

Із штуки і літератури.

Від „Ukrainische Rundschau“ одержуємо отсю оповістку: Отсим подаємо до відома загалу наших передплатників і прихильників, що редакція часописем „Ukrainische Rundschau“, яка стала виходити тепер намість „Ruthenische Revue“ знаходить ся під адресою: Wien, XVIII. Salierigasse 34, а адміністрація під адресою: Wien, XVIII. Antonigasse 15.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Федір Міюліч. Смерть рожд.

(Із болгарського).

Всі мої темні рожі вже падуть, так жарко сонця луч пече й спива' жияя солодке до самого дна, а темні рожі аж з утоми мруть.

Щемить душа — посідний цвіт опав душистий; і скрізь голосіяня йде, що тисяч рожд на мари смерть кладе — про біль таний я ще не чув, не знав...

Переклада: К. М.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюєся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси пожичкової і щадничої в Суховерхові відбудуть ся 16. лютого 1906 о 2 годині по полудне в шкільнім будинку в Суховерхові з наведеним дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1905; 2. Установлене стони процентової від пожичок і вкладок щадничих на рік 1906; 3. Вільні внесени. — *Іван Семенюк, начальник. М. Григорович, касир.*

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої еля громади Васлівівці відбудуть ся дня 18. с. м. в домі Дмитра підгородного в 2-ій годині по полудни з таким дневним: 1. Справоздане касове за рік 1905; Підвисшене стони процентової від вкладок щадних і пожичок; 3. Вибір старшини; 4. Віжучі справи. — *Дмитро Підгородний, начальник.*

Почавши від 1. лат. лютого с. р. продають ся в конкурсі РОЗИ ФРІЦ в Кіцмани (склеп в Ратуші) убрания мужескі і діточі, біле, вироби шкіряні (черевики) товари галантарійні і корінні

по значно знижених цінах. Тільки на дуже короткий час.

Завідатель маси:
Адвокат Др. Арнольд
в Кіцмани.

15 1—?

Замовлення на всякі церковні й живописні роботи приймає Теодор Іванович Буткевич художник з Росії, Чернівці ул. Желіничого двірця ч. 25. (в подвір'ю по правій руці).

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
отворена

внеділю і сьвята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть
NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болів, простуджени, ломаних костей, плечий гістия і нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (флашчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

Заряд друкарні
„Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друксортис висидає лиш за попереднім надісланем належностей або за посліплатою.

Реальність

12 (1—10)

обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сніи, 2 пивний, керницю, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садонина, частію простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Визначні інформації уділити Л. Ренччи улица Руска 134.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Знаменитий мід

десеровий кураційний **6 К.** за 5 кіль оплатно. — В плястрах 1 кіль **2 К.**

Від руского замовлення даю 20 сотників на будову руского театру. 105(17-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского
під заголовком

СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сеп. оправі.

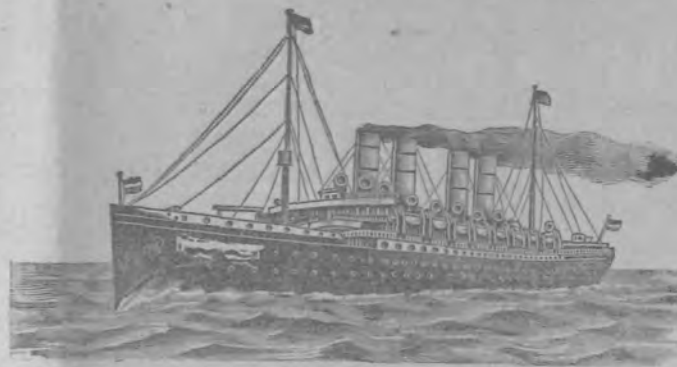
До КАНАДИ

прямо

в АМЕРИКУ

без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони**сипяльні.****Білеті****желізничі.**

Високим ц. к. правительством коцесіоноване

4—14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шіфкарти, заки не запитайте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзов. і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки на лясти і папері, попелнички, стінні декоративні, етажерки, шафки, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерійні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзички, кошики, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсових пер, перлівки, газзи, з кістаними ручками і и.

Рукавички з оленової шкіри, Гласе, футровані, з вовни, бавовни, трикотажні, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польовання. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніция.

Напелюхи з пшіву, з льодену, Velour Sulk і т. п. для панів і хлопців в різних краках.

Кальози і черевики до снігу правдиві петербурскі найліпші фабрикації. Величезний вибір.

Самостійна продаж напелюхів Відни, Йосефа Піхлера і Синів у Грацу, димі, склад американських черевиків

з ц. к. надірних фабрик Генриха Іго, у Антона Чапек у Відні, Ф. К. Полера у Хру-Bothaway Poul & Harrington в Бонгай.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на яму з Chevreux, Boksse, а Гемзи, сатки, сукна, футровані або ні, склад лжерів чорних і в інших краках, для панів, панів, дівчат хлопців і дітей, чоботи і під-черевики. Найбільший вибір.

Необхідні товари хустки і талі. Правдиве біле Егера і Д-ра Лисина. Панелюхи для панів дівчат, каштанники вовняні, перешаки на тіло, огрівачі колін, ченці, охорончі з камішні і т. д.

Біле. Для панів, панів і дітей в найновіших краках.

Товари футряні для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавка, з куш, шкотські перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польовання, вовняні різної моднійшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в польських державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надслання“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламний неопечатаний шліф від порта.
Рукописи звертає редакция лише на попе-
реднім застереженні і залученні належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і з—3
по пол. крім неділі і свят.

Проч із насилем!

(X) Живем-живем — мовляв — своїм життям, поступи на сім і на тім поди очевидні; поводи добу-
ваемо і для себе місце між культурними народами
світа. Однак хіба нема одного чоловіка між нашою
свідомою громадою, який би міг бути вповні задово-
леним із темна, в яким відбуває ся наш поступ. Се
стає для деякого тьм більш загадочним, коли бере ся
в рахубу, що австрійське правительство, бодай послід-
німи роками, не сприявало на Буквині нарочито рус-
кого народу в його еманципаційних змаганнях, що у
нас все таки обов'язують державні закони не лише
горожан, але і політичних функціонерів державних.
Коли се все навіть годі було удержувати абсолютно,
то ніяк його заперечити бодай з огляду на шляхетско-
польську самоволлю, яку терять наш нарід в Галичині.

Та загадка розяснить ся, як тільки при-
глянемо ся ближше нашому громадянському рухові,
розуміє ся не на папері а таки на ділі, так як він
розвиває ся по селах. І швидко стає немим, що сво-
бода товариства, свобода навіть культурно-економічної
праці заборучена конституційними свободами стає у
нас чим раз більшою ілюзією, передовсім від часу
страшного з еморалізованія народу грошолупівським
з'організованим розбоям. Про важку борбу, яку му-
сять зводити по селах народні просвітителі при кож-
дому ділі із заступниками давньої темноти не будемо
й гадувати, бо вона веде ся всюди. Однак заміти-
ти треба, що в нашій крайно нерозвиненій країні, у
якій сотки літ молдавського безправства і безвласти,
виділяла тільки одно почуття ваги фізичної пере-
ваги, переводить ся борба проти всякої культурної
роботи здебільша самими дикими способами, які від
погроз кінчать ся на актах найбрутальнішого насилля.

І се не буде ніякою пересадкою, коли скажемо,
що тепер по дуже багато селлах невтомимі а щорі-
робітники на народній ниві просто непевні свого жи-
ття, не кажучи про інші нещасливі нагоди! Без-
правство занувано на цілій лінії, а найгірше з сего те,
що його пропагують і піддержують як раз ті, що
мають бути представителями права!

Проти наших читальні „Січії“, ба навіть нас
райфайзенських а передовсім проти їх організаторів,
— народних учителів йде кертична робота, безвинна
не юджене і бунтоване передовсім із боку ворожого
народови повіства, так, що у наших селлах кожде
діло стріває опір передовсім в мало що не кождім
парохіальнім уряді!

Те саме робить ся також на цілій лінії із боку
автономних властей, себто урядів громадських, по яких
старі двірники з писарями хотять за всяку ціну удер-
жати ся при власті, щоб їх рабівничка господарка не

покінчила ся і не виявила ся на світло денне. Розу-
міє ся, що тут і там є винки, розуміємо й те, що одні
і другі можуть робити акцію протівну, але не смі-
ють до сего надуживати уряду та що їхня робота
не сміє прибирати виду злочинних нападів і розбоїв і то
здебільша нічних, як се вже в останніх днях стало
ся в Станіслав на народну школу, в Мамаївцях нов.,
на дім одного із провідників опозиційної партії при
громадських виборах а ось передвчєра на нар. учителя
в Чагрі. Крім сего що раз частіше зустрічаємо ся
із шиканами функціонерів польських урядів, які навіть
вимірюючи справедливість, не можуть забути свого
шовінізму.

Сего стану в законній державі терпіти не бу-
демо! Отжимо на політичних вічах, які тепер в краю
відбувають ся, треба обговорювати також і всі ці не-
надужитя і, ухваливши відповідні резолюції, переся-
лати їх до краевого правительства із домаганням
відповідних зааряджень.

Сподіємо ся, що правительство найде тільки сили,
щоб спинити злочинну самоволлю, яка розгостила ся
в краю, дарма що єї ширить ся із боку, по яким сего
не повинно ся надіяти. За свій тяжкий податок гроша
і крові мають члени руского народу повне право
на захист у своїм розвитку, ніякше руский нарід на
Буквині буде мусів хопити ся самооборони. Се хіба
якне кождому, що бач, яким зайде повіство і інші
темні душі, замахують ся на наших робітників, го-
ловно на народних учителів — має два нічці!..

Український політичний клуб в Петербурзі.

Не багато лічить ся Українців в Петербурзі, але
й ті живуть дуже нарізно один від другого. Правда,
тут існують два українські Товариства — Видавничє
й Шевченківсьє (для заповіді учням), та збирають
ся вони дуже рідко, раз або два на рік і поміж чле-
нами й того й другого товариства бракувало єднання
думок і поглядів на громадянські обставини рідного
краю. Воля, що виголошена була 17. октября 1905. р.,
збудила і з'єднала зразу Петербурзьких Українців;
вони заходились коло обох існуючих товариств, щоб
поширити їх просвітні завдання й діяльність і зій-
шлись на тому, щоб з'організувати український клуб,
щоб всім вкупі обмірковувати політичні питання, ви-
яснити політичні потреби України й усіма способами
помагати рідному народові здобути справжню волю.
В ноябрі зібралось 40 земляків, ствердили статут
клубу, обрали 15 старшин, щоб керували організацією.
Перше зібрання клубу, після цього організаційного,
зібрало ся через два тижні і мало зовсім особливий

зміст: український клуб витав депутатів недержавних
націй, що саме на той час скінчили свій перший з'їзд.
Дуже приємно було Українцям витати таких дорогих
гостей й вислати вітні з депутатами від Польців,
Білорусів, Євреїв, Татар, Грузин, Вірмен, Киргизів,
Арбаджан, Латвішів, Литовців і інших питання про
національну автономію. Гарно було почувати те єд-
нання усяких націй і бачити в їх федеративних зма-
ганнях зорю нового життя, нового державного ладу,
заснованого не на ворожих відносинах й не на лютому
ворогуванню, а на братерстві й поважанню один
другого.

Клуб український поставив собі метою вияснити
саме головне політичне питання для України, питає
про автономію і федерацію. Намічено було чимало
рефератів, де які були вже й написані, але обставини
громадського життя так сумно змінились за останні два
місяці, що не було ніякої спроможности зібрати ся
членам клубу; не було спроможности ані слухати ре-
фератів, ані умовляти ся, яким способом єднати ся.
Тим часом надходили часи виборів до державної думи.
Політичний український клуб вважав своїм обов'язком
приняти участь у виборчій агітації, але загальним
зборам не довело ся обмірковувати се питання, бо з при-
казу Дурново усякі зібрання (навіть 7—9 людей) були
заборонені. Щоб не втратити часу серед короткого ви-
борчого періода, старшини розіслали усім знайомим
землякам в Петербурзі відозви, в яких пропонували
їм, коли вони ще не належать до тої або до иншої
партії, подавати свої голоси за кандидатів поступо-
вих партій і більш усього конституційно-демокра-
тичної. На сю відозву озвалось чимало земляків до-
сить прихильно. Але поки не було змоги робити за-
гальні збори і голосно висловлювати свої думки, укра-
їнський політичний клуб в Петербурзі не виявить
свого правдивого громадського обличчя й не з'єднає
столичних земляків.

Не мало озвалось до клубу людей із України,
прохали заслати їм статут (устав) клубу, прохали
програми політичних, книжок, найбільш з північноза-
хідної України. Клуб озивав ся на всі ці листи (до
50 вже відібрано), прохав земляків подавати йому
звістки з рідного краю. Думка про організацію полі-
тичних клубів на Україні цілком оповідає сьогочас-
ному настрою українського громадянства, але стра-
шення реакція, що насунула на нещасний край, наш
перешкаджає розвиткові таких організацій. Алеж усе
таки український клуб в Петербурзі, дождаючись
першої спроможности для загальних зборів, тим часом
готовує реферати на політичні питання, збирає до
себе з України увесь матеріал політичного руху,
часописи, програми, метелики, щоб задовольнити ту-
тешних земляків організацією при клубі української
бібліотеки й читальні. Через се клуб і просить зем-

Манюким Горкий.

Ще раз про чорта.

(Переклала Теодора Безпалко).

Іван Іванович вернув домів і змучений усім, що
на засіданні своєї партії в бюрі видів, чув і гово-
рив, положив ся у своїй робітні на софі і протягнув
ся вигідно.

За вікном гуркотіли повози, в голові дунав ще
відгомін свободолобних бесід, він пригадував собі
живу виміну слів, гарні вислови, зручні звороти, ожи-
влені лица бесідників — і нагло почув, що він не
є сам.

Стягнув мимоволі брови і підніс голову в гору
— на білих кафках печи в куті його робітні вигла-
дало бліде чотирогранне, мертве лице. Іван Іванович
підніс ся одним рухом всього тіла, усів на софі і
спираючи руки на колінах, витягнув шия і встромив
вір туди.

— Не пізнаєте мене? — почув ся ледви чутно
металічний, пискливий голос.

— Ах, се ви? — сказав Іван Іванович збенте-
жений. — Я не міг вас зразу пізнати... Тепер є так
много важного, актуального, що мимовільно забуває
ся про Ваше існування, вибачайте! По при-се Ви де-
що змінили ся...

— Всеж таки змінюючи себе, я не змінюю ся...
— сказав чорт, лукаво усміхаючись.

— Гм... — відповів поводи Іван Іванович. —
я мав на думці лише Ваш вигляд...

— Ба! сьогодні кождий інакше виглядає, як
вчєра, — відповів чорт безжурно.

— Здаєсь мені, що бестия на щось натякає! —
подумав Іван Іванович.

Потім, потираючи пальцем лисину снитав:

— Чи Ви приходите... до мене... за ділом?

— Ах, Іване Івановичу! — сказав чорт, сумно
зітхаючи, — що може тепер чорт на землі зачинати,
коли люда перевишпають його в винаході лайдацтва?
Я є тепер, так сказатиб спенсіоноване індивідуум...
Обсервую, учу ся провокувати...

— Так є, — сказав певний себе Іван Іванович,
— пересуди щезають...

— Розуміє ся, розуміє ся, — притакував чорт.
— Я був присутний на вашім конгресі. бачив, як
Ви палко в струях слів затоплювали любов вітчизни,
інтереси робучих клас, правду, честь...

— Позвольте, — перебив йому сухо Іван Іва-
нович. — Я говорю про пересуди...

— Я також — відповів чорт і засміяв ся.

— Алеж се драбуга! — подумав собі Іван Іва-
нович.

— Та, скажіть-же Іване Івановичу, чи Ви є вдо-
волені наслідками вашої довгої і впертої діяльності?
— запитав привязно чорт.

— Розуміє ся!... Се є... позвольте! Що уважа-
єте Ви властиво наслідком моєї діяльності! — І Іван
Іванович звернув свій строгий зір на мідяно-жовте
лице глупо усміхненого чорта.

— Позвольте! — закричав чорт. — А що є про-
буджене цілого краю? Сей могучий розгін почуття
людської гідности, розвиваний Вашою роботою, ся з
чудесною швидкістю ростуча свідомість його прав,
ся огниста жадоба волі...

— Позвольте, — закричав Іван Іванович ско-
чавши. — Передовсім Ви є чорт і не смієте попа-
дати в високопарний стиль! Так є! Мене обвинувачу-
вати, мені те все приписувати?... Дякую кра-
сенько!..

Пальці Івановича дрожали, а лисина покрила ся
легким потом. Він стояв перед чортом, розмахуючи
руками, але чорт сміяв ся беззвучно.

— Пробуджене і проче... се розуміє ся... сего
не перечу... ні! Але — се Ви певно знаєте, що мені
спалено мою сільську послисть? Ви знаєте, що мені
всі візці повбивано, а коням повідтигано хвости! Чи
бачите у тім пробуджену свідомість своїх прав се-
ред народу? Огністо... я? Щоби Ви знали... я ніколи
жадного огню не запалив...

— Іване Івановичу, — запищав чорт. — Чи не
відпирате ся Ви себе? Подумайте лиш! Хто вида-
вав часописи, в яких говорено про нужду голодного,
безправного народу? Чи Ви не служили ціле своє
житє свободолобним гадкам? Чи не говорили Ви ча-
сто, що лиш революція зможе ті гадки здійснити.
Ви симпатизували з революціонерами і виявляли єю
симпатію часто в грошевій формі. Чи не видали Ви
ніколи трирублевого банкнота на рік — політичних,
— або якого рубля на видаване нелегальних книжок?

— Досить, — крикнув Іван Іванович. — Знаю
се, я писав в часописах, держав відчяти, і взагалі...
я завжди проповідував одно. Безправність засту-
пяти порядком! Вільше нічо... Я не учив мужиків мій
дім підпалювати... не учив робітників мене тижнями
лишати без огню, без води, без лінів, без зелізниці,
без почти і без телеграфу... я не проповідував анар-
хії! А на цілі революції видав я в протигу шіснай-
цяти літ лиш 7 рублів і 48 копійок, пригадую собі
зовсім докладно! І се дав я не з симпатії, лиш з
милосердя!

— Але, Іване Івановичу, Ви все децю помогли...
Ви децю засіяли у свідомість робітників... — обста-
вав з переконанєм чорт і на его лица відбило ся щось
подібне до сорому.

ляків на Україні засилати йому всякі українські часописи, програми різних партій, просвітних товариств, усе що прокинулось й стало жити новим життям на нашій землі. Незабаром мабуть і для кляну розпичіє ся вільніша робота.

„Громадська Думка“.

С. Русова.

Політичний перегляд.

Угорська криза. Гр. Андраши відїхав із Відня і тепер з нічим. Справа угорської кризи остає на тім самім становищі, на яким оставала від року. Більшість угорського союму принципіально противна дуалізму, а через те й не може обняти правління в краю, у яким він є обов'язуючим. І поки не увійде до союму нова репрезентация угорських народів, вибрана справдішною волею народу, доти про поладжене угорської кризи не мож і думати. Розуміє ся, що неповедене мієні гр. Андрашого викликало велику констернацію. — Управляючий комітет коалїції подав до публичної відомости устну заяву, яку Андраші привіз від монарха та ухвали коалїції. Заява монарха, привезена Андрашом мала слїдуєчий зміст: 1. Монарх вїзав коалїцію, щоб на підставі ухвали „Комітету девяти“, прийнятої монархом обняла правління і заявив, що в ізиковій kwestії не чинить жадних уступок. 2. Монарх установить свій власний герб для спільних урядів. 3. Монарх не має нічо против відповідного примієня угорської мови у військовій процедурі карній. 4. В господарських справах зазначив монарх, що жєлає собі прийняти заключених вже з заграницею трактатів, як також прийняти автономічної цлової тарифи. 5. Ухвали Комітету, предложені монархови Андрашом звучать: Управляючий Комітет сторонництва, які творять більшість парламенту, не уважає засад за пропонуєваних монархом такими, на підставі яких можна би утворити травке правительство і тривкий мир в парламенті. Особливо не може коалїція прийняти яко поладити військових справ тої засади, яку містить в собі цїсарска заява. Після найглубшого пересвідчення коалїції травке правительство і тривкий парламентарний мир можливий є тільки в разі прийняти програми праці, яка містить ся в адресі, при чім само собою розуміє ся, що вої партії належні до коалїції, незмінно тривають при своїх програмах. Комітет триває без зміни при цїлості сеї програми праці, однак зі згляду на сумне положєне краю і на висказанє монархом вїзване, Комітет є готовий за пропонувати сторонництвам таке тимчасове порозумінє, на підставі якого коалїція без посвяти своїх засад могла би переняти правління. Сї пропозиції виправді не годять ся з засадничим становищем монарха, але практично узглядняють їх: 1) Коалїція обнямає правління. 2) Коалїція стоїть на основі адреси, ухваленої соймом. Монарх, по порозуміню з правительством, дасть відповідь соймови. 3) Коли має стати щирий компроміс, правительством мусить виказати ся здобутками і успокоїти народ. Тому інартікулованє торговельного трактату з Німеччиною виправді приймає ся, однак се мусить наступити на підставі самостійної цлової тарифи і самостійно іменем Угорщини. 4) Австрією має бути заключений торговельний договір. 5) Нове правительством має зараз покінчити управлїнєне валюти і оснувати самостійний банк. 6) Військова kwestія остає в завішеню. Так само не повинно наступити підвисєненє військових кредитів. Ся kwestія має бути поладжена доперва в новім соймі, вибранім на підставі виборчої реформи. 6) Ще перед розв'язанєм теперішнього сойму має наступити restitutio in integrum. Суспендовані підчас безчинного опору урядники мають повернути на свої

становища. Надто мають бути усунені деякі браки в законодавстві, які показали ся в послїднім часі а особливо мають бути докладно означені права монарха що до розв'язаня і відрочуваня сойму. — III. Друга заява королївска звучить коротко і рішучо: По докладнім розслїдженю предложених гр. Андрашом проектів коалїції, з яких впливає відкиненє становища короля, признає ся місією гр. Андрашого за скінчену. У відповідь на се ухвалив комітет коалїції д. 5. лютого таку заяву: З гори наведених донесєнь може наряд набрати переконаня, що комітет зробив в інтересі розв'язки кризи все, що тільки міг зробити, не випираючиє своїх засад і мандату одержаного від народу. Домагано ся безприволочного переведєня програми праці коалїції тільки в часті економічній і внутрішньо-політичній тай то лише при узглядненю укладу економічно-політичної ситуації в Європі. В справах воєнних при повнім задержаню становища коалїції поручувалоє вижиданє поновного рішеня народу на основі виборчого закона, маючого бути виданим на широкіх підставах, якого переведєне бере коалїція в першій мірі на себе. Там самим числено ся із тим моментом відпорного становища цїсаря, що виключно відповідає нашій конституції, що іменю цїсар має сумівши про суть правдивої волі народу. Вей ті пропозиції на найглибший смуток комітету, цїсар прямо відкинув і перервав дальше ведєне переговорів.

Новий англійський парламент складає ся із 369 лібералів, 27 ліберальних робітників, 31 членів незалежної партії робітничої, 83 ірландських націоналістів, 8 уніоністичних віньоторговельників, 147 уніоністів і 2 реселістів. Більшість лібералів над иньшими партиями виносить 124 голоєів, міністерияльна 353 гол. До скріпленя становища лібералів причинить ся й те, що побіджені уніоністи розбили ся на дві часті. Мимходом згадаємо, що між вибраними є 16 послів жидівських, себто о 4 більше як передом. Двадцять літ тому було послів жидівських в англійськїм парламенті 6 ох і кожний з них належав до иньшої групи парламентарної, щоб вєсудь був заступник жидівських інтересів!

Революція в Перзії. Як доносить „Frankfurter Zeitung“ вибухли в Перзії поважні революційні розрухи. Про жаданє конституції нема й мови. На чолі революційного руху стоять моляхи і висше духовенство; до них пристає також велика частина купецтва. Купцї спонували до сего радше мотиби торговельні як політичні. Через революцію в Росії підняли ся в Перзії ціни цукру й иньших артикулів споживних, до чого прилучила ся строга митова система. Провідники революційного руху розтаборили ся в сьвятім місці Абдуль Азім, де вбав батьва теперішнього шаха. Вони домагатиє ся амнестїї для учасників революції, усунєня теперішнього губернатора Алеада-Давлега, усунєня міністра митового й привєрєня медрес (магомеданських висшнх шкіл).

Телеграми „Буковини“.

Дня 8. лютого 1906.

Відень. Парламент покінчив третє читанє закона про обезпечуванє приватних урядників а відтак приступив до другого читаня закона про охорону управи хмєлю.

Відень. Цїсар прийняв на нивїшних загальних авдїєнційних послів ексц. Луїула і президента ради культури краюєй Т. Фльондора.

— Я нічо такого не робив, щоб їм позваляло мою худобу знищити! І я також ніколи не займав ся пропагандою між робітниками і мужиками... се є брехня! Ні, вже вибачайте; я вже волю, щоб край не пробуджував ся в такий надзвичайний спосіб, і щоб моє село зістало ненарушене.

Іван Іванович докінчив сї слова і почув нечаяно, що він голїй. Єго грубе і вигідне убранє утїкло як хмара диму, а Іван Іванович підкакував з одної ноги на другу, потираючи при тім животом.

— Іван Івановичу, — закричав чорт, — що з Вами стало ся? Се ще передвчасно, так обнажувати ся!

Іванович мовчав і сумно оглядав своє тіло.

— Розуміє ся... я переборщив... — зачав говорити знижєним голосом.

— Всеж таки, се було щиро, — прошепотїв чорт.

— Зовсім ні, — кликнув Іван Іванович обурений. — Ви маєте обридливий спосіб говорєня! Ви знаєте добре, що я зовсім невинний у сих всіх страшних річах... А коли я часами... може за остро... сказав, то се було лиш межі своїми і в стані роздражненя і оживленя! Але Ви хочете мені навиннути роль провокатора!

— Зовсім ні, — сказав чорт, — лиш я гадав, що Ви є так званий чесний чоловік...

— Но так! чесний чоловік — се є — розумний чоловік, — сказав з притиском Іван Іванович і підніс праву руку. — Ви є просто — незрілий політично і не розумієте моєї програми! А се є ясно, зовсім виразне: я згоджую ся на ідею рівності, однак — жовнїр мусить бути жовнїром, дїстєнос мусить бути дїстєносом і більше нічо! Зрозуміли мене?

— О так, — сказав чорт. — Се буде бистроумно!

— Рівність між людьми не єсмїє заперечувати порядку, однак до удержаня порядку потрібно армії і много иньшого... Свобода мусить бути кермована розумом! Хтож є репрезєнтантом розуму?

— Чи се ви? — спитав чорт.

Іван Іванович спустив смирно очі і говорив дальше:

— Жінка є рівна мужчині, однак се булоб передвчасно єї такою узнати...

— Розуміє ся, — сказав чорт.

— І як я говорив коли про революцію, то додавав заєсгїда сї слова: Єї мусить ся перевєсти в мирний спосіб... Так є! Я ніколи не був революціонером!

— Однак на конгресі назвали себе так, — заважав чорт.

— Однак не в змислі аграрних розрухів! — відповів засумований Іван Іванович. — Я є революціонер, однак лиш... не тепер... се є... не тут... я є революціонер в області права: Однак я не заперечую права власности!

І тяжко дихаючи, потїрав собі Іван Іванович стєгно.

— А в наслідок сего, чи не ви зробили революцію? — сказав чорт.

— Алеж зрозумійте мене! — зачав сумним голосом Іван Іванович: — все що в революції є розумного, сьвідомого цїлю, є моїм ділом; все елементарне, безмисльне є ділом крайних партій... Се таке просте!

— Отже се правда, що пролетарият сам здобув собі свободу? — запитав чорт.

— Мій любий, у нас нема найменшої лєгїти! —

Петербург. Вибора до Государственной Думи мають відбутися д. 7. цвітня, а 28. цвітня відбуде ся єї перше засїданє.

Париж. Розрухи при переписуваню інвентарів церковних продовжають ся. В Монпєле товпа забарикадувала брами костєла, так що урядникам треба було вилєзати їх силою. Багато осіб ранєних.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. лютого 1906.

Табак для носа, а не нїс для табани — каже пословица, але єї не хоче зрозуміти — очевидно наша почта. Ось нові цвітїки із сеї ниви: Дня 31. січня вислала „Руска Каса“ в Чернівцях повідомленє до госп. Дмитра Левенчука в Садагурі з повідомленєм про платїсгє його векєли на 4. лютого. Картка ся прийшла до Садагурі дня 2. лютого, але відсе відїслано єї назад до „Р. Каси“ до Чернівців, бо бунїм-то „адресат незвїсний“. Характеристичне тут те, що картку вислано, як видно з почтових стампів, таки не шукаючи адресата, бо вона вже 2. лютого була в Чернівцях. А п. Д. Левенчук таки жєве здоров у Садагурі, і колиб сам не був явив ся в справі векєля в час, то мусїв би з вини легкодущости почти — поносити кошта протєсту. Факт II. 33. ч. „Рідного краю“ заадресованє до Редакції „Рускої Ради“ — повандрувало на — ц. к. унїверситет, відка його тільки слукайно відобрано по кількох днях. Докиж має руска публіка терпїти наслідки неграмотности функціонерів почтових? Наші нотатки місто довести дотичні круги до заведєня ладу, мають — на жаль — наслідок зовсім иньший. Сьвітла почта вибрала ся за се митїтєсь на нашій редакції. Нєма майже днини, щоб не „засуджувано“ нас до плаченя кар за недоплаченї листи. Се доплачуванє також вицьвіт нашого фїскалізму. Вчєра прїм. за лист із Бродини оплачений 15 сот. маркою, так що в найгіршїм разі малоб ся заплатити ще 10 сот. (2 X 5) каря, треба було заплатити 15 є! І так іде in dulce infinitum. Та в сїм напрямі дійшли и почтові функціонари мабуть до переконаня, що від кожного листу, який приходить до нашої редакції, треба визначувати кару, бо сими динями вимїєрено нам доплату від листу із Вижниці, на яким вже була марка за 20 сот.! Се вже було за багато і для нас і при переважуваню на почті, показало ся, що за той лист належало ся всего 10 сот., бо він не жєвив і 20 гр., але панам від почти було за мало 20 сот. і се раз хотїли стягнути 20 сот. каря! Чи Хв. дирекція почт думає раз привєрнути лад на почті, зробити конєць неграмотности своїх урядників і ськагурам партій, чи жє, щоб ми ужили посередництва між. торговлї??!

„Мрії“ нїмєцкої молодїжи. Вірїбурський тижневик „Der Wegweiser“ оголосив анкету для 8 до 13 лїтних хлопцїв із питанєм, яке зване булоб для них наймїлїше. Всї учасники анкєти заявляв, що хотїлиб обїбрати собі такі звания, які привноєть найбільше гроша. Один многонадїйний грошєлюб дїйшов до того, що рано хотїв би торгувати булками й молоком (яке мож до вподоби розводїювати Прим. Ред.), по полуднї купцем а у вєчїр грати в кїайпї до танцю. Найбільше молодих Нїмчиків бажало бути банкірами або таки просто мїлїонерами, „які нічо не робять, а прецїнь мають багато грошїй“. Богато хотїло бути цукорниками, бо шєвцї, кравцї, різники й маларї та иньші ремїєсники можуть легко наразити ся на тажїє скандїєня. Аматори фїккерєства доказували основність свого бажаня тим, що різники „цїлий день нічо не

оказав злїсно Іван Іванович. — Як міг би пролетарият до сего довести? Як він лиш словом відїзнає ся про волю, то стрїляє до него і... він зник. Але я... чи мало я кроків поробив, від поліційного комісарїату зачавши аж до сенату, щоб доказати, зробити яєвою конєчність свободи. Я писав про се, говорив, підбадьорював молодїж до борби за волю... однак я говорив все: борїсь мирно! Я аранжував бенєкти — пригадуєте собі добре? — публичні бенєкти, на яких я говорив, зовсім неважучись, що вже є час... і так дальше... Помїмо сего ніколи до мене не стрїляно, — з сего слїдує, що я заживав пошани в очах правительства і що се власне мій голос винїкає цїлу єю музику. Я держав себе заєсгїда дуже корєктно і з рєспєктом супроти чужих поглядів і навїгї тоді, як це не було звичаєм пити на уснїх конституцій, то я звик свою чарку „за Ню“ підносити, і всї знали, про що є бєсїда. Припустїм однак, що пролетарият тажє... до освободженя краю помїг... припустїм! Що слїдує з сего? Чи є він в стані вихїєнувати добродїєства свободи? Се є власне питанє.

— Чи ви його розв'язали? — запитав чорт.

— Вже давно, — відповів Іван Іванович, здвигаючи раменами.

— Перед здобутєм єї?

Іван Іванович пригадає ся чортю і не відповів нічо. Оглядаючи уважно своє блєскучє тіло, гладив його руками і говорив дальше:

— Пролетар... є розуміє ся тажє чоловік, але правительством не довіряє йому, бо він зухвалий, не-образований і не вміє рєспєктувати чужих думок. На него готові і тепер стрїляти і взагалї не говорять з ним радо. В сусїєльности він є... популярний... се є — він є популярний в противнїм значїню. Він не по-

роблять або їздять, а прецінь мають гроші", а мусять мати гроші, бо череваті і з тим їм добре". Дуже велике число виявило бажане військової кар'єри, "щоби поклонитися цесареві і дістати за те ордер і велику пенсію", або таки просто тому, "щоби на війні мордувати ворогів і забирати їхні дорогі цінності" (vide p. 1870/71) або ще краще, "аби поїхати до Африки" і — очевидно в ім'я "вищої культури" — "вимордувати всіх дикарів", а до того щоб ще "могти садити як найбільше кокосів, бо вони добрі" а вкінці і на те, "щоби стати поліційним". Кількох хотіло стати голарями, "бо гості розповідають багато новин"; були й аматори стану духовного "бо нарох не потребує женити ся і має багато грошей". Були й аматори учительського стану і то з ідеальною ціллю "бити малих хлопців"! Мабуть досить буде сих виписок, щоб познакомитися із задуманими мріями наймолодших потомків народу, що давно колись видав із свого нідра Шілера. І се має бути та "вища культура", із за якої всі інші народи мають бути "менше варті"?!

Про висилане грошей за границю. Отсам звертається увагу, що при висиланні грошей поштовыми переказами до Росії, північної Америки (U. S. A.), Канади, Англії і англійських колоній не повинно ся робити ніяких замовлень і приватних дописок на нереклазових відтинках, бо се не лиш що не дозволено, але й не має ніякої вартости, позаяк ті перекази не йдуть до вище поданих країв, лишень лишаются в рахунковім департаменті у Відні, а віденський "Geldbestellamt" (Abtheilung für Listenverkehr) авізує ті гроші на підставі переказів для Росії до Варшави, для Америки до Нью-Йорку, для Канади до Монреалю, а для Англії до Лондону. Хотий на пр. хто висилає гроші переказом з Підволочиска до Волочиск, то той переказ не йде впрод до Волочиск лишень до Відня; з Відня авізують его до Варшави, а варшавський уряд поштовий виставляє на основі List-ів відповідний бланкет і висилає до Волочиск. Через те гроші, вислані переказом з Підволочиска до Волочиск, мусять переїхати йти тиждень. Позаяк ті перекази бувають кілька разів перепишувані, тому належить їх виповнити дуже чистим письмом і латинськими буквами. — Ще на дуже важну річ хочу звернути увагу Вл. земляків. В останнім часі йдуть досить багаті передплати на укр. часописи в Росії. Передплатники не знаючи сеї поштової маніпуляції, думають, що коли вишлють гроші і подадуть точну адресу на купоні, то часописи мусять діставати, а тимчасом при авізованні тих грошей пишеш до List-и лиш точну адресу адресата, пошту надати, дату і число, а що-до надавця лишень его ім'я і назвисько. Коли на пр. Іван Токарчук, господар в Кульчицях, пошта Самбір, висилає передплату на "Громадську Думку", то до такої List-и прийде що до надавця: "Iwan Tokarczuk — Sambor". Редакція діставши гроші, здогадуєсь, що се передплата і висилає часописи на адресу: Іван Токарчук — Самбір. Очевидно, що зі Самбора часописи вандрує назад до Києва, але не сама — з допискою "unbekannt", бо і дійсно Івана Токарчука в Самборі нема. Супротив того є в інтересі самих передплатників написати особно до редакції за 10 сот. картку, подати дату вислання грошей і точну свою адресу. (Всі вийшли часописи просять ся о повторене сего оголошення). Відень, дня 5. лютого 1906. — *Василь Іванюк*, поштовий урядник.

Австрійський прокуратор в обороні чорта. Один німецький мужик в Сольногороді сказав якось в коршмі: "Я не вірю в чорта." Та за се "вільнодумство" прийшлося йому зазнати не мало клопоту. Сольногородський прокуратор Герман Евдер обжалував селянина за провинну з § 303 закона карного, то є за зневагу одною із персон узаних в державі. Щасте лиш, що трибунал увільнив селянина від вини й кар. З

водить ся коректно; підчас коли я і мої партійні товариші просимо лиш о владу, він жадає Бог зна чого і кричить навіть: долой!.. з сим і тамтим і всім прочим! Пролетар устроїв страйк і сей приніс видні успіхи; гарно! Сей успіх буде вибіснуваний в інтересі розвою загальної культури краю.. отже що хочете? Нащо завсїгда нові страйки і та ціла анархія, що викликає загальну дезорганізацію економічних відносин в краю. До чого творити сей надмір революції? Революція, мій пане, була завсїгда лише переходом власті з рук абсолютизму в руки ліберальних груп суспільности, яко справдішних культурних провідників...

— Чи ви се взяли зі "Слова", сказав чорт.

— Се для мене неважне, чи сей або другий говорить правду, — відповів Іван Іванович.

— Отже ви бавитесь в 48, ні більше ні менше?

— Чи можу грати ся в 89? Опам'ятайте ся! А може маю ще виступу гру зачинати... Я не дитина! Ви говорите як який соціаль-демократ, се є не дуже поважно... Пролетар, як він є розумним чоловіком, мусить зрозуміти, що ми всі є дітьми одної і тої самої Росії. Всі мусимо одно і то само любити, — се є великі слова, які висказав недавно один з моїх приятелів на шпальтах "Русск-их Вѣдомост-ий". Всі мусять одно і то само любити! — Се є рішаче слово теперішности.

— Чарівна будучність, — кликнув чорт. — Бачу єї перед собою: капіталіст і робітник, мужик і дідич — всі они люблять одно і то саме!

Не кніть собі з мене!, — закричав Іван Іванович обурений. Порозумійтеж, що тут розходить ся о добро краю, о ратоване культури... Ми стоїмо на гра-

нагоди сего процесу одна з німецьких часописий ставити до австрійського міністра судівництва такі запитання: "1. чи ви, експеленце вірите в чорта? — 2. а коли вірите, то чи боїтесь его? — 3. а коли боїтесь, то кого вважаєте за страшнішого: чи хлопця, чи чорта, чи прокуратора? — 4. а коли прокуратора, то як ви думаєте увільнитись від страху перед чортом?"

Злодійська банда із гімназістів. В Опаві арештувала сими днями тамошня поліція кількох учеників вищої гімназії, які з'організували ся в злодійську шайку, що своїми вломлюваннями й кражами дала ся добре в знаки мешканцям Опави. Та члени шайки рекрутували ся не із дитяч бідних, але саме із вищих родин урядничих і багатих міщан. Головою сего підприємства був син таблярного урядника, але він кудись утік. Подібні справи вийшли недавно на яву і про гімназістів по деяких містах угорських. Се очевидно різкі симптоми ненормальности теперішних відносин і пануючої моралі.

Депутация листоносів найнижчої категорії помієних при останнім аванзі явила ся у Відні і представила міністрам просьбу про поліпшене долі листоносів.

Мордоване втікачі. Із Лодзі доносять, що там транспортував відділ салдатів 17 молодих людей поза місто, щоб виконати на них засуд смерті, проголошений воєнним судом. Коли сей просто похоронний похід минав головні вулиці міста, оминив ся перед домом, у яким брама мимо виданих острих заказів була отворена. Нещасним засудженим блиснула нараз думка, що ось же їх певний ратунок, тож не багато думаючи, впустились в браму. Та салдати пігнали за ними, а що із подвіря не було цінного виходу, тож царським слугам удало ся без труда вимордувати всіх революціонерів.

Мамовійник. В Райнікендорфі під Берліном сповнено в суботу страшний злочин. Там заручено сокирою 56-літню торговельницю ледом Фріду Порга, почим зрабовано із шафи готівку в сумі 800—1000 марок, заховану в панчосі. Морду довершено в часі неприємности мужа. Підозрілого о злочин 20 літнього сина Макеа Порги, у якого найдено в закровавленій хустині 900 марок, арештовано.

Здоровле румунського короля Кароля, який тепер кінчить 67-й рік життя, а 40-й рік правління викликає в кругах румунського двора велике занепокоєне. До давних боїв жолудкових і печіни прилучило ся ще й вапняне жид. Королеви радять лікарі дуже горячо, щоб виїхав на помудне, а то готові зайти поважні компанії.

Скажені пси появили ся в Заставні. Один із них покусав секретара тамошнього староства Серафаса, який вже виїхав на лічене до Букаресту. Староство зарядило вистріляне всі псів, які волочуть ся улицями без каганців, що громадські органи вже й виконали.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Краєвий маршалок бар. Юрій Василько повернув до Чернівців і обняв управу краєв. виділу, яку післи др. Волчинського, який є на відпусці, вів віцепаршалок др. Ст. Смоль-Стоцький. — Сов. двору, директор почт Пош пробуває в справах урядових у Відні. — Посол Єротеї Пігуляк виїхав до Відні.

Нові інспектори повітові для шкіл народних. Повітовими інспекторами для народних шкіл на Буковині іменовані: для Кіцмани, надуч. Іларій Стратичук, для Вижницького надуч. Николай Спинул, для Заставни надуч. Олександр Купчанко, для Серету надуч. Ходековський (кандидат компромісовий)

ниці краху: Торговля і промисл унадають, фабриканти замикають свої фабрики і висилають капітали за границю. Розумієте! Се зробив пролетар. Зруйнував край.

— Іване Івановичу, — перебив йому чорт, моргаючи злобно очима. Але як се буде, коли пролетар, щоби врятувати край, сам власними средствами знов розвине торгівлю і промисл?

— Що за средства він має, — сказав Іван Іванович, здвигнувши зогірливо раменами.

— Представте собі, що він сих панів капіталістів, які відняли народови свободу і у той час, коли нарід голодує, висилають свої капітали за границю, що він сих панів уважати буде за бунтівників, що йдуть проти волі народу і в слід за сим пононеїскує їх фабрики і оголосить їх власністю народу?

— Що-о?, — крикнув дико Іван Іванович. — Се неможливо! Сего ще ніколи не було... Се не буде дозволено... А вкінці... Хто они є владство? Як сьміють вони се?..

Іван Іванович затиснув сильно кулаки, кинув ся наперед і — пробудив ся.

В робітні було тихо і весело. Він повів по собі рукою, обер спочене лице і кинув строгий зір в кут кімнати. Там на білх каллах печи блищав блідо мідний вентилятор...

Русинів, Румунів і Німців), для Чернівців міста шк. сов. Вотта (Німець), для Чернівців-повіту надуч. Жак-ковський (Румун), для Радівців надуч. Пітей (Румун), для Сучави уч. школи вправ Торасевич (Румун), для Іурагумори надуч. Долінський (Румун). Крім сего креновано ще один німецький інспекторат повіт. в пол. Буковині, який має бути обсаджений уч. Кінпером, але поки що се не вставлено відповідної позиції на се в державному бюджеті.

Із укр. людогового університету. В неділю дня 12. лютого с. р. о 3-й год. по пол. відбуде ся в сали "Народного Дому" в Чернівцях виклад проф. Романа Цегельського "Про землю і світ Божий", а рівночасно читати буде в читальні "Рускої Весіли" в Рогізні проф. Т. Бриадзан "Про руский край і парід". Сподівати годить ся, що вже на сих перших викладах явить ся як найбільше слухачів.

Заходом "Буков. Бояна" відбудуть ся в неділю, дня 11. січня 1906 товариські сходни з танцями, на які запрошуємо всіх членів і прихильників товариства! Початок о год. 8-й вечером. Вступ 1-50 К від особи. — *Никола Дрогомирський*, управитель забав, *Модест Левичський*, голова.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в неділю в Карапчеві н. Ч. а в понеділок д. 12. лютого в Глібоці (на обістю Іотіма Лунудака, а на случай непогоди в домі читальнянім).

На головних зборах філії "Руска Школа" в Чернівцях, що відбули ся дня 4. лютого вибрано новий виділ, котрий уконстатував ся ось так: 1. Омелян Іванюк, голова, 2. Іля Ілюк, заступник голови, 3. Іван Сивюк, контролор, 4. Прокіп Лагадин, каснер, 5. Северин Іванович, секретар, а Каліник Константинюк і Николай Леонтій заступники виділових. — *Омелян Іванюк*, голова, *Северин Іванович*, секретар.

Театральна вистава в Кіцмани. Товариство "Січ" в Кіцмани відіграє у вівторок 13. с. м. в касиновій сали в Кіцмани театральну штуку "Пан писар". Початок о год. 8. вечером. Перші два ряди бірсел по 2 К, прочі по 1 К, вступ на сядю 50 сотинів. Просимо о численну участь. — *Старшина*.

Із "Рускої селянської бурси". Успіхи в науці питомців Р. С. бурси були в першій курсі сего шкільного року ось такі: 8 визначаючих учеників, 3 двійки (між ними 2 лиш з одного предмету); всі прочі мають першу. Успіхи завдячує бурса головню ширій і невтомимій праці обох надзирателів, визначаючих учеників VIII кл. (Доцвівника) і VII кл. (Махалюка). — Дати на бурсу насліді дальше від п-ч Кляри Рунесової, жени д-ра Рунеса, начальника місточка Садагури 20 корон. — Щиру подяку складає *П. Клим*, управитель.

Із штуки і літератури.

"Ruthenische Revue". (Halbmonatschrift. 3. Jahrgang — Dezemberheft. Nr. 23. в 24. Inhalt: Roman Sembratowytz †. — Der alpolnische Terrorismus. Von Basil R. v. Jaworskyj. — Für die Autonomie der Ukraine. Von J. Lupa. — Ein politischer Prozess. Von Basil R. v. Jaworskyj. — Allpolnische Zukunfts-träume. Von O. Turjanskij. — Die Geschichte einer Reise. Von A. Krymskyj. — An unsere Leser. До числа додано портрет пок. Романа Сембратовича і огляд III го річника. Із сим числом кінчить "Ruth. Revue" своє існуванє як "нерукотворний пам'ятник" праці єї покойного творця і головного редактора. На місце "Ruth. Revue" стане — як звісно — виходити місячник "Ukrainische Rundschau" під ред. дотеперішного головного сотрудника "Ruth. Revue" д. В. Кушніра. Перший випуск "Ukrainische Rundschau" появлять ся 15. лютого. Уровень сего місячника буде завиєсти головню таки від того, як наш письменничий загаль підобре заходи нової редакції.

Козаки у Стефана Руданського з поясненнями В. Будзиновського. Львів. 3 "Загальної Друкарні" ул. Академічна ч. 8. Накладом В. Будзиновського 1906. Ст. 51 + III. Ціна 30 сот., з пересилкою 33 сот.

Хрунь і чорт написав В. Будзиновський. Львів. 3 "Загальної Друкарні", ул. Академічна ч. 8. Накладом автора. Ст. 24. Ціна 20 сот. (з пересилкою 23 сотинів).

Оба єї нові виданя д. В. Будзиновського надають ся дуже для нашого селянства. Про зміст їх говорять вже самі назви, тож нема чого ширше ними розводити ся. Поручаємо їх особливо нашим читальням і "Січам", які рішучо мусять подбати о задожене власних бібліотек. — Замовляти у В. Будзиновського, Львів, ул. Жулинського 4.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Наву в четвер (бенефіс співачки Р. Гамбургер) комічна опера Маларта "Das Glücklein des Eremiten", завтра (по знижених цінах) студентська штука Феретера "Alt Heidelberg", в суботу оперета Мелекера "Der Bettelstudent". Суботішня вистава розпочне ся о год. 7-й.

Переписка редакції.

Вл. Т. Б-о в Г. За прислане дякуємо. Висилку заряджено. Просимо не забувати на нас і на будуче. Вл. Н. Г-о. "Смерть Марка" одержали. Випечатаємо його по черзі, бо матеріялу фейлетонового те пер є до сять. Вл. Ф. М. Пісня про "так" і "амінь" — за для неможности із оригіналом печатана не буде.

ПРОСИМО ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний економ.

Дрібні Оголошення мають друком (petit) числяться за 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Надзвичайні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Руска-Молдовиця, стоваришени зареєстрованого з необмеженою порукою, що відбудуться дня 18. лютого 1906. о 1-й год. пополуноді в шкільній будівлі. Порядок нарад: 1. Справоздаче касове і замкнене рахунків за рік 1905; 2. Вилісоване 2. членів стоваришени; 3. Підвишене стони процентової від позичок і вкладок щадничих; 4. Платня касиєра; 5. Вільні внесення. *Теодор Воканчук* на чальник.

Звичайні загальні збори складає товариство „Взаїмна вигода“ в Юрківцях дня 18. лютого 1906 на 1 год. п. п. в домі господаря Василя Сірмана з отриманим порядком: 1. Справоздаче старшини; 2. Обрахунок дотеперішніх видатків і приходів; 3. Вибір старшини і ради надзорчої; 4. Зміни статутів; 5. Вільні внесення. — *Василь Сірман*.

Звичайні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Дубівці відбудуться дня 15. с. м. в 1-й год. пополуноді в домі Василя Мосюка з таким порядком: 1. Справоздаче касове за рік 1906; 2. Підвишене стони процентової від вкладок щадничих і позичок; 3. Народа вільно можна одному членови дати позичку; 4. Річні справи. *Василь Мосюк*, нач.

Почавши від 1. лют. лютого с. р. продають ся в конкурсі РОЗИ ФРИЦ в Кіцмани (склеп в Ратуші) убрания мужескі і дїточі, біле, вироби шкіряні (черевики) товари галантарійні і корінні

по значно знижених цінах.

Тільки на дуже короткий час.

Завідатель має:

Адвокат Др. Арнольд

в Кіцмани.

15 2—?

В Київ з січня виходить (уже вийшли ч. 1, 2, 3)

„ШЕРШЕНЬ“

український гумористично сатиричний тижневик з малюнк. і карикатур. на громадські і політичні теми, на візирець столич. сатир. журналів.

„ШЕРШЕНЬ“ виходить по п'ятницю. Ціна за переказкою: на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп. Окреме число 10 коп. За кордоном 6 карб. В „ШЕРШЕНЬ“ працюють: письменники — Афонський Т. Бабенко І. Бабенко А. Будак Ю. Вдовиченко М. Гребинюк І. Коваленко Олександр. Копицький М. Маковей О. Нечуй Левицький Ів. Полтавка М. Півець Ол. Сивенський В. Степанко І. Степанко В. Тимченко Е. Українець Ш. Федорченко Ів. Хохлач К. Чернявський М. Шершень Х. і багато інших. Художники: Бурячок І. Красіцький Ф. Рівниченко В. Сластьон О. Тіхачев В. Яковлев М. (КОСИН) і інші.

Передплата приймає ся в Київській книгарні „Міської Старини“ Безаківська 14. Адреса редакції: Андреевський слухок, 15, на 17. Вилісоване представництво для продажу на розбір редакція „Народа“ Б. Владимировська, 30. Ціна за оголошення 3. р. за стрічку петита 150 р. за стрічку.

Редактор-Видавець В. Лозинський.

Реальність

12 (3—10)

обнимаюча оден дїм мешкальний, (4 комнаты, кухню, сїни, 2 пивниці, керницю, ставню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальшу города (частину садонина, частину простір на ярину) під дуже користними умовами до лабути. Близьких інформаций удїлять Л. Ренчін, улица Руска 134.

Знаменитий мід

десеровий кураційний 6 К. за 5 киль оплатно. — В плястрах 1 киль 2 К.

Від руского замовлення для 20 естків на будову руского театру. 105(18-24)

Короневич, ем. уч.

Іванчани, Галичина.

Певною річею є, що до

КАНААИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

1 (2—2)

Передплачуйте і розповсюджуйте

„Буковину“

Річна передпл. враз із „Рускою Радою“ 18 Кор.

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского

під заголовом

СУДЬБА

мож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К. 10 сот. в гарній сеп. оправі.

Заряд друкарні

„Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друксортни висилає лиш за попередним надісланням належності або за посліплатою.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (16—36)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хїньського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзов. і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листи і папери, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошеники, рамці до фотографій, куфри з замочками або без і різні артикули до подорожж.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарники, бурштянові цигарнички, лїонети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, гази, з кістковими ручками і м.

Рукавички з оленової шкіри, Glasé, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна мушкет.

Капелюхи з пїшу, а льодену, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевики до сїгу правдиві петербурскі найліпші фабрикації. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів Відні, Йосефа Піхлера і Сінів у Грацу, димі, склад американських черевику

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Ітца, у Антона Чапека у Відні, Ф. К. Нопера в Хру- Hothaway Pouli & Harington в Бостоні.

Товари обувні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreux, Vokseal, а гемзи, сатини, еукна, футровані або ні, склад лякерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дїтей, чоботи і пів-черевики. Найліпший вибір.

Необхідні товари хустки і палі. Правдиве біле бігера і Д-ра Лимана. Паньчохі для панів дівчат, каштанки вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охороначі ух камаші і т. д.

Біле. Для панів, панів і дїтей в найновіших красках.

Товари футурні для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавки, з куни, шкотеки перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най- моднішої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

У такій порі колосьє серце моє отенрало воруа

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в Путилові.

Дня 4. лютого с. р. відбуло ся в Путилові народне віче при участі кількох тисяч душ. Хто не бачив своїми очима гупульського віча, хто не говорив з Гупудом-вічевином і хто не знає жита-буття сего українського Тироляца, той не годен поняти його душі. Лиш довідали ся наші Гупули, що на віче приїждять в гостину посол Пігуляк, так почали ся приготування до гідного прийняття гостя. Найкрасший „ред жудина“ для себе, пошу „джергу“ на сави, коні прикрашені крашеною вовною — ждало все святочної години. А що вже учитель не витерпів за тих кілька днів?! Двері не замикали ся.

— Може би взяти, пане, пістолета?

— Не треба!

— А може моздері?

— Ей на-що того?

— А може бих зробили браму на дорозі — коби то знате, вітки „він“ приїде?!

— Не потрібно нічого, бо сам посол переказував, аби не робити ему наряд. Коби лиш наряд слухав его науки.

— Та ек уже так — їм — але без колачів ми не підемо!...

О 1. годині по обіді відкрив збори коротенькою промовою п. Михайло Дашкевич, надучитель з Тораків-Киселиць. Збори вибрали пос. С. Пігуляка представителем, Марка Куриша першим а Маркуса Трайфа, начальника путилівського другим містопредседателем. Писарювали М. Дашкевич і А. Мандрик.

В двогодинній промові представив посол Пігуляк подітвине положення народів Австрії а передовсім Русинів, указав на нашу байдужність і вихисноване її чужими, обговорив давнішу і правительством заповіджену виборчу ординацію і змалював кривавими красками кривди Русинів на полі церковнім в Буковині. Народ одушевлений виводами бесідника, притакував, дякував і надгороджував его викриками „славно“. По сьм ухвалило віче одноголосно слідуєчі резолюції:

1. Кількатисячне (4—5) віче в Путилові витас новозаповіджену правительством виборчу реформу з законом загального, рівного, безпосередного і тайного голосовання.

2. Віче протестує проти всяких заходів ворогів, які-б они й не були, а котрі би хотіли не допустити перепровадження новозаповідженого закона виборчого або его змінити в некористь Русинів.

3. Цілий ряд рускому народови ворожах святихників за помічю других ворогів руского народу, розпочав спинювати культурну роботу у товариствах і організаціях руских таким чином, що роздвоює громадян і нападає чинно на наші культурні розсадники, як се наглядно стало ся в Станівцях гор. до чого захохоче їх митрополит своєю мовчанкою. Нинішнє віче в Путилові, числяче 4—5 тисяч народу, просить о оборону законами заповученої свободи нашого культурно національного розвитку, як не має неминуло наступити самооміч народна. (Сю резолюцію виславо міністра віроісповідань Віннерга.)

На внесене п. М. Дашкевича ухвалило віче одноголосно таку резолюцію:

„Дякуємо сердечном руским послам а передовсім С. Пігулякови і Николаєви Василькови за їх труди і працю около подішнення незавидної долі руского населення і за точне сповнюванє бажань своїх виборців.“

По сьм інтерпелював соціяліст Маке Рознер пос.

свої на зустріч золотому щастю, промінному. І ніяких а була щастем моїм.

Тепер велика тиша твоя мене прибиває, — а холод твій, що колись ласкав мене любо, коливав, мов дитину до сну, — тепер віє пустою, що пронизує мене наскрізь холодом; лиш гадки мої, неначе той зловіщий лляний літають блудно і ломлять свої крила — о мертві зв'язди.

О ночі темна, мовчазна ночі. Ти своїм запахом із зсохлої кори і появилих цвітів давиш мое горло.

О ночі розлуки — най кину у безодню твою чорну мої слова гіркі гей слюза і мов слюза пекучі — слова, що ранять уста мої повні стону, гей кров скипіла — бо лиш ти їх мей розуміти.

Ясніє і дріжить срібний місяць та мертве світло кидає, неначе похоронне радіо на розлогі гілля на покорчену землю.

І твої проміння, сріблястий князю отудені западають у мою душу і сипають ледом, морозять мої мисли. Коло тебе ясніє твоя любя зірка, що голочками своїми проміннями іскрає ся, та сама, що колись світила прислонена сплявою луною місяця, що колись гляділа на мое щасте.

І плаче душа моя в голос задивлена в тебе, в мій сон найбільший мого життя.

До тебе блідий витягаю свої руки і хочу ще раз поглянути у твоє обличчя і твоє сяєво хочу почути на ново.

І ти схилиєш надімною своєю сумну студену твар, тую твар ясну мого щастя — і гарний ти немов рай утрачений, мов земля обіцяна немов смерть легна і нагла.

Пігуляка, яке становище задумує він зайняти при точці осідку (Sesshaftigkeit) в реформі виборчій. По висненню дотичного запитання послом Пігуляком забирає слово п. Антін Мандрик з жаданем введення заг. голосовання до всіх автономних і законодавчих тіл. Далше забрав слово о. Козак з Путилова. Бесідник признає щирі домагання посла Пігуляка і дякує ему за его невтопий труд, лиш жалує, що сей посол виступив проти Преосвященного і святихників! Далі запитує бесідник віче, чи має хто які закиди проти святихників із Сергіїв або проти него. Та проти них ніхто не жалував ся і бесідник на сьм скінчив. Тут посол Пігуляк знов промовив, щоб нап'ятувати поведене митрополита, при чім рознісело ся між народом гримке „ганьба“, а бесідник пригадує, що у своїй промові вразно казав, що в горах є 4 святихники, котрі працюють для народу, що оня тати нам і їм слід ступити про дувати. Бесідник не наводив їх імен і дивує ся, чому о. Козак сьх а не інших назвав. „Оплески“ і „славно“. Говорив ще учитель п. Роговський, по чім председатель посла Пігуляк, попросивши благословення на роднього, замкнув збори і попрощав ся як найщиріше із вічевицями, котрі его хлібом і солю приймали.

Сир. Бук.

Руске віче у Відні

в справі виборчої реформи відбуло ся дня 2. лютого с. р. в сали готелю Уніон. Зборами проводив посол Ю. Романчук. Головним референтом був др. Турин, відтак промовляли др. Р. Ярославич, Карль Зацер (Німець), ак. Марисюк та Мельник, Тераковський (Полак), Жиди др. Н. Бірнбав та О. Вашиц, др. Кузачковський і ак. Витвицкий. Хотів промовляти по російськи і зв'язний Москаль з під Горюха др. Вергун, але його до слова не допущено. Віче числяло 500 учасників і після певажного перебігу прийняло отсі резолюції:

1. Зібрані Русини Відня закладають перед цілим світом торжественний протест против анархістичних відносин в Галичині і против передіного та беззастидного рабованя їх прав польською олігархією.

2. Взивають правительство, щоби привернуло законам пошану та унарадо винуватків.

3. В проєкті виборчої реформи належить загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосовання установити також для Русинів.

4. Мандати у східній Галичині належить розділити рівномірно лише на основі національних кастстрів.

5. Вкінці зібрані протестують против викремлення Галичини і заявляють ся за поділ на провінції руску та польську.

Телеграми „Буковини“.

Дня 10. лютого 1906.

Петербург. На головнокомандуючого чорноморської флотії адмірала Чухайна виконано атентат. В його власнім кабінеті ранила його важко незвісна особа чотирма револьверовими вистрілами. Жінку вбив вартувий.

Петербург. В одній гостинниці на пегербурскім передмісті кинено бомбу. Дім зруйнований. Дві особи вбиті, а сімнадцять ранених. Після експлозії бомби гостинницю обстрілювано із улиці. Місце чину окружило військо і поліція.

Кутаїс. Передвчера ранено тут смертельно шефа округа Багамова. Настав погром. Богато склепів зруйновано, а 15 сялено. Між населенем загальна паніка.

Пенза. Шефа поліції Кондратова замордовано. Винуватка атентату піймано.

І передаю у руки твої алмаз мій дорогий із сліз моїх і усю скорбу мою душі і молитву мою, що не дійшла Бога — і цвітисті літа мої молодії — тії змарнілі цвіти.

В ясности твоїй і зв'язд перлових твоїх, душа моя отворила коліє очі, щоби жити — а нині виспівалося мое серце обідрає із золотого одягу, — нині найшло воно той золотий ключ від горя мого, від тюрми, де всі мої бажання, всі мої мрії зложені.

Не вливаюсь я росю, слезами вливаюсь.

Устами, що пісню колись тобі вінок над чолом твоїм погідним сипітала, тими устами кидаю тобі мій предемгний прокітала.

О душе моя, що вірила в ясність, в любов, ти прислонила була весь світ ясности своєю, а тепер темнота твоя, весь світ затемнила.

А ти мій крилатий сокоде, моя доле гірка — чому спізнало тебе мое серце, чом злучилося із твоїм, щоб тепер плакати і проклинати ту хвилю кохання.

Ти не любив мене ніколи. Ти взяв мою душу, мов ту пташку срібноперу, замкнув у клітку і годував твердим зерном — а потім рвав перце по перцу, листочок за листочком і кидав на мутну воду.

І життя мое пройшло, гей тїнь імлава, гей сон, що мріяв про щось величне, вічне, безконечне.

Імя мое нічим було в життю твоїм, нічим гадки мої, нічим любов моя — і нині заміра остання моя золота година — моя місяця проміння. Нині далеко від щастя без красеного одія, потурана сирота — самітна у своїй горі — заміраю без віри в щасте на світі.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. лютого 1906.

Редакция „Буковини“ пошукує сталого сотрудника з днем 1. марта. Зголошеня (з маркою на відповідь) просимо посилати як найшвидше прямо на адресу редакції.

Нові інспектори для шкіл народних. Із журн. дїстичного обовязку подали ми в попереднім числі вістку про будітмо довершене іменоване нових інспекторів повітових для нар. шкіл на Буковині. На основі інформацій із зовсім певного жерела констатуємо тут, що згадані іменованя ще не наступили, а як і наспулять, то будуть значно ріжніми ся від оголошених як що до осіб так і що до поділу інспекторських округів, відповідно до пропозиції предложеної краєвою радою шкільною.

Грошолупівська мафія в Чагрі. Перенявене ромулізованя наших селян в Чагрі довело тамошну кїрку зложеноу із ромулізаторів нападучителя ну і двірника до нечуваної люти, передовсім проти уч. Олексі Киселиці. Та коли показалося, що всякі протизаконні шикани і переслідуваня тамошних руских товариств остають ся безуспішні, вхопились вороги народу иншого средства а то простого розбою. Сего віствіра, 6. лютого с. р. повертав учитель О. Киселиця о пів до 10. год. вечером з Січової читальні з чотирма старшими господарями і кількома парубками спокійно до дому. По дорозі здивав його двірник Ник. Хмара (чистий Волох, як видно вже із назви! Ред.) разом зі своїм заступником і чотирма нічними сторожами. Коли уч. Киселиця лише що минув двірника, ударив його несподівано сторож Петро Чорний Николай, доброго налягою по шиї (мабуть хотів по голові та не досяг). А треба згадати, що двірник засвистав на пів голос і пристає. На те стали усі люди, що йшли з уч. Киселицею, і чекали, що далі буде. І всі сторожі поставали, тримаючи добрі наляги в руках, мабуть готові до дальшої бійки. Лише завдяки тавтові нападеного і його товаришів не дійшло до страшної бійки. — Отже органи безчеченства ходять нашими селами, щоб розбивати супокійних людей! Для зрозуміня пружини, яка сей напад аранжувала, треба констатувати, що двірник хвалив ся ще перед Різдвам, що він „покаже“ уч. Киселиця, як його до здиває вечером на дорозі. В виду сего звизаємо власти до найострійшого переведеня слідства та до рішучого положеня кінця таким розбоям. При сьм годі поминути безсоромної нотатки в сьй справі в „Buk. Nachr.“ вже з д. 8. с. м. Увесь напад се після п. Відмана „овоч руского фанатизму сьйого рускими проводирами!“ Ва „Buk. Nachr.“ знають навіть, що уч. Кю побито до крові та що винуватик нападу незвісний. Чи се мав бути план аранжерів нападу, який дивним дивом зв'язний інспіраторам „Buk. Nachr.“ хоч на ділі він не сповідав ся??

Подвиг гузарського офіцера. Дня 7. с. м. о 6-й год. веч. йшов улицею рошескою мулярекий челядник Володимир Данилюк із дому до міста, вивестуючи собі якусь пісеньку. Через час помітив він, що за ним іде якийсь гузарський офіцер. На скрутї улиці офіцер несподівано ударив Данилюка із окликом „Марш із дороги“. На запит Данилюка, за що його бє, хоробрый „сін Марса“ ще поправив ся і, добувши шаблю, пхнув нею Данилюка з заду, завдаючи йому тяжку рану. По сьм став офіцер швидко віддаловатись, та Данилюк, помімо впливу крові слідкував за ним, щоб знайти його мешканє, та вкінці офіцер таки десь пропав на ул. Ставовій. Данилюк знеможений від ран ледви доплентав ся на площу театральну, де розповів свою пригоду поліцьянтови, який завіз тяжко раненого на вартівню на ринку. Тут прибуло зараз ратушкове товариство, а др. Кларфельд екостатував тяжку рану широкую на 4 см., а глибоку на 6 см. не далеко лівої лопатки. Поліційна дирекція повідомила про справу стацинну команду. І тепер заряджено шукати за винуватком, та се органам власти приходить ся чомусь важко. Вже говорять ся, що се не зробив гузарський офіцер, а певне якийсь підофіцер рахувковий.

Арештоване дезертира. Перед кількома днями втік рекрут Теодор Пріде із 9. компанії 41. п. п. Передвчера арештував его на улиці агент поліційний, а з поліційної дирекції забрала его війснова патроля.

Грошолупівсько-„русскі“ подвижники. Средства, якими воюють вороги народнього руху і якість людей, що стають на чолі грошолупівсько-кацапських затій, дають найліпше свідонство моралі їхних шефів. Класичним приміром сего може стати село Кичера, де нараз перед-зломатними ончулівськими виборами відкрив Волохів сянок тамошного сауга жєлєзничного ак. Сіоботар. Ну і почалась підпольна боротьба проти тамошних народних товариств і пішли дописи в „Voit-i“ і „Н. (з)Рад“ та найнауденніші доноси на провідників їх, надуч. І. Ілюка. Однак через час показує ся на судовій розправі проти двірника Мудрака, який так ехрунів при виборах, що всі закиди протя надуч. Ілюка були чистою кляветою, за яку він мусів його перепросити перед цілою радою! Брата Мудрака також „радного“ засуджено д. 6. лютого „під ключ“ за обманьства векселеві на 7 днів арешту із 50 кор. гривни. Рівночасно пішов тудиж але на довший бо 6

тижневий побут другий „радий“ Іоанн Герела. Крім сего має він зложити ще 100 кор. карі. І як раз сей Іоанн Герела, се сама основа кичерської тверді і головне орудіє грошолупівських киринників підпора Агса-а і вод. кси! Він, бачите, найголосніший горлач, що в Кичері самі Волохи, та що руки товариства се „уніяти“. Ну, тепер буде мати г. Н. Герела час на розмішленіє над будучиною русско-волоскої акції пропавшою звісним архихулганом

Словаків є всего 2,019.641, із сего 1,794.641 замешкує в збитій масі 16 північнозахідних угорських комітатів. Найчистіші словацькі комітати — після етнографічної мачи чеського проф. др. Нідерає-го — є оравський із 94 проц. Словаків, трєчінський 92.8 проц., літавський 92.5 проц., зволеньський 89.5 проц., турчанський 73.6 проц., нїтрянський 73.1 проц., шаріський 66.1 проц., співський 58.2 проц., тековський 57.5 проц. і прешбурський 51.1 проц. Четвертина Словаків (430.102) належить до віроісповіданія євангелічного, а $\frac{3}{4}$ до католицького. Та не мають гзразду в церкві Словаки. На єпископських престолах сидять Мадари, в семінарі духовній у Спіжу і Коміцях вчуть лише по латинськи й мадярськи. В євангелічній церкві Словаків панує знова мова чеська. Як церква винародовлює Словаків, се бачимо і на Буковині, де словацькі оселі притомом польонізує ся.

З кадета злодієм. Сими днями арештовано бувшого ученика кадетської школи Івана Салабана, який після кількох невдалих проб, щоб зробити семінарську матуру, рішив ся на дебют злодійський у надпоручника Цукера при ул. Кохановського. Та сей плаз також не вдає ся і нещастунного дебютанта відставлено до кариного суду, а там, як звісно, сидить від довшого часу його рідний брат Корнїло Салабан, який підчас останних розправ перед судом присяглих викликавав своїм упертим симульованим незвичайну сензацію.

Недуга М. Горного. Із Москви насїла вістка, що дня 5. лютого с. р. навістив славного російського письменника острій атак нервовий получений із сильним вибухом крові. Лікарі констатували компенсацію грудної недуги. Пациент почуває себе вже ліпше, але небезпека не виключена.

Лентура французских мужиків. У краю, який так значно випередив Європу своєю боротьбою за свободу, виглядають просвітні відносини між селянством троти відрадініше як у нас і у наших сусїдів. Д. Люї Vignand урядив був при помочи сїльских учителів анкету в сїй справі, яку тепер оповіщує в „Revue Bleue“. Із неї виходить, що майже кождий французський мужик передплачує собі часопис і то здебільша невеличку провінційнальну газетку. Попри се має багато з них великі часописи політичні і не в одній мужицькій хаті французькій можна стрїнути й „Petit Parisien“ або „Petit Journal“. Крім сего читають вони ще й децко більшого. Вечерами збирає ся французьке парубочтво у своїх учителях, які дають їм до розпорядимости свою бібліотеку. Бувають села із бібліотеками громадськими. Вижичені книжки читає ся відтак у родиннім кружку. А важне тут і те, що французський мужик читає передовсім добрі річи. Віктор Гїбо став у них „Настольною“ книгою. Майже на кождім аркушку анкетки мож зустріти також імена Александра Дюма батька, Евґена Сї, Жїля Верна, Еркмана Шатріана, Лямартена, а з модерних Золя, Терїєта і Пера Лїотї. Кілька разів зустрічаєт ся й імя філософа Вольтера. Головно захоплюють ся французькі селяни творами, у яких їде жива акція й екзотичні теми. Мож надїятись, що і просвітний стан нашого селянства також покраснає з часом, як тільки усуне ся важкі колоди, яких тільки накопичилось на шляху нашого поступу.

Важне рішенє міністра справедливости. Навизуючи до ореченя трибуналу адміністраційного, що право видаленя з громад на підставі закона з 5. марта 1862 р., відносить ся тільки до стало замешкуючих а не до хвилеве перебуваючих одиниць, міністерство справедливости вислало до прокуратурї держави розпорядок, на основі якого за хвилевий побут не можна виточити проти нікого кариного сїдства. Сей розпорядок міністра справедливости є не вистарчаючий, а то звя того, що не тільки міністерство справедливости повинно повідомити про се підчинені собі власти, але також міністерство справ внутрішних повинно строго наказати намісництвам і старостам і громадам, аби той закон строго перестерігали.

Мітінги себго політичні віча в такїй формі, як вони тепер відбувають ся, пішли як і иньші свободи політичні з Англії. Мітінги стали невідкличні із входом в жите виборів до парламенту. Та не швидко заволодїв англійський народ сям могучим оружем. Англія король Юрій III. грозив, що за ніяку ціну не допустить до того, щоб народ висловлював свою гадку про політичні справи. Ба навіть в парламенті говорив дехто 1791. року, що віча й товариства — се небезпечне орудіє громадянського підбурюваня. Серед таких обставин зібрав ся 1793. р. в Лондонї перший мітінг під голим небом, та незабаром ухвалено в палаті такі обмеженя для віч, що вони стали неможливими. Супроти них уживано воляких репресалій. Величезний мітінг із 1819. р., хоч він відбував ся незвичайно поважно, розігнаха кавалерія, при чім 11 людей вбито а 500 ранено. Сей крок правительства викликав обуренє в цілій Англії, яке висловило ся в цілїм рядї нових мі-

тінгів негодованя. І ось через час, в 1825. р. всі постанови обмежуючі свободу зборів знесено і свобода мітінгів занувала в Англії вже безпереривно.

Англіський король Едвард VII. має на весну прибути до Дальмації, де стрїтись із австрійським наслідником престолоа Францом Фердинандом.

Оповідстки, іменованя і т. п.

Промоція sub auspiciis imperatoris. Нинї о 11-їй год. пер. пол. відбула ся в університетській акад. промоція „під цїсарським покровом“ судового асекюльтанта Гайріха Бурштина.

Із ук. людюв. університету. Заповіджений на сїю неділю виклад в Рогізїї із причин від заряду независимих не відбуде ся, за те пригадуємо що раз про виклад, який тої днини о год. 3. по пол. виголосить в сали чернов. „Нар. Дому“ проф. Роман Цегельський: „Про землю та євгї Божий“.

Основні збори черновецької філії віденського „Тов. працюючих жінок“ відбудуть ся в неділю дня 11. лютого с. м. о 4. год. по пол. в дївоцькій школі при ул. Видїлу краєвого із отсїм дневним порядком: 1) привіт (п-а Р. Шварц.) 2) Рєферат „про задачі і цілі товариства працюючих жінок“ (п-а К. Іроне-ман із Відня). 3) Вибір видїлу і комісії ревїзійної. 4) Вільні внесеня і запитаня. Наших членів і прихильників просимо звернути увагу найпарших кругів на сї збори. — *Приготовлюючий комітет.*

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся дня 15. лютого с. р. о год. 1. по полудни під голим небом в Довгополї, повігї косівського. — За комітет вічевий: *Іван Попель, парох.*

Вечерниці з танцями уряджує вашківське тов. державних урядників помічників дня 18. лютого в насинівській сали під протекторатом нов. судїї Гедїміна Лисницького і жени нот. н. Емїлії Стрийської. Вступ 3 К (білет родинний 5 К). — За комітет: почесний голова *Николай Сипула* п. к. ісп. нов., *Віктор Улії* і *Кароль Гутман.*

Сьпів. тов. „Typographia“ уряджує вечерниці з танцями дня 17. с. м. в сали „Dom“-у „polsk“-ого в Чернівцях.

Із штуки і літератури.

Нові українські часописи. Звісний письменник Б. Грінченко дістав дозвіл видавати у Києві дневник „Рада“. — П. А. Єремова видавати ме в Києві часопис „Українське Бжїльництво“, який виходити ме 8 ч. в рік під рдакцією п. П. Архипенка. — В Москї з 1-ого лютого стане появлятись інюстрований тижневик „Зоря“ на вір проє. „Нива“. Заповіджена часопис пол. „Україна“ стане виходити аж згодом. — В Петербурзі має виходити укр. сатирична часопис „Цїп“, а в Полтаві другий тижневик „Рідна Думка“.

Леєв Мартович „Стрибожний дарунок і иньші оповіданя“. Львів. 1903.

Навкруг сїрі, просторї обологи, зрошенї слезами, політї кєрвавим потом, оповитї мужицьким криком, жалем та журбою. А тими обологами ходить-блукєє понуриши, голову долїв чоловік, твердою долонею розтєскає слєзи, щоб їх знати не було і... сьміє ся гірко. Сьміє ся, бо й якже не сьміяти ся? Ось там громада віддає все добро, яке може дістати, за горівку, та ще вагає ся, чи взяти три, чи шість ведер („Стрибожний дарунок“); ту малі хлопці зносєть нобой і працюють цілий день, щоб лиш дістати панської страви („Гарбата“) — там молодий хлопець приходить до свого брата та своїми словами доводить нарочно до того, що сей його бє до крові — а се все робить лиш із за сього, щоби відіметити ся хоч би на однім з тих, що його кєрвдили ціле жите — на громадї („Відміна“); — там знова учитель Мицько ладить свою промову на працює дїректора, хвалить ся нею, щоби описи, змінявши лиш кілька слів сьазати її старостї, що прибув на сей „пращальний вечер“. Се Леєв Мартович!... — Із особистих, як менї здаєть, переконань про „вільну любов“ (хоч вона зачіплєна тут дуже обережно) випливає оповіданє „Грішниця“. — Мартович ніколи не був сатириком, не є ним і в теоретичних оповіданях. „Стрибожний дарунок“ се суд іронїї над своїм народом, над його неопорядністю і — над самим собою, над своєю душею; що до сего сумнїватись годї. Віда лишє в тім, що шлях іронїї веде до обаяности, а шкода була би справдішнїа, як би Мартович перестав писати. — *Франц Михайлів.*

20. сїчня 1906.

Україніа в чужих виданях. В XII. випуску краківського „Swiat a Slowiańsk-ogo“ поміщена між иньшми статї д. Богдана Ленкого п. з. „Согобі Україна“? Крім сего говорять ся там про наші справи в перегляді слов. прєси, в хронїці і в звіті із заєїдань „Слав. Клубу“ у Кракові. — В 26. ч. за р. 1906 орґану хорватских постуновців „Pokret“, помістив д. Микола Левицький статю на тему „Ugajinci u Galiciji i izborna reforma“. — В „Bukow. Post“ із 8. сїчня с. р. поміщено статейку Олега Сатїра п. з. „Juden und Ruthenen“. — В праскїм місячнику „Slovansky Prehled“ подає ся в рубриці „Rozhledy a zaprauy“ доволї старанну хронїку із нашого жита в Галичинї, Буковинї й Українї, крім того поміщено в ч. 3. сего журналу дуже прихильну ре-

цензію на Франкового „Мойсея“. — В 16. ч. віденського тижневника „Der Weg“ помістив C(arl) M(agburger) просторий, а дуже сердечний некролог покрєдатора „R. Revue“ п. з. „Roman Sembratowicz“, який відтак перепечатала „Buk. Post“, а використав „Courrier Europeen“. — В сїчневїй книзі петербурського журналу „Исторический Вѣстник“ помістив кн. Михайло Шаховський статю п. з. „Крєстїянськія волїненїя въ харьковской губерніи въ 1902 г.“ Хоч автори дозволено користуватись навіть „секретними“ документами, то статї його не представляє стїйности задля поліцейського духа, яким пронята. Для приміру „вірности“ його вислїдїв згадаємо, що він зовсїм поважно твердить, що прим. орґанїзатори тих аграрних рухів пронагували мрію в видї „отдїленїя Малоросїї оть Росїї“. В слїд за тим їдуть звичайні трєвленя на Українцїв, які доходять до сьмішности, колиб не називати їх инакше. Кн. М. Ший ише прим., мабуть зачувши щось про звісну студентську часопис „Молода Україна“, ось таку казку: „Въ Женевѣ, чрезъ посредство одного изъ членовъ кружка, велїсь личные переговоры эмигрантомъ Антономъ Лихотскимъ относительно изданїя „Молодая Украина“ для проведенїя идеи отдїленїя Малоросїи оть Росїи на федеративныхъ началахъ. Сначала это изданїе предполагалось во Львовѣ, но австрїйская цензура не допустила журнала съ такой окраской!“ і т. д. Щож адїяти з такими, ученими, коли gegen Dummheit kämpfen sogar die Götter vergebens! — (яє.)

Репертоар „Руского народн. Театру“ у Львові. (Сали „Jad Chaguzim“ — ул. Бернштайна): В понедїлок дня 12. лютого 1906 „Бурлака“ драма в 5 дїях, Карпенка Карого. Ві второк дня 13. с. м. „Запорожець за Дунаєм“ оперета в 3 дїях, Гул-Артемовського. В сєреду дня 14. с. м. „Мартин Борула“ комедия в 5 дїях, Карпенка Карого. В четвєр дня 15. с. м. „Не ходи Грицю“ драма в 5 дїях, М. Старичького. В пятницю дня 16. с. м. „Сто тисяч“ комедия в 4 дїях, Карпенка Карого. В суботу дня 17. с. м. „Катерина“ опера в 3 дїях, Аркаса. (Абонамент на 6 вистав перворядний 15 кор., другорядний 10 кор.). — З поважанєм *Микола Садовський*, директор.

Виставу витворів австрійського домашнього промислу і народної штуки устроєно в п. к. австрійськїм музею штуки і промислу у Відні. Вистава трєває від надолїста с. р. до кінця лютого 1906 р. Каталог вистави містєть у вступї просторї начєрки стану розвитку промислу в поодиноких краях Австрїї, а між иньшими Галичинї і Буковини. Автор статї про Галичину підносєть богатєство і ріжнородність руского домашнього промислу, а передовсїм гучульських виробів і прєсторю про них ише. Статю про Буковину зладив радї. Ерїх Кольбєнгаєр з Черновєць. В списї виставлєних предметів з Галичини з области тканин і стрїв зазначєно в переважній частї яко властитєля проф. В. Шухєвича, потїм місєий музей у Львові і вінїци музей австр. народознавства у Відні. Витвори домашнього промислу буковинських Русинів доставив на виставу краєвий музей в Чернівцях і проф. Евґ. Ераїх з Черновєць. У окремих відділах вистави находять ся новїтні вироби зі всіх країв і з Галичини, призначєні на продаж. Про відділ буковинський подав дир. Кольбєнгаєр звїт у фєйлетонах тугєшньої урядової газети.

Репертоар мїйского театру в Чернівцях. В неділю по полудни (по знижєних цінах) 4-актова народна драма Мозєнталї „Deborah“, у вечір комічна опера Малярта „Das Gluckchen des Eremiten“, в понедїлок студентська штука Фєрєтєра „Alt Heidelberg“ у вївторок оперета „Rip-Rip“.

Посмертні вісти.

В Чернівцях помер дня 1. с. м. адюнкт п. к. желїзниць державних Зєпон Федоровський в 45. р. ж., а д. 8. с. м. Альберт Мігуля в 83 р. житя. — В Опутї помер дня 8. с. м. гр. прав. парох Андрїй Гумєнюк в 42 р. житя. — В. ім п.!

Переписка редакції.

Вп. Ант. В-ич. Добре!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Франц Михайлів. * * *

За днями днї, за ночами їдуть ночі
шалєним ходом мов фїля на мори
і темна ніч ляга менї на очі.

За днями днї їдуть і гори
лишають єпогадїв і суму...
Душа їде в далєкїй просторі.

Минає день, а вечір скорбну думу
йому сьпіва і в чорну ю кирєю
думи вдїага — в розпук и задуму —

а волос мїй вкриває цьвіт інею.

Т. 4. лютого 1906.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) чясають ся по 4 с. від слова.

Надєжитостий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Надіслане.

(За зміст сей рубрики не бере редакція на себе ніякої відповідальности.)

Минувши дніми я довідає ся від кількох осіб, що надуч. з Чернівців п. Альбін Носевич розповсюдив вісти про мое поведєне на довірочних зборах руских товаришів серетского повіту, які відбули ся в Сереті в червні 1905 і про мое поведєне підчас торічних виборів до ради державної.

Після оповідань згаданого добродія я нападав на всіх наших послів і інших провідників нашого народу, ганьблячи їх та лихословляючи на них прилюдно на згаданих зборах.

Згаданий добродій оповідав також і те, що осінні правибори в Каменці випали некористно для нашого кандидата на посаду до ради державної тому, бо тутешніе руске учительство (особливо я, бо тоді інших товаришів не було в Каменці, позаяк школа була замкнена через 6 наділь) агітувало в користь волюнтариста а не руского кандидата.

Отсим то заявляю рішучо — поклякаючись на чесних товаришів і Русинів серетского повіту і на всіх людей, що разом займали ся справою правиборів у Каменці — що отсі наведені вигадки п. Носевича се тільки зловна лож, чим то він думає добути ся до певної ціди. Щастє ему Боже.

Каменка, 18. сіння 1906.

Микола Гавришук.

Оголошення.

Загальні збори каси пож. і щад. для громади Рогожешти стов. з. з. н. п. відбудуть ся в неділю дня 18. лютого с. р. в 11. год. перед пол. в громадській канцелярії з сльдуємим денним порядком: 1. Вступни слово; 2. Справозданє старшини о стані каси; 3. Підвишенє стоиш процентовой; 4. Вибір нової старшини; 5. Платня каспера і 6. Вільні внесенє. — За старшину *Георгій Шандру*, начальник. *Сильвестер Альбєта*, касиєр.

Гумористичний нуток.

„Коби лише по німецки!“

Так подумала собі бідна Іхтімка і вшкварилась Селетинського суду такускаргу на свого мужа: „Wohl Löbliche Gericht Ichbite Arme Mutter das sein so gutter Gericht, mir machen ordnung mit meine Knabe weil er ist armes und hat er keine behaltung und keine Platz zu behalten darum gearbeitet sechznjahr mit ihnen und ich gebe dieses Geld für diesem Vater dann ände hat er mir geschlagen mit dem Hack und ich war Krank durch drei monath und die Mutter wahren solchegut das bei mir schwache Bube behalten bei sich und ich bite“

Wohl Löbliche gericht das sie so sein gut mir etwas gericht machen weil ich bite ser schon (Автентично.) *Ichtima Lisko.*“

Осли.

На сьвітї є осли двоякого типу одні з глупоти, ну а другі з принципу.

Fl. Bl.

„Щасливий“ муж.

— Панє Ягнятенку, як же вам поводити ся в стані супружїм?

— Дуже лихот! Не сьмію курити, не сьмію пити ні вина ні пива, а також не сьмію нікуди виходити!

— Ов-ва! Так Ви мабуть жалуете, що оженились?

— „Ох ні — я не сьмію й жалувати за нічим.“

Fl. Bl.

Золото.

„За золотом!.. За золотом!“ скрізь поклик чує,

І сьвіт весь іше бажанням одним.

З ногами на гору зійти золотую.

І з голоду вмерти над золотом тим.

(„Шершень“). *М. Прокоза.*

Проект античервоної реформи.

В кругах щирих патріотів горяче обговорюєть ся тепер новий проект. Пункти його сльдує так:

3 огляду на те, що червона барва дратує нерви навіть бикам і псує кров навіть индикам, вона мусить бути скасована і виведена з ужитку людского. До сього треба дібрати ось яких способів:

1) скасувати сьхід і захід сонця, здавна вставлені в поезій, яко з'явища „зриваві“.

2) Заборонити сїяти червоний мак та інші червоні квітки, а для розбірання сумішок насіння торішнього збору організувати окремі комісії експертів.

3) Заборонити не тільки чоловікам, але й жінкам червоїти.

4) Рекомендувати людям мати в жилах кров блідорожеву, — сього можна досягти випикуванням горячого сала поза шкіру. У кого-ж кров безнадійно червона з того її виточити.

5) Зігнати з сьвіта такі ненормальні потвори, як червоні півні, замість того заснувати товариства охорони мовних курей.

6) Вивести з літератури такі вирази, як „приходить червоною питкою (ідею)“ і т. пр.

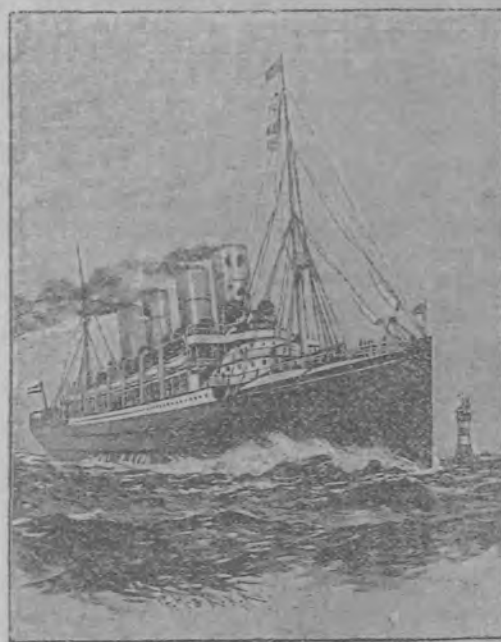
7) Скасувати червіці і випустити папірові гроші.

По здійсненю всіх цих пунктів можна буде скасувати червоний атрамент навіть у цевзурі. Але сей пункт ще не на часі.

Чутка йде, що проект буде затверджений без змін.

(„Шершень“).

Киїко Репортерський.

До Америки і Канади

найскорше перевозить через Роттердам славна на цілий сьвіт

лінія

Holland-Amerika

заступництво для Галичини у Львові, ул. Жовківська 49. 18 (1-20)

Марка охоронна: котвиця

Liniment Caps Comp.

PAIN-EXPELLER

з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх аптиках.

Проємо жалати сей загально улюблений лїк все лише в ориїнальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики Ріхтера і для обережности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (15-38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

Наймоднїше етаблїсема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок гот. „під чорним орлом“

На осїнь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтїй. — Убори зладжені після найновїшого крою.

Сталї ціни, марковані на кожній штуці. 90 (17-24)

Дїточа гардероба — се спеціальність.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя.

Знанням із своєї скорости поштовим і пошпним кораблем т. зв. **Doppelschrauben Schnelldampfer.**

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилїї, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азїї.

Парфелі „Гамбург—Америка“ лїній відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюты, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно. Пасажерам ізраїльського віроісповіданя їдучи по всіх наших кораблях межи покладом подаєть ся рительні страви.

Видача карт до всіх естаций Сполучених держав і до Канади.

Влизити услїва удїляє охотно **ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.** 16 (1-5)

Чернівці, ул. Паньська 16.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполученє акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенция для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спїлка

Чернівці, ул. Палати краюї 6.

Для провінцій приймає ся агєнтів.

16 (1-12) п.

Вдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарко.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламації неоплачені вільні від порту.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученем належ-
ності почтової.
В справах редакційних можна устат по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Оборонці кривдника.

Найлютішими ворогами християнства були
яничари, потурчені християни. Найгірші вороги
руського народу то його ж виродні сини, перевертні-
Русини. Вони раді-б змести з лиця світа той нарід,
з якого вийшли, щоби позбутися тих, що голосять
світло про ганебну безхарактерність перекипчиків,
що продали рідну матір за личні почести і вигоди,
за мамону сего світа. Всею властью і силою, яку набули
за високу ціну зради рідного народу, вживають пе-
ревертні єдино на те, щоби де і як тільки можна
кривдити нарід, з якого вийшли. Навіть Юдин кріп
свій жертвують єдино на сю негідну огидну ціль.

Сій то цілі служив тай служить єдино і той
чоловік, що ролив ся в руським Банілові з руського
роду, від коли забав стати владником. Ще в духовній
семинарії заходив ся він після свідчення живих ще
товаришів святкувати пам'ять Тараса, та не одру-
жившись після вибору свого, кидає гадку женитьби
на все і обирає собі цнущу ціль життя—владичий пре-
стол, про що говорило пошество голосно від десяти-
ток літ.

Дорога до престолу, се зміркував хитрий Мало-
рос зараз, веде волосками городами, тож він і всту-
пає на неї і маніфестує ся все більш і більш завзя-
тим румунізатором. Як повітовий інспектор черновець-
ких шкіл фортує лиш учителів-Волохів. Як професор
теології приступає до волоских товариств. А ниніш-
ний, его пуніть др. Євгеній Козак—свідок і оповідав
се свого часу, як накинув ся на него проф. Рента,
коли Козак наемкнув був про руські вигоди на теоло-
гії. Грішми спомагав і спомагає о. Рента голов-
но румунізаторські фабрики-інтернати і — таку саму
внущу фабрику Русинів-яничарів — бурею кацапску. Як
член крайової ради шкільної Рента боров ся за-
взято за тим, щоби в чисто-руських селах (!) запровадити
волоску, ба навіть німецьку (!) мову викладову, до чо-
го намовляли пони-румунізатори. А що сов. Монастирський,
як вірний син свого народу, не голосував за отсими
внесками, виміреними на загладу руського народу, то
стягнув на себе ненависть владки, котрий і покори-
стував ся найближшою нагодою, щоби замінити о.
Монастирського таким, від котрого надіє ся податли-
вости супроти ворожих затій румунізаторських.

Сей новий замах ненавистного кривдника русько-
го народу мусів розярити Русинів і вони дали вираз
сему обуренню. В обороні кривдника озвали ся три
голоси. Ото орган божько-попівської кайки помістив
незамітно серед інших новинок 25 стрічок, в котрих
выводить, що сов. Монастирський і Ганіцькой бездоганні
святищенники, один Русин, другий кацап (схитрий під

придуманого назвою Alt-Ruthene). О. Монастирський
сидів вже в шкільній раді 6 років, отже „справедли-
вість наказувала зміну а митрополит др. Рента ро-
зумним (!) тактом (!) надав ту гідність другому
совітникови. Таж кацапський напрям Ганіцького, пше
„Allg. Ztg.“ даді, не може бути причиною его помин-
нення, найменше (!) для консисторії, що має заступати
інтереси чисто релігійні (!) а не політичні (!) Впрочім
політичні інтереси Русинів (Jungruthenen!) заступлені
достаточним числом руських політиків в крайовій раді
шкільній“.

Ось тільки всеї нібито річової оборони. Та і в
ній нема хоч дрібки правди, бо чому не жадає митро-
политів „розумний такт“ зміни волосного представ-
теля консисторії, а лише там того самого представ-
ника д-ра Тарнавського.

Чому „розумний такт“ митрополита зглядом „до-
стойного“ совітника Ганіцького появив ся аж тоді,
коли відкинуто проф. Козака, котрого консисторія
предложила замість о. Монастирського?

Із сего виходить, що не „розумний такт“ і не
гідність сов. Ганіцького тай не „чисто-релігійні“ інте-
реси заставляли митрополита до сего пропозиція, а
тільки і єдино жаждою скривдити руський нарід на полі
шкільництва через кирилическо-кацапа, отже як раз
політичні інтереси ворогів руського народу, з ко-
трих найзавзятіший родом з Руського Банілова.

Другим оборонцем нашого найбільшого кривдника
озвали ся, розумієсь, такі-ж перевертні кацапи. Зі-
бравшись на „танцювальних вечоринках“ (!) яничарів
з „Карпата“, де явив ся і їхній покровитель митро-
полит Рента, урадили, може і під его проводом, ви-
разити обурене руським послам і газетам за те, що
не цінують кривдника руського народу в руку а бо-
рюють ся проти его ворожих православній церкві і русь-
кому народови затій. Книжками кричать „Polizei“,
чому уряд не зажає Русинів кричати, що кривдник
їх бе; бо по їх льокайській думці „повага церкви
і митрополита“ терпить не від того, що кривдник
політикує, де може, православних Русинів а від крику,
золю і плачу покривджених.

Але й ся, хоч як лийкеся оборона признає ви-
разно, „що неодного узасадненого жадає руського право-
славного народу на полі церковнім не узгляднено“. О-
тже навіть сї пуніті митрополита признають, що він
кривдить православних Русинів.

Третій, найкрасший оборонець кривдника на-
шого озвав ся єдино видучною лайкою з гідких уст
поярників з „Buk. Llyod-y“, що грозить Русинам
„Hundspieß-ою“ (sic!). Нема що казати, гарні обо-
ронці! Такі самі, як ті перевертні, що свого часу
накинули ся були палицею на митрополита Чуперко-
вича за те тільки, що він не кривдив Русинів умисно

так, як Морар і Рента. І сї недолюдки сьміють обу-
рювати ся на те, що Русини хоч сьмідо але в грани-
цах дозволеної критики виступають проти кривдника
з митрополіацій палати. Не страши нам простаці
погрози дикунів так само як пошили до поліції рабів,
бо за нами правда, і доки буде яка кривда руському
народови з якого небудь богу, будемо проти неї бо-
роти ся всіма в конституційній державі дозволеними
і всім запереченими способами. Християни перебули
яничарів, Русини перебули своїх кривдників-пере-
вертнів. Ся віра додасть нам сили до дальшої борби
проти всяких хочби незнати яким „розумним тактом“
покритих ворожих затій.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вчорашнє засіданє парламенту, на якого дневнім
порядку стояло друге читанє контингенту рекрутів
розпочало ся о годінї пів до четвертої по полудні.

Палата приступила до дебати над нагальним
внесенем Всенімців поставленим пос. Л. Гофером в
справі подій, які зайшли підчас свята улаженого
в курсалоні віденського парку в честь словінського
поета Стрітара. Всенімці хотіли се свято розбити,
допускаючи крайних брутальностей головно проти
жіноцтва, так що мусіла енергічно інтервенювати
поліція. В дебати над сьм внесенем промовляли бе-
сідники німецькі, які остро атакували брутальність
поліції супроти демонстрантів і бесідники славянські,
які питяували всенімський терор і виказували, що у
Відні як в столиці держави мусить бути свобідно
кождому австр. народови улаждувати свої торжества.
Під конець дискусії забрав слово міністер справ ви-
трішних, який боронив поліцію перед робленими їй
закладами, причім замітив, що сї енергічний виступ
був необхідний задля завзяти демонстрантів, між
якими були навіть і деякі посли. При голосованю
нагальче внесенє Всенімців перенало.

Відень. (Тел. з 13.) Парламент розправляє над
нагальним внесенем Італійців в справі переданя де-
яких функцій триєстеньского магістрату правитель-
ственній раді намісничій.

Політичний перегляд.

Проект виборчої реформи буде вже безперечно
готсвий і вже сьма днями віддасть ся дотичний за-
конопроект до складаня. День, у янім його внесе в

1) Антін Крушельницький. Наш театр.

(На основі вражін з гостини львівської трупи М. Садовського
в Станіславові.)

1. Слівце до Ви. д. редактора і П. Т. публіки.

Спитаєте Ви. п. редактор, пощо се застережене?
А вжеж не задля якої иньшої причини, як задля тої,
щоби Ви, прочитавши заголовок, не кинули до коша
моєї писанини. Готові подумати, що мене обходять
там чийсь вражіння із Станіславова! У нас Буковина—
Чернівці... Є свій німецький театр — є своя європей-
ська штука... Можемо ходити й одушевляти ся...*) Я
признаю Вам рацію... Але, бачите наш український
театр увійшов на разі в таку фазу свого розвитку, що
варт приглянути ся йому ближше.

Мені здаєть ся, що справи одинокого нашого
театру на австрійській Україні обходять не тільки нас
галицьких Українців, але й буковинських, і тому ду-
маю не без користі буде Вам поділити ся із своєю
публікою сьм оглядом.

Я старав ся написати його так, аби він був ці-
навий не тільки для тих, що ходили на вистави, але
також і для тих, що на разі не можуть одушевляти
ся грою першорядних наших артистів. Сї слова для
буковинських читачів.

А вас, шановні галицькі читачі, прошу також не
пожалуйте тих скілька хвилин на перечитанє сего
фейлетону, коли він попаде вам у руку. Для тих, що
ходили, або будуть ходити до театру, буде се удер-

*) П. автор пише так тільки тому, що не бачив нашої
„європейської“ сцени в Чернівцях, на якій виходить добре тільки
один директор, загортаючи добрі гроші; за те публіка мусить
вдовольняєть ся престарілими і здебільша недбало виставлюваними
штуками. — Прим. Ред.

жуванем звязи із сьм храмом штуки — для тих, що
не ходили, а схочуть піти, може бути принуюко-за-
охотою, а для тих, що не ходили і не думають хо-
дити, буде евенгуальною ще кріпшою вимівкою: чи-
тав, бач, іще одну рецензію більше і баста!..

2. Загальний огляд репертуару.

Подаючи огляд репертуару не можу не прига-
дати репертуарів давніших гостин театру на про-
вінції. Було воляко. Були часи, коли поважні твори
не сходили з репертуару, були й такі, що намагало
ся самими оперетками. (Р. 1900: театр в Городку;
директор Гриневецький жалувєть ся, що публіка до-
магаєть ся самих опереток. Р. 1901: театр в Чернів-
цях, той сам директор жалувєть ся, що патріоти за-
стерегли ся проти драми, натомість жадають штук із
сьпівами і танцями і т. д.) Зрештою любя мішанина
нашого: нагороджених на конкурсі драм із плаксивим
коханнем і підслухуваня ізза корчків... наших мельо-
драм із сьпівами і ондескуваними понад усяку міру для
задержаня пропорції танцями vulgo гопакками... а в до-
датку велика перевага опереток...

Яніж тепер полишив нам, Станіславівцям, вра-
жіння наш театр?.. На 18 штук мали ми 7 драм, 6 ко-
медій, 4 опери і Не ходи Грицю... Штук із сьпівами
і танцями (іобіч одинокої мельодрами: Не ходи Гри-
цю...) ніяких, оперетки ні одной..

Із кружів авторів: Горький, Найденов... із своїх
Тобілевич... І то виключно Тобілевич! Деять творів
одного автора... Можна би сьміло затитулювати: Гес-
тина театру Карпенка-Карого! А коли узгляднити
фатально відограну драму Не-Тобілевича: В Народі-
Степешка, маємо оправді твори одного майстра —
першорядного нашого драматурга, Карпенка-Карого!

Хто судив би знов театр по рецензії і сьміє

творів, скаже: Пересада! — Але хто бував на воїх
виставах, хто мав нагоду простудіювати і се і те...
мусить признати честь кому честь!.. І Карпенку-Ка-
рому за перли в роді Хазяїна, Суєти і Батькової на-
зки і д. Садовському, що навіть із старших і сла-
бших штук, як: Мартин Боруля і Сто тисяч, зробив
перли артистичної творчости акторської. Я значючі із
читаня дуже основно сї твори, був вельми цінавий,
як вони вийдуть в інтерпретації д. Садовського. І
справді ані на хвилю мені не здавало ся, що я сю
штуку знаю; чудова гра Садовського, Паньківського
— незрівняна режисерія не переставали виводити
мене з напруження...

От тому то я й не роблю Садовському докору
за ту перевагу одного автора (не одного напрямі!) в
репертуарі.

3. Комедії.

Застерігаючи ся проти одного напрямі, я мав
о стілько рацію, що вже поділ на комедію, драму і
оперу вказує на три роди драматичної штуки, а коли
узгляднити ся у сих родах творів і знов різні на-
прями, побачимо повну всесторонність...

І так, поминючи дрібну комедійку Гавалевича
„Гузик“, маємо чотири комедії Тобілевича, що в них
пробивають ся два напрями: комедія легка, основана
на комізі дрібних і обмежених характерів, (Мар-
тин Боруля і Сто тисяч) і поважна комедія із усіми
ціхами глибокої драми (Хазяїн, Суєта).

Мартин Боруля шляхтич з роду, хоче кон-
че вірвати із тим хамством, серед якого ріс доєй.
Хоче перетворити ся на сиду в шляхтича! Стара-
єть ся о потвердження в дворянстві, о посаду для
сина в земськім суді, о висватанє дочки за режі-
стратора і т. п. Все те веде за собою ряд катастроф

парламенті президент міністрів бар. Гавч ще не певний. Нинішня „Sonntags-Zeitung“ заповідає, що се стане ся в понеділок, дня 19. лютого с. р. Про державний проект розходять ся із „добре поінформованих“ кругів чимало вісток, але вони часами дуже різняться ся головню що до числа мандатів. Се видно і по „достовірних“ ревеляціях „Zeit“ у і „N. Fr. Presse“. „Zeit“ подає зовсім певно загальне число мандатів на 453, а „N. Fr. Presse“ лише на 450 супроти теперішніх 425. Число мандатів, які дістануть поодинокі краї мають бути такі: Чехія 118 (118), Далмация 11 (9), Галичина 90 (88), Австрія дол. 55 (55), Австрія гор. 20 (20), Сольногород 6 (6), Сирія 28 (28), Каринтія 10 (10), Країна 12 (11), Буковина II (II), Моравія 43 (43), Шлеск 12 (12), Тироль 21 (21), Фюральберг 4 (4), Істрия 4 (5), Горіція і Градіска 4 (4), Триест 4 (5). Цифри подані без скобок полягають на донесенню „Zeit“ у, а в скобках на „N. Fr. Pr.“. При укладі числа мандатів узгалянювало їх національне угруповане, так що Німці будуть мати 205 мандатів. Впрочім має правительственный проект виборчої реформи після „Die Zeit“ опиратись на загальні, тайні, рівні і безпосередні права виборчі для кожного 24 літнього чоловіка без огляду на його грамотність. „N. Fr. Pr.“ за те доносить, що Polak-ому Kol-у зроблено концесію, заводячи в галицьких сілських (!) округах пропорційні вибори.

Угорська криза. Для відміни був на аудієнції у Відні угорський президент міністрів барон Феєрварі. Не улягає найменшому сумнівови, що на ній обговорювано справу розв'язання угорського союму. Коли на ній ще не установлено останнього речіння в сій справі, то зробіть ся се на слідуючій аудієнції, яка наступить ще сего тижня. Будапештський дневник „Pesti Hírlap“ оповіщує заяву бар. Феєрварі, який на безпосереднє питанє, чи палата буде розв'язана заявив, що розв'язане союму наступить найдадше до 20. лютого. Чи се стане ся 15. чи 17. ще не рішено. При сїм додає през. міністрів, що як би розпочато зараз нові переговори та, як вониб довели до порозуміння, то нові вибори розписано би королівським писмом ще в законній речинці. Із розв'язанем угорського союму, як справом невідлочною числять ся також в кругах коаліції і вже приготавляють ся до відповідної акції. Велику вагу в сій справі приписують відвідинам визначного члена ліберальної партії бар. Ернеста Давієля у Франца Кошута. Се має бути доказом порозуміння всіх партій для спільного поступованя на случай розв'язання союму.

Бунт в полуднево-західній німецькій Африці. Урядовий німецький комунікат оповіщує, що із Ісааком Вітбоєм, сином і наслідником Гендріка Вітбоє піддало ся ще 75 осіб, а між ними 40 мушчан із 19 карабінами. Загальне число воєнних бранців виносило дня 5. лютого с. р. 13.040 осіб, із чого було 10.677 Герерів (між ними 730 мушчан). До Китового залузу приєднало дня 29. січня 198 Герерів під проводом Михайла з Омгарату; між ними було 82 мушчан. Їх відослано до Канштаду як копальників робітників. Перевозжуване Вітбоє і Вельдшендрагерів, які після того, як брали уділ у війні були інтерновані на якийсь час у Гібоні і Кетемангут, до Вандук уже почало ся. Переселене цих готентотських племен на північ є бажане із зглядів політичних та тому, що на полудні важко добувати їм поживу.

Клерикальні бучі у Франції. Борба французької республіки із клерикалізмом, який ніяк не хоче розпрацати ся із надією повалити єї, йде без вини. Нагода, яку послідніми днями вибрали клерикали для своєї пропаганди, є однак така, що вона стрінула ся із осудом і в частині кругів ватиканських. Після ухвалення закону про розділ держави від церкви зарядило

французьке правительство списанє інвентарів церков, щоб їх віддати відтак на власність релігійним товариствам. І як-раз до сєї інвентури не допускають клерикали на спілку з націоналістами, забарикадовуючись в церквах та чинно зневажуючи державні урядників. Се повторяє ся в безлічі церков а найостріше проявило ся в аристократичній церкві св. Клодильди в Парижі, де прийшло до кровавої розправи. Французький парламент осудив ті бучі, а висловив своє одобрєне для поведєня правительства. Радикальні круги посольскі завзивають правительство, щоб воно переводило інвентуру як найенергійніше, так, щоб єї понижити до мієвля ще перед новими виборами до парламенту. Навіть диєцезійна часопись, орган архієпископа парижського „La Semaine religieuse“ висловлює свій жал із приводу тих церковних маніфестацій. При тім однак архієпископський орган не забуває висловити свого подиву „для відваги і самовідрєченя“ хоробрих маніфестантів.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Марицеї (нов. сучавського).

Вічевий рух в справі виборчої реформи відбув ся відгомном між Русинами, що окружені довкола Волохами в Сучавщині. Народне віче в справі виборчої реформи відбуло ся в Марицеї дня 31. грудня 1905. Чотири дні вперед, се є 27. грудня 1905, повідомив про се місцевий учитель Адриан Миґасюк тутешнє староство, а маючи повне довіре до урядів, післяв повідомленє в листі оплаченим, але не рекомандованим. В неділю 31. грудня 1905 гатнявський domnul parinti Боднарєску відправляв службу Богу в церкві марицейській, (domnul parinti володє в Гатні і Марицеї) а кінчаючи свою промову сказав: „Люди, абисте не йшли на віче, бо то пусте, там учитель буде вам говорити против релігії і т. и. дурниці“. Та помімо так славного поучєня, яке почули люди про віче в церкві, зійшло ся до громадського уряду досить цілєвих, що заблагли почути, про які то „дурниці“ будуть говорити на сїм вічу учителі. Як раз о 2. год. заїхали на майдан уряду городського гості, і то не хто инший, а domnul parinti з своїм сином богословом. Ледви лиш зїзди, так чим прутше зачинали поучувати місцевого двірника Барбіра, що він має на се право і повинен навіть розігнати се віче, бо на нїм має ся говорити против релігії. Двірник одначе відказав і заявив, що він лиш під тим усьлівєм віче розжєне, як domnul parinti возьме за се на себе відвічальність. На се змьк піи, який хотів досягати грань чужими руками.

Віче, в котрім взяли участь з інтелігенції учитель Арсеніч і учительки Миґасюк і Сас, отворив учитель Миґасюк, ставляючи внесєне, щоби на предсідателя віча вибрано господаря Василя Козмюка, а на писарів учительки Миґасюк і Сас.

До першої точки двєнного порядку „Виборча реформа“ забрав слово учитель Миґасюк і в своїй двогдинній бесїді пояснив зібраним дотеперішню кривдичу народ робучий систему виборчу, вказуючи на вагу теперішньої хвилі, коли народ робучий зірваєсь до борби за свої права, уряджуючи по цілій державі віча, з котрих плють дотичини органам заяв, з жадаєм, щоби вже раз дано єму се, що єму слухно після божих і людських прав належить ся с. є. загальне, рівне тайне і безпосереднє право виборче. При кінці віча зібрані на внесок Миґасюка вислали телеґрафічно до президента міністрів, барона Гавча,

жадаючи зміни дотеперішнього права виборчого на загальне, рівне, тайне і безпосереднє. (Між иньшим говорив бесїдник про дотеперішні привілеї панів-дідичів, от хотьби про се, що до будови церкви причиняють ся они лиш 1/2 загальних коштів, а за се мають рішучий голос в настановлюваню панів, розумієсь таких, яких їм потрібно).

Другу точку „Наше політичне положєнє“ резюмував учитель Арсеніч. На єго внесок вислано на руки Д-ра Стефана Смаль-Стоцького сердечну подяку нашим руским послам да їх щирю працю окодо добра руского народу.

В кінці подакував предсідатель зборів зібраним за їх живу участь в вічу і на тім зборі скінчено.

На сїм скінчило ся віче, а за сїм пішов його епілог: „Чесна“ душа, яку не вогко відгадати, зробила доноє, що учитель Миґасюк бунтував наряд, та що віче зроблено без дозволу! І ось пішли жанармські слідства а за тим судово розпирало, що відбула ся дня 31. січня, на якій о. Боднарєску далше грав роль доносчика на учителя, плетучи такі теревєні, що ось то він хотів викликати революцію подібну як в Росії. А що вже крайно обурююще, се поведєне судні Волоха п. Туртуряна супроти Русина Миґасюка, який не може зрозуміти, що він у бюрі не має бути боярско-волохим шовіністом а безсторонним австр. урядником. Та надіємо ся, що се єму иньшою дорогою пригадає ся. — Засуд в сїй справі на тій праві не запав, бо єї відложено.

Віче в Вилавчу (повіт ватківський)

відбуло ся дня 4. лютого с. р. при велинім числї народа. Віче отворив учитель, п. Юрій Шлемко, вказуючи на вагу теперішньої хвилі. Відтак промовляв селянин Танасій Маковій, вказуючи в короткій та розумній бесїді на кривди робучого народа і завзиваючи до борби о ліпші права.

Опісля забрав слово учитель Юрій Шлемко і в 2 годинній промові представив, в який спосіб заведєно в Австрії конституцію та чому вона несправедлива для селян та робітників. Остро скритикував дотеперішню ординацію виборчу, противставляючи їй запропоновану виборчу реформу.

Віче ухвалило отсі резолюції:

1. Віче витає радо запропоноване правительством заведєне загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя при виборах до парламенту.

2. Віче протестує проти якого-небудь фальшованя виборчої реформи.

3. Віче домагає ся загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя до всіх законодавчих тіл, т. є. до парламенту, до союму і ради громадської.

4. Віче складає подяку рускому парламентарному клубови, а з окрема послам: Ник. Василькови і Юл. Романчукови за оборону прав руского народа.

5. Віче протестує раз на все проти того, щоби правительством в який небудь спосіб легковажило або кривдило руский наряд.

Резолюції переслано телеґрафічно до президента міністрів бар. Гавча.

По сїм замкнув збори предсідатель, надучитель п. Василь Чаховський.

Ю. III.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 13. лютого 1906.

Будапешт. Президент міністрів бар. Феєрварі відїхав нині до Відня, де мабуть буде прийнятий цісарем на аудієнції.

але катастроф не тих трагічних, із яких виходу нема! Катастроф, що їх залагодим, усуваючи дрібну причину, яка їх викликала. Отсе й падає він дворянські бумажки, мирить ся із тим, що сина усунули із суду, віддає доньку за мужика Миколу...

Ціла суть комізму лежить у тім, що звичайний собі чоловік: Мартин Боруля хотів конче стати паном, а не знаючи, як воно доходить ся до того паньства, попадає на хабну дорогу: утвердженя в дворянстві... а відтак така дрібничка, як опинив ся в переписуваню документів: Боруля й Боруля — валить до землі велику будівлю здвигну на патиках...

Такий самий дрібний тип: Герасим Калитка, що хоче доробити ся Сто тисяч — не працює, але хитрим обманом. Він навіть о стільки обмежено-хитрий, що платючи за фальшиві гроші, обманює обманщика — тим більше комічний він виходить...

В обох сих комедіях поділили ся головними ролями артисти Садовський і Паньківський. У першій Садовський відіграв артистично роль Борулі у другій роль Калитки полишив до дуже гарного відтворєня Паньківському — задержуючи собі роль Бонавентури...

Перейду до тих двох комедій.

Хазяїн — се вже цілком иньший тип. Маємо тут до діла не з чоловіком звичайним, буденним, не з його нікому несподівливими примхам, але з хазяїном, яких на Україні багато, мільонером, який стремлять до побільшеня свого майна людською кривдою. Довола него громадять ся цілий гурт визискувачів, злодіїв, рабівників людського гроша і совісті, майна, здоровля й життя... Всео хитре, всео підле, всео захланне — із нічим не числять ся, на

ніщо не зважає, аби тільки побільшити своє власне майно.

Хазяїн Терентій Гаврилович Пузир не вагаєть ся помагати обманови обчисленому на шкоду великої сили людей, не вагаєть ся скуповувати тисячі овець по 70 копійок в часі голоду, не вагаєть ся давати гарні ради економови: випунити всю казювну землю аби мужики не маючи землі служили йому дешевими робітниками; годувати робітників зразу добре, а як оброблять ся, давати такі й харч, аби повтікали й полишали зароблені гроші. Він пан! На приюті любити синицку гроші — бо сподієть ся за те ордер, але на пам'ятник Котляревському післявби хіба здорового дуба! А вже найбільш замітний факт, що чоловік, що в него 22 тисячі кіп самої пшениці, гонить за гусьми, що скубли одну копу, гонить, спотикаєть ся... відтак нарав... він прориває... закаженє крові... смерть...

Одним словом: смерть — а яка велми комічна! Мільонер гусці пшениці жадує!... І се приводить його о смерть!...

Побіч д. Садовського, який відтворив майстерно роль хазяїна вибив ся на перший план Юрчак в ролі Феногена, правої руки Пузир.

Феноген — се прототип хазяїна. От як він характеризує себе й свого хазяїна: Як би не давали, то яб і не брав. А коли дають — бери! І сам хазяїн наш усіх навчає: з усього, каже, треба користь витягати, хочби й зубами прийшло ся тягнути — тягни! Так він робив і так робить від юних дїт а тепер має мільони! Чом же мені не тягнути, щоб і самому стати хазяїном? Та я й не тягну — дають...

Усі його думки, вся його діяльність є звернена на те, аби чим скорше стати хазяїном.

Жіночі типи непевні — так само неозначені типи Золотницького і Калановича. Але є й щирі люди: Економ Зелєнський, якого й переводить на гіршу економію тому, що не вміє платити несіх грошій робітникам і дає добрий харч, Шахмайстер Курп, якому так і не вірять, що він платив за віну по рублеви десять, рублеви двадцять копійок, скільки мужик заправив, уважаючи вже й сїю ціну мінімальною — не вірять, бо другі платили по рублеви і ще загортали бараші до своєї кишені... Є нарешті праведна людина помішник Зозуля, що хоче чесною працею заробляти на жите... На його спихають усі настоятелі свої злодійства, проганяють його із служби з п'ятном злодія і доводять до самовбивства. Велими знаменний факт, як важко прожити чесному чоловікови в такім морі крадіжки, рабунку, душегубства...

Отсю комедію Карпенка-Карого я вважаю найкраснішим із його драматичних творів, побіч якого стоять іще два: Суєта і Батькова казка.

В сїм розділі займу ся ще Суєтою поглядаючи сїй другий твір до огляду драм.

„Суєта суєт і всячесна суєта“ — ось так характеризує старий Барильченко свою інтелігентну сімю... „Суєта“ — се знаменне означєнє інтелігентного бліхтру братів в устах писаря в запасі — Івані.

А вже найліпше віддає провідну думку комедії Карпо син-мужик Барильченка, коли жадуєть ся на своїх братів, а враз із тим на всіх інтелігентів, що то відібють ся від землі і відтак та земля і П хазяї не мають із них ніякої користі. Висміявє тих інтелігентів Михайла професора Гімнзії і Петра адвокат-

Петербург. Рада міністрів постановила карати за свідоме розповсюдження фальшивих поголосок в пресі про діяльність правительства, урядових осіб і війська в'язницю від 2-ох до 8-ми місяців або грошевою карою до 300 рублів. Як би поголоски змагали до бунту або порушення ладу у війську, то кара висносити не 16 місяців в'язниці.

Білгород. Нинішнє засідання скупщини в наслідок присутності всіх 81 правительствених послів є компетентне; дарма, що не явився ні один опозиційний посол.

НОВИНКИ.

Чернівці, 13. лютого 1906.

Редакция „Буковини“ пошукує сталого сотрудника з днем 1. марта. Зголошення (з маркою на відповідь) просимо посилати як найшвидше прямо на адресу редакції.

Село Кабин вже не існує бодай в уяві членів ц. к. крайового суду як торговельного в Чернівцях! Ось кабинські громадяни задумали заложити у себе Райфайзенську касу, але статуту її ц. к. суд крайовий як торговельний в Чернівцях (відд. II.) відкинув, мотивуючи це рішеним, „weil nach dem Ortsverzeichnis eine Gemeinde mit Namen „Kaben“ in der Bukovina nicht vorkommt“. Під сим премудрим рішенням підписався сов. І. Кристель! — В виду сего треба передовсім зважити, що в згаданім поданні нема нігде мови про „Кабен“ тільки про громаду „Кабина“, а про її існування міг п. Кристель, який — як видно — знає географію Буковини зовсім недостатньо, переконалися із легалізації підписів старшини, доканої ц. к. нотарем з Вашківців, не потребуючи поглиблювати на ближше незначений „Ortsverzeichnis“. Ба що більше, коли-б ш. референт був глянув до урядового шематизму, то він назву Кобин був би найшов у скобках при назві „Kabestie“. А чиж не дивно при тім і се, що той сам суд, який не признає існування Кобина, адресує відкинене подання о зареєстроване враз із статутами таки до Кобина і туди воно доходить! Сего протизаконного рішення суду торгов. не мож ніяк вникати порозуміти як сикатуру рускої партії, яка вживає своєї рідної мови в поданні до судової влади і, річ природна, не може свого села прозивати „Kabestie-m“. Та австрійський суд германізаційним і ромунізаторським орудем бути не смеє — се затьмте собі п. Кристель!

Самоходи у війську. Міністерство війни рішило уладити при технічній військовій комітеті автомобільні курси.

Іменоване ин. Гогенльог почетним горожанином. Кліматична станція Льоврано іменуєвала тривестенського намістника ин. Конрада Гогенльог своїм почетним горожанином в признанню його заслуг около розвитку тої громади.

Процеси о обиду маєстату цісаря Вільгельма II. прибирають в Німеччині форму просто монстральну. Сими днями засудив один трибунал за такий проступок обжадуваного на чотири роки тяжкої в'язниці немовби за який рабунковий морд! Розуміє ся, що тані драконські присуди „класової справедливости“, хваба найбільше підкопують аветарший маєстат.

ського кандидата, що тільки тоді й знають батька і сїмю, як потребують від них грошей отсе — й ціл комедії Суєта.

А само переведене — яке вельми вдатне! Протставлене типів мужицьких: батька і матери і Карпа, до яких пристають ще й народний учитель Короленко і брат писар Іван, що так і не знає, як понаести на свій шлях... протставлене, мовлю, сих типів иньшим, яких усюди повно: карієровичам, панським лакаям, що для гроша і карієри батьків відракають ся, народа відпуджують ся, рідну душу продають не то що своє тіло...

По Карпови і Короленкови, з яких перший сильний, робучий він, що так і виводять у люди цілу сїмю: братів і сестру, працюючи при батькові на ріді, а другий свідомий свого учительського звания хоче ширити між народом практично поступи в господарській техніці і в тій цілі береть ся за просту роботу, аби пізнати робочу дисципліну, — по них найсимпатичніший нам Іван. Від малого хлопця він то цвїркуном цвїркає то ляже було в садку горілиць і соловейком ляцять, а всі слухають та не можуть переслухати свого співу... непосидюща вдача, доводить до того, що його проганяють з гімназії... Відтак читає богато, знає не одно, але серед окруження, де є інтелігентні діти, він не знаходить собі признання... „Цвїркун“ та „цвїркун“!... Инакше на него ніхто не дивить ся...

А коли разом із Короленком стає у Карпа на роботу і показує, що міг би робити, а про те рішає ся іти на сцену, куди його тягне від давна — він викликає нову еялю докорів... І не богато часу минає, як він стає визначним драматичним артистом...

Тут і чуємо в третім акті із уст д. Садовського, що грав ролю Івана, виклад поглядів директора на театр, на який він дивить ся як на храм штуки,

Картина нора. В голандсїм містї Мастрїхт відкрїла полїція картину нору. Між арештованими грабачами находить ся також угорський маїнат Сапарї.

Докази звірств царських поїпак. У Вислї вловили сими днями рибаки під варшавською цитаделю 16 трупів звязаних дрютяною ланвою. Трупи були страшно поквджені; у одних не доставало нїг, у других рук, а всім повиналявано лица смолою. Через се годї було сконстатувати їхню ідентичність. Здогадують ся, що то тіла революціонерів, помордованих у варшавській цитаделі. Полїція довідквшись про вилонене трупів, наказала рибакам мовчанку під найостріїшими карами.

Процес унїв. проф. д-ра Бера. Найвищий трибунал роздїлявав д. 12. с. м. зажадене неважності проф. віденського унїв. д-ра Теодора Бера, засудженого на три місяці тяжкої в'язниці за злочин проти моральности довершений на малолїтних дїтях. По переведенї розправі жалобу неважності відкинено.

25 лїте донатору обходити ме д. 24. с. м. унїв. проф. о. др. Омелїя Вонїцкїй, який промывав ся 1881 р. як перший доктор теологїї на тутешнім унїверситетї.

Пожежа в млинї. Передвчєра вечером вибух у Палермі, в млянї Пекорїно, що продукував що дня 3 тисячі сотнарів муки, огонь, який зївечив до тла всі будинки й шїхлєрі наповненї збіжєм. Шкоду обчислюють на три мїліони фр.

Самоубїйного замаху допустив ся вчєра по пол. в лазні Софїїній полїційний інспектор із Відня, Бер, якого придїлено до служби при тутешній дирекції полїції. Денат вистрїлив в себе із револьверу в правий висок. Ратункове пототївде перевезло його зараз до крайового шпиталю, та надїї на його виратуване майже нема. Причина самоубїйства ще не провїрена.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із історичного товариства в Чернівцях. Звичайні загальні збори історичного товариства в Чернівцях відбудуть ся дня 14. лютого с. р. в середу о годїні 8-їй вечером в салї ресторалу під „Чорним Орлом“. На дневнім порядку відчит п. проф. В. Мильковича п. заг. „Причинки до історії укр. театру“. Гостї пожадані. — В. Милькович, голова; О. Маковей, секретар.

Із крайового Видїлу. На засіданню із дня 10-го лютого іменовано практикантами крайового видїлу унічених гімназїастів Дмитра Павса і Александра Соколана; згоджено ся на установленє Кароля Ехнера технічним органом повітового комітету дорожового в Кїмполонїу; одїнадцяти учасникам вандрївного курсу столарства в Радївцях удїлено субвенції по 54 К, а 23 учасникам вандрївного курсу для мужеского бравства по 24 К; ученикови гр.-пр. гімназїї в Сучавї Іванови Проданови надано стипендію із фундації Кароля р. Мікулї-го в річний сумї 100 кор., а ученикови серетської гімназїї Михайлови Загарїчукови стипендію із фонд. Іасенка в сумї 100 кор. в рік, а студентом прав на чернов. унїверситетї Теофілеви Бразї, Юрію Якубовичеви і Василеви Маркови унїверситетські стипендії по 200 кор. в рік; потверджено контракти куїна предложенї громадами Станївці дол., Кліводина і Волока; ведене справ громадських в Рускій Молдавії поручено Іванови Тїшови; вїнци потверджено лянї господарин в тісї громадсїм в Велєпутї, а громаді Кабин дозволено побирати 100 проц. громадскаї додаток до податків на р. 1906.

де повинна панувати поважна комедія і драма, а звідки треба геть проганити фарси й оперетки. Са сцена тим більше для нас интересна, що д. Садовський придержуєт ся тих поглядів і переводить їх у жите...

Але верїм до штуки. Сім позитивним типам протиставленї негативні інтелігентів Барильченків і їх жїнок. Тут дуже замітна сцена гостини Петра із жїнкою у його родичів, жїнкою, що із псом цілуєт ся, а для родини „Пера“ не має привїтного слова. А вже вершок цїнізму сцена в домї професора Михайла, коли він надїючи ся приїзду родичів-мужиків, признаєт ся жїнці, що він не поміщик з роду, як се сказав їй перед вінчанєм, але мужик... те збентеженє, та відразу Наташі, що мужик її любив, мужик цілував, і той невсказаний цїнізм, з яким вона мирьт ся із приїздом „мужиків“, коли вони дали тільки гроші. Розю Наташі відіграла п. Заньковецька виступаючи в нїй у друге в Станїславовї. (Про перший виступ далї). Са знаменита артистка дала нам маленький зразок, як славно виходять у неї роля інтелігентних жїнок. З не величкої зрештою ролю втворила вона не затерту в пам'ятї видців креацію перерідної аристократки...

В загальї сю штуку можна зачислити до самих краших у нашїм репертуарї, а найліпшим треба признати другий акт навіяний теплом родинного жїтя, яке загостило бодай на хвїлю у полїщену половинною сїмї хату Барильченка. Під зглядом комізму вибиваєт ся четвертий акт із ролями п.п. Заньковецької, Осиповичевї, Ісємбїцкої і короткою але вдатною креацією Паньківського.

Комедїю „Суєту“ грали у нас двїчі, з великим успіхом.

(Дальше буде).

Весняний цїнник „Спїлки для господарства і торговлі“ в Перемишлї вийде вже в найближшїм часї і в сотнях тисячів примірників буде розісланий по цілїм краю. Цїнник сей обїймає як що річно каталог найдобірїйших насїнь штучних павозів першої сорти, виробів поворозничих знарядїв господарських, ріжного рода виробів жєлізних і взагалї усього в хазяїствї потрібного. Цїни приступні і для найбїдїйшого, товар добірний — се було і є нашим кличєм, бо наше Товариство не на визиск своїх людїй, а для їх матеріяльного піднесеня основанє. Позаяк однак, як се кождий зрозумїє, від скїлькости купуючих зависить і ціна товару, бо в чїм бїльших масах ми его закуповувати будемо, тим дешєвше его дістанемо, тому у власнїм, добре зрозумїлїм интересї повинні як найширші круги у нас засновувати свої потреби господарскї. Того можемо жадати і жадаємо від кождої щиро рускої одїнїці бо в нашїм добробутї сила і щастє нашого народа.

Дирекція.

Просьба. Учений І. нл. Гїмн., Гарає Николай з Вашківців н. Ч., перенав в 1. пївроці з одного предмету і має заплатити 40 кор. оплати шкільної до 15. марта н. ст. Так як є надїї, що сей ученик в 2. пївроці перейде, а его родичї не в станї сего видатку понести, просимо Ви. Русинів его запомочи, пересялаючи датки на руки підписаного. — Сов. Семана, проф. рел. при ц. к. П. гімназїї.

Відзначенє. Краєвий президент надав Мартї Побережнїк із Васловїцїв, що служила 54 роки в домї Конст. Грігорчи в Слобїдї почесний медаль, устгновлений цісарским відручним письмом із 18. серпня 1890 р.

Із штуки і літератури.

Сєгорїчний Шевченківський концерт відбуде ся заходом „Буковинського Бояна в Чернівцях“ в суботу дня 3. марта с. р. у великій салї тутешнього „Музичного Товариства“. Шевченківський концерт, уряджуваний в Чернівцях, мав досї заичайно характер загальної народної манїфєстації Русинів цілої Буковини, оттимто й подаємо його речинєць вже наперед до відома загалу, щоб ш. громадяни із провинції так урядили ся, щоб не мали перешкоди явити ся на сїм сьвятї. Товариство „Бук. Боян“ докладєє всяких старань, щоб сєгорїчне сьвято випало як найвеличавїйше. До співучастї в концертї запрошено знамениту співачку, Анну Крушельницьку зі Львова, сестру славнозвісної Сальомей, а в програму входять самї новї для нашої публїки композиції. Між иньшим виконає хор „Сон“, нову композицію М. Лисенка зложеноу до слів нашого поета, Осипа Маковєя, а присвячену нашому товариству. Композиція ся цікава тим, що скомпонована при помочи дарицьких, йонських, фрігїйських і других старогрецьких скаль. Через се твір вимагає дуже богато вкладу праці, щоб побороти трудности виконаня. Подрібну програму огласять ся згодом. — Видїла „Бук. Боян“.

Лїтературно-Науковий Вістник. Кн. II, за лютий 1906. Рїчник IX. Том XXXIII. Зміст: Мих. Яцків: Боротьба з головою; М. Канєльгордський: Сон (вірш); О. К. Жубренко. Одїнадцять днів на панцирїку „Князь Потємкін“ Тавричєскїй (д. буде); Іван Франко: Як Юра Шикманюк брив Черемош (конець буде); Уляна Кравчєнко: Люблю (вірш); М. Грушевський: Дорогою віків; Сергїй Волох: Лєлика; С. Томашівський: Володимир Антонович; С. Надєон: Мрїї; Ів. Франко: Bel parlar gentile; Ос. Лянґер: Не багачко живу в сьвітї; Марк. Твайн: Рїттерова історія; Людовїт Штур: У горах; Волод. Гнатюк: Видавничі Спїлки; М. Лозинський: Роман Сембратович; С. Ельнатїєвський: „Сєредній урожай“; Мих. Грушевський: З бїжучої хвїлї; Мих. Лозинський: З австрїйської України; Вітус: З нашої поетичної ниви; Ів. Франко: Своє своїх не познаша; Відаїографія; Книжки надїсланї до редакції.

Репертуар мїйского театру в Чернівцях. Нинї у вїкторок оперета „Rip-Rip“, в середу д. 14. с. м. звїсна чотироактова штука Евгєна Врієух „Die Rote Robe“ як бенєфіс драматичної артистки Р. Маннєрт, д. 15. лютого як в 25 річницю смертї Лєсїнга його комедія „Minna von Barnhelm“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Микола Курцеба. В осїнню ніч.

В осїнню ніч слезами з віч дні майскї я витїю, а жаль, тугу, печаль, нудьгу у віки проклинаю.

Ох, майскї дні! ана серця дні зродились ви нудьгою! Тому сумні спливають дні осїнньою порою...

Вернись весно! вернись красо! Вернись ся снї з цвїтками!..

Шкода! се сон! — В моє вікно Нудьга вже бе крилами.

29. X. 1905.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Станівців н. Ч. відбудуть ся дня 22. лютого 1906 в „Народнім Домі“ о 2. год. пополудни із таким порядком денним: 1. Справоздане касове за рік 1905; 2. Вибір члена начальнича на місце уступаючого; 3. Вибір касиєра і установе його платні; 4. Вільні внесення. *Олександр Кушчанко, началь.*

В Києві з січня виходе (уже вийшли ч. 1, 2, 3)

„ШЕРШЕНЬ“

український гумористично сатиричний тижневик з малюнк. і карикатур. на громадські і політичні теми, на візирець сто лич. сатир. журналів.

„ШЕРШЕНЬ“ виходить по п'ятницю. Ціна з пересилкою: на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп. Окреме число 10 коп. За кордон 6 карб. В „ШЕРШЕНІ“ працюватимуть: письменники — Афонський Т. Бабенко І. Бабенко А. Будак Ю. Вдовиченко М. Гребинюк І. Коваленко Олександра, Коцюбинський М. Маковей О. Нечуй Левицький Ів. Полтавка М. Пісень Ол. Сивецький В. Степаненко І. Стефанів В. Тимченко С. Українець Д. Федорченко Ів. Хохлич К. Чернявський М. Шершень Х. і багато інших. Художники: Бурачок І. Красіцький Ф. Рівниченко В. Сластень О. Тіхачек В. Яковлев М. (КОСИН) і инч.

Передплата приймає: ся в Києві книгарня „Кіевской Старини“ Безанівська 14. Адреса редакції: Андреевський спуск, 15, кв. 17 Виключно представництво дя продажу на розбір редакція „Народа“. Б. Владимирська, 30. Ціна за оголошення 3. р. за стрічку петита 150 р. за стовпець.

Редактор-Видавець В. Лозинський.

До КАНАДИ

прямо

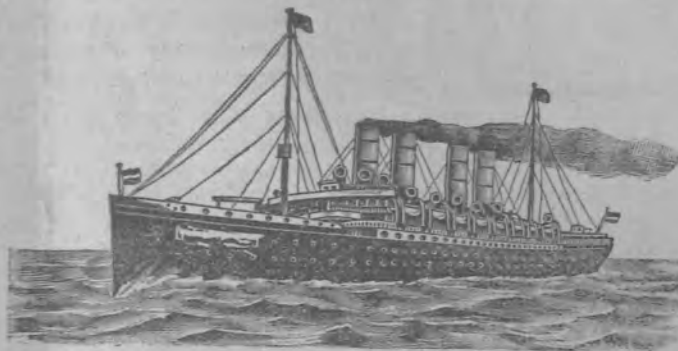
в АМЕРИКУ

без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сипяльні.

Білет

железничі.

Високий ц. к. правительством коцесіоноване

5-14

Бюро Подорожи „Глобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаете ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Знаменитий мід
десеровий кураційний 6 К. за 5
кільк. оплатно. — В плястрах 1 кільк.
2 К.

Від руского замовлення даю 20 сотиків на
будову руского театру. 105(19-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (17-36)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шифкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

1 (2-3)

Наймоднійше етаблїсема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок
гот. „під чорним орлом“

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтїй. — Убори зладжені після найновішого крою.

Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (18-24)

Діточа гардероба—се спеціальність.

Реальність

12 (4-10)

обнимаюча оден дїм мешкальний, (4 комнаты, кухню, сїни, 2 пивниці, керницю, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальшу города (частину садовина, частію простір на ярину) під дуже користними условинами до набути. Близьких інформацій уділять Л. Ренчін, улица Руєка 134.

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевського
під заголовком

СУДЬБА

мож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сеп. оправі.

Друкарня

„Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Одна Каса дістає отсі книги: Головну, касову, щадничу, ліквідаційну, членську, пайову, скриптів, дві книги юкстів, протокол, 100 арк. записів довжних, 100 арк. заявлень, 100 книжочок членських, 100 щадничих і 4 таблички процентів.

Всі книги вже остемпльовані ц. к. урядом податковим коштують 100 Ксер. з пересилкою поштовою 101 Ксер.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпак і хїньського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзов. і шкіряні. Прибори до писаня, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листя і папері, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарники, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, гази, з кістяними ручками і ш.

Рукавички з оленєвої шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трикотів, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніція.

Капелюхи з паїшу, з льодену, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних краєках.

Кальози і черевики до снігу правдиві петербурскі найліпші фабрики. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів Відни, Йосефа Піхлера і Синів у Грацу, димі, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Іти, у Антона Чапека у Відні, Ф. К. Поппера в Хру-Bothaway Poul & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreauх, Bokseall, в гемзі, сатини, сукна, футрвані або ні, склад лаєрів чорних і в інших краєках, для пань, панів, дїтчат хлопців і дїтїй, чоботи і пів-черевики. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і малі. Правдиве біле Егера і Д-ра Лимана. Паньчоки для пань дїтчат, кафтаніки вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камаші і т. д.

Біле. Для панів, пань і дїтїй в найновіших краєках.

Товари футрані для пань і дїтчат, різні ковчирі і зарукавки, з куни, шкотські перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най-моднійшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зоря дом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (агл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., агл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вілні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Перед виборчою реформою.

Чим ближший речинець, в яким президент міністрів має внести правительственный проект виборчої реформи, тим більше виринають на світло денне вороги виборчої реформи, які проти неї інтригували досі потайма.

По поборованню загального голосування і „з засади“ пішла підпольна робота „задня обставина“, себто із за розділу мандатів, який не єміє порушувати стану посідання, себто безправної гегемонії Німців і Поляків. Се без обиняків заявила група чеських Німців під проводом д-ра Пергелта, а Кої-о Polsk-е єніває на ново стару пісоньку про те, щоб половину посівів із Галичини вибрав таки посередню і то куріями галицький сейм із значно розширеною компетенцією! Такі побожні бажання розісїало вчера Кої-о Polsk-е клубови пол-славянському і чеському. Розуміє ся, що се не знайде у них ніякою відгомону, тим більше, що денуція польських людовців, яка була передвчєра у Відні дала наглядний доказ, що польський народ домагає ся також загального голосування в супереч кири-ни шляхетської клїки!

При сїм слід згадати, що на першу вістку подану в Н. Гр. Рг. немов то державний проект застерігає галицким Русинам лише 25 мандатів, супроти загального числа 92, удали ся послі Романчук і Яворський із відповідним запитом до мін. справ внутр. гр. Білянда, який заявив їм, що донесене Н. Гр. Рг. про виборчу реформу невірні, однак замітив, що дальших інформацій не може уділити до оголошення правит. проекту в палаті.

Свою нехіть до виборчої реформи оказують єї вороги двома рбам. Раз вони, як ось віроконституційні шляхтичі, зрікають ся всякої роботи в комісіях, як се зробив гр. Пальфі із незначним рефератом про видатки цісарського двору і т. д., а відтак раді-б як найдальше відпочити внесенє сего законопроекту в парламенті, яке має прийти аж по полагоді контингенту рекрутів. Оружем до сего мають бути наглядні внесення і передчасні замиканя засідань парламенту. Ось у вівторок мало ся вести дебати і над наглядним внесенєм Італійців, але на внесенє Штернберга, яке поперли Поляки, Італійці, Всенімці, група Пергелта, віроконституційні шляхтичі, чеські радикали і частина полудневих Славян, треба було засіданє замкнути перед часом. Відтак забрано вже друге засіданє наглядними внесеннями, що є майже немаскованою борбою проти виборчої реформи. До сєї роботи прилучили ся і наші послі волоскі під командою експ. Дупула враз із берненьським Месією. Але даремні їхні заходи, щоб повалити враз

із Гавчом виборчу реформу. Грабарі не в час вибрали ся, бо так живої квестії, так загальне голосуване не годен спинити вже ніхто. Та борба усяких пугачів реакції проти нього має одну сторону, що народні маси мають нагоду переконатись, хто саме є тоті демагогічні блягери...

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вчєрашнє засіданє промаріювано завдяки заходам „приятелів“ виборчої реформи на дебаті над наглядними внесеннями.

Передовсім дебатовано над наглядним внесенєм Італійців скріпленим підписами Румунів в справі відобрання магістратури Триєсту порученого круга ділани. Посол Пітако узасаднював наглядність і домагав ся від правительства, щоб воно своє зарядженє відкинуло. Він підніє у своїй промові ще й те, що Триєстови й Триєнтови відобрано також агенди мобілізаційні, а се викликає припущєнє, що австро-угорське правительство задумує змобілізувати військо проти Італійської держави, противити ся потрібному держ. союзам. Мін. справ внутр. гр. Білянд на се відповідав, що ті всі підозріння і припущєня є безосновні. Вказував на відповідь, яку дав перед кількома днями на подібну інтерпеляцію послів Італійських, що се зарядженє не викликає ніяка нехїть до Італійців, тільки політичне захованє урядників триєстєньського магістрату. Міністер вказує, що правительство мало повне право до свого зарядженя.

По виводах управ. мін. просьвіти Бінерта забрав слово пос. Николай Васильєво, заявляючи, що для Русинів є програма правительства в справі виборчої реформи квестією життя, отгитом загоди деяких партій, щоб вводити правительство в прикре положєнє є для него крайно несимпатичне. Наглядє внесенє в справі Триєсту має цілі обетрунційні, отгитом є не диво, що Італійці найшли підпору у політичних противників буквинських Русинів, а навіть у голови військової комісії експ. Дупула. Вже із сєї самої причини мусить бути бесідник противним його наглядчости, а до того спонукує його ще й та обставина, що зарядженє супроти триєстєньського магістратури спричинив намісник Гогенльогє, який — як звісно — відносить ся справедливо й приязно до кожного народу. Пос. Вєпноті доказував уносїджуванє Італійців та фєритованє супроти них елементів славянських і німецьких. Проти правительственного зарядженя протєстувєв також і пос. Гортіє. На внесенє пос. Єр. Пігуляка дискусією замінєно, а при фактичних спр-

стоянєх забрав слово експ. Дупул і старав ся поступок свого клубу виправдати запалом до автономії, на що з мїєдєя дієстав відправу від пос. М. Васильєка. При голосуваннє внесенє відкинєно всіма голосами проти Італійців і Волохів.

По сїм приступлено до дебати над наглядним внесенєм пос. Шєнерєра і Штайна і тов., щоб правительство виступило як найшвидше із законопроектом, який би зносив спільність австро-угорської армії. Пос. Фр. Штайн, звїсний із своїх галабурд, мотивуючи наглядність сего внесенє, напав остро правительство й корону за становище занєтє в угорській крізі. Із за сєгє председатєль переривєв бесідникови. Всєнімці зачинають галабурду. Бєсідник критикує дальше відємно становище великих партій, а то іменнє Німців, за те, що підпирають президента мінїстрів. Він заявляє, що буде старати ся унеможливити розправу обрад над контингентом рекрутів; тому говорити мє без перерви до кінця засіданя. Вкінці заявив, що Всєнімці голосувати муть протєя закона про контингент рекрутів, а тоді покажє ся, чи в палаті засїдають самі лиш мамелюки. Потім говорив, як звичайно, п. Штернберґ, а по нїм забрав голос Гавч. Що лиш став говорити, заявляючи, що цілє внесенє Всєнімців є манєвром протєя виборчої реформи, як Всєнімці, а головнє послі Іро, Вєргєр, Шєнерєр і Малїн зачинають переривати Гавчєви, кричучи без перестанку: „де закон, що уповажняє президента мінїстрів до виплати суми на спільні видатки“. Председатєль дєзвонит дарємно, дарємно ззиває, щоб пошанували свободу слова. Ізза галасу Гавчєв бєсїду переривєв. Крик трєває кількє хвиль. Як Гавчє знов став промовляти, крик зачєв ся на ново. І Гавчє знов переривєв і сїв. Посол Штайн забравши на ново слово, обєснєв Гавчє лєйкою, а за се председатєль завізав єго до порядку. Із лєвок Всєнімців кричуть на Гавчє: „міністер демагогє“. Галас трєвав далї.

На передвчєрашнім засіданнє парламенту вїєсє посол Романчук і тов. інтерпеляцію в справі поведєня властїй політичних і судових супроти руских вїч в справі виборчої реформи, а вчєра вїєсє посол Штравхєр і тов. дві інтерпеляції: 1) в справі ревїзїї процесу Гільзнєра і 2) в справі остаточного сповнєня домєгань урядників державних.

Політичний перегляд.

Австро-угорський конфлікт із Сєрбією. Про „приємности“, якими взаїмно трактують Сєрбія й

2) Антін Крушельницький. Наш театр.

(На основі вражєнь з гостини львівської трупи М. Садовського в Станїславові.)

(Дальше.)

4. Оригінальні драми.

Подаючи огляд драм гранїх в Станїславові, мушу обговорювати окремє оригінальні, а окремє чужі, як цілком иньшї від наших.

Зачну від перших — але перед тим мушу посєвятити скількє слів мєльодрамї, а спеціально нашому, що так скажу, її прототипови: мєльодрамї Не ходи Грїцю... Скільки не грали коли мєльодрам у нашім театрі, у всїх них можна було дошукати ся мотивів із „Грица“ — одні перерїбки, одні наслідуваня, одні то „такі просто „Гриць“ із змінєними єпївами, танцями ну, і місцем вєчєрниць чи забави... На щастє ми вжє тепєр не могли „одушевляти ся“ сїми мєльодрамами, а коли приглянемо ся і самому „Грицеві“, то виставу його мусимо зачислєти до найслабїших... Вправдї відєсвиєно його одною новою колядою, але рука нової режїсерїє не пошїсила на нїм своєїго слїду, мабуть тому, що давня гра вжє перейшла в кров і кости артистів і замінити її не змінїш! Всєж таки написє „драма із єпївами і танцями“ притягати мє ще довго частє публіки, яка й їє в наш театр задєя єпїву і гопєка...

Дуже слабо винаєда також драма Стєшенєка: В є народї... Рїє сама собою тенденційна, доволї слабо артистично перевєдєна, не робила вжє цілком вражєня задєя своєїго виконаня. Вправдї частина публіки, якїї патріотичні і народодєлюбні фразї вистарчєють за жїтє, акцію і гру — онєскупєвала її доволї єпїльно, але бїльшїсть слухачів нудила ся досєть добре.

Інакше вжє вийшли драми Тобїєвичє: Бурлака, Наймичка і Батькова казка. По правдї дві першї мають не мало артистичних протєгїх — але їх не можна мїрити мїрою сучасної драматургїї. Драма Бурлака написана в р. 1883. а Наймичка в 1885. р. В будові обох грають важну роль монолєгї, що так і „посувають“ акцію, замїєць щобї вона виплєвала із сєбє. На першїй план вїбїваєть ся єрєй... А коли роль єрєя перейєє в руки артистів тої мїри, що д. Садовський, або д. Заньковецька, виставє цілої драми стає дуже інтерєсна. Розумїєть ся, що иньшї артисти мусять достроїти ся, коли не має вїйти дїєгармонїя. В драмї Бурлака — роль єрєя бурлаки лєжала в руках Садовського і я зачислєю її до прекрасних рїлє сєгє артиста, відтак роль писєри відограв дуже добре молодий артист Юрчєк, а роль єтаршїня рївнож гарно Гємбїційський.

Єрєй Бурлака зрозумїв ту неправду, яка рознаєшєла ся в сєлї, зрозумїв, що так не повинно бути і почєв свої думки ширити, на жалє його не могли зрозумїти. Страх перед єтаршїною, а ще бїльшє власна недотєпність роблять сєго... Бурлака мусить угаєти — над ним знущаєть ся єтаршїня й громада... Громада, бо засуджує його на вїєсєнє з сєла, єтаршїня... бо не досить, що підмєвєє до того громаду, але ще й бє по лїцї сєваного бурлаку. (Закінчєнє обчислєнє на доназ того, що „правда всє горю!“)

Бурлаку грали у нас двічі: раз у вєчєрї, а раз попоудини для сєлян з нагоди вїча. І коли перше подєбалє ся задєя гарної гри, то другє мало ще й ту реальну корєсть, що причинило ся бєдаї у частї до пєдуїризації думки про кєнєчїєньє боротєбї з лихими громадськими порядками.

Колїж знов маю говорити про Наймичку —

то вжє говорити му не про драму але про гру пєанї Заньковецької: І справдї тільки ся артистка в ролї Харитини і Садовський в ролї хазяїна Василя Мєкєтовичє — отсє й цілий інтерєс до сєї драми.

Сєлєя перєповнєна, доставляють крієсла, бо аїєшї заповїли першїй вїступ Марїї Заньковецької. І хоч яка наша публіка неїкава до театру, вона зланїмувала ся вїступом сєї артистки. Показало ся, що майжє неможливе було, аби їмєя Заньковецької не було у нас добре знанє...

Щож — чи говорити про кривду, яку заподїєв артистцї чи автор, чи режїсер, чи вона сама заподїєвала її собі, вибїраючи сєю роль? Бо її гра займала нас за душу, ми бачим не гру, але жїтє повнє жїтє із рїжєними найрїжєнїшими проєвами... Ми бачили такі сєценї, якї тільки перелєтєть лєєваєкою в жїтєю чєловїка — а ти дивїш ся на гру сєї артистки і віднаходиш знаєомї рїєсї — де?.. Там, де й не сподїєвєв ся б, у грї, на сєцїї... Сє не гра, мєвєло ще рєз, сє жїтє... А яка сєлєня дїєгармонїя зазначила ся мїж грою а штукою!

Я не можу уявити собі, якби я мїє висєдїти тепєр на вїєставї „Наймичка“, кєдїб роль Харитини спєчїєвала в руках якої недотєпної артистки!

О скільки вдячїїшєа була бї для д. Заньковецької роль в „Батьковїй казцї“. Я говорю сє не щоб позувати на мєнтєра; я тільки приєдєдуєв ся, у котрїї із штук, якї ми бачили тепєр на сєцїї є найважїїшєа жїночєя роль. Рїшучє роль Харитини в „Батьковїй казцї“. Зрєшєтою жїє одного відєповажїїшого, єдїльно змєльованого жїночєго тїпу...

А сє єстєшня драма побїєа Хазяїна і Сєуєтїє найєнїшїїша в репертуарї Карпєєнка-Карєго. Сїєльна єєєбєвно задєя двєх ярєко вїзначєвїх тїлїєв: Нїкодиєма і Марїни.

Австро-Угорщина чужих горожан на сербско-австрійській границі дає доволі ясне поняття сербській урядовій комунікат, який заявляє, що донесення відецьких і будапештських днівників про надзвичайні зарядження сербської поліції проти подорожних із Австрії є пересаджені. За те підноситься той комунікат, що сербська поліція завертає тільки тих подорожних до Австро-Угорщини, які не мають приписаних документів, за те земліська поліція завертає до Сербії навіть тих подорожних, які мають сертифікати для переїзду через Угорщину. — Пряміром шикан паспортних може послужити вчорашня пригода прогулянки хорватського студентського товариства „Младост“, що вибрала ся в гостину до студентів сербських. Поліційні власті земунські не дозволили студентам переступити границі за винятком чотирох, які мали паспорти. Студенти віднеслись о інтервенцію до свого ректора в Загребі, але він відмовив. Коли вістка про се розійшлася по Білгороді, стало сербське студентство перетягати уликами серед окликів проти Австрії, а на честь славянської солідарності — Посол сербський у Відні Буїч виїхав одні на зазив свого правительства до Білгороду. Рівночасно покликано туди сербського посла в Римі Мельовановича, який поступив був до Відня в переїзді з Риму. Pol. Corr. яка про се доносить, е тої думки, немов сі зазиви послів доказують, що сербське правительство змагає до залагодження конфлікту із Австро-Угорщиною, який виринув в наслідок митової унії із Болгарією, і хоче на ново підняти переговори в справі торговельного трактату. Вістку про те, неначе сербське міністерство подало ся до димісії, із урядової сторони рішучо заперечують.

Торговельний трактат із Румунією. Румунське правительство іменувало своїми делегатами для ведення переговорів в справі торговельного трактату із Австро-Угорщиною Нейдеку, віцепрезидента румунської палати посольської, Кантакузена, сина през. мін., послів Бургіає і Морандіні і кількох високих урядників міністерств справ заграничних і фінансів. В сій справі відуть вони незабаром до Відня.

Уконституоване англійської партії робітничої. Трійцятьох членів нової робітничої партії в англійським парламенті вибрало на конституційних зборах своїм председателем Кір Гардіго. Рівночасно постановлено, що партія має засісти в парламенті по боці опозиції. Самостійній робітничій партії діла не забракне. Насамперед буде треба зробити щось із тисячами льондонських безробітних. Ось вчора по пол. зібрано ся на берегах Тамізи до 4 тисяч робітників лишених праці і під поліційною асистенцією перематерувало до Нуде-парку. Там відбуло ся віче, на яким ухвалено резолюцію, що горячо звиває правительство до рішення долі безробітних.

Заворушене в Хінах. Секретар одного тайного товариства хінського, спрямованого проти чужинців, який пробував тепер у Вашінгтоні, зазначає, що хінський рух проти чужинців е дуже сильний і вже незабаром дійде там до різні, якої не тамить історія. — Хінське правительство поручило віцекоролеві в Фуцзю, щоби приказав стратити провідників банди, яка зруйнувала католицьку місію Тенюсієн та щоби покарав пильні особи, які брали уділ в сім нападі. Віцекороль доносить тепер, що заворушення повстали через те, що в місії придержувано якогось Хінця. Із сєї причини товпа заатакувала місію і забрала ся до підковитого єї зруйнування. Військо призначене до

оборони місії стріляло до товпи і дві особи ранило. Та хінське правительство має крім руху проти чужинців ще инший клопіт. В правительствених кружках в Пекіні побоюють ся, що лінійю, котрою Росія посувала ся на Далекий Вхід, зверне ся тепер від Манджурії до Монголії і Туркестану і для того намірено скріпити сконцентровані там военні сили. З тих самих причин прийнято в великими почестями монгольських князів, котрі прийшли до Пекіну, щоби там зложити податки. Хінський князь Су стане на чолі посольства, яке буде вислане до Монголії. Посольство то повезе дарунки і привітні писма для тамошніх князів.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Віче в Панці-Забагні (нов. Сторожинець)

в справі виборчої реформи відбуло ся дня 21. січня при участі около 4 сот душ. Віче се скликав комітет, зложений із самих селян з доохрепних сіл, котрі з власної ініціативи взяли ся до сего. — Віче отворив голова читальні і каси п. Іли Гаврилюк, привітавши численних гостей. На председателя віча вибрано п. Т. Іваніцького, директора із Сторожинця, на заступника уч. Ів. Кошка, а на секретара господаря Ів. Зоряна. До першої точки забрав голос п. Іваніцький і пояснив зібраним виборчу реформу, а про політичне положення резерував уч. Ів. Кошка. На вічу сім, яке — ми мохомодом кажучи — викликало у ком. п. Сторієра велике невдоволене, показало ся політична зрілість нашого народу, чого доказом було велике заинтересоване обома справами. Ухваливши вислати телеграму до през. мін. з домаганням рівного і безпосередного права голосування до всіх законодавчих тіл, закінчено віче відсьпіванем „Не пора“ і „Ще не вмерла України“. По зборах молодіж забавляла ся під проводом п. уч. Ів. Ісєара, а старші господарі прислухувались радам господарем нашого добродія сторожинецького повіту п. Теодора Іваніцького. Пізно розійшли ся вічевники домів з надією на кращу будучність.

Присутний.

Віче в Слободзії-Комарівцях (нов. Сторожинець)

відбуло ся дня 3. лютого при участі около 400 осіб. Отворив його голова читальні п. Продайюк, а на председателя зборів вибрано всеч. о. Накорівича, котрий вітаючи гостей, висказав своє вдоволене, що вже і селянство пізнає свої права. Про реформу виборчу і про наше політичне положення резерував господар п. Іван Зорян. Єго бесіда в обох точках дневного порядку, виголошена з надзвичайним темпераментом і з великим розумінням річі, зробила дуже сильне вражєня на зібраних так, що можна єї назвати короною віча. При загальнім одушевленню, яке можна було добачити в народі, немилу вражало знеохочєне до сєї справи декотрих громадян в виду „Druck von Storzynetz“ з одною, а несолидарности наших селян з другої сторони. — По прочитанню телеграмми до президента міністрів закінчено обрану, а молодіж із Панки-Забагні під проводом п. Ісєара відсьпівала „Не пора“ і „Ще не вмерла“, по чім наступив похід при співзв'язі і окликах в честь рівного і безпосередного права голосування.

Вічевик.

Народне віче в Рускій Молдавиці (повіт кімполюнський)

відбуло ся дня 4. лютого (в неділю) на подвір'ю господаря Івана Годилюка. На порядку дневним віча була справа загального права голосування та ще деякі громадські справи. На віче явило ся поперх 1000 місцевих і дооколичних людей. Із сусідніх сіл, явили ся громадяни з Рус-пе-Боудла, Чумуриної, Бразі, Арджела ба навіть з самого Кімполюнгу. Межи вічевниками можна було побачити і багато жінок. Точно о 1. годині отворив збори привітною бесідою п. Юрій Якубович, учитель з Рус-пе-Боудла, котрого й вибрано на председателя зборів, а на секретарів покликано п. Спірідона Луцика і Олек. Івановича. Промовляли: о. Льонгін Порубальський, учитель Юрій Якубович, Спірідон Луцик і Олекса Дарійчук. Після сего ухвалено одностайно серед одушевлених окликів без спротиву ні одного голосу слідуєчі резолюції:

1. Віче в Рускій Молдавиці жадає загального, рівного, безпосередного і тайного права голосування до всіх законодавчих тіл себ то до парламенту, сойму та громадських рад.

2. Вітаємо радо заповіджений правительством законопроект виборчої ординації.

3. Протестуємо рішучо проти яких небудь обманів і шахрайств при виборчій реформі та завизуємо весь робучий парід до енергічної боротьби.

4. Дякуєм Ви. послови Н. Васильковича за світлу оборону прав руского народа а особливо виборчої реформи.

5. Віче жадає безпосередно розписання громадських виборів в Рускій Молдавиці, які мали ся відбути ще перед 10-ма місяцями.

6. Домагаємо ся, щоби Вас. краєвий Виділ перебрал, як відомо з просьби з дня 26. липня 1905 ч. 6728 сервітутовий еквівалент на власність ч. 234 без жадного процесу (голосувала лише місцеві).

7. Домагаємо ся забезпечення робітників заплати при великих фабриках, котрі працюють безперервно при одній фабриці 15 літ.

8. Дякуємо Ви. послови і заступникови пр. маршала д-рови Стоцькому за світлу оборону прав руского народа.

9. Так само складаємо і щирю подяку старості Графови Безеґардому за його добре розпоряджєня в справі замкнення шинків в неділі і у всі гр. св. і рим. кат. урочисті свята в кімполюнським повіті.

Резолюції під ч. 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8. і 9. за одностайною згодою зібраних, вислано телеграфічно куди слід.

Вісники замкнув збори учитель Юрій Якубович і по відсьпанню „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“, розійшли ся вічевники домів з рішучою постановою не закладати рук, доки не досягнемо загального, рівного, безпосередного і тайного права голосування до всіх законодавчих тіл, бо доперва тоді можливо скинути з плечий руского народа всіякі тяжкі кривди.

Олександр Іванович, вічевий секретар.

Народне віче в Підзахаричу (нов. вижницький)

відбуло ся дня 4. лютого с. р. при великій здвизі народу, місцевих Гуцулів як також і замісцевих а сила Гуцулів прибула аж з Тудьова. З інтелігенції прибули п. уч. Танасійчук з Рівни, п. уч. Гнатюк з Вижниць, о. Маковієвич, місцевий парох, місцевий уч. Заяць, надуч. Зота і Харовік уч. оба з Ростів. Віче отворив п. уч. Заяць, вітаючи всіх сердечними

У драмі е дві частини як і з двох частин складаєть ся властивий її титут „Гріх і покаєння“ — а другий „Батькова казка“ не має в акції оправданя і видіє на драмі з цїєтизму Карого до батька, на якого оповідання основана драма: „Гріх і покаєння“, як її сама спершу була написана як оповіданє, а відтак она перероблена в драму.

Перша частина драми дії I.—IV. — се гріх. Покаєння сїдує в другій частині в V. дії. А гріх викинує ся із характерів двоїх людей: Никодим чоловік праці... поважний, статочний, який занятий ділами і хвилі вільного часу не найшов би на пустування... Він і докоряє жінці Мартині, чого вона висиджує стільки перед зеркалом замість робити пунтну роботу...

Знов його жінка — тип пустої жєнщини, якої невдоволені поважний чоловік, якої не цїкавить чорна робота, якої не займає розумна розмова — тип жінки легкої, що прожити рада своє жите серед гомону сміху, реготу, веселої розмови, пересидіти вільний час перед зеркалом...

І коли вона не грішить, то тільки тому, що не має до того нагоди... А що муж не підозріває її про наклін до гріха, то тільки тому, що дуже її любить...

Але ось насунув ся той, що радий би побавити ся Мариною, але й найшли ся такі, що звернули на се увагу Никодима... І заки ще прийшло до гріха між Мариною а Гаврильським, являєть ся Никодим, а наслідком сцени, яка відіграла ся між ним і Мариною, він проганяє жінку, а сам іде до Севастопола наставляти грудь на турецькі кулі. Але кулі його минають, а грудь палить страшна туга.

І минає двадцять п'ять літ. І знов сходять ся Никодим і Марина. Обое за той час побивали ся страшно одно за одним, тужили, одно одного хоч іще раз побачити радіб. І доля зводить їх... Вони сходять ся з окликом: „Нехайже мир спокій і любов, та чистая і свята, якою сїд любить усіх людей

і ради неї прощать всім свої обиди, нехай вона загойть наші рани...“

І коли перша половина, де автор малює гріх виходить мужеська, трагічна — можнаб сподівати ся, що сєна із покаєнням буде мелодраматична... із усіма признаками солодко-кислого... Тимчасом вона погідна, загідна, із повним задержанем поважного тону...

Коли я при огляді двох попередних драм, а ще більше двох перших комедій сказав, що вони подобали ся головню задля незвичайно сильної гри п. Садовського, героя у всіх тих штуках, до якого достроювало ся його окружєня (не сїд забувати, що в „Наймиць“ головною атракційною силою була гра д. Заньковецької), то прикладаючи до гри Садовського в „Батьковій казці“ ту саму міру, мушу зазначити, що тут уже й сама драма е в частині тим матеріалом, який викликає в нас моральне вдоволенє, а гра артиста тільки скріплює його. А о кілько було сильніше вражєня, якби роля Марини спочила в руках п. Заньковецької!

5. Горький і Найденов. — Драма жите.

Оглядаючи репертуар нашого театру, не можу не спинити ся на обаві дуже замітнім — на переломовій хвилі в драматичній штудії. З різних сторін даєть ся чути: Ми жємо в перехідній добі... Драма, яка тепер розвиваєть ся — се не стара Шекспірівська драма — але ще й не драма будучини. Маємо велику силу ріжнородних драматичних талантів, вони стоять: одні на супротивлящих кіпцях, одні доновляють себе — вони сильні індуальности, але хто із них вісун будучого — на разі годі сказати. Вей вони вісун будучої драми, але який напрям побідить — годі передвидіти.

В кождім разі до групи поетів, які шукають нових доріг треба зачислити Горького і Найденова. Їх драма се не портрет героя на тлі його окружєня — се широка картина із жита, де згуртовано коло себе

цілу масу портретів героїв, портретів начерпених кількома, але яркими рисами, кинених на папір геніальною рукою артиста.

Возьмім драму: На дні — Горького. Хто е тут героєм? Чи актор в гарнім відтворєню Ніжаниковського? Чи Кліц у добрім відтворєню Дикова, чи Вубінов капелюшник, Гембічний — чи злодій Попіл у відтворєню Махніцького, чи Барон, чи Сатін, чи іншець Альошка... Хто? Вей і ніхто. Можна просто сказати, що нема героя в сій драмі — е тільки жите... е гола правда, страшна правда... Е постаті людей, яких обєставини сучасного жита кинули на дно і там їх так скупали, що вони й видобути ся не в силі. О той актор! Давнійше, коли його організм не був ще затроєний алкоголем, у него була добра пам'ять! А тепер ось... аус! брате! Все пропало для него. Він усе виголошував вірші з великим успіхом... бура оплесків... А причина?... Пропав душу, пропав... А чому пропав? Віри в него не було! Але він не е такий лихий, як міг би видавати ся. Він хотів би видобити ся із багна... На саму агадку, що е десь лічниця, він збираєть ся шукати її... Чудова лічниця для паниць... Мarmor, мarmorова підлога... світло, чистота... все дармо! Він знайде її, виличить ся і знов буде... Він на дорозі до відроджєня... На сцені його імя Сверідек-Заволанський... ніхто сього не знає... ніхто! Нема у него тут імени... Як то страшно стратити імя! Навіть пес має свою назву...

Він страх як хотів би вирвати ся із сєї пори... нерестеє навіть пати, але обєставини сильніші, вони приковують його так, що він з розсудку повисє ся...

А той злодій Попіл. Він — це з малку — злодій. Усі і все говорили йому... злодій Івасько, злодійський син Івасько... Ага? Так?... Ну на те! Ось — він злодій. Він може з нещастя злодій — від того злодій, що пильним іменем ніхто ніколи не догадає ся називати його...

Але він покине злодійство. Він письменник, підє

словами та предложив на предсідателя п. Власійчука, начальника громади, на заступника о. Маковіевича а на секретарів п. уч. Танаційчука і госп. Івана Трушину. П. предсідатель Власійчук по перше уділив слово п. уч. Гнатюкові, котрий уміло перейшов справу виборчої реформи. Не виісене ретерента ухвалив присутний наряд вислати отсю резолюцію на руки п. бар. Іавча:

„Народне віче в Підзахаричу, пов. Вижицький на дні 4. лютого с. р., на котрім є присутній 2 тисячі руского народу, домагає ся загального, рівного безпосереднього і тайного права голосовання і остерігає правительство, щоби воно не важилось в ніякий спосіб обирювати виборчу реформу і заповідає найзавзятішу борбу супроти несправедливості“.

По сім говорив ще про виборчу реформу уч. Харовіук. Уч. Танаційчук завизвав наряд до науки, праці і братського жита межі Гуцулами. Також говорив госп. з Ростік п. Козьма Шимберко. Забравши в друге слово п. Гнатюк, згадав про теперішніх добродів, послав наших руских і поставив виісене, щоби віче вислато п. Ник. Василькович слідуючу телеграму: „Народне віче в Підзахаричу в дні 4. лютого складає Вам найсердечнішу подяку за умілу оборону прав руского народу в справі виборчої реформи“. Наряд окликами „славно“ рішив і сю резолюцію відіслати. По сім замкнув предсідатель віче, а наряд вдоволенний розходив ся домів.

Вісний секретаріат.

НОВИНКИ.

Чернівці, 13. лютого 1906.

Вістки із рос. України. Репрезенті російського уряду захопили й Україну. Арештованам нема ні діку ні міри. По за юрбами селян арешти переповнені й ініціантами, як лікарями, вчителями і т. д., яких по селах просто вже нема. Між іншими арештовано у Київ відомого письменника І. Степенка, що належав до редакції закритих „Кіев. Откликів“. З ним взяли й другого сорудника Іх. Василека. Тут приходить ся занотувати ще одну прикру вістку. На 21. ч. „Громадську Думку“ київський ген-губернатор, користуючись правами воєнного стану; замкнув. Місце єї прайдєсь заступати дивизионі „Рада“, на який має дозвіл Б. Грінченко.

Новий подвиг „буков. чорної сотні“. За ініціативою станіських „хуліганів“, напали двірки, авшуси і епітропи із розбуреною товпою в Зеленові о 8 год. веч. на тамашну школу, в якій уч. Онисим Аврам учив учеників доповнюючої школи церковного сьніву! Державна прокуратура займе ся хіба енергічно сими добродіями, що стали винними надужита урядової влади, вломаня і публ. насилля!

Продаж дібр гр. прав патріархату в Єрусалимі, про яку ми свого часу згадували — уже перейшла в таку фазу, що єї публично оголосив правний заступник патріархату адв. др. М. Блявкоп. На продаж визначені добра Драчинці, Вовчинець, Вашківці над Серетом, Багринешти і Трестяна vel Димка.

Ромунізаторський шал. Передвчєра — як зачуваємо — рішила епітропія червоцецької церкви св.

в Сибір по своїй волі... Думаєть, його жите не гідке йому?... Він потішає себе тим, що инші ще й більше від него крадуть, а в почеси живуть... Лише йому се не помагає... Він не ває ся, в сумління не вірить, тільки чує, що треба краще жити! Треба так жити..., аби самому можна було себе поважати...

Він хотів би вирвати ся з того жита — тільки знов обставини сильніші. Давні зносини... сестра його любил... її муж... свара... убійство... каторга... і знов колись те жите, до тепер...

Або та філософія Сатіна, та сповідь Барона!

Сатін: Коли я паний — усьо мені подобаєть ся. Аякже... Він молисть ся? Прегарно! Чоловік може вірити і не вірити... се його діло! Чоловік — свободний... він за все платить сам: за віру й за невірство, за любов і за розум. Чоловік за все платить сам, і тому він... свободний!... Чоловік — ось правда! Що таке чоловік?... Се не ти, не я, не вони... ні! Се ти, я, вони, дід, Наполеон, Магомет... в однім! (начеркує пальцем у повітрі фігуру чоловіка). Розумієш? Се... величезне! В тім усеї початки й кінці! Все — в чоловіці, все для чоловіка! Сетве лише чоловік, — усьо выше — діло його рук і його мізку! Чоловік! Се — величність! Се звучить... гордо! чоловік! Треба поважати чоловіка! Не жалувати... не понижати його милосердем... поважати годить ся! Випемо за чоловіка, Бароне! (Встає). Гарно се — чути себе чоловіком! Я — арештант, убийник, шулер — ну так! Коли йду вулицю, люди дивлять ся на мене як на батяра... і сторонять і оглядають ся і часто говорять мені: Погалець! Шарлатан! Працюй!... Працювати?... На що?... Аби бути ситим? (Регочеть ся). Я все погорджував людмь, що дуже дбають про се, аби бути ситими... Не в тім річ, Бароне! Не в тім діло!... Чоловік — вищий! Чоловік вищий від — ситости!

Барон (хитаючи головою): Ти — філософуєш...

Параскеві, до якої приходу належать тисячі православних Русинів, щоб із богослужєня в церкві усунути мову славянську! Просто не хоче ся вірити, щоб таку безтаму річ рішила епітропія, у якій засідають інтелігентні люди а навіть унів. проф. Збера. Чи тим панам здає ся, що ми не в Чернівцях, але в Йсах?

Самоубійство. Поліційний інспектор Бер, що в Софійній лазні доконав самоубійчого замаху, помер передвчєра в краєвім шпиталі, куди перенесло его ратункове товариство. Подробиці того самоубійства такі: В понеділок д. 12. б. м. о 4. годні по полудні прийшов до Софійної лазні молодий чоловік в гарнім цивільнім убранні і зажадав ванни, яку й отримав. Незнайомий елегантний гість купав ся вже дві години, коли слуга занепокоєний довгою купецією гостя, зближив ся до дверей кабіни і не надолухував і двох секунд, як почув сильну детонацію. Слуга впав до кабіни і побачив окровавленого гостя опертого на порожній ванні. У ніг лежав шестистрільний револьвер. Ратункове товариство сейчас перевезло нещасного самоубійця до краєвого шпитала, де він не відіскавши більше притомности помер. — Небавом відтак появил ся комісія і сконстатувала, що самоубійник називаєть ся Стефан Бер, який від 15. грудня м. р. був приділений з віденської поліційної дирекції до тутешньої поліції як інспектор. С. Бер мав 39 літ, був жонатий і лишив кількоро дрібних дітей. Причина самоубійства незвісна і крайню загадочна, бо Бер жив в як найкращих відносинах родинних і матеріальних. Не є однак виключеною річю, що доконав замаху в приступі бжевілля.

Самоубійчого замаху донала вчера через зажите сірчаной кислоти 17-літня Густа Ротенберг, дочка убогої вдовиці. Заведена на інспекцію поліційну, подала як причину замаху крайню невідраднє матеріальне положєне.

Загадочний самозванець. В тавричеській губернії в Росії увязнила поліція три індивідуа, які заявили, що один з них є царем, другий генералом, а третій послом. Самозванець цар був убраний в сорочку з червоними рукавами, як також в кофак з павиными перами.

Страшна пригода в цирку. Від якогось часу показують в деяких цирках карколомну штуку, названу „визанєм ключки“ або по англійски Looping the loop. До тої штуки роблять з дощок вузку дорогу, котра починає ся високо з гори, робить величезний закрут мов би ключку і сходить відтак на долину. Ціла штука в тім, щоби мати відвагу пустити ся по тій дорозі, котра може ще мати й шпни у малім візку, в самоїзді або й на велосипеді з гори на долину, а в наслідок розгону обіхати височезну ключку і на другім єї кінці зїхати на долину. Артист, що робить в розгоні таку ключку, коли виїде під верх ключковатої дороги, висить на ній простісенько головою в долину і лиш величезна розгінна сила не дає єму злетіти звідтам в долину та жєне его дальше по дорозі. Але штука меже й не удати ся, як стало ся сими днями в цирку в Лисбоні. Цирк був повен людей, а штуку визаня ключки показувала молоденька і дуже красна французка артистка панна Тієр. Малый самоїзд, на котрім їхала по шинах артистка, вишопившись під сам верх ключки, не поїхав по ній дальше в долину, лиш впаав з гори на землю і розбив ся на кусні та роздубив собою артистку так, що ледви ще можна було розпізнати, що то якесь людське тіло. Можна собі подумати, що діяло ся в

Се гарно... се повинно бути... гріє серце... У мене... нема слога... я не... вмію! (Оглядають ся тихо і обережно): Я, брате, бою ся... часом... знаєш? Лякаю ся... Поміркуй: що дальше?

Сатін (ходить): Дурниці! Кого боятися чоловікові?

Барон: Знаєш... від тоді, як я памятаю себе... в мой лепеті стоїть якийсь туман. Ніколи й нічого не розумів я... Мені... якось так не добре... мені здаєть ся, що я ціле жите лише... переодягає ся... а на що?... Не знаю! Учав ся — носив мундур дворянського інститута... а чого вчив ся — не тямлю... Оженив ся... натагнув фрак, потім халат... а жінку взяв погану і — на що? Не знаю!... Пропустив усьо, що було — носив якийсь там срібй кабат і руштани... а як розтратив ся? Не замітав!... Служив у скарбовій палаті... мундур... шапка з кокардою... розтратив скарбові гроші... наділи на мене арештантський халат... потім одяг — от се... І все... як у сні... га? Се... сьмійніше!...

Сатін: Не дуже... Скорше — дурне...

Барон: Так... І я думаю, що дурне... А... чейже по щось я родив ся? Та-а?

Сатін (сьмійучи ся): Мабуть — чоловік родить ся для дішного! (киває головою). Так... гарно...

Читаєш, чи дивиш ся і слухаєш і думаєш!... А преці ті люди не булиб такі, як би не обставини...

Цілий трагізм у єї драмі лежить у тім, що людина понадаєть ся в обійм житєвих обставин і там у них вже і знидіє... Жите сильніше над усье. Воно звихнути і зломити в силі і велита, не то звичайного чоловіка... А боротьба з теперішніми житєвими умовами так і являєть ся коначною потребою єуспільности.

(Конець буде).

цирку. Настав страшний переподох. Богато людей втікало з цирку, жєнщини мліли, инші бігали і кричали з розпущи на вид такого нещастя, а велика часть гостей взяла ся ницяти і валити цирк. Поліцій лєдві удало ся оборонити директора від розлючених людей та зробити спокій.

Страшна катастрофа морська лучила ся оноді на побережу Сицилії. Жертвою єї надо престарєне містечко Галаті. Мешканці того міста були дуже пильні, працювоті, маючі. Перед віками Галаті було звєсним під назвою „гарної Галаті“, улюбленої оселі Поліфема. Містечко входило в склад дібр фєвдальних князів Таккано і графів Андефано. Історія згадує, що Галаті густо часто навіщало страшне землетрясєне. Воно лежить напроти Реджіо де Калібрія. Туристам було то містечко зване як найживописніша і симпатичніша осєля сицилійська, що красувалась білими хатами та величавими віллами, які розкинулись здовж зеленого побережа морєкого, приукрашеного пальмами, винницями і олівними гаами. В часі, коли в Італії північній і середній Європі були сніговіиці, в сицилійській закутній лютував сильний бореас. Серєд зимного вітру, громів і граду, фєлі морєкі підносились і прибирали гігантичні розміри. Хоч Галаті положе висше поверхні моря і захистилось перед заливом моря великими гатами, то мешканці галатійських низин прочували катастрофу. Хто жив, втікав в гори і з трєвогого глядів на розбурхані фєлі, що в кінці розірвали гать та залили сливе ціле містє і накоїли страшної шкоди, бо залили не тільки людські оселі, але й огороди, винниці. Тисячі людей осталоє без хати і без засобів до жита, богато нещазливих з розпущи збожеволіло, а богато нашло смєрть в страшних морєких фєліх. Тураган морський, що зинив вжє Галаті, лютує іще тепер і загрожує всім доохресним осєлям. Спровоаджено виравді відділи огневої сторожи і війскові відділи інженерий, але все на дармо, бо всека поміч оказалась безуспішною супроти страшної морєкої фєрї.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. В четвєр дні 15. с. м. о год. ців до 9-ої веч. відбудє ся в льокалі товариства чайний вечір із дискусією про „Ярошенка“, історичну повість О. Маковєя, яку розписав проф. др. М. Кордуба. Вступ вільний. Гості пожадані. — *Ем. Стратичук*, голова тов.

Товарискі сходини уладжує в суботу дні 17. с. м. „Тов. Мироносци“ в Чернівцях в сали „Нар. Дому“. Початок о год. ців до 9-ої. Вступ від особи 1 кор. 50 сот. Буфет у заряді пань. Чистий дохід призначений на отворєне першої рускої захоронки в Чернівцях.

Народне віче в справі виборчої реформи відбудє ся в Шубранці в четвєр дні 15. лютого с. р. о 1-ій год. по пол. в забудовано Ілі Ластівки. — За комітет: *Іван Петрук і Ілі Ластівка*.

Отворєне „Січи“ в Лопушні відбудє ся в домі Георгія Косована дні 18. лютого 1906 р. о год. 1-ій по пол. з звичайним дневним порядком. — За тимчасову старшину: *Остафій Косован, Василь Корпан, Корнелю Янович*.

Субвенция на ціли хову коний. Міністерство рільництва признало буковинський радї культури краєвої 600 кор. субвенції для сновнюваня агєнд подучєних із ховом коний.

Розмір друків посиляних поштою. Червоцецька дирекція почт і телеграфів оповіщує: Запримічено нераз, що загал не є ознаколений з приписами, після котрих висилаєть друки за зниженою тариєюю. Так можна поштою посилати тільки такі друки, котрих розмір в нійким напрямі не перестує 45 см., взгладно котрих довжина, коли мають форму рульону, при промірі 10 см., не перестує 75 см. Зокрема дучає ся часто, що калєндарі, котрі мають рівночасно служити за підкладки при писаню, а котрі звичайно розєвляють кунці своїм відбирателям при зміні року, переступають згадані розміри що до довжини, а з огляду на їх незначну вартість бувають перєсиляні поштою за оплатою після зниженої тариї для друків і аж в посєдній хвили, коли почтові уряди ті калєндарі від почтового транспорту яко друки виключають, відносять ся на давці до міністерєства торговлі з просьбою о виїмкове увзгладнєне перєстуглєня допустимих розмірів, понижуючись на те, що ті калєндарі єстратили би зовсім вартість, якби їх не можна розєслати за зниженою тариєюю і в новорічній часі. Однак міністерєство торговлі рескриптом з дні 15 єчня 1906 р. ч. 1877/П. заявало, що на будучність просьб таких з засади увзгладняти не буде, проте звертаєть на ту обєставину увагу загалу.

Потреба до копалєнь вугля в Прусах сейчас понад 500 робітників-Русинів. Платня від 2 марк 50 єєнітів до 5 марк деєнно, залежить від того, чи роблять на акорд. — Крім того потреба сейчас понад 100 дівчат і жінок на службє і до огородинків. Платня для дівчат і жінок перєсєчно по 18 марк місячно і ціле удержанє. В дорозі нікому робітничих книжок не показувати, бо всілякі агєнти туманять і видирають їм книжки. Приїздити треба сейчас і зголоситиєсь в рускїм бюрі у п. Стефановича. — Звертаємо увагу, що пильні робота в Прусах розпочинають ся 1. євєнія. Хто хоче знайти роботу пильну в Прусах, нехай явить ся найдальше посєднього марта в рускїм бюрі в Найберуні і зголосить ся у п. Стефановича.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К., 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний оупуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова. Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болю, простудження, ломаня костей, плечий, гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймає мати інших „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисяч листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

Нр. 0	Січкарня с з різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
" 1	" 3 3	"	"	42 К.
" 1	" 3 4	"	"	44 К.
" 2	" 3 3	"	"	45 К.
" 2	" 3 4	"	"	47 К.
" 3	New-Model 3	"	"	116 " 47 К.
" 3	" 3 4	"	"	49 К.
" P. S. 4.	Млинок до чищення збіжя з 8 решетами і решето до конічини	—	—	60 К.

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ (Галичина)

порукаю свій богатий склад машин різниці, помп, рур до верчення, січкарні, молотілок, млинів до чищення збіжя і машин до шиття. Тому, що я заступаю найліпші славні фабрики машин в Празі і маю їх виробити все на складі, то нахожжу ся в положенню доставляти лиш добрий товар. Продаю машини по оєх яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної залізничної стації в Галичній і Буковині.

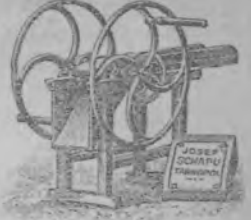
Нр. P. S. 10.	Млинок до чищення збіжя з 10 решетами	—	—	75 К.
	решето до конічини	—	—	160 К.
	Ручна молотілка з розмаховим колесом	—	—	230 К.
	Котел о силі 2 коней з ремнями	—	—	60 К.
	Машина до шиття ручна	—	—	80 К.
"	" " ножна	—	—	130 К.
"	" " Rufschiße Nr. E.	—	—	140 К.
"	" " Centralbahn Nr. E.	—	—	140 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посліплатою. Даю їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців сплати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сплату зволять ласкаво дати мені посвідчене від громадского уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (15—20)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

В Київі з січня виходе (уже вийшли ч. 1, 2, 3)

„ШЕРШЕНЬ“

український гумористично сатиричний тижневик з малюнк. і нарисатур. на громадські і політичні теми, на візирець сто лич. сатир. журналів.

„ШЕРШЕНЬ“ виходитиме що п'ятний. Ціна з пересилкою: на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп. Окреме число 10 коп. За кордон 6 карб. В „ШЕРШЕНЬ“ працюватимуть: письменники — Ашвинський Т. Бабенко І. Бабенко А. Будак Ю. Вдовиченко М. Гребинюк І. Коваленко Олекса, Коцюбинський М. Маковей О. Нечуй Левицький Ів. Полтавець М. Півень Ол. Сивенський В. Степаненко І. Стефаник В. Тимченко С. Українець Д. Федорченко Ів. Хохлич К. Чернявський М. Шершень Х. і багато інших. Художники: Бурячок І. Красінький Ф. Різниченко В. Свасюк О. Тіхачев В. Яковлев М. (КОСИН) і инч.

Передплата приймаєть ся в Київі книгарня „Кіевской Старини“ Безанівська 14. Адреса редакції: Андреевський спуск, 15, кв. 17 Виключне представництво для продажу на розбір редакція „Народа“. Б. Владимирська, 30. Ціна за оголошення 3. р. за стрічку петита 150 р. за стовпець.

Редактор-Видавець В. Лозинський.

Реальність

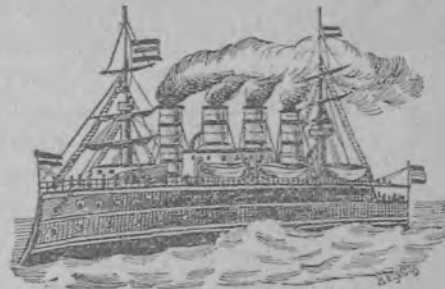
12 (5—10)

обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сінні, 2 пивниці, керницю, сінний і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садовина, частину простір на арину) під дуже користними умовами до набути. Близьких інформацій уділити Л. Ренчін, улица Руска 134.

Заряд друкарні „Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друксорт висилає лиш за попередним надісланем належитості або за посліплатою.

AUSTRO-AMERICAN

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (1—12) н.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ

(„Взаїмна Вигода“)

Всі книги до веденя товариства,
коштують враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хінського срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзов. і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листи і папери, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецеларія шкіряні, різні ташки, мошеники, рамці до фотографій, куфари з замочками або без і різні артикули до подорожж.

Артикули галантиєрний. Найновітні дамські пояска, рукавички, маншети, гуданки, ковчирки, бурштяні цигарнички, злорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, газы, з кістними ручками і и.

Рукавички з оленевої шкіри, Гласе, футровани, з вовни, бавовни, трикотеві, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до пользования. Революєри, стрілки найліпшої сорти і різнородна муніция.

Капелюхи з пашу, з лодену, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевики до снігу правдиві петербургські найліпші фабрики. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів

Відни, Йосефа Шихера і Сиві у Гвалу,

дні, склад американських черевиків

а н. к. надвірних фабрик Геярика Іта, у Антона Чапека у Відни, Ф. К. Попера у Хру-Bothaway Pouli & Harington в Бостоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуяні на зиму з Chevreauх, Воксеалі, а Гоміа, сагані, сукна, футровани або ні, склад лизерів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дівчат, чоботи і пів-черевики. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і палі. Правдиве біле Егера і Д-ра Ямана. Паньчохы для панів дівчат, каштанки вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камані і т. д.

Біле. Для панів, панів і дівчат в найновітших красках.

Товари футурні для панів і дівчат, різні ковчирки і зарукавки, з куні, шкотскі перські, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до пользования, вовняні різної най-модійної сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Подиноків число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламний неопечатаний шліф від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Що спиняє просвітну роботу по наших селах?

(Стаття надіслана).

Привітаємо ся ближше громадянській та про-
світній роботі по наших селах, а побачимо, що там
здебільша веде ся велика боротьба, хоч вона часами і
невизначна ширшим кругом.

З одної сторони стають до сеї боротьби всі ті, що
ім лежить на серці добро і доля забутого, всім гно-
бленого руского народу, з другої сторони ті, що прий-
шли в рускі села лиш на те, аби тяжкою кривавицею
нашого народу наповнити свої кишені а крім того
ще й сповнити своє утопічне післанництво: винаро-
довити руский нарід, а коли се ніяк не удає ся, то
щоб бодай утримати той нарід як найдовше в тем-
ноті для легшого визискування. — Руске учительство має
до діла: із попами-ромунізаторами і попами-москво-
філами. Ціль одних і других одна і та сама: демора-
лізувати руского народу. Що се за кліка, про се знає
добре хіба той, що бачив їх негідне поступоване на
власні очі. Уживають всяких средств, „видимих і не-
видимих“, щоб лиш удержати ся при кормі, надужи-
ваючи при тім на кождім кроці своє священниче ста-
новище. Цікаве тут і те, що самі вони не йдуть між
нарід, щоб ширити свої „високі ідеї“. Нема у них
на стільки відваги, щоб проповідати брехні впрост,
сеж довели їх до компромітації і упадку. До сего
мають вони агентів-дяків, вже приготавлених до сего
в черновецькій даскалії на гнучкий матеріал. Впро-
чім найдуть ся й інші. *Schöne Seelen finden sich.*
І ось кольортує ся найпотворніші погоди і кле-
вети на сьвіт і провідників нашого народного руху, а
все те такими шляхами, що або їх важко прослідити,
або при помочи таких людей, з якими просто годі
ставати на рівні.

А наші попи-ромунізатори не аби які хитруни,
вони зносять руского мужика лиш тому, бо се добра
овечка до стрижня, але в церкві правлять по воло-
ски. Вони прецінь волоскі попи, тож і церква волоска,
а мабуть і Бог буде Волох?! Але правити все по во-
лоски, се не практично і поводи через борбу Русинів
майже не можливо. Лінше правити і так і так. Вони
тут той гадки, що як митрополит „Владимір“ воріт
Русинів, то й Бог також...

Буває й так, що такі затаєні попи ромунізатори
пристають і до каси, але се не з переконання, а
лише на те, щоб вдержати при собі нарід, та щоб
мати на него більший вплив, а потому повести туди,
куда їм любо.

Безкарність сих турецьких наш виробила у них
почуте незвичайно великих претенсій до сьвіта. Вони

просто дивують ся, чому не наде цілий сьвіт їм
до нїг, а не то учитель. Як можна закласти в селі
якесь руске товариство, не повідомивши про се та-
кого пашу? А може він противний сему, він, що го-
дує ся колючками тогож таки народа... А розважмо
хоч би се. Приходять до руского села піп-ромуніза-
тор, що розуміє заледни кілька руских слів і нуж все
нищити, що лиш руске. Рускі посли недобрі, бо вони
виступають проти церкви (попи-ромунізатори в них
те саме, що церква); читальня „Рускої Бесіди“ не-
добра, бо вона уніїчка і т. д., і т. д. Цікаво знати, що
сказав би прм. Волохи, колиб у волоскім селі відважив
ся так говорити який Русин? Певно не говорив би
більше. А до нас приходять і диктують нам, що ми
робити маємо, що для нас добре, а що зле і ми все те
знаємо?! А тепер возьмім на увагу, що таких ворогів
нашого ноступу по наших селах більша половина, а
тоді будемо мати хіба ясний образ, в який спосіб
вороже рускому православному народові повівство
ширять деморалізацію і ворожечу між народом.

За сі слова правди не повинні гнївати ся ті
правдиві а нечисленні прихильники народа між сьви-
щенством, що справді радїб видігнати его із тем-
ноти.

Коли ми говоримо тут про ворогів поступу і
просвіти нашого народа, то не тому, щоб вони бу-
ли нам надто страшні, а тому, що вони своєю крив-
нею спиняють і так повільний поступ руского на-
рода. Усе значіне ретроградного повівства полягає лиш
на кривині. Що воно не може перевести щось по-
зитивного проти волі народу, про се переконано ся воно
хіба найліпше при послідних виборах до сейму. І до-
ки живе руске учительство і руский нарід, доти не
вийде послом ні один піп-воріт просвіти і поступу.
Се найзатямлять собі всі ті, що тепер заздальгидь
острають зуби на посольські мандати, які будуть тепер
принадати із волі народа.

В борбі проти провідників народних спішить
дуже часто на поміч сій кліці ще друга: двірник і пи-
сар, а часом і ціла рада громадська. Сій кліці ходить
знов о те, щоб не нарушувати єї корупції. Як дале-
ко загніздилась ся корупція по наших селах, про се
свідчить хочби громада Карпатів н. Ч., де саме те-
пер переводжуване совісне судове сідство увільняє
поводи громаду із пазурів сих „опікунів“. А треба зна-
ти що громадська господарка в Карпатів, се лиш при-
мір безправств, се лиш прообраз того, що дієть ся по
інших селах.

Та якже-ж не панувати громадській корупції по
наших селах, коли в виду народної темноти і завис-
мости від тої кліки і неточности в подаваних інфор-
маціях не легко зібрати доказовий матеріал проти їх
надужити, а за те мож легко стягнути на себе процес о
клевету.

В дечім винна тут після мене і найвища
краєва інстанція, Краєвий Виділ, який цілими деся-
тками літ дивив ся на громадську управу дуже повер-
ховно, а всяка контроль відбувала ся — ну а часами і
тенир відбуває ся — надто формально, так що двірник
і писар лиш сьміють ся в кулак, що так удалось їм
викрутити ся. А вражінє з такої контролі? — „Та що
з того“ — кажуть відгак мужики — „перед обідом
говорив п. комісар як-так, а по обіді у писаря
якось помяк“... До сего коментарів хіба не треба.

Додаймо тепер до сеї корупції ще й консерва-
тизм і темноту нашого народа та его нехїть до по-
силання дітий до школи, то стане нам ясно, серед як
тяжких обставин приходить ся учительству боротись
із ворогами просвіти та пияками народа.

Тут треба-б піднести ще й вкорінене від дав-
них літ жидівське лихварство, що на перекір законам
веде ся у нас так явно і безкарно. Жидам-лихварям
стає помічним так само несвідоме, задовжене му-
жичтво, затаюючи все, що могло б відкрити карявді
махерства. Во-ж — лихвар-Мошко добрий чоловік.
Шнода его, щоби він сїдїв в криминалі; а три леви,
що він бере від десятки, се не багато... Сі лих-
варі відтягають темний нарід від райфайзенських кас,
щоб і на дальше тягнути з него страшну лихву та
тримати его в безмежній зависимості.

(Конець буде).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Віаторневе засіданє, на яким гр. Штернберг
на очевидну утіху всяких „підпор держави“ попису-
вав ся нечуваними атаками на особу старого цїсря
покінчило ся відкинемом наглагого внесення Всеймців
в справі розділу армії, дарма, що п. Фр. Штайн
et cons. підпирали його такою емоцією грудий. По-
добна доля зустріла на середовім засіданю наглаго
внесення: Всеймців в справі покривання спільних видатків
і чеських радикалів про військові зарадження в Чехії.
Після сего приступлено до дискусії над континентом
рекрутів. По промовах справоздавця пос. Гієвоша,
відомого спеціяліста від цїсарських розмов, забирали
слово ще посли: Кафтан (Молодочех), Дулемба
(Поляк), Кеніг (Молодочех), Ротер (Поляк) і на
сім дискусію замкнуло, а також відослано без диску-
сій торговельні трактати з Італією і Бельгією до
бюджетової комісії. На початку четвергового засідання
зробив загально добре вражінє своєю промовою мін.
оборони краєвої фдм. Шенайх, який обговорив ре-
форму військового закона карного, трансфероване офі-
церів, „національне питання“ у війську, якого під-

3) Антін Крушельницький. Наш театр.

(На основі вражінь з гостини львівської трупи М. Садовського
в Станіславові.)

(Конець).

Таке жите й боротьба сьвітоглядів є основно
другої драми, яку ми мали нагоду бачити із нашої
сцени: Дітий Ванюшина.

В сїм драмі Найденова грає головну роль тра-
гізм оснований на взаїмнім незрозуміню родичів і ді-
тий. В домі Ванюшина є два сьвіти і долина, де жи-
ють, працюють дбають про сїмю старика Ванюшина,
де родять ся діти... і гора... де висилаєть ся дітий,
коли вони прийдуть на сьвіт і де вони виховують
ся — самі.

„Родичі родили нас — мовить до батьва Олекса — і
зараз висилали на гору. Ми рідко коли сходили до
вас, на долину, хіба, коли хотїло ся нам їсти або
пити — а ви, приходили до нас, аби тільки бити нас
і лаяти... Ну, і так ми вирости — зійшли з гори вже
дозрілі із своїми замишляннями і забагами; а батько
не пізнає нас і питаєть ся звідки ми такі? І я вірю,
що ви мусите терпіти!“... а далі:

„Батько знав, що ми там чогось учимо ся, щось
читаємо, десь буваємо... але де як раз — того батько
не знав. Не знав, як ми з життя користали... Ще ма-
лими хлопцями утікали ми через дахи з гори і не
раз — старші — робили ми те саме. Нас поували
покоївки й няньки, а ми поували ся взаїмно, старші
молодших. Все те діяло ся там на горі, а батько не
знав про те.“

І в тім найбільший трагізм, що батько робив

усе, що після своєї думки уважав за потрібне! „Батько
працював, старав ся, годував нас, убрав, учив...“
мовить Олекса... той Олекса: злодій, що краде ма-
тери гроші, які батько лишив на харч, Олекса, що
його виганяють з гімназії, і Олекса, що відгак ви-
зволівши ся з рідного дому, з дому, де не можна
жити, а щож то вчити ся! з дому, де не говорючи
ніщо, мовчки мучать і гноблять одні одних, вирвавши
ся з дому, де віддихати важко, кінчить гімназію, уні-
верситет і своїм твором стає побіт першорядних ро-
сійських драматургів, ба навіть, як дехто думає,
перевисив Чехова і Горького! І справді: третій акт
се така страшна трагедія, з такою силою переведена,
що слухачі раз по раз дають глухі стогони, а врешті,
коли коло 20 літній син заявляє батькови, що він го-
ворить із ним в перше в житю, коли далі при поці-
лунку батька викрикує: Цілуєте тату? Се перший
ваш поцілунок... Тату... тату... — тоді вже давлені
сльозами плывуть свобідно по лицю... Щирі, гарні сльози...

Драма ся — побіт Хазяїн а одна з найліпших
у нашім репертуарі, заслугує на те, аби не уступала
з него постійно, а ще більше можна би бажати собі,
аби режисерія придбала ще й інші перли європей-
ської драматургії і знайомила нашу суспільність із
новими напрямками, що панують тепер у драматичній
літературі. Коли із сим зазивом треба би звернути ся
до накладчиків, то в першій мірі належить поставити
сеї постулат до артистичної управи театру.

6. Опері.

Свій останній постулат я висказав цілком сьві-
домо і на добру адресу, бо мав нагоду бачити і вже
у сїй статі підчеркнути, що управа театру відносить
ся серйозно до штуки і в сїм напрямі поступає семі-

млевими кроками на перед. Сей поступ слідити най-
більше там, де треба було заступити усунену частину
репертуару: драми із сьпівами і оперетки. І тут ми
бачимо цікаве явище. Грали чотири опери: Залоро-
жець за Дунаєм, Катерина, Savaloria
rusticana і Продана наречена. І я не
можу сказати, щоб їх давнійше не грали. За... Тільки
ось що: Давнійше вони губили ся, ба й проминали
безслідно у морі інших сьпівних штук. Тепер на ті
поважнішо, дібраного репертуару вони вибивають ся
із великою силою. Вони набирають у сїм достроєно до
загального тону репертуару цілком иншого значіння.
І сьпіваки не розрачуючи своєї сили на дрібні
ролі і, що так скажу, не буденніючи, знаходять у пу-
баїки більший інтерес. Із сьпіваків треба підчеркнути
пп. Рубаків, Костова і п. Кравчуків. Всі вони
звісні нам не від сьогодні — всеж таки не від річн
замітати, що у всіх операх держали ся дуже добре
— особливо д. Костів збирав заслужені оплески в
Проданій нареченій.

Та що опері виставлено, головню в оркестраль-
ній часті (при повнім військовім оркестрі) бездоганно,
се головна заслуга чоловіка, на якого звичайно у нас
ніхто не звертає уваги; головне признание належить
ся за се капельмайстрові д. Бойченкови. І справді
мало якому слухачеві, коли він слухає опери і оду-
шевляєть ся нею, приде на думку поставити собі
питанє: Хто вивчив усе те? Хто веде сьогодні ці-
лість як сїд? Хто не сьміє спустити ані на хвили-
ночку свого ока із партитури і сьпіваків, які так і
держать ся його знаками, чие ухо мусить бути враз-
ливе на кождий тон в оркестрі?...

Набуток сего капельмайстра мусить ся уважати
одним із врасних, які поробив д. Садовський.

него там нема, дух в армії і єї відношення до суспільності і преси а винци вказав на недостачі в австрійській армії сухопутній і маринарці, великані не достачию кредитів військових. По сїм говорили послы Клофач і Вагнер. Відтак забрав слово посол Николай Василько, висловлюючи жалоби Руєннів на поли військовим, де ще часто обиджує ся їхні національні і віроісповідні почування. Застеріг також рівноправність нашої мови із иншими, коли й другим не-німецьким народам признаєть ся в сїм напрямі які небудь уступки. Відтак закликав управу війскову, щоб армія й жандармерія перестали бути орудием в руках гнобителів проти руского народа. Руский клуб голосувати ме за контингентом рекрутів в виду заповідження правительством загального права голосованя. Винци реагував бесідник проти звісної промови гр. Штернберга. (Промову пос. В-ка подамо в слідуічій числі після стенограму). Відтак промавляв ще бар. Штірлік, др. Зоммер, Бавмгартнер, по чім вибрано генеральними бесідниками гр. Штернберга (contra) і пос. Шрафля (pro). По їх промовах і фактичних спростованях та кінцевій промові ресерента прийнято предложене в другім і третім читаню 153 голосами проти 69. Після сего приступлено до другого читаня законопроектів про товариства з обмеженою порукою. Під кінець засіданя відповів бар. Гавча на інтерпеляцію німецької чвїрї про вплив угорських відносин на політичні відносини в Австрії. На внесенє посла Люефера рішено отворити над сєю відповідно дебату. По запитах послів Штайна і Гра засіданє замкнено.

Слїдуюче засіданє відбуде ся в понеділок о год. 3. по полудни.

Політичний перегляд.

Справи парикментарні. Нині засіданя повної палати нема за те відбуває ся засіданє комісії митової над торговельними договорами з Італією і Болгарією. На понеділковім засіданю наступить друге читанє зак. про тов. з обм. порукою а відтак дискусія над відповідно бар. Гавча в угорській квестії. Через се внесенє правительственного проекту виборчої реформи потернуть проволоку і наступить аж у вівторок або середу, а до першого читаня його прийде аж за яких 8 до 10 днів.

Угорська криза. Президент міністрів барон Феєрварі повернув із Відня із поновної своєї авдієнції, на якій одержав дозвіл на розв'язанє союму, яке відбуде ся вже в понеділок дня 19. лютого с. р. Безпроволочно після свого приїзду повідомив він президента палати Юста, що король скликав відрочений сойм на понеділок дня 19. с. м. В виду сего скликав посол Кошут телеграфічно членів партії незалежності до Будапешту на нараду, як заховатись в виду розв'язаня союму. Про те, яку несподіванку готує мадярска коаліція правительству, нині годі сказати що небудь певного, та се річ певна, що розв'язанє союму відбуде ся незвичайно бурливо. Те, що буде після розв'язаня союму — также не заповідає ся відрадно. Кошут заявив депутатам міста Под-Банія, яка вручила йому диялом почетного горожанства таке: „Зближають ся тяжкі часи, де свобода зборів і печатки буде правдоподібно обмежена. Отгитмо кожний повинен тямити про свої обов'язки, так щоб пануючі мусїли брати приступом кожного Мадяра, як твердию. А коли прийде період самоволї, то ді повторять ся рік 1848.“ Сказанє хіба коментарів не потребує.

7. Артисти.

На устах усіх, що цікавлять ся штукою, було недавно імя артиста Садовського, артиста першорядного скрізь на нашій „широкій і славній“ Україні. Ми раділи, коли дізнали ся про те, що сей чоловік обіймає дирекцію нашого театру. А ще більше раділи, (правда — не всі), коли дізнали ся, що театр під його дирекцією має загостити до нашого міста. І справді надї тих, що вижидали гри Садовського, увінчали ся найгарнішими успіхами.

Приїхав театр по більшій часті із іменами знайомими Гембіцького, Осиповичевої, Юрчака, Ольшанського, Ніжанковського, Дикова, Махницьких, Стадників і сьпіваків: Костева, Рубчаків, Кравчуківної — і новими: Садовського і Паньківського.

І що ж?... Ті старі імена якісь нові на сцені. Чому? Раз, що кожний із них дістав свою властиву ролю, по друге: на кождім із артистів і на кождій із штук сцїдно вміду і незвичайно невсипущу руку вправного режисера Садовського, на сьпіваках руку консерватора Бойченка.

До найзамітніших креацій Гембіцького підчас гостини в Станіславові, я зачислив би ролю Ванюшина і ролю Старшини в Бурлаці. Зрештою про п. Гембіцького не треба багато писати; се ветеран на нашій сцені — звисний усім аж надто добре. Те саме можна би віднести до Ольшанського і п. Осиповичевої. Тільки, що ся остання не мала цілком ніякої визначної ролі за цілий час виступів у Станіславові.

Але я мушу піднести гру молодших артистів: Юрчака і Дикова. Перший дав дуже добрі креації: Фенотєва — в Хазяїні, Писаря — в Бурлаці і Подорожного Луки — в На дні. Від шістьох років як

Події в Росії. Конституція, яку дав Росії С. Вітте представляє ся після статистики зладженї часописю „Вечерній Голос“ за час від 25. грудня до 25. січня 1906 ось так: За той час застановлено 78 дивізіонів в 17 містах, 58 начальних редакторів арештовано, із чого 48 винищено знов на волю за загальною кавцією 386 тис. рублів. Военний стан завішено над 62 місцями, стан надзвичайної „охорони“ над 23, а стан скріпленого догляду над 18 місцями. За сей час згинуло в конфліктах народу із поліцією і війском загалом 1203 людей, а 1624 було ранених, не вчислюючи в се жертв московської революції. Числа арештованих годї й подати; справа дійшла до того, що в 14 містах держать арештованих по поліційних бюрох, бо в'язниці переповнені.

З діяльності товариства

„Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“.

Як вже нашому загалові відомо, заснувало ся в минулих роцї нове учительське товариство, яке має на цілі згуртувати все учительство а при тім зорганізувати моральну та материяльну поміч тогож учительства. В Галичині згадане товариство найшло много прихильників та стануло вже кріпко на дорозі до цілі. У нас, на Буковині також не дуже то складко живеть нашому учительству а в першій мірі молодшим силам, тому то і наші декотрі Товариші, та Товаришки почали живо інтересуватись новим товариством та вступати в ряди його членів. Перший окржний Відділ сього нового товариства на Буковині засновано в Чернівцях, а то на повіг черновецький і тут, як вже звісно читачам „Буковини“ відбули ся дня 31. грудня 1905 р. перші загальні збори сього Відділу. До відділу в тім Відділі увійшли люди охочі до праці й тому є надїя, що поведуть роботу, як слід. Належить сподіватись, що сей черновецький Відділ буде успішно розвиватись та сповнить свою гарну, але досить важку задачу: згуртувати коло себе все учительство черновецького повіту та нести своїм членам поміч моральну і материяльну.

Моральна поміч буде того рода, що члени будуть мати правну оборону, яку обідали фахові правники, а також не малої ваги будуть відчити, товариські сходни, наукові прогульки і т. д. які буде устроювати відділ товариства для своїх членів. Поміч материяльна буде такою, що члени будуть могли діставати безпроцентові позички, одноразові запомоги, будуть могли користатись з стипендій для дальшого образования і студій; при закупнї книжок всякого рода буде знатнай ошуст; як також мож буде через посередництво товариства діставати матерії на одаги, полотна, машини до шиття і т. д. по цінах фабричних. Дирекція товариства „Взаїмна поміч“ заключила умову з ріжними великими фірмами, щоби в той спосіб придбати своїм членам, як найбільшу користь. Дирекція увійшла в порозумінє з великим асекураційним товариством „Beamteneverein“, де мож під корисними умовинами обезпечатись на житє; а коли член товариства придбає одну, чи більше осіб для асекурації, то має за се певний процент, а радше провізію від обезпеченої суми.

Відділ окржного Відділу в Чернівцях дістав від Дирекції повномочіє на акцію експозитури на всю Буковину; також має дозвіл вести діло майже самостійно. Томуж то згаданий відділ стараеть ся по силам відповісти своєму завданю, повести працю так, щоби нашим товариством заінтересувало ся не лиш наше учительство, але і инші круги нашої суспіль-

ности. На першій засіданю відділу порішено много важних справ, між иншими щоб заснувати научний кружок, який займав би ся устроюванем відчитів та всяких товариських сходин. Також ухвалено для правної оборони членів товариства кооптувати фахових правників, і людей досвідчених з кругів учительства. При тім рішено, щоби засіданя відділу відбували ся кожного місяця, а іменю в першу неділю по першій і щоби були явні, а то в тій цілі, щоби на них могли бути й члени з поза відділу, а навіть і нечлени.

Відділ звернув увагу на ту обставину, що, на жаль, до тепер зголосило ся дуже мале число членів, а декотрі зголосились, та не вилатили вкладак, а що гірше не були ласкаві вислати декларацій до дирекції, мимо того, що майже всі учителя в повіті одержали декларації і чеки. Відділ черновецького окржного Відділу звертаєть отсею дорогою до Ви. Товаришів і Товаришок, щоби не зволікали зі вступляванем в члени того хосенного товариства, та зволінали вислати декларації, та висовє прямо до дирекції товариства (Львів, Сикстуска 47), бо чим борше хто зголосить ся і стане платити вкладки, тому виїде з сього більший хосен. Відділ звизає всі сьвідомі, патристичні та прихильні товариству одиниці, щоби розносили ідею товариства по всьому краю та заохочували до вступляваня в члени не лиш учительство, але й людей вишого звания. Для інформації загалу подаєть до відомо, що звичайний член, себ то кожний учитель, чи учителька платить 2 К висового, а 1 К місячної вкладки, а члени спомагають 2 К на весь рік, член добродій 100 К раз на все. Не велика сума тих 12 К на рік, а кожний член має з той суми не обчислені користи. Моральним обов'язком кожного учителя, чи учительки є належати до нашого нового товариства, бо нам повинно залежати на гараздї всього учительства.

Гуртуємось всі коло „Взаїмної помочи“, а певно ніхто з нас сього не пожадує. Висуймось всіма в члени того товариства, щоб була нас сила, якої ніхто не годен зломити. Лучім ся, а побіда по наших боцї. Чого ми до тепер не могли осигнути, то тепер при кріпкій організації мусимо вибороти. Коли весь загал нашого учительства, а також професори, урядники і т. д. приступлять до „Взаїмної помочи“, то ми й маючи достаточні фонди, вєнемо закладати бурєн, чи інституту для учительських дітей, що як самі знаємо у нас на Буковині конечно потрібні.

По всякій інформації та друки, як статут, декларації і чеки просимо звертатись до голови окржного Відділу „Взаїмної помочи галицьких і буковинських учителів і учительок“ в Чернівцях, то є до п. Ат. Руснака в Чернівцях „Народний Дім“, або до касиєра т. Леся Киселиці, уч. в Чагрі п. п. Молодія.

Від відділу окржного Відділу „Взаїмної помочи“ в Чернівцях.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. лютого 1906.

Буковинські Поляки мають вислати сего тижня депутацію до Відня, щоб їм застережено окремий мандат.

Смертність в Чернівцях. В місяці січні було в Чернівцях 173 случайв смерти (супроти 163 із попередного місяця). В виду 73.319 місцевого населєня дає се 23.6 процент pro mille.

Страйк портових робітників у Фюме триває дальше і прибирає що раз більші розміри. До страй-

я обсервую сего артиста, він усе поступає і його становище на нашій сцені вельми визначне. Спокійна поважна вдача, яка надаєть ся до сильних драматичних ріль — і на сїй дорозі будучність Юрчака.

Другий Дяків дав просто знамениту креацію в Мартині Борулї в ролї наймита Омелька а далі добрий був у кількох инших як в ролї Кайца в На дні і ролї Зозулі в Хазяїні.

Гру Ніжанковського мушу піднести в „На дні“ в ролї актора, якої відданє захрипим, розбитим голосом коштувало його чимало труду, а з якої вивзав ся в повній удачі, не понадаючи в патос і тим самим задержуючи психічний стан людини наскрізь знященої.

Не можна не піднести темпераменту молодого артиста Осиповича, який він проявив головню в ролї Альошки в „На дні“. Се також широкий матеріал на доброго артиста.

Згадаю ще при загальнім огляді Стадників. І так Стадник — давнійше драматичний і оперетковий герой, в перших ролях заступлений, в других усунений задля усунєня певної частї штук з репертуару, збирав оплески в комедійці Лузку, добрий був в ролї Олексї в Дітях Ванюшина і ролї Михайла в Суетї. Отсе й є властивий обсяг ріль Стадника і тут його гра заслугує на признає... Легкі ролї зблязованих інтелігентів (визлючаю ролю Олексї) підходять найбільше під темперамент сего артиста. Знов п. Стаднікова могла би бути доброю найвою, колиб у її голосі не звучав діссонанс: трагічна нута...

Остають побіч Махницьких, які мали також деякі добрі свої ролї, два артисти Паньківський і Садовський і гість: п. Заньковецька. Отсе все й головна сила нашого театру під сєю пору.

Креації Паньківського наскрізь індивідуальні, сильні, відмінні одна від одной. В більших ролях вступав як Герасим Калитка в Сто тисяч і Пилип Дорофєєвич в Батьковій казці, незрівняний був у коротких ролях: Курца в Хазяїні і Кухаря (побіч ролї Петра) в Суетї.

А вже понад усіх вибиваєть ся д. Садовський. Ми бачили давнійше Мартина Борулю, бачили Бонавентуру, Бурлаку, Чокула, бачили Хазяїна — але тепер ми бачили їх на ново, бачили вперше в їх властивій інтерпретації. І я не хочу робити закиду тям, що давнійше грали ті ролї. Певна річ — їх грали по більшій часті самі ролї артисти, на їх гри знати було велику працю і знанє свогож завданя, але перед гєнієм уступають люди праці, знаня, повности своєї цілі, яким тільки одного недостає: сили гєнії...

Оттак і тут Микола Карпович Садовський сам як артист пориває усіх і сим перевиєднає своїх товаришів по фаху. Я згадав уже при огляді штук, що більшість із них стоїть сильно завдяки гри М. Садовського. Побіч вчислєних новіше вельми симпатичні були його ролї Никодима в Батьковій казці і Івана в Суетї. А кожда із них, скільки їх не було, — се перла акторської творчости артистичної. Дивлячи ся на гру Садовського підносимо побічну репродукторську штуку акторську до висоти артистичної творчости, на вершини свободної штуки.

А вже не штукою, але житєм — переживанем в нескінченість пережитою, передуманою і перетвореною автором — є гра Марії Заньковецької. Звичайне жите — тим то вона може й незрозуміла для великої частї публіки, що привикла до охань-ахань! стогонів, викриків, окликів і декламацій! Гра зачина-

карів прилучилися робітники магазинів із фабрики ріжжю. Так само не втихає страйк корабельних налячів у Триєсті.

Офіцерська честь. Александер Ц., поручник 34. п. п. в Кошицях на Угорщині відобрав собі життя, щоби уникнути деградації. Із хвилиною смерті перестав він для звичайних людей існувати, а для його моглиб тільки стати предметом суду Бога. Та офіцерський суд подумав собі інакше і на другий день після смерті згаданого поручника зібрався і видав присуд деградації. Що більше, той присуд сповнено на труні зложем в домовині. Із усіма формальностями стигнено із мерця офіцерський мундур, а перебрано в мундур рядового жовніра, якому очевидно вільно допускати ся „нечесних“ учинків, і доперва після сего наступив похорон! Стало ся се дня 14. лютого 1906. І чи ж в виду сего не бути нам гордим на нашу європейську „культуру“ суїцоті всяких Готентотів, Бушманів і прочих дикарів, які прим. про таке ратоване офіцерської честі не мають простого поняття?

Замість на другім світі — в арешті опинив ся старший доглядач ескарбової сторожі Мартин Піндус із Сучави. В самоубійчій намірі, який закомунікував заздалегідь своїй передоленій власті, вибрав ся він до Чернівців, щоби зазнавши ще раз життєвих радостей, покінчити з собою і в той спосіб полагодити — спроневерене 600 злр. із державного скарбу. Ось вже вибрав ся він із готелю „під чорним конем“ на цвинтар, щоб там — як се відтак заявив — застрѣлитись, як його схопили два поліцейні агенти. По стягненню протоколів віддано недослідного самоубійки краєвому карному суду.

„Галицька конституція“. Пишуть нам: Як примір, яких то вже способів уживає випехольська мафія в Галичині до спинення руху між селянством за виборчою реформою, нехай послужить отся подія. Дня 12. лютого с. р. сиканав в Рудниках пов. Снятин довірочну нараду в справі права виборчого. На отсех зборах ухвалено резолюції, котрі мало ся телеграфічно вислати до президента міністрів і до посла Яворського. Щож однак дѣ ся. Голова зборів з трьома еще господами взяв уложені телеграми і їде на пошту. (Почта є також в тімже селі). З ними разом пішов також учитель І. Р. із Вашківців, котрий був на тих зборах. Якеж було їх здивоване, коли почтмайстер (Полак) заявив, що телеграм не приймає. На запитане учителя, чому сего не хоче зробити, каже ось що по польски: „я не приймаю з засади телеграм політичних тенденцій“. Пізв еще богато інших дурниць і мамо всяких старань не хотів телеграми прийняти, відсилаючи людей до вишнього уряду поштового. Чим собі се вияснити? Річ дуже проста. Таж дідичем в отсїм селі є польський шляхтич Ст. Мойса, що є послом і до ради державної і до сейму, маршалком і всім, чим хто хоче. Не дивож, що і такий собі маленький панок, яким є почтмайстер паде перед ним плічком і є на кожде его „skinienie“, а тим самим мусить вести его політику. Пан Мойса є против загального права виборчого, его і уряд поштовий мусить іти за своїм покровителем, і телеграм в противнім дусі не приймає, хоть нїби здає ся, що уряд яко такий не повинен і не сьміє чогось подібного робити. Сего однак здає ся пан почтмайстер не розуміє, чи не хоче може зрозуміти, для того то п. к. дирекція почт і телеграфів у Львові повинна сему сватови дати добру науку, то є перепроводити як найбільш строгє слідство та укарати виновника, як належить. — І. Р.

Вітте — Дубасов — Дурново. „Voss. Ztg.“ подає доволі сензаційну вістку: Плеве тої днини, як його вбито, мав у руці розказ арештувати Вітто на основі вилонених компромітуючих його докумен-

тів. Весь сей матеріал, обтяжуючий Віттого опинив ся відтак у руках Дурново як старшого помічника Плевого. Частину їх мав Дурново вже видати Віттому, але другу задержав собі, щоб мати його в руках. Дальше запевнюють, що між Віттим, а Дурново нема отвертого антагонізму; завзятим ворогом Віттого є за те московський генерал-губернатор, Дубасов.

Арештоване фабрикантів фальшивих грошей. Жандармерія арештувала в Делі пінганську банду, яка вирабляла фальшиві гроші. При арештованю сконфісковано 27000 підроблених 20-ти коронівок.

Наказ про надвартість. У Монахові вийшов під редакцією Оттона Гартлебена „Tagebuch“ і в ньому читаємо в останнім числі гарну казку про надвартість, яка дуже вдатно ілюструє понятє надвартості. Ось вона, та казка: Жив собі колись богач. Ему то записав батько, умираючи, богато-богато марок сріблом. А був се чоловік розумний: думає собі, як би то зробити, щоби тих срібляків прибувало чим раз більше та більше. І він пішов у місто та купив за 20 марок 20 фунтів бавовни. Потім подав ся на ярмарок, де стояли бідні і сказав до одного: „Хочеш робити за мене за 3 марки“. А бідний втішив ся, він був голодний. А той собі думає: „Три марки!“ Ті гроші варта тільки, що товар, який можна зробити в шести годинах! І пішов з богачем. Богач купив веретен за 2 марки і бідний взяв ся за роботу. Надвечер прийшов богач знов: десять фунтів бавовни переміняло ся в десять фунтів ниток. Він став роздумувати. Десять фунтів бавовни коштує десять марок, веретена дві, робота чоловіка три — разом п'ятьнайцять. Він кинув ся і нуж лаяти бідняка: „Ти лїнива худобо! П'ятнадцять марок! Се ж ціна ниток на ринку! Се ж правдива вартість! Що мені з того?“ — Бідний мовчав. Він був дурний. — „Як довго робив?“ — „Шість годин“. — А, чому не довше? А ось се бавовна“. „Три марки мають таку вартість, як шість годин роботи.“ А богач засьміяв ся глумливо: „То йди та шукай, пай тобі хто дасть ті гроші. Шурай звідси, дурню!“ Бідний перепудав ся. У него дома була жінка, діти тай знав добре, що він дурень. Тай став просити, дуже просити, а пан змелосердив ся, задержав его у себе, а на другий день дав ему 20 фунтів бавовни до роботи. А як прийшов у вечір до дому, застав уже 20 фунтів ниток на столі. Став рахувати: 20 марок бавовни, 2 веретена, 3 робітник — разом 25. А на ринку 30 марок за 20 фунтів ниток: за такі гроші можна продати... Поклепав бідняку по плечу тай каже: „Бачиш: Так то розумію. Ти робив 12 годин, а я заробив 5 марок. Ну, робім так далі.“

Оповідки, іменованя і т. п.

Нові члени ради шк. кр. Урядова „Czern. Ztg.“ із д. 16. с. м. оповіщує царську номінацію членами буюв. ради шк. краєвої: унів. проф. д-ра Теодора Тарнавського, конс. сов. Юрія Галицького, рим.-кат. декана і поч. кан. Йосифа Шміда, еванг. сеніора Йосифа Фроніуса, председателя жид. віроісп. гр.м. д-ра Б. Штрахера, дир. гр. прав. вис. школи реал. в Чернівцях Константина Мандичевського і проф. гр. прав. шк. реал. в Чернівцях Єротея Пігуляка.

Із людського університету. Завтра о год. 3. відбуде ся в сали „Нар. Дому“ в Чернівцях виклад проф. Т. Бриданна „Про наш край і нарід“. Просимо о як найбільшійшій участі.

Із учительських кругів в Чернівцях. На послїднім тайнім засіданю чернівецької ради мійської порішено отсї іменованя: підручелькою в Калічанцї іменовано пров. підуч. Марію Маврер, підручелькою на Клокїчї пров. підручельку Михалашну Смує, під-

учителем в школі на ул. Семигородській пров. підучателів Антона Блашчука і Михайла Смолянського, сталою підручелькою в школі при ул. Видлу краєвого Анну Каценбергер. — При обсадї місця надучителя в школі при ул. Семигородській вийшло „непорозумінє“ між нануючою в радї волоською німецькою кїшкою, так що обсаду відложено до нового розписаня конкурсу. Що се „непорозумінє“ є дійсне і то дальше їдуче, якби воно здавало ся, се найліпше видно хочба з того, що „Buk. Nachr.“ вже двома опадми доназують, що такого непорозуміня нема. Сїй справі посвѣчують навіть нинї цілу вступну статю, у якій радїб затушувати справу і переконати Румунів, щоб вони таки пристали на німецького кандидата, бо ся справа може потягнути немалі політичні конеквенції, за які Німці не будуть відвѣчальні... Вже із сего переданя виводів „Buk. Nachr.“ видно, що між теперішню більшістю зачинає ся розкол і то — при нагодї роздачі посал. Німці мають ще раз нагоду пізнати, що невільнодумні і ех вільнодумні Волохи що до погонї за посадами і т. д. нічо не забули і нічого не навчили ся, ну але п. христ. Німці мають і свою неладу школу в тім напрямі...

Із буюв. урядів політичних. Краєвий президент перенїс повітового комісара Бронїслава Емгардта в Чернівцях до староства в Серетї, а пов. ком. Юлія Леонгарда Арнольда в Серетї до староства в Кіцмани. Концїсїста краєв. прав. д-ра Йосифа Ромашмана в Кіцмани покликано до новиянї служби при краєвїм правительстві.

До всіх нас позичкових і щадничих, що належать до „Селянської Каси“. Мимо кількарізового напминаня ще й доси богато нас не надїслало до „Селянської Каси“ своїх річних обрахунків за рік 1905. Завзяємо же раз всіх наших членів аби найдальше до 20-го лютого с. р. надїслали свої обрахунки. Котра каса не надїшла до того часу своїх обрахунків, на ту паложимо грошеву кару, котру має заплатити касиєр і старшина з своєї кишені. — „Селянська Каса“.

Перша мішана проба „Заставнецького Бояна“ відбуде ся в неділю дня 18. с. м. о 2. год. по пол. в касиновій сали. Просить ся всіх членів о як найбільшійшій участі!

Вінчанє п. Олександра Шкурґана, нар. учит. в Гайбодї із п. Стефанією Сопельницькою відбуде ся у вівторок дня 20. с. м. о год. 7. веч. в гр. кат. парохїяльній церкві в Чернівцях.

Посмертні вісти.

Дня 15. с. м. помер у Волоскім Баншлові гр. прав. парох і протоєрей Іван Урсудан в 71. р. життя — В. е. п.!

Із штуки і літератури.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Нинї в вечер „Kastelbinder“, в неділю по пол. ком. Ласинґа „Minna von Barnhelm“, а у вечер Штрагасова оперета „Frühlingsluft“. У вівторок на бенфеїс М. Мільтон „Die Geisha“ із новою обсадю. — Д. 23. с. м. розігнать ся в театрі гостинні виступи субреґи віденьського людowego театру Йозефїни Іскнер:

Переписка редакції.

Вп. К. Г.-о. „Хрунїв син“ буде печатаний. **Вп. Е. Г.-о в Г.-ий в Км. і Вічевин** в Гат. Справозданя із віч підуть до слїдуючого числа. **Вп. І. Яр-ий в Р.** Ваша допись прийшла по переломаню числа, тож випечатаємо єї аж у вівторок.

еть ся спокійним буденним, звичайним тоном голосу, свободними рухами, лагідним темпом... кінчить ся акт — вражїне непевне... Продовжаєть ся гра, степенуєть ся акція, кришїає темперамент артистїа... набирає сили, голос стає звїнкий, повний, підносить ся настрій... А то як не вибухнуть пристрасти, як не відорветь ся в четвертїм актї Наймички страшна сцена між Заньковецкою а Садовським... сцена, яка дрозжю перейме інтелїгентних слухачів... сцена, яку мало вистудїювати — до якої мусить ся мати талант — от тоді вилонюєть ся перед нашими очима артистка Марія Заньковецька в повній силї своєї гри...

Заньковецька, Садовський, Паньківський, Юрчак Дяків — отсе нові або молоді сили, отсе наша надїя на красшу будучину, яка стелить ся перед нашим театром...

8. Театр і публіка.

Директор Садовський дав уже за короткий час свого перебуваня в нашім театрі доказ, що він задумує поставити театр високо. В першїй мірі дає в йому поважну комедїю, драму і оперу.

А щоби се все перевести в житє, треба на те великої скількості співїдаючих чинників... Потреба до опер і драм талантів акторів, треба до драми добрих артистів, до опери повного оркестра, добрих співачів — нарешті потреба інтелїгентних слухачів. Нарід, що потребує драми і опери, що розуміє їх, що одушевляєть ся ними, називаєть ся культурним народом... Кождий культурний нарід має свою драму, свою оперу, своїх драматургів, своїх музиків, своїх оперових співачів... Наш нарід теж входить під снм зглядом у сімю культурних народів. Є в нас сильні

початки народньої драми, є свої завязки народньої опери, є свої драматичні артисти, є артисти-співачи одні й другі артисти сьвітової слави... буде й своя публіка...

І коли я сказав „буде й своя публіка“ — тим самим я зазначив, що її на разї нема, а в кождім разї вона дуже слабо підготована до прийнятя драми і опери.

Возьмїм драму із її поважними траґїчними моментами — на салї замість співчутя, замість зрозуміня, яке проявило ся б у поважній задумі — регот і сьміх, а часто невмістні дотєпи і жартї... Скільки брутальности!...

А звернїм ся до опери. Вони розпадають ся на акти, а перед кождим актом, заки ще піднесеть ся заслона, є прелюдія при спущенїй куртїні. Прелюдія — се одна із найважїйших частїй опери. Вона вироблює настрої до опери — там найдеш усе, що відбудеть ся в актї ілюстроване музикою. Для інтелїгентних слухачів прелюдія се найважїйша оркестральна часть опери — тут нема сцени, нема акції, нема сьпїву — є сам оркестр. І вслухуєш ся в него, любиєш ся ним, оцїнюєш його як слїд. Підчас акту оркестр уступає на друге місце, бо слухачі звертають більшу увагу на співачів.

А щож у нас дїєть ся?... Оркестр починає грати прелюдію, а публіка захоуєть ся якби в антракті сьміху, шепотї, реготї, голосна бесїда... Найменьшого не має почуття, що з хвилиною, коли зачала ся прелюдія, я є сьміє ніхто відозвати ся ані рушати ся, аби не перебити настрою сусїдов! Не сьміє швиждати ся, розмовляти — бо театр не набає, але

святїня штука! Не вільно мовити: Я заплатив — можу робити, що менї подобаєть ся!... Треба ушанувати права другої людини.

Але годї дивувати ся, коли у нас, як уже сказав, не опера, а не оперетка, не драма, але штука із гоначами, не поважна комедїя, але глупа фарса не образували, але неували публіку...

А ще одно: Наша інтелїгентна публіка не відчуває потреби театру, наша українська сусїльнїсть у Галичині не любить театру. І то в якій хвилі підношу сей закид? Ого в хвилі, коли з одного боку будуеть ся театр у Львові, а з другого коли всі Не-Українцї бойкотують театр, коли нї одного Поляка нї Жїда (з виїмкою мовлю, найінтелїгентїйших оданиць) не видно на виставах нашого театру.

А свої люди дуже не цікаві до театру — сказав би дехто бойкотує театр! Тільки що із тих абетївентів відтак найбїйстрїйші критики і найзїдливїйші цїняки.

Специально знов що до відносин станїславської публіки до д. Заньковецької і Садовського — мущу замїтити, що на виставі „Наймички“ обєснано Заньковецьку дощем цьвітів (до чого причинили єя в частї Коломїйцї, які прибули на те представленє), при чїм піднесено їй вінець від артистів і кїш цьвітів сїльнїйшї від Станїславївцїв і Коломїйцїв, а директора Садовського попрощали трема вінцями: ученики гімназї, ученики учительської семїнарії і селяни.

В Станїславові, в груднї 1905.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму мієця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний оупуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit) числять ся по 4 с. від слова.

Надежності за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси пожиткової і щадничої для громади Черепківців стов. зареєстрованою з необмеженою порукою, відбууть ся дня 27. лютого 1906 о годину 3 ій по педудни в громадській капелярній з отсєм днєвним порядком: 1) Справозданє касове за рік адміністраційний 1905; 2) Вильосованє двох членів ради надзорчої; 3) Вільні внесєня. — За старшину *Сава Іванюк*, начальник. *Стефан Колотило*, заступник.

Загальні збори весняні каси пожиткової і щадничої для громади Гаврилівці ст. з. з. и. н. відбууть ся дня 25. лютого 1906. о 2. год. полудни в шкільнім будинку з отсєм порядком днєвним: 1. Справозданє касове і білянє за діловий рік 1905. 2. Вибір надзорчої ради. 3. Назначєнє платні для касєра на рік 1906. 4. Вільні внесєня. — *Іван Боучук*, нач.

Головні збори каси пожиткової і щадничої для громади Брідок відбууть ся в неділю 25. лютого о 2 годині по полудне в будинку читальні із слідуєчим порядком днєвним: 1) Отвір зборів; 2) Перечитанє рахунків як приходів і розходів; 3) Вибір голови ради надзорчої; 4) Постанова етони проценту; 5) Евентуалі; 6) Замкнєнє зборів. — *Димитер Гудима*, начальник каси.

Весняний загальний збір каси пож. і щадничої для громади Слободзія-Комарівці відбуде ся 25. лютого 1906 з таким днєвним порядком: 1) Справозданє касове за рік 1906 і прийнятє білянє; 2) Платня касєрови; Вільні внесєня. — *Сімеон Леонті*.

Гумористичний кутон.

В кнайпі.

А: „Алеж обі дочки нашого господаря подібні до себе!“

Б: „Справді, чоловік просто не знає, чи вони близниці, чи може винило ся за богато.“

FI. VI.

Нийнішні служниці.

Пані (вернувши з подорожи): „Але мені здає ся, що ви підчас моєї неприсутности ходили в моїх сукнях?“

Служниця: „Так, але лише в будні дні!“

Галантий викрут.

Жінка: „Алеж Герман, ти забув, що нині день моїх імяни!“

Муж: „Прости, але я зовсім не замітив, щоб ти постаріла ся о один рік більше.“

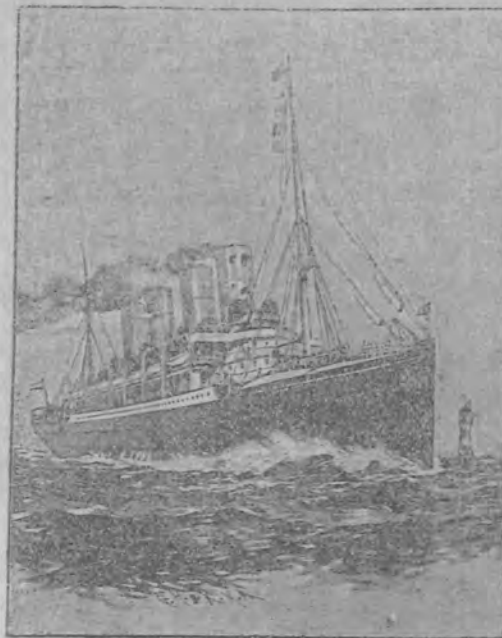
FI. VI.

Знаменитий мід десеровий кураційний **6 К.** за 5 киль оплатно. — В плястрах 1 киль **2 К.**

Від руского замовленя даю 20 сотиків на будову руского театру. 105(21-24)

Короневич, ем. уч.

Іванчани, Галичина.

До
Америци
і Канади
найскорше перевозить через Роттердам славна на цілий сьвіт
лінія
Holland-Amerika
заступництво для Галичини
у Львові, ул. Жовківська 49.
18 (2-20)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До КАНАДИ

прямо

в АМЕРИКУ

без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сипяльні.

Білету

желізничі.

Високим ц. к. правительством коцесіонованє

6-14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаєте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Марка охоронна: **КОТВИЦЯ**
Liniment. Caps. Comp.
PAIN-EXPELLER

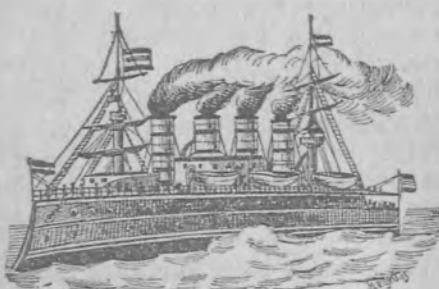
з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий лік на втирає по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх аптках.

Просимо жалати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „КОТВИЦЯ“ з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки там охоронним знаком яко правдиві. 84 (16-38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, улица Елисавети число 5.

AUSTRO-AMERICAN

Австрійське сполучєнє акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенция
для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (2-12) н.

Почавши від 1. лат. лютого с. р. продають ся в конкурсі РОЗИ ФРІЦ в Кідмани (склеп в Ратуши) убраня мужєскі і діточі, білє, вироби шкіряні (чєревики) товари галантийні і корінні по значно знижєних цінах.

Тільки на дуже короткий час.

Завідатєль маси:

Адвокат Др. Арнольд
в Кідмани.

15 4-?

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичєвського
під заголовком

СУДЬБА

кож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К. 10 сот. в гарній сєц. оправі.

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
без пере-
сіданя.

Знаним із
своєї спо-
рости пошто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем т. зв.
**Doppelschrauben
Schnelldampfer.**

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудне-
вої Африки і Східної Азії.

Парфєцї „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що сють заосмотрєні в знаменитий харч, чисті каюті, і пасажирі їдуть ними скоро і безпечно. Пасажерам ізраїльського віроісповіданя їдучи по всіх наших ко-
раблях межи покладом подаєть ся рительні страви. Видача карт до всіх стаций Сполучєних держав і до Канади

Близні услїва удїляє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.
Чернівці, ул. Паньська 16.

16 (2-5)

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зга. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зга. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламний неопечатаний візні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

19. лютого 1906 в Будапешті.

Подія, яка збула ся вчера в Будапешті, поведе
за собою безперечно наслідки, які нині годі обчислю-
ти. Претенсії корони і представителів угорського на-
роду дійшли до різкого конфлікту в питанню, чи над
волею законодавчих заступників народу має мати верх
воля монарха, яка для своєї переваги ужила сим раз-
ом військової сили...

Провідники Мадярів констатують, що сей крок
правительства зломив основи угоди із 1867 р. а весь
конфлікт пересунув до стану із 1848 р. Чи мадьяр-
ський народ спинить ся на недавню рекрута і по-
датків та може хопити ся активного руху проти пра-
вительства, се буде зависіти, чи він згодить ся на
думку провідників коаліції, чи може народ угорський
передать розвязку цілої кризи в руки нової репре-
зентації вибраної на основі октройованого загального
голосовання. Поки що розтягнув ся над Угорщиною
абсолютизм, якого видимим преставником ген.-майор
Нірі, королівський повновласник з необмеженою вла-
стю, який спровадив ся до будапештського гоф-
бургу.

Вчорашнє розв'язане сойму переведено при помочи
війська. Від ранку уставлено перед парламентом 800
поліціянтів піших і 200 кінних, крім сего стануло на
площі перед парламентом 4 батальйони 38. п. п., три
швадрони гузарів, один швадрон гузарів-гонведів і два
батальйони гонведської піхоти. Військо складало ся майже
виключно з Волохів. Команду вів ген. Суравій. Крім
сего вирокував увесь гарвізон на площу вирав, де
відбувала ся ревія. Товий під парламент не допу-
скає, а до парламенту пропускане лише за легітима-
ціями, яких вимагано і від послів.

О три чверти на 9. опустив ген.-майор Нірі ко-
ролівський замок і удав ся до палати президента мін.,
де ждав на нього бар. Феєрварі, а туди прийшов о
год. чверть на 10. і мін. різнь. Файліш. Кульори і
галерії парламенту були о год. 9. вже битком набиті.
Засідане отворив о год. 10. в заступстві хорого пре-
зидента Юста, віцепрез. Раковски і запротестував
проти того, що парламент окружило військо та заявив,
що президент Юст одержав від презид. мін. письмо
із цсарським відручним письмом про скликане сойму
а також письмо від ген. Ніріго, в яким він згадує
про своє іменоване і повідомляє про розв'язане сойму.
Бесідник вносить, щоби проти сего запротестувати,
бо се противить ся правно-державним приписам та щоби
звернути королівське письмо неотвиране. Внесенє ухва-
лено. По сім обняв провід другий віцепрезидент Бол-
гар і вніс, щоби слідує за засідане відбуло ся дня 21.
с. м. о год. 10. пер. пол. Се внесенє також ухвалено,

потім засідане замкнено, а послы з салі вийшли.
В п'ять минут після сего увійшла до салі поліція, а
відтак полковник 1. полку гонведів Фабріціус в това-
ристві чотирох гонведів із настромленими багнетами
та увійшовши на президиальне місце відчитав коро-
лівський рескрипт розв'язуючий сойм. Сего читання од-
нак не чув ніхто, бо публіка розпочала страшний
крик і стала єспівати Комшутувий гимн. В ту мить
стала поліція і гонведи з наїженими багнетами око-
рожнювати галерію і всі бюра парламентарного бу-
динку, що переведено без труда, так що о 3. год.
по пол. всі брами і входи до сойму опечатано.

По опорожненню сойму вийшли послы Аноній і
Андраші із цілою коаліцією із будинку парламенту,
несучи чорні прапори. Товпа зібрана на улицах пе-
ред парламентом зладила їм незвичайну овацію.

О год. 11. зібралась палата магнатів. Предсе-
датель Гаки відчитав оба відручні письма королівські,
які прийнято до відома. По сім ухвалено на внесенє
Гр. Майлатського протест і засідане замкнено. Гонве-
ди явили ся і тут та заняли салю.

Що спинює просвітну роботу по наших селах?

(Статя надіслана).

(Конець).

Тепер скажім ще дещо про себе.

В останніх часах повіло між руским учитель-
ством якимсь нездоровим духом, що, хоч не впів
розділити його на два табори, так все таки вище не-
порозумінє, що з часом могло би привести шкідливі
наслідки для народної справи і для самого учитель-
ства. А противники лише дуть на те, щоби учитель-
ство відлучило ся від народа, бо тоді настав би для
них чистий рай.

Причиною сего непорозуміння було розбите „Вільно-
думного Союзу“ і справа регуляції учительської
платні. Ініціаторкою сєї великої комедії в багатьох
актах без відслон була знов дотеперішня учительська
газета „N. fr. L. Z.“.

Деякі хоч на щастє нечисленні одиниці із рус-
кого учительства не можуть чи не хочуть сего зро-
зуміти, що доки „Fr. L. Z.“ заступала станові інте-
реси учительства в загальї, то доти була вона краєвим
органом — пішлаж вона на услуги виключно волоского
учительства, а лишне сказати на услуги особистих
цілий его шефа, то тим самим перестала бути орга-
ном учительства як загалью.

Ціла річ лежить в тім, що та газета, надужи-

ваючи давнішого довіря учительства, змогла вмовити
в деякі некритичні одиниці таку монструальну не-
правду, що вся вина за те, що „Вільнодумний Союз“
розпав ся і, що учительство не дістало доси підви-
шеня платні, спадає головню на руских послів.

Тимчасом ми прецінь знаємо добре, що з „Вільно-
думного Союзу“ виступили не рускі але волоскі послы,
посвятивши свої дотеперішні політичні переконання
для особистих цілий. Справу банкову прецінь можна
було перевести на підставі угоди без новісного по-
нижасного кроку.

Що до регуляції учительської платні, то тут
вино і саме учительство і „Вільнодумний Союз“.

Учительство тому, що повірило без ніяких за-
стережень в можливість переведення проєктованого
„Вільнодумним Союзом“ закона процінаційного місто
того, щоби жадати підвищення платні безпосередно із
краєвих фондів, як се роблять урядники і т. д., а сойм
був би мусів пошукати за жерелами на покритє сих
видатків. Та учительство заняте працею, що була
тоді на часі, не мало ні часу ні спроможности про-
вірити проєкт „В. Союзу“.

„Вільнодумний Союз“ знова винуватий в тім,
що всі закони робились надто автоматично, тандитно,
а регуляцію учит. платні зроблено залежною від про-
цінаційного закона. — Автором сего проєкту був др. А.
Опчул. В чім же винні тут рускі послы більше як
волоскі?!

На останній сесії соймовій поставив руский
клуб внесенє, щоби регуляцію учит. платні перевести
незалежно від закона процінаційного із 1. січня 1906.
(Се мож без труда вичитати з стенографічних прото-
колів). Чомуж „N. fr. L. Z.“ не накидуєт ся за се
на волоских послів? Очевидно тому, що ся газета
пішла на услуги попівсько-дідичівської кліки. А те
хлиба надто великий упадок сєї газети, щоби руске
учительство могло уважати єї за орган краєвий. Ст
одиниці зпоміж руского учительства, що признають
ся до противного переконання, шкодять загальної о-
стілью, що противники руского народу й учительства
покидають ся в давнім разі на них, що ось то рускі
учителі не всі єдні... Та вони герої лиш тоді, як ні-
кого не видно; в товариствах висказують своє обу-
рене на сю газету або кидають єї по просту в піч і
відпекують ся єї мов Петро Христа...

Ми задержали ся на сій справі довше — хоч
вона здебільша повинна була стати для всего нашого
учительства вже давно як „überwundener Standpunkt“,
— а робимо се тому, бо і ся аномалія моглаб пошко-
дити народній справі.

Тепер перед нами важні події. Виборча реформа
перейде не тепер, то в четвер. Хто буде мати при

1) Лист про кусень Італії.

Штайнах (в Тиролю) в січні 1906.

Заїхавши із гарної буковинської осени просто
в остру тиролюську зиму — забали ми в саме лат. Різ-
дво попасти якось в літо; так-то повстав проєкт ма-
ленької подорожі до Італії — в край сонця, лазур-
ного неба, цитрин, помаранч, киярисів і — щоби не
забути — лаврів...

Приготовлення зробило ся вже таки тої самої
днини, що поставило ся їхати. „Помпідурка“ по-
містила в собі щіточку до зубів, гребені, шпильки,
і т. п. маловажні, однак дуже потрібні річі — забу-
ло ся тільки іглу і вилку. Провіанту не потрібно бу-
ло брати: ми думали головню наїжати наші душі
гарними вражіннями — а тіло, як-де-чим удасть ся.

Прикро було тільки зібратись — о пів до 3. год.
вночі відїздив потяг; не хотіло ся прийти анї за
пізно анї за скоро на дворець. І що-ж? Ми вибрали
ся так, як має бути, в сам час, і якби пішло було
після нашої рахуби, то в мінуту після праходу на
дворець, мали ми бути в вагоні. — Однак жальє ся
Боже! Часом потяги ходять як годинники — нерегу-
лярно і то власне тогді, як сего не треба. Був час
над сям роздумувати цілу годину в зимній почекаль-
ни „місточка“ Штайнах.

На кінець прителенав ся запізнений поспішний
потяг — і огрітий вагон прийняв змерзалих пасажерів.
Миттю заняли ми вигідні сидіня, на-перед всім
посперечались о дучше місце, бо ми — муж і же-
на: не можемо бути ніколи одної гадки: він хоче
всю що „лучшого“ — для неї, а вона — Господи!
яка жінка уперта! — для него. Такі случаї ожив-
леної дискусії ніччять ся звичайно тим, що анї она

анї він того „лучшого“ не приймають ся, а в таким
разі — як відомо — користає третій. На щастє сим
разом того „третього“ в вагоні не було.

Рівномірний гук і туркіт залізничний вколпу-
вав до сну, і ми так само поспішно заснули, як по-
спішно уносив час потяг. Впрочім серед ночі й годі бу-
ло оглядати чудові види які, повинніб довкола роз-
простиратись.

О 8. годині рано були ми у Морі і пересіли до
поїзду, дуже похожего на черновецький трамвай. Він
має тільки I. і III. класу, а їде на таких вузеньких,
ледви пів метра від себе віддалених, шинах. По при-
самі ті шпички посаджені карафіоли і не один ли-
сток погіб на них. Не без того, щоби і яку людину
часом не переїхало, та італійські залізничні не зважа-
ють на такі дурниці: як кого переїде, то сего шко-
да і гріх.

Тут вже чути довкола мову італійську, а воно
спершу видаєт ся мов по руски. За те тип і вигляд
Італійців поражає не мало чоловіка відвиклого від
Буковини а не привиклого в Тиролю бачити якого
Жида. В Морі мов в буквинській Садагурі, ріжниця
тільки в гірській околиці і прегарній полудневій
фльорі... По обох боках залізничної дороги тягнуть ся
виноградники, розсіяні олеандри не так чаруючо вра-
жають, бо на око виглядають вони мов зви-
чайні наші верби; — але по пальмах, що свої зуб-
чаті розстріпані, величезні ластя розкривають ва-
хлярами, можна чейже догадатись, що тамті дерева —
олеандри, бо звичайно коло пальм верби не ростуть...

Про саме село — порівнявши його з Садагурою,
хлиба нема вже що писати: одним словом нишаєт ся
там знава італійська нечистота. В loggi ях майже кож-
дої третьої п'ятої хати порозвішувані простирала, пе-
ленки, сіре біде, дарма, що се було саме Різдва.

Проти самої церкви — величава корчма, а там

одна гарний дім, італійська віля, якої стіни заняті са-
мими оповістками!

За селом розтягнуло ся озеро Льюніо. Не га-
дайте, що се може яка калабана, аї се таки гарне
озерце, (на 1/2 кіль. довге) тільки так називаєт ся
ноншалантно... Льюніо — гм! майже по руски, від
„хляпаня, хльопаня, льопаня“... Навкруги піднімали
ся мавстатично склясті гори брунатної краси з див-
ними ріжнородними шпильми. Вони поражають немало
своєю нагостою... ні одної деревинки на них — самі
скали. Лиш де-де, видіють у долі, рідко засіяні куці,
мов веснушки на лиці.

Сценерія ставала чим раз більше чаруюча. Дов-
кола підносили ся з землі чим раз дикші і велича-
віші камінні маси мов чудовища із пекла. Якийсь жах
і остовніє поражало душу... При буйній фантазії не
важко собі уявити тут передпопотові часи, бачити
Геркуланум і Помпеї, або Содому і Гомору та шукати
навіть за стовном соли з жінки Льюта... Було се місце,
де, як кажуть, Данте в божесьім паткнінню відкрив
свое пекло, і мимоволі шукало око в тім віковичнім
хаосі каміня за написю: „Lasciate ogni speranza“,
та замість того — виринула таблиця на патнє з
п'ятакю якогось Odol-у чи Kipenol-у. Таке відкрите
м'ятло спараліжовує і найбуйнішу фантазію. Пронадає
і пекло і всяка передпопотова дичина, чоловік нараз
почуває всю культуру і цивілізацію. Шкода й роз-
водити ся над сими імпазантними каміньками: нині-
завтра, — скажім — за 200—300 літ Італійці з'у-
житкують їх до будівель і з сего дико-романтичного
окруження не стане може й салду.

О 9-й годині наїшли ми до Ногі — чи там
Нато. А звідси вибрали ся пішки через Торболе до
Ріві, щоби більше побачити світа як з вікна вагона.

Дорога біла як сніг, виглядала межі зеленою мов
побілова вапном. Так як у Відні виглядають улицы

собі нарід, той буде паном ситуації. До сегож треба конче енергичної праці, єдності та карності в нашій суспільності.

Хто не з нами, той проти нас!

Обсерватор.

Промова посла Миколи Василька

виголошена в парламенті дня 15. лютого б. р. в дебаті над контингентом рекрутів.

Висока палато! Предложено нам тепер справоздане військової комісії означає супроти справоздань із давніх років один крок вперед. Теперішній референт бодай завдав собі тільки труда, щоб зареєструвати домагання, висловлювані під адресою військової управи послами всіх партій як в отсій палаті так і в делегаціях, ба що більше, він навіть заскочив мене милою несподіванкою, висловлюючись в однім реченні свого реферату, що „в деяких квестіях військових справ панує певний застій.“

Колиж деякий застій у військових справах констатує навіть пан Гневош, то можемо собі уявити, який осуд про той застій витворили собі вої послы, які в своїх висловах мають радше уявляти потреби своїх виборців, чим вказувати зглядами на висші круги. І справді дотеперішня дебата, ведена вчора і нині, виявила, що бажання всіх партій — які заступають населення — фактично покривають ся, та що військова управа сновилась тільки дуже дрібною частиною тих бажань помямо довголітніх жалоб. (Дуже справедливо!)

Та помямо сего мушу я як член військової комісії а також із за нинішніх виводів его ексц. міністра крайової оборони назвати його „генералом модерним“, який очевидно має розуміння і серце для потреб народу. (Оплески). Він а також міністер війни починили вже не одно заряджене на різних полях, яке було вже з давня конечним і вимаганням парліментом і делегаціями.

Та ще велика область реформ стоїть незаймана. Поодинокі точки жалоб, які наводили вчора і нині многі мої товариші не є скаргами поодиноких партей або народів. Навпаки! Сі скарги є річчю спільною цілого населення, отжимо й мають повне право на остаточну подягоду. І як раз ми рускі послы можемо їх признати лиш надто добре оправданими, бо деякі із сих недостач дотикають наш народ ще більш болючо, як другі. (Дуже справедливо!). Ми як звісно — заступаємо здебільша населення різниче, а військова управа в уявляюванню потреб польської господарки і мужика є ще дуже запозана.

Церква, до якої наш нарід належить, як грек-прав. так і греко-кат. що до сьвят і що до обрядів значно ріжниться від римо-католицької. Та помямо сего не зважає ся на вірних сьей церкви так, як би сего мож було вимагати. (Притакнувся). Ще й нині лугає ся таке, що на урочисті сьвята нашої церкви визначає ся виправи, подучені із штрапаками. (Дуже справедливо!). Мушу піднести також жалобу і на неуважливості на національних почувань наших жовнів, які так часто лугають ся. Я мушу зазначити, що потвердити мені з певністю і его ексц. п. міністер, що руский жовнір уходить за знаменитого і пошунного жовніра, а помямо того обходять ся з ним майже при кождім полку і в кождім

мов уміті підлоги, — і з тої білої землі певно й болото біле. Розуміє ся, що з сьвіту нема й сльди, а італійську змуду ледви чути було в чистім, сьвіжім воздуху. Сонце зза гір зачало підносити ся поволеньки над величавим озером Garda, немов людина із ліжка. Вітер морилив озерове зеркало і воно мінгло ся чудовими красками. З темно-зеленої переходило місцями в синьо-рожеву, опалено-білу, то знов чорну. Де купалося проміння сонця, там грало озеро чистим золотом. В саме полудне засягло сріблом так блискучим, що аж за очі ловило. Над берегами хилили ся фігові дерева (декотрі з них в обіймах блющу) то знов сторчали прямо масисті листя альоє з колючками, а даліше розкидалися матово-зеленими гаєм олівні сади.

Через дві години були ми в Торболе, із якого видно недалеко австрійську зубату твердиню із гардами канон, зверненими до Італії.

На торбоськім ринку дає нам Гете знати, що напроти того озера удало ся йому написати свою „Іогенію“.

О год. 11-й увійшли ми до Ріві, міста з за-краскою чужосторонною, з пальмовими алеями і з італійським лівневством, що такі голосно на улицах позіхає. Щоб зреставрувати трохи тіло вступили до ресторації, де вперше мали нагоду констатувати незвичайну конкетерію Італійців і то так з боку жінок, як і мужиків.

Розумієсь, що не забули написати й кілька карток. Попри візко перейшов саме листонос; його об'ємисте черевце впало мені в око. Такого грубого листоноса мені ще не доводилось нігде видіти. Се був правдоподібно листонос грошевий, який очевидно в Ріві має за мало руху.

(Даліше буде).

відділі армії чисто так як з вичною товарною. (Притакнувся).

Польські товариші, як п. тов. др. Дулемба а передовсім п. тов. Роттер обговорили цілу низку справ спеціально зі становища Галичини, на які ми русини, можемо лише притакнути. Тов. Дулемба однак як і českий тов. Кафтан втягли в обсяг всіх виводів також мову жандармерії. Наші домагання в тім напрямі є більш обмежені а за те тим більш оправдані. Ми домагаємо ся, щоби в наших округах, чи то у східній Галичині чи на Буковині кождий жандарм умів володіти рускою мовою. (Притакнувся). Ми домагаємо ся, щоб кождий жандарм зносив ся з русини-ми сторонами лише в рускій мові, та щоб лише в тій мові списував з ними протоколи. Ми мусимо також сего домагати ся, щоб через переносування руских жандармів у нерускі околиці не витворювало ся такої конечності, щоб в наших округах висилано людей, які не знають нашого народу і його мови. (Дуже справедливо!). Відповідно до сего вимагаємо, щоб рускі жандарми перенесені до західної Галичини повернули назад у свою вітчизну, до східної Галичини. (Притакнувся).

Се наші означені і певне не за далеко йдучі домагання. (Дуже справедливо!) Але при тім мусимо із натиском зазначити, що колиб мало ся признати який небудь націй язикові привілей у військовій області, то — що розумієсь само собою — і ми як четверта з ряду австрійська нація застерігаємо рівне право також на уявляння нашої мови в армії. (Притакнувся). Ми сего домагання не висловлювали ніколи і ніколи не виходило воно в склад нашої програми, але воно буде і мусить бути частиною нашої програми, колиб пробовано инші народи наділити привілеями а нас унісидати.

(Конець буде).

Загальні збори черн. філії тов. „Руска Школа“.

Філія тов. „Руска Школа“ черновецького повіту відбула дня 4. лютого б. р. свої головні збори.

Збори відкрив голова товариства надуч. Д. Пігуляк, констатуєчи віднодине число членів для відбуття головних зборів, по чім подав денний порядок і уділив слова до відчитання протоколу. За секретаря відчитав тов. Ковалевський, який з поручення голови від секретарство за тов. Корниляка, що на засіданні не явив ся — звіт діяльності філії, в котрім зазначив, що товариство проявило в минулому році дуже слабу діяльність. В дискусії в якій забрало слово кількох учасників вийшло, що члени товариства на жал по більшій часті „Буковини“ не тримають і не читають, тому не знали коли мали являтися на конференційні наради і головні збори. З сьей причини порішено на будуче про все повідомляти членів писемно вісім днів вперед. Справоздане касiera відпало, бо він також про головні збори заздалегідь віщо не знав.

До третьої точки денного порядку себто справозданя редакції крейцарової бібліотеки забирає слово тов. Ів. Свнюк і дає до відомості, що поділив ся роботою з тов. Іл. Ілюком та згадує про свою діяльність. Редакція видала за минулий рік 4 книжочки. Крейцарова бібліотека має заощадженого гроша 320 кор. Крім того знаходять ся гроші із розпроданих книжочок у поодиноких товаришів. Другу часть рахунків доповняє тов. Іл. Ілюк, та біляєсь не зложено, то-ж нема точного обрахунку. Головні збори відложили потвердження тих обрахунків на будуче. Крім сего рішено помістити в „Буковині“ віднодину відозву до довжиків, а коли се не pomoже, то удатись з особистим напінням а на кінець стягнути довги судовою дорогою. По сьім забирає слово тов. Карбулицький, який бувши редактором, згадує події минулого року що до видавництва крейцарової бібліотеки і констатує з огірченням, що хоть як він сам один працював широким над видавництвом, борючись з матеріальними недостатками, оплачуючи пичатаня книжочок пожиченим грошем, та в кінці довелося ему зазнати з декотрої сторони нарікань, закидів і т. д. З тої причини відів ся він спонуканим зложити редакцію. Бесідник сподівав ся, що нова редакція розвине надзвичайну діяльність і перевисить о много діяльність попередню, однак всі книжочки, що до тепер явилися за нової редакції, не відповідають ніяк попереднім виданням, даліше запитує, де ті книжочки для „Січії“, для старшої молодіжи і для повторюючої науки, котрі заповідав тов. Ілюк. Вкінці висказує ся, що нові редактори зробили з редакцією велике фіаско.

Член редакції тов. Ілюк виправдував ся тим способом, що нова редакція не мала часу розвинути діяльності в тім зміслі, як бажала, через те, що того року зайшли важні народні справи, які забрали членам редакції майже весь вільний час, а вкінці замічує, що справді переконав ся, що редагуване книжочок для дітей є дуже трудне і вимагає много часу, щоб підійти під хід дитячих гадок. В дискусії забрал даліше слово голова зборів, відхираючи закиди безіменного листу, який ему прислано поштою з нагоди видання 2. книжочки („Щастя цїсарю, щастя державі“) із тяжкими закидами на адресу редакції крейцарової бібліотеки за напрямком сьей книжочки. Під конець підніс тов. Городиский сю аномалію, що не в кождій школі можна книжочки „крейцарової бібліотеки“ розпродувати і домагати ся усунення сих перепон.

Після сего приступлено до вибору нового ви-

длу. Збори ухвалили вибирати тайним голосуванням. По сьім зложив голова іменем видлу уряд і заряджує нові вибори та просить, щоби сьвітлі збори его на будуче уульнизи з дотеперішного уряду і до нового видлу більше не вибирали. Засіданне перервано на 10 минут. По ушляві сего часу підкриває голова збори на ново. Скрутаторами вибрано тов. Сев. Івановича і Н. Тонущака. До нового видлу увійшли: тов. О. Іваничкий (голова), Іл. Ілюк, Ів. Свнюк, Пр. Лагачин, Сев. Іванович, а Кал. Константинович і Николай Леонтий як заступники видлових. По сьім забрав слово тов. Карбулицький і підніс заслуги дотеперішного голови коло нашого товариства, яке проводив через повних 7 аїт і просить всіх товаришів і товаришок, щоби ему за ту працю висказати як найщирішу подяку та щоб се внести до протоколу. Члени згодили ся одностайно. За зроблену честь дакує голова членам і товаришу Карбулицькому.

При точці вільних вєсєнь проектує тов. Корниляк, щоби на будуче видлові засідання товариства відбували ся на переміну в Садагурі і в Чернівцях. Ухвалено. Даліше висловив збори одностайно своє бажанє до п. проф. Єремійчука, щоб він склав сій мандат яко член шкільної ради повітової, а щоб на его місце був іменований, як се учительство пропонує послан др. Ст. Стоцькому і Ник. Василькович (в липні 1905) надуч. Дарія Пігуляка.

Тов. Карбулицький бажав, щоб сльдуючі збори відбули ся в Садагурі і обов'язує ся відчитати на них віднодину тему. Принято. По сьім замикає голова зборів і закликає всіх присутних піднести оклик в честь цїсаря, що й зроблено, а на конець відспівано „Ще не вмерла України“. *

Стара Жучка, 9. лютого 1906.

Ю. К.

*) Від себе бажаво новому видлові черновецькій філії „Руска Школа“ більших успіхів, ніж сегорічний змальований у сьім справозданю, яке провінціоноальним філіям хибя зовсім не може йспонувати! Виправдуваня поодиноких членів товариства а навіть видлових підношені на зборах, що вони не являли ся на засіданнях видлу і конференціях товариства, тому, бо ось вони не читають одностайно рускої часописи на Буковині а того рода, що хибя не потреба до них додавати ніяких коментарів! — Ред.

Проч з парламентом привілеїв і шахрайств виборчих!

Народне віче в справі виборчої реформи в Глібоці

відбуло ся дня 12. лютого 1906. Віче було заповіжене на третю годину по полудни, однак розпочалося донерва о год. три чверти на четверту, бо вічевіки вижидали приїзду свого милого гостя Ви. п. др. Смал-Стоцького, відемаршалка Буковини. Уже о год. пів 4. зібравсь великий здиґ народу на жей-зничній стації. Приїхав поїзд і лиш вказавсь відемаршалок, а заповнений людьми перон загремів оклика-ми: Славно! — Славно! Люди втихли оклики: славно! приступили до др. Смал-Стоцького представителі громадської старшини, а по них старшина тов. „Січії“, вітаючи його хлібом солом. По короткій виміні привітних промов, які, видно було, навили про-сто з серденя промалюючи, рушив похід на вічове місце. Хоть було справді морозно, віче відбувало-сь таки під голім небом на просторім повітрі Іогіми Лунгуляка, бо великий здиґ народу не міг би був поміститись між чотирма стїнами хотьби як великого будинку.

Віче отворив місцевий над'учитель Михайло Рон-гун. В ядерній бесіді, пояснив причину такого ско-ду людей, підносячи се, що руске мужицтво зрозумі-ло коли не зовсім то хоть бодай в части вагу ви-борчої реформи, коли так громадно зійшлося на віче. Бо справді зібралось не лиш місцеве мужицтво але й з досить далеких закутин повіту секретарського а на-віть зі сторожинецького. Дякуючи за труд в імені місцевих громадян віцем. др. Смал-Стоцькому, посло-ви до сойму радникови А. Маликович і несторонньому учительству і селянам попросив він, щоб вічевіки вибрали собі президію.

На вєсєне учителя Безналка вибрали зібрані председателем др. Смал-Стоцького, А. Малика і Д. Ні-міджана заступниками, а Е. Гуцайла секретарем віча.

По виборі президії забрав слово др. Смал-Сто-цький. В умілій промові показав, як то поступові дер-жави старають ся дати робучим верствам свого су-спільства як найбільше прав, бо чим робуча верства є більш пригноблена тим є темніша, а за тим йде ледача господарка в державі, бо ті котрі удержують єї, не мають права контролювати єї. В парі з ліхою господаркою державною йде єї занепад. Найліпшим приміром є тут Росія і Японія. Росія, такий мілі-тарний велет в Європі, проти якого здавалося не ва-жилаб ся піднятися ніяка держава, той велет падає в борбі з Японією. Японія, малий край супроти Росії але за те робучий нарід в ній є вавінований ширши-ми правами чим в Росії. Тим то й горожани єї осві-ченіші і більш привязані до своєї держави, більш па-трійотичні, бо та держава дає їм запоруну країної долі розумною господаркою; дає надію на найширші свободи горожанам і користуванє на рівний пай всі-ма злобутками культури. Тим то й сльзна така дер-жава і кождий горожанин єї щиро стоїть за неї. Япо-нія побідила своїм возумним праводавством і осві-

тою, а Росія зруйнувалась своїм дисциплінарним і темнотою.

Наша держава вступаючи в сфери поступових держав хоче виборчою реформою дати робучим верствам свого суспільства ширші права, хоче дати їм доступ до господарки державою і широке право контролю, яке було досі вкорочене. Те право давно належалося робучій класі, бо вона властиво удержує державу, платить грошми і кров'ю в формі рекрута. До тепер ті, що менше давали державі, правили нею а ті що головню на них спочиває держава, мали дуже а дуже малий вплив на її господарку. Тут пояснив бесідник що то і на що є парламент, его склад і дотеперішню виборчу систему, яка на скрізь є несправедливою. Оперуючи числами, показав бесідник всі доходи держави і розділ їх на поодинокі класи горожан а відтак паралельно до державних доходів показав несправедливий розділ парламентарних заступників тих клас. — Підчас тої промови чути було між слухачами лиш ахкани і ахкани і слова обурення, так, видно, вражав їх несправедливий цифровий вислід. Вкінці проголосив бесідник резолюцію, яку вісевичи одностайно прийняли, і яку віче ухвалило вислати на руки президента міністрів барона Гавча.

Резолюція є слідувочною змісту:

Сго Експедиція президент міністрів барон Гавч у Відні! Народне віче при участі тисячів селян в торговім містечку Гайбонці дякує Вашій Експедиції за сильне поперте виборчої реформи і просить прийняти до відомості, що руский нарід на Буковині готов бо ротиє всіма средствами за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом виборчим.

За президію народнього віча: посол Смаль-Стоцкий, посол Малак, господар Німіджан. По віцямаршальськи промовляв учитель О. Беззнако, вказуючи на Кодо польске як на найбільшого ворога справедливого, безпосередного, тайного права виборчого і зазначаючи головню те, що чим більше ми Русини будемо працювати коло переведення того права тим більш поможемо собі а тим самим станемо помічниками й баронави Гавчови, який конче хоче завести те нове право виборче навіть проти волі шляхецького кола і других дідачівських заступників.

Відтак говорив посол до сойму з серетського повіту А. Малак. Він напминав нарід, щоб живо інтересував ся виборчою реформою, бо она є переважною для мужиків і щоб вже заздалегідь готовив ся до неї. Вказав і на ту можливість, що може теперішній упривілейований парламент не ухвалить виборчої реформи, бо може барон Гавч, який хоче перевести ту реформу, стріне ся з опором більшости ворогів реформи то нехай мужики будуть добре приготувані до нових виборів ще після старого права виборчого і нехай тоді вибирають лише прихильників рівного, безпосередного, неспадкового, тайного виборчого права.

По короткій промові, яку ще виголосив учитель Ів. Кошка, забрав др. Смаль-Стоцкий голос вдруге, поправак вісевичів і закрив збори.

На послідку хор відсвідав „Ще не вмерла“ і одушевлені вісевичи розійшлись спокійно дехто по домівках а дехто саними чи желізницею в свою дорогу.

Е. Гуцалю, вісевич секретар.

Віче в Гатні (повіт сучавський)

в справі виборчої реформи та нашого національного положення відбуло ся дня 28. січня 1906. На віче зійшло ся много народа. У наших повіт сучавський руских віч досі не було, тож люди хотіли довідати ся, що будуть там говорити, бо за таке саме віче в сусіднім селі Марицеї, через доноси ромунізаторів стягали жандарі протоколи. Віче отворив учитель Антін Арсенич. Председателем вибрано Георгія Швидуняка. В справі виборчої реформи говорив учт. Антін Арсенич. В довгій промові обяснював кривди теперішньої виборчої ординації, в кінці поставив внесення, щоби телеграфічно повідомити президента міністрів, що і наше село домагає ся зміни виборчої реформи в напрямі загального голосування, що присутні одностайно ухвалили. Другу точку: справу нашого національного положення реферувал учт. Адріан Мигасюк, той самий, що із за мерицейського віча мав нагоду переконатись із „безсторонністю“ і „тактом“ судового секр. Туртурана у Сучаві. Бесідник доказував, що Русини не різнею, але правом дорогою домагають ся своїх прав. Вкінці поставив внесення, щоби подякувати телеграфічно руским послам у Відні за їх ширі заходи около руского народу. І се внесення прийняли вісевичи з одушевленням. По тім забирав слово ще багато людей, виводячи свої кривди головню що до покривдження рускої мови.

Вісевич.

Телеграми „Буковини“.

Дня 20. лютого 1906.

Відень. Парламент. В дебаті заявив презид. міністрів, що він має повноваження заявити, що сегобачній легіслативі остає запоручений законодавчий вплив на спільні справи в повнім обемі, що австрійський парламент не має чого поборюватись, щоб його через односторонній зарадження дотикаючи наші інтереси поставлено перед довгою факти. (Ожиглени пританування). Дальше заявляє презид. міністрів на основі уділеної повноваження, що в випробуванні основі спільної армії

не заїде ніяка зміна. Се відноситься ся також до звертних прав найвишого полководця що до керування і проведу у внутрішній організації армії.

Будапешт. Комісар Нирі оголошує в урядовім дзвоні протокол із вчорашньої інтервенції полковника Фабріціуса із заміткою, що він військовою силою не допустить до того, щоб правосильно розв'язаний сойм відбув зановіджене засідання дня 21. лютого.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. лютого 1906.

Вістки із рос. України. Українські часописи перенесені описами арештовані і в'язні насиль рос. уряду а рівночасно вістками про прями чуда, які робить між народом українське нечестне слово як ось на Кубаві або й у Холмищені. — Київська „Громадська Думка“ після кількадевного замкнення виходить знова. — В Одесі як довідаємо ся — стануть зараз виходити „Вісти“. — В Харкові дістав шт. сов. М. Ф. Лободовський дозвіл видавати двотижневий часопис „Порада“. — Перша книжка київського місячника „Нова Громада“ друкує ся і вже незабаром має вийти з друку. — В Могилеві Подільському гурток польських дідачів видавати ме для укр. селян тижневий часопис „Світлову зірницю“.

Машинові карабіни в Австрії. Міністерство війни має сего року завести при кожній дивізії піхоти і кінниці по одному відділові карабінів машинових, які оказались велими пригідними в російсько-японській війні. Кожний відділ машинових карабінів мати ме спершу по два а відтак по чотири карабіни із скриньками по 12 тисячів набойів, а також два вози з амуніцією. В склад його будуть входити 2 або 3 офіцери кінні, 2 підофіцери і двоє жовнірів до кожного карабіну і возу з амуніцією. До перевезу служити ме чвірка.

Черновецька державна поліція, якої так забавля „батьки“ наше місто, в своїй поведінці зовсім не придержує ся бажань висловлених при її ухваленню в соймі. Місто згадності починає населене відчувати твердий пистук поліційний навіть там, де йому нема місця. Ось на сходинах тов. „Мироносиць“, які впрочім випали дуже гарно, та були призначені лише для запрошених гостей, відкомендовано комісарі поліції, тайного агента і одного поліційнта, які однак завдяки проводови п. бон. Тарнопенського поведились зовсім тактовно! До тогож стягнуто із сего добродійного товариства 14 здр., дарма що такі ошати за дозволу на переступлювані т. зв. поліційної годниці обовязують після § 2 розпорядку мін. справ. внутр. із 3. дівітні 1855. р. ч. 62 в. з. д. хіба тільки шинки, ресторани і каварії, а не товариські сходники добродійного товариства! Се відносимо на адресу дирекції поліції, яка повинна хіба дбати, щоб поліція не була у населення синонімом шikan а сторожем права. Впрочім поліційні функціонарі, заняті того вечера безцільно в тов. „Мироносиць“ мали далеко більше діла в самім місті, де під основою ночі поповнюєть тільки крадіжкий, яких винуватків чомусь важко знайти...

У Рананчу гуляють хулігани. Пишуть нам: В вересні 1905 відбували ся в Рананчу памяті збори для кандидатури д-ра Авр. Оичула. Того самого дня гей пізнаємо, перейшли якісь невідомі і невисліджені люди тутешнього парубка-сичовика Грігорія Кашула на дозвіз, затагли его під хату звісного агітатора грошодупів, Івана Вівчарука, тай покололи парубкови голову в 10 міснях, лишаючи его відтак безпам'ятного в крові. Вийшов господар з хати, і каже, що ратував! Наколи побитого аж дома до памяти приведенно, шепотів він, що его покалічили Николай Красовський з своїм сином Грігорієм. Мама повезла умираючого Кашула до Чернівців до краєвого шпиталю, де він пролежав щось 3 місяці, відкиля вийшов здоров на тілі, але слабій на умі. У вівторок дня 13. лютого с. р. відбула ся в Чернівцях кримінальна розправа проти згаданих Красовських. Сей диний поїхали туди бувший двірник Шнайдер, Грігорій Красовський, брат Николай і Жид Манашко Кула, тутешній огладал свиний! Що на розправі було, того не знаємо, але полагались ся. Вертаючи по тій розправі, взяли Красовські Кашула і вуйка Івана Вівчарука на свою фіру до дому, а по дорозі наїхали ся в коршми коло моста таки добре. Дома перед школою встав тато М. Красовскі після сина із возом до дому (дорога туди веде попри читальню), а сам з Вівчарюком зайшов до коршми. Перед читальнею, де міститься ся й sklep, фіра станула і до неї увійшов мол. Красовський із Кашулом, де на них ніхто й не зважав. Аж ось за кілька хвиля почали вони оба тихцем головичити ся. По сім парубок Красовський вибіг на двір, сів на фіру тай почався домів. Тут ханув жем'яні гралі, побіг в заводи до проїнації по тата. Відом біжуть до читальні, на дорозі вдарив молодий Красовський господаря Івана Миронюка гралями так сильно, що той повалив ся у шанець, а відтак хотів пробити Івана Турчака, а той бідачесько в крик: за що колете! Прибігли до читальні, де в sklepі був директор тамтої школи п. Ярошинський, купуючи марки листові. Двері до sklepу виважено, шибі побито. Тато Красовського у sklepі на дир. Ярошинського пхнув гралями, але на щасте не потрапив! Пішли до другої кімнати до читальні, тут

пробив Тодера Закіпняка в руку, Грігорія Миронюка і Николая Сорочана пхнув у груди гралями, пробиваючи їх подвійні кожухи, а молодий Красовський стріляв з револьвера. Люди в читальні навіть не реагували, заскочені зовсім нечаяно, бо Красовскі вилази на них зовсім без причини! По тій сцені вертали Красовскі і Іван Вівчарюк, здає ся, до проїнації, а переходячи перед шкільними дверма, у яких стояли 3 учителі, о. катехист і директор, зачали на них кричати: „Кров маєм з вас проливати, ми вас побємо на смерть, ви рабівники!“ При тім держав молодий Красовський в руці револьвер. Коли ніхто до них не обізвас ся, потягнули ся, горлаючи простацкі слова, до коршми. Головною дорогою коло проїнації страшно було проходити, бо хулігани кричали, щоб на сто проків їх обходити, бо убиті! — Факт описаний тут говорить так багато, що до него хіба не треба ніяких коментарів. Спитатиб лиш, що робила за той час рараненка жандармерія? Чи охорона житя має бути лише на папері? Подію сю подаємо до публичного відомості і таки до ужитку державної прокуратури, якої обовязком задавити розбій, який обхопив тільки сід на Буковині. Розбишадку пошесті, ширену відомими кругами головню проти руского шкільництва мусять державні органи задавити вже в зароді в інтересі цілого краю!

Ромунізатор перед судом. Дня 18. лютого с. р. відбула ся карна розправа перед станівським судом проти Назарія Балашескула, двірника з Волоки і члена тов. волоскої шляхти за зневагу „Січи“, котрої він тим чином допустив ся, що завісив січову ленту ко неви до шорів близько фоста, і так нарядував через село! За сей обридливий „подвиг“, викликавши тільки немочию і ненавистю до нашого народного розвою, булоб ся ввезло д. Назарієви кілька неділь безплатного мешкання в Івановій хаті, якби скаржучий (кошовий воліцької „Січи“) не дав ся виросити, щоби оскаржений заплатив тільки 50 кор. Се новинно прикортати буту волоского рєзеша.

Вдовині пенсії. Нар. Listy довідують ся, що в міністерстві скарбу заряджено відновити кроки, щоб зрівняти пенсії вдовиць по урядниках, які вмерли перед р. 1906, з пенсіями вдовиними нового типу.

Страйк лікарів громадських триває в Дол. Австрії, що домагають поліпшеня своєї долі, вже поверх дві неділі, та анї краєвий відділ ні правительств не уступають. Лікарі громадські найліпшим атутом свого пасивного опору ужалали зголошування зарозливих хороб без близшого їх означування, бо державні лікарі не булиб в силі перевірити всіх тих зголошень. Та п. фізики порадили собі з тою справою дуже просто, відкладаючи перевірюване зголошування недуг ад calendae gressas, не зважаючи на наслідки, які в данім случаю моглиб повстати із сего між населенем.

Похорон данського короля Християна відбув ся в Роскільде в неділю. На погріб прибули арх. Леопольд Сальватор в заступстві австр. цесаря, королева англійська, королі грецький і норвежський, кн. Михайло Александрович в заступстві царя, цесар Вільгельм ІІ і п. О год. 4. повернено із похорону до Копенгага.

Оповідки, іменованя і т. п.

Шевченківський концерт „Бук. Боляна“ відбуде ся — як звісно — вже 3. марта 1906. Щоби всі точни програми були бездоганно виконані, треба, щоб всі члени були присутні на кожній з послідних проб. Особливо звертаємо ся до членів мужеського хору, який має виконати новий імпозантний утвір Лисенка „Гімн“ до слів Ів. Франка, скомпонований на мужеський хор і повну оркестру. Ізза того, що сям разом заступити оркестру фортепьян, хор мусять бути тим сильніший, щоби утвір не стратив на своїй могутності. Для ухилення неприємних несподіванок на концерт і для удержання товариської дисципліни, заважаємо, що до співучастя в концерті не допустить ся нікого, чи із жіночого чи із мужеського хору, хто не явить ся на пробі вже слідувочної середи дня 21. лютого с. р. — Від Виділу „Бук. Боляна“.

Вінчанє п. Володимира Окуневського, артистара в Гайбонці із п. Леонадією Маевскою, дочкою Марцеля і Вікторії Маевських в Качині відбуде ся дня 24. лютого 1906 о 11. год. перед пол. в руск. кат. церкві парохіальній в Чернівцях. (Адрес: Чернівці, готель Центральний).

Загальні збори читальні „Рускої Весіля“ в Нових Бросківцях відбудуть ся дня 24. лютого 1906 о 2-ій годині по пол. в домі господаря Георгія Многодїтного з звичайним дзвонним порядком. — За виділ: Іван Сидор, голова.

Із штуки і літератури.

Дальший репертуар „Руского нарсдн. Театру“ у Львові, (сала „Jad Chaguzim“ улиця Бернштайна). У вівторок дня 20. с. м. (перший виступ зазначеної української артистки п. М. Заньковецької) „Наймичка“ драма в 5. діях, Карпенка-Карого. В середу дня 21. с. м. „Діти Ванюшина“ сцени семейні в 4. діях, Пай-донова. В четвер день 22. с. м. (виступ п. М. Заньковецької) „Батькова казка“ драма в 5. діях, Карпенка-Карого. В п'ятницю дня 23. с. м. „Хазяїн“ комедия в 4. діях, Карпенка-Карого. В суботу дня 24. с. м. (виступ п. М. Заньковецької) „Суета“ комедия в 4. діях, Карпенка Карого. Абонамент: перворядний на 6 вистав 15 кор., другорядний на 6 вистав 10 кор. — З поважанем директор Микола Садовський.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числиться ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Вашківцї н. Ч. відбудуть ся дня 28. лютого 1906 р. о год. 1 по полудни в кімнаті хлопч.ої школи. Порядок денний: 1) Отвореніє зборів. 2) Справозданє старшини із діяльности за адміністративний рік 1905. 3) Справозданє касове. 4) Уступленє 3 членів ради надзорчої. 5) Вибір трох членів і председателя ради надзорчої. 6) Вільні внесення. — *Іван Герасимович*, начальник каси.

Лише 1 корону

стоїть річник 1905 „ДОБРИХ РАД“. Змісту: 388 порад, 94 рисунків, 101 допитів, а 138 поучаючих афоризмів. — Річники з минулих літ продають ся за половину ціни. — Передплата на 1906 рік 2 Кор. Адреса: „Добрі Ради“ — Стрілецький Кут (Буковина). 24 1—5

Гумористичний куток.

Надгробна промова п. коменданта батерії.

В 3 батерії Х-го реґіменту артилерії помер найліпший воїн. На похорон вирокували офіцери і всі жовнярі. Канєлан як раз запечатав гріб, аж ось виступає шеф, батерії, щоб помершому посвѣтити кілька слів:

„Жовніри, кого Бог любить, того він навіщує; мене навістив Бог, забираючи мені найліпшого мужа в батерії. Шульце був бравий жовнір, що все сповняв свої обовязки, він ніколи не оставав по за урлоп, як се лише вчера зробило двоє лайдаків з поміж вас. Се був жовнір порядний, що свій мундур і „клайніґхайт“ держав в порядку, а не був такою свинею як Маєр, що прийшов на „дйхенпараду“ в неупоряданих чоботах із обірваним ґузиком. Фельдберґ, Запитати: Маєр три дні „касарника“. Аміні!“
Siplicissimus.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРґА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Передплачуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передпл.
враз із „Рускою
Радою“ 18 Кор.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагніток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Реальність

обнимаюча оден дїм мешкальний, (4 кімнати, кухню, сїни, 2 нивинні, керницю, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 кімнати і кухню, фальчу города (частину садовина, частію простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Власних інформацій уділити Л. Ренчии, улицы Руска 134.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть
NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените умиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костей, плечий, гістїя і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (флашчок) 8 кор. з оплатою і опакованєм. Тисячки листів з подякою. — Висілка 2 рази денно до всіх країв.

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 піль. разом з передніми колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Льюкомобілі, Молотїлки, Сїчкарки, і в загальї всілякі знаряди господарскі.

Каталоги на жадає дармо.

23 (1—30)

Всілякі сикавки огнєві і до огорожу.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дїм „Просвѣти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вклади кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотеку або за порукою; дає більшї позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносила все 6 проц.

Вклади можуть вкладати також не члени.

Вклади виносять 31. грудня	К	2.072.928
Позички уділені	„	2.042.615
Уділи членські	„	162.127
Фонд резервовий	„	30.288
Цінні папері і льок.	„	257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкви, бурєи і инші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

НОВІ НОВЕЛЬКИ

Евгена Мандичевского
під заголовком

СУДЬБА

мож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сеп. оправі.

Знаменитий мід

десеровий кураційний 6 К. за 5 кіль оплатно. — В плястрах 1 кіль 2 К.

Від руского замовленя даю 20 сотків на будову руского театру. 105(22-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберґа ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хїньского срібла ц. к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відні.

Товари бронзов. і шіпряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тятарки на листи і папері, попельнички, стїнні декорації, етажерки, нецезарія шіпряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожи.

Артикули галантиєрїї. Найновїшї дамскі пояски, рукавички, маншети, ґудзики, ковчарики, бурштанові цигарнички, злорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струєвих шер, пераївки, газзи, з кістяними ручками і ж.

Рукавички з оленєвої шіпрі, Гласє, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведскі рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна мунїция.

Капелюхи з лїшу, з льодену, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках.

Кальози і черевини до сїґу правдиві петербурскі найліпші фабрикати. Величезний вибір.

Самостїйна продаж капелюхів Відні, Йосефа Піхлера і Синів у Гвацу, дїм, склад американських черевиків

з ц. к. надвірних фабрик Генрика Іти, у Антона Чапека у Відні, Ф. К. Попера у Хру-Нотхаву Пулі і Нартонґа у Востоні.

Товари обуяні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreauх, Bockealх, з гемаж, сатини, сукна, футрвані або ні, склад лїкерів чорних і в иньши красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дїтїй, чоботи і шн-черевини. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і талї. Правдивє білє Еґера і Д-ра Лямана. Паньчохи для панів дівчат, ваттаники вовняні, перепаски на тїло, огрівачі колін, чепці, охоронячі узкамаші і т. д.

Бїлє. Для панів, панів і дїтїй в найновїйших красках.

Товари футрянї для панів і дівчат, різні ковчїри і шарукавки, з куні, шкотеки перскі, тибетанські, шапки, кучма і різні артикули до польованя, вовняні різної модїйної сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зга. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зга. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані візні від порга. Рукописи звертає редакція лише на попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і з 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Промова посла Миколи Василька

виголошена в парламенті дня 15. лютого б. р.
в дебаті над контингентом рекрутів.

(Кінець).

Я маю звернути до військової управи ще й сей зазив, аби вона тямала, що руский нарід так само платить для армії податок гроша і крові як всі інші народи, тож годі вживати військо або жандармерію для оборони гнобителів руского народу. (Оплески). Мої панове! Переживаємо важні часи, а теперішній рух найшов живий відгомін спеціально між населенням східної частини монархії і я надію ся, що високе правительство те розуміє, що як би воно прийняло свою програму, то тоді б рух сей спалахнув подумінем, якого пригашене вимагало би обережності й великого виrozumіння із боку міродателів чинників. А колиб хто радив або казав правительству, що воно задавить сей рух військом або жандармерією, то він його свідомо зводить на безпути. (Оплески). І я мушу ще раз повторити, що військо і жандармерія є в Австрії хиба не на те, щоб гнобити і насилувати руский нарід в інтересі його ворогів, той сам нарід, що з таким пожертвоуванем стояв усе по боці держави й династії, не вважаючи на те, що йому заподіювано. (Оплески).

Мої панове! Кожду марну притоку, то хочби таку обставину, що якийсь східногалицький дідич не виплачує своїм робітникам платні, або що якийсь посесор хоче своїх робітників скривдити уживає ся на те, щоб випустити на населення жандармів і військо. (Так є!) Хоч се не вірогідне, а однак руский нарід мимо того все ще має повну надію на своє естество в сій державі і на охорону династії перед його ворогами. Але ся система мусить вже раз скінчити ся і я не заперечую сего, що як раз се правительство, сей кабінет так починає ся поводити, немаче задумував числитись з руским народом. Але я мушу перед тим остеречи, щоб він не поступив назад, бо наслідки сего моглиб бути злочасні для сєї держави на сході монархії а передовсім в наших околицях. (Пристакування).

Мої панове! Коли ми помімо отсих моїх нинішних виводів та помімо рекримінацій, які ми підносили у сій державі з повним правом цілими десятиліттями проти попередних кабінетів не стоїмо на становищі опозиційним, то се має свою причину ось у чім. Нам здає ся — як се я згадав вже на початку — що й теперішня військова управа стоїть на шляху програми, який більше наближував би ся до потреб народу. А ще більше склонює нас до сього та обставина, що се предложене вно-

сить кабінет, який піддає під загальну дискусію і бере в свою програму загальне і рівне право голосування, що творить головну програмову точку руского народу. Коли розважимо події в сій палаті із послідних днів та возьмемо під розвагу спеціально отсю дебату, а при тім пригадаємо собі, що кожда дебата над військовими справами все одно чи в парламенті чи в делегаціях викликала цілу навалу ба просто чисто повільно патріотичних „контрпропозицій“, заяв та фраз про підпране держави і т. д., то тепер ми бачимо, що нині ті всі „підпори держави“ на всіх язиках мовчать. На ліві безбідників можна ледви їх знайти, а й там позанимали ся вони сям разом аж під кінець, в надії щоб не прийти на чергу говорити. (Веселість). І се все мусить наше, що так скажу, довіре до сего правительства тільки скінчити, бо ми бачимо зовсім ясно, що правительство — як нам видає ся — добачує свої підпори не в так званих політичних авторитетах, що досі шкатульгали між народом на ходілях, але воно хоче спробувати оперти ся на населення, на широкіх народних масах. Наша сила в сій державі є як раз народна маса, ми маємо мало упривілейованих, а за те маємо народ, народ робітничий. Отгити те й хочемо тому правительству, що задумує подбати про потреби робітничого людю, хочемо — як я се вже раз казав — дати за ладаток довіри. (Живі пристакування). — *Посол Гавк: Дай Вам Боже щастя!* Саме тепер зачав я описати зроблений членом одної партії, язаб нас радо виділила із австрійського тіла державного. (Оплески посла Гавка). Сеж Вашим бажанем, мої поважані панове, але з нашими бажаннями воно згоджує ся. Ми хочемо жити в сій державі з вами, ми не хочемо, щоб ви жили без нас, або щоб ми були без вас. (Оплески).

Висока палато! Я говорю коротенько, бо ми з огляду на важне предложене, якого вживаємо, хочемо все зробити, щоб найшвидше поладити обсяг праці сєї палати, який лежить між тим предложеном а нинішнім моментом. Але годі мені свою промову скінчити, не зреагувавши на одну подію, яка дучила ся останніми днями в сій палаті, яка дивним дивом не найшла спонтанного осуду в парламенті із боку експедицій і упривілейованих, якого я сам надію ся. Кажу „дивним дивом“, бо впрочім, ну розуміє ся за кабінетів, які ближше стояли до тих панів, як нинішній, уживано кожної відповідної і насильно натяганої нагоди на те, щоб замальовувати ся в ролі „близько стоячих біля престолу“ та щоб боронити цесаря і династію навіть тоді, як на них не нападав ніхто. (Дуже глухо!) Зовсім инакше прийняло ту подію населення: мої виборці і весь руский народ у Австрії, в якого імені нині промовляю, згод-

жує ся вповні із всіми верствами народними в Австрії, що сїю подію найострійше осуджують. (Пристакування). Помимо того всего, що нам у сій державі заподіюно, помімо всіх правительств, що нас насилували що піддержували з боку держави а навіть і династії наших найгірших ворогів у Галичині, може я з повною свідомістю, що висловлюю почування й бажання кожного Русина в Австрії, відповім на те, що стало ся тут в палаті сказати: Боже буди покровителем нашого старого цесаря! (Оживлені оплески і оклики, безсвідомі із богато боків гратують. — Між гратулянтами був між иншим м. обор. краєв. Шенайх, мекский міністер Ранда, референт Гнєвош і богато дружиж послів).

Листи з України.

Катеринодар в лютім 1906.

Уся кубанська область об'явлена на воєнний стан, а усі гори області: Катеринодар, Ейск, Майкоп, Теслюк і Анапа — на „усильнон охрانی“.

Почало ся з городів. В Катеринодарі війська, до останнього часу слухняні урядові, почали хвилювати ся і зріпати ся стріляти в народ... Шлях до городжанства указав 252. анапський резервний батальон, москалі котрого повиганали офіцерів, захапили свій батальонний стяг, пройшли по вулицям Катеринодару і заявили свої вимоги, найбільш економічного змісту, але загально-государственного напрямку. Позаяк Анапці не тільки не робили бешкету, а добровільно тримали сторожу по городу проти хуліганів, котрих наміряли ся бити не жалюючи, то городяне дуже симпатично віднесли ся й до них і до їх справи. Уряд пробував було налякати салдатів козаками, але ці зріпки ся і Анапців ухотетували. Потім „збунтував ся“ 2. урупський козацький полк, на котрий, за його лютість і розстрія робітників в Новоросійську, в Катеринодарі, усі дивили ся з опорою і ненавистю. Урупський полк узав свій полковий стяг і скарбницю, зріг ся виконувати поліцейську службу і, вибравши з поміж себе командирів (офіцери залишили ся в Катеринодарі), пішов у свій майкопський отділ. Залишивши стяг і скарбницю скрию в станиці гілчінській і поставивши там сторожу, Урупці послали делегатів по станицям, щоб вислунити козакам громадам їх домагання. У Майкопі Урупців стрічано з хлібом сією і в Майкопі-ж вони випустили відозву, у якій звертають ся до „усіх русских граждан“. Урупці розказують, як поневіряло ся з ними начальство, як вони сліпі і слухняні йому, „били нагайками і прикладами людей, топтали їх кінями“, „держали сторожу у Новоросійську біля гостиниць і публичних домів“, але аж „після

2) Лист про кусень Італії.

(Дальше).

Ратуш показав пів до 13. години і в пристани появил ся біленький як лебедь корабель „Вальдо“ з червоно-синьо-червоною хоругвою. І ось почала ся моя їзда перша по воді.

На березі появилася чудно уніформована людина: шабля коротка, сподній гей турецькі, мантія іспанська, а капелюх ніби французський з на метер довгим а 2 палі широким пером. Се був італійський стражник.

В кораблі була тільки І. і II. класа. Ми вийшли на палубу і ще раз окинули оком Ріву і цілу околицю. Було чудово! Хто не вірить, най сам переконає ся. Тільки вітер дув трохи за сильно. Корабель гукнув — чи рикнув — захатав ся і поволи майже незачав віддаляватись від берега. В синяво-матовім світлі зникла за нами Ріва, а в рожево-золотому виривали перед нами місцевості одна по другій Limone, Maescesine, Gargnano, Maderno і Fagnano.

До кожного з сих сія прибивав корабель, то набираючи то віддаючи пасажирів. Чисте лазурне небо відбивало ся всіма відтінками в легню озлюючій воді, що під самим кораблем прискала і шуміла білою піною.

Над нами в воздухі літали — колихались білосніві мези і ковтали зручно кидані їм кусочки хліба.

Сівши на лавочку в середині, приглядали ся ми хвилю також могутчо працюючій машинерії, — лавіринтови рур, коліє і інших таких жельзних круцоб. З бічних дверей виглянув кухар пароходу — розумієть ся здорово грубий. Матроси ходили, перевалюю-

чись з боку на бік своїм характеристичним ходом; ніби ходили, ніби лінувались ходити; а почавши від самого капітана всі плюють з подиву гідною замашистістю.

Один Італіянець з огнистими очима, після якого цілої наружности і поведєня пізнати було вроджене донжуанівство — моргнув на мене. Що ж? Нічо, — до дуелю не прийшло. Впрочім по його майстерно розрубаний чи роздрананий борід — очевидно трофей якоїсь любовної авери — можна було з певністю заключити, що йому такі дурищі не першина.

По прочім „населенню“ корабля як і взагалі по теперішніх Італіянях пізнати потомків колишніх славних Римлян тільки ще по мальовничо фаддами закидуваній плахті, чи манті, — на спосіб давних римських тог. Однак з сього ще не виходить, щоб кождий, хто лиш закино пелерину гавельюка з правого боку на лівий через плечі виглядав зараз на якого римского потомка або Італійця...

Але вертаймо до річи.

Рівномірне колихання корабля зачало мене потроха нудити, тим більше, що до плазби належить конечно знана морська хвороба. Однак сила волі поборола химерний жолудок так знаменито, що почувал навіть апетит, а згадавши рибу, котру так люблю, і подумавши, що так сказати — плиним над самим рибничим царством, — забавилось мені риби — що аж. Та дарма! Їх не можна було дістати.

О 15. годині причалили ми до Гардоне. Ми висіли оглянути місто. „Вальдо“ відплив назад, а за годину мав прибути другий корабель, що мав нас забрати. Тимчасом коли ми наспацерувались по-під

пальмами і покріпившись вийшли на час до пристані, — не-пунктуально, як звичайно, (порядки в Італії!) корабель відплив вже, що й сліду по ньому не лишилось. От вже і почала ся кара за снадери по-під пальмами...

Другий корабель плыв аж рано, отже треба було переночувати в Гардоне. Ми вернули назад до ресторану, у якім були перше і почали пити каву та писати картки. Картки були прегарні і предорогі — кава препогана, а було єї так багато, що сівши за ті два збанки з чорною і білою юшкою, можна було жльонати аж до рана, — ще й три ліри коштувала. Я все любила каву... та тоді в Гардоне гадала вже, що ж схочеть ся мені вже кави пити хиба аж за рік.

До того цяглет добрих не було, — як їх в цілій Італії нема. Тут тютюном торгує хто хоче, бо на нього нема монополю, — за те єсть монополю на сірники.

Вибираючись до Італії думалам також, що аж там найм ся помаранч до скоху; тимчасом всюди одна помаранча — 15 центимів. Се рішучо відбирає апетит до помаранч тим більше, що смаком вони майже нічим не різнять ся від цитрин. Несчастливу масу найкращих екземплярів розсидает ся по світі — найбільше їде до Відня, де коштують 4—5 за 10 сот. Хто хоче їсти помаранчі — най до Італії не їде.

Тимчасом зробила ся щось 21. година, і ми по вечері, лишивши таки ту нещасливу каву, пішли спати.

Покоїв був за дуже невідгідні гроші — дуже відгідний і з комфортом, так що ми і через ту за-велику вигоду проспали ранній парохід.

17. жовтня" вони розібрали, що йшли проти правди, „робили злочинство проти своєї вітчизни“. Далі в відозві надруковано, що „поки Урунці прохали відпустити їх до дому, де господарство без робітників марнується, то уряд виставив проти них козаків-пластунів, котрі однак не захотіли стріляти. Вкінці відозви говорять, що Урунці не хочуть більш служити на поліцейській службі, хочуть мира і прилучають свій голос до голосу усієї Росії і вимагають:

1) Складання зараз же Государственной Думи на підставі відомих чотирьох формул.

2) Увільнення покараних за політичні злочинства.

3) Узагальнення їх роспуску.

4) Уконтентування їх ріжними дозволями.

5) Щоб ніхто з них не постраждав — „за кожного покараного козака повстане в оборону увесь 2. урунський полк“.

„А поки не будуть виконані домагання, ми не становили зброю і скарбницю залишити при собі. П. урунський козацький полк“.

В назу відозви надруковано:

„По примусу Урунців і задля захисту спокою города друкувати дозволив і. д. Поліцмайстер Ромашук. г. Майкоп, друк. П. Чернова“.

Разом з цим захвилювалися пластунські батальйони. Деякі (14, 15 і 17) вже зріклися йти на „внутрішнього ворога“ (в Гури і тут на Кубані) і самовільно розійшлися по станицям. В Катеринодарі злившись ся 13. пластунський батальйон, але рух поміж ними ні для кого не був секретом...

Один артилерійський урядник доніс, що салядати і козаки збираються десь таємниче і комунують зраду: заміряють ся арештувати військовий уряд.

Начальство перелякало ся і ввело „усильну охрону“ і розіслали по границям циркуляр, в котрім каже, що город в небезпеці, що революціонери хочуть захопити святиці кубанського війська: регалія, клейноди, хочуть заарештувати уряд військовий, і закликає охотників до оборони. Охотників прийшло цюс чотири дідка, але для „внутрішньої служби“ забрана 3. черга і підготовительний розряд козаків — самі майже хлопці. 24. і 27. грудня знову стріляно по людям. Мирні городяне стурбовали ся. До наказного атамана потягнули ся депутати: від міщанської громади, від Думи, від конституційно-демократичної партії — просять, щоб знати „усильну охрону“ і виведено ці останні війська з городу. Генерал Одіщов нічого путнього не сказав, признав ся, що усиленна охрона йому потрібна, аби мати право арештувати ораторів соціал-демократичної партії. І дійсно, Катеринодарський острог повийсний арештованими адміністративно. А зараз, коли область объявлена на воєнним положенню повні і усі тюрми по станицям. Атамани оділів одібрали права генерал-губернаторів і хватають найбільш учтивих станичних, котрі повірили 17-тому жовтня необережно і з молодим запалом розпочали вияснення народової свободи і конституційного ладу.

Козаки — тугі на лібералізм. Але в останній час і вони заворушили ся. По границям розпочали ся по багатьом станицям мітинги. З деяких требовали ораторів. Література тенденційна розхватується. Люди їздять в другі станиці на мітинги... По аграрному питанню існує чимале непорозуміння: „городовики“ себто люди зайняли, без землі цикавлять ся і вимагають землі, тубольні козаки, котрі мають ще до сити порядні наділи з готової землі, боять ся, щоб у них не одібрали їх землі (є якісь мерзавці, що посилають анонімні писані канцелярською мовою відозви

Аж коло 11. години вийшли на терасу ресторану пана Ferrari, де знов снідали-обідали і пасли очі на чудовій околиці і веселками граючим озері.

З віддалі долітала мелодійна арія відзвонюючих звонів, — що гомонять так тільки в Італії. Попробувала я п'яно того ресторану, заграла кілька наших пісень, які для Італійців таки меніша *tabula rasa* і *obscura* як для Тирольців з їх „йодлерами“ — однак п'яно було тверде, видимо конструкція його обчислена на здорові мужескі руки — і перестала, бо заболіли пальці. О пів до 12. год. прибув корабель, такий той сам наш „Вальдо“. По дорозі до нього заграла чудово італійська Катеринка на візочку запряженім малим коником. Катеринок очевидно не любила я ніколи — але ся грала дійсно прекрасно, мов ціла оркестра повними, звучними тонами і узносованими переходами.

І знов уносив нас корабель по темно-синій воді, що ледви флювала, мов дихала, мов морщилась.

Знов виділи на березі деревляні захисти цитрин і помаранч, що творять одиниці промисл тамошних бідних мешканців урожайної, італійської землі, бо до диншої роботи вони за ліниві; люблять тільки слухати, як ростуть їх цитрини і помаранчі.

В дали вирінає островець „Isola Garda“ мов оаза в водній пустині і віллі мавританського стилю, твердині, кучеряві водопада і білий замок-вежа „Ruhland“ вбудований в самім озері і мабуть тому такий чистенький...

Прибувши назад до Рівні, всіли ми зараз до потягу їдучого до Морі; тут мали пересісти в другий потяг, що вже мав нас завести прямо до Штайнах.

(Конець буде).

по станичним правлінням про те, ніби городовики хочуть одібрати у козаків землю). Але по політичним питанням люди починають розуміти ся, та воєнне положення багато цьому пошкодить. Уже зараз з етолиці Славянської привезено до Катеринодарського острогу станичного атамана Солов'я, воєнного врача Америнова, інспектора училища Косовського, псаломщика і п'ятеро учителів... Інтелігенцію арештують, а рух ширяться. Хто-ж тепер поведе його в порядні, мирнім напрямі?!

С. Закубанський.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На передвчерашнім засіданні парламенту предположило правительство угоди торговельні і договір з Росією в справі плава і відтак закон уповажнючий правительство до провізоричного управління відносин з загралицею від 1. марца до 30. червня. — Палата приступила відтак до дискусії над відповідною бар. Гавча на інтерпеляцію німецьких партій в справі відносин Австрії до Угорщини. — Пос. Шенерер зазначив, що тота дискусія противить ся регуляціям, бо вже розпочала ся була нарада над законом о товариствах з обмеженою порукою. Бесідник закидав президентові міністрів его самовільне поступоване. — Бар. Гавч відпер тоті закиди з цілою рішучістю. — Пос. Грабмаєр звизав правительство, щоби предположило внесення що до ревізії постанов угоди з Угорщиною з 1867. р. в цілі стереження інтересів Австрії. — Пос. Гросе, обговорюючи відносини Австрії до Угорщини, порушив також справу вилучення Галичини і сказав, що трудності переведення тої справи лежать в сфери сфери з Угорщиною. Описав промовляти ще пос. Дідущицький, котрий звернувся на теперішні події на Угорщині і зазначив, що в виду тих подій повинен тепер бути в Австрії кабінет, вишований з парламентарної більшости. Пан грабмаєр намагав ся сили дохити кабінетові Гавча за его виборчу реформу, а за притоку до сего звав те, що він урядничий. Тількиж диво, що п. козовці підпирали досі всі можливі урядничі кабінети, ба не мали нічого навіть проти урядничого кабінету бар. Гавча до осені, себто до часу, як ще він не заявив ся рішучо за загальним голосуванем! Презес польського Кола тепер взагалі старає ся виступати як шеф реакційної опозиції в парламенті, тільки се не легко удає ся тому, хто вигинає ся перед всіми кабінетами, щоб лише дістати *carte blanche* на невольне галицьких Русинів. На конець говорив ще пос. Еленбоген, котрий заявив ся за політичною незалежністю обох половин держави. На тім перервав дискусію. На інтерпеляцію пос. Крамаржа в справі мароканській заявив през. мін. бар. Гавч, що нема тепер причини до інтерпретованія зяного впроцїм розговору союзного межі Австро-Угорщиною а Німеччиною. Нема практичних причин до обави, щоби з теперішнього політичного положення в Європі мали настати комплікації загрожуючі мирови. В справі Марока має Австро-Угорщина лиш господарські інтереси на оці і стоїть при засаді рівноуправлення з другими державами. На тім скінчило ся засідане.

На вчерашнім засіданні по відчитанню внесення та інтерпеляцій промовляв през. мін. бар. Гавч, відпираючи напасти всенімецьких бесідників, а відтак звернувся проти польського кола і вкінці заявив, що основи армії в нічім не стануть порушені з жадної сторони. Пос. Сильвестер жадав бодай якоїсь провізоричної контролі, доки нема делегації що до спільних видатків; пос. Люкш домагав ся з різнитого становища цілої границі межі Австрією а Угорщиною; пос. Аксман заявив ся за загальним голосуванем, яке єдино може спасти вітчизну по сей і той бік Литви; пос. Крамарж іменем Чехів противить ся персональній уні і цілої границі з Угорщиною і зійшов відтак на загралицю політику, обговорюючи мароканську справу, німецьку політику супротив Росії і Туреччини, зриване торговельного трактату з Сербією, а якою домагає ся порозуміння і кінчить пригадкою, щоби Австрія не опирала ся виключно на Німців і Мадярах, але і на цинших народах, бо тоді тільки завитає для неї ліпша будучина. По промовах пос. Менгера, Берпайтера, Шенерера і Морзеля, промовляли генеральні бесідники Шенерер і Зайц, а по радї фактичних спростовань вчерашню дискусію. Відтак палата приступила до наради над нагальною внесення пос. Хіаріого, щоби відослати до комісії без першого читання закон, уповажнючий правительство до провізоричного управління відносин з загралицею від 1. марца до 30. червня с. р. По короткій дебаті нагальність і *meritum* сего внесення ухвалено, після чого засідане замкнено.

На початку вчерашнього засідання посвятив през. пал. бар. Феттер теплу згадку помершому вчора вночі польському пос. Петру Лурскому, підносячи його спосібности і бесідничий талант. По переході до двенного порядку приступлено до дискусії над товариствами з обмеженою порукою. Промовляли послі Клямпер, Шенерер і Оєнер, та Колішер, який зазначив, що новий закон значно причинить ся до економічного розвитку Австрії. Відтак згадував про значне збірне господарства і запрямити, що парламент повинен передовсім поширити всілякі проби асоціацій, які ведуть промисел, ремесло і торговлю на новий шлях і викликають конкуренцій-

ну спримогу. По нїм полемізував мін. судівництва др. Кляйн із висодами пос. Оєнера. По промові пос. Лінтера дискусія замкнено а промовляли генеральні бесідники Вольмаєр і Сєботка і справоздавець Лухт. По сїм прийато законопроект про товариства з обмеженою порукою у всіх читаннях.

Нині радить палата над торговельним договором з Італією.

На засіданні із 15. лютого вїсє пос. Ер. Пігуляк інтерпеляцію „про поведене не руских гр.-прав. св'ященників супроти рускої молодіжї шкільної“, обговорюючи в ній передовсім подвиги кучурівського ромуїзатора о. Vorobchivici-a, на вчерашнім засіданні вїсє пос. В. Яворський інтерпеляцію в справі за снованія рускої гімназії в Бережанах. Д. 19. лютого інтерпелював пос. др. Скедль про знесенє замкнення границі до Ромуїї, яке існує дотично худоби рогатої і безрог.

Політичний перегляд.

Проект виборчої реформи вносє бар. Гавч в парламенті завтра або аж в суботу. Залежати ме се від темпа, в яким полагодиє парламент справу торговельних договорів із сусідними державами.

Депутация буковинських Поляків, в якій склад входили віцепрезидент буков. крайового банку др. Катетан Стефанович і презес буков. Кола *Polskogo Pa-sakas*, явилась передвчєра під проводом посів Гормузакого і Богосевича у міністра справ внутрішніх гр. Біланда-Райда. Отся чисто дідачівська депутация вказувала на мандат, який мали в ній в парламенті буковинські Поляки (дідичі) і вказувала, щоб через попу виборчу реформу сего мандату не відбирало. Міністер справ внутрішніх відповів, що предположенє в справі виборчої реформи вже виготовленє, а через те тепер неможливо робити в ній якісь небудє зміни...

По 19. лютім в Будапешті. Управляючий комітет коаліції відбув під проводом Кошута конференцію, на якій прийато внесенє, що з'єднані сторонництва в палу того, що сая засіданє обсаджено військом та що військова власть оповістила в „Урядовім Дєвєшнику“, що силою не допустять, аби дия 21. с. м. відбуло ся засіданє, заявляють, що дия 21. на засіданні не являть ся і протестують проти того насилья. — Відтак відбуло сторонництво незалежности своє засіданє, на яким прийато ухвалу управляючого комітету і висловлено довіре Кошуту. Кошут, дякуючи за оузяву, сказав м. и. такє: „Разом беремо ся ми за народні права, за конституцію, за вітчизну. Хоч брутальна сила зробила нам, послам конець, то осталої нам ще права горожанські, а виконуванє їх є нашим обовязком. Я й на будучє посьвячу мое жите ідеї незалежности. Се мое глибоке переконанє, що то, що тепер діє ся, копає грїб для р. 1867., а приготує триймє р. 1848. Най нас Бог охоронить!“

Засудженє б. сербського президента міністрів. В понедїлок покінчив ся в Білгороді процес проти Владана Джорджевича бушого сербського президента міністрів за виявленє державних таємниць, яких мав допустити ся у виданих недавно памятниках про конець родини Обреновичів, із яких подано було децє переводом і в Л. Н. Вістнику. Джорджевича засуджено на 6 місяців вязниці і 15 фр. судових коштів. В мотивах засуду говорять ся, що він пошкодив інтересам сербської держави через оголошенє урядової кореспонденції і довірених розмов із заступниками чужих держав. Міродатною була тут заява мін. справ загралиць, що оголошені документи справді годять ся із урядовими. За лагодячу обставину признав суд дотенерішнє беззамітне жите засудженого. В. Джорджевич у своїй довгій обороні просто відчитав курс історії Сербії за послідні десятиліття, у якій виказував погубний вплив Росії на сербську країну, яка винна й морду Драги та Олександра. Сей процес треба завдячити також інтригам Росії. Засуд прийняв обжадуваний із владчюстю, заявляючи, що він дав йому недостаточний досі диллом на державного мужа, бої у тюрмі сиділи досі майже всі визначні сербські політики.

Телеграми „Буковини“.

Дия 22. лютого 1906.

Відень. Wiener-Zeitung оголошує: Міністер рільництва покликав віцємаршалка крайового д-ра Ст. Смалль-Стоцкого і директора крайової середної школи господарської в Чернівцях Еміля Баєра на ново як членів буковинської Ради культури крайової на період фундаційний рр. 1906—1911.

Відень. Митова комісія прийняла торговельний договір з Італією а також торговельно-політичні устави, уповновласнюючи правительство залагодити провізорично торговельні взаємини із загралицею від 1. марта до 30. червня. У відповідь на запит, які інструкції одержали повновласники для теперішніх торговельних договорів із балканськими державами.

Заявив міністер рільництва, покликуючись виразно на дотичні висноски зложені вже в митовій комісії, що переговори в тих справах по часті ще не розпочинали, а по часті не дійшли до того степеня, щоб можна мати ясний погляд на їхні вірогідні висліді. Нині можна сказати тільки те, що повинувалися дістати поручення довести до договору, який би відповідав інтересам нашого господарства. Відтак подрібно обговорював справу торгов. договору з Італією і Сербією, із якою умови про пошести на худобу рішучо не відновить ся.

Відень. Бюджетова комісія прийняла пропозицію державне про підвищене емеритальної платні служби цивільних урядників державних в дорожній власній асфальтовій і резолюцією внесенню референтом Дуномом, в якій визнає ся правительством, щоб воно в найкоротшім часі предположило законопроект про 35 літню службу, службову прагматіку і змодернізоване дисциплінарного поступованя.

Градець (Graz). Бувший мін. справедливости гр. Гляйсплах помер.

Петербург. В Кубанській області збунтувало ся 600 козаків. Вислано військо. Вже прийшло до конфліктів. Подробиць нема. (Гл. нинішню нашу допис із Катеринодару! Ред.)

Москва. Національний конгрес заступників Союзу із 30. жовтня розпочав ся. Графа Гайдена вибрано президентом.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. лютого 1906.

Національна рівноправність в Австрії — на ділі. Рівноправність, заповучену основними законами маємо, як досі, майже виключно на папері, за те на ділі права нашого народу і його мови кривдять ся майже на кождім кроці і то навіть з боку державних органів: Ось один найновіший примір сего: цк. статистична центральна комісія у Відні видає тепер „Громадський лексикон“ провідний австрійських у накладі цк. надвірної і державної друкарні. Досі, як видно із оповістки в Урядовім вістнику, вийшли томи обнимаючи Австрію дол., Сирію, Чехи і Каринтію в мові німецькій, а до того Сирія в словінській, а Чехія в чеській. Дальше вийдуть ще томи і за інші провінції і то в мові кожного народу, який ті провінції займає. Ось прим. Шлеск вийде по німецьки, чеськи і польськи, Побережжя по німецьки, словінськи, італійськи і сербо-хрватськи і т. д. За те мов на глум Галичина має вийти тільки по польськи, а Буковина лиш по німецьки. Відділи з центральної комісії статистичної повинні знати, х т о в сих краях живе! Звертаємо на сю аномалію увагу наших послів, щоб вони подбали о заховане прав нашої мови у сїм державнім видавництві.

Із центральної комісії для штуки і історичних пам'яток. Міністерство віросл. і просвіти розпорядило, щоб при будові нової гр. пр. церкви в Арборі зладжено відті звіг про удержане і дальше примінене старої церкви, що представляє великий інтерес для історії штуки. Протоєрей Дан предположив монографію монастиря в Путиї та зложив звіг про могилу в Южниці (новіт Кіцмань). Центральна комісія веде в сїм напрямі дальші досліді.

Загальні збори „Історичного товариства“ в Чернівцях п'яті з ряду, відбули ся дня 14. н. ст. лютого. Голова товариства, проф. унів. др. Милькович відкрив збори довшою промовою, в якій почитав зібраних членів і гостей і подав начерк роботи у товаристві за п'ять літ его існування. Товариство не могло розвинути великої діяльності до сїєї пори ізза браку наукових сил на Буковині, та все таки успіхи его, хоч і не дуже значної роботи видно. Робота у товаристві йшла в двох напрямках: товариство плекало чисту науку і старало ся її популяризувати загально-доступними відчитами. Остатніми часами заходом товариства завязав ся комітет, зложений із відпоручників товариства: „Історичного“, „Рускої Бесіда“ і „Рускої Школи“ і сїей комітет має зайняти ся відчитами по селах та містах на Буковині. Відчити вже зачали ся і можна сподівати ся, що певне принесуть великі успіхи. Товариство набуло на власність найдавніший ґрунтовий катастер, який представляє велику вартість і від давна вже збирає матеріали задля топографії Буковини. На жаль робота іде дуже повільно ізза браку людей, що хотіли-б зайняти ся сєю справою. По справозданню секретаря і каспера та перевіренню рахунків із попереднього року проф. Кміцикевич, присутні члени приступили до вибору нового відділу. До відділу увійшли: проф. унів. др. В. Милькович головою, проф. унів. др. Ст. Стоцький заступником голови, проф. др. М. Кордуба каспером, проф. В. Сімович писарем; до відділу вибрано ще крім того проф. др. О. Маковей і проф. Т. Бриндзана. На заступників відділу вибрано проф. В. Кміцикевича і проф. Р. Цегельського. При вільних внесеннях забирали ще слово в справі діяльності товариства др. Маковей і др. Кордуба, а потім др. Милькович прочитав свою працю на тему: „Причини до історії українського театру“. Прелегент подав у відчиті докладно розвій українського театру, а зупинивши ся

на інтерлюдіях зазначив, що дослідники мали-б на тім полі дуже багато ще роботи. Річ у тім, що майже всі інтерлюдії, які грали ся у нас, своїм походженням не рускі, а походили далеко на западі, звідки через Польщу дістали ся до нас і прибрали свою власну, відмінну трохи від західно-європейської форми. Прелегент доторкнув ся справи образів, що представляють занорочені Мамаї і замітив, що ті портрети схоплені живоцем із сцени. По відчиті обробленім сумлінно, виголошенім з незвичайним інтересом розвинула ся довша дискусія, в якій забирали голос проф. унів. др. Ст. Стоцький, проф. др. Кордуба, проф. Кміцикевич і проф. В. Сімович. Відчит нагородили зібрані оплесками.

Міністри про черновецькі мійські справи. В рейзді із Триєсту зупинив ся бурмістр др. Райс у Відні, щоб поургувати в відповідних міністерствах залягаючи там мійські справи. В тов. пос. д-ра Штраухера, пос. Скедла конференції із мін. справ внутр. д-ра Білидом-Райдом в справі основи черновецької мійської каси шадничої, та акти в сїй справі ще остають в краєвім правительстві, відтак згадав про бажане отворені румунської границі. Бурмістр, покликуючись на інтерпеляцію пос. Скедла і заходи пос. Штраухера, підніс також дорожню, яка панує тепер в Чернівцях. Міністер дав на се прихильні висноски, замічуючи, що до сїєї справи буде як раз нагода повернутися при ухваленню в палаті торгов. договору з Румунією. У міністра жел. Врба порушив др. Райс закупило площі під адміністраційні уряди двірця і заведе електр. освітлення по двірці. Мін. Врба обіцяв по можності сповнити бажання м. Чернівці. — Як видно н. міністри для нашого міста дуже здержані.

Собор російської православної церкви. Комісія утворена при св. Синоді для визначення часу і предметів будучого собору рос. православного духовенства розпочинає — після „Слова“ — засідання з кінцем лютого ст. ст.

Манджурський „герой“. В заамурській окрузі викрито велику дефравдацію, якої допустив ся тамошний командант ген. Чікаков. При ревизії виявив ся дефіцит 3 міль. рублів. Ген. Чікаков продав по 40 рублів чотири тисячі футер, які прислано на його руки для жовірів. Чікакова звинувачено на оправдане до Петербурга, але він зголосив ся недужим і виїхав за границю, де певно зустріне ся із б. нам. Алексеевом, що шукає на старість потіхи у шарських коког...

Диплом почесного горожанства вручив кн. Гогенломоу чернов. бурм. др. Райс дня 15. с. м. в Триєсті. Кн. Гогенломо дякував ще раз за се іменом, заповучуючи, що він все остане дорогим і правдивим приятелем м. Чернівці і його мешканців.

В Одесі — як доносить „Вісті“ — засновується артистичне тов. „Воля“ й має багато прихильників.

Російський св. Синод а учителі. Св. Синод не признає союзу, який утворили учителі церковно-приходських шкіл і видав розпорядок до всіх єпархій, щоб учителів, які пристають до того союзу віддалити із служби. Розпорядок сей незвичайно характеристичний для відносин церкви і школи, та він тепер в Росії не спорадичний. Із служби уляляють вселяких урядників навіть судових за те тільки, як вони не вигадують на щирих похвалників самодержавного кнута.

Оповістки, іменованя і т. п.

Із укр. людського університету. В неділю д. 25. лютого о 3. год. по пол. відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях виклад проф. М. Ісупенка „Про плавання у воді й в повітрі“. Вступ вільний. Управ. людського унів. звертає ся отсим із просьбою до нашої інтелігентної громади, щоб вона щиро зацікавилась сими викладами та подбала, аби на них являлось як найбільше слухачів із між усіх кругів нашої суспільности.

3 гімнастичного товариства „Січ“ в Чернівцях. Перші вправи гімнастичні відбудуть ся в п'ятницю т. е. 23. с. м. о 7-ій годіні вечером в „Народнім Домі“. Всі члени повинні явитись на них в комплекті. — За старшину: др. Теодот Галій кошовий, *Свято-слав Лакуста* писар.

3 Товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях. В неділю т. е. 25. с. м. відбуде ся в льокалі товариства о год. пів до 9-її вечером відчит проф. Василя Сімовича „Про писання Володимира Винниченка“. Просимо о численну участь. — *Яків Голова*, заст. голова.

Від „Кружка укр. дівчат“. Заповіджені на 18. лютого загальні збори „Кружка укр. дівчат“ не відбули ся задля недостаточного числа присутних членів, звідку сего відбудуть ся вони в неділю дня 4. марта 1906 о 10. год. перед обідом в „Народнім Домі“. Просимо всіх товаришок явити ся на них як найчисленніше. — За виділ: *Стефанія Федорович*, голова.

Із Товариства для розвою укр. пісні, муз. та штуки драм. Щоби познакомити нашу суспільність із творами нашого гениї музичного Миколи Лисенка та других наших композиторів закупило наше товариство всі твори Миколи Лисенка і з передше набутими творами отварає отсе виножичальню нот. Із сїєї виножичальні будуть мати вигоду всі: передовсім ученики нашої музичної школи, бо в нашій колекції є й лекції твори, які уможливають образувати

нашу молодь від перших літ на своїх авторах, а випуть вселяких Клементів, Кельнерів і других (розуміє ся лиш в певних границях); дальше будуть мати користь старші, що покінчили вже музичне образование, бо будуть могли дешевим коштом познакомитись з перлами нашої музичної творчости, які, як особливо твори на фортепіані і другі інструменти, є у нас майже цілком не знані; вкінці можуть користати з нашої виножичальні і чужинці, які интересують ся нашою музикою, особливо інструментальною, бо ся не робить їм ніякої трудности ні в писанні ні слові. На тім скористаємо ми також яко нарід, бо досі наша музика у чужих поза „коломийку“ і „козака“ майже не знана. Пожичати буде вільно під слідуючими умовами: Виножичальня містить ся в льокалі нашої Музичної школи в „Народнім Домі“ ул. Петровича ч. 2. і отворена що дня крім неділі і свят від год. 3—6 по полудні. Кождий, хто хоче користати з виножичальні, складає кавцію в сумі 1 кор., а в разі, коли вижичає вартійше діло, кавцію вишу аж до 4 кор. Ученики нашої музичної школи увільнені від складання кавції. По зверненню всіх вижичених утворів, можна кавцію сейчас відібрати. На раз можна вижичати найбільше 5 творів. Коли вижичає ся оперу або оперету не вільно вижичати більше нічого. Оплата за один місяць від кожного вижиченого утвору меншого об'єму виносить 10 сот., за більші твори 20 сот. Виножичальня обіймає кілька сот композицій і то: на фортепіан, на скрипку, флет і вільончелю, на сольоспів, дуети, терцети і хори. Крім сего є опери і оперети як також діла наукові. Як видно вибір є у всіх напрямках і то майже з самих наших творів. Подаючи се до відомости, запрошуємо до користання з нашої виножичальні. — *Від відділу Тов. для розвою укр. пісні.*

Вінчане п. Іларія Федоровича, гімн. проф. в Кіцмані із п. Стефанією, дочкою Івана і Параскевії Прокоповичів відбуло ся дня 18. лютого в гр. прав. церкві варох. в Кіцмані.

Із штуки і літератури.

Нова укр. часопись. Нині наспіло перше число нового укр. тижневника „Вісті“, що виходить в Одесі на місце закритої „Народньої Справи“. „Вісті“ в рік коштують для закордону 3 рублі. Контора редакції знаходиться ся при ул. Ніжинській ч. 44 в помешканню тов. „Просвіта“.

„Вільна Україна“, політично-літературно-науковий місячник. Перші два числа сего нового журналу вийшли саме тепер в Петербурзі одною книжкою із таким змістом: Передне слово; Одно слово. (Оповідане старого якута.) Лесі Українки; Оптимістам. М. Чернявського; Чорний ворон. Івана Личка; Раною. А. Шабленка; Краєва автономія України. Павла Смути; До жіноцтва. Христі Алчевської; Революція й органи самоуправи. Л. Бича; В дорогу. Ів. Личка; Національне питання у Росії. К. Каутського; Сонет. М. Вдовиченка; Де що про націоналізм та соціалізм. К. Не-я (К. А.); Орел. Грція Войка; Український національно-громадський рух і 1905 рік. Ів. Степенка. Огляд внутрішніх справ. (Новий закон про страйк. — Одурено, чи ні? Нова позичка грошей. — Два світогляди. В. Либкехт. — Товаришам з „Хлібороба“). Ів. Личка. Доповіс: Харківські події 12. грудня. А. Ільченка. З селянського життя на Полтавщині. Микити Ткаченка. Хроніка та бібліографія. М. Шадлуна, М. Горюновича; Оголошення. — Ціла річка передплата на „В. У.“ стоїть 3 рублі. Гроші слід пересилати прямо в редакцію „В. У.“: Петербург, Невський 139, п. 60. „В. У.“ редагує Іван Личко, а видає Антін Шабленко.

Ukrainische Rundschau. Monatschrift. I. Jahrgang. Nr. 1. Jännerheft. Inhalt: Von der Redaktion. Der ukrainische Bauernbund, von Dmytro Doroschenko (Hluchiw. Russland). Die Wahlreform in Galizien, von Reichsratsabgeordneten Basil Ritter v. Jaworskyj. Die Stellung der polnischen und russischen revolutionären Parteien zu der ukrainischen Frage, von Mychajlo Łozynskyj. Aus der ukrainischen Kunst, von Iwan Trusch, (Lemberg). Die herausgeberische Tätigkeit der Ukrainer in den Jahren 1903—1905, von Iwan Kreweskyj. Der Gänsehub, von Bohdan Lepkyj. Chronik des öffentlichen Lebens. Die ukrainische Presse. Notizen. Bücherbesprechungen. Отсе появил ся перший випуск „U. R.“ яку редагує В. Кушнір (Wien XVIII/2, Saliergasse Nr. 34), а видає пос. В. Яворський. Перше число зредатоване дуже гарно й інтересно, тож не потребуємо ще з окрема пригадувати нашій громаді про обовязок підписати се видавництво. Передплата „U. R.“ виносить на рік 6 корон. Адрес адміністрації: Wien, XVIII./1, Antonigasse Nr. 15.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Нині: „Das Glücklein des Eremiten“, завтра „Ein nasses Abenteuer“ (рос. виступ п. Глекнер), в суботу „Die schöne Helena“ (рос. виступ п. Глекнер).

Посмертні вісти.

Дня 18. с. м. помер в Абазні проф. госп. школи в Чернівцях Гуго Жуковский на 48. р. життя. Похорони відбудуть ся в Чернівцях, по спровадженні тілних останків із Абазні. — В. е. п.!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошення редакція не відповідає.

При кількорозових або при річних замовленнях, значний окуп.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Надежності за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси пожичкової і шадничої для громади Звиняче відбудуть ся для 4. марта 1906. з отрим слі-дуючим дневним порядком: 1. Обрахунок за рік 1905 і прочитане білянеу. 2. Підвиснене стопи процентовой з $6\frac{1}{2}$ на $7\frac{1}{2}$ %. 3. Візні внесені. **Тодор Лисюк** на-чалник. **Григорій Стасюк** касієр.

Лише і корону

стоїть річник 1905 „ДОБРИХ РАД“. Змісту: 388 порад, 94 рисунків, 101 допитів, а 138 поучаю-чих афоризмів. — Річники з минулих літ про-дають ся за половину ціни. — Передплата на 1906 рік 2 Кор. Адреса: „Добрі Ради“ — Стрі-лецкий Кут (Буковина). 24 2—5

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Реальність 12 (7—10)
обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сніи, 2 пивниці, корниці, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садовина, ча-стину простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Визначні інформації уділять Л. Ренчин, улица Руска 134.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоа
в Тернополі.
Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних бо-лів, простуджєна, ломаня костей, пле-чий гістці і нервових недуг. Пропу ува-жати на напис „Nervol“ і не прини-мати ніяких „Нервотонів“.
Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла-пошок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Вислина 2 рази денно до всіх країв.

НОВІ НОВЕЛЬКИ
Евгена Мандичевского
під заголовком
СУДЬБА
мож замовляти у автора в Тернополі по ціні 1 К. 60 сот. брош., або 2 К 10 сот. в гарній сеп. оправі.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.
Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хіньського срібла ц. к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзові, і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тигарки на листи і папері, пошедьнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожі. Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гудзики, ковчарники, бурштянові цигарнички, льорнети і т. п. Вахлярі із правдивих струсєвих пер, перлівки, гави, з кістяними ручками і ш. Рукавички з оленєвої шкіри, Гласє, футровані, з вовни, бавовни, трікотові, шведєкі рука-вички для войска і цивільних, різного рода. Артикули до польованя. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна мушкетія. Капелюхи з пльшу, з льодєну, Velour Sylk і т. п. для панів і хлопців в різних красках. Кальоші і черевики до снїгу правдиві петербурєкі найліпші фабрикаці. Величєз-ний вибір.	Самостійна продаж капелюхів Відня, Йосифа Піхлера і Снілє у Гравцу, димі, склад американських черевиків Товари обульні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreaux, Vokseal, з гємзи, сатили, сукна, футрєвані або ні, склад лякорів чорних і в інших красках, для панів, панів, дівчат хлопців і дитий. чоботи і шн-черевиків. Найбільший вибір. Необходимі товари хустин і палї. Правдивє білє стєра і Д-ра Лямана. Маньчохі для панів дівчат, кафтаніки вовняні, перєпєски на тїло, огрівачі колін, чєшці, охоронячі ух камаші і т. д. Бїлє. Для панів, панів і дитий в найновіших красках. Товари футрянні для панів і дівчат, різні ковчирі і зарукавки, а куни, шкєтєкі перєві, тибєтанєські, шапки, кучми і різні артикули до польованя, вовняні різної най-модїйної сорти.
--	---

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.
За редакцію відповідає: Іван Захарко

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ
(Галичина)

поруцаю свій богатий склад машин різлиничих, помп, рур до верченя, сїчкарніє, молотїлок, млинків до чищеня збіжя і машин до шитя. Тому, що я засту-паю найліпші славні фабрики машин в Празї і маю їх виробы все на складї, то нахожджу єя в положєню доставляти лиш добрий то-вар. Продаю машини по ось яким дуже дешєвим цінам і висилаю оплачено до кожної жєлїзничої стайні в Галичинї і Буковинї.

Пр. 0 Сїчкарня с з рїзаками і запєсовим рїзакєм — — 44 К.	Пр. Р. S. 10. Млинок до чищеня збіжя з 10 рєшетамі — — 75 К.
" 1 " 3 3 " " " — — 42 К.	рєшетєм до конїчини — — — — 160 К.
" 1 " 3 4 " " " — — 44 К.	Ручна молотїлка з розмаховим колєсом — — — — 230 К.
" 2 " 3 3 " " " — — 45 К.	Котєл о силї 2 конїє з рємєнями — — — — 60 К.
" 2 " 3 4 " " " — — 47 К.	Машина до шитя ручна — — — — 80 К.
" 3 New-Model 3 3 " " " — — 47 К.	" " " " — — — — 130 К.
" 3 " 3 4 " " " — — 49 К.	" " " " — — — — 140 К.
" Р. S. 4. Млинок до чищеня збіжя з 8 рєшетамі і рєше- том до конїчини — — — — 60 К.	

При замовленях, прошу о задаток а машину сєйчас висилаю за послїдлатєю. Даю їх також на рати пїєля угоди, найлутше на 15 мїєсїцїв сплати.

— При уплатї цілої суми готївкою, спускаю із всїх цїн 10% —

Тї, що беруть машини на сплату звєлять ласкаво дати менї посвїдчєнє від громадєского уряду що дїєсно можна їм повїрити.

88 (16—20)

До КАНАДИ прямо **в АМЕРИКУ**
без пересїдки
Аргєнтини, Бразилїї, Англії і всїх заморських країв, продає шифкарти найдешєвше

Вагони
Бїлєти
сїпьяльні.
жєлїзничі.

Високим ц. к. правитєльством концєсієнованє

Бюро Подорожі „Гльєбус“
в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушєва 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаєтє ся в Бюрї Подорожі „Globeus“ о ціну.

Наймоднїйше етаблїсєма уборів

ТАЙТЛЄР і ШТЕРНБЄРГ Чернівці, Ринок
гот. „під чорним орлом“

На осїнь і зиму
поруцає **найбїльший вибір уборів** для панів, панів і дїтїєй. — Убори зладжєні пїєля найновїйшого крою.
Сталї ціни, маркованї на кождїй штуцї. 90 (19—24)
Дїєточа гардєроба—сє спєцїєальнїстє.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзєньських.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламації неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Правительственный проект выборчої реформи.

Після довгого вижидання вніс вкінці бар. Гавч
в парламенті проект виборчої реформи, що має ввести
незвичайно далеко-ідучі зміни в австрійській організації
державній, що має на місце збанкрутованої господар-
ки упривілейованої класи сотворити справжню народну
управу.

Вкінці снала обережно заховувана заслона із
способу, яким правительство задумує заспокоїти ба-
жання й потреби народні та як воно зуміє підняти ся
виряді над претенсію упривілейованих кривдяників,
щоб дати всім народам справедливе і справді рівне
заступництво у державній раді на слідуючі десяти-
ліття... Та перед обговоренням цих квестій, слід пере-
довсім познайомитись із державними законопроектами,
що відносять ся до реформи нашого парламенту.

Правительство внесло загалом п'ять законопро-
ектів. Перший дотичить зміни §§ 1. 6. і 7. основ-
ного закона про заступництво в раді
державній із 21. грудня 1877. В. з. д. ч. 104, згла-
дно закони із 2. цвітня 1873 В. з. д. ч. 40, із 12. ли-
стопада 1886. В. з. д. ч. 152 та із 14. червня 1896.
В. з. д. ч. 168; — другий законопроект відносив ся до
вибору членів палати послів враз із
виборчою ординацією; третій законопроект
вводить правно-карні постанови для охорони сво-
боди виборів — четвертий законопроект до-
повнює § 16 основного закона про заступництво
в раді державній із 21. грудня 1877. В. з. д. ч. 141
про недоторканість посольську; — вкінці пятий за-
конопроект змінює закон із 12. мая 1873 В. з. д. ч.
94, що відносив ся до регуляміну ради дер-
жавної.

Перейдім же по черзі державні законопроекти,
які для кращого вислоу і заощадження місця
мемо порядковими римськими числами I., II., III., IV., V.

I. законопроект заключає отєї суцні, відмінні
постанови від до тепер обовязуючих: Наслідні і до-
животні члени палати вельмож можуть бути ви-
брані послами до парламенту. Як вони сей
вибір приймають, то тоді їхня приналежність до па-
лати вельмож зависує ся на час тривку мандату.
Колиж знова покличе ся якогось посла до палати
вельмож на основі §§ 3. або 5. осн. зак. із 21. грудня
1867 в. з. д. 141 себто як наслідного або доживот-
ного, то його приналежність до палати вельмож так
довго остає в зависеню, поки не зложить свого ман-
дату до палати послів.

В склад австрійської палати послів
входить 455 членів через вибір, які розпадають ся
на поодинокі краї й провінції після ось такого роз-
ділу: королівство Чехія 118, королівство Далмация
12, королівство Галичина й Володимирія із вел. кн.

краківским 88, архиви. Австрия дол. 55, архиви. Ав-
стрия гор. 20, княжество Сольногород 6, кн. Стирия
28, кн. Каринтия 11, воеводство Буковина 11, кн.
Шлеск горішній і долішній 13, ун. графство Тироль
21, Земля передаруляньска 4, маркграфство Істрия 5,
княжство графство Горниця Градиска 5, місто Тривест
з хирогом 5.

Мандати сї будуть розділені в поодинокі
краях в такий спосіб, що вислід виборів під на-
ціональним зглядом повинен з огляду на національний
характер мешканців бути правдоподібно такий, як се
показує понизше наведена табеля:

Край коронний	Вибірчі округи															
	німецькі		чеські		польські		руські		словінські		сербо-хорват.		італійські		румунські	
	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до	від тепер	до
Австрия дол.	55	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Австрия гор.	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Сольногород	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Стирия	22	23	—	—	—	—	—	—	6	4	—	—	—	—	—	—
Каринтия	9	10	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Країна	—	2	—	—	—	—	—	—	11	9	—	—	—	—	—	—
Тривест з округом	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	5	—	—
Горниця і Градиска	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	2	3	—	—
Істрия	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	2	4	—	—
Тироль	13	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	—	—
Земля передаруляньска	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Чехія	48	44	70	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Моравія	17	23	27	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Шлеск	8	10	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Галичина	—	—	—	—	61	70	27	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Буковина	3	3	—	—	—	1	4	2	—	—	—	—	—	—	4	5
Далмация	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—
Разом . .	205	205	99	87	64	72	31	10	23	15	13	12	16	19	4	5
															455	425

Що до активного права вибору обяза-
увати ме така постанова: до вибору посла е управ-
лена кожда особа мужеского пола, що покінчила 24
роки, має австрійське горожанство і має в дні роз-
писання виборів бодай однорічний свій осідок в межах
одного королівства і країв зустрічених в раді дер-
жавній в громаді (двірській общарі), в якій має вико-
нувати право виборче.

Що до пасивного права вибору е знов у законо-
проекті така норма: Вибраним на посла може бути
кождий мужчина, який має австрійське горожанство
бодай від трох літ, укінчив вже 30. рік життя і не е
винятний або виключений від права вибору.

тільки на одного посла. Отся система виборча має
на цілі забезпечити заступництво сильним національ-
ним меншостям, які знаходять ся в частині виборчого
округа того краю. Моравію поділено після взору
ординації виборчої соймової на виборчі округи
із національно розмежованими округ-
ами виборчими; введено аналогічних заряджень в
інших краях зависїти ме від переведення національ-
ного катастру при виборах соймових.

Угруповане виборчих округів подає та-
беляричний додаток, доданий до ординації виборчої
до ради державної, із якої виймаємо отєї постанови,
що відносять ся до нашої Буковини:

I. округ виборчий творять половина м. Чернів

Ф. Сологуб*). Запашне ім'я.

Як одна дівчинка була недужа, то Бог звелів
ангелу йти і водити перед нею танок, щоб забав-
ляти її.

Ангел подумав, що не личить ангелам водити
танок перед людьми.

І в туюж мить Бог довідав ся, що він думає,
і покарав ангела, — і ангел став маленьким дівчат-
ком, новонародженою царівною, і забув про небо і
про все, що було, і забув навіть своє ім'я.

А ім'я у ангела було запашне і чисте, — у лю-
дей таких імен не буває. І поклали на бідного ан-
гела важке людське ім'я, — і почали звати царівну
Маргаретою.

Царівна зросла.

Але вона часто замислювалась, — їй бажалось
пригадати щось, — і вона не знала, що, — і їй було
смутно і тоскно.

І одного разу вона спитала свого вітця:

— Чом сонце світить мовчки?

*) Федір Сологуб (з давнього українського роду Сологу-
бів), один з відомих російських „символістів“, видав минулого
року збірник своїх творів: „Книга сказок“, в котрім поміж
малодатними і навіть малозрозумілими (по — „символістичному“) —
поезіями, є і доволі поетичні. Найкраща з них „казочка“, як зве
свої твори автор, є казочка „Благоуханное имя“, напи-
сана в формі легенди. Подаємо тут її українським читачам. Пер.

Отець засміяв ся, і нічого не відповів їй.

І засмутила ся царівна.

Другого разу вона промовила до матері:

— Солодко пахнуть троянди, — чом же пахнуть
не видко?

І засміяла ся мати, і засмутила ся царівна.

І спитала вона у своєї няньки:

— Чом не пахнуть нічим імена?

І засміяла ся стара, і засмутила ся царівна.

Почали говорити в тій країні, що у царя дочка
росте дуренька.

І дуже клопотав ся цар, бажачи зробити так,
щоб царівна була, як усі.

Але вона замислювалась і питала про зайве й
чудне.

І блідла і сохла царівна, і почали говорити, що
негарна вона.

Приїздили молоді принци, але побалакають з нею,
і не хочуть брати її за жінку.

Приїхав принц Максиміліан. Промовила до нього
царівна:

— У людей усе окрім: слова тільки звучать і
квіти тільки пахнуть, — і усе так. Тоскно мені.

— Чого-ж ти хочеш? — спитав Максиміліан.

Замислилась царівна, і довго думала, і промо-
вила:

— Я хочу, щоб у мене було запашне ім'я.

І Максиміліан промовив до неї:

— Ти варт того, щоб мати запашне ім'я, і не-

добре, що ти Маргарета, — але у людей немає іме-
ни для тебе.

І заплакала царівна. І пожалів її Максиміліан і
покохав її більш над усе на світі.

І він промовив до неї:

— Не плач, я відшукаю те, чого ти бажаш.

Усміхнулася царівна і промовила до нього:

— Як ти відшукаєш мені запашне ім'я, то я
буду цілувати твої стремени.

І счервоніла, бо вона була горда.

І промовив Максиміліан.

— Ти будеш тоді моєю жінкою?

— Так, коли ти забажаш, — відповіла царівна.

Пойхав Максиміліан шукати запашне ім'я. Зга-
дав усю землю, розпитував учених людей і простих,
— і скрізь сьміяли ся з нього.

І як був він знову недалеко від того міста, де
жила його царівна, удрів він вбогу хатину і білого
старика на порозі. І подумав Максиміліан: „старик
знає“.

Росказав принц білому старикови, чого він шу-
кає. І зрадів старик, засміяв ся і промовив:

— Є, є таке ім'я, запашне ім'я, — сам я не
знаю, а унучка чула.

Увійшов Максиміліан в хату і побачив недужу
дівчинку.

І промовив до неї старик:

— Донечко, от панові треба знати запашне ім'я
пригадай, голубко.

ців на схід від ул. Кучурівської, ратушевої, ринку, ул. головної Енденберга, двірцевої і Прутової (1 мандат).

II. о. в.: проща частина міста Чернівців (1 мандат).

III. о. в.: міста (громади) Радівці, Сучава, Серед (із рівноіменних округів судових 1 мандат).

Дальше судові повіті за виїмком громад округів виборчих I, II, III і без громад, які при поодиноких округах виборчих виразно зазначено як виключені:

IV. о. в.: Садагура з виїмком громади Буда; даліше громада Терешани, Мигучени, Гайбока, Камеяка, Вовчинець, Слободзія-Берлінці, Стирче-Берайні, Черепківці, Башківці н. С., Климівці, Біла Криница (судовий повіт Серет), Мамаївці ст., Мамаївці нові, Камена, Кичера, Кучурів вел., Михальче, Ревна, Стрілецький Кут (судовий повіт Чернівці) — 1 мандат.

V. о. в.: Заставна, Кіцмань (1 мандат).

VI. о. в.: Станівці, Башківці н. Ч.; даліше громади Комарівці, Банілів вол., Нові Бросківці, Панка, Комарівці-Слободзія, Жадова, Бобівці (судовий повіт Сторожинець) — 1 мандат.

VII. о. в.: Путилів, Селетин, Вижниця; даліше громади Ардзела, Бряза, Чумура, Руска-Молдавиця, Русебоул (судовий повіт Кімпольоні) — 1 мандат.

VIII. о. в.: Дорна-Ватра, Іурагумора, Кімпольоні; за виїмком громад виборчого округу VII-ого. — 1 мандат.

IX. о. в.: Бояни, Серет без громад IV-ого округу виборчого, а даліше громади Буда (суд. пов. Садагура), Чагор, Коровія, Котул-Байнський, Люди-Гореча, Лукавиця, Мамориниця, Молодія, Остриця, Волока, Пурич (суд. пов. Чернівці) — 1 мандат.

X. о. в.: Солка, Сучава — 1 мандат.

XI. о. в.: Радівці, Сторожинець без громад округу виборчого VI. — 1 мандат.

Із сего зіставлення виходить, що округи I і II дадуть по дві Жидів, III. Німців, IV., V., VI. і VII. Русинів, а VIII., IX., X. і XI. Волохів.

При творенні округів виборчих в поодиноких краях brano під увагу побіч числа населення також і силу податкову та культурні відносини дотичних сторін. Крім того старано ся установити округи виборчі о скільки можна одностайні під зглядом національним; при тім ужито у поодиноких краях зі зглядом на спосіб угруповання поодиноких народностей в краю всьляких доріг. Так старано ся на Побережжю, в Стирці, по части на Шлеску, в Чехії і на Буковині сподучити в округах виборчих околиці, що зв'язані з собою земельно, а в котрих живуть виключно або переважно люди одної народности, так, щоби майоризовані виборців належали до другої народности можна, о скільки би лиш дало ся, уникнути.

Там, де поодинокі міста або більші громади під зглядом національним відрізняють ся від їх територіяльного окруження, сподучено їх, де то дало ся перевести, у власні округи виборчі. На Мораві, як згадано, має бути ужитий національний катастер. В Галичині, де територіяльний розділ обох народностей зі зглядом на спосіб їх розміщення в краю не дав ся перевести, предкладає ся згадана система заступництва меншости.

При творенні округів міських і сільських старає ся правит. законопроект приміняти ся до відносин, які заходять в поодиноких краях. В Крайні і Каринтії (за виїмком столиці) а даліше в Гориці і Градищі, Істриї, Далмації і в італійській частині Тиролю окремих міських округів виборчих не творено, бо вони там лишні. В Землі передарулянській (Форарльберґ), Сольногороді, Шлеску й Буковині удержано дотеперішні округи міські і дрібними змінами. В Австрій гор. утворено крім Лінцу три округи міські, в ній частині Тиролю 2 округи міські. В Австрії дол. получено (поза Віднем) ті місцевості, яких населення займає ся здебільша промислом в окремі округи виборчі. Моравію поділено від-

повідно до соймової ординації виборчої в Чехії і Галичині значно побільшено число міст дозучених до міських округів виборчих.

Із більших міст одержали: Відень 28 мандатів, Прага без передмість 8, Львів і Градець по 4, Краків і Берно по 3, Липц, Чернівці, Пільзно, Королівські Гори, Жажків і Ясбрук по 2, прочі більші міста за виїмком Триєсту, на який як згадано припадає 5 мандатів, одержали по 1 мандатові.

Із дальших постанов нової виборчої ординації виймаємо оті:

Місцями вибору є громади названі в поділі округів виборчих. Для громад, що мають менше як 500 мешканців означено місце збори. (§ 2).

Кожний виборець має тільки один голос. (§ 3). Отсим виразно признано рівність права виборчого, а всяку форму плюрального голосовання виключено. При мусу виборчого закон не заключає.

Право виборче має ся виконувати в тій громаді, в якій управлений до голосовання має бодай від року свій осідок. Хто є в чинній службі військовій голосувати не може.

Втрату активного і пасивного права виборчого веде за собою: недотача власновільности; побиране удержання із фондів публичних або громадських титулом убожества, конкурсу; порішене судом відібране вітцівської влади над дітьми; судове засуджене за злочини і за деякі провини і перекрочення а імено за крадіж, спроневерене і уділ ній, ошука, куплерство, лихва, ударемне еґзекуції, перекрочення законів проти волокитства, деякі провини проти закона військового як утечі перед бранкою за границю і т. д. на час означений законом. До того належать ще перекрочення постанов закона про чистоту виборів, який рівночасно внесено в парламенті.

Листи виборчі зладжені начальниками громад (бурмістрами) мають бути виставлені в уряді громаднім через 14 днів до публичного розгляду. В місцевостях, що мають поперек 20 тис. нас. мають бути ті листи викладані кожної днини найменше по 8 годин, а крім того має ся їх випечатати в достаточнім числі і за зворотом коштів друку продавати кожному із настанем рекламацийної пори (§ 121). Рекламация може вносити кожний управлений в тій місцевості до голосовання, а їх рішати будуть староства а зглядом і краєві уряди політичні (§ 13). При самім виборі має ся — як сего буде вимагати супокійне переведення виборів — виборців засмотрених в легітимацию впускати до локалу виборчого для віддання голосу по одному. По відданні голосу мають вони сеїчас опустити локаль виборчий. Підчас виборів промови до виборців і всяка вишня агітація є недозволена у виборчій локалі, в будинку, в яким знаходиться локаль і в окруженні його, якого межі означити політична власть повітова. Треба постарати ся о те, щоб вхід і вихід виборців із виборчого локалу міг відбувати ся без перепони (§ 23).

Комісії виборчі мають складати ся як досі із трьох членів з місцевої управи громадської і трох призначених виборчим комісарем, а вони виберуть собі 7 члена (§ 18).

Коли тіло виборче вибирає тільки одного посла, тоді рішає абсолютна більшість відданих важних голосів. Колиж воно має вибрати по двох послів, як се визначено тільки для сільських округів виборчих в Галичині, то там вистарчає зглядом а більшість голосів, коли вона виносить більше чим третину всьх відданих голосів.

Принципи про вдаване пертифікату вибраним послам та про признаване виборів важними в парламенті остають без зміни.

Суть законопроектів III., IV. і V. подано в слідуючим числі.

В обороні нашого селянства.

Голоси песимістичні про наше селянство, про неможливість ніякої роботи між ним можна почути так частенько із уст наших інтелігентів і то найчастіше таких, що самі не дуже охочі до роботи. Оттимто й не від річи буде навести відповідь, яку дає в 26. ч. „Громадської Думки“ д. С. Копровський д. Марковичеві, який у одному з попередних чисел тойж часопис висловив ся тільки, „що селянина не має за що любити, не має за що ненавидіти“. Живучи — говорять д. С. Копровський — безвідносно у Волинському селі та знаючи близько життя українського люду, не можу згодити ся з такою думкою шановного автора... Не кажу вже і про те, що нашого хлібороба, з праці рук якого ми усі сільські інтелігенти, живемо, заставляє поважати звичайне почуття вдячності, — його не можна не любити за привітну, добру натуру, та не згіджене світовою облудою чисте, чуле серце. Під простим поверхням виглядом наш селянин добре відчуває правдиво сердешні відносини і щиро виплачує прихильністю та вдячністю. Алеж як рідко стріваєть ся на тернистій стежці його бідолашного життя змокований чи зпольщений „інтелігент“, для якого він був би не „грубим мужиком“, з яким „образованному“ чоловікові „не випадає“ мати близьких зносин — а земляком скривджених насильствами чужинців та рідних перевертнів...

На протязі цілих віків наш закріпощений народ дізнавав від панів лиш примуси та гаум над най-

світійшими правами чоловіка. Вживано усіх можливих способів, аби вирвати з катованої душі кріпак людські бажання та думки про лучшу долю. Не полішала ся доля українського хлібороба і після дарування довго жданої волі: слідом за визволом від тягару панщини на наш народ спала нічим не заслужена сурова кара заборони рідної мови; найменші прояви поступу та людської освіти завітано нищились насильствами на українську землю московськими бюрократами, що своїм нікчемним, корисним для власного добра хазяйнуванням доконали почате кріпацтвом ганебне діло заївчення нещасливого народу, та до краю зруйнували його інтелектуальне та економічне становище. Не диво, що він не зневірив ся до своїх експлуататорів, та, мовляв д. Маркович, став „неосвіченим, темним та зляканим“. Тепер, коли після маніфесту 17. октября промінь надії дільшого будучого засвітив над нашою країною, пора сямим її заглядати колишній вини предків і виступати культурними робітниками за заївчені права народу. Пора звернути ся до забутої рідної національности, — щоб надолжити довгі літа неволі, мусимо неохотно стояти за ідеєю українства при кожній змозі, в великих та малих ділах, не вважаючи на можливі обвинувачування в шовінізмі та ренегатстві. Перевертні-ренегати ті, що, родивши ся на українській землі та викормивши ся важкою працею українського хлібороба, ганебно байдужі до його безталання, бачать у рідному селянстві лиш темних „хамів“, самі-ж, живучи у достатках та питаючи ся своєю бущим-то польською чи московською національністю, цурають ся облати потім праці мужицької сермиги... Для їх у нас не повинно бути місця... Наша культура, дякуючи віковим безперестанним притискам, так страшно епізнила ся, що тільки дійсними сподученими силами усього громадянства може досягти і — надіємо ся — незабаром досягне того високого розцвіту, до якого з огляду та слави традицій минулого, має бизиеречне право. Поле до праці відкриваєть ся широке та вдячне, і тяжкий, неспрошений суспільний гріх приймає на себе той, хто у теперішню рішучу хвилину не віддасть усіх сил розуму і серця до заїву його зерном національного самопочуття, поступу та освіти.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вчорашнім засіданні передискутовано і ухвалено торговельні договори з Італією і Бельгією. В дискусії над торговельним договором з Росією пос. Блюфач зажадав, аби в школах в Австрії заведено науку російського язика. Договір ухвалено, а по короткій дискусії також закон, уповномочнивший правительство до провізоричного управління торговельних відносин із заграницею.

Вчорашнє засіданє можна справді назвати історичним днем Австрії, бо на ній внісено правительством проект виборчої реформи і зараз на його початку промовив прем'єр бар. Гавч, перебиваний тільки Всенімцями, які видно потерпають о свої мандати. Барон Гавч зазначив передовсім, що сповна приречене із 28. падолиста предкладає законопроекти стоячі в звязку із виборчою реформою. Факт сей дає, що всі атаки не вдали спинити правительству від акції, воно постановило перестати єї, признавши єї справедливою. По сїм шляху ступати ме правительству й даліше. (Перебиває Всенімця. — Оалески). Опісля приступив бар. Гавч до розвинення основних думок правительственного предложения, яке опирає ся на знесення всьх привілеїв виборчих і вського панзую. (Оалески і брава).

Парламент буде складати ся з 455 членів вибраних поєдинко за виїмком Галичини, де принято вибори пропорціональні в сільських округах, щоб дати певне заступництво польській меншости у східній часті краю, при чім при поділі виборчих округів держано ся інструкцій галицького намісника. При розділі мандатів зроблено все, щоб зробити реформу можливою, та математичної точности при сїм годі було держати ся. Ніка партія не зазіє велького зменшення мандатів, а се знов знаходять свій реванж у тім, що мандати будуть уділювані самим народом. Обговоривши справу відносин округів сільських до міських, (про що ближе у вступній статі Ред.) приступив бар. Гавч до kwestії національної, яка є рипетитом сїяної реформи. Правительство старало ся полегочити єї як найстараннійше, та тут мало до діла із незвичайними трудностями. Правительство приготоване на те, що ввиду сего зустріне ся до кудя із невдоволенням, але певне й того, що признасть ся йому добру волю і стремління до справедливости. Округи виборчі потворено так, щоб вони були як лиш можливо однопільні під зглядом національним, так щоби при нових виборах не йшла боротьба під пором національним, а щоб партії опирали ся на основах економічних, суспільних і культурних. Новий закон виборчий дає можливість повної репрезентації національної в парламенті всім народам, коли до прим. в Чехах, Мораві, Шлеску, Галичині, Буковині, Стирці, Каринтії, Іоричії, Ірадищі і Істриї, які разом числять 19 міль. мішаного населення, було 4 мільони населення репрезентованих послами чужих народів. (Слухайте!) Цифра та спаде в будучий рік на 1.173. Не репрезентовані народно меншости країв виносили досі 20 проц. загалу населення, а підте-

Зраділа дівчинка, засміялась, але запашне ім'я пригадати не могла.

І сказала вона, що ві сні бачила ангела, котрий водив перед нею танок і був увесь різнобарвний.

І ангел сказав їй, що у день хутко прийде до неї в хатину другий ангел і водити ме танок і сяяти ме ріжними вогнями ще краще, і назвав ім'я того ангела, і від того імени розлила ся пахощі, стало радісно. Промовила дівчинка.

— Радісно мені гадати про се, але пригадати ім'я не можу. А як би пригадала і вимовила, то одужалаб зараз. Але він прийде хутко.

Максиміліян поїхав до своєї царівни і привіз її в хатину.

І коли царівна вздріла вбогу хатину і недужу дівчинку, то стало їй дуже жалі, — і почала вона нестити дівчинку і забавляти єї.

Потім вийшла насеред хати і почала ходити кругом і водити танок, бючи в долоні і приспівуючи.

І вздріла дівчинка богато світла, і почула богато звуків, і зраділа, і засміялась, і пригадала ім'я ангела і голосно вимовила його.

І вся хатина сповнилась пахощами.

І тоді згадала царівна своє ім'я і на що поспішала її на землю, і радісно повернувшись до дому.

І дівчинка одужала, і царівна вийшла за Максиміліана заміж, і в свій час, поживши на світі доволі, повернувшись на свою країну до вічного Бога.

З російського переклав С. О-вич.

спадуть воли до 6 проц. Се користь народна, яка припадає по рівні всім народам Австрії. (Опалески). Правитель-ство пропонує всюди вибори безпосередні, а від при-мусу виборчого відступило із за труднощій адміністра-ційних. Тривок оєдну прийняло правитель-ство односторонній. Щоб вибори були не лиш загальні але й вірні ви-роблено окремий законопроект проти всякого невольного впливу на хід виборів. А щоб була запорука, що новий парламент буде належно сповняти свої функції зладжено новий острійший регулямін. (Опалески — протести). Від реформи палати панів кабінет відступив, не хотючи напочивувати труднощій дан виборчої реформи. — У новій палаті не буде ніякої національної більшости, бо се було скоротривалым твором політичним, єї має заступити більшість утво-рена на основі компромісу, що забезпечить тривке й суцільне посідане народних прав. (Опалески) Виборчу реформу не роблено для ніякого сторонництва, а тим менше для соціал-демократів, тільки в інтересі дер-жави. Держава не може вкорочувати прав одних клас на користь других, бо всюди де є загальне голосоване ростуть в силу горожанські партії, покликані до рівної боротьби. (Опалески). І в Австрії не буде ніякого. Давний парламент був без сили і волі серед бурі об-струкцій, отримто репрезентацию народів треба опер-ти на новій основі — загального голосованя. Коли хочемо доконати великого діла рівноправности остань-мо в згоді з явними стремліннями розвитку нашого суспільного життя. Без глибокої розваги нема великих діл! (Опалески). Як теперішні політичні класи будуть голосувати за тою реформою, то будуть мати свідомість, що причинили ся до великого політичного по-ступу і суспільного мира (живі опалески). Я надію ся по виборчій реформі повстанні австрійського парламен-ту на основі рівного права для всіх. (Опалески — Шмерер кличе: Не хочемо стояти на рівні із поль-скими Жидами). Позаяк се є моїм глибоким пере-кованем, приступаю з чистим сумлінням до борби, якої небезпечі знаю добре. Я готов витривати до послід-ної хвилі і доки средства легальної борби не вичер-пані, оружя не зложу (живі опалески), а як навіть унаду, то з тим переконанем, що я не щадив пожи-точної жертви. (Опалески) Особи минають, ідеї оста-ють. Мій унадок не був би унадком виборчої реформи. (Опалески). Бесідникив гратують. Найорячіше опалескували промову бар. Гавча, як замічує „Gazeta Narodowa“ пос. Шустершич і Н. Василько. Галасували одні Всейміці).

По короткій дискусії відкинула відтак палата нагале внесене Всейміців про високість угорської квоти, а на сім засідане замкнено.

Слідуюче засідане 6. марта. На дневнім порядку стоїть читане виборчої реформи.

Політичний перегляд.

По 19. лютім в Угорщині. В середу відбуло ся за ініціативою послів богослужене в будапештінсь-кїм костелі св. Стефана, по яким пішло 300 студен-тів з 3 прапорами на цвинтар. На корсі Елисавети стала подія розганяти товну, що зібрала ся під льокалем партії незалежности. Поліцію обсилено ка-мінем, тоді добула вона шабелі і товну розігнала. Між иншим равено англійського кореспондента For-ster Boul-a, прапори відобрано, багато осіб а між ними провідника студентів Зайнда арештовано. — Королівський комісар, генерал-майор Наїрі, що виїхав з Будапешту до Відня, удержав звільнене з свого уряду та повернув до Штудвайсенбурга, де він є командантом дистрикту говведів. На місце його має Угорщина другого королівського комісара тільки з мень-шою властью. Ось в виду опору будапештєнських властей мійських іменував король своїм повновласни-ком директора поліції Рудная, який буде приходити на засіданя ради мійської в асистенції війська і буде — як заповів представителем преси — радних, що протиставлять ся його зарядженням, арештувати й кара-ти в дорозі поліційний. Зараз по обняттю свого уря-ду забере Рудная з каси мійської 5 міль. корон запла-чених добровільних податків і передасть їх права-тельственным касам. Помимо того всего на Угорщині панує суцільний. Партія незалежности задумує устро-їти на провінції протестаційні збори, та адміністра-ція до них не допустить.

Події в Росії. Дня 18. лютого ст. ст. має вийти маніфест чи указ, що скличе Государственну Думу на 18. цвітня ст. ст. Рівночасно, як звичає „Русь“ будуть опубліковані інструкції, щоб ввести в життя свободи заповідані маніфестом із 17. жовтня. Годі надіятись на гаразд із думи, яку вибере ся при теперіш-ній неволі й нечувано великій самоволі уряду. Реакція така сильна, що навіть із комітету міністрів подає ся в отставку тзв. ліберальна опозиція, в якій склад входять Кутлер управ. справами рільництва, Тіміря-зов, мін. торговлі, Немешаев, мін. доріг, Толстой мін. просв. і Філософов. Вони не могли згодитись на кро-вавій репресії режиму Вітте-Дурново. — Звісного пись-менника В. Короленка арештовано в Петербурзі за лист отвертий до Філонова, який ми свого часу пе-репечатали. — Коло Гроїне (в прибалтійських про-вінціях) застрілено д. 21. 21. с. м. 8 людей і спале-но дві оселі мужицькі. — Збунтований полк уруських

козаків піддав ся і зложив наново присягу на вір-ність. — Генерал Рененмаїф арештував губернато-ра іркутського за великі надужитя і відставив його до військового табору. — Ст. пр. Мазуренка, якого арештовано в Александровську (донецкого округу) за пропаговане ідей „Селянського Союзу“ засудила по-вочеркаська суд. палата на 1 р. кріпости без втрати горожанських прав.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. лютого 1906.

Нова кр. рада шкільна, відбуде нині своє пер-ше засідане. Із давних руских членів не входять вже в єї склад як звісно о. сов. А. Манастирський і о. крил. К. Костецкий, яким висловив мін. просвіти із наго-ди їхнього виходу із складу ради шк. кр. подяку і при-значені за дотеперішну видатну діяльність.

Фреквенція черновецького університету. В зпо-мовім семестрі 1906. було на тут. університеті бого-словів 94 з того (84 звич. а 10 надзвич.); правни-ків 375 а то 340 звич., а 32 надзвич. і три госпіта-нтки, філософів 229 і то 140 звич. (між ними 4 жінки) і 64 надзвич. (між ними 38 жінок), 16 фарма-цевтів і 9. госпітантів. Як рідну мову надало із усіх 698 студентів 372-ох німецьку, 178 волоську, 90 руску, 25 польську, 4 чеську, 7 сербську, 13 московську, 3 вір-менську, 4 болгарську, 1 англійську, 1 французку. Під зглядом віроісповіданя було 229 гр. прав., 4 вірм. проо. 92 рим. кат., 48 гр. кат., вірмено-кат. 8, еванг. А. К. 29, еванг. Г. К. 1, мойс. 287. До сеї статисти-ки треба примітити, що із родовитих Москалів не-ма на чернов. університеті ніякого, а 13-ох, які хо-чуть за Москалів ухитити, се звичайні наші кацапські перевертні в суміш із деякими полуднево-славянсь-кими русофілами. Не завадилоб також відтягнути чи-сло жидів від числа студентів, які подали свою рід-ну мову як німецьку, щоб побачити, кільки на нашій університеті є справжніх Німців, для яких удержує ся на Буковині майже чисту німецьку викладову школу.

Чагірське палкарство перед судом. Вчора від-була ся перед чернов. судією Прункуллом карна роз-права проти Тодора Чорнея з Чагра, що ударив був уч. Ол. Киселицю. Чорнея засуджено на 1 добу ареш-ту і поношене коштів розправи. Правний заступник позовника др. В. Дутчик зголосив рекурсе проти низь-кого виміру кари.

Із кругів судейських. Секретаря судового в Чер-нівцях Юліяна Цурковського іменовано судовим совітником і начальником суду в Садагурі. Судового секретаря в Сторожинці д-ра Орлендера перенесено до Чернівців. Др. Давід, судовий ад'юнкт в Чернів-цях і др. Боканча, судовий ад'юнкт в Сторожинці іменовані судовими секретарями в Чернівцях. Воло-димир Данчул, укінчений правник розпочав вчора судову практику в черновецькій суді краєвій.

Асентерунок на Буковині. Дні урядованя амбу-лянтної асентерунової комісії на Буковині устано-влено на р. 1906 в отесій списі: округ асентеруно-вий Радівці (1555 обов'язних до ставленя): 28. лютого, 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. і 10. марта. Стража (515 обов. до ставл.): 11., 12., 13. і 14. марта. — Округ асентерунової Гурагумора: Садка (691 обов. до ставл.) 15., 16., 17., 19. і 20. марта. Гура-гумора (787 обов. до ставл.) 21., 22., 23., 24. і 26. марта. — Округ асентерунової Кімполонгу (930 обов. до ставл.) 30. 31. марта в Кімполонгу, а 2., 3., 4., 5. і 6. цвітня в Чернівцях. — Округ асентеру-нової Сучава: Сучава: (1578 обов. до ставл.) 17., 18., 19., 20., 21., 23., 24., 25. і 26. цвітня в Сучаві 27. цвітня в Чернівцях. — Округ асентерунової Серет: Серет (1825 обов. до ставл.) 28. лютого, 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10. і 12. марта, Сторожин-ець (1327 обов. до ставл.) 13., 14., 15., 16., 17., 19., 20. і 21. марта. — Округ асентерунової Чернівці повіт: Чернівці (2440 обов. до ставл.) 22., 23., 24., 26., 27., 28., 29., 30. і 31. марта і 2., 3., 4., 5., 6. і 9. цвітня. — Округ асентерунової Чернівцімісто: (1062 обов. до ставл.) 18., 19., 20., 21., 23., 24., 25. і 26. марта. — Округ асентерунової Заставна: Заставна (обов. до ставл. 1075) 28. лютого 1., 2., 3., 5. і 6. марта. — Округ асентерунової Кіцмань (1092 обов. до ставл.) 7., 8., 9., 10., 12. і 13. марта. — Округ асентерунової Вашківці н./Ч. (971 обов. до ставл.) 27., 28., 29., 30. 31. марта. — Округ асенте-рунової Вижиця: Вижиця (1170 обов. до ставл.) 3., 4., 5., 6., 9., 10. і 18. цвітня, Сторонець-Путилів (230 обов. до ставл.) 19., 20. і 21. цвітня.

Із краєвого Виділу. Перед приступленем до днє-ного порядку посвятить краєвий маршалок теплу згадку помершому проф. Гугови Жуковському. — Після сего дозволено затигнути пожичку громадам Калинівці-Ена-нія 6000 кор., Стровишта 10.000 кор., Неполювці 10.000 кор. і Реусени 300 кор. — Побарати підве-шені додатки до податків дозволено громадам: Стрі-децький Кут 75 прц., Котул-Баїньський 180 прц., Капу-кїмпулуй 100 прц., Вагна 80 прц., Ботушанія 82 прц., Мітока-Драгомірна 73 прц., Лукавця 100 прц., Ма-моринця 100 прц., Рівня 85 прц. а Поляна-Мікулі 140

прц. — Громаді Новоселія дозволено побирати таку за оглядний мерців в сумі 1 кор. — Потверджено за-міни ґрунтів предложені громадами Якоешти, Ка-менка і Людигореча. — Тов. ошадности і пожичок в Секвічанах надлено субвенцією в сумі 300 корон. — Вкінці порішав краєвий Виділ перевести потрібні за-рядженя і вступні роботи, щоб завести в Чернівцях ткацкий варстат науковий із днем 1. жовтня 1906.

Субвенція. Міністерство рільництва призначило для Ради культури краєвої на Буковині в формі дер-жавної запомоги на запомогане хову худоби рогатої поки що 6000 кор.; а на запомогане дрібного товару головно свиний поки що 1800 кор. на рахунок креди-тів, які має установити фінансовий закон на р. 1906.

З гімнастичного товариства „Січ“ в Чернівцях. Отсим подземо до загальної відомости, що виправи гімнастичні будуть відбувати ся що тижня в понеді-лок і в четвер о 7-ій годній вечером в великій салі „Народного Дому“. — За виділ: др. Теодот Галія, кошовий, Святослав Лакуста, инсар.

Особисті вісти. Нині вертає пос. М. Василько з Відня до Чернівців. — Пос. Єротея Пігуляк вже повернув передтим.

Із учит. семинарія. Головного учителя учит. сем. в Тішині Оттона Жуковского імен. гол. учителем чер-нов. учительського семинарія.

Із шкіл середніх. Управитель міністерства про-світи і віроісповідань переніс професора гр. прав. школи реальної в Чернівцях арт.-малюва, Юстїна Пі-гуляка на його просьбу в сталий стан суцільну із кінцем лютого 1906.

Подяка. На шкільну оплату ученикови І. кл. їмні, Николаєви Гарасови, зібрала ви. п. Наталія Лу-чанська на пробі „Воєна“ у Вашківцях 10 кор., за що сердечно дякуємо. Просимо рівночасно ви. Рус-нів о дальшій жертви, щоб покрити решту 30 корон. — Проф. Ев. Семана, ц. к. II. гімназія в Чернівцях.

З людового університету. В неділю дня 25. с. м. о 3. год по полудни відбуде ся відчит проф. Бран-дзана „Про руский край і нарід“ в читальні в Рогізнї.

Батьковбійця. 15. червня 1871 р. найдено в ставі в Кабінї утопленого Алексія Фішера. Гада-ли що він вмер смертю самоубійчою. Тепер же по-пав постенфірер глиницької жандармерії Них. Білик, на певні познаки, що його убив його власний син Івон Фішер і зробив відповідне карне донесення до компетентного суду.

Максим Горький, як доносять з Петербурга, ви-бирає ся на довший побут до Сполучених Держав.

Із штуки і літератури.

Повне виданє творів Шевченка в Росії. Голова петербурского Тов. ім. Т. Г. Шевченка одержав — як доносять „Вільна Укр.“ від головної управи правової дозвіл печатати повні „Поезії Тараса Шевченка“, але російською правописом! Значить се, не обійшлося і тут без лизки мази російського цензора і то мази препоганої.

Михайло Павлик. Ізза загального вибор-чого права в Австро-Угорщині. Ст. 12. вел. 8. Ціна 10 сот. 12. прим. з поштовою оплатою коштує тільки 1 кор. (Отсю брошуру, що дуже надає ся до масового ширена можна замовляти у Яр. Весоловського, Чер-нівці, Петровича 2).

Як у світі жити? або правила доброго вихо-ваня. Руск-українській молодіжї присвятив Ю. Д. (Видавництво „Молодіжї“ під ред. Евг. Мандичев-ського). Тернопіль 1906. Друкарня Подільська, Йосефа Степка. Ст. 180 + 4 10 ки. Ціна 2 кор. Книжка на тему, яку обговорює д. Ю. Д. дуже потрібна для на-шої молодіжї, шкода тільки, що ш. автор накінчив у ній тільки „католицизм“, коли у нас є й доволі молодіжї некатоліцької. Дивне й се, і що на книжочці винечатана острого „передрук недовольний“, коли сам ш. о. Ю. Дзерович цілу книжечку „порежарив“ із Й. Берягара Крієра пок. дир. єпископського коп-вітку в Люксембурзі.

Михайло Лозинський. Маркс-Енгельс-Лібнехт про відбудованє Польщі. Львів 1906. Ком-том автора. 3 друкарні Наук. тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарського. Ст. 17 + 1 вел. 8. Ціна 20 сот. Автор виказує на основі писань згаданих в ти-тулі письменників соціалістичних, що вони мали на думці відбудованє Польщі в границях історичних себ-то із вглитненем нашого національного організму.

Репертоар мійського театру в Чернівцях. В не-ділю по пол. трагедія Ливбего „Graf Essek“, у вечір водевіль „Drei paar Schuhe“, у понеділок „Die Nähe-rit“, у вівторок „Im weissen Rössel“. У трох послід-них штуках виступає як гостя віденьська артистка Й. Гленіер.

Посмертні вісти.

В черновецькій шпиталі краєвим номер д. 21. лютого Посю Заверквель ц. к. нотар у Вижиці. Похорон відбув ся в Чернівцях вчора о 3. год. по полудни. — В. е. п.!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Надежностий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу
в Тернополі.

Се є знамените умиряюче средство до патираня против всяких ревматичних болю, простуджєня, ломаня коствий, плечий гістид і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаєти ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакуванєм. Тисячки листів з подякою. — Вислана 2 рази денно до всіх країв.

Загальні збори тов. Спож. Спілок „Взаїмна вигода“ відбудуть ся в Боянах дня 4 марта 1906 о год. 4 по пол. в домі півця церк. з отсим порядком денним: 1) Відчитанє протоколу; 2) Справозданє старшини; 3) Вільні внески. о. В. Гарасимюк. Теодор Павка.

Весняні загальні збори каси пож. і щад. для громади Лукавць 4. марта с. р. о 2 гій год. по полудню в парох. домі в Лукавці горішнім з отсим денним порядком: 1) Справозданє касове і білянє за р. 1905; 2) Підвишенє стои процентової від пожичок на 7 проц. 3) Вибір ради надзорчої; 4) Вільні внесєня. — Стефан Маланчук, начальник каси.

Головні збори каси пож. і щад. для громади Чорторія відбудуть ся 4. марта с. р. з слїдуючим денним порядком: 1) Справозданє касове за мин. рік; 2) Вибір трох членів Ради надзорч. 3) Вибір касиєра і назначєня платні для него; 4) Підвишенє стои процентової на 7 $\frac{1}{2}$ проц. — Денис Руснак, начальник.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучєне акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для Галичини і Буковини:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краюї 6.

Для провінцій приймає ся агєнтів.

16 (3—12) н.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Оголошення.

Весняні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Камєна відбудуть ся 4. марта о 2. годині по полудню в шкільнім будинку слїдуючим денним порядком: 1) Справозданє касове за рік 1905; 2) Вибір начальника і старшини на місце уступаючої; 3) Вибір ради надзорчої; 4) Вибір касиєра і установленє платні для него; 5) Вільні внесєня. — Юрій Шербановский, начальник каси.

До КАНАДИ

прямо

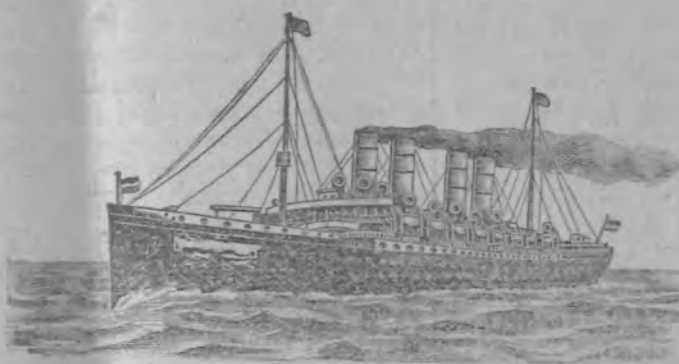
в АМЕРИКУ

без пересїдки

Аргєнтини, Бразилїї, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сипяльні.

Білет

желїзничі.

Високим ц. к. правительством коцєсіонованє

8—14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаєте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

PAIN-EXPELLER

з аптики Рїхтера в Празї.

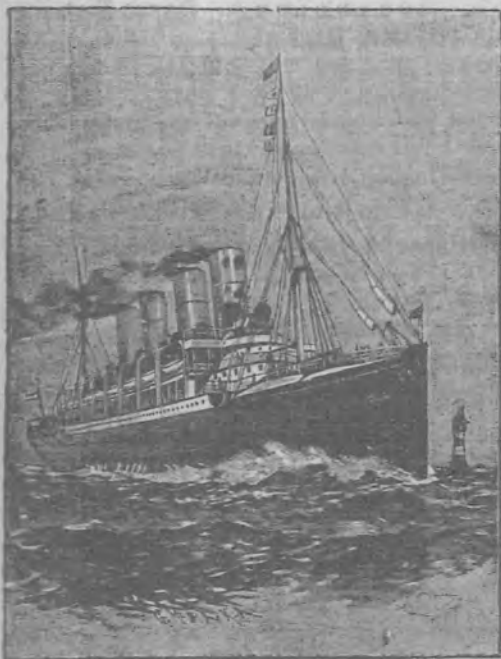
Загально признаний знаменитий умиряючий лїк на втиране по ціні 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх аптиках.

Просимо жалати сей загально улюблений лїк все лише в ориїнальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики Рїхтера і для осторожности приймати лише флашки заосмотренний тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (17—38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празї, улица Елисавети число 5.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До
Америци
і Канади

найскорше перевозить через Роттердам славна на цілий сьвіт
лінія

Holland-Amerika

заступництво для Галичини
у Львові, ул. Жовківська 69.
18 (3—20)

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!

14 (—)

Будинки, движимости, збіжє і нашу обезпечєє від огневих шкїд.

одинокє рускє асекураційнє товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечєнь
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди оцїнює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають агєнції по всіх містах і більших селах. „Дністер“ дає агєнції письменним господам, де єще не роблять иньші агєнти „Дністра“. Агєнти „Дністра“ заробили провізії 807.742 корон. „Дністер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках Банки краюї у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ошадности, повітові Каси ошадности і сиротинські Каси при судах.

Чисий зиск річний звертає ся обезпечєним членам; за р. 1905 принадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківєскім Товаристві тїлько через „Дністер“; провізію від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродїїні ціли.

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1905 року; суму 1,372.538 корон.

Стережіть ся огню!

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

3 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповїдає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний візні від порга. Рукописи звертає редакція лише на попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рані і з—3 по поз. крім неділі і свят.

До Русинів на Буковині.

(о) Уже далі рік доходить, як ми у великоднім числі „Буковини“ з минулого року помістили відклик до Русинів на Буковині, аби задля організації руского жіноцтва нашого краю заклали „Товариство Русинів на Буковині“. Ми подали тоді навіть начерк уставу такого товариства та закликали й опісля не раз, щоби зголошували ся в члені сего товариства. На жаль на наші заклики озвало ся дуже мало. Дехто з них радив, що найліпшим средством до здійснення сеї гадки, яку прийняв свідомий загаль прихильно, буде скликати збори Русинів на Буковині. Се доси на жаль не стало ся, бо наше жіноцтво ждало мабуть і в сім ділі почину з боку мушці, а сї знов зараз по оголошенню сеї відозви, бо від мая м. р. і по нинішній день заняті боротьбою, яку др. Стоцький передвидів, пишучи в тім самім великоднім числі нашої газети ось що: „Політичні союзи бувають дуже змінливі, сьогодні ся, завтра знов інша політична партія може з нами бути в союзі або і таке може бути, що нараз можемо опинити ся без всяких союзників самі одні проти всіх; тривалі остануть лиш успіхи і здобутки щирої праці наших рук і нашого ума“. Нині, коли ми досвідчили на собі всю гірку правду першої частини отсего висказу нашого провідника, нині найвищий час і крайня пора, щоби взяти ся і Русинкам на Буковині до щирої праці рук і ума для добра рідного народу. Годі на далі майже половині руского народу на Буковині тільки приглядати ся та хибати ще співчувати гіркій праці боротьби мушці! „Найліпша спілка — чоловік і жінка“, каже пословиця. Тож до діла, до спільної праці, сестри-Русинки! Дбайте хоч про те, що вже з природи до Вас належить, про національне виховане грядущих поколінь а тим то й про національну свідомість руского народу. Тільки національною свідомістю стоять народи, а брак національної свідомості головна причина занепаду нашого народу на всій широкій українській землі. Брак національної свідомості у нашого народу се головна причина его податливості а тим то й безправного стану, моральної й матеріальної нужди нашої. Брак національної свідомості нашого загалу, дає навіть у інтелігентів, ото лихо, що зродило таку силу перевертнів-запродавців, наших найтяжших ворогів. Погляньте тільки в чужі табори, хто там найгірш лютує проти нашого народу, як не его-ж таки виродні сини, що ізза браку національної свідомості за личні почести і вигоди перейшли туди. Не дармо зродила ся н. пр. у нас пословиця: „Тато Рус, мама Рус, а Іван Молдован“. Чи-ж диво проте, що ще нині помімо довголітньої мольби праці соток щирах Русинів найдете цілі з поконвіку рускі громади готові прийняти чужу мову в церкві і в школі ізза браку національної свідомості. І не одно село руске було б вже давно винародовило

ся н. пр. на границі румунської або серед волоських сіл, як би не руске жіноцтво, що несвідомо а єдино ізза незнання іншої мови зберегло нині руску мову помімо всяких ворожих зазіхань, ба навіть супроти власних збагачувань чоловіків, котрим вороже поповіство від віків уноє, що православні Русини се Волохи, бо вони „волоські“ віри...

Що інше, як не брак національної свідомості у Русинів, заставляє нас терпіти ту величезну кривду, яку заподівають нашій культурі не-рускі школи, зносити мовчки моральне лихо, яке родить чужа мова в нашій церкві, поносити терпляче страти і шкоди ізза чужої мови, що панує у всіх урядах?

Зміркуйте отсе все, а на остаток і те, що от Польща стоїть усюди сильна Польками, відчайте Вашим ніжним чувством отсе все і нуждуйте ся усі, хоть як ще нечисленні свідомі і щирі Русинки на Буковині, до праці над освітлюванням менших сестер, а далі до їх освіти задля доброго виховання молодіжи, задля спасенного впливу свідомого руского жіноцтва на всі народні справи. Прибувайте на перші збори „Товариства Русинів“, приставайте й приєднуйте до него громадно, а що найважливіше, працюйте над осушенням его високої цілі, головної над національним освітлюванням усього руского народу в кождому закутку нашого з того боку ще дуже а дуже темного а тим то й скривдженого, нещасливого краю!..

Реформа виборча і Галичина.

(Стаття надіслана).

Коли у всіх інших австрійських краях виборчі округи в правительстві проекті означені докладно, так що на перший погляд легко зорієнтувати ся, яке число послів припадає поодиноким народам, в Галичині ся справа замотана через т. зв. пропорціональну виборчу систему. Бо правительство пішло на уступки Полякам так далеко, що не вдоволило ся славною виборчою геометрією, признаючи західній Галичині одного посла на 60.000 населення, коли у східній оден посол випадає на 120.000 до 140.000 населення, не вдоволило ся виділенням 18 мандатів для міських округів, що становлять також інтегральну часть польського „стану посідає“, але для сільських округів заводять ще штучку охрещену шумно „пропорціональною виборчою системою“. Батько сего патентованого австрійським правлінням винаходу став звістний через недискрецію Słowa Polsk-oro;

є ним славно звістний русиноїд і „wyobębiacz“ Гломбінський. А цілє сего винаходу ясна, навіть коли би не відоме було жерело его походження — вирвати Русинам ще й ті округи, які мимо висше наведених геометричних штук, були би їм спали з трапези загально австрійської виборчої реформи.

Придивім ся тому винаходови ближше. Перш за все мусимо з всею рішучістю сконстатувати, що він прибрав гарну, поступову назву, щоби під нею скрити свою погану душу. Бо правда пропорціональна виборча система виглядає зовсім инакше.

Припустім, що який то округ вибирає 10 послів і о ті мандати співубігають ся 3 партії: партія А дістає на свою лісгу 5000 голосів (на 10.000 голосуючих), партія Б 3000 гол. а партія В 2000 гол. Після пропорціональної системи дістає тоді партія А 5 мандатів, партія Б 3 мандати а партія В 2. Се й справедливо і дуже ліберально, бо тоді кожда партія має своїх заступників в парламенті відповідно до своєї сили. Але не так проектує ся в Галичині. Там кождий округ (сільський) вибирає 2 послів, але виборці можуть голосувати лише на одного; послом стає той хто дістане найменше одну третину голосів. Перевівши сказане на руску мову, побачимо ось що: У східній Галичині є більшість населення руска, але всюди є по трохи Поляків і Жидів, що офіційально вважають ся Поляками і йдуть їм на руку. При звичайнім способі вибирання побідили би бодай у східній Галичині у всіх, хоч як вже обмежених, округах Русини. Навіть при такім крайно для Русинів несправедливім розділі виборчих округів і вилученню міст, як подає теперішній проект реформи виборчої мали би Русини в Галичині певних 36 мандатів. Щоби й до сего заступництва руского народу не допустити се цілє тої славної пропорціональної системи, що бе в лице не лише всяку арифметичну пропорцію, але й прямо всяку політичну мораль. Бо після сеї системи вибирає у східній Галичині в однім окрузі 66 проц. руских голосів одного посла а 34 проц. польських голосів другого, пропорціональність лежить в тім, що всюди меншість (1/3) має заступництво не пропорціонально до

3) Лист про кусень Італії.

(Конець).

Тимчасом — не знати як то сталося — пройшли ми лиш одну стацію, а тут нас повідомили, що той потяг далше не йде і ввічливо попросили висісти. Зачудоване наше було не-аби яке. Що за мара? Замість їхати назад до Тиролю — опинили ся ми далше в Італії. Стація звана „Ала“, — ну, видима річ, що віщо на світі не може бути без „але“.

Знов караючі пальми! Такі карти відбивають ся звичайно на кишнях, однак сям разом начальник стації не зажадав заплати кари за ту прогульку, очевидно узгадуючи ту обставину, що ми вже доволі тим покарані, що туди заїхали.

Другий потяг їхав аж за 4 годни. Шож було робити на такій ще й підземній стації від 16. до 20. годни? — Або віщо, або оглядати місцевість. — Се все було все таки щось варта і дійсно: коштувало нас до 8 лірів, і не мало клопоту. За людьми, що спішили в однім напрямі поспішали і ми.

Околиці ніяк не можна було видіти, хибя-би чоловік був на два сажні високий і міг виглядати поза ті італійсько-хінські мури, що на півтора сажні заввишки тягнулись безперервно по обох сторонах вузької улочки, аж до самого міста. З поза них сторчали тільки високі піраміди кипарисів — і більш нічого.

І сторчці телеграфічні в Італії не такі як наші а якісь ледви обчімхані з гіляк кавулі. Й се диво, що Італійці і на таке спромогались; адже найвищі-

нійше булоб почіпати дрти таки до самих вершків кипарисів та пальм.

Монотонність невидимого краєвиду огірчувала наші душі; тож увійшовши між корпачі високих камінних домів стали ми передовсім оглядатись за якимось рестораном — щоб хоть язик осолодити яким солодким вином.

Висунувшись якоесь з вузлин, станули ми на трохи вільніший місці, де було можна свободніше відіхнути. Еге! Сей клаптик ширше брукованого місця був — площею Мойсея. Статуя сего жидівського пророка виділя з боку в мурі. Стояв із своєю пам'ятною палицею, з під котрої цюріла вода. Все після біблійної правди, о стільки лише не цілком вірної, що Мойсей певно не в Алі видобув свою воду.

На середній площі підіймав ся високий, вежовий будинок, однак на ньому не було ні хреста ні годинника; отже ані церква ані ратуш. Сонце як-раз заходило, а в партері того будинку були шклянні вікна щільно заслонені жовтавими фіранками, так що ніяк не можна було відгадати, що там діяло ся в середині.

Кілька разів обходили ми те вежище навкруги, міркуючи всяке. З боків видно було вікна малі геть високо й глибоко закратовані міцними металевими штабами, точісь як у нас у в'язниці. Вкінці рішились ми отворити таємничі двері ресторансько-ратушево-церковно-арештантського будинку. Ну, і показало ся, що се була кофейня з двома біярдами на середині, кількома мармурними столиками і з своєю „haute volée“ і „золотою молодіжю“.

Одні штуркали патиками в кульки, двох старших хляпало в чудно розмальовані карти; решта придивлялась, попиваючи ріжні плини. Тут говорили, хоть як все було брудне, тільки по італійськи, так що якби тої мови не знав, то годіб було собі дати раду.

Кофейник — добре виглядаючий, бо майже круглий чоловічок подав нам вина. Показало ся щастем, що ми забажали виразно „солодке“, зянак був-би подав нам хибя частий опет. Подане нам „солодке“ вино нагадувало — мимо своєї червоної барви — цитринний сок.

Ми могли сміятись і голосно кепували, адже руского слова се місце, від коли воно, мабуть певно не чуло. Цікаво булоб знати, що думали ті люденьки, по якому ми говорили?.. Як їм видалась наша мова?

А паня коло зеленого столика кидали слівцями відносячи ся до їх гри, що звучали немов по нашому: ситий, новий, шити, і т. и.

Однак при найліпшій забаві тягнув ся час, для нас, що хотіли звідси чим скорше видобути ся, дуже поволи. На спідку вищидили ми те „солодке“ вино, котре до того ще звало ся „лікєро“ — а шож було далше робити? Така ситуація починає чоловіка іритувати. Чи не вхопити би також такого патика та поштуркати на забите часу і для відміни замість в кульки білярдові декотрих з тих італійських, та ще кокетуючих ліньків — в голови та по ребрах?..

Заплатили ми, кілька кофейникови забачлось. Відтак попроварила нас одна пані через кількадесять кроків, бо ми вже хотіли вечеряти, а не знали де —

своєї силі але таке саме як більшість ($\frac{2}{3}$). Таким чином число руских мандатів спадає значно нижше; після голосів праси на 27. Що й се число дуже сумнівне, побачить кожний з сеї таблиці. (Дати з р. 1900):

З того:

Вибірчий округ (судові повіти)	Населене Русинів: меншості: руских послів мінімум махш.				
1) Санок, Римаів, Бу- ківсько, Ліско, Динів, Бирча, Добромиль . . .	223.300 125.100	43-7%	1	1	
2) Стара Сіль, Самбір, Николаїв, Дрогобич, Ду- ка, Лиденів . . .	221.300 159.200	28-0%	1	2	
3) Балигород, Устрики, Льотвицька, Ст. Самбір, Турка, Борина, Підбуж, Стрий, Сколе . . .	282.300 238.600	15-5%	1	2	
4) Болехів, Доляна, Рожнятів, Калущ, На- двірна, Богородчани, Солотвина . . .	267.000 210.900	20-0%	1	2	
5) Делятин, Печеніжин, Коломия, Жабе, Кути, Косів, Заболотів, Гво- здець . . .	274.700 231.700	15-6%	1	2	
6) Рогатин, Волинців, Бурштин, Журавно, Войничів, Жидачів, Хо- дорів, Вібрка . . .	257.800 189.800	26-8%	1	2	
7) Мельниця, Борщів, Заліщики, Городенка, Тлумач, Снятин . . .	289.500 213.300	26-3%	1	2	
8) Отивія, Обертин, Товмач, Золотий Потік, Станіславів, Галич, Ти- сьмениця . . .	270.700 198.300	26-7%	1	2	
9) Бережани, Підгайці, Бучач, Монастирська . . .	193.600 124.200	35-8%	1	1	
10) Мостиска, Судова Вижня, Рудка, Комар- но, Городок, Янів . . .	209.000 135.800	35-0%	1	1	
11) Перемишль, Ду- бецько, Нижанковичі, Порохники, Яворів, Кра- ковець, Радимно . . .	227.500 146.100	35-8%	1	1	
12) Рава Руска, Угнів, Немирів, Любачів, Че- санів, Снява . . .	218.500 135.400	37-6%	1	1	
13) Львів, Ширець, Вишники, Жовква, Ку- ляків, Мости Вел. . .	215.700 121.400	43-7%	1	1	
14) Белз, Сокаль, Ра- дехів, Камінька, Стр. Буськ . . .	203.800 129.500	36-4%	1	1	
15) Глиняни, Переми- шляни, Олесько, Золочів . . .	173.900 111.100	36-1%	1	1	
16) Зборів, Заліщиці, Броди, Лопатин . . .	175.100 121.800	30-6%	1	2	
17) Козова, Тарнопіль, Збараж, Нове Село . . .	180.200 111.300	38-2%	1	1	
18) Терехів, Микун- дичі, Вишнівка, Буд- занів, Чортків . . .	200.900 115.900	42-3%	1	1	
19) Скалат, Підволоч- иска, Грималів, Гуся- тин, Копичини . . .	183.800 103.300	43-8%	1	1	
Сума . . .	19	27			

Виходить, що цілком певну надію можна мати лише на 19 руских мандатів з Галичини, тоб то по одному з кожного виборчого округу, де перевагу мають Русини. Геометрія виборча переведена так хитро, що хоча ми маємо кілька повітів в західній Галичині зі значними рускими меншостями, або й з рускою більшістю (Мушина), то вони поскладані з мазурскими у виборчі округи так хитро, що нігде руска меншість не переходить 20 проц., отже про вибір свого посла там годі й думати. Ціла пропорціональна система відбиває ся лише на самих чисто руских повітах ad maiorem Poloniae gloriam. А щоби переперти в котрім із чисто руских повітів обох руских послів мусіли би Ру-

і передала в опіку другої, розуміється з лінивства, бо ми з початку гадали, що то дуже далеко-далеко, та що друга передасть нас ще третій провідниці, тимчасом за кілька десятків кроків допровадила вона нас до якогось ресторану.

Тут спорознали ми півмисок напнуна, мисочку італійського компоту, а реставратор, німецький Італієць, чи італійський Німець, спорознав нашу портмонежку. Спасибі і за се! Все якось минув час. Треба тепер було вміти трафити назад до двірця і не запізнитись. По щирості поінформовано нас: ідіть просто, потім на правз, потім просто і на ліво, або на право. Чи не диво, щомою так ясною інструкцією ми блукали в темноті обмурованими крутими вуличками блукали мов би нас блуд опутав?.. Як би ще не добра одна людина і свист локомотиву, то ми мабуть ще довго сиділи в Алі. В таких таралатах ще й в страху опізнєня! — Бракувало ще п'ять минут до 20. години, як ми добились до двірця.

І щож? мов нарочно на те, щоб наш страх і поспіх — виштов висміяним, запізнив ся потяг о цілу годину.

Вкінці прифукотів. Всіши в нього, ми вже побоювали ся, що і сей нас куди инде повезе як треба.

Але з Алі заїхали ми вже щасливо і без перепон до Штайнах і о третій вночі були дома.

І. К. М. Буда.

сини мати 67 проц. певних голосів, а се при звістних галицьких відносинах остане на довго лише побожним бажанем. А коли би й справді колись все руске селянство і інтелігенція стали свідомими і певними кадрами до голосовання, то переперли би по двох своїх послів лише в тих округах, де число руского населення переходить 67 проц. І аж тоді вислала би Галичина 27 руских послів до державної ради і се число є найбільше, яке коли Русини могли би досягнути. Коли проте хто ширить вість про заперенне нам правління 27 послів з Галичини, то або не визнає ся в ситуації, або прямо милить очі. Перед тим обманом, перед тим туманом мусимо остерегти наших послів і наш народ. „Пропорціональна“ система підігне нас так само, як підтинали попередні вибори; „обіцяне“ число 27 послів буде мати ту саму вартість, що „призначені“ 22 мандати з дотеперішньої виборчої організації. Тому нашим кличем най буде: „Проч з пропорціональною системою! Ми хочемо рівного права голосовання, яке мають дістати всі австрійські краї“. І сей клич най буде інструкцією для наших послів при нарадах над виборчою реформою у Відні. М. К.

Промова бар. Гавча в справі виборчої реформи.

В попереднім числі, числячись із вузькими рамами нашої часописи, подали ми тільки короткий витяг із промови бар. Гавча, якою він мотивував д. 23 січня внесені правительством законопроекти. Та сама вага тема, до якої відноситься се промова і її значення зложено і горяче виголошене, яке признає згідно уся преса, вимагають, щоб її подати в цілості, що отсе й робимо:

Бар. Гавча: Висока палато! Іменем правительства маю честь, в сповненню даного дня 28. падолиста м. р. приречена, предложити слідуючі проекти до парламентарного полагодження: (Тут цитує заголовки всіх 5 законопроектів, що стять у звязи з виборчою реформою. Ред.) (Всіммі кличуть: Знести § 14!) Факт внесення тих законів доказує, що всякі атаки не змогли здержати правительство від акції, яку постановило перевести, а яку признало справедливою а що по сій дорозі буде воно іти даліше. (Перериває зі сторони Всіммі. Оплески).

Передо всім розвину основні гадки реформи. Предложеное правительства основує ся на усуненню всяких виборчих привілеїв і всякого цензу. (Брава і оплески). Нова палата має складатися після нашої пропозиції з 455 послів, вибраних в поєдинних виборах. Виймає від сеї засади зробили ми тільки для сільських виборчих округів в Галичині (оклики і гамір), бо там утворили ми округи, які мають вибирати по двох послів, при чім кожний має уважати ся вибраним, хто досягне більше чим третину всіх голосів. Се форма виборчого права відповідає особливо розміщенню населення у східній часті Галичини і забезпечує народним меншостям репрезентацию. (Оклики). Тому що правительство, як се ще широко представлю, хотіло все вчинити, щоби запобігти національним втратам при виборах, а утворене національно-однотипних виборчих округів у східній Галичині супроти браку мовної границі було неможливим до переведення так, щоби міліон Польків не остав без репрезентации, тому вибрано сеї спосіб виходу, примінюючи ся при тім до пропозицій намісника Галичини, який з певністю є знаменитим знатоком краю і его етнографічних відносин.

При розділі мандатів трудне було узгляднене всіх відносин так, щоби сотворити реформу, можливу політично. Се було також причиною, що задержано беззастовно дотеперішнє число заступників кожного краю, а тільки там наступило помножене, де важні були причини задля того, де число населення, висота опладчування податків, винци степенів просвіти промовляли за сям. (Пос. Шалх: Щоби слявізувати! Оклики: Тихо! Тихо!) Однак заявляю з цілою рішучістю, що математично строгий розділ мандатів є неможливою річю. (Живі переривання зі сторони Всіммі. Оклики: Тихо! Тихо!). Виборча реформа не є рахунковою задачею. Кожда партія старає ся, розумієсь, о як найбільший приріст мандатів для себе і наводять найкорисніші для себе моменти. Але навіть колиб ся, або друга партія дізнала малого цифрового ослаблення (Живі переривання Всіммі), то се страта є надолжена зміцненем, полагаючим на тім, що партія в будучині буде злучена з великою масою народа (Брава, оплески, переривання Всіммі), що мандати будуть здобуті на основі рівних прав і немов будуть уділені цілим народом. (Живі оплески, переривання Всіммі).

Кількаразово є переведений в предложенню поділ межі містом а селом. Стало ся се, щоби навазати до існуючої дотепер міської курии, як також з огляду на більшу свільність інтересів, яка лучить громади з подібною суспільною структурою. (Оклики і переривання Всіммі). Панове! політично се оцінює палати, чи якраз нинішній день, чи теперішня хвиля є

відповідна до обмеження в сеї спосіб вільності слова. (Живі оплески; переривання Всіммі). Вкінці сеї розділ межі селом а містом введено для залягодження суспільних суперечностей, які виступають межі більшими містами, а сільськими громадами при виборах до державної ради.

Богато важніші, здає ся мені, є в виборчій реформі національні відносини. Склад нашої держави є сего рода, що вартість і тривалість всякої політичної реформи є зависима від її відношення до національної квестії. Коли ся реформа може бути введена до системи політичних інституцій без значної зміни національного відношення сил, тоді тривалість її є більша. Тож відношене виборчої реформи до національної квестії є punctum saliens реформи і з великою старанністю займаю ся сею справою. Ми приготували на се, що предложене викличе декуди невольне. Однак хто без упереджень розважить великі трудності, які насувають ся при опрацюванню предложення про загальне право голосовання в націоналістичній державі, сеї признаєть чейже нам щиро охоту і стремління до справедливости. (Живі переривання Всіммі; президент просить о сунокі).

Панове! Щоби розв'язати національну квестію, в першій ряді ужили ми засади територіальности і о скільки можливо утворили національно-однотипні округи виборчі; при сїм зійшли ми аж до найнижшої адміністративної одиниці, до громади. Вилон з засади територіальности ми вчинили тільки для Моравії, де було би тяжко утворити національно-однотипні виборчі округи і тому то правительство утворило там виборчі групи, опираючись на засади національности, а то в порозумінню зі сторонництвими. Таке саме становище, як я се вже згадував, заняло правительство для уможавлення репрезентации меншостей в Галичині. (Оклики). В наслідок сїх зараджені вибори в будучині не будуть вже відбувати ся під знаком національної борби, а через се стане можливим здорове творене сторонництва на економічних, суспільних і культуральних основах.

Се унорядковане національних квестій в новім виборчій праві має ще особливу користь зі згляду на силу і спосіб народної репрезентации, бо нинішній виборчий закон дає можливість найважливішій народній репрезентации в парламенті всім народам, коли дотепер знатні часті всіх народів були репрезентовані послами иньшої народности. Яким се є подішпенем, про се кожний пересвідчить ся з того, що наведу: Ого в девяти краях, мішаних національно, в Чехах, Моравії, Шлеску, Галичині, Буковині, Сирії, Каринтії, Іорії, Ірадісї і Істриї, що числять разом коло 19 міліонів мешканців, дотепер тільки 15 міліонів є національно репрезентованих, а тимчасом 4 міліони репрезентовані послами иньшої народности. (Слухайте!) Се цифра снаде в будучині до 1,173.000, так що замість 15 міліонів буде 18 міліонів репрезентованих своїми земляками. (Оплески). Національно репрезентовані меншости, які в сих краях виносили 20 проц. загалу населення, будуть виносити в будучині тільки 6 проц. Се є національна користь, яка припадає в участі рівно всім народам в Австрії. (Оплески).

Що дотичить реформи виборчого права, то правительство без виймки пропонує безпосередні вибори. (Оплески). Отже виборці мають самі вибирати мунда свого довіря, а не за посередництвом инших виборців. (Потакуючи, оплески). Від гадки установлення виборчого обовязку правительство відступило. Се було би такеж з адміністративних зглядів трудне до переведення. В справі осідку постунало правительство з найбільшою розвагою і безсторонністю, а щоби уможавити якнайбільшу однотипність виборчих округів під національним зглядом, мусіло висетерігати ся всяких змін в їх складі, однак не хотіло надто розширювати обовязкового часу тривання осідку. З сеї причини приняло правительство одворічний осідок в громаді в дни розписання виборів за засаду. (Конець буде).

Політичний перегляд.

Австро-угорський конфлікт із Сербією. Вчора передав сербський посол др. Вуїч австро-угорському міністрови справ загр. ноти, в якій сербське правительство заявляє, що воно на основі міжнародного права, найбільших узглядненнь готово прийняти всі модифікації сербсько-болгарської цвовой унії і запоручує їх перевести в жите, як заключить ся торговельний договір між Австро-Угорщиною а Сербією.

По 19. лютім на Угорщині. В поділю відбули ся в різних околицях краю справоздання бувших послів до союму. Усього, де на них дозволено покічливи ся справоздання супоібно. Отже 25. лютій, який названо днем архієпископським, на ділі таким зовсім не був. Побювання уряду були так великі, що на Угорщину спроваджено з Галичини 30 компаній піхоти і кілька шкадрон кавалерії. Із дальших абсолютетичних заходів треба згадати чутку, що уряд задумує процес прасові визлучити з компетенції присяжних судії, які оказали ся вже кілька разів надто зглядними в справах обвади цісарського маєстату... Буданешт. комісар поліції Вели Руднай відчитав на суботнішнім засіданню в асистенції поліції, а при порожніх лавках радних буданештських декрет, яким його іменовано королівським комісарем Буданешту. Муніципальний виділ обмежив ся зложенем протесту, який через од-

ного ультра-мадярона навіть не вийшов одноголосним. Першим ділом нового комісара було перебрано до правительствених кас 13 мід. податків зложених добровільно до мійської каси.

Загальне голосоване в Швеції. Правительство шведське внесло дня 24. с. м. в парламенті проект нової виборчої реформи, після якої друга палата буде складатися із 165 послів сільських і 65 мійських. Кождий округ виборчий вибирає тільки одного посла. Управлений до голосованя є кождий беззамітний мушкетер, що покінчив 24. рік життя. Послом може бути тільки той, хто сам має право вибирати. При загальному голосованю треба абсолютної більшості звичайної. Поділ виборчих округів установляє сам король що девять років.

Події в Росії. Як теперішній уряд російський, що має на своїм суміні тільки проливу крові і мордів без ніякого суду, арештів без ніякої причини, втратив усяке довіря навіть у своїх найблизших прихильників, про се може свідчити „Союз 17. октябрі“. На московській з'їзді сеї партії, що лічить ся найбільш реакційною із усіх російських стороництв ліберальних по промовах бар. Гайдена, бар. Корфа і Стаховича, які різко осуджували режим теперішнього правительства, прийнято резолюцію, в якій признано, „що уряд, який стоїть тепер на чолі держави не виконав того, що вказано йому зробити маніфестом із 17. октябрі, особливо в справі скликання „Держ. Думи“. Відповідно до сего візвано правительство як найшвидше скликати Держ. Думу, яка має сама перевести реформу виборчого права, якеб забезпечувало заступництво національним меншостям по окраїнах; крім сего має Держ. Дума перевести ухвалу про науку державної мови по школах та про автономію окраїн. До того ще рішено доволі далеко ідучі постулати що до успішної полагоди робітничого питання.

Від адміністрації. При зміні місяця просимо як найбільше розповсюджувати нашу часопись, яка повинна знаходитися безумовно в хаті кожного інтелігентного Русина на Буковині! Рівночасно просимо відновити передплату, щоб не мусіли всім, хто із нею залагає, дальшу висилку часопису отримати. Наша публіка мусить вкінці відучитися від посліпачення, яке звичайно сходиться на неплатення, що так підкопує естество кожної рускої часописі.

Телеграми „Буковини“.

Дня 27. лютого 1906.

Відень. Під проводом міністра справ заграничних відбула ся спільна конференція міністрів австрійських і угорських, на якій обговорено докладно питання, що стоять в звязі із торговельно-політичними договорами.

Петербург. Поліція зарядила закриття центрального бюро демократично-конституційної партії.

Нью-Йорк. Із Вілемштаду (на острові Кіросо) доносить бюро Райтера, що президент Кастро заповідає понижене Франції і виселене із Венесуели всіх Французів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. лютого 1906.

Руска депутація. На суботнішнім засіданню „Нац. Ради Русинів на Буковині“ рішено в виду звислих нечуваних кривд, які терплять буковинські православні Русини у своїй власній церкві від неоправданих ромулізаторів, вислати депутацію до С. В. Цесаря, яка в окремій меморіалі пропонує рускі постулати. В склад депутації увійдуть посли Н. Василько, Єр. Пігуляк і Тод. Левицький а також голова Нац. Ради правит. сов. др. Володимир Филипович і член Нац. Ради др. Константин Клим.

Віче руских жінок в справі виборчої реформи відбуло ся передвчєра у Львові під президією н. Курівцевої. По рефератах н. Н. Кобрянської і К. Малицької прийнято отсі резолюції: 1. Ми Русинки зібрані на краєвім жіночім вічу, прилучаємо ся вповні до всенародного бажаня за розширення права виборчого до всіх законодатних тіл на підставі загального, рівного, тайного і безпосередного права виборчого. 2. В почуваню нашої гідности і з огляду на право людске бажамо розширення сего права також для нас на рівні з мушкетерами. В тім згляді стаємо на рівні з бажаннями вищих жінок, що державу замешкують народів. Крім сего рішено запротестувати проти § 30. зак. о тов. який не дозволяє засновувати жінкам політичних товариств.

„Руске товариство нафтове“ уконституувалось дня 22. лютого у Львові. Головою ради надзорчої сеї нової рускої промислової інституції вибраний проф. львівської політехніки н. Ів. Левинський, а др. Олександр Лисак, адвокат у Львові, яко заступник а н.

Володимир Дидицький, інж. Виділу краєвого, др. Кость Левицький, адвокат у Львові, Лев Кульчицький, радник судовий у Львові, Іван Раставецкий, нотар в Куликові, о. Олександр Стефанович, радник консист. і проф. у Львові, Микола Терлецький, власитель більшої пошлості і копаєнь нафти в Бориславі, яко члени; яко заступники: нп. Григорій Пешанський, інж. намісництва, Роман Заячківський, кандидат нотаріальний у Львові. До Дирекції вибрано: нп. Романа Залозецкого, проф. політехніки і торг. академії у Львові, інж. Филипа Левецкого і інж. Павла Дурбана, управителів копаєнь нафти в Бориславі, на заступника нп. д-ра Константина Лучаківського, проф. гімн. у Львові і Павли Рейфа, власителя пошлості і копаєнь нафти в Тустановичах.

„Жіноча Громада“ в Раранчу. Жіноцтво в селі Раранчу задумало заснувати для себе окреме товариство, яке буде зватися „Жіноча Громада“. Ціль того товариства буде такою, що крім своєї читальні та бібліотеки будуть мати також свою підручну касу, з якої діставати мугь сироти і бідні вдови грошові підмоги. Ціль незвичайно гарна і патріотична, тому справді треба з тої причини радіти, що наше жіноцтво на селі порозуміло справу організації та освіти і починає гуртувати ся коло своїх окремих товариств.

Затоплений корабель. Із Каліксу доносять, що угорський цароцлав „Матвій Корвін“, ідучи із Кардієр до Генуї затонув. Залозу виратувано.

Війство конзулярного секретаря. Секретаря чілійського посольства в Бруксели Пальнацераас вбив учера кількома вистрілами із револьвера син генерального конзуля тогож таки посольства, Ваддільтона. Пальнацераас був заручений із дочкою генерального конзуля, себто із сестрою убийниці, та від кількох днів прийшло до якогось прикрого напруження між нареченими, яке покінчило ся вкінці такою трагічною подією.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Краєвий президент др. Октавіан Бляйлебен виїхав із родинною до Відня, а відти виїде ся на кількатижневий побут в Італії. Посол М. Василько виїхав уже з Чернівців до Відня.

Товариство „Русини на Буковині“. Перші збори задля заснованя сего коначного товариства відбудуть ся в неділю, 4. н. ст. марта с. р. точно о 3. годині по полудні в „Народнім Домі“ в Чернівцях із таким денним порядком: 1. Вибір президиї зборів. 2. Народа над статутами. 3. Внесен в члени товариства. 4. Вибір тимчасового виділу товариства. 5. Вільні внески. Русини, яким дорога доля руского жіноцтва а тим то й руского народу, прибувайте численно на сі збори і вислушайте ся всі в его члени!

Із кругів судових. Управитель міністерства правосвїти іменував судов. адюнкта в Вижицях Евгєна Фаєра начальником суду нов. в Заставні, а судового адюнкта в Сторожинцях Стефанейго судовим секретарем в місці.

Новий уряд поштовий. В Межибродях (пол. нов. Вижицях н. Ч.) увійде з днем 1. марта 1906 в жєте окрема складниця поштова. Складницю сю дучати ме із урядом поштовим в Бергометі н. С. кінний післанець поштовий, який курсує що дня між Бергометом а Ловушною.

Заходом товариства „Буковинський Боян“ відбуло ся в суботу дня 3. марта с. р. в сали Музичного Товариства в Чернівцях в 45-ти роковини смерті Тараса Шевченка концерт при співучасті концертної співачки Анни Крушельницької зі Львова, із отсею програмою: 1. Святоточна промова, п. Я. Веселовський. 2. Франко-Лисенко „Гимн“ мужеський хор в супр. форт. 3. Шевченко-Лисенко а) „Ой по горі ромен цвітє“, б) „* * Скажи, коли дивлю ся, сольо-сьнів н-на А. Крушельницька. 4. М. Лисенко „Веснянки“ хор мішаний в супр. форт., сольо сопранове Ю. Красіцка, сольо альтиве н-на Ф. Пігуляківна, сольо тенорове п. І. А. 5. Шевченко, уривок з „Гайдамаків“ „Лебедий“ деклямація н-ні Е. Кордубова. 6. Франко-Лисенко „Не забудь сонних днів“ дуєт о. Г. Вовчук і п. М. Левицький. 7. Маковей-Лисенко, „Сон“ хор мішаний в супр. фортепиану. 8. Шевченко-Лисенко, а) Садок вишневий коло хати, б) „Як би мені, мамо, намісто“ сольо-сьнів н-на А. Крушельницька. 9. Шевченко-Ніжинський „Вечерниця“, П. акт із опери „Назар Стодоля“ на хори мішані, мужєскі і соля в супр. форт. Солоїсти н-па Ф. Пігуляківна і пан І. А. Супроводити на фортепиані н-па Г. Бухер. Початок точно о год. піз до 8. вечєром. Підчас поодиноких точок програми двері салі будуть замкнені! По концерті відбуде ся в тій салі сали святоточний вємерє. Цїна місць: (після розпориждєня поліції безумовно лиш для 4 осіб) 16 кор.; крісло перворядне 4 кор.; другорядне 3 Кор.; треторядне 2 кор. і білет студентський 50 сотників. В цїну вчислено вже податок. Білетів можна набувати скорше в „Рускій Касі“ ул. Петровича ч. 2. а в день концерту вечєром при касі. Добірна і нова програма, участі знаменитої співачки панні А. Крушельницької, сестри славозвєсної Сальомєї і сумлінна праця членів „Бук. Бояна“ дають надію, що сей концерт буде гідним відєвяткованєм пам'яті нашого народного гєнія Тараса. Не сумніваємо ся, що наша суспільність як із столиці так і з провінції громадами прибуде на сей концерт і дасть сим доказ, що високо цїнить нашого гєнія і замані

фєстє в сій переломовій добі, що ідеали, які голосьив Шевченко огорнули весь наш загаль.

Оповідка. В неділю дня 4. марта відбудуть ся о год. 11-їй пер. пол. виділове засіданє окружн. Відділа тов. „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“ в „Нар. Домі“ в Чернівцях. Присим, щоб крім члєнів Виділу явились на засіданю і прочі члєни „Взаїмної помочи“ і загадом всі, що інтерєсують ся справою нашого товариства, або бажалиб познакомити ся з статутот та цїлами нового товариства. — Ат. Руснак, голова; Ол. Журавківська, писарка.

Із штуки і літератури.

Україні в чужих виданях. У січєсєм випуску „Swiat-a Słowiański“-ого помістив його редактор Фр. Конєчний статю „Z powodu artykułu p. Iwana Franki“. — В 13. ч. кїєвського дєєвника „Отголоски Жєзєні“ поміщена статя І. С.—ного на тему „Очерєдная задача Українцєв“, в якій він виказує коначну потребу заснувати на Україні товариства на взір „Просвїти“ із центральним осідком у Калві.

Ludwig Hirschfeld. Paukzeit. Sechs Wochen Helldentum. Leipzig. Verlag von Arthur Cavael. Cr. 246 +1 — 16-и.

Відєнєць, Людвіг Гіршфєльд мимо свого молодого віку зовсім не новик у літературі. „Paukzeit“ се вже його третя з черги повість, а написана вона автором в 21. році житя. Се одно вже пояснює умілість Г.—да увійти в світогляд сучасного німєцкого студєнтства у Відні, яке становить основу оповіданя „Paukzeit“. Трохи гордості ізза виспєости арийської раси Німцїв над Жидами, що переходить в антисємітизм, плиткий шовінізм а там зїтханя до гульї, заливаня, сумнівної стійности любощі ну і поєдинки як шпиль „буршівства“ — се складові частини переважної частини німєцких студєнтів. У „Paukzeit“ бачимо їх і в гімназії в якійсь дошкільно-авєстрійській провінційно-наліній закутїні, як вони ладають ся, щоб стати зрілыми а відтак на університеті у столиці держави, як дають докази тої зрілости на „бумлі“ і гульнях. От-такє жите захоплює й студ. філософії Антона Ельвайна, що цїлими курсами перєсїджує в викладових сєлях і бібліотєцї, поки не попав єлучайно на „бумєль“, де приглядав ся „буршам“ з такою цікавостю, аж одня іменем Сєдлєк, прийшов до перєконаня, що він його „фіксеу“ і через те визває на дуєль! „Сам є кожен боєгузом; та як люди є в гурті, так вони товають се — одня лїпше другий гірше і так поєстають герої“ — замічує влучно автор. І „бєзгуз“ Ельвайн стає героєм, приймає поєдинок, а, не вміючи, фєхтуєтєсь дістає дозвіл на „Paukzeit“ себто на кількотижневий час вирази у фєхтованю. Тепєр навязує мимоволі порвані нитки із розгультим сєвітот, вчить ся фєхтувати гуляє і т. д. Та тут стає у йому під вражєнєм бездушних вирав у клубі фєхтмайєстра та в виду варварства поєдинків зрєстати думка, що дуєль річ гадя і що сїлд на цїду ту історію плєнути. Одначє автор лїчить сєй випад „неврозі“ фатальним залюбєнєм у дівчинку, яка сєго не вєрта, ну і Ельвайн не зважуєтє ся на рішучий крок піти своїм шляхом і робить так як всі другі... Такавотє написана повість читає ся дуже приємно задля незвичайної живости пластичних оповіданя, перєлітаного остроумними замїтками й дотєпами і влучно змалюваного духового процесу в душі Ельвайна головнє тоді, як він забує „що годі власти своє щастє на одну карту а найменше на таку зманчиву, ну називаємо дамою“. — Я. В-ий.

Позір! Гальоп на фортепиан уложив Ярослав Лопатинський ор. 7. Цїна 1 кор. Голоєи на оркєстру 2 кор. (Цїлий дохід призначєний на будову дому „Сокола“ у Львові. Набувати можна в „Сокільськєм Базарі“ у Львові ул. Руска ч. 3.

Ruthenische Geschichten. Übersetzt von Kost' Krakalia. Czernowitz 1906. Buchdruckerei Hermann Czopp. Verlag von Demeter v. Tomorug und Kost Krakalia. Ст. 77 + 3. 8-и. Цїна 1 кор. Можна набувати по всіх черновєцких книгарнях. — Змієт: Les Martowytsh: Eine Todesangelegenheit. Mykola Derlyzia: Vögelchen. Mychajlo Jatzkiw: Nuchim. Nychajlo Kuziubynskyj: Der Gesandte vom schwarzen Kaiser. Nysnaja: Der erste Schnee. Iwan Dibrowa: Weihnachten im Gefängnis. Haryj Karbulyzkyj: Ein Protokoll. Nina Saritschna: Die verzauberte Geige. Kost Hanusenko, Die Kommission, Aus Notwehr, Die Schule. „R. G.“ се перша проба виданя збірки наших повєлє в виді приєстунїм для німєцкої публіки. Як вона уласть ся себто як книжочка розїде ся, на що вповні заслугоє, то за нею підуть другі, так що можє буде взятє ся за систематичнє видаванє перєводів і то справді добірих творів українського нисьмєнєства, щоб добути йому і між чужинцями належнє мїсцє в єврєпейській літературі.

„Свєт“. У Львові стала виходити нова літературно-наукова часопись „Свєт“ під редакцією комітєту, в якого єклад входить: В. Борчак, П. Карманський, О. Лучий і М. Якієв адр. ул. Кальовича ч. 8 дє. 6. Свєт виходить мє двічі в мїсєць кождого 9. і 24. Перєдплати до кінця року 8 кор. за границю 4 рублє або 2 дол. Адмінїстрація: Львів, друкарня Мєєцкого (Копєрника 9).

Концерт Carlo Sabatini, визначного світового скрипєря відбуде ся в Чернівцях дня 10. марта.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., 1/12 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Гумористичний кутон.**Модерна кухарка.**

— А леж Ганю, Ви не вмієте навіть огню розпалити!

— Просту Пані, се ніяке диво, аж досі варила тільки на кухні електричній.
Mg. Bt.

Фатальні друкарські помилки.

(Із дописів.)

...У наших **совіті** патріотична інтелігенція із усіх сил розвиває ся між народом, щоб передерти вибір нашого кандидата проти ворожих заходів...

Із рецензій...

Як сему точки програми відслідкував **"Боян"** вязазку наших нудних народних пісень.

Двозначник.

Жених. "А думаєте, що та пані є відповідна для мене?"

Посередник подружеский.
"Знаменит -- вона має розум за двоє!"
Gt. Bt.

Лиха вимова.

Судия. Так не заперечуйте — ви зробили діру в мурі вашої казни щоб втечи?

Арештант. Борони Боже, пане судие, то було зовсім инакше, се хотів до мене увійти до казни ще один мій товариш.

Повіdomляю Всіх Вп. Панів, які ще мають календарі Рускої Весіди — а до тої пори не розпродали і не надіють ся їх розпродати, аби мені сейчас їх звернули назад, бо в марті не прийму їх і буду жадати за них звороту гроший.
— З поважанем Ів. Захарко.

Оголошення.

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Вашківців н. Ч. відбудуть ся дня 4. марта 1906. р. о год. 1-й по полудни в кімнаті хлопчачої школи. Порядок денний: 1) Отворене зборів; 2) Справоздане старшини із діяльності за адміністративний рік 1906; 3) Справоздане касове; 4) Уступлене 3 членів ради надзорчої; 5) Вибір трох членів і председателя ради надзорчої; 6) Вільні внесення. — Іван Герасимович, начальник каси.

Весняні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Калинівців н. Ч. відбудуть ся в середу, дня 7. марта с. р. 3 ій год. по полудни з отрим дивним порядком: 1) Справоздане касове і біланс за 1906 р.; 2) Вибір 2-ох членів старшини; 3) Вилосоване 3-ох членів ради надзорчої і доповняючий вибір одного члена ради надзорчої. — Василь Гуща, начальник.

Звичайні загальні збори каси райфайзенки в Приличу відбудуть ся дня 11. марта 1906. о год. 1 по полудню в громадскім домі з слідуємим дивним порядком. 1) Прочитання протоколу; 2) Справоздане старшини за рік 1905; 3) Вибір старшини по мис § 94; 4) Вільні внесення. Юр. Калинюк, началь.

ВІСТИ

політична, економічна наук. і літер. газета

виходить в Одесі що-тижня

під редакцією і відповідальністю Л. Шелухіна. Умови передплати в Росії: на рік 2 карб. на пів року 1 карб. 15 коп., на один місяць 20 коп. За кордоном на рік 3 карбованці.

Контора редакції: Одеса, ул. Ніжинська 44 в помешк. тов. "Просвіта".

Лише і корону

стоїть річник 1905 "ДОВРИХ РАД". Змісту: 388 порад, 94 рисунків, 101 допитів, а 138 поучаючих афоризмів. — Річник з минулих літ продають ся за половину ціни. — Передплата на 1906 рік 2 Кор. Адреса: "Добрі Ради" — Стрілецький Кут (Буковина). 24 3-5

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинок сираведлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головний склад у ==

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (18-36)

Наймоднійше естаблісема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок гот. під чорним орлом

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дитий. — Убори зладжені після найновішого крою.

Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (20-24)

Діточа гардероба — се спеціальність.

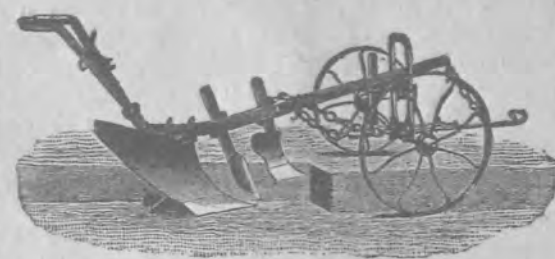
Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ

(„Взаїмна Вигода“)

Всі книги до ведення товариства, коштують враз з стемплями 50 кор. з пересилкою 51 кор.

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до головного складу машин господарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 киль. разом з передними колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо **Льокомобілі, Молотілки, Січкарки**, і в загальні всілякі знаряди господарскі.

Каталоги на жадає дармо. 23 (3-30)

Всілякі сикавки огнєві і до огорожу.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Найбільший вибір артикулів на різдвяні і новорічні подарунки по уміркованих цінах.

Склад виробів з альпаки і хіньского срібла ц.

к. надвірної фабрики В. Бахмана і Спілки у Відни.

Товари бронзов. і шкіряні. Прибори до писання, бюркові годинники, зеркала, тягарки на листи і папері, попельнички, стінні декорації, етажерки, нецезарія шкіряні, різні ташки, мошени, рамці до фотографій, куфери з замочками або без і різні артикули до подорожі.

Артикули галантерейні. Найновіші дамські пояски, рукавички, маншети, гуданки, ковчарники, бурштинові цигарнички, льорнети і т. п.

Вахлярі із правдивих струєсвих пер, перлівки, газзи, з кістяними ручками і м.

Рукавички з оленєвої шкіри, Glacé, футровані, з вовни, бавовни, трикотеві, шведські рукавички для войска і цивільних, різного рода.

Артикули до польовання. Револьвери, стрільби найліпшої сорти і різнородна муніція.

Капелюхи з пашу, з льодену, Velour Syk і т. п. для панів і хлопців з різних красках.

Кальшші і черевини до снігу правдиві петербургскі найліпші фабрики. Величезний вибір.

Самостійна продаж капелюхів

Відни, Йосифа Піхлера і Снів у Грацу, димі, склад американських черевинів

а ц. к. надвірних фабрик Генрида Ігн. у Антона Чалєка у Відни, Ф. К. Попєра у Хру-Bothaway Poulі & Harington в Бостоні.

Товари обувні. Великий вибір обуви на зиму з Chevreauх, Boksealі, з Гемзи, сатани, сукиа, футрвані або нї, склад ляхерів чорних і в інших красках, для пань, панів, дівчат хлопців і дитий, чоботи і пів-черевини. Найбільший вибір.

Необходимі товари хустки і палі. Правдиве біле Єгєра і Д-ра Лямана. Паньчохи для пань дівчат, кафтанки вовняні, перепаски на тіло, огрівачі колін, чепці, охоронячі ух камаші і т. д.

Біле. Для панів, пань і дитий в найновіших красках.

Товари футряні для пань і дівчат, різні ковчирі і зарукавки, з муні, шкотскі перекі, тибетанські, шапки, кучми і різні артикули до польовання, вовняні різної наймоднійшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 еотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вілні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученем належності поштової.
В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Виборча реформа і Буковина.

(X) Рідко коли зустріває ся державний законопроект із таким прийомом як се стало ся із виборчою реформою, внесеною в парламенті бар. Гавчом. Майже на цілій лінії повстало єї — згідне невдоволене місце безбережного ентузіазму. Се одначе є тільки доказом, що правительственный законопроект не переживає ся рішучо на бік нідної партії, а ідучи компромісовою дорогою старає ся бути справедливим супроти всіх народів австрійських, хоч та справедливість переходить часами як ось супроти галицьких Русинів — в ілюзію! Та правительству ходило тут о те, щоб не зустрінути ся із безглядним опором польської шляхти якій само дало зрости до такої неуприродної сили. Те числене із дотеперішним крайню справедливим „станом посідає“ довела до того, що й після нової виборчої реформи буде один носець припадати на 10.882 виборців німецьких, 11.015 виборців італійських, 12.770 сербо-хорватських, 12.995 румунських, 13.883 чеських, 14.198 польських, а доперва на 24.995 виборців руских! Отже се нове рівне право голосованя вводить таку „рівність“, що 44.200 Німців має так само одного посла як 60.100 Волохів, або 66.500 Поляків а як 108.700 Русинів. При сїм однак не треба забувати, що доєї була кривда упосаждених народів кілька разів гірша, та що виборча реформа бар. Гавча приносить незвичайні події, коли вже не говорити про те, що вона до коріння перемінює основу заступництва, зносячи привілей і пенз виборчий та даючи рівне право виборче кожному горожанинови австрійському, що має 24 роки!

Брак ентузіазму, яким привитали партії виборчу реформу позенує ся ще й почутем партій, що сей законопроект незабаром увійти в жите мусить, отже кожда гадає ще щось виоторгувати в формі зміни геометрії виборчої. Найбільше завзято виступають проти загального голосованя Німці, що як видно і при нїм найобидливіше виявлювані у вплив на державні справи а відтак Польске Коло, яке не може переболіти, що Русини добули бодай дрібку більше прав, та що польська шляхта стратить монополію на єдину заступництво інтересів польського народа. Німецькі загорілі пуджають своїх землянів славянською федеративною більшістю, до якої мають належати і польські „шляхтуні“ і рускі посли! Знова Ческі і Польскі консерватисти боять ся, що скріпять ся централізм, тому хотять розширення автономії краю. Одним словом виводить ся Бог зна які причини здебільша для покрити свого ворожого становища проти сути загального голосованя! Те, що діє ся в Австрії відбило ся і на Буковині. І тут невдоволені з виборчої реформи і то саме ті, які на ній найліпше виходять. Маємо тут на думці Німців і Волохів. Щоб не бути голословними привідім ся національному поділови буковинських округів виборчих:

Після вислідів статистики було із кінцем 1900 року на Буковині загалом 730.195 мешканців, а з

того було 723.504 населення краєвого. Всіх мушун було 362.478, а таких мушун, що мали 24 роки або й більше 163.478. А під зглядом національним розпадало ся воно що до головних трех націй ось так:

Нарід	число загальне	мушунни	
		загалом	від 24 літ в гору
Русини	297.798	149.881	67.596
Румунн	229.018	115.255	51.980
Німці разом із Жидами	159.486	79.201	35.721

Між отсі народи розділено 11 буковинських мандатів так:

Число виборч. округа	Судовий повіт	Громади враз із приналежними дір-сними окрестами	Присутнє краєве населення цивільне і військо з кінцем р. 1900 в тисячах:				Число по-сід прина-лежних на округ
			загалом	німцє	руськє	по-сїдє	
I. II.	Чернівці	Чернівці	65.8	34.4	13.0	9.4	2
	Радівці	Радівці	14.2	9.5	0.5	3.9	
III.	Сучава	Сучава	10.6	6.4	0.6	2.8	1
	Серет	Серет	7.5	4.7	1.9	0.7	
Разом .			32.3	20.6	3.0	7.4	

IV.	Садагура	із виключенем				
		громади Буда	39.4	7.2	30.0	0.2
		Терешани	1.3	0.4	0.8	0.0
		Мягучени	0.9	0.0	0.8	0.0
		Гайбока	4.7	0.9	3.4	0.2
		Каменка	4.0	0.2	3.2	0.7
		Вовчинець	2.4	0.1	1.8	0.5
	Серет	Слободзія Вер.	0.4	0.0	0.3	0.0
		Стирче	0.7	0.1	0.6	0.0
		Черепківці	1.3	0.1	1.2	0.0
		Вашківці н. С.	0.9	0.0	0.9	0.0
		Климивці	1.4	0.0	1.4	0.0
		Віла Криниця	1.0	0.0	1.0	0.0
		Мамайвці ст.	2.0	0.1	1.9	0.0
		Мамайвці нові	2.8	0.1	2.6	0.0
		Камена	2.2	0.1	2.1	0.0
	Чернівці	Качера	0.8	0.0	0.7	0.0
		Кучурів вел.	9.5	0.6	7.3	1.6
		Михальче	2.9	0.2	2.1	0.6
Ревна		1.5	0.1	1.3	0.0	
Стрілецький К.		1.8	0.0	1.7	0.0	
Разом .		81.9	10.2	65.1	3.8	

V.	Заставна	всї	51.4	4.9	45.4	0.1	1
	Кіцмань		43.1	4.3	38.0	0.1	
		Разом .	94.5	9.2	83.4	0.2	
	Станівці	всї	20.0	2.7	17.0	0.1	
	Вашківці		21.3	3.5	16.7	0.1	
	н. Ч.						

VL	Сторо- жинець	{ Комарівці	1.4	0.1	1.1	0.1	1
		{ Банилів вол.	4.9	0.9	2.1	1.4	
		{ Нові Броскиці	1.6	0.1	1.3	0.2	
		{ Панка	2.2	0.2	2.0	0.0	
		{ Комарівці Сл.	1.2	0.2	1.0	0.0	
		{ Жадова	4.8	1.5	3.2	0.0	
		{ Бобівці	2.2	0.1	2.1	0.0	

		Разом .	59.6	9.3	46.5	1.9	
	Путилів		13.6	1.9	11.7	0.0	
	Селетин	всі	8.2	2.0	5.9	0.1	
	Вижниця		36.6	9.8	25.2	0.2	
VII.							
	Кімполунг'	{Арджел	0.5	0.0	0.4	0.0	1
		{Бряза	1.7	0.1	1.6	0.1	
		{Чумурна	0.4	0.0	0.4	0.0	
		{Р. Молдавиця	3.2	0.8	2.1	0.0	
		{Рус-пе-Боул	1.0	0.1	0.8	0.1	

Ціла Буковина			723.5	159.5	297.8	229.0	11
---------------	--	--	-------	-------	-------	-------	----

Із сего бачимо, що в правительственим проекті по можности узгляднювано розміщене поодиноких народів Буковини, при чім однаковим найгірше виийшли таки Русини, бо в IX. окрузі виборчим багатом руских сїл остає без ніякого свого заступництва. Ся кон-струкція мала на цілі деє „загубити“ ті рускі села якіб могли дати материял ще й на 5-ий руский мандат.							
--	--	--	--	--	--	--	--

Клеменс Функенштайн. Ілюмінація.

(Галицька історичка.)

Від якогось комітету вийшла була паролія, ілюмінувати. Ілюмінувати в честь тої і тої річниці того дня, коли то 3. мая Божого року 1791-го прокламував польський сойм славу конституцію і волю та рівність всіх станів.

І коли наступив вечер, засіяли із вікон свічки. Деє не деє було видно транспарентні образи. Свіятно і ясно і оживлено і приємно виглядало по вулицях міста.

Лише в брудних, вузьких вуличках, а також і на Жидівській вулиці було темно. Може в деякім віконці і була якась лойова свічка, але вона горіла смутно й самотно і не могла перемагати темряви.

У водноса Лейби горіло в вікні, заткнена в оляшці пів лойової свічки. Сему нема що дивувати ся, бо Лейба гірко заробляє свій крейцар. Із жерела гет із під гори носить він людям воду в хату і дістає по сотникови від коновки. А він має жінку і бої в крижах і шестеро дітей. Тяжко приходить ся роздобути собі на хліб а не то ще на свічки.

Тій півсвічці був вже в дев'ятій годині кінець. Але чверть години пізніше надлетіла на Жидівську вулицю „комісія“. Були то молоді люди, по більший часті студенти. Де не було в вікні світла, там вбивали шиб. Се робили вони спратно і скоро, раз —

два, крах — бум. Також у водноса Лейби, пішло вікно в кавальчики. Діти перестрашили ся, Хая побігла, але Лейба вилетів на двір і кричав не своїм голосом:

— Вагабунди! Злодії!
Комісія завернулає із великим сьміхом назад і обступила Жиду, який ще гірше настрашив ся.
— Він йде з нами! Наперед із ним!
— Гвалту! — кричав Лейба, — Гвалту, пустіть мене!

З сусідних домів ніхто не вийшов ему на поміч. Очевидно ніхто не важив ся вийти на двір.

— Наперед, ти вушивче! Наперед! — Вони схватили его за руки і потягли далше. Він боронив ся, але все було на дармо, бо деякі штовхали з заду. Довгий кафтан із засохлим болотом бив ся мов дошка об холяви его чобіт. Чоботи були великі; він спотикав ся, стратив відвагу і став пробувати просьбою:
— Пустіть мене, я западоу свічку, бігме, нову свічку за конституцію.

Але вони его не пускали, тільки спішили з криком і свистом далше і тягли его за собою. Били вікна і все далше.

— Наперед, вушивче, наперед!
Лейба тряс ся на цілім тілі. Ему здавало ся, що чує позад себе розпучливий крик своєї жінки, і він просив та молив на ново:

— Я вже... Пустіть мене... Свічку... Бігме! Най же конституція...

Опинили ся як раз на кінці Жидівської вулиці і стали коло якоїсь закуліної ліхтарні. Взяли на коменду Жиду межі себе — в середину, а один із них, очевидно проводир, виступив на перед:

— Отже, ти хочеш до дому?
— Пустіть мене, я вже западоу, а би-м так жив!
— Хочеш до дому? Так — чи ні?
— Будьте ласкаві... Милости... — бубонів Лейба і стогнав, бо его боліла спина від одержаних штовханців.

— Будьте ласкаві!
— Добре. Ми пустимо тебе, але на сам перед стань собі тут! Тут перед ліхтарню! Так, тепер виголосиш три рази одушевлене „славно“ на конституцію із 3. мая. На конституцію і волю. Владек, ти піднесеш ему з заду до гори кафтан, а я буду держати за бороду.

Владек підніс із заду Лейбин кафтан так, що було видно его подерті штани, а проводир зловив его за довгу бороду.

— Ну, отже!
А Лейба кричав у сій поставі сьмішним, перестрашеним голосом:

— Най же конституція з 3. мая, віват! Най же воля і рівність, віват! Най же конституція, віват!

З нїм. перевів Іл. Карбулицкий.

дат. Після теперішнього поділу округів виборчих буде на Буковині один посол припадати пересічно на 53.162 Німців згл. Жидів 74.449 Русинів і 57.454 Волохів. Як небудь і тут уособлене Русинів є очевидне, всеж таки буковинські Русини ватають правительственный проект радо о стільки, що він в двоє збільшує число мандатів, через що усуває важку дотеперішню кривду яку вони мусіли терпіти під гнетом привілеїв, якими користувались народні вороги.

Правительственный проект виборчої реформи.)

III. Законопроект відносить ся до забезпечення виборчої свободи.

Свобідне виконання виборчого права мало досі охорону лише в постановках загального кодексу карного (іменно тоді, коли відносно порушене виборчої свободи дає ся підтягнути під одну з постанов карного кодексу о публічній насильстві, підкупстві урядника, надужиттю урядової влади і т. н.) та в постанові артикулу VI. закону з 17. грудня 1862. Вад. ч. 8 з р. 1863, котрий загрожує карою від одного до шести місяців строгого арешту за виборче перекупство, та за підступне фальшоване голосовання, або его результату.

Разом з проектом о виборчій реформі правительството внесло тепер і проект карного закону для охорони виборчої свободи, який — поминувши ті поступки, котрі вже після загального, карного кодексу являють ся каригідними — знає слідуючі роди виборчих переступів:

1) виборче перекупство (§ 3) так в значіну активним, як і пасивним, а іменно так по стороні того, хто голос купує, як і по стороні того, хто голос продає — згідно у купні або продажі голосу помагає або посередничить;

2) виборче насильство (специфічний переступ, відмінний від публічного насильства) (§ 4), полягає на приневолюванню виборця до занежання голосовання, або до голосовання на певну особу — через чинності, що наносять шкоду виборцеві, або близькій ему особі на тілі, свободі, честі чи маєтку або також через загрожувані такими чинностями виборцеві або близьким ему особам, як вкінці загалом через усіяні способи, що мають залякати виборця;

3) публічне розширення фальшивих вісток (§ 5), а іменно про час і місце вибору, про відступлене котрого з кандидатів, або про яку небудь иншу обставину, яка може спричинити неголосоване або вплинути на голосоване виборця — а виборець не має уже часу ні спромози поінформувати ся про правдивий стан річів;

4) перешкоджане у голосованню (§ 7), що може бути поповнене — чи то в цілі позбавлення виборця голосу, чи в цілі набуття виборчого права для себе або иншої, неуправненої до голосовання особи — двома: а) через те, що хтось протизаконно присвоює собі чужі документи виборчі, або повірені ему такіж документи протизаконно не видає виборцеві, або видає їх якійсь иншій особі — і б) хто в якій небудь спосіб перешкоджає виборцеві в віддачі голосу; (Коли се останнє доконує ся при ужитті сили, то такий случай підпадає під постанови загального кодексу карного о публічній насильстві).

5) виборче ошукацтво (§§ 6 і 8), а іменно: а) через фальшоване голосовання або его результату, через вписане другому виборцеві (аналфаветови) у картку голосовання иншого імени, ніж він се поручив, та через використання помилки або зворушення другий для виконувани несприятельного виборчого права, головновж на основі фальшивих легітимаций — і б) через голосоване за управненого в порозумінню із тим же управлінням та через добровільне відступлене другому свого виборчого права;

6) перешкоджане у чинностях виборчих (§ 9), а іменно, коли хто дістає голосовання або картка голосовання в цілости чи в часті усуває, розкидає, нищить, або робить їх неможливими до ужитку а то в тілі цілі, аби унеможливити зіставлене виборчих результатів.

7) порушене тайности голосовання (§ 10), полягає в тім, що хтось при тайних виборах протизаконним способом довідує ся про се, як голосували поодинокі виборці; — і вкінці

8) перешкоджане у поперед-виборчих зборах (§ 11), поповнюване іменно через се, що хтось сам, або в товаристві инших осіб не допускає на перед-виборчі збори управнено до участі особи, що не будучи управлінням до участі в таких зборах вникає ся на них, що напастує учасників або особи покликани до проводу у зборах, або вкінці, що зарядженням президія зборів ставить насильний опір.

Повищені переступи кваліфікує законопроект яко провини (Vergehen) або переступства (Uebertretung) і карає їх арештом або строгим арештом від одного місяця до шести місяців, згідно одного тижня до трьох місяців. Яко провини кваліфіковано іменно переступи наведені повисше під 1), 2), 4), 5), а) і в). Прочі переступи, т. е. наведені повисше під 3), 6), 7) і 8), кваліфіковано яко переступства. Засуд за провини потягає за собою (коли провини поповнені при виборах до парламенту або до сойму) утрату активного і пасивного виборчого права до тіл репре-

зентаційних і законодавчих через три роки, числячи від останнього дня відбуті кари.

Закон повнесий мав би значіне для виборів до всіх тіл репрезентаційних і законодавчих (громадських і повітових рад, соймів і парламенту).

IV. Предложено правительственне заклячує нові і то острійші постанови що до недоторканности посольської в формі доповнене до § 16. осн. зак. із 21. грудня 1867 В. з. д. 141.

Воно предкладає передовсім, щоби суди могли переслухувати свідків і знатоків в слідствах проти послів вже перед зазначенем від палати послів дозволу на переслідуване посла.

Дальше усуває ся дотеперішню аномалію, що каригідні вчинки із коротким речивцем задавлені як ось справи о обиду честі через довгий тривок заходів о видачу посла звичайно передавалися, бо домагане видачі після дотеперішних постанов законних передавання ані не переривало ані здержувало. IV. законопроект державний йдучи за німецьким правом карним вже запобігає сему.

Вкінці заклячує сей законопроект ще одно доповнене § 16. згаданого горі закону, яке відносить ся до каригідних вчинків послів звершених в будинку парламентарнім. Відтепер має мати президент палати право повідомити про се комісію про недоторканність посольську, зовсім не ждучи на те, щоби аж суд виїде таке домагане. Колиж би комісія до 3 днів не предложила палаті свого звіту що до видачі сего посла, а палата нічого не рішила до 8 днів, то тоді не буде вже нічо стояти на перепоні карно-судового поступовання проти завинившого посла.

V. Законопроект правительственный має на меті перевести заострення регуляміну палати послів, щоби забезпечити швидкі ухвали правительственных предложень та запевнити сунопій і повагу обряд парламентарних.

Ось найважнійші точки проектованого регуляміну:

В § 5. сказано, що правительството може свої предлоги вносити насамперед в котрій небудь палаті, лиш предлога фінансова і закон о рекрутах мусять бути внесені насамперед в палаті послів. — Предлоги правительства і предлоги, що приходять з одної палати до другої, не потребують підпори і не можна їх відкинути без попередньої наради над ними.

1. На засіданнях вівторок, середу і четвер з виїмкою съязт час від них до одинадцяті години призначає ся для сих предлог. — 2. Перше читане якоїсь предлоги відбуває ся лиш тогди, коли того зажадає один посол найпізніше на слідуючим по розданню предлоги засіданню і скоро таке жадає підпортує устно або письменно сто послів разом вже з тим, що ставить таке жадає. — Палата передає кождо предлогу дотичній комісії і визначає їй рівночасно речинець, в котрім она має свій звіт предложити. Коли палата не передає предлоги комісії або не визначає речинця, то робить се президент. — Предлоги не передає ся комісії, коли палата більшости двох третин присутних послів ухвалить, що можна приступити зараз до другого читання. — Уступ 6. того параграфу постановляє: Поіменні або тайні голосовання о внесені що до поступовання в якійсь справі не допускають ся.

§ 5 f. Коли би один або кількох послів допустили ся грубого порушення спокою або тяжкої обиди палати або президента, то можуть бути найдалше на тиждень виключені з палати і єї локалів. Всяке виключенне може наступити лиш на предложене президента і з ухвалою більшости двох третин присутних послів. Предложено на виключенне мусить наступити найпізніше на слідуючим засіданню по поді, яка его спонукала. Президент ставить предложене, а палата рішає зараз без дебати. Виключені послы за час свого виключення не дістають двет.

§ 5 g. Коли би член палати послів когось, що не має права брати участі в нарадах палати, обжалував устно або в предложенім письмі о який вчинок, заслугуючий на кару або вигонював о его приватнім або родинним життю справи, шкодячі его честі, то обиджений має право внести до президента жалобу на письмі. Жалоба мусить найдалше до чотирох тижнів по обиді дійти до рук президента а той передає єї комісії з девятьох членів.

§ 12. постановляє: Інтерпелляції, які хоче якийсь посол поставити до міністра, треба предложити президентові і то в палаті панів що найменше з десяти а в палаті послів з тридцяти підписами; они будуть зараз подані до відомости заінтерпелюваного і вписані до стенографічного протоколу. Заінтерпелюваний може дати відповідь устно або письменно або відказати відповіді з поданем причин.

Промова бар. Гавча в справі виборчої реформи.

(Конець).

Супротив можливости великих агітацій з причини загального голосовання, як також супротив сподіваного виступлення острійших суспільних суперечностей при виборах, рішило ся правительството запропонувати зарядження задля запобіження нелояльному або терористичному впливанню на виборців у всякій формі. Правительството не хоче перешкоджувати агітації кожного сторонництва, ділаючий на легальнім ґрунті, однак бажає, щоби вибори не тільки були загальні, але також остали свободними, (Живі оплески),

щоби кождий виборець міг після свободного пере-свідчення віддати свою карту голосовання. Правитель-ство уважало рівночасно своїм обовязком постарати ся, щоби палата, яка стане нововибраною, мала також запоруку сповнення своїх задач. З сєї причини я позволю собі предложити проект зміни регуляміну на-рад палати. (Пос. Вольф: Се повинно бути заведенем нової палати! Пос. Шалль: Ми не дамо ся задумити! Оклики). Бар. Гавч. Наше предложене йде до того, щоби запевнити робучість і швидкість палати та угля-дну бажання, які дуже часто підношено в парла-менті і в палаті панів. Воно зовсім не вже парламен-тарної свободи рухів і не заклячує ніяких шиня, а має на цілі тільки одно запевнене найиниційніших правительственных предложень, які рівномірно відно-сять ся до потреб держави і населення. Така реформа повинна вийти найбільше на добро парламенту. (Окли-ки Всейміцї). На всякий случай є в предложеню за-стережене заострення дисциплінарних средств. (Живі оплески. Пос. Вольф. Королівський комісар предвидже-ний такою). На його основі можна посла виключити, але тільки за грубе порушене сунопкою (Оплески.) а й тоді хоронити його потреба двох третин голосів пе-ред партійностию. Так само правительството йде за пекучим кличем загалу, підтагаючи грубі напади на честь осіб, що стоять поза палатою, під нагани а палаті. (Оплески.)

Я вже заповів 28 листопада, що правительството задумує реформу палати панів. В тій справі увійшли ми в зносини із членами палати панів. Але позаяк єї групи завивли ся тепер і то в сполучі з виборчою реформою проти зміни складу палати вельмож, то правительството поки що відступило від вношеня до-тичного предложення, тільки тому щоби не робити трудностей виборчій реформі. За те буде пожаданим доповненем загального голосовання те, що ділячі і іменовані члени палати вельмож можуть бути виби-рані до парламенту. Під час тривку їхнього мандату до палати послів буде їх мандат у палаті вельмож спочивати.

Мої панове! Як не будь правительството стоїть на тім становищу, що всякі зміни що до основних постанов предложення, як ось внесені курій і відки-нені цензу мусять остати виключені, то правитель-ство не відмовить своєї співучасті, колиб інше о ком-проміси між партіями о другі kwestії. Позвольте мені ще сказати слово про одну справу, яку живо обгово-рює загал а передовсім Німці. Маю на думці будучу більшість в парламенті та взаємні між виборчою реформою, а національним етапом посідання. Я мущу поставити передовсім питане, чи се має яку небудь практичну вартість займатись близше цнєрними ком-бінаціями що до будучої більшости. При невеличкій фантазії можна на папері викомбінувати не то одну але і найріжнороднійші більшости залежно від того, як угрупує ся числа. Але так само є певним, що такі те-оретичні й статистичні комбінації що до більшости не здійснюють ся при практичних питаннях. Дальше є фактом, що ні один народ сам про себе не творить біль-шости в сій палаті ані не буде єї мати в будучій, а за те кождий, коли хоче творити частину більшости мусить всегди політику альянсів. (Дуже добре! Окли-ки.) На те, щоби утворити більшість спосібну до діла не вистарчає ще кілька голосів понад абсолютну більшість. Кожда національна більшість боева булаб короткотривалим твором політичним, а єї безсумнівна невдача тількиб ще із більшою як досі силою ствер-дила, що сунопійне і тривке посідане національних прав може запоручити лиш національний компроміс. (Живі оплески. Оклики: дуже добре!) Будучність Ав-стрії полягає на тім, щоби народи, які є найважніш-шими сподвижниками культурного розвитку держави, місто марнувати безкорисно свої сили, як се було досі, згуртували ся разом і перебрали на себе одві-чальний провід публічних справ. (Славно! Дуже до-бре! Живі оплески. Тривкий гамір і оклики.) Впрочім саме предложене виказує найліпше, як дуже старало ся правительството о те, щоби помімо зовсім відміненого виборчого права по можности охоронити національний стан посідання найбільших партій від яких небудь втрат. Колиж партії помімо сего відвинуть реформу, тоді годі буде опертись вражінню... (Крик Всейміцї — Оклики: Гіго, гіго! Президент даєомити)... що опір не відносить ся до справді незначних національних уно-сіджень, заклячених у виборчій реформі, але до прав-цяпну рівности виборчого права. Мої панове! Після того як, я мав честь вложити Вам основи виборчої ре-форми, мущу із всім натиском зазначити, що єї не підирнято в інтересі якої небудь партії а найменше задля партії соціал-демократичної, хоч се підношено дуже часто.

Виборча реформа впливає із конечности, щоби поставити парламент на тривалішу основу як досі. (Оживлені оплески і оклики.) А коли все на ново під-носить ся, що властиво користь з неї мають віднести соціал-демократи, то на се відповім я ось що: Коли хто хоче поборювати соціалну демократію поважно і з виглядом на успіх, то мусить їй вперед відобрати єї найуспішнійше оружє а іменно обжаловане держави, щоби вона менше засібним класам вкорочує політичні права, (Живі оплески) а инші класи виниоує а при-вілеї. (Вурлаві оплески.) В сїм, мої панове, лежить зовсім не легковажне сего соціал-демократичної про-паганда. Коли вона сего оружє не буде мати, тоді буде можна, як на нас спаде сєї обовязок, вести бор-бу проти неї, далеко успішнійше на ґрунті рівного права (Живі і довготривалі оплески і оклики славно. Гілає Всейміцї.) Я маю надто високу думку про стійність сил удержуючих державу, щоби принусати, незнач-

вони потребують для витривання штучної охорони в виді спеціальних привілеїв. Через те стягають вони на себе тільки вид слабости і заступають свідомість власної сили. (Дуже смішно!) Подивімся на інші краї, де обов'язує загальне голосування. Везде ростуть в силу також і буржуазні партії, викликані до рівного бою. (Живі допитливі ослески, Бурливі ослески Всесвітні.) Так само буде також і в Австрії. (Повні допитливі ослески а також галас Всесвітні.)

Позвольте мені тепер, мої панове, щоб я на порозі нової епохи австрійського парламенту сказав слово про минаючу еру. Ми всі гордимось розвитком австрійського парламентаризму, яким відзначався почин нашого конституційного життя. Тоді покладено підвалини (модерної) Австрії, але животворна сила заступництва інтересів вичерпувала ся в міру того як вона ставала чим раз більше чужою для характеру конституційного часу і нових поглядів в публичній свідомості. (Притакуван.) Так опинилася вкінці палата безрадна і безіменна серед бурі обструкції. (Признає.)

Пос. Штайн: Але признайте, що вживано § 14. Задля того парламент підупав. Знести § 14.)

Ізза того, мусимо для державного заступництва утворити нову підвалину, якою може бути тільки загальне право голосування, яке не повинно бути нічим обмежене як лиш зглядом на історію і питомість Австрії! (Признає.) Мої панове! Наколи робимо першу пробу доконав великого діла політичного зрівняння, то останемо також в згоді із видимими змаганнями нашого суспільного життя. (Ослески: дуже добре! Невгаваючий крик і могої ослески.) Бо не в тім запорука... (Пос. Шенерер: Ми не хочемо, аби ставало нас на рівні з польськими жидками! Пос. Шумаєр: Але в 1881 року можна було. Пос. Шенерер: Ми хочемо виборчий закон з відокремленням Галичини.)

Бар. і авч: Бо не в тім є запорука сунопійного і постійного (розвою), що будемо опиратись великим духовним струєм часу а в тім, що підхопимо їх з повним зрозумінням і повною мірою. (Ослески: Дуже добре!) Без глибокої, моральної поваги ніколи не доконують ся великі діла. (Признає.) Наколи те першні політичні класи голосувати муть за тою реформою, тоді мати муть свідомість, що приклали руку не тільки до великого політичного поступу, але також до соціального мира. (Живі признає і ослески.) Я з мого боку очікую по реформі відродження австрійського парламенту на підставі рівного права для всіх. (Ослески: Зовсім справедливо! Невгаваючий крик.) А що я одушевлений тим переконанням, то іду до борби з чистою сунопійною совістю. Невже не тої борби я дуже добре знаю, бо кождий міністер, що виступає з виборчою реформою, мусить бути на се приготований, що паде єї жертвою. Я виявлю однак при єї справі витривати до останньої хвили і я справді не скорше зложу оружжя, аж вичерпають ся всі засоби легальної борби. (Живі признає і ослески; могої могої ослески.) Але навіть коли я упаду (могої ослески), то упаду в тій свідомості, що я зробив з себе не без корисну жертву. (Признає.) Особи проминають, але ідея не вмирає. (Признає.) Мій упадок не спричинить іще упадку виборчої реформи. На тім кінчу! (Грімкі, довгі признає і ослески; президентові міністри зі всіх боків гратулюють. Всесвітні галасують, вимахують хустками. Шенерер кричить: Підлога! Соціаліст Елен болен до Всесвіту: То невідомки шляхати! Шенерер: Слава і Жиди!)

Із буковинської Ролонії. Коло Польске на Буковині рішало дня 25. с. м. скликати віче буков. Поляків в справі виборчої реформи. На тім же засіданні Кола прийнято до відома, що ексектива вірм.-польської партії на Буковині вівзала посла 3. Богосевича, аби вступив до Кола Польского, о чім повідомлено також ексективу волосних дідачів. Так отже й бук. посол польський вступив до Кола, дарма, що буков. Поляки все дорікали нашим послом, що вони належать до руского клубу, а оня мовляв все стоять на буковинським ґрунті. Щож тепер буде з тою засадою, як пан Богосевич вступив в союзниті ворогів виборчої реформи?

Арешти рос. учителів. „Вірж. Вед.“ доносять, що в бюрі російського союзу учительського дочислили ся вже до 2 тисяч арештів учительських. Учителів арештує ся без ніяких причин, як лише в селі появлять ся між мужиками опозиційний дух. Маса шкіл стоїть позамикана.

Кровава ціна виборчої реформи. Ц. к. бюро кореспонденційне доносить, що наслідком ексесів на рускім вічу в Нижнєві в Галичині узявлено кільканайцять селян в Лядках коло Нижнева. На відділ війська ескортуючий узявлено, напала товпа селян. Військо ужило багнетів, а коли се не помогло, дало огня, при чім 6 осіб убито. — Вперед сировоковано нарід невмістним розв'язанем віча, а тепер п. староста товмачий Попель повів таке слідство, що повила ся мужицька кров за виборчу реформу.

Зимові школи господарські. Дня 15. надоліста 1905 р. ухвалив сойм, аби краєв. виділ перестудіював питання зимових шкіл різляних і здав з того справоздане. В тій цілі упросив краєвий виділ віцем. др. Ст. Смал-Стоцького аби він перестудіював найліпші зимові школи нашої держави та Німеччини і зібрав потрібний матеріал для поставлення відповідних внесків в буков. сойм краєвим.

Чи не провокація? Пашуть нам: Якійсь „польським джеджи“ набув дорогою купна двірський обшар в Ширівцях горішних. Зараз на вступі замаркував він свою „польскоць“, сировадивши деє з під Кракова веліких „комісаржу“, „ферштерю“, і інших офіціалістів, котрі своїм поведенем чи там „енергічносьцю“ лише провокують місцеве населення. Ось ті зайді сиріч двірські поспішки-офіціалісти поминають місцева населення при веліких рентовнійших роботах, сироваджуючи із чужих сіл дешевших робітників. Якось привандрувало до Ширівців гор. може до сотки Волохів з Молоді. „Зажонд“ обсталоував їх до вирубування ліса, хотій місцеві люди ставили дуже умірковані услів'я! Чужих людей сироваджено прото лише для того, щоб „научиць хлону“ та аби ширівські люди просили ся до роботи за 10 крейцарів словами десяти крейцарів на днину! Ми радилиби п. джеджи-цови щоб він галицько-шляхотські практики лиш був за Черемошом, бо місцева населення не є на те, аби його нарочно дратувати й відбирати йому той мізерний кусень хліба. Консеквенції, які з того евенчуально виринуть будуть мусіли приписати собі самі провокатори. — Сусід.

Самоубійство старости. Староста Оресек в Буркөөль застріляв ся із журби, що його помпнено при аванзі.

Оповідки, іменованія і т. п.

Бук. краєва рада шкільна ухвалила на засіданні з дня 27. лютого с. р. між іншими розширити школу в Шербівцях на 4 класі, іменувані управителями шкіл Івана Гарасимовича у Вашківцях (Горішній Кут) а Петра Шлемка в Устю-Путілові, учителями Остапа Поповича в Лашківці, Адрияна Мигасюка в Шубранці, Володимира Пугуляка в Чорнаві, Олександра Шкурмана у Вовчинцях, Івана Гропського в Омихлібах, Никона Скакуна в Дубівцях, підучителями Юрія Коестюка в Ленківцях, Евгена Мінтича в Гаврилівцях, Дометія Товстюка в Карапчеві, а Ореста Фривтика в Жадові, підучительками Фабіану Прокопович в Стрілецькім-Куті, Катерину Мигасюк в Шубранці, Ірину Лукіянович в Замістю, Марію Кочу в Гливиці а Ядвігу Крайчівку в Каменці, на остаток перенести на власну просьбу надучителя Федора Чарнецкого з Хлівнища до Бергомету над Пругом, надучителя Теофіла Гнідога з Кричатика до Хлівнища а учительку Катерину Омельську з Вікна до Самушина.

Товариство „Русини на Буковині“. Перші збори задля заснованя сего конечного товариства відбудуть ся в неділю, 4. н. ст. марта с. р. точно о 3. годині по полудня в „Народнім Домі“ в Чернівцях із таким дневним порядком: 1. Вибір президії зборів. 2. Народа над статутами. 3. Вписи в члени товариства. 4. Вибір тимчасового виділу товариства. 5. Вільні внески. Русинки, яким дорога доля руского жіноцтва а тим то й руского народу, прибувайте численно на ці збори і вписуйте ся всі в его члени!

Віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в Селетині і Старій Жучці в неділю дня 4. с. м. о 1. годині по полудни.

Із ради краєвої культури. В склад ради краєвої культури на час функційного переход від 1906 — 1911 р. входить: посол до ради державної Теодор Фьондор як президент, Антін Лукасевич, др. Іван Вольчинський, староста Яков Мікулі, інспектор краєвої культури Вільгельм Адамец, віцемаршалок др. С. м. а. Стоцький, директор різляної школи в Чернівцях

Е. Баєр, др. Фьореа Дулу і директор різляної школи в Кіцмані Евген Жуковський. Далі належать до ради краєвої культури голови повітових хліборобських стоваришень і один заступник бук. товариства лісничого і союзу німецьких хліборобських стоваришень на Буковині.

Із штуки і літератури.

Дальший репертоар „Руского народн. Театру“ у Львові, сая („Jad Chagazim“ уліця Бернштайна.) В четвер дня 1. марта 1906 „Пошились у дурні“ оперетка в 3. діях М. Кропивницького. В п'ятницю дня 2. марта „Бурлака“ драма в 5. діях Карпенка-Карого. В суботу дня 3. марта „На дні“ сцени житя в 4. діях М. Горького. В неділю дня 4. марта виступи М. Заньковецької „Чорноморці“ оперета в 3. діях музика М. Лисенка. — З поважанем директор Микола Садовський.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Навіть на бенфеіс п. Радай ком. „Komtesse Guckerl“, в п'ятницю (по зниж. цінах) „Die Kameliendame“, в суботу „Das Wäschermdel“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Тан (В. Г. Богораз). Углекопи.

(З „пісень труда“).

Ми уголь дунаєм шматок за шматком,
Під тихим, підземним дощем,
Крізь камінь і воду, крізь глину з ніском
Вузкі коридори ведем.

Гей, молоте сий за вдаром удар,
Мій молоте, чорний, важкий!
Бо голод, наш вічний наставник і цар
У одно нас гонить: не стій!

Хай камінь зірве ся, хай трісне ведро,
Скінчені рахунки житя,
Могила твоєї втвіраєсь вікно,
Ти сам в ній конав ся що дня.

Ти сам гріб свій ввирив в утробі землі
По двайцять копійок стопу,
Голодний робітник по низькій ціні
Запродасть людину живу.

Ми сонця не бачим. Мов змора важка
У п'ятні дні наші летять,
Коли по роботі вилазим з коша,
Вже огні у вікнах горять.

І зорі далекі високо з гори
Вниз плють нам холодний привіт,
За те що одні ми для всіх на землі
Тепло добуваєм і сьвіт.

Вас гріє сей уголь вельможі тепер,
Вам тепло живе ся в добрі?
Нав вимочив холод підземних печер,
Не висунуть лучі жаркі.

Колісь у давнину на сотні віків
У безвісти гнилих болот,
Де ящір крилатий крізь тронку летів,
Де з плеса дрімучих пив вод,

Де чудні зв'язюки вдоптали свій слід
І гад у панцарі з лусок,
Там бори відвічні на тисячі літ,
Заснули мов в чарі з казок.

І згодом у камінь змінив ся син ханц
І краски агату набрав,
А час над мерцями розкинув свій плащ,
Мов скарб їх у землю сіхова.

Сей скарб зберегаєсь по наші часи,
Цінить ся високо давно,
І кусок за куском з твердої кори
Мов жовни ми доблем его.

Мов нестрі ті жовни в старому дуплі
В діброви затишній кутку,
Там клен своє гила купає в смолі,
Там запах віщує весну.

Там пахне весною, там сьвіжість в кращах,
А тут лаш отруа сидить,
Убийчих сил гази підняли свій стег,
Під ними все рве ся, дрожить.

Тут пропасть бездонна, куда не ступи,
Тут смерті відвічне житло,
Тут, брате — у п'ятні мовчи і терни,
Бо сам ти скував ся в ярмо!...

Гей, молоте, бий! бо вже нам домів
Вертати надходить пора,
Ми сонця не видим на тиждень сім днів,
А в семий не видим добра.

Із рос. пер. Віра Лебедева.

Телеграми „Буковини“.

Дня 1. марта 1906.

Петербург. Віля стациі Мацієв в Манджуриі наїхали на себе два поїзди, що мали по 16 возів. Обі локомотиви ушкоджені. Машиніст і 8 козаків згинуло. 4 козаків є тяжко ранені.

Гамбург. Рада мійська приняла змінений виборчий закон.

Шангай. Богато мешканців Нанхангу, лаяючись приходу амер. канонірки тікає. Многo узявлено.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. марта 1906.

Процес нашої редакції. Перед трибуналом судив присяжних в Чернівцях відбуде ся в суботу дня 3. марта с. р. о год. 9-ій рано розправа проти одвіч. ред. нашої часописи Івана Захарка і члена редакції Яр. Весоловського за провину із §§ 488., 489. і 491. зак. кр., яких вони бупім то допустились перший що до зв'язного москвофіла д-ра Р. Алексєєвича і о. Томовича а другий тільки що до першого через уміщене відповідних статей у „Рускій Раді“.

Українська вистава виробів домашнього промислу буде відкрита в Києві дня 4. марта. На виставі будуть коври, сукатерті, вишивки і т. п. — („От. Ж.“)

Тайну друнарю української соц. дем. партії відкрито в Києві на Андрієвськй спуску, 2 особи арештовано. — („Гр. Д.“)

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики; Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний оупуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Конятин відбудуть ся дня 8. марта 1906 з отрим дивним порядком: 1) Справоздане каси за рік 1905; 2) Підвищене стони проц. з 6 і пів на 7 і пів проц. 3) Вільні внесени. **Іван Дугчик, нач.**

Загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Меґа котрі відбудуть ся дня 8. марта 1906. о 3 годв по полудню в домі Теодора Данка з таким порядком дивним: 1) Справоздане касове за рік 1905; 2) Приняте білінеу; 3) Вибір нового Виділу старшини; 4) Призначене платні для касиєра на рік 1906; 5) Вільні внесені. **Г. Стояк, касвер.**

Повідомяю Всіх Вп. Панів, які ще мають календарі Рускої Бесіди — а до тої пори не розпродали і не надіють ся їх розпродати, аби мені сейчас їх звернули назад, бо в марті не прийму їх і буду жадати за них звороту гроший. — З поважанем **Ів. Захарко.**

Знаменитий мід

десеровий кураційний **6 К.** за 5 киль оплатно. — В плястрах 1 киль **2 К.**

Від руского замовлення даю 20 сотиків на будову руского театру. 105(24-24)
Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Лише 1 корону

стоїть річник 1905 „ДОБРИХ РАД“. Змісту: 388 порад, 94 рисунків, 101 допитів, а 138 поучаючих афоризмів. — Річники з минулих літ продають ся за половину ціни. — Передплата на 1906 рік 2 Кор. Адреса: „Добрі Ради“ — Стрілецький Кут (Буковина). 24 4-5

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените умирляюче средство до натирання против всяких ревматичних болів, простуджени, ломаних костей, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

ВІСТИ

політична, економічна наук. і літер. газета
виходить в Одесі що-тижня

під редакцією і відповідальністю Л. Шелухіна. Умови передплати в Росії: на рік 2 карб. на пів року 1 карб. 15 коп., на один місяць 20 коп. За кордон на рік 3 карбованців.

Контора редакції: Одеса, ул. Ніжинська 44 в помешк. тов. „Просвіта“.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 3.

(8—)

Знамениті Ваги господарські і до важения худоби.

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин господарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 киль. разом з передними колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Льокомотії, Молотілки, Січкарки, і в загальї всілякі знаряди господарські.

Бсатальсости на жадане дармо. 23 (3-30)

Всілякі сивавки огнєві і до огороду.

Передплатуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передпл.
враз із „Рускою
Радю“ 18 Кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж канська обув Гатганай фірми Soule & На для панів, панів і дитий із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

Капелюхи. Самостійна продаж капелюх Відни, Josef Pichlers Söhne в Грацу, Giuseppe Fratello Alessandrio в Ита-

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого реда, з шовку, піки, асфіру і п. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плекания волосів і зубів. Все те з найперших фірм.

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, американі в Бостоні. Найбільший вибір обуви, Chevreauх, америк. Bokscah, із сатинованої домові і ріжні найліпшої якості.

люхів з п. н. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino злі. Найновіший циліндри і кляки.

Парасолі. Etout cas чорні до подорожи з гаранцією на сезон в ріжних модних красках і найліпшої якості. Для дам шовкові, півшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Ташки з замочками або без них, валізи пуделка на капелюхи, пазли, мішочки на біле, парасолі кошики на начині, ноцесарія, коци і т. м. шкіряні товари.

Зброя і амуніція. Стрільби, револьвери бельгійські і французькі фабрикати, як також всякі артикули до пользования.

Мужескі камізельки. Найновішої англійської моди в ріжних красках дуже дешево.

Конфекция диточих убрань як: камізельок для панів, панів, дитий, дитчат, до того жакети і чепці.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

ІІправдивий
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція
для ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агенти.

16 (4-12) н.

Реальність

12 (8-10)

обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сніи, 2 пивниці, керницю, стайню і т. п.), далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальшу города (частину садовина, частину простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Близших інформацій уділять Л. Ренчін, улица Руєка 143.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради“

отворена

в неділю і сьвята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчаєс удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Друкарня

„Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Одна Каса дістає отсі книги: Головну, касову, щадничу, ліквідаційну, членську, пайову, скриптів, дві книги юкетів, протокол, 100 арк. записів довжних, 100 арк. заявлень, 100 книжок членських, 100 щадничих і 4 таблички процентів.

Всі книги вже остемпльовані ц. к. урядом податковим коштують 100 Кор. з пересилкою поштовою 101 Кор.

Вдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламний неопечатаний вільний від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням надан-
ості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Пролив мужицької крові в Ляцкім.

Ще всім мабуть в пам'яті бюджетова промова пос. М. Василька, в якій він звертав увагу міродатних кругів на те, що австрійське військо і жандармерія не на те, щоб їх в ряди годі випускали на руске населення в обороні польско-шляхетських привілеїв, а тут зайшла страшна трагедія в Ляцкім, де знов забарила ся земля рускою кров'ю і то з причини, якої годі збагнути, коли настрій мимомо зрештованої товни малює навіть віденський „Fremdenblatt“ ось так: Зібрало ся около 300 осіб, а серед них жінки увязнених, що падали перед ескортуємим офіцером на коліна і благали, щоб мужів їх не арештовано і не відправлявано до Товмача. І на приказ та „атакованого“ офіцера сиплють ся сальви, конають мужики... Се факт так нечуваний сам по собі, що він поразкає гірше від усіх коментарів...

Коли через увесь час виборчої агітації не вдало ся спровокувати руских мужиків поза масакрою в Тарновиці ліській, поєнались мужицькі труни тоді, як вже загальне голосоване заповіджено. Увесь „бунт“ мужицький проявив ся в тім, що не допущено до голосу „секретаря“ товмачів Радю. Жандарми удались наперед до секретаря „Січ“ Проца Вояка і увязнили наперед его а відтак рано 14 членів „Січ“ і еспроваджено їх до коршми. За увязненими вилягло ціле село: повстав великий плач, крик, голосіне. Де не були свідомими того, що сталося, вибігали з хати з коновками і топорами, гадаючи, що напали ся. Раннім ранком ішло також тоді кількох господарів до ліса стянати дрова. Звідти повстала отже видумана вістка, що Лядчани вийшли з окирами, косами і пилами на війско. Коли про се розказувало відтак Лядчанам, казали: „Як ті люди брешуть.“ До коршми вилягло сливе ціле село. Жовіри заходили раз враз до коршми, ніхто не стеріг увязнених, так що вони зпровадились з товпою. На запити кількох господарів, хто видав приказ увязнення, жандарми з легковаженням відповіли: „Не маємо ніяких при-

казів!“ тоді селяни загомонили: „Ми під карабінами не підємо!“ — На се надбиг підпоручник Рада. Коли побачив, що увязнені змішались з товпою, в малюка впорядкував свій відділ, провнув его кілька кроків в зад і — без атаківання товни, як не-правдиво донесли часописи, видав приказ: „Feuer!“ В хвили, коли відділ порядкував ся до стріляння, товна стала тікати на всі сторони. Підпоручник Рада отже велів стріляти до утікаючих. Перша пала на місці Анна Смушок (45 літ) відтак Михайло Безтільний і Ілько Шумега (25 літ). Ранених е 8, з того дві особи е умираючих. Даво 3 сальви. По сих сальвах підпоручник Рада поспішно відійшов зі своїми жовірами і жандармами, оставляючи за собою кров і труни. В середу прибув до Нижньова судия Лаз і зарядив увязнене о. Коростіля, якого відставлено під сильною ескортою до Товмача. Той самої днини прибули до Нижньова 3 компа-ні 24. полку. В четвер удалась комісія судова з двома компа-ніями до Ляцкого. З 14. перелом увязнених задержано 4. Загалом увязнених е 19 осіб. Через цілий четвер тримано увязнених на мокрій луці, а доперва коли прибули „цивілі“ з Бучача, відведено їх до Нижньова. В Ляцкім панує страшне пригноблене. Залюкани люди боять ся кожного захожого і доперва по словах потіхи і надії кращої будучности витують сердешними риданнями і горичим устисненем руки. В далекій стороні, серед сумних толок і трисвиск стало ся щось такого, чого бідні люди не можуть поняти в своїй наївности. Сиві старці, недолею прибиті жінки, парубокство і дівчата — все то стоїть перед порогами драхлих хат і з плачем кличе: „Були тут в нас, були!“... Батьків, братів і сестри забрали їм до Нижньова і замкнули в ладкій, холо-дній шові аж до дальшого розпорядження прокуратора, який приїхав до Нижньова для описання протоколу. Похоро-рон 3 жертв за виборчу реформу відбув ся в п'ятницю зовсім спокійно в асистенції жандармерії, війська і старости...

Отже помімо сих страшних подій всюди супокійно, як супокійно знесли нещасні Лядчани гібель рідних братів і сестер. І сей як раз супокій то най-важче обжалюване виводників сеї трагедії. Що вбиті ніякі бунтари се найліпше показує факт, що між раненими був і повітовий лікар. Сей хіба не йшов з деревляним топірцем і пилотою на жандармів і жовірів, із яких ніхто не тинивий навіть! Оттими су-спільністю мучить домагається найострішого суду і покарання винувників всего лиха, а річню централь-ного правительства повинно бути поведене слідства справедливого, не зводжуваного на безпуте галицько-шляхотськими сановниками.

Загріміли карабіни в руках мужицьких синів проти власних батьків і матерій, покрили землю трупи,

полила ся тепла кров'ю і в мить зірвав ся лай польско-шовіністичної партії журналістичної. Газетарські гніни із Narod owoj i Sl. pol. невдоволені тим що сталося і їм би бажалося ще більш кровавого пира!.. І так глибоке ще раз більше пропасть між Русею й Польщею і хто її вспе вирівнати.

Вістки із російської України.

Першим проломом в указі із 1876. було рішене міродатних кругів російських, щоб видати євангеліє також в українським переводі. Та перевід сей печатав ся так пияво, як пияво вводять ся в Росії взагалі свободолобні реформи. За цілий рік ледви випечатано 11 глав євангеліста Матея! „Рідному Краєви“ (ч. 6.) прислано тепер ось яке пояснене справи печатання українського євангеліа: „Академія наук, хоч і ухвалила переклад Морачевського, яко найкращий з тих, які були їй відомі, але вона не встоювала за тим, щоб цей переклад друкував ся без попереднього перегляду, бо такого перегляду сама вона не встигла зробити. Тай Синод конче повинен був спершу переглянути переклад Морачевського, чи не має там яких богословських помилок, і, як звісно, доручив цю справу подольському архієреєві Паросенію. З подякою треба признати, що під його проводом в Кам'янець взялись за це діло дуже охоче і як тільки виправили євангеліста Матвія, то постановили, щоб не гаяти часу, зараз же й друкувати його, не ждучи поки будуть виправлені інші євангелісти. Так само й Синод згодив ся на те, щоб кожного євангеліста випускати в світ, не чекаючи інших. Це ще було спочатку осени. Аж тут і Академія наук сповістила про своє бажання, щоб їй теж переглянути виправлений текст раніш, ніж він буде друкуватись, і про-сила прислати їй коректури. Їй зразу-ж послано кілька глав Матвія, але там діло трохи загаялось, і тільки 5 ноебра відбулось навмисне зібрання 2-го відділу Академії, щоб обміркувати де які принципи-альні питання про мову, а особливо про правопис, яким слід друкувати світе писмо на українській мові. Надалі Академія зложила особливу комісію, під приводом академіка Корша, котрій доручено пере-глядати переклад євангеліа разом з тим комітетом, що виправляв його в Кам'янець. Поки це все було зложено, минуло чимало часу. А тут саме забастувала почта, а в грудні почались страші розрухи в Москві, де друкуєть ся євангеліє, і звідтиль перестали на який час висилати коректури. От через ви-що власне так затягли ся сирива з друкуваннями євангеліа. Минаючи часові перешкоди, все-ж таки не

Осип Маковей.

Ярошенко.*)

За історичний підклад для своєї повісті взяв д. Маковей хотинську війну з 1621. р., де Польща і ко-заци зміряли ся вперше в поважнім бою з наймогут-нішою державою тодішньої Європи, з Туреччиною. Небуденність самої події, романтична обстановка війни, інтересні епізоди борби з ужитим всілякими хитрощами тогочасної тактики подають пригожу тему до літературного оброблення. І повість д. Маковей не перша проба на тім полі. Вже в найблизші літа по самій події повстає ціла низка мемуарів, записок, історичних оповідань про хотинську війну, з яких особливо визначають ся дивні Івана Остророга, за-писки Прокона Збігнєвського і з белетристичним за-кроєм написане оповідане Якова Собіського. Сюди на-лежить звісна поема Вацлава Потоцького, що вважала ся сучасниками чим-то в роді народного епосу. Навіть сербско-рагузанський поет Гундуліч хіснує ся сими подіями у своїм етичнім стихотворі „Осман“. З новіт-ших часів маємо історичний роман Д. Л. Мордовцева „Сагайдачний“ і кілька історичних розвідів про події під Хотиним з р. 1621., між ними простору моногра-фію проф. Третяка: „Historia wojny chocimskiej“ (Lwów 1889).

Фабула повісті „Ярошенко“ доволі проста. Польська чата із під Хотина, вислава за поживою для війська, нападає місто Серет і забирає з собою цілу родину Ярошків в неволю. Лише молодший син Ярошенка, Микула, котрий пішов на торг закласти ся

збруєю, остав на волі. Він то вибирає ся під Хотин, щоб відшукати своїх. По дорозі попадає в руки опришкам Бернавського, котрі газдували у лісах над Прутом, переходить відтак до козацької чати, висланій Бородавкою на грабіж у Молдову, дістає ся у турецький полон а накінець стрічає ся з Конашевичем, котрий виїхав з Хотина, шукати Січовиків і їхнього геть-мана Бородавни. Від тепер держить ся Микула здебільша козаків, хоча в часі хотинської війни пере-ходить часто і у польський а раз навіть у турецький табор, шукаючи своєї родини. Зараз з початку на-ходить свого батька, а під кінець війни удаєть ся спасти й останню часть родини з турецького полону. Старого Ярошенка вбивають чурі в польським таборі, інші вертають по закінченню війни у свою вітчизну.

Переходячи до оцінки повісті д. Маковей мусимо спершу поставити питання про вимоги, яким має удо-волити історична повість, а відтак вже розглянути, чи і в якій мірі та повість відповідає тим вимогам. Беручи справу з найширшого становища, можна ска-зати, що попри вимоги, які ставить ся до літератур-них творів взагалі шукаємо в історичній повісті вір-ного образу життя даного суспільства або одної вер-стви під дану хвили, відтворення їхнього світогляду, політичних відносин, освіти, звичаїв — коротко ка-жучи, має історична повість подати нам вірну харак-теристику часу і області. Се й головна conditio sine qua non історичної повісті. Події, довкола котрих обертає ся акція повісті, дієві особи і самаж акція можуть бути видумані і не мати ніякої історично-фактичної основи. Таке бачимо прим. в повістях Еберса, деяких романах Вальтера Скота, Дана і инь. У других знова акція, особи а навіть деталі від-творені більше або менше вірно на основі історич-

них жерел, через що повість дуже наближує ся до наукової історичної монографії.

До повістей сего останнього рода треба причи-слити й „Ярошенка“. Тут крім самої фабули (за-бране Ярошків в полон і деякі їхні пригоди) і крім особи героя Микули і его родини всі деталі і майже всі особи зовсім історичні. Нанад польської чати на Серет, газдоване опришків Бернавського над Прутом, завзята геройська борба козаків з Турками при усті річки Радави до Прута, поїзд Конашевича у степи за Бородавкою і его стріча з Турками, всі в повісті описані атаки Турків на табор під Хотиним і нічні вилазки козаків, бунт чурів і челяди в польським та-борі... все то справдішні історичні події, подтвержені жерелами. Так само особи як Бернавський, Бородавка, Дорошенко, Петро Могила, Любомірський, Журавинь-ський, Яков Собіський, Молодецький, Тицький, Пац, Шемберг, Вевеллі, Кантимір, Томпа не лише справжні історичні діячі, але й відобрали під Хотиним ті самі ролі в дійсности, які їм автор визначив у повісті. Підчеркуємо все те, щоб виразно зазначити, що д. Маковей незвичайно совістно виїснював всі історичні жерела до сеї справи і що з історично-фактичного боку его повість справді бездоганна. Колиж у двох справозданнях, які про „Ярошенка“ досі появили ся, підносять заміти й против сего боку повісті, то вони зраджують незнане річи не у д. Маковей, а у его критиків. Д. Кр. в „Літературно-Науковім Вістнику“ за січень 1906, замічує, що „непотрібно перехрещує автор К а р о л а Хоткевича на Я н а“ — хоча з кож-ного підручника польської історії міг би рецензент перекопати ся, що Хоткевич звав ся Я н К а р о л ь. Так само промахнув ся д. Макарушка („Діло“ з 1906), коли вважає подучене Сагайдачного з Доро-

*) Осип Маковей: Ярошенко. Історична повість. У Львові, 1905, мах. 8° ст. 324.

мають ся часу уже й через те, що книга друкується в місті, виправляється в другім, а переглядається в третім.

Але на те не можна й нарікати, бо в такій поважній справі гріх було б робити діло похалцем, аби як. Довіст нам знати, що і в Кам'янці, і в Петербурзі над цим ділом працюють люди, які з щирою прихильністю відносять ся до його і добре розуміють велику його вагу. При нашій лихолітті, українське євангеліє повинно стати книгою, з якої наш народ вчитиметься не тільки Божого слова, але і своїй рідній мові; особливо це можна сказати про селянські школи, де діти повинні будуть по євангелію вчитись і грамоті. Ог через те людям, що на їх долю випала велика шана виправляти український переклад св. писма, належить приложити до цього діла багато праці і десять раз обміркувати трохи не кожне слово, чи воно відповідає поважному змісту, чи буде зрозуміле кожному, чи вживається по всій Україні і т. п. Оттак воно й робиться справді. А та прихильна участь, яку приймає в цій ділі Академія наук, забезпечує найкраще його виконання і надає йому поважний авторитет.

У всякім разі можна сказати, що тепер ця справа добре зложена і надалі піде діло живіше. В цей час уже й останні глави євангеліста Матвія виправляються в коректурах, і коли Синод поблагословить, як раніш згодився, випустити його окремо, то через який місяць або два Українці матимуть святе писмо на рідній мові, принаймні одного євангеліста.

*

Дня 4. лютого ст. ст. як доносять одескі „Вісти“ відбув ся в залі „Гармонія“, другий український вечір, уряджений Т. вом „Просвітою“ для побільшення своїх коштів. Було поставлено: „Не зрозуміли“, комедія в 4 д. Д. Марковича і „Як ковбаса та чарка, то манять ся й сварка“ М. Старицького. Після того співав хор. В спектаклі і хорі брали участь майже одні „Просвітяне“, Публіка приймала артистів дуже тепло і нагороджала безконечними оплесками. Після спектаклю були танці (попереду були поставлені національні танці): українські — горлиця, метелиця, козак; польський кроковик; кавказький — лезгинка, а потім уже загально-салонні — вальс і інші. Публіка зібрало ся повно і між нею багато було в українських національних костюмах. Всі почували себе цілком по сімейному і тішилися від щирого серця, так що з цього боку вечір дуже удав ся. На кдрийсь „Просвіти“ він дав 234 руб. 70 коп.

Політичний перегляд.

Торговельні трактати заключила вже Австрія майже з усіма державами крім Сербії. Вчора перед послуднем доконали в Римі міністер Джочіаріні з австро-угорським амбасадором гр. Ліцавом ратифікації австро-італійського торговельного трактату.

Клерикальні заворушення в Франції. В многих департаментах Франції підбурено сільське населення проти списування церковних інвентарів. Декуди мужики узброїли ся в вила і забарикадували церкви. Жандармерія отримала приказ в случаю потреби висадити дзері церкви динамітом. В церкві в Тілей наступила експлозійна бомба і наробила великої шкоди.

З'їзд короля Едварда з Вільгельмом. „Wiener Mittagszeit“ доносить, що король англійський Едвард

шенком за історичний „промах“. Бож подковник Мухайло Дорошенко, котрий справді був під Хотиним а пізнійший гетьман Петро Дорошенко — се дві різні особи. Сагайдачного з Дорошенком (Михайлом) лучить також звісна народна пісня про „необачного“ гетьмана, „що проміняв жінку за тютюн і люльку“ — пісня, котра як доказує Каманін (Очерк гетм. Петра Сагайдачного, Київ 1901.) відноситься саме до хотинського походу.

Також культурно-історичний бік заступлений в повісті доволі добре. Маємо тут кілька начерків, що вдатно малюють нам життя на молдавсько-польським пограниччю з початком XVII. в. подають нам мініатюрний образ сьогочасних політичних, суспільних а також й економічних відносин, вірну характеристику тодішнього ладу чи радше безладу. Сюди належить перш за все живий і дуже вдатний образ ярмарки в Сереті з цілою її пестротою і горячковістю, викликану душевним настроєм перед війною. Сюди приїждять не лише купці з далеких сторін, але й люди цікаві на новини та політичні агенти (Дзерон), щоби приведати сторони. Антифеу до нервового руху на торговниці становить ідилічна обстановка міщанського хозяйского обістя Ярошенків в Сереті. Оба образці се тло на яким розвивають ся далші події у перших розділах повісті.

З перенесенем акції під Хотин зміняє ся й культурно-історичний підклад. Автор опроваджує нас по польським та козацьким таборі і намічує військовий устрій і воєнне життя в обох таборах. Ясніше і живіше змальовані відносини в польським війську: брак карюсти серед чурів і челяди, брак воєнного запалу серед шляхти, що всілякими способами старає ся вихопити ся з табору і вживає всіляких хитрощів до утечі, газдованя ріжних промисловців (Вірмен і Молдован),

має в тім році прибути на маневри на австрійським Шлеску. На ті маневри прибуде також цесар Вільгельм. При тій нагоді наступать поєднане поміж Едвардом а Вільгельмом.

Події в Росії. Указом з дня 26. лютого скликав цар государственну Думу, перший „парламент“ в Росії, на день 10. мая б. р. Вибірчий реченьє для державної Думи назначений на половину марта. Всякі пригатовані до виборів суть виключені, ізза чого в ліберальних кругах панує велике невдоволенє тим більше, що замкнено центральне бюро конституційних демократів. — Будуча Дума державна не мати ме ніякого значіння політичного, бо вона не буде мати характеру західно-європейського парламенту а то тому, що в Росії не має конституції. Єдиний указ, що дав деякі ціліги народові а не дав в сути річи прав і волі. Крім того вибори не дають великої надії на склад Думи, бо російські вибори то лиха і на російський лад перероблена копія австрійських виборів куріальної системи, що вже і в Австрії пережила ся. Вибір послів до Думи відбувати ся буде в ось такий спосіб: На поодиноких зборах правиборців будуть вибирати ся виборці для загальних зборів виборців з цілої губернії. Губерніяльні збори вибирають послів після курій, яких є 4 а то: 1. селянська, 2. властителей більших посілоостей, 3. міст і 4. фабричних робітників. До селянської курії одно село вибирає 2 правиборців, які знова вибирають з поміж себе одного посла до державної Думи. До курії більшої посілоости всі властители більших посілоостей з цілого повіта вибирають правиборців а ті на губернських зборах вибирають послів до Думи після виборчого цензу від 150—600 десятин землі. Курія міст має два відділи. Більшу курію творять правиборці поменших міст а меньшу курію правиборці головних і губернських міст. Курія робітничча складає ся із заступців робочого народу. 500 або 1000 робітників вибирають по одному послові, а ті знова вибирають правиборців до губернських зборів, які доперва вибирають послів до Думи. В виду того виборча система в Росії є дуже неясна і запутана. До того треба взяти під розвагу сю обставину, що чиновництво всіма силами стараєт ся не допустити до вибору людей „неблагонадійних“ а інтелігенція рішила не брати уділу в виборах серед таких обставин і до такої Думи, так що наперед можна собі уявити, як виглядати буде будуча Дума та яку принесє користь.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. марта 1906.

Процес нашої редакції, який розпочав ся вчора рано, відложено для завізання і переслухання нових свідків доказових проти скарги о. Томовича до понеділка 9 ої год. рано.

Демонстрація українських студентів на львівським університеті. Минулого тижня була у ректора львівського університету, др. Гльозинського, депутація української університетської молодіжи з просьбою о відступленє салі на віче. При тім ректор заявив, що є родом з Познанщини і не розуміє по українськи а по друге, що урядовою мовою на львівським університеті, є мова польська. В справі тої відповіди українська молодіж академічна хотіла устроїти віче, але не дістала салі. Поступованє ректора викликало між академічною молодіжею крайне обуренє. Наслідком того

що водять пілу торговницю в обозі, шукаючи легкої поживи. Коротка але пластична сцена бунту чурів (ст. 181—184) характеризує як не мож ліпше ті відносини. Далеко слабше виходить образ козацького табору, хотя козаки в оповіданю д. Маковея грають головнішу роллю чим Поляки. Така з воєнно-технічного боку інтересна справа, як будова і устрій козацьких окопів і укріплень поминаєт ся в повісті мовчки, з вимклою хіба одної згадки про т. зв. „дечі“. Тай саме обозне життя у козаків представляє ся читачеві в дуже неясних і блідих зарисках. Подекуди наводять автор читача до зовсім ложних заключень про деякі деталі, прим. про організацію обозної сторожі у козаків. Микула, не козак а зовсім чужий, захожий чоловік, манює собі безпечно з польського табору у козацький, раз навіть утікає до Турків, відтак вертає знова назад до козаків, а ніхто тим не журить ся, ніхто ему не перешкоджає, не домагає ся пояснень. У воєнний час а до сего перед лицем неприятеля можливість такого волокитства зовсім виключена, вже хочби ізза конечної остерожности перед шпіонами.

Турецького табору доторкає ся автор мимоходом, зупинюючи ся довше лише при описі ясиру; тут подає нам картину бодай чи не найкрасшу і найбільше редефну зі всіх побутових малюнків в повісті.

Найслабше виведена в „Ярошенку“ характеристика осіб і на сей бік відарюють зовсім справедаливо оба вище згадані критики сей повісті. Автор просто реферує події, не входячи в глибоку аналізу душевних прояв у діючих осіб, не стараючи ся розсудити їхньої психіки і через се особи в его повісті, се переважно які-то неуловимі духи без тіла і коштів. Про головну особу, Микулу, поговоримо окісля. Але й оба найважливіші герої хотинської війни, Хот-

дня 1. марта вислано знова депутацію до ректора з жадаєм відкликання попередніх висказів і позволенія віча в одній з університетських залі. На відповідь ректора на коритарі ждало около 200 укр. академіків. Ректор дав депутації відмову відмову. Тоді молодіж виломала дзері до одної салі і по недолій параді ухвалила резолюції: 1. „Українська молодіж пиятує провокуюче поведєнє ректора як обиду загалу укр. акад. молодіжи. 2. Протестує проти вигнання правних конвенцій з еуніціпалі ректора на доказ польськості львівського університету. 3. Заявляє, що прав своїх на університеті буде боронити всякими — хотай би найострійшими способами а відвчальність за своє поступованє складає на ректора і університетські власти“. По укінченю віча студенти поломали кілька сьвічників в коритарі, вибили 39 шиб, здерли вивіски з над дзерей ректорату і секретаріату, та знищили електричні проводи. В справі тих подій зібрав ся в ночи тої самої днини сенат і мав застановитись над замкненєм університету. Вислід ухвал не звисний. — Передвчєра знову в полудне була у ректора депутація польської академічної молодіжи і подякувала ректорові за „гідну оборону прав польськості“ (!) львівського університету. При тім прийшло на коритарі до бійки поміж українськими а польськими академіками. По обох сторонах зістало багато ранених, якими заопікувало ся ратункове товариство. Українські академіки забарикадувались в одній часті коридору. Напроти них усталили барикади польські академіки і стади формально їх облягати. Облога трівала майже до вечєра. Вечєром укр. студенти числом 80 вишшли з університету задніми дзерей, віддавши попередє своєї легітимациї.

Льомброзо про політичних проступників. В „Nuova Antologia“ оголосив Цезаре Льомброзо статю про анархію в Іспанії та єї причини. Окремий розділ посвєчує він тій групі проступників, що допускаять ся злочину з політичних пристрастий. Він відносить, що вони зовсім не є схожі з типом звичайних проступників, навряд вони відзначають ся дуже гарною фізіономією, зовсім не подібною до фізіономії звичайних проступників. Мужескі політичні проступники мають високе чоло, велику густу бороду, шляхотний вираз лица та лагідний, поважний погляд. Такі гарні фізіономії мали герої французької революції, як Баррас, Теріссо, Карно і Шарльотте Кордай. Що однак мийбільше цікує їх, се пересадний альтруїзм, співчуванє з недолею других та вітчизни. В приватнім життю вони дуже лагідні доконують убиства в тім намірі, аби тим робом помочи своїм товаришам недолі. Більша часть анархістів стає убийниками з філінтропії, каже Бурдон, „они убивають тільки задля любови до своїх ближніх“. Коли Веру Засуліч, що доконала замаху на старшого Трепова, судий присяжні увільнили, вона гірко заплакала. „Наколіб були мене засудили“, сказала вона „то булаб я мала ту потіху, що для ідеї і правди я зробила все, що лиш могла“. Ту саму пристрасть до мучеництва можна було ствердити у других обвинєних, а головню у жінок, що відгравали велику роллю в нігілістичних процєсах в Росії.

Патріотична волоска молодіж при роботі. Сцена — нічна казарня vulgo звайна Каца. Герої — водоскі бурші з „Висоїні“-и. Час: Передвчєра в глу-боку ніч. Замало ся від „геройського“ зачіпаня якихось жидівських кунців, а скінчало ся на тім, що герої з потягтими „рицарськими“ лицями і „приналежностями“ зовсім не „гонорово“ помандрували під рукою поліціянтів на поліційну дирекцію. Посадний акт цілої справи ще прийде перед суд... Так бавить ся золота молодіж волоска, для якої жите розпадає ся між шовіністичні подвиги і коршєнні бурди.

вечір і Сагайдачний начертані млаво, без жита. Ще статє Хотковича виступає як-так виразно. „Схорований через падачку дід, уже сивий та згорблений. Він сидіє на коні ліниво, без сиди, і тільки бистрі, розумні очі показували сильну душу в сїм хорім тілі“ — так відзиває ся про него сам автор (ст. 109). Але та сильна душа проваляє ся лише в покривуваню на воєнків, що сипали окопи — єї не слідно ні на радї військовій старійшини 10. вересня, ні при подібній нагоді 18. вересня (тут виваляє вожд лише хитрість). Ще більше туманною а подекуди й прямо невєрно начертаною являє ся статє Сагайдачного. Герої славних турецьких походів, що здивували цілу Європу, побідник Москва, чоловік, що піднісє гетманський авторитет серед козаків до найвищої стєпени, виходить в „Ярошенку“ добродушним дідусєм без сил волі, без енергії, а навіть без ясного зрозуміння політичних справ. Він не в силі удержати карюсти серед козаків, дозволяє Бородавці безкарно ширити агітацію противну его намірам і доперва на домаганє польських послів рішає ся покарати ворохобника смертю. При ріжних нагодах, як при першій стрічі з Хоткевичом, при наряді зі старшиною про покаранє Бородавки, при стрічі з королєвичом, наряді з польськими послами разить невєдповідна рубашність а в розмовах з Молодецьким дивна сентиментальність Ко-нашевича. З повісті виходило би, що автор видить в козацкїм гетмані представителя політики угодової з Польщею, якого-то новоєриста XVII. віку — але що спонукало его до сей політики, на се нема натяків, і читач відносить вражєнє, що й Сагайдачний не здавав собі ясно справи зі своєю політикою. Коротко кажучи, мимо змаганя автора вивєстити козацтво і звєличати его героїство у хотинській війні, статє гетьмана виходить зовсім негеройською, а подекуди

Особовий поїзд засипаний ляліною. З Самбора допосають, що вночі з вівторка на середу сніжна ляліна засипала залізничний провал недалеко стації Сянки на залізничній шляху Львів—Самбір—Ужок. Особовий поїзд, що коло 8-ої год. вечером виїжджає з Самбора на Сянки до Угорщини, вїхав власне в ту ляліну сніжну, а всі особові вози вискочили з шин. Подорожних було дуже мало і на щасте нікому нічого не сталося. Поїзд, вискочивши з шин, посунувся по снігу кількадесять метрів і станув, а подорожні перелякани мусили брести по полю в снігу, аби дістатись до поїзду, який зареквіровано з найближчої стації. Пізною ночю відвезено подорожних до Сянки, а відтак відкопано засипані особові вози.

Про Ернеста Гекля оповідають англійські часописи таку анекдоту: Один студент, приятель звісного міліонера Карнеджі поїхав до Сян, аби слухати викладів професора Гекля. Міліонер Карнеджі, що є великим збирачем автографів, прохав студента, аби вистарався йому автограф славного ученого. Студент при найближчій нагоді попросив проф. Гекля о його підпис, а той не опираючись, сейчас написав лист і вручив його в замкнений конверт студенту. Варто було побачити міну Карнеджі, як він отворив надісланий лист і прочитав там таке: „В імені біологічного лабораторія університету в Сян сердешно дякує Ернесту Гекель за добродієві Карнеджі за закупку мікроскопу, якого нашої лабораторії вже від давна було треба.“ Міліонер Карнеджі зрозумів в чім діло і відвратною поштою після чеком обильну суму доларів на закупку мікроскопічного приладу.

Реконструкція вежі сьв. Марка в Венеції. Технічно-артистична комісія, що займає ся відбудованем заваленої кампанілі, предложила недавно тому свій остаточний проект. Підвалини вже скріплено, а стіни о стільки скріплені ся, аби могли витримати бурю. Вежа буде мати той сам вигляд, як передом. Нова кампанілі важити буде 8,292.988 кг., коби попередня вежа важила 11,981.222 кг.; заощаджено отже 3,088 236 кг. Ціла реконструкція стояти буде 1,800.000 лірів, а дотепер видано на сю ціль кругло 330.000 лірів.

Атентатка на генерала Чухніна називається ся — як доносить „Новое Время“ — Шабав і є донькою купця в Мінську.

Новий канал суезкий. Англіїці постановили побудувати в проливі суезнім другий канал, бо естувуючий не відповідає збільшеному рухови корабельному. До тепер вистарчало, аби затонув один корабель, як прим. в останніх часах „Хатам“, а рух в каналі буде на кілька або й кільканайцять днів цілком здержаний. Новий канал буде побудований із капіталів виключно англійських, а тарифа буде дуже низька в порівнянню до дотеперішньої.

Женщини поліційні. В Каліфорнії в Сан Франціско прийнято до служби поліційної жінчини. Вони є відповідно умундуровані і озброєні в шаблі і револьвери. Мешканці в поліційній касарні разом з товаришами оружя роду мужеского.

Китастрофа в театрі. В театрі Сантаго де Чіле вибух в часі вистави огонь і паника. В театрі було 120 осіб, переважно жінчини і діти. Дотепер найдено 10 спалених осіб. Згинуло 40 осіб, поміж тими 4 акторів. Багато осіб є раними.

Ув'язнені цілої поліції в Галацу. „Budapesti Hirlap“ доносить з Букарешту, що там викликало велику сенсацію ув'язнені цілої поліції з її шефом на чолі. Поліція стояла в зносинах з всякими індивіду-

прямо несимпатичною. Ще найважливіше вийшли деякі другорядні козацькі типи, як Голота, Безушко, Пулач, Муха, змальовані кількома але характерними чертами.

Наша оцінка була би неповна, коли би ми не звернули увагу ще на оден бік повісті, що дуже корисно вибиває ся наперед і мило вражає читача. Се гарні, прямо чудові описи терену і природи, справдішні настроєві картини, що промавляють до душі музичною гармонією укладу. Сюда належить перш за все опис ранку перед битвою 4. вересня (ст. 150—1), а за сим інші менші картини мов перлини розкинені серед повісті. Се візріц стайю і мови, якими повинні хіснувати ся укладачі наших шкільних читанок.

А яке-ж загальне вражіння викликає повість д. Маковей? На се питання можемо відповісти лише чисто суб'єктивно, а саме, що мимо многих згаданих вище предметів повість читає ся тяжко, не будить живішого зацікавлення і не оставляє сильнішого вражіння. А причина сего, на нашу думку, двоєка. Акція повісті, зложена радше на новелістичний лад, пливе вузьким коритом, мов ріка серед пустині без ніяких допливів з боку, ніяких розгалужень, перехрещених точок, що розбуджували би інтерес і зацікавлені. Нема тут епізодів так необхідних в епічних творах, котрі давали би читачеві яснійший і більше всесторонній образ часу і людей, розширяли і поглиблювали саму акцію. Скрізь пробиває ся немов би який поспіх, що би довести повість до кінця і завершити діло. Деякі прямо драматичні сцени, прим. утчу Ілаша з родиною з турецького табору до козаків, каже автор оповідати дівчим особам, місто вивести їх прямо на сцену. А другу причину м'явості у повісті бачимо в незручній виборі героя. Микула,

ми, що в її очах доконували градежий. Майже цілий рік крадено в дунайській пристани та магазинах товари, а злодіє ніким чином не можна було викрити. Перед кількома днями один банкір доніс, що якийсь злодій вкрав з нього 20.000 кор. в готівці і цінних паперах. Шеф поліції прикликав до себе голову задодійської банди і зажадав від нього видання половини добичі в сумі 10.000 кор. Злодій не хотів заплатити такої суми, кажучи, що добича була о много менша ніж подав се банкір. Після того шеф поліції казав його замкнути. По 48 годинах ситав его, чи хоче заплатити жадану суму 10.000 кор. В часі того нічого не зроблено для викриття злодіяства. Аби увільнитись, злодій вистарав ся о 10.000 кор. і пішов на волю, але з арешту пішов прямо до прокуратури державної і доніс о цій звязи, яка лучила злодійську банду з поліцією. Прокуратор при помочи війська ув'язнив наперед шефа поліції, а відтак цілу поліційну мужву.

Малі Японці. Барон Такагіра, звісний японський дипломат, мав недавно цікавий відчит перед студентами університету в Філадельфії. Він згадав у ній, що японське правительство через стараний добір поживи стараєсь викинути на тілесну величину японської раси. Першу пробу зроблено на японських матрозах, яким давано ту саму скількість і якість поживи, яку дає американське правительство своїм матрозам. По упіві року зауважано, що матрози стали більші і ширші. (?) Мікадо має спеціально інтересуватись тими пробами.

Солдатська. „Temps“ доносить з Одеси про страшний знущання козаків над мешканцями села Станислав в херсонській губернії. Там прибуло 50 козаків з одним офіцером поліційним і 70 артилеристів. Вісімнайдцятьом мужикам дано по 50 бичків, один з них збожеволів, кілька померло, а більша частина в тяжко хорих. Один учитель в виду страшних сцен збожеволів. Село заслужило собі на таку страшну кару тим, що згідно з указом з 24. грудня вибрало свого громадського заступника з не такого, як собі желало правительство.

Оповідки, іменованя і т. п.

Товариство „Русини на Буковині“. Перші збори задля заснованя сего коначного товариства відбудуть ся в неділю, 4. н. ст. марта с. р. точно о 3. годниї по полудні в „Народнім Домі“ в Чернівцях із таким дневним порядком: 1. Вибір президії зборів. 2. Народа над статутами. 3. Вписи в члени товариства. 4. Вибір тимчасового видлу товариства. 5. Вільні внески. Русини, яким дорога доля руського жіноцтва а тим то й руського народу, прибувайте численно на ці збори і вписуйте ся всі в его члени!

Комітет людого університету звертає ся ще раз до всієї руської інтелігенції з як найгорячішою просьбою, прислати і зголошувати виклади на адрес н. Володимира Мільковича, професора університету. Заразом просимо зложити по містах і селах ружки, котрі би поділили о публіку а передовсім посилали людей, на яку тему вони би хотіли почути відчит. — *Комітет людого університету.*

Заставнецький Боян. Хочє ся сказати кілька слів про се незасноване еще товариство. „Не гаймо часу!“ Се були слова членів-основателів. Чим скоріше відослано статуту до староства, а тим часом роблено проби, щоб в найкоротшім часі устроїти концерт. Майже не імовірим здаєсь, що на ці проби з'їздить ся точно і численно члени з найдалше віддалених еторів. І що се вже за проби! Згадаймо лиш, що хором управляє н. Кость Томоруг, а се хіба достаточна

міщанин з Серету, зовсім байдужний до політичних справ і попадає ся під Хотин зовсім случайно. Події тої так важкої хвилі, завзятої борби, що кипить довкола него его зовсім не обходять. Ему обойтано, хто побідить, Поляки і Козаки — чи Турки і Татари; він прямо не знає, за що тут люди борються. Одна лише справа займає его думку: як найшвидше відшукати родину і вернути з нею домів. В найбільшій розгар борби переходить з табору в табір або слухає оповідань, а коли часом хапає за оружє, то лише тому, що надіє ся найти у козаків підмогу для освободження родини. І саме то, що для героя найважливіше, відшуканє рідні, никне в очах читача і стає мало інтересним в прирівнянню до епохальної події, що розгравала ся під Хотиним. А що та подія для героя сама по собі байдужна, то се відбиває ся й на настроєві повісті, що виходить м'яво, без одушевлення, без горячийшого підєму духа, без викликаня вражіння на читача.

Така наша думка про повість „Ярошенко“. Ми старали ся розібрати всі добрі і ляхі сторони сего твору, не думаючи переборщувати, як то звичайно у нас діє ся, ні в оден ні другий бік. Мимо наведених промахів вважаємо „Ярошенка“ за дуже хосенний приріст для нашої літератури. Д. Маковей безперечно не думав сніхати „Чорної Ради“ Куліша з дотеперішнього місця в українській історичній повісті (інтересно би знати, як собі д. Кр. уявляє таке сніханє!) але ставити „Ярошенка“ у оден ряд з „Двома долми“ Мордовцева може лише критик, що для браку ліпших закидів полемізує з. добрим астетитом Ярошенка.

Др. М. Кордуба.

запорука доброї будучності Бояна. Лиш ємїло ане-ред! Дня 11. марта с. р. відбудуть ся перші загальні збори в касинній садї о 2. год. по полудні, а по них передісїдїна проба. Що на ці збори являть ся всі п. сьївачи і п. сьївачки, о сїм годї сумніватись; однак ми би радї побачити між собою і всю прочу інтелігенцію Заставнецьчини, бо кождий знає, що се товариство має бути почином нашої організації в отсїм „глухїм“ кутї Буковини. Нехай залунає пісня руська по всіх усяодах, нехай будить сплячає, бо тоді й незрячі прозріти мусять! — *Один із Боян.*

Із людого університету. В неділю дня 4. марта с. р. відбуде ся о год. 3-їй по полудні в університетскім інституті фізичнім виклад проф. Р. Цегельського н. з. „Про лучі сьвітла і про барви“. Вступ вільний.

Загальні збори читальні „Руської Бесїди“ в Вовчичи за рік 1905 відбудуть ся дня 4. марта 1906 в домі читальні із слїдуючим дневним порядком: 1) Справозданє про діяльність читальні, 2) касове справозданє, 3) вибір старшини, 4) вільні внесеня. — За видїл: *Юрій Вікторюк.*

Видавництво „Крейцарової Бібліотеки“ чернов. фін. тов. „Руська Школа“ просить всіх своїх довжників о як найскорше надісланє належності за розпродані книжочки.

Українці Відня! Приходїть як найчисленнійше на віче, котрє відбудеть ся в неділю, дня 4-го марта с. р. о 7. год. вечером в Gasthaus „Zur Komischen Oper“ IX. Mariatheresienstr. 13! Дневний порядок: „Наше становище супроти предложеного правительством проекту виборчої реформи“. — *Резерує др. Р. Ярославич.*

Розписанє конкурсу. В приютї старців, уфундованім містом Чернівцями та буков. щадничою касою, є до наданя з днем 15. півїтня 4 вільні місця а то 3 для мужчин, а 1 для жінчин. Сї місця є призначені для увільних старців, уроджених на Буковині або таких, що найменше 20 літ мешкають на Буковині, без ріжниць народности і віроісповіданя. З поміж компетентів на ті місця мають першєнство ті, хто є приналежний до міста Чернівців. Поданя о наданє такого вільного місця має ся внести до управи приюту для старців найдалше до 31. марта 1906 р.

На „Національний фонд“ жертвували: Ви. прав. сов. др. Володимир Филипович 30 кор.; управ. школи в Вашківцях Олександр Веренка надіслав 42 кор. 20 сот.; які жертвували тамошні Русини з нагоди імени Ви. п. маршала д-ра Стефана Смалю Стоцького. Сю квоту зложили: Емілія Стрийська, жена нотаря 1 кор.; Євген Стрийський, нотар 1 кор.; Ледемина Лиснецький, нач. суду 2 кор.; Евфрозина Спинул, жена івсн. шк. 1 кор.; Николай Спинул, івсн. шк. 1 кор.; Вікторія Веренка, жена управ. шк. 1 кор.; Олександр Веренка, управ. шк. 1 кор.; Николай Наворович, почм. 1 кор.; Атанасій Окуневський, пов. лікар 2 кор.; Емануїл Лучанський ад. под. 1 кор.; Іван Гарасимович, уч. 1 кор.; Митро Гарас, уч. 1 кор.; Наталія Лучанська, уч. 1 кор.; Митро Гарас Ів., госп. 1 кор.; Михайло Князкий Ів., госп. 1 кор.; Михайле Мельничук Митрів, госп. 1 кор.; Іван Дарій, госп. 1 кор.; Іван Устатюк і сортія, госп. 1 кор.; Ілія Дарій Тодорів, госп. 1 кор.; Николай Мельник Ів., госп. 1 кор. 20 сот.; Тодир Левицький, посол 2 кор.; Кость Гарас Николай, господар 1 кор.; Марія Уайт, уч. 1 кор.; Герміна Вайсман, уч. 1 кор.; Євгенія Тимкович, уч. 1 кор.; Петро Тимкович, надуч. в пенсїї 1 кор.; Гонорій Аноа, секр. суду 1 кор.; Іван Ріпцель, уч. 1 кор.; Іван Князкий Михайла, госп. 1 кор.; Володимир Фюрчук, будівн. 2 кор.; Митро Лютик Танасія, госп. 1 кор.; Михайло Міняїло Іванів, 1 кор.; Антія Гринцашан, уч. 1 кор.; Вікентий Ісаєвич, уч. 1 кор.; о. Михайло Куччанко, парох 1 кор.; Василь Галіп, 1 кор.; Еміль Вільнер, ант. 1 кор. і Танасій Адам, госп. 1 кор.

Із штуки і літератури.

Новозаснованє укр. видавництва „Ранок“ в Київі незабаром видавати ме друковані й досї лише за границею твори українських письменників. В першій серії будуть видруковані твори М. П. Драгоманова: „Рай і посту“, „Швайцарська спілка“, „Євангельська віра в старій Англії“, „Заздрі боги“, „Автобіографія“, „Вільна спілка“, „Листи на Наддніпрянську Україну“, „Рецензия на Царство Боже, Л. Н. Толстого“, „Старі хартії вольности“, „Про волю віри“, „Нові українські пісні про громадські справи“, „Про те, як наша земля стала не наша“, „Про хліборобство“, „Астро руські сномини“ і н. — Адреса видавництва: Київ, Гоголевська 45, кв. 8.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

При зміні місяця просимо як найбільше розповсюджувати нашу часопись, яка повинна знаходитись безусловно в хаті кождого інтелігентного Русина на Буковині! Рівночасно просимо відновити передплату, щоб не мусїли всім, хто із нею залягає, дальшу висилку часописї стримати. Наша публіка мусить вкїнци відлучитись від послїпаченя, яке звичайно сходить на несплаченє, що так підкопує естество кождої руської часописї.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрика: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Нажитостий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Звичайні загальні збори каси пожиткової і щадничої для громади Кучурів малий відбудуть ся в неділю дня 11-го марта 1906. о 2-гій год. н. п. в домі Георгія Загородника з таким порядком нарад: 1) Справоздане касове за рік 1905; 2) Вибір старшини і ради надзорчої; 3) Вибір касвера; 4) Звіт ревізії; 4) Вілні внески. — *Николай Семенко, нач.*

Загальні збори каси пож. і щад. для громади Кичера відбудуть ся дня 11. марта с. р. о годині 1 н. п. з таким дневним порядком: 1) Справоздане касове за рік 1905; 2) Вибір ради надзорчій; 3) Вибір старшини. — *Старшина.*

Загальні збори „Рускої Каси пожиткової і щадничої“ для громади Волоский Банілів відбудуть ся дня 11. марта замість 12. лютого що вже було оголошено з таким самим порядком.

Звичайні загальні збори каси пожиткової і щадничої для громади Барбівці відбудуть ся дня 11. марта 1906 р. о 1-ій год. по пол. у кімнаті народної школи із отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1905. 2. Вибір 1 члена старшини і 2 ради надзорчої. 3. Підвисшене стопи проценто-вої від вкладок щадничих і пожитч. 4. Вілні внесення. — *Николай Кушнірюк, начальник.*

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
безпере-
сіданя.

Знаєм із
своєї ско-
рости почто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем т. зв.
Doppelschrauben
Schnelldampfer.

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудне-
вої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що єть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюты, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно. Пасажирам ізраїльського віроісповідання їдучи по всіх наших ко-
раблях межи покладом подасть ся ретельні страви. Видача карт до всіх стадій Сполучених держав і до Канади.

Близькі услівя уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.
16 (3—5) Чернівці, ул. Паньська 16.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньська обув Гаттавай фірми Soule & Na-
для панів, пань і дїтй із франц. шкіри
телячої шкіри і т. п. Черевки

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудім, амери-
rington в Бостоні. Найбільший вибір обуви,
Chevreauх, америк. Boksealf, із сатинованої
домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капе-
у Відня, Josef Pichlers Söhne в Ірану,
Giuseppe Fratello Alessandrio в Іта-

люхів з ц. в. надвірних фабрик Heinz Ita
P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino
літ. Найновіші циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних
красках найліпшого рода, з шовку, пікя, велюру і н. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних
средств до плекання волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Іван Захарко

До КАНАДИ

прямо

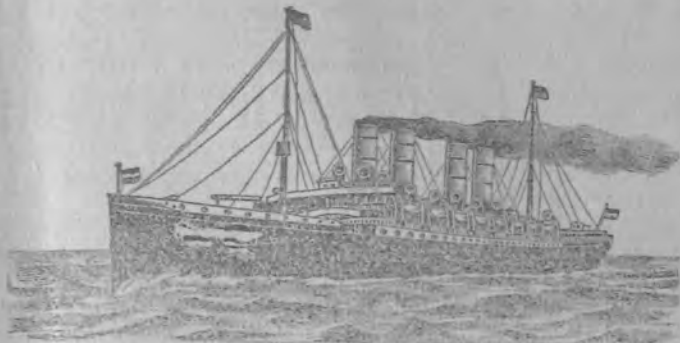
в АМЕРИКУ

без пересїдки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сипяльні.

Білети

желізничі.

Високим ц. к. правительством коцесіоноване

9—14

Бюро Подорожи „Гльобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаете ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

ВІСТІ

політична, економічна наук. і літер. газета,

виходить в Одесі що-тижня

під редакцією і одповідальністю Л. Ше-
лухіна. Умови передилати в Росії: на
рік 2 карб. на пів року 1 карб. 15 коп.,
на один місяць 20 коп. За кордон на рік
3 карбованці.

Контора редакції: Одеса, ул. Ні-
жинська 44 в помешк. тов. „Просвіта“.

Знаменитий мід

десеровий кураційний 6 К. за 5
кільк оплатно. — В плястрах 1 кільк
2 К.

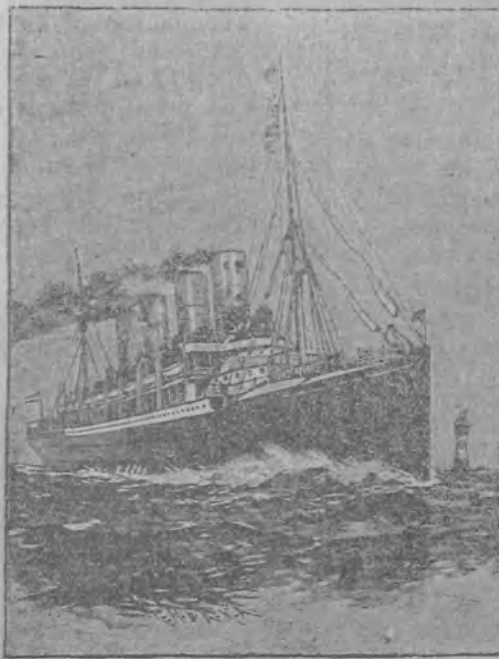
Від руского замовлення даю 20 сотиків на
будову руского театру. 105 (24-24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Реальність

12 (9—10)

обнимаюча оден дїм мешкальний, (4 комнаты
кухню, сїни, 2 пивницї, верніцїю, стайню і т. п.)
далї мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты
і кухню, фальчу города (частію садовина, ча-
стію простір на ирину) під дуже користними
условинами до набути. Близьких інформацій,
уділять Л. Ренчнн, уліця Руска 143.

Америци і Канади

найскорше перевозить через Ро-
тердам славна на цілий сьвіт
лінійя

Holland-Amerika

заступництво для Галичини
у Львові, ул. Жовківська 69.
18 (4—20)

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

RAIN-EXPELLER

з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий лік на втиране
по ціні 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригі-
нальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики
Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки заосмотренний тм ох-
ронним знаком яко правдиві. 84 (18—38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахат. Рекламний неопечатаний візні від порга. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Уділ Буковини в повинностях державних.

(X) Виборча реформа, запроєктована бар. Гавчом, при всіх своїх світлих сторонах, яких недобають тільки люди засліплені жаждою визиску і безмежного гноблення мас народних, все таки задержує в собі, разячо нерівне трактування поодиноких народів, творячи між ними більше й менше упривілейовані національності під зглядом чисельності парламентарного заступництва. Колиб пр. мандати розділювано й поміж інших народи після того самого чисельного мірла, яке примінено що до Німців, яким у правительстві предлозі поручено давних 205 мандатів, то відповідно до сего належало би ся Італійцям ще 2 мандати, Словінцям 3, Сербохорватам 3, Чехам 34, Румунам 1, Полякам 31, а Русинам аж 44 мандатів, себто мало що не півтора разів більше, як їм обіцяно, коли не згадувати про те, як далеко тій обіцяні до здійснення в галицьких округах. Причиною сего нерівного розділу має бути те, що для правительства при с'м було міродатне не лиш число поодиноких народів, але також і висота податків та ще й інші згоди. Докладно подати скільки податків оплачуваних поодинокими народами, доки нема переведеного національного катастру, неможливо, хіба що хтось забажає вийти до бою із так стійкими аргументами, як публікація недавно видана Всенімцями в Райхенбергу про силу податкову і культурну висість Німців, у якій промахи і натягань без ліку. Згадуємо тут про неї, хочби тому, що ружем із тої кузні воює від часу до часу і орган тевтонських культуртрегерів на Буковині. На основі урядових даних можна тільки подати висоту податків оплачуваних поодинокими країми. Після даних за рік 1904 будемо мати такий виказ посередних і безпосередних податків в порівнянню до числа мандатів із кожного австрійського краю коронного:

Краї :	Податки	Мандати: мандат припадає подат.
Австрія дол.	— — 273,219.493	55 4,967.627
Шлеск — — —	26,163.439	13 2,012.572
Чехія — — —	239,774.657	118 2,031.988
Побережжя — — —	29,070.969	15 1,938.064
Моравія — — —	84,098.541	44 1,924.966
Стирія — — —	46,392.071	28 1,656.859
Австрія гор.	— — 29,973.262	20 1,498.663
Сольногород — — —	8,923.252	6 1,487.208
Галичина — — —	122,529.632	88 1,392.382
Каринтія — — —	13,429.444	10 1,342.944
Буковина — — —	13,812.827	11 1,255.711
Тироль і Форальберг —	30,343.612	25 1,213.744

Країна — — —	12,784.832	11 1,162.257
Дальмація — — —	7,858.894	11 714.444
Разом —	938,974.925	455 2,063.681

Ся таблиця стверджує також нерівне трактування поодиноких провінцій, а між іншим і те, що 11 мандатів буковинських є вповні оправдані навіть самими податками, коли вже не говорити про скількість населення, яка рішучо вимагає значно більшого числа мандатів. Разячо протилежний уровень податків із Австрії дол. а Дальмації говорять також про наслідки надмірного пікловання уряду провінціями центральними а цілковитого занедбування окраїн. Окраїни творять ринок збуту для виробів фабричних осередків, через що властиво вони оплачують безпосередні податки західно австр. провінцій, які стають відтак мотивом до кривдження провінцій окраїнних при розділі законодатного впливу на хід справ державних.

До таких провінцій, що не мають розвинутого свого промислу, мусять бути ринком збуту для чужого а за се ще й діставати від всенімських загорілиць титул на „край пасивний“, який на покриття своїх видатків (між іншим на удержане соток урядових родин, що все прибувають сюди von Westen!) мусить сягати до державної каси за доходами із інших країв — належить і Буковина. Слід же познакомити ся ближше і з її уділом в повинностях державних, які між іншим виказують і нечувану безправність дотеперішного розділу мандатів так поміж поодинокі народи, як і поміж окремі верстви суспільні.

В р. 1904, коли в цілій Австрії виносили податки безпосередні 298,010.416 кор., а податки посередні 640,964.519 кор., себто разом 938,974.925 кор., сама Буковина заплатила всего податку 13,812.827 кор., а з того було лише 3,432.407 кор. податків безпосередних, а за те 10,380.420 кор. податків посередних. На сю поверх десятиміліонову суму буковинських податків посередних, які менше більше оплачує по рівній частині кожда людина, зложило ся:

435 885 кор. (73,670.307 кор.)*	податку від ина,
2,213.183 кор. (67,204.213 кор.)	податку від горівки,
545 892 кор. (19,557.286 кор.)	податку від олію мінерального,
1,274.427 кор. (120,229.000 кор.)	податку від цукру,
42.309 кор. (5,649.108 кор.)	податку від вина,
215.506 кор. (8,384.150 кор.)	податку від мяса,

*) Суми замкнені в скобках означають висоту дотичних позицій для цілої Австрії.

86 987 кор. (2,270.398 кор.) горівчаних оплат шинкарських,
844.391 кор. (94,509.009 кор.) податку від соли,
2,006.414 кор. (136,000.000 кор.) податку від тютюну,
1,240.590 кор. (48,456.099 кор.) із оплат стемплевих і
1,464.830 кор. (102,918.299 кор.) належностей правних.

(Конєсь буде).

Політичний перегляд.

По 19. лютім на Угорщині. Кріза угорська ані на крок не поступила до ліпшого. Коаліція придержуєсь дальше тактики пасивної резистенції, а правительство енергічними средствами стараєсь удержати лад і порядок в краю та знизити опозицію або принаймньше приволокти її до здачі. І так завдало правительство тяжкий удар угорській прасі тим, що заказало коопортажу часописей, чим нанесло велику шкоду видарцям часописей, та тисячам коопортів. Крім того правительство задумує закатити розпродаж часописей навіть трафікам, наколи би попередні средства не вилинули на змінене преострого тону, в яким часописі нашіють проти правительства. Так само остро і енергічно поступає правительство супроти автономічних властей. Пештеньський комітат не хотів виконувати розпорядків правительства і за се корольовський комісар суспендував автономію того комітату, спенсіонував жупана, а урядникам оставив 24 годин до наміслу, чи остануть ся в уряді чи ні. — „Budapesti Hirlap“ подає, що президент палати павів запитаний цісарем на одні з послідних послухань в Відні в справі угорських відносин, відповів: „Ваше Величество, на Угорщині панують сумні відносини.“ А на се відповів цісар: „Так, так, на Угорщині панують сумні відносини, але нарід є зовсім спокійний.“ — Півурадовий „Pester Lloyd“ доносить, що угорський сойм в протягу 3 місяців не буде скликаний. — Бар. Банфі вислав недавно отверте письмо до своїх виборців і в ньому заявляє себе прихильником загального права виборчого та домагає ся поділу виборчих округів відповідно до інтересів народних з особливим углядженем міст. З поміж справ, о які тепер ведець ся спір поміж короною а опозицією, найважнішим вважає питане економічне, а союз цдово-торговельний називає вестерним і домагає ся заснованя угорського банку з кінцем 1910. р. — В неділю приймав барон Феєрварі депутацію громади Будафок, зложеної із 150

Конан Дойль. Клюб рудих. *)

(З пригод Шерльока Гольмса).

...Коли я одного дня минувшої осені відвідав мого приятеля Шерльока Гольмса, застав його на живій розмові з якимсь грубим, порядно виглядаючим паном із огнисто рудим волосем. Я хотів вже перепросити Гольмса і усунути ся дискретно, але він майже силою втягнув мене до кімнати і замкнув за мною двері.

— Ти не міг прийти у відповіднійшій хвилі Ватзоне — сказав врешті.

— Я побоював ся, чи не будеш надто зайнятий — відповів я.

— А дійсно, я дуже зайнятий.

— Но то зачекаю в другій кімнаті.

— Ні, зістань тут. — Доктор Ватзон — представив мене чужому панови — вже багато разів в тяжких случаях поміг мені радою і ділом і не сумніваю ся, що і у вашій справі пане Вільзон буде дуже помічний.

Грубий пан підніс ся до половини зі свого сидження і склонив голову, а очі його оправлені гру-

*) Пригода Шерльока Гольмса не належать абсолютно до перешкоди „кримінальних“ повістей, повних фантастичного бажаня і неконсеквенцій. Пригоди Ш. Гольмса, описувані його приятелем Ватзоном, є річчю глибоко обдуманою, строго логічною і повні незвичайної бистроті. Треба подивляти сприт автора, читаючи довгий цикл ріжних подій, в яких брав участь Шерльок Гольмс. А власне для тої логіки, бистроті і фантазії, що ніколи не переступає границі правдоподібності, оповідана Конан Дойлем викликають в цілм світлі велику сенсацію. Подіємо одну пригду Ш. Гольмса, що побіж іншим добрим прикмет відзначає ся також щирим дотепом, а винймає ся із циклу перед відомом Гольмса до Тибету. — М. Л.

бою обручкою товщу почали споглядати на мене цікаво.

— Сідай — просив Гольмс — сідаючи сам на своїм фотелю і опираючи твар в долонях, так як звичайно робив тоді, як над чим глибоко роздумував. — Знаю Ватзоне, що поділяєш моє замилуване до надзвичайних річій і взагалі до тих, що виходять поза справи щоденного життя. Се об'явив ти в описі деяких моїх попередних пригод і навіть доповнив де-що фантазією.

— Твої пригоди інтересують мене дуже — відповів я.

— Певне собі пригадуєш, що недавно, як то ми були заняті не дуже важною пригодою панни Оутерленд, сказав я тобі, що найцікавіший випадок і найромантичніший замотаня можна подібати власне в житті. — Дійсність приносить звичайне далеко більше сенсації, як найбуїніша фантазія.

— Се є твердження, котрого правдивість вже тоді осмілює ся я поставити в сумні.

— То правда. А преп'ять будеш мусіти привернути ся на мою сторону, бо я в спромозі навести тобі тільки доводів, що голова тобі закрутить ся. Пан Джабе Вільзон був так ласкав і відвідав мене нині рано в тій цілі, щоб мені щось такого сказати, о чім не почувеш що день. Я говорив, що надзвичайні річі заходять частіше при малих переступствах, як при сенсацийних злочинах, а навіть в случаях де взагалі є річчю сумнівною, чи в грі є який злочин. Може бути, що в нинішнім случаю нема ніякого злочину — але певна річ, що він дуже цікавий. Чи будете ласкаві пане Вільзон оповісти цілу річ еще раз від початку? Не прошу о се тільки тому, що мій приятель не чув першої часті але і тому, що ходить мені о докладне запам'ятане всіх подробиць.

Звичайно навіть і при побіжнім оповіданню умів я виробити собі належний суд о річі і то на підставі множенства знаних мені случай. Але тут не насуває ся мені ніяке порівняне.

З певним почуванням гордості сягнув наш пузатий клієнт до кишені і видобув звідтам брудну і подерту газету. І підчас як почав перешукувати інсерагову часть дневника, що його розложив собі на колінах, мав я час приглянути ся йому спокійно і то після методи мого приятеля, так щоб із поодиноких подробиць виробити собі про нього цілковите поняття. Але дуже багато річій не вєнів вичитати із його фізїогномії.

Наш гість робив вражінє зовсім звичайного, пересічного чоловіка, а його стать добре відживлена, товста і отяжіла стверджувала се під кожним зглядом. Правдоподібно належав до стану купецького. — Носив широкі сподні непевної барви, сурдут міцно втертий і в багатьох місцях затовщений, ясну камізолу, а при ній грубий нікльований ланцюшок із чворограним кавалком металю місто брелюка. Знищений циліндер і не менш знищена загортка із аксамітним ковніром лежала побіч нього на кріслі. Помимо того, що я дуже уважно сьому чоловікови приглядав ся, не міг ніщо більше достережи з виїмком страшно рудого волоса і виразу занепокоєня, або може злого гумору на лиці.

Пильний увазі Шерльока Гольмса не уйшло се мое огляданє і з усмішкою кивав головою на вид моїх очей, що бігали по незнакомім. Потім сказав: — що пан Вільзон був довгий час денним робітником, що заживає табаку, що є м'ясом, що був в Китаю і недавно перед тим дуже багато писав, то є річ, що лежать як на долоні, однак нічого більше не виджу.

членів, які просили, щоби в інтересі рідництва, промислу і торгівлі як найшвидше привернено лад у державі. Бар. Феєрварі заявив, що правительство само жадує, що парламентарне життя прийняло ся і бажає, щоб як найшвидше увінчали ся успіхом його бажання, які стремлять до завершення публичного ладу. Презид. міністрів підніс із натиском, що правительство обстає при своїй програмі, на чолі якої виділе загальне голосоване.

Події в Росії. Рада міністрів займалася на сьогоднішнім засіданню квестиєю аграрною. Ухвалено утворити по провінціях локальні комісії, зложені з урядників і заступників земств та селян. В комісіях провінціальних будуть проводити губернатори а в окружних маршалки шляхти. Задачею комісії має бути пошукане банків мужицких при операціях ґрунтових і вказуване засобів для успокоєня краю. Та жедви чи ті комісії що відіють при безперервності давного ладу в Росії. Осв у неділю сказав цар депутатам автократично-монархістичної партії в Іванова-Вознесенська так „заявіть тим, що вас до мене післали, що реформи заповіджені в маніфесті із 30. жовтня будуть неохотно переведені, а надане прав є незмінним. Моя власть автократична остане все такою, як була досі“.

Вістки із російської України.

На останніх двох загальних зборах українського клубу в Петербурзі читано два дуже цікаві реферати: 1. Про територію і люд України. Статистичними числами і картами докладчик показав, на якій території Росії живе найбільшість нашого українського народу і де він живе серед других націй на всьому просторі російської землі, в якій проценті відносять ся до них. Сі статистичні доклади виявили, що подтавська губернія є найбільша українська земля, бо в ній Українців лічить ся 93 проц. усієї людности. Другий реферат вияснив, які існують українські політичні партії і їх відносини до російських партій. Сей дуже цікавий реферат викликав дуже жваві дискусії членів і гостей клубу. Ухвалено обидва докладно надрукувати як найскорше маленькими виданнями українського клубу.

(„Рідний край“).

Дня 26. лютого ст. ст. святкувати муть Українці в Камениці Подільській 45. роковини смерті Т. Шевченка ювілейною виставою. Аматори приготували для вистави драму „Невольники“. („Подолія“).

Гурток Полтавців написав до харківського університету прохання, щоб заведено там катедри: історії України, історії української літератури, української етнографії та инь.

(„Южн. Кр.“).

Люде, що живуть по селах у Полтавщині, розказують, що ніби то нема чого сподівати ся на весну селянських розривів. Селяни не покинули думки про те, щоб „поділити“ землю, але думають, що не гаразд починати щось на весну і треба ждати нового врожаю. Обачних селян, що не радять силоміць захоплювати панські добра, слухають дуже уважно, але їх надіям, що все з земельною справою минеть ся законним робом, не дуже вірять. Землі купувати селяне здебільшого зараз не хочуть, бо думають, що чи так, чи саяк, але земля прийде ся їм за дешевшу ціну, ніж треба заплатити за неї тепер.

(„Полт. Дзвін“).

Джабе Вільзон аж підскакивав на крисі, а палець, що ним сував по газеті задеревів йому відразу з дива і певного перестрашу.

— На милість Бога, звідки ви те все знаєте? пане Гольме, — поспитав. — Звідки ви приміром знаєте, що я був денним робітником? Се правда, я розпочав свою кар'єру як корабельний тесля.

— Виджу се по ваших руках — любий пане; ваша права рука далеко більша від лівої. Тому що правою рукою ви працювали, тож нічого дивного, що її мускулатура більше розвинула ся.

— Добре. — Але вільномудрство?

— Я гадав, що відразу відгадаєте жерело моїх відомостей пане Вільзон — а то даятого, що ви, що правда, не зовсім згідно із уставом вашого стоваришення, носите лук і копіє як шпильку до краватки.

— Так, о тім я забув. — А писанина?

— На се вказує те, на п'ять цалів довге витерте, місце на вашій сурдуті і не менше подискусуючий хікоть задля довгого опираю на пульт.

— Знова добре. — А Китай?

— Тільки в Китаю могла бути витатуована ся гарна рибка на вашій руці, повишше долоні. Недавно займав ся я дещо татуованнями рисунками і навіть збогати дотичну літературу дивинарською статтею і знаю, що штука мальована на тілі в таких червоних красках є китайською спеціальністю. А як крім сього бачу китайську монету при вашім годиннику — то річ представляє ся іще простішше.

Джабе Вільзон голосно засміяв ся. „До біса — кликнув — перед хвилиною гадав я, що ви асновидючий, а тепер бачу, що се зовсім природна здогадливисть“.

— Загалом починаю переконувати ся Ватзоне, що я дурак зі своїми обясненнями. Знаєш, що „опште

Телеграми „Буковини“.

Дня 6. марта 1906.

Відень. На нинішнім засіданню парламенту внесло правительство закон про причинюване Австрії до покривання спільних видатків на рік 1906. Палата дебатувє над нагальними внесеннями в справі подій в Нижній. (Нагальні внесення в справі нижньовисокого кровопролиття зладили руский клуб, соціалдемократи і пос. Брайтер. — Ред.).

Петербург. Урядова часопись оголошує, що міністр торгівлі Тімірязов із причини приватного характеру перейшов в стан суночинку. На його місце іменовано управителем міністерства торгівлі дотеперішного міністра помічника Федорова.

Харків. Біля стайки Янцево виколіла ся жезізняця. Чотири особи вбито, вісім ранених.

Одеса. Підчас погоні за анархістами, які обрабували касу, кинула маленька дівчинка бомбу. Один прохожий ранений. Винувники втекли.

Київ. Вісьмох людей воружених в револьвери і кінжали вдерли ся до поштового уряду на передмістї Деміївська і забрало 8 тисяч рублів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. марта 1906.

„Жіноча Громада“ на Буковині. В неділю „попол.“ відбули ся в чернов. „Нар. Домі“ під проводом п. віцем. Ем. Стоцької доволі численні збори буковинських Русинок, на яких рішено заснувати тов. „Жіночу Громаду“ і вибрано провізоричний комітет для введення товариства в життя. Ширший звіт із зборів подамо в слідуєчій числі.

Історія яких... богато. Від сорок літ панують у великій селі Камені прямо нечувані відносини на полі церковнім. Хоч се чисто руска громада, то прихожани чують в церкві десятками літ тільки чужу мову. Через се люди стали чим раз більше відчувуватись від церкви, так що тепер буває в церкві людей по 20, а в коршмі в десятеро більше. Від цілковитої руїни моралі сего села міг би вратувати тільки щирий і прихильний народови съв'язчик. Громадяни каменські вибрали ся в тій цілі д. б. с. м. великою депутацією під проводом двірника Василя Цуркана і єпітропів до митрополита Ренті, щоб він при розписанім конкурсі надав їм парохом о. Ст. Маланчука з Лукавця, якого вони схилили до подання на Камену. Та Пресвященний поступив собі й тут із давнього конвенцією нехтовання руских вірних, заявляючи що він о. Ст. Маланчука рішучо не дасть до Камені, бо боїть ся, щоб його за се не заскаржено до цїсаря, а тоді б мав за се велику біду! Ховати свою ворожість супроти руских вірних за монаршу особу — се вже хіба за богато... Як наслідки виявляє відмова митрополита Ренті в Камені не знати. Та тут можна побоюватись поважного опору громадян, які рішені на все, доведені до краю тим, що дїтворя не знає навіть отчєнашу й хрестити ся через консисторську ромунізацію, ведену під покришкою св. православ'я!

Торговельна академія в Чернівцях. Буковинська торговельно-промислова палата рішила звернутись до

міністерства торгівлі із просьбою о заснованє в Чернівцях висшої школи торговельної.

В справі послідних подій на львівському університеті радиє дня 3. марта львівський Народний Комітет і ухвалив 2 резолюції. В першій склав винув подій на львівському університеті з 2. марта б. р. на провокуюче і обидливе поступованє ректора та чинний напад польської молодіжи на українську. В другій заявляє, що подібні події мають взагалі свою головну причину в нехтованню прав українського народу із боку центрального правительства, в заперечуванні конечних прав укр. народу на теперішнім львівському університеті, та в відказуванні окремому українському університету, та жадає для санації академічних відносин, і в інтересі помирєня обох народів безпородочного заснованя центральним правительством українського університету у Львові з факультетами: богословським, філософським і правничим. — В справі тих самих подій оголосила в „Ділі“ заяву українська молодіж львівського університету, в якій домагає ся заснованя українського університету у Львові, тимчасової повної утравкізації теперішнього львівського університету і признаня необмежених прав для української мови на тому ж університеті, та звертає ся з покликом до української і польської суспільности. До першої з заяв, аби університетська акція була ще одним товчком до рішучої політичної борби, яка тепер горить в Галичині, а до другої з зазначенням, що укр. молодіж не витягає рук по належні права польської нації і пригадує той клич, з яким зачала перед роками змагання о укр. університет у Львові: „Ми чужого не бажаєм, а свого права!“

Театральні справи. На посліднім засіданню міської ради радний Тромпетер та Вальштайн закінчили теперішньому директору театру Ранценгофери, що дає штуки не відповідаючі стєни образованя черновецького населєня та визискує персонал театральний. Наслідком того як і супроти неприхильности загальної опінії дир. Ранценгофер зрезигнував з директорства театру з кінцем сего сезону. Резигнацію Ранценгофера міська рада, яка нині збирає ся на засіданє, правдоподібно прийме, дарма що теперішній сезон вже майже кінчить ся і дуже тяжко буде в короткім часі зібрати нову театральну групу. — На тім самім засіданню радний Тромпетер жалував ся, що в будинку театральнім панують продуви наслідком неправильного опалюваня та подає до відомости міської ради про крадіжж будівничих книг нового театру і зажадав від посаджика др. Райса, аби сю справу віддав до розслідуєня державній прокуратурі тим більше, що вже в часі будови театру хтось інтересований в намірі обману поводирав був картки з тої книжки. При сім треба згадати, що в будівлі театру найдено дуже багато ведостач технічних і що до якості матеріялу. Се повинно бути важним і для комітету театр. нашого, який будову укр. театру у Львові передав та кож фірмі Фельнер & Гельмер.

Процес нашої редакції із др. Ю. Алексєєвичем і о. К. Томовичем відложено до нової сесії судів приєсланих.

Двірник в райських дверях проти „Січи“. В Черногузах, вижницького повіта, виступив двірник, Іван Фочук, в неділю, 25. лютого с. р. по службі Божій в церкві перед райські двері (царські врата) і під час розділюваня дорі виголосив бесїду проти „Січи“, зложив січову ленту і обкинув січовиків послідною лайкою. Тим викликав таке обурєнє, що колиб були не вийшли з церкви відрікаючись дорі, булоб дійшло до острого конфлікту. Се новий спосіб ворогованя проти наших організацій зі сторони темних духів, а

ignotum pro magnifico“, а ціла моя слава підляже колись заквестіонованню, як і дальше буду надто щирий. Не можете мабуть знайти того оголошеня пане Вільзон?

— Так, власне маю — відповів занитаний і положив свій грубий, червоний палець на середині шпальти. „Отсе факт, від котрого почала ся ціла історія. Будьте ласкаві самі прочитайте, пане доктор.“

Я взяв газету і вичитав ось що:

„Для клубу рудих! В наслідок розпорядженя останньої волі помершого Езехії Голкінса з Лібанону, Пенсильвенія (Спол. Держ.) є знова до обсаджєня одна посада, що управляє члена побирати 4 фунти тижневої винагороди за чинности виключно тільки номінальні. Всі здорові на тілі і духу руді особи, що покінчили 21-ий рік життя, можуть стати до конкурсу. Особисті зголошеня в понеділок о год. 11-ій у Duncana Ross, в локалю клубу, Pores Court, 7 Fleetstreet.“

— Щож те все до диха має значити? поспитав я здивований, перечитавши оголошенє два рази.

Гольмс вив ся формально на своїм фотелю серед страшного сміху, що робив завісїдї, як був в добрім гуморі.

— Правда, що се оригінальне? сказав. А тепер пане Вільзон, прошу оповісти нам дещо о собі, о ваших відносинах і о тім, який наслідок мали отєї стрічки на дальший перебіг вашого життя. — А ти, доктор, докладно занотував дату і число часопису?

— Се оголошенє находить ся в „Morning Chronicle“ з 27. квітня 1890, отже сегоднє минає від того часу два місяці.

— Добре. — Зачинайте пане Вільзон.

— Отже — сказав Джабе Вільзон, обтираючи собі чоло, як спімнув вам пане Гольмс, я є властите-

дем малого скеленику на Coburg Squar, недалеко City. Се не великий інтерес і в останніх часах приносить лише тільки доходу, кілько треба на конечні житєві видатки. Перед тим держав я двоє суб'єктів, тепер маю тільки одного і то не був би я в можности опалувати його, якби не був згодив ся добровільно побирати тільки половину платні, бо хоче виучати ся інтерєсу.

— Як звєть ся сей особливий молодець? — Запитав Гольмс.

— Називаєть ся Вінкентій Сподлін і зовсім не є молодцем. Його вік дасть ся з трудностю означити. Більше досвідченого помічника не мігби я собі бажати, пане Гольмс. Дуже добре знаю, що мігби вишукати собі о много ліпшу посаду, як я йому дати можу і принайменче два рази таку плату. Але він є вдоволений — для чогож я рівнож не мавби бути вдоволений?

— Натурально. — Можете уважати ся за щасливого чоловіка, маючи суб'єкта о так невеличких змогах. В нинішніх часах се не часто дучаєть ся. Мені здаєть ся, що ваш суб'єкт не менше цїнавий, ніж ваше оголошенє.

— Але має одну хибу — говорив дальше Вільзон. Є западеним аматором фотографічної штуки. — Нераз зникає з апаратом, оставляючи роботу і не минаєть ся в пивниці для викликуваня знань. Се повинна його хіба — зрештою дуже порядний робітник і не маю причини жалувати ся на нього.

— Припускаю, що він іще й дальше у вас?

— Так — пане Гольмс. Він і чотириразів тїпав дівчинку, що уміє дещо варити і спиритувати, ставлять цілий персонал могого дому. — Я є — по нинішнім часам се відомо — бездітним відцем. — І так я трійці жиемо суспокійно, а хогь не маємо великого

цікаво знати, яким правом може сьвятий чоловік в церкві взагалі промовляти, а тим менше ганьбити когось і викликати соблазн? Причина сего здичилого, безсильного нападу на „Січ“, — се страх, що при виборах до громадської ради, які небагом мають відбутись, скінчить ся всемогуте панованне сего протегованого всіма дівряника-проповідника, тай обава, що тоді настане лад і правда в громадській господарці. — *Православний.*

Послідні Шлісельбурці. До Бутирської тюрми в Москві перевезено із Шлісельбурга Сазонова, Окорського, Карповича і Гершуніго. Сему послідньому ампутовали тюремні лікарі палець на нозі, на яку він вже з давня несподівався. Спеціаліста хірурга до операції не допущено. Взяням дозволено бачитись із ріднею. Особливо зворушуюча була стріча Карповича із матірню, яку побачив отсе по раз перший від п'яти літ. Із Москви мають згаданих послідних Шлісельбурців відставити в акатуйскій конадній перчинського округу.

Страшна буря. З Християній доносить, що там наслідком великої бурі згинило дуже багато з поміж 1200 риболовів, що виїхали були на риболовлю до групи островів Гіаслінгерне. Пароход „Оскар Саму“ прибув до Дронгтайм з 17 урагованими риболовами. Вони оповідають, що бачили на поверхні моря багато перевернутих суден. Капітан парохода „Герляве“ доносить, що до островів Гіаслінгерне прибуло багато суден риболовів, але при пануючій великій замішанню є неможливою річю подати певні числа. Богато суден розбілось при в'їзді, але людей по більшій частині ураговано. Буря шаліла ще вчора з непереможною силою. Власті вислали на море багато ратункових пароходів. — Телеграма з Дронгтайм доносить; В різних місцях півострова Флантанжер і острова Рервік зайшло до тепер всього на всього 79 суден з своїми залозами. Буря, що спричинила нещасте, була одною з найсильніших, які були в послідних часах. — На телеграфічний запит департаменту справедливости, чи є потрібна публична інтервенція, відповів посадиш Дронгтайму, що сейчасова поміч є доконечна.

Велике нещасте. З Лyonu доносить, що в дільниці Рі Бужо о 10. год. вечером завалив ся дім і засипав 5 дітей. О півночі найдено трупа одної дитини а над раном мергві тіла решти нещасливих ведітнів.

Почтіллон рабівником. В Гапаранді увязнено дня 3. марта б. р. почтіллона Аберба, який признав ся, що вночі з 1. на 2. поміж Гапарандою а Недеркаліке обрабував почтовий віз а вівника і его помічника замордував. Зрабовану суму найдено при Абербу.

Страшна труба воздушна. В Сподучених державах в провінції Алябама лютувала дня 3. марта б. р. страшна воздушна труба. Нанесена шкода виносить півтора мільона корон. В місті Мірідіан знищила труба воздушна багато домів і залізничий дворець. При тім згинило 21 білих а поверх 100 муринів.

Корабельна катастрофа на тихім Океані. З Лондону доносять: Англійський корабель „Сервія“ наїхав на плаваючу міну на отвертій морі. По кількох хвилях корабель затонув а з ним втопило ся звнш 100 осіб. Нещасте сьвідчить, як великою небезпечкою для кораблів є плаваючі міни.

Знова Орт. „N. Wr. Journal“ подає вістку, що пробуваючий в Швайцарії бувший архієпископ Леопольд Сальватор, а теперішній Леопольд Вельфлінг, отримав лист від бувшого архієпископа Івана Сальватора, звисного під назвиськом Івана Орта. Леопольд Вельфлінг мав довідати ся цілком певно, що Іван

Орт жие та, що адреса его самого є добре знана братови пробуваючому на островах Балезарских. Післяв отже лист на острови Балезарскі і отримав відповідь.

Джума. Російський конзуль в Атабоді доносить, що в Сейстані панує джума, яка ширить ся що раз більше, бо карантанні средства зовсім не вистарчають. Смертність доходить від 94 до 100 проц.

Новий йов. Ряд тяжких нещастій навісигв недавно купця Вайсгавза в Станиславові. В протягу короткого часу отратив він з поміж 4 дітей трое, а четверте осталося ему лиш чудом. Перед 14 днями номер ему в цвітій віку син, що був академіком. Сім днів пізніше отримув вістку, що найстарший син, штабовий лікар, упав з коня і лежить смертельно хорий. Двоє останніх дітей хотіло потішити в нещастю батька і виїхали в дорогу до Станиславова. Донька мешкала на селі. Она і єї брат, що недавно отримав тигуд інженера їхали разом. В часі, коли віз переїзжав через Дністер, заломилась крига і всі: фірма, коні і віз враз з їдучими зникли в водах ріки.

Оповідки, іменованія і т. п.

Особисті вісти. Віцемаршалок др. Стеф. Смалль-Стоцкий виїхав вчора через Відень до Німеччини для студіювання зимових шкіл господарських.

Уконституоване комітету для вистави в Букарешті в 1906 р. За ініціативою австр. міністерства торговлі утворив ся вже комітет для вистави в Букарешті, в склад якого входять: Юлій Кінк як голова, румунський генеральний конзуль Альфред Лінгайм як місто голова, секційний радник др. Понович, віце-секретар міністерства торговлі др. Чигляж, правительственный радник Генгль і Коллер, граф Вальме, пос. Н. Васильєво, властитель фабрики Кон, цїсарський радник др. Шенкер-Ангелер, цїсарський радник др. Е. Медінгер, цїсарський радник А. Вешорнер, властитель фабрики Герцфельдер, др. Ф. Мінцер, радник промислової палати А. Будішовскі, дунавський генеральний конзуль Адольф Віденбург, барон Кубінскі, Ем. Іраб в Празі і Фр. Махарескі в Кракові. До комітету має бути ще покликаний один заступник галицьких інтересів. Далше потворять ся для букарештеньської вистави комітети краєві. Комітет такий оснує ся й на Буковині і з ним зіллеть ся й існуючий комітет волоский. Так отже Буковина а то й ціла держава буде офіційально заступлена букарештеньської виставі, як се вносив пос. Н. Васильєво на засіданнях буковинського оюму, дарма, що його внесенє поважила волоска більшість із за самої сліпої ненависти до Русина-внескодавця! Як видно, ціла справа скінчила ся „посрамленієм“ нічим як волоских шовіністів.

Курс для касиєрів уряджений „Селяньського Касою“ значить ся у вівторок дня 13. марта с. р. Наука розпочинати меть ся кожного дня о год. 9-ій раню. Вей, що хотять брати участь в курсі, най являть ся точно о 9-ій год. в салі „Руского Народного Дому“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Порядок науки буде такий, як оповіщено було у послідних числах „Вістника Союза руских хліборобських спілок“. — „Селяньска Каса“.

Від центрального виділу тов. „Руска Школа“. На підставі виділової ухвали з дня 1. марта с. р. зазиває ся всіх Вп. учителів і учительок, що хотять бути дійсними членами „Рускої Школи“ а не лише членами на папери, щоби як найскорше а вже найдалше до 8. цвітня с. р. прислали на руки касиєра своїх філій членську вкладку. Центральний виділ запевняє, що в списі членів річного спра-

— Оповідайте мені дещо більше о клубі — просив я.

— Самі видіте — казав Споддінг, вказуючи на інсерат, що в клубі рудих розписано конкурс на нову посаду. Є тут і адрес і де треба звернути ся. О скільки мені відомо, сей клуб зістав оснований через американського мільонера Езежію Гопкінса, що мав бути справдішним оригіналом. По його смерті знайшли testament, в яким ціле своє велике майно залишав на фундацію для рудих. Відсотки від капіталу має обертати ся на отсю ціль, щоби сам людям сотворити вигідну і безжурну еміграцію.

— Но, в такім разі згодяться ся певне мільони рудих — кинув я увагу.

— Зовсім ні — сказав. Фундація ограничаєть ся тільки до мешканців Лондону і людей дорослих. Бо фундатор перевів свою молодість в Лондоні і волів виведіти добродійство тутешним мешканцям. Далше чув я, що нема пощо згодювати ся, як волос є тільки рудо-блонд, або каштановате, бо мусить бути руде, асне і палаюче. Якби ви мали охоту згодювати ся, то певне дістали би посаду, але може вам не оплатить ся фатигувати ся за марних пару сот фунтів?

— Як панове видіте, красака мого волоса так огнисто руда, що я міг сьміло стати до конкурсу, так само зрештою, як кождий иньшій. Здавало ся, що Споддінг в справі добре поінформований, проте гадав я, що буде мені помічний. Я казав замкнути склеп і потім пішли ми разом на місце вказане в інсераті.

(Далше буде).

воздана будуть виспані лише ті пані і панове, що заплатили членську вкладку за 1905. р. і лише єї дістануть друковане річне справозданє і будуть мати на головних зборах право голосованя. Зрештою треба вже раз зірвати з тою, цим Русинам питомою, типичною привычкою не платити членських вкладок. Вже крайня пора завести в наших товариствах якийсь європейський лад — та знати, хто почував себе сьвідомим Русиним — а хто ні. Пильні пані і панове з Чернівців та з тих повітів, що ще не мають своєї філії, звольте прислати свою вкладку впрод до центрального товариства. Далше зазиває ся всі філії, щоби вони найдалше до 15. цвітня с. р. віддержали свої головні збори і до сего терміну надіслали центр. виділові справозданя; (формуляр дістануть), в противнім разі годі буде взяти тоті філії до річного справозданя. — А. Клим, голова, І. Карбулицкий, секретар.

Подана. На оплату шкільну ученика Н. Гараса зложили Вп.: Андр. Васильчук, Василь Панчук (Гопорівці), Семен Киретюк, Модест Левицький, В. Сімонович і Е. Німе по 1 кор., др. Дутчак і Н. по 2 кор., Ів. Созанський і Ів. Якимець по 60 сот. — Дікуючи сердечно за єї жертви, просимо ще о 18 кор. 80 сот., які не дєстають. — Проф. Євг. Семака, П. Гімм.

Вп. управителів тих гірських шкіл, що помімо писемної просьби не зволили прислати винувеного питайного аркуша в справі шкільництва в наших горах, просимо сею дорогою в послідне о як найскоршу відповідь. — Від центрального виділу товариства „Руска Школа“: А. Клим, голова; І. Карбулицкий, писар.

Із чернов. університету. Вписи на дітний семестр кінчать ся в звичайнім речинці дня 8-го марта.

Проби „Бук. Бояна“ будуть відбувати ся без перерви далше, отже проба буде вже й завтра дня 7. марта в середу о год. 7. При єій нагоді звертаємо ся до всіх членів „Бояна“ із просьбою, щоби відразу явили ся на пробу в комплекті, бо сідуючий концерт, сим разом із самих церковних утворів, відбуде ся ще перед Великоднем. Звертаємо ся також до всіх сьпівлюбивих Русинів Черновець щоби вступали в члени нашого товариства, аби зміцнити хор. Висувати ся можна на пробах „Бояна“, які відбувають ся що сєреди і суботи від год. 7—8 вечером. — За виділ: Модест Левицький голова, Євген Голубович секретар.

Із іспитової комісії для рахунковости державної. Міністер справ внутр. іменував старшого сов. рахункового і начальника департаменту рахункового при ц. к. краєвім правит. Валеріана Павловського головою, а сов. рахункового департаменту тутешної ц. к. дир. почт і телеграфів Вільгельма Тельмана членом іспитової комісії із рахунковости державної в Чернівцях.

Згуба. На концерті „Бук. Бояна“ в суботу дня 3. марта згублено брунатний, шкіряний пуларес. Хто знайшов, зволить зложити його в нашої редакції.

Із штуки і літератури.

Дві облоги Львова. Переяславська угода. За Миколою Костомаровом. (Коштом і заходом товариства „Просьвіта“.) У Львові 1905. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднаркого. Ст. 62 + 7 8-ки. Ціна 40 сот.

На зимові вечері. Оповіданя. Золотий куполь, Григорія Коваленка. Вірність, Бернштейна Барзона. (Коштом і заходом товариства „Просьвіта“.) У Львові 1905. З друкарні Наук. тов. ім. Шевченка. Ст. 22 + 2, 8 кн. Ціна 20 сот.

Дальший репертоар „Руского народн. Театру“ у Львові сала (Jad Chaguzim уліця Бернштайна). В вівторок дня 6. марта 1906 „Ой не хода Грицю, та на вечерній“ народна драма в 5. діях з сьпівами і танцями М. Старицького. В четвер дня 8. с. м. виступ п. М. Заньковецької „Батькова назка“ драма в 5. діях Карпенка Карого. В п'ятницю дня 9. с. м. „Катерина“ опера в 3. діях Н. Аркаса. В суботу дня 10. с. м. „Учитель“ комедия в 3 діях Ів. Франка. В вівторок дня 13. с. м. „Наталка Полтавка“ українська оперета в 3. діях Івана Котляревського. В четвер дня 15. с. м. виступ п. М. Заньковецької „Суета“ комедия в 4. діях Карпенка-Карого. В суботу дня 17. с. м. „Міщане“ сцени житя в 3. діях М. Гоголя. В неділю дня 18. с. м. „Хазяїн“ комедия в 4. діях, Карпенка-Карого. — Абонамент: перворядний на 6 вистав 15 кор., другорядний на 6 вистав 10 кор. — З поважанем директор Микола Садовський.

Репертоар мійського театру в Чернівцях. Нині опера Мелирта „Das Glückchen des Eremiten“, в середу оперета „Rip Rip“, в четвер на бенефіс характеристичної артистки Ф. Піхлер Оффенбахова оперета „Orpheus in der Unterwelt“.

Переписка редакції.

Вп. Н. в Задубрівці. Ваші інформації про підбурюване селян звисним маститим а сьвяченим кирильником передани ми для парламентарного ужитку нашим послам.

майна, прецінь не робимо довгів. Все було добре, доки не появила ся звісний панам інсерат. Власне перед вісьмома тижнями прийшов Споддінг з тою газетою до склепу і сказав:

— О, якби то я, пане Вільзон міг мати руде волосє!

— Дячного? — запитав я.

— Дячного? Власне дячного, що в клубі рудих розписано конкурс на нову посаду. Для того, що єї дістане, то в самій річи мале майно і як бачу, більше є вільних посад як компетентів, бо заряд клубу не знає, що робити з гріппи. Якби то мое волосє дало угадувати ся! Я би сейчас загніздав ся в тім вигіднім гнізді.

— Що ж се за особливий клуб? — спитав я — треба вам знати пане Гольме, що я великий доматор, а що мое занятє не вимагає, щоби я виходив з дому, то часами і цілими тижнями не вижляю ся поза поріг склепу. Тому-то дуже мало знаю, що дієть ся в сьвітї і дуже тішу ся, як подибаю такого, що міг би мені сказати дещо нового.

— Нічого не знаєте про клуб рудих? Запитав завертаючи очі до гори.

— Нічо, а нічо.

— Дійсно? То мене сильно дивує, тим більше, що самі моглиб убігати ся о сю посаду.

— А який дохід она привносить? — спитав я.

— Кілька сот фунтів річно, без ніякого напруження. Вимоги так малі, що зовсім не треба зрікати ся попереднього занятя.

— Можете собі представити — пане Гольме, як я надставив уха, бо в останних часах мій інтерес зовсім не йшов — а кількостот фунтів побічного доходу ніколи більше не булоб мені придало ся.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К., 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відноєдає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Перший загальний збір каси пожиткової і щадничої для громади Кабін стоваришени зареєстрованого з необмеженою порукою, котрий відбудеть ся в неділю, дня 18. марта 1906. о годині 2 по полудні в домі читальні порядок на рад: 1) Має ся установити стан паїв, вкладок і позик; має ся установити, яку найбільшу і яку найменшу суму дозволяє ся одному чоловікові зложити до щадничої каси; має ся установити речинці виповідження для вкладок щадничих; має ся установити, яку найбільшу пожитку можна одному членови дати; має ся установити столу процентову для вкладок щадничих і для позичок (§§ 52 в—е, 59, 63, 65). 2) Має ся ухвалити, що робити з лишеними в касі грошми і як роздобути потрібних для каси грошей. 3) Ухвала в справі за помози краєвої. 4) Вибір касиєра і назначене платні для него (§§ 29, 51, 52 ж). 5) Ухвала кілько має бути членів в раді надзорчій і вибір ради надзорчої (§§ 32, 40, 51). *Теодосій Гайнський, нач.*

Загальні весняні збори каси пожиткової і щадничої для громади Шпиківці відбудуть ся дня 14. марта с. р. о год. 12. в полудне із звичайним дневним порядком. *П. Андрич, нач.*

Весняні загальні збори каси пожиткової і щадничої у Виженці відбудуть ся дня 14. марта 1906. із сліду ючим дневним порядком: 1) Вибір старшини. 2) Доповнене ради надзорчої. 3) Назначене платні касиєрови. 4) Вільні внески. *Никифор Гулей, голова.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францо за
в Тернополи.

Се є знамените умиряюче средство до натирания против всяких ревматичних боляв, простудження, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не прийма ти ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилна 2 рази денно до всіх країв.

Передплачуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передпл.
враз із „Рускою
Радою“ 18 Кор.

Наймоднійше етаблїсема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок

гот. „під чорним орлом“

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтїй. — Убори зладжені після найновішого крою.

Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (21—24)

Дїточа гардероба—се спеціальність.

До КАНАДИ

прямо

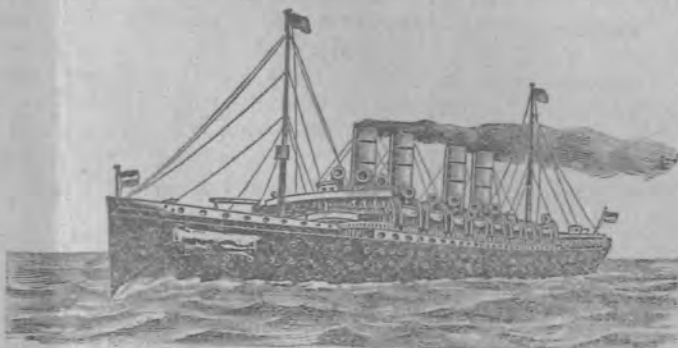
в АМЕРИКУ

без пересїдки

Аргентини, Бразилїї, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сипяльні.

Білет

железничі.

Високим ц. к. правительством кодецієюване

10—14

Бюро Подорожи „Глобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаете ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Черківці,

ул. Руска ч. 8.

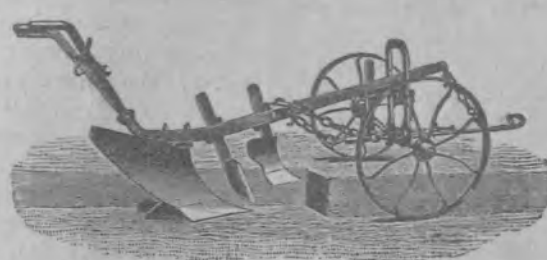
Реальність

12 (9—10)

обнимаюча оден дїм мешкальний, (4 комнаты кухню, сїни, 2 пивниці, керницю, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садовина, частину простір на ярину) під дуже користними умовами до набути. Ближих інформацій, удїлять Л. Ренчїн, улица Руска 143.

Лише 1 корону

стоїть річник 1905 „ДОВРИХ РАД“. Змісту: 388 порад, 94 рисунків, 101 допитів, а 138 поучаючих афоризмів. — Річники з минулих лїт продають ся за половину ціни. — Передплата на 1906 рік 2 Кор. Адреса: „Добрі Ради“ — Стрілецький Кут (Буковина). 24 4—5

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 нїль. разом з передними колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Лocomобілі, Молотїлки, Сїчкарки, і в загалї всілякі знаряди господарскі.

Ксательсги не жадає дармо.

23 (4—30)

Знаменитий мід

десеровий кураційний **6 К.** за 5
кільк. платно. — В плястрах 1 кільк
2 К.

Від руского замовлення даю 20 сотиків на
будову руского театру. 105 (24—24)

Короневич, ем. уч.
Іванчани, Галичина.

Заряд друкарні „Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що
всякі друкесорти висилає **лиш**
за попередним надїсланим на-
лежитості або за послїплатою.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпїї,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шифкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Lerijsstraat. (BELGIA.)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньєска обув Гатгавай фірми Soule & На для панів, пань і дїтїй із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

а фабрики Ф. А. Попера, в Хрудїмі, америгтон в Боетонї. Найбільший вибір обув, Chevreauх, америк. Bokscaл, із сатианованої домові і ріжні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів в ц. к. надїрних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino дїтїй. Найновішї цїліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англїйської моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найліпшого рода, а шовку, цїки, везїру і п. модні ковнярики, маншети і хусточки до носса.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонїї як також продаж ріжних средств до плекання волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Парасолї. Etout cas чорні до подорожи в гаранцією на сезон в ріжних модних красках і найліпшої якості. Для дам шовкові, півшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Ташки з замочками або без них, валїзи пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї кошики на начинє, поцесарїя, коци і т. п. шкіряні товари.

Зброя і амуніція. Стрїльби, револьвери бельгїйскі і францускі фабрикати, як також всякі артикули до пользования.

Мужескі камізелї. Найновішої англїйської моди в ріжних красках дуже дешеве.

Конфекция дїточих убрань як: камізелок для пань, панів, дїтїй, дївчат, до того жакети і чепці.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 естиков.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламацій неопечатані вілні від порта.
Рукописи авертає редакція лише на попе-
реднім застерезенні і залученні належ-
ности почтової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Волоска консеквенція в тарапатах.

(X) Румунський політик із Семигороду, Аврель К. Попович, якого в дев'ятдесятих роках засудили були кошоварені суди присяжні на чотири літа в'язниці, видав тепер у Ляпску обемисту політичну публікацію п. а. „Сполучені Держави Великої-Австрії“. У першій частині її дає А. Попович огляд дотеперішнього розвитку національного питання в Австрії, доказуючи, що австро-угорське правительство, віддаючи менші народи на поталу більших, робить із них ворогів держави. Одинокий вихід із сего додає волосек політик в тім, щоб із теперішньої Австро-Угорщини зробити звязкову державу, в якій склад увійшли б 15 країв утворених після народів, замешкуючих державу. Між иншим проєктує він утворити волоску країну із Семигороду і волоскої частини Буковини, руску країну із Східної Галичини, до якої, консеквенція ідучи, слід би долучити й рускі округи Буковини і східно-північний окрайок Угорщини.

Певна річ, що далекосяглі проєкти А. Поповича ще довгий час остануть мріями, та вони цікаві як вислів поглядів визначного Румуна на поладу національної квестії в Австрії через найдальше переведену автономію. Щож тепер скажуть на се буковинські Волохи, які так напружували ся перед кількома тижнями проти утворення одної політичної провінції із східної Галичини й північної Буковини ледви порушеної на львівськмі вічу з дня 3. грудня 1905?

Чи будуть збиратись і тепер на протестуючі збори і проти виводів одного із перших своїх земляків? Вониж патентовані оборонці буковинських меж. Для них — воли вірити їхнім, до несмаку часто повторюваним запорученням — поза Буковиною нема просто світа. І з сего титулу все атакують волоскі крикуни буков. Русинів, які — мовляв — гравітують до Галичини, коли не говорять про проті денунціяції орґану вод. демократів на наші стремління до України. За те змагання Волохів до подучення з Семигородом, є вже чимось зовсім иншим. Ось „Bukow. Loyd“ згадаву публікацію Ав. Поповича дуже підхваляє, замовчуєчи „благорозумно“ те, що виводи волоского політика, який говорить щиро і готов потерпіти за свої переконання, є прямо протилежні згаданім недавнім недорічним протестацийним зборам буковинських Волохів, у яких місце якого небудь політ. переконання заступає здебільша сльиш шовінізм проти Русинів, який управлює всяких крикунів до погоні за теплыми становищами під покривкою ратованя „національної справи“.

Шовінізм річ небезпечна — нищить не лиш серця але й мозги...

РАДА ДЕРЖАВНА.

На початку вікторкового засідання палати послів предложив міністер скарбу законопроект, що уноває правительство до покриття коштів спільних справ в р. 1906. Пос. Романчук поставив нагальний внесок к справі подій в Нижнєві Ляцкім, в якім звизає правительство до переведення строного слідства, покарання винуватих та відшкодованя для родин по убитих. Пос. Брайтер поставив в тій самій справі другий нагальний внесок, що також домагає ся переведення слідства, найострішого покарання винуватих та предложеня палаті послів справозданя з відбутого слідства. Також пос. Дашинський поставив нагальний внесок в тій справі і зажадав вибору комісії слідчої, що складала би ся з 37 членів і в найкоротшім часі предложила ориґінальне справоздане та донесла, в якій спосіб покарано винних. В справі вижнівських подій перший забрав слово пос. Романчук і мотивуючи свій нагальний внесок, заявив, що Русини зовсім не мають наміру спияти праці палати, тому що на порядку деннім находит ся виборча реформа. Мимо того, що вони від давня мають причину бути невдоволеними з поступованя галицького правительства, внесли вони лиш дві інтерпеляції, на які правительство досі мимо їх ваги іще не відповіло; тепер однак події в Нижнєві приневолили Русинів до поставлення сего нагального внеску. Бесідник описав відтак події в Нижнєві і Ляцкім і сказав, що правительственный комісар Дуїковський поводит ся супроти вічевиків ароґантсько і нетактовно і привіз з собою секретаря товмацької повітової ради Вавевського, знаменитого руским населенням ізза виборчих обманств і доносів на поважних і чесних Русинів. На вічу в Нижнєві зажадав Вавевський голосу, однак мужики не хотіли допустити его до слова і з того приводу комісар Дуїковський безправно розвизав віче. (Пос. Н. Василько: Во є противником виборчої реформи) Пос. Романчук: Вічевики розійшли ся в найбільшій огірченню. В тій хвили прибуло около 600 мужиків, членів „Стіж“, з сусіднього села Ляцького і з січовим прапором. Комісар Дуїковський велів відібрати їм прапор. Мужики спротивились і не віддали прапору. А коли і жандарми не могли відібрати прапору, тоді комісар сам Дуїковський кинув ся і хотів вирвати прапор з рук хорунжого, але се, розуміє ся, ему не удало ся. Після того він утік і схоронив ся до правительственного будинку. По сих спенах мужики відійшли. Такі були події дня 26. лютого в Нижнєві. Відтак описав бесідник подрібно події, які мали місце дня 28. лютого в Ляцкім. Прибули там — говорив бесідник — жандарми і військо та увязнили много осіб зовсім на сліпо. Жандарми прибули без відома буцацького старости, до якого належить Ляцке.

Ув'язнених витягнуто вночі з помешкань. Мимо того мужики не опирались, тільки одна мужичка хотіла увільнити свого сина, передерла ся через ряд жовнірів, що окружав ув'язненого і витягнула сина, наслідком чого ряд розбив ся та прочі ув'язнені дістались поза окружуюче їх військо та змішались з товпою мужиків. Начальник відділу підпоручник Рада велів устатитись жовнірам в ряд і дав приказ, аби жовніри набили оруже. Коли мужики се почули, стали утікати. Тоді підпор. Рада дав приказ: „Огня!“ Жовніри вистрілили, трох мужиків унало трупом на місці, кількох зістало легко або тяжко ранених. Приказ: „Огня!“ видав підпор. Рада без попереднього остерезення. При кінці своєї бесіди застеріг собі пос. Романчук слово по скінченню першого читаня виборчої реформи ради обговореня систематичного волевого поступованя властий супроти Русинів, які власне в справі виборчої реформи станули по стороні правительства. В справі того самого нагального внеску як другий бесідник говорив пос. Е. Брайтер. Від 28. надоліста — говорив бесідник — панують в Галичині виїмкові відносини. Польський і руский народ прийняв виборчу реформу з ентузіазмом. Рівночасно повстав в Галичині рід контрреволюції, яку розпочали теперішні пани в краю в сполуді з старостами. Вони утримували, що Галичина не дослала до виборчої реформи і домагались автономії краю. Шляхта і їх прасові орґани висказувались о президенті в такий спосіб, на який не відважили би ся навіть найрадикальніші часописи. Так прим. радник двору в міністерстві рільництва, Струшкевич, назвав пр. Гавча зрадником і ренегатом. Вшехпольські орґани представляють през. Гавча божевільним. На вічах обкидають б долом міністрів та послів, що завили ся за виборчою реформою. Навіть священники з проповідниць представляють виборчу реформу як діло ацихриста. Серед таких обставин легко переходить до кондлітів що сумно кінчать ся. Описав описав бесідник події в Нижнєві і Ляцкім, підносячи м. п. те, що підпор. Рада, який накові тільки лаха, не розуміє ні по руски ні по польски, що він зовсім не звизав селян розійти ся. Розказ його видав ся для самих жовнірів незрозумілий, бо вистрілило всего трох і то до мужиків утікаючих, бо всі є ранені з заду.

Ціла та справа була спровокована з розвагою і нарочно. В сих провокаціях — казав бесідник — криється система. Від якогось часу галицькі власти нарочно хотіли щось подібного спровокувати. Недавно оголошено, що в околиці Надвірної мужики хотять прогнати шляхту і Жидів, але показало ся, що то була брехня. — Відтак говорив іще пос. Дашинський ось так: Стріли, що впали в Ляцкім, є анімуючим знаком відокремлення Галичини. (Зовсім справедливо.) Оі стріли є вислідом відокремлення Галичини. Я гадав, що міністер справ вну-

2) Конан Дойль. Клюб рудих.

(З іршод Шерльока Гольмса).

(Дальше).

Се був доперва вид, пане Гольме! Від півночі і полудня, від сходу і заходу злетіло ся все, що тільки мало руде волоса на голові! На Fleetstreet тільки ся формально від рудих голов. Я не мав найменшого поняття, аби в Лондоні могло бути тільки рудих людей, що їх той один інсерат спровадив на се місце. Був там репрезентований кожний відтінок рудавости: солом'яний, цитринний, помаранчевий, цеглястий, утроб'яний, глиняний, але — як утримував Снодлінґ, — не багатьох мало так огнисто-руду краску волоса, як я. — Побачивши число співконкурентів, хотів я вертати ся сейчас, але Снодлінґ не хотів об тім і чути. В який спосіб дістали ся ми до середини, не знаю, але він пхав ся і кукакував всіх, що стояли в дорозі так, що остаточно перебили ся ми почерез товпу. На сходах роїло ся від переходячих. Одні вертали розчаровані, инші входили повні надії — врешті силою передерли ся ми до середини.

— Се дуже весела історія — замітив Шерльок Гольме, як клієнт перервав на хвилю оповідане, щоб покрити ся порядною дозою табаки. — Прошу! говоріть дальше.

— В бюрі було лише кілька деревляних крісел і яловий стіл, при янім сидів якийсь низький пан, а його голова була еще рудіша від моєї. Кожному із кандидатів ставив він кілька питань і завжди знайшов щось до закинення, що його виключало від конкурсу. Отже позискане посади не було так легке, як

первісно видавало ся. Як прийшла врешті черга на мене, оказав ся сей малий муштина ласкавішим, як супроти инших. Зачинив двері, щоби побалакати зі мною на осібняку.

— То є пан Джабе Вільзон, сказав мій помічник — він є, бачить ся мені, найбільше укваліфікований до обнятя опорожненої посади.

— Так є, відповів малий чоловік — сей пан відповідає цілковито всім вимогам. Не пригадую собі, щоби я видів коли так гарний волос. Поступив один крок в зад, перекинув голову на рами і подивляв крок чуприцу, так що я аж сам почервонів. Потім підскочив нагале наперед, стиснув міні руку і поградулював щиро до позисканя посади.

— Найменше вагання було би несправедливістю — сказав. Однак не беріть за зле, що мусимо бути остерожні. — При сих словах хлопив обома руками мое волоса і потягнув д' собі з такою силою, що я аж крикнув з болю. — Ваші очі зайшли слюзами — сказав дальше, пускаючи мене — а се для нас достаточний доказ. Мусимо бути остерожні, бо вже два рази впали жертвою ошуки; раз через перуку, а другий раз через штучне фарбоване волоса. О мікстурах до фарбованя волоса могли би ми оповісти вам цілу історію. — Врешті приступив до вікна і з цілої сили закричав, що вілне місце вже обсаджено. Бурчаче розчарована перейшло через товпу, що сейчас розбігла ся в різні сторони, так, що крім мене і моего товариша не було видно рудої голови ані на ліні.

— Називаю ся Дункан Росе — говорив дальше — і я сам є пребендарієм капіталу, що його шляхотний добродій жертвував. Чи ви жонаті пане Вільзон і маєте родину?

Я відповів, що я бездітний вдовець.

На сі слова прибрал він поважну міну.

— Ойой — говорив з жалем — то дійсно фатально. Шкода! Шкода! Чи знаєте, що фундаційний капітал має служити також на розмножуванє рудоволосих і їх удержанє? Дійсно фатально, що ви безженні.

— Почувши се, зробив я довгу міну, пане Гольме, бо думав, що вже не дістану приреченого місця. Але він надумав ся хвилю і висказав переконанє, що се якось дасть ся зробити.

— Як би ходило о кого иншого, казав, то ся обставина мусіла би спричинити абсолютну відмову, але злядом вас, що можете виказати ся таким волосом, не можна брати річи надто строого. Коли пічнете свої обовязки?

— Но! Річ не так легка, бо вже маю одно занятє.

— Не журіть ся тим, пане Вільзон — докинув Снодлінґ, у вашім заступництві можу сілєц також добре провадити.

— А в котрих годинах було би урядованє? — спитав я.

— Від десятої до другої.

— Мій інтерес виказує найбільший рух доперва вечером — пане Гольме — особливо в четвер і п'ятницю, проте було річю дуже для мене догідною, сотворити собі в ранніх годинах певний побічний зарібок. Зрештою міг я вповні спустити ся на свого помічника. І длятого без вагання відповів я, що гуду ся — а який гонорар?

— Чотири фунти тижнево.

— А прада?

тріпших перший висаже своє обурене ізза подій в Ляцкім. Після моєї гадки розв'язане віча і заколот, який повстав наслідком того погарано би в ньому краю, де є справжня управа, що найвище гривною кількох корон, тоді як в Ляцкім, покарано 3 мужиків смертю, 11 ранено а звиш 20 осіб увязнено. Коли з нагоди розв'язання віча осталися труни на місці, то справді я не понимаю, що Австрія треба розуміти під терміном „Управа“? Відокремлене Галичини зайшло в цілім блеску в Ляцкім. Я не входили му в подробиці подій, але сконстатую факт, що сокири і пили в руках мужиків не завдали жайменної рани правительственным органам, натомість мандатні карабіни вповні сповнили свою задачу. Міністра справ внутрішніх мабуть знова обрешуть і він в найліпшій вірі наведе нам тут різні дати і говори́ти ме про коси та інші річі. Що коси є на селі, в тім не має нічого незвичайного.

Пос. Кс. Пастор: Пили!

Пос. Дашинський: Так пили! Се є фатальне слово для вас, пане Пастор! Ви вже бачите себе перерізним на двоє! (Веселість.)

Пос. Пастор: Я зовсім не боюсь!

Пос. Дашинський: Аби поняти се, що сталося в Ляцкім, потреба подати коротенький огляд бюрократизму політичної управи в Галичині. Вона не має в собі ні іскорки державної ідеї. Віденська бюрократія заступає порядкуючу владу, що залагоджує державні справи і утримує державу. В політичній управі Галичини не має ні тіни тої державної задачі. (Так є!) Держава могла би цілком обійти ся без тої управи (Так є!) Правительством не мало би тоді туї ні нагличні внесків ні інтерпелляцій. Рекрутів і податки отримало би без не так обильного розділювання титулів, ордерів, гроша.

Пос. Адлер: Ордери для них призначено!

Пос. Дашинський: Вони однако стоять нас нерозбагача гроша. Бюрократія Галичини в протязі останніх десятих літ в страшний спосіб зістала скоорумпована. По Ваденім, типі дряхлого і дурного урядника, станув на чолі галицької управи безпомічний старець Сангушко. Він взагалі не знав, що там діяло ся. Відтак прийшов Пінський, що був злим урядником. Взагалі через ціле своє жите був він тільки дилетантом і ледаром.

Пос. Романчук: Злий намісник, але добрий музик.

Пос. Дашинський: Гр. Пінський був графським „рагуеці“, чоловік без особистої гідності, яка важеть ся з властивістю. По ній настунав тип елегантного ледара.

Пос. Абрамович: О ні!

Пос. Дашинський: Для вас, пане Абрамович, є то неприємним, бо ті ледарі виступають заодно в вашій обороні, але проте се правда. Я повтаряю ще раз, що Потоцький є типом цинічного ледара. За намісництва Пінського та его наступив цілковитий занепад стану урядничого. Політичні урядники боять ся більше Козловського, як Потоцького, і авча і цесаря. Правительством повинно вистидати ся, що воно не є в спроможі усмирити диких бюрократів та запровадити порядну адміністрацію. Політична адміністрація в Галичині завинила, що доконано так страшного злочину в Ляцкім. Тому витяємо з радості виборчу реформу, що зломить всемогутність польського Кола і польської шляхти та уможливить розширене автономії народів і краю. По сім забрав слово міністер справ внутрішніх. Граф Біляндт-Райдт подав урядовий опис подій в Нижній Ляцкім і заявив, що правительственным органом не

можна закидувати некоректного поступованя. Промову міністра внескодавці раз у раз перебивали окликами: Шляхти не вважає на правительство; вона робить, що хоче! Н. Ваоилько: „Наколяб міністер сир. внутр. був намісником Галичини, не застрілено би мужиків“. Слідуючу по сім бесіду загальнознавдженного в палаті Колювця Д. Абрамовича переривали безумствні оклики, як: „Безвистидність!“ „Чому застрілено матір 7 дітей?“ Брайттер кричав: „Підлі брехуни!“ При кінці забрав ще слово Мойса. Его бесіду так само переривали оклики, як: „Знову Вірменин, не маєте Польків?“ Пос. Дашинський: Бандя опришків мордуюча мужиків! Пос. Шумайер: „Шляхту з Галичини мусить ся прогнати батогам!“ Фатальні для галицької мафії диялогії, які потворили ся із обох Колювців подамо в слідуючій числі. — Нагальні внесок п. Романчука і п. Брайттера прийнято з поправкою гр. Дзедушицького, після якої сідство вести муть не „безпартійні органи“ а компетентні влади. — Внесок пос. Дашинського відкинено.

Палата послів прийнявши у всіх читаннях закон про авсугулантій, приступила вчора до першого читання предложеня про виборчу реформу. До сеї справи аголосило ся загальом вже 200 бесідників! Перший забрав слово міністер справ внутр. гр. Біляндт-Райдт і в довгій бесіді виводить, що правительство не дало ся завернути з тої дороги, на яку ступило в інтересі санації парламенту. Принципи загального рівного права виборчого не зустрічає ся з опорою більшости партій, хоч поділ виборців округів та розділ мандатів натрапив на сильну опозицію. При поділі виборчих округів правительство придержувало ся по можности принципу національного розмежування, так що в будучности національний стан посідація залежати буде виключно від суми національних виборців, незалежно від компромісів і виборчих махінацій. Си обставина впринесе дуже велику користь. При розділі мандатів придержувалося правительство того, аби жадному краю не дати менше мандатів, як він мав до тепер. Міністер опрокудує закид, начеб правительство руководило ся якимись партійно-політичними інтересами. Всяко поступало воно справедливо і совісно. (Оклик.) Збільшене числа послів є оправдане приростом населення в деяких краях, що вимагав рішучо збільшеного числа мандатів. Наколяб в тому напрямі як і що до поділу виборчих округів будуть поставлені відповідні внески, то правительство буде їх понирати та буде старатись привести до згоди, де се буде можливе. Що до жалоб, які підносять дехто на погіршене відношення числа німецьких мандатів до інших, заявляє міністер, що в тім згляді правительство не руководилося ніякими партійно-політичними намірами. Правительство є того свідоме, що Німці в Австрії є найліпшим сподвижником культури і належать до чинників піддержуючих державу, так що з ними мусить числитися кожне правительство. (Притакання — Заверчування.) Побільшене числа славянських мандатів було природним цифровим добутком із примінення згаданих вже засадицих основ. Дальше підчеркує бесідник великий поступ, який заключає ся в тім, що тепер утворено одноцільне право виборче і заявляє, що постанови пре оєднок відповідають існуючим потребам головно по великих містах. (Оживлені протести у чеських радикалів.) Під конець висловлює міністер надію і ожиданє, що із порозуміння поглядів палати вирине модерне право виборче, яке введе для добра і мира Австрії загальне і рівне право голосованя. Принципи сеї реформи є справедливі, а справедливість вже з

давня виявилась найтривалішим засобом цінкості держави і найспільнішою підпорою його могутности. (Живі оклики.) По міністрі справ внутрішніх забрав перший слово пос. і раб маєр сонга. Він старав ся вказати несправедливість загального голосованя, у яким не бере ся згяду на майно і інтелігенцію. Сей „добре уроджений“ пан був вкінці ласкав замітити що він буде голосувати тільки за всякою иншою виборчою реформою. „Проект виборчої реформи бар. Іавча є мертвий. Най жие справедлива виборча реформа!“ (Перересторффер: Проч іт шляхтою всіх країв!)

„Жіноча Громада“ в Чернівцях.

Українське жіноцтво на Буковині також порозуміло вагу теперішньої хвилі і за приміром жіноцтва інших націй бере ся за справу актуальну, за організацію широких мас нашого українства. В тій цілі відбула ся дня 4. с. м. нарада українського жіноцтва в Чернівцях, де обговорено і порішено справу заснованя краевого жіночого товариства „Жіноча Громада“. Присутних було до 40 жінок, між ними дехто з провінції. І муцини було доволі, а іменно тих, що інтересують ся жіночим питанням, щиро бажають рівноправности жінок, та визволення їх із всіх перестарілих переусудів.

Порядок денний наради був такий: 1. Оворенє зборів і вибір президії; 2. Народа над статутом; 3. Виписи членів; 4. Вибір тимчасового виділу; 5. Внесеня. Народи отворила п. Емілія Стопка, пропонуючи на председательку п. Конст. Малицьку, що збори прийняли з вдоволенем. Председателька дякуючи за вибір, покликала на писарку п. О. Журавівську, та забрала слово на тему організації жіноцтва, та потребу окремих жіночих товариств по містах і по селах. Опісля перечитано начерк статута, та пороблено в ній відповідні зміни. Промовляли пп. Малицька, Кордубова, Безпалкова, Журавівська, Маковецька, Галіпова, інспектор Попович, та професор Прийма. По виборі тимчасового виділу, який має вести діло до перших загальних зборів, подакувала председателька п. інспекторови Поповичеві за труд, та прихильність для справи жіночого товариства, а також всім присутним за участь і відкрила збори. До тимчасового виділу увійшли: Ви. п. Евфр. Галіп, як голова, Конст. Малицька, як містоголова, Кар. Суханос, як писарка, О. Кордубова, як касирка, О. Галіп, як контролерка, Н. Варницька, як бібліотечка, Ем. Стопка, як господарка, М. Маєрова і О. Шкурган, як містовиділові.

На конець мушу замітити, що дуже прикро вражало всіх присутних се, що місцевого жіноцтва було дуже мало, а дівчат не було майже зовсім. Чейже тяжко погадати, щоби їх в Чернівцях не було доволі, бо на вечірницях, прогулях і т. д. бачимо їх всіма. Ну, але у нас таке водить ся, що на збори, чи віча не допросиш ся нашого жіноцтва, воне такими „історіями“ не цікавить ся. Байдуже нашим жінкам та дівчатам, що наш нарід переживає як раз тепер важку хвилю; байдуже й те, що воріг глузує з нас, називаючи нас некультурним народом, для них важіший прохід (по їхньому „променза“) по Головнім, або Паньській улиці, чим поважні наради в справі жіночого товариства. Справді треба дивуватись, як може бути в столиці краю жіноцтво так мало свідоме, та не інтересуватись справами народними, а за те думати виключно лише про стрій, та бездушну забаву. На жаль

— Не варта о тім і згадувати.

— Що під тим розумієте?

— Через цілий час маєте бути в конторі, або принайменше в межах сього дому. Як би ви се заведбали, сейчас тратите посаду. Се усімє містять ся у фундаційнім акті як найвиразніше.

— Но! через чотири години денне пєзнє не впаде мені навіть на думку виходити звідсіля.

— Ніякого усуправедливлення не приймаю під ніяким услівем, запевнив мене пан Росс — хоть би навіть причиною була хвороба, пильний інтерес і т. д. Мусите бути завжди на місці під загрозою безпороволочної утрати посади.

— А праця?

— Полягає на переписуваню британської Енциклопедії. Тут в шафі лежить перший том. — О чорнило, перо і папір мусите постарати ся самі, бо ми даємо тільки крісло і стіл. Чи зачнеєте зараз завтра?

— Добре — відповів я.

— В такім разі до побаченя, пане Вільзон і позвольте, що вам іще раз пограбую до посади, до якої осягнення послужило вам щастє. Серед уклонів відповадив він мене аж до дверей, потім вертав я в товаристві свого помічника доміа, не могучи промовити ні слова з радости і щастя, що зустріло мене так несподівано.

— Через цілий день роздумував я над особливим історією, а скоро прийшов вечер, почав знова бути неспокійний, бо ціла справа видавала ся мені кеєським жартом, або обманом, якого ціли не потрапив дійти. Мені здавало ся неможливою річю, аби хто будь міг зробити так оригінальний тестамент, або щоби кому будь можна було визначити так чудову ренту... за просте переписуване британської Енциклопедії. Сподівні! додавав мені зі всіх сил відваги, але мимо того, лагаючи в ночи до ліжка, був я що до цілої аєри зовсім розчарований. Помимо того, слідуючого дня постановив піти до контори. Заосмотривши ся у фляшину чорнила, гусяче перо і 7 аркушів паперу, пішов я до Pores Court.

— На мое здивованє і радість знайшов все в як найбільшій порядку. Стіл стояв приготований, а Дункан Росс чекав на мене. Казав мені зачати від букви А і виїшов з тим, що мене іще раз відвідає. О 2. год. попрощав мене, похвалив мою пильність і зачинив за мною двері від контори.

— В той спосіб, пане Гольме — йшов день за днем, а в неділю явив ся урядник і виплатив мені 4 злоті монети як тиждєву надгороду. В сім днів пізніше стало ся так само, так само також слідуючого тижня. Кожної днини являв ся я о 10. рано на постерунку, а опускав його о год. 2. Пан Росс приходив до мене тільки раз в день, пізніше не приходив вже зовсім. Мимо сього не важив ся я ані навіть на хвилю вийти з льокалю, тим більше, що ніколи не був певний часу візиту. Посада була так добра і так для мене відповідна, що я під ніяким услівем не хотів наразити ся на єї страту. В той спосіб перейшло 8 тижнів, и переписав Енциклопедію від „А“ до „Атика“ і сподівав ся приступити небазом до букви „В“. Се коштувало мене багато паперу, але за те досконало вправив ся в писаню. Але раптом цілий інтерес скінчив ся.

— Скінчив ся?

— Так, пане Гольме. Як раз нині рано, як звичайно явив ся я о год. 10. до роботи, але двері були замкнені а на них був прабитий білет. — От власне він — прошу перечитати.

— Добув із кишені кавалок картону, на яким стояло написане:

„Клуб рудик зістав розв'язаний.
9. жовтня 1890.“

Ми оба з Шерлоком оглядали картку а рівночасно також витягнене лице нашого клієнта і ціла

справа явила ся нам в так вомічнім світлі, що ми оба вибухнули голосним сьміхом.

— Не виджу в цілій справі знова нічо так дуже сьмішного, скликнув наш клієнт, очевидно сильно зіїртований. Як панове нічого ліпшого не умієте, як тільки насміятися з мене, то зверну ся о поміч до кого иншого.

— Ні — ні сказав Гольме і посадив його знова на кріслі, з якого гість до половини був підніс ся. Не хочемо вас ображати. Цілий сей случай є навіть дуже поважний, хоть не брак йому і комічних сторін. Огже прошу нас сказати, що ви зробили по перечитаню повисшого повідомлення.

— Я був закурив ся, пане Гольме. Сам не знав, що робити. В сусідстві ніхто не умів мені нічого пояснити. Вкінці звернув ся я до господаря доми, якогось бухгалтера, що мешкає в партері і старав ся довідатись від нього, що стало ся із клубом рудик. Він заявив мені, що про таку корпорацію ніколи не чув. Потім запитав я про Дункана Росса. Але і та назва була йому чужа.

— Маю на думці льокатора під ч. четвертим.

— Що! Того рудоволосого чоловіка?

— Так.

— Алеж він називаєт ся Уїлєм Морріс. Є адвокат і нанив у мене покій на певен час, доки його льокаль не буде готовий. Винрвадив ся вчєра.

— Деж можу його знайти?

— В його новім бюрі. Подав мені адрес: King Edward — Street 17.

— Я пішов сейчас під вказаний адрес, знало Гольме, але там находить ся фабрика гумових полич і ніхто не чув навіть про ніякого Уїлєма Морріса, ані також про Дункана Росса.

(Дальше буде).

і наші учительки місцеві, чи з найближчої околиці поступають так само, бо кожної неділі, чи святі весь день міряють ногами Чернівці і бачили їх на всіх уляках міста. На збори, чи які поважні паради, або й відпочити не заманиш їх і медом, хіба вечірницями: от і в неділю було наших учительок в місті доволі, але на збори явилось їх всього кілька і то були всі ті, що бувають звичайно на всіх зборах і вічах.

Настрій на нараді був поважний і піднесений, а присутні були з них, як мож було зауважити, вельми вдоволени. Помагати біг в гарній, ідейній роботі! Возиміся всі, як одна за роботу, йдм разом солідарно, а певно діждемося гарних успіхів нашої праці.

О. Ж.

ВІДОЗВА

Гімнастичного товариства „Січ“ в Чернівцях.

Наша громада відчувала вже з давна потребу гімнастичного товариства і тому заснувала перед кількома роками гімнастичне товариство „Сокіл“, яке відтак змінено на гімн. тов. „Січ“. Позаяк останні роки вимагали більшої праці на інших полях — праці, що з'уживала багато сил, то не мож було віддатись як слід сему товариству. Тепер настала догідна пора і нам треба конче взятися до сєї важкої організації!

У нас — на жаль не доцільно ся вагу гімнастичного товариства, дарма що інші народи прим. Чехи, Німці і Польки мають в таких товариствах неомовіру силу, з якою і вороги числять ся і б'ють перед нею чолом.

В останню добу пізнали і наші галицькі брати вагу таких товариств і майже в кождім містечку мають своє гімнастичне товариство. Тож і нам годі оставати по заду поза культурним світом тим більше, що в нас таке товариство вже існує.

Черновецька „Січ“ повинна розвиватись як найкраще, дати примір іншим буковинським містам і містечкам, так щоби вже в короткім часі засіялись буковинські міські осередки такими товариствами, які вже позаводжувало по селах.

Ціллю нового товариства є передовсім виправити гімнастичні, але попри тоті виправи буде воно будити приспаного народного духа, щоби в потребі дати відповідну свідомість сил до народної праці та громадського уділу у всякій українській маніфестації.

Товариство наше не знає ріжниць стану, тож повинен вступати до него кождий, хто лиш може відбувати виправи. Особли повинна горнутись до сего товариства молодіж, якій гімнастика так дуже скріплює сили і здоров'я.

Вступати до гімн. тов. „Січ“ можуть так мушці, як і жінчини, а виправи будуть відбувати ся два рази тижнево, раз для жінок, а раз для мушчин.

Беручи на увагу сю обставину, що мешканці міста працюють по більшій частині умово, а занедбують виправи тіла і дуже мало уживають руху, що відбиває ся дуже лихо на здоров'я, звертаємось до Вас дорогі земляки і земляки з околицю: „В здоров'ї тілі — здорова душа“ і надіємо ся, що в короткім часі ставите великими рядами Січовичок і Січовиків.

(Зголошувати ся в справі принаїти до товариства можна писемно або устно у кошового або у писаря товариства).

За виділ:

др. Теодот Галій,
кошовий.

Святослав Лакуста,
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. марта 1906.

Виділ „Рускої Бесіди“ в Чернівцях ухвалив на своїм засіданні з дня 6. с. м. між іншим отворити в спілці з прочими товариствами в Чернівцях публічну народну бібліотеку; видати друком справоздане про діяльність і стан „Рускої Бесіди“, її філій і читальень, до чого має ся зібрати потрібний матеріал, оскільки це не наспіли справозданні філій і читальень, квестіонарем, який випле ся їм небавом; замовити 5000 примірників гарно ілюстрованих карт для членів читальень „Рускої Бесіди“; дати тов. „Союз“ за помому 100 кор. на видане альманаха; видрукувати науку про спадщину в 1000 примірниках; завізвати читальні „Рускої Бесіди“, щоби о своїх головних зборах повідомляли філію „Рускої Бесіди“, яка є в їх повіті, і жадали від неї, щоби вислала на збори свого відпоручника; віддано рукопис „Село Горгопи“ до рецензії; винаймати в „Народній Домі“ в спілці з другими товариствами комнати потрібні „Рускій Бесіді“ на канцелярію і на склад її видань.

Кріза театральна. Міська рада рішила на засіданні з дня 7. марта резолюцію Ранценгофера з управл театру так не прийняти.

Гроші на пам'ятник Шевченка. Парятинське земське зібране постановило — як доносить „Хуторнянин“ — внаслідувати сто рублів на пам'ятник Шевченка. Дальші суми давати ме теж земство що року.

Великий огонь. Вчора в полудне вибух у господаря Уріха на Рошу огонь, що за короткий час при сильнім

вітрі прибрав великі розміри. Жертвою огню впало 5 домів враз з забудовами, а між ними стара експозитора поліції. Огнева сторожа по кількогодинах трудах огонь згасила, а винци і угасила. Шкода виносить 10.000 корон. Три доми були обезпечені. Причина огню незвісна.

Надзвичайні загальні збори філії тов. „Руска Школа“ відбули ся дня 11. лютого в хлопчій школі в Вишніці. Збори отворив голова тов., п. ісен. Никорич короткою промовою, а привітавши всіх присутніх, приступив до вичерпання 1. точки дневного порядку а то: „Методичне переведення задач рахункових з текстом для шкіл народних“. Старанно і совісно оброблений реферат п. Никорича, викликав велике зацікавлення між учасниками, чого доказом була незвичайно оживлена дискусія, в котрій брали участь п. Лучинський, п. Гордійчук, п. Гордійчук, п. Харовик і інші. Друга точка дневного порядку, а то відпочити про спів п. Юр. Гордійчука з причини пізньої пори та на жадане присутніх відложено до слідуючих загальних зборів, склякане котрих поручено виділові. Збори ухвалили одноголосно отсю резолюцію: „Руске учительство вишніцького повіту, зібране на загальних зборах філії тов. „Руска Школа“ в Вишніці, висказує своє негодоване гр. прав. консисторії, в виду вислани до краєвої Ради шкільної, яко заступника Русинів, найбільшого ворога руского учительства, а тим самим і руского шкільництва консов. о. Ганицького. На сїм змажув голова збори, а більша часть учасників удалась на 1. загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Вишніці. — Вол. Морозин, писар.

Чотири години під лавиною. З Давош-Пляц доносять: Вчора засинала лавина урядника Шлерка, що їхав на сні. Товариш Шлерка дав знати о нещасті альпійському ратунковому товариству в Давош, яке сейчас вислало на місце випадку ратунковий відділ. В короткім часі відділ розкопав лавину і врятував Шлерка, що 4 години находив ся під лавиною і потерпів зломані ноги.

Катастрофа в салі танців. З Фупечіо доносять: В однім домі, в яким відбувалась забава з танцями, нечаяно вибух огонь. Додівка в салі танців завалилась; майже ніхто не встиг врятуватись. Шіснацять осіб згинуло, а кільканадцять, що хотіло ратувати ся скоком із вікон, потерпіло тяжкі ушкодження тілесні. Властитель дому врятував ся в той спосіб, що скочив з вікна. Одну дитину найдено цілком ненарушеною на сходах заваленого дому.

Самоубийство 13-літньої учениці. Окоди вечером в Баден під Віднем кинула ся 13 літня учениця Людвіка Дітріх під колеса поїзду надїждяючого з Відня і зістала розірвана на кусні. Причиною самоубийства було але шкільне свідомство, яке найдено таки при самоубійниці та страх перед побитям в хаті.

Убийство в дипломатичнім тілі. Убийник секретаря чилійського посольства в Брукселі Ведінтон сам віддав ся в руки бельгійських властей, але они не хотіли его увизнати як чилійського підданого. Задля того ведуть ся тепер пересправи поміж правительством чилійським а бельгійським в справі видачі Ведінтона. Секція трупа виказала, що Ведінтон стрілив до секретаря чилійського посольства 7 разів і влучив его в голову, шию та груди і ужив до того двох револьверів, бо кулі є ріжнього калібру. Тіло забальсмовано і відіслано до Вітчини.

Удержавнене північної залізниці. Держава закінчила минулого тижня пересправи в справі удержавлення північної залізниці. Відповідний контракт зістав вже предложений до підпису управлюючій раді. Удержавнене північної залізниці числит ся буде від 1. січня 1906 р. і обнимает так головну лінію Відень-Краків, як і всі інші шляхи другорядні, між іншими два в Галичині з Бельска до Живця і краківську окружну та всі локальні залізниці. Ціна купна за головну лінію виносить річну ренту до 31. грудня 1940 р. 30,537.000 кор., за локальні залізниці ренту 1,616.166 кор. Окрім сего за одну локальну залізню на Моравах заплатити держава 3,715.000 кор. Гірничу залізню остане власністю акціонерів північної залізниці і буде ведена державою на їх рахунок.

Оповістки, іменованія і т. п.

Засідання „Національної Ради“ буковинських Русинів відбувають ся кожної суботи о год. 8-й веч. в комнатах „Нар. Дому“. За винятком першої суботи після 1. кожного місяця. Сєї суботи розпочне ся засідане ваймово вже о год. 6-й. Народи — як звісно — є публічні. Забирати слово можуть тільки члени „Національної Ради“.

Професорські сходи відбудуть ся в суботу дня 10. с. м. в центральному готелю о 8½ год. Предметом розмови буде справа утратківизму в середніх школах.

Перші загальні збори кімюльонської філії черн. тов. „Руска Школа“ відбули ся в неділю дня 18. марта 1906 точно о 2-й год. по пол. в помещанню о. Порубальського в Кімюльонгу з таким порядком дневним: 1. Отворене зборів. 2. Вибір предсідателя і секретаря зборів. 3. Пояснене статута. 4. Вибір відділу. 5. Означенє місцевости в котрій має ся скликати слідуючі загальні збори і 6. Відні внесення. По зборіх відбудуть ся довірочні збори в справі основанія тов. „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“. По нарадах товариські сходи. Явитись

на збори просимо всіх членів і не членів Русинів кімюльонського повіту, котрим лежить на серці добро народної школи. — За комітет: Юрій Якубович.

Перші загальні збори „Бояна“ в Заставні відбудуть ся дня 11. марта с. р. о 2-й год. по пол. Просить ся о як найчисленнійшу участь.

3 Ради культури краєвої. Міністерство різництва уділило Раді культури краєвої на Буковині на рік 1906 ось такі запомоги: 1. на закупню насіння 5000 кор.; 2. на спровадженє штучного навозу 3500 кор.; 3. на заведенє місць під штучне гноєне 2500 кор.; 4. на закупню хліборобських машин і приладів 4000 кор.; 5. на досліді господарські 2000 кор. — Перші три запомоги виасегнувано враз з іншими запомогами, що припадають на перший пірвік 1906 р. Виплата двох послідних запомог наступить після того, як міністерство різництва затвердить проєкт приміненія згідно предложений идан дослідів.

Із штуки і літератури.

Шевченкові роковини. Добрим та голосним словом поминала сего року Буковина у своїй столиці 45. роковини Тарасової смерті. Найбільша черновецька сала концертна Музичного товариства наповнилась по береги інтелігенцією місцевою і провінціальною, міщанами, селянами й робітниками та шкільною молодіжю. Слід згадати, що являлось не мало й чужої публіки із кругів артистичних та заступників висших урядових кругів. Вечір розпочав ся промовою д. Яр. Весоловського, що відбігаючи від звичайного шабляну Шевченківських промов, змалював суспільно-політичне тло доби Николая Палкіна і Олександра П., в якій голосав огненне слово найбільший син кріпачий і терпіє за него невимовну муку. Згадавши теперішню добу в Росії та на Україні, з'ясував відтак звязку суть Тарасової творчости і його громадянської діяльности, що остають для нас і нині вірцем праці і непохитного бою за волю українського народу, за який дие ся отес мученицька кров мужицька по сей і той бік кордону. Як рунданд до промови відспівав онісця мужеский хор „Бук. Бояна“ могутню композицію Мик. Лисенка до слів Ів. Франка „Дух, вічний революціонер“, яка однак не зробила бажаного вражіння через за слабу обсяду муж. хору, який співав тільки при фортепіані. Значно ліпше виийшли продукції хору мішаного, а передовсім незвичайної артистичної стійности нова композиція М. Лисенка до звісної гарної поезії О. Маковей „Сон по горах ходить, за рученьку шасте водить“, яку й треба було на бажане публіки, бісувати. По за сим відспівав хор ще Лисенкові „Веснянки“ та Ніщинського „Вечерниці“, які мусів також повторювати. Се одно говорить про серйозність управи „Бук. Бояна“, що не зупиняєть ся на продукціях, які мож на швидко руку підготувати, але познакомлює нашу публіку із композиціями, що вимагають не аби якого підготування. І тут треба констатувати, що сліди тої праці були очевидні, що підносить згідно критика німецьких черновецьких часописів, яка хіба не має причини до спеціальної благоклонности до „Бук. Бояна“, до якого на жаль відносить ся із прямо противними почуваннями таки дехто із сєї громади. — Замітнийший промах зроблено тільки у „Вечерницях“, мабуть тому, що багато із співаків надто легковажило собі уступ „Закувала та сива зазула“, як річ надто знану... Скріплене тенору а передовсім П. і басів та пильне учасуване на пробі дасть спомогу вибитись нашому „Боян“-ови на перше співачке товариство в Чернівцях, бо його голова свого труда хіба ні трохи не жадує. Обсяда еолових партій і в альті (п. Ф. Пігуляківна) і в сопрані (п. І. Краєцька) та тенорі (п. І. А.) була вповні відповідна і беззамітна. Особливо п. І. К.—а як учениця нашої музичної школи робить найліпшу рекламу сему заведеню. Дуєт п. М. Левицького (тенор) і о. Т. Волчука (баритон) „Не забудь юних днів“ зустріє ся задля зіспівання і добору обох голосів також із незвичайним гарним прийомом публіки. Декламация була на вечері одна. П. Е. Кордубова із справді майстерною природностю віддала частину Гайдамаків „Лебедина“, за що збрала вповні заслужені рісні оплески. Під конець згадаємо про головні атракційні точки концерту — сольові співні п. Анни Крушельницької. Коли перші пісні може не були як раз відповідно дібрані під вдачу співачки, то при другій точці „Садок вишневий“ і „Як би мені мамо намісто“ Лисенка підбила собі вона усю публіку, що немовляючими оплесками приволокувала єї до що раз нових надратків, яких д. А. К.—а й не жаліла. Вже самим своїм виглядом робить А. К.—а гарне вражіння, (виступала у нас у народнім строю), а до того прилучує ся сильний меццосопрановий голос матової краси, що особливо розливаєть ся в тонах низших і середних. Зачуваємо, що п. А. К.—а вибираєть ся до Медіолану. Горіче шасте Боже! шлемо їй у дорогу і маємо певну запоруку у єї матеріалі голосовім, що вона стане поруч гордості нашого народу, біля сєї славнозвісної сестри Саломей... — По концерті був заповіджений святочний номер, та на нїм було хіба тільки „святочного“, що мовчане... Чистого збору лишилось „Бук. Боянови“ із сего концерту 274 кор. — &

Репертоар міського театру в Чернівцях. Ізза недуги артистки Мильтон Беневіс Шклар відложено, а винні виставляє ся комедія „Im weissen Rüssel“. Завтра по звичених цінах комедія „Dr. Klaus“, в суботу на беневіс театрального секретаря п. А. Лішнего прем'єра „Der Privatdozent“, чотириактова штука Фердинанда Віттенбавера.

Ціна оголошень за однократне їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{6}$ сторони 5 К., $\frac{1}{12}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

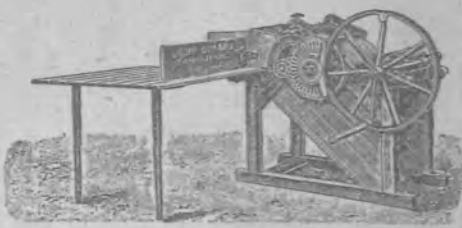
Загальні збори народної каси пожежкової шадничої і економічної для громади Кришатики котре відбудуть ся в домі Василя Николаичук дня 18-го марта 1906 з оглядом наступним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1905 і прочитане білансу. 2. Підвищене стони процентової з 6 і пів на 7 і пів проц. 3. Обговорене дивідендів. 4. Вільні внески. **Петро Мороз**, начальник.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва право забезпечена“
аптекара д-р Ю. Францо
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болюв, простудженя, ломаня костей, плечий гістия і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати інших „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакуванням. Тисячки листів з подякою. — Висина 2 рази денно до всіх країв.

Пр. 0 Січкарня с з різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
" 1 " " " " " " " " " " " "	—	—	42 К.
" 2 " " " " " " " " " " " "	—	—	44 К.
" 3 New-Models 3 " " " " " " " " " " " "	—	—	45 К.
" 4 " " " " " " " " " " " " " " " "	—	—	47 К.
" 5 " " " " " " " " " " " " " " " "	—	—	47 К.
" 6 " " " " " " " " " " " " " " " "	—	—	49 К.
" 7 " " " " " " " " " " " " " " " "	—	—	49 К.
" 8 " " " " " " " " " " " " " " " "	—	—	60 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посильнатою. Даю їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців сплати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сплату звольте ласкаво дати мені посвідчене від громадского уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (17-20)

Реальність

12(10-10)

обнимаюча оден дім мешкальний, (4 комнаты, кухню, сні, 2 пивничі, керницю, стайню і т. п.) далі мешкальне крило, обнимаюче 2 комнаты і кухню, фальчу города (частину садовина, частину простір на ярину) під дуже корисними умовами до набути. Близьких інформацій, ухвалити Л. Ренчин, уліца Руска 143.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!

14 (—)

Будинки, движимости, збіжжя і нашу обезпечує від огневих шкід.
одинокое руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди опінує „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 літ виплачено 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають агенції по всіх містах і більших селах. „Дністер“ дає агенції письменним господарам, де еще не роблять інші агенції „Дністра“. Агенти „Дністра“ заробили провізії 807.742 корон. „Дністер“ уділяє громадам позички на 4% на за кунио сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротинські Каси при судах.

Чисий зиск річний звертає ся обезпеченням членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На жите обезпечайте ся в Краківській Товаристві тільки через „Дністер“; провізію від таких обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

Фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1905 року; суму 1,372.538 корон.

Стережіть ся огню!

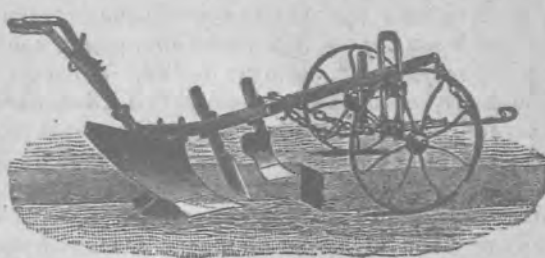

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головний склад у ==
Шміда і Фонтіна
в Чернівцях. 92 (19-36)

Знамениті Ваги господарські і до важень худоби.

Если хотите дорбі

== ПЛУГИ ==

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 кід. разом з передними колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Лocomобілі, Молотілки, Січкарки, і в а гаді воїлякі знаряди господарскі.

Каталоги на жадає дармо. 23 (5-30)

Всілякі сикавки огнєві і до огороду.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліца Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньска обув Гатгарай фірми Soule & Надля панів, панів і дитий із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

з фабрики Ф. А. Полера, в Хрудімі, америк. в Бостоні. Найбільший вибір обуви, Chevreaux, америк. Bokscaif, із сатинованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів у Відні, Josef Pichlers Söhne в Ірану, Giuseppe Fratello Alessandro в Іта-

ліях в п. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino літ. Найновіший циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, з шовку, піки, велью і п. моді краватки, манжети і хуточки до носів.

Парасолі. Etout саз чорні до подорожи з гаранцією на сезон в різних модних красках і найліпшої якості. Для дам шовкові, пішшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Ташки з замочками або без них, валізи пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолі кошики на начинє, ноцесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Зброя і амуниція. Стрільби, револьвери бельгійскі і французскі фабрикати, як також всякі артикули до полювання.

Мужескі камізельки. Найновішої англійської моди в різних красках дуже дешево.

Конфекция диточих убрань як: камізельок для панів, панів, дитий, дівчат, до того жакети і чепці.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Meagin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частіших замовленнях відповідний рабат.
Редакційні неопечатані візні від порту.
Рукописи ввертає редакція лише за попе-
редним застереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся щодня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Уділ Буковини в повинностях державних.

(Конець).*)

(X) Давши перегляд податків посередних, слід би нам перейти до податків безпосередних себто прямих, що виносять всего 3.442.407 кор. (298.010.416) себто ледво 25 прц. усеї суми податкової, яку платять Буковина до державної каси. В нашім рахунку зовсім не углядиємо краєвих, громадських і т. п. додатків до податків, що також не зби яким тягаром лягли на плечі податників, а передовсім тих, що не мають щастя жити в двірських обшарах, аби і в XX. століттю зазнавати привілеїв податкових.

З огляду на дотеперішню систему куріяльну найважливіший із безпосередних податків є податок ґрунтовий, якого було в р. 1904 на Буковині всего 823.706 кор. (51.205.159 кор.) Слід би відчислити від сего ґрунтового податку дрібної власності, щоб побачити, на якій площенькій підставі опирались політичні привілеї більшої власності, що буцїмто удержує край і державу своїми податками. А до того не забуваймо й сего, що при закладанню ґрунтового катастру поробили ся такі чуда, що мужицкі ґрунти дуже часто пованзували до клас літших від дідичівських, так, щоб і тут не обійшло ся без покривдження селян!

Певне, що всі податки посередні оправдани не мають та що вони як найшвидше повинні перейти до історії, бо податок безпосередний все таки має за предмет якийсь капітал тоді, як податок посередний дотичить консумції, отже не того, що збирає ся, але того, що зуживає ся, аби можна удержати ся при житті! Але поки що податки посередні існують і з року на рік зростають у прогресі далеко більший, як податки посередні. І коли дідичі все ще сьпівають пісеньку, що їм належать ся якісь більші права, тому що державна машина стоїть їхніми грішми, так треба пам'ятати, що у нас на Буковині супроти згаданих 823.706 кор. у сего податку ґрунтового, стоїть 2.203.183 кор. доходів із горівки, а 2.006.414 кор. доходу із тютюну, які на жалі ідуть у подвляючій більшості таки із кишень мужицкої й робітничої. Та, йдучи за логікою оборонців дідичівських привілеїв, дійшли ми хіба до абсурду, що найзавзятіші ліяки, се елемент, який найбільше причинює ся до удержання держави отже й повинен мати претенсії на найбільші права політичні.

Перейдім же до других податків безпосередних із Буковини: Податок домовокасовий виносив у році 1904. 389.019 кор. (10.284.965 кор.);

податок домовочиншовий, (який по своїй суті є також радше податком посередним) 692.497 корон (73.285.088 кор.);

т. зв. 5 прц. із чистого доходу із будівель, які на основі закону із 25. цвітня 1880 в. з. д. ч. 290 зазнають т. зв. „вілних років“, виносив у р. 1904 56.693 кор. (7.772.309). Мимоходом треба згадати, що з наведеного тут закона наші селяни здебільша зовсім не користають, не вміючи примінити для себе законних пільг.

Отсе були би податки безпосередні маєткові, яких було на Буковині разом усіх 1.961.885 корон (142.547.581 кор.). Другу категорію безпосередних податків становлять податки безпосередно особисті в сумі 1.326.315 кор. (152.115.296 кор.).

Як останок із давних часів вігдує тут давний податок заробковий і дохідовий, побираний на основі патентів з рр. 1812 і 1849. В р. 1904 зібрано у нас задегх із сего титулу 409 кор. (114.037 кор.);

податок загально заробковий, якому підлягає кожний, хто має в Австрії підприємство заробкове, або виконує заняте, яке стремить до збирання зисків, дав 384.113 кор. (35.743.470 кор.);

податок оплачуваний похатниками і виконуючими мандрівне ремесло виносив у нас в 1904. р. 820 кор. (228.513 кор.).

Крім податку загально заробкового, який ми не згадали, є ще рід, якому підлягають підприємства, об'язані до публичного складання рахунків. Він досяг вшоти 182.931 кор. (48.686.738 кор.).

Податку рентового, яким вкінці обложено в Австрії і рухомий капітал, було 96.088 кор. (8.832.044 корон).

Податку особисто дохідового, сего одинокого чистого дохідового австрійського податку, якого основою є виключно чистий дохід людини, було 646.209 кор. (56.282.347 кор.). Податку сего — як звисає — не

платять ті, чий увесь річний дохід не перевищує 1200 кор.

Попри наведені вже безпосередні податки є в Австрії ще один, який улачують опри податок особисто дохідовий урядники, що беруть річної платні більше чим 6400 кор. Сего податку від платії було в р. 1904 15.745 кор. (2.228.147 кор.). В порівнянню із Країною і Карентією має Буковина вищою бюрократію, як се не важко перевірити по висоті сего податку, мало що не в двоє більше!

Розділу податків на подвійній повіті. Буковинці подавати не стоїть, тому, що округи податкові майже зовсім не покривають ся із округами виборчими. Для проглядности скажемо ще, що на кожних 1000 корон усіх податків австрійських припадає на Буковину 15 кор., а то 11 кор. податків безпосередних, а 16 кор. податків посередних. Вже сама сума податкова Буковини наочно, що є в розділі мандатів покривджено, хочби супроти Тиролю й Форальбергу або Країни. Колиж би взяти на згляд густоту населення, то маємо таку рівність, що 11 мандатів має Буковина із 730. 1905 населення тоді, як таку саму кількість мандатів має прим. Країна із 508.150 населення! Що та кривда відбила ся найбільше на Русинах, сего хіба й не треба згадувати і колиб число буквинських мандатів мало улягти якому побільшенню, то новий мандат повинен принасти нікому иншому, як нашому народови.

РАДА ДЕРЖАВНА.

По промові посла Грабмаєра, в котрій він зібрав всі аргументи, які тільки появили ся в літературі проти загального рівного голосування, а котра мимо того була повна суперечностей, говорив пос. Шлегель (кат. центр.). Пос. Шлегель вказує на нерішучість правительства супроти демонстрацій соціалістів, котрі своїм походом д. 28. листопада присілиши правительство предложение. Консерватисти все були за розширенням виборчого права, бо вже загальність державних тягарів говорить за загальністю в користуванню з прав. — Загальне голосування не дасть мандатів самим демагогам, бо і теперішні послы з п'ятої курії не належать до найгірших елементів. — Загалом голосування може принести шкоду дотеперішньому станову посіданя Німців, бо Німці не є в чисельній перевазі у державі. — Для того треба вибрати средства, котрі би сей стан посіданя забезпечили. Оі средства то кількорічна освітність і плуральне голосування після скількості платного податку. Далше заявляє ся за заостренням регуляміну, хоч би лиш в так лагідній формі, як се зазначено у правительственим проекті. Поділ мандатів у Австрії горішій, котрий приписують клерикалам, не є їх ділом. Кінчить заявою, що не заховане стану посіданя поодиноких німецьких партій — їм добро всіх народів Австрії повинно бути головним імперативом у ставленю поправок до проекту реформи виборчої. — Словенський посол Робіч заявляє ся, що його сторонництво є за виборчою реформою, але не може згодити ся, на пропонований поділ мандатів, котрий в Дол. Стіврії і Каринтії дуже кривдить Словінців в користь Німців. Пос. Вайскірхен (антисеміт) полемізує з выводами пос. Грабмаєра і каже що одинокою правдою, яку висказав, це те, що виборча реформа не дасть ся вже усунути з давного порядку. Обовязком репрезентантів народу є, предложение правительства поправити так, щоб воно нікого не кривдило. Сторонництво буде голосувати за реформою. Критику предложени застерігає собі бесідник при обрадах комісії. В кінці бесідник домагаєт ся запровадження обовязкового голосування і справедливого поділу мандатів у Відні і Австрії долішній. Пос. Вейтх гр. Дзедушицкі — іменем Кола польського заявив, що воно зараз в початках дискусії над реформою заявив ся за за реформою в демократичнім духу і свогого станювиска не змінило — треба лиш так перепроводити реформу виборчу, щоб вона нікого не кривдила, а се стане тоді, коли перестане ся уважати неїмецьких мешканців, як горожан вишого розряду. — Далше скаржить ся на покривдження Поляків при поділі округів в Галичині, Буковині і Шлеску, та заявив ся за заостренням регуляміну і домагаєт ся зміни конституції в автономнім духу.

По Дедушицкім говорив пос. Кафтан (молодочех). Він заявив ся за загальним голосуванням і поробив деякі поправки в правительственим предложен-

ню, котре кривдить Чехів — далше висказав ся, що конечно треба розширити компетенцію сеймів а стїснити компетенцію парламенту до справ спільних. Пос. Куделі жалуеть ся, що моравські Чехів скривджено в правительственим проекті. Пос. Срія а заявив ся без застережень за загальним правом голосування. Пос. Станек (чеський аграр) жалуеть ся, що молодочехи домагають сильнішого заступництва з міст його сторонництво, може голосувати лиш за таким предложением котре рівно трактує місто і село. На сїм засіданні перервано.

На вчерашнім засіданню промовляв перший пос. Пітак і заявив, що Італійці є справдішними прихильниками виборчої реформи, але будуть лиш тоді голосувати за предложением, коли воно задовільнить їх жаданя в справі удержання національного стану посіданя і охорони меншостий. Пос. Вердегіасо і згоджуєт ся на нерепроваджене реформи, як на рік, котра відповідає сучасному почуттю справедливости, робить однак закиди правительству за дла самовільного розділу мандатів, спеціально за дла поділу округів в Лоричії і Градєсках. Пос. Форманек завважає, що всікі проби, роблені в тім напрямі, щоб не допустити до виборчої реформи, лишать ся без жадних наслідків — відтак висказуєт унесоджене Славян при розділі мандатів, вкінці висказав надію, що виборча реформа причинить ся до усунення протавенств, які тепер нуртують у суспільстві. Пос. гр. Сильва-Тарука (чеськ. фєвд.) боронить свою партію перед закидом, немов то вона є противником виборчої реформи і зазначає, що вже при впровадженню п'ятої курії він висказав думку, що не загальне і рівно право голосування є найсправедливіше, але загальне голосування на підставі охорони інтересів. Правительство повинно взяти за точку виходу заводів товариства. Правительство предложение не відповідає ані засадам справедливости ані рівности, не відповідає історичному розвиткови ві господарским і культурним основам. — Далше говорить, що вперед треба поладити національну ворожнечу а доперва тоді брати ся за реформу (вірний ученик Дедушицкі!) — вкінці заявляєт ся за розширенням компетенції сеймів, а парламентови радить лишити лиш загравачні справи і справи війскові. Пос. Адлер (соц. дем.) заявляє, що соц. демокр. радо витають проект правительства мимо його недостатків — за найбільшійші дла робітників уважає — право голосування з 24. роком, виключене від голосування жінок за довгий час освітності і тайне скрутенієм. Далше робить правительству закид із сего, що крім виборчої реформи внесло инші предложения і заявляє, що соц. демокр. витають реформу і приймають її за добру, чим ризикуют ся від инших партій, котрі виранді в принципі годять ся на загальне і рівне голосування, але відкидають правительственне предложение. Поладмізуючи з передбєсідниками, заявляє, що правительство не уступило перед напором соц. дем. лиш було змушено з державних зглядів — змінити теперішню ординацію. Соц. дем. піднірають правительство лиш так довго, поки воно хоче чогось користного і дає народови права. При нових податках і військовім питаню лишать вони иншим честь бути „правительственною партією“.

Вістки із російської України.

Одескі Українці мають сьвяткувати пам'ять національного генія Тараса Шевченка. Задля сьвяткування сорок п'ятих роковин смерті поета будуть дані два концерти: один уряджує тов. „Просьвіта“ із своїм хором в салі народної аудиторії, другий дерігент Завадський в салі „Унія“. Впорядники вечерів енергично готують ся до сьвяткування, на яких будуть українські хори (переважно на слова кобзаря), поодинокі сьпіви, дев'ятимації з Кобзаря та живі картини. Усе те буде виконано після промов про Шевченка. — („Вісти“ ч. 2.)

У 41. ч. „Громадсько Думки“ помістив проф. А. Л. Погодин статю про „Холмську Русь“. В дискусії над справою Холмської Руси піднесено проект, щоб виділити деякі повіті Люблинської та Седлецької губерній, і щоб їх прилучити до київського, волинського та подільського генерал-губернаторства. Се має на цілі впратувати українське населення від снольщення. Проф. Погодин хвалить добрі наміри та завважає, що проект визначаєт ся „мрійністю“ і з певністю не буде ви-

кований з багатьох причин. Насамперед за довгі роки, як Холмищина була прилучена до Царства Польського, вона пережила з ним у куні той економічний розвиток, який стався з польською промисловістю хліборобством — а іменню що Польща з кінця п'ятидесятих років почала перероблювати ся з хліборобської країни на промислову. Коли у 60-их роках переводилась селянська реформа, то її переведено у Холмищині на тих самих основах, що і в цілім Царстві Польським. Дальше Кодексе Наполеонів сполучав українську і польську людність князівства варшавського цивільним правом. Одним словом Холмищани призначались до таких форм життя, яких не має ні на Волині ні на Поділлі. Насильне відрізане українських повітів від Царства Польського тільки збільшило розгоричення, а ніяк не причинилося до подіпшення справи. Проти польщення треба боротися, тільки іншими способами. Треба домогатися, щоб у низших школах учили українською мовою; треба допомагати селянам Українцям набувати землю в тих місцевостях, де вони живуть поруч з Поляками, треба дбати про розвій серед їх сьмодомості через ширене газет і книжок. Так має ся розв'язати національне питання у теперішньому устрою — поки взагалі питання про національність не перестануть хвилювати людність. — Редакція „Гром. Думки“ від себе помістила замітку, що у дечому не згоджує ся з поглядами проф. Погодина.

Оборонці ляцкого кровопроливу.

Дискусія над нагальними внесеннями послів Романчука, Брайтера і Дашинського в справі печування подій в Нижнєві і Ляцїм була справдішим чорним днем галицької шляхти, на якій услугах стоїть галицька адміністрація, що не журить ся ні законами ні центральним урядом, щоб тільки не захиталась і трохи всемогутність польської шляхти. Огня дебата показала рівночасно, на яку сатрапію переміниласьби Галичина, якби її виділено з Австрії, якби руський нарід і польський люд став лишень європейської трибуни у Відні, де все таки можна підносити голос проти галицького башибозуцтва.

В обороні винуватків за Ляцке стало тільки двоє: Коловців і то Вірменів, що раді були все звалити на агітаторів, які „розвіджайон“ люд, але зустріли ся з відпавою, яка їм вповні належала ся. До слова спільно зголосив ся перший пос. Абрагамович. Соціал-демократи попитали сего панка, що свого часу спровадив до парламенту поліцію гримними окликами, якими засипали відтак і Мойсеу.

Пос. Зайц: Тепер він боронить ме морд.
Пос. Шумаєр: Слухайте, що говорить шляхта, коли вбито 3 особи!

Пос. Абрагамович: Висока палата!..

Пос. Шумаєр: Зачинайтеж вже раз оборону убивників!

Пос. Зайц: Застрілено матір! З заду застрілено: матір 5 дітей!

Пос. др. Коморовський (польський св'язц.): Е що там!..

Пос. Пернерсторфер: Ет, що! кляче св'язценик, коли замордовано 3 осіб. (Живі оклики).

Пос. Шумаєр: Не убий! стоїть написано в заповідях!

Пос. Зайц: То є євангелія любови ближнього!

Пос. Пернерсторфер: Тоті попи то все найгірші!

Пос. В. Яворський: Таке, мужик для шляхтича не є чоловіком!

Пос. Шумаєр: Так говорять св'язценик! Стидайте ся!

Пос. Пернерсторфер: Він почуває себе в першій лінії шляхтичем! (Гомін поміж Поляками).

Пос. Мойса: Чи се є свобода слова? Абрагамович прецінь є послом!

Пос. Пернерсторфер: Шляхтичу! Мовчати!

Пос. Зайц: Пальці кожного з вас замарані кров'ю невинно помордованих мужиків!

Пос. кн. Сапега: Ви є мужем свободи?

Пос. Зайц: Вашому панованню мусимо вже раз зробити кінець!

Пос. Коморовський: Захуйте ся прилично і перестерігайте свободу слова!

Пос. Шумаєр: Не говоріть про свободу! В Ляцїм мордовано мужиків за се, що хотіли для себе свободи.

Містопрезидент Кайзер дзвонить і просить о спокій та упоминає послів, аби перестерігали свободу слова.

Пос. Абрагамович: Я ставлю скромне запитання до панів, що заедно кричать: Чи дозволяєте мені забрати слово? (Сміх поміж Поляками).

Пос. Зайц: Не робіть „віців“! Тут розходиться ся о пролиту крові! Оправдайте ся!

Пос. Мойса: Чи він обвинений?

Пос. Зайц: Так є! Кождий з поміж вас є обвинений! Шляхта є обвинена, не правительство! Правительство є у вас нічим!

Пос. Абрагамович: При кождій нагоді заступається за свободу. А як ви сю свободу розумієте, найліпше свідчать о тім ваше поступоване!

Пос. Цінґр (соц.-дем.): Як ви впровадили поліцію, що викинула послів — то се була ваша свобода!

Пос. Пернерсторфер: Ви хочете мати лиш одну свободу — свободу мордувати!

Пос. Абрагамович: Террор і свобода! Свободи домагається для себе, а террор і лайку маєте для других!

Пос. Зайц: Ви говорите про террор ви, що ввели поліцію до сеї саді.

Пос. Шумаєр: Пождіть крихітку, а скаже ся вам всю правду!

Пос. Абрагамович: Як думаєте, що ви своїм поступованем збете мене з пантелику, то помиляєте ся!

Пос. Пернерсторфер: Неправний грішник! (Поляки кличуть: Тихо. Свобода слова).

Пос. Шумаєр: Супроти нього меклер є іще чоловіком чести!

Пос. Абрагамович: Аби пізнати правдиву причину тих подій, треба пізнати агітаторську роботу, що викликала є сумні події.

Пос. Зайц: Він не жалує того, що стріляли, але того, що агітували!

Пос. Абрагамович: Пос. Романчук передусім зазначив, що найбільша вина була єгоєкутви, що на збори вислали молодого політичного урядника. Після того можна би було думати, що політичні власті в Галичині справді були би в можності вислати на такі збори старих досвідчених людей. Се було би найбільше пожаданого річю. Наколи однако погадаєте на число тих зборів, які власне Русини відбули, то стане вам ясно, що ті власті, аби не ставити перепон тим зборам, є як раз приневолені вислати молодих урядників.

Пос. Зайц: Чи на кождім вічу мусять бути також шпїон?

Пос. Абрагамович: В протягу двох місяців в 49 повітах східної Галичини заповіджено 847 публичних віч. (Живі признання поміж соціал-демократами і оклики: Так має бути!)

Пос. Зайц: І на всі віча мусять вислати свого заступника? чи не зсунулись ви з глузду?

Пос. Абрагамович: З тих зборів, дозволено відбутися 541.

Пос. Адлер: Отже 300 заказано! І ви се признаєте?

Пос. Абрагамович: Чому? Бо в поодинових повітах рівночасно зголошено 18 до 20 віч! (Сміх поміж Русинами і Соціал-демократами).

Пос. Брайтер: А се вільно?

Пос. Зайц: Чи ми можемо відбутися лише тільки віч, кільки є урядників в Австрії?

Пос. Адлер: Отже зза того, що не має достаточного числа урядників, мусять гинути від кулі мужики?

Пос. Абрагамович: Після вашого погляду на таких зборах заступник правительства непотрібний?

Пос. Зайц: Се є тільки правом правительства, але не є услівем для віча!

Пос. Абрагамович: Се є найліпшим доказом сього, що власті в Галичині з одного боку зовсім не ставили перепон вічам, а з другого боку закид, що вислали молодого урядника, є безпідставний. Я мушу висказати Валевському публично свій подив, що мав відвагу забирати слово на тім вічу. Ви кажете, населене було цілком спокійне і невинне. Я прочитаю вам телеграму...

Пос. Романчук: Від Валевського?

Пос. Абрагамович: Ні!

Пос. Яворський: Від концентрового практиканта Душковського?

Пос. Абрагамович: Ні! Від одного дідича...

Пос. Зайц: Від одного „рицар де“, від шляхтича?!

Пос. Абрагамович: Так, від одного шляхтича; він не потребує ся стидати, що є шляхтичем, мимо безпастанної лайки шляхтичів. Бо я можу вас запевнити, що ся лайка не влучає шляхтичів. Від дідича Богдановича отримав я телеграму, що по вічу товпа обвинула єго камінем і тільки Божій ласці завдячує своє життя...

Пос. Зайц: Було би краще, як би Божа ласка була дописала матери 5 дітей ніж панови Богдановичеві!

Пос. Абрагамович: Ся телеграма є міродатна. Она виказує, який настрої панує на таких вічах. Удайте ся на таке віче, а почувте, що там пропагуєт ся вирізане шляхти...

Пос. Яворський: Брехня! Підда брехня!

Пос. Коморовський: То є правда!

Пос. Брайтер: Чи ви були у нас?

Пос. Коморовський: Я вже се знаю!

Пос. Брайтер: З телеграми?

Пос. Зайц: Мати 5 дітей не може вже більше телеграфувати! (Оклики і крик).

Віцепрезидент Кайзер дзвонить і просить о спокій.

Пос. Абрагамович: ...як то комуністичні відчити баламутять бідний нарід! Я заявляю в імені моєї партії, що ми будемо голосувати за внеском Романчука... Далі утримуєтє ви, що в Галичині єстє партія, що провокує народ і викликає експєси, аби опісля мочи сказати, що населене не є зрілим до виборчої реформи. Се нечувана річ.

Пос. Брайтер: Але се на жаль правда!

Пос. Абрагамович: Кожда дитина скаже, що то байка!

Пос. Зайц: Досі все таки ви іще не пояснили, чому потрібним було стріляне!

Пос. Абрагамович: Що найбільше мене дивує, що Дашинський обвинув лайкою загально поважаєних людей, а президія нічого не предприняла,

аби сему перешкодити і не прикликала бесідника до порядку.

Пос. Цінґр: Ви потрафите се дїнше! (Оклики поміж соціал-демократами: тепер є вже новий регуляжик!)

Пос. Абрагамович: Коли в подібний спосіб обвинено лайкою таких людей, як Санґушко, Потопний і другі, то як хочете, аби не повстала гадка, що се вільно?

Пос. Шумаєр: Ви спогадали парламент!

Пос. Зайц: Ви були дурійші, ніж поліціянти! Ви мусїли прикликати на поміч поліцію!

Пос. Абрагамович: Про події в Нижнєві не хочу ані слова говорити. Що однак мене дивує, то се, що пос. Дашинський при кождій нагоді накидує ся на стан урядничий в Галичині, який складає ся з Поляків і Русинів.

Пос. Зайц: Він зробить повола з Галичини європейський край!

Пос. Абрагамович: Чи Дашинський хоче таких урядників в Галичині, як в 1848. р.?

Пос. Зайц: Слїдство мусить вести європейські урядники!

Пос. Гневош: Привідіть і переведіть слїдство!

Пос. Зайц: Наперед проженемо вас з Галичини батогами!

Пос. Гневош: Не дайте шляхтичів! Я є також шляхтич! Що то має значити?

Пос. Шумаєр: Ідіть і оповіжте се Єго Величеству цїсарєви. (Веселість).

Пос. Зайц: Гневоша завсїгди висилають наперед; він мусить вибирати каштани з огня!

Пос. Гневош: Ви не маєте ніякого права обкидувати тут лайкою шляхтичів!

Пос. Шумаєр: Ми маємо таке саме право, як й другі! (Негаваючі межі оклики і гомін).

Пос. Зайц: Панє Гневош, не дратуйте ся так; Абрагамович дасть вам мандат!

Пос. Гневош розлючений утікає.

Пос. Зайц: Гневош є лялькою в ваших руках! Ми знаємо, хто є винуватий. (Вказуючи пальцем на Абрагамовича). Сей є причиною всього!

Пос. Абрагамович: Се є для мене найбільшою честю!

Пос. Зайц: Небезпека для держави, небезпека для польського народу!

Пос. Брайтер: Також небезпека для вірменського народу!

Пос. Абрагамович: Я є вірменського походження, але мое серце, моя політична вірність і мое переконанє є зв'язанє з польським народом. (Оклиці Поляків).

Пос. Зайц: Розповіжте, чому мусїла бути застрілена матір 5 дітей! Пальці всіх шляхтичів є обмазані кров'ю убитих. Поясїть, чому сю матір застрілено з заду? (Численні оклики і крик поміж Русинами і соціал-демократами).

Пос. Абрагамович: Для тих панів, що обвиняють шляхтичів за події в Нижнєві, маю лиш таку відповідь: „Calomniez, calomniez! Il eu restrait toujours quelque chose“.

Пос. Зайц: Але шляхтичі були на вічу; ваші органи казали стріляти.

Пос. Шумаєр: Розповіжте, чому військо стріляло. Сїном не викрутите ся!

Пос. Абрагамович: Я є сильно переконаний, що внесок Дашинського буде відкинений. Натомість моя партія голосувати ме за внесками Романчука і Брайтера. (Вірменими гратулюють члєни польського Кола. Великий крик поміж соціал-демократами).

Пос. Шумаєр: Чому стріляли? Се забули ви розповісти.

Пос. Зайц (до Коморовського, що також гратулює Абрагамовичеві): Давний слуга християнської любови. Піп гратулює тому, що боронив убивників?!

Пос. Рїєр: Цїла банда гордорівів зійшла ся разом. Приїде час, що колись і на вас стріляти муть! (До Абрагамовича): Ви вже давно заслужили собі на кулю! Радше чим матір, яку замордовано так підло з заду.

Пос. Шумаєр: На шибениці і в криміналі скінчили вже літші від вас!

Пос. Зайц: Убивники материй най зголосять ся до слова!

Віцепрезидент Кайзер удїляє слова послові Мойсі.

Пос. Зайц: Ви поясните тепер, чому застрілено матір?

Пос. Мойса: Оставте мене, най говорю. Мене не збете з пантелику. Я не був президентом!

Пос. Дашинський: Два Вірмени. Один за другим. Поуї! Тільки Вірмени стають в обороні Поляків.

Пос. Шумаєр: І що за Вірмени!

Пос. Дашинський: Чи ви не маєте Поляків в своїм клубі? Поуї! Банда опришків мордуєча мужиків!

Пос. Мойса: Я іще не отворив уст, а вже обкинули мене тут лайкою!

Пос. Дашинський: Душегуб! Шахрай!

Віцепрезидент Кайзер прикликає посла Дашинського до порядку.

Пос. Мойса: Тут лають ся такими словами, які не лицюють для образованого товариства.

Пос. Зайц: Ви виобразувались в уживаню багветів. Мойса, се індивідуум, що сьмієтє ся! Се є образованє, як стріляєте до мужиків з заду.

Пос. Шумаєр: Застрілено матір, а той чоловік ще сьміє ся до того! Чиж се не підло?

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. марта 1906.

Пос. Зайц: Як би вистріляти всіх вас на купу, то не було би ще такого нещастя, як се, що вбито матір п'ятеро дітей!

Пос. Мойса: Позвольте мені говорити.

Пос. Зайц: Агі до чорта! Не сьмійте ся, коли маєте боронити!

Пос. Мойса: Позвольте мені говорити. Пане президент зробить порядок.

Пос. Рігер: Лише не дуйте ся так!

Пос. гр. Штернберг (що власне показав ся з фєвєрє). Президент міністрів повинен своїм людям наказати мовчати!

Пос. Ельдерш: От іде варіят!

Пос. Рігер: Прийшов запитий варіят!

Пос. гр. Штернберг: Правительственна партія, що робить галас. Правительство повинно бути горде на свою партію.

Пос. Резель: Мовчіть, трусе!

Пос. Рігер: Чи не прохали ви прощєня, аби вас не видано судам*?)

Пос. Шумаєр: Тепер мають шліхтичі гідного союзника!

Пос. Зайц: На се ви заслужили, що зійшли на Штернберга!

Пос. Мойса: Ми голосувати будемо за внесами Романчука і Брайтера, але під тим услівєм, що вискажемо галицькій адміністрації найбільше довіре (іронічна веселість поміж Русинами і соціал-демократами)...

Пос. Штернберг (судуючи ему): І поважана!

Пос. Мойса: І поважана! (Загальний сміх).

Пос. Зайц: Я є добрий чоловік, але ви за багато жадаєте, щоби вас слухати, коли відповідає Штернберг!

Пос. Шумаєр: Дякую за скондензованого Штернберга!

Пос. Мойса: Що може агітатор зробити, се знає кождий з нас. Такий агітатор не мав що страшити.

Пос. Штернберг: Навіть розуму!

Пос. Мойса: Коли в Ляцкім стались такі події, то сьому винні тільки агітатори, бо они вівзвали населєне до демонстрації перед староством.

Пос. Брайтер: Що в тім такого злого? Ми се бачили і в Відні!

Пос. Мойса: Агітатори запровадили народ на чуже подвірє, і зі сходів чужої хати виголошували промови**).

Пос. Н. Василько: Що ви тим хочете вказати?

Пос. Мойса: Се доназує, що агітатор може спричинити заворушення, про які сам не думає.

Пос. Н. Василько: Нарід був на сходах, але нікому нічого не зробив.

Пос. Мойса: То правда, але нарід не мав права йти на чуже обійсте.

Пос. Шумаєр: Право стріляти людей є також присвоєним правом!

Пос. Еленбоген: Чи за се, що вступити ся на чуже подвірє, карають смертю?

Пос. Шумаєр: Ви говорите про всьо, лише не хочете відповісти на головне питає: чому застрілено матір 5 дітей? Як оправдаєте убийство?

Пос. Мойса: За се не можна потягати нас до відповідальности. За се убийство відповідає правительство. Шановане закона є в кождій державі першим обовязком горожанина (оплєски Поляків), а хто закона не шанує заслугоє на кару. Я просив би галицьких послів, аби вони пішли між народ і сказали йому щиро і отверто, що є правдою, а що ні. Я певен, що галицке і руске населєне повірить мовам тих послів швидше, як агітаторам. На сїм закінчив й Мойса, оплєскуваний своїми товаришами з Кола, які чомусь ховають ся перед народом за жандармів на довірочних зборах... На виводи плягуєв із Кола, з яких тут подано лиш що замітніше, реагували ще послі Романчука і Дашиньський, по чім як звєсно — змодифіковане нагле внесєне пос. Романчука ухвалєно.

*?) Се аллюзія до того, що гр. Штернберг, коли его обжалувано за обиду маєстату, поповнену в брошури, зааранжував в своїм виборчїм окрузі петиції до парламенту, аби його не видати судам. — Ред.

**?) Се стало ся в Вучачи замку гр. Потоцкого.

Телеграми „Буковини“.

Дня 10. марта 1906.

Відень. На конференції голов. клубів рішено, аби до 48-членної комісії для виборчої реформи вислали партії своїх відпоручників так, аби на кождих вісьмох членів припадав один мандат. Партії, що мають менше як 8 членів, одержать мандати також.

Берлін. Посол Евген Ріхтер помер нині.

Мінськ. Ріка Свіслоч виступила з берегів і залила десять вулиць. Богато мостів позривано.

Москва. Повні листи московських виборців до Гос. Думи переслано під охороною до державного банку, щоб уникнути крадіжій.

Глухий, що не дочує, то вигадєє, так і Пені Глухман вигадєє безперестанно денунціяції на Русинів, про які ему доносять ренєгати-кацани з газет вшехпольських, а ренєгати-румунізатори зі школи. Найскрайніший антисеміт посуджує Русинів о антисемітизм, бо яксь там газетка надрукувала ніби антисемітську статію. Одномишленник Вольфа уважає Русинів небезпечним елементом, бо якийсь мужик мав наговорити дурниць, а бувший слуга волоских товариств мав найти у ученика небезпечну по его думці книжочку. І так Пені Глухман, що денунціював колись кацанив а відтак Румунів, кличе тепер безперестанно на Русинів: Polizei! Чого бик навик, того й рече. Але пес бреше, а вітер несе.

Засудженє посла до ради державної. Всєнімецький посол до ради державної Франц Йосиф Цоффель, властитель великої пошлості в Кунцендорфі на Моравії, зістав в Берні засуджений за тяжке ушкодженє тіла на 3 місяці тяжкої вазниці. В серпні минулого року прибув до горальні Цофля надінженер Воттава, аби оглянути там паровий котел. Задля нефункціонуваня одної парової помпи прийшло між ними до сварки, в часї якої посол Цоффель серед лайливих слів вдарив Воттаву так сильно в лице, що ему пустила ся кров з уст.

Арештованє рим.-кат. сьвященика, адміністрактора парохії Качина, кс. Каспера Сломінського арештовано тої ночі — як зачувати — за надужитє власти і національні „юдженя“ та віддано до суду окружного до Сучави.

„Ученик повинен приходити на ексорти точно“. Огєс речєне сказав катихт середньої школи написати сто раз ученикови, що опізняв ся на ексорти. Ми не припускали, щоби в 20. столітї дучали ся ще такі педагогічні монстра, але переконали ся оводі наочно, що „педагогія“ старої дати ще морочать дітем голови пустою мазаниною. Доки?

Із черн. Відділу тов. „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“. Дня 4. с. м. відбуло ся другє засіданє відділу тов. „Взаїмна поміч“ в Чернівцях. На засіданю явились крім відділових і члєни з поза відділу, з чого слїдне заїнтересованє справою товариства. По відчитаню справозданя з послїдного засіданя приступлено до нарад з отсим дневним порядком: 1. Способи, якими придбати би товариству, як найбільше члєнів; 2. Принятє нових члєнів; 3. Внесєня. — Ухвалєно, всюду, де лиш дучуть ся нагода, предпудувати нашєму хосєнному товариству можливо найбільше число члєнів. Ухвалєно також, щоби нові члєни все зголошували своє приступленє не просто до Львова, але через відділ нашого чернов. Відділу і там передавали декларациї, чи місячні вкладки. Се зроблено лиш для вигоди члєнів, щоби не потребували журитись висилкою. — В минулих місяцях вступили в члєни товариства: т. Северин Перєцький, як члєн звичайний, проф. уч. сем. п. Василь Сімович і п. Роман Цєгєльський, як члєни спомогаючі з річним датком 12 кор. і п. сов. Юліян Цурковский, як члєн спомогаючий. Ухвалєно устроїти з початком цьвітня товариські сходина, на яких буде виголошені інтерєсний відчит. — Товариші і Товаришкї! Випустїтьєсь всїма і то сєйчас до нашого учительського організаційного товариства „Взаїмна поміч“. Чим борше хто зголосить ся, тим більший хосєн для нього. — Ольга Журавієвська, писарка.

Жертва звана. З Ахєн доносять: Трагічна доля стрїнула лікаря відділу внутрішних недуг в Форєт під Ахєн др. Газєнклєгєра. В пятницю минулого тижня при обдукції жіночого трупа він непомітно скалічив собі палець, наслідком чого сєйчас наступило зажаженє крові. Др. Газєнклєгєр знаменитий лікар та добродій убогих лежить тепер безнадійно хорий.

В справі подій на львівськїм університетї вислала тамошня українська богословська молодіж до академічного сенату заяву з резолюціями, в котрих протєстувє проти нехтованя і обмеженя прав української мови на львівськїм університетї, та протєстувє проти провокуючого поведєня університетських властей супротив українських студентів, вкінци п'ятнєе поступованє тої части польської молодіжи, котра спровокувала українську молодіж і тим спричинила сумні події на університетї, а дальше заповїдає, що прав української мови буде боронити всякими „можливими і відповідними“ средствами. Крім того вислала українська богословська молодіж до міністерства просьвітї резолюцію з домаганєм, щоб центральне правительство заснувало чим скорше самостійний український університет у Львові. В сїй самій сираві скликала поступова польська молодіж, університетська і технічна віче, на котрім по рефератї і довшій дискусії ухвалєно резолюції, з котрих одна противить ся утравквзації істнуючого польського університету, а як найгорачіше заєвляєть ся за утворєнєм окремого українського університету у Львові і висказує перєсвідченє, що Українцї в тім оправданї і похвальнєм змаганю повинні найти не лиш симпатію, але й поміч з боку польської суспільности. Подібнє становищє заняла теж соціалістична польська молодіж на окремім вічу.

Крадіж срібного скарбу. „Русь“ доносить, що в часї неходу Літєвича на Пєкіні найдєно великий

срібний скарб і віддано его східноєвропейському полковни стрільцїв до перехованя. Коли полк вернує до Порт Артура, срібний скарб дєсь пропає. Полковника суспендовано, а в домах приятелів Шгєсля переведєно труси. Під постєлюю одної гарної дами найдєно пачку з 30.000 рублями. Дама заявила судїї сьвідчєму, що єї муж, шеф компанії, отримав, лиш малу частину з срібного скарбу і зложив єї в банку Кунєт Альберє. Біжучий рахунок і щадничі книжочки низшої мужєв військової лашє в російсько-хінськїм банку чисєли 2 мільйони рублів! Слїдчий судия яєв ся також у Гєн. Шгєсля, що передєе був командантом д. полку стрільцїв і в полковїй канцєлярїй лишив дєякі наперці. То було на весні 1902 р. Слїдчий судия вдоволив ся реверсом его ексцєленції, що він не посїдає ніякого капіталу. Пізнїйше показало ся, що Гєнєрал Шгєсля мав в банку Кунєт Альберє депозит в сумі 180.000 рублів. Вкінци цілу ту „срібну аєрєу“ на зарядженє Куропаткіна затушовано. Тільки кількох невизначних людей отримало малі дисциплінарні карї. І так між порядними людьми пропала не єєкіра а сотки тисячєв рублів.

Оповідки, іменованя і т. п.

Людський університет. В неділю, дня 10. н. ст. марта о 3. год. по пол. відбудє ся в садї „Народного Дому“ популярний виєлад дра Литвинєвича: „Про Спадщину“. Вступ вільний.

Відзначєня. Цїсар удїлив начальникови руху на залїзничїй стації Чернівцї інсєкторови Робєртови Шгайнґрабєрови титул цїсарського радника, а заступникови начальника, в тім самім урядї надофіціалови Леонови Ульріхови золотий хрєст заслуги з короною.

Посмертні вісті.

Михайло Савка †. Дивний похід похоронний ступав учєра черновецькими улицями. По передє руско-кат. сьвящєнник о. Вовчук із прапєтєм кс. Шмїдом... відтак караван прикритий вінками, із яких звисали національні німецькі лєнти, а жалїбну громаду творили майже одні Нїмцї, бурші із „Alemani-ist“, „Teuton-ist“ й „Vasovini“ та предстванники журналістичного сьвітє і т. д. Се похоронєно ред. „Buk. Nachr.“ бл. п. Михайла Савку, що нечаяно помер д. 8. марта о 10. год. веч. Із складача вивєв ся на визначнє літературнє й журналістичнє становищє, на яким працюєвав у Відні й Лїпєску. Прямо годї зрозумїти причини атрофїй національного почуваня у покійника, який не написав у своїй батьківськїй мові й стрічки, а вкінци обивє редакциї тут. русиноїдних „Buk. Nachr.“, де на рахунок імені покійника, який особисто все таки був далєкий від шовїнізму христ. Нїм., публіковано безпереривну гідь проти нашого народа. Покійний лишив як літ. спадщину жмуток оповідань із жита арт. сьвітє, декілька драматичних творів і буков. поєвістє „Herbst“, у якїй значно видний талан. Та ні про значінє літературнє покійного ні про його журналістичний талан ні про особу не було й згадки в надгробній промові голови тов. христ. Нїм. на Буковинї, проф. Р. Шарїцєра, який для чоловіка, що забув за своїх і посєвятив свої сиди Нїмцям, найшов лєдєв кілька слів підлятих одною тєвтонщиною. Земля пером Покійникови, який міг їй хїба красше послужити. — В. є. п.

Із штуки і літератури.

Науковий збірник присьвячений профєсорови Михайлови Грушєвськїй учениками й приятельниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичинї. (1894—1904). З портретом автора. Виданє комітєту. У Львові 1906. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. VIII+560+4 нен. вел. 4-ки. Цїна 10 кор. — Шарпу згадку про се цїннє виданє подамо в слїдуючїм числї.

Вїфлєєвська дитина. Після лєґєнди Сєльми Лєґєрлєдє переповїв Тєодозий Лєжєгубєський. Яєв Гєловєцький. — Добрі дітєя вїнєць. (Кощгом і заходом товариства „Просьвітє“). У Львові 1905. З друку. Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 32—8-ки. Цїна 20 сот.

Сєлянський театр в Чернівцях під дирекцією Ів. Захарка розпочинає свою діяльність в сїм році і даєть тепєр в Чернівцях в „Народнїм Дїмї“ два предстванєня а іменю: дня 18. марта с. р. „Наталка Полтавка“ оперєта в 3. актах Ів. Котляревського, муєдїя М. Лєєєнка, а дня 1. цьвітня „Сто тисяч“ комєдїя в 4. актах Товїєєвєчє. Відтак вїдє театр до Стєрожанця на 7. і 8. цьвітня с. р., де відогрєє також два предстванєня.

Рєпєртоар мїйського театру в Чернівцях. В неділю по пол. (по знижєних цїнах) „Wilhelm Tell“ Шїлєра, у вечір Райманова оперєта „Das Wäschermädel“ із п. Мільтон в ролі Бєтї.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

В інтерєсі правильної висилки часописи просимо Вл. передплатників заздалєгїдь повідомляти експедицію про змінє адреси.

При висилцї передплати просимо виразно зазначувати, чи гроші призначєні тільки на „Буковину“, чи на „Буковину“ і „Руску Раду“.

Голословні замовлєня часописи без рівночасного надїсланя грошей остануть без ніякого наєлїдку.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К., 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Перші загальні збори товариства „Взаємна Вигода“ відбуде в неділю 18. марта о 2 год. по полудні із таким порядком денним: 1. Установлене проц. від вкладок щадничих. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Вибір суб'єктів. 4. Вільні внесення. — *Виділ.*

Надзвичайні загальні збори каси позичкової і шадничої для громади Вашківці н. Ч. відбудуть ся в неділю 18. марта, 1906 о год. 2-й по полудні в сали хлонячої школи в Вашківцях н. Ч. Порядок денний: 1. Отворене зборів. 2. Вибір 6 членів Старшини. 3. Вибір 1 члена Ради надзорчої. 4. Вільні внесення. *Олександр Верекна*, президент ради надзорчої.

Загальні збори каси позичкової і шадничої для рускої міщанської громади в Чернівцях стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою, які відбудуть ся в неділю 18. марта н. ст. 1906 о годині 2-й по полудні в сали „Брантва сьв Тадея“ ул. Кушнірека ч. 10. із слідуємим порядком денним: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане касове і біланс. 3. Установа платні касиєрови за рік 1906. 4. Вибір уступаючих двох членів старшини. 5. Вибір уступаючих двох членів надзорчої ради. 6. Вільні внесення і запитання. Наколи б о 2-й не явилось достаточне число членів, то загальні збори відбудуть ся о 3-й годині по обіді тогож, дня без огляду на число явивших ся. *Григорович*, касиєр. *Коралевич*, начальник.

Загальні весняні збори каси позичкової і шадничої для громади Малаїтинці відбудуть ся 25. марта с. р. в громадській канцелярії о 1 год. із звичайним денним порядком. *П. Власійчук*.

Перші загальні збори рускої каси позичкової і шадничої „Народний Дім“ для громади Молодія відбудуть ся 25. марта 1906 р. в 2-й год. по полудні в домі Михайла Мандрика з отсим порядком денним: 1. Отворене зборів і поспенє статутів. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Установлене стопи процентої для вкладок щадничих і позичок. 4. Установлене висоти паїв, вкладок щадничих і позичок. 6. Ріжні справи. *Михайло Мандрик*, начальник.

До КАНАДИ

прямо

в АМЕРИКУ

без пересідки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони**сипяльні.****Білет****желізничі.**

Високим ц. к. правительством коцесіоноване

11—14

Бюро Подорожи „Глобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаете ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

В. KARLSBERG, Hamburg Ferdinandstr. 15.
Заміть, що купуючи корабельні „папу“, нехай поришане кої роби в примітні корабельні агенти.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
отворена
в неділю і свята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краюї 6.

Для провінцій приймає ся агенти.

16 (4—12) п.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (20—36)

Hamburg—Amerika Linie

Проста переправа без пересідання.

Знаєм із своєї шкоро-сти почтовим і поспішним кораблем т. зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азії.

Паріаці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що суть заосмотрені в значний харч, чисті каюти, і пасажери йдуть ними шкоро і безпечно. Пасажирам ізраїльського віроісповідання ідуци по всіх наших кораблях межи покладом подасть ся ретельні страви. Видача карт до всіх естацій Сполучених держав і до Канади.

Блишні услівя уділяє шкотно **ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.**

16 (4—5)

Чернівці, ул. Паньська 16

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

Марка охоронна: **котиця**
Liniment Caps Comp.
PAIN-EXPELLER

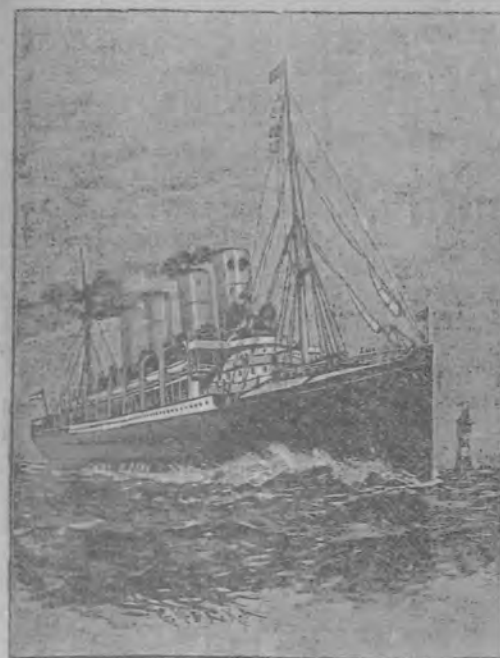

з антики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмироточий лік на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купати у всіх антиках.Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „**котиця**“ з антики Ріхтера і для остоорожности приймати лише флашки заосмотрені тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (19—38)**АПТИКА РІХТЕРА**

„під золотим львом“ у Празі, улица Елисавети число 5.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До
Америци
і **Канади**

найшкороше перевозить через Роттердам славна на цілий світ **лінія****Holland-Amerika**

заступництво для Галичини у Львові, ул. Жовківська 69-18 (5—20)

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відновити рабят.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи авертає редакція лише за поше-
редним застереженням і залученням належ-
ности почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ВІСТІ З ВІДНЯ.

Відень дня 10. марта 1906.

Справа реформи виборчої займає сьогодні всі умн
так домінуючо, що все інше, хочби воно було і як
важне, ледви чи в свіді кого в сій хвилі зацікавлює-
вати на довше.

Се дуже важне питання вступило тепер мабуть
в другу фазу свого розвитку.

Спершу стояло на устах кожного, що достиг вже
відчувати і займати ся справами суспільного житт,
питане: чи прийде воно у нас до реформи вибор-
чої, чи не прийде? По вчорашніх дебатах в пар-
ламенті і по вітрі, який віє за кулісами парламен-
тової палати можна сказати, що реформа вибор-
ча запевнена. Сьогодні виринуло на план хвиба
уже друге питання що до реформи виборчої: в якій
формі добуде ся вона на світ Божий з поміж тих
850 посольських рук, як з поміж скель в глибині моря;
чи вийде вона вдалою людиною, чи потвором людською?

Кожний з послів, де кудя який належить, буде
старати ся з тої реформи або де-що віддерти, або й
де-що причинити. В принципі, ледви чи кому вдасть
ся дати реформі який інший напрям, або її як
небудь змінити. Акція послів або клубів і поодиноких
сторонників ради державної зійшла тепер хвиба лиш
на погоню за як найбільшим числом посольських ман-
датів, аби свому сторонництву забезпечити на будуче
як найсильнішу позицію в парламенті.

Отея акція йде двома шляхами. На чолі стоїть
борба о гегемонію між Німцями й Славянами. Після
правительственного предложения мали б Славяни в пар-
ламенті на будуче малу перевагу голосів. Се стара-
ють ся Німці вирівняти таким чином, що домагають
ся збільшення числа своїх послів з 205 о яких десять.
Се загальна борба. По тім йде знов жива борба о ман-
дати між поодинокими сторонництвами так німцями
як славянськими. У Німців йде воно найбільше між
християнськими соціалами, або т. зв. Лютегеріанами,
а всіми іншими партіями разом з соціалістами. Лю-
тегеріани вийшли дотично числа мандатів між всіма
німцями сторонництвами найліпше. Здаєть ся, що
тут наступить якась поправка в користь поступовців.
Правительство вже приготуване на підвишене кількох
мандатів на сій стороні.

Але так само старають ся о підвишене манда-
тів і по тім другим боці зі сторони славянської. Най-
більше крику роблять Поляки. Вони кричать в двоє.
Раз незадоволені тому, що шляхта не хоче реформи
виборчої взагалі, а по друге тому, що Галичині при-
пало за мало мандатів. В предложенію правительствен-
нім вийшли найліпше Чехи і Словінці. Чехи будуть

мати опругло 100 мандатів, а Словінці підскачли
з передпосльдіного, з сегомо ряду, пропорційально на
третє місце. Пропорційально виходить в предложе-
нім законі дотично числа мандатів а свого населення
найгірше Галичина. І тут наступить безперечно мала
поправка. Тут буде вимагати ситуація від руских по-
слів найбільшої зручності і рухливості, аби то по-
більшене не вийшло лиш на користь Поляків.

Розуміє ся, що зі всіх народів Русини і при сій
акції вийшли найгірше. Вибірчі округи у східній
Галичині вийшли такі обширні, що припадає один
мандат аж на 103.000 душ руського населення. В за-
хідній частині, отже для Поляків, ті округи о половинну
менші. У Німців, Чехів і Словінців ті виборчі округи
ще менші, так, що у Німців припадають в декотрих
округах мандати на яких 12.000 душ!

Крім того забезпечено Полякам у східній Гали-
чині на кошт Русинів ще і їх меншості, так званим
пропорційальним способом вибору. По правді сказа-
вши, дотично того т. зв. пропорційального способу
вибору не мож в тій хвилі докладно зорієнтувати ся,
чи він вийде на нашу шкоду, чи нам на хосен.

З огляду на теперішні відносини в Гали-
чині, де ціла політична власть в руках Поляків, то
невиключена річ, що той спосіб вибору може біль-
ше ддя Русинів забезпечує мандатів, хоч і хо-
ронить польські меншості. На будуче, коли Русини
зростуть в силу, то стане він виключно охороною
польської меншості.

Виходить і тут на таке, що не число народу
становить політичну силу народу, а число політич-
но свідомих одиниць того народу, значить, по-
літична зрілість народу рішає в політичних справах.
А ся знов залежна від культурного стану. А з того
вибиває знов, що лиш свідла, свідла, свідла —
і ще раз свідла нашою народом.

В кінці слід згадати, що вся вага не в тім, що
Русини припадає пропорційально найменше число
мандатів зі всіх народів, але в тім: чи будемо ми
в свіді вибрати і тих 31 послів? 31 послів ста-
новить в парламентарнім житті вже значуче число.

Та тут насуває ся знов друге не менше важне
питане: як іх послів вишлють Русини до парламенту?
Бо воно може легко і на таке вийти, що тих 31 по-
слів розібе ся на яких 6 партій руских. І стане
в парламенті разом лише яких п'ять руских послів, ще
менше, як тепер, де з десяти здобули ся Русини лиш
на 8 послів. А ще як добачуть ті маленькі рускі пар-
тійки найбільшу свою мудрість в тім, аби замість
спільними силами поборювати спільного противника,
себе розшарбовувати, то і тих п'ять не увійде в пар-
ламенті в рахубу.

Озирний.

Події в Росії.

Оголошено царський маніфест, котрий подає до
відомости укінчене робіт около реорганізації Ради
державної і около змін в складі Думи. Засідання Думи
і Ради державної, котра буде складати ся по поло-
вині з вибраних а по половині з іменованих царем
членів, будуть скликувані що року царським указом
і так само будуть відпочувані. Дума і Рада державна
мають рівну законодавчу власть, таку саму законо-
давчу ініціативу і так само рівне право ставити пи-
тання до міністрів. Кожний проект закона, заким буде
предложений до царської санкції, мусить одержати
затверджене Думи і Ради державної. Проект закона,
відмінений одною з тих законодавчих інституцій, не
буде предлаганий цареві до затвердження. Дума
і Рада державна мають право узнавати вибір свого
члена за неважний. В маніфесті сказано дальше, що
цар сподіває ся, що участь заступників народу в зако-
нодавстві причинить ся до господарського добра дер-
жави і скріплення одинності.

Рівночасно з маніфестом видано царські укази
о складі Ради державної і Думи. Рада державна буде
вибрана на 9 літ, а що три роки буде відновляти
ся в одній третині. Кожде земство в губернії буде
вибирати одного члена, православний синод буде ви-
бирати 6 членів і т. д. Члени Ради державної му-
сять мати 40 літ і посідати свідомство зрілості. Ви-
брані члени будуть діставати підчас сесії 25 рублів
денно. Ані Рада державна ані Дума не мають права
приймати депутатів і пенсіонерів. Члени обох сих
законодатних тіл підчас сесії будуть мати право
ненарушимости посольської.

Час виборів наближаєть ся, та з усіх сторін
надходять вістки, що адміністрація зосередзі забор-
оняє виборцям змовляти ся, кого обірати і переби-
няє всім партіям, що невдоволені з уряду, пропаганду
своїх програм та агітацію за своїми кандидатами.
За те адміністрація сприяє роботі прихильних до неї
партій, як партія кровавого порядку. — У 44 числі
„Гром. Думки“ висказано переконане, що треба брати
участь в виборі і аргументує ось як: „Дума, в якій
буде більшість прихильників уряду, надасть йому
більше сили. Громадинство тоді мати ме перед собою
не теперішнє міністерство Вітте-Дурново, проти якого
всі ворожо настроєні, але міністерство, що обіпреть
ся на виборних. Міністерство таке буде мати підмогу
у частини суспільства“. Та проте більшість росій-
ських партій відказує ся від виборів, бо ні виборча
ординація, ні сама компетенція Думи не можуть за-
доволити щирих демократів.

Дня 5. лютого ухвалив сенат фінляндський ви-

3) Конан Дойль. Клюб рудих.

(З припод Шерльона Гольмса).

(Дальше).

— Що ж ви зробили потім? — спитав Гольмс.
— Вернув домі і спитав свого суб'єкта о раду.
Але і він не міг мені нічого помочі. Гадав тільки,
що як трохи почекаю, то може діставу яке листове
завідомлене. Але се мені не вистарчило, пане Гольмс.
Так догідної посади не хочу тратити безповоротно.
Скоро довідав ся, що ви уділяєте бідним людям ради
і помочі, пішов просто сюди.

— І добре зробили. Ваша історія дуже оригі-
нальна і з цілою сатисфакцією підійму ся її розпо-
тання. З вашого оповідання видно, що річ можуть
прибрати поважніший оборот, як з початку можна
було сподівати ся.

— Так є — сказав Вільзон — я прецінь стра-
тив 4 фунти тижневого зарібку.

— Що тичить ся вашої особи — замітив Гольмс,
то остаточно не має ніякої причини до нарікання.
Як не помиляю ся, стали ви багатші о 30 фунтів, не
вчислюючи вже тих відомостей о всіх річах, що за-
чинають ся на літеру А. Ніякої втрати від тих лю-
дей ви не понесли.

— Ні пане Гольмс. Але хочу знати, що то за
люди, що зробили з мене жарт того рода, — як се є
взагалі жарт. В кожнім разі жарт коштував їх до-
сить дорого, бо 32 фунти готівкою.

— Постараємо ся вяснити докладно ті всі пун-
кти. А попередю кілька питань до вас, пане Вільзон.
Як довго працював у вас суб'єкт, заки звернув вашу
увагу на інсерат?

— Тоді около місяць.
— В який спосіб прийшов до вас?
— Через інсерат в часописі.
— Чи він був одинокий, що зголосив ся?
— Ні, я мав більше як тузін зголошень.
— А длячого він його власне вибрав?
— Бо подобав ся мені і ставив екромні ви-
магання.

— Половинну звиклої плати, не правда?
— Так.
— Як виглядає той Вілкенцій Сподлінг?
— Є низького зросту, дуже звинний, носить
малу борідку, має около 30 літ, врешті на чолі має
білий наріст.

Гольмс підскачав до гори з дива. — А прецінь,
я власне так гадав собі — сказав. — А не заува-
жали ви случайно, що його уха є проколені, як у чо-
ловіка; що носить кульчики?

— Так. Казав мені, що якась циганка проколо-
ла йому уха іще в дитинячих літах.

— Гм — мрукнув Гольмс і заправ в глибоку за-
думу. — Чи він іще у вас?

— Так. Власне з ним я попрощав ся.

— А чи склеп був підчас вашої неприємності
добре проваджений?

— Не можу жадувати ся, тим більше, що рано
і так не багато там до роботи.

— Се вистарчає мені, пане Вільзон. Правдопо-
дібно вже завтра буду міг уділити вам докладні ін-
формації про цілу справу. Сьогодні неділя, а в поне-
ділок може дійдемо до яких результатів.

— Но, Ватзоне! Що гадаєш про цілу історію
— запитав мене Гольмс по відході клієнта.

— Нічого не гадаю — відповів я зовсім отвер-
то. — Се якась зовсім темна справа.

— Чим більше оригінальні случаи, тим менше

вони темні — сказав Гольмс. Зовсім звичайні зло-
чини, без ніяких оригінальних цій тільки з трудом да-
ють ся вислідити, так само, як звичайну твар най-
труднійше по раз другий розпізнати в товні. Однак
сегоднішня справа вимагає поспіху.

— Від чого отже хочеш зачати? — спитав я.

— Від закуреня файки. Сей случай вимагає нов-
них трох файок тютюну, а я прошу тебе Ватзоне,
щоби ти до мене через 50 минут нічого не говорив.

По тих словах заглубив ся у фотелю, підніс ко-
ліна майже під сам ніс, примкнув очі, підчас як його
файка сторчала неначе кзюв якогось особливого
пуга. Я гадав, що він заснув, отож і сам трохи за-
дрімав ся, але параз скочив він раптово, як чоловік,
котрому впаде якась гадка до голови і положиє файку
на коминку. — Сьогодні по обіді грає Sarassate в галі
St. James — сказав. — Як гадаєш Ватзоне? Чи твої
пацієнти дадуть тобі спокій на кілька годин?

— Не маю сегодні нічого робити. Моя практика
забирає мені загалом мало часу.

— Но, то бери канелюх і ходи зі мною. Підемо
наперед через City, потім на снідане, а потім підемо
на концерт. Як виджу, заповідає ашш дуже багато
німецької музики, яку волюблю від італійської і французь-
кої. Отже ходім товаришу!

Підземною желізницею дійшли ми аж до Al-
dersgate, звідки була вже коротка дорога на Coburg-
Squar, терен тих незвичайних приключень, що їх нам
рудоволосий клієнт власне оповів. Є се мала площа,
темна і у найвишій степені заведбана. Із чотирьох
сторін окружали її мрачні двоетажні кам'яниці, а по
середині був невеликий травник, на яким нужденно
животіло кілька бобкових корчів в безперестанній борбі
з густим димом і мокрим повітрям. Три позолочувані
галки і брунатна вивіска, на якій білими літерами
було вмальоване „Джабс Вільзон“, спровадили нас

борчу реформу на основі загального права голосування не лиш для мужчин але й для жінок. Додати треба, що фінляндський сенат не є інституцією виборною, але складає ся із іменованих осіб. Ось так одна частина рос. держави ввела у себе новітнє виборче право.

РАДА ДЕРЖАВНА.

По пос. Адлері промавляв пос. Штерберґ. Пос. Штерберґ (дикий Чех) полемізує в „крепких“ словах з правительством, з соц.-демократами і з др. Адлером; він твердить, що виборча реформа вийшла-б на користь лише соц.-демокр. і молодочехів і заявляє ся за реформою конституції, в змістлі виводів ґр. Дідушицького.

Пос. Ончуд заявляє, що одинока справедлива засада в виборчій реформі, се рівновага між славянськими і не-славянськими мандатами. Дальше домагає ся побільшення числа мандатів на Буковині о два, або що найменше о один, як також поділу мандатів по містах в той спосіб, щоби була певність вибору так для Німців, як з другої сторони для Жидів. — На сім скінчило ся засідане у суботу.

Відень 13. На початку нинішнього засідання парламенту згадав президент палати Феттер про страшний катастрофу, яка дучла ся в Курієр і вносить, щоби поручити президентові міністрів, аби за посередництвом міністерства справ заграничних виразити французькому правительству найглибше співчуте. По односторонній згоді на се приступила палата до дальшого першого читання предложена виборчої реформи.

Вістки із російської України.

В неділю 26. лютого в Таросові роковини в дуканівському народному театрі в Київі виставляти меть ся „Невольника“ і „Жалібний марш“ (музика Лисенка, присвячена до дня роковин Т. Шевченка). Хоч сього не буде на афішах, все таки ся вистава зістане ся Шевченковим святком і „Жалібний марш“ виконають хори в українськ. убраню. Святко устроюєть ся гуртком під управою д. Самійленка. — 4. марта відбудеть ся у Полтаві Шевченківський вечір. — Роковинам Т. Шевченка посвятили окремі чч. „Гром. Думка“ і „Шершень“, який до того ще й прикрашений пригарними ілюстраціями.

У Київі відкрито сими днями етнографічно-артистичну виставу — хоч, що правда, вистава ся заслугує краще на імя української етнографічної. Вистава ся щиро-українська, бо зібрана на території України і складаєть ся з виробів українського люду. Жалкувати треба, що із всіх промислів, що існують на Україні, на виставу попали ся лиш деякі, як наприклад: ганчарство, ткацтво, вишивання, вирізування із дерева, за те не має зовсім роботи українських боднарів, ковалів і т. д. Далі на виставі дуже багато річей, що не складають якогось промисла, а служать більше для задоволення естетичного смаку України і свідчать про артистичну творчість українського народу (писання, малюнки, фотографії, стільні проекти). Кожде українське село має по часті свій домашній артистичний промисл — та працюючи одинцем, куретарі не мають перед очима ні гарних зразків до перенимання, ні найкращого знярядя, що уживаєть ся в його промислі, і користують ся в своїй роботі тими нездатними

способами, яких він навчив ся від свого батька чи від якого сусідного майстра. Комісія, що устроїла виставу, поставила своєю метою показати звязки самих ріжних українських народних виробів і тим пособити розвитку кустарного промислу, що може стати дуже користним підручним заробітком у селянськ. господарстві. („Гром. Думка“).

Петербургська „Страна“ доносить, що арештованому в грудні українському писателю Сергієву Євренову грозить висилка до архангельської або вологодської губернії.

Політичний перегляд.

Угорщина по 19. лютім. Бар. Феєрварі перепровадив реконструкцію кабінету, покидаючи на місце уступивших нових трох міністрів: Др. Франц Гегелує, міністер фінансів, др. Юл. Тост, міністер просвіти і віроісповіданя, Пац, міністер гонведів. Феєрварого увільнено від управи міністерства фінансів. Лукач і Віхар дістали відставку з признанем вірної і пильної служби. — Преса дивить ся на перемену, як на перемену політичного курсу, котрого до тепер держало ся правительство. — В помешканю Кошута відбула ся оводі нарада, в котрій взяли участь бувші послы ґр. Апоній і ґр. Батіній. Нареди вели ся над справою виготовлення нової програми партії незалежності, в котрій загальне право виборче має заняти значне місце. — Бар. Веселеній творить нову політичну партію, котрої збори мають відбутися сього тижня. Ся партія буде стояти за ідеалами видвиненими в 1848. р. Чи ся партія позістане в звязи з коаліцією, поки що ще не знає. — Бар. Банеї, побачивши, що по вступленю з коаліції став політично самотний, постановив рішучо уступити зовсім з поля політичного.

Кріза в Сербії. Безпосередно по ухвалі скупщини, що не можна заключати з Австро-Угорщиною ніякої провізорій торговельної без угоди в справі вивозу худоби, сербський кабінет Стояновича подав ся до дамісії, бо Австро-Угорщина сиротивила ся такій ухвалі. Ся подія проволікла знов заключене провізорій. Король покликав до себе сербських послів з Відня і Риму і приймає на аудієнцію членів поодиноких членів парламентних сторониць. — Говорять, що має бути утворений коаліційний кабінет з молоді і старорадикалів, котрого найближшою задачію буде заключене провізорій з Австро-Угорщиною, щоб улегшити вивіз із Сербії до Австро-Угорщини. — Послдіні вісти доносять, що делегати обох партій радили ся над утворенням спільного правительства під проводом одного з молодорадикалів.

Міністерська кріза у Фанції. На засіданю палати депутатів виїс 9 марта деп. Пільзон з правничої інтерпеляції в справі кровавих подій при інвентаризації Беший, які мали ось такий перебіг: підбурені своїм парохом оліманські селяни вже давно були приготівані на приняті урядників, що мали списати інвентар. Урядники явили ся в асесментній війсковій, та не найшли спершу ніякого опору, але як вони увійшли вже до костела та почали урядоване, напала на них товпа, зложена з 300 людей. Урядники хотіли утікати, та всюди забарикадовано, товпа догонила їх. Тоді син одного урядника, молодий студент, просив товпу, щоб щадила його батька, та підбурені селяни стали собі з нього кнті. В виду сего нападення

етратив голову і стрілив 3 рази у товпу. Товпа утікла. Олан урядник погиб а другий потернів тяжкі рани. Над інтерпеляцією розвязала ся довша дискусія, в котрій з лівничі вказувано на підбурюване зі сторони євнєнних, інспірованих з Риму. — Жкадано також, щоб продовжено термін інвентаризації поза 15. марта. Президент кабінету заявив, що не може згодити ся на продовжене терміну інвентаризації і мусить опирати ся на уставі, однак буде старати ся робити се осторожно і з тактом. Приймає дневний порядок п. Перета, котрий похваляє заяву правительства. Палата депутатів відкинула сей порядок 267 голосами проти 234 — отже 33 голосами. Рувієр заявив, що в виду сего правительство не має жадного інтересу в дальшій дискусії. По тих словах опустив з міністрами салю. По сім вручив Рувієр президентови Фалієрови дамісію цілого кабінету. Фалієр дамісію прийняв. Сарієн прийняв місію утворення нового кабінету і відбув в тій справі конференцію з Бріаном, який прийняв пропозицію вступити в кабінет. Бріан ждає рівночасно, щоб йому віддано теку міністерства віроісповідань, dlatego що він був автором закону про розділ держави від церкви і референтом сеї справи в палаті. Відтак прийняв Сарієн колишнього міністра просвіти Жоржа Леґує, теж рішиз ся прийняти жертвовану мін. теку. Відтак конферував Сарієн з Клеменсо.

Ювілейна вистава у Букарешті.

Дня 9. с. м. відбуло ся під президією ц. к. гофрата Йогана Фекеге де Велефалля нарада буковинських інституцій в справі ювілейної вистави в Букарешті. На нараді брали участь, представителі Видлу краєвого, міста Чернівців, Краєвого правительства, Дирекції фінансів, Краєвої Ради господарської, Палати торговельної і промислової, Промислової державної школи з Краєвого товариства для руху чужинців і виставового комітету буковинських Ромунів. На нараді постановлено утворити краєвий буковинський комітет.

Комітет сейчас уконституовав ся і вибрав на президента гофрата Ульмана, властителя більшої пошлости Модеста Грігорча, віцепрезидента Ради культури краєвої Антона Лукасевича, бурмієгра др. Райса і президента Промислової Палати Лінґенгана яко заступників президента. На секретарів покликано радника адміністрації др. Вольфа і секретара Торговельної палати др. Віґайцого. Яко делегатів до австрійського державного комітету вибрано побі і членів президії, ще члена вид. краєвого д-ра Луку і старосту Якова Мікулі. Комітет відбув засідане і оголосив комунікат в котрім оповіщає, що Австрія постановила загально взяти участь в ювілейній виставі в Букарешті, а то з тої причини, що Австрія завогди стояла з Ромунією в торговельних зносинах і в її інтересі лежить сі зносини удержати на дальше, а до сего може не мало причинити ся участь в виставі. Обешку вистави переняв на себе комітет, котрий завязав ся у Відні, він також постараеть ся о уряджене особного павільону для Австрії. Від себе звертаєть ся буковинський комітет із зазивом до всіх інтересованих, щоб найдалше до 10. цвітня зголосували до президії буковинського краєвого комітету (для вистави в Букарешті) в Чернівцях свою участь в виставі в Букарешті.

до дому, де мав свій інтерес наш рудий клієнт. Шерлок Гольмс задержав ся перед домом, перехилив голову на рами і почав дуже докладно і подрбно оглядати його з усіх сторін. Потім пішов повільним кроком здовж улиці аж на ріг, приглядаючи ся з осібна кождому домови. Врешті завернув під склеп Вільсона, ударив кілька разів пальцею о брук, а потім застукав до дверей. Отворив йому якийсь оголений, молодий чоловік і почав запрошувати до середини.

— Дякую — сказав Гольмс — я хотів тільки просити о пояснене, куда можна дістати ся на беріг Тамізи.

— Третя улица на право, четверта на ліво — відповів субект і швидко замкнув двері.

— Притомний чоловік — зауважив Гольмс, як ми вже вертали. — Знаю дуже мало людей в Лондоні, що є так безличні, як він, а що тичить ся зухвалости, то перевисшає всіх. Чув я про нього не одно.

— Мабуть — додав я, мусить грати важну роль в тайній клубу рудих. Ти пукав правдоподібно до склепу, щоби його побачити.

— Не його.

— А кого-ж?

— Його сподні на колінах.

— І що-ж ти увидів?

— Те, чого сподівав ся.

— Длячого пукав ти о брук?

— Любий докторе! тепер треба уважати, а не тратити час на балакане. Має шпигунами в неприязельскім краю, а до того дуже мало знаємо розклад площі Кобурґа. Ходить тепер о те, щоби перевірити дом, лежачі з задю.

Як ми опинили ся по другій стороні перії домів, представив ся нам зовсім инший вид. Ми вступили на головну артерію великоміського руху. На улиці

дудніло від їдучих сюда й тудя поїздів, а тротоари роїлись від пасантів.

— Зачекай хвилю — сказав Гольмс, задержуючись на розі і поглядаючи бистро на рад кам'яниць. — Хтїба я вбиту собі в пам'ять порядок домів. Се моя слаба сторона, що рад би пізнати Лондон навіть у найменших подробицях. Отже: Mortimer, трафіка, бюро денників, філія англійського банку, вегетаріанська реставрація і фабрика повозів Ме. Фарланес. Звідсіля починаєть ся нова перія. А тепер я готов Ватзоне — можемо йти на концерт, а перед тим на скромне снідане. Підемо в країну тонів, де все лагідне і гармонійне, де нема рудоволосих клієнтів ані загадок, що завертають нам голову.

Мій приятель був великим аматором музики і при тім був сам музикальний, а навіть цитрохи композитор. Через ціле полудне сидів у захваті і прислухував ся музичним продукціям. Ніхто й не повірив би, що се лагідне, усміхнене лице і розміряні очі належали до Шерльона Гольмса, першого із поміж кримінальних агентів цілої Європи. В його особливім характері лучало ся часто таке роздвсене цілої істоти. Часами задавав я собі питане, невже як раз се ціле його бистре в помічєнях поліційне успособлене не має жерела в тій поетичній фантазії, що об'являла ся звичайно в його чинностях. Його еластична натура була в стані перейти із періоду найбільшої острості до найбільшої енергії і я добре знав, що чим довше він мряв розтягнений ліниво в своїм фотелю, тим більшою була відтак його сила і бистрота. Тоді нападла його якась дика охота слідження злочинів, а його внески і постанови являли ся деколи ясновидженем. Хто не знав методи його діланя, мусів глядіти на нього з подивом, як на чоловіка, що знає більше, як знають инші люди.

Отже коли я глядів на Гольмса розмірного му-

зикою, находила на мене безперестанно гадка, що біда тим злочинцям, якими займаєть ся він небаром.

— Ти, докторе, певне пішов би домів, — сказав, як ми вийшли із концертної салі.

— Так є, маю полагодити деякі інтереси.

— І я також маю справу, що займе пару годин часу. Історія із Coburg-Square дуже поважна.

— Длячого поважна?

— Там приготуваєть ся тяжкий злочин. Однак маю деякі причини припускати, що іще в час запобіжимо. Справа буде однак тим трудніша, що сьогодні неділя. Сьогодні вечером буду потребувати твоєї помочи.

— О котрій годині?

— Вистарчить о девятій.

— Отже о 9 йй буду на Backerstreet.

— Добре. А прошу тебе, візьми револьвер з собою, бо афера дуже небезпечна. Кивнув мені головою на пращане, завернув в сій хвилі і щез в товпі.

Знаю добре, що я не дурнийший від инших людей, але побіч Шерльона Гольмса дізнавав завсїгда певного упокореня. Також і в сім случаю чув все те, що і він чув, видів те саме, що і він, а прецінь його слова вказували, що він находить ся вже на властивім сліді злочину, тоді, як мені представляла ся ціла справа все іще темною і нерозмотаною. В повороті на Kensington розважив я іще раз цілу історію рудого писаря аж до часу наших відвідин на Coburg-Square і значучі слова Гольмса при пращаню. До чого ся нічна прогулька? Для чого маю бути озброєний? Кудя підемо і що там побачимо? Гольмс дав мені вказівку, що той гладко обголений субект є небезпечним злочинцем. Над тим всім розгадував довго, аж врешті знеохочений постановив очікувати ночі, що певне принесе розвязку загадки.

Було вже чверть на дев'яту вечером, як я вий

Телеграми „Буковини“.

Дня 13. марта 1906.

Одеса. В селі Романівці напала шайка на дідича, домагуючись від нього гроша під загрозою смерті. Поліційного урядника, що спішив на поміч, ранено. Вандити, як їх арештовано, заявили, що вони комуністичні анархісти.

Гельсінгфорс. Збори, на яких явилось 1500 осіб конституційного союзу робітничого, заявили єдиноголосно проти страйку.

Ленс. Вчорашні заходи провітрювання лишили ся без ніяких наслідків.

НОВИНКИ.

Чернівці, 13. марта 1906.

Національна Рада Русинів на Буковині, зібрана на засідання дня 10. марта с. р., по переведеній дискусії в справі виборчої реформи рішила звернути ся через пос. Єр. Пігуляка до Руського клубу, щоб він ужив свого впливу на те, аби при виборчій реформі розграничено виборчі округи на Буковині так, аби буковинські Русини дістали можливість вибрати п'ятьох послів до ради державної. Даліше заложено протест проти того, аби рускі громади були приділені до румунських виборчих округів. Крім сего рішено завітати нашу суспільність, щоби вона на вічах, які повинні відбуватись даліше, ставила як-раз такі жадання до правительства. — Оповідуючи єї рішення, вважаємо за відповідне констатувати, що інформації, які подав вчора орган політичних і торговельних промисловців волокши „Buk. Lloyd“ про переднісліне засіданє „Нац. Ради“ так в цілості як і в подробицях є ложні і свідчать лише ще раз про пущеність зброї, якою радіб воювати грошолупівські лідари проти політичної організації Русинів і єї провідників.

В православній дівочій школі в Чернівцях перетягають учительки-Румунки під проводом перекладачки-катехиза руских дівчат до румунських клас. Се-му спротивили ся учительки-Русинки на підставі статута, який приписує виразно, що дівчї вписує ся до тої класи, якої викладову мову вони згають. Сей опір учительок-Русинок не в смак румунізаторам і вони придумали спосіб німстити ся на одній учительці тим, що вона мала обидяти Румунів. Теологі-Румунки схищуть за нею на улици, ганьблять єї, а румунізаторські газети то само. Учителка убігає ся до суду, та тут стає свідком поліцей-Румун, що мимоходом мав чути, як вона обидяла румунську націю. Найцікавіше при тім те, що брат єї учительки кацап тай вона твердих „убьждєній“, а теперішні союзники Румунки нападають на них так люто, що навіть „Народна з-Радя“ заговорила про фанатизм румунський, хоч „Voinea porocului“ кидє ся нібито на учительку „у к р а й н у“, на галицьких зайдів, на злишність руских клас в прав. дівочій школі, що прав. релігійний фонд румунський і т. д. Але й се не переконає кацапів, що вони малі румунізаторам тільки на те, щоби ними побивати все, що на заваді румунізації навіть, хоч би воно було кацапське.

шов з дому і через парк Oxfordstreet опішив до мешканця приятеля. Два фіякри стояли перед домом на Bacterstreet, а як я увійшов на сходи, долетіли до мене чужі голоси із помешканя Шерльока Гольмса. Я застав його на оживленій розмові із двома людьми, з котрих один був знавий мені попередно Петро Джонс, поліційний урядник, а другого худого, високого пана, в чорнім сурдугі і капелюсі не знав я зовсім.

— Отже ми в комплекті — сказав Гольмс, запинаючи сурдуг і здимаючи капелюх з кілка.

— Гадаю Ватзоне, що пан Петро Джонс із Scotland-Yard (головний поліційний уряд в Лондоні) є тобі добре знавий. Проте позволь, що представляю тобі пана Меріватер, який буде нам товаришити в пічній прогульці.

— Так ми знова найшли ся на польованю, пане доктор — говорив Джонс — наш приятель уміє обходити ся зі звіриною. Не потребує нічого до помочи, хіба тільки старого поліційного вижла — так як в сїм случаю мене.

— В кождім разі маємо тепер намір заповнювати на грубошого звіра — зауважав пан Меріватер з ідиличним тоном.

— Спустім ся лише цілковито на пана Гольмса — сказав поліційний агент — він має свої найрізномірніші штучки, які що правда, уважаю деколи дуже фантастичними і теоретичними, але вони доводять його звичайно до ціли. В нїм сидить слїдчий геній. Годї заперечити, що він кілька разів злочинців вислїдав швидше від лондонської поліції.

— Як ви так говорите, пане Джонс, то я цілком спокійний, сказав Меріватер. — Признаю однак, що в сїй хвилі булаби мені далеко приємніша моя звичайна партія тарока. — Від 27 лїт се перша неділя, в якій я мусїв лишити гру.

— Мені здаєть ся, сказав Шерльок Гольмс, що

Ще про німецькість черновецького університету. Вєй зм'ягана жидівських студентів чернов. університету в ціли офіційного признання окремішности жидівської нації йшли досі на маре. У нас числїть ся їх до Німців хіба в тїй ціли, щоб штучно випробувати число Німців на чернов. університеті, яких є дрібна жмїнка. Щоб себе охоронити перед таким насильним вивесуванєм до німецької національности, виписали майже всі жидівські студенти черновецької alma mater при сего-річних весняних виписках як свою матерню мову — руску, а деякі румунську. Коли вже мова про наш університет, то годї промовчати й се, що від якогось часу зазначає ся робота деяких німецьких шовіністів, наді-лених чинами унів. професорів, цїхама, які хіба брайно не личать достоїнству мужів науки. Вєім у тямї те, як віднесли ся німєцкі професори чернов. університету до львівських сецесіоністів, не забуло ся ще й недав-них шовіністичних постанов для ректора супроти збо-рів венімецьких товариств студентських. До сказаного приходить ся тепер занотувати ще й таке: нашому студентови, найпаче правникови, стає важче відповісти вимогам своїх нїм-христ. екзаменаторів, чим верблюд-дови пролізти нгольне вухо. Чи се має бути засобом до того, щоб не допустити краєвих народів до вико-вання власних урядників, якіб розуміли врасше його потреби, як всякі зайдї із нїм. провінцій? Як так, то роля „учених“ чернов. університету хіба — неза-видне unicum.

Черновецька торг. промислова палата рішила на своїм передучорашнім засіданю приступити на зазив солянгородської палати до спільної акції, щоб при виборчій реформі зацєпнити в парламенті заступництво торговельно-промислових інтересів.

Страшна катастрофа. В копальнях угля Курієр дучала ся дня 10. марта с. р. страшна катастрофа. Наслїдком вибуху газів наступила експлозія, при котрій погубило до 1204 людей. Три шахти, котрі є місцем катастрофи, обхопив огонь. З 1795 робітників, котрі спустили ся рано до шахт, ледви 591 вернуло на світ, а в прочих лишила ся тільки надїя, що їх дасть ся виратувати. Однак надїя на ратунку доволї слаба, бо гази де дають приступити до засипаних місць і можливо, що вже подусли робітників, котрих не позбавили валючі ся підземні руштованя. Між робітниками страшно замішанє, котре не дасть ся описати. Звістка про катастрофу наспіла до Парижа і зробила в палаті страшно пригноблюче вражєнє. Президент республіки вислав до Курієра ординансе-вого офіцера, щоб виразив дїткеним нещастєм його співучасть в смутку. Около 8 ої години вечером видобуто з шахт кількох інженерів між ними шефа ін-женерів Леїта і інженера управляючого шахтами в Ленс, Діноар. По довгих зусиллях удало ся обох близьких смерті через удущєнє привернути до життя.

Карна розправа против студ. філь. Наполеона Бігаро, обжалуваного державною прокуратурою за звісне побитя поліційнта Правса о злочин публич-ного насилья, (§ 81) провини легкого ушкодження тіла, (§ 411), обиди сторожи (§ 312) і фальшивого мельдованя, (§ 320) відбула ся вчєра перед карним трибуналом, в якого склад входили сов. Альбеку, як предсїдатель, і со-вітники Калитовський, Ісеческул і Мержівський, як воганти. Державну прок. заступав субот. Балїан. По переведєнє розправи, яка затягнула ся до пізнього вечєра і оборонї адв. д-ра Теодота Галїна, признано обжалуваного винним тільки переступленя за-кона против пиятєства і засуджено на 30 днів арешту зглядно 300 кор. карі.

незабаром переконаєте ся, що сьогоднішня гра буде йти о дуже високу ставку і достарчить вам багато вражєнї. Для вас, пане Меріватер ходять тут що най-меньше о 30.000 фунтів, а для тебе Джонс о чоло-віка, що ти хтїв би його радо побачити на шибеници.

— Так, так, той Джон Клай — перервав агент, — убийник, злодій, фальшивик монет і векслів, а при тім іще молодий чоловік, то вирафінований злочинець. Нї одному лондонському лотрови не наложив би я так охотно кайдани на руки, як саме йому. Впрочім се дуже цікавий чоловік, той Джон Клай. Його дїд був князем, він сам є ув'язнєним слухачем університе-тї в Етон і Оксфорд. Має голову на карку і виправні руки. Звичайне подибуємо тільки слїди по нїм, а його самого ніколи. Від кількох лїт я на його тропі, а мимо того годї менї було піймати його на горячїм вчїнку.

— Гадаю, що буду мати приємність заїзнати тебе особисто з тим зайдаком — запевнив Гольмс. Я також мав вже до діла із Джоном Клай і годжу ся з тобою, що сей драб знає своє ремєсло. Однак вже доходить 10. год. і найвєщний час удати ся на місце. Як панове схочєте сїсти в першїм повозі, то я з Ват-зоном займу другий.

Мій приятель не був у повозі нї дрібна розмов-ний. Сидїв витягнений і підтигав цївголосом мельодїї, що їх чув на концерті. Ми перєїхали цілий лабіринт ясно освїтлєних улиць і опинили ся вкїнци на улиці Faringdon.

— Ми майже у ціли — сказав Гольмс. Меріват-тер є директором банку і має особистий інтерес в ці-лій справі. Я уважав за відповідне заїзнати також і Джонса. Се чоловік дуже порядний, але за те скін-ченний дурак в своїм званю. Однак має дуже важку прикмету: є відважний до крайности, а його раз ді-стане в свої руки, того не випустить із них легко. Отже ми на місцї, а вони оба вже чекають на нас.

(Конець буде).

Поліпшенє авансових відносин почтових уряд-ників маніпуляційних. Як доносять саме тепер покін-чено в міністерстві торговлі праці, котрі мають на ціли поліпшити відносини почтових урядників мані-пуляційних VII. і VIII. рангів. Побільшенє число урядників у вєїх округах дирекційних, а зреалізованє сього плану розложено на чєтри роки. Коли дотє-пер скїлєність вєїх місць в VII. ранзі вносила 41, а в VIII. ранзі 513, побільшить ся їх число до 55, зглядно 650, так що перєсїчно число місць зростє о 30 проц. Се поліпшенє відносно буде роздїлювати ся рівномірно від 1906 до 1909 р. так що 1/4 сього пла-ну увїйдє в жите вже сєго року. Само собою розу-мїєть ся, що значнє побільшенє місць в вєїсих ран-гах виланє на постуи урядників IX. в VIII. рангів. Рівночасно провадїть ся тепер в центральных уря-дах наради в ціли поліпшеня відносин в низших рангах.

Смерть Євгена Рїхтера. Євген Рїхтер, одна із визначних особистостей німецького парламентаризму, уродив ся 1838 р. в Дісєльдорф. Публичну діяльність розпочав в конституційнім соїмі північно-німецьким в р. 1867. Від 1871 р. належав до німецького парла-менту і до пруського соїму і був провідняком партїї вільнодумних. Коли в 1892 р. наступив в партїї роз-лом, більшість уложила є під проводом Рїхтера яко „Freisinnige Volkspartei“. Рїхтер, даровитий бесїдник, добрий знаток скарбово політичних справ і спосібний публіцист тішив ся великим розголосом особливо в лїтах сїмдесятих і вісїмдесятих.

Музей морєзнавства в Берліні. Дня 5. марта посвєчено музей морєзнавства на університеті в Берліні. На посвєченю були присутні: цїсар Віль-гельм з князем Монако, міністри Шгудт і Тірпїц, ре-презентанти свїта ученого і маринарів, міністерства просвїти як також предстєавителї свїта фїнансового та многих мієг. Проф. др. Дригальскї виголосив про-мову, в якій винєсєнє задачу музею і інститута для морєзнавства, і згадав теплыми словами помершого проф. Рїхтгоєна. Описля наступила демонстрация свїтляних образів, що єя відноєли до морєзнавства.

Оповідки, іменованя і т. п.

Новий видїл в буковинській палаті лікарській. Дня 11. лютого відбули ся вибори нового видїлу в лікарській палаті. Чєленами палати вибрано: Д-ра Во-лодимира Філіповича, д-ра Евдокїєса Проконо-вича, д-ра Давїда Ангавха, д-ра Мозєса Шєрєра з Чернівцїв; д-ра Ізидора Рунєса з Садагуря; д-ра Са-льомона Вебєра з Радівцїв; д-ра Давїда Зайновльда з Сторожинци; д-ра Отона Бїндєра з Сучави; д-ра Отона Влума з Кїмпольоня. Яко заступників вибрано Бронїслава де Маєрєского, д-ра Норберта Нусбаума, д-ра Константина Клімєа, д-ра Озїєса Гєйха з Чер-нівцїв; д-ра Леона Гутшнєєра з Лужан; д-ра Мозєса Гєбєра із Серєту; д-ра Йонаса Рудєрфєра з Будина; д-ра Людвіка Лютїнгєра і д-ра Самуєля Рудїка з Чернівцїв.

Цїсарська санкция. Цїсар санкционував законо-проект, ухвалєний соїмом княжєства Буковини, ко-трим признано громадї Сєлетин, радівєского повіту, право визначати оплати шушасові в означєнім окрузі.

Запомоги. Ц. в. Міністерство рільництва асїгну-вало Виділови краєвому кн. Буковин, як рату з державних причинків на першїй пїврік 1906 р., а іменю для краєвої середної школи рільничої в Чернівцях 3.000 К., а для краєвих шкїл рільничих в Радівцях і Кїцмани 5.000 К., разом 8.000 К., Радї культури краєвої кн. Буковини асїгнувано також на першїй пїврік 1906 принадаючі частини державної субвенції: 1. На удїленє стаєпендій для бїдних і пильних уче-ників краєвої рільничої середної школи в Чернівцях 5.000 К. 2. Для удержаня курсу садівників 550 К. 3. На вандрівні виклади з рільництва 500 К. Разом 1.500 К.

„Руска сєлянська бурса“. На бурсу прислали: Всєч. о. Теофїль Драчинський з Товтрів 6 К. і кільк-наїцять колачів з парастасу, Ви. п. нотар Попович з Станівцїв 2 К., а п. суд. секретар М. Коралєвич обдарував бурсаків убранєм. Всїм добродїям складає сердєчну подяку П. Яким, управитель бурси.

Із штуки і літератури.

Ucrainica по чужих часописках. В 4 і 5 числї „Deutsche Monatschrift“ Berlin подав п. Otto Höltsch свої замїтки і вражєня з Галичини під заголовком: „Eine Ferienreise durch Galizien“. П. Otto Höltsch подорожує в верєсєні і жовтєні 1903, щоб пізнати національний рух Русинів. — В ч. 52 загребєского „Pokret-y“ помістив п. М. Левачик статю п. з.: „Ukrainisce i izborna reforma“. — В 30. ч. „Ogłoseni Живни“ помістив д. И. С—ный статю п. з. „Общественно-историческое значение поэзии Т. Г. Шевченка“. — В 46. ч. „Подолїя“ є статя д. С. Д. п. з. „Памяти Тараса Григорьевича Шевченка“.

Репєртоар чернов. мїйського театру. В вїсторок дня 13. с. м. по раз другий „Der Privatdocent“, в сєреду дня 14. с. м. комєдия Сарду „Madame sans gene“, в чєтєрє дня 15. с. м. оперєта Оєєнбаха „Orpheus in der Unterwelt“ (бєнєфіє Піхлєр). Незабаром виступити мє в тутєшнім театрі як гїстє вїдєньскї артист Жїрарді.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюєся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсами марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Глібока відбудуть ся дня 22 марта с. р. о год. 2 з полудня в сали рускої Читальні з слідуєм порядком: 1) Звіт касовий за рік 1905 2. Розділ чистого зиску. 3. Вільні внесення. — *Куминський*.

Весняні загальні збори каси позичкової і щадничої в Товтрах мають відбутися в неділю 25. марта 1906 о 1 год. сполудня в домі читальним з отсим порядком днєвим: 1. Провірене біланеу за р. 1905 і 2. Вибір касиєра. В. Слободан, нач.

Загальний весняний збір каси позичкової і щадничої для громади Руского-Баянлова, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою відбуде ся в неділю дня 25. лат. марта с. р. в шкільній кімнаті о 2-й год. по полудни з слідуєм днєвим порядком: 1. Отворене збору. 2. Прочитане протоколу з послідного загального збору. 3. Справоздане касове за рік 1905. 4. Ухваленне платні касиєра. 5. Вильосоване одної третини надзорчої ради. 6. Вибір нового начальника. 7. Підвешенне стони процентовой. 8. Вільні внески. Н. Тушак, начальник.

Загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Балківці відбудуть ся дня 25. марта с. р. о 2 год. по полудни із звичайним днєвим порядком. Г. Коропка, нач.

Весняні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Мігучени стов. зар. з необ. пор. відбудуть ся в неділю дня 25. марта с. р. о 1-й год. по полудни в шкільнім будинку з слідуєм порядком днєвим: 1. Справоздане касове за рік 1905. 2. Підвешенне стони процентовой від позичок і вкладок щадничих. 3. Вильосоване і вибір 2-ох членів старшини. 4. Доповняючий вибір ради надзорчої. 5. Запштана і пошене. С. Букатар, заст. нач.

Найліпші насіння огородини і цвітів як також бураків для худоби має на складі **ЯКІВ КОФЛЕР** в Заліщинах. Ціни на жадане даром. 34 1—3

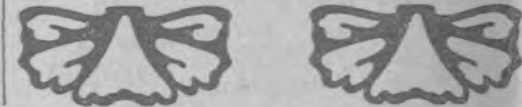
Великий щоденний український часопис **„СЛОБОЖАНЩИНА“**

Почне виходити у Харкові 1-го марта 1906 року.

Передплата: на рік 8 карб., на пів року 4 кар. 50 к., на 3 місяці 2 кар. 50 к., на місяць 90 к., окреме число 5 к.

Контора Реданції Харків Скобелевська 9.

Редактор-Видавець
Микола Міхновський.

Знамениті Ваги господарські і до важеня худоби.

Бези хочете дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарських

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 киль. разом з передніми колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Лocomобілі, Молотілки, Січкарки, і взагалі всілякі знаряди господарські.

Ксатальсоги на жадане даром. 23 (6—30)

Всілякі сикавки огнєві і до огороду.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Наймоднійше етаблісема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок
гот. „під чорним орлом“

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтй. — Убори зладжені після найновішого крою.

Сталі ціни, марковані на кожній штуці. 90 (22—24)

Діточа гардероба — се спеціальність.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувані. Самостійна продаж каньска обув Гаттавай фірми Soule & На для панів, пань і дїтй із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

а фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, амерингтон в Босгоні. Найбільший вибір обуви, Chevreaux, америк. Bokscaif, із сатанованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів у Відні, Josef Pichlers Söhne в Грацу, Giuseppe Fratello Alessandro в Іта-

люхів в п. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino aly. Найновіші циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, в шовку, піки, вестіру і п. модні ковчарники, маншети і хусточки до нося.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вклатки кожного дня, крім неділь і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриті дахів бляхою або череном уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносила все 6 проц.

Вклатки можуть вклатати також не члени.

Вклатки виносять 31. грудня	К	2,072.928
Позички уділені	„	2,042.615
Уділи членські	„	162.127
Фонд резервовий	„	30.288
Цінні папері і льох.	„	257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкви, бурси і инші добродійні ціли вже над 40.000 корон.

(—)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Lierusstraat. (BELGIA.)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (21—36)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.
В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ДВА СВІТИ.

(X) Новий світ — Америка, що своїм ладом громадянським і світоглядом прямо діаметрально відбігає від того, що уважають за добру монету Європейці, наскрізь проняті традицією й пересядами, вводять нас в подив не одною справою. Погляньмо хоч би на організацію такого великанського підприємства як фабрика кас — National Cash Register Co in Dayton в стані Огіо. В сій підприємстві є зайнятих 800 людей. Про обем його забудовань дасть деяке поняття те, що в ній є 140 тисяч шиб, 117 каток сходових, 10 тисяч газових світел і 255 ляма дуківих. Для полегдженнн всего обороту підприємства служать 175 телефо-нів, а 500 машин до писаннн висилає що день в світ 5000 листів. Про се, що те підприємство має цілу армію агентів, хіба й не треба згадувати. Доволі буде мати на увазі вже й се, що в Новім-Йорку, Чикаго, С. Луї, С. Франціско і Бераніні окремі школи для заступників тої фірми, де вони вчать ся штуки продавати. Кілько почуття одвічальности, точности і розуміннн свого обовязку треба, щоб таке підприємство могло правильно функціонувати? Якого широкого зміслу треба, щоб його вести?

Та се не головні питоменности фабрики д. Джонса Петерзена, які випрочіє є для Європи чистою невідальщиною. Він має ще й те глибоке переконанне, яке на практиці зовсім виправдує ся, що добайливість о розвиток фабрики повинна обнимати й стараннн фабриканта о добро своїх робітників. Д. Петерзен, переводячи сю думку в житє, не прибирає ніякої пози добродія, що ось то обдаровує своїх робітників, тільки явно акцентує се як умовіє для розвитку свого бізнесу. Правда, який прозаїчний Американець супроти опікунів робітників і мужиків у Европі, а передовсім таки у нас?!

Головно подбано у фабриці Петерзена о гігієнічні вимоги робітників. Заводи побудовано серед великого парку із жалїза і шкла. Всі компанії всні, просторі і чисті. Чистоти в будинках береже 80 білошрибраних муршнів, що мияють що дня долівки в кімнатах, а 20 людей переширає день у день 35 тисяч хустин, фартухів і т. д. що їх вживають робітники при роботі. Окремий урядник контролює що години стан температури по кімнатах. Для чистоти людей уда-

джено 120 тушів і 73 купалень, яких можуть робітники уживати навіть підчас роботи. Щоб удержувати рівномірний обіг крові в організмі та привернути функціонуваннє усіх мязів, відбувають ся що днини по дві десятихвилинні тілесні виправи, які ведуть окремі учителі. Підприємство подбало також про дешевий та здоровий харч робітників, які обїдають разом у величезній „добродійній галї“, окремо від 200 урядників, які їдять в своїм льокалі. Для робітників удержує ся власний шпиталь із окремими доглядачками хорих і лікарями. Про піскованнє хорих читає ся окремі ленції, а до того кождий підмайстер вміє обовязково давати першу поміч у нагалих випадках.

У сій фабриці дбає ся не тільки про здоровлє, але й про просвітту робітників, які можуть користати із великої робітничої бібліотеки, що зложена в шафах, які можна перевозити із одної галї до другої. В пяти бараках, у яких робітники відпочивають по праці є крім відпочивалень і покоїв до куреннн також читальні із найдобірнішими часописами. Для поули і покріпленнн робітників улажує ся збірні прогульки, як се зроблено на виставу в С. Луї; тамтого року в серпни розтаборила ся була ціла фабрика на десятих днів над берегами гуронського залїву. Про заходи, щоб побудати творчість робітників й не згадуємо, бо вони в виду сказаного вище є зрозумілі самі через себе.

Оттак виглядає обстановка, серед якої зуживає свою силу фабричний робітник американський. Правда, по пишних фабриках буває вона з засади гірша, але всеж таки фабричний робітник через заводські спілки та через державне законодавство добув собі скорочене робучого дня, людську платню, забезпеченнє на старість і на случай недуги, охорону праці дітий і жінок, догляд над гігієнічними обставинами по фабриках і т. д. Одним словом держава бере під свій догляд умову, заклопочену між робітником а капіталістом. Порівняймож тепер із сим усім долю нашого рільного робітника, який живе просто без ніякої охорони й суспільної помочи! День робітний у него від сходу до заходу сонця, а нема для него ні неділі ні свят. У двірського формала буває ще більше роботи в день святоточний як у будень. Висота платні — яка лиш сподобає ся якомусь управителеви от 75—100 злр. із т. зв. „арнарією“. Услівія гігієнічні?! Та що тут говорити про гігієну, де чоловік живе весь свій вік у драгих лахах, проїлх гноєм, днюючи і ночуючи у стаєнних сопухах. Про якесь законодавнє забезпеченнє на случай

хороби або на старість рільного робітника нема й мови, за те маємо „законні“ постанови, що позваляють господареви „карати“ наймита тілесно. Щож говорити дальше про просвітту, де живуть самі аналь-фабети, бо читаннє часописів було в очах ділчича просто бунтом? Що говорити тут про мораль?.. Така фабрика американська і житє нашого робітника у дворі — се просто два світи, далекі й не подібні до себе, як небо а земля... Колиж той загал рільного пролетарнату стане розуміти, що краще житє є його правом, коли зрозуміють двори, що підвишеннє его культурного уровня і полішненнє житєвих умови відібеть ся краще і на видатности праці? Маймо надїю, що законодавство нового, народнього парламенту між першими своїми працями не залишать згаїтти й тої рани теперішнього суспільства, а найпаче народів рілнихих, що зветь ся квестією аграрних робітників.

25 роковини катастрофи на ул. Садовій.

Серед гуку бомб, котрі падають в Росії, серед шатаннн політичної борби, котра провадить ся сирізь по Европі, доходить до нашої свідомости віддалений та твердий і грімкий вибух бомби, що розірвала дня 14. марта 1887 р. царя Олександра II. — Факт се епохальний і граничний. Перед вибухом бомби шалена борба революціонерів, котра російське правительство привололила до певних уступів, котрі певчиро обіцявав переіровадити диктатор Лїоріс-Меліков. Убїйство царя Олександра II. се був момент найбільшого напруженнн революційної енергії членів „Народної Воли“. По нїм наступає чорна ніч реакції. — Та під сю темну ніч громадили ся оловяні градої хмарн. Непоборима сила суспільного розвитку перекинула в Росію модерні форми капіталістичної продукції і кормила і множила найбільшого ворога царату — революційний пролетарнат.

Нині виявили ся могуті сили сього розвитку — величяа російська революція се консеквенція сього розвитку. Могучі удари російського пролетарнату (уживаю се слово в державнім значіннї) валять не лиш велику тюрму народів — самодержавну Росію, благодатний вплив російської революції відчуваеть ся скрізь по Европі. Вона вляла свіжну енергію в жилн борців і пхнула могутим ударом хвилю історичного

4) Конан Дойль. Клюб рудих.

(З приод Шерльока Гольмса).

(Конець).

Ми знайшли ся як раз на тім самім люднім місци, що його рано так подрїбно оглядали. Ми відїслали повози, а самі під проводом пана Меріватера пішли через малі бічні двері на вузький коритар, замкнений з одної сторони тяжкою, жалїзною брамою. Меріватер отворив єї, потім ідуци по камінних сходах в діл, минули ми другу таку саму браму. — Меріватер запалив свічу ліхтарку і запровадив нас через підземний коритар до склепленої пивниці, де лежали нагромаджені великі коші і тяжко оковані скрині.

— З гори панове зовсім безпечні — сказав Гольмс підносячи ліхтарку в напрямі склепіння.

— Не менше також і з долини — відповів Меріватер, ударюючи нарисом об камінні плити підлоги. — А то що знова, то гудить так, якби підсподом було пусто — крикнув нагале у найвишнім здивованнї.

— Дуже вас прошу, звольте спокійніше заховувати ся — крикнув Гольмс остро. В той спосіб наразили ви результат нашої експедиції на небезпеченство. Чи можу вас просити, щоб ви були ласкаві усїсти на тій скрині і не рушати ся більше?

Поважний пан образив ся, але ніщо не мовлячи, усїв на однім із кошів; підчас як Гольмс приклав на землі і при помочи побільшаючого скла почав провірювати щільни між камінними плитами. Кілька секунд вистарчило йому на те огляданнє, потім встав і сховав люпу до кишені.

— Маємо іще що найменше годину часу — заявив — бо тамті не можуть рушити ся, заки той старий рудий дурень не засне глибоко. Потім не можуть тратити ані мінуту часу, бо чим пізнійше зачнуть, тим менше часу зістане до утечі. Певне здогадуєш ся, Ватзоне, що находимо ся в пивниці філії льондонського банку, одного із найбільших на City.

Пан Меріватер є директором того банку і певне вяснить, длячого найбільше зухвалі злочинці з цілого Лондону мають так пильний інтерес до сєї пивниці.

— Задля нашого французького золота — відповів тихо директор. Вже не раз остерігали нас перед вломом.

— Французького золота?

— Так. — Недавно одержали ми порученнє побільшити запаси нашої готівки і длятого позичили з французького банку 30.000 наполеондорів. Очевидно, тих грошій потім ми не потрібували, так що вони доселі лежать нероззнаковані як раз в отсій пивниці. Кіш, що на нїм сиджу, містять в собі два тисячі золотих наполеондорів, овінених в станїолений напір. Запас готівки є в сій хвилі значне більший, як коли-будь вводи і переходуєть ся по філіяльних заводах і тому були ми завжди неспокійні.

— Що зрештою є річню зовсім природною — додав Гольмс. Тепер пора розділити поміж себе роді. Гадаю, що справа розіграєть ся в найближших годинах. А наперед, пане Меріватер, мусимо замкнути засувку від ліхтарки.

— І сидїти в потемках?

— Побояю ся. Виравді я взяв із собою талїю карт в тій гадці, що удасть ся зложити так вами люблену партійку, але на жаль виджу, що приготованнє противника пішли вже так далеко, що не можна відважити ся на запалене світїла. Передусім мусимо обібрати собі становища. Маємо до діла з людьми здецидованими на все, що можуть стати для нас дуже небезпечні, як не заховаємо правил осторожности. Я зістану за отсим кошом, а ви оставте ся там. Скоро лиш кину луч світїла на злочинців, прошу ханати сейчас одного, ви пане Меріватер стрїляйте з револьверу до другого, а і ти, Ватзоне, не роби собі ніяких скурупів, якби тобі прийшло котрого застрїляти.

Я положив свій набитий револьвер на скрині, за якою сам сховав ся. Гольмс замкнув ліхтарку і запалила тїма крімшпа. — Тільки запал оливи доказував, що світїло є близько і з'явить ся у відповідній хвилі. Мої нерви були до тої степені розстроєні, що

нагале пітьма і пивничний холод подїлали на мене депрїмуючо.

— Злодії мають тільки одну дорогу до утечі — вишеніає Гольмс — а власне з поворотом через дім на Coburg Squar. Сподїваю ся, що ти зробив те, о що я просив тебе, Джонсе?

— Я поставив інспектора і двох поліційних офіцерів при вході.

— Но, то лапка зо всіх сторін замкнена, а тепер винадає нам мовчати і чекати.

Ціла вічність! — Потім показало ся, що ми чекали всего 5 чвертий години, а однак мені здавало ся, що віч мусїла проминути і що на дворі вже ранок. — Мої члени задеревіли, нервово роздраженнє росло з кождою хвилию, а слух заострив ся до тої степені, що не тільки чув відіх товаришів, але міг відрізнити глибоке сапаннє Джонса від тихого віддиху директора банку. З мойого місця міг я дуже легко достеречи камінні плити пивниці. — Нараз почув я якийсь тихонький шелест.

Наперед показало ся непевне світїлоце на підлозі, що в коротці по тім витягнуло ся в жовту смугу, а врешті без найменшого шелесту підняла ся одна із камінних плит. На верху показала ся рука, мала делкатна рука, майже жіноча, що обертала ся в осередку малого світїляного круга. Може мінуту трївало се спостеріганнє. Нараз рука зникла так само тихо, як була показала ся і запаливала знова тїма і гробова тиша. Потім слїдував сильний удар, друга плита піднесла ся до гори, а із отвору, що повстав в той спосіб, бухнула струга світїла. Остро зарисоване обличчє висунуло ся із отвору, а розглянувши ся доокола, піднесло ся легко цілим корпусом в гору. Сей чоловік випростував ся і витягнув за руку через отвір свого товариша, також малого зросту, а буйною рудою чуприною.

— Все гаразд — шепнув перший. Маєш долото і міх? До сего сот чортів! Утїкай Архі. утїкай, — позволю мені повиновити намість тебе.

Шерлок Гольмс височив і хопав злочинця за карі. Другий зник в льоху; Джонс всів хопити його

розвитку, значно вперед. Тому то таке сильне заінтересоване із сторони всего пролетаріату російської революції, тому в кожній фазі розвитку революції в Росії він немов бачить одно огниво з історії власного визволення. Отсе й вага 25 роковини трагічного слону Олександра II. на Садовій ул. в Петербурзі. Сім вижеть ся тісно святковане. Сам факт відбув ся ось так: Вже надовго перед днем 1. (14.) марта робили революціонери приготуване до атентату. Приготовано потрібний напад: з корінного силку при Малий Садовий, де мав ділати студент Богданович, відтак підміновано Каменний міст, а колиб і не удало ся убити царя на тих двох місцях, мали його убити бомбою, до чого призначено 6 метальників. Цар оминув два перші місця, длатого треба було метати бомби.

Всім кермувала звісна революціонерка Софія Перовська. Вона дала світл платком. Тоді кинув перший бомбу Рісаків, але царя вона не влучила, та він нерозважно повернувся на місце взриву бомби і тоді Гриневецкий кинув другу бомбу, від котрої погіб він сам і цар. Винувників атентату Кибальчина, Нелябова, Темоєва, Михайлова, Рісаків і Софію Перовську — арештовано.

Шість днів після засуду смерті держано їх прижиттю. Кажуть, що Лоріс-Меліков піддавав їх тортурам, щоб добути якісь зізнання боляй по суді, та се годі провирити. Із засудженими не дозволили нікому бачитись, навіть матері С. Перовської, яка свою доньку побачила аж в хвили, як її дня 2./IV. везено на шафот. Всі засуджені померли мужно, як пристало на героїв революції. . . .

Д.

Вістки із російської України.

Про Тарасову гору, поміщує д. Мандрівень у 8 ч. „Ріднім краю“, який посвячено „на спомин великого борця за правду й волю Тараса Шевченка“ — отсі стрічки:

Високо над Дніпром стоїть ся гора; на ній написана висока могила, а на сій могилі стоїть з далека видний, високий, білий хрест нашого вічно памятного та лютого кобзаря Тараса Шевченка. Гарно подивитись з могили на далечині Полтавського берегу, що розлягається ся перед вашими очима, але не знайти кращого малюнку природи, як той, що одкривається ся під весну „як реве ревучий“ Дніпро-Славути.

Ще здалека, підїзджачи до могили, покаже ся вам поруч неї чепурна, біла хатка, зроблена коштом земляків на те, щоб коли котрий із одвідачів забажав би побути там кілька днів, то щоб було де йому одпочити. Для сього у хаті єсть 2 сьвітлі, просторі кімнати, крім кухні сторожки та витальні. В чистій кімнаті висить портрет Тарасів, копія з роботи відомого художника Рєпина. Стіни сєї частини хати дуже дотепно прибрані мрушниками, і се в купі з усією обстановкою наведуть на одвідача вражіння благоговійности. Тут же на столі лежить книга для записів одвідачів. Тут побачите не хитро вилиту малограмотною рукою журбу-жалобу злиденного хлібороба-Українця; побачите щиро-журливу запись молодісенних юнаків-дівчат та хлопців, що не бачили ще сврути житевої, напись, що чистою рукою немов влі-

за рукав сурдута, але тільки кавалок плати зістав йому в руках. В тій хвилі пало сьвітло на люду револьвера вломника, але Шерлок Гольме зламав його так сильно, що револьвер випав йому з жмені.

— Ніщо вже не допоможе, пане Джон Калей — сказав Гольме загідно — вже нам не втічеш.

— Виджу се — сказав злочинець із зимною кровю. Але здаєть ся мені, що мій товариш втік щасливо, бо як ось бачу, держиш тільки кавалок його сурдута.

— Трох людей чекає на нього при дверях.

— Так? Но, то панове зробили порядну долю — мушу вам поіратулювати.

— А ми вам взаїмно — відповів Гольме — він був знаменито обдуманий.

— Незабаром побачите ся зі своїм товаришем — сказав Джонс — він уміє ліпше від мене пересувати ся через отвір. Але чекайте, мушу вам наложити кайдани.

— Прощу мене не доторкати ся брудними руками — крикав на нього арештований — може не знаєте, що кляжа кров пливе в моїх жилах. Прощу висназувати ся прилично.

— Зовсім добре — відповів Джонс — отже прощу й Ваша Високість підуть з нами на гору, де чекає повіз, що завезе вас до криміналу.

— То звучить троха ліпше — сказав Джон Клей і удав ся в товаристві агента на гору.

— Пане Гольме! скликнув Мерріватер, — не знаю, як маю вам дякувати в імені банку і винагородити за вчинок. Ви ударемили найзухвальший влім, який був коли небудь улянований.

— З Джоном Клей маю іще інші рахунки — відповів. Виправді баче виплатити мені певну суму за викрите злодія, але головною моєю сатисфакцією буде піймане злочинця, не числячи сюда забави, яку я мав, прислухуючи ся оповіданню про клуб руху.

— Видиш Ватзоне, оповідав мені Гольме, як ми найблизшого поранка сиділи при сьїданю — зараз від самого початку було мені ясне, що ціла тота історія із клубом руху мала на меті, усунути того глупого прамаря з дому на пару годин денне. Помисл був

тає у лавровий вінок на Тарасовій голові пахучу, чисту квітку рожевих мрій та обіцянок служити народові; тут прочитаєте проймаючий все насріз короткий погляд борців до бою за кращу будучину; тут уздріте ту пошану, котру складають поетові і Українці, і Москалі, і Поляки, і Євреї, що приїждять щорічно одвідати могилу з усіх місць України, Москвіщани, Кавказу, Австрії...

Станете підійматись на могилу, вам кинуть ся у вічі трухляві сьхідці. Розпитавшись, довідаєтесь, що сєй весні замість деревляних будуть зроблені коштотні гранітові сьхідці, для яких уопрядчиками могли все вже приготувано.

Доброді! Ви, Науменко та Я. П. Гулак-Артемовський склопотали у Канівської городської думи привірку щось до 4-ох десятин землі до колишнього десятинного ґрунтця. Сю привірку вже обнесено огорожею. Місця, де не росте ніяка ростица, уже зараз зрїти річкамаи та ямками і весною буде зроблена посадка ріжних дерев. Частину з сєй посадки уже привезено на гору. Уопрядчики дбають, щоб ся посадка не заслонила від очей краєвид, що розгортає ся з могили на Дніпро і округу. Посадка обійде ся більш ніж в 100 карб. Кошти на се діло збирала й збирає редакция часопису „Кіевская Старина“.

Спасибі всім тим, хто дбає за се сьвяте місце! Пильно продивившись в книгу, можна запримітити, що підчас Клецьких сьвяткои наші селяне найбільше одвідують гору. Зрозуміти се легко — се найбільше вільна пора у хлібороба. Дай же Боже, щоб се увійшло у закон — і тоді наші селяни що року будуть мати всеукраїнський празник — празник одвідувани домовин Тараса, празник, на який сходити муть ся на парад убогі діти України.

В неділю, дня 11. лютого о 1 годині з полудня відправлено в Софійсьім катедральнім соборі панахиду в 45 роковини смерті Тараса Шевченка. На панахиду зійшло ся багато інтелігенції і молодіжи: гімназистів, семинаристів, студентів; було чимало й селян. („Гром. Думка“).

Дня 4. лютого відбуде ся в Харкові в громадській книгарни сьвятковане 45 роковини смерті Шевченка. Сьвято має бути дуже цікаве. Участь в ньому візьмуть красні артистичні сили. Гроші, зібрані на сьвяті, мають бути обернені на розповсюджене українського друкованого слова. („Рідний Край“).

Полтавська аграрна комісія на сьїданю дня 12. марта рішила узнати переселене спомогаючим способом в рішеню земельного питання. Управа переселенних рухів повинна лежати в руках центрального бюро організації переселення в руках місцевої самоуправи. Переселати треба передовсім малоземельних і безземельних. Нинішній закон о наймі рілних робітників, котрий карає кримінальною карою зломане угоди, признано невідповідним і не даючим ся примітити. Ви-сказано бажане, щоб видано новий закон, котрий би докладно означав взаїмні відносини наймаючих до наймленних і щоб установлено інспекторів для рілних робітників.

В будинку Народної Аудиторії в Київї відбув ся дня 8. марта другий драматично-музикальний вечер учеників школи ім. М. Лисенка. Богата програма вназує на продуктивність сєї школи. Слідно великий поступ так у учеників відділу драматичного, як і вокального. („Отголоски Жизни“).

оригінальний, але ліпшого трудно було обдумати в даних обставинах. Без сумнію, отсе гадка напала Джонові Клей до голови на вид рудого волоса свого спільника. Скоро тільки довідав ся я, що той драб працює за половину звичайної плати, був я переконаний, що мусить мати на гадці янесь лайдацтво.

— Але в який спосіб вива ти на слід злову?

— Яки були жєнщини дома, припустив би я звичайну інтригу, але в тім случаю ходило ім о що вильшого. — Але о що? Я згадав на фотографічне аматорство субєкта і на те, що він любить ходити до пивниці. Се навело мене на властивий слід. — Заєагнувши інформацій о тім субєкті, переконав ся я, що се найбільший злочинець в цілїм Лондонї. Отже що його тягнуло до пивниці? Очевидно ніщо иньшого, як тільки підкоп до сусідного дому.

— Тільки знав я до хвилі, як ми прийшли на місце. Ти дивував ся, Ватзоне, що я стузав палицею о брук, але я хотів переконати ся, чи пивниця находить ся перед каменницею, чи з задку, з передку не було ніщо. Тоді я задзвонив. — Але хотай Джона Клей ніколи не бачив, не інтересувала мене тільки його твар, що колїна, бо вони сьвідчили, що клячучи, копав через довгий час землю. Тепер здав я собі справу, в яким напрямі копав. — Кинувши оком на протилежний ряд каменіць, переконав ся я, що підкоп мусів провадити в сторону банку.

— Але як ти довідав ся, що влім наступити як раз того дня?

— Скоро розважали клуб рудих, то очевидно не потрібували вже лякати ся присутності Вільсона, або иньшими словами, тунель був вже готов. — А тому, що не мали часу до страчення, бо тунель могли легко відкрити — тож мав я всякі причини припускати, що спробують щастя в неділю.

— Ти розважав пробаєм дуже хорошо, сказав я зі щирим подивом.

— Га! но! для сього тільки живу; жите без сїх проблемів і загадок не мало би для мене ніякої вартости.

Перевів Микола Левичський.

Небавом нічне виходити в Київї нова українська демократична щоденна часопись.

(„Гром. Думка“).

В більшій частині Кременчуцького повіту водости повибирали своїх уповажених людей на вибори. Вибрано здебільшого членів реакційної партії правого порядку.

(„Гром. Думка“).

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вторговім сьїданю дня 14. с. м. розпочато дальшу дискусію над проектом виборчої реформи.

Пос. Леміш (нім. люд.) зазначає, що проект правительства кравдять Німців, бо коли б узгалядено став культури і силу податкову Німців, то повинно їм принасти 2/3 всіх мандатів. Становиско Німців в Австрії по виборчій реформі значно погіршити ся і не поліпшити ся, хоч би навіть додано Німцям ще 30 мандатів. Також із становиска антисемітизму в предложеи зовсім некорисне і бесідинь освідчає ся за утворенем особної курії жидівської. Бесідинь зазначає потребу виборчої реформи, однак сумніває ся, чи будучий парламент зможе усунути сумні парламентарні відносини в Австрії.

Пос. Бернаті заявив, що правительство зробило велику кривду Італійцям на користь Словінців, котрим при розділі мандатів дано першєнство. Істраї належить ся шість мандатів. Правительство не угалядило стану посіданя Італійців, а цілий проект є тенденційно ворожий для Італійців. Італійці сподіють ся, що парламент прийме їх внесенє що до зміни правительственного предложения і признаєть їм їх права, в протівнім припадку будуть голосувати проти правительственного предложения.

Пос. Пергелт і Менгєр заявили, що Німці є рішєннє прихильниками розширення виборчого права, мусять однак впливати на правительственный проект в тім напрямі, щоб дотеперішні відносини сил між Німцями і Славянами не були змінені в некористь Німців. Пос. Гломбінський жадав для Галичини побільшеня числа мандатів і ще сильнішою охорои національних меншостий себго Поляків у східній Галичині. Пос. Штраухєр витає правительственне предложение, яке рішєний прихильник чотиропаркетного права голосованя, підносить уносєдженє Вуковичи при розділі мандатів, робить закиди проти нерівного поділу виборчих округів а спеціально проти цілковито несправедливого трактованя міста Чернівців, що не одержало відповідного числа мандатів, яке належить ся йому, яко столиці і культурному центру краю. Зовсім особіно відносить ся бесідинь до питання жидівського заступництва, котре то питанє правительственный проект не розвязує справедливо. Жиди вносять 469 при. населєня цілої Австрії, а дістають при найкористийших обставинах 6 або 7 мандатів. На Вуковичі перевисшає число Жидів число Словінців о 100.000 голов, число Хорватів о 400.000 — однак Словінці одержали 23 мандати, Італійці 16, а Хорвати 13 мандатів. Така різька несправедливість сьироти Жидів сама впадає в очи; мимо того не знайшов ся в парламенті ніхто, щоб заступив ся за Жидів. Бесідинь жадає, щоб Жидам дано парламентарну репрезєнтацию, відповідну до їх числа. Жиди не жадають нічого пньшого, як те, що мають всі народи Австрії.

На початку сєредового сьїданя забрав слово през. мін. бар. Гавч, констатуєючи, що всі бесідинь заявили ся за потребою виборчої реформи і в принципіальних точках годять ся з правительственным проектом. Президент міністрів опрокидує закид, немов то через виборчу реформу консервативні елементи страять можливість дістати ся до парламенту і зазначає, що при поділі мандатів правительство старало ся, щоб радикали не вшєрли консервативістів. Через проектовану зміну конституції і через увільненє парламенту від національних конфліктів, національна боротьба знайде місце одного місця більше місць боротьби, але тоді можливість посередництва буде більше виключена, ніж се тепер може бути в парламенті. Дальше опрокидує президент міністрів закид, що правительство вносить виборчу реформу в інтересі соціал-демократії і заявляє, що правительство не стоїть в жадних зносинах з соціал-демократією. Хто знає президента міністрів, той знає, що його погляди ріжнять ся сильно від поглядів соціал-демократів. (Перериваня). Бесідинь протівить ся закидам гр. Дідушицького, немов в новій виборчій реформі вкорочуєть ся права славянських народів і каже, що реформа, котра побільшає число славянських мандатів, хибя сего не робить. До закиду пос. Пергелта, що реформа пересуває відносини сил на користь Славян, додає, що се не дієть ся на користь одної нації. Се є більше наслідком національних границь, що має для Німців ту добру сторону, що признає Німцям число мандатів остає певним супроти всяких політичних евантуальностей. (Признака). Впротім правительство готово задоволити всі справедливі жадаи Німців дотично розділу мандатів. Що до національного порозуміння в Чехах, то заявляє бесідинь, що воно має основне значєнє для цілої Австрії, так що всі иньші спірні питання мусять усунути ся на дальший план. Правительство готово до далеко йдучих уступств, щоб лиш осигнути сю високу ціл. Дальше виступає бесідинь протів закидів, що союзна політика знайде мало симпатий в новій палаті, і заявляє, що ся політика коріньїть ся так глибоко в марових по-

требах сполучених народів, що зміни сих при-
азних відносин нема чого боятися від зміни парла-
менту. Вирочим будуча більшість, якби вона не була,
певно не буде противна мировій політиці і державним
інтересам. Президент міністрів підчеркує ще раз, що
правительство в цілі усунення існуючих труднощостей
лишає партіям отверту дорогу до компромісів, евен-
туально само буде виступати з такими проектами,
узгоджуючи при тім жадання партій. Бесідник не
може поділяти того погляду, що запроваджене загаль-
ного голосування потягне за собою політичний упадок
держави. Він не бачить зовсім того, що через реформу
Австрія мала стати слабшою, він бачить противно,
що мільйони, котрі до тепер були державі неприхильні,
будуть тепер зв'язані з загальними інтересами Австрії
і сподіється, що австрійський парламент, новоутрун-
тований на фундаменті загального голосування, буде
досить сильний супроти будуччини і може спокійно
сказати: хто голосує за новим виборчим правом,
той голосує за перестроєм наших парламентарних
відносин на нових підставах. (Олексю.)

Політичний перегляд.

Угорщина по 19. лютім. Гр. Альберт Апош мав
в Ясберені перед своїми виборцями промову, в котрій
зложив справоздане із своєї діяльності. Зазначив се,
що причиною кризи є не лиш жадане коаліції в спра-
вах військових, але також унесене нації на еконо-
мічній полі. Колиб коаліція тепер уступала, то се
означало б, що воля народу в справах політичних
нічого не значить і з тої причини коаліція мусить
консеквентно провадити далі боротьбу. — По Бу-
данешті розійшла ся була вістка, що папа увільнив
короля з присяги на конституцію. Вістка ся однак
показала ся неправдивою. — Угорські студенти ви-
слали в тій справі до папи адресу. — Представителі
угорської аристократії були у папи на аудієнції. Папа
заявив, що Угри самі винні, що в їх краю панують
тепер такі сумні відносини. Король для Угрів дуже
прихильний, і не він, лиш угорська коаліція нарушує
конституцію. Король лиш боронить її. — Велике вра-
жіння зробив на Угорщині факт, що гр. Андраші, ко-
трий мав досі рангу оберлейтнанта від гузарів при
резерві, зложив її перед двома днями.

Кріза в Сербії. Народа молоді і старо-радика-
лів, котрі мали на ділі порозуміння, що до утворення
коаліційного кабінету із членів обох партій, не довели
до нічого. Супроти того повірив король президентови
ради державної ген. Груїчови місію утворення нового
кабінету. До нового кабінету увійде правдоподібно
більшість членів бувшого кабінету Стояновича. —
Посадні вістки доносять, що Груїч крім президентури
обійме ще теку справ заграничних. Прочі теки діста-
нуть давні міністри, крім теки міністра війни і фінан-
сів. Міністерство фінансів обійме тимчасово давній
міністер публичних будівель, Теодорович. Через всту-
плене двох радикальних десидентів Груїча і Кара-
марковича одержало правительство більшість о три
голоси.

Новий кабінет у Франції. Новий кабінет під
проводом Сарієна вже уложив ся. Склад його сліду-
ючий: Сарієн, президія і тека міністра справедливості,
Буржоа, міністер справ заграничних, Клемєнсо, міністер
справ внутрішніх, Поанкаре, міністер фінансів, Етієн,
міністер війни, Томсон, міністер флоту, Вріанд, міні-
стер просвіти, Барту, міністер публичних робіт, Ріо,
міністер рільництва, Лебіс, міністер справ колоніаль-
них. На конференції, котра відбула ся у Сарієна,
прийшло також до порозуміння що до біжучих полі-
тичних справ, голова, що до споруджування церков-
них інвентарів і переведення сепарацийного закону.
Новий премієр числить 66 літ, від 30. року жатя є
послом до парламенту і був 6 разів міністром. На-
лежить до крайних радикалів. Радикальні днівники
дуже вдоволені із складу нового міністерства і є на-
дія, що новий кабінет знайде в палаті сильну біль-
шість за собою.

Телеграми „Буковини“.

Дня 15. марта 1906.

Відень. Великодні ферії парламенту — як до-
відують ся „Nar. Listy“ — розпочнуть ся дня 1. цвіт-
ня. На ново збере ся парламент дня 24. цвітня.

Тифліс. Нині страчено убийника генерала Гряз-
нова, шефа штабу і кавказкого генерала губернатора.

Ленс. Роботи розкопні ведуть ся далі. Синдикат
гірників, заскочений страйком, викликаним катастро-
фою в Курієр, вважає пору не добре вибраною і за-
думує передати остаточне рішення справи конгресови,
що збере ся завтра.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. марта 1906.

Бернський Месня, буковинський законодав і т.
д., одним словом наш Аврель Ончул добув собі по-

слідною промовою у парламенті новий титул
„заступника трох народів“. Він, бачите, у своїх ви-
водах про виборчу реформу не мав нічого проти збіль-
шення числа руских мандатів (що за ласка!), заявив
ся за тим, аби Румуни мали аж п'ять мандатів, щоб і бук.
Поляки одержали один мандат, та щоб певні мандати
мали також бук. Німці і Жиди, а все те мало б спов-
нитись при тім, як би теперішнє число мандатів Бу-
ковини підвищено всего з одинадцять на 12. Таєм-
ниця сего рахунку остає для звичайних смертників
загадкою, яку може розв'язати хіба геній Ончула,
який зробив ще пильний політичний подвиг, інтерне-
люючи в справі розрухів в Македонії та — про по-
слідні судові іменования на Буковині. Ся друга інтер-
пелация має свою причину в тім, що вороги русь-
кого народу аж пинять ся із злості, що не вдало ся
їм переперти іменования своїх нупілів начальниками
судів у Заставні і Садагурі, якими були доси Поляк
Мержвіньський і перекинчик Томорук. В виду сего
щира дяка належить ся руским послам, що положили
конець лаяній і румунізаторській господарії в сих
руских повітах.

Волоский а „русский“ директор. У волоско-п'і-
мецькій гімназії в Чернівцях отворено приватний курс
для підготовлювання головно руских дітей, що яко-
таню привчили ся волоскої мови в румунізаторських
фабриках, якими є православна хлопчача школа і ру-
мунська бурса в Чернівцях. Зрумунований Гуцул Бу-
жор, що є управителем рум.-нім. гімназії, дозволив,
щоб сей курс відбував ся в гімназії під проводом
учителя приготуваної класи. І тов. „Руска Школа“
задумала отворити такий самий курс для руских дітей
в руско-п'імецькій гімназії. Та на се не годять ся п.
дир. Козак і то з переважною причиною, бо як раз в ту
годину, на яку назначать курс, мусять саме ту класу,
де би мали вчити, замітити. Не правда, що аргу-
мент справді вельми переконувачий. Коментарі злишні,
хіба що: „Гірше Лаха свої діти матір розпинають“.

Кр. маршалок у краєвім шпиталі. В суботу
перед полуднем відвідав кр. маршалок бар. Василько
із своєю жінкою краєвий шпиталь. Кр. маршалок зви-
дів в товаристві директора шпиталю прав. сов. д-ра
Вол. Фаліновича ціле заведення, при чім сконстатув-
вав, що воно, як на число потребуючих опіки є за тісне.
Провірено також якість страв у кухні, яку веде ся
тепер у власнім заряді. Кр. маршалок похвалив управу
шпиталю за совісне і уміле ведення діла та просив,
щоб се подано до відомости цілого шпитального пер-
соналу.

Курси нашої мови і письма в путилівській судії.
В Путилові-Сторонці заложив суд. ад'юнкт д. Атана-
сій Федорович курс українського письма і слова. Му-
симо із найбільшим задоволенням зазначити, що на
сей курс учасницями всі урядники судові wraz із
діяристками і адвокатами із своїм персоналом. Наука
відбуває ся в забудовану ц. к. суду кожної суботи
вечером. Всі ереквентанти вчать ся із великим зами-
лованем. Честь урядникам, що не легковажуть собі
святоточку того народу, між котрим живуть, а жерт-
вують свої вільні хвили на те, аби вивчити ся слова
і письма — в сім випадку українського — могли бо-
ронити горожанських прав і судити по справедли-
вості. До таких людей має Гуцул повне довіре. Пу-
тилівський суд стає звільна на твердий фундамент по-
ступу, скидаючи із себе одічену бюрократію. В та-
кий спосіб отворюють світлі одинокі закутий реак-
цією портал до справедливості і людської любови. М.Д.

Утеча в'язня. Фідрих Сікора, котрого яко під-
озрілого о злодійство із вломанем державно від чоти-
рох тижнів в тут. дирекції поліції в одинокім
арешті, утік в понеділок із в'язниці. Однак не далеко
забіг, бо тайний агент арештував його сейчас в шин-
ку готелю під „Чорним орлом“.

Громи в марті. В часі сніжної бурі дня 10. с.
м. о год. 2 по полудни дав ся чути в Познані два
рази досить сильний гук грому.

Самовбивство. Дня 9. с. м. знайдено двірника з
Командант Харалампія Драдіча повислого на дереві.
Причина самовбивства не знача.

Оповістки, іменования і т. п.

Загальні збори Товариства українських сту-
дентів „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся в неділю, дня
18. марта с. р. о годині 2, 1/3, 1/3 в льокалі Тowa-
риства при ул. Руській ч. 15 з звичайним порядком
днемним. За виділ: Емануїл Стратичук, голова. Оме-
лан Дісик, писар.

Із штуки і літератури.

Українська преса на Буковині. На Буковині, де
мешкає 297,798 нашого народу, виходять отсі 6 укр.
часописів, що здебільша розходять ся такі в межах
сеї провінції. Із політичних часописів виходить наша
„Буковина“ три рази в тиждень, а мужицка ча-
сопись „Руска Рада“ раз на тиждень. Від 1. марта
став виходити тижневик „Земля і Воля“, орган
соц.-дем. партії для сільського робучого люду. Всі ці
часописи виходять в Чернівцях, як і „Хлібороб“,
двоптижневий орган Ради культури краєвої для Воє-
водства Буковини, що посвячений виключно справам
господарства, та місячник „Вістник, орган Селян-
ської каси, союзу руских хліборобських спілок на Бу-
ковині“. У Вашківцях н. Ч. виходить двоптижневий
суспільно-науковий орган українського учительства
„Промінь“, а в Стрілецькій Куті щомісячне ілюстро-

ване письмо для господарства, домоства і забави „До
брі Раді“. Крім сего виходить ще в Станівцях гор-
дівчи в місяць москвофільська „Народная Ра-
да“, мовою доволі зближеною до народної, а в Чернів-
цях же появляє ся в дивачнім жаргоні „Правос-
лавная Буковина“. Частіше появили сеї часо-
писи залежить мабуть від напильну „пособій“, бо де-
коли, передовсім, як треба робити кирилю, являє ся
вона з часта, а відтак не виходить цілими місяцями.
Із чужих часописів поміщують статі нашою мовою:
педагогічний місячник „Bukowiner Schule“ і церковна
щомісячна часопись „Candela“. (ос)

Концерт в XLV. роковини смерті Тараса Шев-
ченка устроюють товариства: „Січ“, „Поступ“ та
„Кружок українських техніків“ в суботу дня 17. марта
с. р. в салі „Verbandsheim“-у, VI. Königsegg-Gasse 10
при ласкавій співучасті професора консерваторії дра
Й. Генсбахера, пань: Г. Прохешівної і А. Файгельної
та панів: М. Кондрацького і Е. Перфецького із такою
програмою: Вступне слово: т. Стеф. Витвицький.
1. Січинський: „Непереглядною юрбою“, муж. хор
виконає хор академиків. 2. Шевченко: „Мені тринай-
п'ять минув“, виголосить І. Пасічник. 3. Vieuxtemps:
„Violinkonzert in D moll“, скрипкове солю в супр.
п. Е. Перфецький, акомп. п-на А. Файгель. 4. Gän-
sbacher: а) „Liebesnäh“ б) „Herbst“ в) „Viel Träume“
баритонове солю в супр. форт. п. М. Кондрацький,
акомп. п. проф. др. Генсбахер. 5. Шевченко: „Думи“,
виголосить п-на М. Негребецька. 6. Лисенко: Народні
пісні; а) „Ой настуває“ б) „Та забіляли сині“ муж.
хор виконає хор академиків. 7. а) Schubert: „Me-
nuett“ б) Leschitzky: „Toccata“ в) Лисенко: „Думка“
фортпианове солю п-на Г. Прохешівна. 8. Лисенко:
„2-га українська рапсодія“, скрипкове солю в супр.
форт. п. Е. Перфецький, акомп. п-на А. Файгель.
9. а) Козлов: „Колиб я знав“ б) Brauns: „Feld-
einsamkeit“ в) Лисенко: „Гетьмани“ баритонове солю
в супр. форт. п. М. Кондрацький, акомп. п. проф. др.
Генсбахер. 10. Лисенко: „Іван Гус“, муж. хор в супр.
форт. виконає хор академиків акомп. п-на А. Файгель.
Початок о 8 год. веч. — Ціни місць: I-рядні крісла
4 кор., II-рядні 2 кор., III-рядні 1 кор. Вступ на салю
50 сот.

Вечір пісень і опер устроює дня 25. марта 1906
в великій салі тов. Музичного звісна пара артистів
пп. Філомена і Лев Лопатанські. Наша славна зем-
лячка, яка ще недавно одушевляла своїм співом чер-
новеску публіку і була принята своєю і чужою кри-
тикою як найпохвальніше, приходить на сей раз до
нає в товаристві свого мужа, який, як звичайний декла-
матор і писатель, не залишив розвивати також свого
співачого талану. Програма концерту складає ся з
найкращих утворів музичних європейської слави як:
Шуберт, Вебер, Леонавалло, Г. Гунод, Брамс, Рубін-
штайн, Верді, Моношю і наш Лисенко. Є надія, що
так особистість концертантів, особливо наша землячка
Філомена, як добіра програма і ся обставина, що
часте чистого доходу призначена на нашу „Музичну
школу ім. Миколи Лисенка“ стягне нашу публіку, щоб
налюбовати ся гарною музикою і то в добірнім ви-
конанні наших питомих артистів. — Ціни місць: Льожа
12 кор., першорядні крісла 3 кор., другорядні крісла
2 кор., вступ на салю 1 кор., студентський білет 60 с.
(Ціни без податку). — Початок точно о год. 7 1/2 веч.
Білетів можна скорше дістати в торгівлі музикальн
Е. Розенцайга ул. Паньска ч. 9.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Старі добрі часи...

(ос) На днях минули 45 роковини знесення крі-
пачтва в Росії. При сій нагоді перепечатала „На-
родна Газета“ кілька анонсів із „Московських Вѣдо-
мостей“ із 1790 р., які хіба доволі ярко малюють усе
осоружність кріпачтва, проти якого так боров ся пок.
Тарас. Не завадить познакомитись із ними і нашим
читачам, щоб порозуміти суть „старих, добрих ча-
сів“, до яких в глибині душі зігхають всіякі обшаринки
ще й нині. Ось ті документи доби, де торговано
людьми на рівні із собаками, кіньми й садами:

Продається крестьянка-вдова 30 літ, сь дѣвчо-
кою на руках. О пѣнь спростъ въ сенатской типо-
графіи, что въ Охотномъ ряду, противъ клуба, у се-
кретаря Івана Зубатова.

Продається женатий мужикъ отъ роду ему 18
лѣтъ; тутъ же вмѣстѣ сь нимъ продаются и два
малышка, изъ которыхъ одному 11 лѣтъ, а другому де-
вять, у самого хозяина домъ ч. 211.

Продаются англійская лошадь и два дѣвки въ
Леонтьевскомъ переулкѣ у г-жи Нарышкиной. Тутъ же
продается и англійская корова.

Продається новаръ по 17 году, ростомъ 2 аршина
и 2 сь половиною вершковъ, цѣна 600 рублей. Ви-
дѣть его можно въ домѣ, гдѣ Спасская антенка, у г-на
Алексѣева.

У госпожи продаются: собачка подъ кличкой
Арацна и два дѣвки годныя для всякой работы.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/10 сторони 5 К., 1/20 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонсами марками поштовими не приймає ся.

ЗАПРОШЕННЄ

НА

Загальні збори „Рускої Каси“ для ощаджости і пожичок

стоваришєня зареєстрованого в обмеженою порукою

в Чернівцях

що відбудуть ся в понеділок дня 26. марта 1906 р. о год. 5-й по полудни в сали „Народного Дому“, при участі що найменше половини всіх членів, а коли-б загальні збори не могли відбутися через те, що не явилось відповідне число членів, то о год. 6-й без огляду на число явивших ся членів з отсим порядком дневним:

1. Прочитанє протоколу;
2. Справозданє касове;
3. Внесенє старшини;
4. Вибір ради надзорчої.

Чернівці, в марті 1906.

Виказ діловодства.

За місяць грудень 1905.

	Стан зпочатку місяця		Збільши- лось	Разом	Змень- шилось	Стан з кінцем місяця	
	кор.	с.				кор.	с.
Число членів	829	—	50	879	4	875	—
Конто паїв	52582	23	910	53492	23	21 50	53470 73
Конто резервового фонду .	10005	21	322 36	10327 57	—	10327	57
Конто щадничих вкладок .	188681	71	25931 06	214612 77	5074 66	209538	11
Конто реєскомпту	107800	—	107030	214830	107800	—	107030
Конто иншого чужого капіт.	6000	—	—	6000	—	—	6000
Конто векслів	280947	—	32290	313237	31570	—	281667
Конто довжних записів . .	84530	47	17510	102040	47	5439 60	96600 87
Конто відсотків	17558	54	2764 45	20322 99	1539 98	18783	01
Конто відсот. від вклад. щад.	2948	88	3866	6815 44	—	6815	44
Конто адміністрац. видатків	3369	39	501	3870 39	843 28	3027	11
Конто платні	2200	—	200	2400	—	2400	—
Конто чиншу	300	—	90	390	—	390	—
Конто инвентаря	1000	—	—	1000	—	1000	—
Конто pro diversi	121	31	48 80	170 11	—	170	11
Конто дивіденд	1640	—	—	1640	7 40	1632	60
Конто цінних паперів . . .	9296	21	1031 36	10327 57	—	10327	57
Конто каси	2764	82	170591 91	173356 73	167398 88	5957	85
Конто ріжних паїв	3365	—	1020	4385	—	4385	—
Конто податків	455	51	—	455 51	—	455	51

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.
Начальник.

Конто страт і зисків.

Страти			Зиски	
кор.	с.		кор.	с.
5729	32	З рахунку відсотків	24512	33
6815	44	З рахунку відсотків від вкладок щад.		
2400	—	Платня урядника		
390	—	З рахунку відсотків від ріжних паїв	20	—
1820	54	Чинш		
455	51	З рахунку ріжних	170	11
3000	—	З рахунку податків		
8939	28	З рахунку наперед запл. відсотків	4847	65
		З рахунку провізій		
		Чистий зиск		
29550	09		29550	09

Конто білянсу.

Актива			Пасива	
кор.	с.		кор.	с.
5957	85	Готівка	10327	57
10327	57	Фонд резервовий	209538	11
4385	—	Цінні папери	Паї	53470 73
96600	87	Пожичок на скрипта	Довг банковий	113030 —
174637	—	Пожич.на вексл(а) портфель	Відсотків наперед побр.	3000 —
107030	—	„ „ „ б) реєском.	Непідняті дивіденди . .	1632 60
1000	—	Білянсова вартість инвент.	Чистий зиск	8939 28
399938	29		Разом	399938 29

Оборот в році 1905 виносить К, 2,007.000-08

Чернівці, 31. грудня 1905.

Оголошення.

Загальні весняні збори каси пож. і щадн. для громади Шинківці відбудуть ся в неділю 25. марта с. р. із звичайним дневним порядком. П. Ам-орук, нач.

Заряд друкарні „Рускої Ради“
звертає увагу інтересованих, що всякі друксортис висилає лиш за попередним надісланем належитости або за посліплатою.

Найліпші насіння огородини і цвітів як також бураків для худоби має на складі
Я К І В К О Ф Л Е Р в Заліщинах.
Цінники на жадає даром. 34 2—3

Лише що вийшла з друку брошура
М. Павлика
під заголовком
„Ізза загального
виборчого права в
Австро-Угорщині“.

Ціна прим. 10 сот. — 12 прим. з пересилкою 1 К. 10 с. Можна замовляти у Яр. Весоловського (Чернівці, ул. Петровича ч. 2).

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головний склад у ==

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (22—36)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі
Книги і друки для Кас райфайзенських.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 еот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 еот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 еот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний візніт від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна усно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Ситуація на Угорщині.

Після насильного розв'язання угорського союму можна було, вірючи самопевним заявам коаліції, надіятись зовсім иншого ходу угорської кризи, чим він являє ся на ділі. Сімдесятьдвохлітній генерал гонведі, бар. Феєрварі очевидно добре з'орієнтував ся в ситуації, зважившись на борбу із маґнатурією. Ось недавно була у него депутація виборців з Нового Пешту, зложена з около 150 осіб. Бесідник депутації заявив прихильність до такого правительств, котре хоче розширення прав люду. Коаліція, котра завела край на беріг пропасти, має за собою лиш маду частину народу. Бесідник запевнив президента міністрів про прихильність народу до правительств і до реформ політичних і соціальних, яке воно наміряє. У відповіді заявив президент міністрів, що правительств наміряє перепровести реформу ординації виборчої на підставі загального права виборчого і що він не бачить иншої дороги, щоб запровадити лад у краю і вдовольнити жадання народу. „Запевнене добробуту і прав народу — се мое гасло“ — сказав бар. Феєрварі. Та до сего ще дуже далеко. — Про швидке розписане нових виборів, яке заповідали послідніми днями часописи, нема нині й мови. Угорське коресп. бюро телеґрафічне заперечує сю вістку на основі інформацій з компетентних кругів, які вважають розписане виборів під теперішню бурливу добу річю не ведучою до ціли, як за те могла тільки викликати ще більший заколот. „Правительств — говорить ся в урядовім комунікаті — могоб тільки в сім случаю і в тим часі предложити короні розписане нових виборів, якби в основнім поліпшенню відносин мало політичну гаранцію і запоруку сего, що скликане сойму не доведе до цілковитого перевороту публичного ладу і державного престижу.“ В виду сего всі комбінації про скликане сойму відпадають, а конференції бар. Феєрварі із старшими жупанами мають на цілі тільки розвідатись про публичну опіцію.

Зараз по оголошенню сего урядового комунікату зібрав ся управляючий комітет коаліції і рішив — очевидно без Ф. Кошута, який лежить дуже тяжко хорий — протест проти правительствних виводів. Крім сего звертає комітет коаліційний увагу загалу на те, що всі договори, які заключає правительств, не мають ніякої сили обов'язуючої для держави; відтак звертає ся коаліція до патріотизму угорських грошевих інститутів, щоб вони не підпомагали фінансових операцій правительств, а також пригадує угорським

горожанам, щоб не давали добровільно рекрутів ані податків. Що в резолюції коаліційної управи не обійшло ся без поновного домазування безправності інституції королівських комісарів — сего не треба й згадувати. Загалом зретагована ціла резолюція в дуже острій тоні, мабуть тому, що шанси коаліції роблять ся що раз гірші. Загранична подорож ледерів коаліції — взяла в лоб, бо м. и. бруксельський міжнародний секретаріат соціалістичний постановив усеюди виступати проти них, як рабівників прав робучого люду. Угорські емігранти в Америці також не аби як терко відповіли Кошуті в „подаці“ за його дарунок в виді народних красок угорських, які їм нагадали тільки одну самоволі маґнатурку. Шовіністичний жар, який роздули провідники коаліції, мабуть пригасає і в самій Угорщині, бо з поодиноких комітетів доходить вісти, що муніципії ухвалюють віддати призирані податки до нас державних, а урядників звільняють від пасивної резистенції.

Правительству сї події додають тільки духа в борбі із коаліцією, яка рівнозначна із суспільно-політичним покривдженем мас народних та з угнітом не-мадарських народів. Ось учора рішила міністерська рада коаліційну еґзекутивну розв'язати, мотивуючи свою постанову тенденцією гасидної протиправительственної заяви.

Із поля жіночої борби за політичні права.

Під сю хвилю, коли з жіночої борби о розширене виборчого права до австрійського парламенту і українські жінки стали ставити домагання, щоб їх допущено до політичних прав, не без інтересу буде подати декілько звісток про змагання жінок в тих краях, де жінки мають політичні права і погнані, які саме наслідки має се для прочої суспільности. Ледви три роки минуло від часу признання австралійським жінкам виборчого права, а вже скрізь по краю потворили ся політичні центри, в котрих жінки дискутують про актуальні політичні питання. Утворено Союз для політичного образовання жінок, на чолі котрого стоїть міє Роза Скот, бувши доволі гідна секретарка айїа жінок для боротьби о виборче право. Крім сього є там Товариство ліберальних жінок, котре існує зовсім незалежно від ліберального сторонництва мушії. При тим усі жінки борються солідарно о добробит жінок і дітий, справчинили, що на дивний порядок вирішує

справи виховання і різні філантропні питання. Через право голосовання жінки мають значний вплив на склад законодавчих тіл в Новій південній Валії. Виравля самі жінки ще не засідають в державнім парламенті, але з часом засадуть в обох палатах. Вже при послідних виборах були дві кандидатки до палати по-сольської (Увер) а одна до палати манів (Ловер). Всі кандидатки перепали, хоч число голосів, котрі на них віддано, було значне. Попри се заважили значно голоси жіночі при виборі послів мушії.

Виборче право жінок вплинуло корисно передовсім на законодавство в соціальних справах. Першим здобутком виборчого права жінок був закон о охороні дітий, котрий нагадує, що батько дитини несильної мушії удержувати матір через шість місяців, дитину через чотиринадцять літ. Другий закон о розширене охорони дічат із 14 літ на 17 є в проєкті. Закон проти алькоголю ухвалено одногодосно. Так само перейшли законопроєкти про опущені діти та про малолітніх проступників. В австралійських клубках жінок, аналогічних до клубів жінок в Америці, де жінки мають право голосувати в деяких північних станах, менше говорять ся про літературу, за те більше розбираєть ся питання публичного добробату і соціальної економії і успіхи тої праці стають що раз більше очевидні і спасенні.

Вістки із російської України.

Наяшню хроніку вісток із рос. України треба розпочати від заготовлення нових українських часописів. Др. Ф. Немоловському дано дозвіл видавати в Хотині українською мовою місячник „Хата“. В Харкові зачав виходити дневник „Слобожанщина“, а в Катеринославі новий український тижневик під заголовком „Українська часопись Запоріжжя“, політична, економічна, літературна та історична газета, форматом подібна до лубенського „Хлібороба“. Часопись має на цілі ширити народню просвіту, будити свідомість та допомагати нашому селянству легально та отверто організувати „Українську Селянську Партию“ (У. С. П.). Головні програмні точки сєї партії представляють ось як: В справах політично-національних У. С. П. вимагає: 1. Автономії України в межах етноґрафічних. Щоб по усій Україні від „Кавказу по Сян“ усеюди, де лунає українська мова, усіми нашими справами порядкували наші виборні люди і самі вони для нас закона писали, зби-

(1) С. Сластьон. Шевченко як малар. *)

У теперішні часи дуже дивно, навіть незрозуміло: як се так, що Тарас Григорович, бувши свідомим Українцем, і до того ж художником, без міри кохаючи свій край — мало цікавив ся деякими сторонами тодішнього життя. Правда, тяжка неволя рідного люду, його моральна пригніченість і безправне закривали собою всю надвірну сторону життя, а Україна того часу мов різнобарвний мак, ще цвіла самими чудовими квітками етноґрафічних прикмет. Життя народне було мало ще порушене новими звичаями. Ориґінальне чумацтво ще закрашало широкі стени й шляхи — ромодани. Сама яскрава етноґрафія цвіла тоді і по селах і по містах, але, як се часто буває, поет — яким цілковито і був Т. Гр., недобачав художницького боку життя, і навіть тоді, як малював його у своїх картинах. Історичні форми життя України, правда, уже давно були зруйновані, але етноґрафічні, під впливом причин економічних та інших, тільки ще, можна сказати, починали руйноватись. Ні залізних дорог, ні путащих зносин одної губернії з другою не було. Все се сприяло тому, що велика сила селянських церков ще мала свою українську архітектуру, що чудові вироби, дивовижне шата шовками ще всюди красувалось тоді у церквах на престолах, ризах батюшок і т. и.; різьба, горорізьба іконостасів чарувала тоді всякого, хто мав правдивий художницький смак. Убраня селян були ще зовсім мало торкнуті. З тих часів Україна так змінилась, що стала цілком другим краєм.

І от, бачивши все те перед очима, Шевченко дуже мало залишив нам з усього згаданого. Його відомі малюнки церков та історичних місцевостей почали ся не його заходом, а з'явили ся яко наслідки ученої програми, яку повинен був виконати хтонебудь,

і то терез те, що не було ще тоді фотографії, яка в мент блискавиці здимає і записує на віки те, що треба здобувати олівцем або фарбами цілі тижні, і що тепер добре робить ся кожним ученим власноручно. Тут ми нагадуємо про місце, яке одержав Шевченко яко рисувальник при „Кієвській комісії для разбора древних актов“. Одержавши се місце, Шевченко чи мало поїздив по Україні і певно бачив безліч цікавих річей, але, як ми сказали, залишив нам сього дуже мало. Приїждя Шевченка, перед очима у котрого пройшло все життя і смерть кобзаря, художник Гр. Честаховський, якого я знав більше 20 років; за все своє довге життя змалював всього одним одву українську церкву, а всі инші праці були переважно біблійні або класичні сюжети, якісь неіснуючі дерева, трави, нимфи і т. и. На моє запитання й висловлений жал — чому він та Шевченко не цілували ся про те, щоб зберегти історичне обличчя України часів їх молодости так відповів мені на се:

„Зовсім, голубчику, тоді другі часи були і нікому того в голову не приходило. По горло ми були напоєні класицизмом і тільки зв'язані теми були у повазі, а все инше здавалось низьким і могло цікавити, як нам здавалось, тільки чудаків. Зовсім тоді другі часи були і навіть не тільки розказати, а й зрозуміти їх трудно — наче у якому сні ми тоді були...“

Се була дійсна правда, бо був то вік символів, алегорій, штучних театральних поз і т. и. Не забудьмо, що тоді в живописі не тільки у нас, а навіть у всім світі царював К. П. Брюлов (який, між иншим і визволив Шевченка з кріпацтва). Вся Європа вважала тільки Брюлова за генія і тодішні критики ставили його поруч з Рафаелем, Мікель-Анджелло і навіть вище них. Сей справді дивовижний артист-малар унаслідовав і безмірно розвивав своєю надзвичайною художницьку роботу від батька свого і навіть прадіда, які були дійсними фаховими мейстерами; тут най-

більше й лежить причина його велетенської творчости. Він, як кажуть, ніби нічому не вчив ся, а зразу став тим, чим був і прихилив до себе світ. Часто у Шевченка в його листах або спогадах можна прочитати, що він Брюлова зве „божественний“ — і се не диво, бо так звали його тоді всі. Що робив Брюлов, те робили кругом і другі художники; тільки його очима дивились навкруги себе, всі йшли його стежкою і думали, що йти другою, то значить помилитись. Але, Боже мій, поетична творчість Шевченка і після свого змісту і після значіння мала безмірно більш ваги проти „божественної“ творчости Брюлова, а живим реалізмом, шириною й глибиною всесвітніх тем і питань людзкості заставляла її в безмірній дачині за собою, і от же Шевченко все-ж таки був під великим впливом талану Брюлова. Тут само собою виникає питання — чи поетична творчість іде поруч з творчістю художницькою і при яких умовах вони можуть бутн рівнями?

Невинна течія прогресу плине через думку, слово, літературу і тільки потім, уже не швидко, через штуку (искусство). Так званий „дожньо-класицизм“ перше всього зник у літературі, далі в театрі і тільки потім уже у плястиці. Отже бачимо, що сей закон виконуєть ся і при розвою кожної особи: Шевченкові думки, слово попередило мало не всіх його сучасників, а його художницькі заміри й надто праці не догнали його слова, яке немов летючою стрілою пробивало серця слухачів та й довго, без кінця довго ще їх пробиватиме. Пригадаймо, що слово і поетична творчість — се наслідок всього звичайного розвою людини і залежить, крім сього від тої таємної сили, яку ми зовемо таланом, а творчість плястична до всього сього ще потребує невпинної великої праці, студії і щоденної практики, яких Шевченко заживав тільки уривками.

(Дальше буде).

*) Із 8. ч. „Рідного краю“.

раючись на українську Раду-Сойм. 2. Загального, рівного, безпосереднього голосування до всіх репрезентативних тіл. 3. Науки в школах на українській мові. 4. Гарантії політичних прав волі спільно і т. д. — В справах народно-господарських У. С. П. домагається: 1. Робітничого законодавства на основах наукового соціалізму. 2. Земельної реформи (землі великих власників мають обернути ся на національну власність українського народу). — В кінці пише „Запоріжжя“: „Справа визволення робучих має повинна бути здійснена нами самими у згоді з нашими братами робітниками“. Треба зазначити, що подібно, як „Гром. Думка“ пише і „Запоріжжя“, що У. С. П. вважає необхідним виступати на виборах до державної Думи, мимо всіх перепон, які ставить російський уряд діяльності демократичних партій. — Партія стоїть як слідно, на основах наукового соціалізму, тільки репресії правительств не дозволяють їй оголосити свою максимальну програму.

* * *

Київський комітет конституційно-демократичної партії подав до цензури українською мовою „Чого хоче конституційно-демократична партія“. Цензура дозволила друкувати книжку, та повикидала із неї місця найцікавіші селянам хліборобам. Супроти того комітет партії рішив, що так книжки друкувати не можна. Другу книжку українською мовою „До селян“ цензура зовсім не дозволила друкувати.

* * *

Д. Євген Твиченко викінчив останніми часами першу частину української граматики українською мовою, і подав її до цензури. („Гром. Думка“.)

РАДА ДЕРЖАВНА.

Бесіду бар. Гавча переривали під кінець Німці „крепкими“ окликами. Особливо пос. Штайн кричав „Самі фрази! Тільки одна несправедливість — ні крихти справедливості!“ Невдоволена промовою бар. Гавча була й польська шляхта. Намек президента міністрів, що Кої-о за голосоване за конечностями державними відбирало від правительства стало нагороду, заболіло Кої-овців. Ось на шпальтах „N. Fr. Pr.“ висказують ся Кої-ові головачі дуже уємно про промову бар. Гавча, яку звуть „проком неполітичним“ і „нерозважним“. Галицький „виодрембач“ п. Гломбінський признає, що та промова вразила Кої-о дуже болючо, а недавній оборонець людського кровопролитву, снітинський посол Мойса просто заявляє, що „мова президента міністрів відносно правительства до Кої-а значно погіршила“ та лякає ся, що край, себто Галичина, не лишити безкарно свої обиди своїм делегатам! Просто, дрожи Австрія, бо галицько-польські шляхти готові піти на Відень. І як не стыдно тим „послам“, вибраним корупцією і багнетами, лякати правительство? Тож, як би не самоволя галицьких напів, які й не гадають, що вони австрійські урядники, то більша частина членів „Кої-а“ не сиділа б в парламенті — але торгувала б рогатим і нерогатим скотом в своїх обдовжених „засіданках“.

По бар. Гавчу промавив пос. Рибба (Молодочех) витаючи горічю думку правительства перепровести виборчу реформу на основі загального і рівного права голосування і заявляє, що його партія буде поширити сю думку, хоч ніодна партія не стратить тільки на силі через реформу, як власне партія молодечка.

Пос. Шрафль (христ. соц. з Тиролю) говорить, що коли вже реформа виборча дістала ся до парламенту, то вже годі її звідти усувати. Треба лиш у правительствінім проекті поробити відповідні поправки. Далше полемізує дуже щасливо з послом і рабмаером, котрий представив ся яко противник рівного виборчого права. В кінці висказує надію, що по переведенню виборчої реформи розвине ся в Австрії правдиве політичне жите і піднесе ся добробут народних мас.

Науковий збірник

присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками й прихильниками з нагоди його 10-літньої наукової праці в Галичині (1894—1904).

(Видане комітетом). У Львові 1906.

1894 року прибула на львівському університеті нова українська катедра — історії східної Європи, яку обняти запрошено тоді молодого київського ученого, ученика Вол. Антоновича — Михайла Грушевського. Із приходом його на австрійську Україну настає тут нова доба — невіданого досі розвитку літературно-наукової й видавничої праці, згуртованої около „Наукового Товариства ім. Шевченка“, в яким Мих. Грушевський з'узів зібрати до безперервного труду наші давні сили наукові, а крім сього ще й виховати між молодіжю гурт робітників на полі української науки. Поволои стає Тов. Наук. ім. Шевченка справдішним огнищем укр. наукового слова, реорганізує свій статут на взір заграницьних академій і численними публікаціями великої наукової стійкості виробляє собі в ученім світі — значіне української наукової академії, дарма, що не має сего офіційного титулу, ані відповідного засобу матеріальних средств

Пос. Беркле (німецький людовець) підносить, що дотеперішня ординація виборча основувала ся на несправедливій підставі, через те вона була причиною невдоволення і недовіри до цілої держави і недовіри одної курії до другої. Далше висказує надію, що при добрій волі дадуть ся усувати некорисні для Німців сторони правительственого проекту.

Пос. Дашинський пригадує, що вже через 10 літ домагались ся соціалісти виборчої реформи. По десятих літах треба було аж остаточного пониження парламенту, його банкрутства і великої революції на північно-східній границі держави, щоб віра в побіду дійшла й до нас. Говорять, що звичайно того рода реформи спричиняє за границею програма війна або революція. Але чи ж пониження і внутрішній програмі Австрії протягом тих десятих літ не дають більшої суми страт, як коротка революція, або страшна війна? Але буржуазийні сторонництва, котрі здецидували ся на виборчу реформу, подібні до особи, котра вертаєть ся від дверей дентиста, бо єї перед дверми перестали боліти зуби, тимчасом по повероті до дому біль повертає. Так само буржуазийні сторонництва перестрашили ся в останній хвили і думають, що реформою регуляцію дасть ся уздоровити парламент. Коли слухаєть ся їх нарікань, можна прийти до переконання, що виборча реформа вимірена проти всіх сторонництва. Через одан тиждень жалують ся Німці, через другий Чехи, через третій Польки. Відтак полемізує бесідник з фовдалами, а спеціяльно із галицькою польською шляхтою, котрій викидає всі гріхи, які вона має супроти польського народу і працюючого люду. Автономія, якої жадає гр. Дідушицький, се лиш средство, щоб у відокремленій Галичині шляхта польська могла далше провадити свою руйнівну господарку. Гр. Дідушицький в своїй промові, яко принципіальний противник виборчого права, страшисть „всіх і вся“ і сям хитрим способом хоче звалити проект. Коли справді через виборчу реформу шляхта стратить мандати, то все таки знайдесть ся досить високих становис у державі, щоб ними обдарувати шляхту, бо зима річ, що не шляхта удержує державу, але держава шляхту. Відтак протестує бесідник проти того, що в те через реформу захопить власть народ без обрахування і маєтку і що він стане „beatus possidens“ (щасливо посідаючий). Причини нужди працюючого люду лежить в ладі для него формі сучасного посіда. а парламент має стати средством до переміни форм посіда. Відтак опрокидав надаване соціалістами ви правительственої партії, бо й тепер власті перешкоджають соціалістам. Ми в своїм сумійно цілювато спокійні — говорив бесідник, але ми не дітвали, щоб в хвили, коли правительство хоче сповинити наші політичні жаданя і коли наші вороги проти того правительства виступають — щоб ми тоді перестрашували ся якогось глупого слова, глупої і заосливі інсинуації. Робітники розуміють нашу політику, робітники йдуть енергічно до витягноті ціли, котрою є рівне і загальне право голосування. Австрія мусить прибрати форми сучасної держави, або згине і розлетить ся, а тою новочасною формою держави є власне парламент, вибраний на підставі загального голосування. Відтак говорив бесідник про національне питання і доказував, що шляхта є анти-національною партією, бо стоїть на перешкоді творенню новочасної держави. Але коли корона, правительство, міщане, селяне і робітники згодять ся на се, що загальне і рівне виборче право є конечно, то опір шляхти нічого не поможє. Винци висказує бесідник надію, що теперішній збанкрутований парламент не може зробити нічого ліпшого, як не маючи засобів до життя, уступити місце парламентови гіднійшому. „Допустіть вже раз до зміни, най народ має вільний шлях до розвитку, инакше він усеце вас на бік. Відповідь на питанє, хто має приноровити ся до історичної конечности, чи держава і єї народи, чи дідачі і палати торговельні — не важко до рішення. І шляхта всіх країв почує єї евентуально вже не за довго.“ (Опелески).

Пос. Кльофач (чех. нар. соц.) накинув ся на президента міністрів і сказав, що се безличність називати акт несправедливості і насильства рівним і за-

гальним правом голосування, бо в ґрунті річи правительствений проект кривдить сильно не лиш Чехів але і всіх Славян на користь Німців. Коли має настати спокій, то передовсім мусять бути сповинені всі жаданя Чехів.

Замітити треба при сїм, що пос. Кльофач, говорячи про нерівність виборчих округів, назвав галицьких і буковинських Русинів „Russen“. Невже пос. Кльофач, який зве ся ч. нар. соц. не перевищив в розуміню нац. kwestий каданів — чи може не знає, що Русини або Українці звуть ся по німецьки „Ruthenen“ себто „Ukrainer“? — По промові пос. Кльофача дебат уперезано, а мін. фінансів виїс законопроект про пенсії для вдовинь стар. „етилу“. По доновненню деяких комісій і кількох запитах до президента палати засіданє замкнено.

На середовім засіданю виїс посол Голанський 125 петицій, заосмотрених 30 членами підписів, у яких виборці графа Штернберга просять комісією недоторковості посольської, щоб гр. Штернберга не видавано судам за обиду маєстату, поновлену в брошурі п. з.: „Konservative Kavalierie-Attacken“. В справі конфіскації сєї брошури виїс був гр. Штернберґ на однім із попередних засідань окрему інтерпеляцію, при чім надужито при збираню підписів до бру віру руских послів, що відтак заявив пос. Н. Василько у окремім запіті до президента палати.

* * *

На четверговім засіданю обговорював виборчу реформу перший пос. Крамаж. Він заявляє, що парламент, вибраний на підставі загального голосування, сповинить державні конечности, але буде поширити лиш широкую політику. Справедливе право виборче є першим услівям до конституційного політичного життя. Чехи хотять мирового податодження всяких спорів, вони хотять мирно жити з иншими народами, але не дозволять, щоб їх практиковано несправедливо або щоб їх уважано за меньшевартний наріл. Жадна сила не усуне з дневного порядку виборчої реформи, справедливості мусить сповинити ся. Що до внесення пос. Вольфа в справі відокремлення Галичини, то над сєю справою повинна радити комісія для виборчої реформи.

По нїм промавив ще оди Кої-овець, пос. Абрагамович. Він прилучує ся до закидів, які вже поробили виборчої реформі гр. Дідушицький і Гломбінський, впротім присвятив цілу бесіду полеміці. Бесідник порівнує вискази гр. Гавча теперішні з висказами із д. 6. жовтня і висказує їх противорічність. Далше зазначає, що висказ президента міністрів, що держава все була владна Полькам за їх службу, уважав за нечуваний. Причиною, що Польки поширали завсїгда правительство, було любов до цєсаря і вдячність для нього за те, що позваляв польській народности вільно розвивати ся. Далше вказував бесідник на те, що реформа буде мати погубний вплив на справу католицької церкви. Далше полемізує з пос. Дашинським і стараєть ся опрокинути закид, що польська шляхта не є патріотична, і покликуєть ся на протоколи, говорять, що не правда, немов-то нани з Кола польського були вдоволені, коли Галичину признано в V. курії мало мандатів. Бесідник не сподіє ся зовсім від виборчої реформи уздоровлення парламенту, бо найбільша болячка теперішнього парламенту, спір чехо-нім, перейде і до будучого парламенту. Реформа виборча прийшла до парламенту під напором тероризму, і ладного мусить правительство, коли воно опираєть ся на радикальних партіях, в предложеню посувати ся до послїдних границь радикалізму.

Пос. Лехер витає радо реформу виборчу і робить при тім усікі застереження та полемізує з бесідою пос. Абрагамовича. Пос. Абрагамович з патосом відлученого коханця пригадував, що коло польске через тільки літ служило правительству навіть тому, котре для Галичини нічого не робило. Се сторонництво, котре вказувало все тільки неконсеквенції, безпринципність і опортунізм закидає устами пос. Абрагамовича неконсеквенції президентови міністрів! Дня 28. листопада 1906 правительство допустило ся тероризму, але також правительство допустило до тероризму в самій палаті, а тоді пос. Абрагамович був її председателем.

до сповнюваня сєї задачі. Проф. М. Грушевський ще й другим робом вводить нас в сїмю європейських культурних народів, пишучи свою монументальну „Історію України-Руси“, яка отсе виходить і в німецькім переводі.

Крім сего бере він живий уділ в житю громадянським, не замикаючись від світля у кабінеті ученого. З сего боку виїшло на превелику користь для австрійської і російської України його піддержуване взаємн між Галичиною а Україною; у не так ще давний час неімовірних заходів, щоб згнати Українців у Росію та відмежувати їх від нас непрохідними кордонами.

В 1904. р. зродила ся між прихильниками й учениками проф. М. Г.—ого думка, пошанувати десятилітє його професорської й наукової діяльности в Галичині. Формою пошани признано в кінці виданє наукового збірника, якого друк затагнув ся аж до сего року. „Науковий збірник“ врученю ювілятові на скромнім комерсі, який не так ще давао відбув ся у Львові. Справді не мож було придумати красивого ювіляу для проф. М. Г.—ого, як виданє збірника праць його учеників і прихильників, що заслугоє на особлившу увагу як не тільки (наукова книжка в 560 ст. вел. 8-ми — се до цього дня у нас річ не бувала) так і на зміст. Виданє збірника мав ся комітет, у якого склад входили: Володимир Гнатюк, Денис Коренелц, Іван

Кревецький, др. Стефан Томошівський і др. Іван Франко. У передмові переказано заслуги ювілята, якого діяльність у Галичині творить окрему фазу у нашім житю. Вплив Шевченкової поезії на галицьку інтелігенцію був національно-політичний, за ним прийшов — знова з України — М. Драгоманів із новими єсуйльно-політичними канчами. Іхне новне зрозумінє настаує аж в часі, коли прийшов поступ „від наслідкуваня до самознания, від теоретичного формалізму до наукового дослідю“, а осередком сєї доби стає як раз проф. М. Г.—ий, якого вплив на Галичину — національно-культурний. Науковий збірник розпочинає „Рєєстр наукових і літературних праць проф. Михайла Грушевського“. Самі заголовки статей проф. М. Г.—ого за рока 1888—1904, зібрані нашим бібліографом Іваном Ем. Левицьким, займають 50 сторін! По сїм йде „Показчик імен власних, географічних і инших предметів, обговорених проф. Мих. Грушевським в його статях“ ст. 50—64, який зладив також п. Ів. Ем. Л.—ий. По сїм йде 25 наукових розвідок і т. д. зладжених двадцяти трома авторами із усіх частин України. Обговорювати їх докладно в сїй згадці просто не можливо, лишає ся либа згадати їх побіжно.

(Конець буде).

Пос. Селений (чеськ. агр.) заявився за загальним правом голосування, оперти на заводських організаціях, але супротивився рівному виборчому праву і підніс потреби реформи реґуляміну. По ній говорив пос. Івчевиц (Хорват) і заявився за загальним правом голосування, хоч після того і сей систем має певні браки. Далше говорив про уносліджене Славян і скінчив висказом, що парламент сповнить історичний факт, коли під конець свого безкорисного існування ухвалить виборчу реформу.

На вчорашнім засіданні пос. Траутмансдорф виводив свої жалі по причині поступованя правительства із феодалами, що все стояли за добром держави. Бесідник не вірить, щоб із зміною виборчого права наступило також поліпшене парламентарних відносин. Президент міністрів повинен подати зміну виборчого права із перепроводженем національного спокою із ревізією конституції взагалі, щоб також уложити тревало наші відносини до Угорщини. Бесідник є прихильником виборчої реформи, але є противником правительственного проекту і рівного виборчого права.

Пос. Странски заявляє, що правительство сповнило лиш свій обовязок, коли внесло проект виборчої реформи. Критикуючи проект, зазначає, що він кривдить Чехів, тож жадає поліпшення чеських мандатів в Моравії, вказує чеським Німцям на компроміс в Моравії, прирікає Полякам братню поміч і надіє ся також помочи від них. Не в централізації, але в децентралізації а іменно децентралізації на підставі коронних країв, лежить будучість Австрії. В мирі між націями, в мирі і рівнозв'язі між бюсами лежить краса будучності держави.

Як третій бесідник із Буковини забрав у дебати над виборчою реформою голос пос. Скедль, мотивуючи потреби четвертого німецького мандату для селянської німецької людности Буковини. В дальшій часті своєї промови полемізував він із пос. Ончулом і заявив ся проти розбиття мійського виборчого округу Радівці—Сучава—Серет. Бесідник принципіально годиться ся з правительственным проектом, що творить підставу до мирового полагодження національних спорів, а рівночасно жадає реформи палати панів, яко злочинного наслідку демократизації парламенту. — Відтак промовляв ще пос. Петеленц, як представитель демократів із Кола, а пос. Борбо жалів ся на кривду крайньох Німців, які мали свої мандати в дідичівській курії. По промові пос. Лінднера, який доказував, що робітникам треба радше обезпечення на старість як загального голосування, засідане замкнено.

Слідуюче засідане у вівторок.

Страшна катастрофа в Куріє.

Страшна копальняна катастрофа в Куріє просто не має пари в історії ані що до об'єму, ні що до страшливости наслідків. Хто винуватий в тім, що вона дійшла до таких розмірів, поки що годі сказати. Після всієї правдоподібности вина за смерть майже двох тисяч люда паде — на управу і властивість копадень, які ось в останнім році мали 9 мід. франків чистого зиску і 20 мід. фр. резервових фондів, а не подбали о модерні уладженя у фабриці, а головне не заосмотрили її в т. зв. „инвентогені“ себто машини до чищення повітря, яких достарчили аж Німці. — Безпосередню причиною катастрофи в Куріє був вибух газів. Почало ся від звичайного в ковальнях пожежу в III-тій шахті. Пожежа намірено задусити через замкнене доступу свіжого повітря. Однак се не удало ся. Гази, котрі витворили ся при паленю угля, змішали ся із оксидом угля і угленим kwasом та наповнили прочі сусідні шахти і так прийшло до катастрофи. До тепер удало ся при найбільших зусиллях уратувати ледь 12 людин; прочі сильно побиті, або зовсім безобразні. Трупів можна виносити на верх лише поволи, бо дусячі гази не дають приступити до місця нещастя. До тепер винесено із шахт 223 трупів, з чого розпізнано лиш 22 осіб. На нараді міністрів в Парижі прийнято до відомости звістки, котрі прийшли з Куріє і сейчас відписав президент Фаллер 10.000 франків, а кождий з міністрів по 500 франків для робітничих родня діткених катастрофою. — Ямарі з округу Ляль розпочали великий страйк.

Співробітник „Gaulois“ Г. Мезіє описує ось такі зворушуючі сцени із сеї катастрофи: Колиб можна найти яку потіху в так страшнім нещастю, коли погубила така маса народу, то можнаб його добачувати в героїсмім примірі відваги і рішучости, яку проявили робітники ратункові. Без опору й хитаня спускали ся ті люди в убійчу копальню й не дрючачи і не байдівлюючи, промочували собі дорогу через страшливі челясти, повні трупів і завоїтрені подувом смерті; а всюди там панувало вчора ще рухливе жите. Із усіх сторін пустого краю надтягали незвісні герої довгими рядами, захоплені думкою саможертви, жадаї жертвоування і стояли вони довкола шахт, німі і великі у непорухливім мовчаню, поки не прийшла на них черга змиритись із підземними небезпеками. Їхні провідники, інженери, подають їм чудовий примір відчайної відваги. За те правительство урядники не мають відваги сісти на візкі, що звозять глибоко у шахти і ні один із них не зважив ся ще на те, щоб поруч із героями із люду станути на почесне місце, яких вимагає пожертвоуване і велич! Та все те пожертвоуване і огайдушна відвага робітників здасть ся будучі ли-

шені успіху, бо копальня верне на світло денне хіба тільки одні трупів; страйкового нещастя вже не можна відібрати. Найбільше трупів найдено годовно в трьох місцях. Найбільше трупів пайшло ся в Селямін, де стоить ся шахта 4. і 11. Страшний пожежа поцаловив їх на вуголь, так що полишали ся тільки одні чорні купи. В Мерікур, де є шахта 3., не наробив огонь тільки заївчення, за те гинули там люди скоропостижною смертю, викликаною вдихуванем гарячих газів; пороздвувачі тіла мають рожеву краску і їх можна розпізнати. Третім місцем є Білі-Монтіні біля шахти 2. і 10. Між старими ямарами найдено тут злучену із ними і по смерті одну дитину, семилітнього хлопця, що його вів до копальні батько за руку, аж їх обох захопила смерть. Декотрі гуртки робітників внаслід ся перед нещастем чистим чудом. Так спасло ся 30 ямарів, що почувши остерогу штабіра, кинули ся в бічну галерею. Вони бачили, як попри них розливали ся вогневі хвилі, всеж таки добила ся до виходу в 3. шахті. Як вони, видобувшись на верх, стали близько церезирати ся, чи вони є всі — не доставало між ними лише одного — штабіра, який дав їм сигнал остероги, і який, як посвідчив вже, не добив ся до спасуючої галереї. В сій пропасти огня і жару відиграли ся сцени, яких би не видумала й пекельна фантазія Дантоґо. Один батько, що вже врятував своїх п'ятьох товаришів, хоче помогти власному синові, аби він ставив в коши, який має їх всіх вивести на дневне світло; один хвилий рух, один надто гарячковий поворот дряжачої руки — і кіш стає підіймати ся в гору, уносячи з собою батька, а лишаючи на страшливім дні сина, який кричить і ридає. А прорізуючий серце стогін нещасного сина, полишеного в нещастю, нерасідаюче батька так, що він збожеволів...

НОВИНИ.

Чернівці, 17. марта 1906.

Румунські. „Buk. Nachrichten“ і „Buk. Lloyd“ перепечатають взятими свої денунціанти і клевети на Русинів, бо навіть такі вправні денунціанти, як їхні інспіратори, не можуть придумати на стілько брехонь, щоб як мож часто троюдити правительство проти Русинів, чей воно вислухає Веснімців і Панрумунів та запровадить мабуть на місце утравістичних, знов чисто німецькі гімназії, а на місце „руських“ радників у конвенторії, замінене румунських. Клеветники забувають, що „голий не боїть ся розбою“. Перше Русинам не може бути, а ліпше мусить наступити, хоч най ті, що вивішують панґерманську хоругву або виспівують кондовенційні телеграми до Букарешту про „Răpirea Condoviniei“ посядують Русинів і тричі на день о небезпечність, вихваляючи при тім свій „патріотизм“. Ми патріотизмом не торгуємо, бо сей товар, як показує доля Русинів, не поплатний. За те небезпечність, о яку підлизачі нас посядують, може тільки помочи, бо „небезпечних“ боїть ся й зацятькують, а на похиліх кози скачуть. Огже пишеть, румунські, й далі про „небезпечність“ Русинів, чим страшніша вам і всім ворогам руского народу буде его сила, тим ліпше для него. Чим більший утиск, тим більший опір, в боротьбі росте сила. Помагайте нам єї вробити в нашім народі!

Відгук Буковини на виводи д-ра А. Ончула. На численних зборах, котрі відбули ся сими днями в Сереті, постановлено одностайно запротестувати проти виводів посла Ончула в справі розбиття виборчого округу Сучава-Радівці-Серет. Така сама ухвала запала на засіданні серетської ради мійської. От невдачний народ, що не розуміє опінати замислів високих — „геніяльного законодателя“.

Про реорганізацію уч. семинарії в Чернівцях радив оподі збір руских учителів середніх шкіл і одностайно висказав ся проти утравістичного устрою, який задумав д-р. Кушнірюк.

Німецьке товариство учительське заснували учителі-Німці в Кімполонзі тому, що в тамошнім повітовім товаристві учителів-Волох говорили й по волоски. Се обурило Тевтонів так, що у своїм товаристві назначили німецьку мову в якій чиню урядовою. І до такого товариства мали, як подає „N. Fr. L. Ztg.“, пристати й деякі учителі-Русини. Не хочемо вірити, щоб між Русинами найшов ся ще помічник германізаторів, тим більше, що в Кімполонзі засновано власне філію „Рускої Школи“. Ждемо на виснене тамошнього руского учительства, кілька правди у вісті „N. Fr. L. Ztg.“.

Із просвітнього руху в Канаді. Дня 11. лютого відбули ся в Riding Mountain в шкільнім будинку загальні збори читальні „Просвіти“. До читальні вписало ся число членів незначне. На загальних зборах ухвалено примурувати кілька часописів американських і краєвих, але лиш тихих, що стоять за народом. „Канадський Фермер“ поміщує з нагоди сеї звістки довшу замітку від себе, в котрій малює в чорних красках культурні відносини між нашими Канадійцями, які не проявляють великої дбайливости ні про школи ні читальні. „Жаль великий огортає кождо людину — пуще „Кан. Фермер“ — коли роздумает ся, що на сотки читальні, котрі моглиб існувати, існує ледь кілька тай ті розвивають ся слабо. Бачимо, що наш нарід просвітою мало интересуєть ся тай охота у него до сего діла не росте, але упадає“ і т. д.

Страйк складачів і машинової прислуги триває у Львові вже кілька днів. Через те не виходить ні одна руска часопис у Львові. Польські часописи і „Галичанин“ розсилають своїм предплатникам „Schwilt-y“ епілярну газетку з самими білютенами, яку складають управителі друкарень.

Рабунок. До якобеньського коршмара І. Бірбабам завпросило ся дня 10. с. м. 4 хлопців на ніч і за годину так відвдячили ся, що накиннули сплячих подушками і обікрали коршму. За винновниками, які „заробили“ всего 30 К готівки і троха горівки й булок, шукає жандармерія.

Еміґрація до Канади. Передвчора виїхало з Чернівців до Канади 160 мужиків разом із 60 російськими еміґрантами, котрі кілька днів перебували в нашім місті.

Річницю мартової революції 1848 р. обходила черновецька робітнича організація у вівторок 13. с. м. в сали Bierpalastу, при ул. Цвєтній. Святотчї промови виголошено в німецькій, українській, волоській і польській мові.

Нещасний припадок. Дня 7. с. м. о пів до 6-ої години рано завадила ся в домі Мойсея Шгайгайзера в Лужанах виїсна стіна і при тім потерпіла Гелена Козина, котра тоді лежала ще в ліжку, тяжкі рани. Начальник громади, Орелєвський, заридив, щоб ренґа мешканців сейчас випровадила ся із валючого ся будинку.

Дідичівський палій. В Сельо біля Любляни підпалив сими днями у ночі старший сн дідички Кривон батьківський двір із мести, що мати передала поодіане молодшому братови. Палій погіб у огні, який сам підложив.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із кругів судових. Суд. авсекьютант Михайло Івашко зложив у виснім суді кр. у Львові судейський іспит із дуже добрим успіхом.

З людового університету. В неділю 18. марта відбуде ся в компатах „Народного Дому“ в Чернівцях о год. 3 по полудні викад проф. д-р. Марона Кордуба на тему: „Світ і його будова“. Вступ вільний. — Комітет.

Пригадуємо, що сеї неділі виставляє в Чернівцях „Селянський театр“ „Наталку Полтавку“. Можна надіятись, що на сю першу виставу в новім сезоні явить ся публіка як найчисленніша. Крісло I-рядне 3 К 30 сот., II-рядне 2 К 20 сот., III-ряде 1 К 32 сот., партер 66 сот. Початок о 1/8-ої вечер.

Збори буковинських громадських лікарів відбудуть ся в четвер день 22. с. м. в льокалі Товариства лікарів о год. 3 по полудні з слідуючим дневним порядком: 1. Становиско супроти розпорядженя краєвого правительства. 2. Ухвала що до евентуального приступленя товариства до державної організації. 3. Ухвала про евентуальне ужитє датків, котрі вплинуть до запомогового фонду товариства лікарів. 4. Евентуальні внесеня.

Субвенції. На підставі ухвали черновецької ради мійської з дня 28. лютого 1905 подана о субвенції із фондів мійських узглядняє ся лиш тоді, коли їх внесено до черновецького магістрату найпізнійше до кінця марта попереднього календарного року.

Запомоги. Ц. к. міністерство рільництва уділило Раді краєвої культури воеводства Буковини суму 470 корон для двох учеників із курсу хову дробу в Остербах коло Шердінґ в Австрії горішній.

Із штуки і літератури.

Ucrainica в чужих часописах. В 6 числі „Slavansky Prehled“ помітив справоздане про український рух в Галичині, Буковині і Росії. „Slavansky Prehled“ понотував докладно всі українські часописи, які виходять на російській Україні, згадуючи, що ще й до тепер існують виняткові закони для українського слова. Далше згадує про політичний клуб Українців в Петербурзі, відтак про просвітні товариства „Просвіта“ в Одесі. В кінці нотує страшні репресалії, які терплять укр. робітники на культ. яви, як ось арештоване редакторів українських часописів. Телу згадку про Шевченка з нагоди 45 роковин його смерті помістили крім „Отг. Жазни“ ще й „Кієвская Жазнь“ та „Свобода и Право“. — В 67 числі хорватської часописи „Pokret“ помістив д. Микола Левицкий статью під заголовком: „Кроваві публічні збори в Нижаві“, у якій малює ладський провипроводив.

Посмертні вісти.

У Відні померла в ночі д. 11. марта Христи з Шванцарів Сембратовичева, вдова по пош. Романі Сембратовичу, мійська учителька в 35 р. жит. Похорони відбули ся у вівторок д. 13. марта. В. Г. н.

Телеграми „Буковини“.

Дня 17. марта 1906.

Москва. Крайні партії рішили зреґітувати із революційних змагань а за те взяти ся до парламентарної боротьби.

Новий Йорк. При взаїмнім наїханю потягів біля Портланду згинуло 40 осіб, а багато ранених.

Севастополь. Поручник Шмід виїс касадийний рекурс проти засуду смерті.

Вільно. Генерал-губернатор наказав збори, які заповів єпископ бар. Роп, бо діяльність конституціоналістів-наголиків є противна уряду.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/10 сторони 5 К., 1/20 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належитості за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Надзвичайні загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Станівці гор. н. Ч. відбудуть ся в неділю, дня 25. марта 1906 р. в „Народнім Домі“ о год. 3 пополудни з отсим порядком денним: 1. Отворене зборів. 2. Вибір начальника і 3 членів старшини на місце уступаючих. 3. Вильосоване чотирох членів ради надзорчої і вибір на місце вильосованя. 4. Вільні внесеня запитаня і поясненя. *Олександр Куичанко, началь.*

В НАНАДУ

Як танож в другі заморські краї перевозять най дешевше
зачалою вістна фірма
B. KARLSBERG, Hamburg Ferdinandstr. 15.
Зане хто купить корабельну карту, нехай пориниме до діла з корабельних агентів.

Не читати

лиш, але треба спробувати здати вже законсервоване 88 1—40

Леліове молочне мило

Бергмана і Снілки в Дрезні і Тетшині над Ельбою

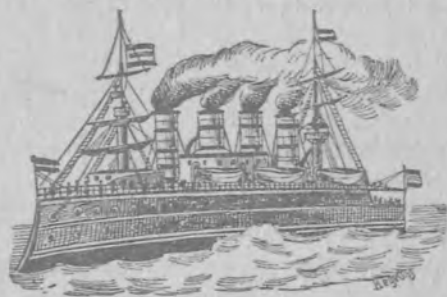
(марка охоронна 2 гірняки). Мило се хоронить від сонячних випромінів, робить кожу білою як також надає свіжий вигляд. Штуку по 80 сотиків, можна по-лучити у сідуючих фірм:

Шмід і Фонтін, Чернівці
Поссе і Міллер, Чернівці
Шмає Пект, Дорна-Ватра
М. Г. А. Штернберг, Дорна-Ватра
С. Раухвергер, Дорна-Ватра
Альберт Мер, Дорна-Ватра
І. Скомолені, Гурагожора
Саламон Бері, Гурагожора
Саламон Дім, Гурагожора
Ант. Штерт Гібер, Радівці
Дрог. С. Е. Найтлісесел, Радівці
Гал. Е. оім Шмерлер, Радівці
Гал. М. Філетінер, Радівці
Сімон Барбер, Радівці
Александр Браунберг, Радівці
Ант. І. Міллер, Кімпольонг
Шмід і Фонтін, Кімпольонг
С. Лайтер Шпун, Садагура
Беран Зірайх відом., Садагура
Дрог. І. Фіберт, Сторонінець
Дрог. Посе Крау, Сторонінець
Хайм Менгер, Сторонінець
Беран Менгер, Сторонінець
Гарай Штернберг, Сторонінець
А. Ашкенасі, Ваца
Ант. Е. Вільер, Вацківці
Ант. І. Фабіан, Висиница
С. Бріс, Загірці.

Дитина 14-місячна

Дівчина, блондинка, до дарованя, бо мати сеї дитини задіяла браку средств до жити, не в зспромож удержати сеї при собі. — Близших умо-вини уділит Партецій Маковевич, півень перк. в Дитинцях, пошта Уте-Путілів. 43 (1—2)

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне ко-рабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий
пасажирський оборот до Америки
через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенция
для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краювої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (5—12) н.

Наймоднійше етаблїсема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ

Чернівці, Ринок
гот. „під чорним орлом“

На осінь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтий. — Убори зладжені після найновішого крою.

Стаї ціни, марковані на кожній штуці. 90 (23—24)

Діточа гардероба—се спеціальність.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньска обув Гаттавай фірми Soule & На-для панів, пань і дїтий із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, амери-ington в Бостоні. Найбільший вибір обуви, Chevreaux, америк. Bokscaif, із сатинованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капе-у Відня, Josef Pichlers Söhne в Гранау, Giuseppe Fratello Alessandrio в Ita-

люхів з п. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відня, Rosalino алу. Найновіші цалїндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, з шовку, піки, асїру і п. модні ковнярики, манжети і хуєточки до нося.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як танож продаж різних средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Вдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строчи.

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
безпере-
сіданя.

Знаним із
своєї сно-
рости почто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем т. 3В.
Doppelschrauben
Schnelldampfer.

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудн е-
вої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюты, і пасажиря їдуть ними скоро і безпечно. Пасажирам ізраїльського віроісповіданя їдучи по всіх наших ко-раблях мени покладом подасть ся ретельні страви. Видача карт до всіх естацій Сполучених держав і до Канади.

Влиєтні услїва уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

16 (4—5)

Чернівці, ул. Паньска 16

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

PAIN-EXPELLER

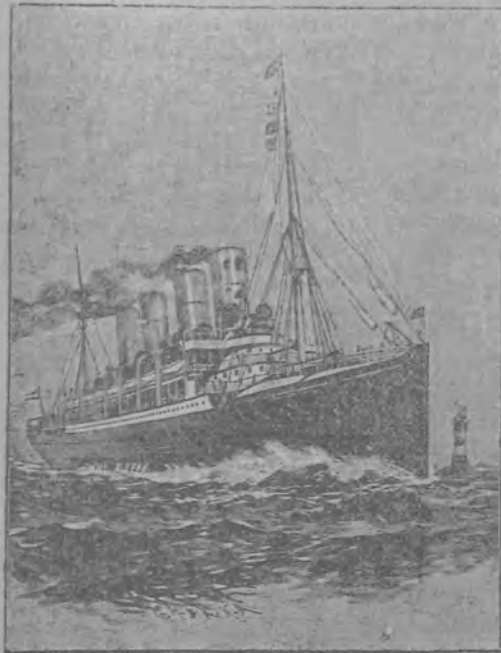
з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий лік на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх антиках.

Просимо жалати сей загально улюблений лік все лише в ориї-нальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики Ріхтера і для остерожности приймати лише флашки заосмотрені тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (20—38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

До Америци і Канади

найскорше перевозить через Ро-тердам славна на цілий свїт
лінія

Holland-Amerika

заступництво для Галичини
у Львові, ул. Жовківська 69-
18 (2—20)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
та п'ятий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.,
на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.)
Поодинокі числа 10 сотиків.

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. "Надіслане" по 40 сот. від стрічки. При частійших заовлязнях відповідний рабат. Рекламациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакцїя лише на попередній застереженем і залученем належистости почтовой.

В справах редакцїйних можна устно порозумувати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

⁸⁾ Про сей дуже інтересний малюнок, надрукований пр. Праховим у "Пчелі", покойний великий ескентик А. М. Лазаревський писав у "К. Старовича", що се не що инше, як руйн в Катериноу Б. Гарновського, але хто хоч на один мент бачив відомі "Руйн у Катериноу", той скаже, що ні одного рисоу воєн не нагадують Шевченкового малюнка, не кажучи уже про саму неясність, яка тут зовсім другого характеру.

Під час цієї розмови — оповідає проф. Райснер — я вложив руку до кишені, та сейчас відізвав ся командант салдатів: «Вже небезпечно! Ви можете там держати револьвер!» Відтак перешукано плащі усіх присутніх і справді знайдено кілька револьверів, що зовсім природне, коли зважити на брак безпеченства по містах у Росії. При ревізії позволив собі командант на такі вискази: «Ви вже раз зрадили нас під час японської війни. Тепер ви вже бунтуєте ся проти царя і проти релігії! Ми пустили на вас селян; та на жаль ми цього другий раз не можемо зробити. Ви тепер певно числите на Віттого; але ми його усе-немо!» Відтак взяв командант салдатів одного з будучих редакторів перед себе і сказав: «Тепер ми можемо робити, що нам подобаєть ся, і ніхто нас за се не буде потягати до відповідальности!» «Коли Ви хочете мене убити, так убийте, але не лайте так страшно — сказав будучий редактор!» Тоді взяв командант револьвер і зложив ся. Кілька хвиля мучив він свою жертву, удаючи, що хоче стріляти. Катований етояв спокійно і стріля не нав. Тих, у кого знайдено револьвери, увязнено і держано бі місяцями у в'язниці, коли-б не udało ся їх увільнити. У Росії ніхто тепер не є певний своєї життя, хоч би почував себе зовсім невинним. Кождий губернатор має тепер від Дурнова власть життя і смерті над мешканцями своєї губернії. Він може видавати закони і їх касувати, він може без суду карати людей смертю. Приміром видає ся закон, що всі, хто отягає ся з оплатою податків, мають бути покарані смертю. Тепер позваляє ся у Росії видавати часописи, лише прихильні правительству. Прочі стогнуть під цензурою, котра тепер далеко острійша як за Павлова. Тоді принаймні можна було знати, що можна писати; тепер редактор наражений на повну самоволу цензора. Цілю репресій має бути, беззастановним переслідуванням зломити морально людей так, щоб ті ніколи не важили ся думати про революцію і привикли зносити звірства російського чиновництва. Відновлено тортури з часів найстрашніших переслідувань середовища. Людям не вішає ся відразу, але прикладає ся напівмертвих до життя і вішає ся їх відтак ще раз або два рази. На жаль нема тепер найменшої надії на ратунок. Сила пролетаріату зломана. Всі пролетарські організації знищені. Одна надія на селян, котрі, під зглядом економічним знаходять ся в невідрадім положенню, надто роздратовані поступованем адміністрації в останніх часах. Другим фактом, від котрого можна сподівати ся поліпшення теперішніх відносин, се фінансова криза. Правительство хоче збудити за границею опінію, що воно держить все сувільно у руках. Дума, се чисто фінансове підприємство. Правительство хоче натиском впровадити до Думи такі елементи, котрі будуть йти йому на руку. Цар оточений найнебезпечнішими людьми. Кілька, котра находить ся тепер коло царя, уважає за свою задачу управляти білий терор... Ідеалістів уважає ся за небезпечних. Навіть царські совітники, найвищі урядники, не суть певні життя. Вояки перед смертю тепер у Росії зовсім не істнує. Ніхто не є певний, чи лягаючи спати, завтра буде на волі, чи в тюрмі. Лиш прихильники правительства гуляють свободно.

Про Віттого говорить проф. Райснер: «Вітте дасть ся вести, куда хто хоче. Він спосібний до всього».

Політичний перегляд.

Перше читане виборчої реформи добігає кінця. Справді, майже годі пізнати наш парламент, порівнюючи теперішні поважні дебати із давніми лайками.

і засланні москалем в Оренбургські степи. Саме страшно у тому засланню було, що артистові-малареві заборонено малювати і таким чином ся ганебна заборона спинила його артистичний розвій на далі і на віки знищила його як маларя і навіть як поета. Чим, як не страшною помстою була ся заборона? навіть запрестольний образ, якого не було у Ново-Петровській церкві і про який клопотало ся начальство, Шевченкові не було розрешено малювати: після довгої проволочки прийшла з Оренбургу бумага, де сказано: «корпусний командир не изволил изъятьи согласія на дозволеніе рядовому Шевченку нарисовать запрестольный образ в Ново-Петровскую церковь.» У страшний неволі 10 літ 3 місяці і 27 днів, сливе четверту частину свого життя, всі можливі зразки пекельної наружності, мордування і нівечення ввійли на собі наш бідоласний геній і се як раз тоді, як почав він добувати широку освіту і широкого маларського заходу. Через кілька років неволі Шевченко з смертельним жахом зрозумів, що життя його уже знівечене, що значного маларства уже не добе ся він. В одному з його тогдішніх листів читаємо: «Про живопис тепер мені й думати нічого. Се булбоб похоже на віру, що на вербі груші ростуть. І ще я думаю присвятити себе безроздільно гравюрі Оксатиї, а у другому: «Я зроду якийсь незакінчений: учив ся малювати — недоучив ся, пробував писати і вийшов з мене салдат...» І ще у другому листі: «Сам не знаю, чи зможу тепер написати що небудь путяще,» або ще: «Дивитись і не малювати — се така мука, яку зрозуміє тільки дійсний художник;» або ще: «Сама мука для мене те, що малювати мені забороняють...»

(Конець буде).

Майже всі бесідники заявляють ся за виборчою реформою, тільки крайні реакціонери раді би що небудь ушибнути із чотириім'яного права голосовання. Впрочім підносять ся жадою тільки на розділ мандатів та на розмежування округів виборчих, яке ще уліжє багато змінам. Сего тижня дебати мабуть покінчаться, а візьме у ній уділ і голова «Руского клубу» пос. Юл. Романчук. До дебати над виборчою реформою записало ся, як звісно, до 200 бесідників. Промовили навіть й «німі» фєвдали, як прм. гр. Травянськ-доре, що мовчав досі через цілі роки. Чергу бесідників в виду сего рішив жереб, який для Русинів був дуже некорисний, бо дістали кінцеві числа так, що пос. Романчук дістав голос на се місце тільки завдяки уступленню христ. соц. пос. Штайнера. По покінченню першого читання підуть усі пропозиції до комісії для виборчої реформи, якої склад, на жаль, залежить від складу давнього парламенту привілеїв, так що «Руский клуб» буде на усіх 48 членів мати тільки одного репрезентанта. Членом комісії для виборчої реформи вибрав «Руский клуб» із поміж себе односторонно пос. Николая Васильєва. — В справі виборчої реформи конферували з рамені «Руского клубу» посли Юл. Романчук, Он. Барвінський і Н. Васильєв в п'ятницю майже цілу годину із президентом міністрів і міністром справ внутрішніх.

Ситуація на Угорщині. Правительство розв'язало коаліційну егзекутиву. Члени розв'язаної егзекутиви зійшли ся на нараду і відтак оголосили комунікат, в котрім збивають розв'язуючий декрет слово за словом. Кождий мотив, котрий напроваджено на оправдане сего міністерського розпорядження є неправдивий. Сама ухвала міністерська є протизаконна; вона є плодом тиранської самоволі. Коаліційна егзекутива не може уважати протизаконного, на неправдивих мотивах опертого розпорядження. Дальше заявляє егзекутива, що й на далі буде заступати спільні справи сполучених партій. Такого самого осудження діждало ся міністерське розпорядження і в пресі, в котрій заохочує ся коаліцію, щоб вона не дала ся відстрашити погрозами правительства. На комунікат розв'язаної коаліційної егзекутиви опубліковано офіційний комунікат, котрий збиває висновки комунікату егзекутиви і приходить до заключення: егзекутива видавала справді протизаконні розв'язи і оповіщення, узурпувала компетенції круг ділання громад, вона сповняла заборонені чинності і вдерла ся в круг ділання властей егзекутивної і загально законодавчої і коли вона се все опрокидає, сама питає своє небезпечне для загалу поступоване. — Бар. Феєрварі прийняв вчера депутацию зложену з 390 осіб з кругів торговельних, промислових і рільничих комітетів Борсод і Гевес, котра висказала правительству довіру із сторони працюючих класів. Бар. Феєрварі подякував і заявив, що тішить його, що серед працюючих класів знаходиться розумних і прихильних людей. Коли настане спокій у краю, то правительство буде уважати за свій обов'язок сейчас відновити нормальну діяльність парламенту. Міністер мусить відперти закид, немов то правительство хоче запровадити зболютизм. Яко урядник, міністер не має з того жадних користей ані моральних ані матеріальних, лиш свідомість сповненого обов'язку зглядом монархії і краю. Є переконаний, що мусить настати гармонія між короною а народом. — В Бекеш Чаба заявив ся соціалістичний хлопський союз під проводом бувшого посла до сейму Ахіма. Союз заявив, що не буде попірати жадної з існуючих партій, лиш буде йти власною дорогою і буде бороти ся о загальне і рівне право голосовання. Як бачимо творять ся що раз то нові сили, котрі стануть проти коаліції.

Провізоричне полагожденне торговельних відносин із Сербією. Дня 16. марта на засіданні австро-угорської і сербської делегації для заключення торговельного договору заявили сербські делегати, що їх правительство рішило прийняти пропозицію Австро-Угорщини на заключення тимчасового *modus vivendi* аж до заключення дефінітивного договору. На підставі сього договору прийнято взаємно найбільше упривілеюване товариств: Австрія сербських, Сербія австрійських. Договір заключено устно, для того, щоб кабінет Грґуца не стрінув ся з закидом, що поступив проти резолюції скупщини, котра не дозволяє заключити провізорії без конвенції ветиринарної. Для того сербське правительство заявило в урядовім комунікаті, що Сербія не прийняла пропозиції Австро-Угорщини в справі заключення торговельної провізорії. Сербські делегати одержали наказ сейчас приступити до переговорів над остаточним заключенням торговельного договору, що, як сподіють ся, буде мати в скорі жадані неспадки. Сербські промислові часописи пишуть, що тимчасова провізорія заключена лиш в інтересі Австро-Угорщини, і що Сербія жертвувала всі свої інтереси, коли тимчасом її інтересів Австро-Угорщина не узяла, навіть в найскромнішій мірі.

Ювілейна вистава у Букарешті.

В п'ятницю дня 16. с. м. відбуло ся засідане крайового буковинського комітету для вистави в Букарешті під проводом готрета Ульмана. На внесенє президії приступлено до кооптації до крайового комітету. До секцій господарства рільничого і лісового покликано: Христофа Абрагамовича, Максима Ангавха, Христофа Арітоновича, Йосифа Барбера, управителя

лісів Чеха, Йосифа Фішера, Марка Фішера, цесарського радника Георга Фраяка, д-ра Рада де Грігорча, Ізид. де Яноша, де Красуского, цесарск. радника д-ра Лебеля, Ігнатія Мільха, радн. лісів Оплетала, д-ра Стефановича і радн. державного Тринкса. До секцій для промислу, торгівлі і ремесла покликано: Германа Виповича, цесарск. радника Венція Фонтена, Голденського директора фабрики цукор, радн. будівництва Грґора, радн. державн. Гнідога, директора Мангаймера, майстра шлюсарського Франца Шустра, Йосифа Штайнера, Юліана Теріля, таніцера і Герша Тріхтера. Крім того постановлено просити різниче товариство «Буковина» і секцію союзу австрійських промисловців «Буковину», щоб вони вислали на одному делегаті до крайового комітету. Комітет буковинських Румунів прилучив ся до крайового комітету яко особна секція і аранжує історично-етнографічну виставу буковинських Румунів в особнім павільоні. Уложене і інсталицію нерумунського домашнього промислу в австрійським павільоні повірено директору школи промислової, радн. будівництва Кольбенгаєру. Апель крайов. комітету до промисловців, підприємців виставового підприємства також матеріально, мав такий наслідок, що до тепер воліли значні суми до виставового комітету а іменню від буковинського товариства для деревляного промислу Леві, Лянґенган, Ангавх і Мільх, разом 3000 К. Крім сего постановила рада міста Чернівців уділити на цілі вистави суму 2000 К і є надії, що також центральні власті, відтак різні корпорації, як також і різні фірми посищать на зазив крайового комітету з відповідними субвенціями. Крайовий комітет постаєть ся о се, щоб урядити виставу як найкраще, щоб через те піднести престиж і честь нашого краю як найвище. Сповнене сего завдання лежить по часті також в руках рільників, лісників і промисловців і вони повинні постарати ся, щоб ся вистава випадала як найкращавійше. Зголошуючі ся мають виповнити два екземпляри формулярів, котрі можна дістати у секретаря радн. адміністр. д-ра Вольфа в дирекції дібр і у секретаря палати промисловців д-ра Віґайцко у торговельній палаті. Названі секретарі уділяють всіх жаданих інформацій, дотикаючих вистави, а власне др. Вольф інформації з круга господарства рільничого і лісового, як також що до промислу деревляного і спіритусового, др. Віґайці для прочих промислів як також торгівлі і ремесла. Пожаданим є, щоб зголошення наплавляла як найскорше, бо зголошувати ся можна лиш до кінця марта, а термін до зголошування абсолютно не буде продовжений.

Пос. Н. Василько, готрат Ульман і президент крайового банку др. Луку конферували вчера довгий час в міністерстві торгівлі в справі субвенціонованих буковинського крайового комітету для букарештської вистави з фондів державних. Міністер відповів на виводи депутатів прихильно. Справа кредитів на виставу букарештську була в суботу предметом наради також і в виділі крайовім, який ухвалив на ту ціль дальших 10.000 К, поза 10.000 кор., які ухвалено спершу в своїй завдяки ворожому становищу більшости соймової до внесення пос. Н. Васильєва. З часом мусить бири і їх прихвостні з «прискорбієм» відробляти дурницю, яку зробили в прихильі саїного завзяття.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. марта 1906.

„Buk. Lloyd“, газетка славна єдино зі своєї найпростійшої уличної лайки на всіх і все, що єгоїть на заваді румунізаторам і фамілійним ґешетам єї патронів, стала видно органом митрополита Рєнти і єго консисторського штабу, бо подає в кождім числі статі, в котрих боронить румунізаторську політику церковним старими глумними байками. Осє в передпоследнім числі пинше очевидно консисторський референт, якого митрополит настановив постійним сотрудником „B. Lloyd“-а, що Русини осягнули, що собі настановили були, а то іменоване Русинів консисторськими совітниками, яких є вже а ж три, та що на великих сесиях консисторії є 3 рускі а лиш 6 румунських голосів, а на малих сесиях навіть рівно по три совітники румунські і рускі, так що тільки председатель та о. Ганційський ратує румунізаторську політику. Щож хотять ще Русини? питає „B. Lloyd“ і відповідає на те сам, що — уніті! бо (risum teneatis!) католицькі змагання правительства (sic!) перепроваджують Русини за допомогою правительства. Доказом на се має бути, що Бзуїти лагодять відповіді на анольогію Морара. Але „B. L.“ полагає на упертість митрополита, що євидомий того, що заступає ся за святу справу — румунізації. — Як видно, консисторські румунізатори гадають дурити унією не тільки мужиків але й ширший світ видумкою про якусь католицьку пропаганду. Се повірять їм хіба католицькі Бзуїти з „Buk. Nachrichten“, одиної оборонці митрополита Рєнти зады єго ворогівства супроти ненависних панґерманам Русинів. Може то й вони в порозуміню з митрополитом заставили Бзуїтів писати відповіді на анольогію Морара, щоби мати в тім нібито доказ на католицькі змагання правительства. У Бзуїтів-румунізаторів все можливе, отже й спілка із католицькими Бзуїтами понами, бо-ж сам митрополит Рєнта ноблагословив спілку православних румунізаторів і кацаїв із німецькими і польськими католицями.

Курси для касиєрів руских кас райфайзенських. Через три дні дд. 13.—15. марта представляла ся

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошеня редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Нажитостий на анонси марками поштовими не приймає ся.

Не читати

лиш, але треба спробувати здавна вже за консервоване 38 2—40

Леліове молочне мило

Бергмана і Спілки в Дрезні і Тетшині над Ельбою

(марка охоронна 2 гірники). Мило се хоронить від соняшних виприєків, робить кожу білою як також надає свіжий вигляд.

Штуку по 80 сотиків, можна по-лучити у слідуєчих фірм:

Шмід і Фонтін, Чернівці
Поссе і Міллер, Чернівці
Шмід Пект, Дорна-Ватра
М. Г. Л. Штерберг, Дорна-Ватра
С. Раухвергер, Дорна-Ватра
Альберт Мор, Дорна-Ватра
М. Скоморевіч, Гурагомора
Саламон Беріа, Гурагомора
Саламон Дім, Гурагомора
Ант. Зіберт Гібер, Радівці
Дроз. С. Е. Найттайєль, Радівці
Гал. Е. оім Штербер, Радівці
Гал. М. Філетінер, Радівці
Сімон Барбер, Радівці
Александр Браунберт, Радівці
Ант. Н. Міллер, Кімпольонг
Шмід і Фонтін, Кімпольонг
С. Лайтер Шнуа, Сідагура
Беран Зірайх вдов., Сідагура
Дроз. Н. Фіберт, Сторожинець
Дроз. Йоско Крау, Сторожинець
Хайн Мейстер, Сторожинець
Беран Мейстер, Сторожинець
Гарба Штерберг, Сторожинець
А. Анкелла, Виза
Ант. Е. Вільнер, Вапшівці
Ант. Г. Фабіан, Викинци
С. Брім, Заліщиця.

До КАНАДИ

прямо

В АМЕРИКУ

без пересїдки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони**сипяльні.****Білет****железничі.**

Високим ц. к. правительством коцесіоноване

12—14

Бюро Подорожи „Глобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитаєте ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Дитина 14-місячна

дівчинка, блондинка, до дарованя, бо мати сїї дитини задля браку средств до жити, не є в спроможї удержати єї при собі. — Ближих условини удїлїть Партей Маківич, півень церк. в Диктинцях, почта Усте-Путилів. 43 (2—2)

Найліпші насїня огородини і цвітїв як також бураків для худоби має на складї

ЯКІВ КОФЛЕР в Заліщицях.

Цїни на жадає даром. 34 3—3

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть NERVOL

„Назва право забезпечена“
антикара др. Ю. Францоа

в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних боля, простуджєня, ломаня костей, пле-чий гієтїя і нервових недуг. Прошу ува-жати на напис „Nervol“ і не прий-мати ніяких „Нервотонів“.

Цїна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакуванєм. Тисячки листів з подякою. — Вислика 2 рази денно до всіх країв.

Заряд друкарні „Рускої Ради“

звертає увагу інтересованих, що всякі друксортї висилає лиш за попередним надїсланєм належитости або за послїплатою.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у
Шміда і Фонтіна

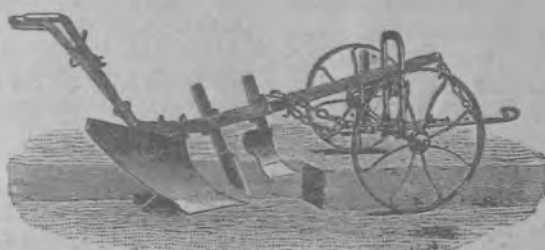
в Чернівцях. 92 (23—36)

Передплачуйте
і
розповсю-
джуйте

„Буковину“

Річна передп. враз із „Рускою Радою“ 18 Кор.

Знамениті Ваги господарські і до важєня худоби.

Если хочете дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевїйшїй цїні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коний. Важить всего 45 кіл. разом з передними колесами і коштує лишєнь **44 корон.**

Окрім сєго поручаємо Лєомобілі, Молотїлки, Сїчкарки, і в загалї всілякі знаряди господарскі.

Ксательсги на жадає даром.

23 (7—30)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпїї,

бо то є одинокє справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узвана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посидайте задатки на шифкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньєска обув Гаттавай фірми Soule & На-для панів, пань і дїтей із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевяки

Капелюхи. Самостійна продаж капє-у Відни, Josef Pichlers Söhne в Грацу, Giuseppe Fratello Alessandrio в Іта-

Краватки і білє, після найновїйшої англїйської моди. Сорочки мужєскі, білі і в ріжних красках найліпшого рода, з шовку, піки, вєфіру і п. модні ковнярики, маншєти і хусточки до носє.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонїї як також продаж ріжних средств до плеканя волосє і зубів. Все те з найперших фірм.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стрїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученем належ-
ности почтотої.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся по дня від 9—10 рано і з—3
по пол. крім неділі і свят.

Нове французьке міністерство.

(X) Взаємні між церквою а державою, що в
ріжні епохи прибирали так ріжні ви н, приходять те-
пер до найвідповіднішого виду — до розділу дер-
жави від церкви, яка через се одержує й сама спро-
могу вілнійшого сповикования своєї задачі, аїж „цар-
ство не от міра сего“. За приводом „Нового світа“
переводить у себе сей процес колишня найвірнійша
дочка папського престолу — республіканська Франція.
За прогнанем монахів, відобранем образованя із рук
духовенства пішов звисний закон про розділ держа-
ви від церкви, якого найважнійшою постановою є те,
що від тепер духовенства не має удержувати дер-
жава, але громади вірних, на яких власність пере-
ходять церковні маєтки. Буча клерикальна проти сего
закоу прибрала особливо остру форму при перевод-
жуваню сего закону в жите, а саме при найневідно-
відійшій нагоді — при списуваню маєтків церковних,
щоб їх передати на власність вірним і оподаткувати.
Інвентаризації повалили навіть кабінет Руве, але
се сталося хіба за його надто велику уміркованість,
бо республіканський блок стає тепер околд кабінету Са-
рієна ще кріпше, тим більше, що у нїм засідає як
мн, сирив внутр. Клеменсо, відомий і отвертий воріг
„римських забобнів“. Радість противників республіки,
получена з надїєю на зміну правительственного „кур-
су“ оказує ся зовсім марною. Ось у сегатї відіовів
Клеменсо на внесену інтерпелляцию, що правитель-
ство має сильну волю перевести інвентаризацію
далше, хоч годї предвидіти, чи се не потягне за со-
бою жертв, дармо що „обчислене дїхтарів не є спра-
вою, якаб варта була людского жита“. Розуміє, ся по-
ложене новог кабінету тепер доволї важке по при-
чинї гірничого страйку, викликаного катастрофою в Ку-
ріє та із за авянтур, яким товаришать інвентаризації
головно між Флімандцями, не кажучи вже про пильні
вибухи розфанатизованих католиків проти вілномуд-
них чинників.

Декуда звертають католицькі сьвященники не
навіть темного народу навіть проти шкіл і учителів,
котрих уважають головними виновниками теперішнього
утиску церкви. Ось приміром в Saint Etienne de Mer-
Morte здемолювала товпа під проводом пароха гро-
мадеску школу. Прольот сего відіограв ся в костелі, де
народ вперед добре роз'ярено. Відти виступила товпа
на улицу і під проводом свого духовного настиря

звернула ся до шкільного будинку і зажадала виданя
підучителя, котрого уважали антиклерикалом. Коли
директор відмовив їх жадаю, старали ся сї новітні
хрестоносці відомити браму і розвалити мур. Як
прийшли телефонічно завізвані жандарми, то товпа,
узброєна в рушницї і коли, напала на них. Вах-
майстер завізав тоді пароха, щоб інтервенював,
але сей відмовив. Коли ж жандарм сказав, що їм не
лишаєт ся нічого, як хопити за револьвери, то па-
рох заявив, що тоді і з сторони товпи будуть стрі-
ляти. В кінці удало ся бурмістрови успокоїти розю-
шених селян, але тоді, коли вже всі жандарми були
тяжко поранені.

Отсі всі ненормальні і свого рода револю-
ційні виступи товпи у Франції, які так дуже нага-
дують звисні подвиги такі буковинських сьвячених
чорносотених командантів із під каналеского пранора,
мають своє жерело з одної сторони в агітації фр.
духовенства, котре зараз при новім уложеню відно-
син між церквою а державою, готово богато стратити
на своїм ситуваню і все ще сподіє ся, що, пониха-
ючи товпу до терористичних чинників, сьак-так зможе
вплинути на перемену ухваленого вже закона — а
з другої сторони в темноті сільского населеня в дея-
ких околицях Франції, котре різко відріжнє ся від
населеня міст і від робітничого стану під зглядом
просвіти. Верстви ж суспільности, що живуть давно
завмерлим сьвітотглядом, для котрих всі добути куль-
тури остають недоступними, бувають вседи в Европі
не лиш у Франції, де шкільне виховане оставало в
руках духовенства більше ніж деінде. Опір бре-
танських мужиків проти республіканського уряду має
своє жерело ще й в тім, що французький уряд своїм
неприхильним відношенням до флімандської мови просто
сам прихилив Флімандців до свого духовенства, яке
тій мові дає належне примінене в школі і церкві.

Вістки із російської України.

„Гром. Думка“ обговорює у вступній статї 52 ч.
циркуляр міністра Дурново, в котрім наказано, щоб
в протягу 24 годин після арештованя, вказати ареш-
тованим, в чому їх обвинувачують, а також прий-
мати від них поясненя, списуючи їх у протоколї.
Жаль тільки — завважує „Гром. Думка“ — що цир-
куляр сей появил ся аж в чотири місяці по наданю кон-

ституції 17/IX. Переходячи до обговореня звісток
про амністію, котрі появили ся по часописях, додає
„Гром. Думка“ від себе характеристичні замітки про
теперішній гніт суспільности на Україні, котрі лиш
потверджують виводи проф. Райснера, подані нами
в попереднім числі. У 52 числі „Гром. Думки“ по-
міщено „Лист до Українців-Подолан“ від Т. П(росьві)та.
В листі звертають ся Подолани до своїх земляків
інтелігентів і нагадують їм, що земля, на котрій ме-
шкають, українська і через те вони обовязані дбати
про культурний розвиток тої людности, з котрої вий-
шли, іменю на українській мові, котра повинна бути
для них рідна і дорога. Звертаючи відтак увагу на
вибори до Думи, автор листу закликає Українців-По-
долан, щоб постарали ся, аби до Думи увійшли сьмі-
ливі Українці, прихильні до рідного краю. Чи він пан,
чи він сьвященник, чи він селянин, чи хто друий, на
се дуже не уважаймо; дивім ся поперед усе, чи
він син свого народу, чи він любить свій народ, чи
він людина чесна. Найбільш радить не вибирати у Ду-
му таких, що з Українців стали польськими або мо-
сковськими перевертниками, що цурають ся лизка дідів
і батьнів.

У Петербурзі надруковано в українському пере-
кладі „Програму конституційно-демократичної партії“,
виробленої установчим зїздом партії. В програмі
є сім розділів: I. Основні права громадян. II. Дер-
жавний лад. III. Краєва самоуправа. IV. Суд. V. Фі-
нансова і економічна політика. VI. Аграрне (земельне)
законодавство. VII. Робітниче законодавство. VIII. Про
справи освіти. („Гром. Думка“).

В Могилеві Подільськім вийшло перше число но-
вої української часописі „Сьвітлова зірниця“. Ре-
дактор і видавець Яким Волошинівський. Часопис
лише виключно про господарські справи. — Новий
український дневник п. з. „Селянин“ має незаба-
ром виходити в Київї.

У Катеринославі вийшло 1 число другої укра-
їнської тижневої часописі „Добра Порада“.

У Харкові почала ся вистава картин україн-
ських артистів — Васильєвського і других. На увагу
заслуге образ „Вибір гетьмана козаками“, на котрім
змальована стародавня Полтава.

У селі Колодистому, Звенигородского повіту,
київської губернії, сьвяткували селяни 45 літні роко-
вини смерті Тараса Шевченка. Відправлено пана-

3) С. Сластьон. Шевченко як маляр.

(Конець).

Але й у неволі знайшлись порядні люди, що зро-
зуміли певельну лють і сї заборони, і дякуючи тому,
що в тій забороні не згадано було про скульптуру,
— дозволили йому, хоча й короткий час, дїяти, що
він собі задумав. З листів ми довідуємось, що Шев-
ченко виділив між иньшим — „Трію“, „Іван-Хрестит-
ель“, „Христос перед жидами“: коло його мучителів,
а перед ним єврей, присівши на колїна і висунувши
язик, дражнить Спасителя. Крім сього „Група Кир-
гізів“ — старий сидить у кибитці і грає на домбрі,
перед кибиткою стоїть його жінка і, усміхаючись,
товче просо; коло жінки двоє голих дїтви, до кибитки
привязане з правого боку тела, а з лївого коза. Де
се все дїлось і чи існує тепер? Ми знаємо, що з
Ново-Петровська Шевченко передав через академіка
Бера деякі свої скульптурні роботи в подарунок Ар-
темьевському. Але все на сьвітї має свій кінець. Кін-
чилась і неволя Шевченкова і він, із деякими приго-
дами, повертає до дому в Росію, та через якісь бю-
рократичні непорозуміння затримав ся на довгий час
у Нижньому-Новгороді; тут знов він прийняв ся за
малювання і зробив багато портретів. Ще через який
час, ось він уже і в Петербурзі, але після „неволі“
смердючої казарми — талай його, як те сьвідчить і Ко-
стомаров і другі, та й сам він, став помітно припадати.
Не диво! хоча се була й дуже кріпка, кремезна на-
тура, але її хватило тільки на 47 років жити. Дар-
емне думав поет, що він ще встигне щось зробити
і у художестві і у других річах. Ні! жита його вже,
як колесо, котилось з крутої гори... Страшно сказати,
що три четверті його жита пішло на тяжке горе
і тільки одна четверть на вчення й працю, та й то
здебільшого у сумних обставинах тодішнього громад-
ского ладу.

У Петербурзі Шевченко справді „безроздільно“
приняв ся за оорт і у сьому фаху він багато зро-
бив нового та самостійного і у свій час був, можна

сказати, першим майстером, та й взагалі його можна
вважати першим російським оортистом. Академія на-
віть дала йому у своїй стїнах помешканє, аби він
тільки робив свої оорти. Найулюбленішим май-
стером був знакомий Рембрандт: у Шевченка були
з ним спільні погляди на сьвітотині і головні плями
картини. В Петербурзі Т. Г. зробив 5 оортів між
ними були: „Виноградарі“, „Трапунок у купецькій
конторі“ і другі, до тих же часів відносять ся його
„Дві Українки“, „Одаліска“, „Українець-богомалець“,
„Головка“ і багато иньших.

По словам Гр. Честаховського Шевченка узи-
вали тоді в Академії „русский Рембрандт“.

Шевченко писав: „Бути хорощим гравером, зна-
чить, розповіджувати у громадянстві свої істини,
бути користним людям — от прескасне і благородне
завданє гравера. Скільки чудових річий штуки, які
мають тільки богачі, гинуло б у галереях без чудо-
творного різца гравера“.

Робивши оорти, не кидав Шевченко й олівця,
сеїп, анварєл то що, а сюжети переважно брав з
історії України, як от: „Хмельницького перед крим-
ським ханом“, „Смерть Хмельницького“, „Смерть Ма-
зени“, „Кочубей“ та иньші; але сї роботи не году-
вали. Треба було ще бігати по уроках, зароблять на
житя і гаять дорогий час, якого уже йому засталося
так мало. В фаху оорта, як згадано, він знайшов де
що зовсім нове. У небіжчика Гр. Честаховського*) я
бачив деяке художницьке насліддя, що засталося після
Шевченка — ящик з фарбами, пензлики то-що, і між
всім тим було там чимало всяких дрібних струментів:
якихсь нарізаних по ободу поліцаторів, якихсь доло-
тець теж з ріжноманїтними нарізками; все се, по сло-
вам Честаховського, відумував сам Т. Гр. і виробляв
тими струментами на своїх оортах. Тодішній мій
товариш по Академії художеств, а нині й проф. В. В.
Мате, якому я розказував про сї фахові струменти,
дуже зацікавив ся ними, а побачивши їх уже у В. В.
Тарновського; зажадав і собі такі-ж самі та живає

*) Все се придбав В. В. Тарновський для свого музею.

їх по нині. Небіжчик П. П. Шишкін, яко правдивий
оортист, теж зацікавив ся Шевченковими струмен-
тами і здаєт ся теж зажавав собі де-що. Таким ро-
бом бачимо і тут дивний одвічний закон непропада-
ючої сили, закон відродження і навіть розвою духо-
вної спадщини геніїв.

На прикінці статї, як водять ся, нам конче тре-
ба звести до купи свої гадки про художню творчість
Шевченка і ясно висловити — яке ж значіння мав він
як артист малпр. Шевченко перший своїми малар-
ськими творами показав, що Україна мала свою істо-
рію і що сюжети її варти того, щоб на них зупиня-
лись художникам. Його історичні картини — се був
перший ступінь у сьому напрямку, а перший ступінь
у такій поважній справі — завжди новий ступінь і
надзвичайно по своїх наслідках важливий... Шевченко
й тут одчинив кріпко забітї ворота нашого національ-
ного шляху і через них ми побачили, що той шлях
хоч і непротоптаний, але широкий і пожиточний. Крім
історичних картин та малюнків у нього були й чисто
жанрові сцени: „Судна рада на селі“, „Катерина“ й
багато других. В сьому дїлі він був не новатором,
бо й до його за се брались художники, і ми знаємо,
що Шевченко під впливом свого приятеля художника
Штернберга пройняв ся реальним напрямком, але пси-
хологічна сторона сих работ дуже залежить від ко-
ректї розуму і через те вони не були дійсно безпо-
середньою творчістю, як його дивно натхнені вірші.

Більшу вагу мають його рисунки з історичних
церков, будівель і др.; почасти вони теж початок зби-
раниці на рідному полі... Про Шевченка, яко про
скульптора, ми не можемо висловити наших гадок, бо
роботи його не зібрані. Яко гравер-оортист Шев-
ченко був першим російським оортистом і до тогож
першим майстром у свій час. І як ми бачили вище,
його умілостю й винайденем скористувались люди
знамениті у своїйму фаху.

Констатуємо ж і той безперечний факт, що поет
велетень своїм могутним словом колихнув цілий океан
народного самопочуття, бо народ прийняв його піснї
й кохавт ся у них, а інтелігенція проймаєт ся його

тиду, відтак зібрали ся селяни в одній хаті, де багато говорили і читали про Шевченка, читали „Кобзаря“ і співали пісні. Хотіли вистави „Назари Стодола“, та не дозволено. Постановлено роковий Шевченка святкувати щорічно. („Рідний Край“).

Замітне се, що в багато українських місцевостях, де святковано роковини Шевченка, прислали також місцеві Поляки від себе вінки з прихильними написами до безсмертного кобзаря. Може сей примір вплине де-що на галицьких Поляків, які звикли до Тараса відносити ся тільки з одною лайкою, як до „найбільшого гайдамака“.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вівторковім засіданні відчитав президент палати гр. Фетер письмо французького амбасадора у Відні, в котрім французьке правительство переслало палаті подяку за вислово співучасті палати в жалобі з причини катастрофи в Куріє. Відтак відчитано інтерпеляції м. н. пос. Брайтера в справі поступованя старостів у східній Галичині і пос. Штрахера про телеграфічне подучення Відня з Чернівцями. В дальшій дискусії над виборчою реформою промовляв слов. пос. Шуєтерці. Він полемізував з попередніми бесідниками і вказав, що реформа виборчої ординації є konieczністю, бо навіть противники її не осмілюють ся борювати теперішньої виборчої ординації. Із становища національного, правительство не дає рівного заступництва, але творить привилеї, котрі абсолютно на дальше не повинні існувати. Полудавей Славян охотно згодять ся на те, щоб розділено мандати після числа людности. Ждає побільшення числа мандатів для Галичини і заявив готовість заключення компромісу з Італійцями, коли вони лиш не поставлять жадань неможливих до словення. Всенім. пос. Шалік поборював проект, котрий після его думки має славнізуючі тенденції, представляв небезпеченство славнізації і неприхильність Славян до союзу з Німеччиною. Одиноким способом охорони перед славянським небезпеченством є відокремлене Галичини, чого і Поляки, хоч з інших причин, домагають ся. Відтак зложив пос. Романчук іменем руського клубу саїдуочу декларацію: „Русини вигають з задоволенням правительство предложение, однак бачать в нїм тільки етап до запровадження фактично загального, рівного виборчого права, котре виключало би всяку майоризацію і рівно трактувало би не лиш поодинокі особи, але також народи і краї. Але і як етап вимагає се предложение значних поправок. Поділ мандатів повинен бути доконалий, не па підставі територіальних але національних виборчих округів, хоч при першій стадії мусять ще загодити певні нерівності між поодинокими народами, бо лиш при такім поділі можна узглядити так важний у нас національний принцип, і уникнути шкідливих національних ворожнеч при виборах. Коли вже предложение безпечно узглядняє побіч числа голов, також податкову силу, то повинно ся хоч в приближену заховати відповідні відносини, а людська одиниця у державі, як коштовний капітал, повинна тут мати значіне рішаче. В виду того в жаднім виборчій окрузі, в жаднім краю і для жадного народу число голов,

вищими духовими ідеалами й запросами й ставить на чолі своїх інституцій його поважне імя, під яким, мов під народньою короною, родять ся й квітнуть всякі українські товариства (академічні, просвітні, добродійні і др.). Се імя є щирою відрадою усім скривдженим, всім борцям за частя свого народу; опріч цього, воно також є докором усім людодержцям, усім неситим і жорстоким, бо людність здебільшого по своїй нічкменості не може витримати між собою людий пророків. Пророки бачуть все і рішучо визнають справжню ціну неправих сучасних їм подій громадянства. Саме існування таких людей є живим докором злочинству та дикості. Через се людність, чи як чи так, а дуже скоро витирає їх з свого кола або її просто зживає з світу. Так воно і сталося з Шевченком.

Ми підвели вже рахунок творчості і праці Шевченка як артиста-малюва, бачимо, як впливав і по нині впливає він ріжними сторонами свого талану на людність. Так взагалі ведуть нас за собою світові велетні слова і штуки. Так зачаровують вони нас своєю духовною, сказати би божественною спадщиною, та й не тільки не звичайних, малих людий, а й людий великого все-європейського розуму, світової критики, людий теж великого талану і правдивого смаку. Справді, зауважимо — скоро мине цілого пів віку, як умер сей, все своє коротке життя люто мордований і тяжко нещасливий чоловік, але ті гадки, які він огненно голосив на весь світ, все ширять ся й ширять, а цікавість до його славетного імени проміж всесвітньою людністю все збільшуєт ся. Предавне діло ми бачимо: штука в найширшому розумінню слова, поезія, музика, малювання, скульптура, а далі критика, література, науки, фільозофічні досліди, всі вони купчать ся й вють ся коло його блискучого талану, мов ті метелики коло світла, в кожному блискучому промені його вздрівають все нову і нову красу, все нові образи і часто справжні пророчі вислови, які або здійснились або на наших очах здійснюють ся.

припадаюче на один мандат, не повинно числитися два рази тільки, що для другого народу. Що до Галичини, то край сей покривджено зовсім не пропорціонально, іменно о 31 пр. супроти інших країв, через се припадає тут один посол на 83.000, тимчасом, коли пересічно один посол повинен припадати на 55.000 мешканців. Навіть колиб Галичину покривджено супроти інших країв о 25 пр., то вона дістала би 98 мандатів, а тоді припадав би один посол на 74.000 мешканців, при чім все таки Галичина стояла би далеко поза іншими країнами, а у внутрі краю покривджено передовсім Русинів через те, що їх віддано в явну опіку Поляків. Сю цілє має признати місцам 18 мандатів, де один посол припадає на 36.000 мешканців, хоч ті міста не є, як на заході, торговельними, промисловими і культурними центрами, лиш по най більшій часті осідками урядів і узлами комунікації. До сеї цілі змагає теж прочий поділ виборчих округів, після котрого в сільських округах польської західної Галичини припадає один мандат пересічно на 73.000, коли за те у руській східній Галичині округи значно більші, зложені пересічно з 112.000 мешканців, при чім подучено в дуже некорисний для Русинів спосіб округи, котрі до себе не тягють, а розлучено округи, для себе взаємно приступні. Вікція сю цілє має, винятково для Галичини приписане, пропорціональне право виборче. В сей штучний спосіб при знамо Полякам один мандат пересічно на 65.000 мешканців, коли для Русинів припадає один мандат на 111.000 мешканців. Сю ріжницю в трактуванні не оправдує ані ріжниця культур ані ріжниця сили податкової обох народів. Русини домагають ся для того рішучого побільшення числа мандатів для Галичини о 9 з тим застереженням, що ті мандати мають бути віддані Русинам. В кождім разі мусять бути запроваджені рівності виборчих округів для східної і західної Галичини під зглядом числа голов. Пропорціональна система виборча мусить бути ограничена на ті виборчі округи, в котрих національні меншости виносять $\frac{1}{3}$ всіх мешканців. Також покривджено Русинів на Буковині. В противенстві до двох інших народів, замешкуючих сей край, для котрих один мандат припадає на 53.000 до 57.000 мешканців, для Русинів припадає один мандат на 74.000, отже чотири мандати місто п'ятьох. Буков. Русини акцентують ключ розділу мандатів доти, доки число мандатів для Буковини не буде побільшене, в противнім припадку будуть домагати ся для себе належного їм п'ятого мандату. Що відноситься до числа мандатів взагалі, то Русини мусять уважати великим покривдженням і пониженом, коли іншими народам признають один мандат на 45.000 до 66.000 голов, то їм признають один мандат доперва на 109.000. Також технічна сторона предложенної ординації виборчої має значних коректур. Склад виборчих комісій, становиско виборчої комісії, спосіб голосування і скрутенієм дають вчинне поле, найменше у Галичині, до найгірших надужити і роблять вартість реформи майже ілюзорною. Також не дає правительство предложение жадної правної охорони на вільність виборів, а предложені правні охорони можуть дуже легко в руках галицьких властей стати вигідним їм інструментом до ставлення перепон вільній виборчій акції Русинів. Русини мусять проте домагати ся утворення виборчого трибуналу 5. Узяючи в принципі потребу реформи регуляміну, Русини думають, що через подучення її з виборчою реформою лиш утруднить ся її ухвалу. Що відноситься до піднесення вправді не правительство, але іншими чинниками ухвал виборчої реформи разом із розширенням крайової автономії і вилученем Галичини, то се лиш може перешкодити ухвалі виборчої реформи, а видача Русинів на ласку і неласку їх противників, без можливости охорони із сторони центрального парламенту, викличе в краю в короткім часі завзяту національну і соціальну боротьбу. Ми звертаємо ся проте з остерогами до німечки, як також і славянських послів, як рівнож і до правительства, щоб не брали на себе тяжкої відвічальности за наслідки сеї ухвали, і не прикладали руки до цілковитого пригноблення вірних державі Русинів. За те Русини будуть виступати все за повною національною автономією. Відтак промовляв молодісечий пос. Скаля і заявив, що правительство ніколи не поступало так несправедливо супроти німечких народів як тепер. Бесідник ждає побільшення чеських і взагалі славянських мандатів і кінчить, заявляючись за потребою реформи. Пос. Гавціє із центру заявляє ся за реформою, ждає голосування п'ятого на підставі заводових організацій. Протестує проти упривілеювання міст. Пос. Ферянці заявив, що жаден народ не покривджено так як полудневих Словінців в Каринтії, через те, що не запроваджено там мійських округів. Через те перевагу будуть мати клерикали. Ждає заострення вільности виборів в тім напрямі, щоб хочи не могли надужавати до агітації казальниць.

На середовім засіданні говорив перший їм. пос. др. Вернрайтер, вказуючи на те, що части держави є здорові, але держава задля національних ворожнеч, яко цілість, хора. Висказав відтак сумнів, чи реформа виборча усуне ті хоробливі прояви і твердів, що вона перед урегулюванням національної виступи не буде мати додатних наслідків, противно заострить національну боротьбу. Відтак промовляв бесідник за konieczністю реформи регуляміну. Одиноким дорогою виходу із свого трудного положення є скликати конституанту для урегулювання сих справ. Пос. Ірсеє заявляє іменем німечких селян чеських країв, що правительство предложение годі приняти

з той причини, що воно привидить Німців. Пос. Біанкіні заявляє іменем Хорватів, що хоч вони завсегда були прихильними виборчої реформи, то мусять запротестувати проти несправедливого трактування Славян. Пос. Ольшеский (поль. людовець) пригадає, що польске сторонництво людное ждає загального і рівного голосування, однак підносить, що предложение кривдить Галичину а передовсім Поляків. Сподівається ся, що виборча комісія усуне всі привидчі сторони; ждає заострення уставів о вільности виборів і за реформою регуляміну по заведенню загального голосування. Пос. Міхеїда (Польк із Шлеса) пригадає, що Поляки Шлеса завсегда були за виборчою реформою, однак не можуть згодити ся на предложенний проект, бо він на місце курій запроваджує нерівність між народами і країнами а все в тій цілі, щоб охоронити стан посідання Німців. Далше ждає побільшення польських мандатів на Шлесаку і точного розграничення національних виборчих округів. Відтак говорив пос. Фоглер. Під кінце засідання заявив пос. Шенерер, що Всенімій резідають із мандату до комісії в справі виборчої реформи, який би їм відступлювано з ласки. За те по-оставлять вони все мужа, що буде поборювати проектану правительство, ворожу Німцям виборчу реформу і то поза комісією і в палаті.

Події в Росії.

Петербурська агенція телеграфічна оновіщує, що вибори виборців відбули ся в більшій часті Росії в найбільшій сунопкою й порядку. Рівночасно й се офіційнале жерело не може промовчати того, що в чотирох фабричних передмістях Петербурга остали ті вибори без ніякого вислуду. Загалом відноситься ся рос. суспільство до сих виборів із повною апатією бож вони відбувають ся із сценерією, яку московські сатрапи відфотографували від галицьких старостів, а то ще й сильно зістенювали їхне безправство. Загнано свободу зборів і преси. Поарештовано десятки тисячів передових людий часто без найменшої причини, щоб тільки не дати їм можности брати уділу в виборчій акції, ані бути вибраним, а чимало їх порозстрілювано; смерть стає карою навіть за написане самої простої часописної статі. Яка буде „Дума“, хіба вже нині можна бачити. Вся ся штука з рос. конституцією і парламентом се один тільки обман цивілізованого світа. Та Віте не має чого „триумфувати“, коли „чорносотенні“ прокламації друкуєт ся в урядових петербурських друкарнях під покровом поліції, а в них завиває ся православний парід нї до чого внишого, як до прогнаня царского дорадника, запроданого Жюдам — себто С. Вітгого!!

Міністер справ внутрішних Дурново зложив сїдуючу нотатку про страти, спричинені аграрними заворушеннями в 19 губерніях Европейської Росії і естляндської губернії. Після загальної суми страти губерній йдуть в сїдуючому порядку:

Саратовська 9.550.320 р., Самарська 3.915.017 р., Курска 3.052.147 р., Чернігівська 3.000.500 р., естляндська 2.500.000 р., Тамбовська 2.475.608 р., херсонська 1.778.900, Воронежська 1.018.314 р., Єкатеринівська 775.000 р., Орловська 774.663 р., Подільська 592.000, Пензенська 542.150 р., Симбірська 420.550 р., Могилівська 411.000 р., Вітебська 283.000, Тульська 99.470 р., Нижегородська 99.425 р., Казанська 75.000 р., Смоленська 35.150, Бесарабська 4.540 р. — Разом 31.312.865 р.

На виборгороджене призначило правительство всего 10 миллионов рублей. Властителям більшої пошлости буде видавати ся ті гроші як безпроцентові позички. Ілюстрацією для правительственного террору буде заява, яку видав генерал Рененкампо в Иркутску. Він грозить, що, як хто в політичних цілях навмисно ся на жите кого із його окружачих (жандармів і желізничних служачих), то в годину по замаху будуть розстрілені всі політичні арештант при шельдонах та державі в тюрмах як закладники! Оновіщене се висвіщено на стаціях і вагонах східно-сибірської желізничі. До тепер арештовано около 600 людий. Щоденно розстрілюють по кілька осіб. Всіх розстріляних до тепер має бути 60.

Помимо протестів цілої культурної Росії, засуду смерті на пор. Шміда не знесено. Аамірал Чухин узглядив касаційну жалобу лиш о стілько, що кару шибениці замінив на розстріляне. В суботу перед розсвіттом виконано на острові Березань біля Очакова кару смерті на ідеалістї, що хотів ще довести до порозуміння між царем а народом, та над моряками Частником, Гладковим і Антономіком. Присуд виконали моряки із канонірської лодки „Терек“, що нарочно в тій цілі прибула із Севастополя. Ідучи швидким ходом на місце страчення, кликнув Шмід до салдатів на пращане: „Не забудьте поручника Шміда, що вмирає за російський народ, за дорогу вітчизну і за вас дорогі брати. Таких людий, як я, буде ще багато!“ Розпрощавшись із товаришами із залоги „Прута“, прошив він, щоб його не привязувати до стовпа. Вей засуджені із духовної потіхи і заосмотрені на смерть резідаували. Смерть стрінув Шмід із отвореними очима і високо й гордо піднятою головою. Він сам упав аж за четвертою сальвою. Поза матрозами, що мали розстрілювати, поставлено три зводи салдатів, щоб вони не важились відмовити по-садуху. Підчас послідної розмови із своїм адвокатом Вайнбергом, плакав Шмід та побирав ся, що не по-

милювано моряків, які за час очаківських подій жили його долею. Перед страченом писав Шмід через цілу ніч, особливо багато до свого сина однак й сестри, що розбивалась в його справі по Петербурзі. Ще теплі трупи вбитих вложено до привезених домовин і поховано на острові. В місті Очакові запанував по егізекуції настрій незвичайно гіркий та прибитий. Страчене Шмід викликало в черноморській флотії велике обурення.

Телеграми „Буковини“.

Дня 22. марта 1906.

Відень. Правительство мало рішитись, щоб рішучо не дати Галичині більше мандатів як 94. Кої о однак відносять до прав, проекту із давньої відпорушності помімо інтервенції гал. нам. гр. Потоцького. — Последнє засіданє парламенту перед Великднем буде 4. цвітня с. р.

Петербург. Найвищий суд засудив начальника редактора часопису „Новості“ Нотовича на один рік в'язниці в кріпості. Крім сего постановив закрити часопис, позаяк обжалований помістив був цілий ряд підбурюючих статей і промову посла Вебля у якій містять ся лайки на армію і обіда царя Николая.

Ленс. Конгрес амарів старого синдикату згодив ся на страйк і домагає ся 7 франків денної платні. Новий синдикат вимагає 8 годинного дня праці і 8 франків платні, а за кождо дальшу годину праці по 2 франки. Загалом страйкує 80 тисяч амарів.

Рим. Святоче отворене тунелю Сімплонського відбуде ся 19. мая. В торжестві по італійським боці візьме уділ італ. пара королівська.

Лондон. Правительство одержало урядове повідомленє, що в маю прибуде до Лондону японська флота під командою адм. Тога.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. марта 1906.

Саніція закону. Цесар санкціонував законопроект, ухвалений буковинським сеймом в справі охорони лісів і введення нових постанов що до лісової й водної поліції.

Абдикація румунського короля Кароля? Король румунський Кароль I. має — як зачувати, із причини лахого стану здоров'я абдикувати в осени але не на рік братанка Фердинанда, який є католиком, але аж на рік его сина Кароля родженого в р. 1898, який є православним. Князь Фердинанд мав би сповняти регенцію аж до часу повнолітності малолітнього внука Кароля.

Реформа виборча в Чернівцях. Проект громадської виборчої ординації м. Чернівців вже передискутовано в магістраті і в найближчих 14 днях повинна його ухвалити повна рада.

Новий регулямін торговий для нашого міста, випрацьований р. Е. Вендером, ухвалила передчєра чернов. рада міста.

Намісника Тиролю гр. Г. Шварценаву звільнено з дотеперішнього його становища і заіменовано президентом сенату при адміністративнім трибуналі extra statum.

Арештоване посла. Бувшого угорського посла Етвеша, котрого в своїм часі засуджено за сироневірене, арештовано тепер під закладом наклонювання до фалшивого свідчення. Се теж неабі який герой коаліції!

Новий закон про друкарські апарати. Міністер внутрішніх справ виїс в парламенті проект закона, що відносьє ся до переховування і поєднання різних апаратів, які служать до розповсюдження писем. Проект сей усуває § 327 загального карного закона, на підставі котрого державне друкарство і інших апаратів до розширювання писем, без дозволу адміністративної влади, було заборонене під карою. Усунєне § 327 відносьє ся лиш до малих приватних апаратів. Великі машини друкарські будуть і на дальше підлягати давньому закону.

Пожар. Дня 7. с. м. вибух в домі Юрія Яейновського в Арджелю огонь. Згорів дім разом з обстановою. Огонь повстав з того, що на пасма лєну на печі впала іскра. Шкода виносьє до 1000 К. Будівлі не були обезпечені.

Дорога рукопись. Сими днями ліцитовано в Лондоні недавно пайдену рукопись англ. адмірала Нельсона. Се се его меморіал, виданий до капітанів зараз перед битвою під Трафалгаром. За чотири сторінки сего рукопису заплатив антикварник Сабін ні менше ні більше лиш 80 тисяч корон.

Оповідки, іменованя і т. п.

Загальні збори акад. товариства „Союз“ відбудуть ся в неділю, дня 25. марта с. р. о годінні $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, 4 по полудні в льокалі товариства. — За виділ: *Волод. Бриндзан*, заст. голови. *Ізидор Цуркович*, I. писар.

Із кругів судових. Сов. Юліан Цурковський обняв вже управу нов. суду в Салагурі. — Прив. доц. тут. унів. сов. др. Ісепескул де Грекул став заступн. председателя другого сенату кариного при краєвім суді карнім.

Нові почтові уряди. З днем 1. цвітня 1906 будуть отворені в кімполюнськім повіті два нові почтові уряди в Бразі і Фрумосей.

Із кругів військових. Цесар іменував полковника корпусу генерального штабу Рудольфа Шмідта, шефа генерального штабу 8. корпусу, при перенесеню его до піхоти командантом 41. полку піхоти ім. архикнязя Евгєна. — Полковника Кароля Двожана, команданта 41. полку піхоти архикнязя ім. Евгєна іменовано командантом 3. гірничої бригади.

Головні збори вашківської флії тов. „Руска Школа“ відбудуть ся дня 7. цвітня с. р. (на Благовіщенє) о 1-ій год. попол. в кімнатах „Рускої Весіли“ в Вашківцях н. Ч. з отєм дньовим порядком: 1. Отворєне зборів. 2. Справозданє з діяльности виділу. 3. Вибір нового виділу. 4. Вільні внесеня. Звертає ся увагу Ви. членів, що лиш ті уважати муть ся за членів товариства, котрі до више поданого рєчичня вилаять річну вкладку. (Вилачувати можна перед зборами у касиєра). Всі Ви. учителі(льки) вашківського повіту (судового), котрі ще до товариства не належать, звольє як найскорше виписатись. — *Н. Спичула*, голова; *А. Гринцишин*, писар.

Субвенція. Міністерство будівництва уділило буковинському господарському товариству „Буковина“ в Чернівцях, яко додаток на покритє адміністр. коштів за р. 1905., субвенцію в квоті 2000 кор.

На „Народний Дім“ в Чернівцях жертвували далше Ви. пп. а то на членські вкладки: *Др. Лявтинович* 6 кор., *Юрій Кавули* 10 кор., *Вол. Кмицикевич* 30 кор., *Модест Левіцький*, *Василь Сімович* і *Густав Манастарський* по 5 кор., *Броніслава Клим* 15 кор., *Осип Проскурницький* 6 кор., *Роман Цегельський* 9 кор., *др. Вол. Мильович* 16 кор., *Іван Шадковський* і *Олександр Садагурський* по 10 кор., *Евгєній Мінтич* 12 кор., *Марія Баломескул* 20 кор., а на бурсу *др. Стоцький*, *Др. Клям*, *Ом. Попович*, *Єр. Пігуляк*, *Вол. Ясеняцький*, *Юстин Пігуляк* по 6 кор., *Вол. Михальський* 12 кор., *Кость Пальковський* 44 кор., 80 сот., *Палата нотаріальна* 30 кор., *др. Кобилянський* 12 кор., *Марія Коча* 50 кор. — За виділ „Народного Дому“: *Михась Івашко*, касиєр.

Із штуки і літератури.

Промова Горького. У Берліні, де дотепер перебував Горький, урядили були почитателі талану пир в його честь, на котрім Горький, відповідаючи на привітні промови, виголосив довшу промову, в котрій головнє говорив про ціль і задачі штуки. Ся промова, в котрій Горький виповідає свое естетичне сredo, звучить: „Так як землі є серцем всесвіту, котре без сиочинку мужеского надїє, котре старає ся всьо арозуміти і всі загадки розв'язати, що хоче осягнути гармонію краси правди і справедливости — так і штука є великим серцем землі, обіймає всьо житє, відбиває у собі мов у зеркалі всі радости житя і жаж його, бурливе житє людської душі і всі змаганя людий до досконалости. Вона терпить і сумує за всіх. Вона є невисихаючим жерелом любови і правди. Справедлива, мов сонце, величає героя і любить навіть найдрібнішого, вона мов мати, для котрої всі люди, дрібні, горячо уюхані діти. Штука мусить бути вільна, хоч всі темні і злі сили житя стоять проти неї ворожо. Моя вітчизна, є місцем несказаних людських терпінь. Се також причина, длячого штука моєї вітчизни передусім любить представляти смерть і терпінє. Аж до сего часу було насильє причиною горя моєї вітчизни. Але мій народ повстав, щоб скинути із своїх рамен тяжкий пригнітаючий тягар; він повстав і побідить і тоді сотворить він нову штуку, штуку радости, яснє і сміливу штуку“. Дальше підніс Горький зазив, щоб чужинці поспішили з помічю борцям волі і тим приспішили народни новий штуки у Росії. Із Берліна виїхав М. Горький до Швайцарії, де жити ме ураз із Л. Андрєєвим. Тут має свінчити довший роман і ряд листів із зображенєм теперішньої революційної доби в Росії.

„Селянський театр“. Яке велике значінє має театр для народу, про те й то злишноб говорити. Се не тільки місце розривки по трудних хвилях важкої буденщини, але також незвичайний чинник культурного вихованя. Такої як раз інституції не достає нам і доси на Буковині. І щоб сю прогалину по часті заступити, заснував тамтого року д. Іван Захарко „Селянський театр“, який опирає ся на силах аматорських. Сей театр і сповняє по часті свої задачі, хоч не так, як би того бажало ся. Та дивуватись нема чого. Від людий, що день-денно гнуть ся під обухом тяжкої заводової праці і тільки в рідко-годи виступають на сцені, чогось більшого годі вимагати. Та мимо того всего, вистави дружини „Селянського театру“ випадають деколи навіть несподівано добре.

Про се може свідчити найліпше недільне представленє, яким розпочато дня 18. с. м. сегорічний сезон. Грали давню-позадавню, а нову „Наталку Полтавку“, яка все таки манить слухача своєю природноєстю і благородним ідеалізмом, та поруч прегарною музикою Миколи Лисєнка. Недільна вистава виказала, що „Селянський театр“ розпоряджає дуже цінними силами сьвітними, якою явилась передовсім п-на Остроноговська; поборовши першу трему, відтворила ролю Наталки і під зглядом гри і сьвіту цілком добре, а особливо гарно і із чутєм відсвпівала „Видно шляхи полтавські і славу Полтаву“. Не менше доброю Терпелихою була пнї Кордасевич, яка тенкими словами, при захованю природних рухів, виливала вою любов приборканої горем матери сироти Наталки, а пізнійше і Петра. Та найкрасше віддали свої ролі п. Уманський (Виборний) і п. Созанський (Возний). Перший володіє надто гарним і сильним голосом, а при тім і грав просто беззамітно, із повним арозумінєм ролі і вмілостію єї подрібног виведєня. Сальви сьміху викликував невимушєним комізмом возний. Добру будучність заповідає п. Рущий (Микола) і п. Робачек (Петро). Сей особливо мусить позбутись манерности рухів і афектації в голосі, а тоді при своїм голосі стане дуже добрим артистом для рідь аманта. Загалом уся гра аматорів випала добре і публіка нею вповні задоволєна, що й проявила однесєнями. Годі тільки змовчати, що наша черновецька інт. громада явила ся на представленю доволі скупю, за се було багато публіки із міщанських кругів, серед яких сєю виставою „Сел. театр“ певне сповнив свою задачу. — *І. Д.*

Дальший репертоар „Руского Народн. Театру“ у Львові (сала „Jad Charuzim“ ул. Бернштайна). У вівторок дня 20. марта 1906 (виступ п. М. Заньковецької) „Чорноморці“ оперета в 3. діях, музика Лисєнка. В четвер дня 22. марта с. р. „Ото тисяч“ комедия в 4. діях, Карпенка-Карого. В суботу дня 24. марта с. р. „Наталка Полтавка“ оперета в 3. діях, Котляревського. В неділю дня 25. марта с. р. „Мартин Боруля“ комедия в 5. діях, Карпенка-Карого. Абонамент: Перворідний на 6 вистав 15 кор., другорідний на 6 вистав 10 кор. — З поважанєм *Микола Садовський*, директор.

Перша болгарська книжка вийшла з друку 25. падолиста 1806 р. н. з. „Свєроніє“. Соту річницю сєї днини рішало св'яткувати болгарське „Товариство літературне“.

„Нова Громада“. В Києві вийшла отсе січєнева книжка другого в Росії українського літературно-наукового місячника. Опізнєне єї появи оправдує редакция технічними причинами і навалом праці при організованю щоденної і місячної української преси, котрої, як відомо, перед тим не було, а також перепонами „іншими“ себто цензурними. Зміст 1. книжки такий: Винниченко В. Мое останнє слово. (Оповіданє). — Сивєнький В. Невдачний кінє. (Вірші). — Бебєль А. та Пернерсторфер Е. Національна та інтернаціональна идея. З передмовою Б. Грінченка. — Маркович Д. На свят-вєчєр. (Оповіданє). — Фегі Ф. Справа ірландської мови. Переклада Л. У. — Вороний М. Легєнда. (Вірші). — Левіцький М. Пенсія. (Оповіданє). — Грінченко Б. Перша жінка. (Вірші). — Дорошенєко Д. В. Лєсєвич. — Грінченко Б. Пам'яті Р. Сембратовича. — Ярошевський Б. За кордоном. — Сергій. Відгуки з життя та письменства. І. Про українську прєсу. — Наші товариства. — Бібліографія: І. Почаюнок Г. Комаровоу, „Розвага“ О. Ковалєнка, „Досвєтні огні“ Б. Грінченка, „Піснї“ Я. Жарка, „Перша лєстївка“ М. Чернявського, „Наливайко в мідянім биці“ Ів. Франка, „Початки гєтманування П. Сагайдачного“ О. Чайковського, „Корифєї рос. критики“ І. Крєвєцького, „Українське весілля“ І. Дємченка, „Піть української старини“ Н. Сумцова, „Идея національного государства“ В. Устїнова, Популярні українські книжки за 1905 р., „Вєселєка“. — П. Українська прєса. — Ш. Щє є в періодичній українській прєсі. — IV. Нові книжки. — Адрес редації „Нова Громада“ Київ, Михайлівська 10. Річна передплата на рік 6 рублів, для закордону 8 руб. 75 коп.

Збірник пісєнь патріотичних і сїчових. Уложив Сїчовий Батько. Чернівці, 1906. Накладом Миколи Грабчука і Івана Чупрея. З друкарні І. Вігєра в Чернівцях. Ст. 64 — 17-км. Ціна 40 сот. У книжочці містять ся крім зазиву до „братів сїчовинів та до тих, що хочуть стати сїчовинками“ кількадесят патріотичних і сїчових віршів, між якими чомусь надходимо й Воробєвича „Над Прутом“ та Федьковича „Весною пташки щебєчуть“, хоч у сих поєтїв є хибніші поєзії, що можуть мати більше право на назву патріотичних. Між прочими віршами відбивають від справді гарних поєзій Франка, В. Лебєдової і др. незугарні „стїхалища“ незвієного бліснє в літературі самого „сїчового батька“, який очевиднє із надто великою поблагливістю відніс ся до своєї музи. — До книжочки додано чотири ілюстрації. — (ос).

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Пнї йде, як бєнефіє „паіної“ Фр. Бравєр, житєвий образ Шєрльоти Б. Пєайфєр „Die Grille“, застра, як людове прєдет. (по зниж. цінах) „Komtesse Guckel“, а в суботу оперета Мєлєкєра „Der arme Jonathan“.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числиться по 4 с. від слова.

Належностей за анонсами марками поштовими не приймає ся.

Оголошення.

Загальні збори каси пож. і шад. для громади Давиденій-Зруб, відбудуть ся дня 1. цвітня із звичайним дневним порядком нарад. **Йосиф Дремля** начальник.

Загальні весняні збори каси пожичкової і шадничої для громади Стара Жучка ст. з. н. п. відбудуть ся дня 7. цвітня 1906 н. ст. о 3 год. по полудни в шкільнім будинку з сльдючим дневним порядком: 1. Справоздане касове і біланс за діловий рік 1905. 2. Справоздане старшини і відповідні внесення. 3. Підвищене стони процентової і шадничої. 4. Доповнюючий вибір одного члена до ради надзорчої і вибір заступника начальника каси. 5. Вільні внесення. **Дарій Пігулик**, начальник.

Загальні збори рускої народної каси пожичкової і шадничої для громад Гоголина і Легуч Тевтула стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуть ся 7. цвітня 1906 о 1-ій годині в шкільнім будинку. Порядок нарад: 1. Справоздане старшини про стан товариства і діяльність старшини. 2. Внесок дотично справоздання, замкнення рахунків і білансу за рік 1905. 3. Внески старшини дотично підвищення відсотків від вкладок шадничих та пожичок. 4. Ухвала дотично левіденд. 5. Ухвала дотично девіденд. 6. Виділене двох членів старшини і вибір таких, як також вибір каспера і призначене платні для него. 7. Відшкодоване за хату в котрій каса знаходиться ся. 8. Вільні внесення. **Теодор Пожлягар**, нач.

Весняні загальні збори рускої каси пож. і шадн. в Вовчинці відбудуть ся дня 1 лат. цвітня о 2 годині по обіді в рускім шкільнім будинку з звичайним дневним порядком. **Юрій Коначук**, голова.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

порукає отсі книжки:

Видання тов. „Руска Бесіда“:

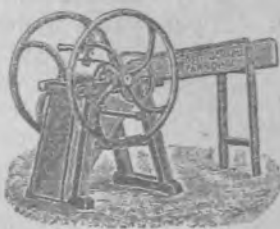
	К. с.
„Явдох“ словінська казка . . .	—24
Ів. Сивюк. „Образки з природи“ . . .	—20
О. П. „Хлопці садівники“ . . .	—40
Омелян Попович „Розмови“ . . .	—40
Корніль Н. Устиянович „Три дікаві загадки“ . . .	—40
В. Умійський-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде її кінець“ . . .	—30
Проф. О. Бремівчук „Іван Сучавський“ . . .	—40
Ів. Важацький „Пропасть“ . . .	—20
Гаршин „Маларі“ . . .	—20
*** Толстой „Два старці“ . . .	—14

Видання тов. Руска „Школа“.

Барановський Мечислав „Педагогіка“ . . .	2.—
Ом. Попович „Методика“ I. часть . . .	1.—
Гавришук „Методика“ II часть . . .	60
Омелян Попович „Як біди збогатили“ . . .	—120
„10 казок для діточок“ . . .	—20
„Збірка законів“ . . .	—120
Ів. Сивюк „Образки з життя“ . . .	—

Нр. 0 Січкаря с з різакми і запасовим різакм — —	44 К.
„ 1 „ „ 3 „ „ — —	42 К.
„ 1 „ „ 4 „ „ — —	44 К.
„ 2 „ „ 3 „ „ — —	45 К.
„ 2 „ „ 4 „ „ — —	47 К.
„ 3 New-Modela 3 „ „ — —	47 К.
„ 3 „ „ 4 „ „ — —	49 К.
„ P. S. 4. Млинок до чищення збіжя з 8 решетами і решето до конічини — —	60 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за посиллятою. Даю їх також на рати після угоди, найдутьше на 15 місяців силати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на силату звольте ласкаво дати мені посвідчене від громадського уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (18-20)

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ (Галичина)

порукаю свій богатий склад машин різнорічних, помп, рур до верчення, січкарів, молотілок, млинів до чищення збіжя і машин до шиття. Тому, що я заступаю найліпші славні фабрики машин в Празі і маю їх виробу все на складі, то нахожду ся в положенню доставляти лиш добрий товар. Продаю машини по ося яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної желізничної станції в Галичині і Буковині.

Нр. P. S. 10. Млинок до чищення збіжя з 10 решетами і решето до конічини — — — —	75 К.
Ручна молотілка з розмаховим колесом — — — —	160 К.
Котел о силі 2 коней з ременями — — — —	230 К.
Машина до шиття ручна — — — —	60 К.
„ „ „ „ — — — —	80 К.
„ „ „ „ — — — —	130 К.
„ „ „ „ — — — —	140 К.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

(8-)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; уділяє пожички на 6 проц. на гіпотечку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; силату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриті дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Давіденда від уділів членських виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять 31. грудня К 2,072.928

Пожички уділені „ „ „ 2,042.615

Уділи членські „ „ „ 162.127

Фонд резервовий „ „ „ 30.288

Цінні папери і льок. „ „ „ 257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкву, бурси і інші добродійні ціди вже над 40.000 корон.

(—)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головні склад у ==

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (24-36)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самоостійна продаж канська обув Гаттавай фірми Soule & На для панів, панів і дітей із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевки

а фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, америгтон в Бостоні. Найбільший вибір обув, Chevreaux, америк. Vokscalf, із сатинованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самоостійна продаж капелюхів у Відні, Josef Pichlers Söhne в Ірану, Giuseppe Fratello Allesandrio в Іта-

люхів а ц. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino дії. Найновіший циліндри і класи.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, з шовку, піки, асфіру і н. ходіть ковняриками, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плекання волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Парасолі. Etout саз чорні до подорожи з гаранцією на сезон в різних модних красках найліпшої якості. Для дам шовкові, пішшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Ташки з замочками або без них, валізи нуделка на кашелюх, пледи, мішочки на біле, парасолі кошики на начине, нецесарія, коці і т. м. шкіряні товари.

Зброя і амуниція. Стрільби, револьвери бельгійські і французькі фабрикати, як також всякі артикули до пользования.

Мужескі камізельки. Найновішої англійської моди в різних красках дуже дешево.

Конфекція діточих убрань як: камізельок для панів, панів, дітей, дівчат, до того жакети і чепці.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.
В справах редакційних можна усно по-
розуміватись з дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділей і свят.

Інтернаціональне економічне положення.

(а) „В кождо історичну епоху — спосіб еконо-
мічної продукції та виміни товарів і соціальна органі-
зація, що неминуно з них виходить, складає з себе
той ґрунт, на котрім будується і котрим виражається
політична і інтелектуальна історія даної епохи.“
Сю правду, котру з такою ясністю ставить Енгельс
в „Anti Düring“-у, іменно, що спосіб продукції і ви-
мини се ґрунт, на котрім основиються політичні від-
носини, старало ся багато учених прослідити де-
тально. Сю правду стверджує також проф. др. Франц
Айленбург, котрий сими днями мав в віденському со-
ціологічному товаристві відчит про теперішнє інтер-
національне економічне положення. Економічні відносини
мають великий вплив на політичні відносини, однак
того впливу в поодиноких случаях не треба переціню-
вати, бо через те можна приписувати надто велике
значіння справі, котра зовсім на те не заслугує. Часом
знов піднімає ся моменти, котрі в коротці можуть
набрати великого економічного значіння і можуть в
дальшій дорозі вплинути і на політичне жите. Так
приміром значіння мароканської квестії, ізза якої прий-
шло до такого конфлікту між Францією а Німеччиною,
для неї рівне нулі; Німеччина вивозить до Англії
денно більше, як до Марока за цілий рік. Від 1903 р.
переживаємо лідем на економічній полі, що тепер до-
сягнув кульмінаційної точки. Специальні причини сего
економічного розцвіту є: урожайні міста в середній
Європі, що зміцнили покупу силу сільської людности,
відтак зростаюча продукція золота, упадок вартости
грошей, через що підніс ся в останній час будівель-
ний промисл, дальше експорт капіталів, через що
збільшав правіс як також вивіз, вкінці, що найголов-
нійше, то користне усунення заграничної торгівлі, що
є наслідком розцвіту промислу в Англії і Сполучених
Державах. Також і Австро-Угорщина виважає симитом
подібного розцвіту. Відтак говорив проф. др. Айлен-
бург про розцвіт промислу в Англії і Сполучених
Державах, а по сім ставив собі питання, чи сї спри-
яючі моменти мають тривале значіння. Жива в 1906 р.
можуть хабити. Дорожня збіжа ділати ме швидко
на будівельний промисл, бо й так тепер вже насту-
пила надпродукція помешкань. У нас звичайно — як
зауважав дальше прелегант — перецінюється значіння
торговельних договорів; на торгівлю Німеччини вони
майже зовсім не вплинули. Але інші небезпеченства

грозять в найближшій будуччині: російське, американсь-
ке і жовте небезпеченство. В Росії різництво і
промисл знаходиться в невідраднім положенню. Охо-
ронні для підвищення виправді ціни на продукти, од-
нак рівночасно з'убожіне має відібрати тим продуктам
покупців. Не краще стоїть справа на полі фінансів.
По війні виносять довги 20½ мільярдів корон. Самого
проценту платять Росія 870 мільонів корон річно. Ви-
датки є по більшій часті непродуктивні. Для фінансів
булоб відкрити або укрите банкрутство найкориснійше
і зміцнило би внутрішню силу народу. Росія однак
не вступить на сю дорогу задля охорони свого полі-
тичного престижу, в кождім разі так довго ні, поки
ще має кредит, що в значній мірі залежить від
положення внутрішніх справ. Інакше має ся справа
з американським небезпеченством. „Америка тільки
для Америки, а цілий світ для Америки“, отсе
популярне гасло, котре перший підніс Монроє.
Унія сполучила із собою ряд вільних областей і зма-
гає до того, щоб із усіма державами Америки увійти
в стислійші зносини, через всеамериканські конгреси,
всеамериканські вистави. Але вагу сих моментів не-
рецінюється в кождім разі, бо існують все таки
расові противенства між північною а полудневою
Америкою, відтак колосальне віддалення, котре не бо-
гато зменшує навіть залізничне полуднене. Передовсім
вивозить полуднева Америка різніччі продукти, для
котрих нема збуту в Унії. Їх мусить ся отже відра-
вити до Європи, а звідтам знов приходять продукти
європейського промислу. Війни є так зване жовте не-
безпеченство, се значить виступ Японії на поле
світового промислу і торгівлі, прямо химерію. Ма-
ла покупна сила Азії не може привести великої ко-
ристі європейському промислові і торгівлі. Промисло-
вість Японії принесе скорше користь як шкоду куль-
турним краям Європи. Змодернізоване Хіа може бути
лиш ділом сусідньої Японії, народу одної з Хіама
раси. До того фінансове положення Японії по війні є
не зовсім світле. Не підлягає найменшому сумні-
вови, що політичні з'єднанні средства йдуть до того,
аби господарні відносини між поодинокими краями
утруднити. Але фактичні обставини показують, що
культурні нації щораз більше неремішують ся. Утво-
рене великих світових держав має лиш тимчасове
значіння. Пересунене інтернаціонального економічного
положення безперечно не дасть ся уникнути, але всі
краї мають однакові шанси на розширене загранич-
них зносин. Будучність представляє собі проф. др.

Айленбург так: широко розповсюджена торгівля, са-
мостійний, штучними способами не піддержуваний
промисл, розв'язі средства комунікації і політично
вільний, матеріально і морально високостоячий ро-
бітничий стан.

Політичний перегляд.

Успіх чи упадок? Вчора покінчило ся перше
читане виборчої реформи і подавляючою більшістю
голосів переслала палата правительственні предложе-
ня до відповідних комісій. Найважніша тут буде
комісія для виборчої реформи, яку виберуть вже
у віторок. Обструкція німецьких послів „даких“ при сій
точці тепер виключена, бо вже признано Шенереріян-
цям 3 мандати до комісії. Заходить тільки квестія,
чи склад комісії зросте тепер до 49 членів, чи може
котрась велика партія зрече ся одного мандату.
Доля виборчої реформи буде тепер рішати ся у ко-
місії, коли-б тільки у ній не надто довго застояла ся!
Положене виборчої реформи загалом непевне. У мо-
лодоческих кругах говорять, що правительственне
предложене вносено за пізно, так, що його старий
парламент у часі, який ему ще остає, вже не пола-
годить. Нові вибори переведе ся — після них — ще на
основі старої ординації. Щось певного про се сказа-
ти годі, досить, що правительство безпечних 2/3 за
своїм предложенням ще нині не має, а за те виступає
Коф-о польське із всею рішучістю проти самого на-
бінету Гавча, а радше проти особи прем'єра. Закоу-
річене Коф-овців є так велике, що витки між прави-
тельством а Коф-ом не зміг навізати і намісник гр.
А. Потоцький, який був в тій цілі у Відні. Однак
таке становище Коф-а зустрінуло ся із острою крити-
кою демократичних органів польської преси, а навіть
консервативного „Przegląd“-у, бо для галицьких Поляків,
воно не приносить ніякої користі, а реформи виборчої
завалити вже не в силі. Характеристичне при сім
для фарисейства Коф-овців буде те, що про того са-
мого, тепер їм ненависного, Гавча, висловлювався пер-
ше гр. Дідушицький із найбільшим ентузіазмом. Помимо
того всего правительство рішало із всею енергією
перти до поладоди виборчої реформи ще в лютній се-
ні, хочби вона мала затягнути ся і до кінця липня.

ІЗ ЧУЖИХ ПОЕТІВ.

Гайріх Гайне.

В памяти мойй не раз виринають
Давно вже поблідлі картини; —
Чому то мені щось в голосі твоім
Ворушить серця глубини?

Не говори, що ти мене любиш,
Бо серце мое вже знає:
Весна і любов, найкраще на світі,
Те все — те все проминає...

Тож не кажи, що ти мене любиш
І мовчки цілуй, як я кажу,
І усміхнись, як я тобі завтра
Зів'ялі рожі покажу...

Пер. Ірина М. Я. Буда.

М. Метерлінк. Фрагменти.

І. Гріхови, що минає,
душі, що гине з муки
даю — на зорі груді —
свої добрічі руки.

Коли любов промовить
людей мінуть провину,
в безсмертність душа людська
з любовію полине.

А як любов заблудить,
йдучи в трудну дорогу,
ні а слюзи стріну,
зблудити а не могу.

II. Я трийцять літ шукала, сестри,
де він сховатись міг?
Я трийцять літ блукала, сестри,
не стрівши доріг...

Я трийцять літ ходила, сестри,
мій убір порох крив,

його нігде не було, сестри,
хоч все зі мною жив...

Прийшла година суму, сестри,
роззуйте-ж ви мене;
вмирає й вечір, любі сестри,
біль душу мою гче.

У вас літок шіснайдцять, сестри,
у даль ідть, де йшла,
візьміть у руки кий мій, сестри,
й шукайте — так, як я.

Пер. Франц Михайлів.

Семен Я. Надсон.

Я задавив свої терпіння,
розбив надій безумний рій
та з мукою важкою вирвав
з слабой груді образ твій.

Пращай, — тепер ми вже чужі.
Колиж привидять ся тобі
давнього марева сьвятиї,
скажи, що мрії се пусті...

Гони їх геть, бо може сором
пробудить ся в душі твоїй,
а серце каєтем зане
і ринуть слюзи із очей.

Пер. Ярослав Весоловський.

Тан.

Мертві мертвим.

(З воєнних мотивів).

Сотні жертв погибших безпощадно
В чорний день, яких не бачив світ,
Із могил, що мріють непроглядно,
Шлем, брати, зі сходу вам привіт.

Кілько ас буде — рахунки скриті,
Кілько нас числом — чи звісно вам?
Ворогами ми і ви зариті
В глибину широких спільних ям.

І ніхто нам не читав молитви,
І ніхто слізьми нас не зросив,
Нас уніс огонь страшної битви,
Вас сліпий удар судби убив.

Хай-же слід остане ся на світі
І залише наші імена,
Ми-ж брати, землі одної діти
І судьба припала нам одна.

Без рахуби в бою ми рубали,
І кровавих плям багато єсть
На чужій і нашій зброї-сталі,
Та без плям остала наша честь.

Під ярмом страшної люті стужі,
На свігу лискучим як хрусталь
Сліпеніла наша кров в калюжі,
У червоний з леду вбрані шаль.

Іх слідів і фуґа не завіє,
І земля не випе до весня,
Біда постіль снігова вскріє
Ті кроваві знамена війни.

Вітчино! невже-ж ти все готова
Посилати полні й кораблі?
Кілько жертв віддати хочеш знова
Демону ворожої землі?

Кілько жертв? Так шли без проволоки,
Всіх ураз і доше не тагнн,
З фінських меж по Океан глубокий
Всі поля встелили ми кістками.

Не просячи в тебе ласки слова,
Тисячні ряди твоїх дітей
Ждуть кінця, а гибель стогозова
Раз у раз глядять їм до очей.

Кожда мить для них за вічність стане
І земля страшніша пекла мук,
А крізь фуґа небо оловяне
Шрапнелів несе ся град і гук.

Пер. Віра Лебедова.

Польський мандат з Буковини. На вчорашнім засіданні Кої а відчитав пос. Богосевич протестуючу петицію, ухвалену буков. Полікармі на недільних зборах проти позбавлення їх мандату. Кої-о уповажало пос. Богосевича внести сю петицію в повній палаті, очевидно без великої віри в успіх цієї акції.

Бранка рекрутів на Угорщині. На послідній авдепції у цесаря мав бар. Феєрварі одержати дозвіл на бранку рекрутів із поминенем призову угорського союму.

Усуненє військових судів у Франції. На засіданні франц. палати депутатів зайшов дня 21. марта дуже важний факт для дальшого демократизовання республіки. Правительство приняло внесенє на усуненє воєнних і знесенє військових ревізійних судів. На місце військових ревізійних судів має вступити в часі спокою горожанський апеляційний трибунал.

Події в Росії.

Револуційний рух, який на часок придавлено, стає у Росії знов набрати сили. Ось у Москві надійть ся кожної днини нових розрухів. Страчено Шміда розарило знова салдатів і матрозів, так що власті були приневолені розброїти в Севастополі усі кораблі воєнні, при чім прийшло ся поборювати різкий опір „Потемкінців“.

Незвичайного рабунку допустили ся недавно революціонери в московськ. „Товаристві взаємного кредиту“ для московських кушців. Воно лежить в середині міста, недалеко біржі. Звичайно замикали локаль товариства о 4-й годані по полудні. Члени заряду що йно вийшли були з уряду; лишали ся лиш директор каси, касиєр, всі касові післанці і майже всі урядники операційного відділу. Коротко перед 5. годиною звернуло на себе увагу двох молодих людей, котрі ходили у плащах і шапках по салі, немов когось шукаючи. Коли їх завізано, щоб опустити локаль, не хотіли зазиву послухати. Один з полісменів в цивільнім убранні, котрий як раз находив ся в локалі, приступив до них. В тій хвили впадо з фронтового входу, а рівночасно також і задними сходами около двайцятьох молодих, інтелігентних людей, котрі розброїли полісменів і перетяли телефонічні дроти. У руках мали вони револьвери системи Бровнінга і пістолети Маузера. Деякотрі мали бомби, привязані дротиками до гузивів пальтів. На коритарі арештували полісменів і післанців, а по саях обсадили всі входи. Один з них видобув бомбу з запальним шнуром, положив її побіч і заявив, що в разі найменшого опору висадить цілий будинок у воздух, при чім не завагає ся пожертвувати власне жите. Другий, мабуть провідник, перейшов салі, закомандерував: „Руки в гору!“ та сказав до урядників: „Ми прийшли тут в імени революційного комітету, і потребуємо гроший, щоб довести своє діло до пожаданого кінця. Ми не дїтнемо нікого, але в разі найменшого опору загинуть усі.“ Трех з них пішло до каси, положили велику бомбу на стіл і сплюндрували касу, при чім не рушили великої пачки з купонами. Забрали 52.000 р. в золоті, а около 850.000 р. в паперах. При отвіраню

послугували ся витрихами і робили вражінє, що дуже добре поінформовані про уміщенє гроший. Відтак зажадали панеру і шнурків, щоб снакувати банкноти в пакети, розділили пакети поміж себе, забрали з етода бомбу і віддалили ся. Один з рабівників лишив ся. Він розказав урядникам удати ся до окремого покою і загрозив їм, що зараз кине бомбу, як вона скорше чим в 15 минут опустить покій. Урядники слухали розказів без опору. Догерва по часі впао один з полісменів на гадку дати вистріл через вікно, щоб згромадити людей, але вже було за пізно. Революціонери в локалі вже не було. Рабівники полишили три бомби, з котрих одна є виповнена незвичайно сильною вибуховою матерією; бомби вироблювано правдоподібно за границею. Ціла подія тревала після одних 15 минут, після других ціду годину і викликала в цілім світі незвичайну сензацію.

Справа Штесля, якою тепер займає ся окремий суд, приймає для него що раз гірший оборот. Всі зізнання товаришів по службі і підчинених звертають ся проти него, а він досі не зміг дати ні одного зізнання, якеб осноувало ся на фактах, а говорило в его користь. Останніми днями вияснило ся навіть, що генерали Кондратенко і Фок рішили були підчас облоги арештувати Штесля, та до сего не дійшло тільки ізза передчасної смерті генерала Кондратенка.

РАДА ДЕРЖАВНА.

В доповненю сировоздани із середового засідання, поміщеного в попереднім числі, згадаємо, що німецько-поступовий посол Фоглер висловив своє вдоволенє, що ідея загального голосованя знайшла загальне одобрєнє в палаті, жалував ся за те на несправедливість розділу мандатів. Жадав отворєня виборчих трибуналів, а запротестував проти тайного скрутіння. Що до відокремленя Галичини то на сей постулат заставляє ся симпатично. Сподієть ся, що виборча реформа причинить ся до заведеня чесного німецької згоди. Надто твердив, що для Відня найліпша була би система пропорційальних виборів. Жадав зменшеня часу осілости з 1 року на пів року. — Пос. Ерб (нім. людовець) твердив, що із становища промислу треба жадати осібних округів промислових і хлопських, бо лиш в той спосіб можна запобігти взаємній майоризації. Жадав також побільшеня числа німецьких мандатів. — Пос. Зайдель (нім. людовець) заявив ся в засаді за виборчою реформою, однак переконував, що поділ мандатів є для Німців несправедливий і що села покривджені на користь міст. — Відтак забрав слово галицький Поляк пос. Брайтер (дикий). Сконстатувавши, що бар. Гавч з причини предложєня проекту загальних виборів з'єднав для себе симпатію в широкіх кругах суспільности, звернув ся потім до гр. Голуховського, якого просив, щоб він остеріг наслідника престолу перед несправедливими в ся хвилю енуціяціями проти загального голосованя, котрі можуть стати причиною заворушеня. Наслідник престолу не старає ся до тепер ніколи о симпатії населєня, противно, его ультрамонтанськo-консервативні погляди збуджували у суспільности лише одно невдоволенє і

недовіре. Гр. Голуховський повинен представити наслідникови престолу, що се не мудро, коли він говорить ріжним аристократам на ухо, що є рішучим противником виборчої реформи. Се не провадить до цілі, бо нарід є надто сильний, щоб ударемнити того рода махінації. Але гр. Голуховський сам є противником реформи і держить з тими, котрі в палаті виступали проти неї і старали ся представити гр. Гавча небезпечним революціонером. Система курій є для тих нанів дуже вигідна. Тепер вони висказують здивованє, яким способом Австрія хоче дати народови те, що в інших краях здобувано по довгих революціях. Коли правительство буде слухати сях людей і опирати ся жаданям народу, то революція справді наступить. Щоб звалити виборчу реформу, Коло польське жадає відокремленя Галичини, бо хоче в Галичині створити для себе шляхотське ельдorado. Коли центральне правительство хоче автономії Галичини, то рівночасно повинно запровадити загальне і рівне право виборче до всіх автономічних та репрезентативних тіл. Бесідник етверджує по сїм факт, що шляхта для краю нічого не зробила і заявляє, що мимо агітації шляхти, всенародків і полських пошів весь робучий народ Галичини є за виборчою реформою. — Після сего, по поданій вже нами заяві посла Шенерера, засіданє закінчено.

На четверговім засіданні, по полагожденю деяких інтерєляцій, приступлено до дальшої дискусії над виборчою реформою. Перший промовляв посол Узджаль (молодочех). Бесідник жалувал ся на уноспіженє селян в правительствєннєм предложєнє. Предложено творить місто куріяльних привілеїв, привілеї національні, де першу курію творять Німці, другу Італійці а третю Славяне. — Пос. Вольф протестує проти junctim між виборчою реформою а зміною регулімації. Бесідник є принципіальним прихильником реформи. Попирає жаданє відокремленя Галичини, а відносно її до прочих країв виображає собі тавими, якими є відносно Хорватії до країв корони угорської. — Пос. Опидо заявив, що він і его політичні однодумці є прихильниками виборчої реформи, однак не можуть згодити ся на мале число мандатів, яке предложєнє віддає Галичині, бо се число не відповідає ні історичному ні культурному становищу Поляків. — Пос. Пешка (нім. агр.) заявив, що его партія може лиш тоді голосувати за предложєнє, коли воно задовольнить національні жаданя Німців.

На четверговім засіданні замінєно загальну дискусію над виборчою реформою і вибрано генеральних бесідників. Генеральним бесідником за правительствєнним проектом вибрано д-ра Ебенгоха, проти графа Штірґка із сторонництва німецьких лібералів.

По промовах пос. Пешки і Бакси забрав голос генеральний бесідник, нім.-клерик, пос. Ебенгох, що полемизував в довшій промові із усіма попередніми бесідниками і опротивив закид, немов то правительство внесло своє предложєнє під напором улиці. Виборча реформа в новочаснім духу є конечно. Силою придавати великих демонстрацій народу за виборчою реформою вже тепер не можна. Закид, що будучий парламент буде ворожий заграничній політиці монархії, є зовсім безпідставний. Також безпідставні домисли, що церква католицка що не буде потерпяти від нового парламенту. Відокремленє Галичини представляє великі труднощі. Справи розділу

Науковий збірник

присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками й прихильниками з нагоди його 10-літньої наукової праці в Галичині (1894—1904).

(Виданє комітету. З портретом автора). У Львові 1906. (Дальше.)*

Із історичних розвідок особливо інтерєсна для Буковинців статя д-ра Мирона Кордуби: „Молдавськo-польська границя на Покуттю до смерті Стефана Великого“ (Ст. 158 до 184). Опрокидуючи в дечім попередні досіди і здогади, роблені в сій справі др. Ал. Чоловським й проф. др. Р. Кайндлем, переходять автор усі зміни, яким улягала згадана границя від часу першого волоського захвату аж до окупацій Стефана Великого. До розвідки, яка є чи не єдиною укр. науковою працею із минувшини Буковини, додано ще історичну карту Покуття й Буковини, у якій наведено згадані границі із перед р. 1395, з рр. 1395—1433, з рр. 1433—1498, та із часів здобутків поєводи Стефана Великого в рр. 1502—1505, коли то Молдавія розширила свої границі по землі між Дністром а Карпатами від Колоачина аж по Галич і ріку Луву. — О. Юрій Жаткович, одинокий угорський Русин, що вваз уді в „Наук. Збірнику“ подає „Нарис історії Грушевського монастиря на Угорській Русі“ (Ст. 155—187). Оцей перший монастир чина сьв. Василя Вел. на Угорщині, заснований ще перед 13. ст., розвивав ся славно аж до часу, як його знищили по вській правдоподібности Поляки в другій половині 17 ст. Через ті довгі часи був він культурним осередком угорських Русинів і Волохів. У його печатні видруковано між ин. коштом сем. кн. Юр. І. Ракоці (1631—1658) першу волоську книжку — переклад нового завіта. — Прочі історичні розвідки „Наук. Збірника“ відносять ся до доби козацької за війном праці д. Івана Крипакевича „Русини в ласті-

теді у Львові в першій пол. XVI. в. (ст. 219—239), у якій на основі львівських „актів радєцьких“ подано стан посідання львівських Русинів до р. 1542, та студійки „Цуцнівська тривога в 1848 р.“ (Причинки до історії останніх днів цавицини в Галичині (ст. 446 до 482), у якій д. Іван Крипакевич малює один із хронічних вибухів тривоги польської шляхти перед мужицькою різнею, якої класичний примір бачили і ми недавно в фальшивім алармі про косівський бунт. Епізодом із початків козацтва займає ся незвичайно інтерєсна студія др. Івана Франка „Надливайко в мідянім биді“ (Причинки до історії легенди). (ст. 76—90). Автор сконстатувавши, що так страшенне каранє чоловіка у розпаленім биді мідянім нічо иньшого, як вандрівна легенда, яка проявляє ся ріжними часами у всяких народів, подає відтак її мандрівку її історію та доходить до висновку, що її прищєплено до Надливайки із грецького оповідання про Фаларіса польськo-шляхотськoю фантазією для більшого постраху козацького „гультайства.“ Уперве находит ся та легенда у польського письменника із XVII. в. кс. Йончинського. Другого легендою із козацької минувшини займаєт ся д. Василь Доманицкий, владучи основну зачеречуючу відповідь на запит „Чи була реформа Батерія?“ (ст. 237 до 248). Легенду сю, що має за предмет мниму прихильність Ст. Батерія до козаків і мниме положєнє ним основ під козацьку організацію, а яка задля не критичности давніших істориків нестрєвала довгих 250 літ від часу, як її увів в літературу Павло Пасєцький своєю „Chronica gestorum in Europa singularium...“ виданою в Кракові 1645 р., обговорювано впрочім тоді і в фейлетонах нашої часописи. Найменше позитивних даних із дальших історичних праць дає д. Осип Чайковський, розбираючи „Початки гетьманованя Петра Конашевича Сагайдачного“ (ст. 248—256). Причиною сього недостатка жерел до того часу, які стають обильніші аж тоді, як козацтво входить більше на світову арену. — Суспільні противнєства, які зрости у козацтві після того, як воно за Хмельницького збуло ся чужогоярма, вибухають у перший раз кроваво

за гетьманованя Івана Виговського як „Повстанє Мартина Пушкаря“ (ст. 257—287). Д. Денис Корєнєць добачує його мотиви у ворожнєчї між чернею а старшиною та між Запорожем а городовим козацтвом, скріплєним ще особистими конфліктами полтавського полковника Мартина Пушкаря із Ів. В-ям, що після приборканя Запорожців гуртує в округ себе усю гетьманську опозицію, аж доходить до кровавої розправи у отвертїм воєннєм поході, у яким гине під Полтавою 1. VI. 1658 р., опущений своїми союзниками, що злякались сили В-ого, скріплєної Татарами. Москва за час сего конфлікту відносьть ся доволі корєктно, не маючи ще сили вилити рішучо на хід подій на Україні, що стало ся аж агодом, як вона, переконавшись про козацьке безладє, висилає на Україну своїх воевод, які будити мають хоронити чернь перед самоволею гетьманів, а на ділі що раз більше підтинають українську автономію на користь рос. централізації. — Проба Виговського завоювати Україні автономну самостійність за помічю Польщі, кінчить ся для него фатально. Булаву гетьманську бере по нїм Юрась Хмельницький та Задіпирєв а цілє двобережє пішло вже тоді рішучо за Московню, за теж правобережє через незвичайну нехїть царську силою обставин мусїло знов зробити якийсь рішучий крок для свого ратованя. Було се як раз 1660 р., як розбито договори в Борисові між Польщею а Московню, як по всій Україні очинив ся рух ватаг і загонів, заповідаючи нову війну. Була се як раз доба „Перед чуднівськoю кампанією“ (ст. 288 до 300), яку обговорює д. Василь Герасимчук. Нову також нещасну пробу ратованя волі України вже при помочи шведського короля Карла XII. зробив гетьман Іван Мазєпа. Невикористанє досі жерело до історії полтавського походу майшов д. Стефан Томашівський в мемуарах і дневниках із XVI—VII. ст., опублікованих недавно мадярськoю академією наук. В другім томі сих памятників находить ся „Historia ablegationis dni superintendentis Danielis Kronani et dni Samuelis Pohorszky ad regem Sveciae Carolum XII. ex manuscripto praefecti dni superintendentis transscripta“, яка є дневником цілої виправи Карла XII. і Мазєпи на Україну аж до утечі до Бендер, списаним супер-

мандатів і проці суверенності дадуться усунути в комісії. Справа загального голосування не дасться вже усунути, для того бесідник ставить вимогу: щоб вибрано особну комісію для виборчої реформи зложеною з 48 членів; проект зміни регуляміну, щоб віддано комісії для зміни регуляміну; уставу о охороні свободи виборців правничій комісії, а уставу про зміну принципів що до недоторканості послів — комісії конституційній. По декількох менше важних інтерпеляціях засідання в четвер замкнено.

На засіданні в п'ятницю по прочитанню інтерпеляцій, між иншими пос. Романчука в справі розпорядження президії крайового вищого суду у Львові про уживання рускої мови, приступлено до дальшої дискусії. Промовляв генеральний бесідник contra пос. гр. Штіркі. Проект виборчої реформи є після него найстрашнішим ударом для Нимців і піддає їх під ярмо славянської радикальної більшості. З того виходить, що неможна мати тепер довіри до правительств, котрі місто правити при помочі уміркованих сторонників, нагло дбає о поміч радикальних партій проти уміркованих. Бесідник твердить, що в будучім парламенті національні ворожнечі будуть далеко сильніші, на що вказують вже тепер домагання крайової автономії. Загальні вибори не причинять ся також до поліпшення відносин в нутрі краю, бо пропонується — як каже оборонець курій — не має в собі ані крихти справедливості. Через реформу не лиш ціла палата ґрунтовно перемінить ся, але також мусить змінити ся політика скарбора, адміністрація як також соціальне праводавство. Задумати ся треба, підносить бесідник, над тим, як будуча палата полагоди́ть: 1. відносини до Угорщини, 2. розвій сили мілітарної, 3. політику заграничну і справу альянсів, і чи полагода тих справ не вийде некорисно для цілості держави і в користь династії. Бесіда пос. Штіркі перебивали із усіх боків. При голосуванні палата прийняла внесені посли Ебенгоха що до приділення виборчої реформи особній комісії. Внесення прийнято з додатком, що комісія має складатися з 49 членів. Дальше прийнято також внесення пос. Абрагамовича, аби правительственне пропонується в справі правно-карних постанов що до охорони свободи виборів віддати рівнож виборчій комісії. Прийнято внесення пос. Ебенгоха в справі приділення конституційній комісії правительственного пропонується про зміну принципів в квестії недоторканості послів і еогож внесення в справі віддання регуляміновій комісії правительственного пропонується про зміну регуляміну. По с'м ухвалила палата закон чеківий, роблячи бажані уступства для палати панів і приступила до обрання емеритурою цивільних урядників державних. По рефераті голови комісії пос. Луцка засідання замкнено.

Слідуюче засідання у вівторок; на порядку деннім стоїть, як перша точка, вибір комісії для виборчої реформи.

Вістки із російської України.

В 54. числі часописи „Подолія“, що виходить в Каменці Подільській, а котра вже з давня обіцявала містити статті також українською мовою, видруковано перший раз у фейлетоні український вірш К. Т. По- ітендентом лютеранської церкви на Угорщині, пословаченим Нимцем Даниїлом Кроманом, що вибрав ся був в посольстві до Кароля XII. просити о підмогу для своєї церкви після пожеги прятівської колегії. Д. Ст. Томашівський подає отже в своїй розвідці „Словацький висланик на Україну“ (1708—1709) (ст. 301—345) доволі точний витяг із записок Кромана, дуже цінний для нашої історії, як записки очевидця про спільну акцію Мазени із Каролом XII. Бездоляним наслідником Мазени, який найкраще переконує ся, що на еміграції гетьманови годі що зробити для вітчизни, був Филип Орлик, який робив всілякі заходи, щоб добути признание своїх прав у Москві, але помивався його справу й Швеція, не поперла єї й Польща. Час той, як був „Филип Орлик в Галичині“ (ст. 346—351) і то з колючою іпохондрією, описує близьше, на основі досі не опублікованих його пам'яток, д. Федір Голічук. Із Галичини вибрав ся був Ф. Орлик просити о підмогу Туреччині і в переїзді туди ночував м. я. д. 2. III. 1721 р. у Васківцях, де його гостив їхній властитель. Щербан Фльондор, дарма, що був „chudy racholek“. Розуміє ся і подорож у Туреччину увінчалась не яким небузд успіхом, а просто 10-літньою неволею. Ряд розвідок з історії козацтва займає студійка д. Івана Джиджори, яка перечисляє політичні, судові і фінансові „Реформи Малоросійської колегії на Україні в 1722—3 рр.“ (ст. 352—372), що мимо опору наказного гетьмана П. Подуботки і старшини, до краю знищили автономію України, а помімо того всілякі рівночасно укріпити серед посидитої черги царювання, дарма, що їй на ділі ніщо не давали. Між історичними статтями знаходимо ще розвідку д. Володимира Іватука про „Знаходки Українців з Сербіями“ (ст. 373—408), у якій він подає обильні дані про духовні, політичні та літературні взаємини між народом сербським з українським, що головню концентрують ся около славного монастиря на Афоні.

(Конець буде).

доленка, „І. С. Левіцькому“ і оповідане А. Г. „Пам'ятні різдвяні свята“.

В 55. числі „Гром. Думки“ поміщено донес із Одеси, з котрої довідуємо ся дещо про стан одеського товариства „Просвіта“. Локаль товариства складає ся з кількох кімнат і одної салі, де що середі і суботи відбувають ся сходини, на котрих читають різні наукові розprawки або устроюють малі концерти. На вечерах бувають люди різних станів, почавши від інтелігенції до фірманів і покоївок. Товариство має вже тепер понад три сотки членів. В короткім часі задумує „Просвіта“ закладати філії по околичних містах і селах, а в самій Одесі гадає отворити власну українську школу.

Телеграми „Буковини“.

Дня 24. марта 1906.

Константинополь. Префекта Константинополя замордували два індивіду. Мотивом убійства була приватна пікета.

Туніс. Яхт „Гітана“, належний до гр. Сапаріого із залогою 25 людей розбив ся біля Сідідан. Ідучих уратовано.

Константинополь. Гілім-паша доносить, що турецькому війську поведе ся по заїллі бою цілковито звільнити семіголову (!) банду розбійщаків в санджаку Серес і 9-ти голову у вілайті Монастир.

Петербург. Війсковий суд засудив п'ятьох мужиків за напад виконаний д. 13. лютого на міську касу щадничу на повішене а одного на 20 літ примусових робіт.

Самара. Рабівники, перебрані за поліційників, напали вночі на поштовий віз і забрали 38 тисячів рублів.

Париж. Досп. подало ся на емеритурі до 15 тисяч духовних, а між ними є 14.248 католицьких.

Денвер. В копальнях угля в Comp Bird в державі Кольорадо вибухла експлозія газів при якій погбло 32 ямарів, а 500 є заспаних.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. марта 1906.

На будову народного руского театру зложено до кінця лютого 177.344 кор. 29 сот. Комітет будови рішив дня 9. с. м. предложити плани будови львівському магістратові для виведення консенсу на будову, яку поведе фірма Фельнера і Гельмера після кошторису обчисленого на 600.000 кор.

Страшне землетрясення навістило остров Формозу. Число погблих числять на кілька соток. Землетрясення почало ся 17. с. м. вчасним ранком, а тривало до пізньої ночі. Підземні сили стрясали цілим островом. Легкі потрясення завважено також в Японії. Центрі місцевості Датрію, Райсбіно і Шріно знищені до тла. В Кагі погбло двіста тубилиць і сімох Японців. В Датрію погбло около шістьсот осіб. Матеріальні шкоди необчислимі. Остров Формоза, положений на пограниччі східного і полудневого хінського моря, віддалений від азійського континенту на 150 кілометрів. Поверхня його виносить 34.000 квадратних кілометрів. З полудня на північ йдуть три пасма гір, котрі доходять до 3.600 м. висоти. На північній стороні знаходиться місцевість Сальваторе, котра славиться гарячими жерелами. Остров положений на морській шляху з індійського океану до східно хінських портів. Нутра острова до нині ще докладно не досліджено. Там панують ще розбійничі народи. Підчас хінсько-японської війни дістала ся Формоза Японії. Остров дуже багатий так в мінеральні скарби, як також визначаєть ся пригожістю до управу чаю і цукрової тростини.

Вагон дров згорів вночі із 10. на 11. на стації в Лукавці н. С. Причини пожеги годі діяти.

Іван Мост, який анархіст, помер сими днями. Мост прожив ся раз 60 літ. Родив ся він 5. січня 1846 р. в Ангсбурзі. В молодечіх літах був він переплетником. Яко переплетчик ував ся до Циріху і тут познакопив ся з соціалістичними теоріями і приступив до соціалістичного напрямку. 1868 р. удав ся до Відня, де став зразу видним агітатором. Його промови визначали ся незвичайною силою слова і поривали за собою слухачів. За промову з 30 мая 1869 р. його засудили на кільколітню в'язницю, та вже 1871 р. його увільнено. Знаючи його силу і популярність, австрійське правительство заборонило йому яко чужинцеві перебувати в границях Австрії і він мусів виїхати до Німеччини. Тут він дальше вів соціалістичну пропаганду і брав участь в політичній життю Німеччини. Від 1874 до 1878 р. був послом до німецького парламенту. Коли 1878 р. вийшов закон проти соціалістів у Німеччині, Мост був примушений опустити вітчизну і виїхав до Лондону, де наступала значна перемена в його поглядах з соціалістичних на анархістичні. Перемену в поглядах: Моста виражають його непогамовані темпераментом. Консе-

квентна, повільна, але певна і плодюча діяльність, якій віддала ся по виданні закону проти соціалістів соціал. демокр. німецька, а котра зробила те, що німецька соціал. демокр. стала найсильнішою і найчисленнішою соціал. партією на світі, не могла вдоволити Моста, котрий хотів зразу усунути старий, несправедливий суспільний лад а запровадити новий. Від початку свого побуту в Лондоні зачав Мост виступати остро проти тактики соціал. демокр., доказуючи, що парламентарною боротьбою до нічого не дійдуть ся і виставляючи проти парламентарної боротьби безпосередню боротьбу праці з капіталом — страйки. Головною силою, котра мала звалити старий лад мав бути після Моста генеральний страйк. Такі погляди пропонував Мост в численних брошурах і в часописи „Вільність“ котру видавав у Лондоні. В 1882 Мост переносить ся до Америки до Нью-Йорку і тут веде дальше анархістичну пропаганду. Під кінець життя його значення що раз більше упадало. Писання Моста визначають ся оригінальним стилем, рубаним а повним ідкою сатири. Послїдні його писання не мають в собі нічого нового. Мост повторяє лиш те, що вже давніше написав. У Моста був також значний драматичний талант, котрого на жалі підчас бурливого життя не міг розвинути. Життя його минуло під пропагандою, тюрмою і вічними злиднями.

Нові археологічні знахідки в Римі. Пошукувачі старинностей знаходять раз враз цінні пам'ятки. Ось сими днями найшов знайний археолог Боні не далеко коломни Траяна укриту підземну кімнату, в котрій після передачі Діокасія має переховувати ся золота урна з останками цїсаря Траяна. Боні робить пильно дальші пошукування і сподїєть ся, що незабаром удасть ся йому відкрити золоту урну. Фогім Романом ще довгі літа остане місцем, звідки археологі будуть добувати що раз то нові пам'ятки старини. Недавно еатраплено на гроби первісних Римлян. Знаходять ся вони 5 метрів під поверхнею теперішнього Форуму. Клясикі споминають, що на місці, на котрім знаходять ся сьвятині і палати Форуму, знаходив ся давніший великий, багистий став. Нові досліді потверджують, як не мож краще, єї твердження. Проф. Рудольфо Лянціяні натрапив на береги того ставу а дальше на торо, котрий виповняв його дно. Найдено також слїди надводних рослин, котрі безперечно росли на берегах. На полудне від фундаментів статуї Доміціана натраплено на людський скелет. Досліді виказали, що мусіла се бути якась римська патриційка, а померла неперродною смертю. Скелет має іменю руки піднесені до гори, а на черепі видно шпари, котрі, як догадують ся, походять від якогось острого знаряддя. Лянціяні думає, що убійця, замордувавши ту жінку, кинув єї до ставу.

Смерть на Везувію. Богатий Росіянин Павло Данюшенко постановив звідти Везув. Коли прийшов на місце, вулкан власне вибухав. Хотів побачити ерупцію з близька і хоч провідник перестерігав його, що підходить до отвору кратеру небезпечно, він унімлення не услухав. Коли підійшов до одного з кратерів, в середині нараз закипіло і загуділо і наступив вибух. З отвору вилетів великий, важкий камінь, підніс ся до значної висоти і упав прямо на голову Данюшенка, забиваючи його на місці.

Оповідки, іменованя і т. п.

Концерт пп. Фільомени і Льва Лопатинських відбуде ся завтра в тов. Музичнім. Концертанти приїхали вже нині до Чернівців.

Загальні збори „Рускої Каси“ відбудуть ся у понеділок в салі „Народного Дому“ о 5-ій год. по полудні. Справоздане із діяльності за р. 1905 розіслано вже усім членам окремою книжечкою.

Новий уряд поштовий входить в житє з днем 1. цвітня в Баямештах (пов. Гурагумора), а буде его вести Ів. Іссар.

3 лікарських кругів. Др. мед. Зінґер з Радівців поїхав на довгий час до Берліна і Парижа в наукових цілях.

Мужеська і жіноча учительська семінарія в Чернівцях уладжує в четвер, дня 5. цвітня с. р. у „Музичного Товариства“ концерт в користь бідної молодіжї тоїж школи. На концертї співати ме лиш мішаний хор учеників у руській, німецькій і волоській мові. Огсєй концерт — се почасти акт пієтизму зади покійного учителя музики, Антона Кужелі, що помер у падонстві м. р.; він то довгий час, з правдивим пожертвуванням, упривляв шкільний хор, головнич не жадував ніколи трудів на вивчене пісені із казочної поеми „König Goldner“, що н тепер співати муть на концертї. Під умілою рукою теперішніх учителів музики, пп.: Коллера і Горнера, гарне діло доведено до кінця, хори вивчені і ось наша школа може виступити перед суспільністю з концертом, може показати ся продукціями своїх учеників передтими, що їй прихильні і живильні, а що в таких разях не прикладають через край острої мірки. Близшій відомості подадуть у свій час асїші, докладнішу програму можна буде дістати при касі. Ціни місць: ложі 11 кор., перворядні крісла у перших двох рядах і з боків 3 кор., дальші 2 кор., другорядні 1 кор., вступ на салу для учеників 50 сот. Надатки і добровільні датки приймаєть ся із подякою; імена жертводавців подадуть пізайше часописи. Карт можна дістати до 1. цвітня у членів учительського збору учительської семінарії, від 2. до 5. цвітня у випігарі Цардіного, а в день концерту точно о год. пів до 8-ої вечером.

Ціна оголошень за одворазове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакції не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Всі ті Панове, які побрали календарі „Рускої Бесіди“ на р. 1906 в розпродаж, а також і ті, які ще до тепер не заплатили за календарі з 1905 року, зволіть ласкаво прислати належитість **най-дальше** до 5-го півтіня с. р на адресу: **Іван Захарко** Чернівці, Петровича 2.

Надзвичайні загальні весняні збори каси пож. і щад. для громади Неполоківці стов. зар. з необмеженою порукою відбудуть ся в неділю 8. півтіня с. р. в своїм домі о 1-й год. по полудні з наступним дачним порядком: 1. Отворене збору. 2. Прочитане протоколу. 3. Справоздане касове за рік 1905. 4. Вилосоване двох членів старшини. 5. Вилосоване другої третини ради надсорчої. 6. Вільні внесення, запитання і пояснення. **Михайло Лукул**, нач.

Перша заповідь!

Шануйте ся і тримайте в хаті запашну есенцію розсипину **Elsa-Fluid** з маркою „Elsa-Fluid“.

Як при закатарях, ревматичних болях, рваннях сугубах, водичках, корках, болях рук, ніг, голови, зубів, крижній нерві, миготливості, в пострілі (Hexenschuss), анкилозах, інфекціях, вигриві, пелю ділає, усуває ослаблені, змучені, запашні, білі серця, глухоту, нечуту очей, трудий, гостері і загальні горяччовий стан тих недуг.

12 малих флашчок або 6 великих подвійних коштують 5 К. флашко 24 малих або 12 подвійних 8 К. 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К. Дістати можна у вишодах B. V. FEL-LER-а, в СТУБІЦІ, Elsaplatz (Кроація).

Поручаємо знаменитого перечислюючого средства пігулки **ФЕЛ-ЛЕР** з маркою „Elsaplatz“ в пуделочок 4 К. Они дуже добре ділають втерпіння жодуковим, затвердінням і т. д. **ПРАВДИВИЙ БАЛЪСАМ** продає ся лиш 2 туниски флашчок по 5 К. флашко 1. 45 1-10 с. н.

В К А Н А Д У

32 3-20

як також в другі заморські краї перевозить найдешевше загальною виставною фірмою **B. KARLSBERG, Hamburg Ferdinandstr. 15.** Зака хто купить корабельну карту, нехай порівняє ціну з ціною корабельних агентів.

Не читати

лиш, але треба спробувати здання вже законсервоване 88 3—40

Леліове молочне мило Бергмана і Спілки в Дрезні і Теттині над Ельбою

(марка охоронна 2 гірники). Мило се хоронить від соняшних виприсків, робить кожу білою як також надає свіжий вигляд. Штуку по 80 сотиків, можна получити у наступних фірм:

Піада і Фонтін, Чернівці
Поссе і Міллер, Чернівці
Піада Пект, Дорна-Ватра
М. Г. Л. Штернберг, Дорна-Ватра
С. Раухвергер, Дорна-Ватра
Альберт Мер, Дорна-Ватра
Н. Скоморохові, Гурагомора
Саламон Берд, Гурагомора
Саламон Дім, Гурагомора
Ант. Зігберт Гібер, Радівці
Дроз. С. Е. Найтайска, Радівці
Гал. Ефрїм Шмерлер, Радівці
Гал. М. Фільстїнер, Радівці
Сімон Барбер, Радівці
Александр Браунберг, Радівці
Ант. І. Міллер, Кімполонг
Піада і Фонтін, Кімполонг
С. Лайкер Шпун, Садагура
Берд Зігберт Якоб, Садагура
Дроз. Н. Фібер, Сторишниця
Дроз. Йосеф Крау, Сторишниця
Хайн Мейер, Сторишниця
Берд Мейер, Сторишниця
Гараї Штернберг, Сторишниця
А. Анкенгаї, Вага
Ант. Е. Вільнер, Вашиків
Ант. І. Фабіан, Визькада
С. Брік, Заїшчин.

До КАНАДИ

прямо

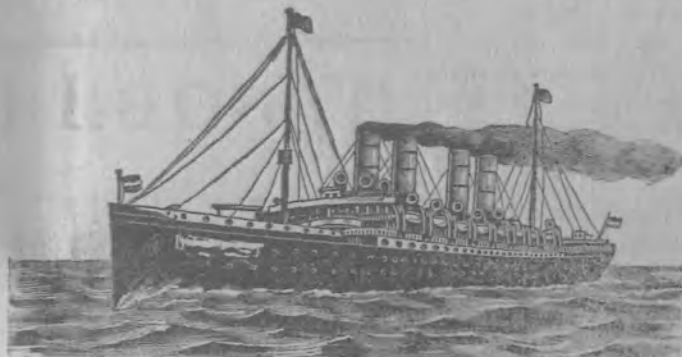
в АМЕРИКУ

без пересїдки

Аргентини, Бразилії, Англії і всіх заморських країв, продає шифкарти найдешевше

Вагони

сіп'яльні.

Білету

желїзничі.

Високим ц. к. правительством коцесїоноване

13—14

Бюро Подорожи „Глобус“

в ЧЕРНІВЦЯХ ул. Ратушева 14.

Не купуйте шифкарти, заки не запитає ся в Бюрі Подорожи „Globus“ о ціну.

Дитина 14-місячна

дівчина, блондинка, до дарованя, бо мати сеї дитини задля браку средств до жити, не є в спроможі удержати єї при собі. — Ближних условини удїлять Партемій Маковевич, півець церк. в Дихтинцях, почта Усте-Пугилів. 43 (2—2)

Наймоднійше етаблісема уборів

ТАЙТЛЕР і ШТЕРНБЕРГ Чернівці, Ринок гот. під чорним орлом

На осїнь і зиму

поручає **найбільший вибір уборів** для пань, панів і дїтїй. — Убори зладжені після найновїшого крою.

Стаї ціни, марковані на кожній штуці. 90 (24—24)

Дїточа гардероба—се спеціальність.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

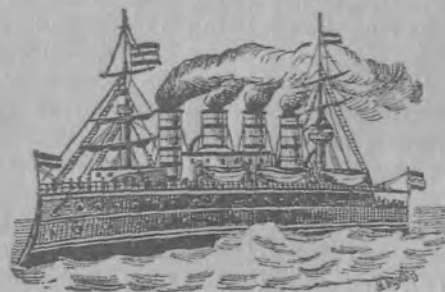
Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (25—36)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий пасажирський оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенція для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (6—12) п.

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

PAIN-EXPELLER

з аптики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий дїк на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений дїк все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки заосмотрені тим охоронним знаком яко правдиві. 84 (21—38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, улица Елисавети число 5.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає: Виктор Струч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зга. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зга. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устне порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Захитане Віттого?

„Вибори до „Государственной Думи“ відбуваються — як доносять офіційні рос. телеграми — в цій Росії а навіть у Польщі суновійно. Як до сего супокую доведено, про се ми згадували вже нераз, а не треба додавати, що й тепер рос. уряд не перемовить ся із надужитими. Однаково-ж по мимо усього офіційного терору й по мимо незвичайної агітації суспільності до виборів, їх дотеперішній вислід являє ся таки фактом для правительств! Сей факт констатує петербурзький кореспондент „Times“-у. Тайними і явними засобами адміністрації зааранжовано вибори так, що між виборців не мав понасти ні один член конституційно-демократичної партії, не кажучи вже про інші крайніші партії. На ділі-ж богато виборців вийшло із конст.-демократів, які — до речі кажучи — йдуть при виборах спільно із українською радикально-демократичною партією. До сей невдачі правительства долучує „Tribuna“ ще опозиційні московські постанови союза з 17. жовтня і конклудує із сего, що теперішній міністерський кабінет подасть ся до демісії зараз по скликанню „Госуд. Думи“. Будуча „Государственная Дума“, ся чисто фінансова спекуляція російського правительства, буде мусіла вже в перших днях проковтнути зовсім несолодкі цукорки — цілу низку законопроектів про різні податки, бо правительству рос. треба грошей хоч гни! На „нечемних“ послів е уже й медицина із антики Дурново: їх недоторканість е такого рода, що зовсім не виключує „домашнього“ арешту!... А з позичками Росії чистий клопіт! Яким уже планів не було, щоб заповнити порожній скарб: льотерія, продаж старих жезліниць, аренда нових, позички „внутрішні“, „вншні“ і т. д.! Все те вже було певне, близьке зреалізованню, а відтан допало як мильна банька. Ось по всіляких банкірах англійських і французьких прийшла черга на „найшвидшого“ берлінського Мендельсона, якого супроводжено до Петербурга і удекоровано навіть „св. Станиславом“. Та сей новий кавалер св. Станислава, що ратував старе царське правительство і в час війни із Японією 150 міль. позичкою, поконсервувавши із деки в Петербурзі, повернув із нерозв'язаною допомогою у Берлін. Нову блямнузу тушують рос. офіційози тим, що Мендельсон не був в Петербурзі ізза нової позички, тільки задля старих рахунків, себто хіба через неоплачене Росією процентів із японської позички. Другим довжником Росії се таки сама Японія, що мала недавно одержати гроші за удержане бранців, яких евакуація скінчилась ще 6.

лютого ст. ст. Речинець японської рати вже й минув і Японія ледви з трудом дала ся упросити, щоб ждати до цвітня, а тимчасом і сей речинець прийде переступити, а з кончності ханатись хіба якої внутрішньої позички і то на ливарські проценти. І отсе як раз, що найближчий нині в Росії чоловік (не лиш що до зросту!) Ю. С. Вітте, який погодив Японію з Росією, не може погодити вимогів банкірів із кредитоспосібністю Росії, е причиною, що в добре поінформованих кругах говорять зовсім серіо про унадок Віттого! Його наслідником має стати В. П. Кокцов, якого обмеженість іде в парі з честолюбністю. Обставиною, яка видигає его на становище прем'єра, е тільки протекція ультра-реакційного кружка Трепова. Кокцов звівши впродіж що хіба з того, що не вдало ся йому довести до позички у Франції, та що тоді у цвітні подав на спілку із Булігіном і Нікольським скаргу цареві, що Вітте пив у тіснім кружку на — російську конституцію!...

Ескізи з Буковини.

У 25. ч. віденського тижневника „Der Weg“ находимо під заголовком „Federzeichnungen aus der Bukowina von E. K.“ цікаві замітки про політичні течії і культурний стан Буковини. Між иньшими пише ся там про відношення в нашім краю таке: „Політична історія Буковини, від коли вона входить в склад австрійської держави, е історією своєрідного, майже безстрадянського феодалізму, котрий однаково так само потрапляє дуги ся і додавати собі ваги, як і його західно-австрійський прообраз, так само також потрапив себе відгородити політично, а відтак також й національно. Сей феодалізм, котрий в Галичині і на Буковині дістав ще спеціальне, офіційне, державно-правне значіння, через круго зложену систему „від громади відділених двірських обшарів“, веде ще в загальні провід у політичній життю в краю. За час бувшого краєвого президента кн. Гогенльоге можна було дослідити приготування до унадку його впливу. Сей дивний князь здасть ся хотів зробити тут щось великого, а короткий час його побуту робить вражіння немов горлячкової хапанниці проізжого. Демократичні заходи кн. Гогенльоге просто запоморочили деякі інтересовані круги не мало. По мимо сего треба було мовчати, бо не було навіть якого небудь позірнього аргументу, якийби було можна поставити проти свідомого цілі поступовання президента крає-

вого, котрий на загальне здивоване із всею серйозністю заходив ся приміювати закони, а між иньшими не жартував, заповівши „вільні вибори“. Се надто „європейське“ поступоване дивного президента однак зовсім не було до смаку мутному галицькому суспільству. Панове шляхтичі побачили, що на границі їх сатрапії настає модерне правління і задрікали перед тим небезпечним прикладом. Не довго ждало ся, як закулісовим впливам панів із суспільства удало ся допровадити до того, що президента, котрого вони так бояли ся, перенесено з авансом. Його наслідник Бляйзбен обмежує ся на досить бозособисту систему внутрішнього удержання його політичної спадщини. Писати політичну історію Буковини навіть при найскромнішій мірній приходить ся важко, як хто сим не хоче означити зовсім сухої роботи хроніста Т. зв. політичні партії майже покривають ся тут з національними групами. За винятком феодальних класових інстинктів, не слідне, щоб творила ся тут вокруг якогось політичного світогляду стала сильна партія. Коротко триваючий епізод коаліційні елементів, які називали себе „демократичними“ і „вільнодумними“, і виступили були в останніх часах на полі публічного життя, уступив місця старій рутині. Про зміну провідних політичних принципів нема й мови. Те, що тут називають соціальною демократією, не творить ще поважного чинника у публічній життю в краю. Мимо того треба признати, що організація борби праці з капіталом робить значні поступи. Рускі товариства „Січ“, рід союза товариств гімнастичних і спортивних, стоять зовсім в услугах національної політики Русинів, і не виступили ще до тепер в публічній життю яко мужичко економічні організації. Аграрно-соціалістична закреска тих організацій, що в Галичині депо яснійше виступає на зверх, не спричинила ще відокремлення класово-свідомих мужичких елементів від політики буржуазійних інтересів. В загальні жаден елемент не вступив ще на праву дорогу. Так звана політика е ще в значній мірі особистою боротьбою, по більшій частині названою погонєю за мандатами. Неспособність віддати ся службі ідеалів е тут значною запорою для культури. Тут не приймає ся жадна пропаганда, чи вона в добрім зміслі чи в злім. Всі круги охоплені тою пасивністю. Навіть агітація за гуманітарними, або суспільно етичними постулатами е майже незвітна. Охорона дітей, боротьба з торгівлею живим товаром, вегетаріанізм — всі ті більш-менш здорові прояви новочасного змагання до організації майже зовсім не слідні в нашім краю. Побіч „уроджених провідників народу“ за котрих мають себе владителі більшої послідости, має ще певне

Омельян Николаєнко. Покорений.

Чого ти так засумував ся, Тимофію Івановичу? Я тебе бачив завжди при веселощах, при безмірній втілі, а тепер мов переродив ся. Що ж мені про тебе подумати?

Тимофій Іванович поглянув на мене таким жалісливим зором, неваже би він ні крихітки ніколи не знавав радости. Потім зітхнувши десь з найглубших комірок серцевих, промовив:

Ох я залюблений тай то нещасливо...

Я знав Тимофія Івановича вже з давна як чоловіка веселого, людину, що не тикана ніколи горем, проживала завжди в задоволеню. Йому були в голіви лиш жарты та сміхи. Про дівчат мав чудернацькі погляди, а страх не терпів любові, які звав приміхами. „Дуріють хлопчиська та дівчатиська“, говорив нераз, „сьогодні побачились та вже і залюбились, а завтра вже лиш ох... та... ах. От дурні! Подиви ся на неї, чи гарна, чи має гарні очі тай досить того. Тіш ся всіма, а не прагни одного!“

Нічим не мож було його гірше вколоти, як словом „женська еманіпація“. Оно жаліло его гірше ніж кропива, острійше ніж жало пчоди. „Дайте мені спокій“, казав він, „з тою еманіпацією радше малпачиська“, жевчині до рук „Koschbuch“.

Таким а його знав і мене се здивувало, як він нараз перемінив ся. Від короткого часу став якийсь задумчивий, уникає людей, а все шукає самоти. От я і зачав його просити, щоб він оповів мені своє перероджене.

„Велиш мені“, каже Іванович, „розражувати ще не присохлі рани. Оповім тобі, мені стане легше, як ти поділиш ся зі мною жалю-болями. Ти знаєш, який я був передом, а бачиш, який я став тепер. Мені не в гаді було якеє кохане, мені смішно виглядало, що можливо якеє то „залюбитись“. А тепер

вся та радість, вся та втіха, все те дикуване обернулось на жалі і смуток.

Я пізнав ся з Ольгою. Не е она одна з тих красунь, що чарують кожного при першій гаді; але чудова руська коса, сині очі і прегарний вираз її медових усточок зробили на мене відразу велике вражіння; але хвилине тай годі далше.

Два тижні після нашого пізнання стрічаюсь з нею, а она просить мене, щоб я був „ласкав, вписати їй в альбом“. „Дуже радо“, кажу, „щоб лиш вам до вподоби“.

В альбом склав я своїм власним таланом стишок і без жадного дальшого наміру закінчив ось так:

А на весні як загірє,
Як пташина засьпіва,
Теплим леготом повіє,
А зазуля закува:
Нарву цвітів у долині,
Тебе, серце, замаю,
Одна погляд з очей твоїх,
І, голубку, я в раю.

„Стишок дуже гарний“, сказала Ольга, відбираючи від мене альбом, „дійсно чудовий, лише кінець...“ і замовкла. „Кінець“, кажу, „звичайний, вибачте, як що не до вподоби, от бачите самі, перо поховзнулось вже при першій пробі“. „Пане Іванович, щоб ви не давали потуги...“ і не докінчивши, розсміялась. При тім була така гарна, як се говорила, якої краси я ще не натрапив, я-б був її найрадше сердечно поцілував.

Домів повернув я з повним серцем, надитим якимось ніжним чутем. Другого дня годі мені вдержатись до сна, мене щось тягне в ту сторону, до мешканця Ольги; я хотів би з нею зустрінутись, поздоровити її, або хоч з далека побачити її гарне обличчя. Таке діяло ся зі мною і слідуєчі дні. Вкінці моє серце переділось, я не втерпів довше, пішов до Ольжиних родичів в гості, бо знав ся я і з їми.

Ольга була дуже розохочена, прийняла мене дуже

ввічливо, сьнівала, реготалась, так що навіть і я відважив ся засьпівати. При відході просили, щоб на їх не забувати.

Від того часу я залюбив ся таки на смерть. Все мені на серці лиш Ольга та Ольга. Я любив і був того майже певний, що она мене любить. Я став частіше загощувати до панства. З Ольгою розбалакував ся досить багато, ми обійком гуторили з невисказаною обопільною прихильністю.

При всій радості, яку она показувала в моїй присутності, звертала она нераз і на сумну нуту, жалувалась часто, що носить якийсь біль у груді, котрий принесла з Угорщини, де прожила молоді літа у своєї бабки. І тоді ще вдер ся в її серце біль, якого їй годі позбутися і ніхто в світі не зможе його залагодити. „Мине ся“, кажу, „часи міняють ся тай ми змінили ся. Старе забуде ся, а остане ся тільки надія на краще жатє“. Я думав, що моя любов буде в стані той біль угасити, та на тім завіс ся. Нераз вона казала, мені по всіх веселощах: „Пане Іванович, не давайте серцю потуги“, і не нічила речени.

„Не давайте серцю потуги“, давно мені се вдалось якеє темне місце. Що вона хоче сим сказати? Чи хоче мене дражнити? Чи любить мене? Чи любить кого иньшого, або може любила?... Коли-ж не любить, то відки така прихильність до мене?...

На сі питання годі мені було віднайти відповіді, я опинив ся в цілком непевній темряві. Коли не любить, або не може, не сміє любити, то хай би сказала. Так мені тяжко стало на серці, немов би його ціла скеля придавила. Я ходив мов не свій, нічого мені не було милого, лиш якась туга налягала на груди. Що почати мені, аби вийти з сего неспівності? Ні, не буду довше ждати, напишу до неї лист, отворю перед нею своє серце і буду просити о відповідь.

Що загадав, те зробив. Написав ось так: „Пане Ольго, прошу Вас, відповідajte мені, чи можу платити надію, чи треба зародок її така загоді вирвати

значіне грецько-орієнтальний клер, особливо на селі. Сей клер уступає багато що до зельотизму католицькому клерові і ісповідує по більшій частині анакреоніську філософію життя. Чужинця давню вражає, як чує, що вони розмовляють між собою у коректній нім. мові. Мужик-же від стоїть ледви, що змінив ся, хіба що до темноти і забобонности прилучили ся задовожене і упадок господарства.

В дальній частині своїх інтересних заміток характеризує д. Е. К. національні і культурні взаємини на Буковині. Про черновецький університет пише автор, що він „не став ся для краю тим, чим би мав і повинен був стати. Близька духовна спільність із населенем не витворила ся й нині, також і контакт із студентством остав радше офіційний і поверховний. Посеред тутешнього студентства треба не мало боротись проти індиферентизму і плитности кар'єрностиства та бездіяльности. Богатоб могли зробити тут ідеально настроєні академічні вчителі, передовсім пожалялись на брак уділу у великих вселюдських читанях“.

Політичний перегляд.

Комісія для виборчої реформи, якої вибори переводить нині парламент, має — як комунікують „Wt. Neueste Nachrichten“ — радити кожній дній, щоби скінчити читане виборчої реформи ще перед Великим. Головою комісії має стати христ. соц. посол Леопольд Штайнер. Коло польське, якого речники станули в парламенті єдиними заступниками старої системи курійної та в борбі проти загального голосування вивдигнули аж австр. політику загравачу із г-р. Голуховским на чолі, потішають ся м. и. тим, що ось при розділюванню правительствених пропозицій одно з них себто про охорону виборчої свободи на внесене пос. Абрамавича, передано не до комісії правничої, як сего, бажало собі правительство, але до комісії виборчої. За внесеном А—ча голосували й деякі партії німецькі, між якими також нема одноцілности в поступованню супроти реформи виборчої, яка бують має бути славянським потоком для Німців... Для ухвалення виборчої реформи треба двох третин послів, отже, коли наш парламент має 425 членів, то 142 противні голоси можуть виборчу реформу погребати. До раду кандидатів на сих грабарів зачислені „Gazeta Narodowa“: Коло польське (71), вірноконституційних діячів (30), консервативних діячів 19, всенімців 14, 9 чеських аграріїв і диків — та 3 католицьких народоуців із Моравії. Отсе вся армія, яку може виставити реакція, але не улягає сумнівowi, що вона на ділі є значно менша, бо проти загального голосування не стануть як один муж вже такі перші польські демократи, не хочучи викладати в Австрії події, яких наслідки просто не обчислимі. — В парламентарних вругах є чутка, що правительство гадає ще побіль-

з серця. Благаю Вас, нанишіть мені, покінчіть мої болі, що мною коверзують безупинно. Скажіть, як Вам не можливо, тоді я усуююсь, стану цілий свій вік нитком плакати, що не здійснились мої перші надії, а зівали на кущі. Ольго, мій світличу, моя зірко, мое сонечко... Скажи, Ольго, і розірви мені серце в грудях...

Минає день, другий, третій, відповіді немає. Аж четвертій дній приходить писанне і се писанне — перетворює мої надії в пусті руїни. Ось слухай та плач зі мною разом:

Поважаний Пане!

Передусім вибачте, що так пізно відповідаю. Я здивувалась і засумувалась, одержавши Ваш лист, бо мені жаль стало, що таке чудилось. Хто хоче на такі запити відповісти, той мусить що найменше цілий місяць роздумувати. Але я не хочу Ваші болі непевности продовжати і тому пишу Вам кілька рядочків.

Жаль мені дуже, що не можу так далеко сягнути зором в будучину. Я добре знаю, що серце болить, але що-ж мені робити для Вас? Як би я була знала, так відобсе ся наша знайомість у Вашім серці, я-б ніколи не була дала повід до того, тепер стала я причиною Вашого горя! Знайте: Я була для Вас прихильною, але та прихильність не виходила поза певні межі, бо моя груди береже біль, який утулити не встані ніхто на сім світі.

Я-б ніколи не була сподівалась з Вас тої поважності, яка звучить з Вашого писаньця. Ви маєте такі погляди, як би у Вас не дало ся нічого змінити. Однак не вірте сему і кажу Вам, як приятелька, що Ваші думки з часом змінять ся. Чому я як раз мала би бути тою вибраною? Та-ж є тільки гарніший дівчат на світі! Все змінить ся, лиш я ні!

Старайте ся і мусите мене забути, бо годі. Мені справді жаль чоловіка, що за дівчиною, як я, мусить так гірко побиватись. Але щож мені почати? Ей Богу, годі инакше. Будьте певні, що я ніколи, навіть і по довгих, довгих літах не вергну ся в обійми нікому, бо того, що я йому присягала, — немає... Забудьте та не жалійте.

Ольга.

Сей темний лист навів на мене хмарою смутку і через те я болію і з тим болем у груди му вічно ходять і буду планати над долею нас обох...

Чернівці, 2/III, 1906.

шити число послів о 24, із яких припало би з одного боку 11 мандатів Німцям а 1 Італійцям а з другого 10 Полякам а 2 Чехам.

Угорська криза. На пропозицію бар. Феєварі-то рішив ся цісар вислухати думку всіх членів кабінету про політичну ситуацію на Угорщині. В тій цілі виїхав вчора весь угорський кабінет до Відня на аудієнцію. Положене угорського правительства є о стільки прикрі, що його фінансова підстава є незвичайно хитка. Правительством мусіло затягнути пожитку 100 мід. кор. на те, щоб покрити купони від державних паперів. Сей факт вилянув, нісся „Montags Revue“, дуже лихо на заграничних банкірів, так, що вони масами випродають угорські папери. Як небудь воно-б було, то правительством йде далі дорогою репресій. Ось тепер розширило воно заказ зборів під голим небом і в публичних локалях без призовлення властей, також і на збори, які відбувають ся в замкнених локалях. Після того розпорядження всякі конференції стали ся неможливі без попереднього призовлення властей. Розпоряджене то зносить по правді всю свободу зборів. Правительством хоче в той спосіб не допустити до політичної агітації і завязування політичних товариств. Може бути, що в звязи з тим стоїть також новоосноване товариство для підпирання промислу краевого. Презесом того товариства вибрано г-р. Людвіка Батяніґо а почетними президентами Кошута, Селя і г-р. Евґ. Зічіґо. Скорієть, з якою се товариство потворило фідлі по цілм краю, дає на здогад, що в ній більше розходять ся о політику як о промисл. Характеристичним є тут те, що товариство се прибрало за відзнаку цвітку „угорський тульпан“, а кожний член носить ту відзнаку. Знатні члени товариства називають его длатого „городом тульпанів“, котрий видасть богато цвітів патріотизму. Щоби лиш ті цвіти були більш приємні, як історія п. посла Етвеша. Королівська курия потвердила тепер засуд на него за дефравдацію на 3 літа вязиці і на п'ятилітнє лишене прав горожанських.

Навкруги золотого теляти.

Доки О. М. був ще плаченим редактором, доти писав у цій газеті, що „ніхто так гарно не вмів політики вести“, як вона і ті, що стоять за нею; коли „удавало ся де-що колись де-що виторгувати“, то вихваляв се на всі заставки, величав Буковину „обіцяною країною для усього українського народу“, газету, яку писав за гроші, органом всеї Русі-України а наших діячів — головн-ж себе самого — Мойсеєм, що виведуть весь український наріз із неволі. Від коли-ж не жие вже з плати редакторської, від тоді він і стрічки не написав до „своеї“ колись газети, хіба що треба ему якого безплатного перекладу до „висших цілій“. Аж ось вибухла російсько-японська війна а далі стали в Росії виходити українські газети. Майже у всіх них став О. М. співробітником, ледви чи безплатним, хіба що треба ему сего теж до „висших цілій“. Ну й пише знов не тільки вірші й фейлетони а навіть знов політичні статті, „Листи з Буковини“. В „Громадській Думці“ надруковано перший і головний его політичний лист по заслузі не на чільному місці а під черткою, оцінюючи его тим мимоволі так, як він собі на се й заслужив. І в тому листі О. М. накидує ся на тих, котрих колись величав не тільки в газеті але навіть перед Українцями в Києві в 1904 р. на повибірчих сходинах, коли „втіха була велика“, тай на ту політику, яку заступав як плачений редактор. І щож накидує він буковинським політикам? Що „ім удавало ся де-що колись де-що виторгувати у віденського уряду“, хоч „лякати уряд зорганізованою партією, свідомим народом не могли, а мусіли все брати ся на хитрощі“. Отсе перший гріх по думці великого політика О. М. Не вже-ж се гріх? — А другий той, що справу ставлено завжди виразно: „Ми австрійка, ми вірні горожани нашої держави, Росії вирінаємо ся, бо там нашим братам зле, і навпаки радимо Австрії помагати нам, нехай Українці з Росії зігхають до нас, а не ми до них. Се може в потребі Австрії дуже придатись... Тому радимо поборювати нашу русофільську партію і не вірати Волохам, бо ті тягнуть до Румунії, де мають свою державу і свого короля. А в нас ні своєї держави, ні свого короля нема, ні прихильної душі в жадній иньшій державі на престолі нема. Куди-ж нам, сиротам прихилити ся, як не до Австрії? Отже уважайте, бо инанше втратите приятелів і т. д.“

А що було наслідком того, спитаєте? О. М. відповідає сам: „Віденський уряд справді по бою вав ся нераз, щоби австрійські Українці не наробили йому якої халепи“. З того виходить знов тани, що „висока політика“ наших „Мойсеїв“ не була зовсім зла, коли вони, хоч не мали чим, а такі успіхи налякати уряд так, що він „побоявся ся халепи“. А „Галичину, (що видала такого світлого політика, як О. М.) полишив далі на опіку Полякам, нехай порядкують, як самі знають“. Тимчасом, (каже О. М. далі), на Буковині вибрано 1890 р. першого українського посла до сойму, в кілька років потім (?) було їх чотири. Відтак споминає про крики Волохів на „Slavizaciu Bucovinei“ та на „московську покуску“, яка може вийти з того для Українців. Тут великий (по російсько-японській війні) політик О. М. витикає: Треба було нашим людям боронити ся, що ми, мовляв,

як були Австрійка, так і ляпимо ся, а до Росії нас ніщо не тягне. Отсю свою бистроумну критику над „високою політикою“, з котрої по думці О. М., „себі уряд мабуть ніщо не робить, хоч побоює ся халепи“, кінчить він так: „Уряд зацятькує дешевим коштом то один народ, то другий, — а все воно виходить так, що по конституції все тобі належить ся, але коли ти сього не вибереш, то добровільно тобі не дадуть нічого“. Оттак О. М. по тільки роках редакторства аж тепер додумав ся до сеї як світ старій правди.

Із сего чей видно, що О. М. хотів насміяти ся з других а тим часом такою критикою осміяв хіба себе самого, не тільки як бувшого редактора-політика але й як теперішнього донисувателя-критика.

В другій частині сього свого листу з Буковини О. М. вже не насміває ся а чорнить. Що „Вільнодумний Союз“ розбив ся, се спричинив по думці О. М. краєвий банк, а то ізза „товстих посад“, які Авр. Ончуд обсадив своєю ріднею, „а нашим послам лишині тільки посаду на 5000 кор. та ще якісь там додатки. Отут не точу нічого більше казати, (кому?) а тільки скажу, що між самими порядними людьми пропала сокира...“

Великий політик О. М. ще й нині не знає, що краєвий банк під постійною президентурою взятого ворога зробив підчас посаджених виборів на шкоду Русинів і що робить день у день. Проти отсєї постійної, довічної румунізаторської президентури єдино й бороза ся наші посли, з котрих ніякий не бажав стати президентом банку. А що вони, поминаючи все иньше, хочби задля кільканимільїтної тяжкої безкористної праці, якіх хоч би лиш, як каже О. М., „де-що колись удало ся де-що виторгувати“, не відступили ті посади н. пр. „посторонньому чоловікові“ О. М., що давить ся на їхню боротьбу і працю як на „комедію політичну“, се чейже нікого не здивує і ніхто не зганить, крім одних круків, що лає лиш на стерво, а подишають всю безплатну працю радо — послам, хіба що відтак єї критикують, особливо, коли що не вдасть ся.

Так н. пр. в другім листі з Буковини О. М. каже, що у нас за мало було віч в справі виборчої реформи, хоч не то що не був ні на однім з них, але певно й не знає, кільки їх доси було. Ну й не дивно, він же-ж „посторонній чоловік“, що дивить ся на все, як на політичну комедію, що все танцював навкруги золотого теляти, тай сї свої Листи з Буковини пише не на те, щоби познакомити братів у Росії зі справдішним станом української справи на Буковині, а щоби накинати ся на тих, що по його думці стоять ему на заваді до ще більшого золотого теляти, як те, яке вже має з їх ласки. Оттому то й у Листах з Буковини стільки й читаєш, що насмішки й підозрівання тих, котрих О. М. ще вчора, доки їх потребував, вихвалявав. Справді, скажемо за О. М., „годі зміркувати, коли він був щирий, чи тоді, коли їм казив, чи тепер, коли їх болотом обкидає. Одно тільки можна зрозуміти, що се такі візантійщина в характері...“ Чи-ж диво, що ізза таких славновістних свідочів, Буковини, як він каже, „се ще дуже глуха провінція?“ Тільки й щастя, що доля Буковини не залежна від таких диліків, що перелітають що хвиля в иньшу країну, яку уважають обіцяною на те, щоби могли собі як посторонні спокійно танцювати навкруги золотого теляти.

Телеграми „Буковини“.

Дня 27. марта 1906.

Відень. Барона Феєрварого прийняв цісар в полюдне на приватній аудієнції. Прямте прочих міністрів відбуло ся о годині першій.

Відень. Після допесення Localcorrespondenz піддала ся нині рано архикняжна Марія-Йосефа, жінка архикнязя Отта в санаторії Löwi операції із причини хронічних болей сійної кишки. Операція сійної кишки удала ся щасливо.

Париж. Рада кабінетова визначила речинєць виборів до палати депутатів на 6. мая.

Тифліс. Недалеко Тифлісу виконано напад на поштовий віз і зрабовано 10 тис. рублів. Ескортуючого поліціянта вбито, а поштілона ранено.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. марта 1906.

Чорна сотня не спочиває!... Зерно ненависти до просвіти, до культурних осередків, якими являють ся по наших селах народні товариства і школи, яке з такою ревностю сїють між темним народом московфільські св'ячені й несьв'ячені хулігани, сходиться раз буйніше на буковинській ниві: Ось вночі із 24. на 25. с. м. напала банда хуліганів на школу у Вялавчу. Величезними каменюками поторощено в помешканню п. надуч. В. Чаховського шибби й рами. Тільки щасливому случаєви треба завдавати, що ніхто із хатних людей не потерпів ран та не пожив смерті. Ба, хулігани на відходім лишили ще на дверях прибиту нартку із заявою, що на сей раз ще учителя дарують, але убиті за його народию ро-

боту відкладають на будуче! Чуючи такі річі, мимоволі приходять до сумнівань, чи ми живемо в державі, де охорона життя і майна повинна бути забезпечена! Властиві повинні наострійше і найенергійніше взятися до подолання халявництва, дарма що це не на руку станівському прихвостневому дідичівсько-дупійської більшості!

Еміграційна горячка проявляє ся на Буковині. Люди масово виїжджають до Сполучених Держав і Канади і то не для зарібків, але на сталий побут. Сими днями виїжджають кілька родів із Маморинці.

Ревізія в редакції „Рідний Край“. Сими днями набігла ревізія на редакцію податкового „Рідного Краю“. Як не будь жандарми шукали за „крамолою“ із великою старанністю, не змогли однак знайти нічого „протизаконного“.

Великий обман. В Кошицях на Угорщині поповнено великі крадіжки і обманства на шкоду тамошнього лат. єпископа Бубеса і катедрального костела. Обманства допустився свекртар Гайночі у спілці з кошицьким гандларом старинностей Ляшало. Богато старинних річей вимантіли оба у нього за незвичайно низьку ціну, за те безвартісні дрібниці продавали за великанські суми. Обманщики не лиш що вимантіли багато предметів, котрі були приватною власністю єпископа, але також продали багато предметів штуки, котрі забрали з кошицької катедрі. І так сконстатовано в катедрі брак двох цінних образів з часів Відродження, відтак около 30 предметів, котрі вони скрали і продали за границею. Шкода виноситься понад мільон корон. Обоє обманщиків арештовано. Продані річі віднайдено у Лондоні.

В залізничній поштової вагоні номер дня 23. с. м. під час їзди з Гатни до Старого-Кімпольонгу поштовий кондуктор Гігель. Гігель номер вагона на удар серця.

Пожар. Дня 7. с. м. около пів до 11. год. вночі вибух в домі Юри Мазурек в Діброві коло Іспаса огонь. Згоріла хата, стайня, 200 кор. готівки, дріб і господарські знаряди. Загальна шкода виноситься 1800 кор. Будинки були обезпечені. Додають ся, що огонь повстав з підпаду.

Желізничне получення Азії з Америкою. Делегована російським правительством комісія начала обраду над проектом получення Азії з Америкою. Проект получення випрацював французький інженер Ляк де Лябел. Проект представляє ся загально так: получення із сибірського желізничною дорогою має бути коло Капенка. Звідти має йти дорога до Киренська попри Якутск через Вершне-Коліме, а звідти на найдовший відрізок Східної Азії. Далше має йти дорога підземним тунелем попри пролив Берінга. Американські промисловці забезпечили собі значні користи. І так мають вони мати право на неподільне висікування краю на 12 кілометр. по обох боках дороги. Росія застерегла собі лиш деякі права: удержуване поліції, церков, збирання податків і т. д. Концесія у ділено на дев'ять літ а по тім часі переходить право експлуатації в руки російського правительства. Росія може закупити желізницю вже в 36 літ по її отворенню.

Пожар в тюрмі. В шпиталі московської тюрми „Бутырок“ сплинула ся з розбитої лампи страшна пожежа. В шпиталі під той час було 28 чоловік, політичних та уловених в'язнів. Дехто з них був закутий в кайдани. Двері в шпиталі є тільки одні. Котрі встигли вискочити кризь сей єдиний вихід, так понекли ся, що від страшного болю качали ся в снігу. Сім слабих, не маючи сили підвестися з ліжка, лишило ся в палаючій тюрмі. Їх, вже зімлілих, витягли кризь вікно, як приїхала пожежна команда. Четверо з них вже вмерло. Родичі в'язнів вимагають, щоб їм сказали, хто саме постраждав, але їм цього не кажуть. Була чуток, що під час сей пожежі погіб і відомий організатор соц. рев. партії Гершуні. Тепер же сконстатовано, що він не погіб, а тільки попав в обморок.

Пригода г-р. Сапарі. Бувший намісник у Фіюме, звідний із своїх невдалих заходів, щоб перекуплювати опозиційних угорських послів, виїхав ся був у подорож по широкім світі мабуть тому, щоб люди про нього троха забули. Був він на своїм власнім яхті і в Англії і в Скандинавії, а тепер виїхав ся до Африки, та тут зустріла його на віддаленню трох кілометрів від Сіді-Давду важка пригода. Яхт розбив ся вночі дня 23. с. м. об скалу. Залога, зложена із 25 людей, зажадала підчас розбиття чимало страху. Сімнадцять осіб, між якими була й матір г-р. Сапарі, блукало довго серед нічної пітьми у смертній ямці на отвертій морі, доки не виратували їх туніські рибакі. Прочим розбиткам пішло ще гірше: їх човен розбив ся і вони на впадиці ледяні добили ся якось до скали, із якої опасли їх сибірські рибакі. Один ратуничовий пароплав пробував дня 24. яхт „Гітан“ у добути на вільне море, але годі йому було до него доплисти, так що він вернувся назад до Тунісу. Завтра вибере ся він на ново на місце пригоди.

Скандал в родині Бурбонів. У Франції перебуває від кількох літ кн. Ельвіра Марія-Тереса Генріка, (ур. 1871) донька претендента до іспанської корони Дон Карлоса і кн. Парми, котрої сестра кн. Бяні є живого архиякізя Леопольда Сальватора а брат кн. Жаме, генерала російської армії. Кн. Ельвіра зірвала всякі зносини з родиною і живе тепер з італійським

маларем Фульфі в доволі невідрадім фінансовім положенні. Перед кількома днями хотіла кн. Ельвіра відібрати з фарбарні свої сумки і що не маючи при собі готівки, а прачка не хотіла кредитувати, прийшло до сцени між нею а властителькою фарбарні Кн. Ельвіра побігла так тяжко властительку фарбарні, що аж відвезено її до шпиталю а княжну на... поліцію. Книжку вишукано з в'язниці аж тоді, коли лікарі орекли, що побите є лиш легке.

Оповістки, іменованія і т. п.

З бук. лікарської палати. На засіданню дня 22. марта, котре відбуло ся під проводом правительственного комісара г-р. Артура Вальдштайна, уконституовано ся президія бук. лікарської палати, вибираючи: прав. радника, директора краєвого шпиталю д-ра Володимира Філіповича з Чернівців председателем, примарію жідовського шпиталю д-ра М. Шерфа заступником председателя; виділовими вибрано: д-ра Давіда Ангайха (секретар), примарію д-ра Евдокса Прокоповича (скарбник) і Ізидора Рунеса із Садагурі. Заступниками виділових: Людвіка Лютігера і Самуеля Рудіха; делегатами до краєвої Ради санітарної д-р. Саламона Вебера в Радіцях і д-р. Оттона Блюма з Кімпольонгу; їх заступниками: д-ра Константина Кляма і Оввіаса Геніха.

Розписане конкурсу. На підставі ухвали мійської Ради шкільної з дня 7. марта розписується конкурс на: 1) посаду сталого надучителя в шестикласовій мійській школі при ул. Зеліничій. 2) посаду сталого надучителя при чотирьохкласовій мійській школі при ул. Рускій. Компетентні мусять бути католицького віросповідання і побіч викладової мови німецької мусять виказати ся також знанем мови рускої і польської. Подане належить вносити в приписаній урядовій дорожній найдовше до 1. мая 1906 р. до мійської Ради шкільної в Чернівцях. Пізно внесеніх подань не буде ся абсолютно узгляднювати.

Учительську конференцію округу Чернівців скликано на 26. і 27. цвітня до Чернівців із слюючим дневним порядком: 1. Вибір двох секретарів. 2. Висказане опінії і внесення в справі інституції кр. Ради шкільної для дефінітивного уложення науки шкільної в народних і мійських школах, на підставі розпорядження міністерства просвіти і віросповідання з дня 29. вересня 1905 ч. 13200. 3. Вклад надлікаря д-ра Фішнера: „Дешо про шкільну гігієну“. 4. Вільні внесення членів конференції відносно § 2. розпорядження міністерства просвіти і віросповідання з 8. мая 1872. 5. Справоздане голови бібліотечної комісії і вибір нової бібліотечної комісії. 6. Вибір сталого виділу для приготування матеріалу для обрад на найближшу учительську конференцію. 7. Вибір заступника учительск. стану до мійської Ради шкільної.

Виділ філії товариства „Руска Школа“ в Кіцмані скликає на підставі § 16. статута дня 7. цвітня с. р. (Благовіщене) звичайні головні збори з низше наведеним дневним порядком і просить Ви. членів о найчисленнішу участь. Гості з центрального товариства як і з других сестер-філій шире пожадані. Збори відбудуть ся в дівочій школі в Кіцмані о год. пів до 11-ої перед полуднем. Дневний порядок такий: 1. Прочитане протоколу послідних загальних зборів. 2. Справоздане про діяльність виділу. 3. Справоздане касове. 4. Вибір нового виділу. 5. Вільні внесення. — Вол. Григорович, писар.

З військових кругів. Авдатора І. класи в ранзі капітана д-ра Георга Делевера при суді краєвої оборони в Чернівцях іменовано управителем сегодняшнього дня. Авдатора П. класи в ранзі капітана Кароля Гофмана при суді краєвої оборони у Львові, перенесеного до суду краєвої оборони в Чернівцях. Провізор цього повітового фельдфебля краєвої оборони Абрама Іовеншуса з полку ч. 22. іменовано повітовим фельдфеблем для краєвої оборони.

Буковинський домашній промисел на виставі в Букарешті. Директор промислової школи в Чернівцях Е. Колбенгаєр звертає ся до буковинської інтелігенції із таким зазивом: Коли мені поручено зі сторони загального краєвого комітету, як також зі сторони мунської секції зложити і інсталиювати відділ домашнього промислу на виставі в Букарешті, звертаю ся до краєвого населення, а спеціально до панів властителей більшої посілости, священників, учителів, дієшних і інших як також до їхніх жінок з просьбою, звернути увагу на замітні, характеристичні предмети і мене повідомити, котрий предмет варта закупити. Для полегшення мушу замітити, що побіч візиревих ткацких виробів, належить звернути увагу також на вироби з дерева, інструменти, солом'яні і рогатинні плетінки, які виробляють для домашнього ужитку; а особливу увагу належить звернути на варетати і знаряди, котрі служать до виробування предметів домашнього ужитку. При виробках з дерева належить вибирати особливо такі предмети, на котрих находять ся певного рода артектичні окраси, чи то різані чи вимальовані. Далше прошу звернути увагу на рідкі старі меблі по мужицких хатах, на котрих находять ся які небудь замітніші різьби. Такі окази є виправді тут в краю тепер рідкі, але при добрій волі можна їх ще вишукати і через закупку до краєвого музею охоронити від цілковитого знищення. Є також у плані виставлене як найповнішою збірку краєвих, так дуже оригінальних мужеских і жіночих наголовних накрив і шалок. Ся збірка має бути відтак віддана до краєвого музею,

і для того прошу о можливо найусильніше поперте із сторони загалу. Рівнож позваляю собі повторити мою тамтогорічну просьбу, щоб перед Великодними святами прислали писанки, аби у краєвм музею зібрати як найповнішу їх збірку. Вкінці прошу, щоб ті панове і пані, що схотять мене підписати в тій справі, котра має загальне значіння, всі записи, чи то відносно того, щоб я сам виїхав на місці дотичні предмети, або дотично звороту коштів за закупку і транспорт, вислали поштовою картою на мою адресу і прошу, щоб се ізза короткого часу, яким ще можна розпоряджати, стало ся як найскорше. — До сей просьби можемо від себе додати бажане, щоб вона знайшла прихильний і чинний відклик у нашого загалу.

Із штуки і літератури.

Селянський театр під дирекцією Ів. Закарка, відіграє в Чернівцях в неділю дня 1. цвітня с. р. у великій сали „Народного Дому“ чотириактову комедію Карпенка Карого „Сто тисяч“. Ціна місць враз з податком від карт: Крісло І. рядне 2 К. 20 сот. II. рядне 1 К. 10 с. Партер 55 сот. Початок о год. пів до 8-ої. Бiletів можна скорше дістати в канцелярії друкарні тов. „Рускої Ради“, а в день представлення від год. 6-ої вечером при касі. — Дня 7. і 8. цвітня відіграє С. театр в Сторожинці в сали „Готелю Центрального“ Котляревського „Наталку Полтавку“ народну оперету в 3 діях і Квітки Основяненка „Сватане на Гончарівці“ народну оперету в 3 діях.

Дальший репертоар „Руского Народн. Театру“ у Львові (сала „Jad Chaguzim“ улиці Бернштайна). У вівторок дня 27. марта 1906 „Запорожець за Дунаєм“ оперета в 3 діях Артемівського Гулака. В четвер день 29. с. м. „Продана наречена“ опера в 3 діях Ф. Сметани. В суботу дня 31. с. м. виступ п. М. Заньковецької „Безтаданна“ драма в 5 діях Карпенка Карого. В неділю дня 1. цвітня виступ п. М. Заньковецької „Суєта“ комедія в 4 діях Карпенка Карого. Абонамент перворядний на 6 вистав 15 Кор. Абонамент другорядний на 6 вистав 10 Кор. — З поважанем Микола Садовський, директор.

Репертуар мійського театру в Чернівцях. Найпопулярніший австрійський комік Жірдді приїде із Відня до Чернівців на цілий ряд гост. виступів. Артист вибрав собі штуки, в котрих його інтерпретація зискала велику славу. Гостинні виступи починають ся в понеділок 2. цвітня і тривати будуть до вівторка 10. цвітня. Представлення відбудуть ся в слюючим порядком: Понеділок 2. цвітня „Bruder Straubinger“ оперета в 3 актах. Второк „Der Verschwendener“ драматична казка зі співками, музика Ф. Раймунда. В Середу „Zigeunerbaron“ оперета в 3 актах Страуса. Четвер „Er und seine Schwester“ жарт в 4 відслонках, музика Р. Раймана. Пятниця „Bruder Straubinger“. Субота „Die Herren Söhne“ людська штука зі співками. Неділя „Die Kindsfrau“ жарт в 3 актах. Понеділок „Der Verschwendene Prinz“ і „Die letzte Fahrt“ жарт в однім акті. — Абонамент кінчить ся 29. марта. На час виступів Жірддіого ціни місць в театрі підвищені.

Леонід Андреев, звідний рос. письменник, автор „Червоного сміху“, пише тепер роман із епохи французької революції минулого віка. Він рисує в нїм, як то французький народ перейшов від обожання короля до революції.

„Літературно-науковий Вістник“. Річник IX. Том XXXIII. Сегорічна третя книжка за март, якої вихід припізнив ся трохи через страйк львівських складачів містить: Наш альбом: (Поезії М. Вороного і М. Підгірянки). — 3 чужих поетів (Поезії Вячесл. Ганки і Митра Деметера). — Ів. Франко: Поезії Віктора Забіла. — Віктор Забіла: Співби кризь слези (кон. б.). — Наталя Романович: Із днів боротьби. — І. Памяти Ольги Михайлівни Генкін. — П. Похорон. — О. К.-Журбенко: Одинадцять днів на плациряку „Князь Потемкін Тавричеський“ (далі буде). — Іван Франко: Як Юра Шикманюк брав Черемш (конець). — С. Томашівський: Володимир Антонович (конець). — Оршичин: Сирота. — М. Лозинський: Становище польських і великоруських соціалістичних партій до українського патаня (далі буде). — Оля Ганссон: І. Дуногуб. — П. Гортанка. Наукові листки: П. Ода Сафо в перекладі Ів. Котляревського. III. Основні писаного права. — Кнута Гамсун: Побіда жінки. — Ф. Ш.: Лессінгів „Натан Мудрий“. — Г. Е. Лессінг: Притча про три перстені. — Шолом-Алейхем: Дядько Піні та тітка Рейса. — В. Честь праці. — Мих. Грушевський: З біжучої хвилі. — Мих. Лозинський: З австрійської України. — Вітис: З нашої поетичної ниви. — IV. В. Леркуй Slowo o pulku Igora. — Бібліографія. — Книжки надіслані до редакції. — Редакція і адміністрація: Львів, ул. Чарнецького ч. 26.

Гайдамаччина. Із історії народних рухів на Україні в 19. столітті. Написав Михайло Лозинський. Львів 1906. Накладом Вячеслава Будзиновського. 3 „Загальної Друкарні“ у Львові, ул. Академічна ч. 8. Сторін 46 + 2 — 8-ка. Ціна 40 сот. із перосилкою 43 сот. — Отоє першу у нас популярну історію „Гайдамаччини“, написану дуже гарно на основі одвітих наукових студій проф. В. Антоновича і Якова Шульгіна, можемо горячо поручити сільським читальням і „Січам“, щоб їх члени могли познакопитись із нашою минущиною. „Г-ну“ мож замавати в адміністрації львівської часописи „Світ“.

При кілько разових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не приймає ся.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.
Захарка

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 етиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністр. і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вільні від порга. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Депутация буковинських Русинів у цісаря.

Відень, 28./III. 1906. (Т. в.)

Нині передполуднем прийняв цісар депутацию буковинських-православних Русинів, що передали йому меморіал, в яким списано жалоби Русинів на церковнім поли.

Депутация, якій проводив посол Николай Василько, складала ся ще із от-сих членів, визначених черновецькою „Національною Радою буковинських Русинів“: парламентарного і соймового посла Бротей Пігуляка, соймового посла і начальника громади Чорторії Тодора Левицького, начальника суду пов. в Кіцмані совітника Ілії Семанки і радного міста Чернівців д-ра Константина Кліма. Посол Николай Василько звернувся до Їго Величства із такою промовою:

„Ваше цісарське й королівське апосольське Величство!

Наймилостивіший цісарю й Пане!

Делегати православного руского народу на Буковині, що явили ся нині перед Ваше Величство в найглубшій покорі, ставлять до Вашого Величства найпокірнійшу просьбу прийняти наймилостивіше пропам'ятне письмо, в котрім представлено незвичайно сумні обставини, які терплять буковинські Русини в тамошній православній архидієцезії та причини того сумного стану.

За час майже чвертостолітнього упослідження Русинів в буковинській православної архидієцезії не залишили вони ніяких заходів, щоби при помочи покликаних державних чинників довести до зміни сих відносин. А що всі їх заходи показали ся доси безуспішними, то осміляють ся вони предложити отсим свої жа-

лоби Вашому Величеству, як найвисшому покровителеви православної церкви в Австрії, прилучуючи до найпокірнійшої, вже на початку висказаної просьби, ще й другу.

Ваше Цісарське й королівське Апостольське Величство зволить ласкаво по наймилостивішій провіренню сих жалоб зробити ужиток із прислугуючих після постанов православної церкви Вашому Величеству права і вселаскавіше запорядити, щоби утворено православному руску дієцезію в межах теперішньої архидієцезії.

Стоячи в найбільшій покорі перед Вашим Величством, щоби за найласкавішим дозволом Вашої Цісарської Милости особисто предложити сю нашу просьбу, ми сповняємо ще й даліше припоручене найвірнійших підданих Вашого Величства рускої народности на Буковині, складаючи на кінці просьбу: Ваше цісарське й королівське Величство зволить найласкавіше прийняти вираз найглубшої покорі найвірнійших буковинських Русинів для освяченої особи Вашого Величства а так само для Найвисшого Цісарського Дому!

На сю промову відповів цісар сими словами:

„З вдовolenем приймаю до відомости виражені Вами льояльні почування руского народу Мого улюбленого воеводства Буковини і прикажу Мому правительству докладно і прихильно розелідити оправданість змісту поданого Мені пропам'ятного письма“.

Цісар прийняв депутацию взагалі незвичайно ласкаво, говорив з кождим членом депутации з осібна, а найдовше з послом Николаєм Васильком, до якого

звернувся із кількома питаннями в справах церковної управи.

Відтак удала ся депутация до президента міністрів бар. Гавча і міністра просвіти і віроісповідань д-ра Бінерта, котрі прийняли їх із незмірною звичливістю, так що вже сам спосіб прийняття депутации цісарем і міністрами будить у нас як найкрасші надії на успіх.

Перша руска кредитова інституція на Буковині.

(X) Бувають люди, що весь вік свій переходять сьвіт немов із замкненими очима і поза справи буденного життя своєю думкою навіть не сягають, забуваючи, що відносини суспільні зложили ся нині так, що всесвітна візеляційна хвиля просто силує кождою одиницю жити життям мільонів. Пізнана законів, які кермують суспільно-економічними змаганнями людства, стає для кождого культурного чоловіка необхідною konieczністю. Тимчасом серед нашої інтелігенції крайнє незнає суспільно-економічних наук і ще на жаль майже правилом, майже станом нормальним, із якого рідко хто вилуплює ся навіть із поміж молодіжні, яка зростає вже серед нових клівів, а їх не чує і не розуміє. Отся ігнорация веде за собою примітивність політичних поглядів нашого загалу, що звичайно лишені вських загальніших основ а також недостатку розуміння ваги суспільної й економічної організації та невиробленість зміслу асоціацийного.

Що при таким уемнім близькім згаданих відомостей у інтелігентів, які правильно вважають себе вродженими провідниками народу та найбільш покликаними кандидатами на усі місця, на яких мають той нарід репрезентувати, годі добачити у нашого народу якийсь рішучий а рівномірний з другими народами поступ — се хіба не може викликати дива. Вповні хоч гірко зрозумілим є й те, що за такою інтелігенцією мусить стояти й зовсім невироблена, вічно визискувана, маса мужицька й робітничка, яка при кождій нагоді паде жертвою найбезсовіснішої пустословної агітациі вських лупів і т. и., не маючи сьвідомости своїх дійсних потреб і не знаючи певного засобу боротьби із теперішнім угнітом і визиском.

1) Зельма Лягерлеф. Виняті з під права.

Переклала Теодора Безпалко.

Оден мужик, що вбив монаха, утік в ліси і його оголошено винятим з під права. У лісній пущі найшов він другого вигнанця, рибаків з найдалших скерів, оскарженого о крадіж невода. Вони оба злучили ся разом, мешкали в печері, наставляли силця, приготували стріли, пекли хліб на плитах скали і стерегли оден другому жите. Мужик не виходив відколи з ліса, але рибак, який не допустив ся такого тяжкого злочину, забирав від часу до часу дичину на плечі і крадьки носив єї між люди. В заміну за чорного тетерева, довговухого зайця і струнного оленя діставав молоко і масло, стріли і одіж. Се уможливило вигнанцям удержувати ся при житю.

Печера, в якій они мешкали, находилась на убоку горба. Шарокі скали і колюче терня заслонювали вхід. Верх печери стояла великанська сосна. Єї корінь творило номія печери. Дим, що виходив звідтам, пересував ся поволі через густе галузе дерева і губив ся безслідно. Дорогу до свого мешкання і назад вибрали собі бродом, вздовж гірського потоку, який випливав з під горба. Ніхто не шукав слідів вигнанців під весело шумлячою волюю.

Зразу тровлено їх, мов диких звірів. Мужики злучили ся, якби до наїжники на медведя і вовка. Ліс обетавлено лучниками, мужики зі списами увійшли в середину і не поминули жадної темної щілини, жадної гушавини. Підчас сеї галасливої довіді лежали оба вигнанці в своїй темній печері, без віддиху і чути. Рибак видержав так цілий день, але тамтого убийника вигнала у ліс невинна тривога; там він хотів бачити своїх ворогів. Його побачили і стали ловити. Але се волив він сто раз більше, як локати в безсилий нечинности. Втік перед своїми гонителями, зсував ся по скалах в долину, перескакував ріки,

вспинав ся по стрімких стінах гір. Вся утаена в ній сила і зручність виявилась, приманена небезпкою. Його тіло стало еластичне, мов сталеве перо, нога ніколи не скочила хибно, рука була певною підпорою, очі і вуха функціонували з подвоєною бистротою. Він розумів, що листе шепотіло, що камінь говорив. Коли вирапав ся на одну стрімку скелю, обернувся до своїх гонителів і ганьбив їх їдкими словами. Ті кидали за ним свистячі списи, він однак ловив їх в млі ока і посилав назад своїм ворогам. Коли так передирив ся поміж густо сціплені галузи, сьпівало щось у ній пісню побіди.

Через ліс тягнув ся голый хребет гірський, на якого убоці етояла самітно до неба сягаюча смерека. Єї червоно-бурий пені був нагий, але в густях галузях вершка колисало ся гніздо яструбів. Утікач був на стільки зухвалий і божевільно сьмілий, що виліз на ню, як його гонителі зачали за ним шукати на лісній убоці.

Він сидів там високо і скручував шию молодим яструбам, а тимчасом потоня за ним пігналась дальше лісом. Пара старих яструбів напала метиво на него; тріпали ся коло його лица, наставляли дзьоби до його очей, били його крилами і вирапували нігтими кроваві рани на його опалений шкірі. Зі сьміхом боронив ся він від них. Станув просто в розгойданім гнізді і ударив на них своїм острым ножом. З утіхи серед сеї гри забув про своїх гонителів і про небезпечку житя. Коли найшов час оглянутися за ними, були вже на другій стороні. Жадному не прийшло на гадку, шукати своєї добічі на нагім хребті гірським. Жаден не підніс очей до хмар, щоб побачити, як він забавляв ся серед найбільшої небезпечки мов збиточний хлопець.

Коли побачив, що він уратований, задрожав. Дрожащими руками шукав підпори і з жахом міряв очима висоту, на яку вирапав ся. Замираючи з тривоги, щоби не впасти, боячись птахів, боячись, щоб

його не побачено, боячись усього, почав спускати ся по пни на долину. Тут положив ся на землі, щоб його не було видно і повзав по скалі наперед, аж доки не скрили його дерева. Тут заховав ся під густо зрослими галузями молодих ялиць. Слабий і безсилий впав він на мох і тепер мігби його зловити один чоловік.

*

На іма рибаків було Торд. Він мав доперва 16 літ, але був сильний і сьміливий. У лісі прожив був він вже цілий рік.

Мужик називав ся Берг, з прізвищем Великан. Він був найбільший і найсильніший чоловік в громаді, а притім гарний, добре збудований, плечистий і стрункий в стані. Руки мав так ніжні, якби не дотикав ся ніколи грубої роботи. Волосє мав темне, а лице біле. Пробувши якийсь час в лісі, змінив ся дуже; його вигляд став страшнийший. Зір став острій, брови насушнені, а коли морщило лице, то у насади носа виступали мязи, грубі на налож. Видно було докладніше, як перед сим, як значно переростала горішня частина його атлетичного чола долішню. Губи ступлювали ся міцніше, ціле, лице схудло, виски запади ся, а кости лица вистипили знатніше. Тіло схудло, але мязи загартували ся, як желізо. Волосє скоро посивіло.

На сего чоловіка не міг молодий Торд надивити ся. Чогось так гарного і могутчого не видів він ще ніколи. Берг стояв в його уяві високий, як ліс, а сильний, як удар морських фалів. Він служив йому, як панови і початав його, як бога. Розуміє ся само собою, що він носив стріли на польованє, тягнув до дому дичину, подавав воду і запалював огонь. Великан Берг приймав всі його услуги, але не промовив до него майже ніколи приязного слова. Він погорджував ним, бо се був злодій.

(Дальше буде).

Праця людини зійшла в продукції завдяки теперішньому капіталістичному ладові на другий план. Гріш а радше капітал поневолює працю і забирає собі львину част із зиску, осигненого з продукції, дарма, що повинен би вдовольнити ся тільки рівною половиною. Ва, що більше, праця стає товаром, який багатий капіталіст може серед даних обставин набути за просто нужденну ціну. Серед таких обставин являє ся для людей, вивічених способностями духовними й фізичними а лишених готівки, великою помічю кредит, що редукує потребу готівки, а рівночасно переносить гроші із рук невмілих до таких, що уміють їх ужити продуктивніше. Та при нинішній нечуваній конкуренції людина із малим капіталом мусить впасти жертвою побіди великого капіталу, а тут протягає до неї помічну руку — економічна організація, яка — як замічає Шемберг — „є покровом, під яким праця проти капіталу та малий посідач проти великого може вибороти собі господарську незалежність“. Моральні і матеріальні користи економічних стоваришень, що зводять людей до добровільної спільної праці і взаємної підмоги просто не обчислими і просторо розводяться над ними на сім місци не станемо. Згадати тільки ще те, що основою всяких економічних організацій є інституції кредиту, бо тільки із придбанем дешевого кредиту можна брати ся до яких небудь спільних консумційних або продукційних.

І у нас на Буковині поступає економічна організація наперед; правда темпо поступу повинно бути не аби як швидше, але серед даних обставин треба подивити й те, що зроблено, жалючі лише, що тільки саможертви і безкорисної праці організаторів мусить марнувати ся через апатію свого таку загалу. Класичним приміром сего поступу може послужити найстарша наша кредитова інституція — „Руска Каса“ в Чернівцях, що за 9 літ свого існування вибила ся на одно із передових місць між австрійськими рускими кредитовими інституціями та не мало причинила ся до ратованя народу із рук лихварських, до виховування в народі почування ощадности та до розумного хіснотування продукційним кредитом.

В першій діловій році, 1896-ім, числила „Руска Каса“ з кінцем року 70 членів, з кінцем другого року вже 175 членів, отже зріст супротив попереднього року о 207%, з кінцем 1898 року було 266 членів, зріст против 1897-го р. о 52%, з кінцем 1899-го було 302 членів, зріст против попереднього року о 14%. Дальший абсолютний і процентуальний зріст членів показує ота таблиця:

Рік	Число членів	Зріст супротив попередн. року
1900	332	10%
1901	354	7%
1902	391	11%
1903	451	15%
1904	578	28%
1905	875	49.5%

В сій зіставленню цікаві дані за останні 3 роки, де число членів росте й абсолютно і процентно. Се пояснюють ся заснованем Союзу руских хліборобських спілок на Буковині „Селянська Каса“, до котрого пристала й „Руска Каса“, в році 1903-ім. Від того року починають ся властива доба скорого зросту всіх наших кредитних організацій на Буковині. Следи сего видні і на „Рускій Касі“. З роком 1903-ім починають ся у ній свідомі цілі й способи організаційна робота, ведена заводо, як слід приготуваннями людьми. Вплив приступлення „Рускої Каси“ до „Селянської Каси“, що стала виспою економічною організацією для скріплення сили і кредиту поодиноких товариств, які пристали до неї, зазначив ся також і в незвичайно прискореном зрості стану членських пайів і суми, до якої члени руть своїм маєтком за зобов'язання товариства.

З кінцем року	Вносив стан пайів корон:	Сума поруки корон:	Процентуальний зріст супротив попередн. року
1896	2.001.36	4.002.72	
1897	9.847.54	19.695.08	390%
1898	18.240.44	36.480.88	86%
1899	19.823.70	39.647.40	60%
1900	18.636.74	37.273.48	-0.9%
1901	20.482.24	40.962.48	82%
1902	25.252.62	50.505.24	23%
1903	28.447.81	56.895.62	12%
1904	41.747.83	208.839.15	50%
1905	54.312.65	271.563.25	30%

Як бачимо в р. 1904-ім сума поруки збільшилась о 50%, а то через переведену за порадою Союзу зміни статута між иньшим в тім напрямі, щоб члени ручили за зобов'язання товариства не, як перед тим, подвійною сумою виплатених або заявлених пайів але п'ятикратною. Скріплена порука членів забезпечена в „Рускій Касі“ віральностями товариства. До того приходить ще й безпека постійним зростом запасного (резервового) фонду, призначеного на покриття непредвиджених страт. Фонд сей, творений із вписового і частини зисків, зростає ось так:

З кінцем року	Було його: корон:	Процентуальний зріст супротив попередн. року
1896	161.44	
1897	216.88	35%
1898	598.78	176%
1899	1.134.30	72%

З кінцем року	Було його: корон:	Процентуальний зріст супротив попередн. року
1900	2.082.77	84%
1901	3.061.71	47%
1902	4.441.98	46%
1903	5.966.01	34%
1904	8.222.86	39%
1905	10.327.57	25%

Зріст кредитоспособности „Рускої Каси“, викликаний її солідним веденням і зростом її членів, а рівночасно і певномірним побільшуванням її власних грошових засобів виробили її довіре і кредит і в чужих і у своїх. Перше показує ся тим, як чужі інституції признавали „Рускій Касі“ що раз більший кредит.

З кінцем року	Вносив стан затягнених позичок корон:	Процентове збільшення супротив попереднього року:
1896	2.000.—	
1897	2.000.—	0%
1898	2.000.—	0%
1899	8.000.—	500%
1900	8.000.—	0%
1901	8.000.—	0%
1902	8.000.—	0%
1903	56.130.—	600%
1904	87.900.—	59%
1905	113.030.—	29%

Постепенний зріст чужого кредиту, виказаний в отсій таблиці, є так очевидний, що він коментарів не потребує. Не треба хіба й сего додавати, що чужі інституції дають „Рускій Касі“ тільки в своїм добре зрозумілім інтересі, набравши із провірних діловодств „Рускої Каси“ і непохитну певність про його солідність та про безпеку своїх льокацій.

(Конець буде).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Відокремлене Галичини.

На засіданню парламенту у вівторок поставив пос. Шенерер і товариші нагале внесення, в котрім жадає, щоб правительство предложило проект закона про відокремлене Галичини. Закон мав би увійти в жите рівночасно з новою виборчою ординацією. Також пос. Вольф змінив своє внесення в тій самій справі на нагале внесення. Нагальність внесення мотивував ідеал наших Відманидів, п. Франко Штайн. Він зазначив, що між виборчою реформою а відокремленням Галичини заходить тісна зв'язь, бо лиш в разі відокремлення Галичини будуть могли правдиво німецькі сторонники голосувати за реформою виборчою, в противнім разі національний інтерес прижає їм стати проти реформи, бо лиш так можуть охоронити ся перед заливом Славянщини. Іпсетім між обома справами найде також апробату у Коло польського, а не можна припускати, щоб бар. Гавч посмів спротивляти ся такій коаліції Німців з Колом польським. Через іпсетім правительствений проект виборчої реформи стратить свою небезпечність для Німців, котрим не вільно ні чого стратити із свого дотеперішнього стану посідач. Проти самого лише предложеня виборчої реформи мусять виступити всі Німці. Великий ідеал всенімців, який проявляє ся в тім переконанню, що німецький народ Австрії буде колись отриманий під сильним єгиптом Гогенцолернів із прочою частиною німецького народу, не буде в разі такого іпсетім наражений на загалу через виборчу реформу. (Окликі всенімців „Heil“). По пос. Штайні промавав в тім самим дусі новий союзник Кої-а пос. Вольф, що свого часу поєднував ся з гр. Ваденієм. Тепер він метав полемічними цвітками в сторону тих німецьких сторонників, котрі не хотять голосувати за відокремлення Галичини. Відтак забрав голос бар. Гавч: „Висока палато! Жадане відокремлення Галичини, хоч воно від довшого часу було програмовою точкою поодиноких парламентарних сторонників, відвигнено тепер, в тій хвили, коли палата має ухвалити зміну виборів. Жадане то вишло не від представителів Королівства Галичини, але з иньшої сторони. (Переривання). Обставина ся вказує, що нагале внесення, котре нас тепер займає, вийшло з політичних тенденцій. У внесенню і промовах, мотивуючих внесення — о скільки я чув — признано дучість тої справи із виборчою реформою. (Переривання). О скільки можна розуміти із промов внескодавців, то порушене через них відокремлення Галичини має одною на цілі виключити заступників Королівства від участі в нарадах в парламенті, а тим самим спричинити основну зміну у відносинах більшості у тій палаті. Ходить отже о партійно-тактичні і партійно-політичні цілі. Для того позваляю собі заявити іменем правительства, що правительство стоїть твердо при єдності держави. (Пос. Мисталька: Чи се відноситься також до автономії?) Бар. Гавч: Се є відокремлене, не автономія, для того правительство мусить рішучо застеречи ся проти замахів на ослаблене єдності держави. Для того правительство не може в жаден опосіб прихилити ся до жаданя, яке висказали у своїм внесенню пос. Шенерер і тов. і проекту відокремлення Галичини палаті не предложити. По бар. Гавчу промавав пос. гр. Штерберґ і виступив против президента міністрів, котрий мимо того, що его підпирють автономні Молодочехи і Славяни, заявив ся против автономії. Бесідник назвав президента міністрів хамелеоном політичним, за що

предсідатель завізав его до порядку. Згадавши про оба нильні внесення о відокремлене Галичини, обговорював бесідник широко сепаратистичні змагання, пануючі в державі і зазначив, що они не звертають ся против династії, причини їх треба шукати в рознуці широких кругів населення з причини літкої адміністрації. Відокремлене Галичини, яке самостійний закон, не єсть до прийняти, але годить ся, яке почини до обговорення зміни конституції і розширення автономії всіх країв. Кождай чеський посол мусить виходити з того погляду, що о відокремленю Галичини без відокремлення Чехії не може бути бесіди. Рознука — кінчин бесідник — не повинна нас брати ся. З історичного призначіння мусимо належати до сей держави і для того єсть нашим обов'язком витривати при ній і критикувати остро пануючі в ній відносини, доки не поправлять ся, а то може стати ся лиш через зміну конституції. По ній забрав слово пос. Романчук і зазначив, що дивним є, що в часі найбільшої самової галицьких властей адміністративних, які проти виборчої реформи приймають ся за найбільші репресії і проливають кров хлопів, хочуть їм дати ще більшу власть до рук. А се внесення ставить сторонництво, яке уважає себе найбільше німецьким і найбільше свободолобним. Коли в часі найбільшого свободолобного руху серед Німців, в часі наполеонських воєн, німецький поет закінчив свою пісню про вітчизну словами: „Вітчизна мусить стати більшою!“ то нині німецькі батьки народа закінчили би сю пісню словами: „Вітчизна мусить стати меншою!“ По виданню Мадарам на жертву 2 міліонів Німців, Всенімці хотять тепер видати 200.000 Німців в Галичині, а потім безперечно 160.000 Німців на Буковині. Видати Німців Мадарам, щоб мати в державі геґемонію. Та се не збудує ся. Тепер хочуть видати Галичину, Буковину і Далмацію, щоб зміцнити своє пановане. Однак думаю, що відокремлене Галичини не допоможе сему. По відокремленю Галичини Німці мали би більшість мандатів, однак забувають про се, що і по відокремленю Галичини більшість населення держави не буде німецька, а тоді межі Німцями і Слав'янами вибухне така завзята борба, якої до тепер не було ніколи. В Чехах Чехи без сумніву є в більшості. (Пос. Дашинський: Пізніше прийде до відокремлення Чехії). Сила Німців в Австрії не полягає на тім, що мають більшість в державній раді, а на тім, що мають своїх заступників майже у всіх краях держави. Коли-б не приміювано територіальної системи, а народну, тоді Німці мали би своїх репрезентантів з Галичини і були би вітом межі всіма народами. Чи можна якийсь край відокремити против волі краю і люду, чи можна рішати про цілий край, виключно на користь одної партії? Коли за сям жаданем навіть коло польське заявляє ся, то більшість краю є противна відокремленю. Руский нарід заявив ся за виборчою реформою, а рівночасно заявив ся против відокремлення Галичини. Руский нарід числить 3 міліони, а з такою цифрою треба числити ся. (Потакуюча). Однак також і Поляки є противні безусловному відокремленю Галичини, а то є лиш польське людське сторонництво, але і польські демократи, що правда не народові демократи, які засідають в польській Кої, а правдиві демократи, які заявили ся за розширенням автономії, а також за відокремленням Галичини, але доверна по попереднім заведенню загального голосування, не тільки до державної ради, але і до галицького сейму, і коли в Галичині буде існувати європейська, а не шляхонська адміністрація. Русини заявляють ся за переведенням як найширшої автономії народів із відповідною охороною національних меньшостей. Хто хоче, щоб у Галичині панував порядок, а спокій у цілій державі, той мусить бути противником внесення Шенерера. Відтак заявив пос. Брайттер, що про відокремлене Галичини не може бути бесіди, поки не запровадять ся загального і рівного права виборчого до сейму. Тоді буде між народ говорити і скаже, чи йому потрібно автономії чи ні. Пос. Дашинський уважає внесення Шенерера за політичний крок, котрий має на цілі відволікти виборчу реформу, і не дивно, що тепер собі голосують сторонництва, котрі все були на його услугі, бо ті сторонництва противні виборчій реформі. Жадане переведення основного першого читання внесення, застерігає проти правительства при дискусії голос і обіцне подати деякі дані про мудрість так званого цвіту народу. Пос. Сальва-Тарука зазначив, що його сторонництво буде голосувати за наглостію, щоб зазначити, що виборчу реформу треба трактувати з ревізєю конституції. Дальша дебата в сій справі велась у середу. Пос. Крамж заявив, що внесення Всенімців є гарантом проти справи виборчої реформи; надто сподіє ся, що самі Поляки не будуть голосувати за сям внесенням, бо воно поставлене в чисто германських цілях, видати слав'янську меньшість на поталу німецькій більшості. Коли вже ходить о відокремлене Галичини, то воно може бути трактоване тільки в сполуді з жаданем автономії для всіх королівств і країв. Іменем польського Кої забрав слово пос. Дзедушицкий, переконуючи, що парламентарне заступництво Поляків все було за автономією країв а противником централізації. Коли ще конституція творила ся а парламент не був комітетний, Поляки зорумудували свої жаданя у галицькій резолюції. Від часу, коли конституція стала повною, Поляки все жадали автономії країв і королівств. Вкінці заявив, що Коло польське буде голосувати за наглостію внесення, але не ставляє іпсетім між справою виборчої реформи а відокремленням Галичини. По ній забрав слово пос. Н. Василько і підніс, що внесення має на цілі перешкодити ухвалі виборчої ре-

форми. Через відокремлене Галичини підпала би також і Буковина, отже і тамтешні Німці, деспотичній влади галицької шляхти. Русини не прилучаються абсолютно до жадних автономістичних планів, лиш до тих, котрі хотять поставити державу на основі автономії народів, до чого запроваджене загального голосування є першим кроком. Русини хотять бачити Австрію сильною державою, опертою на основах автономії народів, з парламентом, вибраним загальним і рівним правом голосування. Вони хотять бачити Австрію під династією Габсбургів, здоровою у внутрішній а силі, що вірно-конституційна партія буде голосувати за наглоту, дебатів закінчено і вибрано генеральних бесідників. Проти промавів пос. Страньски, який дивує ся, що Поляки, по тільки лайках зі сторони Німців, хотять голосувати за внесенем, котре не лежить ані в інтересах Поляків ані взагалі Славян. Рівнож залив зливоване з причини поступованні феодальні, котрі виправді не ведуть проти реформи обструкції, але стараються її убити. Заявляє, що Чехи є також за автономією країв, але автономія повинна настати для всіх країв рівночасно. Пос. Шаляк, бесідник, заявляє за наглоту і визнає всіх Німців, щоб голосували за внесенем. Відтак промавівав ще пос. Абрагамович і пос. Шрафль і оба внескодавці. Наглоть внесення пос. Штайна відкинуто 145 голосами проти 135, бо не мали за собою дві третини голосів, намість внесення пос. Вольфа відкинуто 152 голосами проти 147. Однак внесення се, маюче звичайну більшість, переслано до комісії як звичайне.

Комісія для виборчої реформи.

Під кінець вівторкового засідання вибрано комісію для виборчої реформи із таким складом: 3 Німців увійшли послі: Фоглер, Грос, Пергелт, Демель, Дерштадт, Праде, Кайзер, Кінеман, Хіарі, Ерлер, Бернрайтер, Драбмаер, Штріке, Пешка, Дахер, Іро, Штайн, Шлегель, Толінгер, Гегенюфер, Штайнер, Гесман, Шрафль, Вастіан. — 3 Чехів: Груби, Жачек, Крамарж, Ціаєра, Странський, Хоц, Заворка (аграрист). — 3 Поляків: Дзедушицький, Абрагамович, Бобжинський, Старжинський, Пастор, Бяк, Гломбінський. — 3 полудневих Славян: Пльой, Шустершиц, Івечач і др. Плянтан. — 3 Русинів: пос. Н. Василюк. — 3 Італіянців: Мальфаті і Бартолі. — 3 Румунів: пос. др. Овчул. — 3 Феодальні демократи: др. В. Адлер. Жадна з партій не заявила ся досі, що є за реформою виборчою в тій формі, як се предложило правительство, але рішучих прихильників реформи є 24 на 49, отже менше-більше половина. Рішучі прихильники реформи відзначені в наведенім списку відмінним друком. Комісія значе свою діяльність в сю патицію і буде радити по можливості безпереривно.

Ревізія конституції. — Трибунал для справ виборчих.

На вчорашнім засіданні зголосив чеський посол Герольд і тов. нагале внесення в справі ревізії конституції і жадає вибору комісії з 48 членів, котра має випрацювати і предложити палаті внесення в справі ревізії конституції з р. 1867 в дусі історичних прав і фактичних потреб королівств і країв під зглядом правдавчим і адміністративним. Нагличість свого внесення мотивував він по відкиненню наглагого внесення про відокремлене Галичини. — Пос. Ю. Романчук і тов. поставили внесення в справі утворення окремого трибуналу для справ виборчих.

Політичний перегляд.

Відокремлене Галичини. Коли не вбачи, то ко-либ бодай відложити! Отсе нова тактика ворогів виборчої реформи. Від отвертих атаків на „несправедливість“ виборчої реформи, яка йде до повалення привілеїв і порушень, переходить ся тепер до заходів, щоб звести виборчу реформу на безпуте через відкинене протівництва між централізмом державним і автономічними претензіями поодиноких країв (не народів!) Найзамітніше, що проти централізму виступають прим. такі шляхтизи із Коїа, що цілком достатками айт тільки знали рахувати перед центральними урядами, запобігаючи тільки за інтересами власної кліки, а не дбаючи зовсім про добро краю. Вачучи, що з Австрії готова стати модерна держава із європейським парламентаризмом, радіб польські шляхтичі бодай у Галичині утворювати свою самоволю, а задля цього йдуть вони до відгородження сеї провінції від прочої Австрії, від контролі центральних урядів і парламенту, який все таки за кожним разом недово-значно осуджує галицько-польське башабожцтво. Отсе й генеза оживленої агітації польських шовіністів око-до відокремлення Галичини, окодо сеї мрії, яку леділям ще в 1868 р. Земляковський і Прохоловський. Всеймцям відокремлене Галичини також на руку, бо із Австрії відділює найбільшу славянську провінцію, через що дає поле до попису тевтонським шовіністам, щоб форитованем Німців, а гнобленем німецьких народів приблизити ту хвилю, в якій би німці провінції Австрії опинились під владою пруских Гогенцолернів! Не знати лиш, чи ініціатори тої квестії гадають нашу Буковину віддати в руки Прус, чи під самоволю польської шляхти, чи може має ся її притупити до Семигороду?... От так зложилась сія епікла польських і німецьких шовіні-

стів, що радаб зробити ухвалу виборчої реформи за-висимому від виокремлення Галичини. За junctim ви-борчої реформи з відокремленням Галичини побивали ся із польської сторони головні так звані „вшехноля-ки“ з пос. Іломбінським на чолі. В порозуміню з ним внесли також і Німці своє нагале внесення. В Коїі поль-ські були також старани вивадити junctim між ре-формою виборчою і відокремленням Галичини, тільки, що демократичні послі не хотіли на се згодити ся, як се бачимо з публікованих із їх сторони заяв. Вза-се робота мала на цілі тільки ударемити саму ви-борчу реформу так само, як давніше висували жа-дане 120 мандатів для Галичини, яких правительство із згладу на Німців абсолютно не могло дати. Ко-лиж вшехноляки побачили, що 120 мандатів не дасть ся осягнути, тоді виставили постулат відокремлення Галичини. Та саме в останній хвили бачимо цікавий зворот у політиці вшехноляків. Пос. іломбінський зателеграфував до „Slow a polsk-oro“ що 1) з Німця-ми о відокремленю Галичини зовсім не говорив 2) що є протівником ухвалення junctim між виборчою рефор-мою і відокремленням Галичини 3) що Коло польське такого junctim не ухвалило. Коли отже „вшехноляки“ покидають се junctim, той свій останній таран про-ти виборчої реформи, то си скандальна райтерада „вшехноляків“ є лише добрим знаком для справи ви-борчої реформи. Однак за самим відокремленням славний виодрембач голосував. Від него здержало ся лише кілька демократів із Коїа.

Угорська криза. Опір комітетів, котрим угорська коаліція сподівалась побідити австрійське правитель-ство, не приніс коаліції великого хісна. Лиш в де-кількох комітетах пішли урядники за заливом коалі-ції, решта-ж лишилась на своїх урядах. Се признає орган коаліції „Pesti Hirlap“ і додає від себе цікаві уваги, котрі нам можуть дати певні дані про те, як стоїть справа угорської коаліції. „Pesti Hirlap“ пише, що найбільші патріоти, які певні побіди говорили, що жаден Мадяр не вступить на місце засуспендо-ваного муніципального урядника та що ціла адміні-страція стане бездіяльна і тим примусить ся прави-тельство до уступок, що ті самі патріоти, котрі яко члени голосять публично найостріший опір, яко при-ватні особи протегують у міністрів своїх приятелів і кривих і клонюють ся, щоб введнати ім вільні місця по засуспендованих урядниках. — Замітити треба, що ново установлені урядники застали по уря-дах множество справ не поладжених. Колиж тепер нові урядники по поладженню залягаючих справ, по-ладжуют кожду справу в протягу доби, то годі сподівати ся, щоб населене стало бойкотувати нових урядників, тим більше, що навіть властелі більшій посылости відносять ся до діяльности нових урядни-ків прихильно. Се буде лиш наглядним доказом для населення, яка домашня господарка угорської шляхти та яка поганя єї адміністрація, а яка вона може і повинна бути. А се певне не загріє нікого до ста-рої господарки, ані не поухне до боротьби за дер-жавно-правні постулати коаліції.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. марта 1906.

Руска депутация вертає з Відня в не-ділю рано поспішним потягом. Не потре-буємо здасть ся ще з осібна заохочувати нашу суспільність до того, щоб на ста-цях в Неполоківцях, Лужанах і в Чер-нівцях повитала як найвеличавіше нашу славу депутацию, яка несе православним Русинам на Буковині заповіт красної долі.

Чагорські ромунізатори при роботі. Чагор, невеличке село, що лежить таки під самими Чернівцями, було довгий час тереном безвинної ромунізаторської роботи, у якій подали собі руку церковь і школа. Зво-рот до ліпшого настав аж послідніми часами, як сильна хвиля національної свідомости захопила і се-лян чагорських, та як найшли ся в громаді Русини-учителі, що уважають своїм обовязком не ромунізу-вати, але поступати після закону, перед яким має рівне право на просвіту у своїй мові і молодіж ру-ска і волоска. Се доводить тамошних ромунізаторів, пона і надучителів до безтями. І ось йде проти неви-гідних для ромунізаторів Русинів-учителів консек-вентна борба, від нападів чинних починаючи, кінчучи на найпідліпших доносках о державну зраду!! За-те-ж ромунізатори допчуть закон на кождім кроці та поведуть ся так, що просто понижують гідність учи-теля, а за те ревно сповняють ромунізаторську агі-тацію. Для приміру возьмемо чагорського учителя Со-могозапа. Він не стидав ся ходити перед різдвом і богоявленнем із молитвою по хатах. Кривив хату, снівав по волоски „Отче наш“ і за те діставав по-вісемо і 10 сот., а у богатших колачі, хліби і свічки. До помочи взяв собі школяра і дав йому за труд дві шустини. Розуміє ся, що ані тамошний піп, ані даскал свого також не дарували; они ходили також. Отже сей ромунізатор, що так різко поминув ся із своїм званем, ідучи на учителя, здобув ся дня 10. с. м. на новий подвиг. Того дня читав Alesco Begaricu від 12 до 1 години екзурту у 5. і 6. шк. році руского від-ділу. По годині завів сей дошпуді раїнте усіх хлоп-ців згаданих шк. років до класу, де учив учитель

Сомогозап і запер їх там, аби відокнутували кару за те, що не навчили ся половини великого катехища на память. Дарма, що се приходять для молодіжи дуже трудно, бо катехит Alesco Begaricu не пояснив труд-ніших слів, але каже лише читати, а потім вимагає, аби ему діти говорили слово в слово як у книжці. Оттак учить може лиш катехит, що не знає мови своїх учеників. Коли Alesco Begaricu запровадив руских учеників 5. і 6. шк. року до 1. волоскої класи, де учив Сомогозап, то сей „недагог“ напав на них мо-крим рядом, кричучи: „А, ви Руснаки, ви козаки, ви трамаєте ся купи. Так як ви тримаєте ся купи, так і підете усі до криміналу. Я вас навчу“. Потім горляв ще, що по інших селах ходять жандарми та вартівники, але скрізь спокій, лиш у Чагрі списують ся якісь, що Руснаки-козаки тримають ся купи, але вони всі мають піти до криміналу. І так муштрував ромунізатор руских учеників аж до 2 год., дарма, що вони прийшли до школи ще о год. піз до 8-ї рано. Ми цікаві би знати, що на се скажуть шкільні власті. Іх обовязком є поучити п. Сомогозапа, що він не може втягати до школи політики, а тим менше не сьміє обиджати почувань руских учеників. Для п. Сомогозапа було-б в загалі найкраще кинути школу та станути де за даскала, чим законувати свій та-лан в школі, якою — на жаль — не управляє кон-систорська самоволя, але ясні закони державні.

Питяєсінський робить карьеру! Польського атлету Питяєсінського ангажує московська поліція, щоб вчин городових самооборони і атлетичної боротьби.

Бездротні телеграфи а революция. Російське правительство запросило до Петербурга Маринового, щоб заложив по всій Росії сіть бездротних телегра-фів. Правительство хоче в той спосіб охоронити ся перед поновним генеральним страйком телеграфічних урядників.

Оповістки, іменованія і т. п.

3 Виділу краєвого. На засіданні Виділу краєвого дня 26. марта 1906 р. іменовано урядників буковинь-ского краєвого банку: ревідента Йосифа Шпайцен-гофера краєвим рахунковим радником; асистентів: Морица Бріка, Адольфа Натана і Адрияна Ліпцеккого краєвими ревідентами; асистентів: Дітріха Гольд-фрухта, Макса Кона і Германа Габермана краєвими офіціантами; акцесистів: Ізака Гайльєрна і Йосифа Троніха і практиканта Рудольфа Вайта асистентами; практикантів: Едварда Найнтайфеля Адольфа Кінс-брунера і унічененого студента гандлевої академії Арона Кляйнаберга акцесистами; маніпулянтку Фелі-цію Горецьку практиканткою; краєвому рахунковому радникови в буковиньськй краєвй банку уділено осо-бистого додатку 600 кор. річно. — Іванови Андруш-кови, декретованому возному буковиньського краєвого банку побільшено платню на 900 кор. річно і підви-шено активний додаток на 180 кор. річно. — Імено-вано асистента рілничої школи в Радівцях Василя Страніку, головним учителем в тій школі. — Одобрено контракт службовий заключений між громадами Дра-чинці і Кабини з одної сторони, а Константином Фрундоєм, громадским писарем, з другої сторони і контракт купна-продажі, предложений громадою Стрі-лецький Кут. — Супроти закидів, піднесених проти громадської ради в Шубранці ухвалено зарядити від-повідні міри. — Ухвалено вложити в бюджет краєв. шкільного фонду 5000 кор. яко ренумерацию для ав-торів шкільних книжок і 1000 кор. на шкільну бібліо-теку в ново утворенім повіті Заставна. — Ухвалено уділити з фонду краєвої культури суму 1150 кор. на споруджене водного резервуару в Крещатику. — Сги-пендії ім. Флоріяна Мітульського уділено Чеславови Захариясевичови, ученикови середної школи.

3 „Бук. Бояна“. Сей суботи дня 31. марта о год. 7-їй відбуде ся на пробі „Бук. Бояна“ дуже важна нарада членів, які зволють явити ся в комплекті. — Від виділу.

Надзвичайні загальні збори „Кружка україн-ських дієчат“ відбудуть ся дня 1. цвітня с. р. о 11 годині рано в „Народнім Домі“. Позаяк на дневнім порядку стоять дуже важні справи, просимо всіх чле-нів о найчисленнішій участі. — За виділа: Ст. Фе-дорович, голова. К. Суганос, писарка.

В справі тов. „Взаїмна поміч гал. і бук. учи-телів (льок)“. Дня 1. цвітня с. р. відбудуть в За-ставній перші загальні збори окружного Відділу Тowa-риства „Взаїмна поміч гал. і бук. учителів (льок)“ о 4 год. по полудни в сали Товариства насинового з сідуючим дневним порядком: 1. Огворене зборів. 2. Пояснене статуту. 3. Впис членів. 4. Вибір Виділу. 5. Вільні внесення. — З поважанем Юрій Павлюк, член Товариства.

Послідня проба хору „Заставнецького Бояна“ відбуде ся в неділю дня 1. цвітня с. р. в касиновій сали о 2 годині по пол. Хто-б ще на сю пробу не явив ся, тим самим не міг би відтак взяти чинної участі в концерті. О 5-їй годині сеї днини буде та-кож виділове засідане. — Виділа.

Новий поштовий уряд. З днем 1. цвітня отво-рить ся новий поштовий уряд в місцевості Ідеште (пов. Сторожинець) а рівночасно має бути там зви-чена постова складниця.

Із штуки і літератури.

Концерт молоденької півністки Вері Шапіри від-буде ся в сали тов. Музичного дня 30. с. м.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількорових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Рус-не-Боул, стоваришени зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуть ся в неділю дня 8. цвітня 1906. о 2 годні по полудні в народній школі з таким порядком денним: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1905. 3. Біланс за рік 1905. 4. Розділ чистого зиску і нарада в справі будови власного дому. 5. Нарада в справі закупки поли і хату Андрія Гойника. 6. Постановлене яку найвищу суму може старшина визначити одному членови. 7. Вибір старшини. 8. Валюсоване і вибір 3 членів ради надзороцї. 9. Вибір касиєра і назначене платні для него і 10. Заняття. — *Старшина.*

Загальні весняні збори каси пожичкової і шадничої в Новій-Жучці відбудуть ся 8. цвітня 1906 р. в 2 год. перед пол. в будинку шкільнім з таким порядком денним: 1. Справоздане касове за рік 1905. 2. Вільні внесення. *Марія Красничук, нач.*

Загальні збори каси пожичкової і шадничої для громади Драчинці відбудуть ся дня 8. цвітня 1906. р. в шкільнім будинку о 10 годні перед полуднем з слїдуючим денним порядком: 1. Справоздане старшини 2. Біланс за рік 1905. 3. Затягнене дальшої пожички. 4. Вільні внесення. — *Василь Прокопєць, начальних.*

Нр. 0	Січкарня с а різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
" 1	" " " " " " " "	—	—	42 К.
" 2	" " " " " " " "	—	—	44 К.
" 3	" " " " " " " "	—	—	45 К.
" 4	" " " " " " " "	—	—	47 К.
" 5	" " " " " " " "	—	—	47 К.
" 6	" " " " " " " "	—	—	49 К.
" 7	" " " " " " " "	—	—	49 К.
" 8	" " " " " " " "	—	—	60 К.

При замовленнях, прошу о задаток а машину сейчас висилаю за послїлатою. Даю їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців силати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цїн 10% —

Ті, що беруть машини на сплату звольте ласкаво дати мені посвідчене від громадского уряду що дійсно можна їм повірити.

88 (19-20)

Йосиф Шалу ТЕРНОПІЛЬ (Галичина)

порукаю свій богатий склад машин рілничих, помп, рур до верчення, січкарнів, молотїлок, шпинїв до чищення збіжжя і машин до шиття. Тому, що я заступаю найліпшї славі фабрики машин в Прага і маю їх виробити все на складі, то нахожду ся в положенні доставити лиш добрий товар. Продаю машини по ось яким дуже дешевим цінам і висилаю оплачено до кожної желїзничої стациї в Галичині і Буковині.

Нр. Р. S. 10.	Млинок до чищення збіжжя а 10 решетами	—	—	—	75 К.
"	решетом до конїчини	—	—	—	160 К.
"	Ручна молотїлка а розмахом колесом	—	—	—	230 К.
"	Котел о силі 2 конїй а ремєнями	—	—	—	60 К.
"	Машина до шиття ручна	—	—	—	80 К.
"	" " " " " "	—	—	—	130 К.
"	" " " " " "	—	—	—	140 К.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.
(8 —)

Всі ті Панове, які побрали календарі „Рускої Бесїди“ на р. 1906 в розпродаж, а також і ті, які ще до тепер не заплатили за календарі з 1905 року, звольте ласкаво прислати належитість **най-дальше** до 5-го цвітня с. р на адресу: **Іван Захарко** Чернівці, Петровича 2.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть NERVOL
„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францоа
в Тернополі.
Се є знамените усмиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болїв, простуджєня, ломаня костиг, плечий гїстїя і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.
Цїна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакованєм. Тисячки листів з подякою. — Висилаю 2 рази денно до всіх країв.
(—)

AUSTRO-AMERICANA.
Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.
Гравдивий пасажирський оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк
Генеральна Агенція для ГАЛИЧНИНИ І БУКОВИНИ:
Гольдлюст і Спїлка
Чернівці, ул. Палати краюї 6.
Для провінцій приймає ся агентів.
16 (7—12) н.

Шість і пів мїлїонів корон відшкодованя!
14 (—)
Будинки, движимости, збіжжє і нашу обезпечєє від огневих шкїд.
одинокє рускє асекураційнє товариство
„ДНІСТЕР“
Тов. взаїмних обезпечєнь
... у Львові, Ринок число 10, ...
Шкоди оцїнює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.
За 13 лїт виплачено **6,474.534** корон відшкодовань.
Обезпечєня приймають агенції по всіх мїстах і більших селах. „Дністер“ дає агенції письменним господарам, де єще не роблять иньшї агенції „Дністра“. Агенти „Дністра“ заробили провізїї **807.742** корон. „Дністер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.
Полїси „Дністра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротинські Каси при судах.
Чистий зиск річний звертає ся обезпечєним членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премїї до звороту.
На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві тїлько через „Дністер“; провізїю від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродїїні цїли.
Фонди „Дністра“ виносять з кїнцем 1905 року суму **1,372.538** корон.
Стережіть ся огню!
Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого
Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.
Товари обувні. Самостїйна продаж данська обув Гаттавай фірми Soule & На для панїв, панї і дїтий із франц. шкїри телячої шкїри і т. п. Черевики а фабрики Ф. А. Попера, в Хрудїмі, америкїнгтон в Бостонї. Найбільшїй вибір обув, Chevreux, америк. Bokscaff, із сатинованої домовї і ріжні найліпшїї якостї.
Капелюхи. Самостїйна продаж капелюхїв а ц. к. надїрїних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino зїї. Найновїїшї цїліндри і клїки.
Краватки і білє, після найновїїшїї англїйскої моди. Сорочки мужєскї, білї і в ріжних красках найліпшїїго роду, а шовку, шїки, аєїру і н. жодїї ковнярики, маншети і хусточки до носу.
Великий вибір найліпшїїго заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побїч Neumarkt в Кольонїї як також продаж ріжних средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.
Парасолї. Etout сас чорні до подорожї в гаранцїю на сезон в ріжних модїях красках найліпшїїї якостї. Для дам шовковї, пїшшовковї по дуже дешевих цїнах.
Артикули до подорожї. Танки в замочках або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на білє, парасолї конїчки на начинє, нецесарїя, коцї і т. п. шкїрїні товари.
Зброя і амуніція. Стрїльби, револьєри бельгїйскї і францускї фабрикати, як також всякї артикули до польованя.
Мужєскї намізельнї. Найновїїшїї англїйскої моди в ріжних красках дуже дешєво.
Конфєкція дїточїх убрань як: камїзєлєк для панїв, панїв, дїтий, дївчат, до того жакети і чєпї.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповїдає: Віктор Стрїч.

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламації неопечатані відні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ности почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ВІСТІ З ВІДНЯ.

Відень дня 28. марта 1906.

В парламенті тепер, як в калейдоскопі; кождої
хвили новий цікавий образ. Противники виборчої ре-
форми і дотеперішні висискувачі народів роздумують
день і ніч над все новим, свіжим способом, як би то
звалити з ніг виборчу реформу. А не йде ся простою
дорогою, то манівцями. Оттепер кинули в повну па-
лату питане відокремлення Галичини. І ось веда ся
цікава дебата над сьм внесенем Шенерерянів, по-
клонників пруских Гогенцолерів. Дуже цікаво було
бачити, хто став плече об плече із отвертими воро-
гами Австрії і династії, а хто проти внесення німець-
ких іредентистів.

Польська експедиция Абрагамович бігав, як ста-
рий лис, то сюди то туди, а все отирав ся коло Фран-
ка Штайна та Шенерера! Вся „вірноспіддана“ поль-
ська шляхта оперла ся плече об плече коло сих гро-
бокователів Австрії, та рішучих ворогів не-німецьких
народів!

Перед тим отся сама польська шляхта голосила
перед цілим світом, що вона безумовно від-
дана державі і династії і вона ухилила перед світом
за найтравкішу підвалину державну, а через нія,
як би не ті люди! Крихітка соціального світла і те-
пла, зверненого раз і на широкі маси народів з того
боку, відки вони вперед цілими струями спадали на
польську шляхту і — ось ті криги льду, що заковали
і поневолили живу струю в ріці, пугають, тріска-
ють, корчуть ся, перекидають ся, та тиснуть на всі
боки, може таки вдасть оперти ся, а як ні, то ста-
рають ся бодай знищити і спустошити все довкола
себе!

Ді тої, потом і мозолами народу нашого пере-
говораної, польської шляхти прилучили ся і всі другі,
подібні їм елементи ради державної, всі пани ділчі,
тан німецькі як чеські, а також більша половина німець-
ких народців і постоупців.

По дводенній дебаті прийшло до голосованя.
З Русинами голосували: Чехи, Словінці, Хорвати,
польські людоці, німецькі християнські-соціали т. з.
Лютегерянів і кількох німецьких постоупців та голова
німецьких людоців.

Яких 20 демократів і клерикалів з польського
Кола вийшло остентативно з салі під час голосованя.
Решта всі голосували за внеском Шенерера Штайна
та Вольфа.

Двох третин голосів вони не мали, але кілька го-
лосів таки більше, як по нашій стороні.

Отже пильність внесення, щоби Галичину від-
окремити від других країв, не отримала потрібної
кваліфікованої більшости, але звикли більшість та-
ки найшли Прусів і в нашій державній раді!

А на вічний свій сором і стид найшов ся і оден
руський зрадник, вибраний Мойсою пос. Длужань-
ський, що голосував також за вічним відданем рус-
кого народу на нелюдську поталу польської шляхти!

Він не належав до Русинів вже цілий рік. Рускі
посли виключили его з поміж себе, бо зламав свого
часу солідарність. Русини пропонували тоді на свого
заступника до делегації з Галичини посла О. Бар-
віньського, а Поляки вибрали собі, за порозумінням зі
своїм поштуркачем Длужаньським, его за руского де-
легата. Він той вибір прийняв, отже рускі посли при-
гнали его з поміж себе. Коли рускі посли злизи ся
в один руский клуб, то посол Длужанський і крик.
о. Мандичевський, ота тяжка колода рускої парламен-
тарної репрезентації, остали ся даліше в полуднево-
славянським клубі.

Тепер рішав сей клуб безусловно голосувати
проти відокремлення Галичини, та Длужанський зая-
вив, що му сить голосувати за (!) внесенем Пруса-
ків. В виду сего мусів Длужанський виступити з
словінського клубу; о. Мандичевського, розуміє ся, не
було в парламенті, як звикло.

Навіть деякі польські посли перестерігали
Длужанського перед тим кроком! Один польський
шляхтич сказав ему просто в очі, що его за таке
постоуповане буде кождий чоловік вважати за па-
длюку, але се не помогло нічого, бо від Длу-
жанського вимагав сего нужденного вчинку его по-
кровитель Мойса. Падлюка виявляє всю свою мерзен-
ність перед цілим світом при першій лінійшій нагоді!

Що рускі посли обвинували его при голосованю
перед цілим парламентом відповідно достойними при-
звищами, се був їх лиш сумний та тяжкий обов'язок,
аде він не стер нашого болю, нашого встиду за підлоту,

яка ще дрімає в серцях безхарактерників, які на
жаль причисляють ся про світо до нашого народу.
Рускі посли мали намір освідомити Длужань-
ського таки в повній палаті трохи привадишше, лише
не мож було рушити ся підчас поіменного голосованя,
а наш Ефіяльт, визискавши догідну хвилину заколоту,
втік із палати.

Проч із відокремленем

Галичини й Буковини!

(Промова посла Николая Васильяна, виголошена на 400 засіданню
XVII. сесії австрійського парламенту дня 28. марта 1906).

Висока Палато! Не буває звичаєм у наших клу-
бі, щоб багатьох бесідників забирало голос в дебаті,
яку провадити ся в тій палаті. Коли-ж ми висилаємо
тепер другого бесідника, щоб забрав слово в сій де-
баті, то се д'є ся тому, що ясным є, що ми в сій де-
баті найбільше інтересовані, і длятого ми, заким ще
прийде до голосованя, хочемо ще раз заапельювати до
холодного розсудку палати.

З огляду на се, що те виражене вийшло від па-
нів всенімців, котрі, як сего треба сподівати ся, по-
читають себе за героїв Німеччини, то я хочу зачати
мою промову висказом славного Німця, висказом Біс-
марка, котрий своїм власним землякам кинув словом
„Herbstzeitlosen“. Мимо зміни часу, ся критика, особ-
ливо для німецьких політиків Австрії, ще і тепер на-
часі. Так само, як свого часу держали ся давно за-
старілих ідеалів центральности, яких нащадків бачимо
на лавках німецької постоупової партії, так сего й п.
всенімці, підбехтувані шовінізмом молодіжжя, котру
вони самі виховали, (оплески — оплески), гонять за
ідеалами і то за такими, що, після нашого погляду,
не повинні ніколи в Австрії здійснити ся. Їх спов-
нене є загалом дуже неправдоподібне. (Потакують).

Панове внескодавці, так само як і німецькі полі-
тики, що засідали перед нами в сій палаті, зовсім не
числячи ся з теперішністю, станули на такім ста-
новиску: Коли виборча реформа не принесе пере-
ваги Німцям, котра після числа населення їм зовсім не
належить ся, то ми в загалі не хочемо виборчої ре-
форми, а щоб їй лиш перешкодити, кидаємо через
наше внесенне в сю палату комплекс автономічних
питань і шукаємо собі союзників в Колі польським.
Отже при помочи Кола польського, котрого земляки
в Прусах так добре відчувують лагідну німецьку руку,
хотять панове всенімці сотворити тут в Австрії си-
стему давлення всіх не-Німців, отже Чехів, Словінців,
Хорватів і т. д.

На хвили се явилось ся предивним, чому Коло
польське прикладає до тої справи помічну руку. Але
добрий знаток відносин в нашій палаті і в Королів-
стві Галичині не буде тому зовсім дивувати ся; бо па-
нове всенімці дають більшости Кола польського — а
знаємо, що в Колі існує значна меншість, котра зі
здостию слухала виводів бесідника свого клубу —
богату політичну заплату і то готівкою! Бо кліці,
котра довгий час і то так нещасливо управляла Га-
личиною, віддає ся на поталу не лиш польській нарді
— але також мільйони Русинів, — 200.000 Німців,
ціле жидівське населення. Ба, що більше, піднімають ся
голоси, що також Буковина, котра тоді буде стояти
відосібнена, має піти також в аренду кліці. Ну, зов-
сім природно, що за таку ціну ті панове готові про-
дати себе, хоч чортови.

Треба виразно зазначити, що нам є дуже добре
відомим, що один з членів Кола польського, пос. злом-
бінський, окритий плащиком всепольскости, їздить від
кількох місяців по Галичині від міста до міста і ста-
рає ся патріотично почувачій суспільности доказати,
що сей план його протекторів обчислений на їх осо-
бисту користь, має щось спільного з бажанем сво-
боди, бажанем найширшого національного розвитку, з
сповненем національних цілей польського народу. Мої
Панове! Се грубим обманюванем польського народу,
бо ся акція не має нічого спільного з його ідеалами;
ся акція не має загалом нічого спільного із яким не-
будь ідеалізмом.

Ся акція має зовсім реальні цілі; вона хоче
удержати несправедливу, майже деспотичну власть
над польським, руским і жидівським народом в руках
шляхецької кліки, котра там ридила до тепер неопод-
ільно при помочи своїх бездушних помічників в дер-
жавній і автономічній управі. (Так воно є справді!)
Отсе є ті ідеали, що кермуть акцією тих панів, се

є ті ідеали, котрі пропагують їх агенти між поль-
ским народом по галицьких містах. (Оплески.)

Але й сїй цілі не трактують ті панове, а на-
чолі їх бесідник, зовсім поважно. Вони знають надто
добре, що навіть прийняте сього внесення не присуває
сїй цілі надто близько; вони знають, що навіть при-
няте сього внесення має радше принципіальне, плито-
нічне значінє. Але одну ціль мають вони зовсім
певно і ся покриває ся з ціллю внескодавців; ріжни-
ця лежить лише в тім, що панове внескодавці ска-
зали виразно, що хочуть сїй виборчій реформі роби-
ти перешкоди, а тимчасом панове з Кола польського
все стають на тім становиску, що вони зовсім не є
противниками виборчої реформи, та щоб навіть у
Колі польським зашла принципіальна ухвала, що Ко-
ло польське заявляє ся за загальним правом голосованя.

По при се хотять вони завалити сю палату на-
валом ірації, і виточують тут справу автономії. Ко-
ли хто лиш нині слідкував за промовою їр. Дзеду-
шицького, як то він зручно прагадував панам з чес-
ких лавок на автономію, як їх підбадьорював, той ба-
чав, що тут ходить лиш о те, щоб справу автономії
впровадити до палати, всадити її до комісії, щоб
тим способом виборчій реформі перешкодити, хоч на
одну каденцію, бо як пос. Дашинський зовсім влучно
виразив ся, автономії і виборчої реформи ся палата
проковтнути не може, щоб відтак при найближших
виборах на підставі старої системи, при помочи адмі-
ністрації і всіх Колами польському відданих органів
знова засісти тут свої місця, і знов заступати поль-
ське і руске населення проти його волі. Се є чисто ре-
альна ціль, сїй той ідеал, котрий лежить в основі ак-
ції тих панів. (Живі оплески).

(Конець буде).

Перша руска кредитова інституція на Буковині.

(Конець).

Погадав би хто може, що коли чужі інститу-
ції признають „Рускій Касі“ так значний кредит,
маючи всяку певність що до безпеки своїх льока-
цій, то „патріотичні“ рускі інтелігенти ще з по-
двійною охотою вступають в члени своєї інститу-
ції, приступаючи до неї з уділами та ошадностями.
Та тут їде нас великий завід. Ми ще не навчили
ся падити. „Руску Касу“ знають майже лиш тоді,
як треба з неї пожити. І се буває звичайно, як
по сільських Райфайзенках так і в міських тов.
кредитових. Що більше: члени „Рускої Каси“ є в
подавляючій більшости селяни; за те в списі членів
„Рускої Каси“, який випечатано і в сегорічній
справозданю касовім (якого даними користуємо ся
при писаню снх стрічок) даремно булоб шукати за
неодним нашим „патріотичним“ діячем. Наші
„земляки“ не випередили чужих в уділюваню кре-
диту для своєї інституції, навіть через викладаня
в неї своїх ошадностей, але слідкуючи після довгих
мірковань стежкою, убитою чужими, не могли з
ними удержати рівномірного темпа.

8 кінець року:	Внесені стали вклади щадних „Р. Каси“ корон:	Процентове збіль- шенє супроти попереднього року
1896	7.396-12	—
1897	10.905-28	47%
1898	18.693-62	71%
1899	40.993-16	119%
1900	43.856-09	70%
1901	52.080-86	19%
1902	67.239-37	27%
1903	80.065-81	19%
1904	108.008-60	34%
1905	209.538-11	94%

Нічого й казати, що висота вкладок щадни-
чих зростає не аби як в посліднім році діловім, алеж
вона ще зовсім не дійшла до тої висоти, на яку
повинно здобути ся 300 тисяч буковинських Русинів.
Причина сего не в тім, щоб прим. у наших
інтелігентів грошей не було, але тому що наш
землячок, що має претензію на титул патріота, ін-
телігента, не може визволити ся із некултурної
недовірчливости до своєї інституції. Так як мужи-
чок радше піде купити у якогось Мотя, чим в читаль-
нянім сніпці, так і наш інтелігент посує із своїми
вкладами швидше до чужої інституції, як до своєї,
будімо тому, щоб бути „невійшим“ тоді, як та сама
чужа інституція живить відтак „Рускій Касі“ гроші,
зложені руским інтелігентом, але побравши собі

за те відповідний процент. Отсе рутенство, отсе неспосібність до самостійного народного життя в справах економічних вражає тим прикрийше, що сам інтерес наказував би такому голословному патріоту чи патріотці, аби любували своїм ошадністю у своїй інституції, вже просто тому, бо вона дає більший процент, як чужі інституції.

Та вернім же раз до тої безпеки! Нехай наша ш. патріотична громада подивить ся на неї власними очима, не то щоб вірила в ню по „чужому показу“. Отже порукою для вірителів і вкладників „Рускої Каси“ є передовсім власний маєток товариства, що виносив з кінцем р. 1905 63.798.30 кор., п'ятикратна порука членів в сумі 213.882.92 кор., вірительності товариства в сумі 378.207.87 кор. і 4385 кор. льокацій. Отже нині мають вірителі і вкладники більше чим подвійне покриття своїх сум, колиб навіть мало прийти до такого конечного вирівнювання рахунків каси із своїми вірителями, що при існуючій солідній діловості контролю є просто виключене.

Про певність того покриття говорять передовсім вірительності товариства, себто позички уділені товариством. В 1905 р. було їх на суму 378.267.87 кор. з того було 281.667 кор. на вексях, які товариство приймає від добре звісних людей при поручі двох солідних людей; 99.660.87 кор. дано на записи довжні, які дає ся тільки тоді, коли можна заіпотекуватись на перші місяці. Не залишув ся гіпотек і при вексях. Значна перевага кредиту вексового пояснює ся сучасним стремлінням до урухомлення кредиту, бож вексель має нині в обігу майже рівне значіння із грошем.

Не без інтересу буде зіставлене зросту позичок уділюваних „Рускою Касою“

з кінцем року:	було їх корон:	Процентний зріст супротив поперед. року
1896	5.970.80	—
1897	21.822.36	265%
1898	37.391.82	71%
1899	67.207.16	79%
1900	66.284.32	-1.4%
1901	78.703.25	18%
1902	104.119.79	32%
1903	163.712.74	59%
1904	234.330.81	43%
1905	378.267.87	69%

При с'м треба згадати, що кредит сей є звичайно уділюваний селянам і то на цілі продуктивні як закупно землі, ведене сільських крамниць і т. д. Не одного селянина виратувала „Руска Каса“ із лихварських рук та поставила на ноги. А при с'м треба згадати, що при плачевній позичковій являють ся селяни звичайно дуже солідними, при чім в случаях заслужуючих на уважене зустрічають ся і з зглядністю з боку заряду „Рускої Каси“. На кінець наведемо ще образ загального обороту касового за ціле девятилітє:

За рік	Загальний оборот касовий корон:	Процентний зріст супротив попереднього року	Власна сума	Чистий зиск
1896	21.719.28	—	6.956.62	128.54
1897	32.904.38	51%	22.966.84	864.—
1898	96.832.24	194%	41.334.14	1.241.44
1899	198.907.48	105%	73.496.32	2.656.18
1900	147.520.88	-35%	75.711.95	2.411.90
1901	221.452.84	50%	88.062.01	3.597.57
1902	293.284.18	32%	111.845.25	3.978.21
1903	414.614.96	42%	177.776.59	5.010.96
1904	930.011.26	124%	250.300.97	4.293.41
1905	2,007.000.08	116%	399.938.29	8.939.28

Огляд дотеперішного розвитку „Рускої Каси“ в Чернівцях можемо тільки закінчити бажанням, щоб у слідуючій був він не гірший як досі а то головню з огляду на зріст числа паїв і суми щадничих вкладок.

За першим звеном економічної організації — „Рускою Касою“ й сільськими „Райфайзенками“ стає буковинська Русь засіватись спілками консумційними, із яких багато справді сповняє програму економічної організації, а в слід за тим підуть і спілки продукційні. Поспих сей еманципації економічної залежить лиш від зросту просвіти, віри в свої сили, взаємної контролі, почуття потреби взаємної помочи та від того глибокого розуміння, що вся наша будучність залежить тільки від того, що придбає сам нарід собі, коли кожен його член у всякій потребі піде як свій до свого.

IX. Звичайні загальні збори „Рускої Каси“ для ошадності і позичок відбули ся дня 26. марта о 6-ій год. в „Народнім Домі“ при доволі численній участі членів. Зборами проводив начальник каси др. Стефан Смаль-Стоцкий, який повитавши членів, прочитав порядок денний і візав каспера п. Ом. Могильницького до прочитання протоколу із послідних загальних зборів за р. 1904. По прочитанні і звербованню протоколу приступлено до 2. точки денного порядку: „Справоздане касове“. При с'й тоці забрав слово начальник каси і в довгий промові, на підставі данх, наведених в окремо видрукованім справозданні, виказав великий поступ розвитку, зроблений касою в послідній році, де поодинокі позидки зросли майже подвійно, а оборот касовий переступив уже цифру двох мільонів. Маєток товариства представляє нині вже значну

суму 63.798.30 кор. Оті цифри справоздання свідчать найліпше про розвиток нашого товариства. В виду того зросло і довіре чужих інституцій до нашого товариства, а про се свідчить кредит, яким тішиться ся каса в тих інституціях.

По тім забрав слово п. Іля Ілюк і іменем ради надзорчої констатував, що в касі веде ся все, як слід, в найліпшій порядку, дякував старшині за труд коло товариства і поставив внесенє, щоб загальні збори потвердили справозданє і біланс, замінений з кінцем р. 1905, та уділили старшині абсолюторію за адміністративний рік 1905 і висказали щирю подяку. Внесенє прийнято всіма голосами.

По уділенні абсолюторії приступлено до розділу 8939.28 кор. чистого зиску, який розділено після пропонованого внесенє старшини, призначуючи: а) на фонд резервовий 2459.92 кор.; б) на адміністративну 1787.85 кор.; в) на тантєму 893.93 кор.; г) на надгороди 446.96 кор.; д) на „Р. Народний Дім“ 446.96 кор.; е) на дивіденди 2456.70 кор.; а ж) на фонд пенсійний 446.96 кор.

Після сего приступлено до вибору нової ради надзорчої, до чого сказала ся потреба через виїзд о. Матеяка із Буковини. По зверненні уваги інсп. Ом. Поповичем, щоб с'ї члени задля легкої контролі були місцеві, увійши до ради надзорчої на внесенє адв. д-ра Т. Галіна слідуючі панове: управ. Іван Воробевич, проф. др. МIRON Кордуба, секр. суд. Михайло Королевич. По с'м висказав др. Стефан Смаль-Стоцкий подяку уступаючій раді надзорчій, а особливо її членови п. надуч. Ілі Ілюкови із Кичери, який в послідній році часто провірявав касове діловодство.

При вільних внесенях звертає ся п. Дмитро Гришук із зазивом до інтелігенції, щоб несли для справи товариства більше пожертвования, бо лиш тоді станемо добре на ноги, коли будемо мати сильні інституції.

По вичерпанні денного порядку висказав начальник каси подяку всім присутнім членам за труд і візавши їх ще раз до праці коло розвитку товариства, замкнув збори.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Ревізія конституції.

В дискусії над нагячим внесенєм посла Герольда промовляв рго пос. Соботка. По н'м за явив бар. Гавч, що позаяк те внесенє вимагає передовсім вибору комісії, то опрєдленє становища правительства відкладає він до часу, як будуть предложені конкретні внесенє. Відтак говорив посол Бянін і н'ї. Іменем руского клубу за явив пос. Ю. Романчук, що Русини придержують ся кріпко національної автономії і при евантуальній ревізії конституції обстоювалиб рішучо за переведенєм її після національно-автономних ключів. По при с'є вимагалиб цілковитого розділу Галичини на східну й західну відповідно досі історичного розвитку і дійсних потреб. Як генеральні бесідники промовляли пос. Пахер і Старжинський. При голосованні нагячого внесенє посла Герольда відкинено, а палата приступила до дебати над пенсійними поборами урядників державних.

З огляду на скликанє крайнього сойму вже на 2. цвітня — наради парламенту відложено. Перерва ся потриває правдоподібно аж до дня 25. цвітня.

Комісія для виборчої реформи.

По засіданні палати послів в середу уконституовала ся комісія для виборчої реформи. Засіданє отворив, після старшини, пос. Абрагамович. Головою комісії вибрано пос. Мархета (нім. стор. поступ.) 27 голосами, проти 17, котрі пали на пос. Штайнера (антисеміт). Заступниками вибрано пос. Пльоа (полуд. Славян) і пос. Мальотіого (Італіянец). Комісія ухвалила відбувати засіданя кожного дня вільного від засіданя з винятком понеділка і суботи, в часі між 10. а 1. год. в полудне і від 3. до 6. пополудня. Відтак в днях засіданя палати — значить в вівторок і п'ятницю — по засіданні палати — від 5. год. пополудня. З того згляду, що до комісії належить пос. Сустерсїц, є посол до крайнього сойму, котрий від понеділка має розначати свої наради, піднесено квестію, чи під час засіданя сойму мають відбувати ся засіданя комісії для виборчої реформи, чи ні. По довгий дискусії, в котрій забирав також голос бар. Гавч, ухвалено, що комісія виборча не буде радити рівночасно з засіданнями крайнього сойму. Відтак зачала ся мереторична дискусія. Перший забрав голос пос. др. А. Оичул. Бесідник за явив ся за зрівнянем славянських мандатів з мандатами неславянськими (т. є. німець, ромуниск. і італійських разом). Се можна би після него осигнути лиш при помочи побільшеня числа славянських мандатів до числа неславянських мандатів. Там самим дїстало ся запоруку, що обструкція зі сторони більшости в парламенті буде неможлива. Поділ нових мандатів повинен настути після комбінації числа голос і податкової сили. Після пропозиції бесідника належало би утворити нових 56 мандатів, так що загальне число мандатів виносило би 480, 240 Славян 240 неславян. Бесідник поручив свою пропозицію аки підставу до компромісу і просив о критичну оцінку. Пос. Кайнер завважав, що зміна числа мандатів є з того згляду конечна, бо Німцям признає в предложеню таке число мандатів, на котре вони

мино всеї своєї прихильності до виборчої реформи абсолютно не можуть згодити ся. Предложенє, котре творить славянську більшість, перевищує о 30 голос німецьку меншість, а для Німців не до прийняття; не можна його також прийняти зі становища єдності держави і армії. Про проект пос. Оичула пос. Кайнер висказує ся неприємливо. Польський пос. гр. Старжинський ще раз зазначив становище Кола польського супроти виборчої реформи і за явив, що без реформи конституції в дусу розширення автономії краю, Польки абсолютно реформи виборчої прийняти не можуть. Бесідник представляє себе самого прихильником конечності зміни виборів, але з захованєм курій, а побільшенєм числа мандатів в п'ятій курії навіть до 2/3 всіх мандатів. На пополудневім засіданні запропестував пос. Хоп проти так скорого полагаджувания справи, проти евантуального отворювання виборчої реформи, як також проти помноженя числа німецьких мандатів коштом Славян. Заявляє ся за реформою палати панів, за запровадженєм виборчого права для жєнщин і за справедливішим розділом мандатів для Чехії і Моравії. На Шлеску повинні всі три народності дістати рівні числа мандатів. Пос. Паріш (фєвдал) підносить, що хоч фєвдали для добра держави готові понести всі жертви, то однак за реформою виборів голосувати не можуть, бо не вірять, щоб реформа принесла санацию у внутрішніх відносинах держави. Пос. Гесман (фєвдал) вірить, що в будучім парламенті знайдуть місце і фєвдали, і що реформа принесе поліпшенє відносин в парламенті. Пос. Дзєдушницький ставляє до своїх „несих“ давніших виводів ще один „гарний“ додаток: Із становища автономічного повинно ся визначити в парламенті лиш тахімум мандатів для поодиноких країв, а розділ мандатів у внутрі краю повинно ся лишити законодавчості краєвій. Дальше страшисть, що в новім парламенті боротьби партій і національностей приймуть ще острійші форми, страшисть соціалістами і т. д., одним словом гр. Дзєдушницький не забув своєї промови, котру мав в парламенті підчас першого читання проекту. Пропонує наперед реформу реґуляміну, відтак ревізію конституції, а відтак аж реформу виборів. Шлеско-нім. пос. Демель жалував, що реформу виборів внесено без попереднього нерепровадження нерозуміння поміж поодинокими національностями та противив ся рівному розділові мандатів на Шлеску. Слідуюче засіданє відбуло ся вчєра по полудня.

Запomoгова комісія.

На засіданні запomoгової комісії в'їє пос. Штайнер інтерпєляцію до правительства, щоб воно предложило запomoгову уставу, на підставі якої має бути вложена щорічно в бюджет сума 10 мільонів корон, з котрої відтак мають розділяти ся запомоги для країв, дітаних елемєнтарними шкодами. Ключ, після якого мають бути розділювані запомоги, буде уложенний пізнійше. В краях мають утворити ся комітєти під проводом намєсника краю або його заступника, а в склад їх мають входити: краєвий маршалок, презєси національно відґраничєних офіціальних рілльничих корпорацій, як також особи, від котрих можна єсподівати ся, що будуть поірати цілі комітєту. Інтерпєляція Штайнера має бути розіслана всім членам комісії. Відтак прийнято внесенє, звизаючє правительство, щоб би для дальшої дотации запomoгового фонду поребило відповідні кроки, іменню щоб внесло правительствєнне предложенє в палаті послів.

Конґрес для охорони прав жінок у Відні.

Сими днями відбув ся у Відні великий з'їзд німецьких австр. жінок для охорони права жінок. В неділю дня 25. с. м. відбуло ся велике, другє з ряду, віче для пропаґанди, на котрім резервувала п. Вільгельміна Мор „Про правну охорону дїтй“. Вона предстала, що на підставі існуючих законів правне становище сьлюбних а несьлюбних дїтй є зовсім відмінне. Несьлюбна дитина є уносіджена так з того згляду, що не має батьківської опіки, як також під зглядом маєтковим. При розводі родичів відриваєть ся дитину від матери, і се вмішує ся єа закона в ролдинні відносини матери і дїтй є найстрашнійшою жорстокостю. Також охорона бідних дїтй і немовлят подішає багато до жаданя. Бєсідниця за явила ся під конець реферату за утворенєм осібних судів для молодєчих проступників і за закладами для вихованя молодіжи. Про державну охорону дїтй на Угорщині говорила п. Роза Шваймер з Вудапєшту. Вона констатувала, що на Угорщині існує закон, що дозволяє кожній потребуючій дитині звертати ся о поміч до держави, а державу обовязує не відмовляти помочи аєлюючам до неї о підмогу дїтям. Угорщина є першою державою, що ухвалила сей закон; вона видає на сьціль 4 мільони корон річно. До тепер побудовано 18 державних закоронєк і 26.000 дїтй стоїть під опікою держави. Про проституцію і толєрованє єї державою говорив о. Гефрат з Жєневи. Він малював страшні відносини, котрі єпричинає часом один одієський фальшивий крок зі сторони молодої дївчини, що звєдена несовістним чоловіком, стає відтак жертвою несовістних властитєлєв публичних домів. Лікарі дивлять ся на ту справу з гієнічного становища, а не із етичного, вони кажут, що „молодий чоловік мусить вишуміти ся“ і для того публичні заклади є потрібні. Такі погляди однак противлять ся авторитетним поглядам Грєбера і Форєля, котрі є тої гадки, що

мушнина повинен вступати в подружжя так само чистий як і жінка. Цікавий і актуальний реферат виголосила п. Прітвіц-Гафрон: „Як можемо наші відомості, потрібні в боротьбі за розширення наших прав, розв'язувати?“ Не в тім лежить річ, щоб ми віддавали ся вповні практичній діяльності, бо до неї потреба певного основного підготовлення. Єгож можна досягнути не так через правниче об'язування, як через привичаєне до скорого перегляду і орієнтування в певній справі. Із прочих цікавіших рефератів треба ще згадати про те, „Чи домагаєть ся установлення адвоката з уряду при процесах о розвід незамужних людей“ та „Чи постанове судового персоналу супроти людей незамужних вимагає поліпшення?“, але вони не мають спеціального значіння лише для жінок.

Телеграми „Буковини“.

Дня 31. марта 1906.

Відень. В тутешніх політичних кругах уважають політичне положення доволі непевним.

Київ. Богато жидівських родин покидає місто із за поголосок, що на Великдень має прийти до різни жидів. Власті роблять відповідні застереження.

Полтава. Мужички розрухи, що вибухли в золотомошні новітні, прибрали характер дуже поважний. Введено військо.

Москва. Тутешня слідча поліція набрала певности, що звісний грабежі банку допустився революціонерів. Не підмає ще нікого.

Ленс. На основі референдум оголошено маніфест із зазивом до всіх ямарів, щоб страйкували. — Вчора по полудні добуто кільканайцять мерців, які після лікарського оречення сконали найбільше перед 20 годинами.

Тегеран. Тоді підбурена перським лікарем Кукемою зруйнувала шпиталь і напала на англійський консулат.

НОВИНКИ.

Чернівці, 31. марта 1906.

Москвофільско-польська амфібія. Колишній Іван Довжанський став відтак Іоанном Лаужанським і совітником суду торговельного у Відні. Відтак старостинськими багвстами і опікою Мойси а що найцікавіше отвертою підмогою стовпів коломийського москвофільського штабу „вибрано“ його послом до ради державної. Плодом спілки москвофілів і польських шляхтунів не могло бути нічого вишого як такий „посол“ як сей с...лабодух, що по черзі вилетів із клубу руського, полуднево-славянського аж став сателітом Мойси і Ко!-а і в такий роли важив ся голосувати за внесенням Вольфа! Відповідно до сего поспішали на него в тій хвили, як він мав чого комати гріб своєюмо народом в Галичині, такі епітети із уст послів Василька й Яворського як: „Schweinker! Verräter! Schuft! Luder! Renegat!“ Господи Дл—ий, сповнивши службу мойсового козачка, чинившув з парламента як змитий серед окликів „Pfui! Hinaus!“ і т. д. Оклки послів руських і польських людочих пробіглись очевидно і через грубошкірність москвофільско-польської амфібії. З огляду на сі події зложив Дл—ий свої мандати до комісії судової, прасової, для недоторканности посольської і податку горівчаного. Оттак скандально припечатав він свою сумної пам'яті політичну кар'єру, а за те мабути удостоїть ся ласкавого поклонення руки пана Мойси, чим сей впрочім утаселює своїх послухних собак і прочих домашніх скотів...

Страйковий рух в Австрії в 1905 р. на основі виказів статистичного уряду праці при міністерстві торговлі представляє ся ось-як: Взагалі конфліктів між підприємцями а робітниками в минулім році було 660, з того на страйки припало 641, а на льюкати 19. Об'ятах страйковим рухом було 2610 підприємств, а на 136.503 робітників, занятих в підприємствах і фабриках, захоплених страйком, покинуло роботу 89.185 т. е. 65 процент. Після поодиноких країв найбільше число страйків находимо в Австрії низній (259 страйків), відтак ідуть: Чехія (167 страйків), Моравія (69 страйків), Галичина (37 страйків, 12.109 страйкуючих), Сіарія (25 страйків), Тироль, Шлеск, Буковина і инші. З порівняня числа страйків і страйкарів випадає перебічно на оден страйк около 130 робітників. Найбільше страйків припало на весну, бо 227, найменше на зиму (65). За причину конфліктів статистичний уряд подає: 1) недоволене з платні, 2) часу праці і 3) инші обставини. Борба о підвищене платні викликала 450 страйків з участю 74.192 робітників, о скорочене часу праці 212 страйків з 38.720 страйкарів, инші обставини 361 страйків з участю 77.052 страйкарів. Цілковитою побідю скінчила ся борба в 139 страйках, частиною побіди в 227 страйках, програмом в 167 страйках, а в 58 випадках вислід незвісний. Взагалі страйки більші, добре з'організовані і ведені охочими організаціями, скінчили ся побідю. За те страйки незорганізовані не досягнули успіху.

Новий залізничний дворець в Чернівцях. План нового залізничного двірця, зладжений в міністерстві залізниць, надійшов вже до управи руху в Чернівцях. Будинок стане при новій, 15 м. широкій узви, що буде відгалужувати ся від уз. Залізничної коло бровару Штайнера. Довгота фронту буде вносити 154 метрів. В середині буде містити ся галіа о поверхності 12 квадратних метрів. Около галіа будуть групувати ся симетрично просторі ждальні I. II. і III. класи та дві реставрації. Через партерові прибудови, призначені на біра, будуть лучити ся з головним будинком два двоверхові навіїони; в однім буде містити ся уряд руху, а в другім почтовий уряд. Проектована є також крита перонова галіа вздовж цілого будинку.

По катастрофі в Курієр. З копальні ч. 2 добуто вчора живих 14 ямарів, які досі оставали ся під землею. Іди поживу. Яку находили при погібших товаришах, та овес, що був у підземній стайні, у якій держано копальничих коней. Ураговані почували себе добре, тільки один занедужав. Досліді державної прокураторії за причиною катастрофи дійшли до того, що оговя не пішов від вибуху газів, але із складу нездалого дерева, який уладжено проти всяких приписів у одній пустій шахті, місто вивозити його на землю. Дерево се заняло ся знова через необережність одного робітника.

В справі адвокатского титулу. На засіданні адвокатської палати у Відні дня 26. с. м. буде предметом наради предложене, що домагає ся усунення титулу Hof und Gerichtsadvokat. Той титул прислугує лише адвокатам у Відні, Лінцу, Сольногороді і Градці, підчас коли адвокати у всіх инших містах можуть називати себе лише адвокатами, наслідком чого у ширшій публіки проваляється часто погляд, немов такий „надворний і судовий адвокат“ щось вишного, як звичайний адвокат, дарма, що послідні мають ті самі права та обовязки і мусять виконувати ті самі услівя, щоби стати адвокатом. Супротив того віденьська адвокатська палата предкладає для всіх адвокатів в Австрії оден короткий титул: Advokat або Rechtsanwalt.

Нафта подешевіє! На передвчерашнім засіданні австро-угорської спілки нафтичних рафінерій у Відні рішено обнизити ціну нафти о 3 корони.

Вибух Везувія. В середу по полудні серед легкого потрясення утворив ся на склоні Везувія в віддалені 100 метр. від двірця отвір, з котрого стала виливатися маса лави і бухати густий дим. Вибух триває даліше. Також і головний кратер Везувія зачав вибухати.

Кравецький челядник мільонером. Одн кравецький челядник у Відні, якийсь Франц Круцкій, одержав сими днями повідомлене від американського конзула, що померший в Америці вуйко его полишив ему маєток в квоті 60 мільонів франків. Круцкій походить з малого чеського сім'я, звідки був також родом его американський вуйко. Вуйко, торговець, дерева, виемігрував був до Америки, закупив там ліси і разом з ними став несподівано власителем копальні золота, котрій завдачу свій маєток. Вей діти его вимерли перед ним, так, що ненадіючий ся нічого бідний сестрінець унаслідив американські мільони.

Подорож із Німеччини до Швеції баллоном. Два воздухоплавці Георген і Плен, котрі служать в німецькій війську в батальоні воздухоплавців, одержали манушної суботи наказ видержати на баллоні „Ібіс“ плаву для виправи. О 12 годині в полудне всіли вони до баллону і сейчас баллон пішов в гору в північним напрямі. Коли вони около 5 год. хотіли спустити ся на землю, завважали, що вже давно опустили сушу і кружать над німецьким морем. Баллон спадав що раз низше і треба було скидати баласт, щоб підняти баллон у гору. Однак мимо того баллон спадав що раз низше так, що серед пітьми ночі вони чули шум морських фаль. Грозила їм небезпека жити. Треба було за всяку ціну підняти ся в гору і ось вони стали викидати всі непотрібні річи. Коли се не помагало, скидали навіть черевики. Але й се не помогло. Баллон плыв ледви 30 м. понад морем. Щоб ратувати жите, треба було доконче відтяти човен. Відважні воздухоплавці повтинали всі ливви, крім двох. По сих двох ливвах повилзали вони на так званий перетень, до котрого привязані були ливви від човна, там примістили ся і годі вірзали посаїдні дві ливви. Човен плыв з грукотом у море і тоді доперва підняє ся баллон у гору. Кілька хвилин онісли були вони вже вище хмар. Але скоро баллон знов занув ся, тоді відважні воздухоплавці викидали всі предмети, котрі їм ще лишали ся, щоб лише вийти з житем. Ся боротьба між житем а смертю тривала до 1 години в ночі. Нагло почувли вони собачий лай. Оба зрозуміли, що вони вратовані. Баллон занув ся на вершкх великого лісу. Змучені воздухоплавці опустили ся на землю і тут бігали босо по снігу дві години, поки їм удало ся віднайти малу хатину, де їх, коли розповіли свої пригоди, радо прийнято. При грошевій допомозі німецького конзула з поблизої місцевости, Карльс Крона, повернули оба офіцери до Берліна і, як доносять берлінські часописи, сейчас вступили до активної служби.

Нова жіноча ноша. В Мюнхен почала виходити нова часопис для шпирня гігієнічних дамських уборів „Die neue Frauenracht“ von Elsa Calveue. В проєкті нише ся часопис. Лікарі і естетики годять ся на те, що жіночі убори в їх тепершній формі

є мало артистичні і шкідливі для здоров'я. Ся обставина витворила охоту зреформувати попу, і ся думка знаходить що раз то більше прихильників. Щоб сю думку піддержувати і ширити, поставила собі „Die neue Frauenracht“ за ціль творити не лиш гігієнічні, але також й гарні сукні. Часопис подає почегі моделів раціональних жіночих уборів, як також багатий ряд розправок про одягане, зміцнене і вишкиснене жіночого тіла.

Напад на артистку. Знана іспанська різьбярка Леола Мора мала сими днями немилий припадок. Коли ще рано лежала в ліжку, вив до покою давний її слуга з киялжодом. Артистка схоронила ся на балкон і закликала о поміч. Нанасник сейчас утік.

Самоубійство жінки д-ра Бера. Сими днями позбавила себе жита в місцевості Вевей в Швайцарії вистрілом в чоло жінка проф. віденьського університету, Бера. Причиною самоубійства мав бути засуд на мужа її проф. Бера за злочин проти моральности. Пані Бер убожала свого мужа і не могла перенести того стиду, на який виставив її мужа несправедливий, після її переконання, засуд. Вже кілька днів перед самоубійством хотіла вона відібрати собі жите, отираючи на руці жиля, однак тоді її вратовано. Тепер куля перервала нитку її жатя. Вей, що її знали, висказують ся незвичайно прихильно про її характер. Професорова Бер, знана із часів процесу свого мужа, визначала ся незвичайною красою і широким освітанням.

Жовтий сніг. В Карингії сив коло Целльовца сніг із жовтавою закраскою. Під шклом мікроскопу сконстатовано, що в сніжних латках є дрібозерні зернята кварцу із полуднево африканських пустинь. Такий жовтий сніг сив також в околицях Фарлану.

Статистика пожеж в Галичині в 1905 р. На основі статистики, веденої краєвим союзом добровільних пожежних сторожів, в 1905 р. було взагалі 1052 пожеж, котрі знищили 2266 домів, 1995 господарських будинків, 42 промислових заведень і 7 церков та костелів. Жертвою тих огнів упало 10 людей. Загалом шкода виносить 5,052.600 кор., з чого обезпечено лише 2,342.400 кор. Причиною тих огнів був в 82 випадках підпал, в 73 випадках заходить підозріве підпалу, в 142 неосторожність, в 40 хибна будова, 35 пожеж повстало від грому, а в 690 причини повстання пожежу урядово не досліджено.

Оповістки, іменованія і т. п.

Із ц. к. університету. Цісар надав проф. фізики на тутешнім університеті, др. Альойзіву Гандію із нагоди переходу його в стан сучовнику, титул совітника двору. — Вчора промував проф. др. Кляйнектер Кароля Марію Труксу на степені д-ра прав.

Із тов. „Взаїмна поміч бун. і гал. учителів“. Дня 1. цвітня (в неділю) відбуде ся явне засідане відділу тов. „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“, на якому буде виголошений інтересний відчит. Просить ся так членів, як і нечленів о численну участь. Місце збору „Народний Дім“ в Чернівцях о год. 2 по полудні. — *Ат. Русак*, голова. *Ольга Журавівська*, пасарка.

Запрошене. Від 2. до 5. цвітня с. р. відбуде ся в Вижиці в мужеській школі вистава виготовлених виробів учениками краєвого научного варстату різьбарства і металевої орнаментики. Інтересовані круги запрошає ся отсим до оглядана сих виробів в означених днях від 2 до 5 години по полудні. — Від заряду научного варстату різьбарства і металевої орнаментики в Вижиці. — *Г. Туркевич*, директор.

Селянський театр відіграє в неділю дня 1. цвітня с. р. в сали „Народного Дому“ „Сто тисяч“, комедія в 4 актах Карпенка-Карого.

Драматична вистава. Товариство „Буковинський Боян“ в Чернівцях уладжує в п'ятницю дня 6. н. ст. цвітня на дохід сиріт та вдів по убитих в Лидзнім драматичну виставу в „Народнім Домі“ в Чернівцях. Грати муь нову чотиряктову комедію Тобілевича „Суєта“.

Концерт учеників і учениць семінарії учительської в Чернівцях відбуде ся в четвер дня 5. н. ст. цвітня в сали „Музичного Товариства“. Програма складаєть ся із руських, волоських і німецьких пісень. Добре вишколеним хором управляють учителі музики шп.: Коллер і Гөрнер. Чистий дохід призначений на бідну молодіж учительської семінарії. Ціни місць: льожа 11 кор., крісло перворядне 3 кор., другорядне 2 кор., треторядне 1 кор., вступ на сальо 50 сот. для учеників семінарії учительської 22 сот. Початок о год. пів до 8-ої.

Представлене на добродійні ціли. З ініціативи і на запрошене баронової Елзи Васильо, жінки краєвого маршалка, зібрав ся у вівторок в сали соймових обряд численний гурток пань і панів, переважно представителів гуманітарних, музичних і співачих товариств в справі устроєня на добродійні ціли цілого ряду представлень, подобю як тогді. Вей присутні поперли думку баронової Васильої. Представленя мають відбутися в посліднім тижні місяця цвітня з цікавою і зовсім оригінальною програмою. Уложене програми, котре на згаданім засіданні порушено лиш в головних зарисах, поручено стислійшому комітетові. В виставі тій візьме уділ і наш „Боян“ і відіспіває наш таки укр. твір музичний Нічанського „Вечеряниця“.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи авертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Проч із відокремленням

Галичини й Буковини!

(Промова посла Николая Васильяна, виголошена на 400 засіданні
XVII. сесії австрійського парламенту дня 28. марта 1906).

(Конець).

Мої панове! Я маю таке переконання, що пос.
Вольф і ті панове, котрі говорили вчора із сях (все-
німецьких) лавок, трактують свою мрію зовсім поваж-
но: адже вони пераз отверто признавали ся: „Ми
хочемо Австрії під панованем Гогенцолернів“. Вони
також зовсім ясно заявили, що не хотять виборчої
реформи, вони отверто заявили, що бажають собі на-
віть польського королівства, щоб лиш перевага їх над
іншими народами в тій державі була зацвєнена.

За те панове з польського Кола знають зовсім
добре, що бажане, котре їм піддає ся, іменю відбу-
доване польського королівства, воскресене того коро-
лівства, як держави самостійної на виї і у внутрі, є в їх
краях а спеціально в Галичині неможливе. Вони ро-
зуміють і те, що спеціально п. Абрагамович і тов.,
які, що так скажу, творять фірму для того краю, не
будуть в стані зацалити також польського населення
Галичини до сеї ідеї — а говорю се спокійно і в тім
переконанні, що могого твердження не опрочине жа-
ден справді людський польський посол. (Оплески). Та
йдім даліше: Тайні радники Его Величєства мусять
уже бути на стільни дипломатами, щоб знати доклад-
но, що для їх гарних очей Росія і Німеччина не так
скоро рішати ся відбити конференції з ексцеленції-
ми із польського Кола і певно не скажуть їм: „Мої па-
нові! Ми на се радо годимо ся, щоб ви викроїли
собі польське королівство не лиш із частини Австрії,
але також з Прусеї і Росії!“ Се знаєте ви мабуть д-
уже добре!

Але панове всенімді також і в вишнім згляді
є доволі наївні. Можливо — я знаю відносини у за-
хідній Австрії надто слабо — можливо отже, що вже
й тепер є між німецьким населенем Австрії симпатія
для иншої династії. Се мене впрочім мало обходить.
Та одно знаю я зовсім певно, а се те, що в Гали-
чині — без огляду навіть на наше населення — на-
віть серед польського населення нема симпатії до жа-
дного претендента до корони в будучім польським ко-
ролівстві. Думаю, що й серед польського населення не
знайде ся симпатії і для такої династії, колиб на-
віть розходило ся о гр. Потоцького (Слушайте! Слухай-
те!) теперішнього намісника Галичини, якого з приводу

тамтогорічної революції в конгресівці висували часо-
писи яко третого евантуального кандидата на поль-
ський престол, дарма що він всі свої спосібности на
полководця, котрі певно повинні посідати пануючий,
як немож красше визнав у війні, веденій недавно
проти польських і руських хлопів у Ладзім. (Сміх і
кримі оплески).

Свого часу видали Німці без намісду поль-
ське і руське населення Галичини на неограничену са-
моволю олігархії польської шляхти і тим способом
стали співзвучними теперішнього стану Галичини.
Тепер же хоче дехто з німецької сторони допустити
си нового атентату на цілім населенні Галичини. Ав-
стрия має дістати виїнци від корони і правительства
виборче право, на підставі котрого й населення Га-
личини прийшло би до голосу в сій палаті. Вона має
дістати таке виборче право, що по його запроваджен-
ню заступники инших австрійських країв зможуть
почути несподівану волю галицького населення. І в
тім моменті являють ся Німці тими, що хотять не
допустити до цього. Німці є знов тими, що хотять,
що так скажу, ціле населення виници до Гадесу
галицької адміністрації, із котрого мало хто ви-
ходить ціло. (Оплески). Хотять нас віддати на по-
талу галицькому сеймові.

Його Ексцеленція гр. Дзедушицкий говорив вче-
ра, хочаби вкотре Чехів, дуже зручно про число
голов населення при загальнім голосуванні і не знай-
шов, що у правительствінім предложенні нема узгляд-
нення числа населення. Алеж мої панове, чи Ви не
управляєте Галичиною вже досить довго? Чи Ви не
мали можности запровадити виїнци там загальне,
рівне право голосування після числа голов? (Дуже
добре!) Колиб ви були його впровадили, то нині пев-
но не було би спору між вами а Русинами, бо тоді
правдоподібно не було би тут більшої частини з них.
(Славо!)

Як я вже згадав, то по стороні внескодавців ба-
чу я в кождім разі зовсім означені, ясно висказані
цїлі, без огляду на те, чи вони після моєї гадки прак-
тичні, чи не практичні. Тимчасом по стороні тих, на
котрих користь вишло би перешкодження сего вне-
сення, не бачу нічого иншого, як лиш змагане удер-
жати ся за всяку ціну ще на даліше в тій палаті
і в тій цілі перешкодити переведенню виборчої ре-
форми. (Так воно й є!)

Із нашого боку мусимо ми дуже жалувати, що
до того змаганя прилучають ся також такі сторонни-
ва із сеї палати, про котрих скажемо се отверто, ми
не сподівали ся попираня тактики оттої частини

польського Кола. Так приміром завив вчора провід-
ник консервативів, його ексцеленція гр. Сільва-Га-
рука, що він хоче подучення ревізії конституції з ви-
борчою реформою і для того буде голосувати за вне-
сенем. Се є нічого иншого, як змагане до накопиче-
ня як найбільше материлу до обрад на останні ча-
си існування сеї палати і призначення палаті такого
комітету праць, щоб до ухвали не прийшло нічого,
а головню виборча реформа. (Зовсім справедливо!)
Мені здаєть ся, що й гр. Штірк, представителі вірно
конституційної партії великої посїлости, котрого зна-
не і відомости впрочім я не хочу kwestіонувати, дар-
ма що він у своїй промові виказав дивне незнанє і
брак орієнтації в руській справі, хоче з тих самих
причин забути патріотичні і вірно-державні промо-
ви за єдностію Австрії, які він виголошував ще за
міністерства Кербера. Він тепер забув, як болючо
вражало його ще недавно внесенє на відокремленє
Галичини, як про се він сам виразив ся, і то все
тільки на те, щоб перешкодити ухвалі виборчої ре-
форми. (Притакнуваня).

Нам Русинам роблено в тій палаті із сторони
Славян пераз закиди за наші симпатії для німецького
централізму і я мушу сказати, що вони були до пев-
ної степені оправдані. Польська адміністрація, згля-
дно адміністрація на услугах званої кліки в Гали-
чині, зробила се, що австрійська німецька бюрократія
видавала ся Русинам все чимось пожаданим гідним,
і нема сумніву, що вони з тої причини мали завсї-
гда до неї симпатію. (Потакнуваня). Се не була би
зовсім невдачна задача, провірити, чи закиди, котрі
піднісав проти австрійської бюрократії Ексцеленція
Абрагамовича а вчора його товариш по поглядах пос.
Шлайн, справді є оправдані. Се належало би до за-
дач серйозних політиків, до котрих а числом також
тих, котрих іменовано тайними радниками його Ве-
личєства, а котрі в певній мірі також належать до
урядничого стану, приглянути ся, чи як раз не та
австрійська опльована бюрократія, котру вчора при-
рівнувано навіть із російським чиновництвом, удер-
жала єдність сеї держави через тільки літ обструн-
ний та допровадила до того, що ми мали можність
вийти як так під зглядом економічним на лад з на-
шими контрагентами. (Притакнуваня).

Але се, я сказав, не моя річ.

Однаковож мушу висказати свій жалє по тій
причині, що німецька поступова партія, наслідниця
централістів, чи як би я сказав поклонників заступни-
ків австрійської бюрократії, які добре знають наші
відносини до неї, уважає, як здаєсь, за вказанє в тім

3)

Науковий збірник

присвячений професорови Михайлови
Грушевському учениками й прихильни-
цями з нагоди його 10-літної наукової
праці в Галичині (1894—1904).

(Видає комітет, з портретом автора). У Львові 1906.

(Докінчене).

Із поля фільології дав студію проф. лазарєв-
ського інституту в Москві Агатонген Кримський п. з.
„Деякі непевні критерії для діалекто-
логічної класифікації старо-руських
рукописів“. (Ст. 91—133). Вона розпадає ся на
чотири частини, що по черзі пояснюють характер фор-
ми писаня давньоруської мови, а саме: Оу та Ю за-
мість О та Ё, паралельне писанє букв ы та и, та по-
плутанє к та н. Проф. Кр-ий полемізує що до всіх
тих точок із російським ученим А. Соболевським,
який згадані діалектологічні явища хоче притомно
признати знаменними для малоруської богатої ста-
ро-руських рукописів і то церковних, дарма, що се є
лишене наукової підстави та з дебільша має своє же-
рело в тім, що проф. А. С-ий не знає гаразд укра-
їнської мови. Замітним знадобом для розслідження спра-
ви твореня українських імен і прозвищ є стаття д-ра
Івана Франка „Причинки до української
ономастики“ (ст. 181—281). На сім полі у нас
крім невеличких праць проф. Сумцова у Києв. Старині
1886 р. та д-ра Володимира Охримовича, що є
справу мимоходом порушував на сторінках „Житя
і Слова“ 1895 р., не зроблено майже нічого. Проф.
Сумцов розрізняє 11 груп українських прізвищ родо-
вих а то витворені: 1. із хресного імені родичів, 2.
від назви місцевости, відки даний рід прийшов або

де живе тепер, 3. від визначних предметів характеру
або фізномії, 4. від ремесла та занятя, 5. від чис-
лових імен, 6. від звірів, 7. від рослин, 8. від назв
страв, 9. на основі історичних споминів, 10. під впли-
вом гумору й на смійки, а 11. прізвища, що вика-
зують чужоземне походженє предка даного роду. Др.
В. Охримович знов виставляє у своїй схемі 5 инших
систем твореня прізвищ а то: 1. матерню, 2. родову
(прізвище по найстаршій члені роду), 3. батьківську,
4. ґрунтову (прізвища пристає та приймаєві йдуть
від особи, на якій ґрунті живуть) і 5. індивідуальну,
до якої входять 3—11 групи поділу проф. Сумцова.
Др. Франко за тему своїх розваг бере знов 3 групи
прізвищ, яких зовсім не наведено у тих поділах а то
1. такі, яких перший відмінок є другим відмінком оди-
ничного числа прізвища батька або матери (прим. Іван
Кривого), 2. прізвища, яких 1-й відмінок є першим
відмінком імені або прізвища батька або матери, пе-
реведеного за відповідним прикметниковим суфіском
на одниничне число середнього роду (прим. Іван Гри-
цев — Гриць, прикметник: Грицев-+я) і 4. прізвища,
яких 1-й відмінок являє ся другим відмінком числа
множного форми другої (прим. Іван Грицев-+аті т. д.).
Матеріалом до сих дослідів послужили автори жер-
ела історичні із XVI. в., бо сі імена в новітших
часах гинуть. Автор виже генезу їх а саме прізвищ
Пго типу із історією дворичного володіння землею,
якого обговоренню посвещує також чимало уваг. Даль-
шам причинком до змальованя побуту нашого народу,
а саме Бойків, являє ся розвідка д. Володимира Гна-
тюка „Народня пожива на Бойківщині“ (Ст. 576—594).
По поданню впрочім необильної літе-
ратури, що займала ся доси сею справою, констатує
автор на єї основі, що пожива нашого мужика га-
лицького є гірша і що до стійности і що до рівно-
родности від їди Українців російських. Негігієнічність
поживи селян подільських виказував свого часу проф.
І. Горбачевський, а тут пожива Бойків ще гірша від
подільської, не кажучи вже про лемківську, яка ще

гірша від їди Бойків. Реформа поживи нашого се-
лянства, як що до роду страв так і що до способу
їх приладжання, конечно, коли наш народ не має крайню
дегенеруватись. Доказом сего може послужити доклад-
не представленє усіх родів страв, звичайних у Бойків,
записаних ш. автором у Мшанці, селі самбірського
повіта. Головно-ж сего села дотичать і цікаві досліді
о. Михайла Зубрицького про „Пачкарство ба-
куну (тютюну) в горах у Галичині в XIX.
ст.“ (ст. 409—432). По представленню живиня тютю-
ну, веденя його культури у селян, обговорено від-
так спосіб пачкованя бакуну із Угорщини, яким зай-
мали ся ревню надграницьні бойківські села аж до 90
рр. минулого віку, дарма, що австрійські власти із
зведенем тютюнового монополу виводили завзяту
борбу „шварцерам“ тютюну. На окрему увагу заслу-
гують в статі оповідання про пачкарські пригоди, за-
писані із селянських уст; се свого рода чисто-народ-
ні новелістики. Спеціально фольклорови посвещена
студія д. Зенона Кузєлі про „Славянські ба-
ляди на тему: хлопець перебираєть ся
в жіночу одіж або каже себе занести
в мішку до комнати дівчини, щоб її за-
вести“ (ст. 539—575). Автор сконстатував загаль-
ність мотиву про підступне зведенє дівчини, обгово-
рює вперед славянські баллади про те, як хлопець пе-
ребравши ся у жіночу одіж дістаєть ся до дівчини
на нічліг і зводить єї. Найстарша із сих баллад є ма-
буль словалька, якої героєм являєть ся угорський ко-
роль М. Корвін. Вона утворила ся правдоподібно під
впливом схожих версій італійських. Другу ґрупу сих
баллад зустрічаємо у германській фольклорі, а у них
саме зведенє не є цілком тільки средством до приси-
луваня завзятих родичів видати дочку за любого.
Окремо ще згляду автор про баллади, у яких на-
дістаєть ся в мішку до млина, щоб звести відтак
гарну мельничівну. Тема ся особливо популярна у поль-
ських піснях, де вона долучена до звисного М-
коли Потоцького, Канковського старости. — Дума про

моменті (Пос. др. Скедль: Не всі.) — привабливі більша часта їх — підпирати становиско всенімців, і видати нас Галичині на погубу, (Пос. Скедль: Одна частина.) спонукує нас до думання, чи справді не мали рації ті наші славянські брата, котрі в тій палаті звертали ся до нас з упівненнями, щоб оглядати ся менше на ліво а більше на право. (Путакуванн.)

Мой панове! Тепер приходжу я ще до становиска моєї тіснійшої вітчизни, Буковини. Після дітської програми повинен і сей край бути відокремлений, а іменно хоче ся програма, прилучити Буковину до Семигороду. Ну, мой панове, се в тім моменті є певно тільки утопією. Тепер є Семигород, завдяки становиску Німців, подібному до того, яке вони тепер займають супроти Галичини, відданий під перевагу Мадярів. Для того прийшла би Буковина підчас вилучення Галичини до того краю, до котрого вона вже раз належала яко округ, себто до Галичини.

Мой панове! Часи, в котрих Буковина належала як особний округ до Галичини є для тих, котрі ті часи тямлять, незабутніми, тільки що в лихій значіно. За звичком кількох дідичів, які числом около 50 прозвали себе дивним іменем Вірмено-Поляків, а творять доси незвісну в Австрії націю, уочевиднену тепер політично одним заступником в польським Коля, нема на Буковині й одної людини, якаб не згадувала про той час із горечію та не противила ся нічому так рішучо, як сему, щоб Буковина на ново станула округом Галичини, або увійшла в яку небудь залежність від теперішньої галицької адміністрації. (Живі оплески). Для того то імя ще й нині так дуже популярне на Буковині, імя вуйка теперішнього шановного заступника волосної великої послиости, колишнього капітана краю, бар. Евдоксія Гормузаного, котрий при помочи німців централістів увів свій часу край із обіймів галицької управи, яку нині так докладно змалювано. Оттому то і одні із пізніших провідників німської лівниці в парламенті, незабутний пос. Томашук з Буковини, поступав зовсім в дусу і після бажань своїх земляків, коли в 1872 р. заняв становиско, противне змаганням польського Коля, бо й він зміркував, що ті змагання мусять потягнути за собою повнове прилучення Буковини до Галичини. (Потакуванн.)

Тільки від часу, як адміністрація Буковини виманцувала ся від Галичини, станув сей край в радї економічній і культурно розвинутих країв Австрії. І як раз Німці, хоч находять ся супроти автохтонських націй в зникаючій меншості, грають там домінуючу роль, починаючи від німської мови в уряді, торговлі і товаристві. І тої ролі ніхто їм не відмовляє, як довго у них не возьме переваги дух, який віє із сусідніх нам лавок, або дух конфесійної нетерпимости. Тож самі Німці мусять признати, що вони там, в найдалше на схід положеній австрійській провінції, врїзуючій ся клином між Росеєю а Румунією, грають таку роль, якої не грають в жаднім з багатомовних країв Австрії. Для того я не сумніваю ся, що всі буковинські посли будуть безсумнісно голосувати з нами проти внесення, котре як раз стоїть на днешнім порядку.

Щоб не викликувати між автономістами в тій палаті жадного непорозуміння, мушу я при сій нагоді ще раз в імени моїх товаришів по поглядах виразно

зазначити, що ми Русини ніколи і під жадним услівем не прилучимо ся до якихсь автономічних планів, як лиш до тих, що хотять поставити Австрію на основу національної автономії. (Так є!) Загальне голосоване видаєть ся нам дорогою, котра дасть можливість осягнути нашу ціль на легальній дорозі.

Коріння Австрії під протекторатом династії Гогенцолернів, а рівночасно нащепе німцями меншості через ненімцкі більшості у прочих краях Австрії, і нове польське королівство уносило ся вчора як ідеал перед очима шановного товариша пос. Шгайна. Ми, Русини, бажаємо знова великої і сильної Австрії, де кождий нарід мати ме свою автономію для всіх народів, парламенту вибраного на підставі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя, кріпкої на вні, бо збудованої на несфальшованій волі народу, а через те й могутючої на зверх під династією Габсбургів.

Панове товариші! всіх партій, чи то тайні радники, чи звичайні горожани рішати ся нині, за котрею програмою мають голосувати! (Живі признаки і оплески — бесідники гратулюють).

Дещо із судової статистики.

(Причінок до статистики Буковини).

Дивитись на світ очима статистика і не поетично і не інтересно; бо крім маси чисел не бачиш нічого, лиш сухі цифри і дати. Помимо сего цифра здобуває собі сьогодні що раз більше прихильників. В парламенті, в соймі або й на звичайних зборах, всюди почуєш спору визку чисел для умотивованя якогось жаданя, або щоб гадку противника показати безосновною.

Поверх сто літ минуло, від коли в Австрії зачали „списувати“ людність цілої імперії; однаже аж в р. 1828 основано у Відні окремих уряд, щоб зібрати матеріял упорядкувати у відповідні маси. Бо статистика се нічо инше як опис мас; зі статистики годї дізнати ся що небудь про певну одиницю, а лише про цілу масу одиниць. Коли прим. скажемо, що людність зложена в половині з мушци а в другій половині з жінок, то сей висказ не відносить ся до кождої поодинокій одиниці, а лише до цілої маси одиниць.

Найбільшійшим джерелом статистики є урядові викази, а тут головню періодичні списи людности, переведені сьогодні вже у всіх європейських державах з виїмком Туреччини. Бо лише держава має в руках средства, потрібні до переведеня таких обчислень. Крім сего маємо ще инші статистичні викази, ведені товариствами або й поодинокими людьми.

Понизше задумав я подати деякі цифри, зібрані зі судових актів і виказів. Цифри ті дотичать смертності і розділу дїбр (богатства) в суд. краєвим черновецьким окрузі та курателі і неслюбних дітий в Чернівцях.

1. Смертність в суд. краєвим черновецьким окрузі вносить після донесень, наслідних до судів в роках 1903—5, за ті три роки близько 6%, а то в Чернів-

цях 6.55%, а в сільських повітах 5.67%, людности після вї стану з р. 1900. В поодиноких роках вносить:

	1903	1904	1905
в Чернівцях . . .	2.52	1.93	2.10%
в повітах . . .	1.85	1.94	1.88%

Найменьшу смертність находимо в повіті сторожинецьким, найбільшу в кімманецьким а то:

1. повіт Сторожинець . . .	4.14%
2. „ Заставна . . .	4.54
3. „ Чернівці . . .	5.42
4. „ Вапняки . . .	5.48
5. „ Серет . . .	5.84
6. „ Вишня . . .	5.92%
7. „ Ставці . . .	6.23
8. „ Садагурсь і Бояни . . .	6.34
9. місто Чернівці . . .	6.55
10. повіт Кіммань . . .	7.08

Смертність поодиноких років бачимо зі слїдуочної таблиці:

1. місто Чернівці	2. повіт Чернівці без міста	3. Кіммань	4. Путила	5. Садагурсь і Бояни	6. Серет	7. Станіслав	8. Сторожинець	9. Вапняки	10. Вишня	11. Заставна	12. повіт (2—11)	13. повіт з містом Чернів.
67,622	42,862	43,130	13,614	56,576	63,742	22,249	57,831	21,346	36,671	51,502	409,543	477,165
1,703	722	1,111	412	1,207	1,097	489	776	407	619	846	7,586	9,389
252	168	257	302	213	172	218	134	196	168	164	185	196
1,311	748	984	291	1,121	1,649	403	789	409	808	750	7,952	9,263
193	174	228	213	198	255	181	136	191	220	145	194	194
1,421	838	964	429	1,265	1,004	500	837	344	750	750	7,701	9,122
210	200	223	315	223	157	224	144	161	204	145	188	191
4,433	2,808	3,059	1,041	3,613	3,750	1,392	2,402	1,160	2,177	2,346	23,239	27,774
655	542	708	830	634	684	623	414	548	582	454	567	581

(Дальше буде).

Др. Мих. Литвинюк.

По катастрофі в Курієр.

Цілий світ находить ся тепер під впливом події, котра своєю фантастичністю і неправдоподібністю далеко перевищує сцени катастрофи в романах, описані в славній повісті Е. Золя „Жерміналь“. По двадцяти днях побуту в заспаних копальнях видобуто на днешнє світло 13 ямарів. Сю незвичайну подію описують ось як: Коли робітники зїхали до копальні і приступили до ратунової роботи, прибіг до наглядаючого роботу інженера один дуже зворушений робітник і сирічав: „На долинї є 13 живих трупів, хочать видістатися!“ Здивовані робітники кинули ся на ратунок і небавом видобули на верх 13, подібних до тиній, робітників. Один з врятованих Немі, коли побачив соняшне світло, почав перерозказувати ся. Ямар Немі, котрий найбільше в тій невідраді події відзначив ся, оповідає свої пригоди в той спосіб: „В хвили вибуху в копальні почав я утікати на осли, а по дорозі наткнув ся що найменше на 150 трупів. Вкінці удало ся мені добіти до кімни штольні, де я побачив ще 12 товаришів, котрі там скоронали ся. В тій штольні позіставали ми 8 днів. Відтак блукали ми по темних коритарах, шукаючи виходу і пожива. Лиш я один мав при собі годинник, і знав, як довго перебував в заспаних коритарах. Ми жили ся землею, корою з дерева, одним словом всім, що лиш можна було згрісти. Одного вечера прибукали ми до якоїсь стаїні і жили ся вівсом, який там знайшли, відтак їли мясо з напів зігнаних коней і пили з фляшок воду, на половину перемішану з власною мочію. Остатнього дня поділили ся ми на три громади, щоб шукати виходу, та натрапивши случайно на струю свіжого повітря, тут опустили нас сили і ми не могли водїти ся далі. „В тім страшнім моменті знайшли ратунок. Ямарі оповідають, що майже цілий час докучала їм студія і що шукаючи раз в раз виходу, майже нічого не спали. Лікарі мусили кімнати, в котрих поміщено уратованих, затемнити, бо з причини довгого побуту в темноті не могли їх очі зносити світла. Поміж хорими а їх родинами розграють ся потрясаючі сцени. Преса цілого світу винує управителів ратунової акції о недбалство. Знаходжені трупи виказують, що смерть наступила недавно, так що, колаб ратуновою акцією була проваджена енергійніше, уратованих булоб далеко більше. Вана всего лежить головню на заріді ко-

походжене нашої європейської культури й наших народів із великої Азії спонукує відомого антрополога д-ра Хведора Вовка повісти сьміду паралелю на тему „Кавказ і Карпати, деякі проби етнологічних зближень“. (Ст. 365—560), яка насунула ся йому підчас тридцятирічної студії у наших Карпатах. Др. Вовк відносить ся до усіх даних до сєї справи із належною резервою, всеж таки наводять і речі певні, що по збільшенню простудіюваного матеріялу можуть сїй науковій фантазії дати тверду основу наукових фактів. Стремліннями нової історичної науки до викриття правди за відкиненням всіх невірїдних джерел називаний єдиновий український твір проф. філософа Володимира Лелевича, написаний ним для Наук. Збірника під koniec життя п. з. „Помпеянське Ізіюм, пам'ятка боротьби східних культів за перевагу в греко-римськїм світі“. (Ст. 15—75). Після опису Ізіюм, в яким шановано добродіинну богиню — матір Ізіду й богочоловіка Озіріса подано спосіб їхнього культу, організацію жреців і характеристику боротьби культів у стариннім Римі, де порівняно почитано й богів грецьких та римських, що ріжнились між собою тільки назвами та египетськими, а вкінці начерковано суть спільних осередків старинних вірувань, себто героїв Діоніза, Озіріса, Атиса, Адоніса й Мітри, що дбають за людство, терплять, умирають, а відтак воскресают...

Перейдїм вкінці до розвідок літературно-історичних. Із них на першій місці хочїм із за теми згадаємо працю „Офіційна російська критика на Шевченка з 1865 р.“ (Ст. 500—508). у якій д. Сергій Сєремов подає дуже цікаву виписку із тайної літературної критики, веденої у рос. міністерстві справ внутрішніх чинівником особливих порученій Копонїстом із порученя мін. Валуєва. У нїй говорять офіц. критик тожє малорос. про Ша а і то як на те доволі прихильно, стараючи ся превести ріжницю між ним, а новими українцями, хоч на кінці своєї „критики“ про всякий случай констатує що й Ша під koniec схильовав ся до сих ідей, „по судбі угоднo було“ — щоб він умер. Ролію П. Куліша яку він грав після смерті Шевченка освітлює д. Борис Грінченко, даючи свої причинки „До історії Кулішевих „Досїток“ (Ст. 509—523) написаних ним в 1861 р. зараз після Тарасової смерті не із за чого иншого як тільки тому, що в той час

не було нікого иншого, хтоб міг взяти в свої руки Тарасову кобу. Д. Грінченко характеризує ще окремо загальну стійність Куліша як поета, обговорює самі „Досїтки“ та розбирає відносини Куліша до Ша, виступаючи значно проти дотеперішних Кулішевих біографів і критиків, що уважають почування заздрости головною а то і єдиним товчком, який спонукував Куліша до його многосторонньої творчости. „Причінок до студії над М. Шашкевичем“: (Ст. 433—445) подає д. Михайло Тершаковець, обговорюючи єдине оповідане Ша „Олена“, яке зове першою галицько-руською побутовою новелою, написану однак не так на тлі реального життя галицького селянства як радше на основі ремінісценції із т. зв. української школи в польській літературі. Крім сего подає д. Теодор Вісткі про судбу Шашкевичевих рукописів, із яких деякі найкращі аж тепер. Із літературних праць треба ще нам згадати силуетку пера д. Михайла Мочульського п. з. „Олександр Козловський. Біографічно-літературний нарис“. (Ст. 524—537). Є, як згадано в примітці, зладив автор ще перед виданем „Міртів і Кипарисів“. Остає нам ще згадати цікаву студію д. Михайла Лозинського „Макс-Енгельс-Дібенхт про відбудоване Польщі“. (Ст. 483—499), у якій що ми вже зазначили, згадується поява сєї праці окремою відбиткою, автор виказав, що ті три світочі соціалізму бажали відбудованя Польщі і то в границях історичних!

Отсе перейшли ми тільки мимоходом статі, що зложили ся на „Науковий збірник“. Докладніше обговорювати їх годї, хочби з огляду на невеличке місце, яке можнаб посвятити для сєї справи в отсій часописі. Всеж таки і сказаного мабуть вистає, щоб набрати бодай приблизного переконання про вагу вкладу, зробленого в нашу наукову літературу „Науковим збірником“, до якого принципа дав невиспущий труд проф. Михайла Грушевського.

Побажатиб ще лиш, щоб сей „Науковий збірник“ знайшов місце не лиш на полицях книгарень але і по бібліотеках наших інтелїгентів і всіх бібліотек. Ціна 10 кор. за 73 арк. друку наукових студій не то не висока але таки незвичайно дешева. (ос)

пальні, бо мимо того, що робітники в величезній числі зголошувалися до ратушкової акції, управа не брала до уваги енергійно до ратушкової акції, мотивуючи свій крок тим, що по вибуху газів ані одна людина без сумніву не лишилася при житті. Аж коли прибула вестфальська пошта, почала ратушкова акція поступати скоршим темпом. Однак і тут мимо занепокоєння уратованих робітників, що вони чули крики о поміч, по шотландській акції провадила ся головна в тій цілі, щоб вгасити огонь і уможливити дальшу працю в копальнях. Отже не о ратуване нещасливих робітників розходило ся тут, лиш о ратунок зневіри властителей копальні. Аж тут 13 припадково уратованих! Годі собі справді уявити цілу ситуацію. Як страшенні муки перебули сі „щасливці“, а мимо того вони повернули на світло, лиш мабуть по те, щоб відновити біль, жаль і розпину родни заспаних. Може! Може! шенче собі кожда мати, жінка, діти. Може і „він“ ще живий, може і його можна ще живим побачити. І надія ся, мов філя, пре товпи над творби копальні з виразом найбільшої ненависти до тих, котрих винять смерті своїх найдорожших. І припади, котрі скоро по уратованню 13 „щасливців“ наступили, мов обчислені на те, щоб піднести сю надію і ненависть до найвищої степені. Безпосередньо по уратованню 13, натрафлено на кілька трупів, що виглядали, мов мумії. Лікарі сконстатували, що смерті цих робітників наступила найдальше на 20 годин перед тим. І знов підім надії і зріст ненависти. Учора в два дні по тім знайдено трупів, котрі не успіли ще зовсім застигнути, ще на пів теплий мерців. А скільки ще знайдуть таких, що померли два, три, чотири дні перед страшним уратованем? Кілько таких, що на пів притомні, не в силі вже бороти ся із смертю, що страшним своїм видом лякала їх тільки час.

На місце катастрофи приїхав міністер публичних робіт Барто і вручив батькові Немого і Немому хрести почесної легії, а прочим уратованим почесні медалі І. класу. Міністер установив слідчу комісію, щоб справдити причини катастрофи і прослідити ратушкову акцію і рішити, по чій стороні лежить провинна. Припадок в Курієр небувалий, а цікавий також із зглядів психологічних. Один з ямарів оповідає прим., що йому цілий побут в копальні не видавав ся довшим як 48 годин і замічує, що цілий час пробував немов у полум'ї. Замітне для альтруїстичних почувань між ямарами є й те, що в тій хвили, коли розходило ся о жите або смерті, ні один із них не хотів ратувати свого жита коштом жита своїх товаришів. Навпаки! Підчас цілого побуту під землею жили зі собою незвичайно дружно; ділили ся покармом і помагали собі взаємно.

Чоловік побідив звіря!

РАДА ДЕРЖАВНА.

Закон емеритальний урядників державних.

По відкиненню наглядності чеського внесення в справі реформи конституцій приступила палата на останнім передсідаточнім засіданню до законопроектів про підвишене емеритури для державних урядників. Пос. Ствертня зазначив, що вправді проект під зглядом соціально-політичним представляє поступ, але поступ сей відбуде ся на кошті самих урядників, котрі будуть примушені складати великі суми на пенсійний фонд. Відтак уняв ся бесідник за персоналом державних залізниць і поставив дві резолюції до правительства, в котрих домагає ся зрівняння емеритури і пенсій вдів і сиріт по урядниках залізничних з емеритурами і пенсіями вдів і сиріт по державних урядниках. Після сего зазначив, що помімо признання додатку з причини дорожнї для 3. найнижчих класів залізничних урядників вони не дістали з того титулу ані сотика; лятото бесідник звертає ся до міністра залізниць з ашею, що стало ся з тим підвищенням. Міністер Козель просив о відкиненні поправок, бо правительство не могло би згодити ся на уставу. Скорочене служби на 35 літ мало би також некорисні наслідки для урядників під зглядом авансу і мусіло би бути рівночасно розширене на військових, що потягнулоб за собою великі кошти. Уставу ухвалено по другім і третім читанню в виді, пропонуванім комісією, а резолюцію пос. Ствертні віддано до бюджетової комісії. Відтак приступила палата до дискусії над уставом для підвищення пенсії старого типу для вдів по державних урядниках. По короткій дискусії, в котрій пос. Ствертня звернув ся до правительства з візванем, щоб зрівняно емеритури старого типу вдів по залізничних функціонерах з емеритурами вдів по державних урядниках, прийнято сю уставу по другім і третім читанню. По погодженню ще одної справи льокального значіння засідане замкнено.

Слідуюче засідане 24. цвітня.

Телеграми „Буковини“.

Дня 3. цвітня 1906.

Відень. През. бар. Гавч виїхав на лічене до Карльсбаду, відки верне аж 18. с. м. Дальші конференції в справі виборчої реформи розпочнуть ся дня 19. с. м.

Біаріц. Англійський король відїхав вечером до Марсильї.

Петербург. Урядово оголошують, що тутешні вибори перейшли суспільно. На 148.194 управнених до голосованя віддало свої голоси більше як 60 проц. При виборах стояли проти себе головні партія конституційно-демократична і Союз.

Альжесірас. Вчора підписувано протокол за суботу, у яким зредатовано усі точки угоди, якою полагано мароканську справу. По сїм внесло багато делегатів свої резолюції. Американський делегат вніс резолюцію в справі подішення долі Жидів в Марокко. До сїєї резолюції прилучив ся Альмодоват ім. Іспанії.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. цвітня 1906.

Депутация буковинських православних Русинів, яка зазнала так прихильного прийняття у цесаря, що повинно бути запорукою відмінного трактування русинів жадою на ромунізаторську самоволу, відбила ся широким відгомном у всій столичній пресі. Се все вразило дуже прикро тих, що вже стали вірити в не обмеженість своєї самодержавної самоволі. Ось матрон. Ренга виліз свої жалі в інтерв'ю, яке сейчас таки цювало ся в „Sz. Allg. Ztg.“, а горючий елементи з волосних шовністів постановили навіть зробити русинській депутатії, повертаючій з Відня, брутальну бурду з смердячими яйцями конями і т. д. Та якось їм не поталанило! Із суботи на неділю додавали собі ті каниди, дати на демонстрації цілу ніч при келишку сильно, відваги, щоб не спізнивали ся на дворець! Ті знова що прибули на демонстрацію, погостили зовсім погано. Вся демонстрація обмежилась на тім, що один бурш із „Viceopin“ як. Цона по промові пос. Ср. Пігуляка, який передав цесарську відповідь, свиснув, як в слід за тим одержав такого поличника, що — як сам зізнав відтак на поліції — аж не стимив ся, і вибасувавши по при сїю головну суму ще троха дрібних — усунув ся недільний мученик за ромунізаторську волю аж забрала його поліція. Поза сьмд рібним інцидентом відбув ся привіт депутатії в Чернівцях дуже поважно. Промовляв до неї вперед проф. Клим ім. „Національної Ради Русинів“ а відтак проф. Т. Бриндзан від „Тов. рускої православної шляхти“. Відповідали на привіти носії Н. Василью і Ср. Пігуляк, ватані гримким „славно“. По сїм провела депутацию числення руска громада, зібрана на двірці, повізками аж до міста. Треба згадати, що сердечено витано руску депутацию ще і в Венедійках і у Лужанах.

Справа адвокатських конципієнтів. Дня 31. марта с. р. відбуло ся в гімнастичній салі пленарне засідане адвокатської палати з слідуючим порядком денним: „Співне зросту числа адвокатів“. Всі адвокати мали зобов'язати ся, що не будуть приймати більше конципієнтів щоб в той спосіб запобігти зросту числа адвокатів. З тої причини, що студенти розвинули сильну контрагітацію, а публична опінія станула також по стороні студентів, то в адвокатській палаті не знайшла більшості думка для такої зарадї проти зросту адвокатів. За те найшла палата вихід із сего побічного дорогого та під покривкою охорони інтересів і добра конципієнтів дїяла того самого. Ухвалено імено, що се не є гідне стану адвоката держати конципієнта, оплачуваного квотою меншою як 80 кор. Також має підлягати дисциплінарному слідству той з кандидатів, хто вступив до канцелярії і працював за менше як 80 кар. З тої причини вже з днем 1. мая с. р. страши свої місця багато конципієнтів, що працюють по черновецьких канцеляриях адвокатських за дурно або за малу плату.

Зміна шкільних ферій. В повиду обговорюваного публично в останніх часах питава що до пересунення головних шкільних ферій на час від 1. липня до 31. серпня, доносимо, що таке пересунення головних ферій не є проєктоване на сей рік. Міністерство просвіти задумує однак сю справу, котра становить предмет обряд сьогорічної конференції директорів середніх шкіл в Долїшній Австрії, піддати під дискусію і засягнути опінії краєвих Рад шкільних і лікарських корпорацій.

Смерть знаного маляра. В середу помер в Будапешті знаний угорський маляр Александер Бігарі. Бігарі походив з убогої жидівської родини із Великого Варадину. Почуваючи в собі малярський талант, а не маючи средств до образованя, талановитий молодець мусів заробляти на хліб у фотографіа, у котрого став за ретушера. Назбиравши собі децю грошей, поїхав на студії до Відня і тут насів з 3. левами у кишені. У Відні став знов ретушера у фотографіа, призвав тільки грошей, що міг цілий рік віддавати ся студіям. Відтак навернув назад до родного міста заробляти гроші, а призвавши знов, йшов до Відня або до Будапешту учить ся малярства. Припадково стало ся так, що його пізнав гандляр творами штуки Гуго Таушці. Сей вислав його на свій кошт до Парижа, де він укїнчив академію з відзначенем і повернув на Угорщину. Перші свої твори виставив 1886 р. З того часу слава його росла що раз більше. Його твори, що визначали ся ясним гумором і вірністю характеристики, знаходили що раз більше похвалу. Деякі його красиві твори закуплено для

цесарського Бургу. Під конень жити був професором в малярській академії в Будапешті. Над його труном розвів ся цікавий спір. Коли Бігарі захорував на запарене олеговою, його перевезено до жидівського шпиталю. Жінка Бігарого захотїла, щоб він вихристив ся і справді мимо того, що заряд шпиталю виритивляв ся тому, щоб у мурах жидівського шпиталю доконувано християнського обряду, жінка Бігарого сировадила потайки католицького священника і хресту доконано. Та вже на другий день мусїли Бігарого перенести із жидівського шпиталю до християнського Червоного Хреста. Се йому пошкодило і він в наслідок страшеня помер.

Сині рожі. Одному огородинкови в Нью Йорку удало ся виплекати синю рожу через доміску певного рода хемічної соли до навозу.

Оповідки, іменованя і т. п.

Субвенция. Ц. к. Міністерство рільництва удїлило буковинській Раді краєвої култури на поширене садівництва субвенцію в квоті 5.000 К. і виплатило сейчас половину згаданої квоти.

3 судових кругів. Вишній суд краєвий у Львові іменував судових практикантів Арнольда Шібера, Георга Бартоса, Василя Рея і др. Альберта Бадіана в Чернівцях а Самуеля Брайера в Сучаві судовими консультантами.

3 церковних кругів. Митрополит др. В. Ренга писавши в суботу єродиякона монастиря в Драгомірній Герантіуса Велигорського на єромонаха. — Краєвий президент надав привієту в ошорженній рим.-кат. парохій regiae collationis в Альт-Гіте догрішному єї адміністраторови о. Іванови Мосціцкому.

Із чернов. філії тов. „Руска Школа“ олержуємо з просьбою о поміщене отсей комунікат: Центральний виділ тов. „Руска Школа“ завізав нашу філію здати справоздане із діяльності за рік 1905. Заразом домагає ся від нас згаданий виділ, щобі предложити єму спис всіх тих членів, що виплатили членську вкладку за рік 1905 і заплатити головному товариству за кожного з наших дійсних членів відповідну квоту. Головний виділ вважає членами філії, які будуть мати право голосувати на сьогорічних заг. зборах „Рускої Школи“, лише такі особи, що виплатили доси згідно виплатять членську вкладку найдальше до 4. цвітня 1906. Касиром нашої філії є п. Лягадан в Задубрівці. — Омелян Іваніцький, голова.

Виділ „Заставнечного Боляна“ уконституував ся на своїм засіданню, котре відбулось дня 1. цвітня с. р. під проводом Всеч. о. Драчинського, ось так: голова п. ком. Ол. Кобилянський, заст. голова п. Еман. Томоруг, писар п. М. Брояк, контролор о. Драчинський, бібліотекар п. др. Левицький, господар п. Апол. Моцик, упр. хору п. К. Томоруг, упр. муз. п. Іпол. Омельський, упр. драм. кружка п. К. Кракадія, упр. забав. кружка п. Е. Стернюк. — На сїм засіданню порішено також, що концерт, уладжуваний товариством в честь незабутного кобзаря Руса-України Тараса Шевченка, відбуде ся дня 27. цвітня с. р. — Євген Стернюк, писар.

Із Музичної школи ім. М. Лисенка. З днем 1. цвітня розпочав ся в нашій школі третій квартал. Нові ученики можуть ще вписувати ся на сей послідній квартал. Успївня прийняті ті самі що і з початком року. Оплати вносять за науку гри на фортеп. 8 К.; науку співу сольового 8 К.; науку гри на скрипці 6 К. місячно а крім сего 4 К. висового. Ученики побірають крім науки годовного предмету ще додатково науку теорії музики. — В суботу дня 7. цвітня о годїні 5 по полудни відбуде ся в салі „Народного Дому“ кварталний попис учеників нашої школи. Вступ для учеників школи, родичів і опікунів як і запрошених гостей вільний, але тільки за оплатом білетів, які можна одержати в школі що дні межи год. 3—6 по полудни. — Директорія школи.

Надзвичайні загальні збори філії тов. „Руска Школа“ відбудуть ся в суботу (Благовіщене) дня 7. цвітня 1906 р. о 3. год. по пол. в хлопичій школі в Вижницї з слідуючим денним порядком: 1. Отворене зборів. 2. Відчит про спів п. Юрія Гордічука. 3. „Наука рахунків і геометрії в народній школі“. 4. Вільні внески. Просимо о численну участь! Гостям раді. — За Виділ: Гр. Никорович голова, Волод. Моросик писар.

Звичайні головні збори філії товариства „Руска Школа“ в Сторонци-Путилові відбудуть ся в суботу 7. цвітня 1906 (Благовіщене) о 2-ій годїні по обіді в школі народній Сторонци-Путилова зі слідуючим денним порядком: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане про діяльність виділу. 3. Справоздане касове. 4. Вибір нового виділу. 5. Вільні внески. Виділ просить Ви. членів точно і конче язити ся. — За виділ: Ник. Глібка, голова.

Селянський театр переїздить з Чернівців до Сторожинця і дасть там в „Готелю Центральній“ дві вистави а то: в суботу дня 7. цвітня 3-актову народну оперету Котляревського „Наталка Полтавка“, а в неділю дня 8. цвітня 3-актову оперету Квітки Основяненка „Сватане на Гончарівці“. — Ціни місць: Льожа (5 осіб) 10 К., Крісло перворядне 2 К., другорядне 1 К. 50 с., треторядне 1 К., партер 50 с. Початок точно о год. пів до 8-ої вечер. Білетів можна скорше дістати в торговлі Ви. Мотора в Сторожинці а в день вистави при касі.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{6}$ сторони 10 К., $\frac{1}{12}$ сторони 5 К., $\frac{1}{24}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакції не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Всі ті Панове, які побрали календарі „Рускої Бесіди“ на р. 1906 в розпродаж, а також і ті, які ще до тепер не заплатили за календарі з 1905 року, звольте ласкаво прислати належитість **най-дальше** до 5-го цвітня с. р на адресу: **Іван Захарко** Чернівці, Петровича 2.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францо
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болів, простудження, ломання костей, плечий гістця і нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймаати інших „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакуванем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

Не читати

лиш, але треба спробувати адова вже законсервоване 38 6—40

Леліове молочне мило
Бергмана і Спілки в Дрезні і Тетшині над Ельбою

(марка охоронна 2 гірники). Мило се хоровить від соняшних виприсків, робить кожу білою як також надає свіжий вигляд. Штуку по 80 сотиків, можна по-лучити у слідуєчих фірм:

Шмід і Фонтін, Чернівці
Юссел і Міллер, Чернівці
Шмід Петт, Дорна-Ватра
М. Г. А. Шмід, Дорна-Ватра
С. Раухвергер, Дорна-Ватра
Альберт Мор, Дорна-Ватра
Н. Скоморова, Гургомова
Садомон Берд, Гургомова
Ант. Зигмунд Габер, Радівці
Ант. С. Е. Найтс-Велл, Радівці
Гал. Е. Ф. Шмід, Радівці
Гал. М. Фіштер, Радівці
Сімон Барбер, Радівці
Александр Браунберг, Радівці
Ант. І. Міллер, Кішинеу
Шмід і Фонтін, Кішинеу
С. Лейтер Шпун, Садатура
Берд Зірайх лад, Садатура
Др. Н. Фіберт, Сторожинець
Др. Носко Крау, Сторожинець
Хайм Менчер, Сторожинець
Берд Менчер, Сторожинець
Гарайн Шмід, Сторожинець
А. Антоні, Валя
Ант. Е. Вільдер, Валя
Ант. І. Фабіан, Визинці
С. Брін, Заліщики.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Перша заповідь!

Шануйте ся

і тримайте в хаті запашну есенцію розсталу Elsa-Fluid з маркою

„Elsa-Fluid“.

Яка при закатареннях, ревматичних болях, ранах суетаві, колючках, корках, болях рук, ніг, голови, зубів, крижів, нервах, мускулах, в пострілі (Hexenschuss), змиваєх, (пожовтінні, мігрень, певно ділає, усуває ослаблені, змучені, запалі, біте серця, глухоту, недугу очей, груди, гострі і ввагає горючий стан тих недуг.

12 малих флашочок або 6 великих подвійних флашочок 5 К. Franco 24 малих або 12 подвійних 8 К. 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К. Дістати можна у книжарни Б. V. FEL-

LEB-а, в СТУДІЦІ, Elsaplatz (Кроковий).

Поручаємо знайомити перетичальне средство пігулки ФЕЙЛЕРА з маркою „Elsapillen“ 6 пудочок 4 К. Они дуже добре ділають в терпіннях жомудних, дитячих і т. д. ПРАВДИВИЙ БАЛЬСАМ продає ся лиш 2 туаліні флашочок по 5 К. Franco. L. 45 4-10 с. н.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вклади кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позики на 6 проц. на гіпотечку або за порукою; дає більші позики парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриті дахів бляхою або череном уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносить все 6 проц.

Вклади можуть вкладати також не члени.

Вклади виносить 31. грудня	К 2,072.928
Позички уділені	2,042.615
Уділи членські	162.127
Фонд резервовий	30.288
Цінні папери і льок.	257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкву, бурси і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

Лише що вийшла з друку брошура

М. Павлика

під заголовком

„Ізза загального
виборчого права в
Австро-Угорщині“.

Ціна прим. 10 сот. — 12 прим. з пересилкою 1 К. 10 с. Можна замовляти у Я. Весоловського (Чернівці, ул. Петровича ч. 2).

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шмід і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (28—36)

Знамениті Ваги господарські і до важення худоби.

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до
головного складу машин го-
сподарських

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкий на пару коней. Важить всего 45 кил. разом з передніми колесами і коштує лишень **44 корон**.

Окрім сего поручаємо Локомотиві, Молотілки, Січкарки, і взагалі всілякі знаряди господарські.

Каталоги на жадає дармо. 23 (10—30)

Всілякі сивавки огнєві і до огорожу.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньєка обув Гаттавай фірми Soule & На для панів, панів і дитяй є франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевки

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудні, америк. в Бостоні. Найбільший вибір обуви, Chevreau, америк. Bokseal, із сатишованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів у Відні. Josef Pichlers Söhne в Ітапу, Giuseppe Fratello Alessandrio в Іта-

лухів з ц. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino літ. Найновіший циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних кольорах найліпшого роду, з шовку, піки, велюру і н. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плекання волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Парасолі. Etout сая чорні до подорожи з гаранцією на сезон в різних модних кольорах найліпшої якості. Я дам шовкові, півшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Ташки з замочками або без них, валізи пуделки на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолі кошики на начинне, нецесарія, коши і т. н. шкіряні товари.

Зброя і амуниція. Стрільби, револьвери бельгійські і французькі фабрикати, як також всякі артикули до пользования.

Мужескі камізелі. Найновішої англійської моди в різних кольорах дуже дешево.

Конфекция диточих убрань як: камізелок для панів, панів, дитяй, дівчат, до того жакети і чепці.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровица ч. 2.
Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламаційні неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.
В справах редакційних можна усно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Країнський сойм.

В понеділок дня 2. цвітня 1906 зачав своєї обради країнський сойм. Яко причину, котра спонукала правительство до скликання того сойму, подають те, що правительство в справі виборчої реформи до парламенту знайшло ся було в безвихіднім положенні і для того, щоб ратувати ситуацію, скликало той сойм. Чи справді та подія дала привід до скликання сойму із всею рішучістю годі сказати, бо фактом є, що патент цесарський, скликаючий країнський сойм, був підписаний, ще перед голосуванням над звісним внесенем Всеїмців про відокремлене Галичини, яке проти інтенцій правительства дістало бодай звичайну більшість заважк сільній неапатисті шляхти проти виборчої реформи, що занесла її під всенімецький прапор.

Головним предметом обряд теперішньої сесії країнського сойму є зміна виборчого права до сойму. Ще в жовтні поставили в тім соймі послі Шустерска і Грібар наглі внесення, зважаючи правительством, щоби предложило проект реформи виборчої, опертої на загальнім праві голосування. Внесення ті передано комісії, котра дня 17. листопада 1905 предложила о них зв'язати соймові. Комісія предкладала в своїм звіті заважати правительством, щоби воно виготовило в справі заведення загального права голосування відповідний проект закону і предложило его надзвичайній сесії соймовій, яка мала бути скликана в січні 1906 р. Колиж би здійснене тої реформи в дорозі парламентарній показало ся неможливим, в такий випадок повинно правительством, після думки комісії соймової, ввєднати цесарське розпорядження, зносаче теперішню ординацію як до сойму так і до ради державної, а октрюючи нову ординацію, оперто на засаді загального, рівного, безпосереднього і тайного права голосування. Німецькі послі заперечували против ухвалення такої резолюції яко суперечної з краєвими законами а відтак вийшли із сали, щоби здекомітетувати сойм. Мимо того маршалок зарадив голосування і заявив, що тому резолюцію прийнято. Отже на основі тої резолюції, котрій Німці в Країні відмавляють законності, виготовило правительством свій проект і на його основі розпочала ся дискусія над виборчою реформою. На початку засідання забрав слово намісник краю др. Шварц і відносно резолюції, яку сойм ухвалив в справі запровадження загального і рівного права голосування, покликуючись на заяву, зложену президентом міністрів дня 28. листопада 1905 в парламенті заявив, що неможливо вповні сповнити бажання соймової більш

шости, висказані в знаймі резолюції, однак з того глуду, що без реформи виборчого права до сойму не може бути бесіди про нормальну працю краєвого сойму, правительством рішило ся внести правительственный проект зміни краєвого статуту і виборчої ординації. В тім предложено, задержуючи заступництво інтересів, правительством узглядняє жадання сойму, додаючи курію загального голосування з 10 послами. Президент заявив, що виборчі округи будуть поділені після числа голов так, щоб на 50,000 припадав один посол. Крім того обіймає правительственне предложение також зміну регуляріну обряд. По дискусії відослано предложение до конституційної комісії, яка мала його зверезікувати для засідання середового.

Слідуюче засідання сойму відбуло ся в середу, та воно справи виборчої реформи не то що не посунуло вперед, але зустріло ся із обструкцією, яку роблять із усею форсою ліберальні Словинці, які противлять ся правительственному проекту. Перша буча скоїла ся вже в конституційній комісії у вівторок. Там заявив пос. Швейгель ім. німецької шляхти, що вони на V-ту курію до сойму пристануть тільки при рівночаснім обостренню регуляріну наряд. Пос. Гавсер іменем слов. лібералів виступив із незвичайно острою критикою прав проекту називаючи його скандалом. Для порозуміння відложено засідання до вечера. Вечірнє засідання почало ся о год. 6. та слов. ліберали безвинною обструкцією веденою аж до 11. год в ночи довели, що засідання таки замкнуло без вислуду, бо обструкціоністи загрозили, що своє діло вести муть хочби й через цілу ніч. Засідання сойму зачало ся о год. 9. рано. Президента краю Шварца обкинуто при вході до сали градом лайок. Щоб не допустити до обряд поставили слов. ліберальні послі цілий ряд нагачийх внесенє. Та краєв. маршалок заявив, що після регуляріну мусить передовсім піддати під наряди предложение правительственне і уділив слова голові конституційної комісії пос. Арко. В виду сего хопилась обструкція кріпших засобів. Послі валили в пульти, грали на цимбалах і інших інструментах та дзвонили у великі дзвінки. Сей „музика“ слухали по черзі краєв. маршалок Детель і його заступник бар. Ліхтенберг аж до год. 1-ої, коли засідання відложено. Тепер до ладу в країнському соймі мабуть вже не доведе ся! Обструкціоністи, на чолі яких стоять послі Ферячине, Грібор і Тавсор, заявили, що не покинуть своєї тактики до повного виснаження фізичного.

Для зрозуміння цілої афери в країнському соймі, згадаємо, що в ній є 37 членів а то: люблянський

єпископ, 10 послів діличівських, 10 послів мійських і 16 послів сільських. Із того 16 мандатів сільських і 1 мійський є тепер в руках словінської партії народно-клерикальної. Усі мандати діличівські і один сільський є німецький а 8 мійських є в руках словінських лібералів. Через злуку слов. лібералів із Німцями втворила ся там штучна більшість супроти 17 послів слов.-клерикальних! Через се змайоризовані товариші посла Шустерска вели у тім соймі через два роки обструкцію, а в кінці виставили постулат виборчої реформи на основі загального голосування, яке би їм дало можливість добути рішучу більшість у соймі, бо-ж увесь сільський народ стоїть там за ними.

Правительством місто вводити загальне голосування яко основу цілого заступництва в Країні, задержало давню куріальну систему, а за те предкладає само V. курію і то незвичайно поважно вивінувану — бо аж в десять мандатів!

Всі ті мандати припалиб правдоподібно клерикалам і через те підводять ліберали бучу проти правительственного проекту бо по його ухваленню мусилиб попасти в меншість, що їм зовсім не належить ся! Та місто валити виборчу реформу повинніб вони радше подбати о те, щоб мати ґрунт між народом, який має повне право мати таке заступництво, якого сам хоче.

Те, що само правительством предложило в Країні проект виборчої реформи із V-ю курією — факт дуже знаменний і повинен повести за собою вже в найближній будучині переведення виборчої реформи соймової і на Буковині.

Дещо із судової статистици.

(Прийом до статистици Буковини).

(Дальше.)

2. Розділ дібр.

Коли зразуємо до куні усіх багатства в краю, то з сего ще не вийде ясно на яку матеріальне положення населення. Ми мусимо ще запитати, як розділено се багатство поміж поодиноких людей; бо можливо, що воно є в руках невеликої горстки людей а решта населення цілком бідна. Для освітлення розділу багатства в північній часті Буковини нехай послужать нам цифри, кілько случаїв смерті находимо цілком бідних, а в кількох случаях полишив небіжчик якийсь добро.

Із зіставлених дат виходить, що ще найрівно-

Зельма Лягерасе. Вияті з під права.

Переклала Теодора Безмалко.

(Дальше.)

Наші вигнанці не вели рабівничого ані бурлацкого життя, але жили з риболовлі і полювання. Коли б Берг не був убив сьвятого мужа, були би мужики швидко поинули його переслідувати і лишили-б його в спокою. Але так, коли сей, що підняв руку на службу божого, ходив неукараний, грозило цілій околиці велике нещасте. Як Торд сходить з дачиною в долину, то йому обіювали велику нагороду і безкарність за його власний проступок, коли тільки схоче показати їм печеру Великана Берга, щоби могли його зловити підчас сну. Але молодець завсїгди вагав ся, а коли хто хотів слїдити за ним в лісі, то він так хитро заводив його на хибний слїд, що сей покидав переслідуване.

Одного разу зачав Берг допитувати Торда чи мужики не хотять його намовити до зради, а коли вчув, що вони обіювали йому й нагороду за се, сказав їм думаво, що Торд був би дурнем, колиб сего не прийняв.

Торд глянув на него таким зором, якого Берг ще в житю не бачив. Ніхто на нього так не глядів, ані гарна дівчина за його молодості, ні жінка, ні дитина. „Ти є мій пай, мій пар, якого я собі сам вибрав“, говорив той зір. „Знаєш, що можеш мене бити і ганьбити, як хочеш? Я лишу ся тобі вірний!“

Від сего часу почав Берг звертати більше уваги на хлопця і спостеріг, що він є відважний в діланні, але боязливий в словах. Смерти не бояв ся. Коли стави що його позамерзали, або багна і мляки були прикриті м'якою травою, то вибирав собі тамтуди дорозу. Здавало ся, що було його внутрішню потребою виставляти ся на небезпеченство, мов би в заміну за бурі і страховища моря, з котрими вже не

міг більше бороти ся. Ночю у лісі був боязливий, а навіть серед дня жахали його дуже великі гушавини, або широко розпростерте коріне зваленої сосни. Але коли Берг питав його про се, то він був за трусливий, щоби відповісти.

Торд не лягав ніколи спати на постелі, улаженій глибоко в нутрі печери і вистеленій м'якою м'якою і воною, але кожної ночі, як Берг вже заснув, пересував ся тихо і лягав перед входом печери на камінних плитах. Берг замітив се, і хотів знав добре причину, запитав його, що се має значити. Торд не відповів нічо; щоби усунути дальші запити, не вдав ся через дві ночі коло дверей, але відтак таки вернув на своє звичайне місце.

Одної ночі розгулялась у лісі сніжна хуртовина, вдирає ся в найбільші гушавини, а платки снігу залітали і до печери вигнанців. Торд слав як звичайно перед входом печери, пробудив ся рано серед купи розтопленого снігу. Через кілька днів лежав недужий. У легких хрипі, а віддихаючи ними, почував некучий біль. Не піддавав ся недужі, доки йому ставало сил, але одної днини, коли схилив ся, щоби запалити огонь, перевернувся на землю і не міг встати.

Великан Берг приступив до него і просив його, щоби ляг на ліжко. Торд стогнав з болю, і не годе був піднести ся. Берг взяв его на руки і заніс на постіль. Але при тім відчував немов діткнене слизкої гадюки, у роті мав смак, немов зіпсованого м'ясного м'яса; так гадко було йому дотикати ся сего нужденного злодія.

Положив на него свій власний медвежий кожух і подав води; більше не годе був зробити. Тордові не погіршало ся і він незабаром подужав. Але через се, що Берг заступав його в роботі і мусів бути по часті його слугою, вони зблизили ся до себе. Торд набрав відваги говорити з ним, коли він вечером сидів в печері і курив люльку.

— Ти походив з доброго роду — говорив

Торд. — Твої свояки там в долині найбагатші люди.

Твої предки служили королям і оборонювали їх замки.

— Найчастійше боролась они як бунтарі і на-

носили королям немало шкоди — відповів Берг.

— Твої батьки устроювали великі бенкети на Різдо і ти також так робив, доки мешкав у своїм дворі. У твоїй великій галі, збудованій ще перед хре-

щенем сьвятого Олафа, засідали при столах сотні мужів і жінок. Ти мав срібні начиння з давніх часів

і великі чари, які наповнені медом переходили від одного до другого.

Великан Берг поглянув знов уважно на хлопця. Сей сидів просто на ліжку, зівсизивши ноги, з головою підпертою руками, які піддержували рівночасно буйні кучері, що спадали на очі. Лице його було в наслідок тяжкої недуги бліде і тонке. В очах тїла ще лихорадка. Усміхав ся до образів, що повставали в його уяві; до прикрашеної галі, до срібних начиння, до сьвяточно одягнених гостей, до Великана Берга, що сидів на почеснім місці у галі своїх батьків. Берг погадав собі, що ще ніхто не споглядав на нього такими блискучими від подиву очима і навіть у сьвяточній одежі не видавав ся кому небудь таким величавим як сему хлопцеві у своїм зношенім кожусі.

Се його зворушило а zarazом дразнило. Сей нужденний злодій не мав права його подивляти.

— Чи у вас дома не устроювано яких бенкетів? — запитав. Торд засміяв ся. Там на скарі у батька і мами? Батько ограблює розбиті кораблі, а моя мати відма. До нас ніхто не хоче приходити!

— Твоя мати відма?

— Так — відповів свобідно Торд. Коли буря лютує на морю, підїжджає вона на моремі псови до кораблів, залитих морськими фалами, а ті, що затонуть в морі, належать до неї.

— Щож она робить з ними? — запитав Берг.

— Ох, відма требе завсїгди трупів. Може вона варить з них масть, а може й зїдає їх. Підчас місяч-

мірніше розділене багатство в повіті серетській (за останні три роки знаходимо тут лише 38,3 проц. цілком бідних випадків смерті). Як раз протилежно знаходимо в Чернівцях (міст), де ледви четвертий-пятий чоловік (22,6 проц.) лишає якийсь добро; і дійсно в містах знаходимо найбільший контраст між багатством і бідністю. З повітів найнерівномірніше розділене багатство у вишнівському (59,6 проц. бідних). Взагалі у всіх сільських повітах пересічно половина вмираючих не лишає ніякої спадщини.

Близькі дані про це в поодиноких роках 1903, 1904 і 1905 знаходимо в наступній таблиці.

1. Місто Чернівці	2. нов. Чернівці без міста	3. Ровні	4. Кішинець	5. Путивль	6. Сагайдак	7. Серет	8. Станіслав	9. Сторожинець	10. Вапняк	11. Вишнівець	12. Заставна	13. повіт (2-12)	14. повіт з містом Чернівцями
878	565	630	227	227	227	227	227	227	227	227	227	4.237*	5.115*
695	280	269	125	125	125	125	125	125	125	125	125	2.110*	2.805*
79.1	40.5	42.2	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	49.7*	54.8*
717	543	624	235	235	235	235	235	235	235	235	235	5.742	6.439
622	252	234	124	124	124	124	124	124	124	124	124	2.458	3.080
86.7	46.4	52.6	37.6	37.6	37.6	37.6	37.6	37.6	37.6	37.6	37.6	42.8	47.6
802	606	599	253	253	253	253	253	253	253	253	253	5.722	6.624
540	212	160	148	148	148	148	148	148	148	148	148	2.766	3.306
66.3	34.9	38.0	58.4	58.4	58.4	58.4	58.4	58.4	58.4	58.4	58.4	47.5	49.9
2.397	1.714	1.859	715	715	715	715	715	715	715	715	715	15.809	18.198**
1.867	744	280	397	397	397	397	397	397	397	397	397	7.334	9.191
77.4	43.4	57.4	39.3	39.3	39.3	39.3	39.3	39.3	39.3	39.3	39.3	46.4	50.5

* без повітів Сагайдак і Сторожинець.

** Сагайдакський і Сторожинецький повіт лише за рр. 1904 і 1905.

(Далі буде).

Ситуація на Угорщині.

В угорській конституції існує таке право, що найдаліше в 3 місяці по розвазанню союму мають бути розписані нові вибори. По розвазанню угорського союму дня 19. лютого, останній термін до розписання нових виборів є день 9. цвітня. Коли корона дня 19. лютого рішала ся на такий рішучий крок, мусіла бути приготована, що підчас установою приписаного часу, коли вона буде правити без парламенту, обставини для неї ледви подішуть ся. Тепер в останніх часах перед остаточним терміном Корона мусить рішити ся, або розписати нові вибори або видати маніфест до народу, в котрім оправдала би постановлене правительством що виборів не розписувати. Щоб рішити, котрою дорогою має поступати правительством, покликане в останніх днях марта цілий угорський кабінет на міністерську раду до Відня, котра відбула ся під проводом цісаря. Цісар по вислуханню промов поодиноких міністрів — заявив, що остаточне порішення справи залишає собі. У вівторок Фаєрварі поїхав знов до Відня по остаточне порішення справи? Авдєвця президента міністрів угорських бар. Фаєрварі і міністра справ внутрішніх Крістофа у цісаря тривала більше як годину. На конференцію покликане також міністра справ загр. ір. Іолуховського і міністра сільських видачків Буриана. Результат нарад незвідний. „Wiener Tagblatt“ доносить що по поверненні з Відня до Будапешту консулював ір. Фаєрварі з Францієм Кошутом в помешканню заступника предсідателя оторонництва незалежності Барабаша. Конференція тривала 1 і пів години над новими способами поладження кризи. Угорські політики сподіють ся, що вибори будуть розписані. З різних комунікатів і з самої ситуації можна однак на певно ворожити що правительством видасть оправдуючий маніфест до народу, але виборів не розпише. Що закон вимагає, щоб вибори були розписані до 9. цвітня, то се остаточно не рішуче, бо правительством котре вказало стільки відваги в ломанню прасового та коаліційного закона і проти ігваранції митової таємниці може поспунути ся також і до ломання основних законів, коли се лиш як так умотивує, бо розходять ся тут о гру сел, а не о правничий спір; побідить той, хто мати ме більше сили. Що при нових виборах сила коаліцій лиш скріпить ся о тім не можна і сумнівати ся. Годі отже сподівати ся, щоб правительством поступало на власну шкоду. Але і угорські політики мають поважні причини сподівати ся, що наступлять нові вибори в законном приписанім часі. В борбі яка тепер провадиться на Угорщині і одна і друга сторона шукають опору в масах народу, знаючи добре, що та маса буде рішучим чинником. Можна сподівати ся, що зломане конституцій дасть коаліції могуте оруже до агітації проти правительства, і з тим правительством мусить також числити ся. Даліше триване теперішнього стану не може зовсім приспівити поліпшення положення. Не можна в тім положенні дістати ані податків ані рекрута, ані взагалі парламенту в більшості на підставі конст. 1867 р. Через продовжуване теперішнього стану не можна нічого досягнути, противно криза допровадила до того що фінанси Угорщини знаходять ся в стані дисорганізації, а в угорській часті армії настав час оплаканого положення. І з кожним місяцем положення буде що раз більше погіршатися. Без угорського союму Австро-Угорщина не може поладжувати тих державних конечностей, котрих від неї вимагає її становище, яко великої держави. Сі аргументи котрими успокоюють ся угорські політики, справді дуже сильні, але можливо, що

вони перечислять ся, як се вже не раз було і правительством Фаєрварі оголосить, що Корона рішила нових виборів не розписувати. Урядовий Вістник оголошує димісію міністра справедливости Лянай'ого і іменоване на його місце будапештського старшого державного прокуратора Лейуса.

Мароканська справа.

В 1904 році наступив договір між ворожими до сего часу державами Францією а Англією в справі Марока. Договір змагав до сього, щоб видати Мароко під вплив Франції. Тим самим і інші держави мали би новим ринком збуту для виробів французького промислу. Договір був звернений головню проти Німеччини, бо навіть подаючи офіційну звістку про договір тільки Іспанія, французьке правительством зовсім залишило повідомити про се Німеччину. Вправді французько-англійський договір заборучив на 30 років так звані „свобідні двері“ для європейської торгівлі, однак Німеччина добре бачила, що таке запевнене для неї зовсім проблематичне, і що для її промислу готових вихопити ся з під рук ринку збуту, на котрий вона завжди була ласа. Дятого зараз в марті 1905 р. цісар Вільгельм II. уважав за потрібне проїхати ся до Танжирі і ту зазначив суверенність султана. Відносно між Францією а Німеччиною стали дуже напружені. Для поладки справи запропонувала Німеччина міжнародну конференцію, але Франція сему спротивила ся, жадаючи конференції тільки при участі інтересованих сторін. В кінці Рувіє, бувший міністер заграничних справ, згодив ся на міжнародну конференцію і в липні 1905 р. розпочала ся конференція в Альжєсірасі. Наради конференції тривали аж до 31. марта, коли то наступило остаточне порозуміння.

Результат конференції такий, що жаден з обох ривалів не може назвати себе побідником, ані про жадного з них не можна сказати, що програв цілковито. Франції признано жадане нею упривілеговане становище в Мароку. Більшу часть портівних міст віддано під поліційний надзир Франції, а в банку буде мати сама Франція три уділи, коли всі інші держави будуть мати по одному уділові. Генеральному інспекторові буде прислужувати лише надзир, а підле не буде виконувати функцій інструктора. Німеччина досягла тільки, що два найважливіші порти: Касаблянка і Танжер поставлено не під французький надзир, лише мішаному французько-іспанському. В додатку інспектор буде мати більше значіння через оперте дипломатичний корпус і се, що буде іменувати цензора мароканського банку. Найбільша виграна Німеччини в тім, що Мароко, котре вже так як би належало до Франції, вирвано з під виключної опіки Франції і зроблено его об'єктом міжнародного визиску.

Що до поліції в Мароко прийнято проект, який предложила Росія. Після сего проекту будуть офіцери і підофіцери в Тугеані і Лярас іспанські, в Танжері коменда французька а іспанські інструктори; в Кала-блянка коменда іспанська а французькі інструктори, в інших чотирох портах коменда і інструктори французькі. Начальним інспектором буде швейцарський полковник. Справи знесення новільництва в Мароко не порушувало. Також не порушувало жидівської справи, хоч з різних сторін домагали ся регуляції становища Жидів в Мароко.

них ночий сидить вона серед філь, оприскана білою піною. Кажуть, що вона шукає там за пальцями і очима померших дітей.

— Се страшно, — сказав Берг.

Хлопець відповів на се з безоглядною вірою:

— Для інших було би се страшно, але для відьми ні. Вона мусить так робити.

Великан Берг пізнав, що він натанув ся на зовсім новий світогляд.

— Чи так само, як відьми чарувати, мусять і злодії красти? — запитав строго.

— Так, певно, — відповів хлопець. — Кождий мусить се робити, до чого призначений.

Але відтак додав зі щирим усміхом:

— Є також злодії, що ніколи не кради.

Берг удавав дурного, щоби більше довідати ся.

— Ніхто не може називати ся злодієм, хто не краде, — сказав.

— Ні, ні, але... відповів хлопець, відтак стиснув губи, щоби задержати слова.

По хвилі промовив: — Як коли хто мав би батька, що краде.

— Хату і грунт дістає ся по батькові, але назву злодія має лиш той, що здобує її собі сам.

Торд засміяв ся тихо. „Коли хто має матір, що його просить і благає, приймати на себе провини батька? А як хто ввиє ся з під руки катів і втіче в ліс? А як кого засудять за крадіж невода, якого він на очі не бачив?“

Великан Берг ударив затисненим п'ястком о каміньний стіл. Він був гнівний. Сей гарний хлопець розкрив перед ним кількома словами всю свою неволю.

Не міг він вже більше здобути між людьми ані любови, ані поважання. Йому лишала ся в житті пущена жура про їду і одіж. І сей дурак причаїв ся так, що Великан Берг ним певним погорджував!

Він сварив на него строгими словами, але Торд бояв ся його так, як хоре дитя матері, яка гніває ся, що воно на весну бродило у зимнім потоці і перестудило ся.

На одній широкій, лісовій горі був самотний став. Він був чотиригодинний і мав такі прості береги і острі куті, якби його викопали люди. З трьох сторін окружали його стрімкі гори, а до стін їх міцно чіпляли ся товсті коріння ялиць. Близько поверхні води, де беріг був підмийний, виступало на верх корінь, голе, криве і в дивний спосіб зі собою поспідтане. Воно подавало на безліч гадюк, що хотіли вивозити з моря, але поспідтати ся між собою і так задеревіли, — або на безліч почорнілих скелетів затоплених великанів, які море викинуло на беріг. Руки і ноги пообвивали ся довкола себе, довгі пальці вгризли ся в скалу, щоб знайти опору, величезні ребра творили думистий звід, який двигав на собі передвічні дерева. Але сі великанські рамена і желязні пальці не змогли так устояти проти шаленої піщаної бурі, яка звалила одну сосну і метнула її широким луком у долину на воду. Вершиком наперед загнала глибоко в болотисте корито і оторчала там. В її галузях мала рибка добрий захист, але корінь піднесло ся понад воду, подібно до многогранної потвори, і невно сі чорні галузи корінь надавали цілому ставови поганій і немилий вигляд. З четвертої сторони озера, де гора обвивалася, виплавав з него шумлячий потік. Але замк він зміг знайти свою дорогу, мусів вити ся поміж камінем і горбками і творив сям способом малий світ островів; деякі з них були лиш так великі як впадини трави, на інших знов стояло і по двайцять дерев. Тут, де докрити стоячі гори не захоплювали кожного проміня сонячного, росли і листясті дерева. Тут стояли марні, сіро-зелені пільки і тужливі верби.

Росла тут і береза, що сирізь пхав ся, звідки можн виперти чатинні дерева, відтак черемха і рябина, які так радо обривають лісні поляни, наповнюючи їх запахом і принадою.

Близько виплавув ріка була дуже висока, густа троця, через яку сонячні лучі падали на воду зеленим відблиском, як не раз у густім лісі через зелений мох. В троці находили ся отворені місця, круглі ставки, по яких плавали водяні лелі. Висока тростина споглядала лагідно на сю чутливу красу, що недовго ступувала білі листки і жовті цилінки, як сонце не хотіло показати ся.

Одного сонячного дня прийшли оба вигнанці над се озеро, щоби ловити рибу. Забрали по кількох великих камінях в середину троці, сіли на них і кинули принаду на великі, зелені пасмастиї щуки, які ще спали під водою.

Сі люди, живучі вічно в горах і лісах, пригнобились до природи як рослини і звірі самі не знають про се. При лучах сонця були щирі і відважні, але вечером, як сонце зайшло, ставали мовчазні, а вночі яка видавалася їм о много більша і страшніша від даних, були з тривоги безсильними. Зелене світло, що пробивало ся через троцю, та закрашувало воду золотистими і чорно-зеленими пасмами, ввело їх у зачарований настрій. Увесь овид був заслонений. Часами захитала ся троця від нечутного подуву, тростина заскрипіла, а довгі, до лентя подібні листки, навали коло їх лиця. Вони сиділи в сірій шкіряній одязі на сірих камінях. Плями на шкірі, були подібні до звірих, мохом порослих місць на камінях. Серед сего мовчання і неповорухності, здавало ся кождому з них, що бачить свого товариша заміненого в каміньний образ. Але у внутрі троці плавали великанські, довгі на кілька ліктів риби, які мінили ся на хребті красками дуги. Коли вони закинули гачки і побачили,

Телеграми „Буковини“.

Дня 5. цвітня 1906.

Ляно. Заступник робітників Сіменс із п'яти товаришів з'їхав по полудні до копальні і по важкій марші знайшли ще 9 теплих трупів. Сіменс в той думки, що смерть наступила в останній хвилині. Перед копальнею зібрана велика товпа, зложена головно із жінок. Вони почули оповідане Сіменса стали кричати: „Прощ убійники!“ „Най жінки страйк!“ Сіменс розказує, що як він з'їздив перший на ратунок, то мусів підписати декларацію, що на случай якого не будь нещастя його свроти не мають мати ніяких претенсій до товариства!

Казень. 1500 учеників татарських шкіл постановило не ходити до шкіл так довго, доки не переведе ся реформа внутрішньої організації.

НОВИНКИ.

Чернівці, 5. цвітня 1906.

Ц. и. черновецька дирекція поліції а руска мова. Нова дирекція поліції взяла ся дуже енергично до заведення ладу із т. зв. мелдованем, тільки самі її функціонари прикладають руку до того, щоб з того не вийшло нічого путнього. Ось довідуємо ся, що на поліції не хотять приймати заяв зголошення виставлених у нашій мові. Як се сталося із одним мешканцем із ул. Вірменської к. 16. Можливо д. директор поліції почував свої підчинені органи, як вони вони мають шанувати права краєвих мов, бо ж властью має берегти шанування права другими, не сміє сама топтати законів. А наша публіка повинна за те консеквентно все і до всіх урядів писати й говорити тільки по руски, а то їй певно викоринить ся аналіфабетизм деяких урядників що до нашої мови, і то тих самих урядників, що живуть із податків руского народу. У нас очевидно все що гадає дехто, що ніс є для табани, а не на відворіть.

Безсильна злоба румунських шовіністів просто переходить всі межі. Ось наші „найсердечіші“ — як зачувають — робили незвичайні заходи у рум. мін. справ загр. Ляговаріо, щоб в дипломатичній дорозі запротестувати ім. Румунія у гр. Голуховського проти того, щоб пос. Николай Василько фігурував як австр. делегат на виставі у Букарешті. Мін. Ляговарі не прийняв сей місії буковинських Румунів, які очевидно віддають ся в той спосіб пос. Николаєви Васильковича за те, що він головно причинив ся до того, щоб Буковина брала уділ в букарештській виставі.

До катастрофи в Курієр. Дня 4. цвітня витягнено з засипаної копальні рано одного живого робіт-

ник. В полудне того самого дня вилобото знов десятьох живих робітників, котрі жили ся мясом з побіч них лежачих трупів. — Пос. Басаї вніс в француским парламенті інтерпеляцію в справі катастрофи в Курієр, в котрій вказує, що катастрофа вибухла з вини дирекції, і жадав, щоб установлено слідчу комісію, і щоб відтак укарано безгладно винуватих. Міністер публичних робіт Варто відповів, що все стане ся так, як жадає інтерпелянт і запевнив, що до слідчої комісії будуть належати також робітники. Відтак звернув ся міністер з зазивом до сенату, щоб прийняла ту гірничу устауу, яку ухвалила палата в 1904 р., бо катастрофа в Курієр доказує, що давня устава гірничая є вже невинуватуюча.

Недуга в цісарській родині. Архирлязь Леопольд Сальватор захорував на вісну. Сподівають ся нормального перебігу хороби.

Зміна конституції в Сан-Маріно. Зміна виборчої реформи до так званої Великої Ради відбула ся в Сан-Маріно сими днями. Велика Рада в Сан-Маріно складала ся з 60 членів іменованих до смертю. Тепер утворили ся дві партії „радикальна“, котра жадала запровадження загального і рівного виборчого права — друга партія консервативна жадала, щоб все лишило ся по давньому. Вікція скінчила ся компромісом. Велика дебата над реформою відбула ся в костелі, де зібрано около 800 виборців з усіх „провінцій“ держави Сан-Маріно. Обрадами проводив регент Фаторі, а промавляло „аж“ двадцятьох бесідників. Опозиція вислала генерального бесідника адвоката др. Рабоні. На його внесені збори 800 виборців ухвалили, що що три роки має ся доконувати вибору 20 делегатів. При голосованню 702 виборців заявило ся за реформою в вище наведеній формі а 80 заявило ся проти реформи.

Скандал в королівській родині. Адуант сербского короля полковник Миколай подав ся до димісії. Причина димісії слідуюча: Миколай повертав пізно вночі з клубу до дому. Коли був під своїм помешканем, побачив, що вискочив з вікна його спальні якийсь офіцер. Полковник стрілив до нього два рази, але не трафив. На другий день полковник вислав свідків одному офіцерові, котрого підозрівав, що сей є коханком його жінки. Однак сей офіцер при допомозі вірогідних свідків доказав alibi, іменню що був в критичний час в офіцерській клубі. Дальше слідство доказало, що коханком жінки полковника є королевич. З той причини Миколай подав ся до димісії.

Банда злодіїв. В Фрумосії від довшого часу гуляла банда злодіїв. Злодії поступали просто в той спосіб, що при помочи витрихів добували ся до склепів, шпихтерів і т. д. і забирали що могли. Там приміром купцєви Давидови Шафєрови зроблено шкоду на яких 1000 кор. Остаточно удало ся зловити відважних злодіїв. Злодії дуже люблять з часта відвідувати магазин зі збіжжєм Зайди Санда. Тут засів на них Цірлер, майстер, зайнятий у фірми Герлінгер і Спілка і вночі з 29. на 30. марта удало ся йому прилапати одного злодія на горічїм учинку. Коли іменню два злодії отворили витрихом магазин і забирали ся до свого злодійського діла, вискочив Цірлер з криків і схопив одного за чуприну і став кричати. Один злодій сейчас утік, другий схоплений боронив ся зазято. Цірлерови сейчас прибула поміч і схопила злочинного злодія. Є се фрумосийський рільник Міхай Ніга. Жандарм, котрий сейчас там позивав ся, найшов при злодію не лиш богато витрихів, але також певні взаївки на місце, де злодії переховують крадені річі. Злодія видано повітовому суду в Кімполєнгу. Судове слідство певно викрє цілу банду і знищить на довгий час злодійську шайку.

З судової сали. В суботу відбула ся перед ревізійним сенатом черновецького краєвого суду розправа проти колишнього, рахункового, магістрацького, практиканта Марущака о урядове сиромєвирєне. Факт на підставі якого провадила ся розправа слідуючий: Марущак довгий час виманював від властителей нічної каварні Груєта і Кремера значні суми під запевненєм, що він ті гроші складає за них в магістраті яко такєм за дозвол держати нічну каварню. За те обом властителям давав з магістрату посвідчення з фальшованими підписами, так, що ті були певні, що їх гроші складають ся в касі. Коли справа вийшла наверх оскаржено також обох властителей каварні, бо було підозрінє, що й вони були обманщиками. Коли вони перед судом доказали, що їх самих Марущак обманював, обох увільнено. За те Марущака за-суджено на десять місяців тяжкої в'язниці, заостреної постом, що два тижні. Сума сиромєвирєних грошей діяшла до 487 кор. 80 сот.

Зеліничий карамболь. В суботу наступив на стації Фольксгартен карамболь між тягаровим потягом а потягом особовим, що власне прїїхав з Сучави, причім покалічив ся кондуктор Микола Савчак.

Огонь в Кадобівцях. Дня 26. м. м. вибух у хаті Еліа Шієра огонь, котрий через вітер, що власне віяв, знищив за кілька хвилин цілу хату. Всі річі, що в ній находили ся, даді дріб, паша і богато збіжя, все те йшло жертвою огню. Причина вогню та, що господаря дому шукала чогось неосторожно з горючою свічкою на поді, де запалилась содомана стріха. Дім не був обезпечений і шкода виносить поверх 800 кор.

Заборона носити шнурівки. Директор вищої жіночої школи в Сарбрікен звернув ся до правитель-

ства з запитанєм, чи може видати для свого заведення заборону носити шнурівки підчас гімнастичних вправ. На се прїїшло з правительства слідуюче писмо, котре заслугоє на загальну увагу: „На запитанє, внесенє Вами дня 20. марта, повідомляємо Вас, що належить безпременно заборонити уживати шнурівки при гімнастиці. Ми поручаємо Вам оголосити ся заборону в нашім імені з тим застереженєм, що наказу сего належить услухати при вській нагоді“. Пожаданім було би, щоб цією сього розпорядження поступали всі компетентні круги, не вважаючи на протести із сторони тіток і бабюк, які так дбають, щоб у їх пустілок була гарна фігура, дарма, що вона веде за собою покрученє ребер.

Шпильки до волося в старині. У нас тепер носить панї шпильки до волося переважно дротяні або напучкові — лиш так звані „сїрєтки“ бувають часом із срібла, або найчастіше такі із нікельованого дроту, а при тім бувають вони висаджувані коли не правдивими діамантами, то хоч ческим шлом. Давніше бувало не так. Було більше нешадливої краси і нешадливаних окрас жіночих. Римляни носили у волосю срібні шпильки. Також в історії і поезії старинного світа відіграла шпилька від волося свою роль. Так приміром Фульвія, жінка Марка Антонія, наложила собі на лоб голову мертвого вже Ціцерона, краснорічявого ворога свого мужа і проколола його „громогласний“ язик срібною шпилькою від волося. Клеопатра, єгипетска королева, встрикнула собі — як говорить переданє — швидкоковбляющую отрую укоденєм срібною шпилькою. (Вільше розноскудненє є оповіданє, що Клеопатра завдала собі смерть, прикладаючи до грудий Ідовиту змію).

Оповістки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Краєвий президент др. Октавія Вайлєбен вертає дня 9. с. м. до Чернівців. — Полк. жандармерії Альойс Вайнман розпочав свою 10 днєву відпустку.

На Віче! В неділю, 8. цвітня 1906. відбуде ся в сали „Народного Дому“ о год. 2. пополудня віче. На днєвнїм порядку будуть стояти потреби руского міщанства. Сама вага справи вимагає щоб на віче явилось як найчисленнїше наше черновецьке руске міщанство, яке на кождім кроці є поминанє і лєсловажанє. Віче скликує комітет що стоїть під проводом д-ра Стефана Смадь-Стоцького.

З Ради шкільної краєвої. Рада шкільна краєва на своїм засіданню із дня 23. марта 1906 р. перемінна однокласову школу в Підзахарчу на двокласову; двокласові народні школи в Хлівниці і Городнику гор. на двокласові. Рівночасно заіменовано Івана Берганга в Сучаві управителем тамошньої мужескої школи.

Пригадає ся Вп. учительству вашківського повіту, що головні загалні збори вашківської єдиної „Рускої Школи“ відбудуть ся в суботу дня 7. с. м. о год. 1 по полудні в кімнатах „Рускої Бесїди“ в Вашківцях н. Ч. — Николай Сичул, голова. Антїм Гринцишин, секретар.

З організації тов. „Взаїмна поміч учительська“. В неділю, дня 1. цвітня с. р. відбули ся перші загальні збори окружного Відділу Тов. „Взаїмна поміч гал. і бук. учителів(льок) в Заставнї“. Явилось 15 членів. Збори відкрив тов. Е. Стернюк і запропонував на иредсїдателя Зборів, тов. І. Омєльського, що зібрані одностосно одобрили. Тов. Предсїдатель покликав на секретара тов. Ю. Павлюка, котрий повоин зарозом цілє, потребу та користі нашої станової організації. На внесок тов. К. Кракалії вибрали прїсутні більшістю голосів Ічерез акламацію слідуючих тов. до Відділу: Іполїта Омєльського яко голову, Євгена Стернюка яко заступника, Андрія Зугаєвича яко каспера, Марусю Смерчаньську яко контролєра і Юрія Павлюка яко секретара. На внесок тов. Ю. Павлюка виразили збори щирю подяку Редакції „Буковини“ за часте і безкорисне поміщуванє на своїх шпальтах інформацій в справах нашого Товариства. — За окружний Відділ Тов. Іполїт Омєльський голова, Юрій Павлюк секретар.

Із кругів військових. Новоіменований командант 41 полку піхоти ім. Архиряза Євгена, полковник Рудольф Шмід обняв д. 2. цвітня команду сего полку стаціонованого в Чернівцях.

Із жєлізничїх державних. Заступник управителя при експозитурі управлєнє руху в Іурагуморі, будівельного комісаря Володимира Лєвицького перенєсєно в тім самім характері до експозитурі управлєнє руху в Радівцях, будівельного адюанта Яніа Гольденберга перенєсєно з Радівців до Іурагуморі, іменуєючи його рівночасно тамошнім заступником управителя руху. — Вольонтерів Льва Льовиша і Петра Войтка, прїдїлєних до етацийного уряду черновецького Фольксгартен, іменовано жєлізничними аспїрантами.

Із штуки і літератури.

Драматична вистава в Чернівцях. Заходом „Драматичного кружка“ тов. „Бук. Воїн“ в Чернівцях відбудєсь ся в пятницю дня 6. н. ст. цвітня в сали „Народного Дому“ драматична вистава: „Суета“, одна з найновїйших комедий Івана Тобієвича (Карпенка-Карого). Частий дохід прїзначєний на сироти та вдови по вбитих в Лядзкому. Цїни місць: Три перші ряди кїсєса по 2 кор. 20 сот., дальші по 1 кор. 76 сот., партер 55 сот. Наддїтки прїймають ся з подякою. Початок точно о год. 7½, вечером. Білетів скорше дістати можна у „Рускій Касї“ а в дєнь вистави від 6-ої год. вечером при касі. — За тов. „Бук. Воїн“: Модєст Лєвицький, голова товариства; Василь Сїмєнич, голова „Драматичного кружка“.

(Дальше буде).

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошеня редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Найлучше і вже випробоване
середство на ревматизм єсть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до
потирання против всяких ревматичних
болюв, простудження, ломаня костей, пле-
чий гістля і нервових недуг. Прому ува-
жати на напис „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фля-
шок) 8 кор. з оплатою і опакованем.
Тисячки листів з подякою. — Вислана
2 рази денно до всіх країв.

Іван Синюк

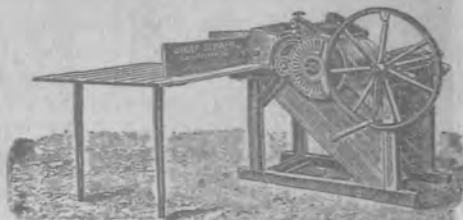
продає дешево

ПЧОЛИ

Біла — Чернівці. 51 1-1

Важне для гірських околиць.

Муку на паски №. 0, 1 і 2, можна дістати ду-
же дешево у А. Косташука в Мареничах.
49 2-2

Пр. 0 Стікарня с з різакми і запасовим різакм	—	—	44 К.
" 1 " " " " " " "	—	—	42 К.
" 1 " " " " " " "	—	—	44 К.
" 2 " " " " " " "	—	—	45 К.
" 2 " " " " " " "	—	—	47 К.
" 3 New-Model 3 " " " "	—	116	47 К.
" 3 " " " " " " "	—	—	49 К.
" P. S. 4. Млинок до чищення збіжя з 8 решетами і реше- том до конічини	—	—	60 К.

При замовленнях, прому о задаток а машину сейчас висилаю за посиллятою. Даю
їх також на рати після угоди, найлучше на 15 місяців сплати.

— При уплаті цілої суми готівкою, спускаю із всіх цін 10% —

Ті, що беруть машини на сплату звольте ласкаво дати мені
посвідчене від громадского уряду що дійсно можна їм повірити.

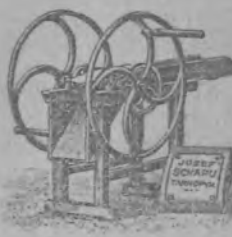
88 (20 20)

Йосиф Шапу ТЕРНОПІЛЬ
(Галичина)

порукаю свій богатий склад машин різниці, помп,
рур до верчення, січкарів, молотілок, млиників
до чищення збіжя і машин до шиття. Тому, що я засту-
паю найліпші славні фабрики машин в Празі і маю їх виробити все
на складі, то нахожу ся в положеню доставляти лиш добрий то-
вар. Продаю машини по ось яким дуже дешевим цінам і висилаю
оплачено до кожної залізничної стайці в Галичині і Буковині.

Пр. P. S. 10. Млинок до чищення збіжя з 10 решетами	К.
решетом до конічини	75 К.
Ручна молотілка з розмаховим колесом	160 К.
Котел о силі 2 коней з ремнями	230 К.
Машина до шиття ручна	60 К.
" " " ножна	80 К.
" " " Rugschiffe Nr. E.	130 К.
" " " Centralbahn Nr. E.	140 К.

На сьвята

Знамениті Товари корінні, овочі по-
лудневі, натуральні Вина, румунські, ав-
стрійські і угорські, також всілякі лікери,
коньяки, краєві і заграничні.

порукає дуже дешево

СТЕФАН ГАЙНА Чернівці, Ринок ч.10.

Замовлення на провінцію висилає ся оборотною поштою.

Рахунок.

Товариства вз. кредиту „Дністер“ у Львові

За січень і лютий 1906 (сотники пропущено)

I. Вкладки щадничі	
вложено	217.745.— К.
винято	84.591.— "
стап з кінцем лютого	2,206.082.— "
II. Позички на скрипти і векслі	
уділено 148 нових поз. в сумі	182.020.— "
сплачено 88 цілковито і рати	160.090.— "
станз кінцем лютого у 3333 довжи	2,064.545.— "
III. Удїли членські вкл. від 3814 членів	160.681.— "
IV. Фонд резервовий і фонд на страти	30.444.— "
разом фонд власний	191.125.— "
V. Цінні папери і вкладкив других Тов.	263.892.— "
VI. Готівка на рах. біж. і в касі	240.279.— "

Вкладки приймаємо на 4 проц., позички уділяємо на 5 проц. — При спла-
ті на 30 рат піврічних виносить рата амортизаційна 5-18 від 100 кор.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,

всюди до набути.

== Головний склад у ==

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (29-36)

Hamburg—Amerika Linie

Проста
пере-
права
без пере-
сіданя.

Знанням із
своєї ско-
рости почто-
вим і пос-
пішним кораб-
лем т. зв.
Doppelschrauben
Schnelldampfer.

З Гамбургу до

Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудне-
вої Африки і Східної Азії.

Парівці „Гамбург—Америка“ ліній відзначають ся тим, що єть заосмотрені
в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирі їдуть ними скоро і безпечно.
Пасажирам ізраїльського віроісповідання їдучи по всіх наших ко-
раблях межи покладом подасть ся ретельні страви.

Видача карт до всіх стайцій Сполучених держав і до Канади.

Близьші услівя уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

16 (8-5)

Чернівці, ул. Паньська 16.

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
(„Взаїмна Вигода“)

Всі книги до веденя товариства,
коштують враз з стемплями 50 кор.
з пересилкою 51 кор.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувані. Самостійна продаж-
канська обув Гаттавай фірми Soule & На-
дья панів, панів і дитий із франц. шкіри
телячої шкіри і т. п. Черевики

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, амери-
ington в Бостоні. Найбільший вибір обуви,
Chevreauх, америк. Voksalі, із сатинованої
домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капе-
у Відня, Josef Pichlers Söhne в Грацу,
Giuseppe Fratello Alessandrio в Тра-

люхів в ц. к. надвірних фабрик Heinz Ita
P. Ladstätter & Söhne у Відня, Rosalino
L'U. Найновітні циліндри і кляки.

Краватки і білє, після найновітшої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних
красках найліпшого рода, з шовку, піки, велюру і п. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Meargin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних
средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строби.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 еотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламаций неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попо-
редним застереженням і залученем належ-
ности почтової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Із за виборчої реформи.

(X) Крайнійський сейм, що мав зановити собою передчасні великодні ферії парламенту вже й покінчив свої короткотривалі а бурливі наради, як сим іменем можна назвати те, що діяло ся в середу в люблянській правій заступництві. Загальна увага, звернена на хвилю на його дебати, мусить знова повернути до справи виборчої реформи, яка нараз опинилась завдяки інтригам її ворогів на дуже непевнім становищі.

Одно крило армії грабарів народних прав становлять шляхтичі всіх країв, ті самі шляхтичі, що потом і кровню народу під захистом уряду добила ся такої могутності, що нині мало що не повалили тогож уряду, перед яким були недавно візантійські поклонники, жироуючись „першими“ підпорами могутності і єдності держави, якуб нині раді розширивати й ослабити, коли тільки не можна вже по давньому із титулу свого державного патріотизму визискувати мужика й робітника економічно та поневолювати політично, маючи ще й ту певність, що державні чинники випають і жандармів і військо на ратоване обширника! Тепер при дискусії над виборчою реформою виступила двозначність добре уродженої клітки в повнім сенсі. Не треба мабуть і згадувати, що між реакційною шляхтою вели провід таки Колю-вці, до яких у сей час, так знаменний для „свободолюбности“ польських шляхтичів, приступив і буковинський „Вірмено-Польск“, Богосевич. Та нині вже значіне консервативної шляхти в виду сили політичної, яку будь що будь представляють в Австрії освідомлені маси народні, вже не те що колись, як вона за проект виборчої реформи в оден мент повалила кабінет гр. Таафого.

Як великаб не була сльїна ненависть консервативів проти загального голосування, то вониб не були в силі так утрудняти ситуацію правительственого предложения, як се сталося тепер головню завдяки німецько-буржуазній партії, які все ще живуть вірою про менше й більше вартні народи й переконанем, що Німцям належить ся непропорційально більше мандатів, як иньшим народам австрійським! Попри свою віру у висшу культуру німецьку дійшли вони дивним дивом до гадки, що правне становище Німців залежить від безправного покривдження иньших народів. І ось пішли інтриги проти виборчої реформи із маркою чисто національною — шовіністичною тевтонською! В дальшій ході стало вороговане проти загального голосо-

вання спільним ґрунтом, на яким зійшли ся із німецькими шовіністами — Польки, із ворогами католицької церкви найбільші catholicissimi. Вислідом спільної їх акції був хвилювий успіх реакційної коаліції при голосуванню над відокремленням Галичини, який остаточно припинив дозріване виборчої реформи. Факт сей свідчить з одного боку, що Німці загалом не надто прогресивні, коли дали ся ужити шляхті до їх інтриг, а з другого боку, що католицизм, зловільність і славянолюбство польської шляхти — є кличами, які виставляє ся ними спекулянтами відповідно до поняти за сими „товарами“ на політичній ринку...

Характерне становище заняла супроти виборчої реформи бук. послі! Рішучо по її стороні стали тільки послі руски, а пос. Н. Васильєв увійшов до комісії виборчої реформи із рамени цілого клубу. Консервативно ішли свободолюбивим шляхом: послі Штрахер і Скедль а вінци і пос. Розенцвайг. Пос. Богосевич задокументував своє становище хіба надто ясно вступивши до К.А. Пос. др. А. Олчул, як репрезентант послів волоських нішів відразу поміж доц. Про сего політика не може взагалі сказати нині, що він зробив завтра. Ось в своїй промові ставив він м. и. домагане і мандату для бук. Польків, 2 для Німців і 2 для Жидів. В кількох днях відтак пише він в тій самій справі статію в „N. fr. Pr.“, де забуває зовсім про мандат польський і 4. німецько-жидівський! Вирочим станув н. Олчул відразу як причіпка німецьких шовіністів! Та бук. Німці видно не дуже певні сего борця, коли у посліднім часі так часто пригадують в Buk. Nachr. Волохам про таку річ, як характерність. А що найзамітніше, що прм. Радівці—Сучава—Серет зовсім отверто протестують проти проєктів Олчула що до розбиття сего округу виборчого, придуманого бук. Месією із п. Відманом, який не минає нагоди, щоб не виступити у „Buk. Nachr.“ проти загального голосування.

Та можуть явні і ливі вороги народу робити що хочуть. Виборчої реформи з лиця землі не вітруть, дарма, що між її ворогів рад-б затаєвуть і престолени сльїники архик. Фердинанда. Між Німцями, як видно з енуційний нім. політиків, що раз більше скріпне думка, щоб виборчої реформи не валили, бо се безуспішне. А й шляхетська магістерія змявє враз із колевцями перед рішучим напором народу. Побояватись можна тільки, щоб правительство, яке досі так обстоювало за виборчою реформою не поробило таких уступок галицькій шляхті, щоб виборча реформа не набрала там форми нового шляхетського поневолення Русинів!

Політичний перегляд.

Угорська криза прибирає нараз нову, майже несподівану форму. Сейчас по авдієнції у цісаря удав ся Феєрварі до Будапешту, де конферував — як ми вже доносили — з Франціском Кошутом. Відтак удав ся Феєрварі назад до Відня, а там прийняв його цісар на особній авдієнції, котра тривала досить довго! По авдієнції у цісаря конферував президент міністрів з гр. Гезою Польоїм, котрий повідомив Кошута телеграфічно про вислїди розмови Бар. Феєрварі заявив, що предложене до розв'язання кризи вийшло сим разом від коаліції. План розв'язання кризи має бути такий: Феєрварі уступає ще сего тижня і зробить місце новому кабінетови. Склад нового кабінету має бути сльїдуючий: Три з партії незалежних і один ліберал, вибір прочих членів кабінету має бути поручений шефови кабінету. Відтак має бути скликаний сейм, котрий полагодиє державні конечности. По розв'язанню союму, мають бути розписані нові вибори на підставі загального права голосування. Польоїй заявив по конференції, що справа стоїть дуже добре. Цісар покликав по усуненню ще деяких непорозумінь на авдієнцію Кошута і Андрашого. З приватних жерел доносили, що коаліція згодила ся на полагожене справи на підставі індемнізації, ухвали контингенту рекрутів і загального права голосування. Отже з бундючного бою пішли такі настанства! — Дня 28 марта видав цісар сльїдуючий розказ: „Я розказую щоб на підставі артикулу XVII з року 1888, згідно § 10 артикулу V з року 1890 покликало до активної служби угорську резерву гонведів, етоачу до розпорядности в 1904 р. і то в рамках контингенту рекрутів призначеного для гонведів, о скілько се потрібно до доповнення стану активно служачих гонведів.“

Крайнійський сейм. Підчас перерви середового засідання вели ся переговори між партіями, щоб довести до ладу. Словінські клерикали згодили ся і на зміну складу округів виборчих і на те, щоб містив Люблян і дати ще третій мандат, та ліберали мали на те тільки одну відповідь — домагали ся безпоровочного відлучення сеймової сесії, а компромісові переговори має вести краєве правительств і в них мали би брати уділ всі партії, виславляючи туди по двох заступників. Колиб на сих нарадах прийшло до якого небудь порозуміння, то аж тоді сльїд скликати нову сесію ad hoc. В виду сего по поновнім отворенню засі-

Зельма Лягерлас. Виняті з під права.

Переклала Теодора Безіалко.

(Дальше).

Торд бачив раз, ще дитиною, потопельника. Він найшов трупа у дель на морськїм березі, і не бояв ся його; але вночі пересльїдували його страшні сні. Він бачив море і кожда його філя кидала йому під ноги мерця. Бачив, що всі острови на скерах були застелені потопельниками, котрі, хоть мертві, говорили, рухали ся і грозили йому своїми зав'язаними, блідими руками. Таке стало ся з ним і тепер. Ся дівчина, яку бачив в трощі, повернула до него в снах. Він здивав її на дні озера, де світло сонця відбивало ся ще зеленіше, як в трощі, і мав час побачити, яка вона була гарна. Дальше сніло ся йому, що він виліз на велике коріне сосни, серед темного озера, а сосна так гойдала ся і хитала ся, що він хвилями був цілком під водою. Тоді з'явила ся она на м'яких островах. Стояла під червоною орябиною і сьміяла ся до него. У послідних снах зайшло се вже так далеко, що она його цілувала. Вже був ранок і він чув, що Берг встав. Але він вперто замикав очі, щоб міг дальше сніти. Коли пробудив ся, був немовби заголомшений тим всім, що лучило ся йому в сні. Тепер став частійше думати про дівчину, як передтим.

Вечером прийшло йому на гадку запитати Берга, чи він не знає, як она називає ся.

Берг подглянув на него допитливо.

— Може се буде найліпше, як ти відразу дізнаєш ся про се, — сказав. — Вона зове ся ся Ун. Ми є своїми.

Тепер вже знав Торд, що ся бліда дівчина була причиною того, що великан Берг мусів мешкати в лісі, як виняті з під права. Торд старав ся пригадати собі сю справу, так як про ню чув.

Ун була донькою дуки-мужика. Мати її померла

і вона була панєю в діорі свого батька. Се їй сподобало ся, бо була жадна власти і тому не мала охоти віддавати ся.

Ун і Великан Берг були собі тіточками, і говорено вже давно, що Берг волів пересиджувати коло Ун і її дівчат і жартувати з ними, як працювати коло своєї хати. Коли на Різдва мав Берг уряджувати у себе великий бенкет, запросила його жінка одного монаха з Дракмарь, в тій цілі, щоб він промовив до сумліня її мужа, який заведбував її задля другої. Сей монах був дуже грубий і цілком білий. Вінець волося довергрук лисої чашки, брови над безбарвними очима, красна лица, руки, каптур, все було біле. Богато люда не могло знести його виду.

В присутности всіх гостей почав говорити; він був сьмільний і гадав, що його слова будуть мати більший успіх, коли їх буде чути більше людей: — „Кажуть, що задуля є найгірша зі всіх птиць, бо висідає свої моголу у чужій гнізді, але тут між нами сидить один чоловік, який не дбає за свою хату і гніздіство, але шукає втіхи коло чужої жінки. Того чоловіка уважаю найгіршим зі всіх мужів!“ — Ун встала з місця. — „Се вілносить ся до мене і до тебе, Берг. Ще ніколи мене ніхто так не обидив, але на жаль нема тут мого батька при столі“. — Хотіла відійти, але Берг скочив за нею. — „Лиши ся тут“, — крикнула. Не хочу тебе більше видіти. — Він здохнув її в снігах і запитав, що має зробити, щоб она лишила ся. З горючими очима відповіла, що він сам повинен се найліпше знати. Тоді Берг вернув ся до середини і убив монаха.

Берг і Торд сиділи, думаючи про одно і те саме; по хвилі промовив Берг. — „Коліб-ти був видів тоді Ун, як білий монах впаз неживий! Моя жінка заклала до себе дітий і проклинала Ун. Вони мусів звернути лица до неї, щоб могли на віки затишити собі ту, що зробила їх батька убійником. Але Ун стояла спокійно і була така красна, що мушчини задрожали. Подякувала мені за мій вчинок і просила мене, щоб я утікв сейчас в ліси. Напомянула мене, щоб

я не став розбійником, та щоб я ніколи більше не копив за ніж, хіба знов у такій справедливій справі, як тепер“.

— Твій вчинок підвів її, сказав на се Торд.

Тут наткнув ся Берг знов на щось таке, що його вже давнійше у сїм хлопці дивувало. Торд був мовби поганин, гірше як поганин, бо він ніколи не осуджував сего, що було несправедливе. Він не знав жадної одвічальности. Се, що мусіло ся стати, стало ся. Бога, Христа і Сьвятих знав він, але лиш з іменем, як знає ся богів чужих країв. Дуки скерів були його богами. В духів померших навчила його віроти мати чарівниця.

Берг прийняв ся за роботу, яка була так само дурна, якби хтось сукав мотуз на свою власну шию. Очам сего несвідомого показав він великого Бога, Пана справедливости, местника злих діл, який скидає винних у вічну безодню. Учив його любити Христа, егін матр і сьвятих мужів і жінок, які лежать перед престолом божим з піднесеними руками, щоб відвернути гнів великого местника від громади грішників. Вчив його всеього, що люди роблять, щоб переблагати гнів Бога. Вказував йому громади путників, вандруючі до сьвятих місць, покутників, що бичують себе, монахів, що втікають від утіх сьвіта. Підчас його бесіди ставав хлопець палий і блідий, очі розширювали ся, мовби бачили страшні явища. Великан Берг хотів перестати, але струл гадок рвала його наперед і він говорив дальше. Ніч опустела ся на них, чорна лісова ніч, яку перебивав крик пугачів. Бог був так близько них, що они бачили, як зьїзди блідий перед його престолом, як ангели метителі спускали ся на верхи ліса. А там, під ними, палахкотіли полоніні нежля аж в гору до поверхні землі, і жадним аязком лизали се дрожаще прибіжище людської нужди.

Надійшла оснь і загула сильна буря.

Торд вийшов сам в ліс, щоб подивити ся за сльїцями і самотрасками. Великан Берг сидів в дома і направляв одежу. Дорога Торда вела на ліснєте уз

даня о год. 3. повторили ся ранні сцени, — розпочала ся на ново обатручкня. О 6. год. пополудни перервано знов засідане на дві години, в цілі перепривадження мирових пересправи поміж партиями. Пересправи тривали до 1/2 10 г. вечером але знов розбили ся. При поновнім отвореню засідання краєвий маршалок заявив, що було би зовсім безуспішним вести далше нарада, для того, що пересправи між партиями не допровадили до пожаданого кінця. Для того замикає засідане, а сам нарід видаєть суд про сю подію. Ліберальні Словінці урядили перед палатою і на галеріях довго тривали демонстрації.

Цар Микола II. в роли миротворця по раз гругий! В добі, коли ціла земля російська сплила кровию мучеників за волю, коли морди стали щоденним безкарним заняттям поспішак поприбираних в чиновничі форми, іде з Петербургу проект скликати в Газі другу мирову конференцію! Теперішня Росія, де панує такий безприкладний „мир“, надає ся очевидно за жерело і примір — всесвітнього мира... Російський посол у Вашингтоні предложив, уже амер. державному секретареві предложене свого правительства що до другої мирової конференції, із обряд якої має ся вже заздальгид виключити всякі політичні питання. Вона має заняті ся передовсім поправленем постанов про податкову міжнародних спорів, о скільки вони вхолили під розбір роземного суду. Проектований поправки відносять ся головню до засобів веденя війни на суші і на морю, до виповідування війни та більш рішучо з'ясовують права держав нейтральних. Про вигляди сеї нової мирової комедії годі тепер що небудь говорити. Тільки треба згадати одно, — що цар Микола II. має не надто щасливу руку до мира, бо зараз після першої мирової конференції в Газі вибухла війна з Японією, яка російській бюрократії придбала вінок незабутньої компромітації.

Дещо із судової статистики.

(Причинок до статистики Буковини).

(Дальше).

3. Курателъ в Чернівцях (містѣ)

поклав мійський оікуменічний суд в рр. 1903—5 — 126 особам. В сѣм числі находимо:

- 10 курателъ для пропавших
- 13 „ „ марнотравників
- 103 „ „ умово хорих

Умово слабости лучають ся у мушци густѣйше, ніж у женщини, бо на 43.304 присутних (в р. 1900) в Чернівцях мушци припадає 64 умово хорих т. е. 1.86%, а на 33.318 жінок лише 39 умово хорих т. е. 1.17%.

З Жидів находимо менший процент недужих, ніж у прочого населеня: на 21.587 Жидів припадає 28 случайв т. е. 1.15%, на 46.135 иньчих 75 случайв т. е. 1.64%. В Чернівцях не справджуєть ся про те теория, неначеб жидівська раса показувала більшу диспозицію до умових слабостей, ніж прочі.

Між умово недужими Жидами бачимо 17 мушци і 11 жінок, між прочими 46 мушци і 28 жінок, — отже менше-більше однакове відношене.

Після стану недужих находимо:

гіре. Там була широка стежка. Кожний подув вітру, що вдирав ся між дерева, кидав на дорогу ізісохде листе, в скорім вітрі. Тордові здавало ся, мов би хтось за ним ішов. Оглядав ся часто і ставав часами, щоби наслухувати, але переконував ся, що се лиш листе тай вітер і йшов далше. Як зачинав на ново йти, чув знов, як щось гуляло по шовково-м'яккім підніжжю горба. Малі діточі віжки дріботіли, дрізди і серни грали ся за ним. Скоро лиш обернув ся не було нічого, зовсім з зовсім нічого. Затискав кулаки до шумлячого листя і йшов далше.

Але листе не втихало, лише прибирало инші звуки. Велика змня виповзла. З єї рота висів ідовитий язик, а блискуче тіло світило на погорченім листю. Побіч змій пересував ся великий, худий вовк, який ладив ся скочити єму на карк і вгризти ся в него зубами, а змня тимчасом, вючи ся докола його ніг, хотіла вколоти його в питу. Від часу до часу ставали обое тихо, якби хотіли непомітно зблизити ся до него, але зараз потім зраджували ся знов сиченем і віддиком, а часами навіть вдарили дзвінко зуби вовка о камінь. Мимохіть ішов Торд щораз скорше, але зв'ярі спішили за ним. Коли єму здавало ся, що вони лиш два кроки від него віддалені і ладять ся скоку, обернув ся. Але не було нічого, і він знов ішов наперед.

Сів на камінь, щоби спочити, а під його ноги ми грало ся листе, мов би хотіло його розвеселити. Тут було всяке листе лісове: мале ясно-жовте листе берези, червоно-пестре черемхи, сухе буро-чорне в'язня, липке, ясно-червоне осики і жовто-зелене вербове. Змінені і поскручовані, р'ябі і порозривані, не були цілком подібні до магоньких, ясно-зелених пуляшків, з яких перед кількома місяцями розвивали ся.

— Грішник, сказав він, грішник; нічо не е чисте перед Богом. Подумя його гніву вже досягає вас.

Коли пустив ся в дальшу вандрівку, то чув, як ліс у його стіп ворухить ся бурєю, мов феюлюче море. Але близько стежки не було найменшого руху.

Та він чув се, чого не видів. Ліс був повний голосів.

Якби шепіт і жалібний сьів, як тверді грозьби

- 27 властителей реальности
- 11 урядників і сьвященників
- 8 ремісників
- 5 слуг і зарібників
- 1 купець
- 51 без занятя

103 разом.

Що до віку умово недужих не находимо в реєстрах відповіди. Знаємо тільки, що поставлені під курателю мушци (63 случ.) полишили в 15 случаях малолітні діти. — Про відношення в поодиноких роках найдемо відповідь в слідуячій таблиці:

разом	1905	1904	1903	рік		
126	34	59	33	всѣх курателъ	Курателъ	Курателъ
10	1	4	5	пропавших		
13	5	4	4	мірнотравників		
103	28	51	24	умово хорих	якого пола	якого пола
63	15	33	15	мушци		
39	13	18	8	жінок		
15	2	6	7	малолітні діти живили ся в случаях	міра	міра
28	6	15	7	Жидів		
75	22	36	17	прочих		
27	7	11	9	властителей реальности	заните	заните
11	4	4	3	урядників і сьвященників		
8	—	6	2	ремісників		
5	—	2	3	слуг і зарібн.		
1	1	—	—	купців		
51	16	28	7	без занятя		

(Конецъ буде).

Розвід у Японців.

Мимо того, що Японці є найінтелігентнішим і найкультуришним народом на сході, стоять вони в відношенях до жінок мало що вище як ті народи,

котрі добачають у жіночій істоті низшого розряду. Японець бере собі жінку, котру йому шукають його родичі. Любов між молодим хлопцем і дівчиною перед вінчанем є у них зовсім не знана. Молода жінка йде за муж, не слухаючи голосу серця, але з почуття обовязку і послухенства зглядом своїх родичів. Так переходить вона до дому родичів молодого. Молода пара живе між ріднею і з ріднею молодого. Відношення молодої до її власної рідні сходять на другий план. Зате своїм свекрам мусить вона віддавати незвичайну пошану і оказувати їм любов і приязнь також для иньших кривників свого мужа. Родя її у родичів є підрядного характеру. Закон про розвід існує в Японії від 40 літ. До того часу не було ані розводного закону ані суду спеціального для таких справ. Розводу декожувано на підставі звичаєвого права, отже на підставі обосторонньої згоди між подружжям, або на підставі односторонньої волі мужа. Розвід був для жінки на підставі права звичаєвого завжди ганьблячим, бо „сѣм причин розводу“ відносили ся виключно до причин зі сторони жінки. Розведену жінку уважали завжди, за звичену і неморальну істоту, хоч би вона відтак вишла поновно замуж і богато і за чоловіка великих почитей. „Сѣм причин розводу“ в кодексі звичаєвого права, котрий ще до недавня мав обовязуючу силу є: 1. Ненослук супроти свекра або свекрухи. 2. Бездітність; жінка має обовязок лишити чоловікові наслідників. 3. В подружжє повинні вступати лиш непорочні дівчата. Мужови прислугоє право прогнати жінку, котра вже перед тим мала з ким иньшим зносини. 4. Причиною розводу є заздрість жінки. 5. Прици, або иньші виклади. 6. Сварливість і незгідливість жінки. 7. Жінка, котра допустила ся злодійства, заслугоє на то, щоб з нею розвести ся.

Тепер від коли Японія має писаний цивільний закон, подружжє право представляє ся трохи инакше. І так добровільний розвід може наступити: I. За обосторонню згодою подругів. II. Судовий розвід, так для жінки, як і для мужа може наступити в слідуячих случаях. 1. Коли одна із сторін вступить в подружжє з иньшою особою. 2. В разі віроломства жінки. 3. В разі засудження мужа за неморальне поведжене. 4. Засуджене одной сторони з причини кримінального злочину. 5. Коли одна сторона опустить другу без слушної причини. 6. Коли одну партію образять кривні другої партії. 7. Коли кривного одной партії уразить друга партія. 8. Коли одна сторона пропадає, і не дає про себе знати 3 роки, так що не знати, чи вона живе чи ні.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. цвітня 1906.

Ромунізатори зробились смірні „яки овця“ і на всі лади доказують, що Русинам великий гаразд у буков. диєцезії. Що там ладу не заведено до краю, то тому винні — *risum teneatis* — Русини, які робили вічні жалоби, ну а консистория мусіла їх розсліджувати і не мала часу заводити ладу. А чомже та консистория давала вічно причини до жалоб? „*Bukow. Lloyd*“ атакує й консисторських совітників Русинів, що

мені дорогого, був я німий. Не жадай від мене, щоби я з ним говорив, не жадай, щоби море повставало проти гори!

Він замовк, а разом замовк і глибокий голос, що був для него голосом Бога.

Нагло настала тиша, а сонце засьвітло осцпляючо. Почув, якби плескіт весла, і тихий шум тростяних листків. Сі лагідні тони відновили в його душі образ Ун. — Вигнанець не може нічого собі придбати, ані жадної власности, ані жінки, ані поважана між людьми. — Колиб зрадив Берга, то стояв би знов під охороною закона. — Але Ун мусить любити Берга за те, що він для неї зробив. З сего усього не було ніякого виходу.

Коли буря на ново загуділа, почув знов за собою кроки, а часами ледви-чутний віддик. Тепер не потребував вже оглядати ся, бо знав, що за ним іде білий монах. Він ішов з бенкету в домі Великана Берга, оприксаний ішов, з широким раном від удару сокири на чолі. І шепотів: „Видай його, зрадь його, ратуй його душу. Віддай тіло його на костир, щоби душа не зістала спасена. Видай його на довгі муки тортур, щоб душа мала час до покаяння“.

Торд біг. Всі ті страховища, які не були в собі нічим, ставались для него небезпечними, граючись безнастанно в його душі. Хотів втічи відсе. Коли зачинав бігти, грозив йому знов глибокий, страшний голос, що був голосом Бога.

Сам Бог переслідував його страхом, щоби видав убійцю. Злочин Великана Берга видав ся йому огиднішим, як колинебудь давнійше. Замордовано безоружного чоловіка, слугу божого пробито блискучою сталею! Се зухвальство проти пана сьвітів! І убійця важить ся жити! Він втінає ся блеском сонця і плодами землі, немов би правива Всемогучого була за коротка, щоби його досягнути.

Він став, затиснув настуки, погрозив комусь. Відтак мов божевільний пустив ся бігти з ліса, сего царства страхів, у долину.

(Конецъ буде).

вони спинювали своїм партійним становищем постановами консисторій. Невже такі, що мали бути хосенні для Русинів. Та шизмат етика грошодунів буде те, що вони сфальшували свідомо текст відповідей цісаря, пропускаючи з неї заповіді прихильного розслідування жалоб. Чи справді орган п. Оячуда вважає своїх читачів такими обмеженими, щоб повірили в його казочки, а особливо, щоб не могли прочитати автентичної відповіді цісаря?

Підпадок з міністром Біловом. Підчас промови поє. Вебля в парламенті в Гедвар дістав державний канцлер Білов удар серця. Стан Білова є дуже поганий.

Вистава в Букарешті. Праці коло приготування ювілейної вистави в Букарешті є тепер в самих розгари і дають вже тепер понити про величавий вигляд, який буде мати вистава, що й так буде містити ся на гарно положеній площі. Богато етальових і величавих будівель є вже готових, а богато на унічеченю. Також і буковинський відділ буде представляти багато гідного авиджування. До буковинського комітету згодошуют ся тепер що раз частіше охотники із своїми виробами на букарештеньську виставу і повинні згодошувати ся ще живіше тим більше, що буковинський виставовий комітет уділює дуже радо згодошующим ся знаменитим із власних фондів. З признаннем треба зазначити, що також до виставового фонду вливають обильні датки. До сего часу вилунали: Від п. к. міністерства різництва з рент православного релігійного фонду 20.000 кор.; з фонду краєвого 20.000 кор.; з буковинського „Товариства для торговлі деревом Леві, Лангенган, Ангавх і Мілах 3.000 кор.; від власителя трачки Якоба Гехта 2000 кор.; з Ради міської Чернівців 2000 кор.; від Буковинського краєвого банку тимчасово 500 кор.; від управи льокальних залізниць на Буковині 4000 кор.; від акційного товариства броварів 400 кор.; від власителя великої пошлості Марка Фішера 3000 кор. В кожнім разі ті фонди не вистарчають, щоб уділити заможу кождому, що її потребує. Для того комітет має надію, що ще з многих сторін насипуть значні датки до фонду. З той причини, що час до згодошування уділу в колективній виставі з Буковини минає з днем 10. цвітня, треба, щоб ті, хто досі ще не згодошув ся, зробити се як найскорше в буковинському комітеті. Центральний комітет для австрійського відділу на букарештеньській виставі в Відні, кооптовав до себе із буковинського краєвого комітету гофрата Ульмана, президента банку др. Лупа і старосту Якова де Міулаї.

Нова катастрофа в копальнях. На японьскім острові Такашіма, що лежить недалеко Нагасакі, наступила в копальнях експлозія газів в хвили, коли під землею находило ся 300 робітників. З півнів бухнув дим і полум'я і унеможливили ратунок акцію. О скільки сгверджено згинуло 250 робітників. Копальня є власністю держави але винаймлена приватним підприємцям. Причина катастрофи ще не знана.

Напад. Дня 25. марта с. р. напали на учителя Михайла Ліка з Босанчі на повітовій дорозі, ведучий з Босанчі до Сучави, Лазар Антонесі, Дорофтей Калдадер, Костан Петреску і Еюрем Заліський, мешканці Босанчі і забрали йому 10 кор. готівки і ключі. Двох перших арештувала жандармерія, два другі утікли. Жандармерія бачно слідить за заочинцями.

Убийство. Дня 26. марта с. р. найдено в чистім полі коло Липовенів трупа Михайла Валина, мешканця Липовенів. Комісія судової сконстатувала, що смерть наступила в наслідок застрєлення. Підозрілих о замордоване мешканців Липовенів, Меркуна Куприяна і Саву Артерона арештовано і відставлено до суду в Сучаві.

Виборчий гумор в Росії. При виборах з робітничої куриї в Петербурзі брало участь так мало робітників, що можна сказати, що робітники зовсім не брали участі в виборах. По більшій часті не показували ся вони до виборчого лозкалю, хіба по те, щоб вилити за свого повіреного — фабричний коман. Се диятого, що сему виборному ні жандармські шаблі ні козаків нагайка не можуть нічого вдіяти. В фабриці Наймана постановили робітники по довній дискусії вибрати до „Державної Думи“ фабричного пса Вриська. Коли їх запитали, дячого вибрати як раз пса, відповіли, що се „зі згляду на російські фінанси...“ Оі несподівано, що правсе, коли нашому депутатованому будуть платити місто 10 рублів денно, лиш 15 коп. В нескій фабриці виставили робітники в виборчій льокалі страхонуду з підписом „Наш кандидат до Державної Думи“. Се аж надто ясно доказує, яку вільність виборів мають робітники, а ще краще, яку гарантію недоторканости будучі посли до Думи.

Вислід виборів до „Государственной Думи“. Звістки про вислід виборів до „Государственной Думи“ вказують рішучу побіду конституційно демократичної партії. І так до 19. марта після донесення Р. Ведом. конституційні демократи вибрали 304 виборців. Після донесення „Путі“ 359 виб. Після констит. демокр. партії найбільше виборців вибрав Союз 17. жовтня, бо около 130. Консерватисти вибрали около 116 виборців. Зате мало вишло кандидатів крайних партій, бо після донесення одної часонки вибрано лиш 2 соц. демокр. після донесення другої 15. Найгірше представляє ся вислід виборів для конст. демокр. партії в самім Петербурзі; рождественнім участку дістали конст. дем. 3078 голосів. Союз 17. жовтня 2000 голосів, а союз руського народа — 509 голосів. Яко загальне мірило заінтересованія суспільности ви-

борами можуть служити слідуєчі числа: до виборів явило ся в Петербурзі пересічно 40, 51, 53 54 а найбільше 58 проц. всіх управисних до голосованя — „Молва“ доносить, що Вітте з причини вислідів виборів понав в крайнє розднервонане. „Наша Жизнь“ пише, що у висних кругах уважають побіду конст. дем. партії дуже корисною, через те що вона збудить серед суспільности довіру до Думи. Тутже вгадаємо, що між конституційно-демократичними виборцями є багато Українців.

Уратоване робітника Бертон. Уратоване робітника Бертон мало такий перебіг: Рано о годині 8-мії, працював ратунковий відділ робітників у габіні 330 метрів. Один з робітників почув нагло удар в плечі і почув слова „я уратований“. Сей уратований був Бертон. Його твар була чорна від усталого пиду. Його витягнуто на верха і окрито кодрами, щоб охоронити перед світлом. Відтак відставлено його до шпиталю. Бертон оповідав, що він не дуже терпів від гелоду, бо в кашнях трупів, на котрі натрапив на коритарах, знаходив досить поживи. Є перекоаний, що під землею перебував 8 днів. Коли отратив надію на вратоване, хотів вже наложити на себе руку, але постанувив що шукати ратунку. По скаржливій записує і не знає, як довго спав. Коли пробудив ся не знайшов коло себе нікого. Відтак блукав по коритарях, аж поки щасливо не натрапив на ратунок.

Із ц. к. університету. Цісар іменував надзвичайного проф. інсбрунського університету др. Михайла Родаковича звичайним професором математичної фізики на черновецьким університеті.

Розв'язане „Кружка укр. дівчат“ в Чернівцях. Дня 1. цвітня відбувся надзвичайний загальний збор „Кружка українських дівчат“ в Чернівцях при членській участі членів. На денний порядок поставлено розв'язане вище згаданого товариства. Причиною сего рішучого кроку було те, що на Буковині засновано загальне жіноче товариство „Жіноча Громада“. По живій дискусії на сю тему за і проти розв'язання „Кружка“ залиши ся більшість за розв'язанем сего товариства і за злукою його із жіночим товариством. Далі шово ухвалено загального збору було передане жіночому товариству готівки в сумі 122 К. 70 с., але лиш під тим умовом, коли одна третина наділаних „Жіночого товариства“ буде складати ся із бувших членів „Кружка“, а бібліотека в числі понад 200 томів переходить для публічної бібліотеки товариства укр. студ. „Січ“. Товариство наше закінчило сям способом четвертий і останній рік свого існування. За короткий час свого життя розвинуло оно живу діяльність а то: урядило кілька відділів, кілька разів в червні, як також людовий концерт в Мамайніях а в кінці про його номіни засновано ся товариство „Жіноча Громада“, котре згуртує весь загаль руський жіноцтва на Буковині. Останній загальний збори висказують на тім місці напру подяку всім тим ідеальним одиницям, котрі підпомагали наше товариство, а особливо виділеним, що докладав всіх своїх сил коло так гарного діла. Разом із останнім загальним збором не закінчила ся наша діяльність. Ми будемо продовжати далі зачаті діла лиш під новою фірмою. Тож з свіжими силами ступаймо сміло вперед. — *Присутня.*

Пригадуємо, що квартальний концерт учеників Музичної школи ім. Миколи Лисенка відбуде ся в суботу дня 7. цвітня в „Народнім Домі“ о год. 5-ій вечером. Вступ вільний, але за оказанем білету.

Із „Бук. Бояна“. Задля Великодних свят відбудуть ся проби Бояна в понеділок дня 9. і середу 11. с. м. о год. 7-ій, а потім аж по святах в четвер 19. с. м. З огляду на те, що приготуємо ся до загального добродійного представлення, яке відбуде ся під протекторатом маршалакової бароні Васькової, то є рішучо konieczно, щоби члени Б. Бояна, які беруть участь в сій представленню, явили ся на всіх пробах точно і в комплекті. — *Виділ.*

Із черновецького окружного відділу тов. „Взаїмна поміч гал. і бук. учителів“. Дня 1. цвітня с. р. відбуло ся засідане відділу окружного Відд. товариства „Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“ в Народнім Домі в Чернівцях. Крім виділених було на засіданню кілька осіб з поза відділу позаяк був виголошений інтересний відчит. Обговорено справу проектованого календаря на р. 1907, який задумує видати Дирекція „Взаїмної помочи“. З огляду на се, що у нас і в Галичині учительський календар є конечно потрібний, рішено звернутись до Дирекції з прохенням, щоби вона тою справою занялась як найборше. — При Товаристві у Львові засновано щадливо-пожичковий відділ; 1 пай виносить 10 К., крім 2 К. вписового. Рішено приступити до того відділу; вже кілька осіб згодошилось, що приступають до него як члени. — Подасть ся також до відомо, (не лиш учительству, але й людям з поза кругів учительства, що через нове наше товариство „Взаїмна поміч гал. і бук. учителів і учительок“ можна обезпечуватись на жите в великим товаристві обезпечень „Beamteneigen“. Успіая обезпечень є для кожного незвичайно приступні і корисні проте радимо Бюов. Товаришам і Товаришкам, як і в сій нашій рускій Громаді, щоби обезпечувались в згаданому товаристві але через „Взаїмну поміч“. Близших інформаций уділяє каспер нашого окружного Відд. т. Леся Киселиця (уч. в Чагрі, п. п. Молоді). Просить ся о марку, або переписний листок на відповідь. *Ат. Руснак, голова, О. Жураківська, писарка.*

Виназ жертв на викуп дому Юр. Федьковича. За листонад 1905: 3 переносу 29 К. 50 с., ви. п. Осип Брандль, М. Дашкович, А. Мандрик, Оля Роговська, Теофіл Роговський, Некраш і Матильда Брандль по 1 К., Фед. Лозинський 50 с., Ахаль Снічак 2 кор., Іван Ворве 5 кор. і др. Волод. Филипович 5 кор.; з тарока передав п. Теоф. Роговський 4 кор. 86 с.; разом 53 кор. 86 с. За грудень 1905: 3 переносу 53 кор. 86 с., ви. п. М. Дашкевич, Антін Мандрик, Федір Гнатюк, Оля Роговська, Теофіл Роговський і Теофіл Гіндій по 1 кор., над'учитель Володимир Григорович 50 с., Евфрозина Жуковська 4 кор. і товар. Кружок Укр. дівчат 25 кор., разом 89 кор. 36 с. За січень 1906: 3 переносу 89 кор. 36 с., ви. п. М. Дашкевич, Антін Мандрик, Теофіл Роговський, Оля Роговська і Артур Мандшайн по 1 кор., ви. добродій Ігнат В. Львович 3 рублів; разом 101 кор. 86 с. За лютий 1906: 3 переносу 101 кор. 86 с., М. Дашкевич, Теофіл Роговський, Оля Роговська і А. Мандрик по 1 кор. і ви. п. Сильвестер Н. Василевський 3 рубл — 75 кор.; разом 113 кор. 36 с. *М. Дашкевич каспер.*

Просимо руску суспільність надумати ся серйознійше над сєю справою, бо коли за пів року вилунало 100 кор., то на 20.000 кор. при таких темпі складання жертв треба би ждати за довго! Невже для сего кобзаря не стало у нас тільки пієтизму, щоб довершити загинуло його дому на народні цілі? Всакі послідки просимо слати на руки М. Дашкевич над'учитель в Киселицях, пошта Путилів.

Концерт скрипача Ярослава Коцяна відбуде ся ввечері о год. пів до 8-ої в сали чернов. „Музичного Товариства“ при співуділлі няїєтки Маргарети Волява.

Із штуки і літератури.

Концерт питомців черн. учит. семинаря. Вчора дня 25 с. м. відбув ся західом питомців учительської семинарії концерт в пам'ять недавно помершого учителя уч. семинарії Антоана Кужелі в сали Музичного товариства. Незвичайний був вид естради. Двигим, почвірним луном займив еї кружок гарних, молоденьких дівчат в ясных сукнях, за ними до самого краю естради стояли питомці битком. Хор цілий складав ся менше більше з 150 людей. Зараз при першій хорі чути було, що маємо перед собою молодий і звучний матеріал. Особливо гарні голоси чути було в сопрані і басі, альта може не зовсім вдоволь слухачів а тенор...? Се вже наша знана буковинська біда — сей голос оставав поза другими голосами. Загалом однак був се матеріал, з якого можна було зробити щось гарного. І дійсно всі точки, згалом взявши, випали вповні удачно, номинувши за коротке уриване тону в тенорі в першій пісні імаду дисонацію цілого хору при великій ораторії „König Goldner“ а особливо в самім останнім хорі, де на нещасте фортеція з можливим forte вивав в акорд хору, який співав така о цілий півтон вище, можуть аранжери, диригенти (проф. Коллер і Горнер) і члени хорів бути горді на той концерт. Що до поодиноких точок то піднесемо першу пісню „Musicesen“ „Fruchtbarkeit Biscovina“, яка відзначала ся свіжостію і елеганцією, та німецьку ораторію „König Goldner“, яка складала ся з хорів, декламацій, солів і дуєту. В ній піднесемо передовсім декламації, які були всі віддані з як найкращою модуляцією голосів, виразистою вимовою, гестикацією і повним розумінням гадок, а що так все вдично винало, сезаслуга п. Ріхтера. Пальму першинства належить віддати панні Тирон а потім паннам Стефановичівній, Носок, і Березовській. Крім декламацій були ще два соля сопранові п-ни Ватвицької і Наколішній як також соля спів пна Кучинського і дуєт з панною (Вить або виконали) після програми. Солисти розпоряджались гарними голосами і віддали свої партії вповні поправно. Хори були всі гарні, особливо подобав ся хор огородинків, лиш подекуди через форсоване підходили співачки в гору, через що попадали в конфлікт з фортеціоном. З українських композицій було дві а то „Сила руської пісні“ і „В пам'ять руським Кобзарям“ обі Воробкевича. Тут замітимо, що були они дуже млаві і невідповідно вибрані. Що до Воробкевича, то музика його майже вся німецька, з підписаном текстом українським або і румунським. Колисе, коли Буковина була дошками відгороджена від світа, композицій Воробкевича мали велике, тепер лиш історичне значінє і они причинили ся дуже багато до відродження нашої нації на Буковині. Тепер його композиції цілком не пригоди до репрезентованія української пісні. І дивно нам, що не введемо якої композиції Лисенка, Вербицького, Колесі, Сиченського, Нізаківського, Матюка, Вахнянина чи якого другого нашого композитора. Згадаємо лишє чудову баркародю Лисенка, „Павле човен води повне“ мішаний хор, яка була-би зробила пориваюче вражінє, дала би зразок правдивої української пісні, бо є се композиція Лисенка народної пісні тогож імені, а при тім не довга і не трудна — а сю баркародю співав уже раз хор питомців тогж семинарії перед трома роками і він вивав чудово. Розумієть ся, що з того боку не можна робити закиди аранжерам концерту, бо ті пісні вчили ся питомці з давня, вчив їх покійний проф. Кужеля — в его пам'ять був концерт. Сподіаємо, що на другий раз не будемо з того боку робити докорів аранжерам. Добре-би було, щоби тих нагод було як найбільше, бо такого великого хору і тільки гарних голосів нема на цілій Буковині, а зібрани в нм голоси всіх народів, що заселяють нашу вушну вітчину в гармонійній сїмі, хоч на тім однім нози є згідні і однотунні. *М. Л.*

Ціна оголошень за одворазове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму міста не цілих маляго тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відіовідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Надежностий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Не читати

лиш, але треба спробувати здавна вже законсервоване 38 7—40

Леліове молочне мило

Бергмана і Спілки в Дрезні і Тетшині над Ельбою

(марка охоронна 2 гірники). Мило се хоронить від соняшних випреків, робить кожу білою як також надає свіжий вигляд.

Штуку по 80 сотиків, можна получити у слідуючих фірм:

Шмід і Фонтін, Чернівці
Йосиф і Міллер, Чернівці
Шмід Пест, Дорна-Ватра
М. П. А. Штернберг, Дорна-Ватра
С. Раухвергер, Дорна-Ватра
Альберт Мор, Дорна-Ватра
Н. Скоморохові, Гурагомора
Саламон Берд, Гурагомора
Саламон Дім, Гурагомора
Ант. Зігберт Гайер, Радішів
Докт. С. Е. Найтінгаль, Радішів
Гал. Е. Ф. Штернер, Радішів
Гал. М. Фіштернер, Радішів
Симон Барбер, Радішів
Александр Браунберг, Радішів
Ант. П. Міллер, Кімпольонг
Шмід і Фонтін, Кімпольонг
С. Лайтер Шпун, Садагура
Берд Зімайх ідоп., Садагура
Докт. Н. Фіберт, Сторожинець
Докт. Йосиф Крау, Сторожинець
Хайм Менчер, Сторожинець
Берд Менчер, Сторожинець
Гарад Штернберг, Сторожинець
А. Аппенгау, Вама
Ант. Е. Візнер, Ванжівці
Ант. І. Фабіан, Вишніца
С. Бріє, Заліщики.

В. K. K. A. L. S. B. E. R. G. N. a. m. b. u. r. g. F. e. r. d. i. n. a. n. d. s. t. r. 15.

Перша заповідь!

Шануйте ся

і тримайте в хаті запашну есенцію розстину Elsa-Fluid з маркою

„Elsa-Fluid“.

ака при закатарвах, ревматичних болях, рванях естетів, кожных, корчах, болях рук, ніг, голови, зубів, крижів, вертнів, мускулів, і пострілі (Hexenschuss), запхненні інфекцій, мігрені, першо ділає, умага ослабляє, змучене, запальне, біле серце, пухоту, недуго очей, грудий, гостель і загальні горачковий етан тих недуго.

12 малих флашок або 6 великих подвійних коштує 5 К. франко 24 малих або 12 подвійних 8 К. 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К. Дістати можна у відіовідає E. V. F. E. L. S. A. - F. L. U. I. D. в СТУБІЦІ, Elsaplatz (Кроація).

Поручаємо знаменитий перетворювач ередств пігулки ФЕЛДРА з маркою „Elsapillen“ 6 пудежок 4 К. Опи дуже добре флашот втерінних жоудкових, затвердінних і т. д. ПРАВДИВИЙ БАЛІСАМ продає ся лиш 2 тулани флашочок по 5 К. франко. I. 45 5-10 с. н.

Книжна подружжя

дра Ретана із 39 ілюстр. місто 3 К. тільки 1 К. 35 с. Ціна

ниж 1шт. книжок gratis.

R. OSCHMANN, Konstanz N. 422. 47 4—52

AUSTRO-AMERICANA.

Австрійське сполучене акційне корабельно-перевозове тов. в Триєсті.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Триєст-Нью-Йорк

Генеральна Агенция для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Гольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінцій приймає ся агентів.

16 (9—12) п.

На сьвята

Знамениті Товари корінні, овочі полудневі, натуральні Вина, румунські, австрійські і угорські, також всілякі лікери, коняки, краєві і заграничні.

поручає дуже дешево

СТЕФАН ГАЙНА Чернівці, Ринок ч.10.

Замовлення на провінцію висилає ся обратною поштою.

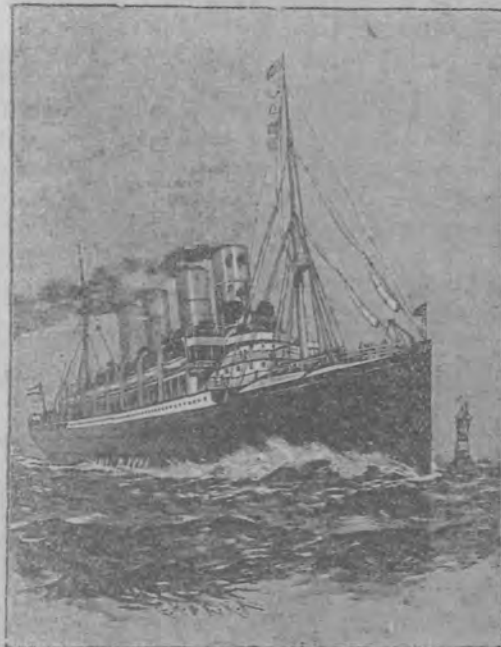
Канади або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинокі справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфарті до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Америки і Канади

найскорше перевозить через Роттердам славна на цілий сьвіт

Holland-Amerika

заступництво для Галичини у Львові, ул. Жовківська 69-18 (5—20)

НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СЬВІТІ,

всюди до набути.

Головний склад у

Шміда і Фонтіна

в Чернівцях. 92 (30—36)

Марка охоронна: котвиця

Liniment. Caps. Comp.

RAIN-EXPELLER

з антики Ріхтера в Празі.

Загально признаний знаменитий усмираючий лік на втиране по ціні 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жалати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з антики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки заосмотрені тм охоронним знаком яко правдиві. 84 (23—38)

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ у Празі, улица Елисавети число 5.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самоєстійна продаж канська обув Гаттавай фірми Soule & Надая панів, панів і дитяй із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевани

з фабрики Ф. А. Понера, в Хрудімі, американіngton в Бостоні Найбільший вибір обуви, Chevreaux, америк. Bokscaif, із сатианованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самоєстійна продаж капелюх у Відні, Josef Pichlers Söhne в Грацу, Giuseppe Fratello Alessandro в Іта-

люхів з п. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino LUY. Найновітні циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновітшої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, з шовку, піки, асєіру і п. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плекання волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Парасолі. Etout саз чорні до подорожи з гаранцією на сезон в різних модних красках найліпшій якості. Для дам шовкові, пішшовкові по дуже дешевих цінах.

Артикули до подорожи. Танки з замочками або без них, валізи пудежки на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолі коники на начине, нецесарія, коці і т. п. шкіряні товари.

Зброя і амуніція. Стрільби, револьвери бельгійські і французські фабрики, як також всякі артикули до пользования.

Мужескі камізельки. Найновітшої англійської моди в різних красках дуже дешево.

Конфєкция дїточих убрань як: камізельок для панів, панів, дїтй, дївчат, до того жакети і чепці.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відіовідає: Віктор Строч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор., 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частинних замовленнях відповідний рабат. Рекламацій неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової. В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Нові шкільні інспектори.

Міністерство освіти іменувало повітовими інспекторами шкільними на час від 1906 до кінця 1911 року: надучителя Іларія Стратичука на повіт Кіцманецький, надучителя Гриця Никоровича на повіт Вишнівецький і рускі школи повіту Радовецького, надучителя Николая Спинула на рускі школи Черновецького повіту, заміського, надучителя в Горішніх Станівцях Олександра Купчанка на повіт Заставнецький, а надучителя в Глибоці Михайла Ронгуша на повіт Вашківський і рускі школи повіту Сторожинецького.

Таким чином маємо вже п'ять інспекторів-Русинів, отже о двох більше, як було досі. Крім того винато рускі школи Черновецького, Радовецького і Сторожинецького повіту з під корми інспекторів-румунізаторів а повірено опіку над ними щирим Русинам, що починає ся безперечно до кращого розвитку руского шкільництва на Буковині. Інспектори пп. Стратичук, Никорович і Спинула звістні зі своєї знаменитої діяльності на сьм полі а нові інспектори пп. Купчанко і Ронгуш знає як визначні фахівці і щирі Русини, тому й вимагає їх іменований в певній надії, що стануть гідно поруч своїх старших товаришів до праці над піднесенням освіти рідного народу не тільки в школі але й поза нею.

На жаль в інших повітах рускі школи остають ще й далі під дозором чужих людей, але маємо надію, що дальшим заходами наших послів удасть ся небагатом довершити діло цілковитого освободження руского шкільництва від чужої мачошиної опіки. А за теперішній великий крок, який зроблено в еманципації руского шкільництва від чужих впливів, належить ся руским послам і шкільній управі щира подяка від руского народу.

Рівночасно іменовано пов. інспекторами шкільними: радника Осипа Вету на місто Чернівці, надуч. Івана Ходаловського на повіт Серетський, уч. Николая Тарасівича для волосних і руских шкіл в повіті Сучавським, надуч. Сидора Долинського для волосних шкіл в Гуморським і для руских шкіл в Кімполонзським повіті, надуч. Петра Пітея для волосних і німецьких шкіл в повіті Радовецьким, уч. Івана Нупу для вол. і нім. шкіл в повіті Сторожинецьким а надуч. Дмитра Телягу для волосних шкіл в повіті Кімполонзським. Для малярських шкіл став інспектором знов парох Іван Кубасик а для польських шкіл Гуморського повіту надуч. в Ка-

чиді Осип Грабовський. Ще наступить мабуть іменоване пов. інсп. для німецьких шкіл в повітах Сучавським, Гуморським і Кімполонзським, на котре то місце предложений І. Іосю надуч. Іван Бергані в Сучаві.

Зазначити-б ще, що всі іменовані наступили наперекір заходам румунізаторско-нацапської кліки, котрих кандидати провалили ся, як слід, помімо краку на вічу та в органі Кисановича і тов. та забігів Верненьського Месні.

Кінець угорської кризи.

Вчорашній угорський урядовий деньник оповістив цілу низку пам'ятних відручних писем короля. Перше зладжене до бар. Феєрваро, в яким незвичайно ласкавими словами дякує йому король за знамениті услуги, зроблені королю веденням дотеперішнього угорського кабінету й приготуванням до поладження критичного положення на Угорщині; дальші писма відносять ся до прочих членів уступаючого кабінету, у яких понаділювано їх гідностями тайних совітників згідно ордерам. Таке відзначення прийшло й міністрові судівництва Гегусові, якого лиш недавно іменовано, а який зложив свою присягу аж дня 6. с. м., коли вже справа порозуміння між короною а угорською коаліцією доходила до краю; він уряду свого навіть зовсім не обнимав. Поза сьм опублікувала урядова часопись відручне писмо королівське до д-ра Александра Векерльового, яким покликано його на президента міністрів і писма, назначаючи прочих членів кабінету а то: гр. Юлія Андрашого — міністром справ внутрішніх; Франца Комута — міністром торгівлі; гр. Альберта Апошівго — міністром просвіти і віросповідань; Гезу Польоніго — міністром сиревдливости; гр. Аалора Зічіго — міністром а latera а гр. Юлія Даранього — міністром різниства. Теку міністра скарбу задержить сам прем'єр і побіч проведу в кабінеті і на будуче, за те теки міністрів гонведів і Хорватії обняв лише провізорично, доки їх не обсадить ся дефінітивно. Міністром хорватским буде безперечно др. Посіповіч, а тека міністра гонведів принаде бригадиреви Гофманови або фельд-маршал-поручику Войні де Пальва.

Крім сего оголошено відручне писмо королівське до прем'єра Векерльового в справі розписання нових виборів до сойму угорського на час від 28. цвітня

до 9. мая а також спликання нового сойму на день 19. мая.

Бар. Феєрварі-го прийнято вже на візніт працальній, записано й нових міністрів, які вже й поїхали до Будапешту. Значить ся між короною а коаліцією наступив після чотирнадцятимісячної завзятої борби мир, так що самі найвизначніші провідники коаліції вступили в склад кабінету Векерльового, який належав до партії ліберальної, а вкінці стояв понад партіями, згоджуючись на те, щоб поладу військових справ передати аж новому соймови, який вибере ся на основі загального голосування. Кабінет д-ра Векерльового має бути перехідний, а обняв він управу правительства на основі отсих пунктиків: 1) Вилучене квестий військових, 2) Ухвалене бюджету і контингенту рекрутів за рр. 1905 і 1906, 3) Ухвалене військових кредитів, заготованих через спільні делегації, 4) абсолюторія для кабінетів Тіси і Феєрварого, 5) затверджене торговельних кредитів, 6) Непереслідуване нових урядників і їхне відшкодоване на случай відрави. 7) Вибір делегації і депутації ветою а вкінці 8) переведення виборчої реформи на основі загального голосування.

Оттак на Угорщині наступає нова доба сунопокою — инша річ — чи довгого. Із свого становища прем'єрського зійшов свий генерал Феєрварі із певним задоволенням, бо ненадійно із переходового міністра мусів вести серед найтяжчих часів цілий кабінет через цілий рік. Певно що за той час нарушено не раз конституційні свободи угорські, але народ очевидно не надто запалоував ся до провідників коаліції, коли не реагував на поведене правительства острійше, як се мало місце. Стало ся се просто тому, що те правительсто заповило покривдженним верствам народу угорського і не-мадирским народам загальне голосування, яке стало ся таким не милим батіжком для зрештованих граїв аж загнало їх до того, що таки увійшли до кабінету і стали найправительственнішою партією в свьті. У цілій Угорщині панує із такої несподіваної поладки справи велика радість. Із приводу сего мають повну радість радуватись і мешканці Передлїтаві. Коли постулат загального голосування став точкою, яку мусіла прийняти в угоді коаліція від короля угорського, то доля виборчої реформи в Австрії стає від разу так немилучою, як рішучо вимагають її мільони вназискуваних і привиджених, які дальше наруги зносити не думають.

4) Зельма Лягерлеф. Виняті з під права.

Переклала Теодора Безпалко.

(Кінець).

Як лиш Торд висказав своє жадане, злосило ся десять мужиків, щоб йти за ним. Порішено, що Торд сам має увійти в печеру, щоби не збудити у Берга підозріня. Йдучи, мав розсипувати за собою горох, щоби мужики могли знайти дорогу.

Коли Торд увійшов до печери, сидів вигнанець на каменній лавці і шив. Від погаслого огня падало скупе світло, а робота, як здавало ся, йшла зле. Серце хлопця наповнило ся милосердем Величавий Берг видав ся йому бідним і нещасливим. Мало ся йому відібрати одинокое, що він ще мав — жите. Торд зачав плакати.

— Що з тобою? — запитав Берг. Чи ти не хорий? А може тобі було лачно?

Перший раз розповів Торд свою тривогу.

— В аїс було страшно. Я бачив тіни і духи. Я видів білих монахів!

— До чорта, хлопче!

— Відсипівали мені службу божу через цілу дорогу, аж на широку гору. Я пустив ся бігти, але они, сьпіваючи, гонили за мною. Чи аїколи мене не понає ся мара? Що маю з ними почати? Я гадаю, що они моглиби відсипівувати службу божу комусь другому, що більше сего потребує.

— Чи ти здурів сьогодні, Торде?

Торд став розказувати, і майже не знав, яких снів уживав. Звичайна його боязкість зникла. Струї снів пливли з його уст без перешкоди.

— Они всі, ті монахи, білі і блді як мерці. Всі мають кров на наблудках. Понатагали їх на чоло, але рана таки сьвітить ся через них велика, червона, широко пробита рана від удару сокири.

— Велика, червона, широка рана від удару сокири?

— Чи се я пробив єї? Чому я мушу єї видіти?

— Се пан Біг знає, Торде, — сказав Великан Берг, блдий і з страшною повагою — Бог знає, що се має значити, що ти видів рану від удару сокири. Я вбив монаха ножом.

Торд стояв перед Бергом, заломлюючи руки. — Вони жадають жадають тебе від мене. Хотять мене примусити, щоби я тебе зрадив.

— Хто, монахи?

— Певно, монахи. Вони показували мені привиди, показували мені єї, Ун! Показували мені блискуче, сонцем полискуюче море. Показували мені рібацку оселю, де гуляють і веселять ся. Я замикаю очі, та проте бачу. Липіть мене в спокою, говорю. Мій приятель є убійником, але він не є злий. Пустіть мене а я хочу його намовити до покаяння і покути. Він мусить признати ся до своїх гріхів і піти на прощу до гробу Христового. Ми разом помандруємо на єї сьвяті місця, що здимають гріхи з того, хто до них прилягаєть ся.

— Що відповіли на се монахи? — допитував ся Берг. — Вони не хотіли бачити мене спасеним? Хотіли мене мати на кострі і тортурах?

— Маю зрадити найліпшого свого приятеля, интав я їх, — говорив Торд дальше. — Він для мене усім на сьвітї. Він освободив мене від медведя, який поклав вже був лапу на мое горло. Ми разом мерзали і разом зносили всяку біду. Він прикрив мене своїм власним кожухом, як я був недужий. Я подавав йому дерева і воду, чував над його сном, глумив ся над його ворогами. Чому маєте мене за такого, що зраджує свого друга? Мій приятель піде невдовзі добровільно до сьвященника і висповідает ся, а потім разом помандрує до краю спасення.

— Берг слухав поважно, і глядів допитливо в лице Торда. — Ти повинен сам пійти до сьвященника і сказати йому правду, — відповів. — Мусиш знов піти між людей.

— Чи се допоможе мені, як піду самий? Через твої гріхи переслідують мене мерці і духи. Чи не бачиш, як мені перед тобою страшно? Ти підніє руку проти самого Бога; нема злочину більшого

від твого. Гадаю, що я тїшив-би ся, як-би уздрів тебе на колесі. Щасливий сей, що відбуде своє кару на землі, а мене його будучий гнів божий. На-що розказував ти мені про справедливого Бога? Ти змушуєш мене до зради. Поможі мені від сего гріха, йди до сьвященника! — І внав перед Бергом на коліна.

Убійник положив йому руку на голову і дивив ся на него. Він міряв свої гріхи величиною боязни свого товариша і вони росли перед його душею до страшних розмірів. Він бачив себе в спорі з сьєю волею, що кермує сьвітлом. Гадка про покаяння заволоділа ним.

— Я нещасливий, — крикнув — що я зробив те; що зробив. Се, що мене чекає, за тяжке, щоб я добровільно на себе міг прийняти. Як віддам ся в руки попів, то будуть мене мучити довгими годинами. Вони будуть мене жарити на повільним огні. Чуж се нужденне жите, повне тривоги і недостач, яке митуті введомо, не є вистарчаючою покутою? Чи я не стратив хати і родини? Чи не живу далеко від приятелів і від всього, чим втішає ся людське жите? Чогож хочуть ще більше?

Коли він се говорив, скочив Торд дикий зі страху. — Хочеш покаяти ся? — закричав. — Чиж змогли мої слова зворушити твоє серце? Ходиж сейчас! Як можу я в се повірити! Ходи і втікай! Що є час!

Великан Берг скочив з місця. — Отже ти се зробив?

— Так, так, так! Я зрадив тебе. Але ходи скоро. Тепер, коли каеш ся, ходи. Нехай-би вони нас пустили! Ми ще втічимо від них.

Убійник зігнув ся до землі, де коло його ніг лежав воєнний топір, батьківська спадщина. — Ти сини злодія, — засичав, а тобі вірив і любив тебе.

Коли Торд побачив, як він нахилив ся за сокирою, знав вже, що тут ходить о його жите. Витягнув з за пояса свою власну сокиру і кинув нею в Берга, заки ще сей зміг підняти ся. Зелізо зі сьвістом перетяло воздух і влізло в нахилену голову.

Дещо із судової статистики.

(Причінок до статистики Буковини).

(Конець).

4. Нешлюбні діти в Чернівцях.

Статистика нешлюбних дітей служить не так мірлом пануючої моралі, як радше здатності правних інститутів: о скільки вони приноврені до особистих та матеріальних обставин населення. Хоч в сути річч не є статистика нічим іншим, як частиною загальної статистики дітей — однак по причині пануючих правних порядків показує она свої питомі знамена, котрих не находимо при статистиці шлюбних дітей. І так прим. помічено більшу смертність нешлюбних дітей; далі матеріальне положення матери має тут більший вплив на смертність дітей, ніж матеріальний стан шлюбних родичів. З огляду на се виходить ведене сеї окремішної статистики оправданним.

В рр. 1903—5 донесено мійському судови 954 таких випадків, а то уряди метрикальні 871 випадків, а прочих донесень надійшло 83; середнє число одного року виносить проте 324, а то в р.:

1903 292 + 27 случ.
1904 262 + 34 "
1905 317 + 22 "

Коли числа сї порівняєм з жіночим населенєм міста, то вийде в поодиноких роках 9.5‰, 8.9‰ і 10.1‰.

Зі випадків донесених метрикальними урядами припадало на:

	1903	1904	1905	сума
православних	67	75	103	245
евангеліків	8	8	6	22
Жидів	74	61	63	198
римо католиків	71	92	94	257
греко католиків	72	26	51	149
	292	262	317	871

З порівняння сих дат з чисельністю поодиноких віроісповідань в Чернівцях виходить на:

	в році 1903	1905	1905	1903—5
15.621 правосл.	4.2	4.8	6.5	5.2‰
3.307 еванг.	2.4	2.4	1.8	2.2 "
21.587 Жидів	3.4	2.8	2.9	3.0 "
18.696 римо кат.	3.7	4.9	5.0	4.0 "
				5.1
7.844 греко кат.	9.1	3.3	6.5	6.2 "
67.055 —	4.3	3.9	4.7	4.3 "

В Австрії, як звісно, католицькі подружжя нерозривні т. з. католік не може розлучитись від свого подруга так, щоб міг за его жити в друге оженити ся. Який вплив має ся установа на нешлюбні зносини, бачимо найлучше з порівняння наведених випадків з дотичним населенєм: у католиків находимо випадків за ті три роки середнє 5.1‰, а у прочих (де цілковите розведенне супружжя під деякими умовами дозволене) лише 3.8‰ населення. З сего виходить, що в наслідок нерозривності шлюбу стають чим раз густіші випадки нешлюбних зносин. З сего виходить ясно, яке ставовище повинні наші послі заняті при дебаті над зміною закону про подружжя.

Не у всіх випадках довелось судови зазначити свою опіку над нешлюбними дітьми, бо з часта мати зараз по породі від'їжджає з дитиною так, що тяжко єї відшукати; не всі діти вписані проте до судового

Великан Берг впав на землю, головою наперед, ціле тіло покотило ся. Кров і мозок бризнули, сокира випала з рани. Між скудовченим волосом побачив Торд велику, червону, широко пробиту діру від удару сокири.

Тепер надбігли мужики. Они були веселі і хвалили Торда.

— Тепер твоя справа стоїть добре, — говорили до него.

Торд поглядав на свої руки, мовби бачив там ті пута, якими його тут приволочено, щоби вбив того, котрого любив. Як пута Фенрієвого вовка були вони виковані з нічого. З зелених днів у трощі, з гри тінний у лісі, зі сльви бурі, шуму листя, з чарів сну були вони зроблені. І він сказав голосно:

— Бог є великий.

Але сей час вернув до давнішого ходу гадок. Впав на коліна перед мерцем і підложив руки під його голову.

— Не робить йому нічого, — говорив. — Він кає ся, він хоче йти на прощу до сьвятого гробу. Він не є неживий, але не заковуйте його. Білий монах не хотів, щоби він показав ся, але Бог, Бог справедливості любить тих, що кають ся.

Лежав коло мерця, говорив з ним, плакав і про сив помершого, щоби пробудив ся.

Мужики приладали ноші з кількох спис. Хотіли занести тіло мужика до його двора. Вони мали пошану мерцем і говорили при нїм тихо! Коли його покладали на ноші, встав Торд, відгортав волосє з лица і сказав, дрожащим від ридання голосом:

— Скажіть Ун, яка зробила Великана Берга убійником, що його забив рибак Торд, котрого битько є рабівником затоплених кораблів, а мати відмою, а вбив його дятого, бо він його вчив, що головною основою сеї землі є справедливість.

реєстру. Не вписані також ті діти, котрі померли, заки ще суд про них дізнав ся.

Всіх дітей вписано до суд. реєстру:

в р. 1903	242
" " 1904	270
" " 1905	317
разом	829

В сїм числі находимо однак 236 випадків, де родичі дітей (Жиди) були зі собою зв'язані ритуально. З огляду на се, що Жиди вважають такий стосунок за правдиве подружжя та реєструють его як законне, вилучаємо в дальшій тягу сї випадки і обмежимо ся на прочі, тим більше, що стосунок сеї усьвячений релігією; між послідними находимо після віри:

в р. 1903 22 Жидів і 151 не-Жидів	
" " 1904 27 " 135 "	
" " 1905 15 " 162 "	
	64 " 448 "

Ся цифра показує, що у Жидів випадки дійсних нешлюбних зносин далеко рідші, ніж у прочого населення, бо за послідні 3 роки випадає у них середнє лише 0.7‰, а у прочого населення аж 3.2‰.

Після стану матери находимо в р.:

	1903	1904	1905	сума
дівчат	163	155	172	490
вдовиць	7	4	4	15
замужних	2	3	1	6
розвідок	1	—	—	1
	173	162	177	512

Після занятя материй було:

	1903	1904	1905	сума
кухарок і слуг	53	51	54	158
власн. реальн.	1	—	5	6
господинь	2	—	1	3
кравчих	1	3	4	8
швачок	1	3	4	8
касиєрок	2	3	2	7
прачок	5	5	4	14
зарібниць	3	2	9	14
дом. учительок	—	1	—	1
мамок	1	—	—	1
сторожних	1	—	—	1
незвісного пох.	1	—	—	1
дження (найди)	102	94	94	290
без занятя	173	162	177	512

Після пола дітей було:

	1903	1904	1905	сума
муж.	79	80	97	256
жен.	94	82	80	256
	173	162	177	512

В протягу дотичного року зв'язались родичі нешлюбної дитини:

в р. 1903	3 випадки
1904	6 "
1905	6 "
разом	15 випадків

Вінчання такі лучають ся ще найчастіше у передмістях, котрим перед тим стояла військова служба на перепоні.

Цікаві дати находимо що до смертності дітей. Вже в горі згадав я, що смертність дітей нешлюбних густіша ніж шлюбних. Про правдивість сего твердження переконаєм ся зі слідуєчих дат:

У всіх містах Австрії виносить (в р. 1901) смертність всіх дітей в першій році життя 19.2 проц., т. з. з 1000 живороджених дітей вмирає до року життя 192 дітей.

Щоб дізнатись про смертність нешл. дітей в Чернівцях, возьмемо під увагу лише діти роджені*) в рр. 1903 і 1904; таких находимо 237.

Із них померли:

до 3 міс. життя	21 = 8.86%
3—6 " "	22 = 9.28%
6—12 " "	17 = 7.17%

Смертність нешлюбних дітей в дійсності ще більша, бо неузгляднені в нашій рахунок діти, померші до сего часу, аж суд про їх істнованє дізнав ся; звідти походить, що в новітнім віку смертність в перших трох місяцях вийшла менша ніж у другім кварталі життя, хоч досвід показує, що як раз перші три місяці найбільш смертоносні.

Який вплив мають матеріальні обставини родичів на смертність дітей в загалі, се показали довголітні досвіди в Ерфурті. Смертність дітей в першій році життя виносить там у:

зарібних людей	30.5%
середнього стану	17.3%
вищих станів	8.9%
	24.4%

У нашій статистиці ми не можемо вправді зробити такого поділу, бо послідні два (середній і вищий) стани майже цілком тут не заступлені, однак можемо зробити групи після занятя матери, а то:

В групі I. на 86 випадків, померли:

до 3 місяців	17 = 19.76%
від 3 " 6 "	13 = 15.16%
від 6 " 12 "	8 = 9.30%

II. на 33 випадків померли:

*) В реєстрі вписуєть ся нешл. діти не після року їх уродження, але після сего, коли дотичний випадок прийшов до відома; звідси походить, що в рр. 1903—4 вписано 512 дітей, а вродило ся в сих роках лиш 237.

до 3 місяців	1 = 3%
від 3 " 6 "	— = —
від 6 " 12 "	2 = 6%
III. на 118 випадків померли:	
до 3 місяців	3 = 2.54%
від 3 " 6 "	8 = 6.77%
від 6 " 12 "	7 = 5.09%

Як бачимо, найгустіша смертність дітей є в групі I.; близько половина дітей вмирає тут вже в першій році життя. Що тут в грі також людська рука, про се годі сумніватись в виду сеї цифри.

В кінці наведу ще цифри, що дотичать місяців уродження дітей. З 512 випадків з рр. 1903—5 знаємо місяць уродження 504 випадків, з того припадає на місяць січень 53 шл., лютий 36 шл., марець 45 шл., квітень 49 шл., май 32 шл., червень 25 шл., липень 43 шл., серпень 28 шл., вересень 39 шл., жовтень 51 шл., листопад 43 шл., а на грудень 60 шл., отже середнє 43.

Графічно представляє сї числа отся фігура:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Міщанське віче в Чернівцях.

В неділю дня 8. п'ятиття відбуло ся в сали „Народного Дому“ велике віче черновецького міщанства. На деннім порядку стояли: Потреби черновецького руского міщанства; їх поділено на дві групи. 1. Потреба освіти для міщан і запровадженє недільних відчитів на популярні теми, та 2. Потреби черновецького міщанства на полі народного шкільництва. Віче отворив др. Стоцкий, голова скликующего комітету короткою промовою, відтак приступлено до вибору президія. На внесене проф. А. Клима вибрано председателем проф. др. Ст. Смоль Стоцкого. Др. Стоцкий, обнявши президію, представив зібраним поліційного комісара н. Туряньского, та забрав слово як референт першої точки: Потреба освіти для міщан і заведенє недільних викладів. Др. Стоцкий вказав на початку своєї промови на те, що тепер відносини на сьвітї дуже скомпліковані так, що те, що у нас дієть ся, має свої причини у всесвітніх фактах. Такий стан, який бачимо тепер, іменю ся скомплікованість і зависимість одних людей від других, зайшла вже за наших часів, а триває менше більше від часу, як желізничка сітка перерізала всю землю Від того часу се бачимо і в Чернівцях, від коли получено їх желізницею із сьвітом, значить ся від 1867 р. Тут референт пригадає присутним ті відносини, які панували перед тим роком, які житєві відносини, зарібкові жерела істнували тоді. Отже перше те, що головним живлом, верствою, котра так що до своєї заможности, як і що до чисельної сили занимала перше місце, було черновецьке руске міщанство. Черновецькі рускі міщани мали свої дома на самих найгодованіших уліцях міста, а занимали ся головню ремеслом, котре достарчало їм багато зарібків, так через цілий рік від поодиноких покупок, котрі всіяні ремісничі вироби мусіли замовляти у місцевих ремісників, як також й в часі великого ярмарку на сьв. Петра, коли то ремісники черновецькі збували всі свої вироби, випродуковані за цілий рік. Від заведення желізницї часи змінили ся. Желізниця получила Чернівці із сьвітом і від тоді почали ся в Чернівцях нові житєві обставини, инші способи зарібку. Желізниця засудила обставини на загибель ручне ремесло. Цілі стоси фабричного товару, які вона може денно до нас привозити, товару дешевшого, вигіднішого і більше відповідаючого новим потребам людей, зіпхнули з ринку вироби місцевих ремісників. Почала ся страшна боротьба поміж слабиим ремісником а сильною фабрикою і зовсім природно, що тут слабший мусів улячи. Від самого початку тої боротьби на перше місце в Чернівцях вибивають ся нові елементи, котрі випирають що раз більше та більше тубильців, найперше в середмісті а відтак і з дальших діляниць. Хто се? Се ті, що уміли пристосувати ся до нових обставин, що розуміли час і його потреби, що йшли рівно з поступом часу. Яка збруя — питає дальше прелегент — допомагає тим зайдам побідити споконвітні тубильці? Се просьвіта. Ті зайди, котрі по більшій часті приходили до Чернівців з голими руками, а тепер доробили ся мільонів, були розумні, знали час і його потреби, знали механізм сучасного способу продукції і вони користаючи з того, без труда побили давних черновецьких духів. Як раз сеї просьвіти, сего розуміння духа часу бракувало черновецьким руским міщанам і се

власне причина, що вони спадують що раз нисше, що їх зарібки зменшають ся що раз більше, що їх стопа житева стає що раз низша та низша. Тут навіть дав референт кілька драстичних примірів, як наші ремісники держать ся старих способів продукції і не знають і не хотять уживати до помочи машин, котрі продукують товар скорше, красиве і дешевше. Головною і одинокою порадою в тім страшнім положенню може лиш бути: дати черновецьким міщанам те, чого їм найбільше бракує, дати їм зрозуміне сучасних обставин економічних, законів, котрі правлять сучасним життям; дати їм загальну просвіту таку, яку мусять мати сучасний чоловік, щоб жити розумно і не оставати в життю по заду других. Коли черновецьке міщанство набуде таку просвіту, тоді воно зуміє заняти назад давнє становище в місті, тоді воно з'уміє стати назад паном на своїй власній землі. Відтак згадав ще референт і про огородинство черновецьких міщан і в загальї про домашню господарку передміщан і вказав на те, що на заході той рід господарки, особливо в околицях під містами, грає велику роль. Свій реферат, ілюстрований великим числом прикладів, виглошених незвичайно популярно, закінчив проф. Стоцкий такою заявою: Кружок людей знамір рускої місцевої інтелігенції задумав черновецькому рускому міщанству допомогти в тім невідраднім положенню, в яким воно знаходиться і задумав устроювати що неділі популярні відчитки на всякі теми. Се зробить, руска інтелігенція вважає своїм обовязком, а руске міщанство повинно на сей крок своєї інтелігенції щиро відкликнутися і ходити на ті відчитки як численніше. Що до тем відчитків, то самі міщани нехай скажуть що їм найбільше потрібно знати. По рефераті почала ся жива і цікава дискусія. Бесіди між міщан, котрі сейчас забрали голос, прийняв проєкт рускої інтелігенції, висказаний устами проф. Стоцкого, із подякою (п. Гундич і п. Мицак). З промови п. Мицака можна було бачити, що міщан найбільше цікавить справи економічні, сучасні форми рільної господарки і сучасні форми фабричної продукції.

(Конець буде).

Телеграми „Буковини“.

Дня 10. цвітня 1906.

Неаполь. Попеловий дощ, що падав від 7. цвітня до вчора вечером по над Сан Джозеппе і Д'оттанно знівечив майже мешканців із цілої околиці. Згибло понад 200 людей. Підчас богослуження завалив ся дах одного костела, що накрив собою 49 трупів. Дорогами не можна пройти. Над Неаполем небо ясне. — В Портієї Резині і Дель Греко триває дощ попеловий даліше і спвінує ся тільки хвалево.

Неаполь. Нині рано завалив ся під тягарем піску і попелу дах на торговій галі Монте-ділато в Неаполі. Доси добуто із під звалищ сімох вбитих і сім-найпять ранених. Торговельна галія цілковито зруйнована.

Петербург. Вислід дотеперішних виборів до Государственной Думи є такий: із 178 членів, яких мало ся вибрати в 27 провінціях, вибрано досі 141. Із того належить 79 до лівих, 16 до центру, 4 до правих, а 42 без певного партійного становища. Тісніших виборів буде 37.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. цвітня 1906.

Видаляюваня австро-угорських підданих із Німеччини. Від якогось часу зачинають прускі власти знова видаляювати австро-угорських підданих, головню із Шлеска. Треба однак замітити, що ті видаляюваня дотичать виключно Поляків і Жидів. В богато случах удало ся австро-угорському амбасадорови Шехені-Маріш освятити відляканя видаляюваня.

Нова велика катастрофа. По катастрофі в Курієр посиляли ся нові нещастя немов із рога обильности. Катастрофа в японських копальнях, землетрясення, а тепер нова катастрофа в містечку Нагольд в Шварцвальді, де потерпіло около 100 людей тяжкі ушкодження, 55 до тепер знайдено убитих, а около 20 ще не видобуто з місця нещастя. Ціла катастрофа мала слідуєчий перебіг: Трійцять днів тому вибудовано в Нагольд готель і названо його „Під Оленем“. Позаяк показало ся, що на теперішні відносини сей будинок є за малий, для того теперішній його владитель постановив будинок піднести на 1½ метра в гору і замовив до своєї роботи майстра Рікбавера, котрого уважали в околиці за спеціаліста в таких ділах. Робота почала ся около 7-ої год. рано а скінчила ся около 12-ої год. в полудне. Коли вже видавало ся що дім стоїть сильно на своїх підпорах, увійшла велика товпа гостей до будинку. Як то звичайно буває, господар запросив знайомих, кривних і майстрів на пир, та щоб випити „на здоров'я“ дому, котрого напирала, як всі думали, добре вдала ся. Рівночасно заставлено стіл у иньшій комнаті для робітників, котрі працювали коло підвешення дому. Так отже було в готелю около 200 осіб, поміж ними до

20 жінок і дітей. Около ¾ год. саме в хвили, коли внесено тост за здоров'я господарів і будівничих, всі вказані доми зачали страшно тріщати і валити ся. Більша часть гостей дістала ся під розвалини, лиш около 20 осіб успіло в першій хвили вихопити ся через вікна і двері. Порох з розвалини накрив ціле містечко. Сейчас по катастрофі розпочато ратунокову акцію. Огнева сторожа містечка Нагольд і околичних місцевостей взяла акцію в свої руки. З 200 осіб, котрі падалили ся в готелю, видобуто до тепер 55 трупів, около 100 тяжко ранених а 20 осіб ще не удало ся видобути, хоч правдоподібно, що вони вже під розвалинами подусили ся. В містечку панує велике заворушене. Майже нема в містечку родина, котра б в тім нещастю не потерпіла. Головно побивають ся кривні тих, котрих до тепер ще не успіли видобути з розвалини. Головно вини поносять тут владитель реальності і майстер, один з тих причин, що в жалобі за зиском казав старий дім підносити, другий через те, що не був досить осторожним при переведенню роботи, і по укінченню роботи, коли можна було сподівати ся, що піднесене будівлі грозить заваленем.

Вибух Везувія. Після десятиліт позірного супокую зачав перед кількома днями Везувій із своїх челях знова синити каменним пошлом і лавою. Стіжок в стороні Помпеї завалив ся на другім боці гори від Атрію дель Кавальє і утворив новий отвір, із якого серед оглушуючого гуку бухає лави і каміне, брили каміня, розпалені до біла, підлітають в гору на висоту 800—1000 метрів, крім сего огнений попіл засинає цілу околицю; до тогож розпалена лави котить ся по сусідніх оселях руйнуючи хати і вегетацию. Обсерваторія на Везувію лежить в руїнах, із сіл утікає народ товпами до Неаполю, але як видно із нинішних телеграм і там нема певного захисту. Вибух уже досі коштував немало жертв.

Експлозія у Відні. В фабриці Ельзінгера у Відні в дільниці Фаворітеа наступив в суботу в наслідок експлозії безвпийнї грізний вибух кітла, в наслідок якого погибло 6 осіб, а 37 потерпіло рани. Шкода, яка повстала в наслідок завалень у самій фабриці, виносить пів мільона корон. Акцію ратунокову веде пожарна сторожа і військо. Вчора добуто із під звалищ двох робітників й машиністу Германа.

Гр. М. Сапарі, який зазнав недавно такої пригоди біля Тунісу, вернув уже до Відня. Із оповіданя його про резбиту корабля „Гітана“ яке печатають віденські часописи, виходить, що винен в сьому ділі капітан, який із великим поспіхом плыв в такім напрямі, де після двох моряків мусіло натрапити ся на скелі. „Гітана“ майже із усім небаром пішла на дно. Була вона заасекурована на шість тисяч фунтів стерлінгів, але се страсти Гр. Сапарі не покряє, бо корабель, зроблений цілий із жилюзи враз із уладженем коштував два рази тільки.

Наукова подорож. Славний учений проф. др. Роберт Кон виїхав передвчора враз із жінкою із Берліна до Африки, де студіювати ме епідемію силіачки. Подорож ся обчислена на півтора року.

Міжнародний конгрес для кримінальної антропології буде відбувати ся в Турині від 28. жовтня до 3 мая. Позаяк із сим конгресом подучено святковане 70 уродив проф. Цезара Ломброза, тож на сей час очікують в Турині з'їзду учених із сего світа.

Жінки університетськими професорами. На женевській університеті викладають тепер чотари жінки як приватні доценти а то Штерн (фак. мед.), Стефановська (зоологія), Гольдберг (хемія) і Кар'є (іст. нов. літератури).

Величезна крадіж в московсьім банку починає виясняюватись. Дня 3. с. м. прибув віденським потягом до Ціріху молодий Росіянин, якого треба було відставити до заведення для божевільних із атак, який його дітнув в наслідок надмірного випиття шампанна. В його куфрі знайдено дуже багато російських баннотів, тож по приведенню до притомности відослано його до поліції, а там признав ся він, що називає ся Александр Беленцов та що стоєть на чолі шайки, яка дня 10. марта обікрала московське тов. взаємного кредиту. Крім сего зізнав він, що належить до рос. партії революційної і вже кілька разів видав бомби. Прийім знайдено 37 тисяч рублів готівки. Доходження вказують, що урядник із ім. Л. Беленцов служив справді на московській почті, доки не дістав димісії підчас почтового страйку.

Огонь. Дня 6. с. м. вибух в хаті Григорія Малешука в Погорилівцях огонь, якого жертвою вняли забудованя його та ще п'ятьох других сусідів. Шкода виносить 4450 кор. і не була обезпечена. Причини пожежі досі не розсліджено.

Оповідки, іменованя і т. п.

Вакації в народних школах, що обходять лише одні і свята, розпочнуть ся вже с. р. 1. липня і будуть тривати два місяці.

Іменоване. Ратунокового підполіцера 42. полку крайової оборони Авраама Гольда іменовано судовим канцелярством в Підгайцях.

Із університету. Управитель міністерства просвіти затвердив одноголосну ухвалу професорського збору правничого факультету черновецького університету, щоб др. Ієопескулові-Ірекулові уділити на

чернов. університеті veniam legendi для карного права і карної процедури. Новий доцент приватний розпичне свої виклади по великоких святах. Звичайного професора на німецькій технічній школі в Празі др. Фрідріха Галека іменовано звичайним професором ботаніки на університеті в Чернівцях.

З фінансової дирекції доносять, що з причини перепровадин годовного податкового уряду дан міста Чернівців до нового судового будинку на площі Елисавети не буде в згаданих урядах урядованя в днях 18. і 19. цвітня с. р. Дня 20. цвітня розпичне ся урядоване в обох згаданих податкових урядах в новім локалі в партері.

Із Руско селяньської бурси. Тов. „Шмільна поміч“ в Чернівцях жертвувало на „Р. С. бурсу“ 50 кор. яко першу часть запомогти на отримане двох учеників, черновецьких міщан, яких прийнято виїмково до бурси.

З черновецького університету. На літній піврік вписало ся на черновецький університет 658 студентів (тамтого року 610). З того припадає: на православну теологію 84 звичайних а 5 надзвичайних слухачів (тамтого року 77 зв. 2 надз.); на правничий факультет 323 звич. 23 надз. слухачів і 6 госпітантів (тамтого року 315 звич., 24 надз., 1 госп.); на філософський факультет 131 звич. 60 надз. слухачів 17 фармацевтів і 9 госпітанток (тамтого року 125, 54, 10 і 5). Поміж філософами знаходиться 4 звичайних а 36 надзвичайних слухачів.

З судових кругів. Цісар іменував радаками висшого крайового суду у Львові: др. Кароля в. Войнарівича з Чернівців наділено титулом і характером радника висшого крайового суду, якого приділено до повнення служби в генеральній прокуратурі радника крайового суду Адольфа Зомера з Чернівців. Управитель міністерства просв. переніс совітника суду краєв. Генрика Рашпортта з Сучави і секр. суду, др-а Антона Виницького із Серету до Чернівців, іменував судовими совітниками судових секретарів Семена Видинівського в Сучаві для Сучави і др-а Селя Вайсбергеря в Чернівцях для Чернівців, а судію повітового в Селетині Александра Вайсмана судовим секретарем в Сереті.

Дуже гарні переписні листки із рисунками на великоких теми видав Сокольський Вазар у Львові (ул. руска ч. 1). Картки таких є нить, а одна коштує всего 12 сот. Нашої публіки хіба не потребуємо заохочувати, щоб при надходячих святах пересилала свої бажаня тільки на отсих картках.

Із штуки і літератури.

Антін Володиславич. Із книги життя. Нариси. Львів-Київ 1906. Накладом Евгена Крушинського. (Головний склад: Львів, Книгарня Наук. тов. ім. Шевченка Театральна 1. — Київ, книгарня „Київської Старини“, Безаківська 18.) 3 друкарні Вільгельма Вавнера в Коломиї. Ст. 128+2. 8-ки. Ціна 1 кор. 60 сот. Зміст: 1. Молитва вірних (стор. 3—4), 2. Ярмарок (5—16), 3. Circulus vitivocus: а) Пісня молодости (17—21), б) Пісня любови (21—25), в) Пісня життя (27—35), г) Школа життя (35—40), д) Шлюбна жінка (40—45), 4. Серед шляху (46—59), 5. Дуєт (59—66), 6. Бодай у сні (67—72), 7. В антракті (73—80), 8. Перед владкою (81—92), 9. Серце (93—103), 10. Лекції педагогії (104—110), 11. §§ (111—121), 12. Перед відїздом.

Михайло Драгоманів. Нозани. (Літературно-наукова бібліотека. Ч. 121. Відповідає за редакцію: Володимир Гнатюк). Львів, 1906. Накладом українсько-руської видавничої спілки, зар. сп. з обм. пор. у Львові. 3 друкарні Наук. тов. ім. Шевченка у Львові під зарядом К. Беднарського. Ст. 50+6 нен. 16-ки. Ціна 30 с. — В отей книжечці подано в укр. перекладі М(ихайла) П(авла)на статью Мих. Драгоманова про українських та великоруських козаків, випечатану у звісній науковій енциклопедії Ерша і Грубера. (Ersch und Gruber, Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste).

Ф. Сірко. Тарас Шевченко і його думки про громадське житє. (Літ.-наук. бібліотека. Ч. 123. За ред. відп. В. Гнатюк). Львів, 1906. Накладом У. Р. Видавничої Спілки. 3 друкарні Наук. тов. ім. Шевченка. Ст. 99+3 16-ки. Ціна 60 с. — Розвідка, яку отсе видала „Вид. Спілка“ окремою книжечкою, появила ся вперше в жевевській „Громаді“ ч. 4. за р. 1879), де до неї додав впорядчик „Громади“ пок. М. Драгоманов свої примітки, які тепер також передруковано.

Посмертні вісти.

† Пані Елена Волюбова, з дому баронова Петріно, тітка нашого посла Николая Василька, упокоїла ся сьогодні по короткій, тяжкій слабості. Покійна відзначала ся незвичайною добротою серця і великим привязанем до свого мужа, др-а Василя Волюбова, котрого перед кількома роками поховала. Не лиш в аристократичних кругах але і скрізь високо єї шанували і поважали. Хоті з роду волюбського, вона з привязаня до свого мужа завжди дуже прихильно відносила ся до руских справ і не було ні одного концерту, або якого иньшого святкування, де б покійна була бракувала. Вічна єї память, пером єї земля.

Належитостий за анонси мърками почтовими не приемае ся.

12 маляк фашюк або 6 великих подвійних коштує 5 К. франко 34 маляк або 12 подвійних 8 К. 60 в., 48 маляк або 34 подвійних 16 К. Дістага жовта, вилвадило Е. V. FELER, в СГБЗН, Еспаїрз (Крассія).

Поручаємо знамените перечекають, сподіємо цігузи ФЕЛДЕР, в марку "Eisapillen" 8 пуделюк 4 К. Оси Ауде добре дізнають втерпівих лозу, коник, заваривають і т.д.

ПРАВДИВИЙ БАЛІСАМ продася аши 2 тузину фашюк по 5 К. франко. 1. 45 6-10 с. н.

89 наклад із 27 іміграціями. Ціна 4 К. Най читає і кождий хто тернить на страпні наслідки того назогу, ширі і поради ратують ріє-річно тлоачі осіб від немилучої смерти. Заможалти можна через шггарноу: Leipzig, Neumarkt 24, як тавож через шншу. 46 2-36

дра Ретана із 39 ілюстр. місто 3 К. тільки 1 К. 25 с. Ціни-
ник інт. книжок gratis.
R. OSCHMANN, Konstanz N. 422. 47 5-58

у Івана Мearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних
ів. Все те з найперших фірм.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністр. і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частіших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Культуртрегерський Katzenjammer.

(X) Однолітня — се півітка з політичного поля, яка хва нікому не заімпонує, тим більше, коли вона того запаху й кольору, що наш любий, а правдолюбивий Пені.

Дня 17. лютого м. р. захопив він у свою руку будаву проводу над буковинськими Німцями і від того часу розмахував ся нею неабияк завзято на всі боки, аккомпанюючи собі боевими гимнами на власнім органі „Buk. Nachr.“. І таке то діялось, аж ось на недільних зборах німецького „Volksverein“-у дістав Пені такого бобу від своїх таки земляків, що повинен на довгі часи стати „ниже трави, а тяжше води“, що вже й видно по новім покірливім тоні „Buk. Nachr.“. Минувлий рік минув у політичній житю Німців під знаком Відмана. Староліберальщина нашим Німцям — бачите — переїла ся, а на її місце прийшов білий антисемітський гвоздик і всенімецький блават! Не було нагоди, де-б тевтонські культуртрегери не юдали проти Жидів та проти Русинів. Спеціально русинство доводило Пені до безтями. Із тим культуртрегером зовсім не криють ся. Ще в останнім універсалі боевої тевтонської фаланги, чи там у секрет. звіті, відчитавім на недільних зборах директором Леом, акцентує ся ненависть до Русинів на кождім кроці, бо ми — слухайте! — ворогами усіх прочих народів Буковини! Мимоходом скажемо, що той звіт ялоби ся розкинути сотками примірників і між наших інтелігентів. Може би бодай він збудив у них почуте затраченої народної свідомості і спонукав неодиного знімченого Юрка визволити голову із чужого ярма та стати свідомим Русином, та являти ся ним на кождім кроці в п'ємсі, слові і ділі.

Та сліпа ненависть до Русинів а там і до Жидів се був єдиний мотив, після якого уложив ся вся діяльність п. Відмана в житю політичній і пресі. Вона звела його і до спільки з Волохами, щоб спляяти славуцький (!) залив, якого винувниками є Русини, ті самі, яких Поляки і московські ліберали винуватять за германізаторські симпатії! Волохи, обловлюючись реальними здобутками при кождій нагоді, приладили Німцям досі тільки програш при виборі черновецького бурмістра, відтак дали їм почути свою „привязність“ в т. зв. чернов. квестії шкільній, а тепер заповідають теж саме при обсаді нових місць радних громадських і міських в Чернівцях, за які вже й пішла паперова борба між союзниками соймової реакції, що тає швидко кинули жребії о її мандати, забуваючи зовсім, що

в Чернівцях є поверх 13 тисяч Русинів, які мають всего 2 радних, а не мають ніякого заступника в президії міста, в т. зв. Stadtrat-і, ані в радї шкільній міській! — Розумієть ся, що борбіаксерія Відмана не дала йому свого часу можности стати й членом крайового віділу, ані поліпшити шансе Німців у виборчій реформі. Розбиваючись за якимись фікціями, він за те не минав нагоди, щоб підставлявати ногу, на яку мала — risum teneatis, — власти австрійська виборча реформа. Для ратованя „німецькості“ видумав також розбите курий міст Радівці—Сучава—Серет, які малиб получитись з селами, щоб тільки дати певний мандат для якогось культуртрегера. Розумієть ся, що се мало би завалити й евентуальну кандидатуру посла д-ра Скедлі, якого „Buk. Nachr.“ поборювали в нечуваній спосіб, бо ось то він прихвостень посла Василька, а за те делегували заступником Німців д-ра А. Ончула. Та прийшов крах і то швидко, ніж можна було надіятись! Усі згадані міста заявили ся рішучо проти Відманівско-Ончулівських проектів, а на недільних зборах серед загальних оплесків такі Німці зміш безпощадно п. Відмана і його роботу сам пос. Скедль. Вкінці рішено перейти до дневного порядку над проектом виборчим п. Відмана, чи там про людське око, відсунути його на дальший план, а крім того передати заступництво бун. Німців пос. Скедлеві із поминенням германського месві. Щоб зрозуміти велич сего погрому Відмана, треба тямити залу борбу, яку він вів у „Buk. Nachr.“ проти посла Скедлі. Та ніс вовк понесли й вовки... Пені провалившись на всіх пунктах, буде мати час розмішляти над своїм одностороннім гетьманованнем, за якого Німці мали тільки програш а лиш одну користь, себто 5 тисяч пенсів банкового віцепрезидента, якого наділено тави самого Відмана за услуги боярні і грошолупам! Сподівати годить ся, що тактика бун. Німців стане тепер і що до Русинів хох троха культурнійша, як се роблено за часів бріхонів і денунціанцій із доби Відманіяди, а ні, то культуртрегерів готов стрінути ще гірший „Katzenjammer“, як сей, на який запали по останніх зборах.

Вибух Везувія.

В той час, коли по світі лютують страшно суспільні сили і поривають сотки, тисячі людських жертв а рівночасно творять нові свободні поля для розквіту людської індивідуальности, не спочивають також

сили підземні. Саме в останніх часах дають вони про себе знати. Землетрасення на Формозі, де полягло около 4000 людей, ще перед тим вибух вулкану в Кольомбі, де погибло около 2000 людей, а в марті подія з островом Утикою, що стоїть в тісній звязі з вибухом Везувія. Як відомо по сильнім землетрасенню остров Утика, що лежить недалеко Неаполя, почав западати ся, так що мешканці мусіли шукати собі деінде місця поселення. Тецер на Утиці зовсім успокоїло ся, підземні сили, що трясла малим островом, знайшли собі величаве визволене на Везувію. Вибух розпочав ся дня 7. на 8. цвітня. О годині 12. і піз вночі Неаполь збудив ся нагло зі сну в наслідок страшного гучу, немов із тисяч стріляючих армат. В місті запанувала страшна паніка, рівночасно з поближних місцевостей стали прубувати збігати. На місто і околицю сипав ся густий попіл. З кратеру Везувія вилітали що хвиля розіпалені камінні брили і спливали огіння лави. Стіжок кратеру занав ся. Стіни його попукали в трох місцях і три струї лави сплинули з шаленою шкорою в долину, нищучи по дорозі все до тла. В кілька минут залаяла лави місто Воскресенське і знищила его цілковито. Обсерваторія на Атію дель Кавальо, залізниця Кона, кошари жандармерії і всі околичні осадні заклади знищені. Знищена також місцевість Огіяна. Значна частина мешканців утікла, а погбло, як доносять, около 2000 людей. Богато є ранених. Їх перенесено в безпечне місце. В Монте Олівето завалила ся гала на торговий. Під розвалинами погбло 22 осіб, 24 тяжко ранених, 100 легко ранених. Знищене також місто Сарно, промисловий центр. Лави повищила дома і фабрики близько Везувія і на його убіках свої поля і винниці. Тож вибухи розпук серед них повні трагізму а ціле їх поступоване супроти сего страшного елементарного нещастя зраджує суть їхнього душевного світогляду, який вповні нагадує середньовіччя. По улицах Неаполя сунуть безперервні процесії, з Божими дарами і молять о відвернене катастроф. В одній оселі, як доносять „Berl.

Павло Біло. ПОСЛІДНІ РОЖІ.

З німецького переклав К. Недолечко.

До скону хилив ся гарний, осінний день. Золоті проміння заходячого сонця падали на пурпурове листя виноградинків, на галузки дерев та корчиків; вони на працює озолочували їх завмираюче жите своєю меланхолійною красою.

В прозорачім синім воздуху пливали білі осінні нитки і мовчки спускали ся на діл та снувались над пожовклою травою і похиленими цвітками. — Вечеріло; все навкруги приготувало ся на спочинок.

При отворенім вікні, що виглядало в город, сидів чоловік около шістьдесяти років. На его поважнім лиці відбили різкі сліди минулого життя. Цілою біло волосся прибирало похилу голову. Він вдвляв ся пильно в сумері.

Починалась осінь і для його життя. Довго вже відчував те. Сила, що удержувала його при енергійній праці, що давала всю завзятість до все висшого, по-малу зникала. Ще не сповна 60 літ, а він вже безсильний старець, змучений житєм. Тепер надто добре зрозумів своє положення, і се вирвало з його грудий тяжке, глибоке зітхання. — Коби ще хоч не той корч, що стягає йому груди; його вже годі выдержати! Уже два рази мав власти його жертвою. Треба стеречись всякого роздражнення, всякої іритації, бо при третім разі мож було сподівати ся найгіршого.

Було потреба спокою. І він мав його, хоч поверховно. Нічо не ворухнеть ся круг його. Ні словечка не було чути. Навіть тикане годинника заставлено. Кругом панувала мертва тиша. Служба по-сувала ся по грубих коверцях на пальцях. Отже поверховно був спокій. Але в його нутрі — думі, там бурлилось, дума думу пожерала. Спомини із вже забутих днів, з минулої молодіжж, старі терпіння і бої пробуджувались тепер, оживляли ся на ново.

Чи на се працював цілий свій вік, тому у вічній невтомимій погоні за щастям відтручував без милосердя і емоційно все, що могло його спинити йти степен по степені все вище і вище? З нічим почав, а добив ся до значної посади, став пожаданою особою в суспільности. Іза сего робив те все?

Стояв на найвищому ступені свого бажання. Добув всі пожадані почести, що видавались йому так конечні до життя! Та помімо всіх тих почестей, помімо всего того блиску і багатства був він одиниий і похилений на здобутій висоті; отарий, зломаний на душі і тілі — одиниий — самий!

Страшно! — Якійсь гірній жалю огоргав його, коли мимоволі піддавав ся такій задумі. Чоло морщилось, губи скривлялись — він мало що голосно не заривав під гнетом душевних мук. Нараз обхопив його груди корч, дух заперло і він майже стратив притомність. В останній хвили здужав потягнути за дзвінок. — Через час порав ся вже коло него доглядач. Та сям разом не був корч в цілій своїй силі; по кількох хвилях страшних мук прийшов хорий назад до себе.

— Завликай мою жінку! — прошептав хорий. — Вельможної пані нема дома, ще перед годиною виїшли — відповів покірно слуга.

— Правда, нині є товариські еходни у бурмістра — пршептав до себе — вона не сьміє абсентувати ся, прецінь лише задля сєї нагоди зроблено нову святочну загортку! — додав з докором. Тут, значить у неї показати, що ото я і що має ся густ; дарма, що вона дочка незначного горожанина!...

Доглядач відійшов. Він знов остав самий. Уже добре повечеріло. Меблі гонили у темряві так, що не мож було нічого розібрати, але як раз се робило йому добре. Спокій, лише спокій вдовляв його.

Похилений у кріслі, гляді мутним поглядом на фіолетові хмари, що звисали над видокругом; вони по-малу темніли і меркли у ночи.

І коли він так вдвляв ся в даль, то перед ним пересувались образи з минування і давні спомини. Молодість! Часи утіхи і поривів стояли тепер перед ним. Час, у яким молодець дозріває і кидаєть ся сьміло у вир життя. В розпалі до праці не зважає він на жадні небезпечки, що оточують его з усіх усюдів. Все вперед, вперед претє ся він, не мов би цілий світ належав до него.

І він ішов колись з такими поривами стрітати нове жите. І коли притуляв здобуту чашу розкошів нового жата до уст, побачив дівчину. Гарне, невинне дитя; инша, як другі дівчата. Обличчя видавало ся за поважним, а в рисах її відбивало ся щось гіркого, що зраджувало багаті і прикри досвіді. Ся дівчина пристала до душі його, він полюбив її, як то можна раз любити! Він любив її. Висказав її свою любов і заходив ся так довго, аж здобув собі взаємність — аж в кінці вона лежала в його обіймах. Вони запри-сagli собі віколи не розлучити ся!

Минали дні, дні безконечного кохання, щастя. Потім напирала, щоб женив ся.

Женитьба? Над сям треба було подумати, бо крон сей гідний як найбільшій розваги. Се вирвало його з гарного сну мрій, поставило перед сіру буденну дійсність.

Він мав би женити ся? Се-ж було для него неможливе. З чого прийшло би ся жити? Крім здорових рук не було у него нічого. Майна не було у них ніякого, і як тут жити?!

Та на все те не мала вона ніякого згляду, а напирала, щоб стати його подругою як найшвидше.

Аж раз прийшов до нього друг, що знав про його всі душевні відносини.

— Що, ти хочеш женити ся? — питає приятель. — Чи ти здурів чоловіче? У двадцять і два роки хочеш завазати собі свіг і ще до того з убогою дівчиною?!... Ти зруйнуєш цілу свою кар'єру, коли візьмеш собі на голову такий тягар! Будь же

Tagbl", вибрав ся духовник із дарохранницею, щоб спинити лаву, яка підливалася під їх стопи, а тоді уступив „трошна“ даліше. Забобонні жінки витолкували собі, що чудо, не наступило через те, що чудотворній дарохранниці пукло шкло. Ніхто його не направив і дарохранниці стратила свою чудотворну силу. В катедрі в Неаполі виставлено на розказ архієпископа теку із кровю сьв. Януара і товпи лежать перед нею хрестом і благають о відверненні катастрофи. В Сан Джузене погбло велике число людей лиш через те, що в найстрашнійшій хвилі сторонили ся до костела, віруючи кріпко, що в домі Божім нічого злого не може їм стати ся. Та незвичайна скількість завалила костел, а будівля похоронила під собою 126 трупів, не кажучи про калік. Оттак і давно колись шукали захисту від пошестий у церквах, де в глоті зарази тійки ще краще розносила ся, скошуючи десятки тисячі жертв.

Міщанське віче в Чернівцях.

(Конець).

Після промов міщан забрав слово п. др. Геаїос Кобилянський, що доторкнув ся незвичайно цікавих соц.-політичних kwestій та розвивав їх одним махом по смаку пересічного передміщанина. Як кожний великий політик під сучасну добу, зачав др. Кобилянський свою промову від російської революції і як всі далекозорі люди побачив, що вона має вплив і на буковинські обставини. Отже з Росії утікають емігранти, головні дезертери, що не хотять боронити вітчизни перед ворогом, навіть на Буковину, і тут своєю присутністю не лиш спричиняють страшну дорожнечу, але ще й відбирають черновецьким робучим людям заробітки. Отже до заведення на Буковині ладу треба лише вислати цих емігрантів до Росії та заборонити чужим робітникам приїжджати до держави, бо і інші держави так роблять. Та тут побачив др. Кобилянський сам, що по переведенню сей реформи не сотворить на Буковині раю, бо ще перед російською еміграцією деякі робітники не мали роботи, отже пропонує, щоб просити правительство, аби при поліції заведено бюро праці, за посередництвом котрих робітники могли би діставати роботу, розуміє ся, кого-б поліція признала неспосібним, той би не мав роботи! Дивним дивом по тім всім говорив ще др. Кобилянський про потребу організації. Все має взяти в свої руки поліція, Русини мають лиш просити поліцію і правительство, аби давали і управляли роботу, ну а до самого „прошеня“ організації хіба не треба! Др. Кобилянський, як каже, „спокойний чоловік“ і хоче, щоб була всяка „згода“, дятого пропонує, щоб до організації належали всі класи і верстви, коли вони лиш належать до рускої народности. З окрема звернувся він до панотців, заохочуючи їх до організації народу, приміром віденської соц. демократії із 27. листопада.

У відповідь на виводи др. Кобилянського забрав слово п. Я. Весоловський і відповідаючи на драконські забаванки др. Кобилянського, щоб російських емігрантів видано назад російському правительству, вказав на те, що робітники-емігранти то по більшій частині люди, що боролися в Росії о свободу. Ми не сміємо забути, що, коли тепер у Росії Українці можуть вільно говорити і писати, коло Українці стали тепер жити політичним і національним життям, то се вислід загально-російської революції. Тепер з нами і в Австрії будуть інакше числитись, бо за нашими пле-

чами стоїть 25 мільонів вільного народу. Коли-б цих емігрантів відставили влізти до Росії, то їх там же хіба шибениця і тюрма, а свідомо видавати людей на смерть не може жаден чоловік, котрий має хоч трохи розвинене почуте людськості. Тож такої ухвали руске віче перевести не сміє, щоб ми видали більше поліцейськими, як сама поліція. Даліше спростував бесідник виводи д-ра К-ого, немов би загальний дорожнечі були винні як раз втікачі, та немов би руских заробітків видаляли інші держави.

У відповідь на промову п. Весоловського відповів др. Кобилянський, що не говорив нічого від себе, лиш повторив слова і нарікани тутешніх ремісників і робітників. У далішній дискусії пояснив справу рос. втікачів др. Ст-ий на основі інформацій присяжного комісара, що власті придержують ся тут строгого закону. Відтак по зазвії голови, щоб бесідники держались предмету, забрав слово п. Марків і п. Боровський. Оба вжити радо заяву д-ра Стоцького що до викладів, а п. Боровський жадав, щоб ті, котрі хотять ходити на відчити, подали своє ім'я, аби в той спосіб записані почували моральний примус ходити на виклади точно. По довшій дискусії, чи уряджувати відчити по передмістях, чи лиш в „Народнім Домі“, рішено, що відчити будуть відбувати ся що неділі о год. 3. лиш в „Народнім Домі“. На сім дискусію замкнено, а приступлено до другої точки наради „Потреби черновецького руского міщанства на полі народного шкільництва“. Реферував проф. А. Клим. Референт вказав на те, що на родичах лежить незвичайно великий обов'язок в тім, щоб виховати здорові діти на тілі і на душі і перейшов відтак до сього, чи справді рускі міщани виховують так свої діти чи ні. Головна річ, чи про здоров'я душі, чи про образоване своїх дітей дбають рускі міщани чи ні? Тут наводить референт статистичні дані, і вказує, що процент дітей руских міщан в черновецьких школах в порівнянню до дітей інших народностей представляє ся дуже слабо. І так в нижніх класах дітей доволі багато, вже в 3. і 4. класі нормальний процент руских дітей менший і так чим раз вище, той процент меншає. У гімназії і реальній школі міщанських руских хлопців дуже мало, а на університеті рідко коли можна їх подбати. Отже яка сьому причина? Головна вина за се спадає на язикові труднощі. Дитина, котра в дома чула лиш руске слово, нагло попадає в німецьку школу і там не тільки сама наука спричиняє труднощі, але головне незнання язика. Рускі посла вистарали ся, що у деяких школах в двох нормальних класах учать по руски і статистика учить, що в двох перших нормальних класах ще найбільший процент руских дітей, за те в 3. і 4. класі процент руских дітей нагло поменшає ся. Щоб сі відношення поліпшити, треба постарати ся о чисті рускі нормальні школи, щоб аж у гімназії вчили лиш по німецьки. В дискусії забрав голос др. Стоцький і сказав, що таку просьбу до правительства внесли Русини вже 7 літ тому взад. Правительство вислало єї до ради міста Чернівців, щоб її полагоджено. Та місто до тепер навіть не дало на неї відповіді. Дятого, попираючи внесенє проф. Кліма пропонує, щоб вибрано зараз депутацию з п'ятих членів, щоб та пішла до президента з просьбою, аби постарав ся о приспінєнє полагоди сей просьби. По короткій дискусії, у якій міщани жалувались головне на оплату шкільну і тягарі, получені з посиленням дітей до шкіл, в яких і так наука йде нашим дітям так важко, вибрано депутацию до правительства, в якій склад увійшли: проф. Стоцький, п. Григорович, п. Скворонський, п. Попчук, п. Мицак. На сім віче замкнено.

Популярні відчити для міщан розпочнуть ся в

провідну неділю, а перший виклад — як сего самі вічевики забажали — буде про „Історію України“.

Телеграми „Буковини“.

Дня 12. цвітня 1906.

Відень. Міністер справ загр. гр. Агенор Голуховський має в найближшій часі піти у відставку. Його наступником буде гр. Вельзергаймб, коли не гр. Стефан Тіса.

Неаполь. Вчора вечером падав легкий дощ по-пеловий. Задуха вечером ослабла. Торре дель Греко засипане попелом майже цілковито. Пана жертвував 10.000 лірів на жертви катастрофи. Попеловий дощ паде над Неаполем даліше, але вже слабше. Везувій зовсім не видно.

Лондон. Усі часописі доносять, що Вітте вручив цареві свою димісію, не могучи даліше працювати з таким реакціонером як Дурново.

НОВИНКИ.

Чернівці, 12. цвітня 1906.

Хорвати а Русини. Редакція „Pokrta“, органу демократичного хорватського стороництва, що виходить у Загребі, надіслала на руки д-ра Евгена Левицького, редактора „Діла“, ось яку заяву хорватських симпатій для Русинів: „Радо вітаємо вістки про Ваші змагання в справі виборчої реформи, як і взагалі борбу українського народу о належні ему права. До сих змагань відносимо ся ми Хорвати з тим більшою симпатією, що і хорватський нарід терпить національний гнет на рівні з Вами. Як Славяни і демократи вітаємо цілим серцем горячу самооборону, яку веде український нарід проти шляхотско-польського пановання“. На се писмо хорватського органу вислала редакція „Діла“ на руки п. Едо Марковіча, редактора „Pokrta“, який свого часу помістив був статтю про участь Хорватів в угорській кризі і в „Буковині“, ось яку відповідь: „Дякуємо щиро за Ваші слова симпатії, які українсько-русний загаль прочитав з вдякою і вдовolenнем. Також хорватський нарід терпить від національного гнету і тому бажаємо, щоб змагання хорватських діячів і патріотів увінчались як найшвидше пожаданим успіхом. По сей і той бік Литави заносить ся на перестрій державного ладу в демократичнім напрямі, тож і для Хорватії настала пора, щоб стаючи на чолі свободололюбних змагань, звалити національну гегемонію, а самоуправу хорватського краю оперти на тривалих демократичних основах. Ми, хоч віддалені на далеку просторів, але розуміючи прикре положенє хорватського народу, спочуваємо щиро его борбі за кращу будучисть, а нашу відповідь на заяву Ваших симпатій кінчимо окликом: Нехай живе хорватський народ! Нехай живе єдинена і свободна Хорватія!“

Варварський поступок при пожезі лущив ся в Вашківцях н./Ч. Вечером дня 9. с. м. заняв ся там дім п. І. Дутковського, — мабуть через неосторожність при вудженю мяса, а ситуація ставадала поважною, бо з горячого даху літали іскри на значно нижші євюдні будинки, від сего занялася друга хата і дві шопи. На місце пожежу прибула місцева сторожа огнева

розумним і зроби цілій сій справі кінець. Лише енергично!

Так говорив друг, що знав життя разом з його недостатками і вимогами а якого радам він піддавав ся на світо вже нераз.

Від сего дня став він не той.

Більше не бачив ся з тою дівчиною. До неї не писав нічого, що всі мрії розвіялись та що про женьтбу і думати не може, щоб не унечасливляти себе і її. Що з нею стало ся, про се не дізнав ся ніколи. Впрочім і не мав часу про се розпитуватись, бо друг узав його у свою школу!...

Тепер вживав життя, щоб тільки убити чути, котре так часто спинало у дальшій поступі. Бо в стрімлію наперед стає чути часами, а то й дуже часто, наперед шляху важкою колодою. Йї треба конче усунути, щоб мож іти в гору.

Розум і холодне обрахованє, се головні чинники, з котрими треба конче числити ся!

Кілько молодих свд, котрі могли бути щирими робітниками на шляху поступу, стає його жертвою! Велика утрата!...

Так минали роки. Він здобував ступень заступ-нем. Щастє сприяло йому.

В сорок літ став маючим і займав поважне становище в суспільности. Тепер вже було мож і жє-нитись ся; розумієть ся відповідно до свого маєтку!

Рік опісля був вже жонатим; його вибраною була однак дуже багатого горожанина.

Правда не чув ся дуже щасливим при її боці, бо її вихованє було дуже поверховне. Про їїжє жіноче чує та вичливість, які, як здаєть ся, зачисляють ся також до жіночих прикмет, не було й бесіди. Він знав се наперед, але мав надію, що зможе їх вичіпати; за то мала вона багато грошей!

Та мимо того не міг він до сего прививнути життя ся з єї недостатками.

Вона єгоїстична, уперта любила верховодити у всім, химер своїх не ховала. а головне вдоволенє находила в тім, що величала ся своїм маєтком. Замуж вийшла тому за нього, щоб могла увійти у дішшу і вшшу сферу суспільности.

В кінці було йому того забагато, він став шукати де инде того, чого не давав йому дім. Почав жити для себе. Лише перед сьвітлом, щоб не було якого поклепу, являв ся з нею разом у товариствах і сим заховував хоч позори.

Подружє було бездітне.

І так пересував ся образ за образом його мнущимся поперед очі. Йому ставало що раз гірше в душі. Нараз знов корч.

Він випростував ся; і в одну мить всі думки і образи щезли, тільки огорнув його якийсь невсмаканий страх перед смертю.

Роздався ся голос дзвінка. В кімнаті, в якій перед хвилею панувала мертва тишина, заворушилось. Корч був сим разом грізний. Треба було лікаря.

Страшно терпів він. Викручував ся і кричав. Але ще дуще терпів душевно; коби хоч не був так одиникий — самий! Піти й розпрощати ся зі сьвітлом, зі всіма без жадної розради, без любови! Думка про се видавалась йому не можливою!

В судорогах смерті вчпав ся сильно за поруче крісла і завзято держав ся, щоб лише не вмерти!... На чолі виступав піт в великих, холодних каплях; коби лише не вмерти!... Стан хорого ставав що раз гірший. Біль перемагав послідні супротивленя сили, а в мізку запановало безладє; там кристалізувалась тільки одна гадка: коби лише не вмерти! І в перше знемагдів він свою жінку, що в самолюбстві думала лише про себе; він відчув якусь зогиду до неї. А натомість виступала в його душі стать колишньої дівчини. Йому видавалось, що він наново переживає той час кохання-любви, але сувора дійсність тревала даліше, — Він

був самий, опущений помімо всего маєтку, помімо всего блеску. Се був кінець його життя, мета його стремління, — все переходило в ніщо, інші розбірали, що він придбав, а його зараз позабудуть ся. Се був кінець усього...

* * *

З надмірним блеском і пустими бесідами, які вдовиця вважала konieczними, несли його до гробу. В її знатнійші люди малого міста посували ся в жалобному настрою за домовиною, вкритою вінцями і пальмовим гіллям. На переді грала міська музика похоронний марш Копінського.

Цілий похід відбув ся дуже сьвяточно, а глибоко опечалена вдова була незвичайно зворушена а коли гляділа за тихою розрадою, побачила, що її нова чорна ватанка викликала заздрість у присутних і що мусіла на ній добре лежати, бо се признавали йї усеї.

Швидко цвинтар опорожнів і настало те, що небиішк відчував наперед. Гірко опечалені оставили могилу в її тихім смутку а разом і принагідні супокую. До неї збижалась струнка жіноча стать, одіта в жалобу. Її обличчє було закрите густим серпанком. Зблизившись до сьвіжо висипаної могили, положила на ню китицю сьвіжих рож, а сама зложила руки і потонула у тихій молитві. Проміне заходичого сонця продиралось поміж пожовкле листє плачущих верб і кипарисів, спускало ся на рожі і цілювало їх на пращанє!...

Довго, довго клячила вона так. А коли глянула на цвітї, переносилась думкою у минуле. ...Вона любила його!...

Тепер не стало його, його похоронили у холоднім гробі і висинали могилу. А коли всі опустили його, то прийшла вона, щоб уквітчати її рожами, що полошало ще літо!... Так рожами, бо рожі були його улюблені цвітї... се знала вона і тому принесла йому їх... Останні рожі!

і тов. „Січ“ з своєю знаменитою сивавкою. Та як лише устала „Січ“ сивавку і вузі, підсунув ся невисліджений злочинець і їхнє пожемо вуза струєвого, через що струя ослабла і лише надлюдському зусиллю Січовиків завдячувати, що удержували воду, тиснену силою 12 людей. Нам не стає слів, щоб висказати загальне обурення, яке огорнуло всіх на сю вість. А при тому треба знати, що січова сивавка се одинокі відомі сивавка і що без неї при сій есуі був би огор увещасливив ще кілька родань. Цікаво знати, хто се, сей дикуи. Чи се не плеканець нашої хрунівської партії та вихованок? „Нар. (з)Раді“, перенятій глумою і темною ненавистю до добра і освіти, зробив сором громадї своєго здичістю. — *Січовик.*

Також кар'єра. Проти теперішнього угорського міністра справедливости Геди Польонія провадять ся слідство в справі злочину обиди маєстату. Заки ще слідство покінчено і застав вирок дістав Польоній від цїсаря писмо: „Любий Польоній, я іменую Вас міністром справедливости“. Цікаве було, якби те слідство проти буйного посла Польонія вело ся під начальством міністра справедливости Польонія! Та сего небувало в судовій процедурі случаю світовим не доведе ся бачити, бо Польоній одержав уже від цїсаря дозвіл, щоб на основі цїсарської аболіції покінчити всі політичні процеси, розпочаті за кабінету Ферварого а в тім часі і проти самого Польонія.

Картина із російських виборів. Вибори уповномочених від дрібних хліборобів відбували ся в Росії, а особливо на Україні, незвичайно інтересно, головов задія новини справи, та з огляду на відносини селян до представників вищих верств суспільних та вищих партій, коли вже не пішла на бойкот виборів у Думу. Замітно особливо, що мужики з дебільша віднеслись до батьків дуже ворожо, не вибираючи їх зовсім своїми заступниками і то головов ізза здирств. Осб прим. 14. ст. ст. були вибори у м. Хвастові а на них явилось ся 230 людей, а між ними 22 селянців. При виборах провалили ся всі батьки з виїмком одного, якого вибрано тільки тому, щоб вибраним був оден ксьондз. „Вибрали ксьондза — шуткували мужики — то проведім і одного батьку, най павоттам не буде задрого вертати домів“. Не менш цікаво віднеслись ся селяни до „чорносотенного“ пропагандиста г. Садчікова, що прибув там на вибори із стосами своїх прокламацій аж із Києва; його агітація, ведена юдженем проти Жидів, підкупом і розпиванем, не довела до нічого — і він провалив ся як неспішний. „Тепер він — говорили мужики, як пишуть до „Кієв. Откл., — нічого, дуже милый та щирый, а як загібе в свої руки, то на наших головах і чуприна облізе. Геть його, не хочем! Це христо-продавець! Він сьогодні каже бити Жидів, а завтра каже нас піддавати під різки та кропоти так, як за панщини кропили нашого брата мужика“. Загалом вибрано в Хвастові людей без різкої політичної орієнтації, а між ними багато бідних та багатіших селян: „У нього дїтий багато, годувать нема чим, то він буде дбати про те, щоб землі дістали; а як йому дадуть, то й мені дадуть“.

Тайна печатня в тюрмі — се хіба річ, про яку не можна висловлюватись звичною фразою Беа-Акіби, що се вже було. А таку нелегальну друкарню успіш завести соціалісти революціонери, замкнені в севастопольській городській тюрмі. В казні ч. 21 жили с. р. студенти Князев і Сосновский і там видавали вони не що меншого як тюремний ілюстрований журнал „Бомба“, а крім того прокламації воєнної організації соціалістів революціонерів. Спроба видавати цілу часопись в тюрмі обяснює ся просто хочби тим, що в тюрмі нашло ся доволі співробітників поміж 80 в'язнями „політичними“. Діло друкарні вийшло на яву тільки через вартування, який добавив жмут готових прокламацій „з під прас“, викинутих через тюремне вікно на двір. Кажуть, що градоначальник і тов. прокурора, явившись на слідство до тюрми, аж за голову хопились, постогнуючи: „Боже! навіть і в тюрмі!“ Отсе прикре почування безсилля поліцейських заходів проти свободолюбної роботи — зовсім зрозуміле.

Новий атентат. Тверського губернатора Сленцова, зненавидженого за драконське здавлювання мужицьких розрухів, розірвала передвчєра в кусні бомба, кишена 18-літнім революціонером Бугіловим.

Похорони в бочці. В Петербурзі провадила дня 23. марта нечисленна товпа невидану доси похоронну процесію. Загальну увагу на тім похороні звертало се, що місто домовина на катафалку стояла бочка. В тій бочці хоронили багатого власника дому і боднаркою працівні в Петербурзі І. А. Алексєєва. На одній з вистав виставив Алексєєв кілька бочок, котрі удостоїли ся премії. Одна з тих бочок, оббита мідяними обручами, послужила гробом єї вистави. Коли два роки тому Алексєєв захорував, написав він в завіщанню, що мають його похоронити в нагородженій бочці.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із ц. к. II. Гімназії в Чернівцях. В наслідок розпорядження ради шк. кр. із 2. цвітня 1906 ч. 2811 відбуде ся письменна матура по всіх бук. гімназіях в часі від 14. до 19. мая с. р. В виду сего вступні іспити будуть відбуватись в часі від 7. до 12. мая.

Нова маса. У віаторок по великодні дня 17. цвітня с. р. відбудеть ся отворене каси пожичкової

і щадничої в Підзахаричу. Просимо о численну участь. — *Старшина.*

Загальні збори товариства „Січ“ в Садові відбудуть ся дня 17. цвітня с. р. о год. 11-й пер. пол. коло церкви. — За старшину: *Сергій Камюк*, кошовий.

Загальні збори „Стоваришеня для випасу худоби в Бродині“ відбудуть ся дня 6. мая с. р. о год. 1-й по пол. в будинку народної школи в Садові. — За старшину: *Т. Шекмак*, начальник; *С. Камюк*, книговодчик.

Позір! Отворене січового коша в Малитинцях відбуде ся в неділю дня 22. цвітня с. р. о 1-й год. з полудня в стодолі громадського начальника п. Ник. Колотилока з звичайним дневним порядком. Отсим запрошує ся всіх прихильників і доохрестні сестри „Січ“. — За старшину: *М. Колотилок*.

Із штуки і літератури.

Драматична вистава „Суєти“, комедії в 4 діях Карпенка Карого, відіграна в Чернівцях заходом „Буківинського Бояна“ на дохід сиріт і вдів по вбитих в Лядсвм, випала під кожним зглядом вдоволяючо. З найбільшою похвалою треба передовсім віднести ся до ціли, на яку призначено чистий дохід з вистави. З неменьшим признанем треба піднести сам вибір штуки. „Суєта“ не комедія а властиво, як хотів сам автор „драматичні картини“, належить до найновіших драматичних творів Карпенка Карого. Зміст драматичних картин слідує: Богатий козак-хлібороб Макар Барилченко, йдучи за духом часу, задумав вирвати свої діти з традиційної хліборобської асери і дати їм вищу освіту, тільки одного з синів Карпа лишає на праддівськм полі, як свого наслідника. Саме в час, коли відбувають ся події, начертані в картинах, бачимо одного сина Михайла учителем, а відтак директором гімназії, другого сина Петра кандидатом прав, а відтак статским чиновником, Василю, дочку, уніченою гімназисткою, а Івана, котрий їхнутий батьківською рукою на борбу за краще становище, не може йти простою дорогою до бажаної батьком цілі і перший внутрішню психічну сялю, виїтає з шаблонової фабрики державних урядників і опиняєть ся на роздоріжжю і довго не може знайти властивої дороги. Вкінці, йдучи за внутрішнім імпульсом, вступає до театру і стає славним драматичним артистом. Два другі сини Михайло і Петро йдуть звичайною, давно утертою дорогою. Кінчать з добрим успіхом гімназії, дістають становища і женять ся з доньками з так званих добрих домів і в той спосіб переминыши до певної степені свою іспілку, тратять і розуміє до життя своїх батьків, що живуть в первісних обставинах, далеко від сучасної культури. Подібно і донька Василина унічила гімназію і перебуває як раз на селі у батьків, викинена однак з міського життя на село, чє ся опущеною і нещасливою. За те Карпо, один, що лишив ся на рілі, представляє зовсім инший тип. Коли образовані брати не представляють для родини жадної творчої вартости, він один при зовсім знемоцілих родичах займає ся цілим господарством і утримує цілу родину. Ціла акція розграв ся коло проблеми, який здаєть ся порушив перший Карпенко Карий, іменно коло проблему відносин дїтній інтелігенції до батьків селян. Психічні типи, які вивторює сей житєвий факт, що батьки віддають своїх дїтній у иншу суспільну сферу, змальовані автором вірно і пласично. Батьки або взагалі рідня на селі напружує всі свої сили, щоб лиш винхати сих вибранців до вищої верстви і бачить, що ті їх рідні сини стають вкінці на вищій степені суспільної драбини, але рівночасно стають для них зовсім чужі і їм приходить ся сказати з болю відчуження взаїмну іронічну фразу: „Суєта!“ „Суєта!“ Цікавий тип, хоч може надто на взір Горького, представив Карпенко в особі Івана. Се сильна індивідуальність, тип чоловіка, що серед сучасних поганих російських обставин шукає дороги до вишого світа, до кращого, більше людського життя. Викинений з гімназії з низших клас за занадто енергічні прояви свого акторського талану, він власною працею добуває собі освіту і шукає властивої дороги і властивої для себе праці, де богаті сили його індивідуальности знайшли вилив. Лиш бажане зрозуміти житє у його всіх об'явах дає йому се, що він не відчужує ся зовсім як його брата (у котрих наука була лиш ціллю) від батьківського дому, а розуміючи добре, в чому власне лежить причина непорозуміння і неможливости щирого взаїмного розуміння душ батьків а образованих синів, він теж з болючою іронією говорить: „Суєта!“ „Суєта!“ Побіч тої головної проблеми і тих головних психічних типів виводять автор перед нами багато инших, головов тих, що стоять по середині між двома протилежними типами: поміж міськими інтелігентами, а непростівченими селянами. Се ті, що силою суспільних обставин перенесені на село, несуть тут між народ просвіту і сучасну культуру. До тих типів належить учитель Короленко а відтак донька Барилченка Василина. — Наскрізь модерному змістови відповідає теж модерна форма. Штука не збудована після принципів старої драматичної штуки, але акція у ній плыве вільно і поодинокі картини звязані із собою лише спільністю осіб і психологічної проблеми. За те що до артистичної експресії поодинокі акти не стоять на однаковій висоті. Перший акт прямо чарує прецизністю характеристики поодиноких осіб і влучністю підхоплених психологічних моментів. Другий акт віє теплотою і шириною сільського життя, надиханий поезією українського хутора. За те два послідні акти

розпизають ся надто в епізодах і стають прямо злишні, коли взяти на увагу те, що вже в попередніх актах автор доволі ясно висказав, чого хотів; в послідніх актах подає те саме, лиш в трохи рідшій сосі. — Що до гри аматорів, то признати треба, що вона була зновні вдоволяюча, коли зважить ся трудності майже усіх ріль. Природно і свобідно поводиля ся особливо п-ні О. Л—а в ролі Василини; з зрозумінням і з почутем артистичної міри відіграла свою ролю п-на З. Г—а в ролі Тетяни і п. О. С—а в ролі Евдохи. Гарно відіграла свою ролю Адаїди п. Е. К—а. Безперечно найтруднійшу ролю мала п-на Н. П—а, котра грала ролю Наташі. Однак замінити треба, що свою ролю віддала поправно і грою своєю могла вдоволити навіть вибагливого знатока. Прочі дрібні ролі жіночі як: Дарина покоївка (п-ні О. Ш—а) і Паша кухарка (п-ні Е. К—а), випали дуже гарно, а п-ні Е. К. в ролі розлученої кухарки виглядала просто знаменито. З музичн найкраще виявив ся із своєї задачі п. Я. В—ий в ролі Івана і п. В. С—ич в ролі Макара Барилченка. Що до вищих ріль то вони випали зовсім вдоволяючо. І так: Карпо (п. Я. Г—а), Михайло (п. др. М. К—а) і Петро (п. С. Д—о) грали зовсім свобідно і природно. З спеціально сільською свободою і природністю віддав сільського учителя Демиди п. Г. Г—ий. Всі ролі комічні випали далеко краще чим поважні, а се треба в першій лінії віднести ся до п. Е. Г. в ролі Матюші. З незвичайною природністю, прямо без закиду, відіграв свою ролю п. М. Л—ий (Терешко Сурма). З великим вдоволенем прийняла публіка коротеньку гру п. М. Д—го (Сергій Гуналенко), п. М. Г—ча (Тарас Гуналенко) і п. Я. В—ого (Тарабанов). Та треба замінити, що аматори трактували свої ролі надто поважно і навіть там, де було треба насміяти ся, як треба, сьміяли ся лишє якось по „ученому“. За те в тім виручувала їх публіка, котра знов часами сьміяла ся там, де не було треба. А й суфлер вибивав ся деколи надто на перший план, а особливо в першій акті. Що до спенерії і режисерії, то вона була непереваджена з небувалою на нашій амат. сцені старанністю. Стрój, виравдї не зовсім полтавські, були гарно дібрані і так у музичн як і в сцені творили із собою гармонійну цілість. Російські стрój урядничі й військові і т. д. були зновні вірні. Та мабуть через те, що режисерія доложила тільки стараня около відповідного улаштування обставини сцени, перерви між поодинокими актами видавали ся надто довгими, на що вплинула безперечно й духота в невеликій а повній сали. Вартість виставленої штуки і гарна гра аматорів стоїть того, щоб ще раз дати єї перед червоцевою публікою, а тоді деякі нерівности в грі аматорів вирівнали би ся, гра стала би ще невітійшою, а публіка мала би нагоду побачити ще раз перед собою в гарній інтерпретації один з найкращих творів нашого високоталановитого драматурга. — *Л.*

Ukrainische Rundschau. (Vormals „Ruthenische Revue“). Herausgeber: Reichsrathsabgeordneter Basil Ritter v. Jaworskyj. 4. Jahrgang. Märzheft. Nr. 3. Inhalt: Der ukrainische Bauernstand und die revolutionäre Bewegung in Russland. Von P. Tschuraj (Kijew). Die Sonderstellung Galiziens. Von Wolodymyr Kuschnir (Wien). Die Stellung der polnischen und russischen revolutionären Parteien zur ukrainischen Frage. Von Michajlo Lozynskyj (Lemberg). Mychajlo Drahomanow. Von Bohdan Lepkyj (Krakau). Übers Meer. Von Olha Kobylanska. Aus der ukrainischen Presse. Aus der fremden Presse. Bücherbesprechungen. Bücher- und Zeitschrifteneinlauf. Поданоци зміст з випуску сего місячника, пригадуємо, що його адміністрація містить ся у Відні XVIII/1, Antoniegasse Nr. 15. Річна передплата в Австрії 6 кор.

„Світ“ літературно-наукова часопись. Число 4 із 9. цвітня 1906 вже вийшло із отсим змістом: 1. Катря Гриневичева: *Anima saltans*. 2. О. Луцький: 1. Сон. — 2. Останній лист. 3. О. Кобильська: *Нюба* (д. б.) 4—5. Б. Лепкий — В. Пачовський: 3 пісень Гайного. 6. Г. Фосколю: Останні листи (далі). 7. В. Щурат: Укр. проповідник і поет з кінця XVIII. в. 8. Ю. Федькович: Безталанне закохання. 9—10. Рецензії: 1. Сьміхунчик: *Primula veris*. 2. Е. В.: *Ruthenische Geschichten*. 11. Нові книжки. 12. Перенесена редакції. „Світ“ виходить двічі в місяць кожного 9. і 24. н. с. і коштує з поштовою пересилкою до кінця року 8 кор. Адміністрація: Львів, друкарня Малецького (Коперника 9). Адрес редакції: Львів, Кльоновича ч. 8. дв. 6.

„Слобожанщини“, укр. дневника, що виходить ме в Харкові, появилось ся перше оказове число. Від 1. цвітня ст. ст. буде часопись виходити вже правильно.

Посмертні вісті.

В Чернівцях помер д. 11. цвітня був. проф. унів. в Інсбруці, член багатьох научних інституцій, др. мед. і хір. Людеві Кляйявехтер. Пох. ролив ся 1839 р. в Празі, р. 1871 габілізував ся у Празі як доцент, де в 4 роки опісля став надзвич. професором гінекології. Від 1878 р. був звич. проф. в Інсбруці до р. 1884, коли завдяки клерикальним інтригам зрештував ся із свого становища. Від того часу переніс ся до Чернівців і тут проживав як практичний лікар, а при тім працював на полі науки і публіцистики. Покійний займав ся також штурком і був головою чернов. тов. прихильників штуки. — Передвчєра помер в Чернівцях в 65 р. ж. старший сов. буд. Ем. Буран, а д. 8 с. м. помер в Вадені в 72 р. життя власитель Ядкови Александер Толян. В. І. П.!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний огул. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори пожиткової і шадничої для громади Вилавче, стов. зар. з необ. порукою відбудуть ся дня. 22. цвітня 1906. о 2 годині по полудню в шкільнім будинку. Порядок нарад: 1. Справоздане старшини про стан товариства і діяльність старшини за р. 1905. 2. Рішене зборів про річний обрхунок і біланс. 3. Рішене про чистий зиск. 4. Рішене про найвищу суму для стану паїв, вкладок і пожиток. 5. Вибір касиєра і назначене платні. 6. Вибір членів ради надзорочої. *Василь Чаховський, начальник.*

Загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Южинець відбуде ся дня 22. цвітня 1906 р. о 11 год. перед пол. з слідуєчим денним: 1. Відчитане протоколу із загального збору з рік 1904. 2. Прочитане рахунку за рік 1905. 3. Установлене і підвищене стопи процентової. 4. Народа над відсотками від паїв. Відні внесеня. *Симеон Бойчук, начальник.*

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагніток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
отворена
в неділю і свята від $\frac{1}{2}$ 11 до 12 год. рано.

На свята! **На свята** На свята!
Знамениті Товари корінні, овочі полудневі, натуральні Вина, румунські, австрійські і угорські, також великі лікери, коньяки, краєві і заграничні.
порукає дуже дешево
СТЕФАН ГАЙНА Чернівці, Ринок ч. 10.
Замовлення на провінцію висилає ся оборотною поштою.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

XIV Звичайні Загальні Збори товариства взаємнихъ обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

відбудуть ся въ второкъ 15. н. ст. мая 1906 о год. 10 передъ полуднемъ въ великій сали Народного Дому у Львовѣ.

- Відчитане протоколу XIII Загальнихъ Зборівъ зъ 18 мая 1905.
- Справоздане Дирекції и Ради надзираючої и замкнене рахунківъ з р. адмін. (1905).
- Справоздане Комісії ревизійної и удѣлене абсолюторіи Дирекції за р. адмін. (1905).
- Внесенє Ради надзир. въ справѣ ужитя надвыжки зъ р. 1905 в сумі 99.796-90 К. *.
- Выборы:

- 6 членівъ Ради надзираючої на протязъ 6 лѣтъ на мѣсе п. н. Др. Михайла Короля, о. Мирона Подольського, о. Льва Туркевича, Іосифа Онишкевича, Володимира Шухевича, о. Івана Негребецкого (§. 32 статута)
- 5 засупняківъ членівъ Ради надзир. на 1 рікъ (§. 32 стат.)
- 3 членівъ Комісії ревизійної и 1 заст. на 1 р. (по м. §. 45 ст.)

6. Интерпретация членівъ.

*) Зъ надвыжки 99.796 кор. 90 сот. вносить Рада надзираюча назначити:

- 20 проц. до фонд резервного по мысли § 9. а статута 19.959-40К
- звернути членамъ помысли §. 52 стат. решта надвыжки 79.837-50К
- кромѣ того ужити зъ фонду спеціального для зворотівъ по мысли §. 17 стат. часть до суми 11.562 кор. 42 с. для доповненя означеныхъ подъ 1) зворотівъ для членівъ за рікъ 1905 до высоты 5 проц. премія.

Президент Ради Григорій Кузьма

INDRA TEA
НАЙЛІПШИЙ ЧАЙ НА СВІТІ,
всюди до набути.
Головний склад у
Шміда і Фонтіна
в Чернівцях. 92 (32—36)

Певною річею є, що до КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Друкарня „Рускої Ради“

має на складі

КНИГИ ДЛЯ КОНСУМЦІЙНИХ ТОВАРИСТВ
— („Взаїмна Вигода“) —

Всі книги до веденя товариства, коштують враз з стемплями 50 кор. з пересилкою 51 кор.

Лише що вийшла з друку брошура **М. Павлика** під заголовком „Ізза загального виборчого права в Австро-Угорщині“.

Ціна прим. 10 сот. — 12 прим. з пересилкою 1 К. 10 с. Можна замовляти у Яр. Весоловського (Чернівці, ул. Петровича ч. 2.)

Розповсюджуйте!

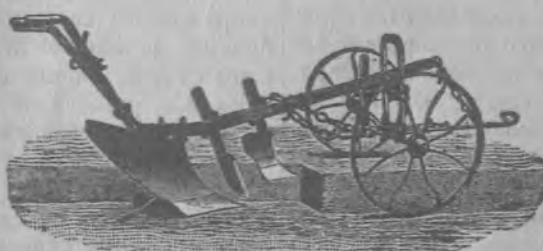

Перша заповідь!

Шануйте ся і тримайте ся хліб заплуги оесенцію рослини Elsa-Fluid з маркою „Elsa-Fluid“.

Іли при закатареллах, ревматичних болях, рваных сугавинах, кожных порчах, болях рук, ніг, голови, зубів, крижній нерви, мускулів, в пострії (Hexenschuss), анжизинах, інфекціях, мігрени, певно ділає, усуває ослаблене, замучене, запалене, біте серця, сухоту, недугу очей, грудий, гостець і вважачи горничовий стан тих недуг.
12 малих флашків або 6 великих подвійних коштують 5 К. Франко 24 малих або 12 подвійних 8 К. 60 с., 48 малих або 24 подвійних 16 К. Дістати можна у знаходці E. V. FELLER-а, в СТУВЦІ, Elsaplatz (Кроація).
Поручаємо знаменитого порчищаюче средство пігулки ФЕЛЛЕРА з маркою „Elsapillen“ 6 пуделчок 4 К. Они дуже добре ділають итеріальних жолудкових затвердінь і т. д. ПРАВДИВИЙ БАЛТІСАМ продає ся лиш 2 тузники флашочок по 5 К. франко. I. 45 7-10 с. н.

Знамениті Ваги господарскі і до важеня худоби.

Если хотите дорбі

ПЛУГИ

купити, то удайте ся до головного складу машин господарских

Стефан Гаїна Чернівці, Ринок 10.

Там дістанете по найдешевійшій ціні знаменитий плуг, самохід легкій на пару коний. Важить всего 45 киль. разом з передними колесами і коштує лишень **44 корон.**

Окрім сего поручаємо Льюкомобілі, Молотілки, Січнарки, і взагалі всілякі знаряди господарскі.

Ксательсги на жадає дармо.

23 (12—30)

Всілякі сикавки огнені і до огорода.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Товари обувні. Самостійна продаж каньска обув Гаттавай фірми Soule & На- для панів, пань і дітй із франц. шкіри телячої шкіри і т. п. Черевики

з фабрики Ф. А. Попера, в Хрудімі, америк- ington в Бостоні. Найбільший вибір обуви, Chevreauх, америк. Voksealf, із сатинованої домові і різні найліпшої якості.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів у Відні, Josef Pichlers Söhne в Грацу, Giuseppe Fratello Alessandro в Іта-

люхів з ц. к. надвірних фабрик Heinz Ita P. Ladstätter & Söhne у Відні, Rosalino діт. Найновіші циліндри і кляки.

Краватки і біле, після найновішої англійської моди. Сорочки мужескі, білі і в різних красках найліпшого рода, а шовку, піки, зефіру і н. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Великий вибір найліпшого заграничного мила і перфум. Laux de Cologne виробу Івана Mearin, Farina побіч Neumarkt в Кольонії як також продаж різних средств до плеканя волося і зубів. Все те з найперших фірм.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строч.